ANTAL KÁROLY

L E 31. o.

ANTAL KÁROLY
szobrász

Budapest
Városmajori pléb.
TKM 556

19. old.

ANTAL Károly

Ság-hegy, Eötvös-onlap

VSz 2002, 490-491.

MDK

Antal Károly szobrász

Mátyás király feje

Kopp J: Magy. művészet sikere Velencében és Milanóban. Szépművészet, 194o. 1.sz. 2o-21 l.

Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész

A budai várban a Fehérvári bástya közelében felállítják a Lovag és heroldja című kettős szobrot. – A Fővárosi Tanács közlekedési főigazgatósága megrendelésére két gótikus szobrot kiegészítés után kőbe faragtak. A lovag és a herold töredékeit Antal Károly szobrászművész egészítette ki és nagyította fel. (említve és repr.)

Aviel Kovách Tamás: Lovag és herold a bástyán. Esti Hírlap, 1923. febr. 9.

Antal Károly

szobrászművész

Bakáts téri templ.
dombormine

→ Bálint Endre
festő

Művészet 1985/4/13

megirva 1

Antal Károly, szobrász; szüb. 1909 jun. 23. Budapesten, hol 1925-27-ig az iparmüvészeti iskolában kezdte tanulmányait. 1928-36 zg a képzőmüvészeti főiskolán szentgyörgyi István Novendéke volt. 74 hamar feltünt a 1931. a közvetlen természetszemlélet ~~[illegible]~~ alapján álló müvésznövendékek részére létesített Balló Ede-alapítvány második díjan Szomor Lászlóval osztozott. Ez évben a Mátrában a Sasko csucsán a turista hősök emléket az ő terve szerint épitettek fel. Férfi és női tanulmány fejét 1930 tól kiállítása a Szalon és a Műcsarnok és elfogadják. A fiatal müvészek ~~[illegible]~~ műcsarnoki kiállításán 1933. az állam vette meg Kalapos női

Dr. Kismarty-Lechner Jenő, a Buda
rendkívüli tanára és magántanára

fej c. gipszét a Szépművészeti Muzeum részére. E biztató jelre 1934. római állami ösztöndíjra pályázott. Az 1934-35. tanévét a római Collegium Hungaricumban töltötte a város szobrászi emlékének tanulmányozása mellett elkészített [ ]

Szent Péter ~~[illegible]~~ (?) fejét az 1934-es római egyházművészeti kiállításra az olasz állam megvette. Hazatérte után a fővárostól ademányozott egyik 600 pengős ösztöndíjjal tovább folytatta tanulmányait a képzőművészeti főiskolán. Ekkor mintázta Mátyás korák mellszobrát, amelyet a fővárosi márványba faragtatva Breslau városának ajándékozott. A szobrot a városháza disztermében elhelyezve,

Becses

már 8 nap előtt e

sarkofágot Wünsch

Grün és Hübsch

tilag értesítenek

elszállítása iránt

ig az árú fekbér

engem mindanta

felmerülő költse

és kérem hogy e ta

kedni szivesredjék

1936. január végen ~~[illegible]~~ üzs-
nefség ezerében, melyen Buda-
pest polgármester is részt
vett, leplezték le. Ez év nyarán
Kalapos ~~[illegible]~~ c. terrakottájával.
Assisi szent Ferenc gipsz és
Bent László bronzszobrával si-
keresen ~~[illegible]~~ szerepelt a velencei
XX-ik Biennalon. A velen-
cei kiállítás hazai tárlatokon
már ~~[illegible]~~ bemutatott művekkel 1938-ban
1940-ban is részt vett. 1936. kapott
megbízást a Ösmagyar ku-
tató Julian barát szobrá-
nak mintázására. A két ala-
kos ~~kompoziciót~~ kompoziciót
– amely legjobb művei-
nek egyike s Budapest egyik
~~[illegible]~~ legszebb közlen szobra, bronz-
ba öntve 1937 nyarán he-
lyezték el a Halaszbás-
tyán. A főváros e mű-
vét a 3000 pengős Ferenc
József-díjjal jutalmaz-
ta. Még ebben az évben

1 ~~[illegible]~~ XIII. Záradban elt

~~[illegible]~~ és Kárvonyi gellert ~~[illegible]~~

Láttam. Zsámbér 902.

a képzőművészeti főiskola
kitüntető érmét kapta az
iskola retrospektív kiállitáson
szeptő művére. Szent István
király halálának kilencszázadik
évfordulója alkalmából bíz-
ták meg a Szent István megko-
ronázását ábrázoló (12 négyzetmé-
ter nagyságú) domborum el-
készítésével. A ~~[illegible]~~ műszkolót
életnagyságunál nagyobb alakok-
kal faragott ~~[illegible]~~ művet
az esztergomi Szent Tamás-hegy
oldalában a Szent István-lépcső
tetején helyezték el s
1938. leplezték le. A domborum
modellje a műcsarnoki Szent Ist-
ván kiállitáson F jutalomdíját
nyerte. A kultuszminisztérium
rendezésében 1939. ~~[illegible]~~ megtartott F ma-
gyar reprezentatív kiállitások
körül a Krakóin és a vasszín

F lengyelorszt. a rk. püspökhon

KAPRIÓRAI MÁR
SEIDNER

Kapriorаer Marmorwerke

*

ENTREPRISE DE MARBRIÈRE DE CAPRIORA

*

Kapriora Marble Works

Tekintetes

Stehlo

volt kiszolve. A főváros 1939
bizta meg a kőbányai Szent
László terem felállítandó
Szent László Király szobrának
mintázásával. ~~A szobrot~~ A.
sajátkezűleg faragta ~~[illegible]~~
ruskicai márványba s felálli-
tására 1940. került sor. Ér-
dekessége, hogy nem a gyűri her-
ma stilizált László fejét má-
solta, hanem realisztikusan
a brázolta ~~a szentet~~ a Szent
fejét. 1939. őszén gyűjtemény
kiállítása volt a Műcsarnok-
ban. 1940. a kultuszmi-
nisztérium sportdíj-pályá-
zatán Jégkorongozó c. szob-
rával II. díjat nyert, s
Anyaság c. márvány szobrát
a minisztérium vette meg a

Két tervet készített,
a kivitelezésre elfogadott
mintát életmagyságnak
nagyobb méretben

a plébánia templom előtt ~~felállítandó~~

a Szépművészeti Muzeum Nagy-
mára. A budapesti Szervi-
teri Mária-szobor pályáza-
tán, melyet a fővárosi
kij díszeretet kapott. A fő-
város tulajdonában levő Má-
ria szobrának a városmajori
templom előtt való felállítá-
sát ebben az évben engedély-
ezte az ~~fővárosi~~ illetekes vá-
rosi ugyosztály. 1941. a pecsi
dóm déli homlokzatára szánt
apostolszobrok pályázatán
vitte el az I-ső díjat. A 12
szobor közül hatnak kivite-
lezésével A.-t, a többivel a
II. díj nyerzesét biztak meg.
A következő évben elkészül-
tek a nagyméretű agyagmin-
ták, kemény mészkőbe fa-
rágosuk azonban a háboru
okozta nehezségek miatt el-
huzódott. E szobrok alko-

apesti Műszaki Egyetem címzetes
a, közismerten

tásánál főtörekvése az volt, hogy szervesen illeszkedjenek ~~[illegible]~~ a monumentális román-stílu épületbe. 1942. bizlák meg Körösi Csoma Sándor budapesti szobrának elhézzítésével. Ismét két tervet kezitett: az egyiken Körösi tibeti jakon lovagol, a másikon tibeti ~~[illegible]~~ szótárán dolgozik. Az utóbbi tervet fogadták el. 1943. a szobor készen volt, de hónapokig vitáztak azon, hova állítsák. A háborus események következtében ez a kérdés is lekerült a napirendről. 1943. a Gábor Áron-szoborpályázaton az egyik III-ik díjat nyerte. A mintát a szoborbizottság a pályaton részt vett ~~mint~~ szobor-mintákkal együtt ~~a szoborbizott-ság a~~ sepsiszentgyörgyi mu-zeumnak ajándékozta. U-gyanez évben a fő-város kés-

D

Szentiványi Gyula

H.

Lápmágos u. 16. fél

plassikai pályázatan Bet-
lehem c. művét megvá-
sarolták. 1944. Zakariás G. Sán-
dor terve alasján készítette az
Aquincumi Muzeum kiepité-
si terveinek modelljét. A bu-
dapesti Ferdinánd-tér plébá-
nia templom előtt felállítani
kaudékolt Szent Margit szobornak
a fővárostól 1944-ben kiírt terv pályáza-
ton számos pályázó társa előt
A. nyerte el az első díjat. Ekkor
volt munkában a budapesti Szent
Domonkos templom ~~[illegible]~~ ~~Michel-~~
~~angeli stílusára emlékeztető~~ Pietája,
melyet A. olaszországi emlékeiket
fest ovra. Az ~~[illegible]~~ ugyanott le
Szent József-szobrot korábban
készítette. 1944. pilinszára fepz-
te be a remetekertvárosi uj tem-
plom Szent Antal szobrát.

Alkotásai körül a 10
Fővárosi Képtár tulaj-
donában vannak

Művészi egyénsége a római
iskolában alakult ki. A no-
vocentotól, a ~~nagy középkor-~~
~~végi~~ középkorvégi nagy olasz
mesterekén át a modern
Vera Muskináig többen
voltak rá hatással. Még
Kuplasztikai művein is mo-
mentálisra ~~[illegible]~~ törek-
szik, az épület szobrászatban
pedig a szobrász és épitész munkája-
nak összhangba. hozásat
nélkül öshetetlennek érzi.
Arcképszobrai, ellentétben
egyéb műveivel, naturalis-
tikusak.

ırga.

palotája. Piros.

a. Lila.

i. Lila.

Bordó.

sz és a németalföldi festészetben. Sárga.

lom. Világosszürke.

királyok és cárok pénzei. Lila.

Piros.

épités. Piros.

nkban. Lila.

la.

lauza. Lila.

te.

1944 júliusában Budapest bombázása alkalmával károdott-ut Múzeumunk épülete megsérült és számos műtárgy elpusztult. 1944-45. a Kultuszminisztérium pótolni rendelett svájci magyar művészeti tárgyak ~~több alkotásával~~ avott kiegészítve. 1945. a főváros H.-t bízta meg a budapesti Római-~~katolikus~~ ~~tanulmányi~~ az ostrom alatt elpusztult szobrainak pótlásával, a műgyűjtők ebben az ~~évben~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]

Antal Károly

Melpomene szobra a debreceni
színház homlokzatára az újjá-
építéskor.

Herzilene
a felszabadító orosz csapatok
Nösi halottainak emlékét megőrzi-
tő szabadságtérre ~~emlé~~ emlékmű
domborművet.

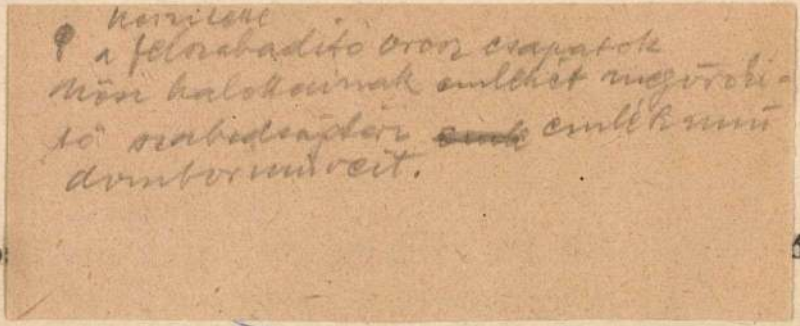

A kép[illegible] ózsef/

Antal Károly

állitotta helyre a nagytétényi kastély-
múzeum „Atlasz" c. hamlok zati szobrát.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem
1969-1970. Budapest, 1972 4790

721

Antal Károly

l.

Képmüvészet

1941. 279.

(Mária-szobor a Városmajori templom előtt.)

Réti, il Kosztà, il
Glatz, ecc. Ed è do
to ad essi la liber
zione della pittura un
gherese dall'Accade
manierata e la
trasformazione
dell'impressionis
e del plain air
francesi in uno
stile coloristico
lirico ~~e decorati~~
~~nello stesso tempo~~
o qualche volta
anche decorativ
penetrato dall
immaginazion
dal modo di

Antal Károly, szobrász

Elldömölkön felállítottak művét:
a rasutay emlékművet.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1971. júl. 15.

Antal Kárely

Melpomene szobra a
debreceni Csokonai
Szinház Lomlokkatán (emlitve)

A Kéjkölmű vészetek Debrecenben
1961

104 oldal

Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész

Az ország egyetlen községében sincs annyi kuruc kort idéző emléknyi, mint Vaján. A kuruc szabadságharcra emlékeztető műalkotásokat korábban is helyeztek el a várkastély környékén. – 1975-ben a Thököly-emlékünnepség során leplezték le a művelődési ház kertjében Martsa István „Kuruc talpasok" c. kétfigurás bronzszobrát. (említve). A Vay Ádám Múzeum szoborpark első szobrait 1978. okt. 1.-én leplezték le Thököly Imre „kurucki-rály" portrészobrát Antal Károly készítette. (említve).

Reszler Gábor: Szoborpark, tájház Vaján.
Kélet-Magyarország, 1980. okt. 19.

Antal Károly

Csatárok szobra a Népstadion elé /2 csatár és a bíró/ .

A. Tyihomirov: Iszkussztvo Vengrii IX-XX
Moszkva 1961. 162. l.

MDK

Antal Károly, nobrász.

Hunyadi gipsz
Jéghokkizó "
Bányászok. Relief.

Mücs.-Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.
1952 máj. 10 – jun. 4. Jegyz. 13. l.

Antal Károly, szobrász

MDK

Fiatal lányt ábrázoló, carrarai fehér márványból faragott szobrát Szegeden a klinikakertben, a Tisza partján állítják fel.

—: Hír 8.

ESTI HÍRLAP, Bp. 1961. okt. 18.

Antal Károly szobrász

Melpomenét alkotta meg mészkőben a Csokonai Színház homlokzatára.

Bőgel József: Új szobrok Debrecenben.

Alföld, Debrecen 1961. 4. sz. 63. l.

M.D.K

Antal Károly
szobrász

„Nő lauttal" c. aluminium szobra
a Fővárosi Operettszínház főlejárata
fölé lett elhelyezve.

Feladatok, eredmények — 41 lap.
Művészet 1960. augusztus.

Antal Károly (1909-)

kiállitott műve:

Legelénő nihó. 1943 k. kons,
36 x 33,5 cm. MNG. Ltsz. 9258.

Magyar szobrászat 1920-1945. Kiállitás. Székesfehérvár. Kat. bev.: Kovács Péter, X. Kovalovszky Márta. Székesfehérvár, 1966. 34 l.; 7 t. / A huszadik század magyar művészete./

12.l.

Antal Károly, szobrász

A MTA martonvásári Mezőgazdasági Kutató Intézete megbízta Antal Károlyt, hogy mintázza meg a sok díjat nyert Augusta 26-nevű tehenet.

fényképe..

— :(— szöveg — fényképe —) 12.

EST/HIRLAP, Br. 1972. júl. 3.

Antal Károly, szobrász

Az utóbbi évtizedben jelentős volt az előrelépés mezőgazdasági oktatási intézményeink környezetesztétikájában. E folyamatban élen jár a gödöllői egyetem, mely teret biztosított egy bizonyos gondolati, szemléleti egységen belül a művész szobrainak.

Losonci Miklós: A mag apoteózisa.
Pest Megyei Hírlap, 1978. szept. 24.

ANTAL Károly nobrain

PÓTÓ János: Emlékmű, politika, közgondolkodás.
Bp. : MTA Törttud.Int., 1990 71 - 87.p. és ill.

Részvétele a Sztálin szoborpályázaton, s annak
részletes - forrásfeltáró - története

MAROS JZILVIA

Géppel →

Kézzel →

M.D.K.

Antal Károly, szobrász

„Csacsi" című kutszobrát az Üllői-uti lakotelepen a „Tengerszem" vendéglőből távozó ismeretlenek le-döntötték talapzatáról. A Fővárosi Emlékmű Felügyelőség a szobor helyreállítását sürgősen elvégeztette.

Polgár Károly: Szoborrongálások

BUDAPEST, 1968. VI.évf. 7. sz. 31. old.

Antal Károly, szobrász

Kazincbarcikán, a Jókai téren áll a művész alkatása; a Jókai Mórt ábrázoló szobor. (emlitve)

Szüts Dénes: A szobrok városa.
Napló (Veszprém), 1978. ápr. 22.

Antal Károly szobrász

Nagykanizsán, az Attila utcai óvoda parkját díszíti majd „Brémai muzsikusok" c. köszobra. (emlitve)

Zalai Hírlap, 1976. febr. 15.

Antal Károly, szobrászművész

A kurucz kor két kiemelkedő alakja, Thököly Imre és Rádai Pál mellszabrát avattak fel Vaján. Az avatóbeszéd után Antal Károly szobrászművész Thököly Imre kő mellszabrát ~~tak~~ és Cs. Kovács László Rádai Pált ábrázoló bronz mellszabrát leplezték le. (említve)

Keletmagyarország, ~~1947.~~ 1948. okt. 3.

Antal Károly

Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását, az rö-tvös emlékoszlopot avatták fel vasárnap a Ság-hegyen.

Magyar Hírlap 1971/190 8 old.

Outal Károly

Megbízták Outal Károlyt, hogy a vajai Vay Ádám Múzeum részére Thökölyi Imre bronz mellképét készítse el.

— Kortárs munkák.
Művészet, 1979. február 47 lap.

Antal Károly MDK

A most épülő Üllői-uti lakótelep díszítésére sok művész között ő is kapott megbízást.

MMK Műterem 1968 I. évf. 1. sz. 40.o.

Antal Károly.

A földalatti gyorsvasút pályaudvari épület csarnokába kemény mészkőből készítendő szoborcsoportok tervezésére kapott meghívást.

Magyar Nemzet, 1951. aug. 9.

Mutual Friendship.

Antal Károly

A honvédelmi minisztérium új épületének bejáratához állítják fel most készülő szobrát

Kn... r Nemzet, 1957, Aug. 23.

Antal Károly.

A földalatti vasút állomásépület csarnokába felállítandó szocialista munkát ábrázoló szobor megmunkálásán dolgozik

Világosság, 1951. Okt. 5.

Antal Károly.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállítá-
son szerepelt Csorba Gézával és Vilt Ti-
borral közösen alkotott szobortérve.

Konvédelmi szimbolizmus bejárásténál
ben felállítva
3 alakos kompozíció

Címe?

Szabad Nép, 1951. Nov. 6.

M.D.K.

Antal Károly szobrász

Kétfigurás leányokat ábrázoló szobor a gödöllői Agrártudományi Egyetem kollégiumánka terraszán
Épitész : Zöldy Emil

Magyar Épitőművészet 1967/3. 45.1.

Antal Károly MDK

Legelésző csikó, bronz

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

MDK

Antal Károly

Bálint L.: A székesfőváros ujabb szobrai.
Művészet 1937. II. évf. 11-12. sz. 126.l.

MDK

Antal Károly

Gyermekfej, márv.

9o művész kiáll. N.Szal. 1948.jun.

Antal Károly

MDK

Tanulmányfej

Műcsarnok 1931/32 téli kiállítás

Antal Károly

MDK

Női fej, gipsz

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Antal Károly MDK

Tavasz, gipsz

Tanulmányfej, gipsz

Gyermekfej, terrakotta

Mücsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Antal Károly MDK

Tavasz, gipsz

Tanulmányfej, gipsz

Gyermekfej, terrakotta

Műcsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Antal Károly MDK

Pihenő, repr.

Műcsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Дебрі Катоїу

Рівне, серп.

Antal Károly szobrász

A Képzőmův. Főcikola kiállításán
a „Kép. Főcik. érmét" kapta

Magyarság 1937 IV-9.

Antal Károly MDK

Anyaság, mészkő

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

Andal Károly

Részt vesz a Műcsarnokban rendezett
„Magyar művészetért" c. kiállításon.

Nemzeti Ujság 1942. VI. 7.

Antal Károly MDK

Női fej, terrakotta

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Antal Károly MDK

Női fej, repr.

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Antal Károly MDK

Grandtner Jenő, bronz

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

MDK

Antal Károly

Szt.Ferenc, gipsz

Hat apostol, "

Szt. László "

M. egyházműv. kiáll. N.Szal. 1941.II.

MDK

Antal Károly

Szt. László, dombormü

" " "

Szt. Ferenc, gipsz

Oltárfeszület, br.

M. egymázhüv. kiáll. N.Szal. 1941.II.

Antal Károly MDK

Bogika, terrakotta

Miscsarnok 1939 dec.-1940 január

Antal Károly

MDK

Grandtner Jenő, bronz

Kalapos nő, terrakotta

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Antal Károly

MDK

Dombormüterv, gipsz

Ülő nő, gipsz

Női fej, gipsz

Dombormüterv, gipsz

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

Antal Károly MDK

Oltárkereszt, bronz

Vizfakasztó Szent László, gipsz

Szent Ferenc, bronz

Szent István meglalapitja a győri püspökséget, gipsz

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Antal Károly MDK

Női fej, gipsz

Szent István koronázása, gipsz

Mátyás király, márvány

Három Mária, gipsz

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

Antal Károly MDK

Kutfigura,gipsz

Fiatal leá y, gipsz

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

Antal Károly MDK

Női fej, gipsz

Micsarnok 1939 Téli tárlat

Antal Károly festőművész

Váczi u. 45. Műcsarnok

1930/31. őszi kiáll. 219.

1931/32 téli kiáll. 129.
1932. tav. tárl. 11.
1932/33. téli kiáll. 536.

Antal Károly

Műcsarnok

1933. képz. Fiatal művészek kiáll. 10, 20, 48.

1934. téli kiáll. 124, 156.
1934 nemz. képz. kiáll. 307, 456

1935. téli kiáll. 61.

Antal Károly

Váci ut 45. zobrázz

1936. máj. – jún. 75. c.
pub. kiáll 46, 159.

1937 jan. – márc. téli kiáll.
133.

1938. febr – márc. téli tárl.
225.

1938. szept István kiáll.
103, 154.
(Attila utca 39)

1939. jan. – márc. téli tárl.
286, 302.

1939. okt – nov. őszi tárl.
koll. kiáll. életrajz

1939. dec – 1940. jan. Horthy
pub. kiáll 51, 220.

1940. febr
1940. apr
1940. dec – 1941. jan.
magyar művészetért
270, 282.
(Százados ut 3.)

10. példa

MDK

Antal Károly szobrász
Corvin Mátyás, [illegible] márvány

Gerevich Tibor: L'Ungheria alla XXII. Biennale di Venezia. Corvina, 1940, 6.sz.

Antal Károly szobrász

Alkotásaival szerepelt a Nemzeti Szalónban a római magy. művészek kiáll.-án.

Ujság, 936. IV. 4.

Antal Károly

A „Győri Művésznapok" alkalmából megvásárolt egy művét.

Győr 1939. IV. 18.

MDK

Antal Károly

Bogika, terr.

Horthy jub. kiáll. Mucs. 1939. dec. 7. 1.

ANTAL KÁROLY

Musica. Körtefa.

Primavera. Terracotta.

Művészeti Hetek Ungvár

1941

TURÓCZI SÁNDOR KÖNYVTÁRA

HELYSZÁM: 1021 / E II. 1-3

SZAK: Vegyes.

SZERZŐ NEVE: —

FORDÍTÓ NEVE: —

KÖNYV CIME: Ungarisches

KÖTÉS NEME: ALAK:

KIADÓ: ÉV:

M.D.K.

Antal Károly

Horthy István emlékmü-tervét bemutatja a lap.
Repr.

Ő is, nemcsak
Kisfaludy Stibl Zsigmond

baromi jó

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943 márc. 26.-ápr. 1. VI. évf. 13. sz.

Antal Károly
Assisi Szent Ferenc, festett gipsz
Grandtner Jenő, " "

Ujabb római magyar müvészek kiáll. N.Szal. 1936.
ápr. ciml., 11 l.

Antal Károly MDK

Kalapos női fej, gipsz

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

MDK

Antal Károly

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1934 Téli kiállítás

Antal Károly

Tanulmányról, cikkről

ANTAL KÁROLY, szobrasz, /1909/

A két világháború közötti idő nagy állami és egyházi megbízásait 1930-ig az akadémikusan dolgozók, majd az un. római iskola szobrászai végezték el. Granther Jenő /1907/ Antal Károly /1909/, Ohmann Béla /1890-1968/. Nem kis tehetséggel az olasz neoklasszicizmus eredményeit igyekeztek meghonosítani. 571. old

HECKENAST JÁNOS: Rumi Rajki István szobrászművész 564. old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 4. szám, Szombathely

MDK

Antal Károly

Anyaság, gipsz

Magy.Müvészetért kiáll. r.Mücs. 194o.febr.

23. 1.

Antal Károly MDK

Tanulmányfej, gipsz

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Antal Károly

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

Nu. 1936. XI. 29.

Antal Károly

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

Est 1936. XI. 28.

Antal Károly

A Nűcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

M.N. 1942. XII. 8.

Antal Károly MDK

Magyar jövő, gipsz

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Antal Károly MDX

Magyar Jövő, Újpes

Millenium 1896 A magyar művészetért c. kiáll.

Andal Károly
szobrász

Kiállít a Téli Tárlaton.
Említve: Szent István megkoronázása
c. alkotása.

N. U. 1939. I. 28.

Antal Károly

A Tücsarmok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

N.u. 1942. XII. 10.

Antal Károly
kobrán

A Nemzeti Szalonban nyolc festő és nyolc kobrán Kört állít ki.

Az Est, 1939. II. 12.

Antal Károly

A Kücsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

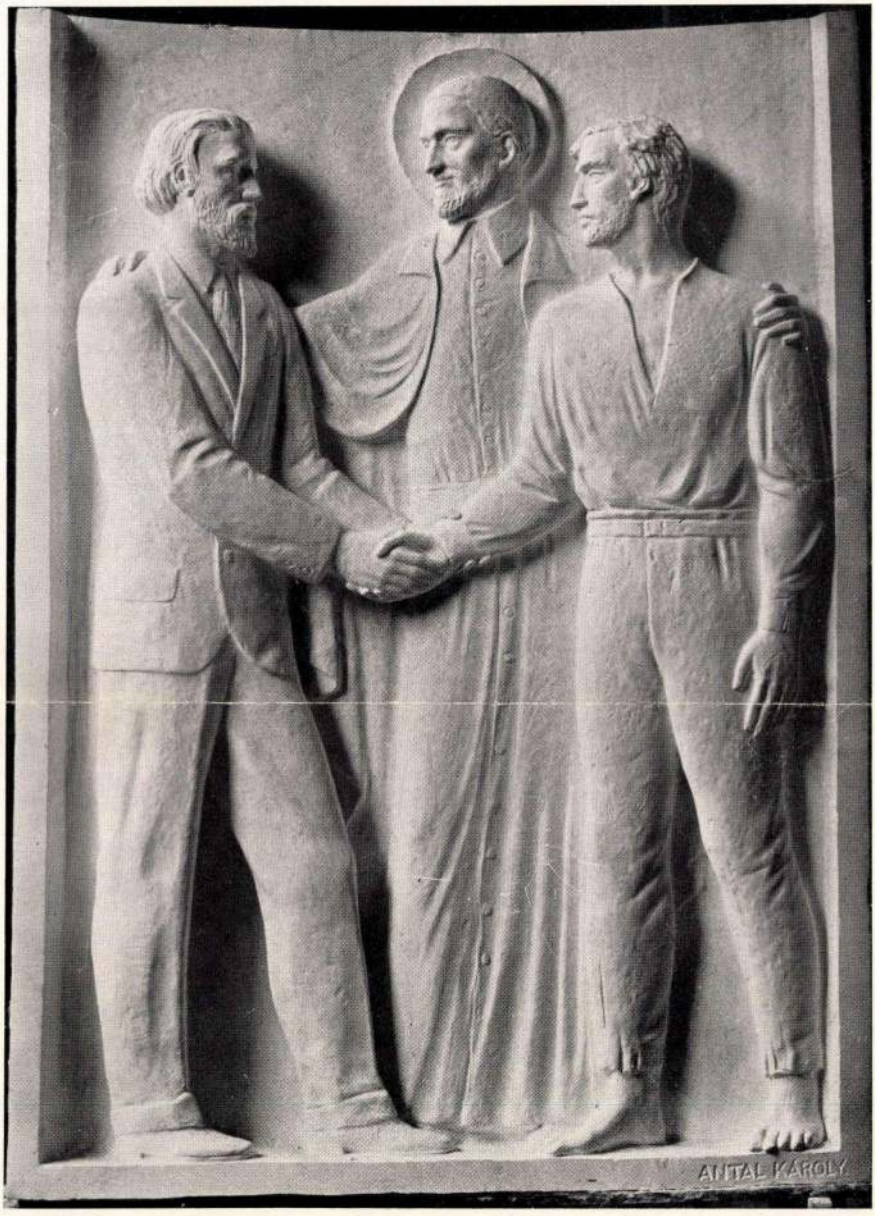

A Nemzetközi Karitász-kiállítás tárlatáról

Fáli

Antal Károly
dombormüve

Depaul Szent Vince,
a szociális szeretet francia hőse

Molnár Frigyes
Karitász almanach
1939

Antal Károly

1939

Pál Szent Vince

gipsz relief

Antal Károly
kobrák

A római magyar intézet növendékeként szerepel a római vázlatkiállításon.

Nemzeti Ujság 1935. V. 5.

Antal Károly
kabrán

A római magyar intézet növendékeként szerepel a római vázlatriállításon.

M.O. 1935. V. 5.

Antal Károly

csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti

Szalonban.

M. 1936. XI. 22.

Antal Károly

MDK

Assisi Szent Ferenc, gipsz

Mücsarnok 1939 dec.-1940 január

M.D.K.

Antal Károly

"Magyar jövő" c. szobrának repr.-ját bemutatja a lap Füsi József: "1941 husvétja: a kiállítások hete" c. kritikájának keretében.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. ápr. 18-24.
IV. évf. 16. sz.

Antal Károly

MDK

Primavera, gipsz

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

MDK

Antal Károly, szobrászm.

munkájával menti az egyébként alacsony szinvonalu szobrászati anyagot.

Nagyméretü KKK női kutfigurája szerepel.

B.P.L.: Megnyilt a Téli Tárlat a Mücsarnokban. Nemzeti Ujság. 1938. febr.6. 12.1.

MDA

Antal Karoly

Szent Ferenc szobormüvével szerepelt a Mücsarnok 1937.évi téli kiállitásan.

Pipics Zoltan dr.: Téli tarlat a Mücsarnokban.

Uj Magyarság,1937.jan.24. 21.l.

Antal Károly szobrász

Szerepel a Képzőmův. Főrikola

kiállításán a Műcsarnokban

Ujság 1937 III. 20.

Antal Károly

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szobrával szerepel.-

Pesti Napló 1931.XII.20.

Antal

szobrász

Műcsarnok Téli Tárlata - szobrával szerepel. Portré.

8 órai Ujság 1931. XII. 20.

Antal

Karakterfej c. műve a Műcsarnok tav. tárlatán.

M.932.IV.24.

Antal

Kartäuserfej 6. mive a Nagyszroft tav. tartjatám.

M. 932. IV. 24.

Antal Károly

Szobormüve, a Mücsarnok tav. tárlatán.

B.H.932.IV.24.

Antal Károly

Szoborműve, a Műcsarnok tav. tárlatán.

B.H.932.IV.24.

Antal Károly

Gipszportréja, a Műcsarnok tav. tárlatán.

M.H.932.IV.24.

Antal Károly

Gipszportréja, a Műcsarnok tav. térlatán.

M.H.932.IV.24.

Antal Károly MDK

Ökölvivő, bronz

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Antal Károly, [Szobrán]

Tagja volt a „római iskolának.

–: Szinyei díjtól a Munkácsy díjig 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 máj. 6.

ANTAL KÁROLY, 1909 jún. 23.—
Julián és Gellért barát, I., Halászbástya.

Medvey 104. l.

Tárkányi X. 169

Antal Károly

Alkotásai a Nemzeti Szalónban a római magy. művészek kiáll.-án.

M.O.936.IV.5.

Antal Károly

Műcsarnok

1941. nov. arch. kiall
146, 225.

1942. jún. magyar
művészetért
156, 219, 391.

1942. dec – 1943. jan.
téli kiáll – 25.

1943. máj. magyar mű-
vészetért 223.

1943. okt. – nov. ötti
tárl.
IV. t. XLIV.

1944. márc – ápr. ta-
vaszi tárl. 173
Legelésző csikó c. [illegible]
repr. a katban.

MAGYAR KIRALYA
KORONAZTATOTT
BUDAN
MDCCCLXVII

Antal Károly

Primavera, terrakotta

Mücsarnok 1942 [redacted]

A magyar müvészetért c.kiáll.

Aubal Károly
festőn

Kiállít a Nemzeti Szalon husvéti csoportkiállításán.

Nemzeti Ujság 1935. IV. 21.

Aubal Károly
festőművész

Részt vett a Nemzeti Szalonban rendezett fiatalok húsvéti kiállításán.

M.o. 1935. IV. 19.

Antal Károly

szobrász

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.
Egyszerü,de rejtelmes mosolyu feje.

Budapesti Hirlap
1930.V.11.

Antal Károly

szobrász

Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitásán - Iparművészeti Muzeumban - szoborral szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.XII.5.

Antal Károly

szobrász

Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparművészeti Muzeumban - szoborral szerepel.

Budapesti Hirlap
1935.VII.4.

MDK

Antal Károly

Reliefje a Mücsarnokban rendezett Szt.István kiállitáson.

/d.m./:Szt.István kiáll.a Mücsarnokban.

Magyarország 1938.máj.24. 8.o.

MDK

Antal Károly, szobrászm.

szobormüve a kiváló alkotások közé tartozik.

-r-: Egyházmüvészeti kiáll.
Nemz. Szal. -?Magyarország. 1941. febr. 15. 4.l.

MDK

Antal Károly, szobrászm.

Tanulmányfej.

Műcs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.20.-jan.17.Kat. le.l.

MDK

Antal Károly

"Zalai táj" és "Dombtető" c.művei a "Magyar Képirók" kiállitásán.

Rónay Kázmér: A "Magyar Képirók" a Nemzeti Szalonban.

Képes Krónika, 1939. XXI. 18.sz. 63.l.

MDK

Antal Károly

Jégkorongos, repr.

Szépmüvészet 1941. 12. sz.

MDK

Antal Károly

-rp-: "A magyar művészetért" kiállítása. Magyarország 1940. dec. 14. 6.l.

MDK

Antal Károly szobrász

d.r: Két kiállitás. Függetlenség, 1937. márc.21.
8 l.

Dunaalmás (Komárom)

Temető, Vajda Julianna, Csokona
neogót mérmüves sirköve. "Lill
esperes. Élt 78 éveket. Meghalt

(Mészáros Antal, 1955)

MDK

Antal Károly

Kalapos női fej, gipsz

Fiatal müvészek kiáll. Mücs. 1933. szept.

11 l.

MDK

Antal Károly

Fiu, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.
8 l.

MDK

Antal Károly

Női fej, terr.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

7 l.

MDK

Antal Károly, festö

Nöi fej. Terrakotta.

Az Uj Szalon Szent István-i kiállitása. 1934.aug.

Katal.

Antal Károly, szobrász

Kut-figura.

KMTárs.Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt. kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 14.l.

MDK

Antal Károly, szobrász

Kalapos leány,	terracotta
Nöi képmás,	gipsz
Leányfej,	terracotta.

Nemzeti Szalon Müvészeti Egyesület. 1935.ápr.2o-
máj.5.-ig.

8 festö és 8 szobrász kiáll. katalog.

MDK

Antal Károly, szobrász

női portréi egészitik ki a sokszinü kiállitást.

r.s.l.: A Nemzeti Szalon kiállitása./8 festő és 8 szobrász/.
Uj Magyarság. 1935. ápr. 21. 24.l.

Antal Károly

Fejtanulmányokkal nagyobb a XXI. velencei bicsmálás

Nemzeti lipig 1938 VI 19

Antal Károly

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral
xxxxxxx
képével szerepel.-
Fiatal leány.

Pesti Hirlap
1934.I.14.

Antal Károly

szobrász

Téli Kiállitás - Mücsarnokban - szoborral szerepel.

Esti Kurir
1934.I-14.

Antal Károly

szobrász

Téli kiállítás - Műcsarnokban - szoborral szerepel.
Egyszerüen mintázott fiatal leány.

Magyar Hirlap
1934.1.14.

Antal Károly

szobrász

Téli Tárlat - Mücsarnokban - jó fejet állitott ki.

Budapesti Hirlap
1934.I.14.

Antal Károly

Csoportkiállításon szerepel a Nemzeti Szalonban.

Új dr. 1936. XI. 22.

Antal Károly

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

PH 1936. XI. 28.

Antal Károly

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

Lj. M. 1936. XI. 29.

Antal Károly

szobrász

Szinyei-Merse Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban.- szoborral szerepel.
Szép fej.

Pesti Hirlap
1930.V.11.

szobrász

Szinyei-Merse Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a
[illegible] Szalonban.- szoborral szerepel.

Antal Károly

szobrász

Szinyi társaság Tavaszi Szalon kiállításon - a Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.

Nemzeti Újság
1930.V.11.

MDK

Antal Károly, szobrász

Oltárkereszt.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásai. 1938 jul.1.-aug.1
Kat. 2c.1.

MDK

Antal Károly szobraszművész

Minden műve megsebesült az egyik budapesti művésztelepet ért bombázás alatt.

Diószeghy M. : Séta a szőnyegbombázással sujtott egyik budapesti művésztelepen.

Uj Magyarság 1944 jul.21. 5.o.

MDK

Antal Károly

Pihenő, repr.

Képzőm. főisk. kiáll. Műcsarnok 1937.

MDK

Antal Károly, szobrász

39.	Női fej.	Gipsz.
	Szent István koronázása.	"
	Mátyás király.	Márvány.
	Három Mária.	Gipsz.
43.	Dombormü-terv.	"
	Ülö nö.	"
45.	Női fej.	"
46.	Dombormü-terv.	"
	Grandtner Jenö.	Bronz.
	Kalapos nö.	Terrakotta.

Mücsarnok.-Öszi Tárlat. 1939. okt.8.-nov.19. Kat.18.1.

ANTAL KÁROLY

Assziszi Szent Ferenc. Patinázott gipsz.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

Antal Károly

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

MO. 1932. XII. 18.

Antal Károly MDK

Női fej, terrakotta

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Antal Károly

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon kiállitásán.

M.O.936.XI.29.

Antal Károly

Mellszoborral szerepelt a Műcsarnok kiáll.-án.

P.H.933.IX.10.

Antal Károly

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon gyüjteményes kiállitásán.

P.N.936.XI.28.

Antal Károly szobrász

Kutfigurája nagyobb a
műszaknak tél. Tárlatán
(emlitve)

Nemzeti Ujság 1938 II. 6

Antal Károly

"Kalapos nő" c. művét

.....

az állami gyűjtemények számára megvásárolták.

M.933.IX.23.

Antal Károly

Szobormúve szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

N.U.933.10.

Antal Károly

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán

BH 1932 XII 18.

Antal Károl

Kiállít

PH. 1947. I. 13.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a t

Antal Kórof

Kiállít

Mo. 1942 I. 13.

›rgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.
9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-
Ebben az esetben a kért könyvet pós-

'Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,
›rök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs
Központ

Antal Károly MDK

Női fej, gipsz

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

MDK

Antal Károly szobr.

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa

28 l.

MDK

Antal Károly

Női fej, gipsz

V. Nems. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa, 15 l.

Antal Károly szobrász

„Szent Ferenc" c. szobra szerepel a hűsarnok téli tárlatán (emlitve)

Uj hagyarság 1937 I. 24

Antal Károly szobrász

Kerepel a hűcsarnok

téli tárlatán

Nemzeti Ujság 1937 I. 23

MDK

Antal Károly

Assisi Szent Ferenc, gipsz

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.
12. 1.

MDK

Antal Károly, szobrász

3o7.	Nöi fej.		Gipsz.
456.	Nöi fej.	19.1.	Mükö.

Bp.Mücs.-OMKT.Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934.ápr.29.-jun. 17.
Kat. 14.1. és 19.1.

MDK

Antal Károly

Primavera. Gipsz.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 16.1.
Mücs.

Ansel Adams

Primavera. Dipsa.

Tarjeta Postal. 10x15. Ref.-núm. 16.1.

Misa.

MDK

Antal Károly

Tanulmányfej, gipsz.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Műcs.
11.1.

Antal Karoly

Tamilkunyfej. Eipes.

MDK

Antal Károly, szobrász.

Szül.Bpesten 1909-ben. A Képzőm.Főiak. Szentgyörgyi István mellett tanult.Tanársegédje volt. A Műcs.-ban 1930 óta állit ki. Sok magas dijat nyert. Többek között a m.áll. római ösztöndiját és a Vatikán állam 3000 lirás ösztöndiját.

Kutfigura.	Gipsz.
Fiatal leány.	"
Oltárkereszt.	Bronz.
Vizfakasztó Szent László.	Gipsz.
Szent Ferenc.	Bronz.
Szent István megalapitja a győri püspökséget.	Gipsz.

Műcsarnok,-Őszi tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 18.1.

Antal Károly MDK

Szent Ferenc gipsz,
Oltárfeszület, bronz

Magyar Egyházművészeti Kiállitás.
Nemzeti Szalon 1941. febr-már.

Antal Károly

MDK

Signorina S.M. Patinázott gipsz

Műcsarnok 1936. máj.jun. Jub. kiáll.

MDK

Antal Károly, szobrászm.

A körteremben a jobboldali szobor A.K.müve.

/x 234.oldalon a felső képen./ Kép.234.1.

Magyar Iparművészet. 1935. 234.1.

MDK

Antal Károly, szobrászm.

finom antikizáló m,árványfej: Mátyás király.
remek bronz: Szent Ferenc.

Rómay Károly

A Szépm.fv.Képt. 1937/38.évi uj szerzeményei.
Képes Krónika.1939. 24.sz. 63-64.l.

M.D.K.

Antal Károly

"Kalapos lány" c. szoborportréjának repr.-ját hozza a lap a Nemzeti Szalon kiállításáról.

Márkus László: "Komoly fiatalság." c. Szinházi Élet. Bp. 1935. ápr. 28.-május 4. XXV. évf. 18. sz. 65. lap.

MDK

Antal Károly

"Assisi Szent Ferenc" és "Corvin Mátyás" című szobra. Repr.

Pesti Napló képes mell. 1939.febr.19.

Antal Károly, szobrászm.

keresztjét kell kiemelnünk.

Kemle Béla: Szent István kiállítás a Műcsarnokban. Művészet. 1938. 38.1.

Antal Károly szobrászművész

8 órai Ujság 1931. V. 14. 7.

Itt a Ballo-palotájról

Antal Károly Szobrász

Magyar Csillag, 1942 II. évf. 2. sz.

12 f. l. – Farkas Zoltán: „1942"

Antal Károly

1. Tanulmányfej

Uj Szalon Őszi Kiállitása, 1934. szeptember
Budapest, katalogusa.

Antal Károly

Férfifej, gipsz

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

MDK

Antal Károly

Jégkorongozó c. munkájáért
III. dijat kapott

Sportdijkiállitás az Iparmüvészeti Muzeumban.
Magyar Iparmüvészet 1940. 41.l.

Antal Károly

Szobrai

Művészet, 1939. IV. évf. 28. sz. 108. l.

Kende Béla: Őszi Tájlat a Műcsarnokban.

MDK

Antal Károly
Assisi Szent Ferenc, festett gipsz
Grandtner Jenő, " "

Ujabb Római Magy. Müvészek kiáll. N. Szal.
1936. ápr.

MDK

Antal Károly

Signorina C.M. fest. gipsz
Pihenő, " "
Voit Pál dr., " "
Madonna, " "
Szent Péter, mükő

8 festő - 8 szobrász kiáll. N. Szal. 1936. nov. 1o 1.

MDK

Antal Károly

Szent László, bronz
" " Gipsz

8 festő - 8 szobrász kiáll. N. Szal. 1936. nov. 10 1.

MDK

Antal Károly

Assisi Szent Ferenc, szobormü

Radnainé Szörédi I. cikke. Uj Magyarság, 1936. ápr. 5. 22 l.

MDK

Antal Károly

Oltár kereszt, bronz
Grandtner Jenő, bronz
Assisi Szent Ferenc, bronz
Benito Mussolini, gipsz
Kutfigura, gipsz
Dombormüterv, "
Corvin Mátyás, "

8 festő - 8 szobrász kiáll. N. Szal. 1939.
febr. 7 1.

MDK

Antal Károly:

Női fej.

Kassa, v. Nemz. Képrőm. Kiáll.-on a Pest Szkfv. által megvás. képek.

Képzőm. Közl. 1939, 3-4 sz.

Antal Károly MDK

Női fej, gipsz

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Antal Károly

Három Mária. Gipsz.

Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. jubileumi kiáll. képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 15.1.

Antal Károly

Muzsika, Kőleja

Madonna, bronz

Művészeti Hotek Komárom

1941

Antal Károly

Primavera, keresztelő
Assisi Szent Ferenc,
gipsz.
Szent István megalapítja
a pécsi püspökséget
gipsz.

Művészeti Hotek Pécs

1941.

V

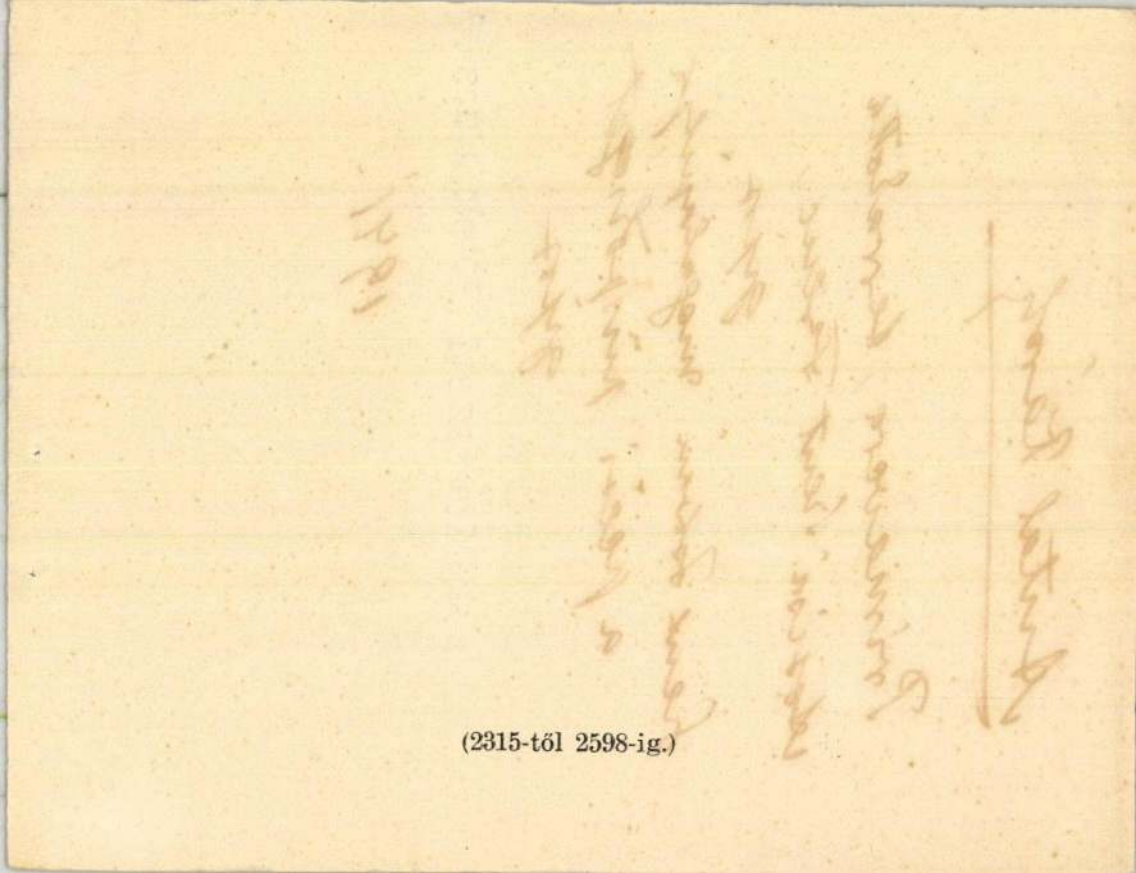

(2315-től 2598-ig.)

Antal Károly

Magyar jövő, bronz

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt

Budapes

Visegrádi-utca

Antal Károly

a Kultuszminisztérium
vásárlása az alábbi ki-
állításon:

Oltárkereszt

Szabados Béla, vitéz:

A győri képzőművé-
szeti kiállítás.
Képzőművészeti Közlöny.

1939. I. sz. 8. l.

MDK

Antal K.

Szobormüvét állitotta ki a tallini kiáll.-on.

Cikk: Népmüvészeti, háziipari és ...

Magy. Iparmüvészet, 1936. 29-30. lap

Antal Károly

~~szobrász~~

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Uj Magyarság
1935.XI.17.

Antal Károly szobrász

szerepel a Műcsarnok téli

kárlatán

Pesti Napló 1938 II. 6

Antal Károly

szobrász

Székely Bertalan emlékkiállitás - Mücsarnokban - szoborral szerepel.

Férfi fej.

Nemzeti Ujság
1935.XI.17.

Antal Károly

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel,
Gipsz tanulmányfej.

Magyarság
1935.XI.16.

Antal Károly

Grandtner Jenőről mintázott feje a Nemzeti Szalónban a római magy. művészek kiáll.-án.

B.H.936.IV.5.

Antal Károly

Hobrász

Jégkorongozó, festett gipsz

~~Magyar jövő, gipsz~~

Anyaság, ruskicai márvány

Muzsika, kőtefa

~~P. Bogika, terrakotta~~

Nőifej, festett gipsz

Nemzeti Szalon

8 f + 8. n. 1941. ápr.

Antal Károly

Női fej c. mell.
nobra, repr.

KMTárs. Archépkiállitás
1941. nov.

Antal Károly

Leányfej, gipsz

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

Hadjárat.

A Medgyes előtti dombokor
ronyrohamot intéznek a honvédek
szik. Felirata fölül középütt:

XIX. Armee-

alól középütt: Verlags-Eigenth.
No 427. Vervielfaltigu
léiró szövegének kezdete: Ueber
zése: demontirte dem Feinde
ren in die Luft.

Szines kny., mér.

Antal Károly

Kalapos leány, terracotta
Női képmás gipsz
Leányfej, terracotta -

Nemzeti Salon

8 festő, 8 szobrász
Kiáll. kat. 1935 ápr.
20 - máj. 5.

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK

Antal Károly

Szent László c. szobor-
művéről; a magyar egy-
házművészeti kiállításról

Repr.

Pásztortűz. 1941. 134. l.

Taddeus Jakab apostol

Repr.
u.o. 1941. 153. l.

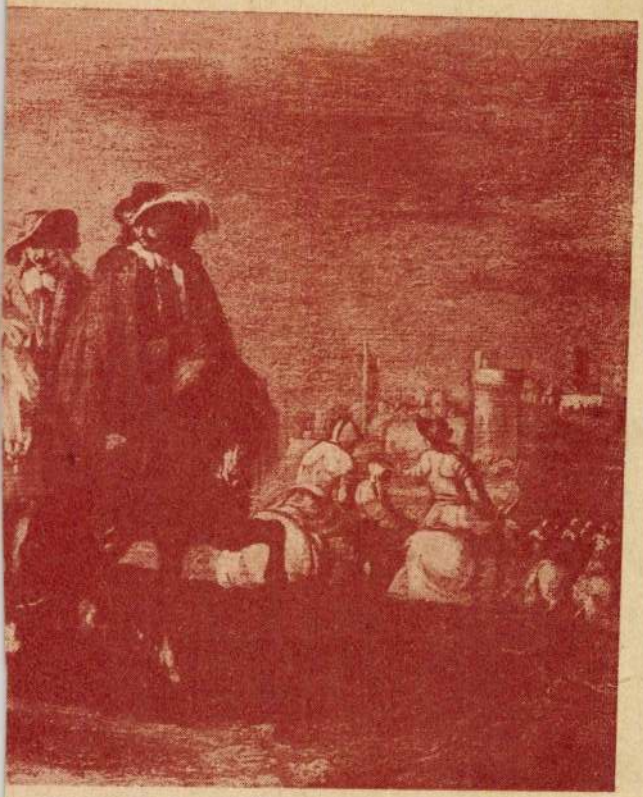

MDK

Antal Károly

Női fej, terakotta; aranymárkás bronz kitünt.

Aranymárkás dijak az Uj Szalonban. Budapest Hirlap, 1934. aug. 26.

Antal Károly MDK

Szent László, repr.

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

MDK

Antal Károly, szobrász

Mátyás király. Szobor, fehér márvány.
Jelz."Antal Károly 1938"

Szent Ferenc. Szobor, bronz. Jelz."Antal Károly"

Nemz.Szal.-Székfv.Kpt. és Tört.Muz. uj szerzeményei.
1939.máj.-jun. Kat. 1937/38.

MDK

Antal Károly

Szent István koronázása/Esztergom/, gipszvázlat

Fülöp apostol /pécsi székesegyh./, gipsz

"1942" N.Szal. 1942. jan.

MDK

Antal Károly

Dombormüterv, gipsz

Apostol/pécsi székesegyh./,gipszvázl.

Apostol " "

"1942" N.Szal. Bp. 1942. jan.

Antal Károly MDK

Három Mária, gipsz

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Antal Károly

Nőitej

repr.

Képes Ujság

1935. máj 26.

Antal Károly

4.

Szépmüvèszet

1943. 94. l.

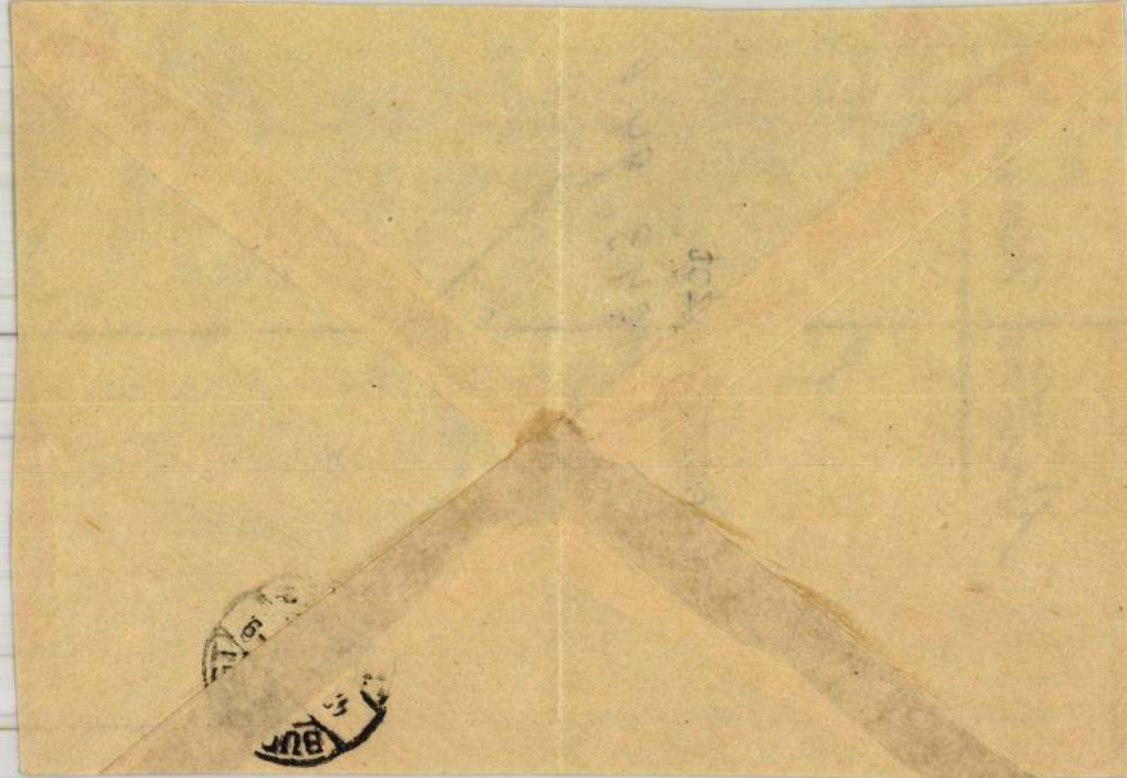

Antal Károly

l.

Szépmüvészet

1943. 114 l.

2

Antal Károly

I.

Szépmüvészet

1944. 61. l.

62. l.

Antal Károly

nobrán

l.

Szépmüveszet

1942. 267. l.

Antal Károly

l.

Szépmüvészet

1944:262.l.
264.l.
265.l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Nemzeti Szalon

A n t a l K á r o l y.

1930. Tavaszi Szalon.

Leány fej,gipsz.

1935. 8 festő 8 szobrász kiáll.

Kalaposleány terakotta.

Női képmás,gipsz,

Leányfej,terakotta.

1936. Ujabb római magy. Müvészek kiáll.

Assisi szt.Ferenc,festett gipsz.

1936. 8 festő,8 szobrász kiáll.

Signoria C.M. festett gipsz,

pihenő,gipsz,
Vóit Pál festett gipsz,

Madonna,festett gipsz
Szt.Péter mükő.
Szt. László,bronz,
Szt. László,gipsz,

1937. Szkfőv.Képtár és Tört.Muz kiáll.

Női fej,

1939.8 festő,8 szobrász kiáll.

Oltárkereszt,bronz,

Grantner Jenő,bronz.

Assisi szt.Ferenc
Benitó Mussolini,gipsz.
Kut figura,gipsz.
Dombormüterv,gipsz.
Corvin Mátyás,gipsz.

Antal Károly

Nemzeti Szalon

Antal Károly

~~Műcs. kiáll, tól~~
Pipics 63.l.

TÉRITVÉNY.

A Magyar Tudományos Akadémia könyvtára.

Én alólirott elismerem, hogy a könyvtárból az itt czimzett könyvet kikölcsönöztem:

A könyv		A könyv jelzése és száma
szerzője	czime és része	

Budapesten, 19.....-ik évi ..... hó .....

Aláirás: .....

Lakás: .....

Antal Károly
szobrász

wód
z
Bund Gra

47. l-

MDK

Antal Károly

Balás P. László: Székely Bertalan emlékkiállítása.
Nemzeti Ujság 1935. nov. 17. 16.l.

Antal Károly

nobrász

Nagy Zoltán: Új magyar nobrászat. Pásztortűz 1936. 20. 7.

V

VASÁRNAP **15** N. Albert et.		Protestáns Lipót Görög Guriasz Izraelita Kiszlev 1
HÉTFŐ **16** Ödön pk.		Protestáns Ottmár Görög Máté ev. Izraelita Kiszlev 2
KEDD **17** Csod. Ger g.		Protestáns Hortense Görög Cs. Gergely Izraelita Kiszlev 3
SZERDA **18**		Protestáns Ödön Görög

MDK

Antal Károly

Rómay Kázmér: 8 festő és 8 szobrász a Szalonban.
Képes Krónika 1938.

Antal Károly

Szobormüvével szerepelt a "Fiatal Müvészek Kiállitásá"-n a Mücsarnokban.

M.933.IX.10.

MDK

Antal Károly

Az egyházművészeti tanács művészértekezlete. Szép-
művészet 1942. 267.l.

MDK

Antal Károly szobrász

Fóthy János: Nyolc festő és nyolc szobrász...
Pesti Hirlap, 1939. febr. 14.

Antal Károly

Antal Károly éppen ellentétesen némi rusztikusság vonásaival jelez őserőt. *Magyar jövő* című jelképies műve díszhelyt kapott, kiemelkedő *Anyaság* című szobra is.

B. A. Nyolc festő és nyolc szobrász a Szalonban.

Magyar Nemzet

1941. ápr. 6.

Antal Károly MDK

Szent Ferenc, gipsz
Madonna, gipsz
Hat apostol, gipsz
Szent László, gipsz
Szent László dombormü I-II. gipsz

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás.
Nemzeti Szalon 1941. febr-már.

MDK

Antal Károly

Női fej

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum
kiáll.-nak katalogusa.1937.Jan.Nemzeti Szalon.

Antal Károly.

Müveit kiállitotta a Nemzeti Szalon 1936-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Antal Károly.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müvéit 1939-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Antal Károly

Mátyás király c. szobormüve a Fővarosi Képtár ujabb szerzeményeinek kiallitásáról. Repr.

Művészet, 1939.IV.évf.27.sz. 74.l.

MDK

Antal Károly

Ökölvivó, gipsz

Jégkorongozó, gipsz

Sportdij-kiáll. képes tárgymutatója. Iparm. Muz. 1940. márc.

MDK

Antal Károly

Jégkorongozó. II.dij.

Spertdijkiállitás és és spertdij-szeberpályázat.
Szépmüvészet 194o. 23.1.

MDK

Antal Károly

Jégkorongozó, fest.gipsz
Magyar jövő, gipsz
Anyaság, ruskicai márv.
Muzsika, körtefa
P.Bogika, terr.
Női fej, fest.gipsz

8 festő - 8 szobrász kiáll. N. Szal. 1941.
ápr. 7 l.

Antal Károly

Feszület, bronz

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

Antal Károly MDK

Primavera, terrakotta

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c. kiáll.

MDK

Antal Károly
Assisi Szt.Feremc, szobor

Tóth Dénes: Nyolc festő és nyolc szobrász a N. Szal.-ban. Esti Ujság 1939. febr. 15. 4 l.

MDK

Antal Károly

Assisi Szent Ferenc
Corvin Mátyás
Dombormüterv

Ferdinándy J: A Nemz.Szal.kiáll. Magyar Nemzet,
1939, febr. 12. 19 l.

MDK

Antal Károly, szobrász

Primavera. Terrakotta.

Művsarnok. IV.Képzőmüv.kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj.16-3o. Kat. 1o.1.

MDK

Antal Károly

Signorina S.M. Patinázott gipsz.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutattója. 1936.máj-jun. 11.o.

Antal Károly MDK

Női fej, mükő

Mücsarnök 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Antal Károly MDK

Fiu, gipsz

Mücsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Ανδ. Κάτολ

Fin. Ejnar

MDK

Antal Károly

Kalapos nő c. festm. megvásárolták az állami gyüjtemény számára

Fiatalok a Mücsarnokban. Müvész-Élet 1933. 14-15.sz. 7.l.

Antal Károly MDK

Fiatal leány, gipsz

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

MDK

Antal Károly, szobrász.

Női fej. Festett gipsz.

M.Kir. Vall. és Közokt. Min. V.Nemz. Képzőm. Kiáll.
Képes zárgym. Kassa. 1939.

Antal Károly szobrász

Kalapos női fej

Fiatal Müvészek Kiállitása katalógusa 1933 Mücsarnok.

Antal Károly szobrász

Fiu

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933
Műcsarnok

MDK

Antal Károly

Magyar jövő, gipsz
Anyaság, mészkő

ez egy kicsit másképp alakult

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 13.1.

MDK

Antal Károly

Zalai táj

Rónay K.: A "Magyar Képirók" a N.Szalonban. Képes Krónika 1939. máj. - 18. sz.

Antal Károly

"Assisi Szent Ferenc" c. műve a Nemzeti Szalónban a római magyar művészek kiáll.-án.

Uj Magy. 936. IV. 5.

MDK

Antal Károly
Betlehem

Kiválóan sikerült... Esti Magyarország, 1943, máj. 25.

Antal Károly
Női fej, gipsz

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április, 5 l.

gyilag indokolt, hanem a gyakorlatban is
nagyjában a földrajzi helyzetet követi.
igorúan a fenti sorrendhez. Ha a fővárost
ɔi sorozatunkban már kiadtunk egy kötetet
lenti, hogy a topográfiánk sorában utolsó-

ɔzunk. Mindennapi munkánk is állandóan
művészeti emlékeinek topográfiája minél
endelkezésére álljon.

Gerevich Tibor

Antal Károly
Női fej

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 6 l.

MDK

Antal Károly

Kőrösi Csoma Sándor

KMTárs. téli kiáll. 1942. dec.-1943.jan.

Antal Károly

MDK

Körösi Csoma Sándor, repr.

Műcsarnok 1942-43 téri kiállítás

Antal Károly

MDK

Körösi Csoma Sándor, bronz

Műcsarnok 1942-43 téli kiállítás

Antal Károly

csobrász

Körösi Csoma Sándor

Repr.

KMTárs téli kiáll

1942. dec – 1943. jan

~~PM monogramon ezüst talpaspohárokon~~

VI. 29.

ANTAL Károly szobrász

G.GAÁL Zsuzsa: Magyar Múzsa (1943-1944). =
Magyar Könyvszemle, 1991.4. 406.p.

a folyóiratban 4 vázlatot és egy szobortervet
(Körösi Csoma Sándor) publikákt

MDK

Antal Károly

A pécsi székesegyház apostolszobrai Antal Károlytól.

Cikk: dr. Molnár Ernő irása.

Magy.Épitőművészet, 1941. 12.sz. 395.lap

MDK

Antal Károly szobrász

pécsi dóm szobraiért I.dij

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

Antal Károly MDK

Esztergomi Szent István koronázási dombormü terve,gipsz

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Antal Károly MDK

Az esztergomi "Szent István megkoronázása"? gipsz

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Antal Károly

MDK

Madonna, bronz

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Antal Károly MDK

Oltákereszt, bronz

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Antal Károly MDK

Asszisziszi Szent Ferenc, gipsz

Mücsarnok 1937 Téli Kiállitás

MDX

MDK

Antal Károly

Assisi Szt.Ferenc, mészkő

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Műcs.

Antal Károly MDK

Az esztergomi "Szent István megkoronázása", gipsz

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MIDK

Antal Károly, szobrászm.

az orvos hősiemlékpályázattervei mellett látjuk

"Szent István megkoronázása" c. hatalmas domborművét, amely az esztergomi várhegyen van eredetiben.

Pipics Zoltán: Téli Tárlat.-Műcsarnok.
Uj Magyarság. 1939. jan. 29.

MDK

Antal Károly

Esztergomi Szent István koronázási dombormü terve, gipsz

KMTárs. Szt. István kiáll. 1938.

Antal Károly MDK

Julianus, gipsz

Madonna, gipsz

Pihenő, gipsz

Sielő, gipsz

Műcsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Angel Manoly

Juliana, pipes

Madona, pipes

Pinang, pipes

Cielo, pipes

Antal Károly

lásd oko

Dombi József = Antal Károly

Szépmüvészet

1944. 237 és kv 11

szamos Éppel

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

MDK

Antal Károly

Julián barát, c. szobormüve. Repr.

Művészet, 1937. II. évf. 11-12.sz. 128.lap

Antal Károly

Julián barát c.
nobra repr.

Bálint Lajos: A
székesfőváros ujabb
nobrai Művészet
1937. 11–12. sz
126, 128 l.

SZENT LUKÁCS

GYÓGYFÜRDŐ GYÓGYSZÁLLÓ

A CSÚZOS, KÖSZVÉNYES,
ZSÁBÁS BETEGEK ÉVSZÁZADOS GYÓGYFÜRDŐJE

VASÁRNAP **6** Kat. Norbert Prot. Norbert	N. k. 4 ó. 4 p. N. ny. 19 ó. 53 p.	
HÉTFŐ **7** Kat. Róbert hv. Prot. Róbert	N. k. 4 ó. 3 p. N. ny. 19 ó. 54 p.	
KEDD **8** Kat. Medárd pk. Prot. Medárd	N. k. 4 ó. 3 p. N. ny. 19 ó. 54 p.	
SZERDA **9** Kat. Prim., Fél. Prot. Félix	N. k. 4 ó. 3 p. N. ny. 19 ó. 55 p.	Izr. 30. Ros Khodes
CSÜTÖRT. **10** Kat. Margit kir. Prot. Margit	5,— N. k. 4 ó. 3 p. N. ny. 19 ó. 55 p.	Izr. 1. Thamusz R. Kh.
PÉNTEK **11** Kat. Barnabás Prot. Barnabás	3,— N. k. 4 ó. 3 p. N. ny. 19 ó. 56 p.	
SZOMBAT **12** Kat. F. János Prot. Klaudius	5,— N. k. 4 ó. 3 p. N. ny. 19 ó. 56 p.	Izr. 3. S. Korakh 4. P.

Antal Károly

Hobrász

Juliánusz és Gellért
atyák Hobra a
budavári Halászbás-
tyán.

Képé repr.

Bendefy László-dr

Az ismeretlen Juliá-
nusz. Bp. 1936.

„Hangya" Fogyasztási Szövetkezete

T.

Europa film-,könyv-,lapterjesztő és könyvkiadó r.t

Budapest V.

Rothermere u.12.

Datum .....

Herrn Karl W. Hiersemann, Leipzig

Senden Sie aus Katalog Nr.
Please send from your catalogue no.
Veuillez m'envoyer de votre catalogue no. **656**

Nr.	Stichwort	Preis

Name: .....

Ort: .....

Straße .....

Postkarte

Firma

KARL W. HIERSEMANN

Buchhändler und Antiquar

LEIPZIG C1

Königstraße 29 • Postschließfach 163

Antal Károly

l.

A Pesti Városháza

1937. 11. 4. 5. l.

Elek Artur Kritika
a zsúri kritikájáról.

jezésével vagyok

Igen tisztelt Titkár Nram!

mindenkor szolgálatkész híve

Mihálovich Géza

Zalaegerszeg 1930 jan. 2.

Antal Károly

ivod

A Pesti Varóshára

1937. 5. sz. 23. l.

(e.: Julianus atya

szobra; keppel.)

Budapest, 192 7.IX.13.
V. Dorottya-u. 14. I. em,

rnak, Budapest.

gy engedélyezett . . . . P 490.-
biakban részletezett le-
en kifizettük:
átraléka . . P 152.50 f
a. . . . . " 0.51 "
ata . . . . . " " "
. . . . . " 1.69 " " 154.70 f

Összesen: P 335.30 f

Pengő 30 f

tisztelettel
PÉNZINTÉZETI KÖZPONT
közszolgálati alkalmazottak kölcsönosztálya.

M.D.K.

Antal Károly

"A fiatal szobrászmüvész - a várbeli Julianus szobor majdnem kiskoru alkotója - az ünnepeket a Felvidékkel visszatért templomok és müemlékek tanulmányozásával töltö."- közli a "Müvészkörökben beszélik" c. rovat.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. jan. 5-11.
II. évf. 1. sz. 114. lap

MDK

Antal Károly

Juliánus-szobor

Kampis Antal: Az ujabb magyar szobrászat. A szépművészetek könyve. Bp. 1940.

522.1.

MDK

Antal Károly

v.Nagy Zoltán: Modern monumentális müvészet.
Magyar Szemle, 1937. 3o.kötó 4.sz. 329-336.o.

Antal Károly
szobrász

M.D.K.

A Pécsi Székesegyház homlokzati apostolszobrai, Körösi Csoma emlékszobra az ő művei. Most van készülőben Kazinczarcihára a Jókai emlékmű és egy kompozíció a gödöllői Agrártudományi Egyetem kolleguimi épülete elé.

N. Penzes Éva: Antal Károly
Művészet, 1965. április – 38 lap

M.D.K.

Antal Károly
festőművész

1931-ben már mint főiskolás kiállí-
tója a Műcsarnoknak. Azóta több
külföldi lemutatkozásban vesz részt: Róma 1935.
Párizs 1937, Velence 1938, 1940, Krakkó 1939,
Helsinki 1952, Moszkva 1959, Bukarest,
Szófia stb.

M. Pereszlényi Éva: Antal Károly
Művészet, 1965. április – 38 lap.

M.D.K.

Antal Károly
festőművész

Royal szálló; Rákus kápolna szobrai 1945, 1954; Operettszínház homlokzati szobrai 1958; Csajkovszkij és Moniuszko szobrai 1961; Operaház, Vízhordó szobrai 1961; Üllői úti lakótelep; Pesti művei.

N. Perényi Éva: Antal Károly
Művészet, 1965. április - 38 kép.

M.D.K.

Antal Károly
rajzai

Művészeti tanulmányait az
Iparművészeti Iskolában kezdte
(1925-27) majd 1934-ig a Képző-
művészeti Főiskolán folytatta.
1935-ben állami ösztöndíjat
nyert.

→ 37?

N. Peres Éva: Antal Károly
Művészet, 1965. április - 38 lap.

irod.:

M.D.K.

Antal Károly
szobrász

→ Uránvár? → 1968!?

Pécs-Mecsekalján lesz elhelyezve
Körösi Csoma emlékszobra. 1941-ben
a pécsi dóm homlokzatán az apostol
szobrokat készítette. – Épület plasztikái-
ban is szép sikert ért el.

N. Perczés Éva: Antal Károly
Művészet, 1965. április – 38 lap

M.D.K

Antal Károly

szobrász

Kedvelt témája az ember. Szép portréja Grandtner Jenő arcmása. A felszabadulás után Rembrandt, Majakovszkij, Muhina portréit készítette el. A Szalászbástyán áll Julianus bánát emlékszobra.

N. Penzes Éva: Antal Károly

Művészet, 1965. ápzelis - 38 kep

M.D.K.

Antal Károly
szobrász

Budapesten felállított szobrai: Julianus
barát 1937, Halászbástya: László király
emlékszobra 1940, Kőbánya: Szovjet hősi
emlékmű 1945, Szabadság tér: Birkózók
1954, Népstadion: Könyves Kálmán 1955,
Millenneumi Emlékmű; Tavasz 1957,
(bronz Rajzel Szálló

N. Penzes Éva: Antal Károly

Művészet, 1965. április - 38 lap

M.D.K.

Antal Károly
szobrász

1931-ben elnyerte a Balló Ede szobrászati díjat, 1935-ben a Fesenczy István díjat, 1952-ben a Helsinki szellemi olimpiai kitüntetést, 1954-ben a Munkácsy díjat és 1958-ban a Csók István érmet.

N. Penzes Éva: Antal Károly
Művészet, 1965. április – 38 lap.

MDK

Antal Károly

/e.a./: Thorma János "Március idusa". A Műcsarnok téli tárlata. Ujság 1938. 7-8.l.

MDK

Antal Károly, szobrászm.

a körcsarnokot díszítette szoboralkotása.

Az Iparm.Társulatnak az Iparm.Muz.-ban rendezett 50.éves jub.kiállításának résztvevői.

Magyar Iparművészet.1935. 264.l.

MDK

Antal Károly

F.J.: Téli tárlat a Műcsarnokban. Pesti Hirlap 1939. jan. 31.

MDK

Antal Károly

-io.: Téli tárlat a Műcsarnokban. Pesti Napló 1939. jan. 31.

MDK

Antal Károly, szobrászm.

stilizálásának nemességével tünik fel.

Nyolc festö, nyolc szobrász rendezet/e kiállitását a Nemz.Szal.termeeiben.

Kopp Jenö: A Ferenc József-dij és a Nemzeti Szalon fiataljai.
Katolikus Szemle.1937. 51,52.l.

Antal Károly

vród

Ujság. 1942. jan. 10
(l. a.: 1942. A szobrászat és a festés helye az építészetben)

Kelyhek III. 87

MDK

Antal Károly

Modern Monumentalis Művészet a juniusi ünnepi hetek keretében a Nemzeti Szalonban 1937.

Rajzoktatás, 1937. 4-6.sz. 56.l.

Antal Károly

lásd

Szépművészet

1941. 69. l.

Antal Károly

Laid

Szép művészet

1941. 68. l.

REDLINGER
könyv és papírkereskedő
hirlapvállalat
LOSONC

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Antal Károly

nekrász

lásd

Szépművészet

1940. 23. l.

Antal Károly szobrász

Spectator: Képzőművészet. Pesti Napló, 1940. ápr.28. 74-80 l.

MDK

Antal Károly szobrász

H.I: Ujabb római magy. müvészek kiáll. Pesti Napló, 1936. ápr. 5. 18 l.

MDK

Antal Károly szobrász

8 festő és 8 szobrász kiáll. Magyarország
1939. febr. 11. 8 l.

ott, át nem látszó testek mögött ke-
ehet valamely testnek saját §a /árnyé-

MDK

Antal Károly

h.i: Római művészek Kiáll. Magyarország, 1936.
4pr. 5. 15 l.

MDK

Antal Károly

Szt.István-emlékév müv.alkotásai.
Uj Magyarság, 1943. dec. 15.

MDK

Antal Károly

Y.E: Ujabb római magy. müvészek kiáll. B.H.
1936. ápr. 5. 17 l.

MDK

Antal Károly

H.I: Ujabb római magy. művészek kiáll. Pesti Napló, 1936. ápr. 5. 18 l.

MDK

Antal Károly

Három kiállitás. Pest 1941. ápr. 8.

MDK

Antal Károly

Oltárkereszt

v.Szabados B.: A győri képzőm. kiáll. Képzőművészeti Közlöny 1939. jul. 7.l.

Antal Károly

Nobrán

l.

Szépmüvészet

1942. 43. l.

Antal Károly

festőművész

Szinhás

1947. máj. 20.

Arckeppel

szövegábrával. *Hoepfner* Guido-tól . 133—135
Épületfák: Az épületfák minőségének meghatározása gyakorlati alkalmazhatóság szempontjából. (*A*). H. *Gaál* Adorjántól . . . . . 503—505
» Az épületfák vizsgálata. (*A*). H. *Gaál* Adorján-tól . . . . . 473—575
» Az impregnálás befolyása az épületfák szilárdságára. (*A*). H. *Gaál* Adorján-tól . . . . . 561—563
Ereszcsatorna: Az esővíz levezető csövek keresztmetszetének alakja. (*A*). H. *Gaál* Adorján-tól . . . . . 211—212
Ezredéves országos kiállítás (lásd: *elektrotechnika, járóművek, kulturmérnökség, lokomotiv, szökőkút, vas, vasút, vízépítészet, vízjelzés, vízrajzi osztály és vízmérés).*
Feszültség: A mellékfeszültségek nagysága. (*A*). *Zelovich* Kornél-től 409
Folyamszabályozás (lásd: *Vízépítészet*).
Földalatti vasút (lásd: *Vasút*).
Föld oldalnyomása: A földanyag oldalnyomása és a földanyagot támasztó, illetőleg egyensúlyban tartó falak állósága 25 szövegábrával. *Erdey* Benedek-től . . . . . 270—279 és 308—314
Fontaine limuneuse (lásd: *Szökőkút).*
Forgótranszformátor (lásd: *vasút- és alagút).*
Fűtés: Fűtés és főzés villamossággal. (*A*). *E*-től 132
Gát (lásd: *vízszárás és szárgát*).

Antal Károly

nobrány

l.

Voit Pál

Régi magyar otthonok.

Bp. c. n. 318. l.

MDK

Antal Károly

Balás-Piry L: Megjegyzések az őszi tárlathoz.
Az Ország, 1943. okt.9.

MDK

Antal Károly

Velencei Biennale 1936. 353 l.

MDK

Nyolc festő és nyolc szobrász a Nemzeti Szalonban

Antal Károly

Pesti Hirlap 1941. ápr. 8.

Antal Károly

Est, 1935. IV. 21.

Vasárnap, 1935 április 21.

— **Rómátjárt művészek kiállítása.** Nyolc festő és nyolc szobrász műveinek kiállítása nyílik meg ma délben a Nemzeti Szalónban. Valamennyien fiatal, Rónátjárt művészek. Különösen a szobrok szépek. Finom és végtelenbe mosolygó *Antal* Károly »Kalapos lányv-«a, lélekhez símuló szoborakt boldogfalvai *Farkas* Sándor »Ébredés«-e, szép darab *Csucs* Ferenc homokkőbe faragott »Szomorúság«-a és sokat ad a csábítóan ügyes *Hiesz* Géza. *Ispánki* József tölgyfa »Férfifeje« és »Dávid«-ja tűnik fel, valamint *Madarassy* Walter érméi, Madonnája és őszinte Évája. V. *Szabados* Béla »Táncosnő« című kisszobra csupa dallam, jók a portréi, de az igazi meglepetés a »Domestica«. Hangos, de őszinte és eleven alkotás. Jóleső és szinte hallható *Szomor* László »Lovas«-ának magányos csörtetése. — A festők közül érdekes a két *Basilides*-testvér. Barna és Sándor között körülbelül annyi a különbség, mint a mese és a novella között. *Gallé* Tibor

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s

Utalványszám ...../Bi..... ügyosztály.

Fizetési u

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

.....

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

.....

.....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

A könyv

Antal Károly

Római ösztöndijas volt 1935-37között. Köztéri szobrai közül Pécsett található a Székesegyház 12 apostola /1963/ és a Körösi Csoma Sándor / 1968/ Bemutatott müve: "Remete", 1967, bronz, 47 cm

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs 1969

Antal Károly
nobrán

l.

Magy. Iparm.
1942. 92. l.

UDAPEST VIII, FECSKE UCCA 2

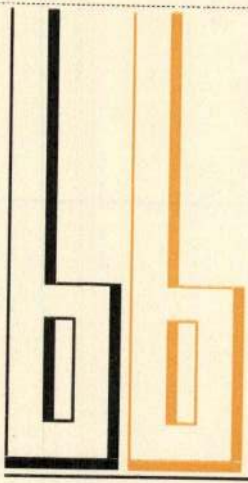

BC

VIR

RÁKOSSZ

Antal Károly

MAGYAR IPARMŰVESZET

1935. 234. l.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkia

Antal Károly

4od
3

MAGYAR IPARMŰVESZET

1938. 180. l.
(Karitász-kiállítás.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Antal Károly

c.

Építészet
1942. 4. f.

Szépmüvészet

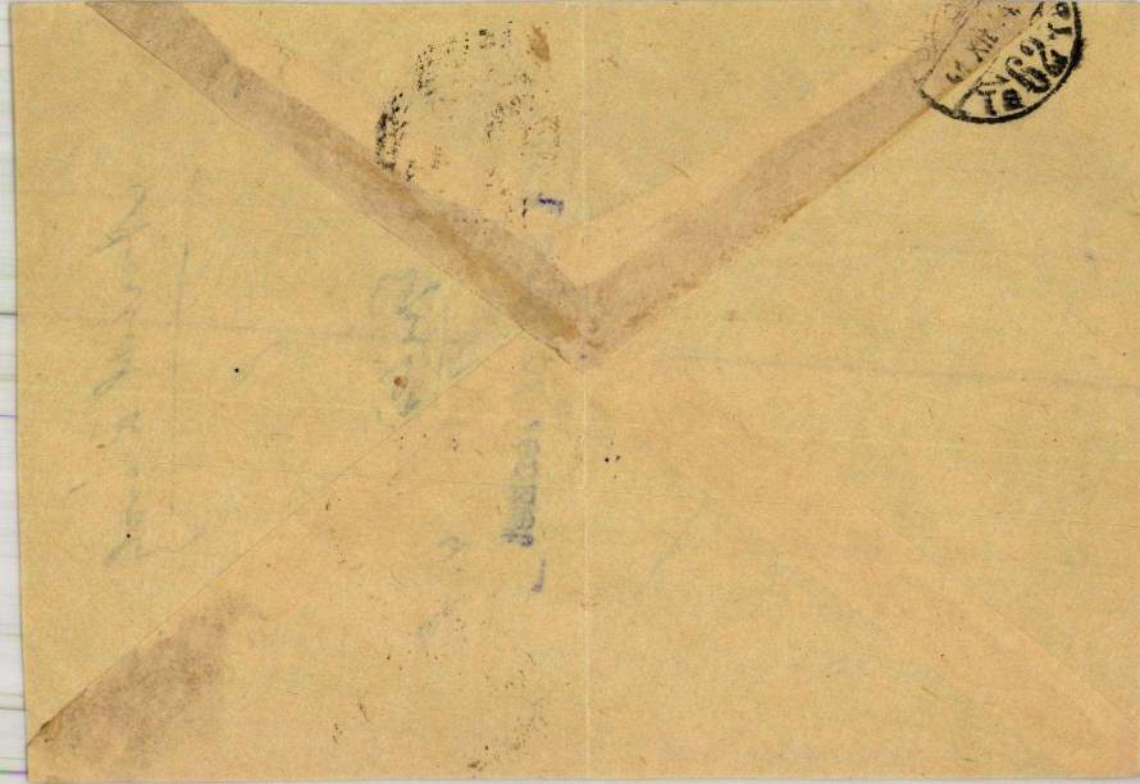

Antal Károly
nibrán

l.

A Pesti Városháza

1937. 12. n. 32 l.

gazol, ... nem a ba...
után, a balsarkon m...
„B" jelzés is.

Rendkívül ...
Önnek az a feltevé...
no e festményt uj...
zelekor készítette s ...
ábrázoló théma kere...
készített. E feltevés a...
ábrázoló férfi Jacop...
megszemélyesítő alak
feleségét, a csecsemő...
szermekét, a négy p...
no fivért ábrázolná...
alak maga Francesc...
volna.

Antal Károly

l.

A Pesti Városháza

1938. 7. 14. 15. l.

PEST.

TÁRSULAT

ZET ÉS KÖNYVNYOMDA.

Antal Károly.

l. u/

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1940. 41. l.

Antal Károly

Nobiran

l.

Rad 1943

t. Sabla-

148. Kimegyek a doberdói harcterre 149
XXV. A kemény *Asz*-hangsor 149
Dalok: 149. A subámnak fekete a fürtje 150
150. Az én juhom elveszett 151
151. Mi piroslik ott a sikon távolban 151
152. Mikor masirozunk 152
153. Letünt az esti fénysugár 153
XXVI. A lágy *f*-hangsor 153
Dalok: 154. Este van már, késő este 156
155. Éji dal 156
156. Olyan fájón éget 157
157. Vigadás 157
XXVII. A hangsorok összefoglalása 158
Tempo-jelzések és előadási jelek 161

Antal Károly

Szobrai

Műcs. kiáll, 1930 tól

Pipics 109. l.

MDK

Antal Károly

Szépmüvészeti Muzeum Évk. VII. 191. o.

MDK

Antal Károly

Az egyházművészeti kiállitason szerepelt.

Somogyi Antal dr.: Az egyházművészeti kiállitás.

Jelenkor 1941.marc.15. 6.sz. 12.o.

MDK

Antal Károly

M.V.: "1942" Hid. 1942. jan. 2o.

MDK

Antal Károly

Tóth Dénes: Fiatal szobrászok és festők a
N. Szalonban. Esti Ujság. 1942. jan.1o.

Antal Károly szobrász

Szentgyörgyi tanítványa.

Szerepel a Kép. mův. Főiskola

kiállításán a Műcsarnokban

Nemzeti Lyság 1937 III. 20.

MDK

Antal Károly

Tél a művészetben. /Bpest,1940/. 87.1.

Antal Károly

a Sepsiszentgyörgyi Gábor Áron szoborpályázaton 1000 P-ös díjat nyert.

Esti Ujság

1943. ápr. 5. (A Gábor Áron szoborpályázat eredménye.)

Antal Károly
szobrán

~ egyházi munkái

A magyarországi műv. tört. I. 497.
Corvina 1971.

2) Antal Károly
szobrán

Főműveia Várban lévő „Julianus szobor" /1935-1937/; „Szent Hánló emlék" /1939-1940 Kőbánya/.

A magyarországi műv. tört. I. 504.
Corvina 1971.

1) Antal Károly
nobván

/1909/ Sok egyházi megbízást teljesí-
tett. Szentgyörgyi István növendéke volt
a kiprómű v. Főiskolán.
1930-tól portréi szerepelnek a kiállí-
tásokon. 1934-35-ben Rómában járt.
A magyarországi műv. tört. I. 504.
Corvina 1971.

Antal Károly

Szerepelt az I. kisplasztikai biennálén. Müveit a Nemzeti Galérián kivül a római Museum Arte Moderna őrzi. Tanulmányuton járt Olaszországban, Ausztriában , Németországban, Csehszlovákiában, Bulgáriában és Romániában.

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennáló, Pécs. 1969.

Antal Károly

Munkácsy dijas / 1954/. Budapesten született, 1909 junius 23-án. A Képzőművészeti Főiskolát 1937-ben végezte. Külföldi kiállitásai: Róma Párizs, Velencei Biennálé / 1939,1941/Varsó Krakkó, Moszkva, Szófia, Bukareszt, Helsinki.

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs , 1969

Antal Károly

A római iskola szobrász képviselője volt.

Pataky Lajos: Modern magyar művészet, Corvina 1968, 72. l.

MDK

Antal Károly

Szent István megkoronázása c. munkájáért 750 pengős jutalomban részesitették

Szerdán kiadták a Szent István-kiállitás nagydijait. Uj Magyarság 1938. jun. 16.

M.N.K.

ANTAL Károly szobrász

(1909-)

Az olasos irányu képviselője

1930-tól portréi szerepelnek már

a kiállításokon..

1934-35-ben Rómában jár

./.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Mag yar művészet 1800-1945
Bp, 1962. 381, 399.

— 2 — M. D. K.

ANTAL Károly szobrász

Főműve a budai vár sétányán felállított Julianus-szobor (1935-37)

Kőbánya, tr. László-emlék (1939-40)

Egyházi megbízasok.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Bp. 1962. 399. l.

Antal Károly

A Sportdíj-kiállításon Jéghokkizó c. munkáit a 400 pengős III. díjat kapta.

Nemzeti Újság

1940 márc. 3

Mental Reading

Psychology - Its Obli-
gations for Healthful
Development & Power
in Daily Life.

Mental Diagnosis

Type Number 3

ANTAL KÁROLY szobrászmüvész

IV.Római collegium Hungaricum olaszországi ösztöndijas.

Orszöszt 1934/35.

MDK

Antal Károly

Női fej, terrakotta

c. műve aranymárkás bronz kitüntetést nyerte.

Kiosztották az Uj Szalon aranymárkás dijait.
Magyarság, 1934, aug. 26. 21.l.

Antal Károly

— **Antal Károly kapta a Ferenc József jubileumi díjat.** A Ferenc József jubileum alapítvány bírálóbizottsága *Schuler* Dezső alpolgármester elnöklésével úgy döntött, hogy *a 3000 pengős szobrászati díjat Antal* Károly szobrászművésznek ítéli oda. A szobrászművésznek most állították fel a Halászbástyán a *Julián barát* szobrát és ezzel a szoborral nyerte meg a díjat.

Pesti Napló

1937 dec. 4.

MDK

Antal Károly

Női fej c. munkájáért aranymárkás bronz kitüntetést kapott

Aranymárkás dijak az Uj Szalonban. Képzőmüvészet 1934. 166.l.

Antal Károly

MDK

dijat nyert a sepsiszentgyörgyi Gábor Áron-szoborpályázaton

Pesti Hirlap 1943. ápr. 6.

MDK

Antal Károly

Pályamunkáját 800 pengőért megvásárolták

Kiosztották a főváros grafikai és zenei pályadijait. Magyarország 1943. jun. 15.

Antal Károly

Az ezerpengős "Ballá Ede-pályadij" szobrászati diját nyerte, megosztva.

P.H.1931.Máj.14.

Antal Károly

irod. Pesti Napló 1933. szept. 23.
(Díjkiosztás és állami vásárlások a Műcsarnokban.)

U 2366

Kalapos nő c. művét a fiatal művészek kiállításán megvette az állam.

2 röd

Magyarság
1933. szept. 23

Capo di Monte. így nevezik az 1743—1806. Nápolyban készített olasz lágyporcellánt azért, mert a gyár a hasonnevű kastély parkjában állott. Ma igen nagyszámú, C., jellegű hamisítvány forog közlekedésben.

Capo d'Istria. Halászkikötő Isztriában. 12.000 l.

Cappella, a. m. kar. *A C.* (a kappella), a. m. énekkar, minden hangszerkíséret nélkül.

Cappella, *Jan van de* (1624—79). Hollandi tengeri táj- és képfestő. Főműve a hangulatfestésnek tekinthető.

Capraro, *Aeneas Sylvius gr.* (1831—1901). Olasz származású tábornok; osztrák szolgálatban.

Capraro. Olasz sziget Szardínia mellett. Itt élt 1854—1882. Garibaldi.

Capri. Sziget. A sorrentói félsziget folytatásában. Kék barlangját (Grotta azzurra) sok utas keresi fel.

Capriccio (kapricsó), kedv, hangulat. A régebbi zeneszerzők műveiben egyértelmű a fantáziával. Újabban meglepő fordulatokkal telt, élénk ütemértékű, szellemes darabokat jelöznek e szóval.

Capriccio de Capraro de Montecandi, (*Georg Leo gr.* (1831—99). Tábornok, 1890—94. miniszterelnök, kancellár. Ill. Wilmos azért választotta őt Bismarck utódául, hogy maga kormányozhasson. C. a németországi jó viszony fölbomlása után nem tudta a németországi szövetséget kívánságai szerint szaporítani, Hollandiával Angliának engedte Zanzibárt, iskolatörvényével sértette a hangyakörök és radikálisokat, kereskedelmi szerződéseivel a német ipart érintő mezőgazdasági vámemelésnyilvánított adott. Az összes pártok ellene voltak, mikor Wilmos hirtelenül elbocsátotta.

Caprani (kapri), *Hanni* (*1888). Olasz színésznők és repülőgépszerkesztő. Az olaszok legjobban lövölt bombavető repülőgépei az ő tervei szerint készültek és a vil-lák. alatt nevét viselték.

Captatio benevolentiae. A hallgatóság jóindulatának megnyerésére való törekvés; fog egy gimnázja volt van elmenve.

Caracas. Venezuela állam fővárosa Dél-Amerikában. 92.000 l. Élénk kereskedelme van.

Caraffa, *Antonio gróf* (?—1693). Császk. tábornagy. 1686. a felsőmagyarországi császári hadak parancsnoka s egyúttal az egész felvidék néme volt. (Eperjesi vértörvényszék.) 1688. elfoglalta Munkácsot. Azután Erdélybe ment, hogy Apafi Mihály halálát esetére ezt az országot is I. Lipót uralma alá hajtsa.

Caravaggio (-adzso), tulhajtónképen *Michelangelo Merisi da C.* (1565—1609). Olasz festő, a barokk tulhajtónképeni megindítója. A zárt sugárnyalábokban vezetett fény, mint a hatás egyedüli hordozója, C. legsajátosabb művészi eszköze. Korlátlan naturalista. Hatása hitetjelű minden európai népre:: a nagy barokk mesterek stílusa mindenütt az övéhez gyökerez.

Carbonadi, ll. *Vasanyagok.*

Carbonado. Szemcsés, feketés gyémántféleség. Értéktelen csiszolóanyag.

Carbonari (*szénégetők*). A szabadkőművességhez hasonló titkos társaság. Olasz- és Franciaországban a XIX. sz. első felében;; szabadelvű eszmék és az olasz egység érdekében működött.

Carbonium. A szén kémiai neve. Négyértékű (ll. *Kémiai értékű*) nemfémes elem. Az oxigénnel C. oxidiát (ll. *Szénoxid*) vagy C. dioxidiát (ll. *Szénsav*) vegyül. Sok szervetlen ásványos anyagnak alkotórésze (ll. *Karbonátok*), de alapeleme az összes szerves vegyületeknek is. (t. o.) A C. allotrop elem;; lét kristályos módosulata az gradit és az gyémánt (ll. o.), alaktalan változata az állati és növényi eredetű szén (faszén, kőszén, csontszén, korom stb.)).

Carborundum. Szénszilícid, az carbonium és szilícium vegyülete. Majdnem gyémánt keménységű, kristályos anyagg, kitünő mesterséges csiszolószer.

Carbureáltas (-ázással). Nem egyéb több egymással összeolvadó fémrendszerrel.

ham az első egyike, kik szent alkalmazzák az olaj gyar fordítás Zoltán W 1900.))

Carey (kéri), *Henry Chas* Amerikai közgazda. Nevé Malthus elleni támadások A védővámos irányzat egyi

Carillon (karijjon), ll. *H*

Carissimi, *Giacomo* (16 zeneszerző, a kantáta és a első művelője és fejlesztője

Carlone. Olasz művésze tők, építészek és főként *Carlo* (1686—1775). Fres *Martino* (1616—1667). Cs Bécsben. Tanvai szerint ép Esterházy-kastély. — *A.* c mazottja, mint építész és s ham is működött.

Carlos, *Don. II.* (1545 ifjúra, III. Fülöp fia. Közé ségából származott. Örö természete miatt attyja eltá halt meg. — *III.* (1788— spanyol király. másoktól fiá mánul kizárt a trónörökl tett «karlista» lázadások t országában azzal a céllal, hu és utódjai helyett C.-tt illet tassák az trónra. — *IIII.* fia. — *IIV.* (1822—1887) (1848—11099) IV. fia, egy Wayne lig. (1870—.))

Carlos, portugál király (1 1889—11908. Megszüntette a Angliával és Franciaország ellentéteket, diadalra szüks az anyaországiakkal közt társas sai alakításukat az államgyűlés gyilkolták.

Carlyle (karlél), *Thom* Skót történetíró, essayista, hőskeresési tanításában, mindla terén kivívnak művei, me

MDK

Antal Károly

Ezüstérem kitüntetése az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

MDK

Antal Károly

Ezüstéremmel tüntették ki az 1937-évi parisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 179.l.

Antal Károly

szobrász

a Szt István kiállításon 1938-ban a püspöki Ear adományából 750 P jutalomban részesült.

Magyar Nemzeti Művészet

1938. 1. sz. 13. l.

tése következtében.

Több: 3.o82.31 Pvel, Az előirány -

bizonyult.

Pvel. Az elfoglalt irodahelyisé-

több jut erre az üzemágazatra.

.78 Pvel, a tényleges szükséglet -

Pvel. Az előirányzaton kivül me -

t órabéres alkalmazottak segélye

gély /1.9ol.24 P/. Ha ezeket leszá-

énél, hanem a Vegyesek egész alrova-

tkezik.

ett viz leolvasásának, elszámolá-

iós költségét, a magántüzivezeté-

vizvezetékek tömitetlensége és a

Antal Károly

Női fej c. terrakotta
szobrára a lepesti Uj ka-
lonban aranyszárkás
bronz (!) kitüntetést
kapott.

Magyarság 1934.
aug. 26.

✓

y Zoltán

mlékek Országos Bizottsága

3. XI. 16.

.Kat.

ári alapvizsga,1932.április.- 1934.
ptemberében tesz bölcsészdoktori szi-
latot /Müvészettörténet,Magyar föld
naeologiája,Olasz irodalom/.

2.szeptember 1.:Fizetéstelen egyetemi
kornok.

---

címét vagy jellegét mikor kapta ? ——

Antal Károly

Szobrász

a főiskola retrospektív kiállításán a főiskola kitüntető ermét kapta

Képzőm. Főisk. Évk

1936/37. 57. l.

Ferkèpzomfoiskèvk

Réredény, sasos pedéllel és hermá~~[illegible]~~phal
nag. 17 cm. XIX. sz.

Antal Károly

nobrás

Kent Margit - nobra,
mellyel I - díjat nyert,
repr.

Képes Vasárnap

1944. jul. 18.

Antal Károly

nehrán

Erőd

Pesti Hirlap Naptára

1938, 256, 257. l.

Antal Károly,

szobrászművész, 1909-ben szül. Bp.-en.
1928-36-ig Szentgyörgyi István növendéke,
a képz. Fönt. 1970-tól állit ki. 1934-35 római
ösztöndíj. Emlékmüvek és körtéri szobrok:
szt. László, mártvány, 1940 Bp.-Kőbánya; Felszabadulási emlékmű domborműve, bronz, 1945, Bp.
szabadságtér; Bozlóró, bronz, 1957. Bp, Népstadion;
Munkáslány, bronz 1956. Albertelep, kulturh.;
Boxoló, kő, 1957. Almásfüzitő, Sportpálya; Tavasz
bronz, 1957, Bp., Royalszálló; Vízhordó csaci, bronz, 1958.
Bp. Üllői uti lakótelep; Munkácsy díjas. 1938 ot. a (Szárados-uti mův. telepen).

Szárados uti művészlelep kiállítása, Kat. összeáll.
Csap Erzsébet, Elischer Brigitta Bp. 1965.

11.1

Antal Károly

Flóra, 1945. dióla, 130 cm. J.: Antal K. a művész tul.

Remete, 1960, bronz, 52 cm. J.: Antal K. a művész t.

Kőrösi Csoma Sándor 1938. bronz, 55,5 cm. J.: Antal. M. N. G. Ltr.: 58. 11 - N

Anyaság, 1940. kő, 48 cm. J.: Antal K. a művész tul.

Csacsi, 1962. Pat. gipa, 43 cm. J.: Antal K. a művész tul.

Szárados uti művésztelep kiállítása, kat. összeáll. Csap Erzsébet, Elischer Brigitta. Bp. 1965

45. l.

Antal Károly
orvos
VIII. Rákóczi-út 27/b.

MKSz 1947

Antal Károly
Sz.:Bp. 1909 MDK

szobrász

1925-27 Iparmüvészeti Főiskola növ.
1928-36 a Képzőmüv. Főisk. Szentgyörgyi István osztályán tanult.
1936. állami ösztöndijjal Rómában.
Szent István koronázásának dombormüve 1938. Esztergom.
Közremüködött a Szabadságtéri, Gellért téri és monori Szovjet hősi emlékmü elkészitésénél.
"Julán és Gellért barát .1937 . /Halászbástya/
"Szent László" 1940. Pataki István tér.
23.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

Antal Károly

VI. é.

Ferképzőmfoisk vk

1933-34. 48. l.

Budapest, 193 8. X/21. 10871 szám.

114

2	mill. 2 cs. sajtolt bárpitos —			
	neg 13	46	—	92
6	mill. 6 cs. " " 16	74	4	44
		P	5	36

Antal Károly

VII. c.

műveltségi mk.

Ferk. pzomfolskavk

1935-36. 74. l.

V

5 én

Gyöngyi Jevenos

Antal Károly

nobrán

1925 - 27

Éinrisk 1930. 81. l.

Szül. 1909. jun. 23

Bpest

Antal Károly

Horvát

l.

E. L. I 43-l.

Antal Károly

1928/29 – 1932/33

– Fertőpzőmfőrintért

63. l.

1928
7
1935

716

Antal Károly
(1909)

Szabadságteéri emlékmű tervei, 1945
papír, ceruza, 29,5 x 42 cm

A felszabadult Budapest művészete
Budapest, 1960. kiállítás. 33 l.
Katalógus.

Antal Károly, szobrász

MDK

Két s' félméter magas jelenkoduláni emlékművet kérnek Csongrád Magyar Tanácsának megtírásától.

– : Emlékmű Csanádpalotán 8

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. ápr. 28.

Antal Kárály

Hobrán

Mészítette az orosz
hősi emléket a budapesti
Szabadságtéren 1945-ben.

Fenti lakik Rákóczi-
ut 27/b -

Közlése 1948. dec.
17.

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **DECEMBER** 53. hét

26 sárnap		Sz. I. I. vt. *István I. vt.*
27 létfő		János *János*
28 edd		Aprószentek *Kamilla*
29 erda	Glutolin	Tamás *Dávid*
30 törtök		Dávid *Zoárd*
31 ntek		Szilveszter *Szilveszter*

MDK

Antal Károly

Szabadságtéri eml.mü tervei, cer.

Felszabadult Bp. művészete N.Szal. 196o.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Antal Károly

1960 ÁPR 28

ESTI HIRLAP

EMLÉKMŰ CSANÁDPALOTÁN

1021

A Csongrád megyei Csanádpalota tanácsának megbízásából Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész felszabadulási emlékművet készít a községnek. A két és fél méteres szobrot — a tervek szerint — ez év őszén, Csanádpalota felszabadulásának 25. évfordulóján avatják fel.

ANTAL Károly szobrai

Szabadság téri szovjet emlékmű :47
Gellért téri szovjet emlékmű · 47,

PŐTŐ János: Emlékművek, politika, közgondolkodás. Bp. : MTA Törttud.Int., 1990

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.51.9.ó

Antal Károly.

A szervitatéri Mária szobor-meghivásos pályázat 1941.

Ispánki József életrajza.
feldolgozta: Kopp Jenő 1950.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch. 51.12.ó

Antal Károly.

Szt.Margit kutpályázatot nyerte 1944-ben.

Ispánki József életrajza.
feldolgozta:Kopp Jenő.~~15o~~. 195o.

MDK

Antal Károly v.szobrásznöv. az o.képzőmüv. főisk. érme

Képzőmüv. főisk. jelölései... Magyarság, 1927. ápr. 9 lo 1.

MDK

Antal Károly

Birkózók és Majakovszkij c. szobrokért

Munkácsy dij II. fokozat

Átadták 1953. évi müvészeti...dijakat. Magyar Nemzet, 1954. ápr. 4. 6.o.

M.D.K.

Antal Károly

"5o.ooo.- P.-ős dijat kapott ötven képző-
müvész cimmel a lap "Müvészek ujjáépitési
kölcsöne" néven dijazta a müvészt a müvé-
szek részére megállapitott dijazási keret-
ből.

Szinház, Bp. 1945.szept. 12-18. I. évf. 5.
sz. 22. lap.

MDK

Antal Károly 1000 ft munkajutalom

A föv. diszku- és szökőkit-pályázat eredménye.
Magyar Nemzet 1955. szept. 30.

M.D.K

Antal Károly
szobrász

A Szabadság-úti művésztelep
talaja

Tokaji György: A Szabadság-úti művésztelep
Művészet, 1965. február - 11 lap

Antal Károly

az 1911-ben épült Százados úti művész-
telepen dolgozik.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopé-
dia, Budapest, 1970.

2861

Antal Károly

Esztergomban található dombormű-
ve Szent István koronázásáról (1938)
a felszabadulás után több vonást kapott
emlékmű elkészítésében vett részt,
mint a Szabadsági téri, a Gellért téri,
majd a monori emlékek.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955, 23 l.

Antal Károly

Budapesten született 1909-ben. 1925 és 27 között az Iparművészeti Főiskola növendéke volt, 1928-36-ban a képzőművészeti Főiskolán tanult Szentgyörgyi István osztályában.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 23 l.

MDG

Antal Károly szobrászművész

(A cikk a művész lakásproblémájáról tesz említést.)

bazári jó

Sz. Zs.: Egy naptárlap elmondja.

Nők Lapja, Bp. 1954. szeptember 9. [3.l.]

Antal Károly

Szobrász. A Százados úti művésztelepen él.

cenlítve.

Népszava, 1965 jan. 31. 7. l.

Antal Károly szobrási.

munkásy díjon

A Szárados úti hűvéntelepen él és dolgozik

Schneczi Tóth János: A Szárados úti hűvéntelep

Négyművelés 1968 VIII. n. 40 old.

Antal Károly

Munkácsy-díjas szobrászművész a Szászados úti művésztelepen él.

Selmeczi Tóth János: A Szászados úti művésztelep
Népművelés 1968/8 41 old.

MDK

Antal Károly, nobrán

Egyházashetyén felállítják
művét: Berzsenyi Dániel
nobrát.

– : Berzsenyi – szobor 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. márc. 13.

Antal Károly

Berzsenyit ábrázoló kőmellszobrát állítják fel Kemenesalján.

Magyar Hírlap. 1970. III. 4. 8. l.

MDK

Antal Károly, szobrász

Lírai hangvételű írás a szoborazató ünnepség színhelyéről és Antal Károly kérkedés nélküli", „inkább takaros", „mégis „hatalmas" művéről: a költő szobráról.

Hera Zoltán: Szoborazatás Berzsenyi szülőfalujában

7.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 30.

Antal Károly szobrászművész

Berzenyi szobrát

Egyházashetyén állítjás fel.

Magyar Nemzet 1970 június 24

4. old.

– Naplé –

Antal Károly

Berzsenyi mellszobrát

Egyházashetyén állítják fel

Pestmegyei Hírlap 1970 június 24

4. old.

MDK

Antal Károly, nobrán

Művét: Berzsenyi Dániel nobrát, neptemberben állítják fel Egyházashetyén.

— : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1970 márc. 4.

MDK

Antal Károly, szobrász

Az Egyházashetyén felállításra kerülő Berzsenyi-szobor alkotója.

— : Szobor

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 23.

MDK

Antal Károly, szobrász

Szentendrében avatják fel
Egyházas hetyén a Berzsenyi-
szobrot, Antal Károly művét.

— : Hír —

8.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 21.

MDK

Antal Károly, szobrai

Művei: Berzsenyi Dániel szobra
szept. 27-én avatják fel
Egyházashetyén.

—: Berzsenyi-szobrot avattak Egyházas-
hetyén 7.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 29.

Antal Károly.

A Tavarni Távlaton „Jéghokkizó" c. mobra szerepelt. (emlékre.)

Népszava, 1952. Máj. 24.

Antal Károly szobrász M.D.K.

A művésztelepen dolgozott

/Havas/ A Százados uti művésztelep 50 éve

Népszava 1965. jan. 31.

Antal Károly szobrára

Antal Károly

1) Kőrösi Csoma Sándor
2) Mongol nestor, 1968.

Magyar Tudomány 1945-1969
Műcsarnak sep-okt

1969.

Antal Károly

Remete repr. - 1967. bronz 47 cm

II Országos Kisplasztikai Biennálé
Pécs 1969

Antal Károly
szobrász

„Győztes gól" cimű műve
jeghokizóhat alvárol.

Kovács Gyula: Ezüst gerely . . .
Művészet, 1970. nagyes – 24 lap.

MDK

Antal Károly szobrászművész

Önarcképei alapján portrét mintázott Rembrandtról. (repr.)

Rembrandt. (képtelirat.)

Magyar Ifjúság, Bp. 1957. 6. sz. [6. l.]

Antal Károly (1909)

„Nő lanttal," 1959, alumn., 320 cm
Föv. Operettszínház

A felszabadult Budapest művészete
Budapest, 1960. kiállítás, 17 l.
katalógus.

Antal Károly MDK

Jégkorongozó, gipsz

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Antal Károly

kiállított szobrai:

Rembrandt, gipsz, 57 cm.
Csikók, -"-, 50 cm.
Flóra, diófa, 130 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

17.l.

Antal Károly

„Birkozók", 1953, alumn. 300 cm. Nép-
stadion, Ifjúságutja,

Építészet, 1956, kő domb. 110 x 230 cm
Thälmann telep,

„Vízhordó csacsi" 1958, alumn. 120 cm. Üllői ut-
lakótelep

A felszabadult Budapest művészete, kiállí-
tás, Budapest, 1960 171

Antal Károly

Rembrandt, gipsz, 57 cm
Csikók " 50 "
Flóra, diófa, 130 "

Budapest Műcsarnok Kiállítása.
1957. Kat. szerz. kisdegíné,
Kirimi Jyéa. (7.

MDK

Antal Károly

repr.:

Mongol vadász

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

Antal Károly MDK

Három Mária, gipsz

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Antal Károly MDK

Signorina S.M., gipsz

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Antal Károly MDK

Legelésző csikó, repr.

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat.

MDK

Antal Károly

Anyaság, márv.

A ... közokt. miniszter vásárlásai. Szépmüvészet, 1941, 159. l.

MDK

nove molitve

N.Szol. 73.csop.kiáll. 1931. okt.

Antal Károly

Kőrösi Csoma Sándor, br.

Remete, gipsz

Vadorzó, "

Csacsi, "

7o művész kiáll. Ernst mus. 1957. dec.

Antal Károly, Munkácsy-díjas festőművész.

Ostffyasszonyfai diófából faragja ki Petőfi alakját az ostffyasszonyfai emlékszoba részére, Petőfi Sándor születésének 150. évfordulója alkalmából. (emlékbe).

Petőfi Népe, 1942. okt. 19.

Antal Károly szobrász, ~~szobrászat,diszitőszobrászat~~

Művészek,tervezők,akik az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak 1820 és 1944 közt
Antal Károly,szobrászat,diszitőszobrászat szakon 54.o

Mező Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola /1880-1944/
oktatasai rendszere és for ásai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Antal Károly, szobrász

A száréves Budapest szobrai c.
album elemzése során megemlítve.

Rózsa Gyula: Budapesti klasszicizmus

M.7.

Nérszabadság, Bp 1972. dec. 10.

Outal Károly

Megkiírást kapott Outal Károly, hogy a nagykanizsai Attila utcai óvodát meseállatokkal díszítse.

– Közterei munkák
Művészet, 1977. január – 48. oldal.

Antal Károly.

szobrász.

„A Magyar-Szovjet Barátság" és a MSZT pályázati kiállításon domborműveivel szerepelt.

Szabad Nép, 1952. március 28.

Antal Károly Munkácsy díjas szobrász

Képzőművészeti Kiállítás a Petőfi Kultúrotthonban.

Művelt nép. 1955. jan. 23. VI. é. 4. sz. 8. l.

Antal Károly

„Legelő" című bronz

Magyar Képzőművészeti
Kiáll. Katalógus 1946-ból

Antal Károly.

szobrászművész

Az új Kossuth-szobor pályázatra beküldte pályaművét.

Magyar Nemzet, 1951. Okt. 18.

Antal Károly
szobrászművész

A Hunyadi János lovasszobor pályázaton résztvesz pályaművével.

Magyar Nemzet, 1917. Okt. 6.

Antal Károly

Az Orosz-múzeumban, a Magyar Szovjet Baráti Hét - képzőművészeti kiállításon plasztikáival szerepelt.

Kiskunhalas, 1952. ápr. 6.

MDK

Antal Károly

M. Kons. Galéria, vezető 1969.

M.D.K.

Antal Károly, szobrász (1909-

műveiben az olasz neo-klasszikus és a realista irányzat keveredik.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 944. old.

M.D.K.

Antal Károly

röhej

A Szocialista képzőmüvészek kiállitásán szerepel müveivel. Berend Ilona számol be a tárlatról és kiemeli a müvész "Csikó" c. bronz-szobrát.

ez a szobor 1944-ben keletkezett, jelzán nem szocialista tématika szavánt!

Szinház, Bp. 1948. márc. 2-8. IV. évf. lo. sz.

és szerepett is a lűcsarnok VII. Nemzeti Képzőmüvészeti kiállitásán.

Antal Kárdy

Krausz Ferenc sírcsal. (+1935)
33/III-1-

Krupa József sírcsal. (+1974)
34-1-18 alsbolt

Rákoskeresztur

Antal Károly

Solymász, patházott gipsz, 56 cm
repr.

inázott

Vadászati Világkiállítás-Képzőművészeti
Kiállítás, Bp. 1971.

Antal Károly

Mészitette a domon-
kosok Thököly uti
pléb. templomának
Jézus Szive és Szt.
József-szobrát

Horvtemplép

45 l.

Antal Károly

Bemutatott műve:

198. sz. „Jéghockeyzó", gipsz.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képző művészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945.

MDK

Antal Károly

Kiállitási hir

Művészet 1968 máj.p.28.

Antal Károly szobrász M.D.K.

Művei a kiállításon

A Százados uti művésztelep 50 éves jubileumi kiállítása a Nemzeti Galériában

Vasas 1965. febr.

Antal Károly

Szerepel az alábbi tárlatok

Máskus László: A „Magyar egyházi kultúra" Szál. Rómában és Pp-en

Vigilia 1969 VII. sz. 484 old.

Antal Károly

szobrász

Százados uti műtermében restaurálja a Krisztina tér. templompincéjában talált Szt. Krisztina szobrot /valószinüleg Dunaiszky Lőrinc müve.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
33.1.

MDK

Antal Károly, szobrász

kiterjedt épületszobrászi tevékenységét mindössze egy dombormü képviseli, mely a Szent István templom/Bazilika/ homlokzatán van elhelyezve.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp. 1942. Pázm. P. Tud. Egy. dolgozatai. 55. l.

Antal Károly

szobrász

és munkatársainak szobrai a Rókus templom homlokzatán.

276.o.

restaurátor

Repr.: Rókus kápolna /Rákóczi ut/.

276.o. 284. kép.

Borsos-Sódor-Zádor: Budapest. Bp. 1959.

Antal Károly

Antal Károly „Ökölvívó-
ja a Nemzeti Szalonban
volt bemutatva, Római-
ns szobor.

P. Szűcs Julianna: Művészetpolitika porcelánban.
Művészet, 1980. szeptember – 40. lap.

Antal Károly

A Herendi gyár porcelánban kivitelezhető sporttematikájú plasztikáját fogadta el kivitelezésre.

P. Szűcs Julianna: Művészetpolitika porcelánban.
Művészet, 1980. szeptember – 40. lap.

MDK

Antal, Károly

Hunyadi János-emlékmű pályatervéért 4ooo frt
III. dij

Kossuth- és Hunyadi-szobor ... pályamüvek.
Szabad Nép, 1951. nov. 1. 6 l.

H.O.K.

ANTAL KÁROLY

(Korba Gézával és Vilt Tiborral)

a Honvédelmi Minisztérium Szabadcsoportja. Brown.

GÁDOR E. - POGÁNY Ö.G.: Magyar Szabadcsoport

Budapest, 1953. 20. o. 55 kép.

Orsz. Szépművészeti Múzeum Könyvtára

Kérőlap

Jelzet	Szerző	Cím

Kéri:

Név: .....

ÍRJUNK NYOMTATOTT BETŰVEL!

65 B Csepeli nyomda

M. D. K

Antal Károly
szobrász

A fővárosi tanács díszkút és szobor pályá
~~díján~~ harmadik díjat nyert.

fáljuntás

Magyar Nemzet, 1959. nov. 29.
A fővárosi tanács díszkút és . . . . 4 l.

M. C. K.

MDK

Antal Károly

Rembrandt, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 1o l.

M.D.K.

Ruttkai Károly, szobrász

nevét említi a könyv "Szépművészet" c. fejezetének szerzője /Németh Lajos/, mint a 30-as évek római neo-klassicista irányzatának egyik képviselőjét.

Hongrie 66, Bp. 1966. Szerk.: Gárdos, Miklós

Ed.: Pannónia, 187. old.

M.D.K.

Antal Károly
nobán

Méltatás

Ecsery Elemér: Bosics Pál
Művészet, 1966. julius – 30 lap.

Antal Károly, szobrász

L.: Dénesi G.

Lukács T.: Pécs . . . 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. máj. 4.

Antal Károly

Részt vett a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson a Műcsarnokban 1968-ban.

Kortárs 1968/10 1673. old.

Antal Károly

Született Budapesten 1909. Szobrász.
Tanulmányait Budapesten folytatta.
Részlet a Milano-i Egyházművészeti
kiállításon. (mikor?)

Fekete Márton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966.
334 l. 14 l.

M.D.K.

Antal Károly, szobrász

A debreceni szinház szobrainak megújitásánál ő készitette el Melphomené szobrát kemény mészkőből, de már új felfogásban, de beleilleszkedve az épület stikusába. 1961-ben állitották fel. 187.o.

Sápi Lajos: A debreceni Csokonai szinház 100 éves története 161.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen. 1966 Alföldi Nyomda. Debrecen

MDK

Antal Károly

Németh L.kritikája

Kritika 1968 jun.p.41.

Antal Károly

Született Budapesten 1909. Tanulmányai a Képzőművészeti Főiskolán; kiállításai: Budapest 1931 stb. Roma, Velence, Berlin, Bécs, Varsó, Moszkva, Bukarest stb.

Sculptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest 1971. Év és lapszám nélkül

Antal Károly

Közölt műve:

1. sz. „Demete" (bronz, 48 cm) a művész tulajdona, fehete-fehér reprodukció

Sculptura Hungarica, mai magyar szobrászat, Budapest; 1191 év és lapszám nélkül

Antal Károly

Kőzölt műve:

2 sz. „Kőrösi Csoma Sándor" (bronz) 3 m.
Pécs, Uránváros, lehete lehér reprodukció.

Sculptura Hungarica, mai magyar szobrászat, Budapest, 1191. Év és lapszám nélkül

Antal károly

J. V. Sztálin sobrának pályázatára meghívott művész (1950).

Gádor E.: Budapest sobrai, Budapest, 1955. 42 l.

Antal Károly

A Honvédelmi Miniszterium
bejárati szoborcsoportja
A kép Vilt Tibor cimszó alatt

Rózsa Gyula: Hivatásos szobrász, Magyarországon
Müvészet, 1977. október - 6.oldal.

Antal Károly
nobrán

„Stiétfigura". Szeged.
(repro)

D. Fehér Ivanssa: Jubileumi beszámoló helyett.
Művészet, 1970. április - 22 lap

H.D.K.

Antal Károly
szobrász

"Vízhordó csacsi" c. műve + repro
"

Antal Károly: Új szobrok hétköznapjai
Művészet, 1960 szeptember

Antal Károly

1954: Munkácsy díjas.

Sculptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest 1969 (Év és lapszám nélkül)

MDK

Antal.Károly szobrász I. dij.

Antal Károly nyerte a Szt.Margit szpborpályázatot.
Magyarország, 1944. jul. 7. 4 l.

Antal Károly

Az Atlasz sobor rekonstrukcióját

Készítette el a Nagytétényi Kastélymúzeumban

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
Akadémiai Kiadó Bp. 1972

72. old.

Antal Károly (sül 1902)

Legelő csikó.

bronz, 36 cm. MNG ltr.: 9258.

Mezőgazdaság a képzőművészetben.
A kat. bev. Matolcsi János.
Bp 1959

31.

MDK

Antal Károly

Kiállitási kritika

Élet és irodalom 1968 ápr.2o.

MDK

Antal Károly

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr.21.

Antal Károly

Mongol nadászát Medgyessy Turóni lovasával és Mészáros László kirgiziai rajzaival hozza kapcsolatba a szerző.

Szabó Júlia: 1. Orsz. Kisplasztikai Biennálé Pécs, 1967
Képzőművészeti Almanach 1; Corvina 1969. 13. l.

Antal Károly

patinázott

in

Solymász, patinázott gipsz

56 cm

Vadászati Világkiállítás 1971.

Műcsarnok

M.DK

Antal Károly
szobrász

Grandtner Jenő
Remete
Vadászfiú
Körösi Csoma Sándor
} repro

N. Penzes Éva: Antal Károly
Művészet, 1965. április – 38 kep

Irod

M.D.K.

Antal Károly

"A milánói kiállitásra készül" cimmel hozza a lap a müvész fényképét "Szobrászaink és festőink készülnek a tavaszi tárlatra" c. beszámoló keretében.

Szinház, Bp. 1947. május 2o-26. III. évf. 21.sz.

Antal Károly

MDK

Mátyás király, f.márv.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Antal Károly

NDK

Női fej, gipsz

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Antal Károly

MDK

Legelésző csikó, repr.

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Antal Károly

szobrász

A Szinyei Társaság Tavaszi Szálon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.

E s t .
1930.V.11.

MDK.

Antal Károly

Fővárosi vásárlások a művésztől

Esti Hirlap 1961.I.11.

Antal Károly

MDK

360- Ft vándorlási előlegben részesült

90 művész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

MDK

Antal Károly

Csikó

Patrona Hungariae

-r-:"Nyolc festő, nyolc szobrász" a N. Szalonban. Magyarország 1944. jan. 11.

M.D.K.

Antal Károly
szobrász

A sokszorosított kisplasztikák
művészi felügyeletét végzi.

Csapó Erzsébet: Sokszorosított kisplasztikák kiállítása a Csók Galériában

Művészet 1964. június – 37 lap

Antal Károly

MDK

Assisi Szent Ferenc, mészkő

Műcsarnok 1944 VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Antal Károly MDK

Csikó, gipsz

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

M.D.K.

Antal Károly
festő

A Teleki Blanka gimnázium
Kiss szervezete által rendezett
kiállításon részt vett

— : —

Művészet, 1963. február — 45 lap

MDK

Antal Károly, szobrász

nagy elbeszélő erő és mesterségbeli tudás
jellemzi mundáját. (Domboruné.)

Trust dusz. - „A M. - Szovj. Barátó." - MSZT pályár. kiáll.
SzN. - 1952 III. 28. - Végvárik. - 6 l

MDK

Antal Károly, zobrák.

Szovjet bányászok magyar bányászok között.

Gipsz.

„Magy Szovjet Barátság" – 1952 – Képzőm. kiáll. kat 6-l.

Antal Károly, szobrán M Dk

Fővárosi épületeken az idén elhelyezett szobrok alkotói között van Antal Károly is.

–: felszámál több szobrot, dombormüvet helyeznek el az idén Budapesten

Népszabadság, Bp. 1959. nov. 27. 7. l

MDK

Antal Károly szobr.

e.a: Két kiáll. Ujság, 1944. jan. 15.

MDK

Antal Károly szobrász

Kőrösi Csoma Sándor
Assisi Szent Ferenc

sz.s: 8 festő és 8 szobrász. Népszava, 1944. jan. 19. 6 l.

MDK

Antal Károly szobrász

f.j: 8 festő és 8 szobrász... Pesti Hirlap, 1944, jan. 11.

Antal Kárely hobrán

M.D.K

emlitve

Kampis, hagy. mův. Bp. 1960 550

MDK

Antal Károly, szobrász

Kévés Nő. Bronz.

Föv.Kpt.-MKSzSz. II. Szabad Nemz.Kiáll..1947 márc.16.-
ápr. 7. Kat. 5.l.

MDK

Antal Károly

Legelő csikó, bronz

I. Művészeti kiáll. kat. 1946. Jul.-7-Jul. 28.-ig
15. lap

Antal Károly

Befejezetlen művei:

198. sz. „Jéghockeyzők" gipsz.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945.

MDK

Antal Károly

Kiállitási hir

Művészet 1968 máj.p.28.

Antal Károly szobrász M.D.K.

Művei a kiállitáson

A Százados uti művésztelep 50 éves jubileumi kiállitása a Nemzeti Galériában

Vasas 1965. febr.

Antal Károly

Szerepel az alábbi tárlatok

Máskus László: A „Magyar egyházi kultúra" Szám. Rómában és Pp-en

Vigilia 1969 VII. sz. 484 old.

Antal Károly

szobrász

Százados uti műtermében restaurálja a Krisztina tér. templomplacéjában talált Szt. Krisztina szobrot /valószinüleg Dunaiszky Lőrinc müve.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
33.1.

MDK

Antal Károly, szobrász

kiterjedt épületszobrászi tevékenységét mindössze egy dombormü képviseli, mely a Szent István templom/Bazilika/ homlokzatán van elhelyezve.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp. 1942. Pázm. P. Tud. Egy. dolgozatai. 55. l.

Antal Károly

szobrász

és munkatársainak szobrai a Rókus templom homlokzatán.

276.o.

restaurátor

Repr.: Rókus kápolna /Rákóczi ut/.

276.o. 284. kép.

Borsos-Sódor-Zádor: Budapest. Bp. 1950.

Antal Károly

Antal Károly „Ökölvívó-
ja a Nemzeti Szalonban
volt bemutatva, Római-
ces szobor.

P. Szűcs Julianna: Művészetpolitika porcelánban.
Művészet, 1980. szeptember – 40. lap.

Antal Károly

A Herendi gyár porcelánban kivitelezhető sporttematikájú plasztikáját fogadta el kivitelezésre.

P. Szűcs Julianna: Művészetpolitika porcelánban.
Művészet, 1980. szeptember – 40. lap.

MDK

Antal, Károly

Hunyadi János-emlékmű pályatervéért 4ooo frt
III. dij

Kossuth- és Hunyadi-szobor ... pályaművek.
Szabad Nép, 1951. nov. 1. 6 l.

H.O.K.

ANTAL KÁROLY

(Horba Gérával és Vilt Tiborral)

a Honvédelmi Minisztérium Szabosszoportja. Brown.

GÁDOR E. - POGÁNY Ö.G.: Magyar Szabászat

Budapest, 1953. 20. o. 55 kép.

Orsz. Szépművészeti Múzeum Könyvtára

Kérőlap

Jelzet	Szerző	Cím

Kéri:

Név: .....

ÍRJUNK NYOMTATOTT BETŰVEL!

65 B Csepeli nyomda

M. D. K

Antal Károly
szobrász

A fővárosi tanács díszkút és szobor pályá
~~díján~~ harmadik díjat nyert.

fülfürdés

Magyar Nemzet, 1959. nov. 29.
A fővárosi tanács díszkút és . . . . 4 l.

M. D. K.

MDK

Antal Károly

Rembrandt, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 1o 1.

M.D.K.

Aulal Károly, szobrász

nevét említi a könyv "Szépművészet" c. fejezetének szerzője /Németh Lajos/, mint a 30-as évek római neo-klasszicista irányzatának egyik képviselőjét.

Hongrie 66, Bp. 1966. Szerk.: Gárdos, Miklós

Ed.: Pannónia, 187. old.

M.D.K.

Antal Károly
Szobrász

Méltatás

Ecsery Elemér: Borics Pál
Művészet, 1966. julius – 30 sap.

Antal Károly, szobrász

L.: Dévényi 6.

Lukács T.: Pécs . . . . 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. máj. 4.

Antal Károly

Részt vett a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson a Műcsarnokban 1968-ban.

Kortárs 1968/10 1673. old.

Antal Károly

Született Budapesten 1909. Szobrász.
Tanulmányait Budapesten folytatta.
Részlet a Milano-i Egyházművészeti
kiállításon. (milyen?)

Fehete Márton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966.
334 l. 14 l.

M.D.K.

Antal Károly, szobrász

A debreceni szinház szobrainak megújitásánál ő készitette el Melphomené szobrát kemény mészkőből, de már új felfogásban, de beleilleszkedve az épület stikusába. 1961-ben állitották fel. 187.o.

Sápi Lajos: A debreceni Csokonai szinház 100 éves története 161.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen. 1966 Alföldi Nyomda. Debrecen

MDK

Antal Károly

Németh L.kritikája

Kritika 1968 jun.p.41.

Antal Károly

született Budapesten 1909. Tanulmányai a Képzőművészeti Főiskolán; kiállításai: Budapest 1931 stb. Roma, Velence, Berlin, Bécs, Varsó, Moszkva, Bukarest stb.

Scultura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest 1941. Él és tanít Budapesten

Antal Károly

Közölt műve:

1. sz. „Demete" (bronz, 48 cm) a művész tulajdona, fehete-fehér reprodukció

Sculptura Hungarica, mai magyar szobrászat, Budapest; 119 l. év és lapszám nélkül

Antal Károly

Kožolt může:

2 sz. „Kőrösi Csoma Sándor" (bronz) 3 m.
Pécs, Uránváros, lehete lehér reprodukció.

Sculptura Hungarica, mai magyar szobrászat, Budapest, 1191. Év és lapszám nélkül

Antal károly

J. V. Sztálin sobrának pályázatára meghívott művész (1950).

Gádor E.: Budapest sobrai, Budapest, 1955. 42 l.

Antal Károly

A Honvédelmi Miniszterium
bejárati szoborcsoportja
A kép Vilt Tibor cimszó alatt

Rózsa Gyula: Hivatásos szobrász, Magyarországon
Művészet, 1977. október - 6.oldal.

Antal Károly
nobrán

„Stiétfigura". Szeged.
(repro)

D. Fehér Ivanssa: Jubileumi beszámoló helyett.
Művészet, 1970. április - 22 lap

H.D.K.

Antal Károly
szobrász

„Vízhordó csacsi" c. műve + repro

"

Antal Károly: Új szobrok hétköznapjai
Művészet, 1960 szeptember

Antal Károly

1954: Munkácsy díjas.

Sculptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest 1191 (Év és lapszám nélkül)

M.D.K.

Antal Károly /XX. század/

993. Női fej. Gipsz. 32 cm. mag.
994. Mátyás király. 36 " " fehér márvány.
Elvesztek. /Fővárosi Képt./

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
71. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Antal Károly, szobrász

Dombormü a lipótvárosi Szent István templom homlokzatán.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp. 1942. Pázm. P. Tud. Egy. dolgozatai. 65. l.

Antal Károly

MDK

Legelésző csikó, bronz

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Antal Károly

MDK

Szent Ferenc, bronz

Műcsarnok 1944 A Szőkesfővárosi Képtár Jub.Kiáll.

Antal Károly

A tárlatok zsúri tagjai közé tartozott Antal Károly is.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december - 26 lap.

Antal Károly

On I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon a művész a „Traktorvezetőnő" című művével szerepel.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december - 26. lap.

MDK

Antal Károly

Jégkorongos, repr.

Say Géza dr.: A művészi sportdíjak.

lev?

Antal Károly

Antal Károly, Csorba Géza és Vilt Tibor készítette a Honvédelmi Minisztérium szobrcsoportját.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december – 26. cap.

ANTAL KAROLY, szobrasz

Ostffyasszonyfa Vas megye egyetlen Petőfi emlékhelye.
A Kemenesaljai Napok 1973.évi rendezvénysorozatában
leleplezték szobrát Ostffyasszonyfán.
Antal Karoly "Fiatal Petőfi" cimü szobra Ostffyasszony
fan. fénykép. fekete repr. 546.old

---Petőfi évforduló Ostffyasszonyfan, 1973.maj.6.
546.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 4.szam, Szombathely

Antal Károly

Jégkorkezző, gipsz

Nemz Sportbiz, MKépző
Kiáll Katalógus-1945a

MDK

Antal Károly

Rembrandt, gipsz

Arcképkiáll. Ernst Muz. 1952. aug. lo l.

Antal Károly (XX.sz.)

Női fej.
Szobor.Gipsz.

Mátyás király.
Szobor. Fehér márvány.Sign.938.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDK

Antal Károly

A Magyar Nemzeti Galéria 1965

M.D.K.

Antal Károly

Szobrászmüvész. Felvétel .

Garai-Hemző:Müvészeink alkotómühelyében.
Népakarat 1957. jan.27. 22.szám.10.old.

MDK

Antal Károly, szobrász

Szocialista munka. Gipsz.

A.K.-Vilt Tibor-Csorba Géza közös müve:

Honvédelmi Miniszterium szoborterve. Gipsz.

Bp.Mücs.-II.Magy.Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.

Kat.12. l.

MDK

Antal Károly, szobrász

156. Ökölvivó.		Bronz.
219. Prima Vera.	11.1.	Terrakotta.
391. Madonna.	16.1.	Bronz.

Ep.Műcs. -"A Magyar Művészetért". Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat.9.1. és 11.,16

MDK

Antal Károly, szobrász

Feszület. Bronz.

Műcs.-OMKT.Őszi Tárlat. 1943.okt.2ének.1. Kat. 11.1.

MDK

Antal Károly szobrász

Meghivást kapott a miskolci gyógyvizintézet főbejárata előtti szoborcsoportra kiirt pályázatra.

Cikk: Több kiváló képzőművészeti alkotás..

Esti Hirlap, 1957.márc.24. 2.l.

Antal Károly
szobrász

17. DK

„Csacsi" c. kompozíciója (repro)

H. – ts: Szép Otthon
Nők Lapja, 1964. márc 7 – 23 lap

MDK

Antal Károly

Szovjet bányászok magyar bányászok között. Gipsz.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállítás katalogusa. 1952. 6.l.

MDK

Antal Károly

Népstadion 1953 bronz Művész tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiallitott művek jegyzéke. 12.1.

MDK

Antal Károly

Kis csikó gyerekkel gipsz Művész tul.

1911 ?

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 10.1.

Antal Károly
Flóra, diófa
Legelő csikó, bronz

Szoc.dem. Párt Képzőm. Tagozata. 4o szocialista művész csop.-kiáll. 1948. febr.

Antal Károly

szobrász MDK

az Üllői uti lakótelep egyik diszkutját készíti.

Müterem 1958 I. évf. 9. sz. 46.o.

Antal Károly

Bemutatott műve:

249. sz. „Legelő csikó", bronz.

Balogh J.: A „Magyar képzőműcészetért"

I. műcészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

151

Fénykép

Magyar Foto: BT 2515/22 Hegedűszé

Antal Károly: Hunyadi

kobor

1952.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: FA 21216/4 Hegedűsné

Antal Károly: Szobortero

Gipsz

1952.

Neg. van

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Antal Károly: Jéghokkizó

Kobor

Antal Károly

Csacsi.

Kisplasztikai reprodukció.

Népművelés, 1964 3. szám 48. l.

Negatív

Zilahi Istvánné Hegedüsné

Antal Károly: Szocialista munka

Kabar

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Antal Károly: Vera Muhina

Kobor

Negatív

Zilahi István Heyedűsné

Antal Károly: Hunyadi

Kobor

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Antal Károly: Majakovszkij

Szobor

Antal Károly, [szobrász] MDK

Antal Károly - Kiss-Kovács Gyula -
Dózsa-Farkas András - Marton László szobrászok

kapnak meghivást a miskolci gyógyvizintézet főbejárat előtti szoborcsportra kiirt pályázatra.

ö : Több kiváló képzőművészeti alkotás ..l..

Esti Hirlap: II.évf. 7o.sz. 1957. márc.24. vas.
2.oldal

Antal Károly - Kiss-Kovács Gyula -
Dózsa-Farkas András - Marton László szobrászok

kaptak megnivást a miskolci gyógyvizintézet főbejárat
előtti szoborcsportra kiírt pályázatra.

A: Több Kiváló képzőművészeti alkotás ..2..

Esti Hírlap: 11.évf. 70.sz. 1957. márc.24. vas.
2.oldal

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Antal Károly: Bányászok

Relief

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Antal Károly: Kossuth

Kobor

Plasztika.

" Szovjet bányászok magyar bányászok között" relief készitette Antal Károly

Uj Világ.1952.12.sz.márc.20. 7.l.

Körplasztika.

"legelő 16" Antal Károly

UJ Ember.1946.jul.28. 11.old.

Ajaczay János cikke

Kiriimi

Majakovszkij
(Antal Károly szobra.)

Środulmi ujság, 1954 apr. 10. 8. old.

Antal Károly szobrász

Népszabadság
1957. 37.sz. febr. 13. 5. lap

Antal Károly

"4oo szobor kerül a zsüri elé"

Magyar Nemzet -t -s.
195o.VI.évf.182.sz.

Antal Károly

I.Magy.Képzőmüv.Kiáll.

Magyar Nemzet
1950.VI.é.211.sz.
Széch.kvt.

Végvári Lajos

Antàl Károly

Előzetes beszámoló az I. Magyar Képzőművészeti Kiállitásról

Magyar Nemzet
1950.VI.éf. 192
Széch. kvtár

Végvári Lajos

Antal Károly nobrán.

Meggy Nemet.

1946. VII. 7.; II. évf. 148.

(: Bezámolé :)

Antal Károly szobrász.

Uj Világ.1952.12.sz.márc.20. 7.l.

Kirinni

Antal Károly szobrász

Irodalmi Ujság, 1954. ápr. 10
8. old.

Antal Károly szobrász

Uj Ember.1946.jul.28.11.old.

Jajczay János cikke.

Antal Károly szobrász.

Szab.Nép.1951.164.sz.jul.15. 9.l.

Antal Károly szobrász.

Szab.Nép.1951.260.sz.nov.6. 6.l.

MDK

Antal Károly

Kőrösi Csoma Sándor, br.

Legelésző csikó, br.

Assisi Szent Ferenc, mészkő

8 festő 8 szobrász 5.kiáll. N.Szal. 1944. jan.
11 1.

Antal Károly MDK

Női fej, terr.
Flóra, fa

Fiatal magyar képzőmüv. Főv.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 5 l.

MDK

Antal Károly: Jégkorongos. repr.

Say Géza: A művészi sportdijak. Bp. é.n.

Antal Károly

Debreceni szabra említve

Dr. Szűcs Ernő: Debreceni éreemhezet
Hajnali-Bihari Napló, Debrecen
1969. ag. 24.

Antal Károly

Jégkorongozó,
gipsz.
Repr.
VKM Sportdíj kiáll.
1940 II. tábla

Antal Károly

Mátyás király, márvány

Repr. -

Nagyjmagy 93. tábla

Antal Károly

Leányfej,

Repr.

Nagyujmagy 94. tábla

Antal Károly

Női fej, gipsz nobor
Női fej, mükő nobor
14 x 9.5 cm
Szent Ferenc, nobor
Oltárkereszt, bronz nobor
48 x 35 cm
Női fej, terrakotta nobor 44 cm
Mátyás király, márvány nobor 36 cm
Betlehem, gipsz domborum, 23 x 43.5 cm
Kévés nő, bronz nobor
57 cm

Fov. Kept. lelt

1948

lajtr.

949

8r

Budapesti

A — Királyi magyar tudomány-egyetem tanrende

1900-1901. 1-2. 1901-1902. 1-2, 1902-1903 1-2, 1903-1904. 1-2, 1904-1905. 1-2. 1905-1906. 1-2.; 1906-1907. 1.-2

MDK

Antal Karoly

Csikó. Gipsz. Mgt.

VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiall. Kat.
Műcsarnok. 1944. Jun. 1-18-ig. 15. l.

Antal Károly szobrász

Hunyadi (repr.)

Tavaszi tárlat a rücsarnokban (Pogány Ö. Gábor)
Nők Lapja Budapest 1952 máj. 24.

Antal Károly

„Ifjuság" c. 4 oldalon
fotója a 9. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1972 február 20

MDK

Antal Károly
Csikó

A diszkut és szoborpályázat eredm. Népszava, 1959. nov. 29.

Antal Károly

szobrász.

Szent Margit – szobra,
mellyel I. díjat
nyert, repr –

Képes Krónika

1944. jul. 21 –

Antal Károly

Eperti

a Szent Rókus-templom

keresztutjának tervei

fentiről

1946.

látta

1946-máj. 24.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Antal Károly

kiállított művei:

Kőnéző Goma Sándor, bronz, 57 cm.
Remete, gipsz, 47 cm.
Vadorzó, -"-, 40 cm.
Vacsi, -"-, 42 cm.

7o művész kiállítása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

4. lev.

Antal Károly

Szerepel az I. Orsz. Kisplasztikai Biennálén

Kolesi Zoltán: Az I. Orsz. Kisplasztikai Biennáléről

Művelődés 1968 I. sz. 54 old.

Antal Károly

„Mongol vadásza" Mészáros László kirgizai rajzainak lendületét visszitovább

Képzőművi Almanach Bp. 1969. 13. o. Szabó Júlia: I. Orsz. Kisplasztikai Biennálé

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Antal Károly

„Mongol vadásza" Medgyessy Turáni lovasára emlékeztet

Képzőműv. Almanach Bp. 1969. 13. o. Szabó: I. Orsz. Kisplasz. Likó Biennálé

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Antal Károly, nobrász

Elkészítette Tánczics Mihály
Jehér márvány nobrát. Művét
Orosházán állították fel.

– : Jubileumi tanácsülés a 225 éves
Orosházán 4

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 25.

Fényképész

Magyar Foto: Bt 21211/14 Hegedüsné

Antal Károly: Majakovszkij

Gipsz

1952. XII. 11.

Neg. van

Felvétel

Magyar Falu: FL 1102/2 Hegedüsné

Antal Károly: Szocialista munka

Gipsz

1957. XI.

Meg. van

Fénykép

Magyar Fotó: JÁ 1108/5 Hegedűsné

Antal Károly - Csorba Géza - Wilt Tibor:
Honvédelmi Minisztérium szoborterve

Gipsz

1957. XI.

Neg. van

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Antal Károly: (Legény Tóval)

Kobor

Negatív

Zilahi Istvánné Hegedüsné

Antal Károly: (Munkás-paraszt-katona-portré)

Kolbász

Antal Károly szobrászművész

A művész szobra Kazincbarcikán a szobrok városában áll

Emlitve: „Jókai Mór" c. szobra

cikk „Andrássy Kivita János szobrászművész" cimszó alatt találhato

Szüts Dénes: „Szobrok városa" c. cikke

Nógrád, 1978.IV.6

Antal Károly, Kobrán

L: Tot, Amerigo

–: Amerigo Tot művének 966-969

Jelenkor, Pécs, 1979. nov. XXII/11

Antal Károly

részt vett a XI.Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Horváth György: A XI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Magyar Nemzet 1968.ápr.21.11.o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Antal Károly

mintázza majd meg a Millenniumi emlékművön Könyves Kálmán domborművét.

Gádor E.: Budapest Bobrai, Budapest, 1955. 52 l.

Antal Károly

Legelésző csikó
c. vobra repr

Magyar Építőművészet

1944. 129. l.

Antal Károly
szül. 1909.
szobrász
Svájci magy. kiáll. Cat.
1944.
37. l.

Részt vett a
svájci magyar
kiállításon

MDK

Antal Károly

H.K. arcmása, gipsz

Patrona Hungariae, gipsz

Szent József, gipsz

8 festő 8 szobrász 5.kiáll. N.Szal. 1944. jan.
11 l.

Antal Károly

izobrázs

Ukmünkiáll. 1943

Anyaság, márvány

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Antal Károly.
szobrász

a Magyar-Szovjet Baráti Képzőművészeti Kiállításán szereplő „Szovjet bányászok magyar bányászok között" c. reliefje, mely a Magyar-Szovjet Társaság szobor pályázatának II. díját kapta. (emlitve.)

Uj Világ, 1952. márc. 20.

Antal Károly

Anyaság c. szo-
borminve repr.

~~[illegible]~~

Pipics 177. l.

Antal Károly

Jéghokizó c. szobra szerepelt 1957-ben Miskolcon a kiállításon.

Hajdu Béla: Néhány gondolat a III. Miskolci országos képzőművészeti kiállításról.

Északmagyarország 1957. nov. 17. 5. l.

ANTAL KÁROLY

Szoborterv. Gipsz 56 cm.
Majakovszkij. " 80 cm.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat. Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

Antal Károly

MDK

Rembrandt, gipsz

Csikók, gipsz

Flóra, diófa

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Antal Károly szobrász

Jéghokkizó.
Sportpályázatra beküldött mű.

Tavaszi tárlat a Műcsarnokban (Bogdány Ö. Gábor)
Nők Lapja Budapest 1952 máj. 24

Antal Károly

Bemutatott művei:

„Csacsi," patinázott gipsz, 120 cm.

„Mongol vadász," bronz, 52 cm.

Zola Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968

12 f

MDK

Antal Károly

A Népművelési Minisztérium és az Országos Testnevelési és Sport Bizottság sportpályázatára készült, jégkorkizőt ábrázoló szobra valamint Hunyadi című lovasszobra szerepel a Tavaszi Tárlaton. (utóbbi vapr.)

Pogány Ö. Gábor: Tavaszi Tárlat a Műcsarnokban.

Nők Lapja, Bp. 1952. május 22. [10-11.l.]

Kirimi

Birkózik.
(Antal Károly szobrász műve)

Szoc. Ujság, 1954. apr. 10. 8. old.

MDK

Antal Károly

Ökölvivó

Szent Ferenc

-r-:"Nyolc festő, nyolc szobrász" a N. Szalonban. Magyarország 1944. jan. 11.

MDK

Antal Károly

Csikó, fest.gipsz

Ökölvivó, br.

8 festő 8 szobrász 5.kiáll. N.Szal. 1944. jan.
11 l.

MDK

Antal Károly, Szobrász.

193. Jeghockeyzó, (gipsz, bronzba öntve.)

198. Jeghockeyzó, (gipsz, bronzba öntve.)

202. Ökölvivó, bronz (utánrendelhető)

Műv. és Keresk. Int. (v. Ernst Múz.) - Nemz. Sportbiz. és a M. Képzőm. Szabadszerv. kiáll. - 1945 III. 11-26. -

Kat.

M.D.K.

Antal Károly kerámikus ? (szobrász)
herendi szobra :

Főpohornokos 300×225 mm fehér

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 31. old.

M.D.K.

Antal Károly MDK

A

"Jéghokizó"

Hajdu Béla: Néhány gondolat a III.Miskolci Országos Képzőművészeti kiállitásról. /VM/ IV. ÉSZAKMAGYARORSZÁG. 1957. nov. 17.

MDK

Antal Károly

Nő lanttal, alum.

Birkózók, alum.

Felszabadult Bp. művészete N.Gal. 1960

Antal Károly

Jéghockeyező, gipsz, bronzba öntve

Nemz. Sportbiz. MKépzőműv.
Kiáll. Katalógus 1945a

Antal Károly

Ökölvívó, bronz

Nemz. Sportbiz. M. Képz. Műv.
Kiáll. Katalógus 1945 au

Auta l Károly

Bemutatott műve:

202. sz. „Ökölvívó", bronz

A Nemzeti Sportkiosztság és a Magyar Képzőművészek szabad szakszervezetének kiállítása, Bp, 1945.

Antal Károly

Bemutatott műve:

193. sz. „Jéghockeyzó," gipsz.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek kabadszak pervezetének kiállítása, Budapest, 1945.

Antal Károly

Az Aquincumi Múzeum kiejtési terve, modell fentitól Zakariás G. Sándor terve szerint

Irod

Szilágyi János:

A Fővárosi Múzeum római kutatásai és az Aquincumi Múzeum gyarapodása az 1943-1944. években

Budapest Régiségei XIV. k. Bp. 1945. 457. l. (Kérdéhel) 458. l.

épit

J. 57

1 Rol. 4°

Gutman

Emil

Das großherzogliche Residenzschloß
zu Karlsruhe

L. Zeitschrift f. Geschichte der
Architektur, Beihefte 5.

Antal Károly

Hunyadi, lovasszobor

Hunyadi pályázat részére

Tavaszi Tarlat, kiallitás a Műcsarnokban
Magyar Nemzet 1952 máj 24

MDK

Antal Károly

Szent László, szobor

v. Nagy Zoltán: Modern monumentális művészet. Magyar Szemle, 1937. 30.köt. 4.sz. 329-336. l.

Antal Károly

a kiállítás bíráló bizottságának tagja volt.

Tavaszi Tárlat. A Mücsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957.19 l.

6.l.

Antal Károly

emlitve

Poxány Ö. Gábor, A Magyar Nemzeti Galéria (vezető) 41. l.
Budapest 1965

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Antal Károly: Rembrandt

Kobor

Antal Károly
Fürdőző nő, gipsz
Barátnők, "

Ötven művész kiáll. N.Szal. 1947. jun.
2, 4 l.

Antal Károly, szobrász MOK.

A Főváros rendelésére kénített szobrot.

– Sok új szobrot fejeztek be a magyar képzőmű-vének az év első hónapjaiban

Népszabadság, Bp., 1959. jún. 16. 8.

MDK

Antal Károly
Férfi fej, gipsz

Rippl-Rónai Múz. kiáll. N. Szal. 1948. dec.
5 l.

MDK

Antal Károly

Legelő csikó, bronz

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 15 l.

MDK

Antal Károly

A birkózók, szoborcsop.

Németh L: IV.Nagy.Képzőm.kiáll. Szabad Nép, 1954. jan. 18.

MDK

Antal Károly

Szocialista munka, gipsz

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 12 l.

MDK

Antal Károly, Csorba Géza, Wilt Tibor

Honvédelmi Minisztérium szoborterve, gipsz

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 12 l.

Antal Károly
Szoborterv, gipsz
Majakovszkij, "

III.M.Képzőművészeti Kiállitás 1952.december
1953. március, katalogusa 17 lap

Antal Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296. 188-307

MAGYAR NEMZET

1964 FEB 5.

1021

NAPL

A Képcsarnok Vállalat minden évben gondoskodik arról, hogy sokszorosított kisplasztikákból minél nagyobb választék álljon a közönség rendelkezésére. Az idén is gazdagon töltötték fel raktáraikat művészi kisplasztikákkal, érmekkel. Most a Csók Galériában kellemesen megoldott kiállításon kerül a közönség elé a változatos tematikájú bronzban, terrakottában, porcelánban sokszorosított kisplasztika, kiváló művészek, a többi között Antal Károly, Herczeg Klára, Kárpáti Anna, Kerényi Jenő, Kocsis András, Mikus Sándor, Megyeri Barna, Olcsay Kiss Zoltán, Pátzay Pál és Szabó Iván szobrai, valamint néhány művészi érem, Boldogfai, Madarassy, Kiss Nagy András, Reményi és Ispánki alkotásai.

⊙

kepp megvenni, de csak úgy lehetne átépíteni, ha két évre leáll, vagy elköltözik. Hova? Minden sarka tele. Minden sarok tele. Ott és az ország minden kórházában orvosok és ápolók ezrei laknak másod-harmadmagukkal egy szobában.

— És a pedagógusok? — mondta szomszédom, a 9000 holdas nagybirtokos: tizennégy éve tsz-elnök. Fekete hajú, lilapiros arcú, kemény paraszt. — Százezer pedagógusból hánynak van méltó lakása?

— Szerények szegények.

— A mi falunkban tizenöt pedagógus van. Aki valahol az országban lakást fedez fel, odarohan. Pedig nem mind-

MDK

Antal Károly, szobrász

Traktorvezetönö. Gipsz.

Mücsarnok. -I. Magyar Képzömüvészeti Kiállitás. 1950.
Kat. 11.1. aug.

MDK

Antal,Károly, szobrász

Szocialista munka cimü szoborterve kiemelkedö alkotás.

Végvári Lajos:A II.Magyar Képzömüvészeti kiállitás szobrai és grafikái. Sz.M. 1951. nov.6. 6.l.

MDK

Antal Károly, szobrász, +

(Kármán kívésen)

Csorba Géza és Vilt Tibor szoborterve a béke megvédésének felemelö gondolatát fejezi ki.

Végvári Lajos: A II. Magyar Képzömüvészeti Kiállitás szobrai és grafikái. Sz.N. 1951 nov.6. 6.1.

MDK

Antal Károly

Dutka M.: Tavaszi Tárlat. Magyar Nemzet 1952. máj.24.

MDK

Antal Károly, szobrász

Népstadion szobor terve./A birkozók/. Bronz.

Vera Muhina. Gipsz.

Kücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat.18.l.

ANTAL Károly szobrász M.D.K.

Uj apostol-szobrok a Pécsi székesegyház homlokzatára

Napi krónika
Magyar Nemzet 1962. augusztus 7. 6.l.

MDK

Antal Károly

Jóváhagyták az Ifjuság utját diszitő szob,komp. terveit. Magyar Nemzet, 1953. jul. 15.

Népstadion említi?

MDK

Antal Károly

Kévés nő	bronz	46 cm
Könyves Kálmán király /Relief a Milleneumi emlékműre/	bronz	1.12x2.50 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok. 1955.Kat. 40.l.

MDK

Antal Károly, szobrász

Ezuttal hamis páthosszal szerepelt. /Traktoros ruhába öltöztetett szépséges modeljének nincs köze a címhez/.

Végvári Lajos: Első Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Szobrászat. -M.N.1950 szept.10. 7.l.

Antal Károly

MDK

Népstadion, 1953. bronz

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Antal Károly

MDK

Kévés nő, bronz

Könyves Kálmán király/Relief a Milleneumi emlékműre/, bronz

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Antal Károly MDK

Idős nő, tanulmányfej, gipsz

Kutfigura, gipsz

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Antal Károly

MDK

Kis csikó gyerekkel, gipsz

Miccarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Antal Károly

MDK

Csajkovszkij, gipsz

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Antal Károly

Mongol vadász, br.

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

MDK

Antal Károly

Csacsi, p.gipsz

Mongol vadász, br.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

-1.- M.D.K.

ANTAL Károly szobrász

1909 -

Anya gyermekével

Betlehem

Grandtner Jenő kismása

Kalapos női fej

Kivés nő

Kőrösi Csoma Sándor

A M.N. Galéria állag jegyzéke I/a r.

3.e.

-2.- H. D. K

ANTAL Károly szobrász

Leglészó czikó

Majakovszkij, mellszobor

Mátyás király (1938)

Női fej

Női fej

Oltárkereszt (1938)

Szent Ferenc

A M. N. Galéria ásagjegyzéke I/a r.

Bp. 1959. 3-6. l.

MDK

Antal Karoly

Assisi Szent Ferenc. Mészko.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 12.1.

MDK

Antal Károly,

az "A" biráló bizottság tagja.

Rembrandt.	Gipsz.
Csikók.	"
Flóra.	Diófa.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. -1957. Kat. 17.1.

MDK

Antal Károly

"Férfi fej", gipsz.

Rippl-Rónai Társaság kiall.Nemzeti Szalon
Művészeti Egyesület 1948.dec.12-dec.26.

Antal Károly, szobrász

Kitűnik kiállítása.

Rózsa Gyula: Országos képzőművészeti kiállítás Miskolcon 9.

NÉPSZABADSÁG Szn. 1964. dec. 31.

MDK

Antal Károly, szobrász

5. Gyermekfej. Márvány.

Nemz. Szalon.-Kilenceven művész kiállitása. 1948. jun. 12.-27. Kat.

MDK.

Antal Károly szobrász

"Kévés nő" /bronz/
"Könyves Kálmán király /Relief a Milleneumi emlekműre" /bronz/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok, 1955. 40.l.

M.D.K.

Antal Károly nolván

a Népstadion nolvcsoportjának terve a IV. képzőművészeti kiállitáson.

Redő F: IV. Magyar képzőművészeti kiállitás. Művtört. Ért. 1954. 1 sz. 166

MDK

Antal Károly szobrász

dm: Magyar katona a szabadságért. Kis Ujs. 1951. máj. 8. 4 l.

előtti toronnyal. Kétszakaszos,
szentély. Épült 1779-ben, megújítot-

n. 1907, 51 l — Szabó Erzsébet, 1951)

Antal Károly MDK

Traktorvezetőnő, gipsz

~~Dazárijó~~
~~téma~~

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Antal Károly

Népstadion szoborterve, bronz

Vera Muhina, gipsz

Micsarnok 1953-54 XV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Antal Károly

MDK

Hunyadi, gipsz

Jéghokkizó, gipsz

Bányászok, relief

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Antal Károly

MDK

Szoborterv, gipsz

Majakovszkij, gipsz

Műcsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Antal Károly

MDK

Öregség, bronz

VIII. Miskolci Orsz. Képsőm. Kiáll. 1964.

Antal Károly (+ Vilt T. + Gosla G.) ?: MDK

Szocialista munka, gipsz

Honvédelmi Minisztérium szoborterve, gipsz

Mücsarnok 1951.II. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Antal Károly

Építészet, (kő dombormü)

Vizhordó csacsi, (alum.)

Felszabadult Bp. müvészete N.Gal. 1960

máshol: N. Gal.

MDK

Antal Károly 1909--

Kőrösi Csoma Sándor, br.

Ernst Múz. M. Plasztikai és Graf. kiáll.
1954. szept. 15. 1.

Antal Károly MDK

szerepelt a III. miskolci kiállításon.
~~ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1957. szept. 29.~~

Hajdu Béla: Képzőművészetünk erjedését tükrözi a III. miskolci országos kiállítás anyaga.
ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1957. szept. 29. 7. l.

Antal Károly.

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállítására mezőgazdasági ábrázolású szobrot küldött be.

Magyar Nemzet, 1952. ápr. 29.

MDK

Antal Károly

Majakovszkij, gipsz

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 33 l.

Antal Károly.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon „Szocialista munka" c. szobor-terve szerepelt (említve)

Szabad Nép, 1951. Nov. 6.

Antal Káraly.

szobrászművész.

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon bemutatásra kerül kicsinyített ~~p~~ másában –, a Honvédelmi Minisztérium homlokzatára kerülő, három figurát ábrázoló szoborcsoport, mely három szobrászművész munkája. (Csorba Géza- és Vilát Tibor kollektiva.)

Kis Ujság, 1951. Máj. 8.

Antal Károly

A földalatti gyorsvasút pályaudvar nagycsarnokában felállításra kerülő szocialista munka szimbolum szobrát készíti.

Magyar Nemzet, 1957, Szept. 21.

Antal Károly.

Az MGT. képzőművészeti pályázat II. díját kapta „Szovjet bányászok magyar bányászok között" c. reliefjéért.

Népszava, 1952. május 15.

Antal Károly

A Magyar Képzőművészeti Kiállításon, Bukarestben, „Kövi Csonka Sándor" c. szobrászművével szerepelt. (emlitve)

Romániai Magyar Szó, Bukarest, 1952. Máj. 6

Antal Károly.

A Tavaszi Találaton művével szerepelt.

Kis Újság, Budapest, 1952. Jún. 1.

MDK

Antal Károly

Pihenő, repr.

Képzőműv. Főisk. Évk. ~~XXX.l.~~ XXIX.l.

Antal Károly
szobrász

M.D.K

A Népstadion felvonulási útjára
készült a Birkozók c. szobra

Telepy Katalin: Az 50'éves Szaiados úti művésztelepki-
állítása

Művészet, 1965. február – 12 lap

Antal Károly

A Lipótvárosi Népstadion bejáratához vezető Ifjúság útjának két oldalán felállítandó szobrászművek egyikének alkotója.

E. Gádor - G. Ö. Pogány, Ungarische Bildhauerkunst, Budapest, 1955. 13 l.

Antal Károly

alkotása a XIV. Népstadionban felállított „Birkózók" szobarcsoportja.

Bérza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 1335

8591

Antal Károly

A művész sportszobrokat
készített a Népstadion szá-
mára.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december - 26. lap.

Antal Károly

"Birkozók" c. és Majakovszkij c. szobraiért a Munkácsy-dij -négyezer forintos II. fokozatával tüntették ki.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. ápr. 1o.
V. évf. 8. sz. 8. lap.

MDK

Antal Károly

Birkózók című, három alakos szobrom mását a Népstadion főbejáratához vezető út mentén állítják fel. (repr.)

G. J.: Vam feltámadás! – a Népstadionom előtt.

Érdekes Ujság, Bp. 1957. október 26. 17. l.

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Antal Károly: Birkózók

Kobor

Antal Károly

MDK

szobra a Népstadion
Vorosilov uti oldalánál:

Birkózók.

285.o.

Székely László /szerk/: Budapesti ✗ zsebkalauz.

Bp. 1959.

Antal Károly:

Kandó Kálmán szobrát ünnepélyesen felavatták.

(Magyar Hírlap. 1967. XII. 24. 6. o.
Napi Krónika.)

Antal Károly
szobrász

Megrendelést kapott Kandó Kálmán szobrára.

Bermann István: szobor Kandó Kálmánnak
Északmagyarország 1967 dec. 29. 2.

Antal Károly

Kandó Kálmán (harasztimészkő szolgál) Tiszai pályaudvar, munkás-szálló előtt, 1967.

Miskolc, 1971.
Kulturális Tájékoztató, 63 l.

Antal Károly szobrász

M.D.K.

Munkácsy-dijas

Kandó Kálmán szobra Miskolcon a Tiszai pu. előtt

Napló

Egyet Nemzet 1967. jan. 21. 4.1.

Antal Károly szobrát (munkácsy díjas)
Kandó Kálmán szobrát dec. 4-én
avatják fel Miskolcon

Nógrád 1967 XI. 15 Gold.

MKD

Antal Károly, szobrász

Művét, a másfélszeres életnagyságú Kandó Kálmán szobrot Miskolcon, a Tiszai pályaudvar mellett állították fel.

— : Hír

6

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. nov. 14.

Antal Károly, szobrász

MDK

Kandó Kálmán szobrát készíti.

– : Miskolcon szobrot emelnek Kandó Kálmánnak 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. dec. 16.

Antal Károly

Kandó Kálmánról készített
szobrát Miskolcon állítják fel.

Magyar Hírlap, 1967. XI. 15. 6. o.
Napi Krónika.

Antal Károly

műét „Kondó Kálmán" (horaszti mézkő szobor) Miskolcon, a Tipai pályaudvar, munkáspálló előtt állítottak ki.

Bartha László és Flach Antal: Miskolc 1971. Miskolc, 1971.

63 P

MDK

Antal Károly, szobrász

csikai ismert, söt elismert müve. Ugyszintén Körösi Csoma Sándor vázlata.

Kámpis János: Az uj "nyolcak" kiállitása./?Alkotás Magyarság. 1914.jan.12. 9.1. Művészház?/

Antal Károly
nobrán

M.D.K.

Bivalyháton ülő Körösi Csoma
Sándor ábrázolását mutatta
be a tájlaton.

Frank Janos: A szaiados úti művésztelep
Élet és Irodalom, 1965. febr. 6-7 hep.

Antal Károly

a Múcsarnak termeiben gólemnek ható

3 méter magas Körösi Csoma Sándor-emlékműve

-emlékve

Németh Lajos: Reflexiók a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállitásról Kritika 1968/6

Kritikák és képek Bp. Corvina 1976.

301. old.

MDK

Antal Károly

Körösi Csoma Sándor, repr. → Jonás ?

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

MDK

Antal Károly, szobrász

Pécsett felállították szoborkom-pozícióját: Körösi Csoma Sándor emlék művét. fényhép – Repr.

— : – (– szöveg – fényhép –) 4.

ESTI HIRLAP. Bp. 1968. nov. 27.

Antal Károly

Körösi Csoma Sándor Mecsekaljan

felavatott szobrának Zérzitője.

Magyar Nemzet 1968 nov. 24

Antal Kándy
szobrán

MDK

Körösi Csoma Sándort ábrázoló
bronzszobrát közli a Napló.

Napló, 1964. aug. 30. 8. lap

Antal Károly, szobrász MDK

Pécsett állítják fel Körösi Csoma Sándorról kérülő szobrát.

D.M.: Új emlékművek, szobrok kérülnek a képzőművészeti Kivitelező Vállalatnál 7.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1967. jan. 18.

Antal Károly

Kőrösi Csoma Sándor.
(1938).

Szabor, reprodukció.

Népművelés, 1965. 3. sz. 39. l.

Antal Károly

Reprodukció:

Kőrösi Csoma Sándor,

1938.

Százados uti művénlelep riállítása.
A rat. összeáll. Gap Erzsébet, Elischer
Brigitta, Bp. 1965

Antal Károly, szobrász

Pécsett látható Kőrösi Csoma Sándor c. szobra.

– A pécsi képzőművészet kistükre. (12.)

93–96,

JELENKOR, Pécs, 1972. január XV/1.

Antal Károly, szobrász

Elkészíti Körösi Csoma Sándornak
jak
nyakon ülő óriás bronzszobrát.

Művét a Kazincbarcikai új
parkban állítják fel.

— : Röviden

6

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. aug. 14.

Antal Károly szobrász M.D.K.

Munkácsy-díjas

Körösi Csoma Sándor emlékmű. , Pécs

Jókai-emlékmű kazincbarcikára

Napló

Magyar Nemzet 1964. március 4. 4.l.

Antal Károly
szobrász

M.D.

Körösi Csoma Sándor emlékmű-
vét mutatta be a tárlaton.

Miklós Pál: A XI. Magyar Képzőművészek Kiállítás.
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 - 7 lap

MDK

Antal Károly, nobrán

Körösi Csoma Sándort egy
jak
tömzsi jak hátán ülve ábrázolta.
(képzőmű kiállítás.)

(fenerik): Küstörök az előcsarnokban. 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. ápr. 11.

M.D.K

Antal Károly
nobrati

A Halászbástyán levő Julianus nobor
alkotója, a kiállításra Kőrösi Csoma
Sándor nobrát mutatta be.

Kovács Gyula: Bernhardi munkák a XI. Magyar.
Műnészet, 1968 magus - 20 lap

Antal Károly

Kőrösi Csoma Sándorról, készült alkotása Pécsett látható. (szülétve)

Jelenkor, Pécs, 1972. (?) 1.

Antal Károly

Fotó: Körösi Csoma szobráról a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

(2-a) Kiváló művészek - érdemes alkotások
Pest megyei Hírlap. 1968. ápr. 28. 8. o.

Antal Károly

Körösi Csoma Sándor. (repr.)

7o müvész kiállitása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

16. lev.

Antal Károly

Kötösi Csoma Sándor, 1943, bronz, 55 cm magas, magántulajdon, fekete fehér fotóla reprodukció

E. Gádor - G. Ö. Pogány: Ungarische Bildhauerkunst, Budapest, 1955. — 77 l.

Antal Károly

Bemutatott mű:

„Kőrösi Csoma Sándor", emlékmű,

bronz, 3 m.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti

kiállítás, Budapest, 1968

15 p

Antal Károly szobrász M.D.K.

Körősi Csoma Sándor / 1938/ repr.

A Százados uti Művésztelep

Népmüvelés 1965 . márc.

Antal Károly

Körösi Csoma Sándor emlékműve szerepel a XI. nagy. Kép. műv. Kiállításon

Németh Lajos: Reflexiók a XI. nagy. Kép. műv. kiállításról

Kritika 1968 VI. 41 old.

Antal Kőrösy
szobrán

„Kőrösi Csoma" mesz.

Északmagyarország 1968 ápr. 28.

Antal Károly

Körösi Csoma Sándor szobrát felavatták Pécs-Újmecseken.

(A nap hírei)

Magyar Hírlap, 1968 november 25. 8. l.

MIK

Antal Károly

Körösi Csoma Sándor emlékmü, br.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

MDK.

Antal Károly

Készülő Körösi Csoma S.szobráról

Képes Ujság 1967 febr.25.

ANTAL Károly

KUBASSEK János: Körösi Csoma Sándor szobra Érden. =
Földrajzi Muzeumi Tanulmányok, 1 (1985) 11 - 15. E.R.

bet: nem veszik tudomásul az uszkot
látják zavarosnak {(tüntetőleg)} stb.

ranken Halbheit die in der Pariser
nen grossen Wunsch nach dem tiefen
Goethe vorgeschwebt hatte.
sosehr {<auf das Einzelne>} die
elt als vielmehr die traurigen Details
gen lässt alle zur Synthese flüchten,
uerst – wie zur Selbstrechtfertigung
n die orientalische als Offenbarung

t eine Flucht {der Maler} vor sich
m einfachen unmittelbaren Arbeiten

ANTAL KÁROLY
szobrász

Pécs
Székesegyház
TKM 5

Antal Károly

12 db, 5 tanmás, sütői mészkő nobrot faragott a pécsi dóm homlokratára

Vigilia, 1963, 10 n., 637 old.

Antal Károly, [szobrász] M Dk

Befejezték a pécsi székesegyház déli homlokzatának restaurálását. A homlokzatra Antal Károly új apostolszobrai kerültek.

-: Hír 10. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. aug. 7. [Vidéki]

M.D.K.

Antal Kándy
szobrász

repro { A Pécsi Székesegyházat díszítő szobrairól közöl képet a Napló e száma.

~~[illegible]~~

Napló, 1963 szept. 12. 2. lap

Antal Károly, szobrász MDh

Hamarosan befejeződnek a pécsi székesegyház restaurálási munkálatai. „A tíz évszázados remekművet Antal Károly szobrászművész alkotásai díszítik" majd.

— : Hír 8.

ESTI HIRLAP, bp. 1963. márc. 30.

Antal Károly

nobrai ismét felkerülnek a pécsi Püspöki Palotára.

Műemlékvédelem, 1968/2. 113. o.

Antal Károly

pécsi szobrok

erőd
2

Ibl. Szemle

1942. 778. sz. 167. l.

12.045/1937.
----------szám.
III.

Hivatkozá
kelt 104.383 számu rendeletemre,
a székesfehérvári bazilika feltá
az 1937/38. évi költségvetési hi
zettől felvett 20.000 P kölcsön
tézkedtem.

Felkérem
kölcsön után folyó évi május hó

Antal Károly, szobrász MDk

Hat apostol szobrát készíti el
a pécsi Dóm részére.

f.f.: szobrászok, apostolok, muzsikusok
2.(

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. febr. 13.

Antal Károly, szobrász MDK

A pécsi székesegyházat díszítő 12 monumentális szobor közül most a második hatot Antal Károly szobrászművész alkotja újjá haraszti keménymüköből.

?

–: Hír 10.1

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. dec. 15.

Antal Károly
Csajkovszky és Moniuszko kö-
szobrait faragta, melyek az Opera
homlokzatát díszítik.

Szűts István Ug szobrok az Opera
homlokzatán

Orszaig-Világ 1967/27 20 old.

M. D. K

ANTAL Károly szokrász

Csajkovszkij, Moniuszko szokra az opera párkányára

Gárdonyi Jenő: Meptiatalodik a 80 éves operaház

Magyar Nemzet 1961. aug. 18. 4. l.

Antla Károly szobrász M.D.K.

Az Operaház homlokzatának uj szobra

(2 db)
Czajkowski
+ 1 Hegyel-zene-szerző:
Moniuszkó

Napló

Magyar Nemzet 1963. szeptember 11. 4.1.

Mdk.

Antal Károly

Csajkovszkiról készült szobrát faragják.

Kép

/. ly szobrok készülnek az Operaház épülete részére.

Népszava 1963. aug. 28. csütlap.

Antal Károly
szobrász

M.D.K

A Fővárosi Operettszínházat főbejáratánál elhelyezett szobor az ő alkotása.

Ország-Világ, 1960. jan 27. 20 lap

Antal Károly, szobrász

MDK

Szobrot készít az Operaházra.

-: Az Operaház tizenhat szobra

2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. aug. 13.

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Sulal Károly: Csajkovszkij

Kobor

MDK

Antal Károly szobrász

résztvett az Operaház homlokzatát díszítő új szobrok megmintázásában

Mozaik

Népszava, 90. évf. 64 sz. 1962. márc 17

MDK

Antal Károly, szobrász

A 3-méter magas mészkőszobrok egyik
Készítője.

?

-: Tizenhat új szoborral díszítik az Operaház homlokzatát 6.l.

NÉPSZABADSÁGI Bn. 1962. márc. 17.

Antal Károly

Készítette az Operaház oromzati szobrai közül /a Dalszínház utca felőli sorrendben számozva/ a következőket:

14. Csajkovszkij, 15. Moniuszko.

Válasz Rylogh László elvasó levelére. Budapest, 1969. 10.sz. 45. l.

M.D.K.

Antal Károly
szobrász

A Fővárosi Operettszínhaz bejáratát
díszíti alkotása.

Gárdonyi Jenő: Újemlékművek. 5 l.
Magyar Nemzet, 1960. jan. 30

M.D.K.

Antal Hársky
nevére

A Fővárosi Operettszínhár lejáratát
díszíti alkotása

Gyárdony Jenő. Nyomdaszünete 50
hagyan Nemzet, 8 kb. jan. 30

MDK

Antal Károly, szobrász

Csajkovszkij. Gipsz.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll.1954.dec.-1955.jan. Kat.26.1.

MDh

Antal Károly, szobrász

A Fővárosi Operettszínház hombokzatára készít női alakot.

—: Harminc új szobor, emlékművek, freskók 2. l

ESTI HIRLAP, bp. 1960. aug. 4.

Antal Károly

alkotásai vannak a bp.-i Belvárosi templom uj asztaloltár alapépítményén.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 463 l

330

Antal Károly

műve a b.p.-i Belvárosi templom oltár-keresztjének corpusa.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 4631

331

Antal Károly

alkotta a belvárosi templom finoman mintázott alapépítményét; a „Corpus" is az ő műve.

Berza László, Bernát György, Érdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 P

1091

MDK

Antal Károly szobrász

A belvárosi plébánia temlpom oltárépitményének dombormüvei.
A szentségház fölötti kovácsoltvas kereszt corpusának terve.

Gerő László: A pesti belvárosi plébánia templom
Müemlékeink Bp.1956 , 4o l.

Antal Károly

Bp. belvárosi plébániatemplom /Március 15. tér/ főoltárát Hild János tervezte 1801-ben /jelenleg a rákoskeresztúri templomban/. Az 1890-ben készült Steindl -féle Zsolnay majolika főoltár 1944-45-ben elpusztult.

Uj főoltárát Gerő László tervezte, Molnár C. Pál képeivel, Antal Károly domborműveivel.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. III.1.

MDK

Antal Károly

Bp. X. Százados uti művésztelep.

Antal Károly műtermében Szt Krisztina kőszobra a krisztinatéri templomból. Valószinüleg Dunaiszky Lőrinc müve.

Helyreállitás alatt.

Restaurál

Zakariás G. Sándor : Budapest. Bp. 1961.

175.1.

MDK

Antal Károly

a tpl uj oltárát készitette süttői csiszolt mészkőből

Helyreállitják a belv.i főplébánia templomot. Hirlap, 1948. aug. 13.

M.D.K.

Antal Károly szobrász

A városvédö Athene-szobor restaurálása-

Budapesti hírek

Müemlékvédelem. 1965/4. 250. l.

Antal Károly (1909–) szobrászművész.

A Szenttamás hegy városra néző aldalán ~~ha~~ látható ködomborműve, mely István megkoronázását ábrázolja!
(emlétve)

Kaposi Endre: Az ezeréves Esztergom.
Dalgozók Lapja, 1972. okt. 27.

Antal Károly

Szent István meghoronázása, dombornű.
(repr.)

Zolnay László - Lettrich Edit: Entergom.
h.n., é.n. - 295 l., 162 t. (Panoráma.) -
212. l.

1.

Antal Károly

rohrán művén kérvitette a „Szent István megkoronázása" c. dombormüvet, mely az esztergomi Szent Tamás hegy ONy-i oldalának bástyaszerűen kiképzett feljáróját díszíti.

Zolnay László – Lettrich Edit: Esztergom.
h.n., é.n. – 295 l., 162 t. (Panoráma.) –
214 – 216. l.

Antal Károly

alkotta az esztergomi Szent István

domborművet.

Cseke László: Dunakanyar, Budapest,

1973. 139 l

770

M. D. K.

ANTAL Károly szobrász

Szobra a Törökvész úti iskolában

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 135. sz. 3. l.
(9. i.) Új szobrok Budapesten

MDK

Antal Károly, nobrán

Táncsics-nobrát most faragják kőbe: Művét brosházán állítják fel.

(fényhép)

–: Új Táncsics-nobor kénül. 8

Népszabadság. Bp. 1969. febr. 18. [Vidéki]

Antal Károly

Kőbánya:

„Szent László" c. szobra, X. ker. Pataki István tér, 1940-ben állitották fel. Anyaga ruskicai márvány magassága, 2,80 m, alapzat mészkő, magassága 1,44 m.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 23 l.

Antal károly

6

„Szent László" c. szoborra 1939-ben szükebb-körű meghivásos pályázat utján adtdták ki a megbizatást. A szobor feje az ismert Szent László herma után készült.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 23 l.

ANTAL Károly szobrász M.D.K.

/1909-

A római irány jellegzetes példája kőbányai László király szobra/19406

Julianus és Gellért barát /1937/

Genthon-Végvári-Németh-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945. Bp. 1958. 383.l.

bibl.

Antal Károly

MDK

Szt László szobor/Pataki István tér/

295.o.

/1111111/ Székely László/szerk/:Budapesti zsebkalauz.

Bp. 1959.

Antal Károly

Szent László, 1939, kő
Bpest Szent László-tér

Repr

Nagyujmagy: 97. tábla

M.D.K.

Antal Károly szobrász

" Római Iskolás " [: római ösztöndíjas :]

a stilus jellegzetes példája

a Várséténayon levő Julianus barát emlékmüve

Németh Lajos: Korunk szobrászati alkotási és ma élő jelentős szobrászok fővárosunkban. Bpé. 1967. 58.1.

Antal Károly

Julióra és Gellért barát c. szobrát I. ker. Halászbástyában, 1937-ben állították fel. Anyaga bronz, magassága 2.40 cm, az alapzat horászti mészkő, magassága 1.02 cm.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 23 l.

Antal Károly

Julián és Gellért barát:

A mű elképzítésére 1936-ban szobor-bizottság alakult és a művésznek tiszteletdíj nélkül kellett vállalnia a mintázást, mert kevés pénz állott rendelkezésre.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 23 l.

ANTAL Károly

Ónody Éva

Türelmes ajándékozó

[Antal Károly] interjú

Új Tükör 1984 szept. 23. XXI. évf. 39. sz. 19.

A1 HASAB:1 DOI SZP 25 KDD 1

„Kellemetlen tárgyak" Velencében

Ahogy közeledünk a XX. század végéhez, úgy következnek sorban az avantgárd nagy alakjainak a centenáriumai: 1987-ben *Duchamp*, 1988-ban *de Chirico*, az idén *Man Ray*, jövőre pedig *Max Ernst* lenne százéves. Man Ray születésének századik évfordulója alkalmából a velencei Palazzo Fortuny rendezett emlékkiállítást a Biennáléval egy időben.

A hely fotókiállításairól nevezetes, a Ray-kiállítással párhuzamosan épp egy néhai kortárs, *Walker Evans* kamaratárlata volt látható, aki a húszas-harmincas évek Amerikáját örökítette meg tárgyilagos szemléletű fényképein. Man Ray (kevésbé ismert eredeti nevén: *Emmanuel Rudnyickij*), mint nemzedékének annyi tagja, a nagy amerikai fotográfus

George Maciunas: Emblér

ANTAL Károly

KOVÁCS Péter: Fejezetek a magyar szobrászat közelmultjából. = Életünk, XXVIII. évf. 1990

878, 880, 882,

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Pellner E. Budapest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Antal Károly
nobász

A Juliánusz barát nobor atholója

Czagány István: A „Mathias Rex" nálloda leidésiher.
Művészet, 1971. augusztus – 7 lap

Antal Károly

nohránmérés

9.

Antal Károly: Juliánus barát 1937

Az előző fordítottja: a kar természetes meghosszabbításaként előre tartott kereszt konkrétan meg nem határozható, csak bizonytalanul sejthető, mindenképpen távoli helyre utal (őshaza); jelentése magyarázat vagy tudás híján megfejthetetlen.

Kritika Bp

1979 július

Antal Károly

Juliannus rabbat 1935-ben
alkotást fel.

Lócsy Erzsébet A budavári Hess András tér
Képzőm. Alap Bp. 1961 10. old.

Antal Károly

Julián domonkosrendi barát
szobra a Halászbástyán

Magyar Nemzet 1987. V. 5.

Antal Károly

„Julianus és Gellért barát"
(1937) c. szobrának – I. Halászbástya –
fotója

A száréves Budapest szobraiból
Corvina Bp. 1972 21. rép

Antal Károly

műve:

„Julianus és Gellért barát," 1937.
I. Halászbástya; 21. sz. reprodukció.

Székely András: A szárfeves Budapest
szobraiból, Budapest, 1972

271

Antal Károly

„Julián és Gellért borát" egész tábla, fekete-fehér fényképreprodukció.

Gádor E.: Budapest arcvonal, Budapest, 1955.

Antal Károly

szobrász.

Repr.: Julián és Gellért barát szobra a Halászbástya mellett.
28. lap után.

-: A budai Vár. Bp. 1956 . /Szerk: Föv. Idegenf. Hiv./

Antal Károly MDK

Szobrász

Julián barát szobra /Halászbástya mellett/

160.o.

Székely László /szerk/: Budapesti zsebkalauz.

Bp. 1959.

Antal Károly NDK

szobrász

Repr: / a mű végén lap- és sorszám nélkül/

"Julián és Gellért barát"

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

Antal Károly

Julianus nobos népélője a hermincas években. Julianus és fellért barátot ábrázolja a nobor, akik II. Endre parancsára útrakelnek, h. felkutassák az őshazába maradt magyarokat.

Szalai Imre, A Kalán bástya, Bp. 1962. 23 l.

Antal Károly szobrász

A budai Julianus barát szobrát, valamint a Pécsett most felállított Körösi Csoma Sándor szobrát formálta meg. (említve). Kisplasztikái láthatók a pécsi Kossuth u.-i képcsarnokban.

F.D.: Az iparművészet és közönsége.
Dunántúli Napló, 1968. dec. 11.

Antal Károly

Farkas Attila: Római iskola – II
Kiállítás a Keresztény Museumban

Uj Ember, 1985. 11. 24

M.D.K.

Antal Károly, szobrász

Készítette a budai Városháza [ma Vármuzeum] sarkán elhelyezett Pallas Athene szobor kő másolatát, melyet az eredeti helyére állítottak, míg az eredetit – a sok rongálástól, letörederéstől megrimelendő – a Fov. Tanács egyik I. emeleti szobor fülkéjében állítottak fel. Ennek restaurálását is Antal Károly végezte.

"BUDAPEST", Bp. 1966. IV.évf. jun.sz.

6. old.

MDK.

Antal Károly

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 29.

MDK

Antal Károly szobrász

Kampis: Az uj Nyolcak kiáll. Magyarság, 1944. jan. 12.

MDK

h.i: Római művészek kiáll. Magyarország, 1936. ápr. 5. 15 l.

MEK.

Antal Károly

Emlékműterveiről

Népszabdság 1967 jan.18.

MDK

Antal Károly

"8 festő, 8 szobrász" ötödik kiáll. N. Szal. 1944. jan.

MDK

Antal Károly

Kopp Jenő: 1948 művészete. A harmadik nemzedék.
Magy. Művészet, 1948, 2.sz.

sisakos toronnyal, homlokzatán két
zentéllyel. ~~Zöld piseruha, 1846.~~
miseruha, 1846. Épült, 1775-ben.

(é. n. 1907, 124 l. — Hegyi János, 1955)

Antal Károly szobrász M.D.V.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 768

A Kultura Világa Bp. 1963.

MDK

Antal Károly

Ybl E.: A Műcsarnok téli kiállitása. B. H. 1935. nov. 17. 10.l.

MDK

Antal Károly

/T.D./: Nyolc festő - nyolc szobrász. Esti Ujság 1944. jan. 12.

Antal Károly
nélkül

M.D.K

Nem vett részt a kiállításon

D. Fehér Erzsa: A F. Magyar képzőművészeti kiállításról
Művészet 1965. november - 28 lap.

M.D.K.

Antal Károly,szobrász

Vérbő,húsos plasztika jellemzi.550.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Bpest.Minerva,1960

MDK

Antal Károly

B. Turchányi B.: Fiatal képzőművészek a Főv. Képtárban. Budapest 1947. jan. 15. 32.l.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 DEC 10

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

Antal Károly

AZ ÓBUDAI MŰVESZEK ÉS IPARMŰVESZEK idei téli tárlatát kedden este Antal Károly szobrászművész nyitotta meg a Frankel Leó Művelődési Házban. A kiállítást december 26-ig hétfő kivételével naponta 14 órától 19 óráig tekinthetik meg az érdeklődők.

MDK.

Antal Károly

N.Pénzes Éva cikke a müvészről

Müvészet 1965 ápr.lap 38-4o.

ANTAL KÁROLY

Prakfalvi E. : Röm. kat. templ.

2003.

43.0.

mechanikai művészet mesterségével csodálatosan össz
nem egy erődítésünknek és sok faalkatrészből álló hadi
verejtékes munkáknak tetszetős kivitelével mutatta l
Brassói Konrád kőfaragómestert, s ez a munkaviszor
törekvését. Nemcsak Magyarországon volt így: közis
európai udvari művészet legjelentősebb mestereinek az
egyben művészi szabadságot is. Nem művészi – példáu
Eycktől Rubensig és Velázquezig örömest vállaltak, é

A MEGBÍZÁS FORMÁI

Bármilyen művészi feladat végrehajtásához szükséges
között. Ha azt az ideális, paradicsomi állapotot, hogy
legendák közé sorolhatjuk is (vö. a Szent István-legend
egyházi ruhákat megvarrogató királynéról), bizonyos
amely felveti a közvetítés kérdését, korszakunkban kö

Nem halt ki teljesen a háziipari tevékenység, jelenléte
ban, s így minősíthető még az építészetben is jobbágyok
példa mutatja a jelentős változásokat is: főként nyersany
a tulajdonképpeni építkezés egyre erőteljesebben speciali

MDK.

Antal Károly

Az Operaház dekorációjáról

Ország Világ 1967 juli.5.

MDK.

Antal Károly

Az Operaház dekorációjáról

Ország Világ 1967 juli.5.

Antal Károly

Péter J.: A diszkut pályázatról

Művelt Nép 1955 II évf. 43 n. okt. 23. 5. l.

MDK.

Antal Károly

Emlékműterveiről

Csongrádmegyei Hirlap 1967 jan.19.

Antal Thárdy
(: Esztergom :)

Magy. Nemzet 83. VII. 16. sz

ANTAL Károly rajzai

175

Oltványi 1991

nos; *A lipótvárosi bazilika* Ney Béla (EpIp 1905 391.)
123, és talán arányaiban a r
(ifj. A. da Sangallo, 1517 u
124, 1876–1880 között fogla
vével.
125, Bp. VI. Andrássy u
/1880.), építőmestere Gottg
– Rozinay
126, Bp. VIII. Valszínház u
/1882.), építőmestere Brunhu
127, Bp. VII. Erzsébet kt
/1889.), építőmestere Kause
128, Bp. VI. Hajós u 7., 9.
/1886).
129, Hajós u 7.
130, Bp. I. Lánchid u 10. h
Ferenc. Megsérült a második
után. – *EpIp 1883 186.*
131, Bp. XI. (1882–83), leb
faragó Slavek Vencel, lakat
Luigitól. – *BU 1882 11*
132, Bp. V. Eötvös tér (1
Ignác, kerítés Oetl Antaltó
334.; Buday József: *Eötvös*
története (Bp. 1895); Liber

M.D.K.

Antal Károly

"Fiatal leány" és „Kalapos nő" c. müvének repr
rodukcióját hozza a lap a "Müteremlátogatás"
c. rovat keretében. /Az egyik kép repr.-ját
kivágták a lapból/
"Szent Ferenc" büsztjét emliti még a beszámo
ló.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. jan. 4-11.
III. évf. 1. sz.

Antal Károly MDK

Kut-figura

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

ANTAL KÁROLY :

6. Szent Ferenc. - Szobor, br. Mag.: 52.5 cm.
Jelz. h. b.o.: "Antal Károly".

Székesfőv. képt. jub. kiáll.

1944

Antal Károly

ötösosztású keretében piros szegfű-
ı. Jordesz virágokkal.
5 cm.
II. század.

S LADIK IMASZŐNYEG

hatoszlopos lépcsős imafülkével·
mezejében nagy sarlós leveles és
Fehéralapú keretét egymás mellé
gránátalmás, tulipánvirágos és
öltik ki.
o cm.
I. század e. f.

ŐNYEG

Hármastagozású imafülkéje két
zált oszloppal ékes. Boltmezejében
piros és fehér sarlós levelekkel
ıl. Fölötte kampós ívsoros dísz.
alapon öt vörös és fehér tulipántő
s keretében virágos és leveles

2 cm.
II. század eleje.

ŐNYEG

irágpalmettás nagy dísz. Ívsorá-
sillagok. Boltmezejében három
közte két virágszál. Hetesosztású

ANTAL KÁROLY :

5. Női fej. - Szobor, terr., mag. 44 cm. Jelz. l.j. "Antal K."

Antal Károly

Kopp 1939/40. szezon. II -

VIII.

BÖRÖNDÖK, UTIKÉSZLETEK ÉS EGYÉB BŐRÁRUK

ANTAL KÁROLY

106.	H. K. arcmása, gipsz	mgt.
107.	Patrona Hungariae, gipsz	mgt.
108.	Szent József, gipsz	mgt.
109.	Csikó, festett gipsz	mgt.
110.	Ökölvivó, bronz	mgt.
111.	Kőrösi Csoma Sándor, bronz	2000.—
112.	Legelésző csikó, bronz	2000.—
113.	Assisi Szent Ferenc, mészkő	2000.—

Nemzeti Szalon.
8 festő, 8 szobrász
t. kiáll.
1944. január.

Antal Károly
szobrász

Január

nap						
		3	10	17	24	31
		4	11	18	25	
		5	12	19	26	
la		6	13	20	27	
rtök		7	14	21	28	
k	1	8	15	22	29	
bat	2	9	16	23	30	

Február

		7	14	21	28	
1		8	15	22		
2		9	16	23		
3	10		17	24		
4	11		18	25		
5	12		19	26		
6	13		20	27		

Március

		7	14	21	28	
1		8	15	22	29	
2		9	16	23	30	
3	10		17	24	31	
4	11		18	25		
5	12		19	26		
6	13		20	27		

Április

nap						
		4	11	18	25	
		5	12	19	26	
		6	13	20	27	
a		7	14	21	28	
rtök	1	8	15	22	29	
k	2	9	16	23	30	
bat	3	10	17	24		

Május

		2	9	16	23	30
		3	10	17	24	31
		4	11	18	25	
		5	12	19	26	
		6	13	20	27	
		7	14	21	28	
1		8	15	22	29	

Június

		6	13	20	27	
		7	14	21	28	
1		8	15	22	29	
2		9	16	23	30	
3	10		17	24		
4	11		18	25		
5	12		19	26		

Július

nap						
		4	11	18	25	
		5	12	19	26	
		6	13	20	27	
a		7	14	21	28	
rtök	1	8	15	22	29	
k	2	9	16	23	30	
bat	3	10	17	24	31	

Augusztus

		1	8	15	22	29
		2	9	16	23	30
		3	10	17	24	31
		4	11	18	25	
		5	12	19	26	
		6	13	20	27	
		7	14	21	28	

Szeptember

		5	12	19	26	
		6	13	20	27	
		7	14	21	28	
1		8	15	22	29	
2		9	16	23	30	
3	10		17	24		
4	11		18	25		

Október

nap						
		3	10	17	24	31
		4	11	18	25	
		5	12	19	26	
a		6	13	20	27	
rtök		7	14	21	28	
k	1	8	15	22	29	
bat	2	9	16	23	30	

November

		7	14	21	28	
1		8	15	22	29	
2		9	16	23	30	
3	10		17	24		
4	11		18	25		
5	12		19	26		
6	13		20	27		

December

		5	12	19	26	
		6	13	20	27	
		7	14	21	28	
1		8	15	22	29	
2		9	16	23	30	
3	10		17	24	31	
4	11		18	25		

ályi Magyar Egyetemi Nyomda

Igazgatóság — Nyomdaüzem — Kiadóhivatal — Néptanítók Lapja és a V. K. Minisztérium Hivatalos Közlönyének kiadóhivatala: Budapest VIII, Múzeum-körút 6. Telefon: 146-145

ályi Magyar Egyetemi Nyomda Könyvesboltja

Magyar Könyvbarátok, Telefon: 186-281
Könyvesbolt, Telefon: 189-540
Budapest IV, Kossuth Lajos-utca 18.
Levélcím: Budapest 4, 242. fiók.

Antal Károly szobrász

Kandó Kálmán portréját témíti el a miskolci Tisza pályaudvarra (említve)

Magyar Nemzet 1968 I. 4.

ANTAL KÁROLY, szobrász

Miskolc új és helyreállitott létesitményei 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.-
31.-Kandó Kálmán szobra.-I.ker. Tiszai pályaudvar.-
Antal Károly müve.-201.old. 4.jegyz.

FÜ/HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old.

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Antal Károly

Képzőm. főisk. kiáll. 1937

191. Antal Károly . . . . Julianus, gipsz
192. Antal Károly . . . . Madonna, gipsz
193. Antal Károly . . . . . Pihenő, gipsz *
194. Antal Károly . . . . . Síelő, gipsz
195. Antal Károly . . . . . Tavasz, gipsz
196. Antal Károly . . . . . Tanulmányfej, gipsz

197. " " Gyermekfej, terrakotta

Tanár: Szentgyörgyi István

A-25-1

ANTAL KÁROLY:

1. Domborműterv. Gipsz
2. Apostol (pécsi székesegyház). Gipszvázlat
3. Apostol (pécsi székesegyház). Gipszvázlat
4. Szent István koronázása (Esztergom). Gipszvázlat
5. Fülöp apostol (pécsi székesegyház). Gipsz

Nemzeti Szalon

„1942" (jan.

Fenti lakik:

X. Szárados út 3

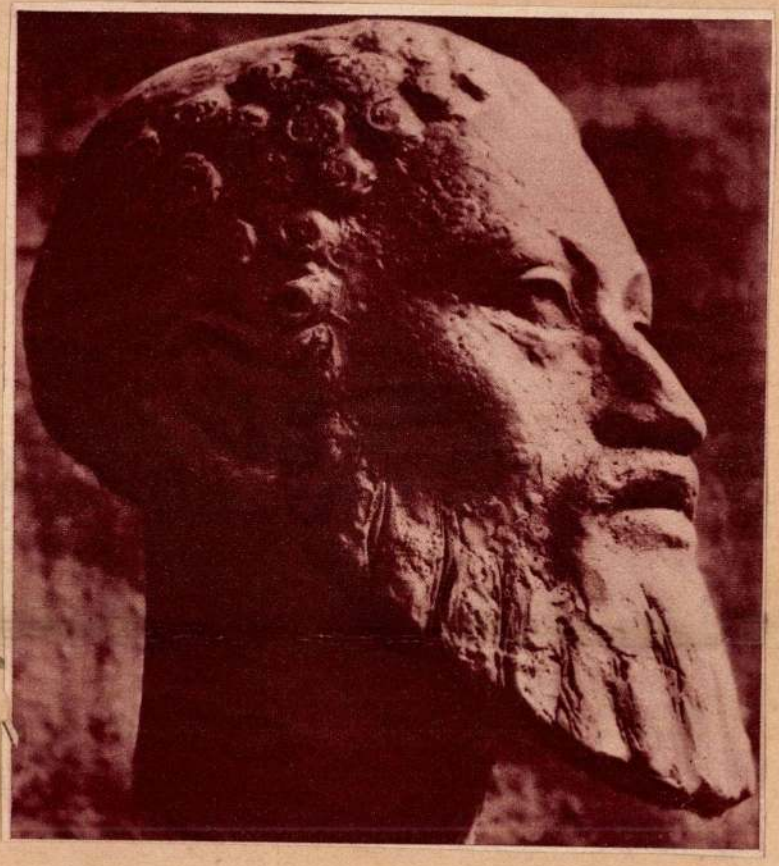

ANTAL Károly: Szent Péter
az 1934-es római egyházművészeti kiállításon megvette Mussolini a saját részére.
Magyarság, 1934 május 13.

Antal Károly

: Szt Péter

tulajdonos: Benito Mussolini

A-25-10

A-15-2

Türelmes ajándékozó

Egészen véletlenül vetődtem Antal Károly portájára. Csak jóval később derült ki, hogy egyik kedvenc szobrom alkotójánál vagyok, annál a hajdani ifjú titánnál, aki 1937-ben a várbeli *Juliánus baráttal* valóságosan belerobbant a magyar neobarokk szobrászatba. Hófehér kuvaszai legszívesebben széttéptek volna, olyan mérgesen védelmezték gazdájukat az első tollforgatótól, aki őt hosszú pályafutása során először felkereste. A hírverők soha nem zaklatták. a siker érdemtelenül elkerülte.

Bonyolult útja volt ennek a generációnak; a Horthy Magyarországából indultak és alkotókoruk teljében ismerhették meg a Rákosi-korszak kultúrpolitikáját. Őket, a római ösztöndíjasokat, köztük a legtehetségesebbeket és legszegényebbeket, indulásukkor gyanús szemmel nézték az egyre hangosodó jobboldali erők; az ötvenes években úgy tekintettek némelyikükre, mint a leprásra. Holott ők egy ideig azt hitték, számítanak rájuk. Nem ez volt az első tévedésük.

Kőrösi Csoma Sándort, a lámaruhában gyalogló őshazakutató alakját negyvenkét évvel ezelőtt mintázta. (Akkor már állt a Halászbástyán a *Juliánus barát.*) A kemény süttői mészkőből faragott, három tonna súlyú figuráért egyetlen fillért sem kapott. Nagyvonalúan a fővárosnak adta volna, bizonyítandó, hogy nem érdemtelenre pazarolták a római ösztöndíjat; s az idén Érdnek ajándékozta, a Magyar Földrajzi Gyűjteménybe. 1942-ben ugyan országos gyűjtést akart indítani a Magyar Földrajzi Társaság a szobor költségeinek a fedezésére, ebből azonban nem lett semmi. A makacs szobrász mégis kifaragta a tömböt, s a szobor egy kőbányai sírkőtelepen vészelte át a háborút, s a későbbi évtizedeket. (Mindaddi, amíg Szilágyi Ferenc író elő nem ásta a feledésből.) *A magyarság útja* című nyilas lap már akkor pocskondiázta, amikor még csak ceruzavázlatokat ismerhettek az elképzelésről. Ugyanez a tábor később azzal állt elő: minek egy „angol kémnek" emléket állítani? S egyáltalán: a szobor sem volt nekik eléggé ősmagyar. Egy röpke évtized múlva — úgy 1952 táján — pedig túlságosan is „magyar" lett a szobor és a szobrász egyaránt. A Kőrösi Csoma Társaságot pedig feloszlatták. 1942-ben persze valójában nem a szoborral volt a baj, hanem a szobrásszal, aki nem volt hajlandó belépni a szélsőjobboldali Művészeti Kamarába, sőt feleséget sem a „magasabb rendű árják" közül választott. S hogy '52 táján szobor és szobrász hol hibázott? ... Bűne lehetett az a néhány történelmi témájú munka, amit az *Árpád-házi királyok*ról mintázott, s amit még az sem ellensúlyozhatott, hogy a szovjetek 1945-ben rábízták a Felszabadulás téri *Szovjet Hősi Emlékmű* domborművét.

— A Képzőművészeti Lektorátus véleménye szerint: a szobor jó. Bár mai szemlélettel nem egészen így csinálná meg. A Kőrösi Csoma-évforduló most meghozta a szobor aktualitását. Miért érdeklik önt az őshazakutatók?

— Azért imponálnak nekem, mert hallatlan akarat és fizikai erő kellett ahhoz, amire vállalkoztak. (Nem is lehet nyiszlett tudósként ábrázolni őket.) A magam módján én is próbálgattam valamikor az emberi teljesítőképesség határait. Ifjú koromban híres alpinista voltam: életem büszkesége az osztrák Alpok legveszélyesebb hegyoldala, a Hochtor ezermétéres északi fala; alatta a falucska nagy hegymászótemetőjének három frissen hantolt sírjával. Főiskolás koromban a leghidegebb télben a hűvösvölgyi villamos-végállomástól gyakran fölmentem sítalpakon Dobogókőre, ami ötven kilométer. A Kőrösi Csoma-szoborterv azonban még korábbra nyúlik vissza, egészen kölyökkoromig, amikor elolvastam a leghíresebb tibeti kalandregényt, H. Landortól a *Lhassa titkait*. A lángot azonban bizonyos dr. Bendefy László lobbantotta fel bennem Rómában, ahol 1935-ben a vatikáni levéltárban feldolgozta Juliánus keleti útjáról küldött jelentéseit. (*Az ismeretlen Juliánus* címmel meg is jelentette, s a könyv honoráriumából vettük azt a bronzot, amiből Juliánusomat kiöntötték.) Mert azt is ingyen csináltam. Más kérdés, hogy aztán megnyertem vele az akkori legnagyobb magyar művészeti díjat, amit korábban Aba-Novák, Szőnyi és Pátzay Pál is megkapott.

Antal Károly tisztes kora ellenére tevékenyen él. Tanít a Képzőművészeti Főiskolán: nemzedékek sorát nevelte fel a kőrestaurátor szakon. Közel negyven köztéri szobra áll. A műemlékek vizsgálatánál ma sem nélkülözik szívesen szakértelmét, és mesteri gonddal végez olykor restaurátori munkát is. (Nevezetesebbek: a Városvédő Pallas Athéne s a Várban felállított Anjou-kori lelet, kétszeres nagyításban; a Lovag és heroldja.) Legutóbb Kőrösi Csomáját restaurálta. Erzsike, a feleség panaszos hangon mondja: „Nem ismer minket senki. Nem beszélnek rólunk. Pedig megérdemelné. Még könyvet is kellene írni róla." A művész, akit nemrég orvosi szenzációként a teljes bénulásból hoztak vissza az életbe, csendre inti szelíd mozdulatokkal. A hófehér kuvaszok kifelé menet már nem ugatnak. Egy vörös márvány nyuszi lapít a terasz előtt, ijedten és puhán simulva a földre.

ÓNODY ÉVA

Az őshazakutató 1942-ben készült szobrát negyvenkét év múltán avatták, a talapzatra szánt, nyomtalanul eltűnt domborművek nélkül

A MŰVÉSZ ÉS KÉKESDY KÁROLY FELVÉTELEI

KISS KÁROLY

A MOLDVAI CSÁNGÓ-MAGYAROK

3. A TUDOMÁNY ÖSVÉNYEIN

A moldvai csángómagyarok sorsa és helytállása tanulságos lehet minden diaszpórában élő népcsoportnak. S mit tudunk mi róluk? Tisztázódtak-e már szövevényes történetük homályos részletei? Olykor úgy tetszik, hogy a róluk való ismereteink még mindig kínosan hiányosak. Szabó T. Attila professzor *A moldvai csángó nyelvjárás kutatása* című munkájának gondolatmenetét követve megkíséreljük összefoglalni a csángómagyarokkal foglalkozó legfontosabb tudományág, a nyelvészeti kutatás eddigi eredményeit.

GEGŐ ELEK ÚTJA

Hihetnők, hogy népünk legkeletibb ágát valahogy mindig mostohán kezelte a magyar tudományosság. Valójában a moldvai csángómagyarok eredetének, különös nyelvjárásának és népköltészetének már a múlt század első felében is nagy figyelmet szenteltek a hazai kutatók. A *Magyar Tudós Társaság* 1836. július 4-én és 18-án a Moldvába készülő Gegő Elek levelező tagot az alábbi utasítással látta el: „... fordítaná előkelőleg figyelmét... Az ott netalán található, ‚nyelv' és história tekintetében érdekes kéziratokra, oklevelekre...

Figyelmezzen a' tájszavakra, és szerkezetük által a' ragok és szóképzőkben előforduló különbözésekre, nem kevésbé azonban az egyes betük kiejtésére, az igék ‚hajlítására, a szókötésekre'.

A' példabeszédekre.

A' népmondákra és dalokra, melyek között az érdekesebbek' összeírása kívánatos."

Gegő utazásával és közreadott beszámolójával, nem különben e munkához mellékelt *Moldvahon vagy Moldvaország abrosza* című térképével valójában csapást vágott a későbbi kutatás előtt, s ami fontosabb: ettől kezdve, a csángómagyarok sorsa immár nemcsak érzelmi kérdést jelentett idehaza, hanem tudományos életünknek is fontos föladatokat kínált. Gegő adatait mégis óvatossággal kell fogadnunk, mert tévedései, hibás átírásai még ma is sok-sok félreértés alapjául szolgálhatnak.

PETRÁS INCE JÁNOS ÉS KÖVETŐI

Döbrentei Gábor — Széchenyi István barátja —, aki a Magyar Tudományos Akadémia legelső titkára volt — a reformeszmék ellenlábasa és híve! — nemcsak fölismerte, de támogatta is a moldvai csángómagyarok körében végzett kutatást. Véletlen borszéki találkozásuk alkalmával ő kérte föl Petrás Ince János pusztinai, később klézsei, tehát Moldvában szolgáló plébánost, aki maga is csángómagyar volt, hogy 38 kérdésére írásban felelve, a moldvai magyarságról világosabb képet alkothasson a tudományosság. E korai interjút *Döbrentei Gábor s Petrás Ince feleletei a moldvai magyarok felől* címmel három folytatásban adta közre a *Tudománytár* 1842-es évfolyama. Nem túlzás: valójában innét számíthatnók a tudományos igényű munkálatok kezdetét. Döbrentei és Petrás barátságának eredménye a Klézse faluban élő magyarok körében elsőként gyűjtött népdalok csokra. Petrás két alkalommal is küldött csángómagyar népdalokat, amelyeknek egy része Erdélyi János és Kriza János gyűjteményeiben napvilágot is látott. Petrás teljes gyűjtése Döbrentei Gábor hagyatékában maradt ránk, s újólag Domokos Pál Péter közölte *„... édes hazámat akartam szolgálni"* című könyvében. Rokonföldi néven Petrás Ince 1874—1881 között számos népnyelvi megfigyelést közölt a *Nyelvőr*ben. Úgy érezzük, a tudománytörténet mindmáig adósággal tartozik a Petrás Ince János úttörő vállalkozását föltáró kutatással.

Idézzük föl újra Jerney János nevét, aki ugyan két alkalommal is megfordult Moldvában, ám a csángómagyaroknál végzett nyelvészeti vizsgálódásai nemigen vitték előbbre a kutatást. Őt követte az utazók sorában Imets Fülöp Jákó és Kováts Ferenc.

Fontosabb adalékokat tartalmazott Ballagi Aladár 1887-i moldvai útibeszámolója. E munka statisztikai, helyrajzi, egyházszervezeti és gazdasági tájékoztatások mellett néprajzi megfigyeléseket is közölt, ugyanakkor tájszavakat s néhány csángó népdalszöveget is tartalmazott. Ha lassan is, de így ráterelődött a közfigyelem a moldvai csángómagyarokra. A *Magyar Nyelvészet* szerkesztője, Hunfalvy Pál már a folyóirat első kötetében — méltatva a népnyelvkutatás fontosságát — nyomatékosan hangoztatta a csángó nyelvjárás vizsgálatának jelentőségét.

NYELVÉSZETI KUTATÁSOK ÉS VITÁK

Az 1872-ben megindított *Magyar Nyelvőr* ugyancsak feladatául tűzte ki a népnyelv kutatását, s olyannyira fontosnak tartotta a csángómagyar nyelv állapotának vizsgálatát, hogy csakhamar közreadta a szerkesztő, Szarvas Gábor moldvai helyszíni vizsgálatainak eredményeit. E munkával nyitotta meg a folyóirat nyelvjárás-tanulmányainak sorozatát. A fejlettebb kutatási elveket valló Szarvas Gábor a nyelvi tények alapján a moldvai csángómagyar és székely nyelvjárás azonosságát, egyező tulajdonságait fölmutatva a csángók eredetére vonatkozó elméletét is megfogalmazta: „Tartsa bár tehát a történetírás a csángó népet besenyő, kun, vagy akár kun maradékoknak, hanem a nyelv letagadhatatlan tényei azt az egyet kétségtelenné teszik, hogy bármikor szakadtak is el egymástól, de a székely néppel hajdanában egy fajt, egy családot képeztek" — írta 1873-ban közreadott tanulmányában.

Szarvas Gábor példáját követve két nyelvész: Munkácsi Bernát és a turkológus Kunos Ignác 1880 nyarán „egyhónapi fáradtságos gyalogutat tett meg a keleti székelységben s a moldvai csángótelepeken végig". Útjuk során „... a kelleténél csekélyebb anyagi eszközökkel rendelkezvén nemcsak a gyaloglás fáradalmaival, hanem valóságos nélkülözésekkel kellett küzdeniük". A moldvai és keleti székely nyelvjárás helyszíni tanulmányozása alapján Munkácsi hatalmas monográfiájában igyekezett összegezni a csángó névvel jelölt magyar néprészek, tehát a hétfalusiak, valamint a gyimesi és Szeret-völgyi csángók, valamint a bukovinai székelység ágasbogas nyelvészeti kérdéseit. Szarvas Gábor szellemében imígy fogalmazta meg tudományos következtetéseit. „A nyelvjárási adatok figyelembevételével kétségtelen tény, hogy mindnyájan egy főbb nyelvjárásnak, a székelynek külön ágazatai; de mi ezután azon kiváló speciálisabb jegyeket illeti, melyek őket mint alfajokat bélyegzik ezek tekintetében a legjobb akarat mellett sem fogunk semmi közösséget megállapítani." Szabó T. Attila Munkácsi eredményeit méltatva megállapítja: „fejtegetéseinek korabeli újszerűségét az adta meg, hogy ő vizsgálatai során már nem csak a székely meg más magyar nyelvjárásokból idéz összehasonlító példákat, mint Szarvas tette, hanem tekintetbe veszi a nyelvemlékek, sőt a rokonnyelvek tanúságait. S ha e tekintetben nyelvtörténeti ismereteinknek ma már természetszerűen fejlettebb szintjéről megállapításait csak kellő bírálat után és hellyelközzel csak módosítva fogadhatjuk is el, kétségtelen, hogy csángó nyelvjárási monográfiája, a korabeli népnyelvkutatás viszonylatai között mind teljesség, mind a tárgyalásmód újszerűsége szempontjából nagy léptékkel vitte előre a moldvai csángó nyelvre vonatkozó ismereteinket."

Munkácsi Bernát és Kunos Ignác utazását követően, több mint húsz esztendő múltán Rubinyi Mózes, a századforduló első éveiben a csángó nyelvjárás tanulmányozása céljából nem egészen két hónapot töltött Moldvában. A korábbi tanulmányok hiányai, nyitva maradt kérdései vezették útjára, de a nyelvészeti és nyelvjáráskutatás gondolatköre mellett Rubinyit a csángómagyarok eredetének problémái is fölöttébb érdekelték. Két csángó tanulmánya oly nagy vitát kavart, hogy tudománytörténeti távlatból szemlélve ma már bátran mondhatjuk: ottani kutatásának egyetlen eredménye volt a moldvai csángómagyar kérdés fölelevenítése. Fölületes szemléletével aligha végezhetett volna alapos megfigyeléseket: Rubinyi egyik téveszméje nyomán terjedt el például az a minden tudományosságot nélkülöző hiedelem, mely szerint a csángók voltaképpen az etelközi magyarság Moldvában rekedt maradékai.

KÜLHONI KUTATÓK

Ennek köszönhető, hogy ekkor már nemcsak a hazai tudományosságot foglalkoztatta a moldvai magyarság múltja, a külhoni nyelvészek figyelmét is fölkeltette e tudományos vizsgálatok ügye. Szerencsénkre szolgált, hogy az azidőtt már oly jelentős finn nyelvtudomány korszerűbb elveit és módszereit hozva egy finn nyelvész ugyancsak nagy részt vállalt e munkálatokból. Yrjő Wichmann, aki a finn-ugor összehasonlító nyelvtudomány területén kivált cseremisz és zürjén népnyelvi gyűjtésével szerzett jelentős kutatási tapasztalatokat és tudományos tekintélyt, érdeklődéssel fordult a csángómagyar polémiából adódó kérdésekhez. Rubinyival való vitája nagy port vert föl, a kor legjelesebb magyar nyelvészei vettek részt benne: Simonyi Zsigmond, Melich János, Horger Antal és Zolnai Gyula, továbbá Karácsonyi János és Losonczi Zoltán. Vitacikkeikkel, tanulmányaikkal, akár a csángók sziszegő vagy selypes beszédjéről, akár a hun, besenyő, kun eredetről, avagy az etelközi maradék magyarságból való származtatásukról, nem különben szerémségi huszita kapcsolataikról, tehát eredetükről esett is szó, nagy szolgálatot tettek a további kutatásnak.

A román nyelvészet megalapozását elvégző német Gustav Weigand is megszólalt, s a moldvai csángómagyarok kutatásában jobb módszerekre és nagyobb bátorságra ösztönözte a magyar tudományosságot.

Visszakanyarodva Yrjő Wichmann munkásságához, úgy tetszik, hogy az ő szemlélete és alapos módszere nemcsak a naiv kun eredet elméletét cáfolta meg fölényesen, de számos nyelvészeti részletkérdést is tisztázott. Szókincsgyűjtése tudatos célt szolgált, minél gazdagabb szókészleti anyagot akart összegyűjteni, ugyanakkor a hangtani, alaktani és mondattani jelenségeket is olyan figyelemmel vizsgálta, hogy eredményeit ma sem nélkülözheti a magyar nyelvészet. Szabó T. Attila szerint: „S ha nyelvészeti dogmatizmustól nem teljesen mentek eredményei közül egyiken-másikon túl is léphet a természetszerű tudományos haladás, csángókutatásának legjelentősebb, nyomtatásban csak halála után néhány, gyűjtőútja után pedig éppen harminc évvel megjelent eredményei, északi csángó szótára a csángó nyelvjáráskutatásnak mindenkor legkiemelkedőbb termékei között foglal helyet. A szótár nem szoros értelemben vett tájszógyűjtemény, hanem olyan, az egész szókincsre kiterjedő, rendszeres szókincstanulmány, amely az északi csángó nyelvjárást mint önálló nyelvi egységet tekinti, tehát az északi csángó nyelvjárás szókincsének minél teljesebb gyűjteményét igyekszik adni."

A-25-3 Antal Károly

Ökölvívó, gipsz
ÜKM Sportdíjpályázat 1940.

III. tábla. 7. szám.

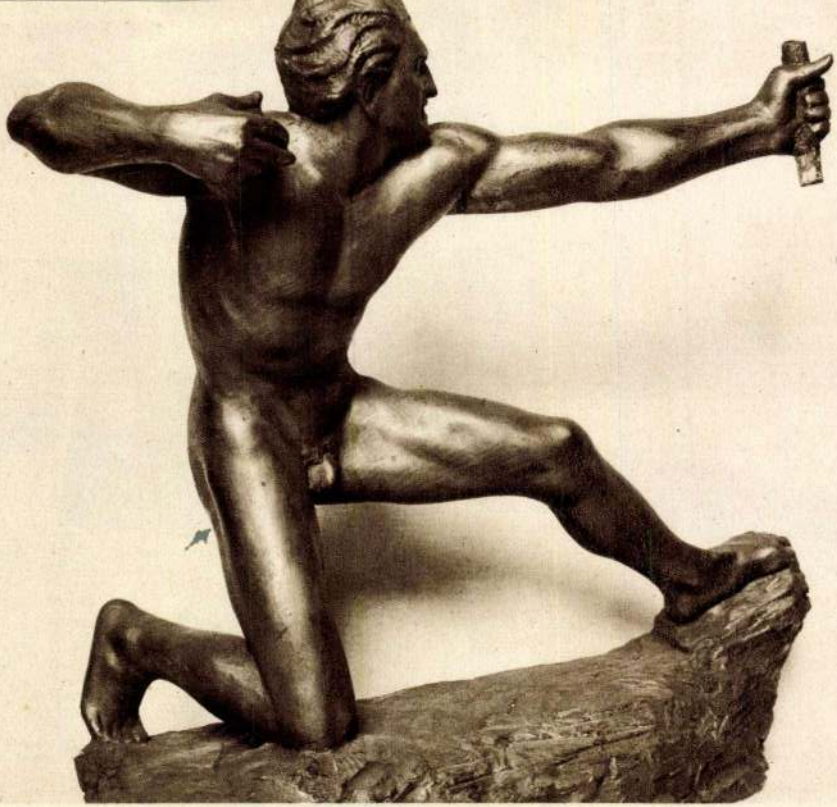

Antal Károly

A-25-4

Jeghoron gos, sportdíj herendi porcellán

6

Szépművészet
1941. 12. 4

STUHMER

STUHMER

STUHMER

STUHMER

STUHMER

STUHMER

STUHMER

1936 Esti Ujság jan. 27.

A rendőrség megindította a nyomozást. A detektívek a hábbeliektől csak annyi felvilágosítást kaptak, hogy az emeletről leugrott betörő megüthette a lábát vagy a karját, ezért sorrajárták a kórházakat, hogy érdeklődjenek:

nem jelentkezett-e ott kezelésre vagy felvételre egy összetört kezű, vagy lábú gyanus ember.

A detektívek burokban születtek: az Üllői-uti klinika előtt *valósággal az ölükbe „futott" az összes gipszkötéseivel és büntársával együtt az artista-betörő.*

A főkapitányságon megállapították, hogy a gipszkötéses betörő *Lazarovics* Pál, 32 éves, román állampolgárságú kereskedőségéd, társa pedig *Wellisch* Andor 36 éves könyvkötő. Mindketten a toloncházból szabadultak, ahol többszöri betörés miatt elszenvedett büntetésük kitöltése után mint közveszélyes munkakerülők töltöttek néhány hónapot. Amikor kiszabadultak,

Wellisch ötlete volt, hogy törjenek be Weisznéhez, aki — tudomása szerint — sok valutt tart a lakásán.

— *És találtak is valutát?* — kérdezték tőlük a detektívek.

Dehogy kérem — volt a haragos válasz. — *Az egész lakásban 2 pengő 80 fillért és két doboz Mirjam cigarettát találtunk. Ez volt a zsákmány...*

— De Weiszné följelentése szerint — folytatták a detektívek — a betörők 5800 pengő értékü ékszert vittek magukkal. Hova lett ez?

A betörők egymásre néztek, előbb hangosan fölnevettek s azután méltatlankodva tiltakoztak:

— *Nem igaz! Ugylátszik Weiszné még a betörésen is keresni akar.*

A déli órákban Weisznét szembesitették a két betörővel.

Weiszné fenntartotta, hogy 5800 pengő értékü ékszere tünt el, a két betörő pedig kitart amellett az állitása mellett, hogy összesen 2 pengő 80 fillért zsákmányoltak.

Most az elfogott betörőkhöz a vitás zsákmányt keresik a detektívek.

Vasárnap leplezik le Breslauban Mátyás király szobrát

Január 29-én leplezik le ünnepélyes keretek között azt a fehérmárvány, Mátyás király szobrot Breslauban, amelyet

Budapest székesfőváros ajándékozott a német városnak.

Az ünnepélyes leleplezésre január 27-én *Breslauba utazik Szendy Károly polgármester és Némethy Károly fővárosi tanácsnok.*

Mátyás király breslaui szobrának érdekes történelmi előzménye van. *A nagy magyar király hosszabb ideig élt Breslauban,* amelyet a cseh seregek támadása ellen is megvédelmezett. Amint köztudomásu, Mátyás király uralkodása csúcspontján a német császári koronát is szerette volna elnyerni. Ahhoz azonban, hogy német császárrá választható legyen, előbb német választófejedelemnek kellett lennie. E célból Mátyás király hadjáratot is folytatott a cseh választófejedelemség elnyeréséért. Hadjárata közben gyakran megfordult Breslauban is. A német városnak legszebb emlékü évei közé tartoznak azok az idők, amikor a magyar király a város falai között időzött.

Mátyás király emlékét mindig nagy tisztelet övezte Breslauban az idők folyamán.

A közelmultban helyreállította Breslau gyönyörü középkori városházáját, amelynek

dísztermében helyet hagytak több szobornak. Egy ilyen helyre ajánlotta fel Budapest székesfőváros Mátyás király másfélszeres életnagyságú, carrarai márványszobrát, amely Antal Károly szobrászmüvész sikerült alkotása.

Szendy Károly polgármester a breslaui szoborleleplezés után még néhány napig Németországban marad, hogy eleget tegyen több érdekes és kitüntető meghivásnak.

Berlinben a Das Kommunalwissenschaftliche Institut meghivására előadást fog tartani a „Magyar Közigazgatás és Községpolitika"-ról.

Berlinből a polgármester dr. *Keil* Tibor főjegyző és dr. gróf *Lázár* Imre tanácsjegyző kíséretében *Fiehler* főpolgármester személyes vendégeként

Münchenbe utazik, ahol február 2-án megjelenik a Budapestről elnevezett bálon,

amelynek ő és Fiehler főpolgármester a védnökei.

A müncheni Budapest-Bálnak, amely a legnagyobb társadalmi esemény a farsangban és hivatalos jellege is van, szintén érdekes előzményei vannak. A müncheni főpolgármester két esztendeje a magyar fővárosban járt és szoros barátságot kötött *Szendy* Károly budapesti polgármesterrel. Azóta

minden évben megrendezik Münchenben a Budapest-Bált,

amelyen a Magyar Királyi Operaház együttese is meg szokott jelenni, hogy magyaros műsorával gyönyörködtesse az egybegyüllt előkelő közönséget. Az Operaház balettkara az idén is elmegy Münchenbe, ahol a „Majális" cimü balettet mutatja be.

H. L.

— **Fenczik István előadása a kárpátorosz problémákról.** A nemzeti egység tanügyi szervezetének fővárosi tagozata előadás tartására kérte fel *Fenczik* István dr. országgyülési képviselőt, volt kárpátorosz minisztert, aki január 28-án, szombaton délután 5 órai kezdettel Kárpátorosz kultúrproblémák cimmel értekezik. Az előadást *Dávid* Antal a magyar oktatórend időszerü kivánságainak ismertetésével vezeti be. A NEP központi párthelyiségének (VIII., Eszterházy-u. 30.) márványtermében megtartandó előadó-ülésen az elnökség minden érdeklödöt szivesen lát.

A-25-5

Kímélletlenül folyik az adóbehajtás a Kárpátalján

Volosinék készülnek a választásokra

Huszt, január 26.

(Az Esi Ujság tudósítása)

A Verhovináról és a szolyvai havasokról a Tiszába siető Nagyág hömpölygő vize tompán veri vissza a kigyúló városi lámpák fényét. Nagyon-nagyon zavaros most ez a folyó, a völgyekben itt-ott már olvad a hó s a megdagadt folyó szinte fenyegetően üzenget a városba, ahol Volosin és Révay hű csatlósaik, az ukrán terroristák védőgyűrűjében készülnek a februári választásra.

Miért volt a munkácsi támadás

A történelem folyamán oly nagy szerepet játszó Huszt várának már csak omladékai vannak meg a magas, sziklás hegyen. A hegy kúpja elvész a ködben, mely áthatolhatatlan takaróval borítja be az egész várost. Amikor u oljára jártunk itten, messze elláttunk a Tisza völgyébe, mögöttünk pedig, a nagyszőllősi hegyeken túl, a dolhai vasolvasztó kohóinak rőt fénye festette meg az eget. *A vasolvasztó, a vasöntőműhelyek most csendesek.*

Leállt a termelés, a munka, nincs hová, nincs kinek szállítani.

A dolhai munkások hiába küldözgetnek küldöttségeket Husztra, hogy legalább segélyt kapjanak, az a válasz, majd tavasszal. Azt várják Volosinék, hogy a hegyekből eltakarodjék a hó, meginduljon a szállítás, addig azonban hónapok telnek el és *az üres gyomor a legrosszabb tanácsadó*, különösen itt, ahol nagyon jól tudják, hogy a határon túl, ha nem is sokat, de adnak az arra rászorulóknak.

Enni nincs mit, de a kocsmák hangosak.

Csodálatos város ez a Huszt. Mindenki dorbézol, talán feledni akarja azt a sivár jelent, amibe kerültek. A túlzsúfolt lakásokból kocsmákba menekülnek az emberek, ahol pénz jóformán nem is kerül forgalomba. *Szalonnadarabkákért, egy-egy ruhadarabért, vagy silány ékszerért mérik a pálinkát.*

Az egyik ilyen italos ember árulta el, mit is akartak három héttel ezelőtt Munkácsnál az áttörésel.

— Podholicska Iván te részeg vagy, te mindig az voltál, de okos vagy, mindenttudó vagy . . . hajtogatta maga elé a mi közlékeny emberünk.

— Út kellett volna nekünk Eperjes felé, mert út nélkül itt fogunk pusztulni.

Valóban az útkérdés ma a legnagyobb problémája a Volosinék uralma alatt lévő Kárpátaljának. Itt Huszton nagy bölcsen úgy döntöttek, hogy *az utat erőszakkal szerzik meg éspedig Munkácson, Ungváron keresztül.* Mert amikor Munkácsnál hajnalban megindult a szégyenteljes támadás, Nagymihályon is riadó készültséget rendeltek el és csak az indulást várták a csehmorva csapattestek. Azt gondolták, hogy Munkács könnyűszerrel a kezükbe kerül, a magyar honvédség itt fog gyülekezni, ezalatt pedig Ungvárt is közrefogják . . .

Jeladásra várnak

Kellett volna az az út, mely Husztról Ilosván, Munkácson, Ignécen, Ungváron keresztül közvetlenül elvezet Nagymihályra, ahonnan Gálszécs, vagy Varannó felé mégis csak könnyebb eljutni Eperjesre, ahová vasuton eljuthat az árurakomány.

Beszélgettünk szolyvai fuvarosokkal, akik két hete nem látták családjukat. Közmunkára rendelték őket a szállításokhoz. Odahaza se tudnának mit tenni, mert a híres luhi, szolyvai, polenai savanyúvizek értékesí éséről szó sem lehet.

— Prepau bis Volosin . . . vesznél el, Volosin . . . — mondogatják az öreg fuvarosok, akik

alig várják a havasi pásztorkürtök hangját, melyet jeladásnak tekintenek.

Nem mondják, hogy milyen jelre várnak, csak nagy titokzatosan összenéznek. Ezek között a ruszinok között készül valami . . . Valami, talán éppen a huszti ukrán kormány ellen.

— Dáj bozse . . . adjon Isten . . . — köszönnek el a fuvarosok, hogy beálljanak ők is a mulatozók közé egy „blazsenka"-nyi itókára.

Sápadt, rongyos gyerekek nyujtogatják felénk kezüket.

Huszton végtelenbe kígyózó sorok állnak még ma is az üzletek előtt.

Csak az kap élelmiszert, akit a közeli választás szempontjából megbízhatónak tartanak.

A minap híre terjedt az őslakosság körében, hogy újra megkezdődik az adószedés. Hetekig nem gondoltak erre, most azután *könyörtelenül folyik az elmaradt adók behajtása.* Elcipelik a bútordarabokat, elárverezik a földecskéket.

Hogy valami készül odafenn az bizonyos. Az állomáson beszélték a várakozók, hogy *Alsóverecket megrakták katonával.* A Zavadka patak vizében egész ezred mosogatja reggelenként fehérneműjét. Mert a lakosság nem hajlandó a csehmorva legénységre dolgozni . . .

—ik—

— **„Cipzáras virstli" gyártanak Bécsben.** Bécsből jelentik: Bécsben feltalálták a *cipzáras virslit. Ez a humorosan hangzó találmány valójában nagyon célszerű, újabban ugyanis a virstli héjját mesterségcs anyagokból állítják elő és az ilyen hüvelyeket hosszában varrják össze. Az új találmány lényege abban áll, hogy egy hosszában elhelyezstt fonal segítségével a virstli héjja egy mozdulattal eltávolítható.*

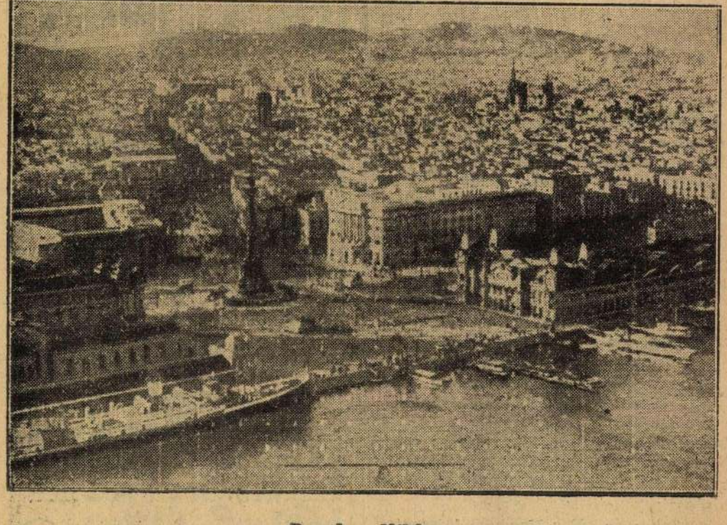

Barcelona látképe

Antal Károly magyar

A-25-6

Antal Károly : Benito Mussolini

ISMERTETÉS.

év folyamán meglátogatott müncheni, bécsi és berlini iparművészeti muzeumokat ismerteti.

Egészben és nagyában szerző tárgyilagosan itél, s megjegyzései rendszerint megfelelnek a valóságnak. Nem mondhatjuk azonban, hogy a jelentés mindenben megbízható volna. Különösen áll ez a Magyarországot illető részről, melylyel e sorokban akarunk foglalkozni.

A jelentés azon tényből indul ki, hogy manapság Európában már nincs művelt nép, mely nem fordít különös gondot iparművészeti mu-

Antal Károly

A-25-7

Mátyás király szobra Breslauban

Amikor a breslaui városházát restaurálták, a breslaui főpolgármester azt a kívánságát fejezte ki *Némethy* Károly tanácsnoknak, hogy tekintettel a sok vonatkozásra, szeretnék telállitani Mátyás király szobrát a városháza dísztermében. *Szendy* Károly polgármester — értesülve e kívánságról — megbizta *Antal* Károly szobrászművészt, a Ferenc József jubileumi dij nyertesét, hogy készitse el Mátyás király karrarai márványból faragott szobormüvét. A mü elkészült és a közeli napokban a polgármester elküldi Breslauba, ahol ünnepélyes külsőségek között fogják felavatni. Az ünnepélyre Breslau városa meghivta Szendy Károly polgármestert és Némethy Károly tanácsnokot.

(Nemzeti Ujság)

Nemzeti Ujság 1938 jul. 12

A Mai Nap 1938 jul. 13

1938 JUL 11 15

A-25-8 Antal Károly

Virradat, 1939. január 30.

Budapest polgármestere átadta Mátyás király szobrát Boroszlóban

A boroszlói városháza gótikus dísztermében a dicső magyar mult és a közös történelmi emlékek megbecsülésének megható ünnepsége zajlott le szombaton délelőtt.

Budapest képviseletében Szendy Károly polgármester vezetésével egy küldöttség ment Boroszlóba, hogy Antal Károly szobrászművész Mátyás király szobrát Boroszló városának ajándékozza.

A szombaton délelőtt megtartott szoborfelavatási ünnepélyen a magyar főváros nevében a budapesti polgármester mondott beszédet és méltatta a két nemzet közötti sok évszázados kapcsolat jelenőségét.

A város nevében Fridrich főpolgármester vette át hálás szavak kíséretében Mátyás király márványszobrát.

NEM VÁSÁRI

Faldisz

alkalmaztatik valamely alakra, ismernünk k
a diszítő elemek összeségét: a diszítményt
magában véve, melynek rendeltetése egy ad
tárgy szépségét emelni. A diszítmény czélját
ként meghatározva önként értetik, hogy jo
az alakot mez nélkül hagyni, mintsem oly czif
ságba burkolni, mely érdekességét nem növe

A-25-9

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DIÓSGYŐRI
MUNKÁS

Antal Károly

Kandó Kálmán szobra Miskolcon

Ismét egy új szoborral gazdagodott városunk. Örömmel hallottuk a hírt, már hónapokkal ezelőtt, hogy több éves kérés és javaslat alapján, az illetékesek úgy döntöttek, hogy Kandó Kálmánnak, a vasút-villamosítás nagy magyar úttörőjének szobrát Miskolcon állítják fel. Két okból is örülhetünk ennek. Az egyik, hogy növekszik Miskolcon az olyan szobrok száma, amely a város ipari jellegéhez szorosan kapcsolódik, a másik; hogy Kandó Kálmán szobrát a Tiszai pályaudvar melletti Zója térre helyezték. Pályaudvarunk környéke ugyanis eddig szegény volt városképileg megfelelő objektumokban, műtárgyakban. Ez a szobor már egyik része a környék általános rendezésének, előre vetítve azt az időt, amely a most meghirdetett új pályaudvarral kapcsolatos pályázati felhívás nyomán valóban megszépül városunk e forgalmas kapuja.

A szobor felavatására december 29-én, pénteken délelőtt került sor. Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását a MÁV Miskolci Igazgatósága és a Közlekedéstudományi Egyesület miskolci szervezete képviselőinek jelenlétében dr. Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter avatta fel.

ANTAL KÁROLY: MAGYAR JÖVŐ. (GIPSZ.)
NYOLC FESTŐ — NYOLC SZOBRÁSZ KIÁLLÍTÁSA A NEMZETI SZALONBAN.

Károly Antal: Ungarische Zukunft. (Gips.) Ausstellung von acht Malern und acht Bildhauern im Nemzeti Szalon. — Károly Antal: L'avvenire ungherese, gesso.

KUTASSY IMRE: EVŐK. (TUS

Imre Kutassy: Beim Essen. (Tuss-Zeichnung.) „Kunstfreund"-Ausstell

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK :

Antal Károly
Apostol Pál
P. Bak János
Bakó János
Barkó Gyula
Bóka Dezső
Déri János
Fáy Győző
Frank Frigyes
Göncöl József
Halmágyi István
Horóczi Géza
Lazetzky Rezső
Lupták Mihály
Pethő Gyula
Péter József
Somogyi Imre
Süle József
Szeift Béla
Szénássi Mihály
Szőnyi Jenő
Takács Erzsébet
Veress Gy. Zoltán
Wéber Gyula

IPARMŰVÉSZEK :

Búzás Árpád
Dömötör László
Gecsei Gyula
Jancsó Miklós
Orosz János
Papp János
Reinhardt István
Simonyi István
Szávoszt Katalin
B. Várdeák Ildikó

A HAZAFIAS NÉPFRONT III. KER. BIZOTTSÁGA,
ÓBUDAI KÉPZŐMŰVÉSZ KLUBJA,
A III. KER. TANÁCS NÉPMŰVELÉSI OSZTÁLYA
ÉS A FRANKEL LEÓ MŰVELŐDÉSI HÁZ
MEGHÍVJA ÖNT
CSALÁDJÁT ÉS KEDVES ISMERŐSEIT

1967. SZEPTEMBER 24-ÉN, VASÁRNAP
DÉLELŐTT 11 ÓRÁRA

A FRANKEL LEÓ MŰVELŐDÉSI HÁZ
KIÁLLÍTÓTERMÉBE (III., DUGONICS TITUSZ TÉR 2.)

az óbudai képző és iparművészeti kiállítás

MEGNYITÁSÁRA

Megnyitó beszédet mond:

HORVÁTH KÁROLYNÉ
A III. ker. Tanács V. B. elnöke

A KIÁLLÍTÁS NYITVA OKTÓBER 8-IG,
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10—19 ÓRÁIG

MEGKÖZELÍTHETŐ A FLÓRIÁN TÉRRŐL

Antal Károly

A-25-12

Meghívó

Fk.: Orosz János 1967. FNyV. 4. 2598.

A Kultuszminiszter is résztvesz a váci püspök felszentelésén

Egerben nagyban folynak az előkészületek a vasárnapi püspökszentelléssel kapcsolatban. *Pétery* József kinevezett váci püspök vasárnapi felszentelésére Egerbe érkezik *Szinyei Merse* Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki *Csernyus* Béla személyi titkára kíséretében érkezik a püspökszentelésre. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről ezenkívül megjelenik a szentelésen dr. *Beresztóczy* Miklós pápai kamarás, miniszteri tanácsos és *Ignátz* László miniszteri osztálytanácsos is.

(M. K.)

Vigyázat: kerékpárokat „rekvirál" egy szélhámos!

Néhány nappal ezelőtt egyedül tartózkodott otthon szüleinek X. kerület, *Bolgár*-utca 7. számú házban lévő lakásán *Fogarasi* László gimnazista diák, amikor megjelent egy leventesapkás fiatalember és mint hatósági küldönc mutatkozott be. Kezében különböző címekre szóló hivatalos külsejű borítékok voltak. Ezek közül kihúzott egyet, amelyet *Fogarasi* Lászlónak címeztek az állítólagos kerületi Légo-mentőparancsnokságtól. A kerékpárjának igénybevételét közölték a fiatal diákkal, mégpedig Légo-mentőszolgálat céljaira.

A fiatal diák kiszolgáltatta vadonatúj kerékpárját. A leventesapkás fiatalember még megnyugtatta: nem kell búsulnia, mert igen sok kerékpártulajdonos gépét igénybevették, íme a kerékpárok behívójegyei, éppen most kézbesíti azokat másoknak is. Különben is csak néhány napra szól a kerékpárok igénybevétele.

Fogarasi László egy nét multával tudta meg, hogy szélhámosság áldozata lett. Légo-mentőparancsnokság nincs is. Feljelentést tett az esetről a rendőrségen. Az a gyanú, hogy alkalmi kerékpárrekviráló garázdálkodik a környéken. A nyomozás most ebben az irányban folyik.

Kötélhúzás az életért a brjanszki rengetegben

Riport az orvlövészek birodalmából

A *Tábori Ujság* most érkezett számában jelent meg az alábbi izgalmas kis riport.

Klykovniki, október hó. Jó öt kilométernyire járhattunk már a piros háztól. A síneken csillog a napsugár, de pár méternyire a végtelen acélszalagtól már a sötétség az úr: sűrűn egymás mellett sorakoznak a szálas fenyők, mint egy roppant hadsereg, amely oltalmába fogadta az erdő lakóit.

Csendben megyünk, egymás mellett, lövésre készen szorongatva az automata-puskát. S közben megfájdul a szemünk: *keressük az aknát, hiszen az életünk függ tőle, meg a brjanszki vonat...*

R. tizedes hirtelen megragadja a karomat.

— Lám csak, ha előrelépünk még hármat-négyet, jelentkezhetünk már Szent Péternél menetöltözetben! — mondja fejcsóválva és előremutat: — Majdnem meghúzta már az *Iván gyerek* a drótot!

Iván annyit jelent, mint orvlövész. Mert ezeket a züllött külsejű, elvadult, kegyetlen erdei embereket csaknem kivétel nélkül Ivánnak hívják.

Sasszeme van *R.* tizedesnek. — nem hiába *ő az árkászok aknaszedő rekordere*, aki egymaga 50 aknát szedett fel a nyáron. Normális szemű ember nem is látja meg a drótot, amely a sín mellől az erdőbe vezet, a dértől sárgapirosra csípett fák közé, az avar alatt.

A tizedes lassú léptekkel megindul az erdőben, megy a drótszál mellett.

Ha rebben a madár a lombok között, vagy odébbinal valami kis vad, az ember már majdnem elsüti a puskáját. Mert minden pillanat késlekedés a halált szabadíthatja az emberre; *itt már az orvlövészek birodalmában járunk.*

A tizedes megáll egy villaalakú fenyő mellett, lehajol és a tőrét leszúrja a földbe. Ránt egy nagyot a drótón és hirtelen mozdulattal körültekeri a tőr markolatján. *húzhatja már az orvlövész a drótot, nem robban fel az akna.*

A láthatatlan ellenfél is erős fiú lehet, *húzza veszedelmesen visszafelé a drótot, amit R. tizedes verejtékezve, erőlködve ráncigál mifelénk.*

Lassan csavarodik mégis mifelénk a drót és nyomulunk tovább, előre.

Öt lövés csattan az erdőben. Automatapuska durrant, de a fák ezerszeresen verik vissza a dörrenést, mintha ágyút sütögetnének mellettünk.

Egyszerre tüzelünk mindannyian. R. tizedes egészen ráhajol az egyik bokorra és onnan szórja a tüzet a durranás irányába.

Vége már a halálos izgalmas kötélhúzásnak, *a drót túlsó végén enged a szorítás* és a távolban megmozdul néhány bokor.

Odalövünk rögtön.

Vigyázva, óvatosan hatolunk tovább, előre a sűrűben. Jó ötven lépésnyire *fekete vérnyomok mutatják, hogy nem hibázott a magyar golyó;* az orvlövész megsebesült, de bevonszolta magát a sűrűbe.

A sín mellett visszaint a tizedes. Aztán a drót mellett felmegy a töltésre, letérdel, mintha imádkoznék és óvatosan kaparni kezdi a földet.

A keze nem remeg, csak az ajkát szorítja össze. S a szeme hideg nyugalommal vizsgálja a földet. *Egyetlen vigyázatlan mozdulat és robban az ördögi műszer,* szétveti a sínt és ezer darabra tépi a katonát.

Öt végtelen perc telik el és már megyünk visszafelé. *Nagy csomag ekrazitot cipel a hóna alatt a keményarcú katona.* Elég lenne ahhoz, hogy egy pártonnás mozdonyt felhajítson a levegőbe könnyedén, akár a gyufásskatulyát.

Igy javított aknaszedő-rekordot egy őszi délutánon *R.* tizedes.

Feresey János

Az elsötétítés kezdete ma az egész országban 23 órakor és reggel 5 óráig tart

LÖSPORT

FOKOS KITŰNŐ ELLENFELEKKEL TALÁLKOZIK A NOVEMBERI DÍJBAN

Szombaton nagy programot bonyolít le az Ügető. Tíz futam kerül lefutásra, mindegyikben nagyszámú induló vesz részt. Kiemelkedik a programból a 6000 pengővel díjazott *Novemberi díj* nemzetközi versenye, amelyben hat indulót jelentettek be. A verseny kimagasló esélye az ötéves *Fokos*, amely most igen előnyös felállításhoz jutott. Könnyű nyerő lehet, mert 60 métert kap egyik legerősebb ellenfelétől, *Kunótól* és 40 métert a többitől. Ellenfelei csaknem egyenlő eséllyel veszik fel vele a harcot s amennyiben *Fokos* lemaradna, úgy bármelyikük előnek befuthat a célba.

Érdekesség szempontjából számottevő a két részben lefutásra kerülő *Nemzetközi hendikep*, amelyben ugyancsak élénk sportra van kilátás. Nagyon nehéz versenynek igérkezik a 2200 méteres *Pille-díj*. Az esélyek egész sorozatával találkozunk, nem könnyű feladat rámutatni a nyerőre. *Acsi, Ficsur II., Farsang, Csoda, Robaj* és *Dusi* kiegyenlített eséllyel állnak starthoz.

Jelöltjeink a szombati ügetőre:

I. Elmarad, II. Örvény—Bell Hall—Harcos, III. Galiba—Pamela—Cirâda, IV. Elmarad, V. Pamuki Hárpia—Botond—Bicskás, VI. Angyalka—Fekete Barát—Ursus, VII. Fokos—Dávid—Kuno, VIII. Ácsi—Farsang—Csoda, IX. Őszirózsa—Hajnalka—Ila, X. Veterán—Biztos—Bakony MIR, XI. Csalogány T.—Saljapin—Ali Baba, XII. Rosmarin—Bakatündér—Pamuki Betyár.

Az izzólámpák fogyasztói ára. A közellátásügyi miniszter megállapította a Tungsram, Orion és Osram izzólámpák egységes fogyasztói árát. Az erre vonatkozó rendelet a Budapesti Közlöny pénteki számában jelent meg.

Békéscsabán és Gyulán is sorozatos szabálytalanságokat talált a textilrazzia

Jelentettük tegnap, hogy Kolozsváron két hétig tartó textilrazziát rendeztek az illetékes tényezők és egész sereg árdrágítást és szabálytalanságot fedeztek fel.

Hasonló, szintén kéthetes ellenőrzést tartottak az Árhivatal textilosztályának szakkiküldöttei az elmult napokban Gyulán és Békéscsabán is. Rengeteg panasz érkezett be arról, hogy a *kijelölt textilnagykereskedők egy része nem teljesíti a kijelöléshez fűzött legfőbb követelményt*, azt, hogy arányosan és állandóan biztosítsa körzetében textiláruval a kereszténység kiskereskedelmet. A kiutalt textiláruk jelentős része *zsidó kiskereskedők birtokába jutott.* Ezenkívül több helyen súlyos mértékű *árdrágítást* és más *szabálytalanságot* állapított meg az ellenőrzés.

A kéthetes gyulai és csabai textilrazzia tapasztalatait feldolgozták és intézkedés történt néhány textilnagykereskedő kijelölésének *visszavonása érdekében.* Az árdrágítási ügyekről *az ügyészségnek tettek jelentést.* Gyors és erélyes intézkedésekkel tisztítják meg a textilpiacot a közösség érdekeit nem szolgáló, oda nem való spekulációs elemektől.

JÓKAI ÉS MIKSZÁTH

»Sürgető levelek« c. vezércikkünkre többek között a következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Érdeklődéssel olvastuk a *Magyarország* október 29-i számában »Sürgető levelek« című cikkét, amelyben *Jókai* ízes, gazdag, magasrendűen erőteljes írásaival kívánja a sárkányt, a »ponyvá«-t megölni és *Jókai* munkáinak olcsó, népi kiadását sürgeti. *Jókai egyes munkáinak a Révai Irodalmi Intézet a kiadója,* s ennek a vállalatnak nevében megnyugtatásul a következőket közöljük:

1. Bizonyára elkerülte Szerkesztő úr figyelmét, hogy *Jókai* Mór »Sárga rózsá«-ját az idei könyvnapra 12.000 példányban megjelentettük 1.90 pengős áron. A »Sárga rózsa« propagandakiadása a három legolcsóbb könyvnapi könyv közé tartozott. A közönség megértette szándékunkat s ez a kiadás majdnem teljesen elfogyott.

2. Teljesen egyetértünk Szerkesztő Urral abban, hogy *szükség van további olcsó Jókai-kiadásokra.* Ez nemzeti és népi érdek. A »Sárga rózsa«-val, jóval Szerkesztő Úr cikkének megjelenése előtt, erre az útra léptünk. A ponyvát eltörlő rendelet lehetővé tette, hogy Jókainak igazán népszerű, nemcsak szórakoztató, de magyar öntudatot erősítő munkáit még olcsóbb kiadásban, egy pengőt meg nem haladó áron a legnagyobb magyar olvasótáborhoz, a néphez el-juttassuk. Ujonnan induló sorozatunk legelső füzetei között szerepel Jókai »Ahol a pénz nem Isten« című regénye. De nemcsak Jókaira gondolunk, hanem a magyar irodalom minden igazi klasszikusára, például *Mikszáth* Kálmánra, akinek »Kísértet Lublón« című regénye is hamarosan megjelenik. Ennek a két munkának nyomdai előállítását már megrendeltük.

Őszintén köszönjük, hogy Szerkesztő Úr állandóan foglalkozik ezzel a fontos irodalmi és nemzetnevelő problémával s olyan megoldást sürget, amelyet nemcsak helyeslünk, de megvalósítását részben már megkezdtük s újabb kiadványainkkal, reméljük, erőteljesen előbbre visszük.

Még arra kérjük Szerkesztő Urat, jelentesse meg a *Magyarországban* levelünket, hogy a lap olvasóit felvilágosíthassuk: Intézetünk úgy él a birtokában lévő *Jókai*-jogokkal, hogy *a nagy író néphez szóló munkái valóban eljussanak a néphez.*

Őszinte tisztelettel:

Bókay János
vezérigazgató,

Illés Endre
irodalmi igazgató.

Jókai »Sárga rózsája«-nak olcsó kiadása nem került el figyelmünket, de elszigetelt könyvnapi kiadványnak tartottuk s őszinte örömünkre szolgál, ha a kiadó *olcsó Jókai-* és *Mikszáth*-kiadványokat rendszeresít s így széles rétegek hozzájuthatnak a valódi magyar irodalomhoz.

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

Mókus-, biberett-, sakál- stb. és
perzsabundák
szépek, olcsón, Szemere szűcsnél, Erzsébet-körút 26.
MÁSODIK EMELETEN

FIGYELEM! Használt ruhákért egyenruhákért legmagasabb árat fizetem. — Győződjön meg és hívjon. Schulz, Népszínház-u. 21. Tel.: 140-667

Tökéletes elsötétítő roletta
egy kézmozdulatra működik. Nem kell minden nap levenni. Nem fedőlap, nem függöny. Bemutatjuk, felszereljük. Telefon: 131-370.

Használt férfi- és egyenruhákért és zálogtárgyaiért magas árat fizet GRÜN, Népszínház-utca 20., ruhaüzlet. 342-957.

Szolnokmegyei birtok
jószágállománnyal, traktorszántással, vetéssel ELADÓ. Tel.: 152-390 d. u. 6-tól.

Teréz-körúton nyugatival szemben lévő telefonfülkében csütörtökön 3/4 1 órakor
felejtettem fekete aktatáskámat
hivatalos iratokkal. Kérem a megtalálót, szokat Holán-utca 38/a. II. emelet 1-es ajtón, kellő jutalom ellenében leadni.

LEGTÖBBET FIZETEK
bútor, irodaberendezésért, pénzszekrény, szőnyeg, ruha, cipő és háztartási dolgokért. Szadányi, Szigetvári-u. 4. Telefonhívó: 133-577 Vidékre is.

Bélyeggyüjtemény!
komolyabb tartalommal keresek megvételre jó áron megbízásból gyüjtő részére. Ajánlatok telefon: 126-146, vagy »Készpénzfizetés« jeligére a kiadóba.

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

Külföldi hernyóselyem (lehelet vékony) harisnya flórtalppal P 9.23
BIHARY míg a készlet tart Üllői-út 41. (Ferenc-krt sarok)

Telkek 3 évi részletre!
Kisvelencén pazar fekvésű villa és házhelyek kiváló helyen 5 P-től 13-ig. Most leköti, tavaszra már többet fog érni. Megtekintés díjtalan! Prospektus felv.: Parc.-irodában, Podmaniczky-utca 27., nyugatinál.

Csillárt VOGEL-től, IV., Károly körút 28 (Városháza), VIII., Mária Terézia-tér 1.

Budán, Sirály-utca 8. szám, kétszoba hallos LAKÁS új házban KIADÓ
Ugyanott 2 szoba hallos öröklakás eladó
Tulajdonos: 257—262.

Vennék zongorát vagy Pianinót. Telefon: 115-934 Erzsébet-körút 2. Tőzsde. Vidékről is.

Elcserélném
2 szobás komfortos régibérű Bakáts-téri LAKÁSOMAT, u. l. budai 4 szobásra. Jelige „Mielőbb" Krisztina-körút 8—10. Trafikba.

Amerikai angol és német oktatás, fordítás, levelezés Vilmos császár-út 76, II. em. 8.

Alkalmazunk!
Pénzkezelésre megbízható hölgyeket és urakat, ügyfeleink látogatására.
fix- és jutalékkal
Terjesztés, Rökk Szilárd-utca 16. II. lépcső, I. emelet 1.

A magyar-horvát barátságot ünnepelték a horvát követség fogadásán

Gróf Bethlen Istvánt, Ullein-Reviczky Antalt és báró Apor Istvánt kitüntette a Poglavnik

Gay Ivo budapesti horvát követ és felesége tegnap este a horvát követség *szegfűutcai* palotájában fogadást adott, amelyre hivatalos volt a magyar közélet több vezető személyisége. A fogadáson megjelentek: gróf *Bethlen* István ny. miniszterelnök és felesége, bárczi-házi *Bárczy* István miniszterelnökségi államtitkár és felesége, *Pataky* Tibor miniszterelnökségi államtitkár, *Ullein-Reviczky* Antal rk. követ és meghatalmazott miniszter, sajtófőnök és felesége, báró *Wlassics* Gyula államtitkár, *Szép* László miniszteri osztályfőnök, vitéz *Hadsz* Aladár miniszteri osztályfőnök, *Sebestyén* Pál külügyminiszteri osztályfőnök, vitéz báró *Apor* István miniszterelnökségi miniszteri tanácsos, *Rosly-Forgách* Ferenc, *Ujváry* Dezső és *Bede* István követségi tanácsosok és a külügyminisztérium és a miniszterelnökség több más tisztviselője, valamint a horvát követség tagjai.

A fogadás során *Gay* horvát követ átnyujtotta a Poglavnik által adományozott kitüntetéseket: gróf *Bethlen* Istvánnak és *Ullein-Reviczky* Antalnak a Zvonimir-rend nagykeresztjét, báró *Apor* Istvánnak pedig a Zvonimir-rend I. osztályát a csillaggal.

Gay horvát követ magyarnyelvű beszédében utalt a magyar és a horvát nemzet sokévszázados barátságára s rámutatott arra, hogy a legutóbbi évtizedekben mind a magyarok, mind a horvátok küzdöttek az ellen a súlyos igazságtalanság ellen, amely mindkét nemzetet sujtotta. A horvát népet *hálára kötelezték mindazok a magyarok, akik kiálltak a horvát nemzet szabadsága mellett* s annak a férfias magatartásnak elismeréséül, amelyet nehéz időkben tanusítottak, a Poglavnik a Zvonimir-rend adományozásával kívánt kifejezést adni. Ez a kitüntetés legyen záloga a két nemzet jövőbeni barátságának.

A kitüntetettek nevében gróf *Bethlen* István mondott köszönetet azért a megtiszteltetésért, amelyben a horvát államfő részesítette őket. Ha érdemeket szereztek is a multban, ezek csak úgy lesznek teljes értékűek, ha a jövőben is minden erővel együttmunkálkodnak a két egymásrautalt nemzet barátságának fentartásan és kimélyítésén. Azt a reményét fejezte ki, hogy miként a multban sokszáz esztendőn keresztül megvolt a testvéri egyetértés a két nemzet között, úgy az a jövőben is fenmarad. A kitüntetettek nevében arra kérte Gay követet, tolmácsolja a horvát államfőnek mély hálájukat a magas kitüntetésért.

A Zvonimir-rendet az önálló horvát állam kikiáltása után a mult évben alapította a Poglavnik. A rendnek négy osztálya van: nagykeresztje, I., II. és III. osztálya. A két felső osztály tulajdonosai a »*vitéz*« cím viselésére jogosultak, ami a horvátban ugyanazt jelenti, mint a magyar »*vitéz*« szó

Magyarország magát és egyúttal Európát védelmezi

A Donauzeitung Kállay miniszterelnök beszédeiről

Berlin, november 6. (*Magyar Távirati Iroda.*) A *Donauzeitung* háromhasábos cikkben foglalkozik *Kállay* Miklós magyar miniszterelnöknek az idén összel elmondott tartalmi és politikai szempontból igen nagyjelentőségű beszédeivel, amelyek különféle *intézkedések sorozatát* jelentették be.

A lap a beszédek alapján körvonalazza Magyarország külpolitikai helyzetét, foglalkozik a nemzetiségi kérdéssel, megállapítja, hogy a magyar belpolitika célja a belső béke és nyugalom fentartása, rámutat arra, hogy a magyar ellátási politika a társadalmi kiegyenlítődésnek és a belső arcvonal kiépítésének szolgálatában áll és hangsúlyozza, hogy a kormány erélyesen nyul hozzá a zsidókérdéshez.

A magyar politika minden elgondolása — fejezi be cikkét a lap — *a magyar nemzet erősítésére és a magyar állam megszilárdítására* irányul. Ennek a szolgálatában áll a mezőgazdasági és ipari termelés fokozása és különösen a *katonai véderő és a magyar háborús beavatkozás erőkifejtése*, amely a honvédség keleti teljesítményeiben és az otthoni gazdasági teljesítményekben nyilvánul meg. A magyar élet és tevékenység gerince a magyar politikai vonalvezetés világossága és az a tudat, hogy Magyarország keleten hagyományos hivatásának megfelelően *sajátmagát és egyúttal Európát is védelmezi*. A Magyarországra háruló feladat nem csekély, de az ország politikai vezetői mindent latba vetnek annak megoldására, hogy *a magukéval együtt az európai erőkifejtést is szolgálják*.

A fokozott hitvédelemről beszéltek a mai Országos Protestáns Napon

Az Országos Protestáns Napok mai programjából *a Kálvin Szövetség* hitvédelmi konferenciája emelkedik ki. *Szabó* Imre budapesti református esperes, *Keményj* Lajos evangélikus esperes, *Gergely* István józsefvárosi református főgondnok és *Bereczky* Albert pozsonyi református lelkipásztor *az európai ember hitetlenségéről* és a fokozott hitvédelemről tartottak előadást. Dr. *Kovács* J. István református teológiai tanár rádióelőadásában ismertette, mily nagy küzdelmet folytattak az evangéliumi egyházak a magyarnyelvű biblia terjesztésére. A napokban megalakult *Magyar Bibliatársulat* máris *tízezerszámra bocsátott közforgalomba bibliákat, olcsó áron.* (*M. É.*)

Eszméletlen villamoskalauz a járdán, micisapka és biciklipumpa mellette

Mi történt éjszaka a Mester-utcában

Hajnalban 5 óra tájban a Könyves Kálmán-körút és Mester-utca sarkán egy munkába sietó villamoskalauz eszméletlenül találta a járda szélén egy kartársát, *Vég* János 20 éves villamoskalauzt. A fiatal kalauz görcsösen szorongatta magához eszméletlenségében is pénz- és jegytartó táskáját. A mentők *koponyaalapi töréssel* vitték a Magdolna-kórházba *Vég* Jánost, aki mellett egy micisapkát és egy biciklipumpát találtak.

A jelek szerint *támadója kerékpáros volt*, lehetséges, hogy éppen a pumpával ütötte le *Vég* Jánost. A rendőri nyomozás megindult. Tisztázni akarják, hogy nem verekedés során sebesült-e meg a kalauz. Kihallgatni még délben sem lehetett, mert eszméletét nem nyerte vissza.

Az esztergomi érseki tanítóképző 100 éves jubileuma

Országos jellegű ünnepség keretében ülte meg az esztergomi érseki r. k. liceum és tanítóképző-intézet fennállásának 100-ik évfordulóját. A Himnusz elhangzása után *Bartal* Alajos, az intézet igazgatója mondott megnyitó beszédet. Az üdvözlések elhangzása után az ünnepi beszédet dr. *Madarász* István kassai püspök az intézet egykori tanára mondotta, aki a pap és a tanító testvéri hivatásáról beszélt. *Szinyei Merse* Jenő kultuszminiszter képviseletében dr. *Pereszlóczy* Miklós miniszteri tanácsos köszöntötte a jubiláló intézetet. A záróbeszédet *Serédi* Jusztinián bíboros-hercegprimás mondotta és rámutatott arra, hogy ez az intézet egyik legfényesebb bizonyítéka annak a gondosságnak, amellyel az Egyház mindenkor viseltetett a tanítás és a nevelés ügye iránt. Meleg köszönetet mondott a kultuszkormányzatnak amely a katolikus Egyház tanügyi működését áldozatosan támogatja. A díszközgyülés a Szózat hangjaival ért véget.

„A bolgár barátság minden magyar szívügye"

Meleg szeretettel ünneplik Budapesten a magyar írókat

A *Magyar-Bolgár Társaság* tegnap este a Hungária-szállóban teán látta vendégül a Budapestre érkezett bolgár írókat. A teán megjelent a kultuszminiszter képviseletében fáji *Fáy* István államtitkár és sok más közéleti előkelőség. Megjelent az estén *Tosev* Dimiter, *Bulgária* budapesti követe is. A vendégeket *Técsői Móricz* Kálmán, a Magyar-Bolgár Társaság elnöke üdvözölte meleg szavakkal. Hangsúlyozta, hogy *a bolgár barátság minden magyar ember szívügye*, mert a két nemzet érdekei sokban közösek. Ez a háború közvetlen közelről érinti mindkét baráti nemzet jövőjét és a kapcsolatok kiépítése ma éppen ezért kettőzött fontosságot nyer.

— Hiszünk abban, — fejezte be beszédét *Técsői Móricz* Kálmán — hogy az örök keleti veszedelem mentojaként az emberi szellem minden értékét lerombolni kívánó bolsevista áradat megfékezése után *igazi, nemes értelemben vett európai szellem*, egy jobb és szebb Európa gondolata fog diadalmaskodni.

Az üdvözlés után a vendégek sokáig maradtak együtt.

A Magyar Külügyi Társaság bizottságának mai felolvasó ülésén *Balabanov* Alexander író, *szófiai* egyetemi tanár és *Pop Vaszilev* Stefan, a bolgár közoktatásügyi minisztérium külföldi osztályának vezetője németnyelvű előadást tartanak.

Rudas étterem sörözó kávéház

este 6 órától | zene — vacsora szombaton, vasárnapházi disznótoros Hangulatos schramli Nemesszeghy együttese

Minden este Orosz János xilophon-művész

Vasár- és ünnepnap délelőtt 11—1 óráig | A bevezetett és kedvelt sörzene: Nemesszeghy zenekara

Villásreggelik. Dréher Gőllát barnasör

Igazgató: *Kass János*

Dr. Jakabffy Károlyt közellátásügyi államtitkárrá nevezték ki

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A Budapesti Közlöny *szombati* száma az alábbi legfelsőbb kéziratot közli:

A magyar királyi közellátásügyi tárcanélküli miniszter előterjesztésére dr. *Jakabffy* Károly miniszteri osztályfőnököt, a magyar királyi Postatakarékpénztár vezérigazgatóját a magyar királyi *közellátási hivatalhoz államtitkárrá kinevezem.*

Kelt Budapesten, 1942. évi november hó 4. napján.

Horthy, s. k.
Szász Lajos, s. k.

Hatvan kommunista ügyét kezdte tárgyalni ma az ötöstanács

Hatvan vádlottja van annak a kommunista bűnpernek, amelynek tárgyalását ma kezdte meg *Krayzell* Miklós tanácselnök vezetésével a büntetőtörvényszék ötöstanácsa. *Oláh* Géza bádogossegéd 1939 szeptemberétől vezetője volt a *Turai* József kommunista szervező által kezdeményezett kommunista mozgalomnak és lakásán sokszorosítógépen kommunista sajtótermékeket és röpiratokat gyártott. Ezeket kisebb csomagokban leragasztva bűntársai segítségével *az egész országban elterjesztette*.

Megállapították ezenkívül, hogy a vád alá helyezett kommunisták egy része falakra, kerítésekre kommunista jelszavakat festett és *munkásotthonokban ifjúmunkás kommunista mozgalmakat szervezett*. Az ügyészség mind a hatvan vádlottat az állami és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló vétséggel vádolta meg. *Ma kezdődött* az ötöstanács előtt a tárgyalás, a vádlottak személyi adatainak felvétele történt meg elsősorban a előreláthatóan *több napon át tárgyalják* a nagyszabású kommunista bűnpert.

Nyolc szobrászt kértek fel a Kormányzóhelyettes szolnoki emlékművének elkészítésére

Szolnok, november 6. (*Tudósítónk telefonjelentése.*) Mint ismeretes, *Jász-Nagykun-Szolnok* vármegye méltóan kívánja megörökíteni a keleti fronton hősi halált halt vitéz nagybányai *Horthy* István kormányzóhelyettes emlékét. Többek között monumentális emlékművet állítanak fel *Szolnok* főterén. A szoborbizottság előkészületeiről bizonyosra vehető, hogy az emlékmű méltó lesz a nagy halotthoz.

Nyolc szobrászművészt kértek fel a pályaművek elkészítésére: *Antal* Károlyt, *Borbereki Kovács* Zoltánt, *Gács* Györgyöt, *Kisfaludi-Stróbl* Zsigmondot, *Meggyessy* Ecsenczet, *Sidló* Ferencet és *Vastagh* Györgyöt. A résztvevők 1000—1000 pengő pályadíjat kapnak. A győztest bízzák meg *a 120.000 pengős emlékmű* elkészítésével. A pályaműket elbíráló zsűri: *Tasnádi Nagy* András, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács elnöke, dr. *Gedényi* Mihály főtitkár, két-két szobrász és építész, a vármegye főispánja és alispánja, a város polgármestere és a szoborbizottság négy kiküldött tagja.

A pályázatok benyujtásának határideje 1943 február 1. Szolnok város és a vármegye 20.000—20.000 pengőt ajánlottak fel az emlékmű felállításának céljára és a magánosoktól, gyáraktól, közületektől befolyt adományokkal már 55.000 pengő körül van az eddig egybegyült összeg.

— A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA I. osztályának november 9-én délután 5 órakor tartandó ülésén Brisits Frigyes l. t. »Vörösmarty, a levéliró« címen olvas fel.

Villamossággal gyógyítják az őrültséget

A valenciai elmegyógyintézet igazgatója új eljárást talált fel az elmebetegségek gyógyítására. A villamosságot alkalmazta a gyógyításnál s készülékével, amely a betegek agyában villamosmegrázkódtatást idéz elő, *3000 elmebeteget már meggyógyított*. Egy öt év óta néma embernek is visszaadta a kezelés a beszélőképességét, ennek a páciensnek némaságát ugyanis szellemi zavar okozta.

A rheumás megbetegedések nagy részét rossz fogak okozzák! Ujabb bizonyíték arra, hogy milyen fontos fogának helyes ápolása.

Chlorodont fogpasztа

A-25-16.

MAHIR
Sajtófigyelő
ESTI HIRLAP

1983 AUG 9

Antal Károly.

1021 Antal Károly
Szobrász
A-25-14

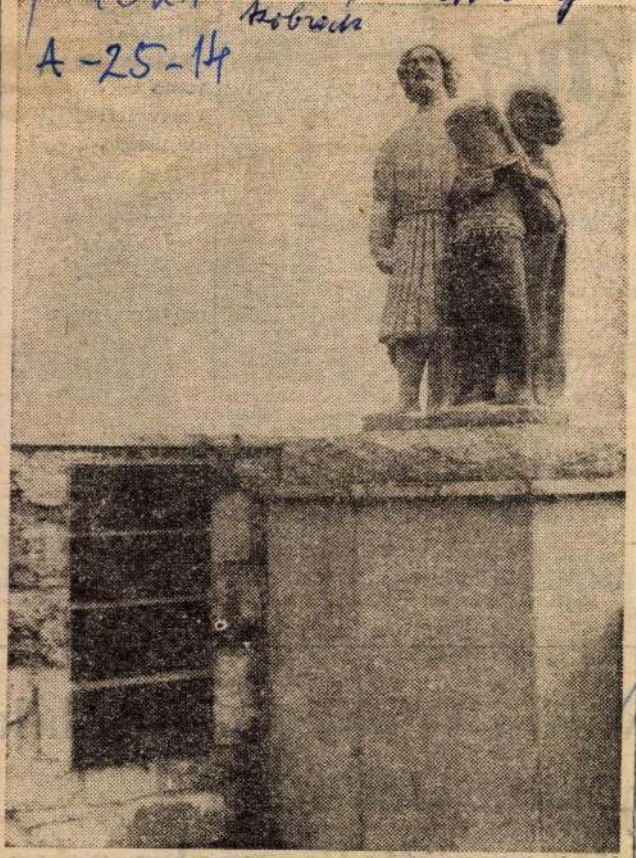

A Lovag és heroldja

nevű Anjou-kori szobrot állítottak fel a Disz téren. A kompozíciót nemrég találták meg a régészek, s Antal Károly szobrászművész restaurálta az alkotást. A kijavított munkát a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat a süttői mészkőből keltette életre.

(Wormser Antal felvétele)

SZEZO

OLCSÓN — JÓT!

Rendkívüli
női, férfi- és bakfis-

KABÁTVÁSÁR

50—200 Ft-os áron
a
Használtcikk Szövetkezet Ruházati Raktárában,
Bp. IX.,
Ernő u. 36.
(Üllői út sarok).
1983. augusztus 15—26-ig.

Várjuk Kedves Vásárlóinkat!

Nyugati URH-s készülékekhez magyar adás vételére átkeverő kapható. Karsai, V., Váci u. 44.

...Bp. XVIII., Bokay A. 57/B.

Fonyódligeten nagy forgalmú zöldség-, gyümölcsüzlet, három kitelepüléssel, családi okok miatt, szezon végén eladó. Telefon: 208-379.

Nagy forgalmú büfé-falatozó (III. o.) Fonyódligeten, családi okok miatt, eladó. Megtekinthető a helyszínen. Telefon: 208-379.

Tűzvédelem! Milliós kárát előzze meg! Házát, víkendházát, építményeit, függönyeit, lángmentesítse. Több éves garanciával, közületeknek is. Csegedi Béla, lángvédelmi kisiparos, Debrecen, Görgey u. 10. Telefon: 11-309.

Vízszerelési munkát vállalok, családi és társasházakét is. T.: 894-321.

Készpénzért felvásárolunk, ill. bizományba átveszünk, férfi-, női-, gyermek,

IRHAKABÁTOKAT,

Budapest V.,
Néphadsereg út 21.,
VII., Lenin krt. 23
(Wesselényi u. sarok.)

BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ VÁLLALAT

Fémvázas nyílászárók, vaskapuk, vaskerítések, panelépületbe szabvány erkélyablakok gyártását gyors, pontos határidőre vállalja kisiparos. 683-669, este 19—20 óra között.

---

városi Vendéglátó Vállala
nytárgyalás útján
ődéses vállalkozásba adja
etkező budapesti üzleteit:

I ÉVRE:

ár, II. oszt., VI., Jókai u. 25.
ozó, II. oszt., V., Conlácsay u. 13.

1021

Centenáriumi ünnepség a százéves celldömölki vasútállomáson

Centenáriumi ünnepséget rendeztek szerdán a celldömölki vasúti csomóponton abból az alkalomból, hogy *száz éves a celldömölki állomás és a Szombathely—Győr közötti vasútvonal.* Az ünnepségen részt vett dr. *Csanádi* György közlekedés- és postaügyi, valamint dr. *Szekér* Gyula nehézipari miniszter. Ott volt *Kovács* Antal, az MSZMP Vas megyei bizottságának első titkára, dr. *Gonda* György, a Vas megyei tanács elnöke, dr. *Mészáros* Károly közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója, dr. *Gosztonyi* János művelődésügyi miniszterhelyettes, Celldömölk országgyűlési képviselője és *Szabó* Antal, a vasutasok szakszervezetének főtitkára.

Dr. Csanádi György ünnepi beszédében hangsúlyozta, hogy *a jövőben is a vasút lesz a hazai közlekedés gerince.* A MÁV hálózatában fontos feladatokat teljesítő celldömölki csomópontot jövőre *körzeti állomássá* fejlesztik. 160 millió forintos költséggel megkezdték *a Celldömölk—Székesfehérvár közötti vonal önműködő biztosító berendezésének szerelését.* A negyedik ötéves tervben teljesen *dieselesítik a Győr—Szombathely közötti* vonalat, s korszerű távközlő apparátusok épülnek.

A beszédet követően dr. Csanádi György leleplezte a centenárium alkalmából az állomásépület melletti parkban emelt emlékművet, *Antal* Károly Munkácsy-díjas alkotását. Dr. Mészáros Károly ezután átadta Tuczai Istvánnak, a celldömölki csomópont főnökének a vezérigazgatói elismerést, amellyel a jubiláló — s kiválóan dolgozó — csomópontot jutalmazták. A csomópont legjobb dolgozóinak pénzjutalmat nyújtottak át.

A-25-15 Antal Károly

zását készítik elő.

— **Szerb-horv**
oktató magyar
29 fönyi csoport
ri nyelvi tovább
goszláviába. A
csütörtöktől aug
az Adriai-tenge
vő Zadarban ves
mináriumon.

— **A Csuvas A**
jet Szocialista
szakszervezeti de
ves megyébe ér
terület közötti
latok jegyében. I
Tisza 2. vízlépcs
tekintik meg a v

— **Tovább bőv**
túli exportját a
gyár. Összesen 1(
colt dobozos sonkat es sajátosan ízesített karajt indítanak útnak az Egyesült Államokba. Tizenöt újabb mintát is küldenek, amelyek közül ötöt már elfogadtak az amerikai minősítők. Ízletesnek találták a magyaros sertés- és marhapörköltet, a pacalkészítményeket, a húsgombócokat és a kolbászos káposztát.

— **A nyelvkedvelő ifjúságot** hívják szórakozni, nyelveket gyakorolni vasárnap 17 órától az V., Szabadság tér 17. alatti Technika Háza I. emeleti MTESZ-termébe

MAGYAR NEMZET
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ
JUL 15

...néteres
...yára zu-
...va egy gyer-
...beine Jónás Sándor és felesége 10 hónapos csecsemőjével. A kicsi életét csak a gyors orvosi beavatkozás mentette meg. Megsérültek a balesetnél a teherautóban ülők is. A miskolci járásbíróság kétévi és hathónapi szabadságvesztésre ítélte Lengyel Ferencet.

— **A Borsodi nyári egyetemre,** az ország egyetlen műszaki témával foglalkozó nyári egyetemére, amely július 21-én kezdődik Miskolcon, négy országból érkeznek vendégek. Részt vesznek az eseményeken a miskolci egyetemmel ba-

Antal Károly

4-25-17.

— **Budapest Mátyás király szobrot ajándékoz Boroszló városának.** *Némethy* Károly kultúrtanácsnok mostanában Németországban járt és azt tapasztalta, hogy *a boroszlóiak nagy tisztelettel tartják Mátyás király emlékét.* Annak idején ugyanis Boroszló is Mátyás király birodalmához tartozott. Nemrégiben restaurálták a híres középkori boroszlói városházát és a város polgármestere annak az óhajának adott kifejezést, hogy *Mátyás király szobrát szívesen elhelyeznék a város dísztermében. Szendy* Károly polgármester *Antal* Károly szobrászművésszel elkészíttette Mátyás király gyönyörű márványszobrát s az értékes ajándékot a napokban küldik el Boroszlóba. A leleplezési ünnepélyen *Szendy* Károly polgármester és *Némethy* tanácsnok képviseli a magyar fővárost.

Pesti Napló

1938. jul. 12

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969 APR 25.

Ünnepi tanácsülésen emlékeztek meg Orosházán a város újratelepítésének 225. évfordulójáról

Antal Károly

A-25-19

Felavatták Táncsics Mihály szobrát

A város újratelepülésének 225. évfordulója alkalmából tegnap délelőtt ünnepi ülést tartott az orosházi városi tanács. Az elnökségben ott volt *Frank Ferenc* elvtárs, az MSZMP Békés megyei bizottságának első titkára, *Klaukó Mátyás* elvtárs, a megyei tanács vb-elnöke, *dr. Szabó Imre*, az MSZMP Központi Bizottságának munkatársa, *Párkány János*, az orosházi járási pártbizottság első titkára, valamint az orosházi születésű *Darvas József* Kossuth-díjas író, a Magyar Írók Szövetségének elnöke, *dr. Soós Gábor* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, *Keresztes Mihály* és *Szemenyei Pál*, a munkásmozgalom régi harcosai. Képviseltette magát a Tolna megyei Zomba község, ahonnan 225 évvel ezelőtt a honalapítók elvándoroltak.

Az ünnepi tanácsülést Násztor Sándor, a pártbizottság első titkára nyitotta meg, majd az orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola kiszesei átadták a város tanácsának Orosháza zászlaját, amit maguk hímeztek, s amely őrzi az Orosházi Földművelők Egylete zászlajának hagyományait: a fehér alapon vörös szegélyű zászlón a „Szabadság", Egyenlőség, Testvériség" felirat helyén a város új címere látható. Ezt követően dr. Süle József, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke mondott ünnepi beszédet.

Bevezetőben az 1744-es újratelepülés koráról szólt. A Tolna megyei Zomba községben lakó ősök, hogy szabadon gyakorolhassák protestáns vallásukat, s biztos megélhetést találjanak maguknak, vándorolni voltak kénytelenek. Dénes Sándor tanító vezetésével hetven leendő árendás indult útnak az orosházi pusztába, hogy megvesse az új otthon alapját. Az elődök áldozatvállalása, küzdeni tudása végig kíséri a várost. E nép fiai hullattál verüket 1891. május 1-én, vállalták a kínvallatást 1937-ben a nagy alföldi letartóztatások idején.

A két évszázad harcai után elért szabadság nem találta felkészületlenül az ország akkori legnagyobb magyar faluját. A kommunisták vezetésével megkezdte története legeredményesebb 25 esztendejét.

Az ünnepi beszéd kiegészítéseként felszólalt *Gergely István* és *Boros Béla*, Zomba község két képviselője és tolmácsolta a község lakóinak üdvözletét. Ezután Klaukó Mátyás elvtárs, az Elnöki Tanács, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium, valamint a megyei tanács végrehajtó bizottsága megbízásából kormánykitüntetéseket, „*Kiváló Dolgozó*"-jelvényeket nyújtott át. A *Munka Érdemrend* ezüst fokozatát kapta *Ács Pál nyugdíjas*, bronz fokozatát *Dimák Ferencné*. A *Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója* kitüntetésben *dr. Bacsúr Kálmán* főállatorvos és *Arató József* tszelnök részesült.

Az ünnepség a gimnázium előtti térségen folytatódott, ahol Táncsics Mihály képviselővé választásának 100. évfordulója alkalmából leleplezték a vörös republikánus szobrát, *Antal Károly* szobrászművész alkotását. A szoboravatásnál *Darvas József*, a város országgyűlési képviselője mondott beszédet.

ban lehallgatott adása szer
KKP IX. kongresszusa n
lasztotta a párt 170 rendes
és 109 póttagból álló Központ
zottságát. A záró plenáris ü
jelen volt Mao Ce-tung és
Piao. (MTI)

fogla
t cs
dne
15 ó
ért véget Cab
nagykövet, az amerikai kü
döttség vezetője a többi közö
annak szükségességét hangsúlyo

Sirhant halálra ítélték

Los Angeles

A Los Angeles-i bíróság úgy döntött, hogy Sirhant, Robert Kennedy szenátor gyilkosát halálra ítéli. Ennek ellenére nem bizonyos, hogy a gyilkost valóban kivégzik. Amerikai és arab ügyvédek sürgős lépéseket tesznek Sirhan életének megmentése érdekében. Issa Nakleh, palesztínai ügyvéd közölte a Reuter tudósítójával, hogy a Sirhan érdekében teendő akciók egybehangolása végett jövő héten Beirútba repül.

Ez idő szerint az Egyesült Áll
mokban 79 halálra ítélt várja k
végzését, az elmúlt két esztend
ben azonban egyetlen halálos ít
letet sem hajtottak végre. (MTI)

Ebéd Mo

vacsora

1

Budapest, Dorottya utc
MALÉV-iroda, déli 12 óra. Szim
patikus útitársaim arcán sike
rületlenül leplezett szorongá
Akár magamat látnám. A menet
idő viszont csábító: Budapest-
Moszkva 2 óra 20 perc!

Csak ne lenne olyan magasa
az a képzelt „műút"...

2

Ferihegy, a TU 104-es motor
jai felbőgnek. „Biztonsági öve
ket becsatolni!" Szótfogadok, d
valószínűleg születési hibámbó
kifolyólag semmi biztonságo
nem érzek. Ettől függetlenü
megjátszom a nemzeti hőst, mer
mellettem ül életem párja, aki
nek bátorítóan kapaszkodok
kezébe.

3

Magasság 10 kilométer körü
ragyogó napsütés, alattunk vas
tag, mozdulatlannak tűnő, vatta
szőnyegszerű felhők. Valószínű
lenül csodálatos látvány. Belül
ről gépünk állani látszik, egy
általán nem érezni, hogy a se
besség óránként 900 kilométe

4

Amikor a gép rátért

BUDAPEST
1968 JUL
A-25-18 1021

Szoborrongálások

Lukal Károly

Fővárosunk folyóiratának fóruma elé kívánkozó szomorú téma, társadalmunk szégyene: a szoborrongálás. Nem vigasztaló számunkra, hogy világjelenségről van szó, és hogy hasonló károkról panaszkodnak a külföld számos városában. A beteges csúfítási és rombolási szándék tehát — közhellyé vált jellemzéssel — kor- és kórtünet, melynek budapesti elburjánzása erőteljes hangú tiltakozást vált ki, bár — sajnos — ritka az aktív megakadályozó, vagy preventív védelem.

A szoborrongálás ellen pedig már sajátos irodalom is kialakult az évek során. A napilapok, folyóiratok kisebb-nagyobb cikkei együtt küzdenek a rádióval és a televízióval a városképet derűssé, ékessé tevő szobrok épségéért. Jellemző — és ez így hangzott el a Hazafias Népfront Budapesti Bizottságának 1968. március 18-i küldöttértekezlete egyik felszólalásában is: „*a közvagyon sokféle rongálását elkövető elemek a lakosság elenyészően törpe kisebbségét teszik ki, viszont a jóérzésű túlnyomóan hatalmas többségben eluralkodó közöny miatt mégis tehetetleneknek látszunk a rombolókkal szemben!*

Néhány kirívó példát azért teszünk szóvá ezen a helyen, mert célravezetőnek látjuk, ha a főváros leglelkesebb híveiből álló olvasótáborhoz folyamodunk. Azt reméljük, hogy ezen az úton hamarabb számolódik fel a garázdákkal szemben meglevő közöny és a szoborvédelem közérdekű munkájához kialakul a cselekvőleges együttműködés az urbanista gárdával.

Ott kezdődik ugyanis az igazi védelem, ahol a lakosság azonnal beavatkozik és megakadályozza a helytelen viselkedést (ahogyan közismerten egyik-másik tisztaságáról híres európai városban, ha a rendetlen idegen eldobja az utcán a villamosjegyét, rögtön kezébe adják, mondván: „Uram, Ön elvesztett valamit"). A lakosság ilyen öntudatával lehetett volna megakadályozni például, hogy a Halászbástyán az elmúlt nyár egyik szabadtéri hangversenyét ne úgy élvezze néhány ifjú, hogy *páholynak szemeli ki a Szent István szobrot*. Ahhoz, hogy a bronz lovashoz feljussanak, lépcsőnek a talapzat finom faragású carrarai márvány domborműveit használták, szöges bakancsaikkal beletaposva a plasztikai részletekbe. A domborművek tele vannak sérülésekkel az előbbi ok, meg egyéb, szándékos rongálás miatt is. A szabadtéri hangverseny közönsége a zenéért ugyan lelkesedik, de szeme előtt megtörténhetett akadályozatlanul egy másik fajta művészet értékes eredményének semmibevevése.

Az elmúlt tél vége felé, egy éjjel az Üllői úti lakótelep lakóinak kedvelt *Csacsi* kútszobrát döntötték le talapzatáról a „Tengerszem" vendéglőből távozó ismeretlenek. *Antal* Károly szobrászművésznek ez a népszerű munkája oldalára dőlve várt segítségre. Az ittas társaság talán provokálásnak vélte, hogy a csacsi funkciója a *vízhordás*. A szobor helyreállítását sürgősen elvégeztette a Fővárosi Emlékmű Felügyelőség.

Egyébként a kis szobrok döntögetését szinte előjogként gyakorolják a beszeszelt barbárok. Az elmúlt évben három ilyen eset fordult elő a budai oldalon. Ledöntötték *Mikus* Sándor *Számoló kislányát* Budafokon, *Laborcz* Ferenc *Horgászfiú* szobrát a Kékgolyó utcánál és *Csikász* Imre *Tavasz* című szobrát az Alkotás utcánál.

Nem csak erejükkel kérkedő dühöngők vannak, hanem olyanok is, kiket — úgy látszik — méregbe hoz a fegyver látványa. Nem ismernek fáradságot. A Halászbástya alatt áll *Kolozsvári Márton és György* híres XIV. századi *Szent György* szobrának másolata. A szoborlátogató ismeretlen „hős" — nem tudni mikor — felmászott a lovag mellé a nyeregbe, és hősiessége jeléül eltörte a lándzsát. Az elkövetőnek bizonyára nem volt fogalma arról, hogy a magyar művészettörténet egyik nagy büszkeségét képviseli ez a szobor. Bronzöntödei szakemberek körültekintő munkájával az 1968. év tavaszán hozták rendbe a lovag fegyverét, melynek a sárkány nem tudott ártani, a huligán annál inkább!

Különben ezen a környéken nem az említett lándzsatörés volt az egyetlen. Így járt a Vármúzeum sarkán a csinos *Városvédő Athene* is, Carlo *Adami* 1785. évi kőszobra, melynek kezéből a bronzlándzsát nem is egyszer törték le.

A XV. kerület Széchenyi lakótelepen áll, — mintha a Nagy Indián Könyvből kilépve öltött volna testet —, *Ungvári* Lajos *Indián* szobra, a gyerekek kedvence. A „*fegyverellenes mozgalom*" áldozatául esett a derék rézbőrűnek az íja; lefeszítették.

Az a tény, hogy a fegyver letörése, vagy Justitia mérlegének ellopása úgy ismétlődik, mint a szobordöntés, nem zárja ki a sokféle kisebb-nagyobb egyéb rongálást. A kő és márvány ajkak, keblek rúzsozását, az aktok rámázolt „*felöltöztetését*", a talapzatok befirkálását, a célbadobálást elégszer tapasztalhatjuk.

A humoros oldalukról is megközelíthető tények valójában igen szomorú és szégyenletes cselekmények. A rendőrök és parkőrök mindenhol, minden időben nem lehetnek jelen. *A társadalom sok kártevést meg is előzhet, meg is akadályozhat.* Az otthoni és az iskolai nevelés, az iskolán kívüli népművelés: a művészet megszerettetésével, a városkép esztétikájának megismertetésével, etikai kérdések megértetésével sokat tehet. A *Budapest* olvasótáborának e lehetőségekről többet nem is kell mondanunk.

Polgár Károly

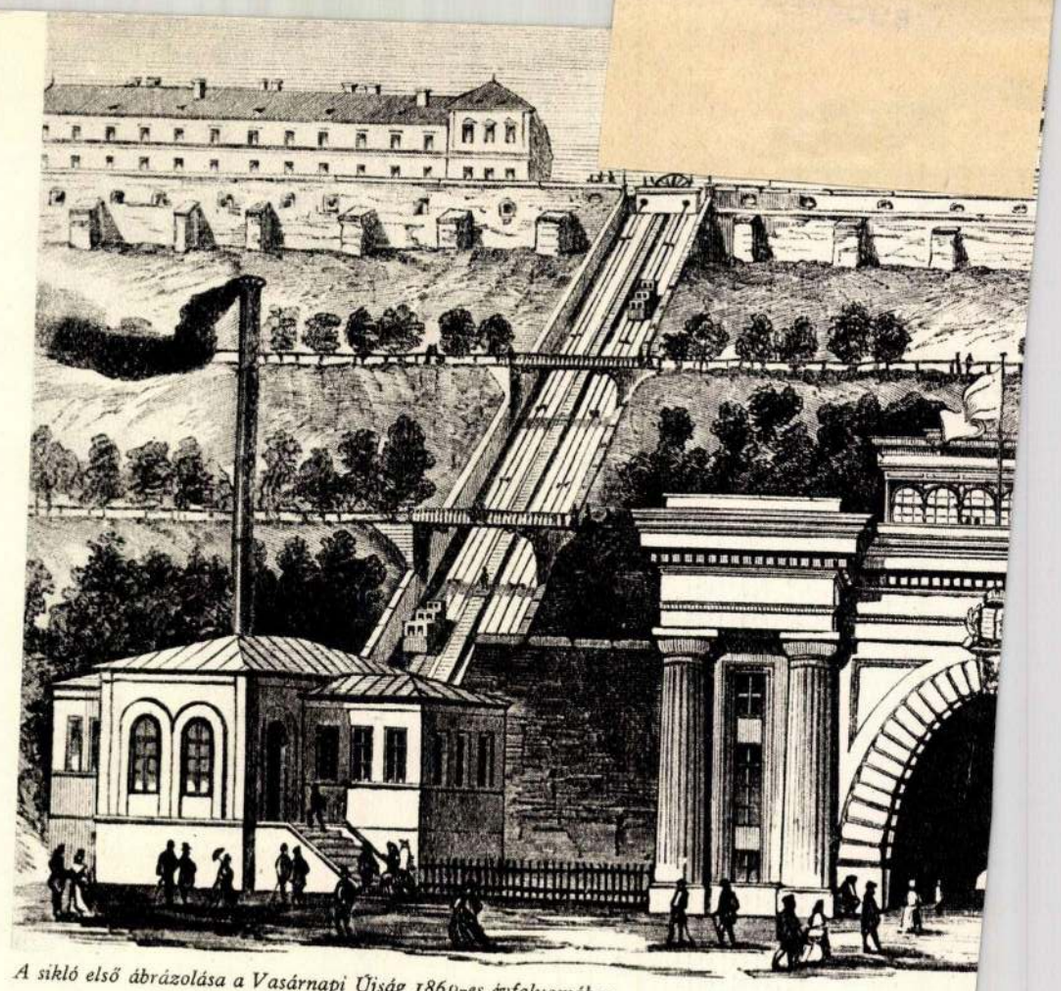

A sikló első ábrázolása a Vasárnapi Újság 1869-es évfolyamában

A Budai Hegypálya múltja

Ezernyolcszázhatvanhétben – akkor így mondták – a „magyar nemzet" kiegyezett uralkodójával. Az aktus közvetlen következménye addig soha nem látott fellendülés volt Magyarországon. Az ideáramló osztrák és egyéb külföldi tőke nyomán valóságos *„grűndolási láz"* tört ki; sorra alakultak a kisebb-nagyobb bankok és takarékpénztárak, majd a különféle ipari és közlekedési vállalatok.

A polgárok, kereskedők megtakarított pénzecskéjükön részvényeket vásároltak – mindenki nyerni akart. Jókai Mór és Klapka György, a komáromi hős, egyaránt gyáralapítással foglalkoztak, karöltve a valamennyire is tőkeerős magyar közép- és nagybirtokosokkal, akik elsősorban a mezőgazdasági ipar és gépgyártás, valamint a közlekedés területén „alapítanak".

Érdekes egyénisége e csoportnak és a kornak gróf *Széchenyi Ödön*, Széchenyi István kisebb fia, aki számos közlekedési vállalkozás kezdeményezője, s kinek nevéhez a Budai Hegypálya megalkotása is fűződik.

E létesítmény tervéről a két város közönsége először száz évvel ezelőtt, az 1867. november 5-i Pester Lloyd hasábjairól értesült. Ebben a „Pesti karcolatok" (Pester Skizzen) névtelen szerzője így kezdi cikkét:

„Minél szebb valamely kilátás, rendszerint annál kényelmetlenebb benne bolyongani, mivel az úgynevezett – festői változatosság – közelről igen kellemetlen módon jelentkezik, mint tupírozott felület. A mi budai Várhegyünk is elfogadható mint – festői változatosság –, ha valaki kényelmesen, a Dunasor egyik ablakából szemléli; azonban kellemetlenné válik, ha az embernek testi valóságában fel kell rá mászni . . ."

Márpedig elég sok ember volt rákényszerítve, hogy 30 fokos hidegben vagy ugyanilyen melegben, hóban-sárban, szélben-esőben naponta járjon fel a hegyre. Ezek közé tartoztak többek között a minisztériumok hivatalnokai is, akik nem engedhették meg maguknak azt a luxust, hogy rendszeresen fizessenek Pestről 1 Ft 50 kr, vagy legalább a Lánchíd-főtől 80 krajcárt egy fiákerért . . .

„Nos, mindezen szerencsétlenekkel közöljük mi a hírt, hogy mártiromságuknak vége, mégpedig az gőzemelőgép révén, melyet Széchenyi Ödön gróf az Alagút mellett óhajt felállítani, hogy rajt embereket és javakat „brevi manu" emelhessen a erődbe."

Ezután a szerző részletesen leírja, hogy a pá rizsi kiállításon volt szerencséje egy hasonló gőz emelőgéppel a palota tetejére emelkednie, hogy e milyen remekül, lágyan, pontosan indul és áll me stb. A budai készülék is hasonlóképpen fog mű ködni, csupán a helyi viszonyok miatt nem függő legesen, hanem kb. 30 fok ferdeségű pályán ha lad a Várhegy oldalán. Továbbá ezen a pályá egyidejűleg két vagon mozog majd, a Szen György téren elhelyezendő görgőn átvetett *lánc cal* összekötve; egyik le, másik felfelé halad egy idejűleg, s így a súlykülönbséget kell csak moz gatni, amihez egy *6 lóerős gőzgép* is meg fo felelni.

Igen valószínű, hogy Széchenyi Ödön már a idézett hírlapi közlemény előtt is tett lépéseke hivatalos fórumoknál; erre vonatkozó dokumentumok azonban eddig még nem kerültek elő. A legkorábbi írásos adat a Fővárosi Levéltárban fel találtunk, tíz lapból álló tervcsomag. Egyik lap külzetén ezt olvashatjuk: *„Gróf Széchényi Ödön új gőzsiklója vízszín fekvési alapvonalát ábrázoló tervek"*; s az iktatásból kiderül, hogy ezek 1868 február 21-én érkeztek a kiegyezés után újra mű ködésbe lépett Szépítési Bizottsághoz.

Az első helyszíni szemlét a belügyminiszte rendelete alapján 1868. március 23-án tartották. A erről felvett jegyzőkönyvben Buda főváros hatósága igen hasznosnak tartja a gőzsikló tervét é elfogadását ajánlja. A bizottság a nyomvonalvezetésben kisebb változtatásokat tesz, szépészeti é

FÉL krajcÁR

ITALÜZLET
1126 Budapest, Királyhágó u. 2.
Tel.: 156-4966
Nyitva: H–P: 9–19 h *Szo: 9–18 h V: 10–18 h.*
Ital. Dohány. Édesség

ÁRAINKBÓL:

SÖRÖK pl.
- Kőbányai 34,– Ft+ü.
- Dréher 49,– Ft+ü.
- Kaiser 52,– Ft+ü.
- Amstel 0,5 62,– Ft+ü.

ÜDÍTŐK pl.
- Szobi alma 59,– Ft
- narancs 100% 99,– Ft
- Coca cola 1,5 l 89,– Ft+palack

KANNÁS BOROK
hegyvidéki, alföldi, balatoni minőségi termelői borok, pl.
- Ezerjó 47,– Ft/l
- Hárslevelű 57,– Ft/l
- Kékfrankos 56,– Ft/l
- Egri bikavér 82,– Ft/l
- Egri merlot 83,– Ft/l

RÖVID ITALOK pl.
- Barackpálinka 0,2 105,– Ft+ü.
- Barackpálinka 0,5 247,– Ft+ü.
- Garrone 290,– Ft
- Martini 499,– Ft
- Red Bull 169,– egységáron

ÉDESSÉGEK pl.
- Kindertojás 58,– Ft
- Mars 48,– Ft
- Milka táblás 79,– Ft
- Orbit rágógumi 27,– Ft
- Orbit drazsé 40,– Ft

Nyugdíjas napok: hétfőn, kedden, szerdán minden termékünkből 5% kedvezményt adunk!
Szeretettel várjuk kedves érdeklődésüket és vásárlásukat!
Róna Péter üzletvezető

Tizenkét karátos általános iskola és gimnázium
(1021 Bp., Hárshegyi u. 3.
Tel.: 06-60-335-147;
Tel./fax: 221-0424;
Tel.: 176-8125 / 18.00–21.00/)
szakiskolai alapfokú tanfolyamokat indít:

8 általános iskolát végzettek számára:
- gyermekfelügyelői
- gépírói – szövegszerkesztő
- fényképész – videofilm készítő szakmában.

Érettségizettek számára:
- idegenforgalmi technikus
- idegenforgalmi ügyintéző
- hostess szakmában

Képzési idő: 1 tanév
Munkanélküliek átképzési támogatást igényelhetnek.
Tanév ára: 192 ezer Ft

A ***WOLF*** *ABC áruház*
a Németvölgyi út 91. sz. alatt
(a volt közért helyén) átalakítva

megnyílt.

Üzletünkben hétfőtől péntekig 7–20 óráig, szombaton 7–16 óráig állunk a rendelkezésére széles és folyamatosan bővülő áruválasztékunkkal.
Választékunkban megtalálható a mindig friss házikenyér (a budaörsi Pál-pék terméke), a zöldség-gyümölcs és minden, amire Önnek szüksége lehet.
Kérjük, győződjön meg személyesen róla és reméljük, hogy megfelelünk a bizalmának.
Tisztelettel
a WOLF áruház dolgozói.

Hegyvidék

Kéthetente eljutunk minden XII. kerületi lakásba, vállalkozóhoz, intézményekhez. Hirdessen nálunk, megéri.

Hirdetési tarifáink

1/1 oldal	70.000,-Ft
1/2 oldal	35.000,-Ft
1/4 oldal	25.000,-Ft
1/8 oldal	15.000,-Ft
1/16 oldal	7.500,-Ft

A hirdetésekért 25% áfát számolunk.
Kedvezményeink: 5 megjelenés 10%, 10 megjelenés 15%, 20 megjelenés 20%, után kedvezményt adunk. Apróhirdetések: szavanként 20,-Ft + áfa. **Hirdetés felvétel:** Hegyvidék Szerkesztősége 1124 Budapest, Apor Vilmos tér 11. II. lépcsőház II. emelt (Hegyvidéki Bevásárló Központ) naponta 9–15 óráig. Telefon/Fax/rögzítő: 1552-494. A XII. Kerület Ügyfélszolgálatánál fogadási időben 1126 Budapest, Böszörményi út 23–25. fszt. T.: 1551-244

Lapzárta	Lapmegjelenés
augusztus 12.	szeptember 06.
augusztus 26.	szeptember 20.
szeptember 09.	október 04.
szeptember 23.	október 18.
október 07.	november 01.
október 21.	november 15.
november 11.	december 06.
november 25.	december 20.
december 09.	január 03

Szolgáltatás

Kandalló, búbos kemence (kenyérsütővel), cserépkályha tervezése és építése. Telefon: 209-3288.

Könyvelés? Bérszámfejtés? Hívja a 147-6020 telefonszámot.

Autójavítás Zugligetben: Zirzen Janka u. 31. T.: 11-58-979. Minőségi karosszéria-javítás, szerelés, fényezés, alvázvédelem keleti kocsikhoz anyagbiztosítással, nyugatihoz legolcsóbb áru beszerzésével.

Kétkerék Kerékpár
BOLT: XII., RÁCZ ALADÁR ÚT 35
Nyit.: H–P 15–19–ig, Szo.: 9–13–ig
Eladás, Javítás, Felújítás.

Lakatos: Hevederzár, biztonsági- és elektromos zár, ablak- és erkélyajtózár, postaládazár, olajfék szerelése, ablak- és ajtórács készítése, kapu és garázsajtó javítása, kulcsmásolás: T.: 15–65 777.

Via Autóiskola folyamatosan indít tanfolyamokat. Kedvezmény: ingyenes felkészítés elsősegélynyújtásból. Tel./üzenetrögzítő: 155-4689.

Kft-k, Bt-k könyvvezetését, adóbevallását, könyvvizsgálatát garanciával vállaljuk. Telefon: 212-2954.

Teniszoktatás egyéni és csoportos, okleveles teniszoktatóval. Kedvező áron, nyári tanfolyamok! Telefon: 1353-267.

Automata mosógépek javítása. Szerviz: 1-738-957.

Hajdúsági automata mosógépek (Minimat, Energomat, stb.) és villanybojlerek gyors javítása garanciával. Telefon: 186-5005.

HB-vel szerződésben levő műhelyemben az alábbiakkal állunk a rendelkezésére: Karambolos Autók Gyorsjavítása
- HB, kárfelvétel-ügyintézés
- anyagbeszerzés
- lakatosmunkák
- ZK és metál színkeverés géppel
- fényezés a kiváló „Herbert Standox" technológia szerint
- a műhely ajándéka: **Polírozás védőbevonattal USA-anyagokkal**

APRÓHIRDETÉS

Lehoczky Dániel karosszériajavító, Bp. XII., Jagelló út 52. T.: 1654-165.

Dr. Balázs Éva egyetemi tanársegéd, bőr- és nemi betegségek szakorvosa rendel hétfőn 17.00–20.00–ig. Cím: XII., Alkotás u. 7/a fszt. 2. Telefon: 175–26–99.

Dr. Becker Krisztina egyetemi tanársegéd, bőrgyógyász, kozmetológus, nemigyógyász szakorvos rendel szerdán 18.30.–20.30–ig. Cím: XII., Alkotás u. 7/a fszt. 2/a. Telefon: 175-26-99. Bejelentkezés: 20-222-95

Matematika-, fizikakorrepetálást, pótvizsgára felkészítést vállal végzős egyetemista nagy gyakorlattal főiskolásoknak is. Telefon: 176-8168.

Aranyozás, antik tárgyak javítása. Vétel-eladás. Telefon: 226-7502.

Aranyozás! Faragott tükör és képkeretek, órák, csillárok, falikarok, stb. javítása-készítése. Vétel-eladás! 1126. Bp., Orbánhegyi út 36/b. Telefon: 1362-382.

Automata mosógépek, villanybojlerek javítását, vízkőtelenítését, felszerelését, anódvizsgálatát vállalom. Telefon: 1732-528.

Napi 3–4 órás takarítást vállalok. Érdeklődni lehet a 1555-869-es telefonszámon.

Autósiskola. Folyamatos tanfolyamok, elmélet. Németvölgyi Általános Iskola. Kedd-csütörtök 17.00 óra. Diákoknak 50% kedvezmény. Gyakorlat új Opel gépkocsikon. Telefon: 155-5594.

Tisztelt Megrendelőnk! Készséggel állunk az Önök szolgálataira. Épületek, lakóházak, nyaralók, teljes körű garanciális generál kivitelezésére, kisebb-nagyobb felújítási, átalakítási munkákra is. Tisztelettel: Kollár Gábor építési vállalkozó. Telefon: 06-60-348-529, 06-23-341-058.

Olajfestmények, képkeretek szakszerű javítása. Kérem hívja a 155-4794-et.

Tapétázás, festés, mázolás komoly referenciákkal a kerületben tisztán és pontosan dolgozó szakemberekkel. 1-672-448, 1-673-416.

Lakás

Külföldi (fizetőképes) üzletember részére keresek nívós házat vagy lakást, hosszú távú bérletre. Tel.: 1294-643 napközben, 250-2854 este.

Bp-től 20 km-re Pátyon, 380 négyszögöles telek, rossz állapotban lévő házzal 2200000 Ft-ért eladó. Érdeklődni az esti órákban, vagy hétvégén egész nap a 06-23-343-623-as telefonon lehet.

XII., Béla király úti panorámás, összközműves, társasház-sorház építésére alkalmas telekre építőtársakat keresek. Hétköznap délelőtt: 212-4826 telefonszámon.

Kedvező fizetési feltételekkel keresünk hosszú távú bérletre – külföldi ügyfeleink részére – lakásokat, házakat. Tel./fax: 1-559-723, 06-30-441-457 PERFECT

Keresztény óvoda augusztustól, 80–100 m^2-es házrészt bérelne kerttel, hosszú távra. Telefon: 1863-793, 1550-023.

Vegyes

Megnyílt! „Hölgyek Öröme". Kilós, darabos külföldi ruhanemű üzlete. Bp. XII., Városmajor u. 15.

„Miniatür" Régiségbolt készpénzért vásárol antik bútort, festményt, ezüstöt, szőnyeget, dísztárgyakat. Telefon: 201-93-48. Bp. I. ker. Attila u. 101. Hétköznap 10–12,30-ig vagy 14–18-ig.

Városmajor Galéria. Régi festmény, bútor, dísztárgy vétel-eladás. Telefon: 212-3156.

25. házassági évfordulóra régi festményt, vitrint, esetleg íróasztalt veszek készpénzért. Telefon: 1422-032.

Diplomatalakás berendezéséhez, sürgősen keresünk antik bútort, régi festményt, perzsaszőnyeget. Telefon: 212-4826.

Garázs kiadó a Szendrő utcában. Telefon: 06-60-313-497

Aleko–Viva 9000 km-t futott, fehér, extrákkal (napfénytetős, spojleres, 5 ajtós, központi zár, elektromos riasztó, katalizátoros, 5 sebességes, magnós) üzleti okokból sürgősen eladó 550000 Ft-ért. Telefon: 165-3169.

Aktívkorú takarítónő jelentkezését várjuk 6 órás állásra általános iskolába. Cím: Zugligeti út 113. Telefon: 1-567-457.

Kala és társa
Ingatlanközvetítő Iroda
1024 Bp., Keleti Károly u. 31.

Hosszú távú bérletre

keresünk kifogástalan állapotban lévő, kiadó, nagyméretű lakásokat, házakat 1-5 éves bérleti időszakra bútorral, vagy bútor nélkül. Bérlőink nagyrészt nyugat-európai, ill. észak-amerikai cégek felsőszintű vezetői és a diplomáciai testületek vezető tisztségviselői közül kerülnek ki.

Kala Iroda
Hívjon minket vagy küldjön faxot
Tel./fax: 212-4756
Címünk: Kala Ingatlanközvetítő Iroda
1024 Bp., Keleti Károly u. 31.

A ***Hotel DunaBardi*** *zöldövezetben, a budai hegyekben található, 10 percre a városközponttól. A 14 appartman és a 6 szoba teljes kényelmet nyújt vendégeinknek. Különleges hangulatú Bourbon stílusú éttermünk, a* ***"La Corte dei Borboni"*** *elérhető árakon, kitűnő olasz és nemzetközi ételkülönlegességekkel áll vendégeink rendelkezésére. Két rendezvénytermünk kiváló lehetőséget nyújt esküvők, tanácskozások, konferenciák rendezésére.*

Látogasson meg minket!
Szeretettel várjuk!

Cím: 1121 Budapest, Normafa út 26-28.
Tel.: (36-1) 156 - 1331

Hotel DunaBardi ★★★★
La Corte dei Borboni

KIBŐL LEHET CSERKÉSZ?

Zrínyi Miklós követői

Egy kopottas, félhomályos kis pincehelyiség ad otthont a Városmajor utcában a Zrínyi Miklós Cserkészcsapatnak. A kis közösség arról nevezetes, hogy két születési évvel is büszkélkedhet: az egyik 1922, míg a másik 1989. A csapat idén májusban ünnepelte (újjá)születésének ötödik évfordulóját.

Cserkészcsapat a pincében

A jelenlegi csapatvezető, a 26 éves, civilben történelem tanár-régész, *Gryneaus András* már várt rám az említett pincében, ahová a találkozónkat megbeszéltük. Szikár, magas termetével igazán belevaló cserkészfőnöknek tűnik, de annyi bizonyos, hogy a kissrácok felnéznek rá...

– 1922-ben a Fehér Sas téri polgári iskolában, a Tabánban alakították meg először a gyerekek a mai csapat ősét – kezdi egy kis történelmi visszatekintővel beszélgetésünket András. – 1945-ben a Városmajori Templom tornyában kaptak helyiséget, majd amikor 1948-ban megszüntették a cserkészmozgalmat Magyarországon, ők is feloszlottak. A második születésnapra több mint 40 évet kellett várni. Jelenleg három cserkészcsapat működik a Városmajori Templomban: a Zrínyi Miklós a fiúké, a Szent Erzsébet a lányoké, a Szent Arzicius pedig a 6–10 éves kiscserkészeké.

– Hogyan és kiből lehet egyáltalán cserkész?

– Tíz éves kortól bárki jelentkezhet, aki kedvet érez a cserkészethez. Az első év az úgynevezett próbaidő, mely alatt a gyermek megismerkedik a cserkészet alapjaival, illetve mi is vele. Egy év után

– Fogalmam sincs, én is eltévedtem

tehet fogadalmat, melyben önként vállalja, hogy betartja a cserkészet törvényeit, kötöttségeit.

– Milyen kötöttségekről van szó?

– A cserkészet legfőbb sajátossága, hogy a foglalkozások 6–8 fős csoportokban, azaz örsökben zajlanak. Minden örsnek van egy, a tagoknál néhány évvel idősebb vezetője, akivel együtt a gyerekek általában heti egy alkalommal, másfél órás összejöveteleken vesznek részt. Itt sajátíthatják el a cserkészet tudományát: például a táborozási tudnivalókat, vagy éppen azokat a szellemi és lelki ismereteket, amelyek elengedhetetlenül fontosak. Ezen kívül két-három hetenként egy hétvégén kirándulnak vagy más közös programok szerveznek, nyáron pedig tíznapos, esetleg kéthetes táborozáson vesznek részt Magyarország valamelyik szép tájékán.

– Mivel egy XII. kerületi székhelyű csapatról van szó, nyilván a legtöbben innen jelentkeznek. Honnan tudhatják meg a helyi gyerekek, hogy a csapatok léteznek?

– Nos, elsősorban szájhagyomány útján terjed a hírünk – mosolyodik el a „cserkészvezér". – Ez azt jelenti, hogy a tagjaink elhívják osztálytársaikat, barátaikat. Szerencsére jó kapcsolatot tudtunk kialakítani a környékbeli iskolákkal, s így azért a srácok többsége tudja, hogy vagyunk.

– Gondolom, a cserkészet sem működhet anyagi támogatás nélkül. Honnan van pénz a programok szervezésére, a nyári táboroztatásra?

– Mivel mi a városmajori Jézus Szíve egyházközséghez tartozunk, egyrészt ők segítenek, másrészt különböző alapítványok támogatásával működtetjük a csapatot. Fontosnak tartom megemlíteni, hogy az önkormányzat ezt a helyiséget – mutat körbe András – ingyen bocsátotta a rendelkezésünkre. A meglehetősen lerobbant pincét a gyerekek állították helyre, és nagyon ragaszkodnak hozzá – érthetően.

– Mi az, ami kiemelhető a cserkészélet sajátosságaiból, ami felébreszti a gyerekek érdeklődését a mozgalom iránt?

– A cserkészet célja a felelősségérzet-re és az önállóságra nevelés. Ez utóbbit kihangsúlyoznám, hiszen a cserkészet lényege éppen a nevelés, a gyerekek jobbá tétele úgy, hogy közben rengeteg kellemes és hasznos élményben legyen részük.

Stoff Csaba

Kertész Alice rovata

Védekezés a nyári testsúlygyarapodás ellen

Hajlamosak vagyunk a nyári „kiengedésre". Hangoztatva, hogy azt a felszedett pár kilót gyorsan leadjuk majd a napi hajsza elkezdésével. Sajnos ez nem így van! A nyáron felszedett kilókat igen nehéz leadni, különösen egy bizonyos kor elérése után. Ezért ajánlatos az étkezésben a fegyelem megtartása nyáron is.

Arra is hajlamosak vagyunk, hogy kijelentsük, sőt el is higgyük: „a gyümölcs nem hízlal". Magamon tapasztaltam ennek az ellenkezőjét. Minden hízlal, amit megeszünk, ami a napi energiaszükségletünket meghaladja. Nyáron a nagy melegben sokkal több folyadékot fogyasztunk. Az alkoholtartalmú italok, édes szörpök igenis hízlalnak. Különösen akkor gyarapítják, gömbölyítik kerekded részeinket, ha mindehhez olyan táplálékot veszünk magunkhoz, amely ezeket megköti szervezetünkben. Hogyan védekezzünk tehát e nyári gömbölyödés ellen? Sok kirándulással, mozgással a szabadban, továbbra is odafigyelve a táplálkozásra: mit? mikor? és mennyit?

Használjuk ki a nyár adta könnyebb, erőteljesebb, gyorsabb izzadási lehetőségeket. Elősegíthetjük azzal, hogy a sportmozgásnál deréktól lefelé „bcöltözünk". Nagyobb a folyadékszükséglet, de nagyobb a folyadékveszteség is! Vigyázni kell, hogy a felsőtest a hőmérsékletnek megfelelően öltözött legyen. Nem ajánlatos a felsőtest „izzasztása" túlöltözöttséggel, mert ez nem használ a színek. Nyáron is egészséges a szauna használata. Ha fogyasztásra nem is, de a bőr megtisztulására, az izzadságmirigyek „edzésére" hetente két, három alkalommal ajánlom. Nincsenek csodák, nincsenek amerikai s egyéb csodaszerek a karcsúság elérésére. Egyetlen csodaszer van: A fegyelmezett, saját magunk által kialakított élet.

Elhunyt Antal Károly szobrászművész

85 éves korában elhunyt Antal Károly, a klasszicizáló római iskola stílusában alkotó szobrászművész. Legismertebb egyházművészeti alkotásai: Szent László márványszobor (Budapest, Kőbánya), Szent István koronázása (dombormű az Esztergomi Tamás-hegyen), a 12 apostol (kőszobrok a pécsi székesegyház homlokzatán).

Legsikerültebb munkája az 1937 óta a Halászbástyánál levő Julianus barátot és dominikánus rendtársát, Gellértet ábrázoló bronzszobra.

Kiváló alkotása a Városmajori nagytemplom mellett 1938-ban felállított, kőtalapzaton álló, két méter magas „Ave Világkirálynője" szobra.

KA-EN

Száz éve született Aba Novák Vilmos

100 évvel ezelőtt született, és igen fiatalon hunyt el a két világháború közötti modern magyar piktúra grandiózus tehetsége, *Aba Novák Vilmos* grafikus és festőművész. Eredetileg grafikusnak készült, és csak később tért át a festészetre. Nagybányán töltött két nyara és a római Magyar Akadémián végzett háromléves studiuma meghatározta művészetének irányát.

A padovai kiállításon nagy aranyéremmel tüntették ki, melyet követően még jobban előtérbe kerültek munkásságában a szakrális témák. Elkészítette a jászszentandrási római katolikus templom freskóját és diadalívét, az I. világháború áldozatai emlékére emelt szegedi Hősök Kapuja freskóit. Műveszetét dicsérik a városmajori Jézus Szíve plébániatemplom mennyezetfreskói és a szentélyt körülvevő oldalfalakat díszítő, alumíniumra festett Szent István pannók.

(Kahlich)

Budapest első Kossuth-szobra

Márciusban emlékezett az ország, így kerületünk is Kossuth Lajos halálának centenáriumára. E kis írásban egy talán kevésbé ismert hegyvidéki Kossuth-emlékre szeretném felhívni a figyelmet. 1913. június 22-én a Zugligetben leplezték le Budapest *első* Kossuth-szobrát, egyben az ország *hetvenedik* Kossuth-emlékművét. Az akkori közigazgatási határokat tekintve valóban ez volt a főváros első Kossuth-szobra, megjegyzendő azonban, hogy Kossuthfalván, a mai XX. kerületben, Pestszenterzsébeten már 1903-ban szobrot emeltek Kossuthnak.

A másfélszeres életnagyságú bronz mellszobor a Disznófő feletti tisztáson, természékvekből rakott talapzaton áll. Alkotója *Tóth István* szobrászművész. Az emlékmű helyének kiválasztása természetesen nem volt véletlen. Kossuth Lajost a közeli Istenszeme (zum Auge Gottes) vendéglőben fogták el 1837. május 4-én, majd ítélték négyévi börtönre, mert az 1832-ben általa alapított Országgyűlési Tudósításokat a nádor tilalma ellenére tovább szerkesztette. A szobor talapzatán eredetileg bronz dombormű örökítette meg az elfogatás jelenetét. Sajnos, ma már ezt nem tekinthetjük meg, az idők során eltűnt az emlékműről.

A szobor felállításának eszméje a Zugligeti Egyesülettől származott. Az úgy leglelkesebb szószólója *Sigray Pál* volt. Ő lett a szoborbizottság elnöke. A bizottság gyűjtést indított a kerület polgárai között az emlékmű megvalósítására, amelyre igen szép összeg, 7000 korona gyűlt össze.

A szobor leleplezése valóságos hazafias ünnepség volt. Az eseményre 1913. június 22-én került sor. A díszvendégek sorában ott volt *Kossuth Ferenc, Sigray Pál* mondott ünnepi beszédet. A főváros nevében *Bárczy István* polgármester vette át a szobrot. Ezt követően Ábrányi Emil szavalta el az alkalomra írt „Kossuth szobor a hegyen" című versét. A szobor megkoszorúzása után a Budapesti Munkás Dalkör előnekelte a Szózatot, végül a Kossuth-nóta hangjai mellett oszlott szét az ünneplő közönség.

Mi most, 1994-ben csak azt szeretnénk, ha minél többen keresnék fel e gyönyörű természeti környezetben álló, ám kevésbé ismert emlékhelyet.

Vasvári Zoltán

Labdarúgó VB

Vízszintes 1. *(Brazília)* 7. Megalapozatlan vélemény 15. Azonos betűk 17. Értékes írószerszám 18. Jótékony 19. Házasságkötés utáni mulatság 21. Konyhakerti növény 22. Tanít – tréfás szóval 23. Sportág névelővel 26. Tagadószó 27. USA tagállam 28. Uralkodói jelkép 29. Fém egy darabja 30. Lyukaszt 31. Összefüggés jelzője 33. Időszebb sportolók kategóriája 36. Ürmérték rövidítése 37. A hegedű ilyen hangszer 39. Részben megzápul! 41. A feleség édesanyja 42. Az SZTK elődje – vissza *43. (Mexico)* 45. *(Nigéria)* 48. Bulgáriai gépkocsi jelzése 49. Földet forgat 51. Réz, nikkel és cink ötvözete 53. Külföldi rajzfilmsorozat egyik főszereplője 54. *(Hollandia)* 55. Nátrium 56. Gépkocsi – angolul 57. Idegen férfinév 59. *(Svédország)* 60. Vas megyei helység 62. Vulkanizált kaucsuk 65. Vetítés közepe 66. Tiltakozni kezd 67. Rag 68. Lakást kifoszt 69. Bosszús szócska 70. Építőanyag 71. Kérdezni – angolul 72. E hely felé 73. Történelmi tárgyú emlék 75. Amerikai kosárlabda bajnokság rövidítése 77. Rag 78. A fordította: német iparvidék 80. ...final: elődöntő–franciául 82. Vörösessárga festék 85. Mohamedán isten 89. Rossz illata – névelővel 90. *(Szaud–Arábia)* 91. Használhatóságot csökkent 92. Több mint bizalmas 93. *(Svájc)* 94. Francia folyó.

Függőleges 1. *(Bulgária)* 2. A szerelmi költészet múzsája 3. *(Spanyolország)* 4. Kijetett betű 5. Tyukod eleje és vége! 6. Bizonyos idő elteltétől 7. Tűzifa – németül 8. Kosztolányi–vers 9. Vádlott elmeállapotát vizsgáló orvos. 10. Szenegál fővárosa 11. BAZ megyei település 12. *(USA)* 13. Ez a népi hangszeren játszó zenész 14. Bohóság 15. Egyidejű, egyszerre történő 16. Étkezésnél nem hiányozhat az asztalról 20. Ezüstfehér fémmel bevonó 24. Komornyikok 25. Sapienti ... 29. Római szám tíz alatt 30. Házasság 32. Erszényes medve 33. Nőkre vonatkozó általános bók 34. Fordított tagadószó 35. Kiborít egynemű betűi 38. Egymást előző betűk 39. Házasulandókat összead 40. Fenyőkből szivárgó anyag 43. *(Argentina)* 44. Lépés – franciául 46. Várpalotával egyesült helységből származik 47. *(Belgium)* 48. *(Irország)* 50. *(Németország)* 52. Kisérlet – németül 54. Osztrák költő (1875–1926) 58. Gépkocsi elakadásjelző 60. Veszteség 61. Valódi kilétét elleplező öltözetű 63. *(Olaszország)* 64. Televízió márka 69. Kettősbetű 74. EEEEE 76. Angol 77. Népszerű regénytár *79. (Románia)* 81. M.Z.T. 83. Nagyobb kosár 84. Kézzel jelez 86. Fordított rag 87. Szolnok része! 88. ...de France 89. Asztácium 90. Régi római pénz.

A nemrég befejeződött labdarúgó világbajnokság legjobb 16 csapata egy-egy játékosának nevét kell megfejteni és beküldeni: vízszintes 1, 43, 45, 54, 59, 90, 93, függőleges 1, 3, 12, 43, 47, 48, 50, 63, 79 –ig a HEGYVIDÉK szerkesztőségébe (1124 Bp., Apor Vilmos tér 10.). A helyes megfejtést beküldők között egy 500 forintos vásárlási utalványt sorsolunk ki.

Legutóbbi számunk rejtvényének megfejtései: BALAKIREV, PUCCINI, MOZART, VERDI, WEINER, WAGNER, BACH, KODÁLY, BIZET, ROSSINI, CIMAROSA, DONIZETTI, MONTEVERDI, ERKEL, LEHÁR, Weber, LALO.

500 forintos vásárlási utalványt nyert Péter Antalné Böszörményi út 3/D.

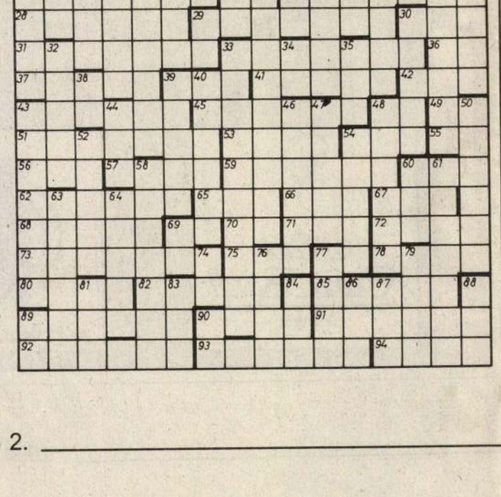

Apró – (C)seprő

Szuper-elegáns élelmiszerüzlet nyílt a Kiráyhágó-tér első sarkában. Minden kapható benne, ami szem-szájnak ingere. A minap bevetődtem és vettem két és fél liter tejet, egy tejfölt, egy margarint és negyed kiló kenyeret. Ezressel fizettem. A pénztárosnő beütötte a számlát és megjelent a kijelzőn hétszáznyolcvannyolc forint és hetven fillér. Megrémültem: mi kerül ilyen sokba ezen a maréknyi árun?

A kisasszony mosolyogva megnyugtatott:

– Ez az Önnek visszajáró összeg. Okos gép, ő ezt is tudja.

Valóban okos gép – még ijesztgetni is tud. Viszont ráírja a blokkra, hogy köszöni a vásárlást. No. Ez is valami.

A Nagyenyed utcai barkácsbolt ajtaján füzetlapból kitépett, kusza betűkkel megírt, hevenyészett tábla lóg: A BOLT ELŐRELÁTHATÓLAG JÚLIUS ELEJÉN BEZÁR.

Ütött-kopott, jelentéktelen kis üzlet. A dohos pincehelyiség fala repedezett, mállik róla a vakolat. Öcska lomokat árulnak benne, fameg textilhulladékot, olyasmit, amit máshol már nem lehet eladni. Alig van forgalma, magam sem járok ide. Most mégis szíven út egy szomorú érzés: megint eltűnik valami, egy megszokott kép az életemből, ami egyre halványuló emlékké foszlik.

Mit sajnálok ezen a piszkos kis üzlethelyiségen? Mit tudom én? Csak... *Páfiné*

DLG-STÚDIÓ MŰSORELŐZETES AUGUSZTUS

1. **(hétfő)** *19.00* Szív Tv I.
2. **(kedd)** *19.00* Szív Tv II.
3. **(szerda)** *19.00* A DLG magazinműsora, *19.50* Kerületi híradó *20.00* Kába király legendája (szink. spanyol film) 95'
4. **(csütörtök)** *19.00* ATV csütörtök
5. **(péntek)** *18.15* Kába király legendája (ism.) *20.00* ATV – Víkend fiataloknak
6. **(szombat)** *15.00* A DLG magazinműsora (ism.) *15.50* Kerületi híradó (ism.) *16.00* Happy End Tv *20.00* ATV – Víkend
7. **(vasárnap)** *19.00* Szív Tv III.
8. **(hétfő)** *19.00* Szív Tv I.
9. **(kedd)** *19.00* Szív Tv II.
10. **(szerda)** *19.00* A DLG magazinműsora *19.50* Kerületi híradó *20.00* A kék bankjegy (szink. francia dráma) 127'
11. **(csütörtök)** *19.00* ATV csütörtök
12. **(péntek)** *18.15.* A kék bankjegy (ism.) *20.00* ATV – Víkend fiataloknak
13. **(szombat)** *15.00* A DLG magazinműsora (ism.) *15.50* Kerületi híradó (ism.) *16.00* Happy End Tv *20.00* ATV – Víkend
14. **(vasárnap)** *19.00* Szív Tv III.
15. **(hétfő)** *19.00* Szív Tv I.
16. **(kedd)** *19.00* Szív Tv II.
17. **(szerda)** *19.00* A DLG magazinműsora *19.50* Kerületi híradó *20.00* Forró vizet a kopaszra! (magyar szatíra) 95'
18. **(csütörtök)** *19.00* ATV csütörtök
19. **(péntek)** *18.15* Forró vizet a kopaszra! (ism.) *20.00* ATV – Víkend
20. **(szombat)** *15.00* A DLG magazinműsora (ism.) *15.50* Kerületi híradó (ism.) *16.00* Happy End Tv *20.00* ATV – Víkend *24.00* Éjszakai film, csak, csak, csak felnőtteknek!
21. **(vasárnap)** *19.00* Szív Tv III.
22. **(hétfő)** *19.00* Szív Tv I.
23. **(kedd)** *19.00* Szív Tv II.
24. **(szerda)** *19.00* A DLG magazinműsora *19.50* Kerületi híradó *20.00* Szent Lőrinc éjszakája (szink. olasz film) 105'
25. **(csütörtök)** *19.00* ATV csütörtök
26. **(péntek)** *18.15* Szent Lőrinc éjszakája (ism.) *20.00* ATV – Víkend fiataloknak
27. **(szombat)** *15.00* A DLG magazinműsora (ism.) *15.50* Kerületi híradó (ism.) *16.00* Happy End Tv *20.00* ATV – Víkend
28. **(vasárnap)** *19.00* Szív Tv III.
29. **(hétfő)** *19.00* Szív Tv I.
30. **(kedd)** *19.00* Szív Tv II.
31. **(szerda)** *19.00* A DLG magazinműsora *19.50* Kerületi híradó *20.00* A vagány (szink. francia film) 101'

Műsorváltoztatás technikai okok miatt lehetséges!

A véglegesített napi műsorrendet a Magyar Hírlap Heti Műsor mellékletében, a Teleholdban, a Kurírban, TVR 7-ben, valamint a különböző Rádió és Televízió újságokban olvashatják!

Hirdetésfelvétel: DLG Stúdió hétfőn, kedden és csütörtökön 9–16-ig
1124 Bp., Szendi árok 2–4. (Hegyvidéki Bevásárló Központ I. lp. II. em.)
Tel.: 175-5333/15

A XII. kerületi Önkormányzat lapja

Hegyvidék

Főszerkesztő: dr. MÜLLNER JENŐ
Olvasószerkesztő: KOVÁCS IMRE Tervezőszerkesztő: SAS GÁBOR
Fotóriporter: HARSÁNYI PÉTER Szerkesztőségi titkár: SUTA MELINDA
Szerkesztőség címe: 1124 Bp., Apor V. tér 11.
II. lépcsőház, II. emelet (Hegyvidéki Bevásárló Központ)
Telefon/fax/üzenetrögzítő: 155-2494.
Telefon: 175-5333/11 mellék

Kiadó: A XII. kerületi Önkormányzat. Felelős kiadó: SEBES GÁBOR polgármester
1126 Budapest, Böszörményi út 23-25.
Telefon: 155-1244 Telefax: 156-5846 Eng. szám: 84-5965

Nyomdai előkészítés: COMP-Press
Nyomdaipari és Számítástechnikai Kft. 1126 Budapest, Kiéb I. u. 3/c
Felelős vezető: IBOS FERENC ügyvezető igazgató

Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt., Bp.
Felelős vezető: dr. CSÖNDES ZOLTÁN elnök-vezérigazgató
93-3515

Terjeszti: „Hegyvidéki" Futár Bt. Telefon: 1564-688
A terjesztéssel kapcsolatban kérjük közvetlenül hozzá fordulni

Kéziratokat, rajzokat, fotókat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

Hirdetésfelvétel: Hegyvidék Szerkesztősége
1124 Budapest, Apor Vilmos tér 11. II. lépcsőház II. emelet (Hegyvidéki Bevásárló Központ)
naponta 9–15 óráig Tel./fax/üzenetrögzítő: 155-2494 A XII. Kerület Ügyfélszolgálatánál fogadási időben
1126 Budapest, Böszörményi út 23–25. fszt. Tel.: 155-1244

ANTAL Károly szobrán

A-25-21

Hegyvidék
1992. június.
6. sz. 8. p.

3A városmajori nagytemplom és harangtornya közötti parkban 90 cm-es talapzaton áll *Antal Károly* (1909) 2 méter magas Szüz Mária szobra. A kőtalapzat felirata: (AVE/VILÁG KIRÁLYNÉJA)

Kahlich Endre

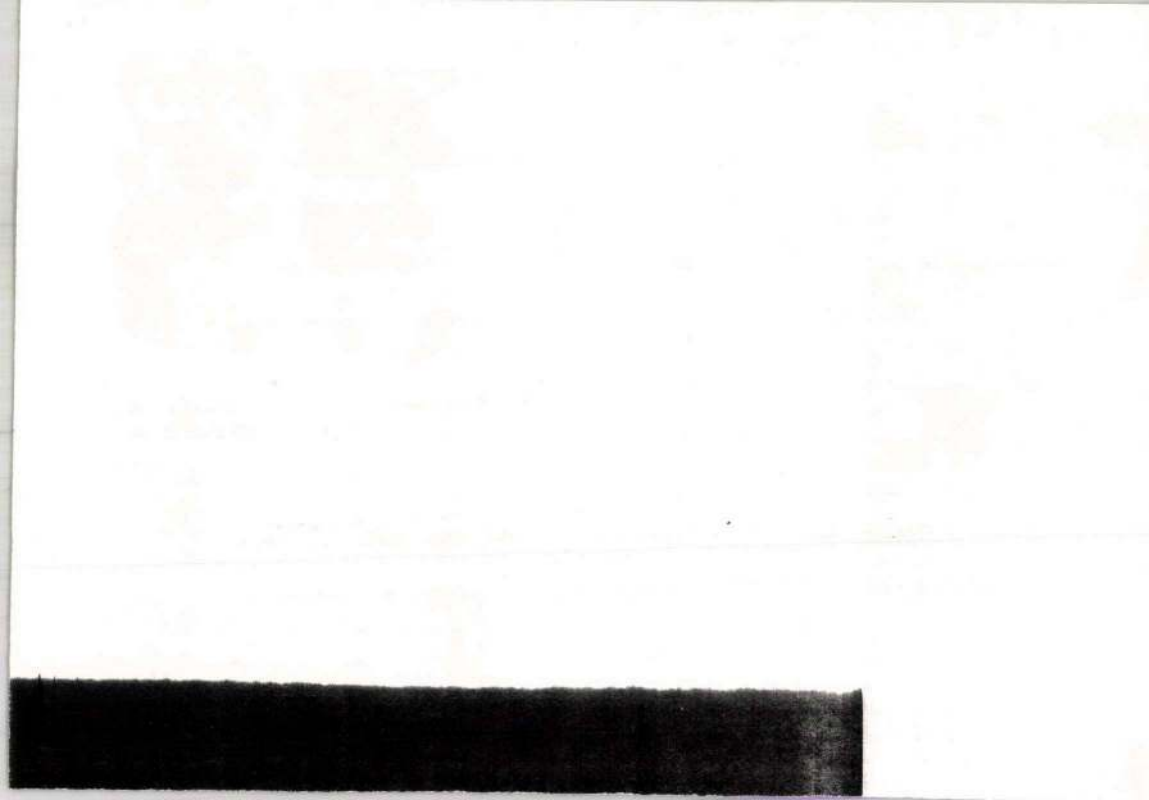

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Antal Károly

MAGYAR HÍRLAP

Munkácsy-díjas szobrászművész

1971 OKT 18

A-25-22

Eötvös-emlékoszlop a Ság-hegyen

Vasárnap nagyszámú érdeklődő jelenlétében a Ság-hegyen *Eötvös-emlékoszlopot* avattak, *Antal Károly* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

Az ünnepséget — melyen megjelent *dr. Szekér Gyula* nehézipari miniszter, *dr. Gosztonyi János* művelődésügyi miniszterhelyettes és *Kovács Antal*, a Vas megyei pártbizottság első titkára is — *Fider Sándor*, a celldömölki járási pártbizottság első titkára nyitotta meg, majd dr. Szekér Gyula mondott ünnepi beszédet.

tás színvonala nemcsak a műhelyek számától, hanem a felszereltségtől és a szerelők, valamint a gépkocsik számától is függ.

— *Terveznek létszámemelést?*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1971 JUL 1

VAS NÉPE
Szombathely

Antal Károly

A-25-23

Elkészült a celli vasút és a kemenesszentmártoni tsz története

1021

Hagyomány már, hogy nyaranként Celldömölkön rendezi meg a Népművelési Tanácsadó a honismerettel foglalkozók találkozóját, továbbképzését.

Idén érdekes program volt Vass József monográfiájának ismertetése a százéves celli vasútról. A centenáriumi előkészítőhöz tartozik egy másik esemény is: bazalttömbből készült emlékműben örökítette meg jelképesen Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész ezt a száz évet. Az emlékmű avatására előreláthatólag július 14-én kerül sor.

A honismereti továbbképzés másik eseménye volt dr. Kiss Elemérnek, a mosonmagyaróvári egyetem adjunktusának tudományos dolgozata a kemenesszentmártoni tsz történetéről. A művet a Magyar Tudományos Akadémia lektorátusa is jóváhagyta, s önálló kiadványként is napvilágot lát majd. A kiadvány nemcsak az érdeklődőknek szolgálhat nagy örömére, hanem szinte bizonyosan inspiráló hatással lesz további üzemtörténetek megírására is.

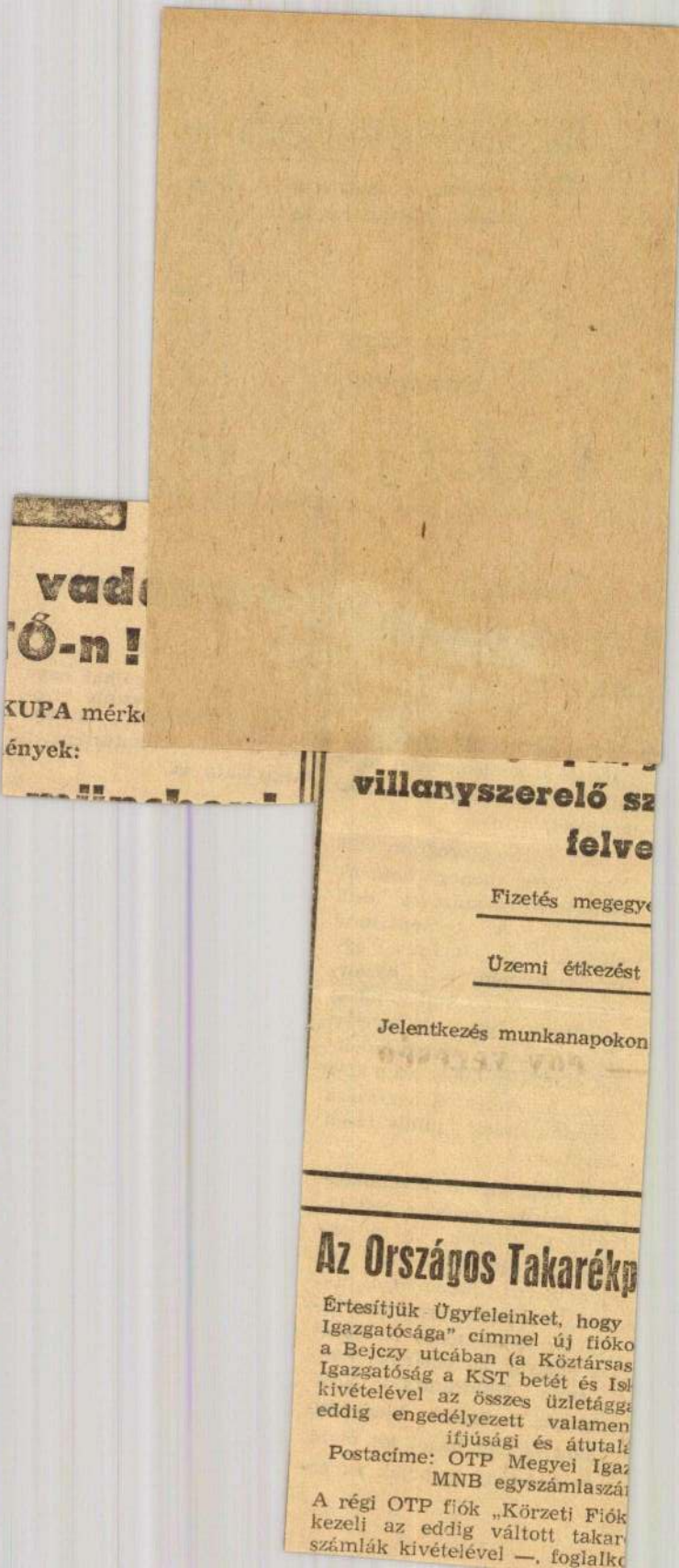

vad
Ő-n!
KUPA mérk
ények:

villanyszerelő sz
felve
Fizetés megegy
Üzemi étkezést
Jelentkezés munkanapokon

Az Országos Takarékp
Értesítjük Ügyfeleinket, hogy
Igazgatósága" címmel új fióko
a Bejczy utcában (a Köztársas
Igazgatóság a KST betét és Isl
kivételével az összes üzletágg
eddig engedélyezett valamen
ifjúsági és átutal
Postacíme: OTP Megyei Igaz
MNB egyszámlaszá
A régi OTP fiók „Körzeti Fiók
kezeli az eddig váltott takar
számlák kivételével —, foglalk

Antal Károly
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 AUG 13
A-25-24
Népszava

Vasárnapi vizitálás Verdinél

— az Operaház tetején

1021

Az operairodalom legnagyobbjainak pesti »szoborcsarnokába« okleveles gépésztechnikus vezet. Lift, lépcsők, padlástér, vaskorlát, bádogtető — mert ez a különös tárlat fenn van a város tetején... Tűz a déli forróság, s ebben a szikrázó nyárban, Ybl mester építészeti ékszerdobozának teraszán — alattunk a Népköztársaság útjának eltörpült forgalma — a technikus megidéz egy hajdani fagyos telet.

— Nem állta a hideget a kő, elkezdett porladni. Volt, amelyik magától lezuhant. Aztán úgy döntött a főváros: *életveszélyesek, le kell szedni mind.*

Rossini, Gluck, Mozart meg a többiek így kerültek le annak idején az Operaház homlokzatáról. Ha külföldieket kalauzolt az idegenvezető, évtizedekig csak azt tudta mondani: *s ott fenn a teraszon álltak a világhírű zeneszerzők szobrai...*

De két-három év óta így beszélhet az idegenvezető: ha legközelebb ellátogatnak hozzánk, már *újra megtekinthetik* az opera nagyjainak »légi szobor-panteonját«, legkiválóbb művészeink most dolgoznak rajtuk.

— S íme, *visszaköltözött mind a tizenhat* — mondja *Törköly János*, az Operaház technikusa, aki valamennyi beemelésnél itt volt a tetőn, azóta is feljön naponta, néha előkapja zsebéből az apró tűszerszámot, megvakarja *Verdit* vagy Donizettit — ...merthogy némelyiket befeketítette egy kicsit az eső, amíg kinn a Szigeten várták a költöztetést...

Ami egyáltalán nem volt könnyű munka.

— Egynek-egynek 3—4 tonna között van a súlya, jófajta bolgár mészkőből való, tömör, nehéz, időtálló kő, s bizony, termetre is közel járnak a három méterhez.

— Az igazgatóság elhatározta, hogy mindenkit, aki a nagy munkán dolgozik, megtisztel egy-egy pár jeggyel. A legtöbbjük még sose látott-hallott operát. *A kőfaragók megnézték a Bohéméletet, az állványozók a Denevérre ültek be.*

A legtöbbjük — vidékről bejáró építőmunkások — azt mondta: szép volt, igazán szép, csak még szokni kell...

Jövünk lefelé, lassan már vetkőzi állványköntösét a muzsika több mint nyolc évtizedes patinás pesti hajléka. Lenn fényképezőgépek, filmfelvevők szemeznek a még fehér szobrokkal, autóbusz kanyarodik be osztrák vendégekkel. Az idegenvezető egyelőre papírról olvassa: *Csajkovszkijt* és *Moniuszkót* Antal Károly formálta meg, *Scarlatti* és *Gluck* Győri Dezső munkája, *Monteverdi* és *Smetana* alkotója Ispánki József volt, *Mozart* és *Beethoven* Marton László műve, *Glinkát* és *Wagnert* Mikus Sándor örökítette kőbe, *Verdi* és *Gounod* alakját Pátzay Pálnak köszönhetjük, míg *Rossini* és *Donizetti* szobra Tar Istváné, *Bizeté* s *Muszorgszkijé* pedig Várady Sándort dicséri.

Az operairodalom tizenhat klasszikusa a szobrászművészet érző és kifejező kiállításában vigyázza a muzsika meghitt pesti otthonát.

(k. gy. j.)

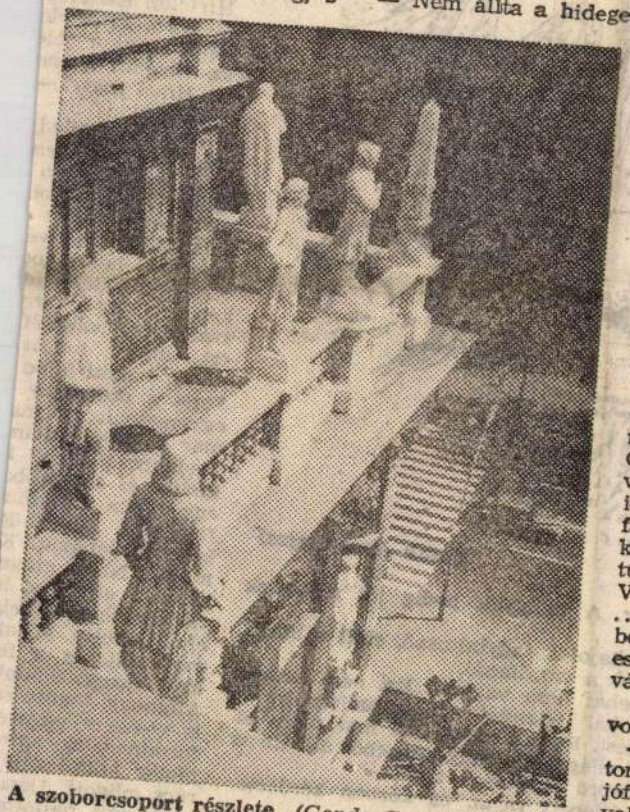

A szoborcsoport részlete *(Gonda György felvétele)*

(Izsák József rajza)

mikor eljöttünk, még együtt táncolta-

kkor még igen.

aztán?

tán már nem táncoltunk együtt. Az

gyapjú, képzeld, hazament.

ért?

hirtelen felkönyökölt és a lányra né-

aggatsz, kedvesem? Faggatsz? Mit

kiszedni belőlem? Mondd meg egye-

csészdoktor. A hangyák pedig jót röhögnek rajtunk.«

— Ha lehajol a fagylaltosnő, eláll a blúza. Persze, csak a vaníliánál.

»Most tehát nem vagyok. Ezt nem nekem mondták, hál' istennek. Csak hallom, mint az égzengést. Furcsa. Ilyen, ha már nincs az ember. A világ apró hülyeségekből áll. Én is csak egy apró hülyeség vagyok.«

Valaki átlépett rajta, és közben kérdezte:

— Voltál az Operában?

— Egyszer végignéztem egy szettet, aztán

kívánság. Cserébe k
zást, sárga fürdőkö
vitorlást a Balaton
rom tőle.

— De elfogadod.

Hirtelen Eszterre

— Igen. Elfogado

Éppen akkor jele
lesz. Elsétált a me

— Hová mész? —

— Úszni.

— Megyek veled.

— Jobb, ha nen
válla fölött, aztán
ugrott. Ugrás közbe
ha az úszómester
fog. »Majd a művé
csanással belevágó

Az ugrás lendüle
kére. Amint a keze
szafogni a lendület
ért, ellökte magát
Ekkor valaki fejbe
Fene a pofádba.«
egyensúlyát és ma
már enyhén hullán
medence fenekét. I
kodott és megpróbá
egy lábba ütközött
felnézett. Mindenüt
kergőző lábakat. K
motor. Nagy erőve
akarata ellenére, h
vaslemezhez, amely
elválasztotta. »Csak
mozdulat, és a fe
bált elrugaszkodni,
Alighogy lökött ra
is vissza a vasleme
fúródnak az apró
motor hörgő zaját,
rács mögött. Ijeszt
Már úgy hallotta,

Antal Károly szobrászművész
A-25-25

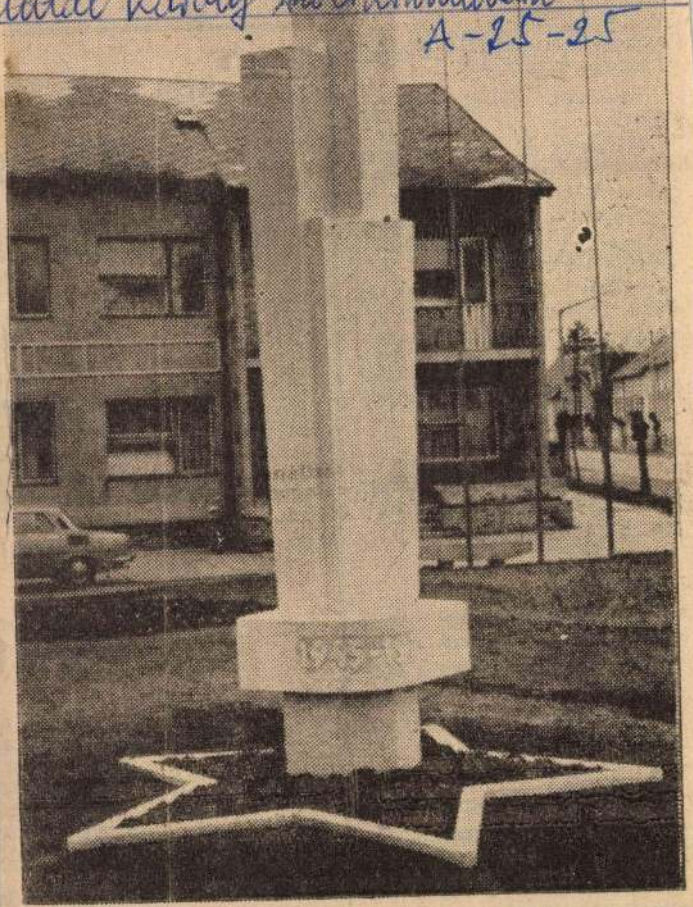

Antal Károly Munkácsy díjas szobrászművész tervezte azt a szép felszabadulási emlékművet, amelyet Celldömölkön, a a járási pártbizottság székháza előtti téren avatnak fel a mai ünnepen. Az emlékmű elkészítését és felállítását a MÁV celldömölki Építési Főnökségének szakemberei, dolgozói végezték el.

Vas Népe, 1975. okt. 4.

akkor már letépte róla a dolmányt, rángatta az ingét, a zsebes mellényét.

Vetkezni, davaj, raszgyevászja!

Tehetetlenül állt a katonák gyűrűjében, mint Krisztus a bírái előtt. Azok meg röhögtek, hangosan kiabáltak, a térdüket csapkodták jókedvükben.

— Bolondok — mondta az öreg, mikor már ingben, gatyában állt a szoba közepén. Valamelyik előhozott egy öltöny ünneplő ruhát s odavetette az öregnek.

— Papa, jeszt.

Aztán harsányan, de gyermeki áhítattal felöltöztették Gott apót.

Reggel tiszta égre futott föl a nap. A kastély udvarát csoszogó léptek zaja verte föl.

— Hé, merre vagytok, hé — kiabálta Gott apó.

A gangon egymás után jelentek meg a riadt faluvégiek. Álmosan, borzasan, félénken pislogtak le az udvarra, amelynek közepén ott állt Gott apó, az elmenekült uraság galambszürke ruhájában.

— Gyertek haza! Ne féljetek szamarak...

KÁLOI JÁNOS:

45-ös

— Fekszen
Mormolja imáját
tavas
Ezt hallgat
én, az újjás
Föl
táncolva-já
a nyár
Rendkívül
A belső világom
az eg
valóm boldog
Mintha az én töréke
oly féltőn nézem
Csupa l
És én is

Bizt

Őrizd á
mert azokka
írd őket az
vésd az isz
de meg ne
Jöjjenek esés
csak tová

ameddig a hős
csak tová
a most még nem
ameddig
— erejét me
elvil

A jószivü bűvész.

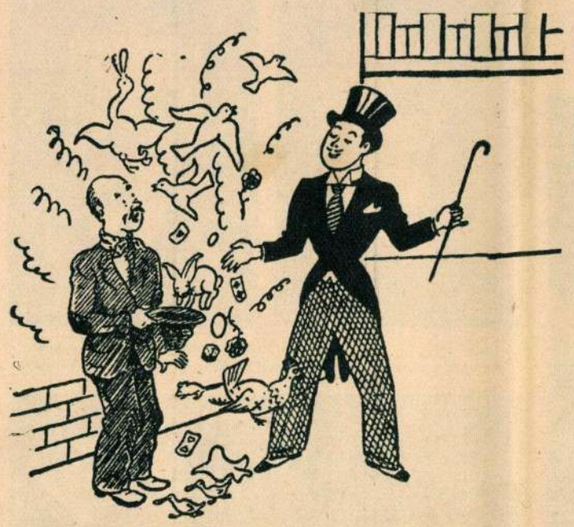

Kép, szöveg nélkül. (Brandon Sun.)

A guruló weekendház.

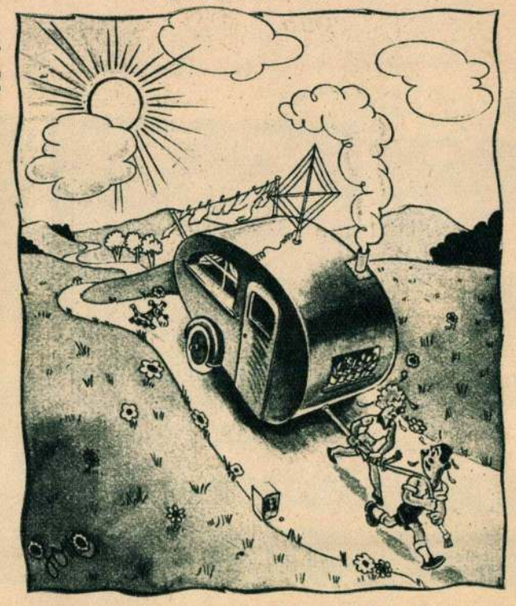

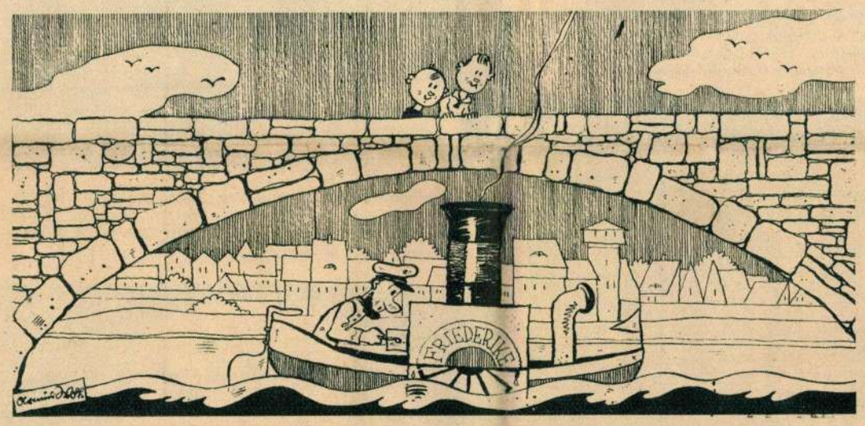

— Azt hiszem, már éppen ideje volna, hogy egy autót is vegyünk a házhoz!

(Frankfurter Illustrierte.)

*

A hosszujáratu gőzös.

— Nézd, hogy keresi a kapitány, mitől aludt ki a tűz! Nem látta, hogy én öntöttem egy üveg vizet a kéménybe.

(Lustige Blätter.)

Monte Carlóban.

A kaszinó megnyitása előtt. (Weekly Post.)

A halvacsora.

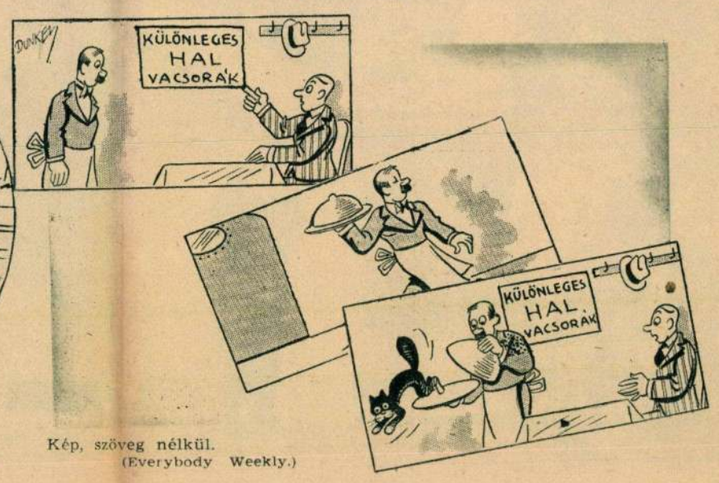

Kép, szöveg nélkül. (Everybody Weekly.)

A-15-26

KÉPES PESTI HIRLAP

LX. ÉVFOLYAM, 134. SZÁM — 1938 JULIUS 22. PÉNTEK

Imrédy Béla miniszterelnök, Mussolini, Kánya Kálmán külügyminiszter és Imrédy Béláné Rómában a tengerész-hadapródok díszszemléjén.

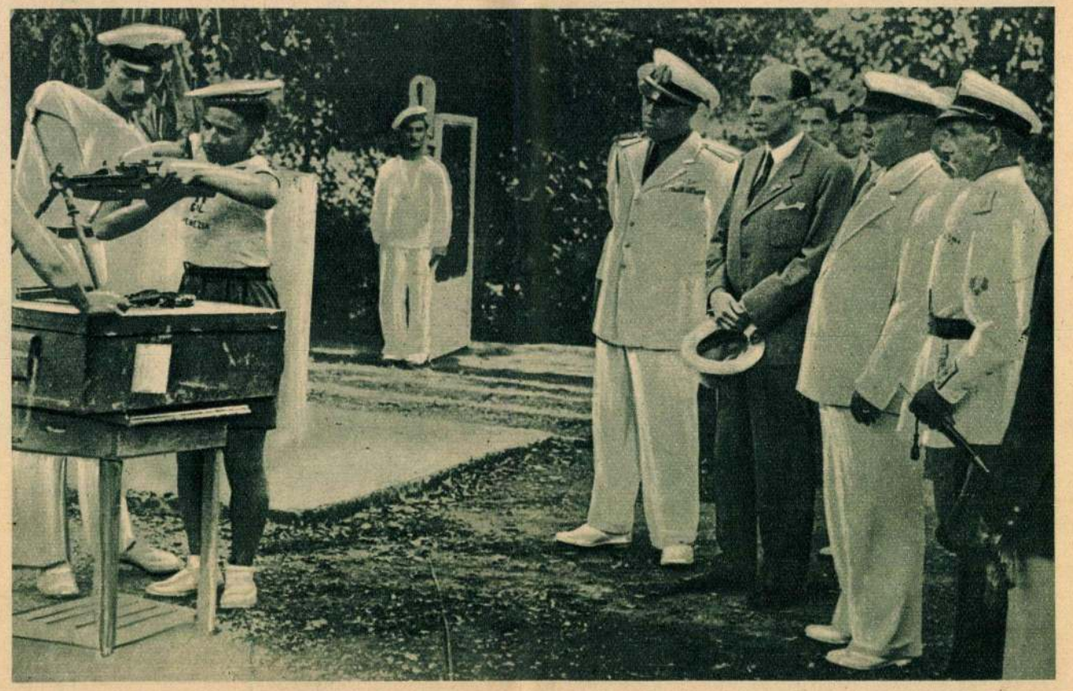

A magyar miniszterelnök a Duce és gróf Ciano társaságában a római tengerésznövendékek gépfegyvergyakorlatát nézi.

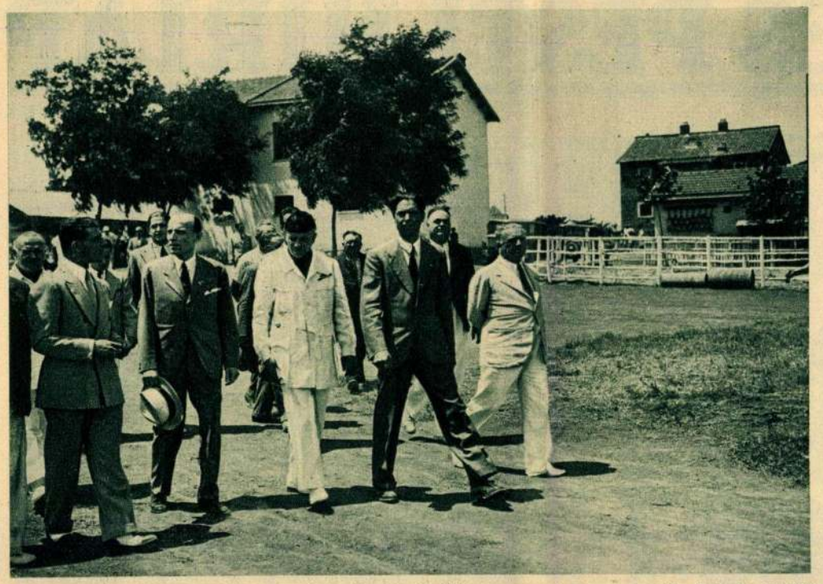

Imrédy Béla miniszterelnök megérkezik Pontiniába, a pontusi mocsarak helyén épült városba.

VI. György király Párizsban Lebrun elnökkel. A gépkocsiban ülőket golyóálló üvegpáncél védi. Lent: a királyi vendégek megérkeznek párizsi szállásukra, a d'Orsay-palotába. Elől Lebrun elnök halad a királynéval, mögöttük György király Lebrun feleségével.

Weiss Fülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke, lemondott; jobboldalon: Teleszky János, a bank uj elnöke.

A párizsi királylátogatás alkalmából közli a „Daily Sketch" cimü angol lap ezt a történelmi képet: V. György angol király látogatása Párizsban 1914 április 23-án. A király mellett Poincaré francia köztársasági elnök ül.

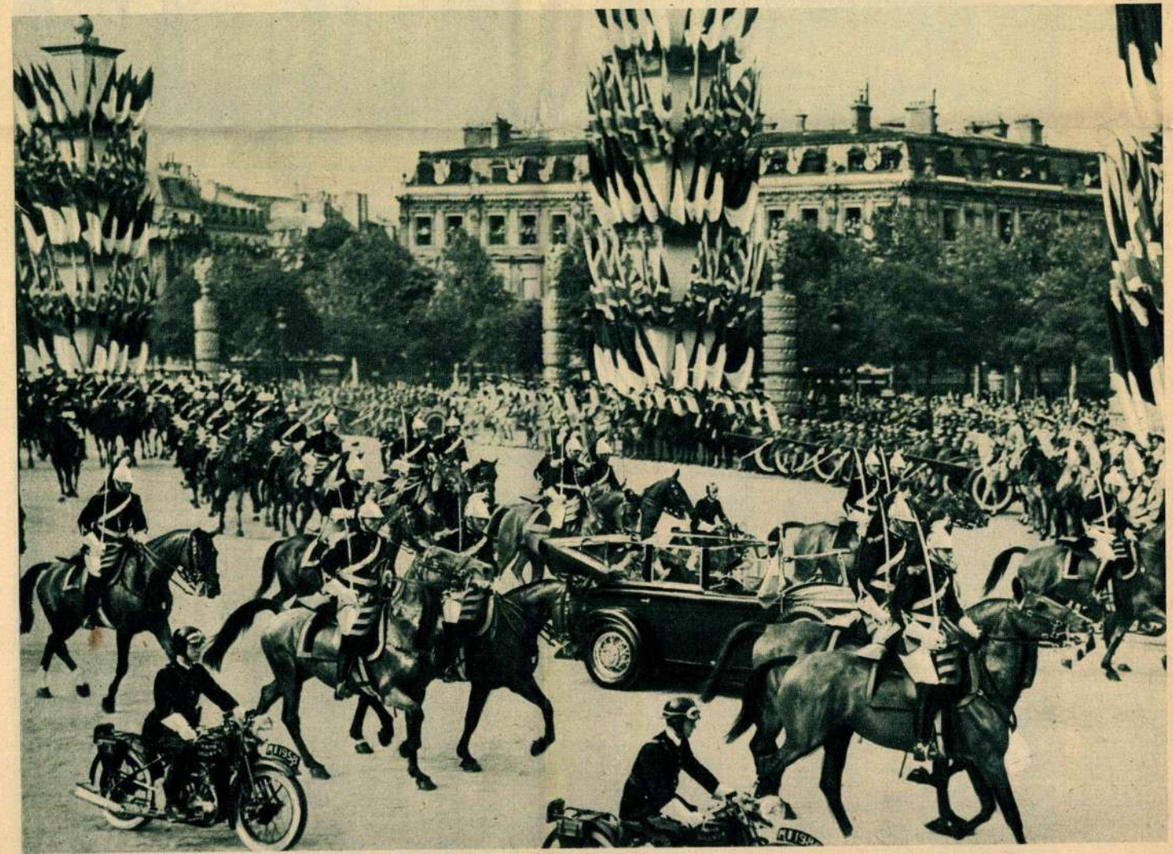

Festői kép az angol király párizsi díszes bevonulásáról: a király és Lebrun elnök gépkocsiját a köztársasági gárda lovas testőrei és motorkerékpáros rendőrök fogják körül.

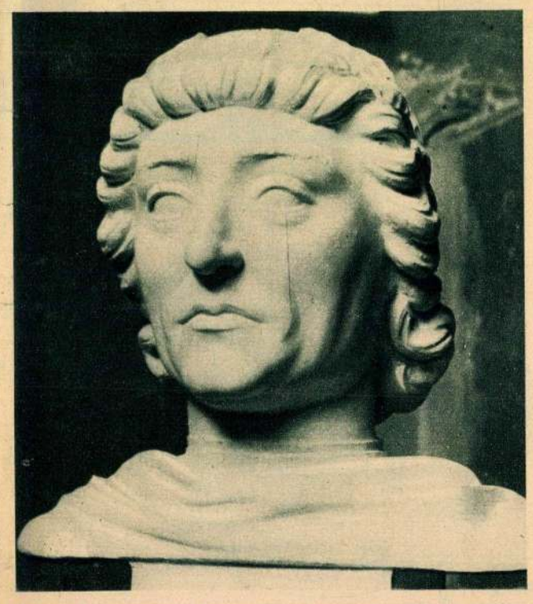

Budapest ajándéka Boroszló városának: Mátyás király szobra, Antal Károly szobrászművész alkotása.

1021

Antal Károly

1976.IX.27./Sné A-25-28

TV híradó.

Hazai beszámolónkat az emlékezésnek szenteljük.

Munkatársaink ma EGyházashetyére látogattak,ahol szobor szobrszavatásán vettek részt.

- Berzsenyi Dánielre emlékezett ma a magyar irodalom nagy tábora. Szülőfalujában a kemenesaljai EGyházashetyén ünnepélyes külsőségek között avatták fel a a költő szobrát,Antal Károly Munkácsi-díjas szobrászművész szépen sikerült alkotását.

A mellszobor előtt az állami szervek és a társadalmi szervezetek képviselői emlékeztek a jeles íróra,majd pedig egy uj kórusmü ősbemutatójára került sor.

Fasang Árpád zeneszerző,Berzsenyi :Esthajnal cimü versére komponálta müvét,

1971.IX.27./Sné A-25-28

TV hiradó.

Hazai beszámolónkat az emlékezésnek szenteljük.

Munkatársaink ma DGyházashetyére látogattak, ahol szobor vatáson vettek

részt.

- Berzsenyi Dániel-re emlékezett ma a magyar irodalom nagy tábora.

Szülőfalujában a kemenesaljai Egyházashetyén ünnepélyes külsőségek

között avatták fel a a költő szobrát, Antal Károly Munkácsi-díjas

szobrászművész szépes sikerült alkotását.

A mellszobor előtt az állami szervek és a társadalmi szervezetek

képviselői emlékeztek a jeles Erőre, majd pedig egy uj kórusmű

ősbemutatójára került sor.

Fasang Árpád szeneszerző, Berzsenyi: Esthajnal cimü versére

komponálta művét.

Dániel latin A

amelyet nagy tetszéssel fogadott a közönség.

-

Damit bin ich mit meinen Ausführungen am Ende.

Antal Károly

A-25-29

— **Gömbös Gyula** síremlékének megtervezésére a Gömbös Gyula Társaság zártkörű pályázatot hirdetett. A pályázaton résztvettek: *Antal* Károly, *Berán* Lajos, *Bozzay* Dezső, *Ugray* György és *Légrády* Sándor, *Buzi* Barna és ifj. *Csemegi* József, *Dózsa* Farkas András, *Grantner* Jenő, *Keviczky* Hugó és pankotai *Farkas* Béla, *Lux* Elek, *Márton* Ferenc, *Orbán* Antal, *Pásztor* János. A pályatervek április 2-től megtekinthetők mindennap, vasárnapon is az Országgyűlési Múzeumban, délelőtt 10—13-ig. Bejárat az Országháza XVII. kapuján, szemben a Tisza-szoborral.

Pesti Napló

1939 ápr. 2.

Vietorisz Géza: Levélfej

spéldák Wanko Vilmos: „A leegyszerűsített tipográfia"
cikkéhez. Lengyel Lajos: Reklámlapok. (Az eredeti
ág negyedére kicsinyítve)

STERN

Antal Károly

zobrazí

A-25-30

Boda Gábor: Relief.

Antal Károly: Domborműterv.

Nemzeti Szalon
1942 (jan.)

A-25-31

ANTAL KÁROLY

1 Assisi Szent Ferenc, festett gipsz . 400.— P
2 Grandtner Jenő, festett gipsz . . 250.— „

Nemzeti Szalon 1936. ápr. -

Római magyar művészek

A

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

TÖRZSTAGJAI

ELSŐ

KIÁLLITÁSÁNAK

KATALOGUSA

A-25-32

ANTAL KÁROLY.

4	Signorina C. M., festett gipsz	150.—
5	Pihenő, festett gipsz	600.—
6	Voit Pál dr., festett gipsz	mgt.
7	Madonna, festett gipsz	100.—
8	Szent Péter, műkő	120.—
9	Szent László, bronz	mgt.
10	Szent László, gipsz	1000.—

Nemzeti Szalon 1936.

8 f + 8. szobr. nov - dec

gott ki a XIV. sz. folyamán s a XV. sz. végének szárnyasoltáraiban kulminál. Hamisítatlan német munkákat hozott létre. Immár függetlenek az építészettől, a domborművek főleg festői hatásra törekednek, szögletes mozdulatok, apró szögletekbe tört ruhák, kispolgári vonás és mély érzés jellemzi őket A XVI. sz.-ban ezt a naturalizmust olasz behatás alatt ismét símább formá : váltják föl, kevesebb lelki tartalommal. Leginkább a faszobrászat általános, kivüle a homok- és mészkő használatos még. Jelentőségben és termékenységben a *frank iskola* vezet, ebben is *Nürnberg* áll első helyen. A németalföldi realizmushoz csatlakozva az új stílust *Michael Wolgemut* (1434—1519), a festő vezeti be gazdag faragású oltáraival. Az első nagy mester, *Veit Stoss* (1438—1533), a faragás szinte virtuóz művésze, szenvedélyesen mozgalmas, nyugtalan kompozíciók naturalisztikus alkotója. Vele egyenrangú a csak kőszobrász *Adam Kraft* (1440—50 között — 1590), a komoly, egyszerű, mérsékeltebb, nyugalmas kompozíciók mestere, erőteljes, nehézkesen nyomott alakjaival. A késő gótikából a renaissanceba való átmenetet képviseli a bronzöntő , *id. Peter Vischer* (1465 k. — 1529) a régi német művészet legnagyobb szobrásza. Vele együttműködő fia, az *ifj. Peter Vischer* és *Hans Vischer*, kiknél az olasz formák hatása még kifejezettebb. Nürnberg mellett Würzburg emelkedik jelentőségre. Főmestere a fa- és kőszobrász *Tilmann Riemenschneider* (1468—1531), ki karcsú, sovány egyes alakjaiban, keményen tört ruházatukkal a gótikus formákhoz hívebb. Főleg poétikus, álmodozó nőalakjaiban és nyugodt, kevésbbé mozgalmas kompozícióiban mély, belső lelkiélet kifejezője. Az új stílus még hamarabb, a XV. sz. dereka előtt lépett föl a *sváb szobrásziskolában*, mely inkább helyi jelentőségű. Ez iskola középpontja Ulm. A XV. sz. 1. felének sváb művészetét legjellemzőbben viseli az ulmi *Hans Multsch*

ANTAL KÁROLY

4. Oltár kereszt, bronz	400.—
5. Grandtner Jenő, bronz	400.—
6. Assisi Szent Ferenc, bronz	mgt.
7. Benito Mussolini, gipsz, bronzban	600.—
8. Kutfigura, gipsz	mgt.
9. Domborműterv, gipsz	mgt.
10. Corvin Mátyás, gipsz	mgt.

Nemzeti Szalon 1939. febr.
8 f + 8. nobr.

A - 25 - 33

Lap		Lap
35	*Say Géza:* A műkereskedelem szabályozása..	315
	Fáy Aladár: Nagy Imre rajzai	317
95	*Antal Dezső:* Hagyomány a korszerű magyar faluépítésben	321
98	*Turcsányi Erzsébet:* Modern magyar sport-szobrok	324
03	*Szövérffy József:* Betlehemes mozgalom	325
04	Művészeti Élet	327
07	Kiállítások	329
11	Bildende Kunst — Belle Arti	333

NAGY ZOLTÁN

R MŰVÉSZET

műve az új magyar képzőművészet születéséről, kialakulásáról és es és 116 egyszínű táblával, 54 szövegközti képpel.

kú mű ára egészvászonkötésben **28 pengő**

YETEMI NYOMDA KÖNYVESBOLTJÁBAN

Részlet a St. Vitale mozaikjaiból

Díszítés Galla Placidia mauzoleumán

RAVENNA

Mozaikok a St. Vitale templomban

A-25-21

A Műcsarnok téli tárlatából:
AZ ESZTERGOMI „SZENT ISTVÁN MEGKORONÁZÁSA"
ANTAL ISTVÁN MŰVE

VASÁRNAPI
ÚJ MAGYARSÁG
KÉPES
MELLÉKLETE
ÚJSÁG
1939 január 29

Antal Károly

SCULTURE.

Antal Carlo.

n. 1909, Budapest.

101 Ritratto di Eugenio Grandtner (bronzo).
102 Testa femminile (terracotta).

— 309 —

pito.

Catalogo della XXI. biennale. Venezia, 1938 — XVI. 309. l.

A-25-36

ibò.

n. a Roma, 1911 - v. a Littoria.

53 Aeropittura.

ano Bruno.

n. a Macerata, 1916 - v. a Macerata.

54 Aeropittura verde.
55 Aeropittura gialla.
56 Aeropittura rossa.

ato.

n. a Bologna, 1896 - v. a Roma.

57 Urbanismi obliqui.

Voltolina Nello.

n. a Donada (Rovigo), 1908 - v. a Roma.

58 Paesaggio schiacciato.

Vottero Elia.

n. a Genova, 1906 - v. a Torino.

59 Carosello aereo.
60 Alta acrobazia.

Zen.

n. ad Adria, 1895 - v. ad Adria.

61 Mussolini in volo.

32. ANTAL KÁROLY: Kútfigura. Gipsz.
33. ANTAL KÁROLY: Fiatal leány. Gipsz.
34. BUZI BARNA: Vízért menő. Gipsz.

ANTAL KÁROLY.

Szobrászművész. Született 1909-ben Budapesten. Művészeti tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán Szentgyörgyi István mellett végezte, akinek tanársegédje volt. A Műcsarnokban 1930 óta állít ki. 1933-ban elnyerte Balló Ede 1000 pengős ösztöndíját, 1935-ben a magyar állam római ösztöndíját, 1936-ban a főváros 600 pengős ösztöndíját, 1937-ben a Vatikán állam 3000 lírás ösztöndíját, 1938-ban a r. k. püspöki kar 750 pengős jutalomdíját és ugyanebben az évben a főváros 3000 pengős Ferenc József-díját.

35. Oltárkereszt. Bronz.
36. Vízfakasztó Szent László. Gipsz. Mgt.
37. Szent Ferenc. Bronz. Mgt.
38. Szent István megalapítja a győri püspökséget. Gipsz. Mgt.
39. Női fej. Gipsz.
40. Szent István koronázása. Gipsz. Mgt.
41. Mátyás király. Márvány. Mgt.
42. Három Mária. Gipsz.
43. Dombormű-terv. I. Gipsz. Mgt.
44. Ülő nő. Gipsz.
45. Női fej. Gipsz.
46. Dombormű-terv. II. Gipsz. Mgt.
47. Grandtner Jenő. Bronz.
48. Kalapos nő. Terrakotta.
49. BUZI BARNA: A Gömbös Gyula-síremlék pályaterve. Gipsz. Mgt.

A-25-35

Petri Lajos művei

1. Visegrády Lia. Gipsz. Mgt.
2. Szíjjas Daisy. Márvány. Mgt.
3. Drezdner Ivánné. Gipsz. Mgt.
4. Eugén Jaques Hartoog. Gipsz. Mgt.
5. Dr. Nagy Lászlóné. Gipsz. Mgt.
6. Akt I. Bronz.
7. Szőnyi István. Gipsz. Mgt.
8. Madách szoborterv. Gipsz. Mgt.
9. Jákob és az angyal. Gipsz.
10. Kernstok Károly. (Vázlat.) Gipsz. Mgt.
11. Vázlat. Gipsz.
12. Csonka Lászlóné, Zsuzsi és Tomi. Gipsz. Mgt.
13. Hősi emlék-vázlat. Gipsz.
14. Vicomtesse Jaques Davignon. Gipsz. Mgt.
15. Hans Georg von Mackensenné. Gipsz. Mgt.
16. Kopjafa-faragó. Gipsz.
17. Gácsy Eszter. Gipsz. Mgt.
18. Bánat. Bronz.
19. V. J. L.-né. Gipsz. Mgt.
20. Kőhordó. Gipsz.
21. Hauner Lizi. Gipsz. Mgt.
22. Valkó István Pálné. Gipsz. Mgt.
23. S. Failoni. Gipsz. Mgt.
24. Dr. Demel Aladárné. Gipsz. Mgt.
25. Szabó Dezső. Gipsz.
26. Rakovszky Iván. Gipsz. Mgt.
27. Jellencz Kató. Márvány. Mgt.
28. Br. Prónay Györgyné. Gipsz. Mgt.
29. Futó. Gipsz.

30. BUZI BARNA: Önarcmás. Gipsz. Mgt.
31. VARGA FERENC: Flóra. Gipsz.

Antal Rafael

Nők honvédelmi szolgálatban

Kis iskolásleányoktól nagymamákig jelentkeznek

Mióta az utcai falragaszok és ujságok jelentkezésre szólították a honvédelmi munkaszolgálatra alkalmas nőket, tömegesen keresik fel a felvételi irodákat. Nemcsak az esküutit, hanem a körzeti irodákat is. Matrózgalléros kis iskolásleányoktól fehérhaju nagymamákig érkeznek a jelentkezők, akik legtöbbször nem is értik, miről van szó, csak a vastagbetüs cimeket olvasták el. Itt, az irodákban akarnak mindent megtudni.

Körülnéztünk a különböző kerületek irodáiban és összegyüjtöttünk egy pár kedves és derüs epizódot.

A kalotaszegi kislány

Legkedvesebb a kis Pernesz Annuska este, aki Vistára való, a kalotaszegi szőttesek és faragások hazájába. Csak két hónapja, hogy „fenn szolgái" Pesten. Kicsit még bátortalan, de rózsás kis almaarcán a zavaron kivül elszántság is tükröződik. Fonott kosár van a karján, mosolygó piros almával, halványkrém kelvirággal és szederszinü szőlővel megrakva. Látszik, hogy a csarnokból jött ide, lopva és nagysietve. Ruhája is ezekből a színekből van összerakva, csupa szin és illat az egész kalotaszegi kislány, elképzeljük milyen szép lehet az ünneplője! — Én is szeretnék beállni markotányosnénak! — jelenti ki pironkodva. Először csak néznek reá, hitetlenül és kiváncsi mosollyal. De Annuska csak erősködik, hogy igenis ő ki akar menni a frontra „markotányosnénak", ő nem fél a golyótól, sőt az ágyudörgéstől sem...

Az egyik kisasszony kérdezgetni kezdi és ekkor kiderül a jelentkezés előzménye. Elhitették a naiv Annuskával, hogy ha jelentkezik, őt is felveszik a honvédelmi munkaszolgálatra és ha kérelmezi, kiküldik a frontra markotányosnőnek, ahol biztosan összetalálkozik az Andrissal. „Mert hiszen a front olyan kicsi mint Vista, egyik végiből a másikba lehet látni..." És a hiszékeny és szerelmes kislány csakugyan elhitte, hogy kiküldik Andris után a messzi Oroszországba, ha jelentkezik a munkaszolgálatra...

Olasz lány is jelentkezik

A másik eset, az olasz kislány jelentkezése. Irene Albininek hivják, édesanyja Maria Albini, a némafilmek ismert sztárja. Pár évvel ezelőtt egy magyar orvoshoz ment férjhez s igy került a tizenötéves Irené Pestre. Legelső dolga volt, hogy megtanuljon magyarul. De a „magyár nyelv nagyon nehez" — mondja mosolygva s ennek köszönhető, hogy még nem megy tökéletesen. Könyörögve kéri a felvételi bizottságot, hogy „sorozzák be" őt is, igéri, hogy inkább éjjel is tanulni fog, hogy mire alkalmazására kerül a sor, ő is ugy beszéljen magyarul, mint a többiek... De mikor ennek ellenére sem akarják „besorozni", elkezd kétségbeesetten sirni, olyan szivszaggatóan, hogy mindenkinek megesik a szive rajta. Mit tehetnének vele egyebet? Felirják az adatait és megigérik, hogy behivják, ha sor kerül reá...

A hollandindiai kislányt beosztják

A hollandindiai kislány már jobban tud magyarul, annak ellenére, hogy ő is csak pár éve él Magyarországon. Csak az édesapja magyar, anyja idegen származásu s nem is birta az itteni klimát, visszament szülőhazájába. Beátának hivják a kislányt. Exotikus, szivalaku kis arcocskája olajbarna, mandulavágásu szeme éjfekete, a haja szinte kékes.

— A háboru kitörése előtt jöttem haza édesapámmal — mondja tiszta magyarsággal. — Azóta tanultam meg második anyanyelvemet, mert azelőtt csak töredezve beszéltem. Ugy volt, hogy én is visszamegyek anyámmal Batáviába, de mikor megismertem Magyarországot, nem volt kedvem visszamenni. Olyan ismerős volt itt minden, még a nyelv különös muzsikája is. És itteni rokonaim is olyan kedvesek és bizalmasak voltak, hogy egy percig se éreztem magam idegenül az uj hazában. Még akkor sem, mikor apu is, anyu is visszamentek s én a magyar nagymamával maradtam itt.

Beátát, kellemesen csengő hangja miatt a telefonközpontba osztják be, s a kislány nagyon örül. „Most már igazi magyar lánynak érzem magam!" — mosolyog boldogan.

Simon Margit.

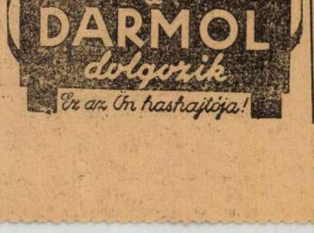

Szfax — Gábesz — Tripolisz

Egy különös utazás története

Szfaxban kilenc napig kellett várnom a kis gőzösre, amely — havonta háromszor — a személy- és áruforgalmat Dél-Tunisz és Tripolisz között lebonyolította. Mit csinál az ember egy istentől elhagyott déltuniszi városkában, szeptemberben, amikor a hőmérő árnyékban negyven foknál többet mutat? Unatkozik elsötétitett szállóbeli szobájában, vagy ha nagyon vállalkozó szellemü, beül a Café du Commerce-be vagy Café de France-ba és figyeli a néhány dominójátékost és a néhány millió legyet, amely minden hasonló helyiségben fellelhető.

Az egyik dominójátékost Monsieur Lecleve-nek hivták és mint legtöbb, az anyaorszagtól távolélő francia, gyógyithatatlan nosztalgiában szenvedett. Amikor meghallotta, hogy Tripoliszba utazom, erővel rámkényszeritett egy ajánlólevelet egy ottani barátjához, a tripoliszi prefektura egyik hivatalnokához. Eltettem a keskeny boritékot, nem is sejtve, hogy néhány nappal később milyen kényes helyzetből fog majd kiszabaditani.

Nem tudom, hogy abban a sok millió tonnányi hajótérben, amely a háboru folytán a tengerfenékre került, a „Cité Besançon" szerény kétezer tonnája is bennfoglaltatik-e; ha igen, ugy szolgáljon vigaszul, hogy sokkal nagyobb, ujabb, gyorsabb, kényelmesebb és — kevésbbé piszkos hajókat is elért ez a végzet.

Három utas

Akkor mégis megkönnyebbülten sóhajtottam fel, amikor a kis gőzös asztmatikus nyögéssel elhagyta a szfaxi rakpartot és óvatosan kimerészkedett a szabad tengerre. A szárazföld gyomasztó hősége után elüditett az enyhe északnyugati szél, amely hajónk körül fujdogált. Hárman voltunk kajütutasok: egy mozgékony délfrancia színházi ügynök Marseilleből, egy kövér levantei, aki szines selyemkendőjével állandóan gyöngyöző homlokát törölgette, amely műveletnél husos ujjain a brilliánsok fényszóróként csillogtak („Agent des affaires" állott neve mellett az utaslistán, ami éppugy jelenthetett marhakupecet, mint tőzsdebizományost) és végül jómagam.

A fedélzeten ültünk és hallgattuk a kis színházi ügynök fecsegését. Most azért utazott Tripoliszba, hogy egy ott vendégszereplő operett-társulatot visszahozzon Tuniszba. Váratlanul feltünt a kapitány. Rosszul szabott civilruhájában nem egészen ugy festett, mint az amerikai filmek tengerésztisztjei.

— Szép időnk lesz, kapitány? — kérdezte a levantei. Ez az a kérdés, amellyel minden hajóskapitányt — az ötvenezer tonnás luxushajók parancsnokát épp ugy, mint a „Cité Beranҫon"-szerü dereglyék kapitányait — naiv utasok kétségbeejtenek.

A kapitány dörmögött valamit, ami épp ugy lehetett nem, mint igen és el akart illanni, de ekkor feltünt a steward egy nagy flaskó rózsaszinü algériai borral. A kapitány maradt. Kocintottunk és a kis délfrancia, honfitársai élénk temperamentumával, egy tréfás történetbe kezdett a kulisszák világából.

Kirándulás a hires városba

Amikor másnap reggel fölébredtem, a hajógép hallgatott. A gábeszi kikötőben horgonyoztunk. Gábesz csöppnyi városka a déltuniszi sivatagban, gyönyörü oázisáról nevezetes. A kis színházi ügynök és én beszálltunk a nagy csónakba, amely az ideszóló hajóterhet a sekélyvizü parthoz szállitotta. A kora reggeli óra ellenére nyomasztó volt a hőség. A rakodóparttól néhány lépésnyire egy kocsma cégére csalogatóan integetett. Mit kerteljek: a hires gábeszi oázist, amely a Baedekerben két csillaggal van megjelölve, máig sem láttam.

A kis kocsma bora olcsó és jó volt. Nem tudom, meddig álmodoztam volna az alacsony, porlepte hüs helyiségben, az illatos szőlőnedv társaságában, ha a „Cité Besançon" dühös, rekedt hajósipja nem figyelmeztet, hogy ideje visszatérni a gőzösre.

A csónakban ott találtam a levantei. Dél felé ébredt, de hamar még partra szállt, hogy — amint mondotta — egy kis szárazföldet érezzen lábai alatt.

Egy csinos utitársnő esete

A hajón a kapitány szemhunyorgatva közölte velünk, hogy az ebédet egy fiatal és csinos hölgy társaságában fogjuk elfogyasztani. A hölgy itt Gábeszban szállt hajóra. A hir mindannyiunkat felvillanyozott.

A fedélzeten teritettek és mi kiváncsian lestük utitársnőnk megjelenését. Egy gábeszi jómódu kereskedő leánya volt és valóban igen csinos. Igy az asztalnál gáláns tónus uralkodott. A hóriborgas kapitány sajátkezüleg töltötte meg fiatal utasnője poharát, a kis marseillei csak ugy sziporkázott az elmésségtől, a levantei ujjain két uj gyürü csillogott és én feltettem a monoklimat.

A hölgy, akinek mindez szólt, nem egyedül utazott. Az oldalán ülő sovány pápaszemes fiatalember másfél óra óta a férje volt.

Étkezés után az ifju pár visszavonult és a hajóstiszteket is elszólitotta a kötelesség. Ekkor a kis francia a zsebébe nyult és diadalmasan előhuzott egy csomag játékkártyát. Ezt cselekedtük a kövér levantei és én is. Kiderült, hogy mindhárman felhasználtuk a gábeszi partraszállást egy csomag játékkártya beszerzésére...

Az ujdonsült menyecskét a vacsoránál nagy csalódás érte: szenzációs estélyi ruhája — amelybe egy hires rue de la paix-i szabó cimkéje volt varrva és amely egy algiri műhelyben sorozatokban készült — észrevétlen maradt. A kapitány szolgálatban volt, két marcona tisztjét csak az étel érdekelte, a három utas pedig, akik még délben egymáson túltettek az udvariaskodásban és bókolásban, most lenyeltek néhány falatot, aztán sietve letették az asztalkendőt.

Az ajánlólevél csodálatos hatása

A pókerjáték egész éjjel tartott. A kövér „agent des affaires" felváltva görögül, arabul és franciául sopánkodott. Igaz, ritka balszerencse üldözte. Mindent a kis marseillei nyert. Hajnali négy órakor a levantei dühös ellenvetései dacára, elhatároztuk, hogy néhány órára lefekszünk.

A következő nap rossz időt hozott. Hajónk kellemetlenül ringott. A levantei délig hősiesen ellenállt, akkor, bár délelőtt is vesztett, feladta a harcot és sietve visszavonult. A színházi ügynök néhány órával tovább birta, aztán kénytelen volt ő is meghátrálni az elemek haragja elől.

A vacsoránál a hajóstiszteken kivül csak én voltam jelen. A „Cité Besançon" ugy hímbálódzott, mint egy városligeti hajóhinta.

A tisztek szőtlanok voltak és csak keveset ettek. Én tisztán hencegésből kétszer is vettem a makaróniből. Inkább ne tettem volna. Valahol Zanzur magasságában engem is elért a végzet. A kabinomba menekültem és szorgalmasan „áldoztam Neptun istennek".

Csak a tripoliszi kikötő hozott enyhülést. A hajnali órákban futottunk be. Az egészségügyi, vám- és rendőrközegek megjelentek és én megtudtam, hogy nem léphetek a hőn vágyott partra. Ullevelem csak az olasz vizummal volt ellátva, a gyarmatügyi miniszterium engedélye hiányzott. A kilátás, hogy a rozoga gőzössel vissza kell hajóznom Szfaxba, nem volt valami csábító. A kis színházi ügynök vigasztalt, hogy a Tuniszba utazó operett társulat hölgytagjai igen csinosak.

Minden ékesszólásomat elővéve, megkiséreltem a hatósági közegeket meggyőzni, hogy nekem okvetlenül sürgősen partra kell szállnom. Nem sikerült. Ekkor eszembe jutott Lecleve ur ajánló levele. Elővettem és megmutattam a rendőrtisztnek. A kártya csodát müvelt.

Néhány perc mulva egy egyfogatu bérkocsi döcögött velem a holdvilágban fürdő romantikus tripoliszi utcákon, az ismeretlen „karavánszerály" hivogató ágya felé.

Dr. Örsi P. András.

Kőrösi Csoma Sándor szobra

Irta Cholnoky Jenő

A Turáni Társaság megszerezte az anyagi eszközöket, megmintáztatta a nagy magyar Vándor szobrát egyik legkitünőbb szobrászunkkal. A szobor készen van, gyönyörü szép, alkotója, Antal Károly, büszke lehet rá. A kultuszminisztérium Képzőművészeti Bizottsága megtekintette és nagy tetszését nyilvánitotta. Antal Károly készitette a gyönyörü Julianus-szobrot is. Büszkén mutogatjuk külföldi látogatóinknak, mert nemcsak a szobor müvészi értéke igen nagy, hanem a magyar nemzet Árpád-kori nagy müveltségének egyik kiáltó tanusága.

Állitsuk a szobrot az Esterházy-utcába

Ugyanilyen büszkén mutogatnánk külföldi vendégeinknek Kőrösi Csoma Sándor szobrát is, ha olyan helyen állana, ahol mutogatni lehetne. A főváros illetékes ügyosztálya ugy határozott, hogy a szobrot az Esterházy-utcában, a Történelmi Intézet és a Muzeum kertje közt állitjuk föl, szépen rendezett kis kert közepébe, közel a Sándor-utcához, hogy onnan jól lehessen látni. Itt kitünő helyen állna, mert a Nemzeti Muzeum, a Történelmi Intézet, a Nemzeti Muzeum pótépülete, a volt Esterházy-palota és végül az Olasz Kulturintézet (Sándor-utca 8.) veszik körül, csupa tudományos intézmény. Itt tehát valóban méltó helyen állna és a külföldieknek könnyü volna mindig megmutatni s háromnyelvü feliratát elolvastatni.

Nevezzük el a Sándor-utcát Kőrösi Csomáról

A magyar szellemóriások közül a nagy világban különösen Petőfi, Jókai, Munkácsy és Kőrösi Csoma Sándor a legismertebbek. Nagyon helyénvaló tehát, hogy odategyük a szobrot, ahol külföldi tudósok, a magyar müveltség iránt érdeklődők legkönnyebben megláthatják. Ennek az elhelyezésnek megvan az az előnye is, hogy a Sándor-utca többszörös átkeresztelés után megkaphatná végleges nevét Kőrösi Csoma Sándorról. Ha igy neveznők el az utcát, legalább lenne egy olyan szobrunk, amelyik a róla elnevezett utca mentén állna.

A Közmunkatanács Kőbányára akarja kivitetni a szobrot!

A székesfőváros illetékes ügyosztályának határozata után a Közmunkatanács Müvészeti Bizottsága is foglalkozott a szobor felállításának kérdésével és aképpen döntött, hogy a szobrot — *Kőbányán állitják föl.* Amint az ujságokból értesültem, az volt ennek a határozatnak megokolása, hogy Kőbányán van már Kőrösi Csoma Sándor-utca, tehát oda kell állitani a szobrot is. Igy tudtuk meg, hogy a mi nagy világjárónk utcája — Kőbányán van! Hány derék emberről neveztek el utcát Budapest belső városrészeiben, olyanokról, akik érdemes emberek voltak ugyan, de a mi szellemóriásunk mellett eltörpülnek. Tisztelet, becsület Kőbánya polgárságának. Nemzetfenntartó munkát végeznek nevezetes gyáraikban. Ott helyén való is lenne valamelyik olyan nagy emberünknek a szobra, aki gazdasági téren alkotott nagyot és szerzett érdemeket.

Nem hiszem, hogy a Közmunkatanács nagymüveltségü elnöke helyesel-né ezt a határozatot. Hozzá fordulunk, dobja sutba ezt a meggondolatlanságot és tegye magáévá a székesfőváros határozatát, sőt intézkedjék, hogy a Sándor-utcát Kőrösi Csoma Sándorról nevezzék el. Igy Kőrösi Csoma neve mindenütt ott ragyogna az útmutató táblákon s végre méltó emléket állitanánk ennek a csodálatos nagy férfiunak, halála századik évfordulóján.

A magyar pantheon

Véleményem szerint még helyesebb lett volna a szobrot a Várban, a Ju-Hanus-szobor közelében állitani fel, valahol a most készülő Horthy Miklós Bástya valamelyik kiugró fokán, mert aztán folytatni lehetett volna a sorozatot, hisz annyi nagy emberünknek nincs még szobra hazánkban. Hogy csak a tudósok és fölfedező utazók közül emlitsem föl néhány jelesünket: gróf Teleki Sámuel, Magyar László, Reguly Antal, Lóczy Lajos, Eötvös Lóránd, Bolyai János. Mindezek ott sorakozhatnának egymás után! Ez lenne az igazi „Siegesallée", a magyar szellem pantheonja.

De ha ez nem lehetséges, akkor csakis az Esterházy-utcai megoldás a méltó és helyes s azt hiszem, a Turáni Társaság, mint a szobor tulajdonosa, nem is fog belenyugodni más elhelyezésbe.

Tizévi fegyházra itélték a katonacsomagok tolvaját

A büntetőtörvényszék rögtönitélő tanácsa dr. *Krayzell Miklós* elnöklésével szombaton a késő esti órákig tárgyalta ifj. *Gódor József* 19 éves kerepesi földmives bünügyét, akit január 7-én a Nyugati pályaudvaron tettenértek, amint a katonai váróteremből egy katonának a csomagját magához véve, el akart tünni. A csomag tulajdonosa azonban éber volt és ifj. Gódor Józsefet átadta a rendőrnek.

Az ügyészség által előterjesztett vád szerint, vádlott már január 4-én is követett el lopást a Nyugati pályaudvaron, ez alkalommal egy szegedi honvéd élelmiszerrel és fehérneművel telt bőröndjét lopta el. Megmotozása alkalmával találtak nála egy zsebkendőt, amely a károsult csomagjában volt.

Ifj. Gódor József a január 7-iki lopást beismerte, védekezése szerint éhes volt, azért lopott, több lopás elkövetését azonban tagadta. Védekezése szerint a zsebkendőt egy ismerősétől vásárolta. Hasonló volt a védekezése azokra az okiratokra vonatkozóan is, amelyeket a megmotozás alkalmával nála találtak és eredetileg károsult katonáké volt.

A rögtönitélő bíróság ifj. *Gódor Józsefet egy rendbeli üzletszerüen elkövetett lopás büntettéért tizévi fegyházbüntetéssel sujtotta, amely nyomban jogerőre emelkedett.* A január 4-iki esettel kapcsolatos vádpont alól a bizonyitékok hiányában felmentette. A törvényszék mindazonáltal beigazoltnak vette, hogy a vádlott több lopást is elkövetett és ezért az üzletszerüséget megállapitotta.

A diadalmas cserkészliliom

A magyar cserkészmozgalom megindulásának a napokban volt a harmincadik évfordulója. A magyar cserkészek ezt a jubileumot eredetileg egy nemzeti nagytáborban akarták megünnepelni. A mai időkre való tekintettel azonban nyilvános ünnepség helyett a magyar cserkészmozgalom harmincéves munkájáról könyvet adott ki „A diadalmas cserkészliliom 1912—1942" cimen. A könyv harminc munkás esztendő távlatából számol be a kezdet nehézségeiről. A magyar cserkészet első próbaköve az 1914—1918. évi világháboru volt. A cserkészet kiállotta a próbát.

„Testben, lélekben és szellemiekben egyaránt felvértezve állunk ma az uj világ küszöbén, szivünkben a jól végzett munka tudata, az összegyüjtött és a hosszu évek során kitermelt lelki és erkölcsi érték ezer ajándéka — irja a könyv előszavában vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc országos főcserkész. Nyugodtan és büszkén tekinthetünk vissza a multba, mert ezer vesződ és akadály ellenére is emberebb embert és magyarabb magyarokat termeltünk ki a reánk bizott fiuseregből. Ma már megedzett lélekkel, büszke nemzeti öntudattal, messzelátó tekintettel nézhetünk a jövőbe, hogy lerakhassuk az elkövetkező idők uj alapjait. Utunk a régi marad, mert ezt az irányt az eddig becsülettel végzett munka és felejthetetlen tiszteletbeli főcserkészünk lelkének örökké lángoló fénye világitja meg. Eröinket az 1912—19-es évek hőskorának emlékeiből meritjük."

A könyvet a Kormányzó Ur, mint a magyar cserkészmozgalom fővédnöke és a hősi halált halt kormányzóhelyettes, mint a cserkészmozgalom védnöke, továbbá gróf *Teleki Pál*, gróf *Khuen-Héderváry Károly* és vitéz *Farkas Ferenc* eddigi főcserkészek fényképein kivül száznál jóval több fénykép, rajz és ábra teszi különösen értékessé és érdekessé.

Különösen érdekes a könyvnek az a fejezete, amelyben az országos főcserkész a cserkészetnek a leventeintézményhez való viszonyát fejtegeti. „A leventeintézmény részéről — irja vitéz Farkas Ferenc — csupán megértésre van szükségünk és arra, hogy a cserkészet látszólagos különállását ne tekintse ellenkezésnek, hanem egyedül ama szükségletnek, hogy a cserkészet, mint ősforrás, mint értékteremtő, az egész magyar ifjuság számára fennmaradhasson. Ez teszi végső fokon a legnagyobb szolgálatot a honvédnevelés céljainak is".

Ez a könyv nemcsak összefoglalás, hanem keresztmetszet is: nem az események történeti felsorolása, hanem annak a léleknek és annak a szellemnek az ismertetése és hü tükre, amely harminc éven át irányitotta a magyar cserkészmozgalmat önzetlen és eredményes hazafias munkásságában.

Kivégezték a rákosszentmihályi betörőt

Gergely János alkalmi munkást, néhány héttel ezelőtt az elsötétités ideje alatt elkövetett betöréses lopásokért a pestvidéki törvényszék rögtönitélő tanácsa *halálra itélte.* Gergely október közepén szabadult ki a gyüjtőfogházból és rövid néhány hét alatt Rákosszentmihályon huszonöt villa kamráját, nyárikonyháját, illetve pincéjét kifosztotta.

A halálraitélt betörő és védője kegyelemért folyamodott. Most érkezett vissza a kegyelmi kérvény a pestvidéki törvényszékhez és a döntést a rögtönitélő biróság elnöke, dr. *Márton Albert* hétfőn délelőtt hirdette ki Gergely János előtt. A kegyelem iránti kérelmet elutasitották. Gergely Jánost rabszállitó gépkocsin nyomban a gyüjtőfogházba vitték, amelynek kisudvarán délben *Bogár János állami itéletvégrehajtó az itéletet végrehajtotta.*

Betörések elsötétités idején

Ismeretlen tettesek szombaton éjjel kifosztották a VIII. kerületi elöljáróság földszinti folyosóján levő dohánytőzsdét, amelynek tulajdonosa Megyeri Ilona, a Felvidéken 1938-ban hősi halált halt *Körözsi Béla* hirlapiró özvegye. Az épületben javitási és átalakitási munkák folynak és igy az udvar meg az utca felől állványokat huztak, épitkezési anyagokat halmoztak fel. Nyilván itt rejtőztek el a betörők, akik dohányáruban és pénzben *huszezer pengő* kárt okoztak.

Betörtek dr. *Palzer Ernő* ügyvédnek a Váci-utca 40. szám alatti házban levő lakására is. Alkulccsal hatoltak be és az előszobából *négyezer pengő értékü prémbundát vittek el.* Bundát és ékszert loptak ismeretlen betörők *Geiringer Géza* mérnöknek a Ráday-utca 47. szám alatti házban lévő lakásáról. A kár *ötezer pengő.* Betörők jártak *Nagyabonyi Tibor* szobrászművésznek a Mészáros-utca 60-c. sz. házban levő padlásán, ahonnan nagymennyiségü fehérnemüt meg ruhanemüt vittek el. Ugyancsak nagyértékü fehérnemüt és ruhanemüt loptak özv. *Farkas Józsefnének* a *pestszenterzsébeti* Kossuth Lajos-utca 23. sz. házban levő lakásáról. Betörtek *Pestszenterzsébeten Schwarz Erzsébet* magánzónőnek a Pacsirta-utca 60. sz. házban levő lakására is, ahonnan szintén fehérnemüt loptak.

A-25-38

Antal Károly

Megmérgezte magát és meghalt egy vegyészeti gyár tulajdonosa

Hétfőn reggel a Cserei-utca 5. számu házban levő vegyészeti gyárban eszméletlen állapotban találták *Gergely Imre* 35 éves vegyészt, a gyár tulajdonosát. A munkások találtak rá a kisérleti laboratórium helyiségében, ahova bezárkózott. A segitségül hivott mentők már csak azt állapithatták meg, hogy *Gergely Imre halott.* Világitógázzal mérgezte meg magát és valószinüen még szombaton este zárkózott be a helyiségbe. Bucsulevele szerint hosszabb idő óta sulyos idegbajban szenvedett és emiatt végzett magával.

Csendőrgyilkos a rögtönitélő bíróság előtt

Kovács Sándor kovácssegéd karácsony első napján, este 11 órakor Monoron agyoncsurta *Ecsedi Vince* csendőrt. A tragikus eset előzménye az volt, hogy a monori Gutai-féle kocsma vendéglőse, a zárórára hivatkozva, megtagadta a kért frőccs kiszolgálását Kovács Sándornak és barátjának. A kocsmáros erőszakoskodó vendégét végülis Ecsedi Vince csendőr segitségével távolitotta el a helyiségből. Néhány perc mulva a csendőr is elhagyta a vendéglőt, de alig tett öthat lépést, Kovács Sándor utána sietett és öklével hátbavágta. A csendőr a támadót ellőkte magától, mire az előránlotta zsebkését. A sötét utcán valóságos párviadal keletkezett, *e közben Kovács Sándor kilenc szurást ejtett Ecsedi Vincén,* aki összeesett és azonnal meghalt.

Kovács Sándor a pestvidéki törvényszéknek dr. *Marton Albert* elnöklésével összeült rögtönitélő tanácsa előtt beismerte bünösségét, de azzal védekezett, hogy nem szándékkal követte el a büncselekményt. Nagyon ittas volt és jóformán semmire sem emlékszik.

— Nem hátulról dőfte maga a kést a csendőrbe? — kérdezte kihallgatás közben az elnök.

— Nem emlékszem, de azt hiszem, hogy szemben álltunk egymással, amikor a késsel csapkodni kezdtem — felelte a vádlott. — A csendőr e közben hátrált...

— *Szóval a csendőr húzódott vissza és maga ment utána* — állapitotta meg az elnök.

Az elnök ezután elébe tárta csendőrségi vallomását. E szerint orvul támadt az utcán gyanutlanul haladó csendőrre és késével előbb hátbaszúrta, majd többször beledőfte a kést. Ecsedi Vince csak akkor vette elő szuronyát, amikor már a harmadik késszúrás érte. Kovács Sándor kijelentette, hogy ilyesmit nem mondott.

— *Maga azt is bevallotta a csendőrök előtt* — mondotta az elnök —, *hogy bosszúból ölte meg a csendőrt, mert az a kocsmából eltávolította. Bántották magát a csendőrségen?*

— Egy újjal sem nyúltak hozzám — mondotta a vádlott.

A bíróság ezután kihallgatta Gutai kocsmárost, a feleségét és a leányát, akik a vádlottra terhelő vallomást tettek. A bíróság több tanu kihallgatása után a tárgyalás folytatását kedd délelőtt 10 órára halasztotta.

Észak-Amerikába utazik Ausztrália miniszterelnöke

Buenos Aires, jan. 11. (Stefani.) Washingtoni hiradás szerint Curtin ausztráliai miniszterelnök rövidesen Észak-Amerikába utazik, mert személyesen akarja Roosevelt elnök elé tárni Ausztrália katonai helyzetét. Mint az északamerikai lapok irják, az ausztráliai kormány ujra tiltakozott Washingtonban a miatt, hogy Észak-Amerika nem szállit eleget Ausztráliának. Az ausztráliai kormány felfogása szerint az északamerikai szállitmányok elmaradása az oka annak, hogy a japánok a Csendes-óceánon ismét magukhoz ragadhatták a kezdeményezést.

Özv. id. Szeleczky András Jánosné született **Derzsy Katalin** mint felesége, valamint gyermekei: **Irén, Ella, Margit** és **András** mély fájdalomtól megtört szivvel tudatják az összes rokonok nevében is, hogy forrón szeretett férje, a legjobb édesapa, após, nagyapa, dédapa, testvér és rokon

id. Szeleczky András János

gőzmosodatulajdonos,

aranykoszorus mester, ipari aranyérem, a párisi világkiállitás aranyérem és aranyérdemkereszt tulajdonosa, volt fővárosi választmányi tag stb., stb.

e hó 9-én, életének 77-ik, boldog házasságának 39-ik évében, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Drága halottunk földi maradványait folyó hó 12-én délután 3/4 órakor fogjuk a **Kerepesi-uti temető** halottasházában a róm. kat. egyház szertartása szerint beszenteltetni és ugyanazon temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmiseáldozat az elhunyt lelkiüdvéért folyó hó 13-án délelőtt 9 órakor lesz az erzsébetvárosi plébániatemplomban az Egek Urának bemutatva.

Budapest, 1943 január hó 9-én.

Az örök világosság fényeskedjék nekl!

A harc módja az első és második világháboruban

Ahány ház, annyi szokás. Ahány háború, annyi új harci mód. Másképharcoltak „Ferenc Jóska katonái" az első, mint fiaik ma, a második világháborúban. Pedig csak alig 25 éve annak! És alig két emberöltő pergett le azóta, hogy 1859 és 1866-ban, még katonazene hangjaira, zárt tömegekben rohantak szuronnyal egymásnak az ellenfelek, 200 m-re hordó előltöltő puskáikkal. Hol vagyunk már ettől?

1914 augusztusában még nem egy gyalogszázad parancsnok lóháton ment kiigazodott rajvonala mögött. A „csatárok" pedig vajmi keveset törődve az ellenséges tüzérségi tüzzel, fedezéssel vagy pléne, „lövésztéknő" ásással: törtek előre! A puskatüzet már jó messzire megkezdték. Ezer méteren is felül. És szólt a puska szünet nélkül folyton fokozódó erővel. Igy követelte a „tüzfölény" elmélet. Ezt az orosz-japán háborúban találták ki, a gyalogsági tüz hatásának túlzott és téves értékeléséből. Lényege az, hogy a gyalogság puskatüzének kell megtörnie és „rohamérette" tennie az ellenséget. Tehát minél közelebb jutunk az ellenséghez, annál hevesebbnek kell lennie puskatüzelésünknek. Ennek hatásaképpen azt várták, hogy az ellenség tüzelése mindjobban meggyengül majd. Ez a módszer már első háborús bemutatkozásánál megbukott. Az ellenség egyáltalán nem puhult meg és nem lett „rohamérett". Sőt az igazi tüzfölény ki sem fejlődhetett, mert az 1914-ben már szép számban szereplő ellenséges géppuskák azt egyenesen letörték. A páncél mögül tüzelő géppuskával szemben pedig a puskatüz természetesen eredménytelen maradt.

A tüzelő tüzgépek elnémitása

Ma az ellenség megpuhitása elsősorban a tüzérség, a repülők és a gyalogság nehéz fegyvereinek (akna- és gránátvető, lángszóró, nehéz puska, nehéz géppuska, páncéltörő) a dolga. Ezek el tudják hallgattatni az ellenségnek páncél mögül vagy anélkül tüzelő tüzi gépeit. A gyalogság ezalatt — ezeknek a „puhító" fegyvereknek az oltalma és támogatása mellett — igyekszik mentől közelebb jutni az ellenséghez. Lehetőleg rohamtávolságra. A tüzet — a multtal élesen ellentétben — hacsak nem feltétlenül szükséges — csak 400—500 m-en kezdi meg. Szóval olyan távolságról, ahonnan a puskatűznek már jó „találati valószinüsége" van. Mi szükség volna rendszeresen már messzebbről megkezdeni a tüzelést? Több kilométer távolságra tüzelni: ott van az ágyú. 1000-től 2000 m-ig ott van a géppuska. 600-tól 1000 m-ig a golyószóró. Mindegyik hatásosabb, mint a puskatüz ezeken a lőtávolságokon.

A gyalogság uj fegyverei

Harcban ma rendkivül sok tüzgép ontja mindkét félre gyilkos lövedékeit. Sokszorosan jobban kell tehát vigyáznia a „csatár"-nak mint azelőtt, hogy magát jól leplezze s ahol lehet fedezze. A legkisebb terepelőnyt ki kell használnia és szemfülesnek lenni, különben könnyü prédája lesz az ellenséges tüzi gépek tüzének. Ezekhez természetesen kifejlett harcászati érzék, tudás, önbizalom és önállóság kell. Az eszközök sokasága folytán a harc módja is bonyolultabb lett. Az első világháborúban a gyalogságnak kezdetben semmi, később is csak igen kevés nehéz tüzi gépe volt. Igy tüztámogatást egyedül csak a tüzérségtől várhatott. Ma bőven rendelkezik mindenféle nehéz fegyverrel (akna- és gránátvető, lángszóró, nehéz puska és páncéltörő ágyú stb.). Ezek nélkül nem is tudna előrejutni támadáskor, mert a sok ellenséges tüzgéphez viszonyitva aránylag kevés a tüzérség. Azután a harci helyzetek igen gyakran és hirtelen változnak. A tüzérségi tüzet pedig nem lehet folyton hol ide, hol oda dobni. A kellemetlen irányból váratlanul megszólalt ellenséges tüzgép elnémitására azonnali „tüzcsapás" kell. Ilyenkor pótolhatatlanok az elől és mindig kéznél lévő gyalogsági nehéz fegyverek.

Uj fegyvere a gyalogságnak, amit most használ először, a géppisztoly. Puskaként kezelhető, sorozattüzre szerkesztett, kiváló önmüködő közelharci eszköz. Kis egységeknél, erdei, utcai és éjjeli harcoknál és általában mindenütt, ahol az egymásra bukkanás, a meglepetés gyakori — elsőrendü. „

A három klasszikus fegyvernem: gyalogság, lovasság, tüzérség második tagja a lovasság. Itt változások a multtal szemben még szembeszökőbbek. Az ütközeteket eldöntő nagy lovasrohamok ideje lejárt. A tüzgépek lehetetlenné teszik. A lovasság ma gyalog harcol. De azért igen jól kell lovagolni tudnia, különben nem jut el oda és akkorra, ahová és amikorra kell.

Régebben „tüzérségi párbaj" vezette be a harcot. Egymást lőtte a két fél tüzérsége, hogy az ellenséges tüzérséget elhallgattassa. Ez nincs már többet. A tüzérségnek ma a gyalogság előrejutását kell lehetővé tennie. Tehát mindig azokra az ellenséges célokra tüzel, amelyek ezt éppen akkor a legjobban akadályozzák: ellenséges tüzérség, géppuskák, harci kocsik stb.

Igen érdekes, hogy mig az elmult világháborúban a könnyü tüzérség majdnem mindig „fedett" állásból „közvetett" lövéssel tüzelt, azaz ugy, hogy a tüzelő löveggtől nem lehetett a célt látni és a tüzet az ütegparancsnok irányitotta megfigyelőhelyéről, ahonnan ő viszont látta a célt: ma a könnyü tüzérség igen gyakran „nyilt" állásból és „közvetlen" lövéssel tüzel, tehát ugy, hogy a löveggtől látni a célt és egyenesen rairányitják. Ennek az az oka, hogy a „nehéz" (40—50 tonnás) ellenséges harci kocsik vastag páncélját biztosan jóformán csak a könnyü tüzérség gránátja üti át. A többi kisebb kaliberü elháritó fegyver áttörőképessége ugyanis erősen függ — sok minden egyében kivül — a távolságtól és a becsapódási szögtől. Tehát olyan terepen és helyzetben, ahol ellenséges harci kocsi támadás várható: a könnyü tüzérség jó részének ugy kell állásban lennie, hogy ha ellenséges harci kocsik tünnek fel: azonnal tüz alá vehesse őket. Ehhez nyilt állásban kell lennie, hogy láthassa és az irányzékkal követhesse a gyorsan és zegzugos vonalban előremozgó ellenséges harci kocsikat. A tüzérség lövedéknemei közül egyébként eltünt a srapnell, az első világháboru jól ismert lövedéke.

Hatalmas fejlődésen mentek át az első világháboru óta a légi erők. Azóta nincs „békés hátország". Bombáknak ezer kilométerre az arcvonal mögött is állandóan ki van téve a polgári lakosság. A repülő nemcsak kiváló felderitő eszköz, de még inkább harci segitség. Bombázóik, különösen a zuhanó bombázók a nagy anyagi hatáson kivül erősen hozzájárulnak a harcosok idegeinek megrendítéséhez. Az ellenség megpuhitásában, az ellenséges tüzi gépek elhallgattatásában nem kis része van a repülőknek s ez a tüzérség válláról vesz le jelentős terhet.

Csapatszállitás a mai háboruban

Egészen uj a csapatszállitás repülőgépeken. Vitorlázó gépeknek, uszályoknak felhasználásával. Legutóbb a szövetségesek északafrikai partraszállásánál láttuk tengely részen.

A repülő majdnem ugyanannyira veszedelmes ellensége a hajóknak, mint a tengeralattjáró. Jóformán naponta hallunk működésükről. Ez is uj fejlődés a harci eszközök terén az első világháboru óta.

Ejtőernyős csapatok szereplése is a mostani világháboru ujdonsága. Az első világháboruban még csak egyes emberek ugrottak le ejtőernyővel. A mostani világháboruban igen fontos szerep jutott Kréta gyors elfoglalásakor a német ejtőernyős csapatoknak. A Bácska visszafoglalásakor pedig már magyar ejtőernyős csapat mutatkozik be, amikor a Ferenc József- és Ferenc-csatorna fontosabb hídjait kellett kézbevenni, mielőtt az ellenség elpusztithatná.

Korszerü háboru ma már el sem lehet képzelni a hatalmas ,páncélos szörnyetegek nélkül, melyek jó vastag páncéljuk alatt géppuskákat, lövegeket, lángszórókat visznek, hogy az ellenség soraiba hatolva. segitsenek utat törni a gyalogságnak. Egészen uj páncélos tipus: a harci kocsi vadász. Tulajdonképpen erős páncéltörő fegyverekkel fölszerelt harci kocsi ez. Harci kocsik elpusztitására szerkesztették. Ha müszaki csapatokról hallottunk az első világháboruban, akaratlanul is a hidépités jutott az eszünkbe. Ma egyik legfontosabb szerepük a müszaki záróvek — aknamezők — eltávolitása a kiserődök megostromlása. Legelől járnak együtt a rohamjárőrökkel.

Az első világháboruban a hiradás a távbeszélőre volt alapozva. Ma már a rádió feladata ez. Nem kell hozzá vezeték és nem kell idő az épitéséhez. A mai forduiatos harcban. a sok motor és gép mellett, amikor percek is igen fontosak lehetnek, el sem képzelhető korszerü vezetés rádió nélkül.

A hátrahagyott sündisznók

A manapság annyiszor hallható „katlan" és „zsák" kifejezéseket sem ismertük az első világháboruban.

Azelőtt rendesen csak egy helyen törték át a frontot és igyekeztek az ütött rést nemcsak nyitva tartani, hanem szélesiteni is és azon át minél több erőt bevetve az ellenséges arcvonalat jobbra-balra fordulva felsodoritani. Előnye volt, hogy erre az egy helyre sok erőt lehetett a támadónak összehozni. Hátránya volt: hogy az ellenséges arcvonalnak aránylag csak egy kis része lévén érintve, az ellenség ide sok erőt tudott összeszedni. E miatt a legtöbb áttörés csak félsikert hozott. Helyi eredményt. A támadó lendülete csakhamar kifulladt, mert a védő hintelenében nagy erőket vetett arra a helyre és ellenállása fokozódott.

Ma egyidejüleg több helyen törik át az arcvonalat. Az ütött réseken gyorscsapatok törnek messze előre, majd mindkét oldalra bekanyarodnak és a szomszéd előretört gyorscsapatokkal együttmüködve egy-egy „katlant" vagy „zsákot" kanyaritanak és abba bekeritik az ellenséget. Négy-öt katlan vagy zsák képződhetik ilyen módon egyidejüleg. Ehhez a „zsák" vagy vagy „katlan" képzéshez igaz, sok erő kell — elsősorban páncélosok —, de ezzel arányban áll az eredmény is. Az ellenségre kellemetlenebb, mint ha csak egy helyen törtek volna át, mert széles arcvonal van érintve, mindenüvé nem jut elég erő és a katlanokba vagy zsákokba zárt csapataival nem tudván érintkezni, azok rövidesen megsemmisülnek. A „katlan" vagy „zsák" kifejezés találó, mert az oda bekeritett erők kétségbeesett erőfeszitéseket tesznek minden oldal felé, hogy valamerre kivezető utat törhessenek.

Hallunk „sündisznó állások"-ról is. Ezek visszavonuláskor fontos és könnyen védhető pontokon többnyire szándékosan hátrahagyott erők. Körsökörül, minden oldal felé megerődit magukat. Szigetként ottmaradnak az ellenség kellő közepében és állják az ellenség állandó hullámcsapásait. Feladatuk többszörös: azt a fontos pontot a tervezett ujabb előnyomulásig kézben tartani és egyuttal az ellenség hátában kellemetlenkedni. Ellenséges erőket magukra vonva lekötni. Az ellenség utánszállitását zavarni. Ellátásuk egyrészt az ott tervszerüen már előre felhalmozott készletekből, másrészt szállító repülőgépek utján történik. Csak nagy egységeket lehet eredményesen hátrahagyni ilyen állásokban. Legalábbis egy megerősitett ezredet, esetleg egy egész hadosztályt. Ilyen „sündisznó állás" volt tulajdonképpen Przemysl is 1914 őszétől 1915 márciusz végéig.

A harcászat az a különös tudomány, amelyben az eszközök születnek meg előbb és azután belőlük az elmélet. Ez természetes. Addig nem lehet egy eszköz felhasználási módjáról beszélni, mig az az eszköz nincs meg. És ha van különbség az első és második világháboru harci módja között — már pedig igen nagy a különbség — azt csakis a közben beillesztett uj harci eszközök sajátosságainak tulajdonithatjuk.

E. G.

Mandzsukuo még nem üzent hadat az angolszász hatalmaknak

Tokió, jan. 11. (Német TI) Mandzsukuo még nem üzent hadat Angliának és Amerikának — jelentette ki a kormány sajtótájékoztatója külföldi tudósitók előtt arra a kérdésre, vajjon most már Mandzsukuo is be fogja-e jelenteni hadüzenetét.

Emlékezzünk régiekről

A köztudat szerint a bekötött szemü és komor Justitia istenasszony templomában, a birósági tárgyaló teremben, — merőben ismeretlen a humor és a nevetés. Annyi bizonyos, hogy különösen a büntetőtanácsok termeiben gyakran hangzik fel zokogás, mint nevetés, ám azért néha-néha ide is belopózik a humor és jókedv koboldja és alaposan megnevetteti a hallgatóságot, — sőt még a komoly arccal tárgyaló itélőbirákat is.

Jónehány ilyen esetet tudok, amelyek még a meg nem csonkitott Nagy-Magyarország egyik-másik törvényszéke előtt játszódtak le a béke boldog éveiben, ennek a századnak az elején.

Ezek közül mondok el egy párat, mert igazán kár lenne, ha végképpen a feledés homályába merülnének.

I.

N. J. szatmári kir. alügyésszel történt meg az eset, aki a szatmári nőtlen aranyifjuságnak kiemelkedő tagja volt akkoriban.

Farsang idején, pontosan a megyebál utáni napon, egy nagyobb esküdtszék elé tartozó ügyében volt főtárgyalás kitüzve. A megyebálról azonban a lányos mamák parancsaira tekintettel el nem maradhatott.

Nem nagyon izgatta a dolog, hiszen máskor is megtörtént már, hogy átmulatott éjszaka után ment tárgyalásra. Lesz, ahogy lesz, — mondotta. — Reggel hét órakor lett vége a bálnak. Onnan egyenesen a gőzfürdőbe ment, majd megreggelizett és reggel 9 órakor már ott ült pontosan a nagy esküdtszéki teremben az ügyészi asztal mellett.

Derekasan állta a sarat. Senki észre nem vehette rajta, hogy másodnapos. Már déli egy óra felé járt a terem nagy órájának mutatója, amikor a tanukihallgatások véget értek és a biróság visszavonult határozathozatal végett. Meleg is volt a teremben, füllelt is volt a levegő, azonfelül az álmatlansággal járó fáradtság is jelentkezett már, elég az hozzá, szegény N. J. hátradült az ügyészi asztal karosszékében és bizony észrevétlenül elszunditott.

Egyszerre nagy robajjal kivágódik a tanácskozó terem ajtaja, a biróság bevonult a terembe. A teremszolga látva, hogy az ügyész alszik, odaszaladt hozzá és karját megrázva felébresztette N. J.-et. Ez pedig az álom mámorában és nyilván a báli hangulatba visszaesve, nagyot kurjantott:

— Pincér! Kérek még egy üveg bort és friss szódát!

Csak természetes, hogy a hallgatósággal zsufolt teremben leirhatatlan nevetés támadt. Az elnök felfüggesztette a tárgyalást és átküldtek a kir. ügyészségre, onnan csakhamar átjött egy friss ügyész, az aztán a tárgyalást folytatólag ellátta.

Szegény N. J. alügyésznek pedig egy kis fegyelmi tette emlékezetessé a megyebált.

II.

Ez az epizód a máramarossziget törvényszék előtt történt.

Egy jómódu técsői magyar vételnél valami bünügybe keveredett. Feljelentették és a kir. ügyészség vádat emelt ellene csalás büntette miatt. A tényállás azonban nem volt egészen tiszta, a tanuk is ellentétes vallomást tettek, végül is a törvényszék felmentette.

Amikor Ő Felsége a Király nevében kihirdették előtte az itéletet, nagy megelégedéssel és köszönetet vette azt tudomásul.

Igen ám! Csakhogy a kir. ügyész fellebbezést jelentett be a felmentés miatt és az ügy a debreceni kir. tábla elé került. Pár hónap mulva ujra beidézték a mi emberünket itélethirdetésre. Pontosan meg is jelent, amikor is megint Ő Felsége a Király nevében kihirdették előtte a debreceni tábla itéletét, amely ugy szólt, hogy a tábla megváltoztatta a törvényszék itéletét és őt bünösnek találva, 3 hónapi fogházra itélte.

Az elnök az itélet kihirdetése után megkérdezte a técsői magyart megnyugszik-e az itéletben, vagy fellebbez, — és még jóakaratulag meg is magyarázta neki, hogy jogában áll még egy izben fellebbezni a m. kir. kuriához, — hátha ott majd a felmentő itéletet emelik jogerőre.

A mi emberünk azonban elkeseredetten igy válaszolt:

— Nem fellebbezek, én kérem! Ha már a Király Ő Felsége is csak játszik a szavával és hol felmenti az embert, hol meg elitéli, hát akkor már nem bizhatik a szegény ember senkiben sem!

Ezzel sarkon fordult és kiment a teremből. Fogházört kellett utána szalasztani, hogy ha már nem fellebbez, akkor ülje le a három hónapot.

III.

Ennek a századnak az elején R. A. volt a beregszászi kir. ügyészség vezetője. Történt, hogy egy dusgazdag zsidó, bizonyos Landó Izrael nevü uzsorás ellen vádat emelt a kir. ügyészség többrendbeli csalás, okirathamisitás és uzsora miatt.

Landó ur nagyon megszeppent — és nem sajnálva a pénzt —, az akkor pályája zenitjén álló Polónyi Géza budapesti ügyvédet és orsz. képviselőt bizta meg a védelméval, aki az ország egyik legkiválóbb védőügyvédének hirében állott.

A főtárgyalás, amelynek során rengeteg tanut hallgattak ki, két napon át tartott és késő este került sor a vád- és védbeszédre.

Polónyi Géza beszédében igyekezett szétszedni a vád erősségeit és többek között nyomatékosan hangsulyozta, hogy a kir. ügyész által felhozott tényállitások merőben ellenkeznek a valósággal, mert a tanuvallomások nem tartalmazzák azt, amit azokba a kir. ügyész belemagyaráz.

R. A. kir. ügyész erre a replikában igen paprikás hangulatban nekiment Polónyinak és többek között ezeket mondotta:

„Az igen tisztelt védő ur engem a tanuvallomások elferditésével és azzal gyanusit, hogy valótlan tényállitásokat tettem! Nos! Vegye tudomásul a védő ur, hogy én nem busás honorariumért állok ezen a helyen és én itt valótlanságokat nem mondhatok, mert engem Ő Felsége a Király nevezett ki és az Ő bizalmából képviselem a vádat. Tehát engem az állásom kötelez az igazmondásra!

Polónyi Géza erre igy vágott vissza:

— Tekintetes Királyi Törvényszék! Az ügyészi replikára csupán egy mondattal felelek. Tökéletesen igaz, hogy a közvádló urat Ő Felsége a Király nevezte ki, mig engem csak Landó Izrael bizott meg a védelmével. Azonban a kir. ügyész urat kinevezése előtt Ő Felsége nem ismerte, sőt ma sem ismeri, tehát nem is tudhatja, hogy kit tisztelt meg bizalmával, ezzel szemben Lando Izrael engem nagyon jól ismert és nagyon jól tudta, hogy kit biz meg, amikor hozzám fordult.

A történeti hűség kedvéért megemlitjük, hogy a tanuvallomások megbizhatatlanságára tekintettel Landó Izraelt a biróság felmentette.

Dr. Szász Gábor
kir. törvényszéki biró.

1021

Antal Károly
Munkácsy-díjas szobrászművész

1984. III. 22. Kossuth 4.25

Jó reggelt! A-25-39

- Kedves hallgatóink! A napokban ünnepeljük Körös Csoma Sándor születésének kétszázadik évfordulóját. A megemlékezések már megkezdődtek a például Szegeden kerül sor ünnepi ülésre. Nekünk is van egy Körösi Csoma Sándorral kapcsolatos érdekes hirünk. Ezt Varga Pál hozta Érdről.

- Négy évized távlatából rábukkantak az érdiek egy 1942-ben készült Körösi Csoma szoborra, amelyet annak idején valahol Budapest on szándékoztak felállitáami halálának centenáriuma alkalmából. Igen ám, de a szobor alkotójának, Antal Károly szobrásznövésznek baloldali beállitottsága miatt a Horthy-rezsim ezt nem engedélyezte. Számukra még Körösi Csoma Sándor sem lehetett jó magyar, ha szobrát egy haladó szellemü fiatal művész faragta. Igy hát a kétés félmüteres kő alak jobb sorsra várva több mint négy évtizeden keresztül pihent Kőbányán egy Sirkert utcai kőfaragó telepén. Antal Károly szobrásznövész pedig azóta Munkácsy-dijat kapott, Köztéri szobrai állan a világ nagy városaiban, Rómában, Firenzében és New Yorkban. Mátyás király szobra a vroclavi városházán, és a budapesti Szabadság téri felszabadulási emlékmü is az ő alkotása. Most hetvenöt éves és az érdi, a Magyar Földrajzi Gyüjtemény épülete előtt felállitásra kerülő Körösi Csoma szobrának restaurálását, a napokban fejezte be főiskolai tanitványai segitségével. A szobor még ott áll a művész udvarán, de Érden készül már alá a posztamens, a talapzat és április első felében leplezik majd le a Körösi Csoma Sándorról szóló országos megemlékezések keretében.

-----ooo-----

Antal Károly

A-25-40

Pesti Hirlap

1941. febr. 5.

— **Antal Károly nyerte a pécsi székesegyház szoborpályázatát.** A pécsi székeskáptalan felkérésére a központi egyházművészeti hivatal zártkörű pályázatot hirdetett a pécsi székesegyház déli homlokzatán felállítandó uj apostol-szobrokra. A birálóbizottság egyhanguan Antal Károly szobrait itélte pályadijnyertesnek.

Az 1941. január hó 28-án tartott zsüriülés

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

Jelen vannak: dr. Lepold Antal, dr. Gebauer Miklós, dr. Gerevich Tibor, dr. Molnár Ernő, Tóth Gyula, dr. Szentiványi Gyula, dr. Gosztonyi Gyula, Goszleth Lajos. Az ülés megnyitása előtt Gebauer kanonok kérte Koch Ede örkanonok ur kimentését betegsége miatt.

Dr. Lepold Antal megnyitja az ülést és felkéri dr.Molnár Ernőt, a Központi Egyházmüvészeti Hivatal igazgatóját a tervpályázat előzményeinek ismertetésére.

Dr. Molnár Ernő: a pécsi székesegyház legértékesebb templomunk nem csak országos, de világviszonylatban is. A pécsi székesegyház ügyeivel kapcsolatban ezért különös nagy figyelemmel jár el a Központi Egyházmüvészeti Hivatal. Most a déli homlokzat elmáló szobrait kell kicserélni. A pécsi székeskáptalan a Központi Egyházmüvészeti Hivatalt kérte fel a beszerzés irányitására. Koch örkanonok urral tárgyaltunk több izben, sőt Pécsett káptalani ülésen is résztvettünk. Megbeszélésünk eredményeképen elkészitettük a zártkörü tervpályázati kiirást, melyet a pécsi Püspök ur Ónagyméltósága, a Székeskáptalan és a Müemlékek Országos Bizottsága jóváhagyott. Ennek alapján hirdettük meg a pályázatot, melyre hat müvész nyert felszólitást: Antal Károly, Boldogfai Farkas Sándor, Erdey Dezső, Jálics Ernő, Madarassy Walter és Varga Ferenc. Megállapitja, hogy mind a hat müvész benyujtotta pályázatát az előirt határidőre, csak Varga Ferenc nyujtotta be költségvetését betegsége miatt 24 órával később. Ezután felkérte Goszleth Lajos épitészmérnököt a pályázati hirdetmény ismertetésére. Az ismertetés után dr. Lepold megállapitja, hogy véleménye szerint a beérkezett pályamüvek mind elfogadhatók. Javasolja, hogy a bizottság Varga Ferenc esetében a költségvetés késedelmes beküldését ne tekintse hibapontnak. A bizottság fentieket egyhangulan elfogadta.

As John, January 30, 28-an tartott szabadság

ANYÓKÁNAK.

Telex Vannak dr. Hotyka Antal, dr. Csanády Miklós,
dr. Gerevich Tibor, dr. Molnár Imre, Dóth Gyula, dr. Szentiványi
Pál Gyula, dr. Csastony Gyula, Boszisch Lajos. Az urak megnyi-
tsák előadásukat. Mert Dénes Antal megnyitja dr. Mol-
nár Emil főpapnak, a Központi Egyházmegyei Hivatal igazgatójának a szer-
vezet közgyűlését.

Dr. Molnár Emil: a pécsi asszonyvállalkozások jegyzőkönyve.

Dr. Molnár Emil: a pécsi asszonyvállalkozások jegyzőkönyve.

pályázat elmúlt évben. A pécsi Nőegyesület Hivatal igazgatójának a szer-
vezet közgyűlését megnyitja dr. Molnár Emil főpapnak, a Központi Egyházmegyei

Gebauer Miklós: Maga is azon a véleményen van, hogy a pályázatok oly nivósak,hogy mind elfogadhatók és mind meg is felelnek a pályázati feltételeknek.

dr. Lepold Antal: A zsüriülés előtti egymásközötti beszélgetésből azt a következtetést vonja le, hogy a szobrászok megfeleltek feladatuknak: tanulmányozták és elmélyedtek a problémába.Ezért jó az eredmény.Sorrend szerint első helyre Antal Károlyt ajánlja, második helyre boldogfai Farkas Sándort,harmadik helyre Jálics Ernöt.Antal Károly szobrai kivitelezhetők,jól beleillenek majd a pécsi székesegyház homlokzatába. Azt tartaná helyesnek,hogy egy szobrász kapja a munkát, a többi öt 800 pengőt.

dr.Gerevich Tibor: Teljes mértékben osztja dr. Lepold véleményét.Antal Károly szobrai olyan jók, hogy apróbb változtatásoktól eltekintve, - meg is lehet azokat valósitani.

dr. Lepold Antal: Egyes kisebb javitani valók lesznek,igy pl. Szent Tamás bot helyett lándzsával legyen ábrázolva,stb.E hiányosságok kijavitását a mintázásnál a Központi Egyházmüvészeti Hivatal ugy is irányitja majd.Nemcsak a szobrok,de a hat rajz is jó.Anyagszerü,zárt szoboralkotások ezek a pályamüvek.

dr.Gerevich Tibor: Különösen kiemeli a Székeskáptalan áldozatkészségét, és azt,hogy a Székeskáptalan ebben a fontos kérdésben szakértőket kivánt meghallgatni.Ezáltal követendő példát mutatott. Mint az Országos Egyházmüvészeti Tanács világi elnöke, hódol a Székeskáptalan helyes eljárása előtt.

dr.Molnár Ernő: bejelenti, hogy a szobrokat szeretné az egyházmüvészeti kiállitás rendezősége kiállitani az egyházmüvészeti kiállitáson. Kéri a Székeskáptalan hozzájárulását.

Gebauer Miklós dr.: Készségesen hozzájárul.

Goszleth Lajos: Felolvassa a beérkezett költségvetéseket, melyekből kitünik, hogy Antal Károly ajánlata a legelőnyösebb, mert vállalja az állványozás és elhelyezés költségeit is 4.800 pengőért szobronként. A többi müvek 4.800 pengős ajánlatában az állványozás és elhelyezés költségei nincs benne.

Gebauer Miklós: Maga is azon a véleményen van, hogy a pályázatok oly nivósak, hogy mind elfogadhatók és mind meg is felelnek a pályázati feltételeknek.

dr. Lepold Antal: A zsüriülés előtti egymásközötti beszélgetésből azt a következtetést vonja le, hogy a szobrászok megfeleltek feladatuknak: tanulmányozták és elmélyedtek a problémába. Ezért jó az eredmény. Sorrend szerint első helyre Antal Károlyt ajánlja, második helyre boldogfai Farkas Sándort, harmadik helyre Jálics Ernőt. Antal Károly szobrai kivitelezhetők, jól beleillenek majd a pécsi székesegyház homlokzatába. Azt tartaná helyesnek, hogy egy szobrász kapja a munkát, a többi öt 800 pengőt.

dr. Gerevich Tibor: Teljes mértékben osztja dr. Lepold véleményét. Antal Károly szobrai olyan jók, hogy apróbb változtatásoktól eltekintve, - még is lehet azokat valósítani.

dr. Lepold Antal: Egyes kisebb javítani valók lesznek, így pl. Szent Tamás bot helyett lándzsával legyen ábrázolva, stb. E hiányosságok kijavítását a mintázásnál a Központi Egyházművészeti Hivatal ugy is irányítja majd. Nemcsak a szobrok, de a hat rajz is jó. Anyagszerű, zárt szoboralkotások ezek a pályamüvek.

dr. Gerevich Tibor: Különösen kismeli a Székeskáptalan áldozatkészségét, és azt, hogy a Székeskáptalan ebben a fontos kérdésben szakértőket kivánt meghallgatni. Ezáltal követendő példát mutatott. Mint az Országos Egyházművészeti Tanács világi elnöke, hódol a Székeskáptalan helyes eljárása előtt.

dr. Molnár Ernő: bejelenti, hogy a szobrokat szeretné az egyházművészeti kiállítás rendezősége kiállítani az egyházművészeti kiállításon. Kéri a Székeskáptalan hozzájárulását.

Gebauer Miklós dr.: Készségesen hozzájárul.

Goszleth Lajos: Felolvassa a beérkezett költségvetéseket, melyekből kitünik, hogy Antal Károly ajánlata a legelőnyösebb, mert vállalja az állványozás és elhelyezés költségeit is 4.800 pengőért szobronként. A többi művek 4.800 pengős ajánlatában az állványozás és elhelyezés költségei nincs, benne.

Gebauer Miklós dr.: Felveti, reálisak-e az ajánlatok.

Goszleth Lajos: Reálisnak találja az ajánlatokat, mert a tárgyalások megkezdése óta cca. 30%-al emelkedtek az árak, igy tehát a 4.800 pengős ár nemcsak reális, de jutányos is.

dr. Lepold Antal: feltett kérdésére ezután a zsüribizottság egyhanguan elfogadta dr. Lepold Antal javaslatait, melyek szerint első helyre Antal Károly, második helyre boldogfai Farkas Sándor, harmadik helyre Jálics Ernő pályamüvét helyezni. Ugyancsak egyhanguan járul hozzá, hogy a kivitelt Antal Károly kapja, a többi müvészek pedig 800 pengős költségmegtéritést.

dr. Gebauer: Arra kéri a Központi Egyházmüvészeti Hivatalt, hogy a kiállitás után az összes szobrok elszállitását tegye lehetővé, hogy a pécsi Székeskáptalan is láthssa a pályázat eredményét - ugyanakkor pedig a pécsi Püspök ur Ónagyméltóságá is hozzájárulhasson a kivitelezéshez. A Székeskáptalan nevében megköszöni a Központi Egyházmüvészeti Hivatalnak, valamint a zsüritagoknak is kifejtett munkásságukat.

Budapest, 1941. február hó 28-án

Dr. Lepold Antal s.k.
protonotárius kanonok, az Orsz. Egyházmüvészeti Tanács elnöke.

Dr. Gerevich Tibor s.k.
egy.nyilv.r.tanár, az Orsz.Egyházmüvészeti Tanács világi elnöke.

Dr.Szentiványi Gyula s.k.
restaurátor, a Müemlékek Országos Bizottsága titkára.

Dr.Gosztonyi Gyula s.k.
okl.épitészmérnök,pécsi székesegyházi uradalmi mérnök

Dr.Gebauer Miklós s.k.
tolnai főesperes, c. apát.

Dr.Molnár Ernő s.k.
püsp.tan., az Orsz.Egyházmüvészeti Tanács előadója.

Tóth Gyula s.k.
szobrászmüvész, tanár

Goszleth Lajos s.k.
okl.épitészmérnök,az Orsz. Egyházmüvészeti Tanács helyettes előadója.

Ennek a birálati jegyzőkönyvnek 1-1 példányát minden pályázó megkapja.

Jelen jegyzőkönyv egy kivonata aláiratott a birálóbizottságnak 1941 január hó 28-án tartott záróülésén.

Antal Károly

Hobrász

A-25-41

Antal Károly

A-25-42

Nemzeti Újság Képes mell.
1938 ápr. 3

feljebb, egy aránylag szűk és mély körfolyosó beiktatásán túl a kupolacsarnok lenyűgözően magas méretezése (27·20 m) barokkos szellem szüleménye. Ugyancsak barokkgondolat a 24·86 m magasan fekvő főemeletre vezető lépcsősorral ellentétes irányban, a delegációs terem előtti folyosóba torkolló két lépcsőkar alkalmazása.

A barokkos alaprajzi és felépítési elgondolások keresztülvitelénél azonban az építész itt is a neogótika tektonikai és dekoratív elemeit használta fel.

A lépcsőcsarnoknak világos tónusú márvánnyal borított s a főemelet szintjéig húzódó falán páronként, nagy fesztávolságban álló hatalmas pillérkötegek és oszlopok, valamint a két hosszanti fal két-két pillér kötege tartják a mennyezetet. A kétoldalt 7—7 emelkedő mezőből álló boltozat, a hosszfalak pillérfejezeteiből ugyanoda irányuló 3—3 bordamezővel együttesen tartja az egész boltozati rendszer középső részét : a közös keretbe mélyített, a gótikában egyébként szokatlan, 3 vízszintes tükörsíkot.

A négy középső pillértől tartott s erősen profilozott bordaívek, a mennyezet központját tartó szerepüknél

A-25-34

Antal Károly

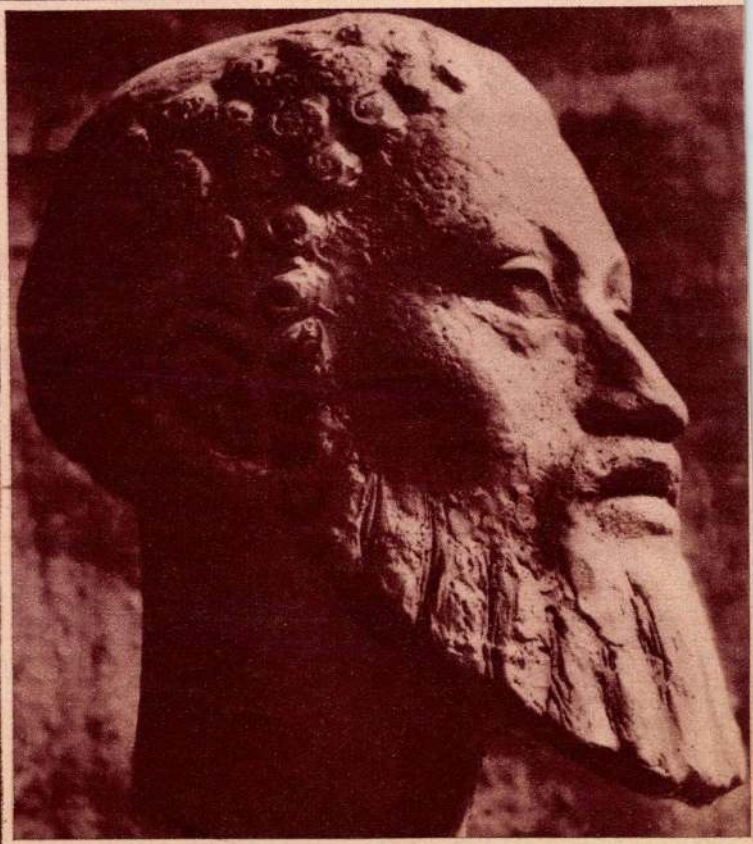

SZENT PÉTER

Antal Károly, a tehetséges fiatal magyar szobrász műve a római Egyh. Műv. kiállításon, melyet Mussolini a saját részére vásárolt meg

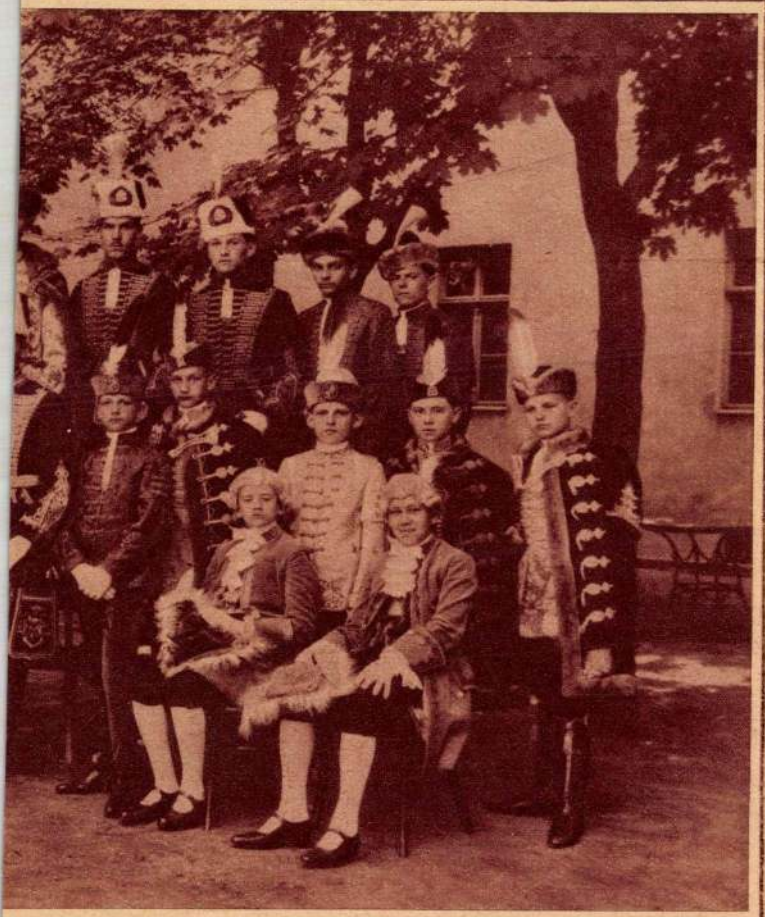

apata a Kath. Kör 40 éves jubileumi ünnepségén

A-25-37

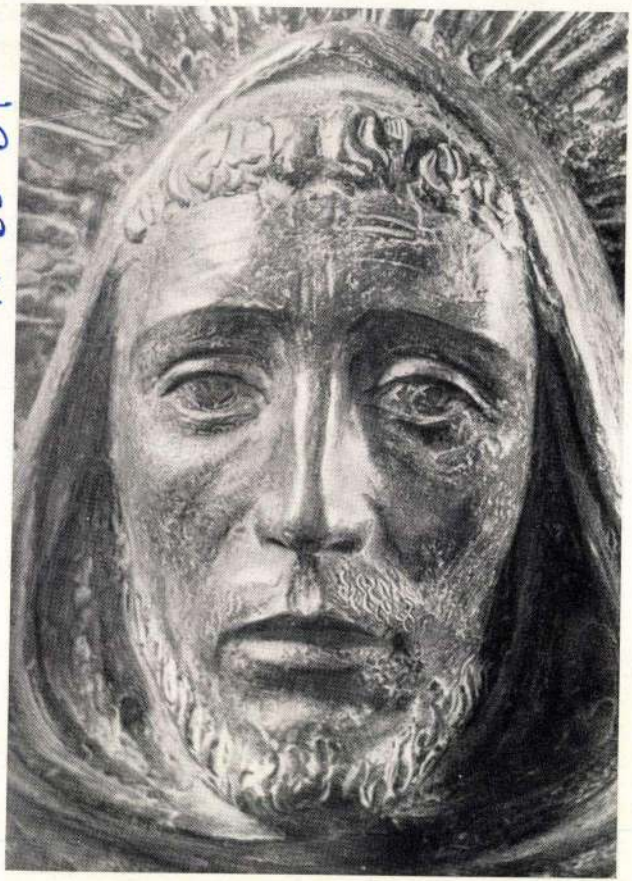

Assisi Szent Ferenc mellszobor-részlete (Budapest, Fővárosi Képtár), bronz, Antal Károlytól

Antal Károly

nobran

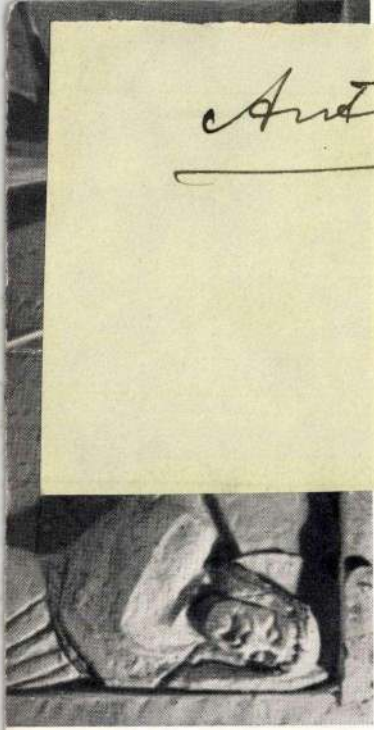

A-25-43

ANTAL KÁROLY: SZENT ISTVÁN KORONÁZÁSA. ESZTERGOM.
Károly Antal: Die Krönung Stefans d. Hl. Esztergom. — Károly Antal: L'incoronazione di Santo Stefano.

DOMANOVSZKY ENDRE: SZŐNYEGTERV. NEMZETI SZALON „1942." KIÁLLÍTÁS.

Endre Domanovszky: Teppichentwurf. — Endre Domanovszky: Progetto di tappeto.

ANTAL KÁROLY szobrása

A-25-44
Új forrás XX. évf. 1988.3.

Az 1938-as Szent István-év eseményei Esztergomban

Esztergom egyik legkiemelkedőbb idegenforgalmi programjának előkészítését 1932-ben kezdték meg. A *Nemzeti Újság* közölte Huszár Károly nyugalmazott miniszterelnök cikkét, amelyben nem kevesebbet fogalmazott meg, mint azt, hogy a Szent Imre évet követően meg kell kezdeni a felkészülést Szent István király halálának 900. évfordulójára. Az 1938-ban esedékes évforduló alkalmas arra, hogy megmozgassa az országot és a nemzetközi közvéleményt. Az *Esztergom* című helyi lap 1932. április 27-i számában hívta fel a figyelmet arra, hogy e jelentős esemény megünneplésében a város semmiképpen sem maradhat ki.

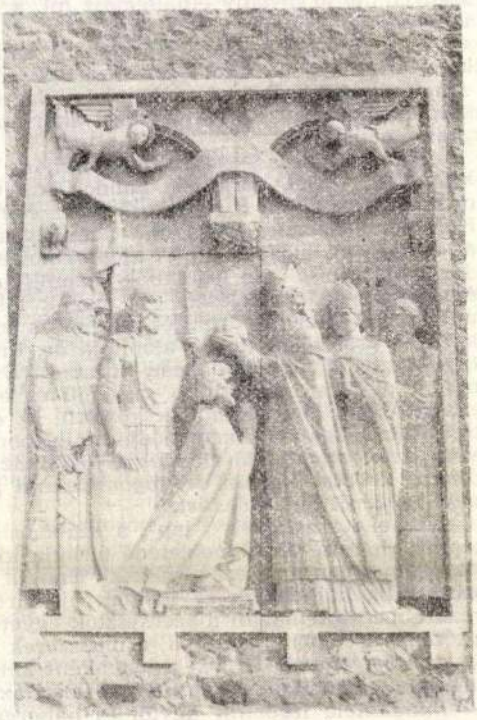

Antal Károly domborműve

Az országos programsorozatba való bekapcsolódás letéteményese, a királyi vár volt. Ez azonban még földdel borítva aludta több évszázados álmát. A feltárás munkálatainak gazdája az *Esztergom-vidéki Régészeti és Történelmi Társulat* felfigyelt a kedvező lehetőségre, s Lepold Antal elnökkel az élen azonnal megkezdte a tudományos felkészülést a nem mindennapi jelentőségű munkálatok elvégzésére.

A lehetőségre a régészek mellett az idegenforgalmi szakemberek is felfigyeltek. (Ez érthető, hiszen a történelmi várral bíró Eger idegenforgalmát soha nem látott magasságokba emelte az ottani feltárás.) A munkálatok megkezdésére bő két esztendőt kellett várniuk a szakembereknek. Az első ásó 1934. június 23-án mélyedt a földbe, a Műemlékek Országos Bizottságának megbízásából dolgozó Lepold Antal és Alaxa Kálmán irányításával. Néhány hónappal később, szeptemberben már a lehetséges hasznosítás reményében küldöttség érkezett Esztergomba, Bogisch Aladár helyettes MÁV elnökigazgató vezetésével. A látogatás kezdeményezője, Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter már többször járt itt, s ismerte a város értékeit. A jeles idegenforgalmi szakemberek és a város vezetői miután megtekintették az európai rangú műemlékeket feltáró ásatásokat, megállapodtak abban, hogy a felmerülő költségeket állami hozzájárulás mellett az érintettek, tehát az egyház, a vármegye és a város viselik majd. Szeptemberben a *Magyarság* című lap szervezésében újságíró csoport látogatta meg az ásatásokat. Az őket fogadó Gerevich Tibor kifejtette, hogy az „[...] esztergomi kutatás nemcsak régészeti kérdés, hanem valóban nemzeti ügy." (*Esztergom*, 1934. szeptember 26. 74. sz.) A világraszóló eredményeket a szakemberek a hazai hírforrásokon és szakmai fórumokon kívül a nemzetközi sajtó hasábjain is publikálták.

Szűk egy esztendővel később, 1935 pünkösd hétfőjén meglátogatta az esztergomi várat Gömbös Gyula miniszterelnök és és Hómanh Bálint kultuszminiszter is. A Lepold Antal, Lux Kálmán és Gerevich Tibor vezetésével tett sétát követően Serédi Jusztinián látta vendégül a magas vendégeket. Az ebéddel egybekötött tárgyaláson megállapodtak, hogy a kormány veszi kezébe az ásatások ügyét. Ezt igazolja

Gömbös Gyula Serédi Jusztinián hercegprímáshoz intézett levele, amely szerint „A magyar királyi kormány kötelességének tartja a kimagasló nemzeti műemlék teljes helyreállítását, és előterjesztésemre elhatározta, hogy rendelkezésre bocsátja az Árpád-házi királyok esztergomi palotájának művészi helyreállításához szükséges hitelt és felkérte a kultuszminisztert, hogy a Műemlékek Országos Bizottságának e munkálatok végrehajtására az utasítást és felhatalmazást akképpen adja meg, hogy a helyreállítás munkálatai Szent István király halálának kilencszázadik évfordulóján, 1938-ban lehetőleg befejezéshez jussanak." (*Magyar Sion*, 1935. 26. sz.)

Az ásatások előrehaladása és a jeles évforduló közeledése nyomán érzékelhetővé vált, hogy a felkészüléshez nem elegendő a hivatalos személyek erőfeszítése. Városi összefogásra van szükség. E felismerés jegyében kezdte meg működését 1935. december 7-én a 134/1935. közgyűlési határozattal létrehozott esztergomi Szent István emlékbizottság, hivatalos nevén a Szent István Év Központi Előkészítő Bizottsága, s annak hat albizottsága. 1936 júniusában dr. Radocsay László főispán, Frey Vilmos alispán és Glatz Gyula polgármester vezetésével küldöttség kereste fel Serédi Jusztinián hercegprímást s felkérve a Szent István-év fővédnöki tisztére. Serédi vállalta a megtisztelő feladatot. 1936 augusztusában Horthy Miklós Gömbös Gyulához intézett levelében — amely a *Hivatalos Közlöny* augusztus 20-i számában látott napvilágot — felhívta a kormányt: „[...] gondoskodjék, hogy az Árpád-házi királyoknak, III. Béla korában újjáépült palotájának helyreállítási munkálatai 1938 év augusztus 15-én Szent István halála napján befejezéshez jussanak, s a palota felavattassék [...]" (*Esztergom és Vidéke*, 1936. augusztus 23. 68. sz.) Az esztergomi Szent István Év előkészítő bizottsága, melynek élén előbb vitéz Szívós Waldvogel József nyugalmazott tábornok, majd Glatz Gyula polgármester állt, 1936 végére elkészítette az 1938. május 30 — 1939. május 30-ig terjedő időszak programtervezetét, s mintegy ötven példányban szétküldte az országban és a városban. A jubileumi emlékév programtervezete két részből állt. Az első a városrendezéssel kapcsolatos teendőket sorolta fel. Ez magában foglalta a Szent Tamás-hegy, a Nagy-Dunapart és több kisebb utca rendezését, a régi városkapu felállítását, a Vaskapuba vezető autóutat, a Prímás-szigeti Cifra-híd visszaállítását, sport és játszótér létesítését Szent István-szobor emelését vagy dombormű felállítását, Rudnay-emlékmű létesítését (esetleg Károly Róbert és Rudnay szobrainak elhelyezését a tanácsháza üresen álló kapufülkéiben), Balassa Bálint szobrának felállítását, a Bazilika állandó díszkivilágítását, a város tíz legnevesebb történelmi személyiségének dombormű révén történő megörökítését a városháza árkádjában, a Tát—Esztergom—Visegrád autóút megépítését, a Bazilika korábban megrepedt nagyharangjának a helyrehozatalát, repülőtér létesítését, s végül a Szent Imre Reálgimnázium számára új épület emelését. A tervezet második részében a jubileummal kapcsolatos ünnepségeket foglalták össze. Ennek legfontosabb része a feltárt és restaurált műemlékek felavatása, a Nagyboldogasszony-napi ünnepségsorozat a Szent Korona jelenlétében, a kormányzó fogadása, gyöngyösbokréta, vármegyei pedagógiai kiállítás, a Szent Jobb fogadása, az Eucharisztikus kongresszus zarándoklata, s a legkülönbözőbb szervezetek vándor- és díszközgyűléseinek sorozata volt. A nagyszabású program lebonyolításához Glatz Gyula polgármester, úgy is mint a bizottság elnöke, kérte az országos szervek pénzügyi támogatását. A tervezet — elnyerve a legfőbb körök rokonszenvét — néhány változtatással részévé lett a központilag szervezett ünnepségsorozatnak.

1937 márciusára világossá vált, hogy az esztergomi ünnepségek két csúcspontja közül az egyik 1938. május 31-e, míg a másik augusztus 15-e lesz. Május 31-én a Szent Jobbot vonaton hozzák Esztergomba, s a Bazilikában helyezik közszemlére, míg augusztus 15-én a feltárt királyi palotát adják át a nagyközönségnek, s felavatják Balassa Bálint szobrát, valamint a Szent István domborművet. E napon a tervek szerint Horthy Miklós is megtiszteli a várost és az ünnepségeket személyes jelenlétével, a tanügyi, illetőleg történelmi kiállítás megnyitásán jelen lesz a kultuszminiszter is. Fontos lépése volt az előkészületeknek az az 1937. május 12-én tartott ülés, amelyen az Országos Központi Szent István Bizottság, a helyi Szent István Bizottság és az Esztergom Főegyházmegyei Kongresszusi Nagybizottság tagjai vettek részt. A Huszár Károly volt miniszterelnök és más fontos személyiségek részvételével tartott értekezleten elhatározták, hogy a Szent Évet 1937. május 23-án hirdetik ki a Bazilika oszlopcsarnokában, s a nevezetes eseményhez kapcsolódva bemutatják Bánáti Buchner Antal új művét, a Missa Eucharistica-t. A városi Szent István Bizottság 1937 decemberében tartott ülésén áttekintette az addig végzett munkát, s megállapította, hogy Dudás László és Várnay Dezső tervei alapján megkezdődött a

eseményt követően ismét sorra-rendre következtek a különböző szervezetek ünnepi gyűlései. Többek között a kisdednevelők, a Magyar Turista Szövetség, a Biztosító Intézetek Szövetsége majd a Gyáriparosok Országos Szövetsége látogatott Esztergomba.

Az egymás után sorjázó konferenciákat, közgyűléseket mintegy megkoronázta az országos ünnepségek sorába emelt *Esztergomi Ünnepi Hét* eseménysorozata. Ennek programja augusztus 13-án, délután 5 órakor az Országos Szent Gellért Egyesület Szent Gellért utcai székházában kezdődött. Ezen részt vett Ernszt Sándor országgyűlési képviselő, dr. Radocsay László főispán és Glatz Gyula polgármester is. Az ünnepség keretében irodalmi műsor és zenés összeállítás hangzott el. A Szent Gellért himnuszt Várady Ferenc operaénekes énekelte, édesanyja, Váradyné Beliczay Ilona zongorakíséretével. A produkciót hanglemezen is rögzítették, remélve, hogy adandó alkalommal a Magyar Rádió is sugározni fogja. A rendezvénynek különleges vonzerőt kölcsönzött az a tény, hogy Beliczay Ilona az Esztergomi misét komponáló Liszt Ferenc leánya, Várady Ferenc a nagy zeneszerző unokája volt. A koncert után az esti órákban fényárban úszott a Bazilika és a Várhegy, s utasokkal zsúfolt sétahajó ringott a Nagy-Dunán. Másnap 14-én, 9 órakor főpapi szentmise volt a Bazilikában. Délután fél négykor a vitézi ünnepségek keretében megkoszorúzták az első világháború hősi halottainak emlékművét. A Dézsa Farkas András alkotta Balassa-szobor felavatására délután öt órakor került sor. Sághy Éva alkalmi szavatalát követően Sziny Gyula altábornagy mondott beszédet. Az ország elsőként felavatott köztéri Balassa-szobrát Glatz Gyula polgármester vette át a város nevében. Egy órával később Teleki Pál kultuszminiszter megnyitotta a pedagógiai kiállítást, amelynek a bencés gimnázium illetőleg a vízivárosi zárda adott helyet. Hét órakor szerenádot adtak a hercegprímás és a polgármester lakása előtt. Ezt kilenc órakor, a Katolikus Legényegyletben rendezett hangverseny követte Laurischin Lajos énekes, Albert Ferenc hegedűművész és a Mária Terézia gyalogezred Fügedy Sándor vezette zenekarának közreműködésével. A látványosságok sorozatát a Várhegyen rendezett tűzijáték zárta, fél tízkor.

Augusztus 15-én a Leventezenekar ébresztette a lakosságot. Nyolc órától gyülekeztek — mintegy kétezren — a hagyományos Nagyboldogasszony-napi felvonulás résztvevői. Fél tízkor Serédi Jusztinián hercegprímás ünnepi szentmiséjével folytatódott a program. Ezt követően fél tizenkettőkor került sor Horthy Miklós kormányzó jelenlétében a restaurált Vár és az Antal Károly alkotta Szent István-dombormű felavatására, Hómann Bálint nyugalmazott kultuszminiszter beszéde kíséretében. Este nyolc órakor lampionos csónakfelvonulás vonzotta a közönséget a Kis-Duna partjára.

A Nagyboldogasszony-napi ünnepi hét programja augusztus 20-án szentmisével zárult. Az ősz folyamán további szervezetek dísz- és vándorgyűlései követték egymást. Az eredeti terveket némileg módosította a Felvidéket visszacsatoló bécsi döntés. Emiatt a város szeptemberre tervezett díszközgyűlését december 23-ra halasztották. Ezen Lepold Antal üűnepi beszédével emlékeztek meg a jeles évfordulóról. A gazdag programsorozatot az Esztergom-vidéki Régészeti és Történelmi Társulat december 30-i(?) közgyűlése zárta.

Esztergom jelentős értékekkel gazdagodva, népszerűségének 800 000 látogatóval fémjelzett csúcsán zárta a kettős szent év eseménysorozatát, s bizakodva tekintett a jövőbe. A közelgő háború azonban más irányt adott a megindult kedvező folyamatoknak. A vér nélküli területrevízióért drága árat fizetett az ország s benne Esztergom is.

BÁRDOS ISTVÁN

GUNDA BÉLA

Bátky Zsigmond leveleiből

Bátky Zsigmond (1874—1939), a magyar néprajz kiemelkedő tudósa Komárom megye szülötte. Kocson látta meg a napvilágot 1874. január 5-én. Kora ifjúságáról nem sokat tudunk. Szülei gömöri eredetű jómódú földművesek voltak, de könnyelmű gazdálkodásuk és a családi pereskedések miatt vagyonukat elveszteték s Budapestre költöztek. Bátky Zsigmond itt végezte középiskolai tanulmányait, majd a Pázmány Péter Tudományegyetemet, ahol természetrajzból és földrajzból tette le szakvizsgáját. A pedagógiai vizsgát mellőzve, már mint a Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Tárának gyakornoka 1900 tavaszán doktori szigorlatot tesz. Doktori értekezésével *(Néhány adat a magyar Nagy Alföld klimatographiájához)* jelzi, hogy egyik kezét még a geográfia kilincsén tartja. A földrajzzal nem is szakította meg a kapcsolatát. Részt vett a Magyar Földrajzi Társaság életében. A *Földrajzi Közlemények*nek gyakori cikkírója, 1913—1919 között a társszerkesztője volt. A folyóiratban ő ad helyet Györffy István települési és építkezési tanulmányainak.

Szülőfalujába ritkán tért vissza. Leginkább csak azért, hogy atyai házát, és édesanyja, Bándics Eszter sírját felkeresse. Kocs község vezetősége 1912-ben felkérte Bátky Zsigmondot, hogy az újratelepítés 300. évfordulójára megrendezendő ünnepségre (1914) írja meg a falu történetét és néprajzát. A felkérés eredménytelen maradt. Később, 1941-ben Fél Edit írta meg Kocs néprajzi monográfiáját, ezt a társadalomnéprajz szempontjából jelentős munkát.

Bátky Zsigmond a századforduló óta — rövid megszakítással — a Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Tárában, a későbbi Néprajzi Múzeumban fejtette ki sokoldalú munkásságát. A múzeológia elveit éppen olyan jól ismerte, mint az általános néprajz kérdéseit. Kitűnő éleslátással foglalta össze Ratzel Friedrich és Bastian Adolf elméletét. Az előbbi a műveltségi javak vándorlásának, különböző központokból való terjedésének a híve. Az utóbbi az azonos gondolkodással magyarázta a műveltségi javak hasonlóságát. Bátky Zsigmond otthon volt a munkaeszközök, a település, az építkezés, a mesterségek, a népviselet, a pásztorkodás néprajzi világában. Az utóbbinál maradva meggyőzően fejtegeti, hogy a pásztorkodás régebben nemcsak a szegődött juhászokból, csikósokból, gulyásokból állott, hanem — mint Komárom megye középkori települései is bizonyítják — a kisebb birtokos elemet is magába foglalta. Ez az állattartással foglalkozó réteg sajátos életmódjával olyan népi kultúrát fejlesztett ki, amely eredetiségével méltán megérdemli, hogy pásztorkultúrának nevezzük. Ha a pásztorok használati eszközeit akár technikai, akár ornamentikai szempontból összehasonlító alapon vizsgáljuk, arra jövünk rá, hogy századok folyamán önállóvá formálódott magyar pásztorművészetünk is van, mely több forrásból táplálkozik ugyan, de „mindig magán viseli a pásztorélet bélyegét". Jellemzi Bátky Zsigmond a különböző vidékek pásztorkodását, s a dunántúliról azt mondja, hogy „sajátos stílust fejlesztett ki a tükrösök, só- és borotvatartók, botok és ostorok faragásában, polichrom díszítésében, kobakok (a lopótök egy fajtája) karcolásában s egy sajátságos alakú balta öntésében".

Bátky Zsigmond geográfus szemléletét megőrizve a néprajzi jelenségeket történeti perspektívába helyezte, s paraszti életünk hétköznapjainak és ünnepeinek vizsgálatát akadémiai szintű feladatnak tekintette. Számos idevonatkozó eszméje, gondolata napjainkban valósul meg — akadémiai égisz alatt. Élénken figyelte kora minden néprajzi áramlatát, s azokat tovább fejlesztve a magyar viszonyokhoz alkalmazta. Korábban Róheim Géza mellett Bátky Zsigmond tudományos gondolkodását hatotta át a legjobban az általános ethnológia vérkeringése. Művészien *Közép-Brazília természeti népei között* című munkáját úgy ültette át, hogy világosabb, életszerűbb, mint a német eredeti. Egy-egy rövid megjegyzéssel érzékeltetni tudta nagy tekintélyek munkáinak a hiányosságát. (Gondoljunk csak arra, amikor Ankermann Bernhardnak az afrikai kultúrák eredetéről írt alapvető tanulmányát összefoglalta, s szemére veti a szerzőnek, hogy tekintetbe kellett volna vennie az összehasonlító nyelvészet eredményeit.)

Esti Ujság

Ára 10 fillér

Budapest, 1939 január 31. Negyedik évf., 25. szám. Szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda, Budapest, VIII., József-körút 5. Postatakarékpénzt. csekksz. sz. 49.927.

Kedd

Előfizetési ár egy hónapra 2.20 P, negyedévre 6.60 P. Egyes szám ára hétköznap és vasárnap 10 fillér. A szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda telefonja *1-444-00

Bátorság

valóban kell ahhoz, hogy egy párt vagy egy kis frakció állandóan úgy tüntesse fel magát, mintha ő képviselné az országot. Kitartás valóban szükséges hozzá, hogy ezt a látszatot olyan bűvészi eszközökkel fent is tartsa, mint azt egyes magyarországi nyilasok teszik. Miután azonban nekik mindenhez megvan a bátorságuk és kitartásuk is, egyáltalán nem riadnak vissza olyan eszközök alkalmazásától, amelyek eddig merőben ismeretlenek voltak a magyar politikában. Ilyen többek között az a repülőgárda is, amely hol itt, hol ott bukkan fel az országban és igyekezik elhitetni a tájékozatlanokkal, hogy nemcsak alkalmi csapat, hanem ő maga a magyar nép.

Tegnap még Biharnagybajomban próbált közvéleményként mutatkozni a Budapestről kirendelt szervezett sereg. Vasárnap már Lovasberényben tűnt fel úgy is, mint szavalókórus, úgy is, mint lovasberényi választópolgár. Egy másik különítmény a gyömrői kerülettel akarta elhitetni, hogy ott is a nyilasok vannak többségben. Holnap talán ismét Biharnagybajomba repül a gárda, aztán, ha kell, a Dunántúlon vagy a Duna-Tisza közén jelentkezik a magyar milliók nevében. Hiba csak annyi van a dologban, hogy amikor mód és alkalom nyílik rá, ezek a magyar százezrek és milliók következetesen és határozottan tiltakoznak ellene, hogy összetévesszék az ide-oda utazgató nyilas csoportosulással. A magyar faluk népe jókat mosolyog, de a nyilasok számára boszszantó következetességgel mindenkor ellenük szavaz. Az országban megtartott időközi képviselőtestületi választásokon például hatszáznegyvenöt nemzeti egységpárti képviselőtestületi taggal szemben mindössze — huszonöt nyilasnak sikerült bekerülnie. Pedig ezek a választások még faluhelyen is titkosak voltak, tehát senkisem állíthatja, hogy terror vagy elnyomás okozta volna ezt a vereséget. Egyszerűen az történt, hogy az ezertagú utazó- és repülősereget semmiképpen nem lehetett az országban úgy szétosztani, hogy mindenüvé jusson belőle.

Hogy mennyire nincs talaja a nagyarányú és soha nem látott mozgalomnak kikiáltott nyilas tábornak, azt ékesen igazolták nemcsak a községi választások, hanem egyéb lényeges körülmények is. Gyömrőn például hiába fenyegették veréssel és házfelgyujtással a jobboldali választópolgárokat, ezek óriás többséggel tettek hitvallást vitéz Imrédy Béla miniszterelnök politikája mellett és választották képviselőjükké Kolosváry-Borcsa Mihályt. A Magyar Élet Mozgalom megindulása óta a gyömrői választás volt az első mérkőzés, amelynek során a Nemzeti Egység Pártja, a komoly jobboldaliság és igazi fajvédelem mérkőzött meg a nyilas táborral. Az eredmény joggal sujthatja le a repülőgárda mozgatóit. Mert a gyömrői győzelem újabb igazolása annak, hogy a magyar tömegek minden erőszakos megfélemlítési kísérlet ellenére is bátorsággal és kitartással követik — óh, nem a szenvedélyek húrjain játszó felelőtleneket, — hanem a hivatott jobboldali vezéreket.

A gyömrői választópolgárság impozáns állásfoglalása sokaknak szól. A nyilasgárda és a kisded mozgócsapat vezéreit pedig arra figyelmezteti, hogy a jövőben csinyján kell bánni a milliók nevében elhangzó hangos kijelentésekkel.

HITLER ma bejelenti az összes német követeléseket

Feszült izgalommal várja az angol közvélemény a Führer beszédét

„Világtörténelmi jelentősége van a mai napnak" – írja az olasz sajtó

BERLIN, január 30.

Ma, hétfőn este nyolc órakor tartja a nagynémet birodalmi gyűlés ülését, de már a korareggeli órákban a főváros és valamennyi német város ebből az alkalomból zászlódíszt öltött. A birodalmi fővárosban már vasárnap összegyültek a birodalmi gyűlési képviselők. Vasárnap este Frick belügyminiszternél bajtársi vacsorán mutatkoztak be az eddig ismeretlen osztrák és szudétanémet képviselők. Hetvenhárom osztrák képviselő volt jelen Seyss-Inquart birodalmi helytartó vezetésével és negyvenegy szudétanémet képviselő Henlein Konrád birodalmi biztossal az élén.

A német rádióállomások már a korareggeli órákban megkezdték a nap politikai jelentőségének méltatását.

A nemzeti szocialista párt hivatalos lapja, a Völkischer Beobachter külön mellékletet adott ki „A VII. esztendő küszöbén" címmel.

Olaszország támogatja a német igényeket

ROMA, január 30.

Hitler kancellár hétfő esti beszédét az összes olasz rádióállomások is közvetítik. Az eredeti közvetítésen kívül olasz nyelvű fordításban is közlik a beszédet. A hétfő reggeli olasz lapok világtörténelmi napról írnak, Mussolini lapja a Popolo d'Italia megállapítja, hogy az egész nemzetközi közvélemény feszült várakozással néz a hétfőesti beszéd elé. Hitler kancellár a lap véleménye szerint ebben a beszédében Németország jogos igényeit fogja leszögezni. Olaszország álláspontja ebben a kérdésben az, hogy teljes mértékben elismeri és támogatja ezeket a jogos német igényeket, — írja a félhivatalos lap.

Fantasztikus találgatások az angol lapokban

London, január 30.

Hitler Adolf vezérkancellár hétfőesti birodalmi gyűlési beszéde elé az angol sajtó feszült érdeklődéssel tekint. A lapok találgatásokba bocsátkoznak a német államfő beszédét illetően és *felsorolják az elképzelhető valamennyi feltevést.* Míg a lapok egyrésze úgy véli, hogy a vezérkancellár bejelenti majd *Németország új követeléseit Keleten, addig a Sunday Times azt állítja, hogy az 1939-es év Németország számára a nyugati külpolitikai sikerek jegyében fog állani.*

A lap diplomáciai szerkesztője állítólagos értesüléseit közli, amelyek szerint Németországban különböző katonai intézkedések történtek volna. Azt állítja a lap, hogy Karintiában csapatösszevonásokat hajtottak végre, továbbá, hogy katonai tanácsadókat küldtek Líbiába és hogy Németországból nagymennyiségű munciót indítottak volna útnak Olaszországba. A lap diplomáciai szerkesztője szerint mindez arra mutat, hogy Németország most „nyugati offenzivára készül."

A *Sunday Times* személyi változásokat jósol a német kormány összetételében. *Frick* birodalmi belügyminiszter állítólag nyugalomba vonulna és helyét az SS vezére, *Himmler* foglalná el. Megismétli a lap az angol sajtó egyrészének multheti — időközben megcáfolt — híresztelését is, amely szerint *Göring vezértábornagy hadügyminiszter lesz, sőt bizonyos körülmények között birodalmi kancellár is.*

Anglia óriási arányú légifegyverkezésbe kezdett

London, január 30.

Chamberlain miniszterelnök *Birminghamban* megtartott szombatesti beszédének kiegészítéseképen a lapok hétfőn különböző adatokkal világítják meg *Anglia légi felfegyverzésének jelenlegi állását.* A miniszterelnök, mint ismeretes, nyomatékkal mutatott rá a légi felfegyverzés terén elért eredményekre.

A *Daily Herald* hétfőn reggel elsőoldalas, feitűnő beállítású cikkében vázolja *Anglia* hadirepülőgépgyártásának jelenlegi helyzetét.

A lap szerint Anglia három hónapon belül már annyi repülőgépet tud majd előállítani, mint egyetlen más európai állam sem. A lap adatai szerint a jövő háborújában az angol repülőgépgyártás már abban a helyzetben lesz, hogy naponta száz hadirepülőgépet tud majd előállítani.

Megemlíti a lap, hogy több nagy repülőgépgyár tulajdonképpen még nincs is üzemben, így például *Nuffield lord* és *Austin lord* két hatalmasarányú gyáruzeme sem kezdte még meg a repülőgépgyártást. Azonkívül még számos gyár átállítása repülőgépgyártásra még nem ért véget. *A lap nincs abban a helyzetben, hogy közölje az angol repülőgépgyártás számszerű adatait, mert ez szigorú katonai titok.*

A Daily Telegraph, amely szintén foglalkozik ezzel a kérdéssel, megálla-

pítja, hogy a repülőgépgyártás Angliában a mult év óta megnégyszereződött és most az angol gyárak havonta 400 hadirepülőgépet állítanak elő. Gyorsított ütemben folyik a pilóták újoncozása és kiképzése is.

Rövidesen már eléri a tizezres létszámot a polgári Air Guard pilótának száma. A polgári légvédelmi szolgálatban résztvevő kiképzett megfigyelők száma 14.000.

Magyarbarát cikk a belgrádi Vremeben

Belgrád, január 30.

A *Vreme* vasárnapi számában *Ivios Alexa* belgrádi egyetemi tanár *„A magyar és jugoszláv nép barátságai és szövetségei a multban"* felirású cikkében a két ország közeledésének megvalósítása mellett száll sikra. A cikkíró tanulmányszerű cikkében összehasonlítja a két nép tulajdonságait, sajátosságait és multját s arra a megállapításra jut, hogy a két népet egymásra utalja a sok hasonlóság és a mult sok közös szenvedése. *A két népnek barátként kell a jövőben egymás mellett élnie és vállvetve kell a szebb és boldogabb jövőt biztositania.*

„Titkárnője" fényképében csempészett valutát

A valutaügyészség detektivjei *Tóth* Sándor vezetésével újabb nagyarányú pengőcsempészési bünügyet lepleztek le. A nyomozás eredményeképpen

vasárnap délelőtt a soros ügyész letartóztatta Sonnenfeld György bécsi bankárt

és titkárnőjét, Uhlirt Margarétát.

A detektívek megállapitották, hogy *Sonnenfeld* György titkárnőjével együtt

körülbelül kétszázezer pengőt sibolt ki Magyarországból Bécsbe, illetve Zürichbe.

A sibolásokat rendszerint úgy hajtották végre, *hogy a leányról Budapesten nagyformájú fényképeket készittettek s a fényképet kettős boritéklapja alá százpengősöket raktak*, azután a fotografiákat kiküldték Bécsbe, vagy Sonnenfeld György Zürichben lakó István bátyjának.

A valutaügyészségen mindkét gyanusitott tagadta, hogy büncselekményt követett volna el, *a nyomozás azonban annyi terhelő adatot produkált ellenük, hogy a soros ügyész végül is előzetes letartóztatásba helyezte őket.* Megállapitották azt is a leány útleveléből, hogy az utóbbi egészen rövid idő alatt

tiz alkalommal utazott Budapestről Zürichbe és vissza és valamennyi útja alkalmával összeköttetést keresett a Zürichben élő Sonnenfeld Istvánnal, akitől átvette a megbizásokat, hogy azokat Budapesten teljesitse.

A leány vallomásában azt hangoztatta, hogy ő csak egyszerű titkárnői teendőket végzett, a nyomozás eddigi eredményei azonban azt bizonyitják, hogy *Uhlirtz Margareta ennek a valószinüleg nemzetközi sibertársaságnak futárja volt*, tehát maga is ténylegesen részt vett a bünceselekmény elkövetésében.

A valutaügyészség egyidejüleg kérte a zürichi rendőrhatóságokat, hogy *az ott élő Sonnenfeld Istvánt tartóztassák le.* A detektívek folytatják a nyomozást, mert nincs kizárva, hogy Sonnenfeld Györgynek a magyar fővárosban *büntársai is vannak.*

A budapesti ügyészség az üggyel kapcsolatban ma délben hivatalos jelentést is adott ki, amelyben közli, hogy Sonnenfeld György és titkárnője a Svájcba szökött Sonnenfeld István, *Heszterényi* Géza és *Heves* Elemér, valamint az egyik zürichi bank *Krausz* nevü tisztviselőjének segitségével követték el a visszaélést.

A kicsempészett pengőket Sonnenfeld István és társai svájci frankért adták el, a frankokat pedig Budapesten Sonnenfeld György és mások útján, mint svájci frankkifizetést *zugárfolyamon adták tovább.* A hivatalos jelentés szerint a letartóztatás ellen dr. Sonnenfeld és titkárnője felfolyamodást jelentettek be.

FIZESSEN ELŐ

Előfizetési ár: egy hónapra 2.20, negyedévre: 6.60 P. Egyes szám ára hétköznap és vasárnap 10 fillér

az Esti Ujság-ra

Nagy forgalom

Két kis szoba és néhány főnyi személyzet rövid hét esztendő alatt: nyolc hatalmas teremben dolgozó, napi tizenhárom-tizennégy órát talpon levő harminchárom főnyi „alkalmazottal" működő intézménnyé nőtt, forgalma pedig elérte a nyolcvanhárommillió pengőt... Hol van még vállalat Magyarországon, amely ilyen szédületes tempóban, ilyen amerikai méretekben fejlődött volna? És ez a meredeken felfelé vágtató fejlődés kilencvenkilenc százalékig a magyarországi zsidóságnak, e zsidóság vállalkozó szellemének köszönhető, — bár talán ez az egyetlen vállalkozás, amelyben kezdeményező szerepét nem szivesen vállalja és ismeri be. Ez a szédületes tempóban fejlődő intézmény ugyanis — a budapesti valutaügyészség, amely megalakulásakor két kis szobában huzódott meg a Szent István-körúton, ma pedig nyolc hatalmas teremben a detektívek egész seregét, hivatalnokok légiját foglalkoztatja, s az elmult hét év alatt hivatalos megállapitás szerint nyolcvanhárommillió pengőnek az országból való kisibolását akadályozta meg.

Vonaton, autón, repülőgépen, autópneumatikokban, vasúti fűtőtestek csövében, karokra és lábakra alkalmazott műgipszkötésekben s még Isten tudja, hány más módon indultak a százezrek és milliók az ország határai felé, hogy egy tekintélyes részük a detektívek éberségén ott megrekedjen. De ki tudja, hányszor sikerült a bibliai nevü Chájimoknak, Jicháknak, Niszenoknak, a civilizáltabb Arnoldoknak, Hugóknak, Miksáknak mégis kijátszaniok a hatósági ellenőrzést, s megkárositani a legnehezebb időkben az országot?

Megdöbbenve és eliszonyodva lapozzuk a valutaügyészség statisztikáját, amelyben igazán nincs semmi tendencia, s azt kérdezzük magunktól: vajjon elegendőek-e az ország gazdasági elvérzésén munkálkodó siberek visszarettentésére azok a börtönbüntetések, amelyeket a bíróságok kiszabnak? Vajjon visszatartja-e a zugtőzsdéseket, aranyat, kötvényt és idegen pénzt a határokon áttolvajló talmudistákat, bankárokat, kereskedőket a busás hasznot igérő manipulációtól az internálás kockázata? Ugylátszik nem... S ezért jó volna ennek a hazaárulással szinte már egyforma bünnek megtorlására valami keményebb eszközt alkalmazni...

Boroszló városának Szendy polgármester ünnepélyesen átadta Mátyás király mellszobrát

Boroszló, január 30.

Az évszázados gazdasági és kulturális kapcsolatok, amelyek Szilézia fővárosát Magyarországgal, különösen pedig Budapest székesfővárossal összefüzik, most még jobban elmélyülnek.

Vasárnap délben adta át az ősrégi boroszlói városháza előtt Szendy Károly, Budapest polgármestere Mátyás király mellszobrát.

Mátyás korában fejezték be a boroszlói városháza épitkezését a déli épületszárny felépitésével. Az ünnepélyes alkalomból megjelentek a város tanácsnokai és vezetői mellett az állam, a párt, a hadsereg, valamint a kulturális és gazdasági élet kiválóságai is. Az ünnepségen a szilézíai filharmonikusok fúvószenekara is szerepelt.

Dr. Fridrich főpolgármester szivélyesen üdvözölte a nagymultú és gyönyörü magyar főváros polgármesterét, aki a berlini egyetem közigazgatási intézetében fog előadást tartani. A főpolgármester hangsúlyozta, hogy a magyar vendégek látogatása nagy örömet és nagy megtiszteltetést jelent Boroszlónak és egész lakosságának.

A magyar Himnusz elhangzása után *Szendy* polgármester emelkedett szólásra. Mindenekelőtt Budapest székesfőváros üdvözletét tolmácsolta és

annak a reményének adott kifejezést, hogy Mátyás királynak most átadott márványszobra a két város történelmi kapcsolatait a mai nemzedékben újra életre kelti.

Felkérte dr. Fridrich főpolgármestert, hogy Boroszló városa nevében vegye át a szobrot.

Fridrich főpolgármester a magyar történelem nagy alakját ábrázoló szobrot

szivből jövő köszönettel vette át.

s kijelentette, hogy ez a mü a boroszlói városháza új dísze lesz és méltó helyet foglal el a város történelmi és újabbkeletü kincsei között.

A német himnusz hangjaival végződött a boroszlói városházán rendezett ünnepség. A városházára a magyar vendégek tiszteletére a horogkeresztes zászló mellé a magyar zászlót is felhúzták.

A szilézíai sajtószövetség szombaton rendezte idei sajtóbálját, amelyen Szendy Károly, Budapest polgármestere és kisérete, akik éppen Boroszlóban időztek, szintén megjelentek.

Fontos tanácskozás a miniszterelnöknél a zsidójavaslat ügyében

A zsidó törvényjavaslat ügyében — amely változatlanul a politikai élet érdeklődésének homlokterében áll —, *a mai napon döntő jelentőségü tanácskozások lesznek.*

Délben vitéz Imrédy Béla miniszterelnök tart megbeszélést Tasnádi Nagy András igazságügyminiszterrel.

A megbeszélésbe a törvényjavaslat előadóját, *Makkai* János képviselőt is bevonják.

Tudvalevőleg *Makkai* János volt a Nemzeti Egység Pártja úgynevezett zsidóbizottságának előadója s miután őt választották meg a törvényjavaslat előadójául is, *a javaslattal kapcsolatban esetleges módositásokat ő fogja előterjeszteni a bizottságban és a Házban.*

Ugyancsak a zsidójavaslat részleteinek letárgyalása céljából

ül össze ma délután hat órakor a Nemzeti Egység Pártjának értekezlete.

Ilyen módon előreláthatólag a mai napon megtörténik az illetékes tényezők végleges állásfoglalása, a javaslattal kpcsolatosan felmerült különböző kívánságok ügyében s remélhető, hogy a továbbiakban a *bizottsági tárgyalás az eddiginél gyorsabb mederben halad majd előre.*

A képviselőház egyesitett bizottsága holnap délelőtt 10 órakor ül ismét össze s délelőtti és délutáni ülésben tárgyalja a törvényjavaslatot.

Politikai körökben azt remélik, hogy az az általános vita most már rövid időn belül befejeződik és a hét végére a részletes vita is véget ér, *a jövő héten tehát a plénum megkezdheti tárgyalásait.*

Átadták a miniszterelnöknek Nagykanizsa diszpolgári oklevelét

A politika eseményei közé tartozik, hogy ma délelőtt 11 órakor gróf *Teleki* Béla főispán és *Krátky* István polgármester vezetésével

Nagykanizsáról népes küldöttség kereste fel vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt, hogy átadják a város diszpolgári oklevelét.

Vitéz *Imrédy* Béla a miniszterelnökségi palotában fogadta a nagykanizsaiak küldöttségét.

Vay államtitkár biztos győzelmét várják Nagybajomban

Politikai körökben élénken kommentálták az időközi választásokat is. *A gyömrői választás nem hozott meglepetést, mert előre várták vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály fölényes győzelmét*, ami valóban be is következett, dacára a rendkivüli hangos és a kortézia összes eszközeit bőségesen kimerítő nyilas agitációnak. Miután a Magyar Élet Mozgalmának zászlóbontása óta ez volt az első időközi választás,

ennek eredményében is a miniszterelnök politikájának átütő sikerét látják.

Politikai körök véleménye szerint

hasonló eredmény várható a biharnagybajomi kerületben is.

Báró Vay László miniszterelnökségi államtitkárnak két ellenfele van: egy független kisgazdapárti és egy nyilas. A független kisgazdapárti jelölt tábora igen csekély.

A nyilasok ott is a megszokott túlhangos módszerekkel dolgoznak, kortesek százai lepték el a kerületet, de erőszakos fellépésük a kerület józan választói, elsősorban a gazdaközönség körében, általános visszatetszést keltett.

Vasárnap a kerületben járt és több beszédet mondott *Antal* István igazságügyi államtitkár, holnap pedig *Bárczay* János és *Kölcsey* István alelnökök vezetésével a Nemzeti Egység Pártjának több képviselője utazik a kerületbe. A választás február 2-án, csütörtökön lesz s nincs kétség azirányt, hogy báró *Vay* László nagy győzelmét fogja eredményezni.

Súlyos autóbaleset érte a ruszin propaganda-főnök családját

Máramarossziget, január 30.

Husztról, Kárpátoroszország tővárosából szombaton este nagyobb társaság jött át *Máramarosszigetre*, hogy résztvegyen a *Vörös Kereszt* báján. A bálról hazatérő társaságot súlyos szerencsétlenség érte, *Komarinski*, a kárpátorosz kormány propaganda-főnöke feleségével és több cseh-szlovák tisztel automobilokon jött a bálra és vasárnap hajnali órákban indultak vissza Husztra. *Técső közelében a Komarinski-család automobilja alatt beszakadt egy jáhid és az automobil három utasával a kocsi a mélységbe zuhant. A Komarinski-család három tagját súlyos állapotban szállitották a máramarossigeti kórházba.*

— Hét és félévi börtönre ítéltek egy berlini zsidót fajgyalázásért. Berlinből jelentik: Helmut *Meyer* 41 éves zsidót a berlini büntetőtörvényszék hét és félévi fogházra és nyolc évi jogvesztésre ítélte fajtisztaság ellen elkövetett büntett miatt. *Meyernek* a nürnbergi törvényszék kibocsátása után is *több árja származású növel volt viszonya.* Az itélet indokolásában rámutattak arra, hogy az árja nőkkel annál könnyebben ismerkedhetett meg, mert külsején nem lehetett egykönnyen felismerni zsidó származását. *Az elitélt különben evangélikus vallású, sőt már apja is ezt a vallást követte, noha fajilag mindketten telivér zsidók.*

KÉPEK A VASÁRNAPI FINN-MAGYAR ATLÉTIKAI VIADALRÓL

A BALOLDALI FELSŐ KÉPEN A 110 MÉTERES GÁTFUTÁS MEZŐNYE VERSENYKÖZBEN, BALRÓL JOBBRA DR. SZABÓ, VAJNÓ SUVIVUO, JUSSILA ÉS HIDAS. A KÖZÉPSŐ KÉPEN SZABÓ MIKLÓS AZ 1500 MÉTERES SÍKFUTÁS CÉLJÁBAN, A JOBBOLDALI KÉPEN SZILÁGYI ÉS KELEN A 10.000 MÉTERES SÍKFUTÁS UTÁN TISZTELEG A KORMÁNYZÓ ELŐTT, A BALOLDALI ALSÓ KÉPEN TUOMINEN, KELEN ÉS A GYŐZTES SZILÁGYI A 10.000 MÉTERES SÍKFUTÁS EGYIK FORDULÓJÁBAN

A zsidókat kitiltotta a búcsúkról és piacokról a hevesi alispán

Eger, szeptember 23
(A Pest egri tudósítójának telefonjelentése)

Okolicsányi Imre alispán véghatározatot hozott és ebben elrendelte, hogy a vármegye két megyei városában, Egerben és Gyöngyösön, továbbá valamennyi községében *a zsidó árusok búcsúkon, heti- és napi piacokon a jövőben egyáltalán nem kaphatnak helyfoglalási és árusítási engedélyt.*

Az alispáni rendelkezés indokolása kimondja, hogy zsidóknak a búcsúkon való árusítás eltiltása a 80.158/1922. KM sz. rendeletből folyik *s a zsidóknak a búcsúkon való üzérkedése ellen a vallásos felfogás mindenkor tiltakozott.*

A zsidóknak a heti- és napi piacokról való eltiltását pedig — az indokolás szerint — *a zsidótörvény szellemének a gazdasági élet ezen ágára való alkalmazása okából rendelte el az alispán.* A zsidók kezében lévő tőke segítségével ugyanis *a zsidók az egyes vásárokat elözönlötték és keresztény kereskedőket onnan kiszorították.* A hatszázalékos arányszám alkalmazása itt célra nem vezetne, mert a 6 százalék tőkeerős zsidó kereskedő a 94 százalék keresztény kisiparos részére *olyan egészségtelen versenyt támasztana, ami ellentétben lenne a zsidótörvény szellemével.*

Pest—Magyarország—IBUSz

Különvonat

Útlevél nélkül utazhat

Pozsony—Pöstyén—Zsolnára

1940. okt. 6—10

Menetdíjak:

	III. oszt.
Budapest—Pozsony és vissza	28.50 P
Budapest—Lipótvár—Pöstyén és vissza	30.50 »
Budapest—Vágújhely—Trencsén—Trencsénteplic—Nyitra és vissza	35.— »
Budapest—Zsolna és vissza	42.— »
Érsekújvár—Pozsony és vissza	16.50 »
Érsekújvár—Lipótvár—Pöstyén és vissza	19.— »
Érsekújvár—Vágújhely—Trencsén—Trencsénteplic—Nyitra és vissza	26.— »
Érsekújvár—Zsolna és vissza	30.50 »
Galánta—Pöstyén—Lipótvár és vissza	14.50 »
Galánta—Vágújhely—Trencsén—Trencsénteplic—Nyitra és vissza	19.— »
Galánta—Zsolna és vissza	26.— »
Szene—Pozsony és vissza	10.— »

Ezen utazásokhoz a rendőrség által kiállított fényképes »Igazoló-jegy« elégséges.

M. N. B. 1359. sz. eng.

Jelentkezési határidő: 1940 szept. 25.

Felvilágosítás és jelentkezés:

Pest—Magyarország Utazási és Menetjegyirodája, VII., Erzsébet-körút 7. sz. Tel.: 422—985. IBUSz—MÁV hiv. Menetjegyiroda, V., Vigadó-tér 2. és összes fiókirodái.

Az intervenciós borárak újabb szabályozása

A MASzOBSz foglalkozott a must- és borárakkal és a következő árakat állapította meg:

Édes must 12 cukorfokon alul, cukorfokonkint 4 fillér;
édes must 12 cukorfoktól 14 cukorfokig, cukorfokonkint 4.5 fillér;
édes must 14 cukorfokon felül, cukorfokonkint 5 fillér.

Az árak úgy értelmezendők, hogy a megszabott ár az összes cukorfok után fizetendő és nemcsak a különbözet után. Az árak a MASzOBSz pincékbe szállítva és ott átvéve értendők.

A MASzOBSz megállapította *az óborok* árát is és pedig az Alföldön kommerzborokra Mallingandfokonkint 9 fillérért ab MASzOBSz pince, beszállítva.

A *minőségi* borvidékeken ezzel szemben az árak magasabbak.

Antal István Szent László példaadásáról

Kőbányán vasárnap avatták fel Szent László szobrát. A leleplezési ünnepélyen a megnyitó beszédet

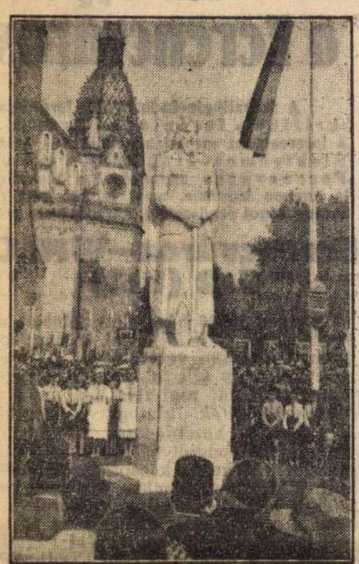

A KŐBÁNYAI SZENT LÁSZLÓ-SZOBOR, amelyet tegnap lepleztek le nagy ünnepség keretében

Dongó Orbán fővárosi bizottsági tag mondotta, majd *Antal István igazságügyi államtitkár tartotta az ünnepi beszédet.* Hangoztatta, hogy a krisztusi kereszt és a magyar kard összefonódása szentlászlói szimbolumának túl kell világítania a mult századok ködét és ma is hatalmában kell tartania a magyar lelkeket. *A magyar sors súlypontja ma is a magyar kardon nyugszik.* Szent László nagystílű nemzeti külpolitikájával hatalmas birodalmak és ütköző nemzetközi erők között *biztosította a nemzet függetlenségét és európai elhivatottságát.*

Amint neki volt bátorsága, ha kellett, vaskesztyűs kézzel a széthúzó és megbontó erőket magasabbrendű nemzeti fegyelem keretébe beleszorítani, úgy minden idők magyar nemzetvezetése csak akkor lesz üdvöthozó, ha bölcsességgel, erővel, bátorsággal *meg tudja teremteni a széthúzó magyar erők összhangját.* Minden magyar embernek helyet kell szorítani a nemzet terített asztalánál, mégpedig úgy a kenyér, mint a jogok asztalánál. S ha ez elv megvalósítása végett át kell szervezni gazdasági életünket, meg kell szüntetnünk bizonyos előjogokat, le kell bontani egyes társadalmi előítéleteket, *ezt habozás nélkül kell megtennünk.*

Antal István államtitkár ünnepi beszéde után *Szendy* polgármester a főváros nevében *átvette a szobrot,* amelynek talapzatán ezután elhelyezték a koszorúkat.

Nyilttér

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Világmárkák legjobb választéka

Sternberg

Tangóharmónika

Rádió hegedű

Sternberg

királyi udvari hangszergyár

Budapest, VII., Rákóczi-út 60.

Kérjen árjegyzéket!

LOSPORT

A favorit Ildikó könnyen nyerte a gróf Károlyi emlékversenyt

Derült, napfényes időben, szokatlanul nagyszámú közönség előtt rendezte meg a *Lovaregylet* vasárnapi versenyeit, melynek keretében futtották a legifjabb évjárat »hölgyei« részére kiírt *Gróf Károlyi Gyula*-emlékversenyt.

A *16.000 pengővel* díjazott futamban nem volt gondjuk a favoritjátékosoknak a győzelemre: *dr. Balogh Kálmán és Szabó Lajosné közös tulajdonát képező Ildikó (bukméker oddsa 5:10) igen könnyen nyert az Angliából importált Divination (Balogh) és Quebec (Nagy) ellen.* A nyerőt az újból formába lendült *Klimscha* Albert lovagolta, aki *Ildikón* kívül *Fénysugárral* és *Csongorral* is első lett. *Fénysugár* győzelme — hogy is mondjuk csak — némi *»meglepetést«* keltett, tekintve, hogy *a Festetics-ló egy héttel ezelőtt igen-igen rosszul szaladt.* Dehát a versenyló nem gép... Ez a mondás *Fénysugár* esetében úgylátszik különösen aktuális. *Legyünk megértőek...*

Néhány őszinte szó „Spidi"-ről, aki jobb, mint valaha...

Három versenyeredménnyel kezdjük: Nyeretlen kétévesek versenye: 1. **Dallás**, lov.: *Szokolai*. Welterhendikep: 1. **Blue boy**, lov.: *Szokolai*. Kelenföldi díj: 1. **Mitugrálsz**, lov.: *Szokolai*.

Szokolai István, a *»Spidi«*, ahogy *Alagon* és a lósportvilágban hívják, a hétvégi versenynapokon *három* futamban haladt át elsőnek a célon. Mindhárom győzelem, — mondhatjuk — három sportélmény volt. A *»Spidi«* ezen a kettős versenynapon egy kis ízelítőt adott a közönségnek azokból a régi időkből, *amikor Szokolai István naponta nyerte a versenyeket*, kettesével, hármasával s mikor egy-egy győzelem után *ezrek és ezrek tapsvihara között vezették vissza lovát a mázsálóhoz.*

A három verseny közül kettő rövid távolságú volt. Két rövid, 1100 méteres futam, melyben a lovasok rendszerint startától a célig *»menneke«*. A *Spidi* mindkétszer *»várt«*. Hagyta *az ellenfelet sietni*, nem bánta, ha lova (láttuk ezt különösen *Mitugrálsznál*) hosszakkal marad mögöttük, *vár a pillanatra...* De amikor megindult, eldőt a verseny sorsa. *Blue Boy*-jal 1600 méteren nyert, *vezetve*. Vezetett *és az élen várt*. S mikor az ellenfelek közeljöttek, újból elment. Még valamit! *Blue Boy*-jal talán a pesti pálya összes lovasai kísérleteztek már, eredménytelenül. A közismert szeszélyes mén egyszer sem futotta versenyben azt, amit délelőtti munkateljesítménye alapján istállója várt tőle. Szokolainak sikerült.

Spidi nem fiatal fiú. Közelebb van a negyvenhez, mint a harmincöthöz. Évekig nem láttuk. *Talán most sem látnánk, ha a magyar lósport kiváló szakértője, Horthy Jenő nem nyúl a hóna ala. Horthy* Jenő adott alkalmat *Szokolainak* még egyszer. *Hogy jól tette és arra érdemes lovassal tette, azt mutatják az eredmények és bizonyítja a Horthy-istálló formábalendülése.* (p—y)

Eredmények:

I. 1. **Fénysugár** (4) Klimscha. 2. Divina (2) Nagy. 3. Sóhaj (12) Bibari. Fm.: Veritas, General, Bajvivó, Lidérc. Gamine. Tot.: 67, 18, 14, 29. Befutó: 94 és 499 — II. 1. **Mitugrálsz** (7:10) Szokolai. 2. Aldershot (10) Balog. 3. Parittya (2½) Klimscha. Fm.: Nótárius, Fecsegő, Barion, Koma, Bajnok. Tot.: 17, 14, 20, 13. Befutó: 283. — III. 1. **Csongor** (10) Klimscha. 2. Facér (6) Gill. 3. Salauka (10) Tamási. Fm.: Hilversum, Garam, Kamasz, Dicsőség, Ferkó, Kolompos, Komika, Krasznahorka, Lókötő II., Marczi. Tot.: 207, 36, 62, 51. Befutó: 942 és 902. — IV. 1. **Ildikó** (5:10) Klimscha. 2. Divination (12) (Balog). 3. Quebec (2½) Nagy. Fm.: Barcarola, Astraea, Maradi, Felhő II. Tot.: 13, 12, 14, 13. Befutó: 79. — V. 1. **Hands off** (6) Gill. 2. Nyeretlen (6) Kovács R. II., 3. Palotás (12) Esch II. Fm.: Quick Arrow, Tenax, Keep smiling, Kaládás, Reclame, Virázzó, Rontó Pál, Matyó, Marianne, Guba, Csajszegi, Kapd el, Reményem, Gordonka, Gésa, Darabont. Tot.: 83, 28, 37, 71. Befutó: 542 és 1005. — VI. 1. **Kongó** (2) Stygár, 2. Dobos (4) Simics, 3. Lator (3) Erbezing. Fm.: Lehel, Troubadour, Számum. Tot.: 34, 22, 38. Befutó: 240. — VII. 1. **Aratás** (5) Csuta, 2. A tempo (2½) Bocskai, 3. Virtus II. Fm.: Soros, Admiral, Bandita, Karakán, Diana, Senolita, Pór, Samaritanus, Őszirózsa II., Levente II., Seguritas. Tot.: 148, 45, 37, 77. Befutó: 917 és 3145. — VIII. **Práter** (6) Gill, 2. Hamupipőke (6) Klimscha, 3. Ceremoni (6) Cseszkovics. Fm.: Minek?, Csicsóné II., Dongó, Babérág, Csinos, Hedie, Eldoráló, Pók II., Blaas. Tot.: 79, 27, 51, 38. Befutó: 758 és 1120

SPORT

Finnország—Magyarország 90:82

Győztesek: Hidas, Gyenes, Szabó Miklós, Gyuricza, Szilágyi és a staféta Horváth II.-en kívül

A kétnapos magyar—finn mérkőzés az FTC üllői úti sporttelepén *ünnepi keretek* között folyt le, méltóan ahhoz a barátsághoz, testvéri érzéshez, amely a két nemzet fiait mindenütt s így a sportban is összeköti. *Megjelent a vidal második napján Kormányzó Urunk is*, aki nem mulasztja el, hogy a különböző sportágak nagy nemzetközi eseményeinél *személyes jelenlétével buzdítsa* a magyar fiúkat.

Finnország már szombaton megnyerte a mérkőzést. Ekkor váratlan vereségeket szenvedtünk 200 és 800 méteren, valamint súlydobásban, nem szólva az olyan balszerencséről, amilyen Kelen veresége volt 5000 méteren. Ha szombaton nem 15, hanem csak — ami reális lett volna — *öt hat pont előnnyel* fordulnak be vasárnapba a finnek, akkor *kispontszámú magyar győzelemről* számolhatnánk most be.

Vasárnap ugyanis atlétáink önmagukat multák felül és nemcsak idei legjobb eredményeiknél jobbat értek el, de olyan *váratlan sikereket* könyvelhettünk el, amilyen például *Hidas* gátfutó, *Szilágyi* 10 km-es győzelme és a *staféta* megnyerése.

A *kettős magyar győzelem* 100 méteren és távolugrásban, valamint *Szabó* Miklós győzelme — ha nem is ilyen remek idővel — 1500 méteren előreláthető volt. Ha nem történnek olyan csalódások, amilyen *Gyenes* lemaradása volt 200 méteren, *Zsuffkáé* rúdugrásban, *Szabóé* és *Harsányié* 800 méteren, akkor *még így is jobb lett volna a végeredmény*, mint az a 90:82-es arány, amelyet különben *így sem kell szégyelnünk.*

100 m. 1. Gyenes M. 10.7 mp. 2. Dr. Sir M. 10.7 mp. 3. Kronquist F. 10.8 mp 4. Vanne F. 10.8 mp. 200 m. 1. Tammisto F. 22.3 mp. 2. Kronquist F. 22.3 mp. 3. Gyenes M. 22.3 mp. 4. Peisöczy M. 22.4 mp. 400 m. 1. Tammisto F. 48.8 mp. 2. Storskrubb F. 49 mp. 3. Vadas M. 50 mp. 4. Göbi M. 50.3 mp. 800 m. 1. Stroskrubb F. 1 p. 43.4 mp. 2. Szabó M. 1 p. 54.1 mp. 3. Harsányi M. 1 p. 54.6 mp. 4. Kainlauri F. 1 p 56.1 mp. 1500 m. 1. Szabó Miklós M. 3 p. 52.8 mp. 2. Sarkama F. 3 p. 54 mp. 3. Harsányi M. 3 p 55.2 mp. 4. Salovaara F. 4 p 1.6 mp. 5000 m. 1. Tuominen F. 14 p. 33.2 mp. 2. Kelen M. 14 p. 33.2 mp. 3. Pekuri F. 14 p. 44.8 mp. 4. Németh M. 14 p. 52.6 mp.

10 km: 1. Szilágyi M. 30 p 37.8 bp. 2. Tuominen F. 30 p 37.8 mp. 3. Kelen M. 30 p 37.8 mp. 4. Järvinnen F. 31 p 27.6 mp. 110 m-es gátfutás: 1. Hidas M. 14.9 mp. 2. Suvivuo F. 15.2 mp. 3. Dr. Szabó M. 15.3 mp. 4. Gáspár M. 170 cm. Távolugrás: 1. Gyuricza M. 726 cm. 2. Vermes M. 714 cm. 3. Toivonen F. 713 cm. 4. Lindberg F. Rúdugrás: 1. Lähdesmäki F. 416 cm (finn rekord). 2. Reinikka F. 400 cm. 3. Zsuffka M. 400 cm. 4. Kovács M. 390 cm. Súlydobás: 1. Nyquist F. 15.95 m. 2. Németh M. 14.94 m. 3. Dr. Darányi M. 14.94 m. 4. Kuntsi F. 14.89 m. Diszkoszvetés: 1. Horváth M. 48.08 m. 2. Kulitzy M. 47.30 m. 3. Hänninen F. 47.12 m. 4. Nyquist F. 46.52 m. Gerelyvetés: 1. Mikkola F. 75.61 m. 2. Järvinnen F. 72.22 m. 3. Várszegi M. 65.56 m. 4. Rákhely M. 64.22 m. Svéd staféta: (100, 200, 300, 400 m) 1. Magyarország 1 p 55.4 mp, országos rekord (Polgár ideje 48.6 mp). 2. Finnország 1 p 56.3 mp. Végeredmény: Finnország 90 pont, Magyarország 82 pont.

Az Ujpest kikapott, a Ferencváros ugrott az élre

A futballbajnokság ötödik fordulója igazolta azt az előzetes megállapítást, hogy »kritikus« forduló lesz. Az eddig vezető Ujpest súlyos vereséget szenvedett a latorcautcai »oroszlánbarlangban« Tóth-Potya művészetével egyesapásra feljavított Elektromosoktól, amely a szabad futballal nagyon gólképes lett. Csepelen a Ferencváros ugyanazzal a magyaros támadó futballal, amellyel a Törekvést is nagyon legyőzte, most is hat gólt rúgott az eddig veretlen WMFC-nek, amely merev angol rendszerrel, középfedezet nélkül kétszerannyi gólt is kaphatott volna.

Ferencváros—WMFC 6:2 (3:1)

Csepelen 15.000 néző előtt játszott a *Ferencváros* a *WMFC*-vel, a nagyon gyenge *Kőhalmi* vezetésével. A Ferencváros úgy állt fel, mint a Törekvés ellen, tehát régi felállásában. *Az ötcsatáros játék*, támogatva *Sárosi III.* támadó középfedezet és *Lázár* támadó jobbfedezet játékától, az angolosan védekező, középfedezet nélküli WMFC-vel szemben *ugyanolyan fölényt* biztosított, mint a Törekvés ellen a mult héten. Most talán jobb volt a csepeli védelem s ezért rúgott a még jobb formában lévő Fradi-csatársor *csak hat gólt*, legalább ugyanannyit hibázott. Igaz, hogy a *WMFC-nek is kitünő a csatársora, csak jobb centert és támogató fedezetsort érdemelne.* Igy *Dudás* minden igyekezete meghiusult. A WMFC-t góljaihoz *Csikós* is segítette. Ezek a Ferencváros 2:0-ás, illetve 5:1-es vezetésénél estek, ami eléggé mutatja állandó nagy fölényét. A gólok főszereplői *Finta*, dr. *Sárosi* és *Gyetvai*.

Góllövők: Finta (3), dr. Sárosi (2), Gyetvai; Szabadkai (2).

Elektromosok—Ujpest 4:0 (2:0)

A Latorca-utcában *Vass* bíráskodása mellett *megérdemelten* győzte le, ha nem is ilyen arányban, az új játszervezett, új középfedezettel és új középcsatárral felálló *Elektromos*-csapat az *Ujpestet*, amely elbizakodottan, s amellett fejetlenül játszott, mintha már őt is befolyásolták volna a jelszavak. Eleinte *az Ujpest fölényben volt*, de nem rúgott gólt, az Elektromosokat a szerencse is segítette a gólokhoz, *szünet után már megérdemelten* szaporította góljait. *Zsengellérnek* nem volt szerencséje, 11-est is hibázott.

Góllövők: Zlonszky, Pázmándi (11-es), Marosi (2).

Törekvés—Haladás 4:2 (3:1)

A Hungária-úton 3000 néző előtt *Kiss* M. E. vezetésével megérdemelten győzött az új balszélsővel, Zádorral felálló *Törekvés* a Morócz helyén tartalékkal felálló szombathelyi csapat ellen. Ez ugyan *megszerezte a vezető gólt*, de azután a Törekvés került fölénybe, főként *Déri* remek játékával és már 4:1-re vezetett, amikor az utolsó percben a Haladás szépített az eredményen.

Góllövők: Palatinus (3) Déri; Szabó, Kiss.

SBTC—Beszkár 1:0 (1:0)

Salgótarjánban 1300 néző előtt *Tiháméri* vezette a mérkőzést, amely *nagyon tartalmatlan* volt, az egyetlen gól a mérkőzés elején 11-esből eredt. Az SBTC nagy fölényben volt.

Góllövő: Laczkó (11-es). –

„Fradi-válogatott" Jugoszlávia ellen

Vitéz *Ginzery* Dénes futballkapitány összeállította a Jugoszlávia ellen vasárnap az FTC üllői úti pályáján a *Duna Kupáért* játszó *magyar válogatott csapatot.* Ez a következő:

Boldizsár (Elektromos) — Pákozdi (Elektromos), Polgár (Ferencváros) — Lázár (Ferencváros), Sárosi III. (Ferencváros), Pósa (Ferencváros) — Kincses (Kispest), dr. Sárosi (Ferencváros), Finta (Ferencváros), Tihanyi (WMFC), Gyetvai (Ferencváros).

Fábián József B-kapitány a Belgrádban játszó *B-csapatot* így állította össze:

Csikós (Ferencváros) — Olajkár I (Kispest), Kispéter (Szolnok) — Pázmándi (Elektromos), Tóth (Gamma), Dudás (WMFC) — Ádám (Ujpest), Sütő (Gamma), Zsengellér (Ujpest), Kiszely (Ferencváros), Nagy (Szeged).

Tartalékok az A-csapatnál: Barak (Tokod), Balog I (Ujpest), Biró (Beszkár), Toldi (Gamma), Palatinus (Törekvés). A B-csapatnál Tóth (Szeged), Bene (Beszkár), Szücs (Törekvés).

Gamma—Tokod 5:1 (1:1)

A Lágymányoson 1500 néző előtt dr. *Horváth* vezette a mérkőzést, amely *két különböző félidőből* állott. Az első félidőben egyenlők voltak a csapatok, szünet után *a Gamma jobb csatársorával* döntő fölénybe került.

Góllövők: Turai II (3), Sütő, Toldi, Tóth.

Szeged—Kispest 0:0

Szegeden 3000 néző előtt *Lantos* bíráskodásával, *két jó védelemmel és és eredménytelen csatársorral* rendelkező *csapat mérkőzött.* Az első félidőben a *Kispest*, a másodikban *Szeged* támadott többet, de *Tóth* és *Vécsey* kapusok kitünően védtek. A Szegedben játszott Cseh II.

Diósgyőr—Szolnok 6:3 (3:1)

Diósgyőrött *Ipolyi* bíráskodásával 4000 néző lelkesítette csapatát, amely *remek csatársorával, támadó játékával* fölényben volt a védekező Szolnokkal szemben. Diósgyőr 2:0-ra, majd 5:1-re vezetett.

Góllövők: Barna (öngól), Berecz (2), Turbéki, Barna, Kalocsai, Szántó (11-es), Langa (2).

A bajnokság állása:

1. Ferencváros 9 pont (22:10). 2. Ujpest 8 (14:10). 3. WMFC 6 (16:14). 4. Salgótarján 6 (6:8). 5. Gamma 5 (16:12). 6. Diósgyőr 5 (21:20). 7. Tokod 5 (11:12). 8. Szolnok 5 (9:13). 9. Elektromosok 4 (8:8). 10. Beszkár 4 (11:12). 11. Szeged 4 (7:9). 12. Haladás 3 (12:14). 13. Kispest 3 (8:11). 14. Törekvés 3 (3:17).

Asbóth Meránban is győzött

Merán, szeptember 23

A meráni nemzetközi teniszverseny is *magyar győzelemmel* ért végét. A *férfiegyes* döntőjében Asbóth 6:2, 6:3, 6:4 arányban biztosan győzte le Romanoni olasz bajnokot. A *férfipáros* döntőjében azonban az Asbóth—Gábor-pár ismét vereséget szenvedett az olasz Cucelli—Del Bello-pártól 4:6, 6:2, 5:7, 8:10 arányban. A *női egyesben* teniszezőink — Szilvásy és Jusits — bekerültek a döntőbe, de itt vereséget szenvedtek. Győzött az olasz Tonolli.

A KERÉKPÁROS BAJNOKSÁGOK közül a csapatbajnokságot a Törekvés, a kétüléses bajnokságot az Éles—Nótás-pár, a 25 km-es pontbajnokságot Szalai nyerte, míg az egyórás motorvezetéses versenyben Nagy és Szekeres legyőzte a dán Danholdtot.

—●—

A DUNA KUPÁÉRT Belgrádban Románia futballcsapata 2:1 (1:1) arányban legyőzte Jugoszlávia válogatottjait, míg Bukarestben ugyanannyira győzött Románia B. csapata.

—●—

GÁTFUTÓ EURÓPA-REKORDOT ért el a svéd Lidman 110 m-en 14 mp-cel.

—●—

A TENISZCSAPATBAJNOKSÁG országos döntőjében az UTE 5:1-re legyőzte a Diósgyőri TC-t.

Sorsjegylista
a 4-ik oldalon

Esti Ujság

ÁRA 10 FILLÉR

Budapest, 1940 szept. 23. ötödik évfolyam, 218. sz. Szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda, Budapest, VIII. ker., József-körút 5. szám. Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 49.927.

Hétfő

Előfizetési ár egy hónapra 2 pengő 20 fillér. Egyes száma ára hétköznap és vasárnap 10 fillér. A szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda telefonszáma: *1—444—00

Együtt rendezik Európa és Afrika problémáit a romai megbeszélések alapján

Ribbentrop ma este érkezik vissza Berlinbe

A Szovjet örömmel üdvözli a délkelet-európai megoldásokat

ROMA, szeptember 23.

(Az Esti Ujság római munkatársának telefonjelentése.)

Ribbentrop báró német birodalmi külügyminiszter vasárnap este 6 órakor elutazott az olasz fővárosból.

és az eredeti tervtől eltérően egyenesen Berlinbe megy, ahová ma estére várják.

A német és olasz sajtó csak kevés adatot közöl a római tanácskozásokról. Mussolini lapja, a Popolo d'Italia vasárnapi számában a lap külpolitikai főmunkatársa Mario Appelius azonban hosszú cikkben ismerteti az olasz és német hivatalos körök megállapodását az afrikai és európai újjárendezéssel kapcsolatban.

Mario Appelius cikkei Romában eseményszámba mennek. A cikk elején a közíró felvázolja az európai és afrikai újjárendezés nagy tervezetét.

Európára vonatkozóan a következőket állapítja meg:

1. Európa politikai rendszerének az etnikai és nemzetiségi adottságok alapján kell felépülnie.
2. Ki kell építeni Európa gazdasági autarchiáját.
3. Európa szociális rendszerét át kell építeni a német és olasz forradalmak eszményei alapján.
4. Az új európai gazdasági és politikai rendszer Berlin és Roma szövetségén fog nyugodni.

Európából az átmenetet Amerika felé a délamerikai népek jelentik, — tekintve, hogy ezek a népek ma is megőrizték rokonságuk öntudatát. Távolkelet felé az átmenetet Szovjetoroszország jelenti. A világ tehát négy nagy egységen fog nyugodni: Európán, Szovjetoroszországon, az Egyesült Államokon és a Távolkeleten.

Afrika újjárendezésének tervezete

Afrikát nem lehet elválasztani Európától, mert az afrikiai kontinens Európa egyenes függvénye. A tengelyhatalmak tehát

Európát nem tudják úgy újjászervezni, hogy egyúttal Afrikát is ne rendezzék, viszont Afrikát sem lehet megváltoztatni anélkül, hogy ne változzék meg Európa.

Afrika Európa legtermészetesebb gazdasági bástyája és éppen ezért a tengelyhatalmak

teljesen meg akarják szerezni Európának.

A multban a nagytőke, az angol-francia gazdálkodás nem engedte, hogy Afrikát teljes mértékben kihasználják. Afrika még jelenleg is ott tart, ahol Délamerika tartott száz évvel ezelőtt.

Gazdagságát egyetlen állam sem aknázta ki.

Anglia célja csak az volt, hogy a stratégiai pontokat fenntartsa és hogy lehetetlenné tegye a többi európai állam számára a partraszállást Afrika földjén. Franciaország, Belgium és Portugália mindenben kiszolgálták Angliát ezen a téren. Jellemző, hogy sem Belgium, sem Portugália nem fogtak hozzá afrikai gyarmataik kihasználásához. Éppen ezért a Popolo d'Italia a következőkben foglalja össze az afrikai újjárendezés tervezetét:

1. Az afrikai kontinensen két nép bizonyította be gyarmati tehetségét: a német és az olasz. Természetes tehát, hogy

Afrikát elsősorban e két nép között osztják fel.

Olaszország volt az első, amely szembeszállt Afrikában Angliával az abesszín háború idején.

Olaszország meglévő gyarmatai mellett behatolást követel a maga számára Egyiptom és Szudán területére.

Franciaország afrikai gyarmatbirtokát egyenes arányba kell hozni Franciaország európai jelentőségével. Belgium nem érdemli meg afrikai gyarmatbirodalmát.

A belga Kongó birtokát a tengelyhatalmak tehát el fogják venni.

Portugália ugyancsak nem képes gyarmatbirodalmak vezetésére. Próbára kell őket tenni és ha nem tudnak pozitív eredményeket felmutatni, úgy a portugál gyarmatokat is új kezekbe kell adni.

2. Spanyolország Németországhoz és Olaszországhoz hasonlóan bebizonyította gyarmati értékeit.

Spanyolországnak tehát nemcsak meg kell hagyni afrikai gyarmatait, hanem ki kell egészíteni a francia gyarmatbirodalomból olyképpen, hogy a spanyol gyarmatbirodalom önellátásra is képes legyen.

3. Egyiptomnak és Dél-Afrikának a jövőben kell bebizonyítani, hogy megértek már a függetlenségre.

4. Az új elosztás következtében az afrikai kontinens nagy munkát tud kifejteni.

Németország és Olaszország tehát egészen új rendszert valósíthat meg Európában is az afrikai ujjárendezéssel.

A Popolo d'Italia cikke római politikai körökben óriási feltünést keltett.

Moszkva támogatja a tengelyhatalmak délkelet-európai béke munkáját

Ribbentrop báró német birodalmi külügyminiszter római tanácskozásaival hozzák összefüggésbe a Vörös Csillag című szovjetorosz vezérkari lap vasárnap reggeli vezércikkét, amely behatóan foglalkozik Szovjetoroszország és a tengelyhatalmak viszonyával különös tekintettel Délkelet-Európára. A szovjetorosz hivatalos lap mindenekelőtt rámutat arra, hogy

amíg a plutokráciák Délkelet-Európában háborút szítottak és Szovjetoroszországot is beakarták keríteni, Németország és Olaszország a béke megvalósítását tüzte ki célul. Szovjetoroszország éppen ezért örömmel üdvözli a nemrégen Délkelet-Európában létrejött változásokat. Besszarábia és Bukovina visszatérésével Szovjetoroszországnak nincs újabb követelése Romániával szemben.

Moszkva örömmel üdvözölte Magyarország bevonulását Erdélybe, valamint a krajovai megegyezést is.

A lap ezután megemlíti, hogy

Moszkva mindig támogatni fogja a tengelyhatalmak délkeleteurópai békemunkáját, anélkül azonban hogy Szovjetoroszország arra gondolna, hogy befolyási területet szerezzen a maga számára.

Politikai körökben döntő fontosságúnak tartják a szovjetorosz lap vezércikkét, amely az elmult hetek ideges hangulatával és az angol lapok propaganda hazugságaival szemben megállapítja, hogy

a tengelyhatalmak és Szovjetoroszország között még a délkeleteurópai nagy kérdésekben sincs semmiféle nézeteltérés.

Az olasz rádió is több izben ismertette a szovjetorosz lap cikkét és melegen kommentálta. Hasonlóképpen a Stefani-iroda is baráti kommentárt adott ki a cikkel kapcsolatban, amelyet, mint fentebb már említettük, szoros összefügésbe hoznak a romai tanácskozások bizalmas határozataival.

VAJTA FERENC

Antal Károly
A-25-46

Utolsó tanácskozás és elutazás Rómából

Ribbentrop báró birodalmi külügyminiszter a vasárnap délelőttöt a Villa Madamában töltötte, majd félegy órakor a Palazzo Veneziába ment, hogy

búcsúlátogatást tegyen a Ducénál.

Ez alkalommal ujabb

több mint egy óra hosszat tartó szívélyes megbeszélés folyt le Mussolini miniszterelnök és a német külügyminiszter között,

amelyen *Ciano* gróf olasz külügyminiszter, valamint *Mackensen* római német és *Alfieri* berlini olasz nagykövet is jelen volt. Délután fél kettő órakor Ciano gróf a Golf Clubban villásreggelin látta vendégül *Ribbentrop* bárót.

A római sajtó részletesen foglalkozik a találkozó világvisszhangjával s különösen azzal a visszhanggal, amelyet a római megbeszélés az európai államokban keltett. A Giornale d'Italia belgrádi tudósítója szerint

a romai megbeszélések jugoszláv politikai körökben és a sajtóban egyaránt mély benyomást keltettek,

amelyhez fogható érdeklődést az utóbbi időben egyetlen más esemény sem váltott ki.

Ribbentrop báró német külügyminiszter

vasárnap este hat órakor ünnepélyes keretek között vett búcsút az olasz fővárostól,

hogy a nagyfontosságú romai tárgyalások után visszatérjen Berlinbe. A birodalmi külügyminiszter röviddel hat óra előtt érkezett ki a pályaudvarra.

Romai szállásától, a Villa Madamától a pályaudvarig vezető útvonalon az olasz főváros lakosságának ezrei állottak sorfalat, hogy még egyszer üdvözölhessék a hazatérő német külügyminisztert.

A pályaudvar előtti téren zenével és zászlók alatt díszszázad sorakozott fel. A német külügyminiszter búcsúztatására megjelent a pályaudvaron Ciano gróf olasz külügyminiszter, a külügyminisztérium magasrangú tisztviselőinek élén, valamint az olasz népművelésügyi miniszter is, továbbá Róma városának kormányzója és prefektusa, sok tábornok és a fasisztapárt magasrangú tisztviselői, Mackensen romai német nagykövet, a nagykövetség összes tisztviselőivel, Alfieri berlini olasz nagykövet, valamint Spanyolország római nagykövete és *Villani báró római magyar követ* is.

Ribbentrop báró szívélyesen elbúcsúzott a magasrangu olasz személyiségektől és a baráti államok diplomáciai képviselőitől s azután röviddel az elindulás pillanata előtt

felszállt külön páncélvonata kocsijába.

A vonat pontban hat órakor gördült ki a pályaudvarról és válogatott olasz kezelőszemélyzet vezetésével indult el a német határ felé.

Budweisban zsidó nem ülhet villamosra

Budweis, szeptember 23. (NST.)

A budweisi rendőrigazgatóság eltiltotta a városban lakó zsidókat a villamosvasút használatától. Csupán arra az esetre állapít meg a rendelet kivételt, ha valamelyik villamosjárat pótkocsit visz magával. Ilyenkor a pótkocsi hátsó bejáró-szakaszában a zsidók is utazhatnak. Nemzsidóknak viszont e hátsó bejáró-szakasz használata tiloš.

A japán csapatok megkezdték bevonulásukat Indokinába

Tokió, szept. 23.
(Német Távirati Iroda.)

A japán külügyminisztérium közli, hogy

Hanoiban vasárnap délután aláírták a végleges japán-francia megegyezést

az Indokinában japán részről szükségessé vált hadmüveletekről.

A japán hadügyminisztérium hivatalosan közli, hogy a Japán és Indokina között fennálló egyezmény értelmében

a szeptember 23-ára virradó éjfélkor a japán csapatok megkezdték bevonulásukat Francia-Indokinába.

A japán elővéd és a francia csapatok között kisebb összetüzésekre került a sor.

Pénteken összeül a Ház

Szerdán minisztertanács vitatja meg Erdély legsürgősebb problémáit

Politikai körökben azt hiszik, hogy

ezen a héten már megindul a belpolitikai élet,

amennyiben Teleki Pál gróf miniszterelnök, aki *harmadik erdélyi szemleútjáról ma este indul vissza Kolozsvárról, megérkezése után rövidesen megbeszéli Tasnádi-Nagy András házelnökkel a parlamenti ülésezés őszi programját,* illetve a Ház legközelebbi ülésének időpontját. Ez az időpont — hirek szerint —

e hét péntekje.

A kormány gazdasági miniszterei — értesülésünk szerint —

kedden délelőtt értekezletet tartanak,

amelyen a visszatért területekre vonatkozó közlekedési problémákkal foglalkoznak. Mint a miniszterelnök erdélyi szemleútján tartott egyik beszédében jelezte, a kormány a kiküldött szakemberek tanulmányozása után *most már tiszta képet szerzett az erdélyi feladatokról.*

Ezek között magától értetődően a legelsőrendűbb feladat a közlekedési úthálózat helyrehozatala, a vasútépítés kiegészítése.

Meg kell teremteni a közvetlen összeköttetést Kolozsvár és az erdélyi körvasút között,

amely tudvalevőleg az új határ megvonásával megszakadást szenved.

A kormány tagjai szerdán minisztertanácsot tartanak, hogy döntsenek a miniszterelnök erdélyi szemleútjai során felmerült és legelsősorban megoldásra váró kérdésekben.

A 36 tagú országos bizottságok ma délelőtt ülést tartanak. A 36-os honvédelmi bizottság 11 órakor ül össze a képviselőház miniszterelnöki tanácstermében. Tárgy sorozatán különböző rendeletek tudomásulvétele szerepel. A 36 tagu gazdasági bizottság pedig délben 12 órakor tart ülést és foglalkozik a mozgószerződések hatályának megszüntetésével, a gabonakiőrlés és kenyérkészítés szabályozásával, a kitermelési és szállítási rendelkezésekkel, a most bevezetésének engedélyhez kötésével. Az ezekről szóló rendeletek már megjelentek és a 36-os bizottság csupán tudomásul veszi ezeket.

Antal István államtitkár a kőbányai Szent László-szobor leleplezésén

Kőbányán a főváros adományából *Szent László-szobrot* emeltek. A szobor leleplezése vasárnap zajlott le és azon az ünnepi beszédet dr. *Antal* István államtitkár mondotta. Szent László királyunk. — úgymond, — azok közé a nemzeti hőseink közé tartozik, akiket a „világító emberek" sorába iktatott egy másik nagy magyar világító ember, a székesfehérvári püspök. Mintegy megszemélyesítette a multbeli és a jövőbeli magyar sors alapelvét: a keresztény hit tüzével megacélozott nemzeti gondolatot, amelynek uralma felett az éles magyar kard őrködik. Szent László nemcsak mint országalapító, hanem mint országszervező is egyike volt a legnagyobbaknak. Nagystilü nemzeti külpolitikájával, hatalmas birodalmak és ütköző nemzetközi erők között biztositotta a nemzeti függetlenséget. Lelke katonai lélek volt.

Ezt a magyar katonai lelkületet ma is teljes épségben és tisztaságban fenn kell tartani. Szent László példaadása a polgári vonalon is nagy kötelesség elé állit bennünket. *Elő kell készitenünk az ország életét a nagy feladatokra, újjá kell szervezni népünk belső erejét, hogy alkalmas hátvéd és kiapadhatatlan erőforrás legyen a nagy nemzeti erőfeszitések számára. Ennek első előfeltétele az osztó keresztény igazság társadalmi elvének megvalósitása. Minden magyar embernek helyet kell szoritani a nemzet teritett asztalánál, mind a kenyér, mind a jogok asztalánál.*

Át kell szerveznünk gazdasági életünket,

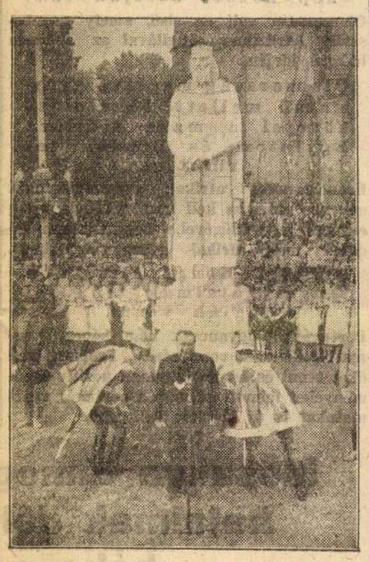

meg kell szüntetnünk bizonyos előjogokat, le kell bontani társadalmi előitéleteket habozás nélkül, mert a magyar faj élete minden partikuláris érdeknél előbbre való. A magyar nemzedékek tehát akkor járnak Szent László nyomdokain, ha készek minden akadállyal szembefordulni, hogy a végső célt, az erős magyar faj és az új magyar birodalom kiépülését biztositani tudjuk.

Antal István beszédét sürün szakitotta félbe a lelkes tapsos helyeslés.

Heves vármegye területén kitiltották a zsidókat a búcsúkról és piacokról

Eger, szept. 23.

Okolicsányi Imre alispán lerendelte, hogy a vármegye két megyei városában, *Egerben* és *Gyöngyösön*, továbbá valamennyi községében a zsidó árusok búcsúkon, heti és napipiacokon a jövőben egyáltalán nem kaphatnak helyfoglalási és árusitási engedélyt.

Az alispáni rendelkezés indokolása kimondja, hogy a zsidóknak a búcsúkon való árusitás eltiltása a 80.158/1922. K. M. sz. rendletből folyik s

a zsidóknak a búcsúkon való üzérkedése ellen a vallásos felfogás mindenkor tiltakozott.

A zsidóknak a heti- és napipiacokról való eltiltását pedig — az indokolás szerint — a zsidótörvény szellemének a gazdasági élet ezen ágára való alkalmazása okából rendelte el az alispán. A zsidók kezében levő tőke segitségével ugyanis a zsidók

az egyes vásárokat elözönlötték és a keresztény kereskedőket onnan kiszoritották.

A hatszázalékos arányszám alkalmazása itt célra nem vezetne, mert *a 6 százalék tőkeerős zsidó kereskedő a 94 százalék keresztény kisiparos részére olyan egészségtelen versenyt támasztana, ami ellentétben lenne a zsidótörvény szellemével.*

A fakereskedőket végigrazziázzák a detektivek

A valutaügyészség bizalmas úton tudomást szerzett arról, hogy egyes fa- és tüzelőszerkereskedők a közelgő télre való tekintettel árukészleteiket elrejtik, mert magasabb tüzelőanyagárakra számitanak. Az ügyészség alelnökének, dr. *Kotsis* Miklósnak intézkedésére az ügyészség detektivjei, dr. *Tóth* Sándor felügyelő vezetésével rajtaütésszerü razziákat rendeztek a budapesti és pestkörnyéki fakereskedők üzleteiben és telepein. A detektivek átnézték az üzleti könyveket, a megrendeléseket különösen abból a szempontból vizsgálva az iratokat, hogy *a készleteket nem tartják-e vissza és a közönséget a megrendelés sorrendjében szolgálják-e ki?* Megjelentek a fatelepeken is, ahol számbavették a tényleges készletet. Eddig mintegy negyven fakereskedőnél folytatták le a vizsgálatot, amely mindaddig tart, amíg a detekivek valamennyi fa- és tüzelőszerkereskedőt végig nem razziáztak. A farazziával párhuzamosan folyik még a pénteken megkezdett zsirrazzia is.

Negyvenedik gépét lőtte le Moelders német őrnagy

Berlin, szeptember 23. (NST.)

Abból az alkalomból, hogy Moelders német repülőőrnagy a negyvenedik ellenséges gépet lőtte le, az általa vezetett vadászraj ötszázadik légi győzelmét aratta, a Német Birodalom vezére és a német haderő főparancsnoka a Vaskereszt lovagkeresztjéhez a cserlombot adományozta a sikeres repülőtisztnek és egyidejüleg elismerő táviratot is intézett hozzá. A narSavannah (Georgia) és az út célja, Jackders repülőőrnagyot érte egyedül ez a magas kitüntetés.

— **Felhivás a budapesti vitéz asszonyokhoz.** A Föméltóságú Asszony felhivására Erdélyért megindult gyüjtőmozgalomba való bekapcsolódás céljából, valamint annak ismertetése végett vitéz Kárpáthy Kamillóné kéri a budapesti vitéz asszonyokat, hogy szeptember 24-én, kedden délután félhat órakor a vitézi székházban (Üllői-út 8) megjelenni sziveskedjenek.

MAGYAR PERZSÁT TORONTÁLIT A KERESZTÉNY TURÁNITÓL BUDÁN, FŐ-UTCA 80. TEL.

Antal Károly

A-25-47

Esti Kurir 1940 június 21.

A közeljövőben a már ismert új szoboravatásokon kívül más szobrok és emléktáblák elhelyezésére is sor kerül. A főváros vezetősége ma elhatározta, hogy az úgynevezett *Hébe-kutat* ismét felállíttatja. A *Hébe-kút* a várbeli *Iskola-téren* állott és amidőn pár évvel ezelőtt idekerült *Incze* pápa szobra, a kutat leszerelték és azóta raktárban hevert.

Az értékes történelmi emlékű díszkutat a főváros most ismét a Vár területén, mégpedig a Tárnok-utca és a Balta-köz sarkán állíttatja fel.

Augusztusban leplezik le *Szent László* király hatalmas szobormű-vét a *Szent László-téren*. A szobor *Antal* Károly szobrászművész alkotása és a nagy királyt csatabárdra támaszkodva, mint páncélos lovagot ábrázolja.

(Új szobrok és emléktáblák Budapesten.)

ANTAL KÁROLY: SZENT LÁSZLÓ. GIPSZ.
Károly Antal: Ladislaus d. Hl. Gips. — Károly Antal: San Ladislao ungherese. Gesso.

DEZSŐ: SZENT IMRE. GIPSZ.
rdei: Emmerich d. Hl. Gips. — Dezső
Erdei: S.'Emerico. Gesso.

Szépművészet
1941. 3. szám
62. l. u.

A-25-49

Dombormű a kőbányai Szent László-emlékműről, Antal Károlytól

A-25-50

Magyar Építőművészet

1941. 12. sz.

Antal Károly
szobrász

A-25-51

A kőbányai Szent László téren állíttatja fel a Székesfőváros Szent László király szobrát, amelynek megmintázásával **Antal Károly** szobrászművészt bízta meg.

5

Képzőm. Közlöny
1939. 3-4. sz.

BUDAPEST
936 SEP.

Angol hadijelentések

London, szeptember 22. *(Reuter.)*
A belbiztonsági minisztérium közli vasárnap reggel:

Az est beállta után végrehajtott légi támadás során néhány bomba esett London délnyugati külvárosi részeire, továbbá Kent- és Sussex-grófság egyes vidékeire. Áldozatokról nem érkezett jelentés.

Az éjszakai ellenséges tevékenység valamivel nagyobb területre terjedt ki, mint az előző éjszakákon, de ezúttal is London volt a főcélpont. Több bomba esett a főváros különböző negyedeire.

Újabb támadás érte az egyik északnyugati várost. A bombák több házat rombadöntöttek vagy megrongáltak. Tüzek keletkeztek, de ezeket hamar eloltották. A jelentések több áldozatról számolnak be; közülük néhányan belehaltak sérülésükbe.

A londoni körzeten kívül eső délkeleti részeken a bombák több házat rombadöntöttek; az áldozatok egyike meghalt. *(MTI.)*

—

London, szeptember 23. *(Reuter.)*
A légügyi és belbiztonsági minisztérium jelenti hétfőn reggel:

Az elmúlt éjszakai ellenséges légi tevékenység főcélpontja ezúttal is London környéke volt. A London elleni támadások nagy területre terjedtek ki. Több helységben házak és ipari épületek kárt szenvedtek. Több sebesülés történt és néhány haláleset.

Bombákat dobtak egyes délkelet-angliai városokra is. Három városban a bombák több sebesülést okoztak; a sebesültek közül néhányan meghaltak. Az ország más részeiben néhány bomba könnyebb kárt és néhány sebesülést okozott. *(MTI.)*

—

VI. György király rádiószózata

Londonból jelenti a *KH:*

VI. György király hétfőn délután hat órakor a *Buckingham Palaceból*, a londoni királyi palotából Nagy-Britanniához és a birodalom népeihez rádiószózatot intézett. A beszéd során mindenekelőtt megemlékezett arról, hogy elmúlt egy esztendeje már annak, hogy a háború kitört. *A brit nép tudta azt, hogy hatalmas erők állnak vele szemközt.* Sok minden történt 1939 szeptembere óta. Nagy népek omlottak össze. Közvetlen kapuink előtt áll a harc. A megszállásunkra szánt hadseregek mindössze húsz mérföldnyire állnak partjainktól. Az ellenség légi hadereje éjjel és nappal támad bennünket. Hagyományaink és szabadságunk ügyéért állunk az első harcvonal tüzét.

Ezután utalt a tengerentúli rokonszenvre is. Ennek kapcsán a király rokonszenvét fejezte ki a brit főváros elleni légi támadások áldozataival szemben, elismerését fejezte ki ezután az uralkodó a polgári légvédelem szolgálatában elvégzett munkájáért.

— Ezért határoztam el — folytatta VI. György király —, hogy új rendjellel tüntetem ki azokat a nőket és férfiakat, akik bátor magatartást tanusítanak. Ez az érem az én nevemet viseli és *György-kereszt* lesz a neve. Rangsorban közvetlenül a Victoria-kereszt után következik.

Hány egységből állt a támadó angol hajóraj?

Vichyből jelentik:
Dakarból érkezett legújabb hírek szerint a várost megtámadó brit hajóraj két páncélos hajóból, négy cirkálóból, bizonyos számú torpedónaszádból és hat segédcirkálóból állott.

Pétain tábornagy elnökletével Vichyben haladéktalanul rendkívüli minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács, amelyen *Laval* helyettes miniszterelnök is részt vett, elhatározta, hogy a támadásra azonnal válaszol. Haladéktalanul *parancsot adtak a támadás viszonzására.* *(MTI.)*

Kastélyból fogházba szállítják a riomi vádlottakat

Vichyből jelenti a *Havas-iroda:* A riomi per vádlottai részére új fogházat állítottak fel *Menetrol* és *Puy de Dome* közelében. Ide szállítják azokat a személyeket, akiket közigazgatási intézkedések alapján internáltak. Ezek szerint a chazeróni kastélyból *Daladier, Reynaud, Blum, Mandel, Gamelin* is az új fogház lakói közé kerül. *(MTI.)*

—

Vichyből jelenti a *NST: Cap* megye kereskedelmi törvényszékének elnöke elrendelte báró *Rotschild* Maurice minden fellelhető vagyontárgyának lefoglalását.

Korlátozzák a tüzelőanyag használatát Svájcban

Bázelből jelenti az *NST:*

Mivel Svájc tüzelőanyagállománya nem elegendő a téli szükségletek fedezésére, most rendelet jelent meg, mely 1940 október 6-ától 1941 április 5-éig a *tüzelőanyagfelhasználás* terén különböző korlátozásokat lépt tet életbe. Így az áruházakat és az üzleteket csak reggel 8 óra 30 perctől este 19 óráig szabad nyitvatartani. Az éttermeket és a szórakozóhelyeket nem szabad reggel kilenc óra előtt kinyitni és nem szabad őket este tizenegy órán túl nyitvatartani. Szombaton és vasárnap a záróra éjfélig terjedhet. A hét öt napján a mozgószínházak is csak délután 17 órakor nyithatnak. A kantonoknak jogában áll újabb rendelkezéssel egy vagy több hétköznapon betiltani a mozgóképelőadásokat. Svájc valamennyi iskolája és oktatással foglalkozó intézete az említett időszakban szombat és vasárnap folyamán zárva tartandó.

Német ágyúk lőtték Dovert

London, szeptember 22. *(Reuter.)*
A német messzehordó ágyúk vasárnap kétízben is tűz alá vették a Csatorna angol partjait, különösen Dovert. *(MTI.)*

Dundee angol hajót német tengeralattjáró elsüllyesztette

London, szeptember 22. *(Reuter.)*
A tengernagyi hivatal sajnálattal jelenti, hogy őrelsége *Dundee* nevű hajója német tengeralattjáró torpedólövése következtében elsüllyedt. *(MTI.)*

Francia tiszti csoport véres zsidóafférje Marokkóban

Madridból jelenti a *Német Távirati Iroda:*

Tangerből érkező jelentések szerint a Francia-Marokkóban fekvő *Fez* zsidónegyedében súlyos tömegjelenetek játszódtak le. Egy francia tiszti csoport a zsidókat becsmérlő kiáltásokkal és Franciaország, valamint *Pétain* marsall éltetésével elverte a *kezeügyébe eső zsidókat, sőt lőfegyvereket is használt. Egy zsidó meghalt. Mindkét részről sokan megsebesültek.* A tisztek ellen fegyelmi eljárást indítottak. Az eset Francia-Marokkóban nagy feltűnést keltett. *(MTI.)*

Kötelező az olasz és a német nyelv a román középiskolákban

Bukarestből jelenti a *Stefani-iroda:* Az iskolaügyi miniszter elrendelte az olasz és a német nyelv kötelező tanítását minden középiskolában. *(MTI.)*

Gyászünnepségek Romániában Calinescu agyonlövetésének első évfordulóján

Bukarestből jelenti a *Német Távirati Iroda:*

A legionista mozgalom vasárnap Románia egész területén gyászünnepségeket rendezett azoknak a legionistáknak az emlékére, akiket 1939 szeptember 22-e éjszakája, vagyis *Calinescu* miniszterelnök agyonlövése után az akkori kormány parancsára Románia sok nagyobb helységében halálra ítéltek. Bukarestben a legionáriusok istenisztelet után arra a helyre vonultak ki, ahol Calinescut a mult évben lelőtték és ahol még ugyanaznap elhelyezték a tettesek holttestét nyilvános megszemlélésre. *(MTI.)*

VÁRJÁK! - KÜLDJE!

Az erdélyi magyaroknak kimondhatatlan örömet szerez, ha a 20 éves üldözés és elnyomás után elküldi számukra

a „MAGYAR NEMZET"-et!

Fizesse elő testvéreinek, rokonainak, barátainak, ismerőseinek 1 hónapra

a „MAGYAR NEMZET"-et!

Vágja ki és kitöltve küldje be a „Magyar Nemzet" kiadóhivatalának, Budapest, V., Vilmos császár-út 65.

Az első példányhoz levelet mellékelünk, amelyben közöljük a címzettel annak a ráemlékező rokonnak, jóbarátnak, vagy ismerősnek a nevét, aki a

Magyar Nemzet

azonnali megindításában intézkedett.

T. Kiadóhivatal!
Indítsák meg a „Magyar Nemzet"-et a visszacsatolt területen lakó:

. . . . . dr. úrnő *részére*

Foglalkozása: . . . . . .

Cím: . . . . . .

Ugyanakkor értesítsék a címzettet, hogy az egyhónapos előfizetéssel — alulírott kívánta figyelmének és szeretetének tanujelét adni. A 3.— pengős előfizetési díj beküldésére postatakarékpénztári befizetési lapot kérek.

Név: . . . . . .

Cím: . . . . . .

(Copyright by „Magyar Nemzet".)

Szent László király szobrának leleplezésén Antal István államtitkár mondott ünnepi beszédet

Az idén ünnepelték országszerte *Szent László* királyunk születésének kilencszázadik évfordulóját s ez az évforduló ugyanúgy, mint a szentistváni év, *ismét területgyarapodást hozott.* Visszatért az anyaországhoz Szent László városa, Nagyvárad, s a nagy Árpád-házi király emlékének megörökítésére *szobrot állítottak a szent királynak* a kőbányai Szent László-téren, a Szent László-templom előtt.

Az emlékmű — *Antal* Károly szobrászművész alkotása — a nagy király márványba vésett alakját ábrázolja, amint Kelet felé tekint, kezében csatabárdjával. A leleplezési ünnepség vasárnap délelőtt volt. Előzőleg a templomban dr. *Beresztóczy* Miklós pápai kamarás ünnepi szentmisét pontifikált, a templomon kívül pedig tábori mise volt az összesereglett többezerfőnyi közönség számára. Az ünnepség ünnepélyes körülmények között folyt le s a Himnusz elénekl sével kezdődött, majd *Dongó* Orbán bizottsági tag mondta el az ünnepi beszédet, amiközben lehullott a lepel a szoborról, utána pedig dr. *Antal* István igazságügyi államtitkár beszélt.

— A mi küzdelmes korunk — mondta *Antal* István — a hősöknek a kora, a nagy embereknek, a nagy tetteknek, a nagy fáklyatartóknak a kora és ez a kor a maga újjászülető, hősi szemléletének világossága mellett értékelni tudja azoknak a nagy magyar elődöknek emlékezetét, akik a maguk korában ilyen hősök, nemzetvezérek voltak. *Szent László* királyunk azok közé a nemzeti hőseink közé tartozik, akiket a *„világító ember"*-ek sorába iktatott egy másik nagy magyar világító ember, a halhatatlan emlékü székesfehérvári püspök. *Szent László* robusztus egyéniségéből egyforma erővel sugárzott ki a krisztusi kereszténység mennyei fényessége, az államférfiui elhivatottság kristálytiszta bölcsesége és a legszebb magyar katonai erények csodálatos összeje, mintegy megszemélyesítve a multbeli és a jövőbeli magyar sors alapelveit: a keresztény hit égi tüzével megacélozott s megnemesített nemzeti gondolatot, amelynek épsége, tisztasága, érvényesülése és uralma felett az éles magyar kard hatalma őrködik.

— *Szent László* királyunk is tisztában volt azzal, hogy bár a keresztény hittel bele lehet illeszkedni az európai kultúrközösségbe, állami és nemzeti intézményeink korszerű kifejlesztésével méltó helyet lehet szerezni a művelt nemzetek társaságában, de egy-egy nemzet számára, sajnos, kizárólag mégsem ezek a tényezők adják a végső és teljes biztonságot, hanem *annak a kardnak a súlya és élessége, amelyet kezében tart s annak az elszántságnak az ereje, amellyel ezt a kardot a maga hitének, életének és érdekeinek védelmében használni hajlandó és képes.*

— Ezért még egyik kezével Krisztus keresztjét tartotta magasra, a másikban kemény marokkal szorította azt a *vezéri kardot*, amellyel a nemzet szabadságát, függetlenségét, területi épségét és európai pozícióját védelmezte. A krisztusi kereszt és a magyar kard összefonódásának szentlászlói szimboluma túl kell, hogy világítsa a mult századok ködét és ma is hatalmában kell, hogy tartsa a magyar lelkeket. Ez azt jelenti, hogy *ma sem szabad egy pillanatra sem elhomályosulnia a magyar katonai lélek és katonai erények tisztaságának.* A magyar sors súlypontja ma is *a magyar kardon nyugszik*, ékesen beszélő példa erre a mai és a közelmultbeli sorsunk. *Hivatkozhattunk a világ felé két évtizeden át legszentebb emberi és isteni jogainkra, évszázados kultúránkra, felmutathattuk egész felsőbbrendű kultúránk minden bizonyítékát, Európa védelmében kiontott vérünket — mindezzel az érveléssel elrablott jogaink egy jottányiját sem szereztük vissza s a világ csak akkor kezdett megértő lenni a magyar nemzet jogos igényei iránt, amikor jogaink, érdekeink és értékeink mögött megcsillant a szuronyok ereje,* amelyeket nemzetünk mai vezérei *Szent László* királyunk szellemében csiszoltak élesre.

— Szent László különösen Kelet- és Délkelet-Magyarországnak azokon a vidékein erősítette meg a központi magyar impériumot, amelyeknek szelid völgyeiben és zordon havasai között éppen most, napjainkban, *egy másik nagy magyar országgyarapító államfő katonái állítják vissza a Szent Istvánok és Szent Lászlók őrökségét.*

— *Szent László* életét is számtalanszor megkeserítette a széthúzás, a torzsalkodás, a pártoskodás és hatalomvágy, de amint neki volt bátorsága — ha kellett, vaskesztyűs kézzel is — ezeket a széthúzó és megbontó erőket magasabbrendű nemzeti fegyelem keretébe szoritani, úgy minden idők magyar nemzetvezetése csak akkor lehet és akkor lesz üdvöt hozó a nemzet számára, ha bölcseséggel, erélyel, az elhivatottság tudatával párosulva meg tudja teremteni a széthúzó magyar erők összhangját.

— *Szent László* királyunk lelke *katonai lélek* volt s erre az elkövetkező időben múlhatatlanul szükség lesz, mert a háromszori vértelen országnagyobbodás után sem nézhetünk ölbetett kézzel a levegőbe, mert nemzetünk helyzete mindig olyan volt és maradt, hogy *sohasem szerelhetünk le végképpen*, legalább is *telkileg soha sem demobilizálhatunk.*

— De Szent László királyunk példájának követése nemcsak katonai, hanem polgári vonalon is új és nagy kötelességek elé állít bennünket. Élo kell készítenünk az ország életét a reánk váró nagy feladatokra. Újra kell szerveznünk népünk belső erőit, hogy a nemzeti közösség iránt tartozó kötelesség hívsége teljesítése ellenében *minden magyar embernek hely jusson a nemzet terített asztalánál, mégpedig mind a kenyér, mind a jogok asztalánál.* A mai és az elkövetkezendő magyar nemzedék tehát akkor jár *Szent László* király nyomdokain, ha a kötelességek felismerésében kész minden akadállyal szembefordulni, hogy a végső cél, az erős, öntudatos, áldozatkész magyar faj s a faj dönthetetlen szupremáciájan alapuló új magyar birodalom kiépülését biztositani tudja.

Beszéde végén lelkes óvációban részesítették *Antal* István, majd *Szendy* Károly polgármester átvette a székesfőváros nevében a szobrot, amelyre a kormány koszorúját elsőnek helyezte el Antal István.

A francia import összesorvadása

(Vichyből jelenti a „Magyar Nemzet" tudósítója.) Az angol tengerzárral kapcsolatban, amely igen élénken érezteti hatását, valamint a köztársaság új pénzügyi lehetőségeire való tekintettel, a francia kormány merőben új alapokra fektette az importot. Még az elsőrendű szükségleti cikkek behozatalát is nagy mértékben, átlagosan 50—75 százalékkal, csökkentették. A kép akkor alakul ki szemléletően, ha az 1938-as évnek, tehát a legutolsó békeesztendőnek *gazdasági kampányát* összehasonlítjuk az idei importtervezettel.

A franciaországi import megszorítása elsősorban természetesen *a gyarmatokat érinti*, amelyek az anyaország szükségletének 80 százalékát fedezték. De az új importrendszer kihat egyes európai államokra. Érzékeny minuszt jelent majd a francia import leállítása *Románia* mérlegében is.

Néhány példa jól jellemzi a francia import összesorvadását. Két évvel ezelőtt például *1,025.362 tonna olaj- és zsírterméket* importált a köztársaság. A kormány új behozatali tervezete *545.000 tonnát* lát előre... ha ugyan a tengerzár a behozatalt ilyen mértékben lehetővé teszi. A csökkenés e ponton *50 százalékos.*

1938-ban *26.000 tonna fagyasztott meg konzervált hús* érkezett a tengerentúlról. Ez a mennyiség most *9000 tonnára* csökkent. Ugyancsak 1938-ban *801.700 élő jun* volt a behozatal, az idei *150.000-rel* szemben. A csökkentés az eredeti mennyiség négyötödrészére vonatkozik tehát.

Hasonló az arány más elsőrendű szükségleti cikkeknél is:

	1938-ban	1940-ben
Kávé	176.050 t	60.000 t
Tea	1.320 t	600 t
Bor	15,628.900 hl	1,200.000 hl
Rum	203.000 hl	45.000 hl

Meg kell jegyezni, hogy a francia import nem kis részben *francia Nyugat-Afrikából* és *francia Kelet-Afrikából*, meg más afrikai gyarmatról és *Indokinából* került elő. Kétséges, hogy a behozatal ezekről a területekről lehetséges lesz-e?

Thomán Istvánné szül. **Neusehlosz Valéria** anya, valamint leányai: **Erzsébet, Katalin, Mária** és **Baby:** vője, **Gallia Brankó**; unokája, **Gallia Tamás** és az egész rokonság nevében mély fájdalommal jelenti, hogy édes jó ura,

Thomán István

a Zeneművészeti Főiskola ny. r. tanára, a II. osztályú Magyar Érdem keresztet tulajdonosa

életének 78. évében, hosszú szenvedés után, az Oltári Szentség többszöri és a Szent Kenet általános felvétele után szeptember 22-én elkülönözött az élők sorából. Temetése szept. 24-én délután 1/4 órakor lesz a Kerepesi temetőben.

Az engesztelő szent mise áldozat az elhunyt lelkiüdvéért szept. 25-én délelőtt 9 órakor a Szervita atyák templomában fog az Ezek Urának bemutattatni.

Testvérei: **Dr. Thomán Miklós**, özv. **Hulasi Lajosné** sz. **Thomán Blanka**, sógornője özv. **Nyári Lászlóné** sz. **Fabó Sarolta.**

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

VÁGÓ ZSÓFIA divatrajzolást tanit!

krokizás, redőzet rajzolás természet után, színpadi és film ruhák tervezése. kosztüm, történelem. Jelentkezés szeptember 15-ig, IV. Szép-u. 5, földszint 2. Telefon: 187-255.

Berlini tudósítónk telefonjelentése

Berlin, szeptember 22.

(A „Magyar Nemzet" berlini tudósítójának telefonjelentése.) A belga mezőgazdasági minisztérium elrendelte, mint a *Brüsseler Zeitung* jelenti, hogy a vetőmag vásárlását és eladását, csak a hatóság által engedélyezett bizományosok számára kiadott rendeletek értelmében szabad végrehajtani.

Norvégiában az összes szabadkőműves páholyokat feloszlatták.

Berlinbe érkezett jelentések szerint a savonai kikötőbe négy hajó érkezett Amerikából, amelyek szenet és gabonát hoztak Svájc számlájára. Ugyancsak Svájc részére egy másik amerikai gőzös érkezett egy jugoszláv kikötőbe. A hajó nyersplajat hozott.

A norvégiai *Deutsche Zeitung* jelenti, hogy a dán piacokon nagyarányu marhavásárlás folyik német számlára. Szeptember 23—29-e között több mint tizenhétezer állatot vásároltak, mint az eddigi kötésekből kiderül. Ebből tizenötezer darab vágásra, kétezer fiatal marha pedig tenyésztési célokra szolgál. Ezeken kívül nagyobbszámú tenyésztésre alkalmas tehén vásárlására is sor kerül majd.

A hollandiai *Deutsche Zeitung* írja, hogy a hollandindiai kormányzóval többszöri próbálkozás után sem sikerült a hágai hatóságoknak érintkezésbe kerülniök. A gyarmati kormányzó egyáltalán nem nyilatkozik a holland hatóságok azon megkeresésére, amelyben a holland gyarmatokon internált német állampolgárok szabadonbocsátását követelik Hágában. Van *Starkenborgh-Stachouwer* batáviai kormányzó azonban sem a diplomáciai úton hozzá eljutott táviratokra, sem magánkörök kezdeményezésére nem válaszolt eddig, a kábelt továbbra is zárolja, úgyhogy a gyarmatok és az anyaország között nincs távíróforgalom. A német internáltak tekintetében pedig semmiféle változás nem történt. A német hatóságok most, mint a hollandiai *Deutsche Zeitung* írja, kénytelenek a szükséges következtetéseket levonni és a kellemetlen kísérő jelenségekért kizáróan a batáviai kormányzót teszik felelőssé.

Hivatalos jelentések szerint Belgiumban hárommilliárd frank állami kölcsönkötvény jegyzésére szólították fel a lakosságot. A kölcsön tíz esztendőre szól, kibocsátási árfolyama 97.5 százalék. Október 1-től kezdve, amikor a jegyzést megnyitják, évi négy százalék kamatot hoz.

Amerika augusztus folyamán 73.028 tonna nyersgumit importált. Ez 89.3 százalékkal több, mint 1939 augusztusában.

Krakkóból jelentik, hogy *Frank* kormányzó a napokban a német birodalmi bank alelnökét fogadta. Kijelentette a kormányzó ezt követően, hogy sikerült a zloty értékállóságát a kormányzóság területén biztosítani.

Ley Róbert, a német munkafront vezetője és a *Kraft durch Freude* megszervezője néhánynapos látogatásra Párizsba érkezett.

A. B. T.

Gayda fontos cikke a balkáni kérdésekről

Róma, szeptember 23.

(A „Magyar Nemzet" római tudósítójának telefonjelentése.) *Ribbentrop* német birodalmi külügyminiszter elutazása óta sem szüntek meg Rómában a találgatások arról, hogy mi volt a római tárgyalások legfőbb témája. Tény, hogy Rómában és Berlinben is bizonyos, „még meg nem oldott balkáni kérdéseket" tekintenek nagyon fontosnak és épp ezért sürgősnek is. *Gaydának* a *Voce d'Italia*-ban megjelent és nagy figyelmet keltett cikke éles különbséget tesz a szigorú értelemben vett dunai és a balkáni problémák között. A dunai problémák — írja *Gayda* — most mind békés úton szabályozást nyertek, nyitva maradt a balkáni kérdéseknek egész sora, amelyet a világ közvéleménye jól ismer. De a dunai kérdések békés megoldása megmutatja a követendő utat a balkáni országoknak is és most már csak rajtuk áll, vajjon „melyik döntést választják, a közvetlen békés megértést-e vagy a másik, kevésbbé diplomáciai módszert". A *Popolo di Roma* pedig azt írja: a tengelyhatalmak által létesítendő új afrikai rend előfeltétele mindazoknak a fészkeknek alapos kitisztítása, amelyeket Anglia, főkép a Földközi-tenger keleti részén rendezett be. *Vonatkozik ez mindenekelőtt a görögországi angol befolyásra,* amely hasonlít a háború elején Norvégiára gyakorolt angol befolyásra.

Mindezekről a kérdésekről kétségtelenül szó volt a római megbeszéléseken. Arranézve, hogy *miképp történjék a brit befolyás kiküszöbölése,* hiányzik minden támpont. Azt a hírt, hogy a tengely konferenciára hívja össze Bulgáriát, Jugoszláviát és Görögországot, hogy ezek az országok egyes szomszédaikkal való viszonyukat rendezzék, mértékadó római körökben nem erősítik meg kifejezetten, de azt mondják, hogy a tengelyhatalmak és a balkáni államok között ezt az ügyet nem éppen konferencián kell megbeszélni, de *a sürgős tisztázás kétségtelenül már a legközelebbi jövőben meg fog történni.* Diplomáciai és politikai körökben nagyon valószínűnek tartják, hogy a tengely részéről ebben az irányban új fáradozások lesznek Görögországban, aminek valószínűségét az északegyiptomi olasz offenzíva a tengely figyelmét Görögország felé nemhogy csökkentette volna, hanem inkább növelte, mert *az egyiptomi katonai és a görögországi diplomáciai akció képes csak együttesen közelebb hozni a megvalósításhoz a harmadik fontos célt, Törökország határozott elfordulását Angliától.*

*

Az olasz lapok első oldalukon feltünő helyen közlik *négy egyiptomi miniszter* lemondását és nagyon jelentősnek tartják azt, hogy azért váltak ki a kormányból, mert *Egyiptom azonnali hadbalépését követelték Anglia ellen.* Bizonyíték ez a néma, de szívós ellenállásra, amelyet Egyiptom tanusít elnyomóival szemben — állapítják meg az olasz lapok. Közlik az olasz újságok azt a hírt is, hogy *Faruk* király palotaőrségét állítólag angol katonákból álló testőrséggel helyettesítették. *A király* — mondják az olasz lapok — *Anglia foglya lett.*

Az olasz sajtó hétfő délután közli a japán csapatok Indokínába való benyomulását. Hivatalos körökben részletes jelentések hiányában még bizonyos tartózkodást tanusítanak ugyan, de hivatkozva Olaszország és Japán szoros kapcsolataira, megelégedéssel veszik tudomásul Japán hatalmának Indokínára való kiterjesztését.

—ff —gy.

Tengeri csata Dakarnál

Zürich, szeptember 23.

(A „Magyar Nemzet" zürichi tudósítójának telefonjelentése.)

A légi harcok más helyeken is megélénkültek. Mint az olasz hivatalos jelentés mutatja, az egyiptomi olasz légi flotta ismételten támadja az angol front hátsó összeköttetéseit.

*

Gróf *Schulenburg* moszkvai német nagykövet *útban van Berlin felé.*

*

Kairóból jelentik: A rekonstruált egyiptomi kormny első intézkedése az volt, hogy hétfőn reggel egész Egyiptom területére kihirdette az ostromállapotot. A miniszterelnök hétfőn délben rendkívüli miniszteri tanácsot hívott össze, mely után a hadsereg főparancsnokával együtt kihallgatáson volt Faruk királynál.

*

Hétfő délután néhány perccel két óra után angol hadihajók jelentek meg Dakar nyugatafrikai francia kikötő előtt, ahol nagyszámú francia hadihajó horgonyoz. Az egyik brit hadihajón tartózkodik hír szerint *De Gaulle* is. Az angol flotta parancsnoka ultimátumban megadásra szólította fel a francia hadihajókat. *Boisson,* Dakar főkormányzója a brit ultimátumot elutasította, mire az angol hadihajók megindították a tüzelést a francia hajók ellen. A francia hadihajók ágyúi is megszólaltak. *Este hat órakor még tombolt a tengeri csata.*

A francia kormány, mint Vichyből jelentik, hétfőn este rendkívüli miniszteri tanácsra ült össze a dakari események miatt. Tekintettel a helyzet kiéleződésére, a miniszteri tanácsnak nagy jelentőséget tulajdonítanak és azt hiszik, hogy Vichyben még az éjjel fontos határozatokat hoznak.

*

A háború kitörése óta hétfőn jelentek meg először olasz bombavető repülőgépek Ciprus szigete felett. Az olasz gépek bombákat dobtak a kikötőre és a városra.

*

Az indokinai eseményekhez hétfőn éjjel a következőket jelentik: Hivatalos tokiói jelentés szerint *az indokinai francia hadsereg megadta magát, mire a japánok lefegyverezték.* Tokiói diplomáciai körökbe még nem érkezett meg a hír megerősítése, de hangsúlyozzák, hogyha az első jelentés igaznak bizonyul, akkor *ez Francia-Indokína teljes kapitulációját jelenti.*

Románia újra áttér a megyerendszerre

Bukarest, szeptember 23.

(A „Magyar Nemzet" bukaresti tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap Bukarestben befejeződtek azok az ünnepségek, amelyeket az egy évvel ezelőtt meggyilkolt vasgárdisták emlékére tartottak. Az ünnepségek minden zavaró momentum nélkül zajlottak le. A vasgárdisták részéről nagy fogadkozások történtek, hogy aszketikus önmegtagadással igyekeznek Romániát új utakra vezetni.

Amíg Romániában egy új politikai erkölcs szabályait formulázzák, a Balkán igen nagy figyelemmel tekint arra, hogy *Románia külpolitikája mikép állapodik meg a tengelyhatalmak külpolitikai felfogása szerint. Sturza,* az új román külügyminiszter még nem nyilatkozott az új Románia útjairól. A román politikai közvélemény azonban már türelmetlenül várja a kormány új javaslatait a bel- és külpolitikai problémák megoldására.

A román politika nagy feladatai közé tartozik az ország új közigazgatási beosztásának megvalósítása. Újra áttérnek a megyerendszerre.

Még mindig sok politikai találgatás hallható Bukarestben. *Maniu* és *Bratianu* csoportjainak a politikai életben való részvételéről még meglehetősen sokat hallani, hogy ezek a politikai erők mikép kapcsolódnának bele a jelenlegi román helpolitikai életbe. A román közigazgatásban nagy személyváltozások történnek, de még mindig nem lehet tudni, hogy az új politikai szellem miként érvényesül majd.

Dél-Dobrudzsában nincs már román

Várna, szeptember 23.

(A „Magyar Nemzet" kiküldött tudósítójának telefonjelentése.) Dél-Dobrudzsában nincs már román. Bár a krajovai egyezmény alapján csak zónánként kell a román népességnek kivonulnia és a bolgár csapatok mindegyik szakasz elfoglalása után néhány napig megvárják, míg a következő szakaszból *minden román elköltözött,* jólértesült forrás úgy tudja, hogy egész Dél-Dobrudzsa területén csak *elenyésző számú román tartózkodik, elsősorban az állami hivatalnokok.* Az első zóna elfoglalása még szombaton befejeződött. A bolgár katonákat mindenütt az ujjongó fogadtatás várta, mint amiről már szombaton részletesen beszámoltunk. Összetűzésre sehol sem került sor. A polgári hatóságok már előzőleg bevonultak és elejét vették minden incidensnek. *Ez az első revizió a Balkánon,* amely *vér nélkül* folyt le.

Popov tábornok vasárnap és hétfőn részletes szemleutat tett, mindenütt lelkesedéssel és tisztelettel fogadta Dobrudzsa népe, különösen Ajorman faluban várta megható ünnepély. Itt folyt le a Balkán-háború egyik leghősibb csatája, amikor az önként alakult úgynevezett fehér gárda próbálta a román betörést megállítani. Csak öten maradtak életben, ezek ma végignézhették Dobrudzsa felszabadítását.

*

Dobrudzsa ünnepélyes visszafoglalása még be sem fejeződött, a dobrudzsaiak máris a komoly hétköznapi munka szellemében megkezdték az újjáépítést. Erről második balcici látogatásom alkalmával tudtam meggyőződni. Láttam, hogy *a románok úgyszólván minden megmozdítható tárgyat elvittek.* Klincser polgármester elmesélte, hogy szeptember 15-én, amikor átvette Balcic 35 középületét, végig kellett nézniе, hogyan viszik el a román katonák az *ablakokat,* az *ajtókat,* a *bútort,* a *víz-* és *villanyvezetékeket* és *minden egyéb felszerelési tárgyat.* Hiába tiltakozott, a román polgármester *felsőbb parancsra* hivatkozott. A közeli *repülőtérről* éppúgy leszerelték a berendezéseket, mint az újonnan épült *kórházból,* ahol megnézte azt az esztelen, tervszerűtlen pusztítást, amelyet a kivonulók végeztek: a falakon tátongó lyukak jelzik a villany- és vízvezetékek helyét, a legtöbb szobában *feltépték a parkettet,* a falakról leszedték a csempét. Sokhelyütt a sietős távozás közben szétdobálták a bolgár anyagból és munkaerővel épített és még meg sem nyitott kórház berendezését. Elvittek természetesen a város közpénztárából *kétmillió leit* és emlékül *egy lévát* hagytak benne. Az anyagi kár felbecsülhetetlen, de Balcic polgárai nem várnak kárpótlást, hanem máris nekiláttak az újjáépítésnek.

T. Gy.

Ankara aggodalma

Belgrád, szeptember 23.

(A „Magyar Nemzet" belgrádi tudósítójának telefonjelentése.) Az ankarai *Tan* című lap vezércikket írt a következő címmel: „Kérdések, amelyekkel szemben Törökország nem lehet egykedvű". A cikk azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy miképp tekint Törökország szomszédaira. A cikk a legnagyobb figyelmet Bulgáriára és Szíriára fordítja, a többi közt a következőket emeli ki:

— Két kérdés érdekli leginkább Törökországot. Az egyik a bolgár követelések ügye Nyugat-Trákiával szemben, a másik a szíriai kérdés.

— Ami a szíriai kérdést illeti, csak azt mondhatjuk, semmi körülmények között sem leszünk közömbösek az ilyenfajta eseményekkel szemben.

Ankarában meglehetős aggodalommal tekintenek az egyiptomi helyzetre, ahol Sidi Barrani elfoglalása után a helyzet nagyon kezdett komolyra válni.

A belgrádi *Vreme* római tudósítója azt jelentette lapjának, mivel a tengelyhatalmak a politikai helyzet gyors kialakulására számítanak, ezért *Ribbentrop* Afrika felosztása tekintetében pozitív javaslatokat tett a római tárgyalásokon.

Egyiptom jövője attól függ, milyen magatartást tanusít most. Jugoszláviában nem tudnak arról, hogy Bulgária, Görögország és Délszlávia közt Balkán-konferencia egybehívásáról lenne szó. Bizonyos diplomáciai körökben azonban még mindig hallani erről.

Sutej Juraj jugoszláv pénzügyminiszter a leghatározottabban megcáfolta a jugoszláv kormányválságról szóló híreket. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy *Macsek* és *Cvetkovics* közt semmiféle ellentétek nincsenek, szó sincs kormányválságról.

—i —ő.

A gyermekhajó megtorpedózásának híre — angol propaganda

Berlinből jelenti a *Német Távirati Iroda:*

Berlinben azon a véleményen vannak, hogy az angol részről kiadott és a newyorki sajtóban megjelent hír egy menekülő gyermekeket szállító angol hajó állítólagos megtorpedózásáról nem egyéb, mint angol propagandafogás. Illetékes német helyen rámutatnak arra, hogy tekintettel a megtorpedózásnak az angolok által megjelölt állítólagos helyére és időpontjára (szeptember 17), kétségtelenül megállapítható, hogy a hajót nem német hadihajó süllyesztette el. Nyilvánvalóan arról van itt szó, mint ahogy Berlinben is hangsúlyozzák és amit az a zaj is igazol, amit angol részről igyekeznek csinálni az esetből, hogy az amerikai közvéleményt Németország ellen uszítsák, mint ahogy azt az Athenia-propagandával is megkísérelték a háború kitörésekor.

Churchill akkoriban azzal az állítással állott ki a világ elé, hogy az „Athenia" hajót német tengeralattjáró süllyesztette el. Churchillnek ezt az állítását, mint emlékezetes, tekintélyes amerikai állampolgárok eskü-vel erősített vallomásai lepleztek le mint propagandacsalást ugyanúgy, mint a világháború folyamán kiadott számtalan angol hazug jelentést. A jelenségek arra engednek következtetni, hogy az „Athenia" elsüllyesztését maga Churchill kezdeményezte jól megfontolt előkészületek után. Időközben több ilyen eset is történt, amint azt mindig jelentettük is. Ismételten állítólagos SOS jeleket adtak le az amerikai hajók, melyeket állítólag német tengeralattjárók torpedóztak meg vagy támadtak meg. Minden esetben később kitudódott, hogy az illető hajók vagy nem is kértek egyáltalában segítséget vagy pedig nem is tartózkodtak a kérdéses vizeken.

A kilakoltatott gyermekekkel úszó hajó megtorpedózásával folytatott propagandát Duff Cooper augusztus elején kísérelte meg elsőízben. Abban az időben azt a hírt terjesztette a londoni hírszolgálat útján, hogy német tengeralattjáró megtorpedózott egy ilyen hajót.

Amikor már a newyorki távirati ügynökségek és a newyorki rádió világgá röpítette ezt a hírt, Duff-Cooper megcáfolta azokat. A mostani esetben azonban nagyon feltünő, hogy az angolok még ezideig nem tudják megadni az elsüllyesztett hajó nevét, sem a kapitányt nem tudják megnevezni, bár a hajó állítólag 6 nappal ezelőtt süllyedt el. Másképen hangsúlyozzák Berlinben, ilyen esetben, mint amilyet mostan is szerkesztett az angol propaganda, kizárólag az angol kormányt terheli a felelősség az emberéletekért. Németország a rákényszerített háborút gyorsan akarja győzelemhez vinni és ezért általános tengerzár alá vette az angol partokat. Egy hajónak, amely — mint a „Times" ezzel az állítólagos esettel kapcsolatban jelenti — kísérethen úszik és ezenfelül, úgy mint minden brit hajó, fel is van fegyverkezve és még a hadisávon fut keresztül, számolnia kell bonyodalmakkal is. Német részről ismételten hangsúlyozzák, hogy felelőtlen könnyelműség a gyermekeket ilyen veszélynek kitenni Aki a gyermekeket a hadműveletek területére viszi ki és kiteszi a hadiúri veszélyének, az amellett tesz tanuságot, hogy többre becsüli propagandaanyagát, mint a gyermekek életét. *(MTI.)*

Véget értek az izgalmas napok

eldőlt az osztálysorsjáték 44.000 nyereményének és 400.000 pengős jutalmának a a sorsa. A boldog nyertesek már haza is vitték a pénzüket. De

máris itt van

az új játékterv ugyanannyi és ugyanolyan nagy nyereménnyel.

Első húzás: október 19.

Antal Károly

A-25-52

A Szent László-téren, Kőbányán helyezték el *Antal* Károly *Szent László* szobrát, amely ugyancsak 1940-ben készült el.

Kovacsics Miklós:

Budapest újabb szobrai.

Országjárás

1943. aug. 20.

Bp. 1929. XI/16.

II

1.) Hogyan vonhatja be Bp
kovetkezö árfolyamok v
a., Budapesten, Amsterd
b., Amsterdamban, Bud
c., Budapesten, Berlin
d., Budapesten, Berlin
(e.) Mondjunk véleméi

2.) Milyen módon egy
Bpesten Bp

Bé... 70.50

MAGYAR SZELLEM - MAGYAR ERŐ

Veszélyben a magyar művészeti termelés

A művészet jelentősége különösen nagy hangsúlyt kapott az utóbbi évtizedekben és a most dúló világháború nehéz esztendőiben. Minden nemzet igyekszik összes erőforrásait felhasználni politikai céljainak eléréséhez, a szellem fegyverkezését sem hanyagolja el és igénybe veszi a művészetet is. Ezen a téren Magyarország sem maradt el, mert hiszen művészetünk már nem egyszer bebizonyította, hogy a gyönyörködtetésen túl politikánknak is hatásos eszköze tud lenni. Nemrégiben e lap hasábjain adatokkal mutattunk rá arra a történelmi szerepre, amelyet művészetünk a trianoni elnyomatás reménytelennek látszó első éveiben játszott. A megcsonkított Magyarország politikai magárahagyatottsága idején művészeink voltak azok, akik a volt háborús ellenfeleink országaiban rendezett nemzetközi kiállításokon a legtöbb aranyérmet, elismerő oklevelet szerezték meg, *annál világosabban bebizonyítva, hogy a háborút vesztett magyarság még megcsonkított ságában is jelentősebb kultúrtényező, mint az utódállamok.* Tény, hogy ebben az időben művészeink megkönnyítették politikusaink nehéz munkáját. A magyar művészet a Trianon óta eltelt küzdelmes évtizedekben továbbra is nagy megbecsülést szerzett a külföld előtt másrészt viszont idehaza fokozta és élesztette a történelmi elhivatottságunk tudatát.

Ez a nagyrahivatott művészet, amely béke idején nem egyszer szigorúan vett feladatán túlmenően is segítette a nemzet felemelkedésének és lelki megerősödésének nemes folyamatát, szinte természetes, hogy a most dúló totális háborúban kellene, hogy érje tejesítőképességének legmagasabb fokát. Nem volna szabad, hogy a művészek kezében egy pillanatra is megálljon az ecset, vagy a véső, mert amit ők alkotnak, azzal nemcsak a jelent nemesítik meg, hanem új értékekkel gazdagítják a magyar jövő szellemi vagyonát is.

Sajnos, *ez a fontos alkotó tevékenység az utóbbi időben mind jobban alábanyatlik.* A pillanatnyi megtorpanás nem azért történik, mintha művészeinkre a háború légköre bénítóan hatna, hanem egész egyszerűen azért, mert nincs vászon, festék, ecset, a szobrászok nem kapnak márványt, műkövet, bronzot, de még a gipszhez is csak szűkösen jutnak hozzá!

A festészeti anyagok javarészét külföldről szerezték be a szaküzletek és szinte természetes, hogy ez a behozatal ma a minimunra csökkent. Ha a még meglévő készlet kimerül, *megáll a műtermekben a munka, mert a mi gyáraink nem birva el a külföldi konkurrenciát, csak mellékesen foglalkoztak festészeti anyagok gyártásával.*

Mint a múlt világháborúban, most is leállították a bronzöntést és az öntődéknek még akkor sem szabad ilyen természetű munkát elvállalniok, ha a művész hulladék-bronzot tudna előkeríteni. Az olasz és német márványtömbök szállítása megakadt, a magyar bányák pedig munkáshiány és a szállítási nehézségek miatt nem képesek a keresletet kielégíteni. Kisebb szobrokat most művészeink alumíniumba öntetnek, azonban ez az anyag szépségben és tartósságban nem versenyezhet a bronzzal. Viszont a terrakotta és a fa, ha nemes anyag is, nagyobb igényű alkotásokra nem használható fel.

Az anyag minősége sem a művész, sem pedig a vásárló közönség szempontjából nem mellékes. A rossz vászon, a rossz festék nemcsak a művész munkáját nehezíti és keseríti meg, hanem megkárosítja a vásárlót is, mert *a nagy összegért vett műtárgy az évek folyamán veszít szépségéből színeinek elváltozása és a festékréteg megrepedezése folytán.* Azokat a szobrászati emlékműveket pedig, amelyeket nyílt térre pótanyagokból, nagy összegért készítenek a művészek, tíz éven belül ki kell cserélni, mert tönkremennek.

Szomorú jelenség, hogy egyik aranyéremmel kitüntetett mesterünk már nemcsak barátait koldulta végig olyan értéktelen képekért, amelyeknek békebeli vásznáról lemosva a festékréteget,

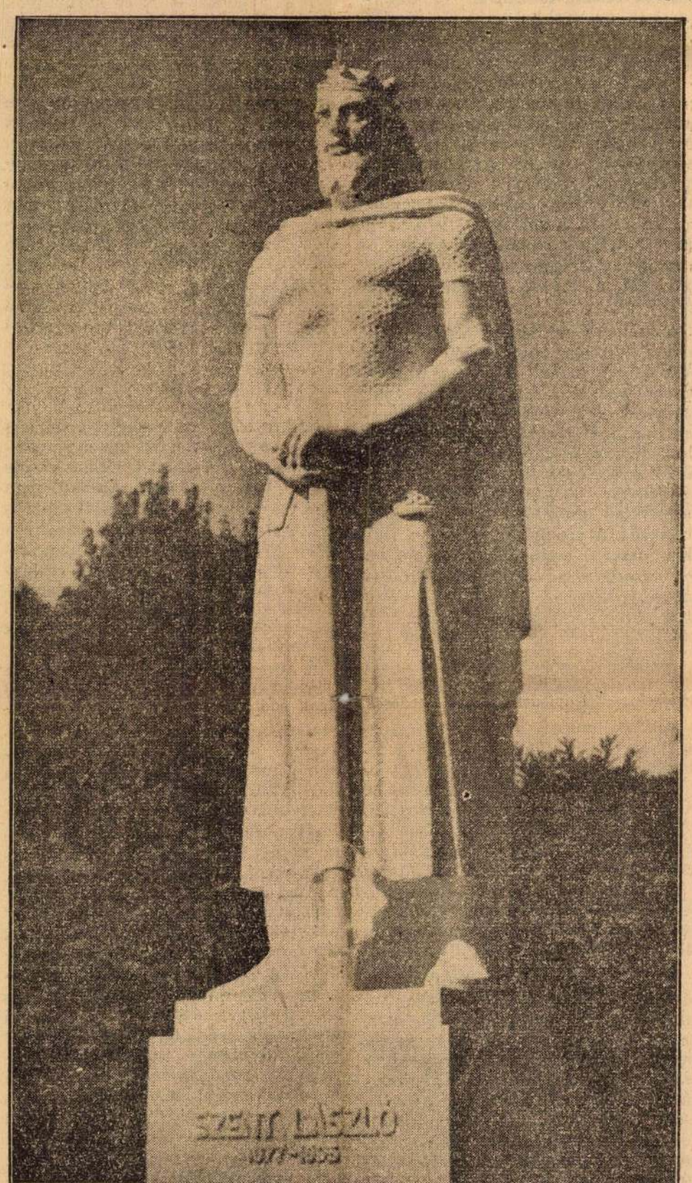

Antal Károly: Szent László.

Megfelelő anyag hiányában rövidesen elérkezik az idő, amikor komoly alkotó művészeink kénytelenek lesznek beszüntetni a nemzeti szempontból oly fontos munkásságukat.

Ismerve művészeink anyagi helyzetét, elgondolhatjuk, milyen kevesen tudtak kellő időben beszerezni vásznat, akvarell-papírt, festéket, ecsetet, márványt, műkövet, vagy esetleg bronzot. Viszont éppen anyagiak híján nem képesek a feketepiac magas árait megfizetni. Mint értesültünk, 1 m² vásznat ma 80—100 pengő között lehet vásárolni. Ha már most ehhez hozzá számítjuk a vakrámát, a keretet, az elhasznált festékanyagot, az ecsetet, a munkára fordított időt stb, akkor — mint azt egyik festőművészünk mondotta — a művészi értéktől eltekintve, olyan magasak a nyers kiadások, hogy csak nagyon kevesen tudnák megvásárolni a festményt. Így a tartós anyagokkal készült komoly értékű alkotásokból csak keveset tudunk eladni, aminek következtében a megélhetésünk forog veszélyben."

újra felhasználhatóvá tegye, hanem kiment a Teleki-térre is, hogy ott vegyen ócska képeket.

— A legnagyobb csodálkozásomra — mondotta a mester —, a zsibvásáron csak néhány képet tudtam venni, mert mint az árusok mondották, más *leleményes festők már régen összevásárolták a jó vászonra festett ócska képeket.* Bosszantott volna a dolog, ha a vásárlók javarésze nem a fiatal nemzedékből verbuválódott volna. A fiatal és kezdő művészek helyzetét jól ismerem és tudom, hogy békevilágban is milyen nagy gondot okozott nekik a pénzülkhöz viszonyítva már akkor is drága anyagok beszerzése. Manapság pedig egész tragikus méreteket ölt náluk az anyagvásárlás gondja.

Ugyanakkor, amikor nemzetközi szempontból is nagy értéket jelentő neves művészeink és az utánpótlást biztosító fiataljaink a legsúlyosabb anyaghiánnyal küzdenek, *feltűnő módon elszaporodtak a giccsfestők selejtes munkái.* Felmerül a kérdés: honnan jutnak hozzá az anyaghoz a művészétnek ezek a parazitái? A választ egyik legnagyobb festékes-szaküzletünk tulajdonosa adta meg.

— A giccsek készítői — mondotta — még évekig nem fognak küzdeni anyaghiánnyal. Ezek a festők a műkereskedőknek dolgoznak, akik bőségesen ellátják védenceiket vászonnal, festékkel, ecsettel és mindazzal a kellékkel, amelyek a munkához szükségesek. Mielőtt még a külföldi behozatal megszakadt volna, *az élelmes műkereskedők egész vagyonukat anyagba fektették és az akkori olcsó árakon mindent összevásároltak.* Van olyan műkereskedő, aki éveken keresztül több ezer pengőért vásárolt, de nem ritka az olyan sem, akinek — üzleti könyveim tanúsága szerint — havi 3000 pengős számlája volt.

A szomorú valóság tehát az, hogy amíg a komoly művészet képviselői a legnagyobb anyaghiánnyal küzdenek, *a giccsekkel foglalkozó műkereskedelem bőségesen látja el a nagy üzleti haszonra dolgozó és a vásárlóközönséget félrevezető festőit.*

Szinte érthetetlen, hogy nem akadt Magyarországon szerv, amely ezt a visszás helyzetet kellő időben megfordította volna! A művészek a kultuszminisztériumtól várták a kezdeményezést, mivel nálunk nincsen művészeti kamara s nem követhettük az olasz és német példát, ahol a kamara vállalta magára ezt a nagy munkát. Németországban a háború kitörése után pár hónappal már a kamara hosszú és fáradságos időt igénybevevő statisztikát készített arról, hogy a német művészek az 1937—39. években mennyi szobrászati és festészeti anyagot használtak fel munkájuknál. A festékgyárak leállítása, illetve hadiüzemekké való átállítása is csak olyan mértékben történt meg, amennyiben az nem befolyásolja a művészeknek szállítandó anyagellátást. Azokra az anyagokra, amelyeket külföldről hoztak be, a Birodalmi Bank megfelelő devizamennyiséget tartalékolt. *Ugyanakkor leltárba vették a készleteket, nehogy a feketekereskedelmet táplálják velük.*

Nálunk Magyarországon, ha kellő időben nem is történt ez irányban semminemű gondoskodás, még mindig nem késő hivatalos segítséggel biztosítani művészi termelésünk folytonosságát! Nem várható, hogy ezt a nagy szervezési munkát igénylő feladatot az amúgy is elhalmozott kultuszminisztérium művészeti ügyosztálya vállalja magára. Amint maguk a művészek mondották, a legalkalmasabb megoldás az volna, ha *a minisztérium megbízná az ügyek leadminisztrálásával az ötven év óta fennálló Magyar Képzőművészek Egyesületét, amely több, mint 500 tagot számlál.* Hozzá csatlakozhatna a 23 egyesületnek úgynevezett Egyesületközi Bizottsága és így közös erővel hivatalos ellenőrzés és segítség mellett a művészek maguk tudnának gondoskodni a festészeti és szobrászati anyagról. Az Egyesület hivatalos igazolványt állíthatna ki, hogy *csak ennek ellenében szolgáltassanak ki a szaküzletek jó minőségű anyagot és sem a műkereskedők, sem pedig a dilettánsok ne vehessék el az értékes anyagokat a komoly művészek elől.* Miután azonban a kereskedők készletei alaposan megcsappantak, szükséges volna a feketepiac árukészletét lefoglalni és ugyanakkor a gyárakat és üzemeket kötelezni, hogy festékanyagokat és eszközöket továbbra is a keresletnek megfelelően gyártsanak.

Ha a nemtörődömség, vagy a nehézkes szervezés miatt rövid időn belül nem történik ebben az irányban elhatározó lépés, akkor súlyos veszélybe sodródik a magyar művészeti termelés. Fölösleges újra és újra rámutatnunk arra, hogy mit jelentene a jelen és a jövő szempontjából a művészeti termelésünk megbénulása és éppen ezért bizakodva várjuk az illetékesektől ennek a súlyos problémának a leggyorsabb orvoslását.

Balás-Piry László

Az Ország 1943. szept. 18.

ÍRÁS ÉS LÉLEK

Pölöske

Sok háznak, — ez Bakonypölöske! —
ma sincs kéménye: a zsupon
szivárog el a tűzhely füstje,
vagy dől ki ajtón, ablakon.

Pölöske mellett már az erdő
nagyon-nagyon megváltozott;
ritkák a betyárlátta vén fák,
nem rejt a Bakony bujdosót.

Köves, jó út visz át az erdőn;
Pölöske mégis elmaradt
országvilágtól, alszik mélyen,
százesztendős álmok alatt.

Zúg a sürgönydrót, gépkocsi
robog a két sor ház között;
Pölöske nem lát, nem hall, vak, siket,
elátkozott, megkötözött.

Az erdő fogy, ritkul, megújul;
Pölöske teng-leng, a Bakony
elhagyta régen, füstje jön-megy,
zsuptetőn, ajtón-ablakon.

Ha feltámadna Sobri Jóska,
Pölöskén lakna szívesen, —
nem változott az út Pölöskén,
úgyszólván semmi, semmisem.

Idejönne Savanyú Jóska is,
e vadonatúj kor elől,
holott gőz- és villámerővel
tombol vaskéz és vasököl.

Ide én is, idétlen költő,
mert én Pölöskét szeretem:
élnék, mint egy távoli, pöttön,
tengernyaldosta szigeten.

Mert Pölöske úgy meghat engem,
kéménytelen házaival,
mint egy divatjátmúlt a régi,
rég elfelejtett, ősi dal,

amit talán csak én tudok már,
nem érdekel, csak engemet,
dúdolom és időtlen szépség
tengere mossa lelkemet.

ERDÉLYI JÓZSEF

Egyszerű riport

Óbuda. Egy régi, régi ház.
Utcasor. Kíváncsi nép vigyáz.
Szirénabúgás. Riadó?
Az ablakon megsárgult cédula:
„Egy ágy itt olcsón kiadó"
Csodálkozol most, ugye, vén Buda
S te szép vasárnap délután?
Halott egy lány ma Óbudán.
Ki tudja mért? Halált hívott.
Még nem tudják, hogy mit ivott,
De halva fekszik... ajka kék...
Az ágy felett Madonna-kép.
Az ágyhuzat szegényes, sárga.
Cipők. Harisnyaszáron spárga.
A széken színes szoknya leng.
Kint elborul az őszi csend,
Óbudára száz lidérc vigyáz
S furcsa gnóm a régi, régi ház.

GELLÉRT VILMOS.

Most híd vagyok

Mint hogyha ércoltalmad volna,
És tört áldásként állna itt,
Ugy zeng az ív, úgy vár a híd.

Acélbordáját arra kértem,
Vigyázzon rád a barna éjben,
S őrizze boldog álmaid.

Kezemmel szállt-szállt angyalod,
Hogy szánd meg ezt a hű szerelmet,
S leláncolták, jaj, vaskarok.

Féltőn indult feléd a híd,
De ölelése vasba-dermedt,
S már minden csöndes, néma itt.

Most híd vagyok. Láncolt vas-átok
Holtan pihensz érc-karjaimban,
S én minden éjjel álmot látok.

Őrzésem kéred? tessék, itt van.
Vas, vér zeng hozzád, így vigyázlak
E csuklott ívű, barna hídban.

Kiss Gábor

„Nagy idők sodrában"*

Irta: Hankiss János

A mi korunknak is megírják majd a történetét: az események megmerevedett tükre lesz az. Ma a tó mozgásban van még — eleven élet. Napjaink történelme még nem állapodott meg; a tükörkép csupa villanó, egybefolyó részlet mozaikja. A tükördarabok, amelyekből a ma történelme elénk sejlik: a nemzet vezéreinek beszédei.

Századunk, az életgyorsító gépek kora általában nem kedvez a szónoklat műfajának. A kor szóvívői, akiket a Gondviselés erre a hivatásra jelölt ki, nem azért beszélnek, mert egy nagyhagyományú műfajt akarnak kiteljesíteni. Mégis beszélniök kell. A tettek korát éljük, de a szót, ezt a gondolatterjesztő, sőt gondolatformáló erőt semmiképpen sem lehet kihagyni a tettek forrásvidékének térképéből.

A magyar miniszterelnökről köztudomású, hogy tudatosan csökkenti beszédeinek számát. Nem ragad meg minden alkalmat, mint a régi magyar szónokok legtöbbje; időközöket teremt szónoki megnyilvánulásai közt. Beszédeinek időtartama viszonylag rövid. Fölösleges fejtegetésekre nem csábíttatja magát. Gondolatainak összefüggő csontvázán nincs henye frázisháj. A szó így nem lehet a tett ellenlábasa, hanem inkább természetes szövetségese. — Stílusos szövetségese.

◆

Az újszerű szónoknak erős léleknek kell lennie. Le kell mondania sok olyan előnyről, amelyekről eddig azt hitték: a műfaj lényegéhez tartoznak. De Kállay Miklósnál ezt a lemondást természetessé teszi egyéni vérmérséklete és világszemlélete is. Nem tudjuk őt, hangját rezegtető körmondatgyárosnak, patetikus lélekvadásznak, rikító képek festőjének elképzelni. A vérbeli politikus és a mély gyökerű magyar józan bölcsesége mellett, ami Deák Ferenc követői közé sorozza őt, őszintesége is megakadályozná ebben.

Mert a józan óvatosság és a nyílt őszinteség nincsenek ellentétben — mint egyesek hiszik. A mérséklet, amely a hallgatag határáig is elmehet, jól összefér az egyenességgel és — ha itt az ideje — a szókimondással is. Hiszen mind a kettőt a bölcsesség javallja: azt is, hogy takarékoskodjunk a szó hatalmával s azt is, hogy éljünk vele, ha elengedhetetlenül szükséges.

Kállay Miklós hallgatói úgy érzik, hogy kivételesen erős és helyes politikai ösztöne és tapasztalatai a szó hatalmával éppen úgy élnek, ahogy kell: hol sejtetve — sapienti sat —, hol vallomásszerűen tisztázva a tett útját.

A szellemtörténésznek különösen vonzó és tanulságos feladat nyílnék, ha tere volna párhuzamba állítani ezt a szép kötetet Klebelsberg Kunó, vagy Bethlen István, Gömbös Gyula vagy Teleki Pál megnyilatkozásaival: megannyi erős egyéniség ugyanannak a célnak a szolgálatában s ugyanannak az örök eszköznek: a szó fáklyájának birtokában. Kállay Miklóst az ilyen párhuzamok méginkább erőteljes, jellegzetes egyéniségnek mutatnák, akinek ajkán a magyar politikai érzék a bölcsesség és az ösztönösség szövetségének sajátosan sikerült formáját valósítja meg.

Ennek legfeltűnőbb bizonysága mindjárt az, hogy az erős egyéniség ugyanakkor az elődöket és barátokat elismerő lojalitás szép példáit adja.

Az erős egyéniségnek úgyszólván egy polemikus szava sincs — erre sajnálná az időt. De a nagy időknek ez a felelősségét mélyen átérző vezéralakja tudja, hogy mindennél többet ér most az *összefüggés időben és térben*, a nemzedékek és kormányok szívós lánca s az egyidejű nemzeti jelenségek egysége. Legelső beszéde is hitvallás a mult és a jövő egybekapcsolódása mellett, békejobb minden érték felé. És önkéntes lemondás minden eredetieskedő pózról, önmagaéles és feltűnő megkülönböztetéséről. Az egység miniszterelnöke elsősorban a nemzeti közvéleményben vágyként vagy tényként élő, közös igazságok szószólója kell, hogy legyen, hogy minél több egyszerű lélekben verjen visszhangot. Az ő kedvükért is kívánja, hogy pártja „legyen a nemzet tanítója"; már pedig a tanító elsősorban a nemzeti szellem *közkincsének* osztogatója.

◆

Szerencsére a nagy egyéniség maga, szinte automatikusan gondoskodik arról, hogy a közkincs mégis *egyéni veretű* legyen. (Enélkül nem éreznők kincsnek...) Kállay Miklós politikai bölcsességével és egyéniségének szuggesztív erejével függ össze, hogy korunk vagy hagyományunk jelszavai új életet és az eddiginél szilárdabb hitelt nyernek az ő fogalmazásában, az ő személyének fedezete révén.

A magyar idealista politika egyik legvonzóbb tapasztalata az, hogy a reformok legfőbb munkásai leggyakrabban a társadalmi helyzet kiváltságosai, akiknek a durva látszat szerint a reformellenes párton volna a helyük. A Széchenyiek, Wesselényiek, Eötvösök példája perdöntő. Kállay Miklós származására nézve a „legmélyebb" magyarok egyike, munkája megkoronázásának azt tartaná, ha „az Aranybulla után, a Tripartitum után a Magyar Törvénytárba" neki lenne módja „a magyar szociális törvények kódexét beiktatni" és míg egyfelől a magyar öncélúság és függetlenség szószólója, másfelől egyes hagyományos előítéletek — „kánaáni bőség", „feudális Magyarország" üres vádjának — legbátrabb ostorozója. S ami legfontosabb: hallgatói világosan érzik, hogy ebben nincs semmi népszerűséghajhászat. A ma vezető politikusa kétségkívül csak a jövőnek, a történelemnek dolgozik, mai publikumára csak félszemmel nézhet, különben áldozata nem kecsegtethetne reménnyel.

◆

Az egységet és az örök magyar reformgondolatot az erős egyéniség egyedülvaló, sajátos eszközeivel szolgálja. Kállay Miklósnak a legtöbbet vitatott kérdésekről egyéni véleménye, legbonyolultabb történelmi és társadalmi problémáinkra saját megoldása van. Beszélgetése tele van váratlan és eszmélteto ötletekkel. Sohasem tudom elfelejteni, ahogy a finn kulturális küldöttség előtt a magyar és a finn társadalmi szervezet közt levő különbséget katonai multunk követelményeivel magyarázta meg, vagy ahogy kultúrtörténeti távlatokat világított át a debreceni Nyári Egyetemen, illetőleg az olasz kultúrintézet megnyitásán felolvasott előadásaiban. De utat tör magának az egyéniség ott is, ahol az országhoz s az ország nevében szól: szorosabban vett politikai beszédeiben. A szónok technikájában is.

Az erős egyéniség cicomátlanul épít. Nem szereti a túlfestői jelzőt, a hasonlathalmozást, az időnyerésre, ritmustöltésre szolgáló felsorolásokat. Ahol szabadon, jegyzeteiből rögtönöz, ott sehol sem törekszik úgynevezett „költői" beszédre; nem hajszolja az újszerű képeket, nem művészkedik. Pedig ő is képekben gondolkozik, mint minden igazi művész. A hazatérő katonának „a vasúti pályaudvaron fogja meg a kezét"; nem akar „vánszorgólelkű fiatalokat"; az országot „árvizek között" látja... És az ő szava is — pedig mennyire óvakodik az idegekre hatni! — örömest fut ki egy lélekemelő csattanóra. „Örök a magyar" — hangzik ki egy pillanatnyi, könnyes szünet után a Kormányzóhelyettes fölött mondott beszéd; Kossuth felelősségélményt keltő mondataira emlékeztet az 1942 december 3-án elhangzott képviselőházi beszéd befejezése: „A legszörnyűbb vád, amelyet reánk olvashat a történelem, az, ha olyat teszünk vagy mulasztunk, ami nem szolgálja azt az ügyet, amelyért ők (katonáink) odakinn vannak, ez az ügy pedig csak egy lehet, mindnyájunk egyetlen közös hazája, Magyarország!" És a szándékosan tárgyszerű, csak a lényegre szorítkozó mondatok közt meg-megvillan ötletekben gazdag szellemének egy-egy ingyenvaló, franciás szikrája: „Aki lemarad, az lemaradt", vagy „A teljes együtt*működés* fogalmában benne van az egyen*jogúság* is", vagy „Én mindenkit meghallgattam, most én kérem magyar népemet, az egész nemzetet, hallgasson meg, hallgassatok rám."

◆

Ennek az utolsó mondatnak az előzménye: a fiatalkori emlékek, az a sok ember, aki a fiatalemberhez jött tanácsért és segítségért. Kállay Miklós, a szónok varázsának egyik főtényezője, hogy élményből táplálkozik s így számunkra is élmény forrása lehet. Az „én" poézisét és hatalmát is állandóan érezzük. „Én, a keresztény kisexisztenciák mellé állok"; „bármikor az életben tett kijelentéseimet is állom"; „nem szeretek mulatozókat látni": az „én" itt erőt jelent — nekünk is. „Otthon érzem magam ebben a közgyűlési teremben" — mondhatja a volt megyei tisztviselő. „Nem hoztam mást magammal, mint önmagamat, magyarságomat, hitemet és azt az elhatározásomat, hogy amit az Úristen belém öntött: magyar véremet, magyar agyamat és magyar szívemet, ezt ajánlom fel a munkának"... „Vállalkozásomhoz... útmutatóm a nemzet hűséget, útravalóul pedig a háborúnak minden baját, minden küzdő katonánk szeretetét, minden küzdő munkásnak verejtékét és az egész magyar szegénységet viszem magammal tarsolyomban s obsitnak majdan nem kérek mást, mint magyar népemnek egy baráti kézszorítását."

Ezek a mondatok az élményszerűségnek, az én teljes belevetésének és felelősségvállalásának tanúi. A finom fülű hallgató érzi azt az óriás űrt, ami e közt az én közt s a diktátorjelöltek önkábító énje közt tátong. Színét a vezetésre érett, erőteljes egyéniség mellett az erkölcsi felelősség pálmanövesztő súlya adja meg. Vezérnek lenni ma: fölemésztő áldozat, csak a leghatalmasabb én bírja el, ha készül rá és tudja, mit vállal. S hiába mérsékli belső hevét a szónok: minden jótét lélekre átárad az, hiszen mindnyájan a nap minden percében érezzük a nagy idők sodrát és kisebb-nagyobb egyéniségünket percről-percre edzzük hozzá.

Kállay Miklós beszédeinek kiadója ezzel is jó szolgálatot tett valamenynyiünknek.

* Kállay Miklós beszédeinek és nyilatkozatainak első gyűjteménye. Budapest, Stádium, 1943. 109+169+26 l.

Antal Károly
A-25-53

ANTAL KÁROLY

A-25-54

VÁRVIDÉK
2002. február 1.

Julianus barátra emlékeztek

Az időpont január 19-e, szombat délelőtt. A helyszín a Hilton Szálló Anjou-terme, amely viszonylagos egyszerűségében is elegáns, fehérre festett faborítású helyiség, aranyozott és kék díszítő elemekkel. A középkori hangulatot idézik fel a Gregorián- énekek is, amelyek az érkezőket fogadják.

A Lánchíd Kör még a 80-as évek közepén alakult civil szervezet, és ez a tizedik alkalom, hogy megemlékezik Julianus barátról, a 13. századi dominikánus szerzetesről, aki 1235-ben negyedmagával gyalog indult Keletre, hogy megkeresse a magyarok őshazáját, illetve az ott visszamaradt testvéreinket. Egyedül ő érkezett meg a célhoz. Megértették magyar beszédét, a pogány magyaroktól hallott a tatár hordák pusztításairól. Hazaindult, hogy hírt hozzon a veszedelem közeledtéről. Majd másodszor is útnak indult, de Szuzdálban már arról értesült, hogy a Volgán túli magyarokat a tatárok elpusztították. Első útjáról rendtársa Richardus, a másodikról ő maga írt jelentést.

- Sajnos keveset tudunk Juliánus barátról. Valójában még azt sem, hogy mikor és hogyan halt meg. De lenyűgöző a teljesítménye, hiszen ma, a modern repülőgépek korában is sok-órányi az a távolság, amelyet ő gyalogszerrel megtett, messzi vidék, ahová eljutott - mondta többek között megemlékezésében dr. Mojzes Imre, a Lánchíd Kör elnöke. Valószínű, hogy sok nyelvet tudott a latinon kívül is. A kor érdekes korszak, körülbelül negyven éve ismerték már akkor az iránytűt, ez is segített neki a Kelet felé vándorlásban.

A Lánchíd Kör tagjai ezúttal is megkoszorúzták Julianus barát szobrát, a Hilton Szálló Dominikánus Udvarában. A szobor Antal Károly alkotása.

A megemlékezésnek volt egy érdekes vendége: dr. Bendefy István, aki e szobor születéséről sok eredeti információval rendelkezett. Kérdésemre elmondta, hogy most először vesz részt a rendezvényen, nem ebben a kerületben lakik, véletlenül a közelben lévő Litea Könyvesboltban hallott róla, és eljött. "Családunk kötődik a Julianus-kutatáshoz, az én édesapám, - meséli Bendefy úr - aki nem volt ugyan történész, hanem geológus és mérnök, a 30-as években egy expedíciót vezetett volna Líbiában, az ottani geológiai viszonyokat föltérképezendő, de erre készülve egy hónapot töltött Rómában. Hogy hasznosan töltse a várakozási időt bement a Vatikáni Könyvtárba és ott kutatgatott az egyik első magyar Ázsia-utazó Julianus emlékei után. Szerencséje lett, mert addig ismeretlen Julianus kútfőt, egy pápai íratott fedezett fel. Feldolgozta és ennek alapján írta meg Az ismeretlen Julianus című könyvét. Rómában a Collegium Hungaricum nevű kollégiumban lakott, ahol összetalálkozott egy Antal Károly nevű fiatal szobrászművésszel. Összebarátkoztak és elhatározták, hogy megszervezik a Julianus szobor felállítását. Ez a szobor most itt áll a Hilton Dominikánus udvarán.

Édesapám könyve teljes jövedelmét felajánlotta annakidején e szobor felállításához." - fejezte be a történetet Bendefy István.

A Lánchíd Körnek stabil tagsága van, többnyire idős emberek, de szeretnék soraikat fiatalokkal gyarapítani. Céljuk a közművelődés. Elsősorban a történelmi témák iránt érdeklődnek, hagyományt ápolnak, minden évben megünneplik a Szent-György napot, és a Luca napot is. Minden nyáron megrendezik a Határontúli Magyarok Szerét, ide fiatalokat hívnak meg. Szerveznek kirándulást a határon túli magyar területekre, jártak már együtt busszal Trencsényben és Komáromban. Havonkénti rendszeres összejöveteleiken mindig van egy külön előadás, amely széles szakmai kört ölel fel. Most a közelmúlt nagy évfordulójára, az államalapítás millenniumára emlékezve, Szent István életműve címmel tartott előadást dr. Török József egyháztörténész, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanára. Utalt arra, hogy Julianus barát útja sem jöhetett volna létre, ha előtte két és fél évszázaddal Géza fejedelem illetve István király nem vetik meg annak a keresztény államnak az alapjait, amely végső soron a XX. századig fennmaradt. Török professzor úr előadásának forrásanyagokra épülő, imponálóan nagy ívű összefoglaló előadásának zárógondolata az volt: "Szent István képes volt megőrizni midazt az örökséget, értéket, amit Keletről hoztak, és ami belefért az új nyugati keretekbe, életművének zsenialitása ebben van."

Gál Jolán

Postaláda

Tisztelt Szerkesztőség!

Az új év kezdetén - 2002. január másodikán - az Önkormányzat három irodáján - Az Ügyfélszolgálatnál, az Okmányirodán és az Adó ügyekkel foglalkozó osztályon, a második emelt 206-ban - kellett ügyeket intéznem. Őszinte örömömre mindhárom esetben igen készséges és szakszerű munkatársakkal találkoztam. Amikor a 206-os szobában megemlítettem, hogy ilyen szép környezetben öröm lehet a munka, az ott dolgozó kolléga - látva az épület iránti érdeklődésemet - kedvesen, röviden és érdekesen elmesélte az épület történetét, majd felajánlotta, hogy amíg egy számítógépes rendszerhiba kijavítására kellene várnom, megmutatja az üléstermet és szólt az épületben található néhány szép festményről is.

Az ügy kapcsán egy régi angliai élményem is felelevenült. Valamikor a nyolcvanas évek elején Londonban találkoztam egy magyar származású panzió tulajdonossal, aki persze örült, hogy kicsit elbeszélgethet a magyarországi dolgokról is. A beszélgetés során szóba kerültek a kerületi tanácsok, illetve az ott jellemző hangnem a sokszor megalázott, de legalábbis kiszolgáltatott ügyfél és a tanácsi alkalmazott közötti kommunikációban, ügyintézésben. Londonban élő beszélgető partnerem erre elmondta, hogy bezzeg náluk a városházi munkatársaknak mind tudniuk kell, hogy ők a királynő és az ügyfelek "alázatos szolgái", s annak megfelelően kell minden érkezővel bánniuk.

Lehet, hogy ott sincs mindig így, s persze mi ügyfelek sem várjuk el azt, hogy az ügyeinket intézők alázatos szolgák legyenek. De jólesik, ha készséges és szakszerű ügyintézéssel találkozunk. Esetemben ez történt. Jó kezdete volt az évnek, és úgy éreztem, amit a Budavári Önkormányzat irodájában tapasztaltam, a rendszerváltozás egy igen fontos megnyilvánulása volt. Szíves üdvözlettel:

ket kaptunk, és állandóan újabb feltételek teljesülésére kell várnunk.

A Budai Várban élő bérlők attól félnek, hogy egy napon akaratuk ellenére - egy esetleges befektetői csoport nyomására - el kell hagyniuk otthonaikat. Az önkormányzat és a műemlékvédelmi hivatal viszont - saját elmondása szerint - attól fél, hogy a vári műemlékek rossz gazda kezébe kerülhetnek.

Ahhoz, hogy felelősen vállalható, hosszú távú, kiszámítható megoldást találjunk közös problémáinkra, olyan javaslatot kellett letennünk az asztalra, ami mindenkinek megfelel. A kompromisszumos megoldásra ezért a Vári Lakosok Egyesületének elnöksége kidolgozott egy javaslatot, amelyet tagjaival és a Budai Vár reprezentatív lakóival 2001. november 29-én megtartott összejövetelen vitatott meg. Miután a javaslattal minden résztvevő egyetértett, azt a Vári Lakosok Egyesületének elnöke megküldte a polgármesternek.

A javaslat kidolgozásakor az Egyesület abból a tényből indult ki, hogy a hatályos jogszabályok a Budai Várban lévő bérlakások elidegenítését lehetővé teszik, és ezért a vári bérlők túlnyomó többsége a törvényes határidőn belül vételi szándékát írásban bejelentette a Polgármesteri Hivatalnak. Az elidegenítési folyamat 1997. évben el is indult, de még az 1997-ben jóváhagyott 27 db épületben lévő bérlakások bérlőinek való elidegenítése sem fejeződött be.

A Vári Lakosok Egyesülete 5 pontból álló javaslatot készített elő. A javaslat lényege, hogy - hasonlóan az Örökségvédelmi Hivatal által támogatott országos műemlék-programhoz - a Polgárvárosban található önkormányzati tulajdonban lévő épületekben lévő lakások jelenlegi bérlőinek jogviszonya - amennyiben azt a bérlő is akarja -2002. február 1-jétől 99 évig álljon fenn. További garanciaként a javaslatban szerepel, hogy a lakbér mértékének változása adott évben ne ha-

abban a hiszemben, hogy ez a levél azonos az addig ismertekkel, el sem olvasta, pedig új adatokat tartalmaz.

— Az utolsó két dokumentum, amelyeket publikálok, már nem Juliánusztól származik, de miként az előbbiek, ezek is Magna Hungaria magyarjaira vonatkoznak. Az egyik egy Johanca nevű magyar ferences szerzetes levele, aki 80 évvel Juliánusz után járt Magna Hungariában és leírja annak a tatárok alatti állapotát. Ezt a levelet Moule találta 1924-ben a cambridgei levéltárban, nálunk eddig alig ismerték. A másik a British Museum egyik kódexében talált levél, amelyből azt tudjuk meg, hogy Johanca után egy Henrik nevű német szerzetes is járt Magna Hungariában és »Baskiriában megkereszteltе Tharmagartе. A »Tharmagar« szó két szónak téves összevonása; tarkhán és magyar volna a helyes közlés. Tarkhán pedig alkirályt jelent. Henrik jelentésének helyes megfejtéséből tehát kitűnik, hogy ő a magyar alkirály fiát és ezenkívül Baskiriának Estokis nevű főfejedelmét egész családjával együtt megkeresztelte. A két kútfőből kiviláglik, hogy Baskíria élén tatár főkormányzó és mellette egy magyarszármazású alkirály állott. Johannáról pedig tudjuk, hogy Magna Hungaria minden falujának tatárszármazású bírája volt.

Az ázsiai magyar törzsekre vonatkozó, rendkívül fontos kutatásokat nagyjelentőségű új adatokkal gazdagították dr. *Bendefy* László tanulmányai. Históriai kutatásait most a 13—15. századbeli keleti kútfőkre terjeszti ki és remélhető, hogy ezek kapcsán is ráakad majd néhány fontos, a magyarok őstörténetére vonatkozó, új adatra.

Rónay Mária.

JUGOSZLÁVIAI TUDÓSITÁSOK

Jugoszláv rendelet a legkisebb munkabérekről

A legkisebb napibér 16 dinár, amely 24 dinárig emelkedik — Készül az aggkori biztosításról és a magántisztviselők nyugdíjáról szóló törvény is

Belgrád, március.

(A Pesti Napló tudósítójától.)

A jugoszláviai munkásmozgalom történetében a legjelentősebb esemény a legkisebb munkabérekről szóló rendelet, amelynek életbeléptetésére a parlament *Cvetkovics* Dragisa szociálpolitikai minisztert, aki egyben a jugoszláv radikális közösség elnöke, felhatalmazta.

A rendelet értelmében a legkisebb órabér: két dínár (húsz fillér). Az egyes bánságok területére érvényes béreket a munkaadó és a munkásszervezetek meghallgatása után az illetékes bání hivatal szabja meg. A rendelet a munkásság gazdasági helyzetének megjavítására irányuló *bérmozgalmakat, sztrájkokat nem tiltja meg*, csupán az állami és az önkormányzati vállalatoknál nem lehet bérmozgalmakat kezdeményezni. Ha az egyes üzemekben foglalkoztatott munkásoknak több mint fele kollektív szerződést kíván kötni, akkor azt megakadályozni nem szabad. A rendelet érvénybelépésével egyidejűleg békéltető és döntőbíróságok is alakultak, amelyek a helyi viszonyok mérlegelésével a munkaadók és munkások közötti ellentéteket fogják elsimítani.

A rendelet életbeléptetését az tette szükségessé, hogy a legutóbbi statisztikai adatok szerint a 650.000 betegsegélyzőileg nyilvántartott munkás közül több mint 330.000 munkásnak napi 20 dinárnál kisebb munkabére volt, *sőt 80.000 munkás nem keresett többet napi 8 dinárnál.* A munkásság helyzete főleg az előző Jevtics-kormány alatt vált súlyosabbá. A gazdasági válság hangoztatásával a munkabéreket országszerte lenyomták s sztrájkról, tömeges munkaabbahagyásról szó sem lehetett addig, amíg a Sztojadinovics-kormány hivatalba nem lépett. Az új kormány a Jevtics-rezsim munkásellenes rendeleteit azonnal érvénytelenítette s a sztrájkoknak szabad folyást engedett.

Az elmult évben 392 sztrájk volt, valamennyi gazdasági jellegű. Ezeknél a kormány illetékes közegei a munkások érdekeit védték és a munkabérek méltányos felemelését mindenütt elősegítették.

Az egyszerű fizikai munkások ezentúl legalább 16 dinár napszámot kapnak, ami azonban vidékenként bizonyos fokozat szerint: 24 dinárig emelkedik. A rendelet férfi és női munkás között különbséget nem ismer. Az akkordmunkát csak úgy engedélyezi, ha a munkás nyolcórai akkordmunkájával legalább annyit keres, mint a minimális munkabér.

A Sztojadinovics-kormánynak volt bátorsága a legérzékenyebb kérdéshez, a munka és a tőke viszonyához hozzányúlni, ami azzal járt, hogy sokhelyütt, főleg Montenegróban és Dél-Szerbiában, a munkabérek automatikusan *százszázalékosan emelkedtek.* Az említett vidékeken sokhelyütt 5, 6 és 8 dinárért napi 10 órát is dolgoztattak.

Mivel az ezévi büdséből *közmunkákra további egymilliárd dinárt fordítanak*, a munkanélküliség ezáltal a legminimálisabbra csökken. A falu nincstelenjei a közmunkáknál nyernek elhelyezést. A mezőgazdasági szezónmunkások helyzetének rendezésére is sor kerül, még az aratás előtt, ugyanígy az aggkori biztosítására s a magántisztviselők nyugdíjintézetének felállítására is, amelyet most az ország egész területére kell csupán kiterjeszteni. Szlovéniában, Dalmáciában, a korábban Ausztriához tartozó területeken a tisztviselői nyugdíjintézet már régóta fennáll.

Tervbe vették továbbá, hogy a meglevő munkáskamarák, munkásjóléti intézmények, betegsegélyző-pénztárak, stb. élére új vezetőségek kerülnek, amelyek a nemzeti hagyomány és a szociális szellem jegyében dolgozván, a marxista hajlandóságú, korábbi vezetőségnek a munkásságot irányító politikai egyeduralmát megszüntetik. Ebben a tisztító munkában a vezetőszerep a jugoszláv radikális közösség munkásszervezetelé, amelyek a mult évben az országban mindenütt alakultak, irodáikat felállították és vezetőségeiket megválasztották.

A radikális párt munkásszervezeteinek is Cvetkovics Dragisa szociálpolitikai miniszter az országos elnöke, aki a munkásság jólétének előmozdítása érdekében sokat dolgozik és jelentős eredményeket produkál.

Pápaszemet

vásárolni bizalom dolga. — Bármely orvosi recept után is készít szemüveget **Mayer Sándor speciál látszerész,**

IV., Kossuth Lajos utca 15, az udvarban.

Javításokat pontosan csolcsón készítek saját műhelyemben Postai megrendeléseket azonnal. **Telefon: 1-85-0-26.**

Boris bolgár királyt a jugoszláv mozdonyvezetők tiszteletbeli tagjává választották

Belgrád, március.

(A Pesti Napló tudósítójától.)

A jugoszláv-bolgár baráti szerződés megkötése óta a két ország között számtalan oly társadalmi és kulturális kapcsolat jött létre, amelyek igazolják, hogy ezt a baráti szerződést nemcsak a balkáni békepolitika, hanem a két testvérnép vonzalma hozta létre. Ezen kapcsolatok legérdekesebbjéről hallunk most. *A jugoszláv mozdonyvezetők egyesülete Boris bolgár királyt tiszteletbeli tagjává választotta.*

Ez alkalomból itteni vasutaskörökben számtalan anekdotát elevenítettek fel, melyek Boris bolgár király eddigi mozdonyvezetői működéséről s a mozdonyok iránti komoly érdeklődéséről szólnak. Az, hogy a király itt-ott, vidéki állomásokon felbukkan, hogy munkászubbonyban felszálljon a beérkező mozdonyra s azt a végállomásig vezesse, ma is még igen sűrűn előfordul. Ez azonban nemcsak kedvtelés, hanem fáradságos munka is. Nem egyszer fordult elő, hogy mozdonyát nagy hóviharon át vezette. Mozdonyvezetői vizsgát már régen tett, oklevelét dolgozószobája falán őrzi. Irodáit alig találhatja meg, mert legújabb műszaki munkákat, külföldi gépgyárak leírásait a legújabb típusú mozdonyokról és szerkezetújításokról.

Külföldi útjai alkalmából nem mulasztja el a mozdony- és felszerelési gyárak látogatását. Legutóbbi németországi időzésekor megtekintette a casseli »Henschel« gyárat s ott órákig időzött. Ugyancsak felkeresi a világvárosok fűtőházait s egy ilyen vizitjén történt az az epizód, hogy egy modern áramvonalas mozdony annyira megnyerte tetszését, hogy nyomban próbaútra vezette, megfeledkezvén további programjáról s emiatt környezetének, amelyhez a jelzett időre nem érkezett vissza, egy bejelentett látogatást kellett lemondania.

A bolgár vasutak mozdonyrendeléseit közvetlenül hozzá terjesztik fel s az új mozdonyok próbaútján mindig résztvesz. Vásárláskor mindig a király szakértői véleménye a döntő.

Negyvenötmilliárd dinár Jugoszlávia külföldi adóssága

Az átlagos kamatteher valamivel kevesebb négy százaléknál

Belgrád, március.

(A Pesti Napló tudósítójától.)

A jugoszláv kormány a mult év folyamán az angol, az amerikai és a francia kölcsönök megbízottaival abban állapodott meg, hogy a kamatszolgálatás *hetven százaléka* devizákban és biztosított kötelezvényekben történik, harminc százalékot pedig a megállapodásban felsorolt kölcsönök törlesztésére fordítanak.

A megállapodás szerinti kölcsönöket itt soroljuk fel.

Az *amerikai* megállapodás az 1922. évi nyolc- és hétszázalékos, az úgynevezett »Blair-kölcsön«-ökre vonatkozik, amelyek ez év jannár elején voltak: a nyolc százalékos: 11,530.000 dollár, illetve 498.500.000 dinár, a hétszázalékos: 20 165.800 dollár, illetve 872 000.000 dinár. A két kölcsön dollárban 31,695.800, illetve 1.370,500.000 dinár volt. A dollárátszámítási alap 43.24 dinár, a jannár 4-i belgrádi dollárjegyzés középárfolyamának felel meg. A fenti két kölcsön kamatára 71 millió dinár volt előirányozva, miután 30%-ot (eredetileg százegymillió dinár volt a kamat!) az amortizációs alapra fordítottak. Igy a két kölcsön 7.36%-os átlagkamata 5.15%-ra csökkent.

A *francia* hitelezőkkel történt megállapodásban kilenc kölcsönre történt kamat-, illetve amortizációs rendezés. Ezek a kölcsönök: az 1895. évi négy, az 1902. évi öt, az 1901. és az 1909. évek négy és egyötöd, az 1913. évi öt, az 1910. és az 1911. évi Állami Jelzálogbank kölcsönök négy és egyötöd, a Vörös Kereszt sorsjegy és az 1931. évi stabilizált hétszázalékos kamatozásúak. Ezen kölcsönök összege 1937 január elsejével 687 millió arany és majdnem 929 millió Poincaré-frankot tettek ki, illetve dinárban átszámítva: 8160 millió dinárt. Az 1930. évi egyezmény alapján az aranyfrankok átszámítási kulcsa a mindenkori aranyérték 56 százaléka, míg a Poincaré-frank értékét annakidején a megfelelő dinárértékben rögzítették le. Ezen kilenc francia kölcsönre tulajdonképpen 429 millió dinár kamat irányoztatott le, amiből azonban a fentebb említett harminczalékos amortizációs megállapodás alapján csak 300 millió dinár kerül kifizetésre. Igy az átlagos kamatteher, amely 5¼% volt, 3.74%-ra csökkent.

Az Angliával történt megállapodás az 1895. évi ötszázalékos montenegrói és az 1895. évi négyszázalékos angol tranchera vonatkozik. Ezek összege 1937 január elsején volt: 202 ezer font, illetve 43 millió dinár, míg a kamatokra rezervált kétmillió dinárón valamivel felüli összeg majdnem másfélmillió dinárra apadt. Az átlagos kamattétel 4.89%-a, az ismert amortizációs megállapodás folytán 3.42%-ra mérséklődött.

Ezen fenti megállapodások, amelyekben bennfoglaltatnak a Blair-kölcsönök: 1370 millió dinárral, nyolc háborúelőtti francia kölcsön 5475 millió dinárral, a 7%-os lerögzített kölcsön 2684 millió dinárral és a fent felsorolt angol kölcsönök 43 millió dinárral, összesen tehát 9572 millió dinárra, vagyis *kilenc és fél milliárdot kitevő kölcsönökre vonatkoznak.* E kölcsönhöz hozzáadandó továbbá az 5 százalékos biztosított kötelezvényű kölcsön, amelynek záloglevelei 1932 október—1937 október 14-i kifizetetlen szelvényekkel adattak ki. Ez év októberében ez a kölcsön 450 millió Poincaré-frank, vagyis 1300 millió dinár, 7 millió dollár, illetve 300 millió dinár és 38.600 angol font, illetve 8 millió dinár. Tehát a záloglevelekkel biztosított kölcsönök összege további 1608 millió dinárt, illetve másfélmilliárd dinárnál nagyobb összeget tesz ki.

Az amerikai kölcsönök eredeti 7.36% kamata 5.15%-ra, a franciáké 5.34%-ról 3.74%-ra, az angoloké 4.89%-ról 3.42%-ra esett vissza s így az *átlagos kamatteher* 5.74%-a az amortizációs megállapodás folytán *már csak 3.95%.* A belföldi kölcsönök átlagos kamata: 4.01%.

Beavatott szakkörök szerint Jugoszlávia adóssága 1932 július elsején volt a külföldön: 33 milliárd és a belföldön 6 milliárd, összesen 39 milliárd dinár. Ez év jannár elsején a külföldi adósságok 45 milliárdra és a belföldiek 8 milliárdra, összesen 53 milliárd dinárra emelkedtek.

Átöröklődési tan, faji higiéne, repülőgyógyászat és hadigázok ismerete — a jugoszláv orvosi fakultás új tanrendjében

A jugoszláv egyetemek orvosi fakultásának átszervezése

Belgrád, március.

(A Pesti Napló tudósítójától.)

A jugoszláv egyetemek átszervezésével kapcsolatban sor került a belgrádi, zágrábi és laibachi egyetemek orvosfakultásainak átszervezésére is, amely a régi beosztástól a tananyag kibővítésében, a doktori cím kétféleségében és abban tér el, hogy a jövőben az orvosi fakultáson felállítandó gyógyszerészeti külön osztályon gyógyszerészeket is kiképeznek. Az új rendelet szerint egészen új tantárgyak fognak a mai kor eszmei és harcászati problémáival foglalkozni, így az átöröklődéssel, *faji higiénével*, a repüléssel kapcsolatos orvosi kérdésekkel, hadihigiénével és a mérges gázok ismeretével. Jugoszlávia leendő orvosai ezentúl 33 kötelező főtantárgyat és 20 nem kötelező melléktantárgyat hallgatnak. A főtárgyak lesznek: *szociális gyógymód, hadigázok ismerete,* fogkezelés. Uj melléktárgyak: az *átöröklődés,* gyermekhigiéne, gyermeksebészet, ortopédia, fizikális terápia, klinikai röntgenológia, urológia, *hadihigiéne.* A rákkutatásról az új rendelet nem emlékezik meg és az évekkel ezelőtt Belgrádba telepedett világhírű rákkutató, dr. *Blumenthal,* a berlini rákkutató intézet volt vezetője, néhány héttel ezelőtt elköltözött Belgrádból.

Az orvosi fakultás a jövőben tíz szemesztert tesz ki, a gyógyszerészeti nyolcat. A laibachi fakultásnak csak négy szemeszterre van, a hallgatók tanulmányaikat a jövőben is Zágráb vagy Belgrádban folytatják. A vizsgák rendjének lényegesebb változása abban áll, hogy úgy az orvosi, mint a gyógyszerészeti szakon kétféle doktori címet különböztetnek meg. »Doktore-értekezéssel és »Doktor-értekezés nélkül. A doktori cím elnyeréséért a multban nem kellett disszertálni. Az utolsó vizsga alkalmával a medikusból doktor lett. A medikusok tehát orvosi tanulmányaik elvégzésével a jövőben határozni fognak afelett, vajjon orvosi hivatásuk homlokterében a gyakorlati működés vagy a tudományos kutatás fog-e állani. Ha a teoretikus orvosi tudomány és kutatás mellett döntenek, úgy jövőbeni munkásságukat érintő kérdések egyikéről disszertációt kell készíteniök. A jugoszláv egyetemek orvosi fakultásának ez új rendje az 1937/38. tanévvel lép életbe.

Itt említjük meg, hogy a belgrádi egyetemi kórházak vezetősége külön osztályt létesített azoknak, akik a vérátömlesztésekkel, vérük adásával hivatásszerűen foglalkoznak. Ezeket a kórház vezetősége állandó orvosi felügyelet alatt fogja tartani. A belgrádi vér-átömlesztő intézmény az első a Balkánon. K. E.

Egy 700 év előtti heroikus expedíció története

Juliánusz barát, az első magyar Ázsia-kutató útjának földrajzi, történeti és egyháztörténeti fontossága

A Halászbástya előtt, az egykori Dominikánus-kolostor helyén, rövidesen felállítják Juliánusz barát szobrát, Antal Károly szobrászművész alkotását. Budapest egyik legszebb szobra lesz ez az emlékmű, amelynek monumentalitása, belső dinamikája, lendületes ereje Mestrovits spalatói püspök-szobrának nagyvonalúságára emlékeztet. Dr. Bendefy László kezdeményezésére állíttatja a szobrot a Szent Domonkos-rend.

Dr. *Bendefy* László, aki »civilben« a M. kir. Háromszögelő Hivatal mérnöke, hosszú évek óta foglalkozik Juliánusz barát, az első magyar Ázsia-kutató problémájával. Valamennyi orientalistánk nyelvészeti kérdésekre specializálta magát; dr. Bendefy ma talán az egyetlen, aki a 13—15. század keleti történetével, illetve ennek magyar vonatkozásaival foglalkozik. (Sajnálatos, hogy egyetemeinken nincs ázsiai kultúrhistóriai tanszék és így az orientalista hallgatók ugyancsak kizárólag nyelvészekké képezhetik ki magukat.)

— Két diplomám van: bölcsészeti és mérnöki. Az egyik éltet, a másikból élek — mondja dr. Bendefy, akinek eddig egész sor tudományos, főként földrajzi tanulmánya és legutóbb vaskos történeti munkája jelent meg »Az ismeretlen Juliánusz« címmel. A közeljövőben pedig, az Akadémia támogatásával, újabb munkát ad közre, kétféle kiadásban, amelyben Juliánusz utazásainak levéltári forrásait ismerteti. Az egyik kiadás tisztán nemzetközi célokat szolgál, ez latin nyelvű, a másik magyar és latin nyelven jelenik meg. Mindkettőben közli az eredeti okmányok fakszimilemásolatait is.

Bolognai magyar diákok 700 év előtt

— Most megjelenő munkám forráskutatásaim eredményét adja és kiegészíti azoknak a kutatásoknak eddig közölt eredményét, amelyeket Juliánuszra vonatkozóan években át folytattam, — magyarázza dr. Bendefy. — Tanulmányaim során sikerült rámutatnom, hogy Juliánusz valószínűleg azon magyar diákok közé tartozott, akik a bolognai egyetemen tanultak a 13. század második tizedében. 1216-tól kezdve gyors egymásutánban alakultak meg a Domonkos-rend férfikonventjei (apácazárdáik már előzőleg is voltak) és ezidőben történt, hogy a bolognai egyetem egyik magyarországi jogtanára: Pál nevezetű, belépett a rendbe. Vele együtt dominikánus lett az egyetemi hallgatók egy része is. 1221-ben Magyarországra küldték Pált, hogy itt is alapítsa meg a rendet. Vele jöttek magyar tanítványai, köztük Juliánusz is.

— A magyar domonkosrendi tartomány tagjai hittérítő munkát végeztek a kunok és bolgárok között, miközben tökéletesen megtanulták ezek nyelvét. Ebben az időben még élénken élt a néphagyomány az Ázsiában maradt magyar törzsekről. Ezekről a Meotisz környékén élő pogány magyarokról egyébként a korabeli magyar, német, francia és olasz krónikák is megemlékeznek. Minthogy Szent Domonkos kifejezetten hittérítő célzattal alapította rendjét: a fiatal dominikánusok szent hivatásuknak érezték, hogy távoli magyar vérelket is megtérítsék.

Az első magyar ázsiai expedíció

— A rend is hivatásának tartotta ezt a térítést és 1231-ben egy Ottó nevű magyar fráter részvételével, négytagú magyar hittérítő csoportot küldött ki az említett magyarok felkeresésére. Három esztendeig tartózkodott messze Keleten ez a négy szerzetes. Hárman ott pusztultak el a nélkülözésekben, egyedül Ottó tért vissza, de olyan legyengülten, hogy megérkezése után egy héttel ő is meghalt. Ottó közölte, hogy találkozott néhány pogány magyarral, akik elmagyarázták neki, merrefelé juthat el országukba, de ő erre az útra már nem volt képes.

— Ottó hírei IV. Béla királyhoz is eljutottak és ez az ázsiai magyarokról szóló első pozitív tudósítás késztette az uralkodót arra, hogy a második hittérítői expedíciót anyagilag támogassa. Erre az útra is négyen indultak: az egyik Juliánusz, a másik Gellért volt, a többiek neve ismeretlen.

— 1235 tavaszán keltek útra a szerzetesek. Konstantinápolyig lóháton tették meg az utat, ott hajóra szálltak és 33 nap múlva eljutottak Matrikába, a mai Tamán nevű félszigetre, amely az Azovi-tengert zárja el a Fekete-tengertől. Ötven nap múlva indultak tovább és 30 napi úttal a mai Asztrahánba érkeztek.

A hittérítők iszonyú kálváriája

— Már télbe fordult az idő, amikor ideértek. A nagy hideg miatt ki kellett várniok a félesztendeig tartó tél elmúltát. Ezalatt pedig olyan iszonyatos nyomorba jutottak, hogy elhatározták: négyük közül kettőt eladnak rabszolgának, hogy az így szerzett pénzből a másik kettő folytathassa útját... Ki is álltak mindnyájan a rabszolgapiacra, de olyan leromlott állapotban voltak, hogy nem akadt vevőjük. Erre ketten visszafordultak és csak Juliánusz, meg Gellért folytatták megkezdett útjukat.

— Huszonegy darab hamlban sült pogácsával vágtak neki a kirgiz-sivatagnak, néhány volgai pogány bolgár kíséretében. Roppant féltő gonddal őrizték kopott tarisznyájukat, amiben élelmüket tartották és ez a féltés azt a gondolatot ébresztette a bolgárokban, hogy — kincseket rejtegetnek. Ezért rárontottak a két szerencsétlen szerzetesre, mindenüket elvették, majd, mivel a kincseket mégsem találták meg: dühükben félholtra verték és otthagyták őket egyedül a sivatag közepén...

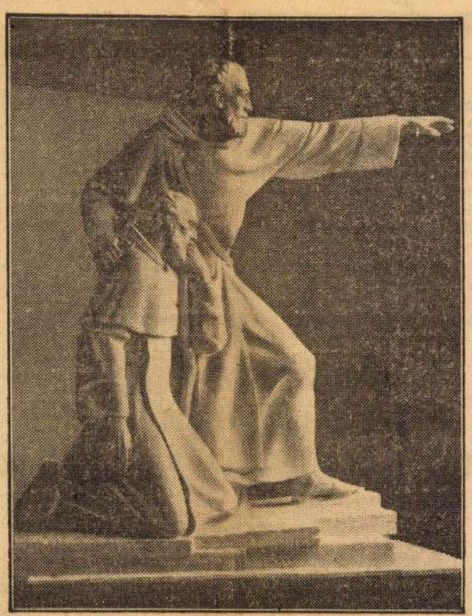

Juliánusz szobrának gipszmodellje
A szobor Antal Károly alkotása

— Harminchét napi keserves út után, amelynek végén Juliánusz már hátán cipelte elerőtlenedett társát, megérkeztek Uelába. Ez a mohamedán tartomány az Embe és az Ural folyók között terült el. Földrajzi fekvését már korábban kideríthettem, de a lakosságára vonatkozó adatokat alig három hete fedeztem fel, egy kínai szövegforrás alapján.

— Juliánusz azt írta, hogy Uela »szaracén«-jeivel meg tudta magát értetni és ennek köszönhette, hogy Bunda városában, a fejedelem jóvoltából, élelmet és kenyeret kaptak. Az imént említett kínai szöveg alapján megállapítottam, hogy Uelában oguzok, azaz mohamedán vallású fehér kunok laktak és így érthető, hogy Juliánusz, aki bírta a kun nyelvet, megértethette magát velük.

„Magna Hungaria" pogány magyarjai

— Bunda városából egy másik uelabeli városba vándorolt a két szerzetes. Itt Gellért meghalt, Juliánusz pedig kénytelen volt elszegődni szolgának egy mohamedán paphoz, hogy útját folytathassa. Gazdájával eljutott a volgai bolgárok országába. Itt, a mai Orenburg vidékén találkozott egy magyar asszonnyal és ennek útmutatása alapján indult tovább a magyar törzsekhez. 1236 tavaszán érkezett a magyarok földjére, amelyet ő »Magna Hungariá«-nak nevezett.

— Ezek a magyarok a Bjelaja, a Káma folyók és az Ural-hegység gerince közötti területen laktak és szövetséges viszonyban álltak a tatárokkal, akiket első összecsapásuk alkalmával legyőztek. Juliánusz azt írja ezekről a magyarokról, hogy megeszik a lónak, farkasnak húsát, kancatejet isznak és pogányok, de bálványokat nem imádnak. Sajnos, több kultúrhistóriai adatot nem közöl róluk, de máshonnét: Ibn Fadhlan 10. századbeli arab utazó följegyzéseiből tudjuk, hogy tiszteletik a kígyókat, halakat, darvakat, ezenfelül mintegy tizenkét isteni lényben hittek, mint például a tél, nyár, eső, szél, fák, emberek, barmok, víz, éjjel, nappal, halál, élet és a föld istenében. De ezek felett tudtak egy hatalmat, amelynek mindenhatóságot tulajdonítottak és egyedül csak ezt nevezték Istennek.

A tatárok nem Magyarországot, hanem a Német-Római Birodalmat akarták megháditani!

— A tatárokkal szövetséges magyarok országában találkozott Juliánusz egy kisebb tatár csapattal. Ezek közt volt a tatár kán követe, aki kilenc nyelven beszélt, köztük magyarul és németül is. Ettől tudta meg, hogy a tatárok »Alemaniá«: a Német-Római Császárság ellen akarnak vonulni. Ami azt jelenti, hogy nekik csak útjukba esett Magyarország, de meghódítása nem volt kitűzött céljuk. Ezt bizonyítja egyébként Batu kánnak IV. Bélához intézett ultimátuma, amelyet Juliánusz második útja alkalmával hozott magával. Ebben Batu azt követelte, hogy Béla üzze ki országából a tatárok elől menekült kunokat. Batu talán szívesen kötött volna szövetséget velünk, hiszen az ázsiai magyarokkal már amúgy is szövetségben volt és ezeket, mint bátor, kitűnő harcosokat becsülte.

— Az európai tatárjárás története Juliánuszt igazolja. Batu nagyvonalú haditervvel készült Alemania leigazására. Az északi mongol hadsereg, Ordával az élén, Magyarország megkerülésével, Lengyelországon keresztül egyenesen berontott Alemaniába, a középső sereg a vereckei szoroson, Pesten, Horvátországon keresztülvonulva, Velence tájékára igyekezett, a déli sereg pedig a mai Szerbián át, a dalmát partvidéken át tört volna be a Német-Római Birodalomba. Kétségtelen, ha ez a haditerv sikerül, illetőleg, ha Ogotáj főkán halála miatt nem vonulnak haza a tatár seregek: egész Európa története más irányt vesz és térképe ma másként nézne ki.

Vigyázz Európa!

— Juliánusz átlátta, hogy a tatárok terveiről szóló hírek a kereszténység és nemzete szempontjából sokkal fontosabbak, mint a hittérítés, tehát sürgősen hazatért és Rómában személyesen tett jelentést IX. Gergely pápának. Tudósításait olyan sokra értékelték, hogy az erre vonatkozó pápai jegyzőkönyvet II. János francia király, a firenzei könyvtár és valószínűleg többen még lemásoltatták.

— Mialatt Juliánusz Rómában járt, IV. Béla négy újabb domonkosrendi barátot küldött el Magna Hungariába, de ezeket Vladimir tartomány fejedelme elfogatta és útirányuk megváltoztatására kényszerítette. Soha többé nem érkezett róluk hír. 1237 tavaszán — 700 évvel ezelőtt — újra útnak indította a magyarokhoz Juliánuszt, három szerzetestársával, IV. Béla király, hogy híreket kaphasson a tatárok terveiről. Azonban csak Vladimirig jutottak el, ahol hallották, hogy a tatár seregek már megindultak. A város környéke tele volt menekült magyarokkal és bolgárokkal. Juliánusz és társai az utolsó pillanatig ottmaradtak Vladimirban, végül »harcban álló seregeken és portyázó zsiványbandákon keresztül« menekültek a megszállott kun földre, majd onnét vissza Magyarországba. 1238 tavaszán érkeztek meg kolostorukba.

— Juliánusz további életsorsáról nem tudunk semmi bizonyosat. Valószínű, hogy a tatárok áldozatává lett, akik Pest feldúlása alkalmával 90 szerzetest gyilkoltak halomra.

Mit köszönhet az egyház és a kultúrhistória Juliánusznak

— Juliánusz politikai szerepének fontosságát az elmondottak után szükségtelen külön kiemelnünk. Egyháztörténeti szempontból azért óriási a jelentősége, mert ő volt az első keresztény hittérítő, aki ilyen messzi keletre eljutott. Egész sor itt élő olyan népről tudósította a római udvart, akik szívesen lennének keresztények. Az ő adatai ösztönözték a pápákat arra, hogy a tatárjárás után hittérítőket küldjenek azokra a vidékekre, amelyeket ő megjelölt.

— Kultúrhistóriailag azért nagyjelentőségű, mert ő előtte azt hitte a világ, hogy Ázsiában »kutyafejű tatárok«, emberevők és egyéb szörnyetegek élnek és csak az ő híradásai nyomán nyert Európa helyes fogalmat Keletről. Ő volt az első pionír, akinek nyomán aztán már elmerészkedtek az európai hittérítők, majd az utazók és kereskedők Ázsiába. Históriai érdeme, hogy ő adta az első, megbízható, európai embertől származó tudósításokat Kelet népeinek elhelyezkedéséről és körülményeiről. Juliánusz nélkül Belső-Ázsia felfedezése talán évszázadokig késett volna.

— Legérdekesebb, hogy Juliánusz nem azokat a magyarokat találta meg, akiket keresett: a hagyományok és krónikák által emlegetett Meotisz-környéki magyarokat, hanem olyan magyar törzseket fedezett fel, amelyeknek létezéséről Nyugaton semmit sem sejtettek.

Nyolc dokumentum az ázsiai magyarokról

Sajtó alatt levő két könyvében közreadott Juliánusz-dokumentumokról és kutatásairól ezeket mondja dr. Bendefy:

— Amikor Juliánusz útját rekonstruálni akartam, összehasonlítottam az eddig erről a kérdésről megjelent szövegeket és az 5—6 oldalnyi anyagban nem kevesebb, mint — 200 eltérést találtam. Ebből azt következtettem, hogy az egyes szerzők nem azonos levéltári forrás alapján dolgoztak. Most már a források felkutatását tartottam legelső feladatnak. Sikerült is új levéltári forrásokat találnunk. A közreadandó szövegek közt az első, Juliánusz személyes beszámolójáról készült pápai jegyzőkönyvnek eredeti tisztázata; a második ennek a francia király számára készült másolata, amelyet 1745-ben Desericzky kegyesrendi tanár talált a római Angyalvárban. Ezzel azóta senki sem foglalkozott, sőt létezéséről sem tudott a szakirodalom. A harmadik ugyanennek a jegyzőkönyvnek firenzei másolata. A negyedik Juliánusz levele, amelyet második útjának tapasztalatairól a perugiai püspökhöz intézett és kérte, hogy továbbítsa ezt Rómába. Az ötödik Juliánusznak ugyanerről az útjáról, a király parancsára írt levele az aquileai érsekhez, aki tudvalevően IV. Béla nagybátyja volt. A két levél közt az a különbség, hogy a pápának szánt írásban egyházi vonatkozású dolgokra is kiterjeszkedik, míg az utóbbiban csak a tatár hadjáratról ír. A levelnek ezt a példányát Böhmer német történész találta meg és Hormayr osztrák történész publikálta. A hatodikat Fraknói Vilmos találta 1900-ban a Vatikáni Levéltárban. Ez a kis kódex Juliánusz harmadik levelét tartalmazza, de Fraknói

A-25-55 Antal Károly

A-25-56

ELŐFIZETÉSI ÁRA
EGÉSZ ÉVRE P 9·60
EGY SZÁM ÁRA
90 FILLÉR
Megjelenik havonta

TÜKÖR

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST,
IV., EGYETEM-U. 4.
Tel.: 185-617, 185-618

1941. FEBRUÁR IX. ÉVF. 2. SZÁM

MARX JÓZSEF FÉNYKÉPE

TÉL ERDÉLYBEN

A MAGYARSÁG BÖLCSŐKUTATÓI

Írta ILLYÉS GYULA

— És beszéltél magyarral?
— Találtál magyart?

Türelmetlenül, a mondat végét sem várva meg, ilyen kérdéssel akasztottak félbe, amikor épp belemelegedtem a történetbe, hogy ezer meg ezer kilométerre kelet felé, elrejtetten, a magyaroknak még vannak rokonaik s hogy kéretlen műkedvelőként egyszer én is megízleltem a nyomozás izgalmát. Szülőfalumban, meghitt családi körben akasztottak meg ezzel a kérdéssel. A nyakak előrehajoltak, a szemek megcsillantak. A kérdés nem mai; ezzel sürgették beszédre annakidején Reguly Antalt is, a magyar nyelv leghősibb eredet-kutatóját. A tudományos felfogással szemben ő ezt az érdeklődést népiesnek nevezte, «amennyire tisztán a szív módosítlan érzéseivel karoltatik fel.»

De megakasztottak ilyenfajta kérdéssel nem egyszer művelt barátaim is, ha sor került beszélgetés közben a nyelvrokonságra s arra, hogy mennyi akadályon, útvesztőn át sikerült a magyar nyelv és a magyar nép eredetét kideríteni. Julián barát, IV. Béla követe, közvetlenül a tatárjárás előtt még azzal a hírrel tért meg, hogy beszélt Ázsiában ősmagyarokkal s hozzá magyarul beszélt velük. Jól elképzelhetjük, milyen izgalommal hallgathatták ezt a világos, pontos híradást annak idején Budán.

Mi máskép is álmodhatja egy nép a hajdan elvesztett testvérek megtalálását? Árpáddal, ma már bizonyosan tudjuk, az ősi magyarságnak csak egy része érkezett el a Kárpátok hágóira. A nép másik fele, talán a nagyobbik, ott maradt az őshazában, vagy útközben maradt el. Természetes, ha mindenki azt hiszi, hogy ma is olyanok, mint mikor elszakadtak tőlünk, sőt olyanná váltak, mint amilyenek mi vagyunk. Tehát igen egyszerűen meg lehet találni őket, csak éppen el kell értük menni. Hogy esetleg hosszú lesz az út és veszélyes? Milyen veszélyes őserdőkön és sivatagokon vágtak át már a kutatók, hogy egy-egy vad és nekik vadidegen népet megismerjenek. Gyakran azt sem tudták, kiket fognak találni. Mi meg testvéreinket keressük.

Sokan útra kerekedtek. Kőrösi Csoma gyönyörű kalandját mindnyájan ismerjük. Az angolok őt tartják az egyik legnagyobb Ázsia-kutatónak. De amire életét tette, azt nem sikerült elérnie még neki sem; ősmagyart nem talált.

A hajdan elszakadt testvéreket őserdőnél és sivatagnál is nagyobb akadály rejtette. A feledés óceánja. Ma már tudjuk, hogy ezer és ezer kilométerre tőlünk hol él az a kevés nép, amely rokonainkból megmaradt. De az elszakadás után ezer meg ezer esztendő kellett, amíg megtudtuk, hogy egyáltalában élnek. És azután is még mennyi idő, amíg, úgy-ahogy, felismertük őket és nyelvükből, az ősi közös nyelvből, valamit megértettünk. Bennünket a rengeteg út, őket a rengeteg idő viselte és változtatta meg, szinte a felismerhetetlenségig.

— Igen, beszéltem magyar rokonnal — feleltem a türelmetlen kérdésre. — De már csak néhány szót. A közös nyelven már csak dadogni tudtunk. A hajdani szoros kapocsból rokoni szál már csak annyi maradt, mint mondjuk a német és a francia nyelv között, amelyek szintén közös forrásból erednek.

De milyen fáradságos, kalandos és izgalmas kutatás után jutottunk el a magyar nyelv ősi forrásának felfedezéséhez is!

* * *

A rokonságot — ahogy a kérdés egyik legkitűnőbb tudósa, Zsirai Miklós könyvében összefoglalja — nem mi fedeztük fel. A véletlen vetette fel először.

Abban az időben, amidőn nálunk Mátyás király uralkodott, az oroszok háborúskodni kezdtek az Ural-vidéki és szibériai népekkel, hogy földjeiket meghódítsák. A sok között egy kicsiny, de harcias népbe ütköztek. Ezt a népet jugor-nak, hazáját Jugriá-nak nevezték. Az oroszok a magyarokat akkoriban ugorok-nak, Magyarországot pedig Ungriá-nak hívták. A két nép és a két ország neve közti hasonlóság persze sokaknak feltűnt és megindította a találgatást.

Akkortájt a római pápai udvar sokat foglalkozott azzal, hogy a görögkeleti oroszokat és az Oroszországban élő, még pogány népeket a katolikus hitre térítse. Gyakran utaztak hittérítők keletre. Volt köztük egy veronai pap, aki nyilván magyarul is tudott, ha ugyan nem magyar származású volt. Ez volt Julián után az első, aki a távol keletről azzal a hírrel tért meg, hogy ott olyan népet talált, amely majdnem úgy beszél, mint a magyar. Nyilván az Ural-vidéki jugorokhoz vetődhetett el. Az ő elbeszélése nyomán írhatta a tudós pápa, II. Pius, 1458-ban, hogy a Duna mentén lakó magyarok ezeknek a szittyáknak is nevezett jugoroknak a rokonai, mert nyelvük egyforma.

Ez a jugor nép ugyanaz, amelyet ma vogul-osztjáknak nevezünk. Ma is megvannak, bár számuk a sok szenvedés következtében erősen megfogyott.

Tudhatott a távoli rokon népről Má-

Julianus és Gellért szobra a budai Várban. Antal Károly műve

soviniszta azzal döfött a nemzet elevenjébe, hogy a lappok, igaz, szégyenletesen nyomorúságos állapotban vannak, de vajjon még így is nem ők fogják-e szégyenleni, ha olyan néppel rokonítják őket, mint a magyar. Mindez erősen megzavarta a kérdést.

Voltak, akik elfogadták, sőt diadallal üdvözölték a felfedezést. Volt, aki hőskölteményben zengte meg az új származást s a lapp-rokon ősmagyarokat még Amerikában, sőt az Amazonok földjén is megvándoroltatta. A többség azonban, büszkeségében megsértve, dacosan elutasította az új elméletet, amely annyi sértésre és gúnyra adott alkalmat. A költő Barcsay valóságos nemzeti csapásnak tekinti a merész állítást. Verse szállóige lett :

Sajnovics jármától óvjuk nemzetünket,
Ki Lapponiából hurcolja nyelvünket.

Megjelentek újra a regényes eredetmagyarázók, akik a perzsától kezdve a szerecsenig minden nyelvet ősünknek vallottak. Sőt közelgett már az a jámbor tudós is, aki egyszerűen azt állította, sőt bizonygatta, hogy a teremtés nyelve is magyar volt s nemcsak a trójaiak és görögök, de már Ádám és Éva is magyarul beszéltek, igaz, hogy erős palóc kiejtéssel.

Szerencsére, a magyar tudományos világban volt elég tárgyilagosság ahhoz, hogy a veszekvés és sértegetés özönében is kitartson az igazság mellett.

Néhány évre Sajnovics munkája után újabb tudományos mű folytatja a helyes utat : Gyarmathi Sámuelé.

Gyarmathi nemcsak pótolta és kiigazította Sajnovicsot, hanem — nagyobb körültekintéssel látva a munkához — az egész kérdést jobb irányba terelte. Nem azonosságot emlegetett, hanem azt, ami kell

tyás király is. Történetírója — az élelmes Bonfini szerint — állítólag követeket is küldött hozzájuk, hogy az új hazába hívja őket. 1473-ban a perzsa fejedelemhez küldött követeknek azt a titkos utasítást adta, hogy az ázsiai magyarokat és kúnokat beszéljék rá a Magyarországba költözésre. A követeket a rokonok szívesen fogadták, de a magyaroknak útjukat állták az oroszok s az új hazába csak a Búgmenti kún-maradványoknak sikerült eljutniok.

Aztán a rokonságról ismét mindenki megfeledkezett, elsősorban mi magyarok. Mikor néhány évtizeddel később a lengyel Miechovi Mátyás pontosabb képet adott ezekről a jugor-vogul népekről és megírta róluk, hogy ott fönt északon igen nyomorúságosan, halon és medvehúson élnek, az akkori magyar eredet-kutatók felháborodva utasították vissza, hogy a kereszténységért küzdő nemes magyar nemzetet ilyen pogány, elmaradt néppel rokonítsák. Ők — a Biblia hatása alatt — a magyarokat hol a szumiroktól, hol a zsidóktól, hol a föníciaiaktól származtatták.

A külföldi tudósok azonban továbbra is számontartották a magyar és az északi népek nyelve közötti meglepő hasonlóságot. Egy hamburgi tudós, Fogel Márton, meglepetten fedezte fel, hogy a magyar *kéz* szót finnül *kézi*nek mondják, a *vért veri*nek, a *szarv*at *szarvi*nak, a *hal*at *kalá*nak.

Nyelvkutató vizsgálódásai közben a nagy német bölcselő, Leibniz is rájött, hogy — amint egy levelében írta — a Kaspi-tenger mögött, a lappoktól kezdve a tatárokig valamennyi nép hasonló fajtából való ; ide kell sorolni — mondja — a finneket, észteket, liveket, permieket, szamojédokat, sőt a magyarokat is, akik valaha a Kaspi-tenger és Szibéria között éltek.

Az 1700-as évek elején egy Strahlenberg Fülöp nevű svéd kapitány, aki az orosz-svéd háború alatt hadifogságba esett, oroszországi hadifogsága alatt személyesen is megismerkedett ezekkel a népekkel és fölismerte, hogy nyelvük rokonságban van a magyarral. Ő már vagy hatvan magyar szóról igyekezett kimutatni, hogy ugyanaz a szó megvan a finnben, illetve a vogulban, votjákban, osztjákban, cseremiszben is. A hazai tudósok az ő állításában is kételkedtek. Az európai nyelvészeket azonban a kérdés a legkomolyabban foglalkoztatta. Megindult európaszerte a vita. Most is különös véletlen hozta meg a döntő bizonyságot.

A csillagászok kiszámították, hogy pontosan 1769 június harmadikán a Vénus bolygó közvetlenül a Nap előtt fog elvonulni. A tudományos világ izgatottan készült a nagy pillanatra, mert azt remélték, hogy a két bolygó viszonyából ki tudják számítani, milyen messze van a Nap a földtől. Kutatták, hogy a föld melyik pontjáról lehetne legjobban megfigyelni a jelenséget. VII. Keresztély norvég király országa legészakibb, már lappok lakta csúcsán külön csillagvizsgálótornyot állíttatott. A nagy napra meghívta többek között Bécs első csillagászát is, Hell Miksa egyetemi tanárt. Ez a Hell selmeci származék volt, úgy ahogy még tudott magyarul. Hallott ő is a lappok, finnek, magyarok nyelvrokonságáról ; az a gondolata támadt, hogy ott a helyszínen egy kalap alatt végére jár ennek a dolognak is. Munkatársul tehát egy magyar csillagászt vitt magával, Sajnovics János jezsuitát. 1768 őszén érkeztek meg a lappok földjére.

A lapp nyelv sokkal távolibb rokona a magyar nyelvnek, akár a vogul, akár a finn. Sajnovics nagy szorgalommal fogott a vizsgálódáshoz. Talált egy sereg hasonló szót ő is, de igazi, mélyebb felfedezése az volt, hogy a két nyelv szerkezetében is van hasonlóság. Megállapította, hogy a lapp épp úgy k-val jelzi a többesszámot, akár a magyar, és hogy a középfokot a lappban is b-betűvel képezik. Észrevette az igeragozás és a névmások egyezését. Sok egyéb belső rokonságot is felfedezett.

Elhanyagolva a csillagászatot, rögtön belefogott ennek a fontosabb tüneménynek tudományos feldolgozásába, majd ismertetésébe. 1770-ben a kopenhágai Királyi Dán Tudós Társaságban mutatta be latinnyelvű művét, a *Demonstratio*-t, amelynek alcíme : Idioma Ungarorum et Lapponum idem esse ; vagyis hogy a magyar és a lapp nyelv azonos.

A cím merész. A két nyelv távolról sem azonos, csak sok mindenben hasonló. Sajnovics hiába próbálta már magában a könyvben enyhíteni a túlzó kifejezést, a *Demonstratio* országos felháborodást keltett. Ha nem osztjuk is, megérthetjük némileg a tiltakozást.

A szegény, elmaradt lapp nép Európa egyik legsatnyább népe, termetre majdnem törpe. A kutatók szerint egyik fajtába sem lehet besorozni ; valószínű, hogy az egész nemzet valami ősállapotban megrekedt csoport, átmenet az ázsiaiak és a rézbőrűek, a mongolok és az indiánok közt, vagy esetleg e két nép tisztán maradt őse. Ma mindenesetre korcsnak látszik.

Sajnovics korában az emberek azt hitték, hogy a nyelvi rokonság feltétlenül fajtai rokonságot is jelent s nem gondoltak arra, hogy egy nép elsajátíthatja egy tőle vérszerint merőben idegen nép nyelvét. Ma már kétségtelen, hogy a lappok csak úgy tanulták el a finn-törzsek nyelvét és hogy vérszerint a magyarokhoz soha semmi közük nem volt.

Akkor azonban elsősorban ebből a szempontból ítélték meg a dolgot. A magyarság ellenségeinek kapóra jött a nevezetes Demonstratio. Egy ostoba német

hasonlóságot. Nem egy véletlenül kiragadott esetre rakta elméletét, hanem lépésről-lépésre haladva, verte le az útmutató cölöpöket. A lapp hasonlóságon kívül megvizsgálta az észt-magyar nyelvrokonságot is, majd könyve utolsó részében, habár még bizonytalanul, de hozzányúlt a kérdés sark-kövéhez, a legközelebbi rokonnyelvhez, a vogul-osztjákhoz is. Aztán sorra vette a többi permi nyelvet.

A munkát nem tudta a kezdet eredményével folytatni. Itthon ez az elmélet, biztatás helyett még mindig inkább fejcsóválást kapott, a külföldi érdeklődők messze voltak. De munkáját legfőképpen az tette nehézzé, hogy a forrástól is távol élt, Zilahon tanárkodott. Arról ábrándozott, hogy a könyvekben való búvárkodás és fáradságos nyomozás után egyszer a valóságban is nyomozó útra kelhet, fölkeresheti a világ másik sarkán rekedt rokonokat.

Ettőlfogva, aki a magyar nyelv igazi rokonságának kutatásába mélyedt, nem érte be a könyvlapok rengetegével, hanem a helyszínre vágyott. Az út azonban valóban veszélyes volt ; veszélyesebb, akár egy kirándulás a legsötétebb dzsungelekbe. Legközelebbi nyelvrokonaink, a vogulok még ma is csaknem megközelíthetetlen területen élnek, rideg, kietlen tájon, az Ural felső felén az északi szélesség 60. és 65. foka között, körülbelül Archangelszkkel egy magasságban. A legközelebbi vasútállomás ezer meg ezer kilométeire esik. Közlekedni csak hajón lehet, azt is igen bajosan, mert a folyó, az Ob, az év legnagyobb részében be van fagyva vagy zajlik. Még nemrégiben is évente csak egy hajó indult, de még azután is hosszú utat kellett tenni csónakon.

A természeti akadályokon kívül volt más akadály is. A végtelen orosz területen való kalandos utazáshoz természetesen oroszul is kellett tudni. Az elhagyatott vad vidék az emberi életre sem volt biztonságos. A rablóbandákon és a kegyetlen hidegen kívül a különféle ragályos betegségekkel is számot kellett vetni. Az orosz hatóságok sem nézték szívesen az idegeneket, nem bocsátottak be bárkit.

Mindez nem állította meg a kutatókat. Helyzetük, szerencsére némely dologban már kedvezőbb lett.

A nagy nemzeti mozgalmak a mult század első évtizedeiben érték el a kisebb népeket. Minden nép lázasan kutatja fel multját és természetesen még lázasabban eredetét. A történeti és nyelvészeti búvárkodás nem várt értékeket vetett fel.

1835-ben adta ki a finn Lönnrot Illés népkutató munkájának nagyszerű eredményét, a finnek nemzeti hősköltemenyét, a Kalevalát. A hirtelenül napvilágra került kincs, melyet évszázadokon át a nép őrzött meg, az egész világot bámulatba ejtette. Minden nemzet fiaiban fölébredt a gondolat és a vágy, hátha az ő népük is rejteget ilyesfajta vagyont. A Kalevalát Lönnrot a finn nyelv egyik legelmaradottabb területén, Karéliában gyűjtötte. Ez útmutatás volt arra, hogy a többi nép is a legalsó rétegben, a nép legmesszebbre szakadt ágában keresse a maga örökségét.

Az eladdig szinte ismeretlen, vagy lenézett finn nép és vele az egész finn nyelvcsalád egyszeriben a legelső sorba került. Lönnrot példájára a fiatal tudósok seregestül indultak útra, hogy a még rejlő értékeket is felkutassák.

A finn kutatók saját országukon kívül most még fokozottabb szorgalommal kezdték vizsgálni a rokon-népek nyelvét és népköltészetét. Voltak, akik életüket áldozták a nagy feladatra. A legkitűnőbbet közöttük Castrén Sándornak hívták. Nyelvtudós volt, de az óriási áldozatra a finn nemzeti dicsőség tüzelte. «Be kell, be fogom bizonyítani, — írja egyik levelében egészségéért aggódó barátjának — hogy mi sem vagyunk fattyú néptöredékecske a világ nagy nép-családjai között, hanem rokonságban vagyunk a föld egyhatodrészével . . . Boldog leszek, ha munkámmal valami kis erőt önthetek a finn nemzeti mozgalmakba.»

Amit a finnekre mondott, azt ránk magyarokra is mondhatta, mert hisz mi is ebbe a nyelvcsaládba tartozunk.

Vele csaknem egyidőben kelt útra az ősi dicsőség bűvöletének hatása alatt egy másik ifjú. Ő még nehezebb feladatra vállalkozott s a feladatra ő is életét áldozta. Neki még nagyobb akadályokkal kellett megküzdenie, tehát az ő érdeme még hatalmasabb. Az eredetkutatás legnagyobb hőse ő.

Reguly Antalnak hívták.

Új evangélium töredékei kerültek elő nemrégiben Egyiptom földjéből. A British Museum 1935-ben vásárolt papyrusai között egy eddig ismeretlen evangélium töredékeit találták : ez az evangélium leginkább hasonlít a Jánoséhoz. Az írás alapján megállapították, hogy a töredékek a Kr. u. II-ik századból származnak, tehát már ilyen korán eljutottak a keresztény iratok Egyiptomba is. Egyébként ugyancsak 1935-ben került elő a János-evangélium egy töredéke is. Egyiptom különben is jelentékeny lelőhelye a bibliai töredékeknek ; az ú. n. Logia Jesu (Jézus mondásai) is Egyiptomban került elő oxyrhynchosi papyrusokon (1897 és 1903). 1930-ban Chester Beatty papyrus-gyüjteményében felismerték a görögnyelvű biblia tekintélyes részét : megvan benne a négy evangélium, az Apostolok cselekedetei, a Jelenések könyve és Szent Pál néhány levele. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a biblia első görögnyelvű fordítása, a Septuaginta is Egyiptomban keletkezett.

HAVASOK CSENDJÉBEN...

Altorjai Mike János fényképeivel

Írta MADERSPACH VIKTOR

A szikladarabok és a kavicsokká csiszolt kőtörmelék közt tovarohanó hegyipatak partján fölfelé igyekszem. A keskeny, csak málhás állatok által járható csapát az őszi viharoktól letépett lomb vastag rétege takarja. A nyirkos avar a léptek zaját tökéletesen elnyeli: mintha vastag szőnyegen járnék. Tarka szőnyegen, mert a bükkfa lombjának barna alapszínébe a hársfák szétszórt ruhafoszlányai aranyossárga, a kőrisfáké alabástromfehér, a partmenti égerfáké zöld sávokat és foltokat szőttek.

Mintha az egyedüli élőlény volnék, aki a téli pihenőre berendezkedő erdőben tartózkodik. De a vadonnak fáradhatatlan ácsa, a zöldharkály, egy odvas fa oldalát döngetve úgy kopogtat, mintha titokzatos Morse-jeleket adna. Egy vízirigó a kristálytiszta vízfodrokból felmerül, egy kőre szökik és fekete szmokingjához tartozó fehér ingmellét felém fordítja. Néhány udvarias bókolás után újra elmerül a vízben. De midőn bukdácsolásának helyéhez közeledem, hangosan csicseregve elrepül: ott, ahol egy nagyobb kő tövében a síma víztükör alatt világosszínű homokágy fehérlik, a pisztrángok ikráit szedegette. A halász szempontjából mindenesetre halálos bűn, azonban ennek az élénk énekesnek szívesen megbocsátom.

A keskeny hegyiösvény a patakmedret elhagyja s a gerinc felé vezet. A hegyoldal meredekségét gyakori irányváltoztatásokkal küzdi le. A kopár lombfák közé egyre több tűlevelű keveredik. Egy fenyőfáról, mely karcsú csúcsát a kobaldkék ég felé mereszti, száraz ágak és fenyőtobozok hullanak a földre, mintha pajkos óriásgyermek rázta volna meg. Azonban az egész recsegést és tobozhullást az erdőnek két apró emlőse okozta: a nyest a fa tetején egy mókust ért utól. Rövid, elkeseredett harc után megfojtotta, de a küzdelem hevében az egyensúlyt elvesztette és zsákmányával együtt a földre zuhant. Ámde már a következő pillanatban eltűnt zsákmányával a sűrűben. Két császármadár, mely a küzdőtér közelében a földön termő vörös áfonyát szedegette, zúgó szárnycsapásokkal emelkedett a levegőbe.

A hegygerincről az erdővel borított völgy irányában nagy távlatokra nyílik kilátás. A fenyőrégió alatt elterülő lomberdő ősszel hihetetlenül színpompás. Olyan, mint egy szőnyeg, amelynek alkotója verőfényben tündöklő napkeleti tájaknak színárnyalataiból a legcsodálatosabb remekművet alkotta. A fenyőrégió fölött a látóhatárt ég felé meredő csúcsok zárják, kopár sziklatömbök és hegygerincek. Felületüket redők és ráncok borítják. Mintha a Teremtő korai megöregedéssel akarná büntetni őket gőgjükért.

A hegygerincen fölfelé haladok, elhagyom a lombfarégiót. A kilátást csak fenyőfák oszlopszerű törzsei zárják el. A lombsátor felfogja az őszi nap tompított sugarait. A földet a lehullott tűk vastag rétege borítja, s ez felfogja a léptek neszét. A félhomályban csak gombák tenyésznek: a növényvilágnak a napfényből száműzött mostohagyermekei. De mintha számkivetettségükért bosszút akarnának állni: a legszínpompásabb példányok a legveszedelmesebb méregtől duzzadnak.

Fölfelé haladva hovatovább oly erdőbe jutok, mely már nem ég felé nyúló, oszlopszerű fatörzsekből áll. A pálmákat utánzó

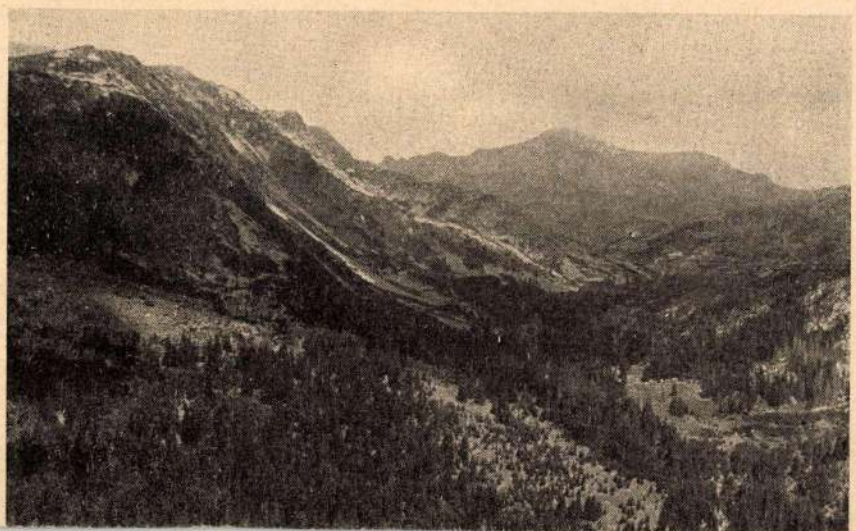

A Retyezát bércein...

Antal Károly

ANTAL KÁROLY SZOBRÁSZMŰVÉSZ, aki Julián barát szobrával megnyerte a 3000 pengős Ferenc József-díjat

A-25-57

Az Est 1937. dec. 5.

Osservatore Romano

KÉSZÜL JULIÁN BARÁT SZOBRA. Június 29-én leplezik le a Várbástyán Julián barát szobrát, aki a 12. században elindult Keletre, hogy felkutassa az őshazában maradt magyarokat. A képen **Antal Károly**, a szobor alkotója a gipszmodel alapján az utolsó javításokat végzi a bronzszobron

A-25-58

Antal Károly

Az Est. 1937 jún. 20.

„Teréz" Penzió

Parketta!

Váci ucca sarkán

3 SZOBA

félemeleti üzlethelyiség

uccai üzlethelyiség

Utazó

főkönyvelő

a Horáros térnél,

2 szobás kiadó

garszóniakás

B. M. W.

Balatonszárszó

Bristol Penzióban

1-szoba, hozzkomfortos

garszóniakás

Pezsgőbár kompl.

garszóniakások

üzlethelyiség

Saroküzlet-

helyiség

Antal Károly
A-25-59
Nemzeti Újság 1937
június 20.

Jövő vasárnap leplezik le a Várbástyán Julian testvérnek, az első magyar hittérítőnek a szobrát, Antal Károly alkotását

— mint mondotta —, *nem tudott élni Palesztinában, mert nagyon sok a zsidó.* És az öreg csizmás, kaftános, pajeszes Rozenzweig hazament Mármarosba, tovább reszketni a finánctól, csendőrtől, jegyzőtől, a kis faluban tovább mérni a pálinkát a parasztoknak, amiből mégis csak eltengődik valahogy a család. És mentek haza az emberek egyszerüen csak azért, mert bárhogyan is akartak, *nem tudtak megélni ebben a tejjel-mézzel folyó Kánaánban.* Éhesek voltak és nem akartak tovább kinlódni ebben a kilátástalan, cél és értelem nélküli életben. A hajót eloldották a parttól...

ói gyógyfürdő

ivócsarnok, inhalatórium, strandfürdő. Párat-
. A fürdőt Hajduszoboszló 73 és 78°-os sós-,
lják. 3000 liter forróviz percenként. Magyar
ál a fürdő Igazgatósága.

l mán.

megállnak, egy egy-
vesz egyet az urá-
osom nagyságos asz-
ndám, jól ügyeljünk
tal ugy a belek, mint
lesznek elégedve,
nöm, tessék szólni a
Hát csak folyvást
urraim, mig készletem ki nem apadoz, a Lambda csodanadrágtartó a férfiak öröme, amig a készlet tart.

(Egy srác közben kezibe vesz egyet, de fiatalemberünk fürgén pofonüti és visszateszi a csodanadrágtartót a készlethez, mely már lassan tényleg apadoz.

Sajnos, a lázas propagandamunkában a főnök ur nemcsak a nadrágnyomoritó hózentrógert, hanem az amerikai csodanadrágtartót is levetette, miáltal nadrágja vészes gyorsasággal csuszni kezd lefelé, de szerencsére, az előbb pofonütött srác észreveszi a végveszélyt és még idejében elkapja a nadrágot, miközben gunyosan utánozva a főnökurat, azt mondja a közönség felé: Ime, az amerikai csodanadrágtartó, egyhusz darabja, de azért jó, ha van valaki, aki elkapja a nadrágot, ha a csodatartó esetleg mán nem tartja.

Fintor.

16 fiatalembert állítottak elő a hűvösvölgyi lövöldözés ügyében

— *Az Est tudósítójától* —

Vasárnap hajnalban a Hűvösvölgyben ismét súlyos rendbontás, véres esemény történt. Egy munkást hasbalőttek a hűvösvölgyi erdő mellett és az áldozat komoly hassebbel fekszik a kórházban.

A magyarországi szociáldemokrata párt, mint minden évben, az idén is nyári kirándulást hirdetett vasárnap a hűvösvölgyi nagyréten. Az ünnepség előkészítő munkálatait már szombaton délelőtt megkezdték, a karszalagos rendezőgárda tagjai felállították a sátrakat és a különböző kiállítási tárgyakat. A holmik őrizetével fiatal munkásokat bíztak meg. Szombat este kilenc óra tájban a rendezőség tagjai elhelyezkedtek éjszakára kijelölt posztjaikon. A nagyrét felé vezető úton, a hűvösvölgyi végállomásnál, egy padra ült le öt munkás: *Litzmann* Jenő 28 éves vasesztergályos, *Tomlain* János szabósegéd, *Rosenberg* Andor cinkografus, *Zobóki* Gyula gépgyári munkás és *Vas* Artur szabósegéd. A munkások észrevették, hogy a késő esti villamosokból zöldinges, feketenyakkendős fiatalemberek szállnak ki.

Egy óra mulva a szociáldemokrata ifjúmunkások az erdőből német dalokat hallottak, többek között a Horst Wessel dalt énekelték magyar szöveggel. Amikor a csoport a szociáldemokrata munkások közelébe ért, mint a munkások mondják: becsületsértő kifejezések tömegeit zúdította rájuk. Félháromkor, amikor hajnalodni kezdett, *Litzmann*, aki társainál még mindig a végállomásnál volt, észrevette, hogy *a nagyrét felől két fiatalember közeledik.*

— *Mit csinálsz itt?* — kérdezte a két fiatalember *Litzmannéktól.*

— Mit akarnak tőlünk? — felelte valaki a szocialista csoportból.

A munkások a hajnali derengésben csak azt látták, hogy

az egyik fiatalember hátsó zsebéhez nyúl, kinyujtja karját és tüzel. Litzmann a következő pillanatban összerogyott.

Eldördült egy második és harmadik revolverlövés is, de ezek a lövések nem találtak. A két támadó ezután eltűnt a hűvösvölgyi kiserdőben.

A munkások felnyitották a földön eszméletlenül fekvő Litzmann ruháját. A szerencsétlen munkás teste csupa vér volt, *a revolvergolyó láthatóan a gyomrán fúródott keresztül.* A munkások megállítottak egy arra haladó magánautót és megkérték, hogy a sebesültet vigye be az *Uj Szent János*-kórházba. Ott megállapították, hogy

a golyó a gyomor táján hatolt be a fiatalember testébe.

Zobóki és *Rosenberg* értesítették a 119. számú őrszobát, ahonnan egy rendőrfelügyelőhelyettes vezetésével *öt rendőr sietett a helyszínre.* A *Mosonyi* uccai laktanyának is jelentést tettek, innen rendőrökkel teli riadóautó robogott ki. *Rosenberg* figyelmeztette a rendőrfelügyelőt, hogy a kiserdőben bujkálnak a támadók. A rendőrfelügyelő két rendőrt vett maga mellé és *Zobóki* és *Rosenberg* vezetésével ment a lassan világosodó reggelben az erdő sűrűjébe. Egyszerre az egyik tisztáson egy csoport fiatalemberre bukkantak.

— *Mit keresnek itt?* — kérdezte a rendőrfelügyelő.

— *A villamosra várunk! Sétálunk! Kocsmából jöttünk!* — hangzottak az összevissza feleletek.

A rendőrök az egész társaságot bekísérték az őrszobára, majd vasárnap délelőtt tizenegy órakor

előállították őket a főkapitányság politikai osztályára.

Hetényi Imre főkapitányhelyettes és *Sombor-Schweinitzer József* rendőrfőtanácsos vezetésével azonnal megkezdték a

tíz fiatalember

kihallgatását. Névsoruk a következő: *Metzger* István gazdálkodó és fivére, ifj. *Metzger* Ágoston szobafestő, akiknek neve a multkori farkasréti *Pösinger*-majorban lejátszódott verekedésből ismeretes, *Schmidt* Ferenc órássegéd, *Varga* Vilmos egyetemi hallgató, *Nemoda* Nándor magántisztviselő, *Balli* József autószerelő, *Turay* Ödön elektrotechnikus, *Zahradniczky* László magántisztviselő, *Gerstenberger* Egon egyetemi hallgató és *egy fiatalkorú.*

Vasárnap délben *még hat fiatalembert* vittek be a rendőrségre, úgyhogy

az előállítottak száma 16-ra szaporodott.

A rendőrség megállapítása szerint a fiatalemberek éjszaka nyilaskeresztekkel akarták telefesteni a fákat és nyilaskeresztet papirvágásokat akartak szétszórni a réten.

A rendőrség most nyomozza, hogy *ki volt a revolveres merénylő.*

Ma délelőtt érdeklődtünk az *Uj Szent János*-kórházban *Litzmann* állapotáról. A munkás már *jobban van.*

Darányi, Fabinyi és Hóman Balatonfüreden

Balatonfüred, junius 28

Szombaton az esti órákban Balatonfüredre érkezett *Darányi* Kálmán miniszterelnök és felesége, valamint *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter és *Hóman* Bálint kultuszminiszter. Vasárnap délelőtt a kormányelnök és a miniszterek résztvettek *a balatonfüredi cserkészcsapat zászlóavatásán.*

— Szebb magyar jövőt! — ezekkel a szavakkal avatta fel *Darányi* Kálmánné a cserkészzászlót, amelybe az első szeget a miniszterelnök verte be, mondván: »Nagy felelősség terhel bennünket a magyar ifjúság jövőjéért«.

Fabinyi és Hóman miniszterek ütöttek ezután szeget a zászlórúdba. Délután nemzetközi teniszversenyen vettek részt a miniszterek, este pedig disztábortüz fejezte be a balatoni cserkészünepséget. Darányi Kálmán és a kormány tagjai este tértek vissza a fővárosba.

Eredeti angol **THE CHAMPION** és kitünő **Royal Star kerékpárokat** havi 15—20 pengős részletre szállítunk, **kerékpár-alkatrészeket** bármely kerékpárhoz, **nagybani gyári árban,** vidékre is. **Láng Jakab és fia** kerékpárnagykereskedők, **Budapest, József körút 41.** Képes árjegyzék ingyen. Alapítva 1869.

Express hirdetések

Mosható GUTEX tonalból készült **GUTEX** porőzus gumiflűzők *a legjobbak*

Dr. Jakab Szanatórium Bpest, VI., Szondy u. 102. T. 1-104-44 A Szépművészeti Múzeum mellett. Bel- és idegbetegeknek diétás, diagnosztikus gyógyintézet Idős, krónikus betegeknek nyári tartózkodás pausál árban **Napidíj 8 pengőtől**

Rádióbérlet Ventilátorkölcsönzés Odeon, Károly király út 5. T. 1-496-07

Rotschild Klára női divatszalonjában IV, Deák tér 3. T. 181-194 Mégmindig szép választék van MODEL OCCASIÓKBAN!

KINCS PENGE 0·10 m/m vékony vagy 0·15 m/m vastag Kérje mindenütt! 3 drb 10 fill

Orosz L. Irén **tűzőszalónja** A-VÉ-KÁ kötelékében 6 havi részlet Erzsébet körút 18. I. 5. (Az Est-házban)

Kerti napernyő 2·25 méter átmérőjü, csőasztallal, majdnem uj, olcsón. Berendezési Vállalat VII., Síp ucca 14. Telefon 1-351-42

1500-as FIAT csukott, alkalmi áron eladó Szív ucca 18. Telefon 126-163

Házasság! 42 éves önálló kereskedő (évtizedek óta fennálló cég tulajdonosa) elvenne müvelt arisleányt. Lehet telefon válasz. „Elegáns 12310" jeligére Blockner hirdetőbe, Városház ucca 10.

SURÁNYI csárdánál elvesztettem vasárnap ezüst cigarettatárcámat. Becsületes megtalálót kérem telefonálni jon hétköznap 3-ig 116-766. 594

Dán fiatal hölgy ki angolul, franciául és németül is perfektul beszél, szeretne Magyarországra jönni mint **társalkodónő,** esetleg mint **nevelőnő előkelő úriházba** Szives megkereséseket: Miss Heile Madsen, 45, Beverley Court, Wellesley Road, London W. 4. ala kér

Orvosi rendelő fogászattal együtt, jól bevezett praxissal, modern felszerelésel, családi okok miatt **sürgősen átadó,** 8000 lakosu nagyközségben. Tudakozódni Dr. Koch László ügyvédnél, Szeged, Csekonics ucca 4. szám

509 FIAT csukott, 4 ajtós eladó. Vilmos császár út 65 600

BIRTOK Bocsnél, Fejérben, 550 hold úrilakkal, olcsón eladó vagy bérbeadó. 142-707 816

Ing-, pipere-, függönyvasalásra úriházakhoz ajánlkozik, ingvasalást otthonra is vállal Benkéné, Aranykéz u. 6.

HEBBAS harisnya, kesztyű Kapható minden jobb szaküzletben

RENDKÍVÜLI OCCASIO üzletáthelyezés miatt **modelruhák, kosztümök és köpenyek már 40 pengőtől** Dávid és Bihari, Pelőfi Sándor u. 10

Kisipari munka! kész **Tropikál öltöny** ..... P **32.–** Külön mértékosztály! MAYER szabóüzem, Deák tér 1. Telefon: 1-806-24

Szövött címkét legelőnyösebben specialistánál szerezhet be. Telefonhívásra is díjmentes rajz- és mintabemutatás **ERVIN címkeszövőgyár** Budapest, XIV., Novibazár tér 6. sz. Telefon: 296-727.

Többéves gyakorlattal, abszolút megbízható, németül is beszélő első ipariskolát végzett **sofőr** perfekt szerelő 33 éves azonnalra állást vállal. Szives megkeresést Szabó Sándor, Jókai ucca 30., fsz. 5.

Jégszekrények villamoshütőkészülékek **HENNEFELD** jégszekrénygyár VI., Ó ucca 6. T. 1-120-26 és 1-156-46. Különleges burkolatú égetett zománc-, pala-, külső- be só szigetelésü, higiénikus speciális hütésü jégszekrények

TOURING PENZIÓ MEGNYILT ötösnan berendezett elegans **fürdőszobás** szobák. Elsőrendü konyha. Andrássy út 8. **Telefon 1-287-60**

Olajozószekrények kerti fiaketakarók használtak olcsón eladók. ROSENFELD, Népszinház u. 31

Steyr Typ. 100 Áramvonalas, csukott és cabriolet karosszériával, nagy választékban, kedvező hitelfeltételek mellett **eladók.** METROPOL GARÁZS, VI., Lehel ucca 25. sz. Telefon 2-023-40

Cianózásnál Ditrichstein anév: a márka = garancia olcsó kipróbált

Luxusberendezésü egyszobás főbérleti, butorozva, közp. fütés, meleg vízzel, teakonyhával, telefonnal, Gellért közelében, azonnal kiadó. Budafoki út 55, házfelügyelőnél. 598

2–4-szobás főlépcsőházi központi fütéses **luxuslakások** olcsón kiadók II., Bathyány ucca 4.

Paprika, uborka és káposzta eltevéséhez **hordókat veszek.** Fischer Géza, Pacsirtamező ucca 24

AXGOL **STANDARD** autók + 1·6 liter, 4 ajtó, kényelmes 5 ülés, gyönyörü kivitel **ismét raktárra érkeztek!** BLUMENTHAL TESTV. VI., Nagymező ucca 19. Tel. 1-240-07 Modern service, nagy alkatrészraktár

A legjobb utitárs: FRIGOTEX-ÖLTÖNY mérték után ..... P **75.–** BLUM ÉS TESTVÉRE angol üriszabók Váci ucca 31-33

Korabeli bútorok márkás képek, porcellánok, Mária Terézia üveg- és barokk **csillárok eladók** Megtekinthetők Magyar Vacuum Cleaner, Beraktározó Vállalat helyiségeiben, V., Visegrádi ucca 62. szám. Forgács. Telefon: 2-900-98 és 2-906-99

2 szoba-hallos, 1 szoba-hallos és garszónlakások minden mellékhelyiséggel, közp. fütés és melegvízszolgáltatással, I., Aladár ucca 4/a sz. a. épülő öt házban augusztus 1-re kiadók. Érdeklődés a helyszinen és Stern Imre okl. épitészeél, VII., Rákóczi út 30. Telefon 1-349-54

Dünn szalón Váci ucca 9. átszervezése kapcsán **rendkívüli model occasio** kosztümök, köpenyek, ruhák ezuttal már 50.— pengőtől

Nyaralásra Hűvösvölgy legszebb helyén, nagy parkban, komfortos szobák butorozva vagy üresen, esetleg konyhával kiadók I., Vadorzó ucca 11

Párizsba–Rivierára indulok autón vasárnap, 1–2 utast elvinnék. Tel. 162-427 3–6-ig 815

Drótszőrű foxterrier elveszett megtaláló jutalmat kap. Váci út 96. 599

ELADÓ barack 6 vagon kaiszin és kései rózsa prima minőség. Bővebb felvilágositással szolgál Réti Béla az Ofotért Gazdakör titkára. Üllő állomás. Megtekinthető mindennap. Érkezéséről értesitést kérünk

Budán úriviliában 3–4-szobás hallos lakás, központi fütés, nagy terasz, elegánsan berendezve, esetleg üresen is bérbeadó. Megtekinthető egész nap. I, Lovas ut 6/a

Statisztikánál, parkban, összkomfortos luxusvilla közp. fütés, házmlak., értéke felecrt 50 000-ért fele lakbértörlesztésre. Tel. 139-609. 814

Eletképes, tehermentes papirüzlet iskolak közelében Budán, családi okból eladó. Jelige „Üzletbér 55.—" 597

Belvárosszivében dunai kilátással **kiadó 1** vagy **2** fürdőszobás szoba, külön előszobával garderobal, hideg, melegvizzel, fürdőszobával, kiszolgálással, külföldinek is. Havas u. 7. II. lift. Tel. 185-861, d. u. 3–4 ig

Villatelek remek kilátással, a Sashegy alján, 8-as autóbusszmegállónál, közmüves fajgyimplestákkal, 13 500 □-ért eladó. Telefon: 142-771

Kiadó Ribáry ucca 6, **három szoba komfortos lakás** garázs és kerttel, augusztus 1-re. Dr. Altmann, 183-655

Magyar-német gyors-gépirónőt azonnal felvesz „Tempó" iroiró, Kohary ucca 4. sz.

Balatonra is alkalmas, Dunán könnyen sikló túracsónak, kiváló motortest, eladó Érdeklődés: Sugár Jenő, Albertfalva, Tisza István ucca 6.

A-25-60

Leleplezték Julián barát szobrát

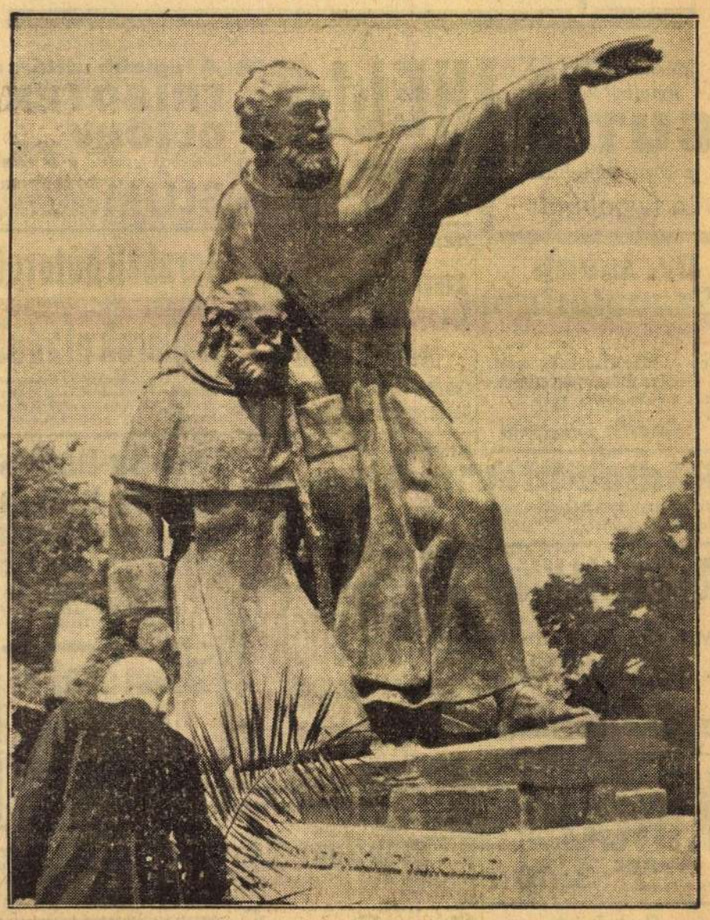

Vasárnap délelőtt leleplezték Julián barát szobrát, amelyet a Halászbástya északi oldalán állítottak fel. A szobor azon a helyen áll, ahol az első magyar domonkosrendi kolostor és templom épült. A leleplezési ünnepség előtt mise volt a koronázó főtemplomban, utána a helyszínen Szily Kálmán államtitkár mondott avatóbeszédet. Rámutatott arra, hogy 700 évvel ezelőtt Julián barát Ázsiában az Ural lábánál megtalálta az ősmagyarokat, akik ugyanazt a magyar nyelvet beszélték, mint ő. Julián volt az, aki felhívta a világ figyelmét a fenyegető tatár veszedelemre, ő az első keleti hittérítő és Ázsiakutató. A beszéd után lehullott a lepel a szoborról, amely Juliánt ábrázolja, amint összeroskadó társát, Gellért szerzetest támogatja. A szobrot Farkas Ákos tanácsnök vette át a főváros nevében. Krywald Ottó prelátus emlékezett meg ezután Julián barátról, az első hittérítőről, majd P. Badalik Bertalan, a Domonkosrend tartományi főnöke mondott köszönetet mindazoknak, akik a szobor megalkotásánál közreműködtek.

Elfogták a pécsi szerelmi gyilkosság tettesét

Pécs, június 28
(Az Est tudósítójának telefonjelentése)

A pécsi *Ferenc* ucca 3. számú házban tegnap reggel gyilkosság történt. *Szukits* Ilona 28 éves fodrásznő, Percel uccai lakos, a tegnapra virradó éjszaka nővérének Ferenc ulcai lakásán aludt. Nővére, aki Fonyódra ment víkendezni, 8 éves kislányát otthon hagyta. A fodrásznő a kislánnyal töltötte az éjszakát. Reggel megjelent a lakásban *Hágen* János pécsi műszerész ,aki már régóta udvarolt Szukits Ilonának, de akit a lány mindannyiszor *elutasított*. Most is vita támadt köztük, amelynek hevében *Hágen* János kést rántott,

többször hátbaszúrta a leányt, majd átvágta a nyakát. A szerencsétlen leány szörnyethalt.

A rendőrség este féltizenegy órakor elfogta a gyilkost. Édesanyjának Erzsébet uccai lakásán két polgáriruhás rendőr helyezkedett el, mert az volt a feltevés, hogy a gyilkos, mielőtt elszökik a városból, felkeresi édesanyját. Féltizenegy tájban meg is jelent a lakásban. *Elfogták és letartóztatták.* Ma délelőtt kezdik meg kihallgatását. A fiatalember kihallgatása során *töredelmes beismerő vallomást tett.* Elmondotta, hogy

már szombaton készült a gyilkosságra, egész nap élesítette kését,

barátaival mulatni ment, rendkívül sokat ivott. Mámorában azután végrehajtotta az előre kitervelt gyilkosságot.

Kihallgatták a gyilkos fiatalember édesanyját is, aki elmondotta, hogy *fia egyszer már elmegyógyintézetben ápolás alatt állott.*

Riportok Szovjet-Kaukázusról
Irta: SZIRMAI REZSŐ
Hiteles és elfogulatlan riportok Szovjet-Oroszország minden problémájáról.
Most jelent meg! Ára 2 pengő.
Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet körút 20

Express hirdetések

»KAIRO« pehelykönnyű gyűrhetetlen nyári szövetruha. — Az elegáns úr viselete a meleg napokon, hozzáillő nyakkendővel **P 45.50** Kizárólag: **FEHÉR M. MIKSA** férfiruha-áruházában, Károly körút 12

MIERT IZZAD URAM VISELJEN REGATTA KÖTÖTT SPORTINGET

Modeljeim kiárusítását megkezdtem! **Schönfeld Kató** IV., Bécsi ucca 3. Tel. 182-758

Nyaraljon Kőszegen Nem kell hozzá előzetes intézkedés. Megérkezése után hivatalos kísérettel önmaga választja elhelyezését. Képes ismertetőt küld a város idegenf. hiv.

Garden Penzió V., Vécsey u. 4. Teljes komfort. Kitűnő konyha. Tel.: 116-406

Kertiernyő INDANTHREN részít, javít, áthúz **Ernyőüzem, Ráday u. 10. Tel. 1-861-48.**

Olajprés 200 atm. nyomással, hengerszékkel, kitűnő állapotban, **olcsón eladó.** Bővebbet: Pécs, Postafiók 70

Uradalmi juhtúró juhgomolya kilója 1.20 **Szomere István uradalmának terményüzlete,** Rákóczi út 69.

Strand penzió Balatonzamárdi olcsó árak, kitűnő ellátás, folyóvizes szobák. Érdeklődés: 182-617

GYÁRTELEP 1000 öles, hat téglaépülettel, büzös gyártásra is alkalmas, **eladó.** Tulajdonos reggel tízig. Telefon: 1-182-81

Egy- és kétszobás összkomfortos, luxuskivitelű **lakások** augusztus elsejére **kiadók.** Fürdőszoba, fűtés, melegvízszolgáltatás. Nagy park. Columbus ucca 57. sz.

Varrógépet veszek használtat, jó árat fizetek. Tel. **136-01**

Széna térre néző 3 uccai frontú déli fekvesű **sarokteleklegmagasabb adókedvezménnyel,** 5 emelet Telefon: beépíthetésére **eladó.** 2-961-99

Rákóczi út ötvenhárom portál, kirakatfelszerelés, üzletberendezés, esetleg áruraktár, kölcsségmentes kiárusítással is, azonnal eladó. 595

Augusztusra vagy novemberre **keresünk** cca 300 □-méteres, világos **üzemhelyiséget** belterületen. Ajánlatok „Csendes üzem 4287" jeligére Blocknerhez, Városház u. 10

3-szobás komfortos lakás kiadó I., Táltos u. 8. Telefon 133-984

ANTIK stílű bútorok és garnitúrák **ÉBNER** Karpfenstein ucca 2/a, sarokház

Budai hangulat! Megnyílt **TATTERSALL** vendéglő **KERTHELYISÉGE** **Kerepesi út 7. Tel. 1-378-05** Gödöllői HÉV-vel szemben Nemzetiről kisszakasz *Halvacsorák. Szalón-jazz. Cigányzene*

Ausztráliába Sidneybe **utazom,** hol régi összeköttetésekkel rendelkezem, megbízásokat elintézek. Megkeresésemet „Sidney 593" jeligére a főkiadóba

350 darab kerti **mozi csapószék** vasból, nagyon olcsón eladó. **Használt kertiszék P 1.60 ROSENFELD,** Népszínház ucca 31

Új vagy használt **irodabútort** pénz és okmányszekrényt **Universáltól** Wesselényi ucca 8. sz.

Jégszekrény 12 havi részletre **Fischer** edényáruház, József körút 43

Steyr Typ. 120 4-üléses, 4-ajtós, áramvonalas, csukott, a legkitűnőbb állapotban. Garanciával Kedvező fizetési feltételek mellett **eladó. STEYR gyári fiók** VI., Lehel ucca 25. sz. Telefon 2-923-40

Kölcsön 1 napra: 1 táskagramofón P 2.— 10 slágerlemez..... P 2.— HANGFÉNY, Andrássy út 2

Öröklakások elsőrendű kivitelben, központi fűtés és meleg vízzel, önálló telekkönyvi tulajdon és legnagyobb adómentességgel: **XI., Horthy Miklós út 83.** alatt még 2 darab egyszobás hallos és garszonlakás, augusztusi beköltözhetőséggel, tőkebefektetés esetén 8%-on felüli tiszta jövedelem garantálva. **Belvárosban** a Szerb uccából nyíló **Névtelen uccában** és **I., Városmajor ucca 15.** alatt pedig egy-, kétlő- és háromszobás hallos öröklakások. Leköthetők: Mikle Károly építészmérnöknél, IV., Sörház ucca 4. Telefon: 188-260.

Márkás irodabútor használtan, új, nagy választékban **olcsón.** BRÜLL, Klauzál ucca 26

Gyémánt bros elveszett Margitszigettől Rudolf térig. Megtaláló nyomravezető **20** P jutalom ellenében Izabella ucca 47., házmesternél adja le

Svábhegyen egy- és kétszobás komfortos **nyárilakás** nagy parkban, előnyös áron **kiadó.** Telefon: 165-028

Eladó 2-emeletes **bérház** uccai és kertes, erkélyes lakásokkal, **Zsigmond uccában.** T. 151-349, d. u. 2–5-ig

Tatarozást, modernizálást kedvező fizetési feltételekkel **családiház építést** lakbértörlesztéssel vállal: **Kerekes Ferenc, V., Erzsébet tér 1.** T. 180-406

Lónyay ucca 3 alatt épülő, Kálvin térre néző hatemeletes bérpalotában **kétszobás - hallos és garszón** luxuskivitelű, erkélyes lakások **augusztus 1-re kiadók.** Közp. fűtés, meleg víz, legmodernebb komfort. **Felvilágosítás helyszínen**

Diósinál Divatszandálok óriási választékban P **3.80**-tól Fehér divatcipő- különlegességek ... P **12.80**-tól Deák Ferenc u. 23. Teréz körút 1/B

GERŐNÉ Harisbazár 6. az összes raktáron levő **modeleket** mélyen **leszállított áron adja el**

Takács tanár diák- és gyermeküdülője Máriabesnyő Fenyvesi nagyút 19. Komfort, mérsékelt árak. (T. 1-147-17.) Kmetty u. 19.

Papírhulladékát túlfizeti Humor L. utóda: **Németh József** Próféta ucca 7. sz. **Tel.: 113-720** 591

Svábhegyen KUX penzió Melinda út 14/b. Legszebb, legnyugodtabb fekvés, terasszok, **kitűnő ellátás (diétás is).** T. 1-651-45

Kiadó azonnalra és **augusztusra** renovált, teljes komfortú, uccai és dunai kilátású, **olcsóbérű 2-3-szobás és 2-szobás garszonlakás** Sziget u. 38

Tabán legszebb részében adómentes **bérház** amortizációs kölcsönnel, ugyanott ötszobás, adómentes **villa** gyönyörű kilátással **eladó.** Takarékpénztár. Fő ucca 9. **152-435**

Luxus kivitelű majdnem új **TOPOLINO eladó.** Teréz körút 40-42. **Házieligelés**

Gyönyörű panorámájú, délkeleti fekvésű 1-szobás földszintes állandó, komfortos **villalakás kiadó** Józsefhegyi út 3/a, **(Rózsadomb)** ugyanott **garázs is kiadó.**

Bérbeadó szép nyárihelyiség az Angol Parknál, klubnak v. egyesületnek, igen kedvező feltételekkel. Érdeklődni **Papp** cukrászdában, **Mészáros út 41. T. 186-369**

Bontásból **modern ajtók, ablakok,** üvegfalak, uzletajtók, **kirakatok elsőrendű használt anyagból,** újonnan készítve, **minden méretben** olcsón kaphatók. **Grünwald,** Kispest, Üllői út 198. T. 349-249

Prima **keramit kockakő olcsón kapható,** 45.000 drb XI., Fehérvári út 58. szám alatt. Stollwerkgyár bontásánál. Ugyanott **flaszterkő** is **eladó.**

Használt, keveset futott, kifogástalan állapotban levő **1-tonnás teherautót megvételre keresünk.** Részletes ajánlatokat ármegjelöléssel „Lehetőleg Ford" jeligére **Blocknerhez,** hirdetőirodába, Városház ucca 10. sz.

Egy levizsgázott, üzembiztos **Magomobil eladó!** Békéscsaba, Takszi állomás.

A FRISS ÚJSÁG
KARÁCSONYA

A SZERETET ÚTJA

Irta: Szederkényi Anna

Aprő kezecskék, ártatlan gyermekeknek ártatlan kezecskéi. Kicsiny szívek, sugaras szemek. Jó hinni és megtanulni ezektől az ártatlan gyermekektől, hogy ebben a földi világban az egyetlen járható út: *a szeretet útja.*

Jó tudni, hogy mindennek ellenére a gyermekeknek van igazuk. Mindazoknak, akiket nem tántorított el semmi attól a hittől, hogy minden csak átmeneti állapot: legvégül az egyetlen éltető Szeretet diadalmaskodik. A korok és korszakok bekövetkeznek, azután elmúlnak. Mindent túlél a megváltó Szeretet, mert hasztalan minden törekvés, céltalan és kilátástalan, ha nem koronázza meg a Szeretet. Jó belekapaszkodni a kicsiny kezekbe, a mi gyermekeinknek a kezébe, hogy ők újból és újból visszavezessenek bennünket a szeretet útjára. Követni az ő ártatlan szívecskéjüknek útbaigazítását és visszatalálni közéjük, az ő tündérvilágukba és csodavilágukba.

— Julika, írtál már levelet a Jézuskának? Hallottam, amikor a szomszédasszony azt mondta az én anyukámnak, hogy Jézuska már a kertek alatt jár.

Ezeket a szavakat a szőkehajú, kékszemű, fehérorcájú Erzsike mondta Julikának.

Első elemisták voltak mind a ketten. A Marcibányi-téri iskolába jártak. Ott nőttek fel azon a kedves, tiszta, napsugaras játszótéren, a „Marcin".

— Kicsoda az a szomszédasszony? — kérdezte a fürtös, selymes, feketehajú, feketeszemű Julika Erzsikétől.

— Te nem ismered Zsuzsi nénit? Ő hordja nekünk a tojást, túrót, zöldséget a piacról. Bizony, Zsuzsi néni mindent tud. A jó Mikulás apóval is ő szokott találkozni és mindig ő kéri meg, hogy hozzon nekem sok-sok csokoládét. Ő mindig mondja nekem, hogy én „ölbéli voltam". Te is voltál ölbéli, Julika?

— Nem tudom, mi az az „ölbéli".

— Azt én sem tudom, de az nagyon jó lehet, mert akkor még minden gyermek kicsike és amikor a gyermek kicsike, akkor még a nagyok jobban tudják szeretni őket. Azt kérdeztem tőled, Julika, hogy megírtad-e már a levelet Jézuskának?

Julika gömbölyű két karocskájával rákönyökölt az asztalra. Óvatosan nézett körül, hogy nem látják-e a felnőttek? Ha észrevették volna, akkor bizonyosan rászól valamelyik, hogy nem illik könyökölni.

Kettecskén voltak a szobában, a két gyermek. Az asztalon az ábécéskönyv és az irka. A könyvben tanulságos képek. Az irkában zsinórírással gondosan odarajzolt szavak. Az asztalon túl szép, barna szekrény, a falon aranykeretes képek. Az öreg óra, amelyik már sokat látott és sokat tik-takolt a tovatűnő napok után.

Julika gondterhelten, komolyan nézett Erzsikére.

— Bizony, én még nem írtam levelet a Jézuskának, nincs itthon az én apukám, pedig minden esztendőben együtt szoktuk megírni a levelet. Apukám odaültetett engem a térdére, megsímogatta a hajamat, azután azt mondta: „Halljuk, kicsi leány, mit szeretnél kapni a jó Jézuskától? Most ki fog derülni, hogy jó kicsi leány voltál-e egész esztendőben, mert bizony a Jézuska csak a jó gyermekeket szokta meglátogatni. Azután apukám megfogta a kezemet és együtt írtuk a levelet, az összes kívánságokkal. — Csakhogy az én apukám nincs itthon, már régen elment és nem jön haza soha.

— Hol van az apukád? Elutazott?

Julika tágranyitotta szép, fekete szemét és messzire nézett. Azután felkelt a helyéről, odament az ablakhoz, kifelé tekintett.

Ki tudja honnan, éhes rigó tévedt be a városi ház udvarára. A vasrácson ugrándozott, meg-megpihent, forgatta piciny fejecskéjét. Ó, bizonyára fázott, éhes is volt, fáradt is volt.

Julika megkocogtatta az ablakot. Elmosolyodott és integetett kicsi kezével.

— Gyere be, madárka, édes kicsi madárka.

Csakhogy azt megriasztotta a kopogás. Felrebbent, tovaszállt. Elszállott vele a derü is Julika arcáról.

— Tudod, Erzsike — folytatta — az én apukám egyszer már feküdt a kórházban is. Bizony, sokáig volt ott és akkor engem elvitt anyukám hozzá látogatóba. Apukám mindig nagyon örült, amikor bementünk hozzá. Kérdeztem anyukámtól, hogy most miért nem megyünk el apukához a kórházba? Azt mondta, hogy apuka nincsen a kórházban. Akkor én tovább kérdeztem, ha nincsen a kórházban, akkor hol van? Akkor miért nem jön haza? Anyuka elfordult tőlem és azt mondta, hogy a gyermeknek nem kell mindent tudni.

Erzsike csendesen ismételte meg:

— A gyermeknek nem kell mindent tudni, nekem is azt szokták mondani.

— De azt mégis csak kellene tudni, úgye Erzsike, hogy én kivel írom meg a levelet Jézuskának.

— Miért nem írod meg anyukáddal?

— Mindig apukával írtam.

Kis ideig hallgattak, nézelődtek, motoztak. Van az úgy, hogy a gyermekek is betévednek a gondolatok bozótjába. Csakhogy ők még nem tudják, hogy ott járnak.

Újból Julika kezdte a szót:

— Tudod-e te, Erzsike, hol van az a „különváltan" kórház?

— Különváltan kórház? Azt én még nem hallottam soha — válaszolta Erzsike. — Milyen betegség az a különváltan?

— Én sem tudom, Erzsike, pedig attól félek, hogy az én apukámnak „különváltan" betegsége van.

— Honnan tudod?

Julika suttogóra fogta a hangját.

— Csak neked mondom meg, Erzsike, mert mi barátnők vagyunk és a barátnők mindent megmondanak egymásnak, igaz? Én hallottam, amikor a mosónénéni meg a takarítónéni beszélgettek egymással a konyhában. Nem vették észre, hogy a szobaajtó nyitva maradt. Mosónénéni a konyhaszéken ült, ő mondta takarítónéninek: „Ugye mondtam, hogy különváltan él a szerencsétlen. Az a baja az úrnak. Ezen már nem tud segíteni semmiféle orvos. Ha egyszer már különváltan van, akkor ott nem használ semmiféle orvosság. Most már az asszony nem is beszél róla.

Julika elhallgatott, két szép szeme furcsán, különösen nézett. A „különváltan" rejtelmessége beárnyékolta az arcát.

— Akkor én kimentem a konyhába — folytatta — belekapaszkodtam a mosónéni karjába. Felmásztam a térdére, átöleltem a nyakát és azt kérdeztem tőle: Messze van az a különváltan kórház, ahol az én apukám van? Ő magához szorított és azt mondta: Bizony, édes gyermekem, az a „különváltan" kórház nagyon messze van. Megkérdeztem tőle, hogy vonaton kell-e odamenni, vagy gyalog? Azt mondta, némelyik vonaton, a másik gyalog megy a különváltan-kórházba.

Erzsike figyelmesen nézett kis barátnőjére. Tünődve kérdezte, hogy megkérdezte-e Julika az anyukájától, miért nem mennek el látogatóba az apukájához a „különváltan" kórházba. Julika szeme tele lett könnyekkel. Elmondta, hogy bizony megkérdezte ő, még aznap este, amikor azt a beszélgetést hallotta, de az anyukája nagyon megharagudott, azt mondta, ne beszéljen csacsiságokat és különben is majd ő megmondja a magáét a konyhában mindenkinek. Azóta hiába kérdezősködik, nem akarja neki senki megmondani, milyen az a különváltan kórház, vagy a különváltan betegség...

Igy történt azon a délutánon, amikor végül is elhatározta Julika és Erzsike, hogy ők ketten fogják megírni a levelet Jézuskának. Azután Erzsike elviszi majd a levelet magával és megkéri az ő saját apukáját, hogy vigye el a

levelet a Julika apukájának abba a „különváltan" kórházba.

— A te apukád majd azután oda fogja adni a levelet a jó Jézuskának. Egész bizonyosan oda fogja adni.

A levél igy hangzott:

Drága jó Jézuska!

Az én apukám most nincs itthon, mert már elment régen különváltan kórházba. Azért én nagyon szépen kérlek, jó Jézuska, légy szíves, hozd el apukát abból a különváltanból, mert én legislegjobban apukával tudok játszani és én nagyon szeretnék egy biciklit is, de nem hármasat, meg egy olyan medvét, amelyik bőgni tud. És még apukámat szeretném és még cukrot, meg mást nem is szeretnék, csak legislegjobban elmenni a különváltanba, ha apuka nem tud hazajönni. Drága, jó Jézuska, ne mondd meg az én anyukámnak, hogy ezt a levelet az Erzsike apukája elviszi az én apukámnak a különváltanba.

Tündéri est, karácsonyfás, boldog Szentestre, szeretet ünnepe: Karácsonyest, áldott Karácsonyest. Megbékélnek a lelkek, felsóhajtanak a szívek, megbocsátanak egymásnak a gyűlölködők. Behegednek a sebek, kiengednek a megfagyott lelkek, összefonódnak a kezek, pedig már régen, régen elszakadtak egymástól. Szeretet ünnepe, Karácsonyest.

Julika csendesen ült az asztal mellett. Feszülten ügyelt az ajtóra. A másik szobában járt-kelt az édesanyja. Azt mondta, csak akkor látogat el hozzájuk a várva-várt Jézuska, ha nagyon csendben marad, ha nagyon jó lesz.

Julika várakozott. Egyszerre csak megszólalt a másik szobában az ezüst csengetyű. Felhangzott a legszebb, az örök ének: „Mennyből az angyal leszállt hozzátok!...

Julika odarohant az ajtóhoz és a küszöbön ott állt az édesanyja és az édesapja. Kézenfogva közeledtek Julikához, ölbekapták, csókolgatták. Julikának életében először úgy vert a szíve, hogy majd kiszakadt a helyéből. Nem nézte a játékokat, csak az édesapját csókolgatta és a fülébe súgta:

— Ugye nem mégy vissza többet a különváltan kórházba, apukám?

Az apja nagyon komolyan nézett reá. Azután ezt felelte:

— Nem megyek vissza, édes fiam. Hazavezetett onnan a te jó Jézuskád.

A-25-61

AKIK A MAGYAR ŐSHAZÁT KERESTÉK

Julián barát szobra a Halászbástyán.

Most lesz 700 esztendeje a magyar történelem egyik legszomorúbb fejezetének, a Tatárjárásnak. A tatárok vad hordáinak közeledéséről az első hírt egy magyar utazó, a domonkosrendi szerzetes *Julián* barát hozta Magyarországra, aki nagy viszontagságok és fáradalmak közepette indult el útnak Kelet felé, hogy megtalálja Ázsiában a magyar Őshazát. *II. Endre* király és a fiatal *IV. Béla* támogatásával indult el útjára azzal a céllal, hogy megtalálja a Keleten maradt ősmagyarokat és megtérítse őket a keresztény hitre. Az akkori közlekedési viszonyok természetesen nagy akadályokat gördítettek útjába, de a tudós magyar barát minden akaratát megfeszítve nekilátott az útnak és végeredményben

el is érte célját.

Először Konstantinápolyba jutott el, majd a Fekete tengeren keresztül *Tumán* kaukázusi városba, onnan pedig a nagy pusztaságon át, az úgynevezett Nagy Bolgárországba ért. Ott egy asszonytól hallotta, hogy az ősmagyarok az *Ethyl* folyó mellett laknak, néhány napi járásnyira. Utitársai sorra kidőltek, de ő oda is elment, az Ázsiában maradt testvér magyarok szívesen fogadták, de akkor elterjedt a hír, hogy a tatárok vészes hadjáratra indulnak Európa felé. 1236 végén hazasietett Julián barát, majd egy évvel később másodszor is megtette az utat társával, Gerardus baráttal. A tatárok közeledtéről jelentést tett a pápa helyettesének, a perugiai püspöknek. Utjáról a Vatikánban feljegyzések vannak és ezek a magyar őskutatás szempontjából rendkívül fontosak. Sajnos, az ázsiai magyar testvérnépet az Európa felé özönlő tatárság beleolvasztotta a maga néptengerébe s az őshaza testvérnépe eltünt...

Míg Julián barátnak sikerült elérnie a kitűzött célt, addig egy másik nagy magyar tudósnak, *Kőrösi-Csoma* Sándornak, aki ugyancsak az őshaza keresésére indult, ez nem sikerült, de hervadhatatlan érdemei vannak a földrajzi és a nyelvtudomány körül. Éppen most van 120 éve, hogy a háromszékmegyei kőrösi születésű Kőrösi-Csoma Sándor elindult Ázsiába. Már fiatal korában kutatott a magyarok eredete után, de csak 31 éves korában fogott hozzá az igazi előkészülethez. Óriási akaraterő lakozott benne és már meglett fejjel lement Göttingába, Németországba, hogy ott keleti nyelveket tanuljon, majd Zágrábba, hogy a szláv nyelveket is elsajátítsa. Azután néhány forinttal a zsebében, elindult azon az úton, amelyen századokkal előbb Julián barát is ment. Megérkezett Konstantinápolyba és ekkor

már csak néhány forint volt a zsebében.

Mégsem fordult vissza, eljutott Teheránba, Perzsiába. Onnan levelet írt a nagyenyedi kollégiumnak, amelynek tanítványa volt és segélyt kért. Ez elmaradt és így kénytelen volt a neki felajánlott angol segítséget igénybe venni és ezentúl az angol tudományt szolgálta. 22 évig kutatott Tibet vad vidékein és 58 éves korába halt meg, útban Lhassa felé, anélkül, hogy egyetlen egyszer is vissza tudott volna térni Magyarországra. Kanumban a lámák kolostorában, ahol 11 évig lakott, cellája még most is úgy maradt, ahogy elhagyta.

Eredeti szándékát, hogy a magyar faj eredetét kikutassa, nem valósíthatta meg, de megbecsülhetetlen kincseket gyüjtött a tudománynak. Ötöle származik a még most is használatos tibeti nyelvtan és ő szerkesztette meg a harmincezerszavas tibeti—angol szótárt.

Utján ezer veszedelemmel kellett megküzdenie. Már az országhatáron való átjutás rendkívül nehéz volt, hiszen idegent még ma sem engednek be Tibet határán keresztül, őneki pedig a féltve őrzött szent könyvekhez kellett jutnia. Karaványok társaságában, perzsának öltözve, bejutott Tibetbe és ott az egyik faluban évekig időzött, míg jól megtanulta a tibeti nyelvet. Ezután beljebb merészkedett az országba,

kémnek nézték,

de tisztázta magát. Eljutott a Kanumi kolostorba, amely zord vidéken, 5000 méter körüli magasságban fekszik. Kegyetlen téli hidegben, fűtetlen kunyhóban lakott és *tanult látástól vakulásig*, éjjel azért nem, mert nem volt mécsese. A tibeti papok, a lámák szent emberként tisztelték és alig akarták elengedni, amikor elment Kalkuttába, hogy ott a gyüjtött anyagot feldolgozza.

Nem volt **nyugta**, újból elindult a vad Tibetbe, mert szent meggyőződése az volt, hogy megtalálja az ősmagyarokat. Utközben

belehalt a nélkülözésekbe.

Darzsiling angol-indiai községben temették el, egy angol orvos mondott felette gyászbeszédet.

Julián barát és Kőrösi Csoma Sándor útját járták a magyar Őshaza felkutatásában Vámbéry Ármin és Stein Aurél, a világhírű magyar tudósok is.

Julián barátnak, az őshaza első magyar kutatójának van már szobra a budai Halászbástyán. Most, hogy Erdély, Kőrösi-Csoma Sándor szűkebb hazája, visszakerült hozzánk, szobrot kellene állítani Kőrösi-Csoma Sándornak, a világhírű magyar tudósnak is.

„Vékony" nagymama

Szász Endre elbeszélése

A nagyapáimat sohasem láttam, csak hirből ismertem őket és a családi arcképekről. A Szász-nagyapa magas, domború homlokával, egyéniséget és akaraterőt sugárzó tekintetével, délceg alakjával tekintélyt és tiszteletet parancsolt rám és később hallottam, hogy ilyen volt a valóságban is az erdélyi országgyülések híres szónoka, a Debrecenbe menekült függetlenségi kormány államtitkára. A szemében azonban valami jóságos és kedves vonás is megbujt, urhatnám és nagyképü sem lehetett, mert már a Bethlen kollégium nagyhírű jogtanára volt akkor, amikor egy német nevelő kisasszonyt vett feleségül. A szőkeségemet két helyről is örökölhettem. A germán Münstermannoktól (ez volt apai nagyanyám családneve) és szelídarcú, kékszemű anyai nagyapámtól, aki a családi hagyomány szerint székelybe oltott horvát volt és Mentovich neve is bizonyítja szláv eredetét. Az ő derüs kedélyéről, sziporkázó szellemességéről még ma is sokat beszélnek Marosvásárhelyen és Nagykőrösön, ahol professzor volt és tréfáinak, ötletes megjegyzéseinek az emléke ugyancsak megmaradt. A vásárhelyi kollégium önképzőkörét ma is Mentovich-körnek hívják, de ezt sokkal kevesebben tudják a székely fővárosban, mint azt, hogy a ferblinek egyik figuráját ő róla nevezik Mentovichnak. A költőt, a filozófust elfelejtették, de a kártya művészét és talán szenvedélyes rabját ime belevéste a kvaterkázó kaszinóurak agyába a hálás utókor.

A nagyanyáimra azonban még tisztán emlékszem. Gyermekkorommal szorosan összefonódik az ő alakjuk. Szász-nagymama úgy él az emlékezetemben, hogy széles és hatalmas hintaszékében ül, mint egy királynő és fogadja nagyszámú alattvalóinak hódolatát. Böles, de szigorú matróna, aki mindenről tud, ami a családban történik, udvarhölgye is van. Udvarhölgye édeslánya, Julka néni, aki felolvas az ujságokból és megteszi napi jelentéseit. Én itt csak vendég vagyok, mert nagymama Domokos fiánál lakik, a püspöknél és nem szereti, ha az unokák cigányhada (a mi házunknál egy tizenegytagú unokakülönítmény garázdálkodik) gyakran háborgatja. Én mindig félve, szinte konok és durcás arccal lépem át nagymama lakásának küszöbét, bizalmaskodásról szó sem lehet közöttünk, legfeljebb alázatos kézcsókról és kegyelemben való elbocsátásról.

Ez volt „vastag" nagymama. Mert otthoni beszélgetésekben csak így különböztettük meg őket. Vastag-nagymama képviselte a tekintélyt, az erélyt, a hatalmat a családban és már külsejével is kiérdemelte ezeket a jelzőket.

Bizalmasom, legjobb barátom, gyóntatom, örökös védőm, majdnem játszó pajtásom azonban „vékony" nagymama volt. Ő ott lakott nálunk, de korántsem abban a megkülönböztetetten magas rangban, mint nagyanyatársa. Nem kötötte lábbaj a tolókocsihoz, ellenkezőleg: mindig mozgott, mint a csík, sovány, törékeny alakja majd a kertben, majd az udvaron suhant el és csak akkor maradt ágyban, hogyha néha gyöngélkedett. Halkan és szerényen meghúzódott a hosszú, ebédlőasztalnál, nem tudott, vagy nem akart diriglni a lármás és hancurozó gyerekseregnek, amely naponta négyszer-ötször felforgatta az egész házat. Valamikor hollófekete fürtjei megfehéredtek, az arca sápadt volt, de csillogó szemei kivilágítottak belőle. Nem tudott parancsolni és mindig ő engedett. Kérést nem tudott megtagadni. Amikor valamelyik matróna barátnője meglátogatta, úgy szólította, hogy Anikó. Ez a név még hetveneves korában is illett hozzá, pedig valami fiatalos íze van. Léczfalvai Vajda Anikó. Ez volt leánykori neve és öreg korában sem hívták máskép.

Hogy történt, hogy a tizenegy gyerek közül éppen én lehettem a kedvence? Bizonyára azért, mert én voltam a leggyengébb, a legvéznább, a segítségre leginkább rászoruló. Minden évben átmentem valami nagy betegségen. Néha megúsztam az évet bárányhimlővel, de olykor kifogtam egy-egy skárlátot vagy tüdőgyulladást is. Féllábbal mindig a sír szélén állottam. „Vékony" nagymama virrasztott a betegágyamnál. Reggelenként markomba nyomott egy négykrajcárost és akkor sem ha-

ragudott, ha délután bevallottam, hogy ismét pénzre van szükségem.

Az elemiben az év felét végigbetegeskedtem és a tanítóim azt a tanácsot adták, hogy jó volna, ha kimaradnék az iskolából, amíg megerősödöm.

A testvéreim ugratták Vékony nagymamát: Inasnak adjuk Bandit, nem birja az iskolát.

Nagymama felcsattant, tiltakozott és akaratlanul is karmolásra emelte fel a kezét, mint a kölykeit féltő anyamacska. A gyerekek azonban nem tágítottak:

— Menjen csak inasnak!

Addig mondták, amíg nagymama elszomorodott, komor hallgatásba merült. Aztán megszólalt csendesen:

— Legalább órásnak adjátok!

Utolsó évében már nagyon gyenge volt, heteken át nem kelt fel az ágyából. De nagyon ragaszkodott az élethez és hosszú időbe telt, amíg el tudta hinni, hogy mégis csak meg kell halni.

Egyszer tollat, tintát és papírost kért. Mindenkit kiküldött a szobából, nagy erőfeszítéssel felült az ágyban, egy nagy könyvet vett az ölébe, kínosan reszkető kezekkel írni kezdett. Mikor valaki benyitott a szobába, eldugta az írást és senki sem látta haláláig. Akkor találtak rá az éjjeli szekrény fiókjában. Nehezen olvasható betükkel állt a borítékon: „Végrendelet". Azt mondta el benne, hogy a fél házrészt, amit Elek fiától örökölt reám hagyja, ebből taníttassanak, ez az én vagyonom.

Minderről persze én mitsem tudtam, fogalmam sem volt róla, hogy gazdag örökös lettem. Marosvásárhely legszebb pontján, a belvárosban háztulajdonos. Amikor pedig mégis tudomásomra jutott, fucc volt a nagy vagyonnak, háziuraságnak. Az történt ugyanis, hogy a gyámom az én nevemben lemondott az örökrészemről az édesanyám testvérei javára. Miért tette, mit gondolhatott, ma sem tudom. Egy bizonyos: ennek az örökségnek története volt az a vörös fonal, amely egész életemre rányomta hélyegét. Mert kivel eshetett volna meg mással, mint velem, hogy örökösé való kinevezését csak akkor tudja meg, amikor a házhely már a harmadik tulajdonosé volt és új, nagy emeletes ház állott a helyén.

Többet aztán — mostanáig legalább — nem is örököltem. Sorsjegyen sem nyertem. De azért mindig valami melegség fut át a szívemen, amikor arra gondolok, hogyan körmölte a végső sorokat kínlódással, talán halálverejtékkel a homlokán Anikó nagymama. És a hálának ma is élő érzése akkor sem lehetne elevenebb a lelkemben, hogyha bérpalotát örököltem volna és ennek a bérpalotának egyik fejedelmi lakosztályában emlékeznek „vékony" nagymamára.

A-25-62 Antal Károly

úrnak
úrnőnek

Budapest

Utcát és szobrot kap Budapesten Kőrösi Csoma Sándor

A Turáni Társaság a polgármesterhez intézett beadványában közölte, hogy Kőrösi Csoma Sándor emlékét szoborral kivánja megörökiteni Budapesten s a szobormű elkészitésével megbizta *Antal* Károly szobrászmüvészt. 3500 pengő hozzájárulást kérnek a szobormű költségeihez. Már ki is jelölték a szobor helyét a Nemzeti Muzeum mögött lévő parkszigeten. A főváros megadja az anyagi támogatást s a szakbizottság hozzájárult a szobor felállitásához. Egyuttal elhatározta a szakbizottság: átiratban kéri a Közmunkák Tanácsát, hogy a szobor kijelölt helyéhez közel lévő Sándor-utcát nevezze el Kőrösi Csoma Sándorról.

Nagymé
Méltóság
Nagyság

Ujság (Budapest)
1942. szept. 30.
(Közel 90. ovo pengővel támogatja a főváros a képzőművészeket és az írókat.)

meggyőződni!

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Franklin-Társulat nyomdája

A modern indián nő. Baloldali alsó kép: a néprajzi szabadégalatti muzeum indián lakói kitünően érzik magukat.

A nagy főnök teljes ünnepi díszben.

beli többségben vannak az indiánok, hanem az állam vezetése is az ő kezükben van.

Az évszázadokig tartó hóditó harc, a teljes leigázás és a szolgasorban tartás, de legelsősorban a pálinka valósággal megtizedelték a soraikat, ugyhogy még Délamerikában is keresni kell a teljesen tisztafaju indiánokat, akik még a Kolumbusz előtti amerikai őslakók leszármazottai. Azoktól eltekintve, akik még ma is ismeretlen helyeken és körülmények között az ősi vadságban élnek az erdők mélyén, ma már minden délamerikai nagyvárosnak is megvan a maga indián néprajzi „gyüjteménye", ahol néhány kimosdatott és kulturlényként viselkedni tudó indián család kap helyet, hogy a kiváncsiak fogalmat alkothassanak maguknak arról, milyen is lehetett az ősi amerikai kultura.

Annyit már sikerült megállapitani, hogy csak Délamerikában magában több mint 400 különböző indián törzs él, amelyek annyira nem rokonok egymással, hogy teljesen más nyelvet beszélnek és ősidőktől fogva ellenségei is egymásnak. A közös baj, amely a fehérek uralomra jutása óta osztályrészül, sok törzset összekovácsolt, sokan felmondták a fehéreknek a kényszerü barátságot és elbujdostak olyan helyekre, ahol nem éri utól őket a kultura egyik kellemetlen megszemélyesitője — az adószedő. Az indián ugyanis Délamerikában nem munkára termett ember. Az őserdő olyan bőségben nyujt megélhetési lehetőséget, hogy nincs szükségük komoly munkára, ha normálisan meg akarnak élni. Vad, hal és gyümölcs van bőviben, az erdei indián maga szövi a ruháját is növényháncsokból, mi szüksége volna a modern civilizációra, amely csak a szolgaságot és a pálinkát tudta produkálni számukra? Ahogy a kultura eszközei segitségével mindig beljebb és beljebb tolódik a határvonal az őserdő-régióba, ugy vonulnak egyre beljebb a szabad, munkanélküli élet fanatikusai, az indiánok, akik nem is értik, miért dolgozik olyan rettenetes energiával a fehér ember, holott tökéletes boldogságban, gondok nélkül lehet megélni az őserdők mélyén.

Legujabban ismét nagy területeket hóditottak el az Amazonas-menti indiánoktól, amikor Délamerika nagy háboruja folyt a *Gran Chace „zöld pokol"*-nak nevezett vidékén, Bolivia és Paraguay katonái között. A háborunak annyi haszna mégis volt, hogy hatalmas területeket tett járhatóvá és olyan erdőségeket tárt fel, ahol azelőtt fehér ember, de még más indián sem mert közlekedni, mert nagyon könnyen odakerülhetett a feje valamelyik indiánfőnök sátrának a csúcsára diadalmi jelvényként. A „folyékony arany", a petróleum utáni kutatás tette hozzáférhetővé az Amazonas ősrengetegeinek igen nagy részét, amely eddig kizárólagos birodalma volt az indiánoknak, annyira, hogy még a földterületeket magukénak valló államok sem tudták birtokukba venni. Egyre jobban szükül már a szabad indiánok területe, de még a mai technikai eszközök felhasználása és a sok kutató expedició munkája mellett is nagyon sokáig fog tartani, amig ezt a vidéket valóban a magukénak mondhatják az egyes államok és amikor befejezhetik majd azt a hóditó munkát, amelyet még Kolumbusz, Pizarro és a többi hóditó spanyol és portugál kezdett meg jó négyszáz évvel ezelőtt.

Képes Vasárnap
1937. jul. 4.

Julián barát szobra a Halászbástyán.

JULIÁN BARÁT

A Halászbástyán, a főváros egyik legszebb műalkotásán, szobrot emeltek a középkori Magyarország nagy kutatójának, akinek nevét a nagyközönség alig ismeri: *Julián* dominikánus barátnak. Most hétszáz esztendeje, hogy a lelkes, bátor szerzetes bejárta a kirgiz pusztákat, hogy megtalálja a magyarok őshazáját s az ottmaradt nagyszámu magyarsággal kapcsolatot teremtsen. Fáradozása nem volt hiábavaló. Európa és Ázsia határán, abban a tartományban, melyet krónikairóink *Magna Hungariának* (Nagy-Magyarországnak) neveztek, megtalálta az ottmaradt magyarokat és ő hozta először hirül, hogy a hóditó tatárok közelednek Európa felé.

Julián származását, személyi adatait a történetirásnak nem sikerült kikutatnia. A középkori ember nem ismerte a hiuságot; sok kiváló embernek, könyvek szerzőinek, műalkotások tervezőinek nem ismerjük az igazi nevét. A szerzetesek benne éltek egy nagy eszmében, Isten szolgálatára szentelték egész életüket s egyetlen céljuk volt a kötelesség betöltése. Történetiróink annyit tudnak róla, hogy domonkosrendi szerzetes volt; azt elárulja Richardus domonkosrendi barátnak a vatikáni levéltárban levő jegyzőkönyve, amelyben elmondja, hogy Julián negyedmagával elindult keletre, hogy megtéritse a hitetleneket s felkeresse az ottmaradt magyar nemzetet. Kétségtelen, hogy Julián atya magyar volt, képzett ember lehetett, szinte felbecsülhetetlen értékü utleirásából azt láthatni, hogy kitünő megfigyelő volt, szóval meg volt áldva tudós képességekkel. A fáradságos, életveszélyes utra IV. Béla király megbizásából vállalkozott negyedmagával. A bátor szerzetesek Bolgárországon keresztül először Konstantinápolyba mentek, innét jó hosszu — 33 napos — tengeri ut után Matrika nevü feketetengermelléki tartományban kötöttek ki, ahol a tartomány félig keresztény, félig pogány uralkodója jóakarattal fogadta őket. Innét Nagy-Bolgárországba mentek s hosszu, testi és lelki erőt igénybevevő utazás után végre fellelték a magyarokat az Athil (Ural) folyó mellett. Az őshazában maradt magyarok — mint Julián előadja — pogányok voltak, harcias, vitéz nép, amely a tatárokat is többször megverte. Elmondja Julián, hogy a magyarok nagy szeretettel fogadták, nyelvüket tökéletesen értette s nagyon sajnálták, amikor eltávozott tőlük. A magyarok tanitották ki arra, hogy melyik utvonalon térhet hamarabb haza. Julián Oroszés Lengyelországon keresztül lóháton tért vissza hazájába.

Julián másodszor is utnak indult. Ezt az utját a pápához intézett levelében irja le s előadja benne az ázsiai és az akkor már Európára is átcsapó tatár hóditást. Ogataj kán hadai ekkor már Oroszországban jártak. Mikor meghallotta, hogy a tatárok Nagy-Magyarországot feldulták, társaival együtt hazatért s ő hozta magával a tatár kánnak IV. Béla királyhoz irt fenyegető levelét.

Julián érdemeit eddig nem méltatták eléggé. Ő volt a középkor első ázsiai utazója s utleirása ezért rendkivül nagy jelentőségü. Az akkori nyugateurópai népek földrajzi ismeretei igen csekélyek. Ázsiáról jóformán semmit sem tudtak. Julián és társainak szinte példátlanul álló bátor vállalkozása kiszélesitette a nyugateurópai nemzetek földrajzi ismereteit. Az őshazában rekedt s azóta kipusztult vagy beolvadt magyarokról szóló leirása szinte megbecsülhetetlen értékü.

A-25-64

Antal Károly

Kovalovszky Mária: Egy mozdulat története
Kultúra 1979/7 20-21.o.

9.

Antal Károly: Juliánus barát 1937

Az előző fordítottja: a kar természetes meghosszabbításaként előre tartott kereszt konkrétan meg nem határozható, csak bizonytalanul sejthető, mindenképpen távoli hőlyre utal (őshaza); jelentése magyarázat vagy tudás híján megfejthetetlen.

Népligetbe, Géza egy pohár tejet hoz a kezében. A ligetben kinyitják a ládát, Géza kiveszi Bubut, megfogja a fejét.

Az egyik kezében a pohár tej, a másikban az óriáskígyó feje.

Tejben fürdetem a Bubut

Odatartja a tejet. A kígyó kiölti nyelvét és lassan szürcsölni kezdi a tejet.

— *Igyál, Bubu, igyál!* — mondja Géza és mosolyog.

Már egy csöpp tej sincs a pohárban.

Géza lefekszik a fűbe.

Játszik a hatalmas Pythonkígyóval.

A kígyó rátekerőzik az aprócska gyerekre, nyalogatja, csókolgatja Gézácska arcát.

— *Látja, bácsi?* — nevet a gyerek. — *Így csókol engem a Bubu barátom...*

Simogatja a kígyót.

— *Most szép tiszta a Bubu! Tegnap fürdettem!*

— Hogyan fürdeted a Bubut?

— *Tejben. Sok langyos tejben...*

Ne bánts, Bubu!

Egyszerre elkomorodik Géza arca.

Kiabálni kezd, többször ráüt a kígyó fejére.

— *Ne bánts, Bubu!* — kiabálja. — *Az apád!*

Az anyja megijed, odasiet.

— Nincs semmi baj! — mondja most már ismét vidáman Géza. — *Csak egy kicsit megszorított a huncut...*

Aztán tovább hancurozik vele.

Feláll, felemeli és felviszi a hajóhintára.

Hintázik vele...

A 124 éves és a kisöcsém

— Mi akarsz lenni, kisöcsém? — kérdezem egy óra múlva, amikor visszatette már a kígyót a ládába és megyünk hazafelé.

Rámnéz, öntudatosan nevet:

— *Világsztár akarok lenni, bácsi!*

Aztán kérdésemre elmagyarázza, hogy neki nincs barátja, mert nem szereti a gyerekeket, csak a felnőtteket.

— *Nem elég okosak nekem!* — mondja és ragyog két gyönyörű barna szeme. — *Sok butaságot beszélnek, meg...* (fitymálólag:) *golyóval játszanak... Ennekem csak egy barátom van, a Bubu... Igaz, hogy nagyon öreg, százhuszonnégyéves, de jóba vagyunk. Ha egy kicsit nagyobb leszek, világgá megyek... És az egész világ rólunk fog beszélni... A Buburól, meg rólam...*

Szombati Sándor

STRIP-TEASE

A legújabb amerikai tömeghisztéria:

A VETKŐZŐ TÁNCOLÁS

Newyork, június 26.

(A Pesti Napló külön tudósítójától.)

Amerikában ma a »strip-tease«-tánc legalább annyira foglalkoztatja a közvéleményt, mint a sok sztrájk vagy az a jóléti hullám, amely ellen védekezni kell, nehogy újabb gazdasági katasztrófa következzék be. A strip-tease: *ugratás vetkőzéssel.* A burleszk-színházak, amelyek leginkább a régi európai orfeum és az éjjeli mulatóhely keverékéhez hasonlítanak, főleg a táncnak ezzel a formájával vonzzák a közönséget. A burleszkszínház műsorának főszáma a *»strip-tease«.* Kijön a színpadra egy szép fiatal táncosnő kendőbe vagy valamilyen csillogó strasszruhába öltözötten és a hol gyorsuló, hol lassuló zene hangjára táncközben *lassan és raffináltan vetkőzni kezd.* Egy-egy vetkőzési etap után mindig kiszalad a színfalak mögé és csak a tapsorkán után tér vissza. Végre előkerül a kendő vagy a legyező, amely mögül a táncosnő most már kidobálja az utolsó ruhadarabokat is és a zene gyorsuló ütemére a kendő vagy a fátyol mögött olyan ügyesen táncol, hogy többet sejtet, mint amennyit mutat.

Ez az »ugrató vetkőzés« merőben amerikai »művészet«. Nemrégiben az egyik leghíresebb amerikai strip-tease-táncosnő fel akart lépni Londonban, de a hatóságok megtiltották. Amerikában azonban népszerűsége egyre nő. A »művészet« egyik megalapozója egy *Charmion* nevű táncosnő volt harminc évvel ezelőtt. Kijött a színpadra, tetőtől talpig felöltözve, nagy tollas kalapban, boával, fekete csipkeruhában és divatos cipőben. *Napernyőjével a kezében fellépett a trapézra és a trapéz ingadozása közben egymásután ledobálta magáról ruhadarabjait.* Végén egy szál fehér selyemingben maradt a trapézon. Ma már trapézról szó sincs, de viszont a selyeming, illetve selyemkombiné sem marad a táncosnőn.

A modern amerikai strip-tease főleg annak köszönheti megszületését, hogy a burleszk-színházaknak kezdett rosszul menni. A tulajdonosok irígykedve figyelték a Ziegfield-Foliest és a többi hasonló revűszínházakat, ahol a magas táncművészet örve alatt négydolláros helyárak mellett rengeteg meztelenséget lehetett látni. Így történt azután, hogy szerződtetni kezdtek szép fiatal táncosnőket, akik először vékony selyemtrikóruhában előképeket mutattak be, majd kialakult a strip-tease.

Ennek a »művészetnek« legnépszerűbb képviselője jelenleg *Gypsy Rose Lee,* ez a csodaszép, magas, karcsú és tökéletes idomú táncosnő, akinek a fényképe többször jelenik meg az amerikai lapokban bármelyik filmsztárénál.

A vetkőző táncolás bevonult Amerika összes burleszkszínházaiba, mulatóiba és revűszínházaiba. Ugyanekkor persze az ellenkező oldal is mozgolódni kezdett; a jóízlés és az erkölcs nevében követelték a szórakoztatás e formájának betiltását. *A vetkőző táncolás lassanként a magánmulatságokba is bevonult és a legutóbbi években alig volt amerikai város, ahol a rendőrség ne ütött volna rajta néhány házimulatságon, ahol több hivatásos vagy műkedvelő szórakoztatta a megjelenteket.* Némely városban, így például Los Angelesben a színházakban is betiltották a vetkőző táncot.

Közben a kongresszus elé törvényjavaslat került, hogy tiltsák meg a külföldi vetkőző táncosnők fellépését Amerikában. Ennek a törvényjavaslatnak az egyik fő támogatója Herbert *Minsky,* a burleszkkirály volt, aki színházainak sikerét féltette az idegenek konkurrenciájától. A törvényjavaslat azonban megbukott.

A jelenlegi helyzet a következő: A burleszkszínházakban *Amerikában több mint 200 vetkőző táncosnő van,* míg a kabarékban és az éjjeli mulatóhelyeken már nem vetkőző táncosnők, hanem egyszerűen meztelen táncosnők lépnek fel, akik rendszerint »exotikus táncosnőknek« nevezik magukat.

A vetkőző táncolás népszerűsége megvédte a burleszk-színházakat a mozikkal szemben. Ezelőtt öt évvel Newyorkban több mint hat burleszkház alakult át filmszínházzá, míg jelenleg magán a Broadwayn három burleszkház van volt filmszínház helyén.

A szakmabeliek a vetkőző táncot négy műfajra osztják. Lassú, gyors, ringó és drámai. Gypsy Rose Lee a lassú típus. Ő különben ironikus vetkőző. Cseveg a közönséggel, miközben kigombolkozik, miközben lecsúsztatja magáról a ruhadarabokat. Cinikus hideg mosollyal figyeli a közönséget.

Gypsy, akinek igazi neve Rose Louise *Howick,* Amerikában született, norvég szülőktől. Szépségversenyt nyert és táncosnő lett. 1932-ben már egy Ziegfield-revűben vetkőzött. Néhány héttel ezelőtt szerződtették Hollywoodba, ahol filmen fog dolgozni és heti kétezer dollárt kap.

Követőinek száma millió. Legutóbb már *az amerikai felső tízezer tagjai között is elszaporodtak a műkedvelő vetkőző táncosnők,* sőt az egyik gyarmati arisztokrata család tagja, Mrs. Marion Hughes *Pierce* hivatásos vetkőző táncosnő lett. 1935-ben még az előkelő társaság »álomszépségének« nevezték. A társaságban való debütálása valósággal esemény volt. Kétszer ment férjhez, mind a kétszer dúsgazdag emberhez, de hamarosan elvált. Már második házassága idején behódolt a vetkőző táncolásnak és *második férjét azzal döbbentette meg, hogy egy estély alkalmával az előkelő vendégeket vetkőzésével szórakoztatta.*

Válás után órákat vett Gypsy Rose Lee-től. Amikor úgy érezte, hogy eleget tanult, fellépett egy éjjeli mulatóhelyen. A newyorki előkelő társaság természetesen kitaszította tagjai sorából és a nevét törölték az úgynevezett »társadalmi regiszterből«. Amikor a szép fiatalasszony erről értesült, a következő nyilatkozatot adta:

— *Ha nem volnának olyan erős gátlásaik, az előkelő társaság legtöbb szép fiatal nőtagja szívesen csinálná a vetkőző táncolást.* Azonkívül nem szabad elfelejteni, hogy mennyi művészi és kulturális vonatkozás van a táncnak ebben a formájában. Nem elég a szoborszerűen szép alak, *az ember a tulajdon testével szobrot komponál és közben természetesen táncol is.* A vetkőző táncolást az teszi művészetté, hogy a táncosnők lelki beállítottsága nem pornografikus. A vetkőző táncolást is lehet finoman, úri módon végezni.

Dr. Joseph *Jastrow,* az ismert amerikai pszichológus a következő nyilatkozatot adta:

— *A vetkőző táncolás csakugyan az inhibíciók, a gátlások leküzdésének egyik módja.* Nemcsak a vetkőző táncosnő teszi túl magát gátlásain, hanem a közönség is. A közönség azért szereti ezeket az előadásokat, mert egyszerre jár a tilosban és közben érzi, hogy mégsem követ el bűnt. *Ez az az eset, amikor bele szabad harapni a tiltott gyümölcsbe és az ember mégis benn marad a paradicsomban.* A közönségbe nevelt szeméremérzet közli az emberrel, hogy voltaképpen tilosban jár, de amint az államhatalom megengedi s amint kollektíve vesz részt benne, még sincs erős bűntudata. Azt hiszem, azoknak, akik az erkölcs nevében harcolnak a vetkőző táncosnők ellen, nem kell aggódniok, a közönség lassanként rájuk fog únni és akkor már nem lesz szükség arra, hogy rendőri úton tiltsák be a szórakozásnak ezt a formáját.

(Copyright by Pesti Napló and King Features.)

LINGUA

IDEGENVEZETŐ TOLMÁCSOK

Több mint útivezető = útitárs!

I. Olasz útitárs. Utazási tanácsadó és olasz tolmács ..... P **1.50**
II. Velence. Modern útikönyv a lagunák városába P **1.50**
III. Firenze. Modern útikönyv a virágok városába P **2.50**
IV. Róma. Modern útikönyv az örök városba ... P **2.50**
ITÁLIA. Trieszttől—Rómáig. Teljes kiadás egy kötetben (320 oldal), egészvászonkötésben P **6.—**

Kapható AZ EST könyvkereskedésében, Erzsébet körút 18-20

FENYVES-NAPTÁR

A naptárból látható... hogy mi a nagy szenzáció!

HÉTFŐ 28	Santung és lenvászonnak	
	Női nadrágok és harisnyák	Bármelyik:
	140 cm széles függönyetamin	-.98
KEDD 29	Krepdesin-Imprimé, Pické	
	Női fürdőtrikók	Bármelyik:
	Kötött flúingek	1.90
SZERDA 30	Női sportblúzok	
	Csinos pongyolák	Bármelyik;
	Kötött férfiingek	2.90
CSÜTÖRTÖK 1	Short, felsőrész	
	Tiszta gyapjú női pulloverek	Bármelyik:
	Csinos női mosóruhák	3.90
PÉNTEK 2	Finom gyapjúfürdőruhák	
	Női szandolettek	Bármelyik:
	Valódi lenvászon aljak	4.80
SZOMBAT 3	Krepdesin-Imprimé női ruhák	
	Lavabel női hálóingek	Bármelyik:
	Strandköntösök	9.80

Eladás mennyiség és időbeni korlátozás nélkül.

KÁLVIN TÉR 7

Kérje képes árjegyzékünket.

„Szép a világ, Járj be száz csodát..."

Július 11—26-ig: 3 nap Caprin, 4 nap a „Vulcania" óceánjáróval Rómában, Nápolyban, Triesztben (utazás részben gyorsvonat II. osztályon és rapidvonaton) ..... P **318.—**
Július 11—25-ig: Felső olasz tavak, Dolomitok, Grossglockner, Packsirasse, Salzkammergut (utazás luxusautocaron) ..... P **298.—**
Július 15—26-ig: 12 nap Olaszországban (Velence, Firenze, Róma) ..... P **185.—**
Július 18—25-ig: 8 nap a Magas Tátrában (utazás luxusautocaron) ..... P **158.—**
Júl. 28—aug. 9-ig: 8 nap a Vulcania és Saturnia óriás óceánjárókon, 4 nap Caprin ..... P **243.—**

Prospektussal szolgál és jelentkezést elfogad délután 3—6-ig az **OMIKE Tanulmányutazási Osztálya, IX., Üllői út 11-13** Telefon: 1-877-11 (M. N. B. 623., 620., 731. és 732. sz. eng.)

Lassan megindul Párizs kiállításüzeme...

Mi látható már a kiállításon? — Idegenektől nyüzsög a város Ünnepségek, kongresszusok és dráguló hotelek — Megindultak az első perek a kiállítás ellen

Párizs, június.

(A Pesti Napló párizsi szerkesztőségétől.)

A kiállítás óriási területén még dolgoznak a munkások, még építőanyaghegyek borítják az utak egy részét. Még a nagy francia pavillonok, az iparművészet, az üvegipar, a bőrdíszmű pavillonjait csak a következő hetekben avatják fel. De a kiállítás »üzeme« máris gigászi méretekben él. Párizst már elárasztották az idegenek, a látnivalók tömege máris olyan óriási, hogy hatalmas munka, ha valaki csak azokat a pavillonokat akarja látni, amelyeket már megnyitottak a látogatók számára.

Most reggeltől éjfélig bolyonghat a látogató az óriás kiállításvárosban, mert megszűnt a »félnapos« rendszer és egész nap nyitva a kiállítás. A francia lapok valamennyien Kiállítási naplót indítottak és ebben a rovatban már mindennap van jócskán beszámolnivaló az új megnyitásokról, a megnyílt pavillonokban tartott ünnepségekről, előkelő látogatókról.

Tolószéktaxi

A harminckét tervezett kapu közül már kilenc üzemben van. Nyitva a belga, a német, a szovjetpavillon, az olasz, a svájci, a svéd, megnyílt a norvég, a dán, Monaco és Portugália pavillonja is, Izráel földjéé, Ausztriáé és Luxemburgé. Június 22-én megnyílt a magyar pavillon is.

De az idegen pavillonokon kívül láthatók már a Világítás, a Gáz, a Gyermek és az Asszony pavillonjai, a Rendőrség, a Bor pavillonjait is felavatták már néhány kisebb francia pavillonnal egyetemben, a hatfrankos kiállítási belépődíjon felül kétfrankos külön belépődíj ellenében már megbámulhatja a technika csudáira éhes turista a Felfedezések Csarnokának valóban érdekes látnivalóit, csodálatos gépeit és üzemben látható különböző tanulságos berendezéseit. A Grand Palais »Floralies«-jének virágcsodáit is láthatja, ha nem sajnál újabb háromfrankos befektetést és ötfrankos belépődíj ellenében este most már zavartalanul gyönyörködhet az Attrakciók Parkjának számos népmulatságában is, ahol a francia provinciák táncos-énekes csoportjai váltogatják egymást a látogatók mulattatására.

Ebédelhet vagy uzsonnázhat az osztrák és a holland pavillon vendéglőiben, ha sok pénze van, megteheti ezt a gyönyörű, de méregdrága német tetőterraszon is, ahol egy uzsonna ára például tizenöt frank, igaz, hogy ennyibe kerül az uzsonna (Thé complet) az előkelő francia helyeken, a kiállítás területén kívül is. Norvégia, Dánia, Monaco és Palesztina vendéglőiben is szolgálnak már fel ebédet és vacsorát és ha kevesebb pénzből akar kijönni a látogató, betérhet a számos bár-ba is, ahol állva vagy egyszerű vasszékeken üldögélve szopogathatja a frissítőket...

Már elég nagy területen járhat az ember, hogy belefáradjon a sétába és ezért elég sok utasa akad a csinos kis ezüstszínű, áramvonalas villanyvonatoknak, és a kevésbé csinos, de mégis előkelőbbnek számító villanyautóknak is. A taximérővel felszerelt tolószékeket azonban még hiába kínálják az uniformisos szolgák.

A fényorgona

Este már ragyogó fényt árasztanak a kivilágított pavillonok, az olasz, a német, a belga, a norvég és a többi, már beragyogja a kiállítás éjszakáját a Fény és Villamosság »Diadalútja«, amivé átalakították a híres Pont Alexandre III-t. Már siklanak ide-oda cikázva éjszakánként a gusztusos fehér motorcsónakok a Szajnán és nehéz számontartani azt a temérdek vacsorát és ebédet, aminek keretében a kiállítás várvavárt főbiztosa ünnepli egymás sarkát taposó vendégeit.

Van Zeeland miniszterelnök látogatásának tiszteletére adott belga fényes fogadtatás éjszakáján bemutatták már a Kiállítás várvavárt *fény-orgonáját* is a bámulóknak. Ez a csodálatos »hangszer« talán még nem talált igazi művészi alkotóra, aki az új műfajnak megfelelő művet komponált volna, de valószínű, hogy most, hogy bemutatták ezt az új művészi »instrumentumot«, a közeljövő hamarosan új művészt is ébreszt hozzá. Az egészet pedig méltóságteljesen dominálja a sejtelmes vörös fényben izzó Eiffel-torony.

Megjelent a kiállítás *napi programujsága* és árulják már azt mozgatható és tologatható szellemes *térképtáblát* is, amelyen egy kézmozdulatra piros pont jelöli a keresett pavillon helyét. Ez a térkép *magyar ember szabadalma*, Nestor Somlóé, aki már hasonló térképével szerepelt a brüsszeli világkiállításon is.

A kiállítás környékén lassan kibontakoznak az állványhegyek közül a pavillonok, kapuk, magasáttárók és lassan-lassan normális medrébe terelődik az eddig alaposan összegabalyított közlekedés is. Természetesen a kiállítás tiszteletére számos új autobuszvonalat állítottak üzembe és körösközül a kiállítás környékén egy egész sereg autobuszállomás van.

A népvándorlásméretű kongresszusok

De magán a csodálatos »Expositio városon« kívül egész Párizsra rányomja már bélyegét a kiállítás. Megszámlálhatatlan látnivaló csábítja a színházba a látogatókat. Sok-sok vendégszereplés, új betanulás tarkítja a műsort, alig ért véget a philadelphiai balett vendégjátéka, máris a dán balett szerepel az Operában, a Jooss balett az egyik koncertteremben..., egy angol balett vendégjátéka.

Lebrun elnök már azt se tudja, hova fusson a sok felavatás és fogadtatás közül. Minden óráját betölti valami elnöki funkció és a legkörmönfontabb etikett-diplomáciára van szüksége a főszertartásmesternek, hogy egy-egy napot szakítson az államtanácsra.

Nap, mint nap, új meg új mulatóhely nyílik a Montmartreon és az Opera környékén és a ravasz franciák arról is gondoskodtak, hogy ha véletlenül maga a kiállítás — mit lehessen tudni — nem csábítana elég látogatót a francia fővárosba, ne maradjanak üresen a hotelek és a vendéglők. A kongresszusok és összejövetelek legfurcsább és legkülönbözőbb műfajait tömörítették a soraz nyári hónapokra a különböző rangú és rendű rendezők, úgy hogy a jólfizető turisták százai és ezrei adják egymásnak a hotelkilincset már hetek óta. Az amerikai borkereskedők látogatása óta már felsorolni is nehéz azt a sok kongresszust, amiben része volt Párizsnak és Franciaországnak. A vasutak világkongresszusát nyomon követte a Rotáriusok nizzai világkongresszusa, amelynek különösen a nagy francia-német barátkozás adott politikai jelentőséget: először választottak a Világszövetség elnökéül *franciát*, akit éppen egy *németet* ajánlott erre a tisztségre...

A szerzők nemzetközi kongresszusát csak néhány nappal előzték meg a színház és a festők világkongresszusai. Néhány hét mulva a turisztika legkülönbözőbb autoritásai tartják francia égisz alatt nemzetközi összejöveteleiket, a különböző tudományos és orvosi kongresszusokról nem is szólva.

A zsúfolt hotelek

Hát persze, hogy erre a nagy idegenjárásra már nagy szüksége volt az elárvult francia hoteleknek, amelyek ebből a mannából ki is veszik a részüket. A szobaárak egyes luxushotelekben egycsapásra *ötven százalékkal* emelkedtek, máshol *húsz-harminc* százalékkal. Ami azt jelenti, hogy egy elsőrangú szállodában, kis szalónos apartement ára két személy részére 400 franknál kezdődik és ugyanez a hotel 150 frankos szobaárminimumát felemelte 200 frankra. Persze ehhez az »olcsó« szobához csak a protekciósok juthatnak, mert közönséges földi halandónak be kell érnie 300 frankos »teremszobával«, mert az elfoglalt szobafőnök sajnálkozással adja tudtára, hogy ennél olcsóbbat, sajnos, belátható időn belül nem igérhet. Persze vannak olcsóbb hotelek is, jó hotelben van már 75—100 frankért is szoba — ha van. Mert igéretet szobarendelés esetén, ha csak úgy általában érdeklődik az ember, nem tesz ma párizsi hoteles.

De elérte a drágasági hullám az egész kis szállodákat is; a Quartier Latin diákszállodáiban például *25 százalékkal* emelték az árakat és bizony ebből az áremelésből kijutott a régi törzsvendégeknek is, akik számára a szobaárat szintén felemelték és igyekeznek »kistájgerolni«, hogy idegen vendégeknek még drágábban adhassák ki a szobákat. De viszont úgy látszik, bizonyos visszaélések voltak, legalábbis erre mutat a városi tanács és a kormány drákói rendelete, amelynek értelmében *most már ki kell függeszteni minden hotelben a szobaárakat* és csak ezeket az árakat kérheti a hoteles a vendégétől, sőt amennyiben a vendég magasabb árat fizetett, a többletet utólag visszakövetelheti. Az árdrágító hoteleseket súlyos pénzbüntetéssel sujtja a bíróság és a visszaesőkkel szemben pedig — állítólag — különösképpen szigorú lesz...

Négyzetméterenként 3000 frank

Sokat beszélnek Párizsban arról, mit csinálhat az a sok engedélyes, aki a kiállításon helyet bérelt valamilyen üzlet számára méregdrága pénzen és a késedelmes megnyitás miatt vesztesége van. Még bizonytalan, hogy milyen kompenzációt kapnak ezek a kárvallottak, noha egyre többet hallani a kiállítás időtartamának meghosszabbításáról. Tény azonban, hogy már megindult az első per: egy engedélyes, aki *négyzetméterenként 3000 frankért* bérelt helyet a kiállításon, beperelte a kiállítás vezetőségét a kétnapos késedelem miatt előállt veszteségéért és megfelelő engedményt kér a helypénzből.

Általában az üzlet nem kis gondja a kiállítás vezetőségének. Magánkocsik részére már eltiltották a behajtást és a kapuknál néha zajos jelenetek vannak, mert a vállalkozók és alkalmazottaik, akik eddig kocsijukkal szabadon járhattak be a kiállításra és akiknek az óriási távolságok miatt erre szükségük is van, nincsenek nagyon elragadtatva attól, hogy az új rend miatt gyalog futkározhatnak vagy pedig kénytelenek a »hivatalos« közlekedési eszközök viteldíjait megfizetni...

De egyébként is féltve őrködik a Kiállítás, hogy minél kevesebb élvezete lehessen az ingyen »lógósoknak«. A hidakat és a kiállítás egész területét deszkapalánkokkal vették körül, amelyek egy kicsit elcsúfítják ugyan a párizsi uccák képét, de viszont megakadályozzák, hogy a kiállítás csodáit ingyen bámulhassák a járókelők.

Perek

Az üzlettel egyelőre még nem tudni hogyan áll Párizs. A kéthónapos késés sok vitát indított el máris. Azon a peren kívül, amelyről fentebb szólottunk, a pereknek egész sorozatára van kilátás. Egy másik perről hallottunk, annak az utazási irodának ügye, amelybe az iroda egyik párizsi hotellel bonyolódott. Az iroda kibérelte ugyanis a hotelnek valamennyi szobáját a kiállítás tartamára. Mivel azonban az iroda utasainak nagyrésze lemondotta a májusi és júniusi utazásokat, az iroda ere az időre vissza akarta csinálni a megállapodást. A hotel természetesen követeli a kialkudott pausálét és azzal fenyegetőzik, hogy ha nem kapja meg, nem ad az irodának egyetlen szobát sem a kiállítás idejére... Ebben az ügyben is a bíróság fog dönteni.

Az eddigi rekordnap látogatóinak száma meghaladta a hatvanezret. Ez szép szám, de még messze van a várt számtól. Aminthogy messze van a nagy és megszaporodott idegenjárás is. Mert ha nyüzsögnek is az idegenek autokárjai az Opera környékén, ha a boulevárdok és a Champs Elysées kávéházaiban sokkal több idegent látni is, mint a válság hónapjaiban, ha vissza is tértek az Opera elé a régi és divatját mult Rolls Royce-ok, amelyeket már 10.000 frankért ki lehet bérelni egy rivierai kirándulásra, ha izgatottak is a hotelesek és izzadnak is a kávéházak pincérei, az elveszett két hónapot nehéz lesz behozni.

84 halottja van az amerikai hőhullámnak

Newyork, június 26.

(A Pesti Napló tudósítójának kábeljelentése.)

(United Press.) A középnyugati államokban négy nap óta pusztító hőhullámnak *84 halálos áldozata van.* Harmincegyen hőgutát kaptak, ötvenhárman vízbefulltak. Szombaton futóesők hűtötték le átmenetileg a levegőt, de a hőhullám még nem ért véget.

Julián barát nyitotta meg a Keletet az utazók előtt

Emlékünnep a Katolikus Körben

(Saját tudósítónktól.) *Julián* Szent Domonkosrendi szerzetes szoborleleplezésének előestéjén, szombaton este, a Középponti Katolikus Körben emlékünnepélyt tartottak. Az ünnepi beszédet *Madarász* István pápai prelátus tartotta. Julián barát — mondotta — a legnagyobb magyar missziónáriusok egyike volt, aki élete céljául a távol keleten élő pogány magyarok megtérítését tűzte ki. Célját ugyan nem érte el, de így is egyike a legnagyobb magyar hősöknek, mert szívvel-lélekkel egy fenséges eszme szolgálatában állt. *Julián misszionárius tevékenysége a missziók fejlődésének is új irányt adott*, a későbbiek az ő nyomán indultak el céljuk felé.

Ezután a Budai Dalárda a *Boldogasszony Anyánk* kezdetű régi népi éneket adta elő, majd *Cholnoky* Jenő egyetemi tanár tartott előadást.

— Julián domonkosrendi barátot — mondotta — II. Endre, illetőleg Béla herceg küldte ki Nagy-Magyarország felkeresésére, mert akkor még élt a tudat, hogy amikor a magyarság Lebediából Etelközbe vándorolt, nagyrészük a Kaukázus közelében maradt és Béla arra gondolt, hogy ezeket az elszakadt testvéreket segítségül hívja a fenyegető mongol veszedelem ellen. Julián egyenesen a Kaukázus északi lábához ment, *ebből tehát bizonyosan következtethetjük, hogy csakugyan itt volt a magyarok őshazája.* Útja itt nem volt eredményes, észak felé fordult tehát és *valóban sikerült megtalálnia Magna Hungariát*, ott, ahol ma a baskirok laknak. Ezután hazatért és jelentést tett a pápának. Julián barát ezzel áttörte a ptolemeusi előítéleteket: a klasszikus térképek ugyanis úgy tüntették fel, hogy *ezen a vidéken szörnyetegek laknak, nem is mert tehát senki errefelé utazni.* Ezután azonban megnyílt a keleti utazások lehetősége; Julián volt a felfedezések bevezetője. Az ő nyomán jutott el a 13. század végén *Marco Polo* Kínába és Japánba. A magyarság régi mulasztását pótolja, amikor most a felfedezések egyik legnagyobb alakjának szobrot emel.

A magyar Himnusszal bevezetett ünnepség a pápai Himnusz hangjaival ért véget. Julián barát szobrát, *Antal* Károly alkotását, ma, vasárnap délelőtt ¼12 órakor leplezik le a Halászbástya északi szakaszán.

— **Szénné égette magát a villamos árammal.** *Győrből* jelenti *A Reggel* tudósítója: *Kocsis* Árpád 30 éves munkanélküli öngyilkossági szándékból csuklójára drótot csavart, amelyet aztán magasfeszültségű árammal kapcsolt össze. *Szénné égett.*

Birinyi Bélát,

a volt kommunista dandárparancsnokot magyar területre toloncolták a jugoszlávok, a magyarok visszatoloncolták Jugoszláviába

Szeged, június 27.

(A Reggel tudósítójától.) A jugoszláv hatóságok Szabadkáról vasárnap reggel magyar területre toloncolták *Birinyi Bertalan Bélát*, a magyar kommunizmus ismert alakját. Birinyi a vörösforradalom idején tünt fel, először

Szegeden volt vegyesdandárparancsnok,

majd Budapestre került, ahol *a Nyugati pályaudvar katonai parancsnokává nevezték ki.* Ebben a minőségében *több visszaélést követett el* s

ilymódon szerzett vagyonát sikerült átmentenie Franciaországba.

Birinyi később visszatért Magyarországra, de elfogták és három és félévi börtönre ítélték, egyben örök időkre kitiltották az ország területéről. Birinyi argentinai útlevéllel utazott, amelyet azonban a jugoszláv hatóságok elvettek tőle és *a magyar határra toloncolták.* A szegedi rendőrkapitányság előéletét rövid idő alatt kiderítette és az esti órákban *visszatoloncolta Jugoszláviába.*

— **»Így kell teremteni a nemzeti egységet!«** *Szikszóról* jelentik: A független kisgazdapárt vasárnap *Bükkös* községben nagygyűlést tartott, amelyen *2500-an vettek részt. Kun* Béla kifejtette, hogy a *kormányzói jogkör kiterjesztését egyhangúlag szavazza meg a parlament, de ez a törvényhozási aktus erkölcsi kapcsolatban áll a választójog titkossá tételével. Ősznél tovább nem várathat magára a nagy néprétegek egyenjogúsítása! Berg* Miksa báró hangoztatta, hogy a miniszterelnök bizonyítékát adta államférfiúi képességeinek és *megmutatta, hogy a nemzeti egységet így kell megteremteni. Hegymegi Kiss* Pál abauji kérdésekkel foglalkozott és utána *Acsay* László nagyhatású beszédben *Eckhardt* üdvözletét tolmácsolta a kisgazdapártot és vezérét lelkesen ünneplő választóközönség előtt.

— **Megkezdődtek a szabadságok!** Nyugodt pihenése, zavartalan nyaralása csak akkor lesz, ha elutazása előtt lakását betöréses lopás ellen biztosítja.

— **Művészi síremlékek Eichbaum-nál. V., Rudolf tér 3.**

— **A Halászbástya kilátóján vasárnap délelőtt leleplezték Julián barát szobrát.** *A régi pénzügyminisztérium mögött, a Halászbástya északi oldalán* állították fel *Julián barátnak, IV. Béla* domonkosrendi szerzetesének, az *Ázsiában maradt magyarok felkutatójának* szobrát. Tíz órakor a Mátyás-templomban *Czapik* Gyula pápai prelátus misét celebrált, ennek befejezése után nagyszámú közönség gyülekezett össze a fehér lepellel letakart szobor előtt. Ott volt *Auguszta* főhercegasszony, a miniszterelnök képviseletében báró *Kazy* Károly, a kultuszminisztérium részéről *Szily* államtitkár és *Madarász* osztályfőnök, a főváros képviseletében *Farkas* Ákos tanácsnok, az Actio Catholica részéről *Zsembery* István, a *Pázmány* egyetem képviseletében *Pataky* rektor. Ünnepi beszédet *Szily* államtitkár mondotta. Vázolta Julián barát *két ázsiai útjának történetét.* Julián az Ural hegység lábánál *valóban megtalálta az Ázsiában maradt ősmagyarokat*, akik még ugyanazt a nyelvet beszélték, mint ő. *Másodszor* már nem jutott el hozzájuk, mert a *tatárjárás* vihara elsöpörte az ázsiai magyarokat. *Szily* államtitkár hangoztatta, hogy *Julián* nemcsak a *magyar történelem egyik legérdekesebb* alakja, hanem az *európai kereszténység dísze is:* ő volt az *első keleti hittérítő és Ázsia-kutató.* Ezután leleplezték a szobrot, *Antal* Károly alkotását. A rendkívül finom és kifejező szobor *Julián* barátot ábrázolja, amint *összeroskadó útitársát és rendtestvérét, Gellértet támogatja.* A szobrot a főváros nevében *Farkas* Ákos tanácsnok vette át. *Krywald* Ottó prelátus Julian barátot mint az *első hittérítőt* ünnepelte. *Badalyk Bertalan*, a Szent Domonkos-rend tartományi főnöke mondott ezután beszédet, elmondta, hogy *Julián* szobra azon a helyen áll, ahol századokkal ezelőtt az első magyar domonkosrendi kolostor s templom épült és ahol Mátyás király az első magyar egyetemet alapította.

— **A Júniusi Bajtársak megünnepelték a júniusi ellenforradalom hőseit.** Vasárnap délelőtt az 1919 Júniusi Bajtársak Szövetsége a Ludovika Akadémia kertjében felállított hősi emlékmű előtt emlékünnepséget rendezett az 1919 júniusi 25-i ellenforradalom hőseinek tiszteletére. Az ünnepség előtt vitéz *Mándoky* Sándor főesperes szentmisét mondott, utána az emlékműhöz vonultak a régi bajtársak, köztük *Perényi* Zsigmond báró koronaőr, elnök, *Takách-Tolvay* gróf, v. *Szombathelyi* Ferenc ezredes, a Ludovika parancsnoka, v. *Bartha* Lajos altábornagy, v. *Bartha* László tábornok, Páter *Bonaventura* és *Ocskay* Rudolf. Az emlékműnél *Takách-Tolvay* gróf a júniusi bajtársakat követendő példákul állította a *Ludovika* ifjúsága elé. Az ünnepségek után a szövetség közgyűlést, majd társasebédet tartott. *Ocskay* Rudolf társelnök a *Perényi* sereggel mondott pohárköszöntőt.

— **Vasárnap éjféltől Budaörsön kötnek ki a repülőgépek.** A Magyar Királyi Légügyi Hivatal közli, hogy a budapesti új közforgalmi repülőtéren *a forgalom július 5-én, hétfőn 0 órakor indul meg.*

DÉCSI Péter Pál napján – kedden OMNIA

MERLE OBERON

legragyogóbb alakítása az

EGY VISSZANYERT ÉLET

című film főszerepében

(BROKEN MELODY)

Partnere: JOHN GARRICK a londoni opera tenoristája

Történik: Londonban, Párizsban és az Ördögszigeten

DÉCSI Péter Pál napján – kedden OMNIA

MIT TESZ Makón A METESZ?

Makó, június 27.

(A Reggel tudósítójától.) Egyelőre tervez és tanácskozik a METESz, amely három évre megkapta a hagymakiviteli monopóliumot azzal, hogy a haszon 80%-át készpénzben átengedi a termelőknek. Haszon még nincs, mert kivitel sincs még, de

elégedetlenség, elkeseredés van már böven.

Elégedetlenek az exportőrök, akiknek a felét, — *40 keresked*őt — *egyszerűen kizártak az üzletből*, a mások felét olyan szerződések aláírására kényszerítették, amelyek éppen csak a száraz kenyeret jelentik nekik. *De elégedetlenek a kistermelők is, mert az ármegállapító és ellenőrző bizottságból őket kizárták.* A METESz monopóliuma csak addig tart, amíg az ár a termelési költségek alá nem süllyed, viszont *a termelési költség a nagytermelőnél, aki a saját földjén gazdálkodik, sokkal alacsonyabb, mint a kis hagymakertészé, aki 10—12 mázsa búzát fizet holdanként*, míg a nagytermelő 2 mázsa búza árát állítja be termelési költségeibe. Közben a nagy hőségben

a szokottnál gyorsabban érik a hagyma,

a zöldexport ideje egyre közelébb jő, s a nagy versenyben *kérdéssé válik, vajjon sikerül-e a METESz-nek olyan rekordmennyiségeket külföldre kivinnie s olyan jó áron, mint mult évben a makói kereskedőknek?*

Díjtalan bútorbemutató!

Modern lakberendezések: hálók, ebédlők, úriszobák, kombinált szobák a legszerényebb igényűtől a luxuskivitelig kedvező részletre is. Tekintse meg!

Ernst Bélánál, Baross u. 47. József körút sarkánál.

Borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolta szerelmét egy pécsi műszerész

Pécs, június 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap hajnalban a pécsi Ferenc utca 3. melletti házak lakói *irtózatos sikoltozásra ébredtek fel.* Kirohantak lakásaikból és látták, hogy egy magastermetű fiatalember ugrik át a 3-as számú ház kerítésén és menekül vad futással a külső városrészek felé. Átrohantak a házba, ahol az egyik szobában borzalmas látvány tárult elébük. *A padlón*

átvágott torokkal, össze-vissza szurkálva és vagdalva, holtan feküdt Sztojka Ilona 28 éves fodrásznő.

Az egész szoba fel volt forgatva, a padlón irtózatos vértócsa és a fal is telefröcsköve vérrel!

Rettenetes küzdelem

játszódott itt le néhány perccel előbb. A kivonult rendőri bizottság rövidesen megállapította, hogy mi történt. *Sztojka* Ilonának régóta udvarolt *Hágen János állásnélküli műszerész*, a leány azonban nem viszonozta a fiatalember vonzalmát, mire *Hágen többször megfenyegette, hogy megöli.* Vasárnap reggel a leány rokonai, akiknél lakott, elutaztak és *Hágen* ezt az órát látta legalkalmasabbnak tette végrehajtására. A detektívek megállapítása szerint *Hágen a kert felől a kerítésen át jutott a házba*, bekopogott az udvarfelőli ablakon, mire a leány felkelt és kinyitotta az ablakot. Beszélgetni kezdtek. *Hágen* újra kérlelte a leányt, hogy legyen a felesége, vita keletkezett, majd néhány perc mulva

a férfi beugrott az ablakon és két rántva rávetette magát a leányra.

A pécsi rendőrség az elmenekült gyilkos kézrekerítésére *razziát kezdett a Mecsek erdőségeiben* és ugyanakkor *országos rádióköröz*ést rendelt el. Vasárnap délután már nyomra is bukkantak: *egy jelentés szerint Mohács közelében látták a menekülő gyilkost.*

Balatoni anzikszek Ábrahámhegyről

Kedves A Reggel! Mint a Balaton szépségeinek leglelkesebb hirdetőjét, szabadjon értesítenem arról, hogy *felfedeztem a magyar tenger legszebb pontját, amelyet eddig hatalmas olvasótáborából bizonnyal kevesen ismernek: a vad eredetiségében lenyűgöző, színpompájában elragadó Ábrahám-hegyet.* Képzeljenek félköralakú, erdős hegyláncolatot, amely Ábrahám-hegyet csak délre hagyja nyitva, északról és nyugatról teljesen átkarolja. *A zöldelő hegycsúcsok mélyén, egyedül a nápolyi öbölhöz hasonlatosan, kéklik a tükörsima Balaton!* A legklasszikusabb amfiteatrum! A völgyet édesvízű halakban dús patakok szelik át... (A ragyogóan tiszta szobák bére itt napi 2—3 pengő, a panzió-árak 4—5 pengő között mozognak.) A természet, a nyugalom barátainak paradicsoma Ábrahám-hegy. A telep élén két fáradhatatlan, kitűnő férfiú áll: *dr. Pattantyus A. Géza*, műegyetemi professzor és Nádasdy János gyógyszerész. Mária Terézia-rendet érdemelnek!

— **Halálra sujtotta a villám!** *Bajáról* jelenti *A Reggel* tudósítója: *Városi* László 18 éves levente a levente gyakorlótelepről hazafelé tartva, *a vihar elől egy fa alá menekült.* A villám becsapott a fába és agyonsujtotta a fiatalembert. A járókelők akadtak rá *Városi László szénné égett holttestére.*

— **Szakadékba zuhant a pomázi hegyek közt egy kerékpáros cserkész.** Vasárnap a *Pomáz* melletti *Csobánka* hegyre rendezett kirándulást egy budapesti cserkészcsapat. A csapat egyik öregcserkésze, *Huntler* Ferenc *albertfalvai* fiatalember *kerékpárral* ment csapata után. A csobánkai nyeregben *gépe a lejtős úton megcsúszott és Huntler a szakadékba zuhant.* Súlyos agyrázkódással szállították a Margit-kórházba.

— **Szentimrey alispán jubileumára készül Abauj megye.** *Szikszóról* jelenti *A Reggel* tudósítója: *Szentimrey* Pált tizenöt év előtt választotta alispánjává Abauj-Torna vármegye törvényhatósága. *A vármegye közönsége július 30-án fogja megünnepelni az alispán jubileumát.*

Legolcsóbb a nyaralás

A CSILLAGHEGYI STRAND- ÉS HULLÁMFÜRDŐBEN

Pálffy térről HÉV oda-vissza és **fürdő**..... **P 1.30**

Budapest bármely pontjáról BESZKÁRT és HÉV oda-vissza és **fürdő**..... **P 1.40** hétköznap

Vasárnap 70 fillérrel több.

Pesttől 20 percre. — Kitűnő összeköttetés!

23·5 fokos termál forrásvíz.

Hatalmas gyepstrandok. Három nagy fürdőmedence. Sporttelep. Csodakerék. Gyönyörű parkok. Délután és este zene és tánc.

Olcsó kombinált jegyek az összes IBUSz-pavillónokban, trafikokban, a HÉV Pálffy téri állomásán. Vasárnapi kabinelővétel: IV., Váci utca 22.

A REGGEL KÖZGAZDASÁGA

Londoni eredmény: kisebb kamat, nagyobb törlesztés

(A Reggel tudósítójától.) A magyar pénzügyi és gazdasági körök igen nagy érdeklődéssel várják a 33-as bizottság legközelebbi ülését, mert előreláthatólag csak ekkor fogja a kormány a londoni tárgyalások eredményéről és a külföldi hitelezőkkel kötött új megállapodás körvonalairól tájékoztatni a közvéleményt. Értesülésünk szerint azonban ez *a megállapodás még mindig nincs végleges formába öntve*, bizonyos kérdések még nincsenek megoldva, s csak

a jövő hó első felében kerül aláírásra az új egyezmény.

Nagyjában azonban *kész az egyezmény tervezete, amely a magyar gazdasági helyzet javulásához mérten bizonyos előnyöket jelent ugyan a hitelezőknek, de nem fokozza lényeges mértékben eddigi kötelezettségeinket.* Így biztosra vehető, hogy

a népszövetségi kölcsön kamatszolgálatának eddig évenként transzferált 50%-át hatvan százalékra emeljük,

míg a fennmaradó negyven százalék, mint eddig, ezután is zárolt számlára kerül. *A rövidlejáratú tartozásoknál nagyobb törlesztésekre vállalunk kötelezettséget, mint ez eddig a finánepengő-transzfer alapján történt.* Pénzügyi körökben számítanak arra is, hogy

az új egyezmény az általunk eddig fizetett kamatlábat leszállítja, de ugyanakkor fix kötelezettséget kell vállalnunk az esedékes részleteknek devizákban történő átutalására,

Már *Sir Otto Niemeyer* tavaszi budapesti tartózkodása alatt ebben az irányban indultak meg a tárgyalások *s a magyar külkereskedelmi mérleg kedvező alakulása a külföldi szakértők véleménye szerint most már lehetővé teszi nagyobb arányú deviza transzferálását anélkül, hogy a pengő stabilitását ezáltal veszélyeztetnők.* Értesülésünk szerint, a magyar külkereskedelem egyre javuló eredményei, *de a magyar külkereskedelmi politika módszerei a tárgyalás során jelentős szerepet játszottak. Különösen angol részről mutattak rá arra, hogy*

a kivitel erőteljes fejlődése lehetővé, sőt indokolttá teszi az eddigi merev külkereskedelmi igazgatás lazítását, a Külkereskedelmi Hivatal mindenhatóságának csökkentését

s nyilván ez a mindenképpen indokolt álláspont érvényesült máris abban, hogy *meghiusult a kísérlet, hogy a magyar ipar pamutellátásának kitűnően bevált s a magántőke által intézett rendjét egy csapással megváltoztatva, a magánkereskedelemnek ezt a fontos ágát a Külkereskedelmi Hivatal sajátítsa ki.* A külkereskedelmi mérleg tekintélyes aktív egyenlege egyébként az angol szakértők szerint *két további reformot tesz indokolttá. Az egyik a külkereskedelmi forgalom eddigi szigorú megkötöttségének lassú és fokozatos enyhítése,*

Áll ez elsősorban az úgynevezett »egykéz« rendszerre, amely a kivitelnek igen fontos ágait bürokratizálja, a forgalom és az árak emelkedését gátolja s a kivitelt s ezzel szerves összefüggésben a behozatalt nem a hitelező országok felé irányítja.

Ez nem áll a hitelezők érdekében, akik azt kívánják, hogy a magyar kivitel a szabad devizában fizető államok felé fejlődjék. *Erre viszont az egykéz képtelen, s ezért kívánják a külföldi hitelezők a külkereskedelem s ezzel együtt a devizarend fokozatos felszabadítását.*

Kiss Dezső

1,340.230 pengővel emelkedett a Beszkár bevétele

A *Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt.* — amelynek kezelésében van a volt Közútin és Városin kívül a BUR, Földalatti, Szentlőrinci, Svábhegyi fogaskerekű, Budai hegypálya, Autobuszüzem, Budapesti Helyiérdekű és a Haraszti—Rácekevei HÉV — közgyűlésén elfogadta az igazgatóság jelentését, megállapította a mérleget és a zárszámadást. Az igazgatóság tagjaivá újból megválasztották *Bárczy* Istvánt, *Lévai* Sándort, *Miklós* Ferencet, *Pásztor* Imrét, *Scheuer* Róbertet, *Szabó* Józsefet, *Terbócz* Imrét, *Veress* Gábort. *Verebély* Jenőt és *Weiller* Ernőt. A főváros közönségének képviseletében *Lamotte* alpolgármester nagy elismeréssel emlékezett meg a vállalat vezetőségének tevékenységéről és megállapította, hogy *a Beszkár igazgatósága, ügyvezetése, tisztikara és személyzete mindenben megfelelt a várakozásoknak* és ezért a főváros őszinte köszönetét nyilvánította *Perczel* György vezérigazgatónak és az egész vezetőségnek. A Beszkár *elnökévé Verebély* Jenőt, *alelnökévé Usetty* Bélát választották meg. A jelentésből megállapítható, hogy 46,422.099 P-t vettek be, 1,340.230 P-vel, 2.97%-kal többet, mint 1935-ben. A távolsági viteldíjaknak módosítása nemcsak a bevételek növekedését célozta, hanem *fontos lépést jelentett az egységes közlekedési politika előbbrevitele terén is.* A vállalat gazdaságosabbá tételére a legmesszebbmenő *takarékossági rendszabályokat* léptették életbe. Ennek tulajdonítható, hogy az egy kocsikilométerre eső bevétel 57 fillérről 59.6 fillérre, azaz 4.6%-kal emelkedett. Az *Autobuszüzem* 27,324.985 utast szállított, 714.385 utassal többet, mint az előző évben, bevétele 6,673.132 P volt, vagyis 5%-os az emelkedés. Ötven új autobuszt helyeztek üzembe.

✕ **Magyar Cukoripar 8 pengő osztalékot fizet.** A Magyar Cukoripar Rt. közgyűlése az osztalékot 8 P-ben állapította meg, mely a Hitelbanknál kerül kifizetésre.

✕ **Magyar Asphalt Rt.** közgyűlése elhatározta, hogy 1936. szelvényeit hatvan fillérrel váltja be. Az igazgatóságba új tagul *Lucich* Károly ellentengernagy választatott be.

Csunya látvány a nő lába, ha a harisnyáin a szőrszálak átütnek. Megszünteti: Dr. Morisson szőrtelenítő Depilator.

Ciánozás!
garanciával. Bútordaraboknak ciánkamra
MEZEY VACUUM
engedélyes vegyészmérnöki ciánozó. VI., Jókai tér 9.
Telefon: 1-130-95
Művészi falradírozás. Szakszerű lakástakarítás.

KERESZTÉLY
hírneves
zongoraterme
Vilmos császár út 66.
Legjobb zongorák legolcsóbban
RÉSZLETRE IS
Csalódás sohasem érheti!

Herceg Esterházy Bernadette menyasszonyi ruhája
Készítette: Suzanne-szalón
(Várkonyi fotó)

Főúri juniális

1.

Tündöklő magyar juniális: *herceg Esterházy Bernadette* és *gróf Széchenyi Gyula* »hét országra szóló« lakodalma, amelynek menyasszonybúcsúja a Park Club fái alatt, egyházi szertartása pedig a Várkápolna történelmi falai közt folyt le.

2.

Két szomszédvár néz a nyugati határ közelében baráti farkasszemet. *Eszterháza*, amelynek tornyos, hatalmas várkockája a háromszázéves hercegség és hitbizomány egyik gyönyörűséges barokk fészke. És *Nagycenk*, amelynek hansági hársfái fogyó távlattal viszik el a szemet a Fertő tükréig s amelyet *nagy Széchenyi Istvánunk* civilizált és anglizált, amikor Seilern Crescence-ot vezette oltár elé. *A Széchenyi-család egyik tagja* — építész és dunántúli földbirtokos — *fogadott most örök hűséget herceg Esterházy Pál, a hitbizomány ura nővérének.*

3.

Sötétkék nyáréj a Park Club felett s a virágdíszes feljáró előtt többszáz gépkocsiból lányok és asszonyok lebbennek le (urak társaságában) olyan mozdulattal, amely századok óta tudja, hogyan kell kecsesnek lenni. *Eljöttek az egykori monarchia négy sarkából a történelmi nevek!* Eljöttek a nagy hitbizományi és családi ékszerek, amelyek úgyszólván sohasem láthatók. A menyasszony, *Bernadette hercegkisasszony, sárgásrózsaszín muszlinba öltözött, homlokán a Széchenyiek családi diadémja, amelynek briliánsai szikráznak.* Akik a cigányzene zengése közben köréje sereglenek oly szépek, hogy a krónikás alig győzi nevüket följegyezni:

Gróf Andrássy Mihályné fehér muszlinban fehér csipkével, gróf Cziráky Lászlóné fekete miszlinban lila virágokkal, gróf Esterházy Lászlóné sokszínű imprimé estiruhában, ugyanilyen keppel, gróf Nemes Jánosné őszibarackszínű romainben háromszínű szekfűcsokorral, herceg Odescalchi Lili lila romainben, gróf Zichy Géza Lipótné feketében, nagy, színes virágcsokorral, Darányi Béláné földigérő imprimében, zöld muszlinkabáttal, gróf Zichy Nándorné szilvakék muszlinban, pirossal díszítve, Lipthay Lászlóné zöld muszlinruhában... Három dáma, akiken a diadém kapja el a szemet: *herceg Esterházy Lászlóné*, aki ezüst laméruhához viseli *mesés gyémántjait, herceg Liechtenstein Jánosné*, akinek *komlokdíszét gyön-*

gyökből rátták össze, végül *gróf Andrássy Manóné*, akin *az Andrássyak híres smaragd-diadémja tündöklik.* De az ifjú lányokról se feledkezzünk meg: üde *gróf Széchenyi Margit vadvirágimprimé estiruhája* boleróval és pipacsal és stílusos *gróf Szapáry Erzsébet szilvakék muszlinja borszínű keppel* A tánc s a nagy hangulat reggelig tart el.

4.

Szombat déli tizenegy. A botos: *gróf Széchenyi Viktor, csokra a Széchenyi-színeket mutatja: kék-piros.* A menyasszonyt *gróf Széchenyi Bálint* és *gróf Esterházy József* vezeti; ruhája fehér crêpe-satinből, *uszálya palástszerűen válló*l indul és nyolcméteres; fátyla tüll és családi csipke; fején mirtus és a családi diadém. A vőlegény *cobolyprémes bordódrapp díszmagyarban, gróf Széchenyi Hanna*, a nővére (pêche-színű muszlinban) *és gróf Esterházy Alice* (sárgásrózsaszínben) vezeti. A menet összesen *hatvan párból áll, a tizennégy koszorúslány a nemes-borsóvirág, a sweatpea összes pasztellszínét képviseli*, mind *könnyű, nyári muszlinban, florentini kalappal.* Így: *gróf Szirmay Gabriella* kékben, *gróf Esterházy Margit* világoskékben, *gróf Szapáry Magdi* rózsaszínben, *gróf Esterházy Maritta* sárgában, *gróf Bolza Ilona* lilában, *gróf Cziráky Alice* zöldben, *gróf Cziráky Tanchette* eperszínben, *gróf Széchenyi Mája* crevetteben, *két Széchenyi kontessz* lilában és zöldben, *gróf Szapáry Marianne* kékben, *gróf Sigray Margit* zöldben.

S a menetben még feltűnt: *gróf Esterházy* Lászlóné rózsaszín lencsipkében, *gróf Csekonics* Sándorné lilamuszlinban, csipkével, *gróf Esterházy* Jánosná kazakos kékimprimében piros sállal és *gróf Széchenyi* Margit *imprimésantungban.* — *Valaki nem volt a menetben, mégis feltűnt és ez: herceg Esterházy Pál, a menyasszony majoreszkó-bátyjának távolléte. Magyarázat: családi ok...*

5.

Egy órakor kétszázterítékes villásreggeli a Park Clubban. Utána *gróf Széchenyi Gyula és felesége autóba ült és elszáguldott a bécsi határ felé...* (d. zs.)

— **Gyümölcsbefőzés villamos tűzhelyen.** A gyümölcsszezónban minden háziasszonynak gondot okoz a különböző befőttek készítése. Az Elektromos Művek Honvéd u. 22. alatti kiállításának bemutató konyhájában hetenként hétfőn, csütörtökön, pénteken d. e. fél 10-kor főzéselőadásával kapcsolatban bemutatják a gyümölcsbefőzést, tészták, húsok készítését.

KINBAN FOGANT MAGYAR FALU
RÓZSA SÁNDOR EGYKORI BIRODALMÁBAN

NEHEZEN INDUL ÉS KUDARCCAL FENYEGET A BÓCSAI TELEPITÉS

Bócsa, junius 26.

A bócsai pusztán suhog a kasza. Aratásban ég a kintvalósi nép. Még a községi pénztáros ur is letette mára a pennát és elővette a kötélszoritó cöveket. Ott takaritja az áldást a családdal a tetőhegyesi páskomon. Csak a békának van most jó dolga a pusztán. Vigan lubickol a tóban, elnapozgat a szikes parton. Akár a dámák a Római-parton... No, meg a szárcsák, nádiverebek, bölömbikák is jóhelyt vannak a szélben zizegő nádasokban. Tán még az a sárgarigó sem cserélne most sort a tarlón görnyedő emberekkel, amelyik a Fonték susogó nyárfaerdejében fütyüli ki a pusztajáró népnek, hogy „huncut a biró", „gyün a szolgabiró"...

Fent a magasban, a felhőtlen máriakék égen a belgrádi repülő motorja berreg. A kezéből csinált ellenző alól busan néz utána Faragó Károly gazda, ez a baráz dajáró magyar, akit a gimnáziumi oskola bőcsülettel való elvégzése után visszahuzott magához a föld, a nádasok, rétek, kalászringató laposok és árnyaslombos tanyák világa.

— Lám, — mondja csak ugy magának — ott fenn már háromszázas tempóval rohan a világ. Itt lenn meg ökörvágtában, ólomcsizmákban vánszorog az élet.

Igy születik a magyar falu

Hát biz ez igy van. A két viz közötti nagy homok hátán hiába vajudnak a probléma-hegyek: eredmény lassan születik, az is csak olyan egérforma. Ez a 24.000 holdas pusztaság is bizonyság erre. A mult század közepe táján hatalmas baromjárás volt az egész határ. Rókák, betyárok buvóhelye. Itt állt a zöldhalomi csárda. Rózsa Sándor szegénylegényeinek bufelejtő tanyája. Az után jöttek a *Fontok, Faragók, K. Szabók, Szőkék*, a barázdák bronzarcu robotosai. A baromjárásokat felszaggatta az eke. Acélos buzát kezdtek teremni a laposok, barna rozsot a partok, folyékony sárga aranyat: izes, zamatos borokat sajtoltak a homokból, ahol hajdanán a dalos madár is sirva repült át. A nemzedékek véres-verejtékével öntözött homok már meg is adná a küszködések árát. Hanem *a falu*, ami azt jelentené, hogy elviselhetőbb lenne a homokon való földi vándorut, *csak nem akar valóra válni.*

Bócsa 1907 óta nagyközség — *falu nélkül.* A papirfalut szimbolizáló községháza olyan magányosan áll ma is a pusztaságban, mint ott mellette, a zsombékos partján a párjavesztett gólya. Próbáltak itt már falut telepiteni. Nem annyira a nép kedvéért, hanem mert akadt egy Fischer nevű birtokos, aki máskép már nem tudott a sivó homoktól szabadulni. Hát felparcellázta házhelyeknek. A nép azonban megszökött. Néhányan ragadtak csak meg a fischeri falutelepen.

Harmadéve aztán, a nagy igéretek aranykorszakában, beharangozták sippal, dobbal, hogy no, majd most... Majd most, a telepitési akció során olyan falut támasztanak itt piroscserepes, tornácos, padlós házakkal, gyümölcsös kertekkel, hogy csodájára járhat a világ. Nyolcvan hold olyan rossz homokot vásárolt meg a minisztérium — azt mondják — 17.500 pengőért, aminek nagyobbrésze csak arra jó, hogy ne legyen lyukas a földgolyóbis. Százhatvan, egyenként 600 négyszögöles portát hasitottak rajta s az ország minden tájáról összeverbuvált „szögény szőrü" népek meg is vásárolták a portákat hamarosan. Ami azonban eddig megvalósult, majdcsak rosszabb, mintha semmi sem volna.

Ami az igéretből megmaradt

Mert eddig csupa panasz és keserüség, amit a falutelepen hallani és „külcsinra" is szörnyen sivár képet mutat a buckavilág, ahol öt esztendő alatt templomnak, postának, boltoknak, műhelyeknek, patikának kéne állnia a tornácos, kertes házak között.

— Olyan utolsó homokot kaptunk, — mondja az egyik honfoglaló — hogy az udvaron kivül fennmaradó 300 ölön még konyhakertet sem lehet csinálni. Kiég abból minden. Igaz, hogy aki szerencsés volt és szőlő esett a portájába, az máris használ láthatja. Van olyan is, akinek akácirtás jutott. Az valamit pénzelni tudott belőle. De a java, épületanyagnak való fákat a felosztás előtt kitermelte a régi gazda. 6—32 fillérért adták a portákat minőség szerint s ez nem is volna drága. Csak az a baj, hogy már a mult nyáron idecsődítettek bennünket s még most sincs pénz az építésre.

Az üres portákon némelyik uj gazda veteményezni próbál. Sárgára aszalódott kukorica, csenevész zabvetés, azután konyhakert kiégett káposztával, hagymával, zöldséggel váltják egymást. A hatalmas buckákon mind kiégett már a ritka fü, csak a királydinnye, meg a kutyatej pompázik teljes diszben. Nyolc-tiz „szükség-lakás" huzódik meg a dombok oldalában. *Halma* Mihályé már meg is unta a szolgálatot. A télen kettérepedt a fala, tetejét elhordta a szél. A putrik szalmával vannak boritva. Akad olyan is, amelyiknek még oldala is napraforgószárból készült. Ajtó, ablak nincs, nem is kell, mert mindenütt keresztül lehet látni a „falon". Van, aki nádból épitett olyan csőszkunyhó-féle alkalmatosságot és abban huzta ki a szigoru telet. A putrikban és odukban a végtelen szegénység csalhatatlan jelei. Néhány rongyos ruhadarab, pár edény, házieszköz, sajátkészitésü vacok; ez a vagyon. A polgári jólét bizonyos fokát jelképezi az egyik portán egy árva nősténykecske. A putrik mellett fésült, vizet nemlátott gyerekek üldögélnek. Felnőtt nemigen látható itthon, szegényemberek csődültek ide, s most oda van mind kenyeret keresni.

Pénzt, utat, megélhetést!

S amint végigjárjuk a szomoru telepet, megindul a panaszpatak nehéz csobogása.

— Épitettünk már egy szükséglakást, — mondja Füle Sándorné, — de nem tudjuk a lakóházat épiteni, mert az utcánkba esik egy hatalmas bucka. Épp oda, ahol a háznak kéne lenni. Még azt sem tudjuk, kinek kell majd a buckákat elhordani *s ha nekünk, hová hordjuk, hogyan és mikor hordjuk...*

Elmondják, hogy kutakat kellene ásni, mert sokan csak olyan kopolyagödrökből isznak. De nem érnek rá, mert a kenyér után is kell szaladni, meg nem is tudják, érdemes-e, lesz-e pénz építésre?

— Azt igérték mielőtt idejöttünk, hogy olyan valami gyártelepe legyen, ahol a lakosság nincstelen része kenyeret kereshet. Különben, ha lesz is valami a faluból, nem lesz más, mint szomoru proletár-telep.

Ennyi keserü panasz után felkerestük a községházán Bócsa derék főjegyzőjét, dr. *Kovács* Vilmost.

— Eddig csak 32 házhelyes kért épitési segélyt — mondja a főjegyző. — Három kivételével meg is kapták. A kiutalás azért késik, mert most folynak a tárgyalások az épületanyag-kereskedőkkel, a téglagyárakkal, meg a vállalkozókkal. Minden anyagot ugy kell messzeföldről ideszállitani s ezek a jó emberek bizony nem tudnak tárgyalásokra utazgatni. En pedig nem akarok az alkuba belefogni, csak segiteni, mert ha nem tetszik valami, mindjárt én leszek a bünbak.

Herkules
erősitővel és hangszóróval egybeépitett detektoros készülék, valamint az összes márkás RÁDIÓKÉSZÜLÉKEK és ALKATRÉSZEK, DRALOPERM vasmagos tekercsek legelőnyösebben!
KÉRJE KÉPES ÁRJEGYZÉKÜNKET!
Barta és Társa
VI., Podmaniczky-utca 39. Tel.: 1-149-49, 1-282-11. Fiókuzlet: Rákóczi-ut 30. (Nagydiófa-utca sarok).

a hadiözvegyek, hadiárvák és rokkantak, meg akinek 5—6 gyereke van, 1000 pengő segélyt kapnak, amit viszsza sem kell fizetni. Sokan bizony csak ezért jöttünk ide. Ezt az igéretet azután visszavonták s most az a szóbeszéd, hogy a rokkantak, árvák és sokgyerekesek kapnak ugyan 1000 pengőt, de 1 százalékos kamattal kell visszafizetni. Más települők 6 és egynegyed százalékos kamatra kapják a pénzt, amit husz év alatt kell megfizetni. Elmult felettünk a tavalyi nyár, nem lett a pénzből semmi. Itt nyomorogtunk a hideg télben ezekben a putrikban s most már megint kifelé megyünk a nyárból és épiteni még mindig nem lehet. Még most sem kaptuk meg a kölcsönt.

Elmondják, hogy sokan már elveszitették a reményeiket és megléptek, eladták másnak a portát. Tavaly többen kiverték a minisztérium által adott helyen a vályogot s mert épiteni nem tudtak, a tavaszi esőzések folytán elboritotta a viz a lapost, ott ment tönkre vagy 20.000 darab

— Néhányunknak — panaszolja *Gál* György — eladták a portát, de nem szavazták meg az épitési segélyt. Nem tudom, mit kezdjünk igy a telekkel. Az is nagy baj, hogy a most készitendő *szank—bócsa—soltvadkerti* utat ugy akarják vezetni, hogy a jövendő falut elkerüli. Hát akkor aztán igazán itthagyjuk mindannyinan a portákat. Egy kilométerrel odább akarják vezetni az utat, mert van arrafelé néhány tanya. Az, hogy itt községet szándékoznak csinálni, nem számit. Ne a jelent nézzék, hanem a jövőre gondoljanak, különben megint megszökik innen a falu.

Erősen sérelmezik még azt is, hogy a földosztáskor nem hagytak ki az uj község részére közlegelőt. Már pedig igen nyomorult falu lesz az, ahol az emberek néhány baromfit, malacot, borjut, miegymást sem tudnak tartani. Aztán az is baj, hogy nincs és nem lesz a lakosság megélhetése biztositva. Nyáron még csak akad munka a gazdaságokban, bár most is sokan már a pesti téglagyárakba járnak dolgozni. Télen azonban nincs munka, ha akad is, csak filléres napszámért. A birtokok egyre kisebbek lesznek, mindig kevesebb munkás kell. Legalább annyi földet adtak volna a házhely mellé, ami a kenyeret megtermi, vagy gondoskodnának arról, hogy az eljövendő falu-

1250 pengőből lehet itt egy szoba, konyha kamrás, verandás házat vályogból felépiteni s az állam azért ad csak 1000 pengőt, hogy legyen benne valami az ő pénzükből is, ami ide köti őket. Van azonban olyan ajánlat is, hogy 1080 pengőből minden elkészül. Amint a telepesek megállapodnak valakivel és kezdhetik az épitést, a minisztérium azonnal kiutalja az épitési kölcsönöket.

Ezekszerint tehát remény van, hogy ha nem is az igért tempóban, de megvalósul a régi álom: falu épül a hatalmas bócsai pusztaságban. Egyelőre kisebb-nagyobb göröngyökön bukdácsol a falusitás ügye, de annak a tüznek, amivel a minisztérium és a bócsai elöljáróság a nagy ügyhöz hozzáfogott, nem szabad kialudnia. S a minisztérium valóban megtehetné, hogy maga venné kezébe az alkudozások ügyét: ne legyen a falu és jegyző között már előre surlódási felület. És gyorsan, mielőtt jönnek az őszi esők, a téli szelek, amiktől vagy megszöknek a telepesek más vidékre, vagy ott szenvedik át a tél ujabb borzalmait a szellős viskókban. A bócsai sikok és buckák világába templom, patika, piac, műhelyek, boltok: falu kell. Hogy közelebb legyen az ember az emberi sorshoz s egyszer már tudja azt is a kintvalósi nép, hogy miért is fizeti hát be fertályonként az adót...

Lakatos Vince.

MINDENT — EGYÜTT és OLCSÓN,
szabadsága alatt elernet a
Julius 3-án induló utazásunkkal,
mert
egy napot **VELENCÉBEN,**
két napot **FIRENZÉBEN,**
öt napot **RÓMÁBAN,**
(egy napot **NÁPOLYBÁN**) tölt,
mely idő alatt szakszerü vezetőkkel megtekinti a látnivalókat, utána öt napig üdül, pihen **CATTOLCÁBAN,**
tengeri fürdőzik és kirándulásokat tesz.
Megtekinti **SAN MARINO** köztársaságot.
Ezen **tizenötnapos ut részvételi dija: P231.—**
Jelentkezés: Utazási Osztályunkon, Budapest, I., Honvéd-utca 10. sz. Telefon: 1-130-06

GRAND HOTEL : WIEN I., KARNTNER-RING 9.

26.000.000
FORD kocsi készült eddig ily kelendőséget csak egy anyagban és szerkezetben kiváló gyártmány érhet el FORD egy újabb alkotása
FORD 1937
Eifel

Évi adó 60 pengő. Fogyasztás kb. 9 lit.
ÁRA 4900 pengő.
Főképviselet:
HAHN ARTHUR és TÁRSA
VI., Andrássy út 10. — Telefon 1-136-19

Négyszáz esztendő történelmi emlékeit elevenitette fel a Kreuzenstein-i szerenád

Kreuzenstein világhirü, ősi lovagvára, *Bécs* közelében, a *wachaui Duna* partján néhány esztendő óta érdekes zenei esemény színhelye, amely a legrégibbi lovagkori idők nemes hagyományainak emlékét idézi.

Amikor gróf *Wilczek* János még *Ferenc József*, a császárkirály uralkodása alatt nagy áldozatkészséggel ujjáteremtette a középkori lovagvárat, a 12. századból származó romokból valósággal ujjávarázsolta a romantikusan szép kastélyt, amelyben szinte fölbecsülhetetlen értékü történelmi emlékeket gyüjtött össze. Gr. *Wilczek* vára már ma *jelképe az ujjászületett Ausztriának is*, amelynek népe páratlan szeretettel őrzi történelmi nagyságának emlékeit.

Ezeket az emlékeket foglalta dalba a junius elején rendezett nagyszabásu *szerenád*, amelyet *a bécsi trombitás kar* és a kamarazene egyesület rendezett az ősi lovagvár udvarán. Jacobus Gallus nemes szólamvezetésü, fuvózenekarra irt szerzeményei vezették be a ritka érdekességü zenei eseményt. Dr. Leopold *Novak*, aki csaknem egy emberöltőt áldozott a dunamenti lovagvárak történetének feldolgozására, az ősi orgonamüvészet egyik jelesének alakját, Paul *Hofhainer* udvari orgonamüvész munkásságának jelentőségét méltatta, a jeles muzsikusét, aki kerek négyszáz évvel ezelőtt a német reneszánsz legnagyobb orgonamüvésze volt és aki gyakran maga is megszólaltatta a kreuzensteini vár hatalmas hangszerét.

Az ünnepi beszéd után a várkápolnában megcsendült a *bécsi kamarazene egyesület* énekkarának dala. Megkapó volt a kép! Odakünn már kigyult az esthajnal csillag. A vár égbe nyuló őrtornyai körül vándorsolymok keringtek és az ének szárnyalón zengett a felhőtlen tavaszi égbolt felé, előbb mélabusan, majd ismét önfeledt lelkesedéssel. Orlando di *Lasso*, azután ismét Lambertus *de Sayve* énekkari alkotásait adták elő megragadó szépséggel a dalosok és mintha a vár gótstilusu keresztfolyosóját, a bástyafok peremét, *a kassai sétány* erkélysoráról maga a multi zengte volna a hagyományok örök himnuszát.

A nagyszabásu zenei esemény előkészitéséért Hans *Scholtys* karnagyot, a bécsi állami operaház énekkari vezetőjét illeti az elismerés, aki fáradhatatlan munkával szervezte meg a szabadtéri hangversenyt, amelyre igen sok külföldi vendég érkezett *Kreuzenstein* ősi lovagvárába.

A vendégek sorában megjelent gróf *Wilczek* János is, a vár ezidőszerinti ura és meghatott érdeklődéssel kisérte figyelemmel családjának tagjaival együtt a kastély kassai sétányának árkádjai alól a felejthetetlen élmény jelentő zenei megnyilatkozást.

BIZTOS SIKER.
gyors eredmény,
ha hirdet
a
NEMZETI UJSÁGBAN

Julián barát vasárnap leleplezésre kerülő szobra a műteremben és a Várban

Omi Talas finn követ dolgozószobájában

A követ felesége szalonjában

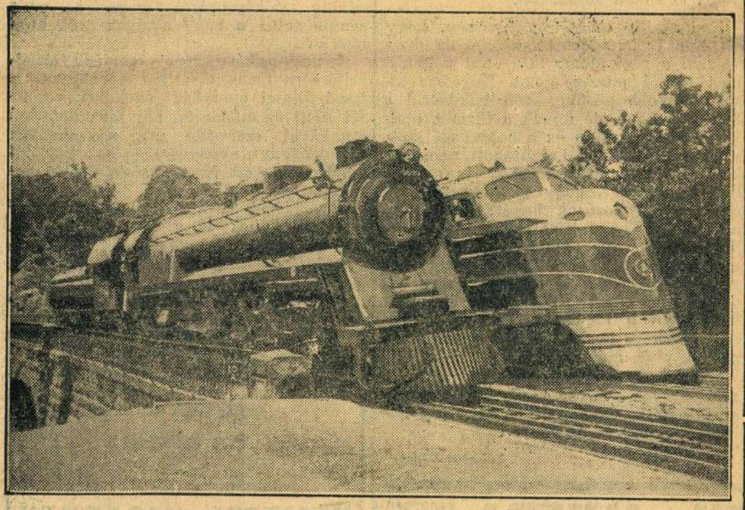

A két legujabb tipusu mozdony a baltimorei világkiállításon

Magyar választási győzelem Erdélyben

Marosvásárhely, junius 26.

A magyar összetartás ott győzött, ahol ugynevezett „kulturzónás" helyen, legnagyobb volt a nyomás a magyarsággal szemben. Győzött a magyarság Marostordamegyében s ennek a győzelemnek nagy jelentősége van. Bebizonyult, hogy *többségben* van a magyar *kisebbség* ott is, ahol a román népszámlálási hamisitás adatai az ellenkezőt mutatták:

A marostordamegyei állandó-tanácsi választásokon, a magyar választói lista a törvényben megkivánt abszolut többséget érte el!

Ez azt jelenti, hogy a benyujtott és elfogadott lajstromokra leadott szavazatok legtöbbjét *a magyar párti lista érte el* és igy a törvényben biztositott prémiumot a magyarság kapta meg.

Igy hát a csendőrbrutalitással, szavazójegy megsemmisitéssel, a szavazóknak a falvakból való kijövetelét megakadályozó mesterkedéssel szemben is a *magyar lista lett az első, második a választást vezető kormánypárti liberálisoké, harmadik a nemzeti parasztpárt listája lett,* mig a tulzó soviniszta lajstromok olyan kevés szavazatot kaptak, hogy a megyei tanácsban képviseletükhez jutni nem tudtak. Ha az eredmény törvényerőre emelkedik,

a román impérium óta először lesz többségben a magyar tanácstagok száma, ami azt jelenti, hogy a tizenöt választott tagból kereken kilenc hely a magyarságé

és igy Marostordamegye ügyeit magyar szempontok és érdekek szerint lehet vezetni *anélkül, hogy a románok érdeke csorbitást szenvedne.*

A választás eredménye ismételten megmutatta, hogy a nagy és keserves megpróbáltatások, összetartásra ösztökélik a már néha elalélt magyarságot s *ha akarja, meg tudja mutatni erejét.* Ez a választás azon a területen ment végbe, ahol a mindent románositó terror a legnagyobb volt, igy tehát a győzelem értéke is igen nagyjelentőségü.

(—alán—).

Eljegyzés:

Kuczkay Erzsébet és dr. *Gelencsér* Gyula jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Legujabb frakkok, szmokingok, zsakettek kölcsönzése, Teichner, Királyi Pál-u. 7. T.: 1-857-96.

Házasság:

Malina Márta okl. tanitónő és dr. *Vajdovich* Árpád szegvári községi vezető orvos a kisteleki római katolikus plebániatemplomban junius 26-án házasságot kötöttek.

Dr. *Érczhegyi* József, Szentendre megyei város aljegyzője és *Polgár* Ilonka szombaton délután 7 órakor tartották esküvőjüket a szentendrei római katolikus templomban.

Peterka Ferenc szombaton délután fél 6 órakor tartotta esküvőjét *Gombó* Ritával.

Hantal János postatiszt és neje, *Svanda* Erzsébet szombaton tartották 50 éves házassági évfordulójukat Dombóváron. Az aranylakodalmas párt ünnepi szentmise közben *Erdélyi* Lajos s. lelkész áldotta meg.

Halálozás:

Bajánházi *Baján* Ida, dr. *Baján* Ferenc székesfővárosi bizottsági tag és a Szent Rókus Egyházközség világi elnökének leánya, életének 27. évében Budapesten, junius 26-án elhunyt. Temetése hétfőn délután 5 órakor lesz a rákosi uj köztemető halottasházából.

FŐURI ESKÜVŐ

Fényes főuri esküvő zajlott le szombaton délelőtt 11 órakor a budai várkápolnában: ifj. gróf *Széchenyi* Gyula vezette oltárhoz *Esterházy* Bernadette hercegnőt. A diszmagyaros urak és ragyogó öltözékü hölgyek negyvenöt párból álló nászmenetében föképp a herceg *Esterházy-*, gróf *Esterházy-* és gróf *Széchenyi*-családok tagjai vettek részt, valamint számos külföldi arisztokrata is. A menyasszonyt *Széchenyi* Gábor és *Esterházy* József grófok, a vőlegényt *Esterházy* Alice grófnő és *Széchenyi* Hanna grófnő kisérték az oltárhoz, ahol *Mészáros* János érseki helynök és *Baán* Jenő c. kanonok, esperes-plebános végezték az esketési szertartást. A menyasszony uszályát *Esterházy* Erzsébet hercegnő, legifjabb gróf *Esterházy* János és *Széchenyi* Zsuzsanna grófnő hordozták és tizenkét koszoruspár követte a csöppségeket: gróf *Esterházy* Andor és *Széchenyi* Fanny grófnő, gróf *Széchenyi* Frigyes és *Cziráky* Alice grófnő, gróf *Esterházy* Lajos és *Széchenyi* Irma grófnő, gróf *Széchenyi* Tamás és *Cziráky* Toinette grófnő, gróf *Cziráky* László és *Széchenyi* Maya grófnő, gróf *Széchenyi* Móric és *Esterházy* Margit grófnő, gróf *Cziráky* Béla és *Szapáry* Marianne grófnő, gróf *Apponyi* Alfréd és *Szapáry* Magda grófnő, gróf *Esterházy* Károly és *Bolza* Ilona grófnő, gróf *Erdődy* Pál és *Szirmay* Gabriella grófnő, gróf *Szapáry* László és *Esterházy* Maritta grófnő, gróf *Cziráky* Pál és *Sigray* Margit grófnő. A vőfélyek mind diszmagyarban, a koszoruslányok egyforma szabásu, de különböző szinü toilettekben vonultak fel széles florentinakalapokkal, utánuk következett a további harminc párból álló nászmenet. Az esküvőt megelőző napon háromszáz személyes „polterabend", szertartás után pedig villásreggeli volt a Park Klubban.

— **(A kormányzó részvéttávirata Horn Emil családjához.)** *Párisból* jelentik: *Horn* Emil, a Magyar Tudományos Akadémia tagja és a Francia Akadémia tisztje elhunyta alkalmából Magyarország kormányzója *meleghangu részvéttáviratot küldött az elhunyt nővéreinek.* Horn Emil az utolsó percig dolgozott s most is egy nagyobb munkája volt készülőben, amelyet a kettős jubileumi év alkalmából akart közrebocsátani s amelyben a katolikus Magyarországot kivánta a külfölddel megismertetni. Az elhunyt hozzátartozóit Budapesttől is számosan kerestek fel részvétnyilatkozatokkal.

Foto – rádió – részlet – csere
Láng Tibor Rákóczi-ut 14-35-48 **9.**

IDŐJÁRÁS

A hüvös tengeri légtömegek a szombati nap folyamán az egész országot elborították és lényeges lehülést idéztek elő. A hőmérséklet a péntekinél mintegy 5 fokkal alacsonyabb volt, délben Sopronban mindössze 19 fokot, a Dunántul többi részén és a Duna—Tisza-közén 22—24 fokot, a Tiszától keletre 25—27 fokot mértek. Az északi szél sok helyen viharrá fokozódott. A hideg levegő ujabb tömegeinek behatolása szombaton már inkább csak az ország keleti felében okozott zivatarokat és záporesőt, Egerben 19, a Kékestetőn 3, Békéscsabán 2 mm hullott le, azonkivül a fővárosban is volt kisebb eső és Debrecenben még az esti órákban is esett. A hüvös levegő beáramlása lényegesen csökkentette a hőmérsékletkülönbséget a Kárpátok medencéje és Közép-Európa többi része között, ez reményt ad arra, hogy vasárnap már csendesebb lesz az idő és bár záporesők még mindig lehetnek, de a hőmérséklet javulása már megindult.

Nyugat- és Közép-Európa felett nagynyomásu léghalmaz alakult ki, az esőzés megszünt és az időjárás javulóban van. A hőmérséklet mindenütt emelkedett kissé, Angliában 18—22, Franciaországban 22—26, Németországban 19—23 fokot ért el a nappali felmelegedés. Olaszországban meleg az idő, a Balkánon több helyen volt eső és a hőmérséklet is csökkent.

B. N.

*

A Meteorológiai Intézet jelenti 26-án este 10 órakor:

Budapesten a hőmérséklet 18 Celzius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 762 mm, mérsékelten emelkedő irányzatu.

Várható időjárás a következő 24 órára: Gyengülő északnyugati-északi szél. Helyenként (főként keleten a délutáni órákban) záporeső, zivatar. A hőmérséklet holnapra kissé emelkedik.

— **Akik idült székrekedésben és aranyeres bántalmakban szenvednek,** vegyék a természetes „Ferenc József" keserüvizet egypohárnyi napi adagokban, kissé felmelegitve, mindig reggel éhgyomorra. Az orvosok ajánlják.

— **(A Mérnöki Kamara választmányi ülése.)** A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya pénteken este tartotta utolsó ülését a nyári szünet előtt, amelynek tárgysorozatán szereplő tárgyak közül különös figyelemmel tárgyalták az 1908-ban kiadott tervpályázati szabályzatot, amelyet elavult volta miatt több irányban kiegészitenek. A közelmult tapasztalatai szerint különösen *a tervpályázaton résztvevők társulásának kérdését kell szabályozni.* A mélyépitő ipar hitelellátásával kapcsolatosan a Kamara kérelmet intéz az ipari munkaszervező intézethez és az illetékes kormányhatóságok támogatását is kéri ahhoz, hogy a mélyépités részére folyósitott hiteleknek megfelelő hitelkeretet biztositsanak az érdekeltségek részjegyzéseinek megfelelő arányban, hogy ebben a hitelkeretben az épitető közületek részére folyósitsák az összegeket, hogy azok a megvalósitandó épitkezésekre a pályázatot készpénzfizetés mellett irhassák ki és adhassák vállalatba. A választmány tagjainak panasza alapján *ujból szorgalmazni fogja a Kamara az OTI- és MABI-járulékok befizetésének racionalizálását,* mert a munkaadók ügyes-bajos dolgaik elintézésére órákat kénytelenek az intézetek hivatalaiban eltölteni.

Alkalmazott művészet

Egy kiállitás széljegyzeteként

A hazai tárlatok nagy többsége ritkán tár uj mondanivalót a közönség elé. Vagy a megszokott középszer jellemzi és enyhe közöny veszi körül, vagy kipróbált és elismert művészek vonultatják föl legujabb munkáikat. Őket a régi szabály szerint illeti dicséret és elismerés. Régóta ismert tény, hogy a mai képzőművészetek három ága közül az épitészet jár elől, utána a szobrászat következik s a tehetséges fiatalabbak sorát kutatva, méri lépteit tán utolszor a festészet. Kevés biztatást nyujtanak a mindennapi kiállitások, ezért van szükség fokozottabb érdeklődésre és figyelemre. Mindenki kötelessége keresni a jövő biztositékát.

Uj hangot üt meg a Nemzeti Szalon „1942" cimü kiállitása. A látogatók változó izlésük szerint találhatnak kifogásolnivalót az egyes alkotásokon, de egységes szellemük, a jövőbe néző készülődésük alig tagadható. A kiállitók: *Antal, Boda, Borbereki, Borsos, Domanovszky, Duray, Fónyi, Göllner, Halmágyi, Hollós, Mattioni, Karay, Kerényi, Koffán, Marosán Gyula és László, Mikus, Szabados Jenő, Szabó Vladimir, Szalay Lajos és Ungvári László.* Tehetségük vagy készültségük megitélése hosszabb birálat feladata lenne de érdekesebb ennél a probléma, az alkalmazott művészetek kérdése, melynek jegyében csoportosultak az alkotások.

•

A kiállitók részben számot vetnek a mai helyzettel, részben a jövő alapjait erősitik. Tőlük született az ötlet — művész *Borbereki — Kovács*, a rendező, ismerik a feladat nagyságát, tudják, hogy anyaguk nem teljes, még több mű és művész csatlakozhatik hozzájuk. Az alkalmazott művészet fokozottabb jogait igényét hirdetik. Nem lehet elégséges a pár szétszórt alkotás. Egységes bemutatkozásra van szükség, mely szembetünővé teszi azt, ami véletlennek tünhetik a felületes szemlélet előtt. Az uj épitészet kétségtelen uj igényekkel lép föl. Teljesebb rokonságra és összhangra van szükség az épitészet, szobrászat és festészet között, ez az összhang alakithatja és irányithatja a mai művészet további fejlődését. Eddig alakult művészetünknek szerves kiegészitője és társa; alkalmazott művészet, ha tiszteli a környezet, a tér, az épitészet törvényeit.

Tán első és legfontosabb ismertető jele minden tekintetben a mai szellemet képviseli. Története egyidős a művészetekével, együtt fejlődött és haladt a három műfajjal és csak az európai időkre figyelve elég emlékeztetni a középkori katedrálisok gazdag kapubélleteire, a reneszánsz hatalmas festményekkel boritott falaira, a barokkra, ahol az épületet jóformán ellepi a festmény és a szobor, ha megelégeli is a fölhalmozott formákat, még hajlandó egy-két lépést tenni a hamisabb anyag, a stukkó felé. Folytatódik a történet a 19. században. Esetleg adódik oly különbség, hogy délen a házakat inkább festményekkel diszitik és kevésbbé szobrokkal, északon szivesebben szobrokkal és alig festményekkel. A művészetek alkalmazásának módja számos változatot ölthet, törvényeit a művészi izlés határozza meg. Az alkalmazott műalkotás, mely lemond tökéletes függetlenségéről s egy épülettel, épületrésszel, lakásbelsővel vagy tágabb értelemben akár egy térrel keres kapcsolatot, széppé válik, ha szép önmagában is, vagy ha helyesen illeszkedik környezetébe. Ily módon készültek a mult alkalmazott műalkotásai, eleinte inkább diszitő jókedvből és vágyból, majd fokozatosan szerves tartozékaivá válva az épületnek törvényszerüségből, kötelességből.

Művészi összhang

Müveltségünk az utóbbi idő alatt könnyelmüen megfeledkezett az alkalmazott művészetek szerepéről. Még a mult század végéig főleg *Lotz* és *Székely* vezetése mellett igyekezett lépést tartani az épitészettel, kisebb szerepet juttatott a szobrászatnak. A századforduló nemzedéke kevesebb alkalomhoz jut, feledésbe merül a nemes hagyomány, részben más felé fordul érdeklődése, részben hiányzik a jó lehetőség, hogy e területen is próbára tegye tehetségét. Készültsége alkalmassá avathatta volna a hivatás teljesitésére. Leghamarabb születik meg az uj falkép, mely felé egyforma érdeklődéssel fordul mindenki, — *Aba-Novák* a nagymestere. A festészetnek aránylag könnyü a feladata, csupán jó lehetőségre, tehetségre és gyakorlatra volt szükség, hogy tökéletes falképpé érjék. Majd

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyo

N.U. 942 I/23

Ausztrália kü

Egy legutóbbi jelentésből kiderült ugyanis, hogy Ausztrália védelme kivül marad *Wavell* hatáskörén s most, hogy a Japán csapatok Indiában valamennyi

gyobb hossza 4000, legnagyobb szélessége 3200 kilométer. Területe 7,627.832 négyzetkilométer (Óceániával együtt 8,970.000). Lakosainak száma 6,900.000, Ausztrália 95 százalékban fehér ember lakja, mig a bennszülöttek ma már a lakosságnak csupán 5 százalékát teszik ki. Ausztráliában általában nagy a szárazság és időjárása

Antal Károly A-25-68 /

NU. 1942. I. 23.

tovább haladva az utón fokozódik az érdeklődés, legujabban már az ujnódi mozaik torvényeit fürkészik. A szobrászatnak másként kell szolgálatba állania. Szorosabb együttmüködést vállal az építészettel. Nem elégséges a jó szobor, alkalomszerüen minden egyes épülethez készülnie kell, hogy tökéletes összhangot alkosson. Az épületen, kiálló pilléren elhelyezett szobor távolról sem épületszobrászat. Egyrészt szerkezetileg szükséges tökéletes összhangot teremteni, másrészt hangulatilag a müvészi elképzelés terén is Igy fonódik szoros egységbe minden müfaj, egymást erösitik és támogatják, uj fejezettel gazdagitják a magyar müvészetet, anélkül, hogy tagadnák a multat, az elődöket és a kivülálló kartársakat. Bizonyossá vált, hogy a fejlődés egy iránya az épitészet köré csoportosuló alkalmazott müvészetek felé vezet. Tisztán áll már a kialakult uj müvészet a mai szemlélet előtt, alapjait, szellemét, formáit nem illetheti kétkedés, a kimagaslóbb tehetségek majd kimagaslóbb eredményeket érnek el. A stilussal és a tehetségekkel nem lehet baj, szilárdan vallják hitüket: ha a körülmények is segitik őket, tiszta bizonyságot tesznek róla. Pár alkotásunk már helyes irányban vezet — igy ujabb templomaink, de nehezen képesek megszabadulni ujbarokk, romantikus, szecesszionista versenytársaiktól.

A müvészek ismerik feladataikat, készen állnak megvalósításukra. Egységes arcvonalat alkotnak, biztosan látják az alkalmazkodás minden fortélyát és szükségét. Müvészetük a legszélesebb területekre vágyik, egységes bemutatkozásukkal bizonyitják, hogy helyesen látják az uj magyar müvészet utját, mely az eddigi táblaképekkel és kerekszobrokkal párhuzamosan a nagyobbszabásu monumentális alkotások felé vezet. A haladó uj müvészi szellemet képviselik, mely az épitészettel a legteljesebb rokonságra vágyik, a nagyszabásu megbizatásokat kivánja, érdeklődési körébe von minden területet. Az alkotások egymást segitik készülésükkel, teljes keresztmetszetre törekszik. Egyazon célt szolgálják a táblaképek, falképtervek, a házkülsőre, vagy belsőre alkalmazható szobrok, a szabad térben fölállitható szobrok, kutalakok, dombormüvek, üvegfestmények, grafikai alkotások, illusztrációk. E fölsorolt „müfajok" szólnak arról, mennyire bővülhet a kör. Helyét találhatja a körben minden tehetség. A közeli rokonság vállalása, a kialakult uj épitészettel való együtthaladás, megóvhatja müvészetünket a tulzott kilengésektől, termékeny, őszinte: kereteket szabhat számára, anélkül, hogy csorbitani akarná az egyéniséget, a sajátos stilust. Tágas és széles lehetőségeket nyujt, ahol biztos hangon tehet vallomást minden tehetség. Egységesebb müvészetszemléletre tanit, de megujuló problémáival izgatóbb változatosságra serkenti a müvészt.**

RADOCSAY DÉNES

a hollandindiai szigetvilág valamennyi szigetén megvetették a lábukat.

Most, hogy a világ érdeklődése Ausztrália felé fordult, időszerü feleleveniteni azokat a történelmi adatokat, amelyek Ausztrália betelepitéséről, megszervezéséről és fölépitéséről tanuskolnak.

...k: 757 fegyenc

ban, Tasmániában pedig 1856-ban beszüntették a deportáltak felvételét. 1890-ben még mindössze 3,200.000 volt Ausztrália lakosainak a száma. A londoni kormány — hiven ragaszkodva korábbi politikájához — *1851 augusztus 5-én Ausztrália minden államának önkormányzati jogot adott,* a gyarmatállamo-

N.U. 1942 I/23

...a földmivelésüg...

Csütörtökön délelőtt báró *Bánffy* Dániel földmivelésügyi miniszter dr. *Fejér* Miklós csanádi főispán vezetésével Békés—Csanád—Arad — Torontál — Csongrád — Jász-Nagykun-Szolnok és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyék, továbbá Szeged és Hódmezővásárhely városok egyesült *ötven tagu küldöttségét fogadta.* Ebben a küldöttségben az érdekelt vármegyék főispánjai, alispánjai, a városok polgármesterei, továbbá az összes felsőházi tagok és országgyülési képviselők vettek részt.

Fejér Miklós főispán, mint a küldöttség vezetője előadta, hogy az érdekelt törvényhatóságok területén az elmult év tavaszán 360.000 katasztrális hold állott viz alatt, ami 1941. őszére 182.000 holdra csökkent. A viz által összedöntött és megrongált lakóházak és melléképületek száma megközeliti a 60.000-et. Rámutatott a szociális bajokon kivül a termelés eredményében történt kieséskre, népélelmezési nehézségekre és ennélfogva *a ma is fennálló magas talajviz-*

Az Uj Szalon kiállitása

Fiatal, jórészt még alig ismert nevü müvészek, festők és szobrászok állitották ki müveiket az Uj Szalon Kossuth Lajos-utcai helyiségében. A kiállitás, mely szerdán dél előtt nyilik meg, elég változatos s főképen az a célja, hogy tetszetős képekkel keltse fel a látogatókban a vásárlási kedvet. A legkülönbözőbb izlésü s a legkülönbözőbb anyagi kapacitásu müpártoló találhat itt magának megfelelőt. A közel kétszáz mütárgy között, amelynek soraiban a nagy olajfestménytől a finom kis akvarellig s a nagyobb szoborkompoziciótól az izléses kis kerámiáig minden méret, müfaj és stilus képviselve van. A kiállitók közül főleg *Antal* Károly, *Balázsfy* Rezső, B. *Barabás* Gizella, *Bálint* Árpád, *Benedek* Jenő, M. *Barabás* Anna, *Dolányiné Benczur* Ida, az igen lendületes *Dongó* György, *Farkasházy* Miklós, *Fedor* Ágnes, N. *Fodor* Olga, *Halász* Dezső, *Halasi Horváth* István, *Hellebrandt* Berta, *Kern* Andor, *Körmendi Frimm* Ervin, *Kristóf* Árpád, *Márton* Lajos, *Mezey* Artur, *Müller* Mela, *Müller* Ágota, *Prihalla* Nándor, *Szalóky Navratil* Dezsőné, *Somló* Sári, *Török* E. László és *Wetzel* György müvei érdemelnek különösen említést.

N. U. 934. VIII. 26.

N. U. 934. VIII. 15

Antal Károly A-25-69

N. Ú. 934 VIII/15

A-25-70

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

Antal Károly A-25-71

UTAK ÉS UTASOK

❶ A Bojtár utcában, a Csillaghegyi úttól kezdődően a Bécsi út felé vezető külső sávot, valamint a Csillaghegyi úton a Bojtár utcától kezdődően az Óbudai temető irányába haladó oldalt egy-egy szakaszon lezárták, mert felújítják a vízvezetéket.

❷ A Belvárosban a Kecskeméti utcából a Szerb utcába balra útszűkületen át lehet bekanyarodni, mert javítják a gázvezetéket.

❸ A VIII. kerületben, a Diószegi Sámuel utcában, az Orczy útnál az Elnök utca felé vezető középső sávot elkerítették a forgalom elől, mert javítják a gázvezetéket.

● A II. kerületben a Marczibányi téren, valamint a Törökvész út-Csatárka út-Felső Zöldmáli út-Pusztaszeri út által határolt területen belül „30-as övezet"-et alakítottak ki. Úgynevezett sebességcsökkentő küszöböket építettek, ezért tanácsos lassan haladni.

● A Piarista közön építkezés miatt továbbra sem haladhatnak át. Az Erzsébet hidra az Apáczai Csere János utca-Irányi utca-Károlyi Mihály utca-Ferenciek tere útvonalon juthatnak el.

● A Szent István téren építik a mélygarázst, ezért változatlanul tilos parkolni, és tilos az átmenő forgalom. A téren csak a Szent István-bazilika körül lehet közlekedni. A Sas utcát ismét lezárták a gépkocsiforgalom elől.

● A VII. kerületben, a Dózsa György úton, a Damjanich utca és a Dembinszky utca között a Thököly út felé vezető belső sávot lezárták, mert felújítják a csatornát.

● A IX. kerületben a Czuczor utcát a Közraktár utca és a Lónyay utca között lezárták, mert a csatorna felújításán dolgoznak.

● A Bartók Béla úton, a Csíky utca és a Szent Gellért tér között a Szabadság híd felé vezető oldalon az autóbuszok a villamosvágányokon közlekednek, más járművek pedig csak a belső sávban haladhatnak.

● A XIII. kerületben, a Victor Hugo utcában, a Pannónia utca és a Hegedűs Gyula utca között mától csatornát építenek, ezért a 15-ös és a 133-as autóbuszok módosított útvonalon közlekednek. A 15-ös autóbuszok a Boráros tér felé a Balzac utcán, a 133-as autóbuszok pedig a Lehel tér felé a Gogol utcán kerülnek. A munkák idején a Csanády utcai megálló nem használható.

● A XIV. kerületben, a Tábornok utcában, a Mexikói út és a Pillangó utca között csatornafelújítás miatt szakaszosan útszűkület lassítja a haladást.

● Csepelen, a Szent Imre téren, a Kossuth Lajos utca és a II. Rákóczi Ferenc út között a Petz Ferenc utcánál csatornaépítés miatt csak egy sávban közlekedhetnek. A munkák miatt a Petz Ferenc utcából nem lehet kihajtani a Szent Imre térre.

Forrás: Fővinform

budapest@nepszabadsag.hu

Az olvasók vonala

Keressenek bennünket Budapesttel kapcsolatos kérdéseikkel, lakóhelyi problémáikkal. Megpróbálunk segíteni, és beszámolunk arról, hogy mi történt telefonjaik nyomán. Cikkeinkről szóló észrevételeiket is szívesen fogadjuk. Munkatársunk délelőtt tizenegy és dél-

BUDAPEST LEVEGŐMINŐSÉGE MA

Az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzése alapján*

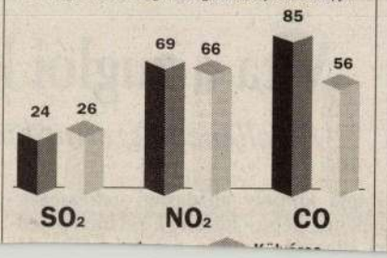

Tej, túró, kefir – emelkedő árak

Ki tudja, mit iszunk „reggeli italként"?

A tej, a tejtermék egyik legfontosabb alapélelmiszerünk, de egyre drágábban juthatunk hozzá: az utóbbi hetekben megint jócskán emelkedett az ára. Érdemes körülnézni, hol, mennyiért vásárolunk, és az sem mindegy, hogy a sokféle tej vagy tejszármazék, tejpótló innivaló közül melyik márka a legjobb ízű.

A tejjel, tejtermékkel kapcsolatban megoszlanak a vélemények. Kalciumban, tápanyagban, vitaminban gazdag, az egészséges étrendhez nélkülözhetetlen élelmiszernek tartják. Természetgyógyászok körében elterjedt nézet, hogy allergiára hajlamosít, a gyomor, a bélrendszer vegyi háztartását egészségtelenül változtatja meg, és különben is, „a természet bölcs elrendezése szerint a tej csak a kölyök emlősöknek való, a természetes környezetben lévő felnőtt állatok már nem élnek vele". Akárhogy is, vitathatatlan, hogy alapélelmiszer, amelynek minősége is fontos, ára pedig érzékenyen érinti a családi költségvetést.

Általános háziasszonyi tapasztalat, hogy tejet mindenki leginkább a „sarki közértben vásárol", annak tejárait ismeri. Az árak egyébként kisebb-nagyobb eltéréseket mutatnak: az egyik élelmiszer-üzletláncban például a 2,8-as zsírtartalmú zacskós tej literje 134 forint, a dobozos 167 forint. Az ultrapasztőrözött tej literenként 179 forintért kapható. Aki szeret előre többet vásárolni, annak például egy hipermarketben az 1,5 zsírszázalékos „gazdaságos hosszan friss tejért" 169 forintot kell fizetnie. Egy másik nagyáruházban akciós áron, 149 forintért kínáltak hasonló terméket.

Több piacon vásárolhatunk kimért tejet is 120-140 forintért. Vidéki hétvégéinknek pedig egyik állandó élménye az igazi házi tej, a szomszédban 90 forintért mérik egyenest a fazekunkba. Ujjnyi vastagon áll rajta a tejszín, és ha megéri a harmadnapot, finom aludttej lesz belőle. Nem is mindenki ihatja, hiszen a sovány, lefölözött tejhez szokott városiaknak kellemetlen tüneteket okozhat. Nincs ilyen veszély az ugyanitt kilónként 450 forintért kínált túró esetében. Ez ritka szerény ár, üzletben negyed kilót 169-189 forintért vehetünk, a piacon kimérve pedig 760-800 forintért juthatunk hozzá.

Egy ideje elterjedtek a tejpótló reggeli italok, mivel általában valamivel olcsóbbak az igazi tejnél, és ízük sem rossz. A zacskós változatot például 119 forintért adják, az egyik fajta dobozos „reggeli ital" 163, a másik 157 forint. Hogy mit is iszunk „reggeli italként"? Az egyik fajta az összetevők szerint tejet, vizet, savót, módosított keményítőt, stabilizátort tartalmaz. A másikon a kulcsszó a titokzatos nevű permeátum, az „ásványi sókban és tejcukorban gazdag tejszármazék". Kedveltek a natúr és ízesített joghurtfélék. Másfél-két decis poharakban 54–76 forint közötti áron láttuk. Az emésztésre jó hatású élő kultúrás kaukázusi kefirt félliteres pohárban 149 forintért adják.

A sajt ma már szinte luxuscikk, jóval drágább a húsnál is. Minél kisebb kiszerelésben vásároljuk, annál többe kerül: a legolcsóbbnak tartott trappistából egy egész karika (körülbelül 1,6-1,8 kiló) ára kétezer forinthoz közelít. Kimérve 1398 forintért adták. Nem egy sajtféle ára több ezer forintra is rúghat kilónként. A reggeli kedvelt kiegészítői a kis kiszerelésű krémsajtok, kockasajtok: a nyolccikkelyes Medve például 225 forintba kerül.

Cs. K. É.

A PIACI MINIMUM- ÉS MAXIMUMÁRAK 2002. JANUÁR 23. (Ft/kg)

Termék/Piacok	Vámház tér	Fény utca	Vörösvári út	Lehel tér	Nagybani	Monor	Érd	Gödöllő
Burgonya	36-89	58-78	68-78	48-68	33-50	60-70	45-60	60
Szárazbab	398-680	380-480	480	320-680	240-400	450	-	500-700
Vöröshagyma	49-78	58-98	68	58-100	40-53	50-60	60	60-80
Fokhagyma	190-398	398	498	248-398	260-350	400	350-400	380-400
Sárgarépa	78-120	148-168	98-128	128-148	33-67	60-100	120-140	90-110
Petrezselyem	148-298	298-480	380-480	348	100-300	180-300	200-220	120-140
Zeller	148-198	198	198-200	98	80-100	150	-	-
Paradicsom	298-980	398-480	498-560	198-480	350-500	-	220-240	-
Uborka	698-980	1200	998-1000	798	680-800	-	-	-
Karfiol	398-880	800	598-600	-	420-460	-	-	-
Fejeskáposzta	58-99	68-80	78	68-98	35-40	50-60	40	50
Kelkáposzta	168-198	148-198	128	98	100-120	110-120	160	150
Karalábé	198	198	120-168	98	40-140	110-120	90	-
Zöldpaprika	45-120	120-128	88-98	70	31-60	-	120-180	-
Spenót	680	680	-	-	-	-	-	-
Alma	88-398	120-168	98-180	68-128	65-160	130-150	100-120	75-120
Termesztett gomba	150-360	220-340	280-298	198-240	200-500	-	-	-
Tyúktojás (db)	18-23	19-20	19-20	17-21	16-18	19-20	18-22	20-22

AKKI, Piacinformációs Szolgálat

Zöld utat kap a filmmúzeum?

Mai ülésén várhatóan elfogadja a II. kerület képviselő-testülete a Pasarétre tervezett filmmúzeum és környezete szabályozási tervét. Ez annyit jelent, hogy akár egy-két hónapon belül hozzákezdhet az egykori filmgyár területén a Gyetvai Fivérek Rt. a 3,5-4 milliárd forintos beruházáshoz. A szabályozási terv húszszázalékos beépítést tesz majd lehetővé, a tervek szerint a múzeum mellett négyezer négyzetméteres irodaházat és hetven lakást is felhúznak. Az átalakított főépületben pedig konferenciatermeket és kávéházat is kialakítanak.

A képviselők döntenek az önálló közterület-felügyelet felállításáról és működtetésének szabályairól. Mint arról beszámoltunk, a városrész elégedetlen volt a fővárosi hatóság munkájával, ezért tizenkét felügyelőből álló saját egységet hoz létre. A kerület címerével díszített szürke ruhások februártól járják az utcákat, jelenleg azonban sem a főváros, sem pedig a kerület nem ellenőrzi a közterületeket. *Bencze B. György* polgármester hozzátette, a mostani ideiglenes állapot nem jelent számottevő változást, mert a fővárosi hatóság emberei csak elvétve bukkantak fel az utcán. A szürke ruhások először a legtöbb gondot okozó közlekedési és parkolási, valamint építési szabálytalanságok ellen lépnek fel. A későbbiekben – ehhez persze bővíteni kell a létszámot – az ebtartás szabályainak ellenőrzése is kötelező feladatuk lesz.

A testület határoz arról is, hogy a Komjádi uszoda előtti terület – amely az MDF-piacnak ad otthont – átkerül a fővárostól a kerület tulajdonába. Ezzel évtizedes jogvita zárul le, s a polgármester ígérete szerint hamarosan megszűnik a piac zsibvásár jellege.

V. M. P.

Útban van a szovjet hősi emlékmű

Szeptemberre tervezik a Szabadság téri mélygarázs átadását

A szovjet katonai emlékmű körüli huzavona miatt késhet a Szabadság téri mélygarázs szeptemberre tervezett – már így is módosított – átadása. A beruházó arra számított, e hónap elején megkezdhetik az obeliszk bontását és felújítását, majd folytathatják a felszín alatti parkoló építését. Az Orosz Föderáció azonban nem éri be a visszaállításra vonatkozó kormánygaranciával, a külügyi tárca megerősítését is kérte. Az eljárás egyelőre nem ért véget.

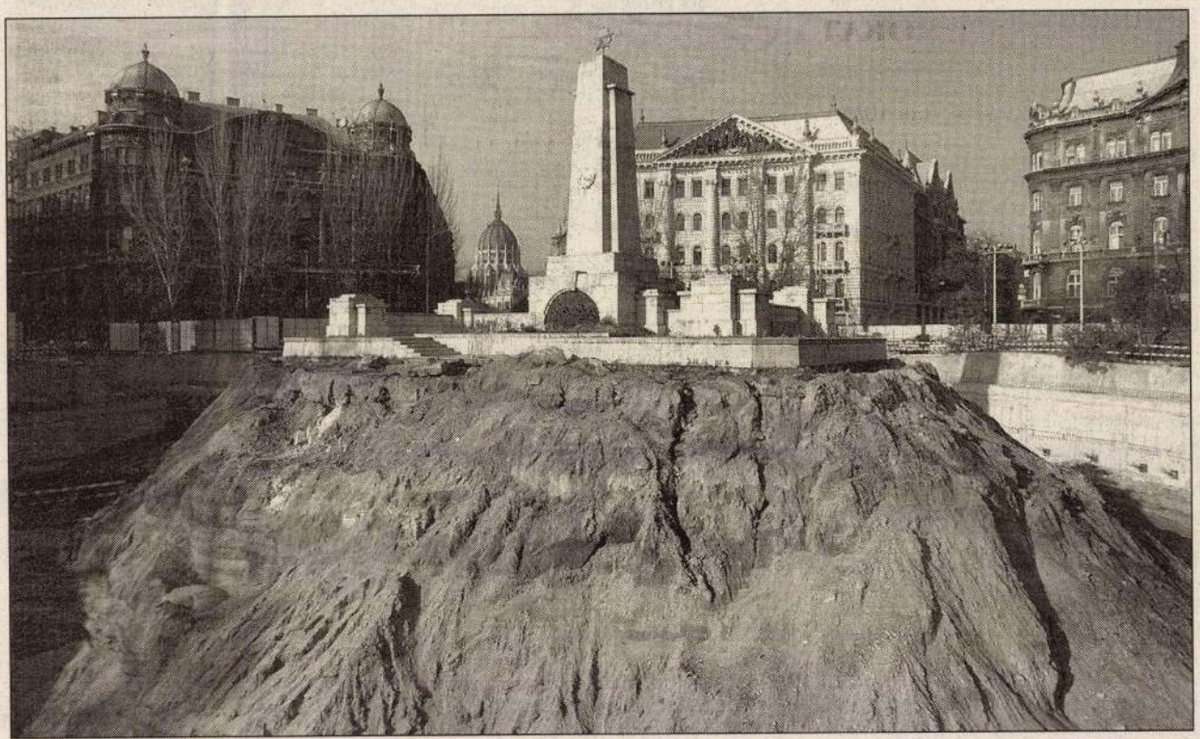

Az orosz diplomácia további garanciákat kér

FOTÓ: TEKNŐS MIKLÓS

Ha még ebben a hónapban megérkezik az Orosz Föderáció engedélye a szovjet katonai emlékmű ideiglenes elszállítására, szeptemberre elkészülhet a Szabadság téren épülő mélygarázs – tudtuk meg *Márta Juliannától,* a Mélygarázs 2000 Kft. ügyvezető igazgatójától. Az obeliszk körüli huzavona miatt már így is három hónapot késik a 3,2 milliárd forintos, több mint huszonhatezer négyzetméter beépített alapterületű, négyszintes, összesen nyolcszáz férőhelyes parkoló átadása. Az emlékmű által nem érintett területen a szerkezetépítés munka hetven százaléka elkészült. Az emlékmű környezetében lévő területen azonban nem dolgozhatnak. A kivitelezés ennek ellenére nem állt le – mondta az ügyvezető. Hozzátette: reméli az ideiglenes bontási engedély még időben érkezik, s a garázs 2002 szeptemberétől üzemelhet.

Az átadásra az emlékmű is visszakerül a régi helyére. Az a vita, amely az eredeti felirat megváltoztatása körül alakult ki, nem érinti a beruházást és a céget. A Mélygarázs 2000 Kft. ugyanis az eredeti állapot visszaállítására vállalt kötelezettséget. Ehhez egyébként a kormánygarancia ismeretében az illetékes, V. kerületi képviselő-testület is beleegyezését adta. Információink szerint a szövegváltoztatást a főváros várostervezési és városképvédelmi bizottsága javasolta. Ezek szerint a „Dicsőség a felszabadító szovjet hősöknek" helyett „A fasizmus elleni harcokban elesett szovjet katonák" felirat kerülne a felújított emlékműre. Ebben az ügyben az V. kerület nem foglalt állást.

A mélygarázs építését az osztrák Bauholdinghoz tartozó Mélygarázs 2000 Kft. finanszírozza. Az önkormányzat nem vállalt részt a költségekből, a földterület viszont továbbra is az V. kerület tulajdonában marad. A mélyparkolót a Strabag Építő Kft. 47. direkciója építi. Az átadás idejére a tér is visszakapja régi hangulatát – jelentette ki az ügyvezető igazgató. A cég a teljes parképítési dokumentációt saját költségén elkészítette, de szerződési kötelezettsége csak az építési terület – mintegy húszezer négyzetméter – helyreállítására szól. A fennmaradó, ugyancsak húszezer négyzetméternyi felület rendbetételére az önkormányzatnak kell előteremtenie a pénzt.

Német H. Erzsébet

Luxuslakások a nyomda helyén

A beruházó cég vezetője a külföldi vevőkre is számít

Terézvárosban több jut társasházak felújítására

Terézváros önkormányzata 180 mil-

Vita a zuglói költségvetésről

Az ellenzék szerint küszöbön az összeomlás

Zugló komoly gazdasági nehézségeknek néz elébe – közölte a kerületi polgári ellenzék, miután a

–, mert a testület 2003-ra egy hozzávetőleg 16 milliárdos költségvetést célzott meg úgy, hogy már nem lesz mit elad-

ANTAL Károly orvosról A-25-73

Kitüntetések a nemzeti ünnepen

A Magyar Köztársaság elnöke a miniszterelnök javaslatára a Kossuth-díjat adományozta:

Antal Károly Munkácsy Mihály-díjas szobrászművésznek művészi életművéért, *Bartha László* Munkácsy Mihály-díjas festőművész, kiváló művésznek életművéért, amely a 20. századi magyar (kortárs) művészet kiemelkedő teljesítménye, *Básti Julinak*, a Katona József Színház Jászai Mari-díjas színművésznek színpadi és filmszerepeinek kimagasló megformálásáért, *Csemy József* ipari formatervező, érdemes művésznek az ipari formatervezés magas szintű iskolateremtő műveléséért, nemzetközi méretű szervező tevékenységéért, *Deim Pál* festő- és grafikusművésznek, kiváló művésznek a szentendrei hagyományokat folytató magas szintű életművéért, *Jurcsik Károly* Állami-díjas építésznek, címzetes egyetemi tanárnak, a Győr-Moson-Sopron Megyei Tervező Kft. ügyvezető főépítészének művészi teljesítményként nemzetközileg is elismert, példaértékű építészeti életművéért, *Kányádi Sándor* romániai magyar írónak, költőnek, műfordítónak az egész magyar nyelvterületen ismert nagyszabású életművéért, *Novák Ferenc* koreográfusnak, a Honvéd Együttes művészeti vezetőjének, érdemes művésznek több évtizedes táncművészi, néptáncgyűjtői tevékenységéért és a hazai néptáncmozgalom szervezésében, irányításában kifejtett kiemelkedő munkásságáért, *Onczay Csaba* csellóművésznek, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanárának, érdemes művésznek hazai és külföldi sikereiért, különösen Bach és Kodály szólószonátáinak megszólaltatásáért, *Páskándi Géza* József Attila-díjas írónak, költőnek kivételesen magas színvonalú, példaértékű, nemzetközileg is elismert munkásságáért, *Reisenbüchler Sándor* kiváló művésznek, a Pannónia Film Vállalat animációs filmrendezőjének a magyar rajzfilmművészetet megújító alkotásaiért, *Ruszt József* rendezőnek, a Független Színpad művészeti vezetőjének, kiváló művésznek egyéni hangú, stílusteremtő színházrendezői munkásságáért, *Sándor Judit* operaénekesnek, érdemes művésznek a dal és operakultúra terén kifejtett művészi munkájáért.

A Széchenyi-díjat adományozta a köztársasági elnök:

Balogh János Kossuth-díjas zoológusnak, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, nyugalmazott egyetemi tanárnak életművéért, nemzetközileg is kiemelkedő produkció-biológiai munkásságáért, tudományos népszerűsítő tevékenységéért, *Bogárdi János* vízépítő mérnöknek, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanárnak a folyami hidraulika és a vízmérnöki tudományok terén kifejtett életművéért, ezen belül a hordalékmozgás törvényszerűségeinek felismeréséért, *Borzsák Istvánnak*, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara nyugalmazott egyetemi tanárának, tudományos tanács-adónak kiemelkedő jelentőségű kultúrtörténeti munkásságáért, a nemzetközi ókortudomány – ezen belül a római irodalom, történetírás és költészet – terén kifejtett több évtizedes tudományos tevékenységéért, életművéért, *Frank Józsefnek*, a mezőgazdasági tudomány doktorának, a Gabonatermesztési Kutató Intézet főigazgatójának eredményes, nagy értékű napraforgóhibridek nemesítéséért, hazai és külföldi elterjesztéséért, *Gombos Gyula* írónak irodalmi munkásságáért, különösen Szabó Dezsőről írt monográfiájáért, *Gyulai József* tanszékvezető egyetemi tanárnak, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának, a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Fizikai Kutató Intézet Kísérleti Fizikai Tanszék vezetőjének, a KFKI Anyagtudományi Kutató Intézet igazgatójának a mikroelektronikában alkalmazott anyagtudományi módszerek kifejlesztéséért és az ezekkel elért hazai és nemzetközi eredményeiért, *Hofer Tamás* entográfusnak, a Néprajzi Múzeum főigazgatójának az egész Kárpát-medencére kiterjedő települési, gazdasági, társadalmi és kulturális tárgykörben végzett alapos és kiterjedt néprajzi, kutatói és feldolgozói, nemzetközi szinten is elismert működéséért, *Horler Miklós* Ybl Miklós-díjas építészmérnöknek, a művészettörténet-tudomány doktorának, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal általános elnökhelyettesének a műemlékvédelem területén kifejtett, nemzetközileg is elismert elméleti és tervezői munkásságáért, *Horvát Adolf Olivérnek*, a biológiai tudomány doktorának, címzetes egyetemi tanárnak a Mecsek növényvilágának feltárásában végzett, nemzetközileg is elismert kutatásaiért, *Jagamas János* romániai magyar népzenekutatónak a romániai magyar népzenekutatás terén több évtizeden át kifejtett kimagasló munkájáért, *Keszthelyi Lajos* fizikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, az MTA Szegedi Biológiai Központ főigazgatójának a magfizikai módszerek és méréberendezések fejlesztése területén, valamint ezek interdiszciplináris problémáinak megoldására történő alkalmazásában, különösen a biológiai molekulák aszimmetriájának az eredetére vonatkozó hipotézis vizsgálatával kapcsolatban elért, nemzetközileg is elismert eredményeiért, *Lévai András* Kossuth-díjas gépészmérnöknek, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, a Budapesti Műszaki Egyetem nyugalmazott egyetemi tanárának az energetika, energiarendszer és energetikai gépgyártás területén kifejtett, nemzetközileg is kiemelkedő tevékenységéért, valamint oktatói-nevelői munkásságáért, *Rába György* József Attila-díjas költőnek, műfordítónak költői és műfordítói munkásságáért, különösen Babits Mihály életművéről írott monográfiájáért, *Solymosi Frigyesnek*, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, a József Attila Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanárának a felületi reakciók kémiájában és a katalízis kutatásában elért, nemzetközileg is kiemelkedő eredményeiért, melyek jelentősen hozzájárultak számos, ipari szempontból is fontos eljárás tudományos alapjainak megteremtéséhez, *Szabó Árpádnak*, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, a Janus Pannonius Tudományegyetem nyugalmazott egyetemi tanárának a klasszika-filológia nemzetközi szinten is elismert műveléséért, oktatói és ismeretterjesztő munkásságáért, valamint úttörő matematika-történeti eredményeiért, *Székyné Fux Vilma* geológusnak, a földtudomány doktorának, nyugalmazott egyetemi tanárnak, a földtani tudományos, valamint a nyersanyagkutatásban, a kőzetek és ércek kapcsolatának vizsgálatában kifejtett, nemzetközileg is elismert kimagasló munkásságáért, valamint oktatói tevékenységéért, *Vayer Lajos* művészettörténésznek, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanárnak az egyetemes művészettörténetben elért eredményeiért, hazai és nemzetközi jelentőségű szervező és oktató munkásságáért, *Vizi E. Szilveszternek*, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, az Orvostovábbképző Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárának, az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet főigazgatójának nemzetközi szinten kiemelkedő tudományos teljesítményéért, a magyar tudományos élet európai képviseletéért, *Woynarovich Elek* biológusnak, a biológiai tudomány doktorának, a Szarvasi Haltenyésztési Kutatóintézet nyugalmazott tudományos szaktanácsadójának az édesvízi haltenyésztésben elért hazai és világviszonylatban is kimagasló eredményeiért, valamint azok külföldi alkalmazásáért.

A Széchenyi-díjat megosztva adományozta:

Kékedy Pál okleveles mérnöknek, hídtervezőnek, a műszaki tudomány doktorának, az Út- és Vasúttervező Vállalat nyugalmazott főmunkatársának és *Szánthó Pál* okleveles mérnöknek az Út-vasúttervező Vállalat nyugalmazott főmunkatársának, az Erzsébet híd fő tartószerkezeteinek megtervezéséért, valamint számos nagy jelentőségű, műszakilag előremutató mérnöki szerkezet tervezéséért, *Bakonyi Péter* Eötvös Loránd-díjas villamosmérnöknek, a műszaki tudomány kandidátusának, a Hungária Számítástechnikai Kft. ügyvezető igazgatójának és *Csaba László* fizikusnak, a műszaki tudomány kandidátusának, a Hungária Számítástechnikai Kft. Számító Központ igazgatójának, a tudományos kutatás, a műszaki fejlesztés, a felsőoktatás és a közgyűjtemények országos információs infrastruktúrájának fejlesztése és alkalmazása terén elért eredményeikért.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje polgári tagozat kitüntetést adományozta a Magyar Köztársaság elnöke:

Entz Géza művészettörténésznek, nyugalmazott egyetemi tanárnak a II. világháború utáni magyar műemlékvédelem tudományos és képzőművész restaurátori szakterületének kialakításáért és irányításáért, valamint a magyar középkori építészet kutatásában kifejtett tudományos munkásságáért, *Illyés Gyuláné Kozmutza Flórának*, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola nyugalmazott főigazgatójának nemzetközileg elismert gyógypedagógiai, pszichológiai munkásságáért, *Illés György* kétszeres Kossuth-díjas operatőrnek, a Színház- és Filmművészeti Főiskola rektorhelyettesének, egyetemi tanárnak nemzetközi szinten is elismert operatőri és filmoperatőr-pedagógusi tevékenysége elismeréséül, *Schnell Lászlónak*, a Budapesti Műszaki Egyetem Állami-díjas egyetemi tanárának oktató-nevelő és tudományos életútja elismeréséért.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje katonai tagozat kitüntetést adományozta:

Gyuricza Béla altábornagynak, a Szárazföldi Csapatok Parancsnoksága parancsnokának felelősségteljes beosztásban huzamos időn át kifejtett eredményes tevékenysége elismeréséül.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje polgári tagozat kitüntetést adományozta:

Csapodi Csabának, a Magyar Tudományos Akadémia nyugalmazott osztályvezetőjének tudományos munkássága elismeréseként, *Csapodi Csabáné Gárdonyi Klárának*, az Országos Széchenyi Könyvtár nyugalmazott osztályvezetőjének tudományos munkássága elismeréséért, az 1956. évi forradalom és *Farkas Györgynek*, *Fodor Tibornak*, *Fülöp Ferencnek*, szabadságharcban tanúsított kiemelkedő helytállásuk elismeréséért, továbbá *Kozák Andrásnak*, a Nemzeti Színház színművészének, kiváló művésznek művészi munkássága elismeréséért, *Makay Árpád* filmoperatőrnek művészi munkássága elismeréséért, *Moór Mariannának*, a Nemzeti Színház színművészének, érdemes művésznek művészi munkássága elismeréséért, *Rásó Gyulának* életútja elismeréséért, *Sevcsik Jenő* nyugalmazott szakírónak a hazai művészi irányú, középfokú fényképész-szakképzés megalapozásáért, nemzetközi szinten is elismert szakirodalmi tevékenységéért, *Sipos Jenőnek*, a Magyar Állami Operaház énekmesterének, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola nyugalmazott egyetemi tanárának zeneművészeti és zenepedagógiai munkássága elismeréseként, *Urbán István* építészmérnöknek a műemlékvédelem érdekében kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismeréséül, *Varga Mátyásnak, a Nemzeti Színház Kossuth-díjas díszlettervezőjének művészi munkássága elismeréseként*, *Zeőke Szőke Pálnak*, a Belügyminisztérium volt munkatársának a II. világháború alatt Magyarországra menekült külföldi állampolgárok gondozásában és külföldre mentésének elősegítésében végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréséül.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje katonai tagozat kitüntetést adományozta kiemelkedő munkájuk elismeréseként:

Bátori Ferenc ezredesnek, *Bodolai István* tűzoltó ezredesnek, *Gégény István* rendőr alezredesnek, *Háber Péter* ezredesnek, *Holló József* ezredesnek, *Kovács Gyula* határőr ezredesnek, *Vidus Tibor* határőr ezredesnek. Az 1956. évi forradalom és szabadságharcban tanúsított kiemelkedő helytállásuk elismeréseként: *Forrási László* nyugalmazott alezredesnek, *Oláh Jenő* nyugalmazott alezredesnek.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje polgári tagozat kitüntetést adományozta:

Heszke Bélának, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola nyugalmazott tanárának pedagógus életútja elismeréséért, *Kalász László* József Attila-díjas költőnek irodalmi munkássága elismeréséért, *Platthy György* festőművésznek művészi és pedagógiai életműve elismeréséért, *Schwendtner Ferenc* mosonmagyaróvári lakosnak az 1956-os forradalom és szabadságharc idején tanúsított helytállásáért.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje katonai tagozat kitüntetést adományozta:

Peszlen János őrnagynak kiemelkedő munkája elismeréséért.

A Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt polgári tagozata kitüntetést adományozta:

Bauer Károlynak, Szentgotthárd polgármesterének a település fejlesztéséért, a széleskörű kül- és belföldi kapcsolatok kialakításáért, a nemzetiségek támogatásában kifejtett tevékenysége elismeréséért, *Gémesi Györgynek*, Gödöllő város polgármesterének Gödöllő város és környéke fejlesztéséért, valamint az önkormányzatok hazai és külföldi kapcsolatai, az érdekképviseletek munkájának koordinálásáért, *Könözsy Lászlónak*, Esztergom város polgármesterének Esztergom város fejlesztésében nyújtott kiemelkedő tevékenysége elismeréséül, *Nagy Mártonnak*, a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Líceum tanárának a fizika tanítása és a tehetséggondozás terén kifejtett több évtizedes kimagasló tevékenységéért. Az 1956-os forradalom és szabadságharc alatti tevékenységük elismeréséül: *Setény Jánosnak*, *Tököly Jenőnek*, *Zolnai Istvánnénak*, a törökszentmiklósi Kodály Zoltán Zeneiskola igazgatójának, több évtizedes eredményes igazgatói és zenepedagógiai munkássága elismeréseként, nyugállományba vonulása alkalmából.

A Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetést adományozta:

Varga Lászlóné Horváth Erzsébetnek, a Kápolnásnyéki Önkormányzat főelőadójának az államigazgatásban eltöltött több mint három évtized alatt végzett kiemelkedő tevékenysége, életútja elismeréséül. (MTI)

A haza ma is h

(Folytatás az 1. oldalról)

Ma emlékezünk és tisztelgünk a bátrak és a hősök előtt. Kivételesen nagy nemzedék emléke előtt hajtunk fejet, azok előtt, akik tudták, mikor érkezett el a történelmi pillanat, mikor cselekedjenek. Tudták azt is, miképp cselekedjenek – folytatta beszédét *Für Lajos*. Hozzátette: erőt kell merítenünk '48-as elődeink cselekedeteiből, és meg kell találnunk azokat a pontokat, amelyek összekötik korunkat és a 145 évvel ezelőtti dicső napokat. A történelem kimagasló eseményei nem múlnak el nyomtalanul, beleépülnek a következő korokba, így 1848 nézetei és nézetkülönbségei, politikai irányzatai mai közgondolkodásunkban, reflexeinkben és a nemzet egész sorsában fellelhetőek. 1848 olyan magas mércét állított elénk, hogy szüntelenül önvizsgálatot kell tartanunk: megtettünk-e mindent a nemzet felemelkedéséért, a gazdaság és a társadalom átalakításáért, a jogegyenlőségért és a magyarság megmaradásáért.

Nekünk a politika eszközeivel sikerült visszaszereznünk szuverenitásunkat, de a szabadságot megtartani óriási felelősség. Tartós függetlenségünkért a nemzet valamennyi polgárának tennie kell, a hon védelme mindannyiunk szent kötelessége – jelentette ki a szónok. Hangoztatta: mindent el kell követnünk, hogy átalakítsuk az előző rendszertől örökölt működésképtelen gazdaságot, megreformáljuk a tulajdonrendszert. A Nemzeti Megújhodás Programját végre kell hajtani, az a jövőnk záloga.

Nyomasztó gondunk, hogy a határokon belül és kívül is fogy a magyarság. A nemzet léte forog kockán. A haza ma is hív, a talpraállás történelmi parancsa kötelez bennünket – zárta beszédét a szónok.

Az ünnepség a Szózat közös eléneklésével fejeződött be, a részvevők pedig átvonultak a Március 15. térre, a fővárosi önkormányzat rendezvényére.

*

Ideje szabad lélekkel, igaz hangon ünnepelni március 15-ét, hiszen a jövő a miénk, és ezt nem veheti el tőlünk senki – hangoztatta ünnepi beszédében *Demszky Gábor*, Budapest főpolgármestere a Petőfi-szobornál rendezett megemlékezés szónokaként. A 12 pontból az elsőt, a sajtószabadság megvalósítását emelte ki, és felidézte, hogy a rendszerváltozást előkészítő megmozdulásokon is ez volt az egyik legfontosabb követelés. A márciusi forradalmat és az 1989-es fordulatot párhuzamba állítva ugyanakkor rámutatott: a mostani szabadság kivívásához nem kellett fegyver, nem volt szükség forradalomra. A békés átalakulás éppen azt mutatta meg, hogy a polgárok fegyvertelen ereje nagyobb lehet a korlátlan elnyomó hatalomnál, a fegyveres erőnél. 1989 példa arra, hogy nem az az erős, aki erőszakos – tette hozzá a főpolgármester, majd kijelentette: erősek vagyunk, mert jobban bízunk a szó erejében, mint az erőszakszervezetekben. Éppen ezért sem jobb, sem baloldali demagógia nem keríthet a hatalmába bennünket.

Demszky Gábor utalt arra, hogy ma már nem harcolni kell a szabadságért, hanem vigyázni kell rá, mégpedig a saját kishitűségünktől, türelmetlenségünktől is megóva azt. A főpolgármester, beszédét zárva sürgette, hogy a határon túli magyarok is mindenütt szabadon ünnepelhessék március 15-ét.

A Petőfi-szobornál rendezett megemlékezést követően a Kossuth téren a fővárosi önkormányzat kulturális műsorával folytatódott az ünnepi program. Az Országház előtti rendezvényen – rövid időre – váratlanul megjelent *Göncz Árpád* köztársasági elnök, aki

„Azon telgün sodik t táknak vé harcba *Bem-sz* gi len *Héjj A* Egyes A n gyelsé ben, a ben N lyezte műve szorúj tük a r cserké himnu sassal koztak menet

Ünnepségek, megem

A polgárosult Magyarországért

Ma nem az életünket, hanem a mindennapi munkánkat kell adni ahhoz, hogy az 1989–90-ben elkezdett szabadságharcunk győzedelmes forradalomként érjen véget – mondta *Szabó Iván* tegnap a Kisteleken március 15-e alkalmából rendezett ünnepségen.

A pénzügyminiszter utalt arra, hogy ebben az országban 1989–90 óta vértelen szabadságharc és forradalom zajlik. Ezt azonban már nehezebben viseljük, pedig a szabadságharcnak az első üteme teljes sikerrel zárult. A nemzeti összefogás lehetőséget teremtett arra, hogy 1991 közepére az utolsó szovjet katona is elhagyja az országot.

Átéltük-e azt a felemelő nemzeti érzést, amiért a 48-as és az 56-os hősök az életükkel áldoztak – tette fel a kérdést, majd arról beszélt: az tudja igazán megbecsülni a szabadságot, akinek nincs része abban. Mi nem tudtuk megbecsülni, mert úgy véltük, nekünk ez jár, s így vagyunk a forradalmunkkal is, amelyért a munkával és sokszor a munkanélküliséggel szenvedünk. A hatalmas társadalmi változásnak a közepén tartunk – hangoztatta, s utalt arra, a haladást, a függetlenséget, a szabadságot nem külső veszélyek fenyegetik, hanem a sajátos magyar betegség, az egymás szapulása. Az országnak fel kell ismernie szabadságharcaink és forradalmaink által megteremtett páratlan történelmi lehetőségét, azt, hogy a hazánkban szabad nép élhet, amely csatlakozhat az Európai Nemzetek Közösségéhez.

A honvédseregben harcoló német, szerb és lengyel tábornokok már akkor felismerték, hogy a szabadságot nem lehet elválasztani a polgári forradalmak másik két fontos alapeszményétől: a testvériségtől és az egyenlőségtől. Nekünk ma különösen szem előtt kell tartanunk ezeket az értékeket, hiszen csak az az ország számíthat felvirágzásra, amelyik együtt tud és akar élni a szomszédaival – hangoztatta *Dornbach Alajos*. Az Országgyűlés alelnöke tegnap a Heves megyei Kálban megrendezett március 15-i ünnepségen beszélt.

Mint mondta: a világszabadság 1848-ban fellobogó tüze 1956-ban újra lángra kapott. Ennek köszönhetjük, hogy most megnyílt az út a társadalmi felemelkedés felé nemcsak Magyarországon, hanem az egész térségben. Ez az út göröngyös, mert az itt élő népek sok terhes feszültséget hordoznak magukban. Ám az ellenségeskedésnek csak vesztesei lehetnek, mert az egymás mellett élő népek egymás nélkül nem boldogulnak. Hangsúlyozta: ha nem szegődünk hamis prófétákhoz, akkor sikerre számíthatunk. Sikerre kell vinnünk a 48-as eszméket, meg kell teremtenünk a polgárosult Magyarországot. Ehhez azonban fel kell idéznünk az 1848-as nemzeti egység szellemét, meg kell becsülnünk az eddigi eredményeket és kitartónak kell lennünk. (MTI)

Elsőként kell talpra állnun

Minden népnek szüksége nemzetépítő csillagokra, mo Kádár Béla külgazdasági minis Székesfehérvárott, a megyeh rendezett ünnepi közgyűlésen.

Történelmünkben nekünk kétsz megadatott: 1848-ban március 1 és 1956-ban október 23-án. Törté mi sajátosságunk, hogy nemzeti nepeinkben összefonódik az ün lés és a gyász. 1956 októbere t volt a '48-as márciusnak, és minc tő bizonyítéka annak, hogy nemzet képes minden magával zott turáni átok ellenére felüle kedni civakodási hajlamán, és egységesen kilépni a küzdőpá Március 15-e bizonyítja, hogy *a gyarság igenis életképes, és lehet az ropai fejlődés zászlóvivője.* Soha voltunk európaiabbak, mint a badságharc hónapjaiban.

Magyarország a rendszervá zással újra esélyt kapott arra, h megmutassa a világnak: *egy birc lom romjain elsőként áll talpra.* A nagy – mondta a miniszter. V belefulladunk a belpolitikai csatá zások mocsarába, vagy megin lunk a magyar megújhodás útjá huszonegyedik század felé. Szék fehérvár történelmi város, zászlc vő lehet ezen az úton – zárta bes dét Kádár Béla.

Az ünnepi megyegyűlés díszp gári címek adományozásával és tüntetésekkel ért véget Székesfeh várott.

K

1941.

Turisták vésték a pomázi sziklafalba az Árpád sírját jelző „ősmagyar" írásjeleket?

Antal Károly szobrász meglepő leleplezése

A tudományos világot hónapok óta foglalkoztatja a legújabban felfedezett *«Árpád sír» problémája.* Mint ismeretes, egy amatőr archeológus Pomázon barlangot fedezett fel és különböző jelekből *arra következtetett, hogy a honalapító temetkezési helyét találta meg.* A legkitűnőbb régészek a helyszínen tanulmányozták a kérdést és az utóbbi hetekben már a hivatalos felfogás is afelé hajlott, hogy *Pomázon végre tényleg megtalálták Árpád sírját.* Néhány nap óta azonban

váratlan bonyodalom támadt a kérdés körül.

Kiderült ugyanis, hogy az úgynevezett *Holdvilág-barlangban* körülbelül másfél évtizeddel ezelőtt *fiatalemberek zsebkéssel különböző jeleket karcoltak a falba és valószínűleg ezeket gondolták most a honfoglaló magyarok írásának.*

Antal Károly, a kitünő fiatal szobrászművész napokkal ezelőtt Szombathelyre utazott. A vonaton archeológusokkal beszélgetett és szóba került a pomázi Árpád-sír. *Antal* Károly elmondotta, hogy

tizenkét-tizenhárom évvel ezelőtt sokat turistáskodott Budapest környékén és éjszakákat töltött a pomázi barlangban is. Akkor ő is, barátai is különböző jeleket vésték a falba.

Beszéltünk *Antal* Károllyal, aki a következőket mondotta az ügyről:

— Határozottan emlékszem arra, hogy *sok időt töltöttem abban a barlangban, amely most ilyen nagy archeológiai szenzáció lett.*

A múzeumban térképet tettek elébem és én azon megmutattam azt a barlangot, ahol több mint egy évtizeddel ezelőtt barátaimmal jeleket rajzoltunk a falra.

A szakértők kijelentették, hogy *tényleg ebben a barlangban folynak most a kutatások.* Természetesen ennyi idő után nem tudok arra pontosan visszaemlékezni, hogy *melyik jel származik az én kezemtől* és arra sem, hogy egyáltalában *miket rajzoltam.* Valószínű azonban, hogy *az én írásom az, amit most megtaláltak.*

Az Árpád-sír kérdése körül így újabb bonyodalmak támadtak. Szakértők fogják majd még egyszer felülvizsgálni a pomázi Holdvilág-barlangot, hogy megállapítsák, a falon található *ékírás* minden vonása tényleg Antal Károlytól és barátaitól származik, vagy pedig van olyan is közötte, amely régebben került oda.

A pesti parkokba nem ültetnek napraforgót

Régóta foglalkoztatja a főváros vezetőségét a be nem épített budapesti telkek problémája. Néhány hónappal ezelőtt már elhatározták, hogy ezeket a jelenleg parlagon fekvő területeket a mezőgazdasági művelés szolgálatába fogják állítani és ezért most *Szendy* Károly polgármester megbízta *Varga* Mártont, a fővárosi kertészképző iskola igazgatóját, hogy *tegye meg az intézkedéseket az üres telkek hasznosítása érdekében.*

Beszéltünk *Varga* Márton igazgatóval, aki ezeket mondotta a *Független Magyarországnak* a fővárosi telkek megműveléséről:

— *Olajos magvakat, napraforgót, ricinust, szójababot és tököt* fogunk termelni az üres telkeken. Ezek a telkek a perifériákon vannak és a tulajdonosok egyáltalában nem gondoltak arra, hogy a jelenlegi anyagbeszerzési nehézségek között beépítsék. Azonkívül a közületeknek is vannak igen nagy kiterjedésű, üres telkei a főváros határában. Sok telektulajdonos már magától is jelentkezett és díjmentesen rendelkezésre bocsátotta a telkét. A kertészképző iskola szakértői vizsgálják meg rövidesen ezeket a területeket, hogy alkalmasak-e a megművelésre. Ha alkalmas, akkor a kertészképző iskola munkába veszi. Azt is tanácsolták a fővárosnak, hogy *a parkok egy részét töresse fel és termeljen itt is napraforgómagot.* Ezt a gondolatot azonban *a főváros elvetette.* A parkokban nagyon elszaporodtak a verebek, sok a csintalan gyerek, itt úgy sem lehetne komoly eredményt elérni. *A parkokban hadd virítson tovább a muskátli és zöldeljen a pázsit.* A belterületen fekvő telkekre sem kerül sor, mert a föld alkalmassá tétele oly sokba kerülne, ami nem állana arányban az eredménnyel.

Egy év múlva bizonyára Budapest lesz az ország legnagyobb olajosmagszállítója.

Szellemidézés?

Egész egyszerű szimpla gyerekjáték... A mi rádiókészülékeink élőket varázsolnak otthonába! Irigyelt művészek szórakoztatják... megcsodált professzorok tanítják... híres politikusok, vezető államférfiak tájékoztatják: ha van egy mindent-tudó rádiója a Divatcsarnokból.

Nem futja pillanatnyilag a pénztárcájából? Ezen sem múlik. Adjuk részletre is! Legjobb lesz talán, ha mindjárt ma megnézi korlátlan választékunkat. Majd segítünk kiválasztani egy olyan márkás rádiót, amely pontosan megfelel igényeinek.

Divatcsarnok

Budapest, VII, Rákóczi-út 70-76

Felhívás az Anyákhoz!

Amióta megdrágult a szemeskávé és a tea, kakaó pedig alig kapható, azóta gyakori és fontos kérdés, hogy mit adjunk reggelire, uzsonnára?

Nálunk a reggeli és uzsonna alapanyaga a tej, amit főleg kávéval vagy kakaóval szoktunk ízesíteni. Szemeskávé, kakaó és tea helyett használjunk Szitmaltint! A *Szitmaltin* finom kakaóval ízesített tápdús készítmény, mely töményített malátakivonatot, tejport és tojás sárgáját tartalmaz. Ezek olyan nélkülözhetetlen tápanyagok, amikre az emberi szervezetnek okvetlen szüksége van. A *Szitmaltin* nemcsak a tej ízét javítja, hanem annak *tápértékét* is nagy mértékben növeli.

A *Szitmaltin* reggelire, uzsonnára tejben, vagy *Szit* malátakávéval készült tejeskávéban kicsinynek és nagynak, egészségesnek és betegnek egyaránt kedvenc tápláléka.

A *Szitmaltin* tejben oldva cukor nélkül is élvezhető, de egy-két kockacukorral még ízesebb lesz. A *Szitmaltint* főzni nem kell, csupán meleg tejben a tálalásnál feloldani.

A *Szitmaltin* csakis eredeti gyári csomagolású kis, közép és nagy dobozokban vásároljuk, az üres dobozokat pedig gyűjtsük össze, mert azokat a háztartásban jól felhasználhatjuk, vagy pedig minden tíz darab üres dobozért a gyártól (Bp., X., Maglódi-út 17.) egy tele doboz *Szitmaltin* térítést kaphatunk.

-Már megint rossz világításnál Kézimunkázol?

Nagyon megsinyli a szem a gyenge lámpák fényét! Helyesen világítsunk: bőfényü Tungsram Kryptonlámpát égessünk — az legalább megtakarítja saját árát égés közben.

T

LEMONDOTT A PESTVIDÉKI ÜGYVÉDI KAMARA MOST VÁLASZTOTT ELNÖKE

Ujpest, november 2.

A pestvidéki Ügyvédi Kamarában a mult héten tartották meg a választásokat s újból *Aradi* Béla dr. kormányfőtanácsost választották meg elnökké. Aradi elnök a kamara elnökségéhez vasárnap reggel levelet intézett, amelyben *lemondott tisztségéről,* noha a szavazatoknak több mint kétharmadrésze esett rá. Ha a lemondást elfogadják, akkor a kamara még ebben a hónapban új elnököt választ. *(MTI)*

Antal Károly A-25-74

Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű Részvény-Társaság

A Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű Részvény-Társaság most tartotta dr. Hegedüs Lóránt m. kir. titkos tanácsos elnöklete alatt 60. rendes évi közgyűlését, mely az 1940—41. üzletév zárszámadásait, valamint az ezzel összefüggő összes javaslatokat egyhangúan elfogadta és úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság részére a felmentvényt megadta. A részvényenkénti P 5.— osztalék f. é november hó 3-tól kezdve kerül kifizetésre. A közgyűlés az igazgatóságba új tagokul dr. Gratz Gusztáv urat, a Magyar Waggon- és Gépgyár R. T. elnökét és dr. Kállay Tibor urat, ugyanezen vállalat igazgatósági tagját választotta meg. Az alaptőkének 96.720 darab új részvény kibocsátásával való felemelését a közgyűlés elhatározta, azzal, hogy a kibocsátás időpontját és feltételeit az igazgatóság fogja megállapítani.

A vállalat igazgatósága Haselböck József, Kucsera Emánuel, dr. Orbán László, dr. Zorkóczy Dénes igazgatóhelyetteseket igazgatókká, Podlussányi Kálmán cégvezetőt igazgatóhelyettessé nevezte ki, Schulz György számosztályi főnököt igazgatói címmel ruházta fel.

— **A Lánchidról** a Dunába ugrott *Gyuresik* András 27 éves gyári munkás. A motoros őrség kimentette. — *Papp* Rózsi 27 éves gyári munkásnő Tavasz-utca 11. számú lakásán borotvapengével felvágta ereit.

— **Kisiklott egy HÉV-szerelvény.** Vasárnap reggel a kerepesiúti HÉV-végállomásnál egy Rákosszentmihály felől jövő HÉV-szerelvény kisiklott. A vicinális ekkor már erősen lassított és ennek tudható be, hogy sebesülés nem történt.

— **A Fonciére Általános Biztosító Intézet** vitéz gróf *Takách-Tolvay* József m. kir. titkos tanácsos elnöklete alatt f. hó 28-án megtartott közgyűlésén az igazgatóság új tagjaiul dr. *Barangai* Jusztin ny. r. egyetemi tanár, *Hagyó-Kovács* Gyula felsőházi tag, jószágkormányzó, vitéz *Magasházy* László tábornok, orsz. gy. képviselő és *Vilcsek* András vezérigazgató választattak meg. A közgyűlést következő igazgatósági ülésen vitéz gróf *Takách-Tolvay* József m. kir. titkos tanácsos elnökké, dr *Szüllő* Géza m. kir. titkos tanácsos, felsőházi tag és vitéz *Magasházy* László orsz. gy. képviselő ny. tábornok alelnökökké választattak meg.

MIRŐL BESZÉL MA A PESTI FILM- ÉS SZINHÁZI VILÁG?

LA CONGA

(Metro—Goldwyn—Mayer)

Főszereplők:

MICKEY ROONEY
JUDY GARLAND
PAUL WHITEMAN

és világhírű zenekara

SCALA

Előadások 5, ½8, ½10 órakor

HARGITA

új műsora új siker!

ÉHN MARIETTA
BELARS TRIÓ
NITA & ROY
HEYMANN KITTY
Wlada és csodagalambjai
Kazal László
L. Stone
és a többi kitünő művész!

GUTTENBERG
tánczenekara

Mindennap:
5 órakor uzsonna: **műsor**
8 órakor vacsora: **és tánc**

Nagymező-utca 22-24
Radius palota. Tel.: 128-247

AZ ŐSZ ESEMÉNYE

Georges Simenon:
A BESURRANÓK
Korunk Balzac-jának lenyűgöző, izgalmas remek Világsiker!
6.80 P

Szilas-Steff Tibor:
REPÜLŐK FELSZÁLLNI!
A pilótaélet elbűvölő regénye, a magyar légierők a mai háborúban
6.80 P

Karl Heinrich Waggerl:
KENYÉR
Hatalmas ívű, széles sodrú mű, az új, nagy német regény
7.50 P

RÉVAI

FRANCIA POLITIKUSOK FELTŰNŐ UTAZÁSAI

Vichy, november 1.

(Német Távirati Iroda) Darlan tengernagy helyettes miniszterelnök és *Pucheu* francia belügyminiszter pénteken este *Párisba* utazott. **(MTI)**

Vichy, november 1.

(Német Távirati Iroda) A francia helyettes miniszterelnökön és a belügyminiszteren kívül utólag érkezett jelentés szerint a *munkaügyi miniszter a közlekedésügyi miniszter és a közoktatásügyi miniszter is elutazott Párisba.* **(MTI)**

Páris, november 1.

(Német Távirati Iroda) Laval, aki a Versaillesben elkövetett merénylet után chateldoni birtokán üdült, *visszatért Párisba.* **(MTI)**

Vichy, november 1.

(OFI) De *Brinon,* a francia kormán főmegbizottja a megszállt területen, aki *Berlinből szombaton délelőtt Vichybe érkezett,* Darlan tengernagygyal villásreggelizett és szombaton este *Pétain* tábornaggyal vacsorázik. (MTI)

A japánok kiüritik Csingcsaut

Peking, november 1.

(Német Távirati Iroda) Az északkinai japán hadsereg főhadiszállása jelentette, hogy a *japán csapatok pénteken délelőtt megkezdték a Sárga-folyótól délre fekvő Csingcsau kiürítését,* amelyet négy hétig megszálliva tartottak. A főhadiszállás jelentése megállapítja a következőket: A katonai célt a legteljesebb mértékben elérték. A városnak immár nincs katonai jelentősége. A megszállás alatt a folyó déli partján támaszpontokat létesítettek, úgy hogy bármikor hadműveleteket kezdhetnek, ha a csunkingi csapatok újabb vállalkozásokat kísérelnének meg. *(MTI)*

Kegyetlenségek a kommunisták által megszállt szerbiai községekben

Belgrád, november 1.

(Német Távirati Iroda) Az „Obnova Arangyelovácból" érkezett jelentése szerint, a kommunisták azokban a helységekben, amelyeket megszálltak, minden előkelőséget megölnek. A lap közli a *Sumadijában* meggyilkolt 19 hazafi nevét, majd az írja: *Szerbiát még nem tisztították meg a gonosztevőktől és gyilkosoktól.* A folyamatban lévő leszámolás során teljesen ki fogják irtanj a vörös pestist a Sumadijából. Az áldozatokat megbosszuljuk.

A szerb önkéntes segélyszolgálat a kommunista bandákkal folytatott legutóbbi harcokban kommunista iratokat vzsákmányolt. Ezekből kitűnik, hogy három bandavezér megszökött fegyenc. A belgrádi lapok beszámolnak a talált okiratokról és leírnak néhány, a kommunisták által elkövetett bestiális gyilkosságot.

Az Obnova leskováci jelentése szerint, egy kommunista banda, amelynek tagjai szovjet-csillagot viseltek sapkájukon, *megrohanta a zrkovnicai apácakolostort* A banditák berugtak, szétszaggatták a templomi könyveket, bántalmazták a főnökasszonyt s elrabolták a kolostorban levő készpénzt, valamint az ott levő élelmiszerkészletet. **(MTI)**

BÁL VAGY NEM BÁL?

A bálközi blokk hivatalos tájékoztatást kér a bálok ügyében

A bálközi blokk e héten tartotta rendes évi közgyűlését. Mint belügyminisztérileg jóváhagyott egyesület, alapszabályainak megfelelően hívta össze a közgyűlést, mert ellenkező esetben a felügyeleti hatóság alapszabályellenes működés címén kénytelen lett volna feloszlatni. Nyugodt, békés időkben a bálközi blokk ilyenkor már teljes erővel folytatta a farsang előkészítését. Idén a közgyűlés inkább formális volt, megválasztották az új tisztikart, elnök vitéz *Ságh* Károly lett és arról beszélgettek, hogy egyáltalában *rendeznek e bálokat 1942 farsangján.* Miután a bálrendezők hivatalos testülete még egyetlen olyan illetékes magyarázatot sem ismer, amely az idei bálok kérdésében állást foglalt volna, elhatározták, hogy mindenekelőtt *a kormányhoz fordulnak és megkérdezik, kívánatosnak tartja-e a bálok rendezését?*

Amíg ez az állásfoglalás megtörténik, természetesen az egyes nagy bálok szervező testületei egyetlen lépést sem tesznek az előkészítés érdekében. Eddig csak különböző elképzelések merültek föl. Az már bizonyos, hogyha rendeznek is bálokat, *jóval kevesebbet, mint tavaly.* Ezek a bálok sem lesznek külsőségeiben olyanok, mint máskor, sokkal szerényebb keretek között bonyolítják majd le. Javaslat hangzott el arra vonatkozólag, hogy a bálokon az anyaggal való takarékoskodás érdekében vezessék be az egytálétel rendszerét. A ruhakérdést is igen szerény keretek között akarják megoldani. Ha lesz bál, a lányok azon *tavalyi estélyi ruhában fognak megjelenni,* legfeljebb kicsit átalakítva. Hivatkoznak arra, hogy már a mult évben is sok lány három, négy bálba ment el ugyanabba a ruhába és ennek ellenére *kitűnően mulatott.* Probléma a közlekedés is, miután a bálokból rendszerint akkor megy el a közönség, mikor éppen nincs villamosközlekedés. Már volt példa arra éppen a közelmultban, hogy két-három külön villamosjáratot állítottak be, amely azután a városban néhány főirányba vitte szét az embereket. Természetesen, mindezek csak tervek arra az esetre, *ha a bálokat engedélyezik.* A belépődíjakat semmiesetre sem fogják idén jelentősen emelni. A nagy elitbálok vezetői érintkezésbe léptek már a Vöröskereszttel, mert ha mégis lesz bál, *a jövedelem túlnyomó részét a Vöröskereszthez akarják fölajánlani.*

KARÁCSONYIG MEGTANULHAT NÉMETÜL

vagy angolul, franciául, olaszul a

Tanuljunk könnyen, gyorsan

módszerű nyelvkönyvek segítségével

Minden kötet szótárt is tartalmaz. Német kezdők részére *6.80 pengő,* a többi kötet *6.—* pengő.

NOVÁK E. ÉS TÁRSA

Budapest VIII., [illegible] a 21 szám.

Akar ön jól eladni és olcsón venni
BÉLYEGEKET?
Kérje díjmentes árjegyzékem.
Markó, Telefon: 129—038
Teréz körút 50.

Érdekes hírek

Genf: Mint a „News Chronicle" jelenti, Wavell tábornok Burmába érkezett.

Lisszabon: A legrövidebb időn belül újabb különleges zászlóaljak indulnak a portugál szigetcsoportra és gyarmatokra, hogy biztosítsák Portugália jogait a tengerentúli imperializmus fenyegetőseivel szemben.

Vichy: A clermont-ferrandi ipari körzetben titkos kommunista szervezetet lepleztek le. A letartóztatott személyek száma 51, ezekből 30-at bíróságnak adnak ki. Hét kommunistát gyújtótáborba szállítottak. A rendőrség igen sok kommunista propagandairatot és sokszorosító-gépeket foglalt le.

Stockholm: Skoeld nemzetvédelmi miniszter a kormány nevében új védkötelezettségi törvényjavaslatot terjesztett a birodalmi gyűlés elé, amely mindenekelőtt a szolgálati idő meghosszabbítását tervezi. A stockholmi sajtó a javaslatról különkiadásokban számolt be.

Rio de Janeiro: Brazília bevándorlási tanácsa elhatározta, hogy politikai menekültek részére, bármilyen nemzetiségűek is, nem ad beutazási engedélyt. Ugyanakkor fontolóra vette szakértők kirendelését, akik a bevándorló-jelölteket kiválasztják.

— **Vakmerő rablótámadás** történt vasárnap hajnalban Ujpesten. Dr. *Katona* László 30 éves magántisztviselő egy Unitas kocsiba akart beszállni, amikor egy ismeretlen társaság rátámadt, *lerántotta, elverte és kifosztotta.* A magántisztviselő a rendőrségen elmondta, hogy elvittek tőle 50 darab kétpengőst, 3 darab egypengőst, 100 darab Symphonia cigarettát, egy doboz süteményt és egy arany töltőtollat. A rablótámadókat keresi a rendőrség.

3 KÖNYV — 3 SIKER

HENRY ASHELBE:
ALGIR
A szenvedélyek és titott csókok regénye. Ebből a regényből készült a Royal Apolló óriásfilmje
Ára: fűzve P 5.50, kötve P 6.80
HAJNAL KÖNYVKIADÓ

GONDA ANNA:
ASSZONY A VIHARBAN
A felszabadult Bácska idegfeszitően izgalmas regénye.
Ára: fűzve P 3.90, kötve P 5.20
HAJNAL KÖNYVKIADÓ

HOWARD KOCH:
HÉT TENGER ÖRDÖGE
Kalózok harca és egy szerelmes pár küzdelme a boldogságért.
Nagy fűlm- és regénysiker.
Ára: fűzve P [illegible] P 3.50
HAJNAL [illegible]

KAPHATÓK MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN!

SPORT

A javuló Ferencváros tíz gólt lőtt a liga leggyengébb csapatának

Ferencváros—Szegedi VSE 10:2 (5:1)

A legutóbbi két ferencvárosi veresség és Budapest válogatottjának 8:2-ös bécsi súlyos veresége rányomta bélyegét az FTC pálya vasárnapi látogatottságára. *Mindössze 3000 nézö* nézte végig a bajnokcsapat játékát a leggyengébb I. osztályú egyesület ellen.

A szegedi amatőrök csak lelkesedésüket hozták el Budapestre és egy pillanatig sem volt kétséges a zöld-fehérek győzelme. *Öt perc alatt három gólt* lőtt a Ferencváros: *Gyetvai* (2) és *Sárosi* dr. révén a szegedi kapuba, a 8., 11. és 12. percben. *Lukács* újabb gólja után *Kalocsay* volt eredményes (4:1), a félidőt *Jakab* állította be (5:1).

A szünet után a 4. percben *Lukács* a mérkőzés legszebb gólját lőtte (6:1). A 10. percben *Jakab* a gólszerző (7:1). Jellemző a zöld-fehérek fölényére, hogy *Sárosi III.,* akit harmadik hátvédnek vontak hátra, unalmában ökölnagyságú sarat kapart le cipőjéről és azt emelgeti egyik tenyeréből a másikba. Rejtély, hogy ilyen nagyvonalú, európai klasszisú centerhalfot miért kell harmadik hátvédnek degradálni. A 25. percben *Kohányi II.* csapata újabb gólját szerzi (7:2), majd a 39. percben *Sárosi* dr., *Sárosi III.* szabadrúgásból eredményes (9:2). A végeredményt *Jakab* állítja be (10:2).

A gyengén bíráskodó Rónayt a futballisták védték meg a közönség dühe elől

WMFC—Salgótarján 1:1 (1:1)

A vasárnapi forduló egyik érdekes mérkőzése csaknem botrányba fulladt. A csepeli stadionban játszották le a *WMFC—Salgótarján* mérkőzést, amelynek játékvezetője mindkét csapat terhére rengeteget tévedett. *A közönség a mérkőzés alatt állandóan tüntetett a bíró ellen,* majd a mérkőzés végén hatalmas füttykoncerttel búcsúztatta a bírót. A játékos kijáróinál rendőrsorfal védte meg a bírót a felbőszült tömeg ellen, az öltözőnél ezalatt mintegy háromszáz ember gyült össze. A feldühödött emberek reprodukálhatatlan kifejezések egész sorát zúdították *Rónay* bíró felé. Inzultusra nem került sor, mert a *futballisták körbefogták a bírót és úgy kísérték az öltözőbe.*

A mérkőzés szakadó esőben 1000 néző előtt folyt le. A 26. percben *Szabadkai* volt eredményes (1:0), a 43. percben kavarodásból *Csuberda* egyenlített. (1:1).

UJPEST—UJVIDÉK 4:0 (4:0)
GAMMA—MÁVAG 3:0 (0:0)
Góllövők: Horváth, Palatinus, Tóth II.
KISPEST—DIÓSGYŐR 5:3 (2:3)
SZOLNOK—KOLOZSVÁR 2:0 (0:0)
SZEGED—LAMPART 8:0 (3:0)
NAGYVÁRAD—ELEKTROMOS 7:0 (4:0)

LÓSPORT

Meglepetések és nagy kvóták Megyeren

A szombat-vasárnapi megyeri versenyek túlnyomólag meglepetéssel végződtek. A relális számítás különösen vasárnap mondott csődöt a feneketlen pálya miatt. A részletes eredmények:

Szombat.

I. futam. 1. **Dőre** (1 és fél) dr. Mészáros fh., 2. **Csalszegi** (10) v. Buttykay fh., 3. **Máv** (6) Baranyi. F. m.: League of Nations, Samaritanus, Adisababa, Fék. 10:23, 13, 25, 26. Befutó 147.

II. futam. 1. **Quick Arrow** (5) **Mészáros,** 2. **Marcsa** (1 és fél) Kováts L. II. F. m.: Ritka, Tenax, Marlborough. 10:61 24, 21. Befutó 240.

III. futam. 1. **Addio Mare** (2) Mészáros, 2. **Taifun** (3) dr. Mészáros fh. F. m.: Honvéd, Hajrá. 10:32. Befutó 85.

IV. futam. 1. **Cárevics** (6) Szabó J., 2. **Láncos** (4) Esch T., 3. **Gésa** (12) Kováts L. II. F. m.: Apuka, Veritas, Brigi, Dicséret, Fiumára, Ferkó, Garam, Troubadour, Felhő II., Ipolyság, Kongó. 10:123, 38, 22, 46. Befutó 508 és 1226.

V. futam: 1. **Sóhaj** (3) Kajári, 2. **Guba** (10) Gill, 3. **Tátika** (4) Pfendler. F. m.: Bougainville, Corti, Hős, Cédrus, Seregély, Csongor, Udvarhely, Senoritas Fama. 10:62, 23, 37, 22. Befutó: 301 és 144.

VI. futam: 1. **Siber** (1 és negyed) Bocskai 2. **Minek?** (3) Karaszek, 3. **Pénz** (3) Stygár. F. m.: Búzavirág II., Ravasz, Aratás. Számum, Hortensia, 10:23, 13, 14. 13. Befutó: 50 és 42.

VII. futam: 1. **Burella** (10) Horvát B., 2. **Dorbézló** (20) Husz, 3. **Kőbánya** (5) Keszthelyi. F. m.: Perecsény, Diocletian, Szalmaláng, Almaviva, Hordár, Hacuka, Sebes, Siess, Huszt, Honfiú, Liliomtipró. Sicc, Hovávaló, Cinema, Gitka Rebus, Csalafinta, Jutka, Dajkamese, Tombola, Pass. 10:83, 51, 70, 82. Befutó: 1495 és 747.

VIII. futam: 1. **Keep smiling** (6) Müller 2. **Palotás** (12) Alt, 3. **Diana** (6) dr. Mészáros fh. F. m.: Fénysugár, Hortobágy, Sweet Load, Gábor, Fecsegő, Karani Annabella, Rolleboise, Jó estét, Csibike, Jó reggelt, Castor, Tünemény II. 10:80; 32, 45, 36. Befutó: 677 és 727.

Vasárnap:

I. futam: 1. **Csalszegi** (10) Marko fh., 2. **League of N.** (6) Eskütt hd., 3. **Désakna** (2) Buttykay fh. F. m.: Almandin, Fék, Mafalda II., Máv. 10:81, 38, 40, 20. Befutó 1424.

II. futam: 1. **Albusz** (4) Hutflesz, 2. **Kujon** (3) Müller, 3. **General** (4) Benyó. Fm.: Medea, Pege, Critérium. 10:41, 24, 19. Befutó 169.

III. futam: 1. **Móka** (3) Prékl, 2. **Lator** (6) Aperjanov, 3. **Furulya** (6) Zangen. Fm.: Ladányi, Harcias, Pompa, Camouflage, Fruska, Livia. 10:56, 22, 19, 31. Befutó 141 és 222.

IV. futam: 1. **Adu** (10) Pfendler, 2. **Habanera** (pari) Gill, 3. **Nemere II.** (8) Rózsa. F. m.: Levente II., Aldershot, Oszirózsa II., Korond, Mámor, Akaratos. 10:152, 30, 17, 29. Befutó: 220 és 822.

V. futam: 1. **Hárfa** (12) Tóth K. 2. **Daru** (3) Aperjanov 3. **Matyó** (5) Mester. F. m.: Komika, Pór, Senorita, Pénz, Jó napot, Minek?, Csöppi, Dixie, Fricska, 10:171; 35, 17, 24. Befutó: 364 és 947.

VI. futam: 1. **Bajadér** (2) Tóth Gy. 2. **Orbán** (3) Kovács R., 3. **Dulcinea** (5) Bocskai. F. m.: Buzakalász II., Diadalittas, Princess T., Lődörgő, Csalafinta, Ámok. Primadonna, Jew Boy. 10:45; 16, 20, 19. Befutó: 135 és 156.

VII. futam: 1. **Fiumára** (6) Karaszek. 2 **Facér** (6) Vasas, 3. **Márta** (2) Tuba. F. m.: Hands off, Virtus II., Derwish, Blagueur, Cado, Lehel, Csillogó.

— **A Rózsadombon** a Bimbó-utcában a rendőr arra lett figyelmes, hogy egy kocsis túlterhelt szekere elakadt, a kocsis ütötte, csépelte a lovakat, káromkodott. A rendőr utasította a kocsist, hogy gondoskodjon előfogatról. Erre a kocsis szóváltásba keveredett a rendőrrel és ostorával a rendőr arcába sújtott. Előállították a rendőrségre. A kocsis *Waltz* János. Letartóztatták.

Használt ruhákért, mindenféléért legtöbbet fizetek. SCHMERGEL RUHAÜZLET, Rottenbiller-u. 37. sz. TELEFON: 42-22-69. Hívásra jövök. Eladás. — Vétel. — Csere.

Pénzt kap
ügyfelemtől festésért, költözésért. HA LAKÁSÁT KIADOM DIJTALANUL ÁLLAMIAKNAK, VÁROSINAK
EXPRESS
Erzsébet-krt 16, fld. 3. Telefon: 422-156

A Budapesti Ügető-verseny Egyesület
november hó 4. és 8-án
VERSENYEKET RENDEZ
A versenyek 2.30 órakor kezdődnek

FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG
Kiadja a
Független Magyarország lapkiadó kft.
Felelős szerkesztő és kiadó:
Dr. MIHÁLYFI ERNŐ.
Szerkesztőség és kiadóhiv.: Vilmos cs.-út 34.
Telefon: 115-933.
Vasárnap délután 2—10-ig 118-622 hívandó.
Előfizetés 1 évre 5, ½ évre 2.40, ¼ évre 1.40 P.
Lapengedély száma: 3713/1940 M. E. III.
Terjesztési engedélyszám: 240.180/1941. VII. a.
Hungária Hirlapnyomda Rt., Budapest, V., Vilmos cs.-út 34. Felelős: vitéz Bánó Lajos.

mán. Cikkeinkről szóló észrevételeiket is szívesen fogadjuk. Munkatársunk délelőtt tizenegy és délután négy óra között várja hívásaikat. Telefonszámunk: **436-4653.** Fax: **388-6038.** Rovatunk e-mail címe: **budapest@nepszabadsag.hu**

Ma *Boda András* várja hívásaikat.

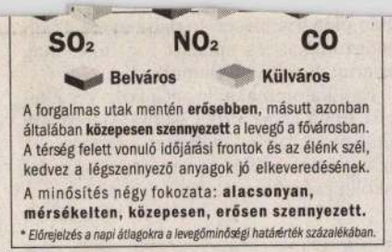

A forgalmas utak mentén **erősebben**, másutt azonban általában **közepesen szennyezett** a levegő a fővárosban. A térség felett vonuló időjárási frontok és az élénk szél, kedvez a légszennyező anyagok jó elkeveredésének.

A minősítés négy fokozata: **alacsonyan, mérsékelten, közepesen, erősen szennyezett.**

* *Előrejelzés a napi átlagokra a levegőminőségi határérték százalékában.*

Tyúktojás (db)	-	18-20	18	19-20	16-18	16-17	17-19	18-22

AKII, Piacinformációs Szolgálat

Mindenkiből lehet eszperantista

Százéves a magyar szövetség

Az eszperantó mozgalom száz esztendeje, 1902-ben jutott el Magyarországra. Viszonylag nagy késéssel: a cári birodalomhoz tartozó Varsóban már 1887 júliusában megjelent a Nemzetközi nyelv című könyv, amelynek szerzője bizonyos Doktoro Esperanto, azaz Zamenhof doktor volt. Szülővárosában, a mai Bialystokban az emberek akkor oroszul, lengyelül, németül, litvánul és jiddisül is beszéltek. Zamenhof azt remélte, ha sikerül egy közös nyelvet alkotnia, az emberek jobban megértik egymást, és békésebben élhetnek együtt.

A Magyarországi Eszperantó Szövetség szombaton Budapesten tartja kongresszusát, amelyen megemlékeznek alapításuk 100. születésnapjáról is. *Princz Oszkár,* a szövetség főtitkára a kongresszusra készülve elmondta, hogy az elmúlt években sajátos konjunktúrát él át a hazai eszperantó mozgalom. A bizonyos munkakörök betöltéséhez szükséges, államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt ebből a nemzetközi nyelvből is meg lehet szerezni. Amíg azonban például angol nyelvből 2000 óra kell a sikeres vizsgához, az eszperantóhoz 200 óra is elegendő. Az olasz-latin elemekre épülő, nagyon egyszerű nyelvtanon alapuló nyelv mégsem vált általános közvetítő nyelvvé. Bár egyértelmű az angol nyelv egyeduralma, amelyet elsősorban az informatika terjedésének köszönhet, éppen az internetezők körében már a második helyre jött fel az eszperantó. Eszerint az eszperantónak van létjogosultsága a nemzetközi kommunikációban. Arra a kérdésre, hogy akkor miért nem terjed jobban – Princz Oszkár szerint –, a válasz egy „anyaország" hiányában keresendő. Minden ország sokkal inkább érdekelt saját anyanyelvének népszerűsítésében.

Mégis optimisták az eszperantisták, mert az Európai Unióban, ahol minden tagország nyelve hivatalos nyelvnek számít, előbb-utóbb szükség lesz egy könnyen elsajátítható nemzetközi nyelvre – remélik. Ha az eszperantó ilyen térhódítását ma még illúziónak tekinthetjük is, a hét végi kongresszus egyik témája a kelet-közép-európai régió eszperantistáinak együttműködése lesz.

Az első magyar eszperantisták nyelvészek tudósok, művészek voltak. Később baloldali szervezetek, pártok, mozgalmak játszottak szerepet a nemzetközi nyelv terjesztésében. A másik fő vonulatot a keresztény mozgalmak alkották, élükön Giesswein Sándor és dr. Nemes Antal pápai prelátussal, dr. Erdey Ferenccel, a Hittudományi Akadémia tanárával.

Az eszperantisták úgy vélik, hogy bármelyik nemzeti nyelv nemzetközivé emelése a más nyelvet beszélőkkel szemben diszkriminációnak minősíthető. Az eszperantó viszont magában hordja a kölcsönös megértés és egyetértés eszméjét. Ez indíthatta annak idején Karinthy Frigyest, hogy elnöki tisztséget vállaljon a Magyarországi Eszperantó Szövetségben.

Princz Oszkár számításai szerint ma mintegy kétszázezer ember ismerkedik az eszperantó nyelvvel. Az Európai Unió országaiban kétmillióra becsülik az eszperantisták számát. Az eszperantisták mindenütt találnak társakat, akik segítenek a tájékozódásban, az utazásban, és nemzetközi hálózatuk révén még ingyenes szálláshelyet is biztosítanak.

A Magyarországi Eszperantó Szövetség szombati kongresszusán minden érdeklődőt szívesen lát a Nádor Teremben (XIV., Ajtósi Dürer sor 39.).

Kirschner Péter

Civil Budapest

Szegénységvita

Minden jóérzésű embert megdöbbenthet a szegénység egyre tolakodóbb látványa. Talán még ennél is megdöbbentőbbek a szegénységről szerzett tárgyilagos ismeretek, rideg statisztikai adatok. A Belvárosi Szabadegyetem vitaestjén a résztvevők arra keresik a választ, hogy tehetünk-e valamit a szegénység növekedésének megállítása, az elesettek visszakapaszkodása érdekében. A március 6-án, szerdán 17 órakor kezdődő beszélgetés meghívott vendégei: Iványi Gábor, a Fővárosi Szociális Központ igazgatója és Donáth László országgyűlési képviselő. Helye: V., Deák Ferenc utca 21.

1848 magyar zsidó hősei

A Budai Micve Klub (III., Frankel Leó u. 59.) rendhagyó irodalom- és történelemórán emlékezik meg 1848 magyar zsidó hőseiről szombat este 7 órakor. Garai Róbert színművész irodalmi összeállítását nemcsak középiskolás diákoknak ajánlja. A műsorban közreműködik Cser Erzsébet (ének) és Lisznyai Mária (zongora).

Andrássy út és vidéke

A világörökség címre pályázó Andrássy út és környéke még komoly fejlesztéseket igényel. A Budapesti Városvédő Egyesület és Terézváros önkormányzata az érdekelt civil szervezetek részvételével vitasorozatot indított, amelynek keretében ma este 6 órakor Terézváros és öröksége rendezési terveiről beszélgethetnek Baranyai Zsolt, Nagy Bálint és Mozsár Ágnes részvételével. Helye a Budapesti Városvédő Egyesület Podmaniczky Terme (VI., Eötvös u. 10.).

Budapesti beszélgetések

A Kultúraközvetítők Társasága Budapesti beszélgetések című sorozatának legközelebbi vendége Poszler György akadémikus, Fehér Rózsa-díjas irodalomtörténész lesz. A március 4-én, hétfő este 7 órakor kezdődő beszélgetés háziasszonya Mester Ágnes. A találkozónak a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, a Wenckheim-palota fogadóterme ad otthont.

Távhőfórum

A távfűtéses épületek fűtés-korszerűsítésének és jobb hőszigetelésének megvalósításához szükséges technikai és technológiai újításokról, támogatási és hitellehetőségekről tartanak tájékoztatót a Társasházakért Egyesület – Közös Képviselők Klubjában. A fórumot március 2-án, szombaton 10 órától tartják a Dési Művelődési Házban (IX., Toronyház u. 17/B).

A 225 éves városrész

Rendezvények, kiállítások sokaságával készül önálló városrésszé válásának 225. évfordulójára Józsefváros. A városrész építészeti fejlődéstörténetéről Balázs László, a VIII. kerület főépítésze tart előadást ma 15 órától a Józsefvárosi Galériában (VIII., József krt. 70.).

Humanista Társadalmi Egyetem

A Humanista Társadalmi Egyetem ingyenes tanulási lehetőséget kínál mindazoknak, akik szeretnének eligazodni napjaink társadalmi és gazdasági kérdéseiben, hogy aktívan alakíthassák sorsukat. Az egyetem legközelebbi oktatási napján Szalai Erzsébet szociológus Kizsákmányolás az újkapitalizmusban címmel tart előadást és vitát. Az érdeklődőket március 3-án, vasárnap 10 órakor várják a Berzsenyi Dániel Gimnáziumban (XIII., Kárpát u. 49–53.).

A Civil Budapest rendszeresen, minden csütörtökön hírt ad a fővárosban és vonzáskörzetében működő civil szervezetek, egyesületek, alapítványok, baráti társaságok programjairól, kezdeményezéseiről és problémáiról. Üzeneteiket, közlendőiket Kirschner Péternek küldhetik, fax: 403-1321, e-mail: kirsch@westel900.net

Otthonunkban a természet

A TIT Stúdió Egyesület tudománybarát körei minden évben kiállításon mutatkoznak be, hogy másoknak is kedvet csináljanak a természet titkainak megismeréséhez. Az ásvány- és kőzetgyűjtők kincseit, a díszmadarakat, dísznövényeket, bonszaj- és gombakülönlegességeket, a tengerimalacokat, törpenyulakat, a hajómodelleket, terráriumokat szombaton és vasárnap csodálhatják meg a TIT Stúdió Otthonunkban a természet kiállításán. A bemutatók szombaton 10–18 óráig, vasárnap 9–17 óráig láthatók a XI., Zsombolyai utca 6. sz. alatt. Akit megragadnak az ott látott érdekességek, néhányat megvásárolhatnak a helyszínen, vagy beiratkozhatnak valamelyik szakkörbe.

Jóléti fordulat, szociális Európa

Új fogalmakkal ismerkedünk, amikor keressük a civil szervezetek társadalmi szerepét – határozták meg céljaikat az Új Demokratikus Politikai Kultúráért Mozgalom kezdeményezői. Legközelebbi fórumukat március 2-án, szombaton 10 órakor rendezik a Villányi út Konferencia Központban (XI., Villányi út 11–13.). A téma: A jóléti fordulat és a szociális Európa. Meghívott vendégek: Korózs Lajos szociológus, létminimum-kutató és Kovács László, az MSZP elnöke.

Lélek és lant

A Ferencvárosi Szalon a IX. kerület civil szervezeteinek, lokálpatriótáinak találkozóhelye, ahol lakóhelyük kulturális életéről, hagyományairól beszélgethetnek, ismerkedhetnek az ott élő művészekkel. A ma 17 órakor kezdődő szalon vendégei a fiatal, tehetséges komolyzenészek, akik Lélek és lant címmel adnak koncertet a Ferencvárosi Művelődési Házban (IX., Haller u. 27.).

mot tartanak a témáról. A rendezvény része annak a két évvel ezelőtt született Thököly út 2000 programnak, amelynek célja a forgalomcsillapítás és ezzel jobb környezet megteremtése. Az ügy képviselői, számos civil szervezet szerint le kellene rövidíteni azt a hosszú távú fővárosi programot, amely a villamosforgalom visszaállítását tűzte ki célul. A szervezők számos civil szervezet és a helyi lakosok mellett a kerületi és a fővárosi képviselőket is meghívták. A környezeti ártalmaktól – zajtól és légszennyezéstől – szenvedők minél több hasonló fórummal igyekeznek gyorsabb cselekvésre bírni a felelősöket – jelentette ki a kuratóriumi elnök.

N. H. E.

a főváros intézményeiben összegyűltek. A tapasztalatok összegzése szakmailag erősíthetik, hitelessé tehetik az erdei iskolákat, s ezzel a konferencia gyakorlati segítséget nyújthat a szervezőknek és a szolgáltatóknak – mondta *Vermes Zoltán*, a konferencia házigazdája, a Poly-Ver Utazási Iroda ügyvezető igazgatója.

Délelőtt a Környezetvédelmi Miniszté- után plenáris ülésen foglalja össze az elhangzottakat, és ajánlást fogalmaz meg az érintett minisztériumoknak.

Ez alkalommal adják át a Poly-Ver Utazási Iroda és az Erdei Iskola Alapítvány által meghirdetett pályázat nyerteseinek az ingyenes szállás és térítésmentes erdei iskolai program részvételi jegyeit.

Cs. K. É.

Leállhat az építkezés a Szabadság téren

Továbbra is késik a szovjet katonai emlékmű bontási engedélye

Leáll a mélygarázsépítés a Szabadság téren, ha néhány héten belül nem érkezik meg Moszkvából a szovjet katonai emlékmű bontási engedélye. Bár az obeliszk későbbi visszaállítását a honvédelmi és a külügyi tárca is írásban garantálta, az orosz fél egyelőre nem küldte el az elszállításhoz szükséges engedélyt. Az építkezés, az emlékmű körüli huzavona miatt, már így is három hónapos késésben van.

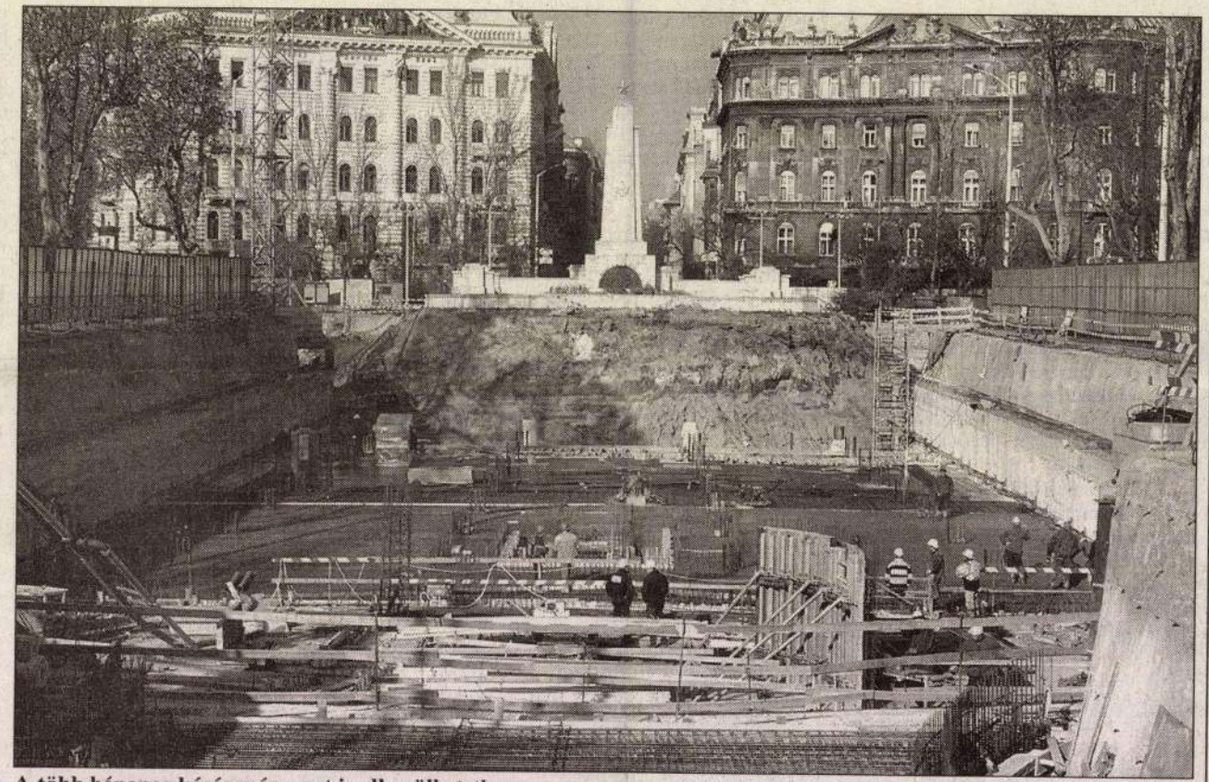

A több hónapos késés már most is elkerülhetetlen

FOTÓ: TEKNŐS MIKLÓS

Eredetileg 2002. júniusra tervezte a huszonhatezer négyzetméter beépített alapterületű, nyolcszáz férőhelyes, 3,2 milliárd forintból épülő Szabadság téri mélygarázs átadását a beruházó, a Mélygarázs 2000 Kft. Ekkorra vállalta a szovjet hősi emlékmű visszaállítását is, amelyet ideiglenesen el kell bontani, mert zavarja a munkát. Igaz, alá lehetne támasztani az obeliszket, ám a megerősítő szerkezet súlyát nem bírná el a metró üzemi összekötő alagútja, amely a helyszín alatt húzódik. Ezért ehhez a megoldáshoz nem járult hozzá az Uvaterv, a budapesti metróhálózat biztonságáért felelős tervező cég.

Bár az építkezés több mint egy éve folyik, és az emlékmű ideiglenes elszállításáról, valamint felújításáról is már korábban kormányközi megállapodás született, az elmozdításhoz a mai napig nem adta beleegyezését az Orosz Föderáció ez ügyben illetékes hivatala. Kormánygaranciát kért a visszaállításra, a honvédelmi miniszter, a magyar–orosz hadisír-megállapodás végrehajtásáért felelős minisztérium vezetőjeként, a kormány nevében még novemberben írásban garantálta a megállapodás betartását. Az orosz fél azonban újabb megerősítést kért, legutóbb a Külügyminisztériumtól. A tárca a honvédelmi miniszter által küldött kormánygaranciát érvényes és kellő biztosítéknak tartotta a kötelezettség betartására. Erről az orosz felet januárban értesítették, ám erre a mai napig nem érkezett válasz.

A mélygarázs átadási határidejét időközben, éppen az emlékmű miatti huzavona miatt, három hónappal későbbre, 2002 szeptemberére módosították. A munkát azonban jelentősen hátráltatja az emlékmű, amely mostanra az építkezés miatt feltúrt terület közepén áll. A Mélygarázs 2000 Kft. ügyvezető igazgatója, *Márta Julianna* reméli, hogy nem kell további, jelentős késedelemmel, netán a munkálatok leállításával számolniuk. Az emlékmű által nem érintett területen a szerkezetépítési munka nagy része elkészült, ám az obeliszk közvetlen közelében nem dolgozhatnak. Azt, hogy a késedelem miatt kell-e a kivitelező cégnek kötbért fizetnie, egyelőre nem tudni, a munkálatokat ugyanis rajtuk kívül álló körülmény hátráltatja. Bizonyos azonban, hogy a majdani üzemeltető már legalább háromhavi, akár több millió forintos bevételtől esik el.

Németh H. Erzsébet

tájékoztatóján.

Kupper András képviselő lapunknak elmondta: annak ellenére, hogy az erre az ingatlanfejlesztésre létrehozott Vagyonkezelő 2000 Kft. üzleti tervét a tulajdonosi bizottság nem fogadta el, a város vezetői mégis a közgyűlés elé viszik a beruházásról szóló előterjesztést. Nem értik továbbá, hogy a projekttel eddig foglalkozó, komoly referenciákkal bíró Richard Ellis Kft. helyett miért egy más profilú cég, az EC Harris irányítási és vezetési kft. vette át az ügyet. A frakció véleménye szerint a hat éve komoly pénzekért elkészült terv is semmibe vész, ha a főváros újra pályáztatja a fejlesztést, amelynek az a célja, hogy elfedje az eddigi késlekedést.

Pócs Attila, a gazdasági főpolgármester-helyettesi iroda programvezetője elmondta, hogy az új pályáztatásról tulajdonképpen az V. kerület döntött, amikor az erről a területről szóló szabályozási tervet megváltoztatta. Az új változat szerint a lebontandó bazársor helyét be kell építeni. A megváltozott tartalom új pályázatot kíván. Pócs elmondta továbbá, hogy az EC Harris ugyanolyan megbízható ingatlanfejlesztő cég, mint elődje, a Richard Ellis, sőt alvállalkozóként részt vett az 1996-os tervezet összeállításában is.

Kivonulás Újpesten

A helyi MSZP-frakció kivonulása is része volt az újpesti képviselő-testület kedd esti ülésének. A szocialisták az önkormányzati helyiségek bérlőit szerették volna felkérni arra, hogy választási propagandának minősülő képeket, plakátokat, felhívásokat a bérlemény kirakatában, nyilvános felületén ne engedjenek elhelyezni. Ha mégis úgy döntenek, hogy ezt lehetővé teszik, úgy valamennyi hivatalos jelölt részére, azonos feltételek biztosítása mellett engedélyezzék azt.

A szocialisták indítványát a képviselők elutasították, az MSZP magatartását a vállalkozók fenyegetésének minősítették. *Kiss Sándor* szocialista frakcióvezető szerint helyi szinten is érvényesül a Fidesz többségi diktatúrája. Az MSZP-frakció ezért döntött úgy, hogy elhagyja az üléstermet.

A Fidesz-frakció vezetője, *Nagy István* elmondta: az MSZP kezdeményezése képtelenség, hiszen például a párthelyiségek tekintetében bizarr helyzeteket eredményezhetne. A bérbeadásnak különben sem lehet ilyen feltételeket szabni.

K. A. I.

Népszabadság 2002. febr. 28.

A-85-32

1944. jan. 9

Mozgalom a fuvószene népszerűsítésére

Több fiatal magyar zeneszerző, Kacsay Tibor kezdeményezésére mozgalmat indított, hogy zeneszerzői munkásságával előmozdítsa a magyar fúvószenirodalmat és annak népszerűsítését. A magyar fúvószeneirodalom elégtelensége elsősorban abból ered, hogy nincsenek elegendő fúvószenészeink. Ezt a hiányt pedig különösen a fúvósoktatók csekély száma okozza. Ezen igyekszik segíteni a Pécsen induló fúvósoktatótanfolyam, ahol kiváló operai muzsikusok vezetése mellett folyik a fúvósutánpótlás kiképzése. Törekvésük a vidék kultúrgócpontjaiban bizonnyal rövidesen éreztetni fogja a hatását, mert ezeken a helyeken elsősorban éppen a fúvósok hiánya miatt ütközött akadályba a helybeli fúvószegyüttesek, fúvószenekarok felállítása. A kezdeményezők ezzel párhuzamosan a fúvósirodalom színvonalasabbá tétele érdekében több sestsből álló hangversenysorozaton bemutatják huszonkilenc magyar szerzőnek fúvós műveit, kiváló művészek közreműködésével. Az első ilyen hangverseny január 19-én lesz a zeneművészeti főiskola kamaratermében és azon Farkas Ferenc, Járdányi Pál, Kacsay Tibor, Szathmáry Géza, Takács Jenő és Veress Sándor kamarazene művei szerepelnek.

* **Kamarazenestet rendez a főváros vitézi társadalmi bizottsága** január 10-én az Üllői-úti vitézi rendházban. A hangversenyen közreműködik Gyurkovics Mária, Dániel Ernő, Szervánszky Péter, vitéz Hartay Ferenc, Horányi Hugó, valamint Dankó Aladár.

* **Plank B. dr.** táncintézet Andrássy-út 24.

KONCERT RENDEZÉSEI:

FARAGÓ matiné ma Z. 11. jegyek pénztárnál.

VÉGH Sándor hegedűest holnap közr: Veress Sándor. Zeneakadémia ¾7.

BASILIDES SCHUBERT-est 12-én Z. ¼7.

CSIPKAY ÉVA zongoraest 13. V. ¼7.

SOLYMOS PÉTER zongoraest 18.

FUVÓS KAMARAZENEEST 19-én

Veress Sándor, Takács Jenő, Kazacsay, Szatmári Géza, Farkas Ferenc fuvós és Kodály vonós hármast bemutatják; v. Hartay, Brunovszky, Lengyel Gabriella, Jancsin, Tátray, Gáti, Saupe, Franck, Eyssen Irén, Füzessy, Sz. Molnár Anna.

Händel: Jefta oratórium január 28. Warga, Basilides, Pataky, Tibor. Vez: Lichtenberg.

Dizőzparádé

16-án, vasárnap ½7 Vigadó

Honthy Hanna, Fellegi Teri, Kelly Anna, Nyergesi Lili, Rácz Vali, Rátkay Mária, Ania Suli, Türk Berta, Kazal László, Don Alfonso grandőzus műsorral. — Jegyek 111—111, Berlini-tér 6. és jegyirodák.

*

Rózsavölgyi hangversenyei:

Schmidthauer Lajos orgonaestje kedden Z. ½7. Közr: S. Rosonyi Ilona (ének).

WALDBAUEREK FARAGÓVAL 13-án.

RÁCZ ALADÁR cimbalomestje 14-én.

HAMBURGI MŰVÉSZEGYÜTTES

16 és 22-én C. Götz: Ingesorg c. 3 felvonásos komédiájával ZK. ½7.

WEHNER BEETHOVEN-est 17-én

Mondschein, Waldstein, op. 101, 78. 27 No. 1 szonáták. Zongorabérlet III.

CSAJKOVSZKY IV.—BRAHMS:

Doppelkonzert (Zathureczky, Kerpely), Weber 18-án Z. ½7.

HARMÓNIA

Ma, Jan. 9. Bach: Magnificat

Bartók: Captata profana. — Vez: Lasko. Szöv. Zenekar. V. 4.

Holnap Svanholm Set

ária és dalestje. Kísér: Ferencsik. Dec. 19-re váltott jegyek érvényesek. V. ¾7. (Harm. bérl. IV.)

Musszorgszki-Kodály

est. Közr: Korb, Böszörményi, Budai Dalárda. Vez: Lisznyay. — I. 14. V. ¾7. (Mestermüv. bérl. IV.)

KARAJAN

vez. a bpesti Filharmónikusokat. I. 17. V. ¾7. (Harm. bérl. V.)

Három zenekari est

bérletben. — Székesfővárosi Zenekar, Falloni, Fricsay, Fischer Edwin, Halper Lepée Gjurgja, Wehner, BHÉV. Kórus. Bérletek 8—10 P-ig Prospektus.

*

Cselényi József

a Mirneves színész és nótaénekes 30-án, vasárnap d. u. 3-kor ünnepli 25 éves jubileumát a Művelődés Házában, melyen Nagy Izabella Somogyi Erzsi, Baksa Kató, Legegyei József K. Kiss Jenő, Tegzes Miklós, a Rendőrzenekar és Baross Lajos cigányzenekara lépnek fel. Jegyek Rózsavölgyinél és a Műv. Házában.

Színház, Film, Művészet

A magyar filmgyártás jövője rendezőszemináriumot követel

A nyár elején elkezdtük a színházi rendezők problémájával, az utánpótlásról és az új, egyelőre rejtve maradt rendezői gárda neveléséről. Akkor, sőnyegre került a fontos kérdés és az eredmény sem váratott magára sokáig: a kultuszminiszter bölcsessége lehetővé tette, hogy rendezői akadémiát szervezzenek és ez az akadémia most, január folyamán megnyíljon. Igy megoldódik az utánpótlás, a szakszerű képzés, a rendezéssel foglalkozni akaró fiatalok nevelése és ezzel együtt a jövő szempontjából oly fontos — színpadi, kulturális továbbfejlődés biztosítása. Igen ám, de mi lesz a filmnél — vethetjük fel a kérdést, amely éppen olyan lényeges, akár a színpadé volt. Hetekkel ezelőtt, fehér asztalnál, beszélgettünk Balogh László miniszteri tanácsossal, a nemzeti filmbizottság kitűnő főtitkárával, aki maga is hangoztatta: itt volna az ideje a filmrendezők akadémiájának megvalósítására, vagy legalább egy szemináriun létesítésére. A kérdés ugyanis sokkal komolyabb, mint amilyennek első pillanatban látszik! A film szempontjából sokkal több a rendező, szerepe jóval jelentőségteljesebb, mint a színpadon. Emlékezzünk csak vissza a néma film sikerének idejére, amikor az Abel Gencock, a rendezők voltak mindenütt a reklámplakátok első helyén, nem a színészek! Az elindulásnak ez a fémjelzése már akkor elárulta, hogy a rendező mindent jelent: bizalmat a közönség felé, a tehetség és a gyakorlati tudás érvényesítését a szereplőknél, a forgatókönyvíróknál pedig azt az irányítást, amelyre nemcsak szükség van, hanem a film sikere szempontjából fontos is.

A magyar filmgyártás (nagy külföldi versenyfutás hiányában) hatalmas lendületet vett. Évi 50 vagy 60 film gyártása a mi szempontunkból hatalmas számot jelent! Ez az 50—60 film egy esztendőben, három filmgyárunkkal együtt legalább ötezer embert foglalkoztat, tehát ötezer család kenyerét jelenti. Többszáz színész, muzsikus, filmszakember, díszletmunkás, operatőr, laboratóriumi személyzet adja ki ezt a nagy számot. Ugyanakkor alig három-négy olyan rendezőnk van, akik európai nívót képviselnek és akik képességükkel, tudásukkal felvehetik a versenyt idegen országok szakemberevel. És ennek a kicsi létszámnak feltétlenül az az oka, hogy a film iránt érdeklődő fiatalabb nemzedék nem nyerhet és nem kaphat sehol megfelelő képzést. Az a bizonyos, nálunk annyira divatba jött „gyakornok" vagy „segédfelvételező" cím és rang csak éppen arra jó, hogy valakit megkódítson a film számára, de nem a tudás és még kevésbé az ismeretek megszerzésére. Azután ott vannak az úgynevezett protekciósak, akik esetleg a zsebükben lévő tőke, az általuk összehozott vállalkozás segítségével, vagy még inkább: a filmgyártó nagybácsi jóvoltából — szinte napok alatt rendezőkké alakultak át! Igy azután nem is lehet csodálni azt, hogy nálunk olyan nagy szerepe van a sokat felemlegetett „pékeknek" és „henteseknek", a producer uraknak, akik természetesen még mindig jobban bíznak saját irodalmi ítéletükben, rendezői ismereteikben, mint a botcsinálta rendezőkben, hiszen (valljuk be) mégis csak ők adják a pénzt, ők viselik a rizikót és a kétes kimenetelű üzlet reméli eredményeit!

És felhozhatnánk még igen-igen sok példát annak az alátámasztására, hogy a magyar filmgyártásnak nem most, hanem már tegnapelőtt szüksége lett volna a filmrendezői továbblépés intézményére! Kívánja ezt a gyártás, amely milliókkal dolgozik, a magyar irodalom, amely nívót és kultúrát követel és a nézőközönség amely irányítható és ha jót kap, akkor mindig jót is akar látni! Minden tekintetben igazat kell adnunk Radványi Gézának, aki éppen a napokban jelentette ki: a háború négy esztendejét arra kellett volna felhasználni, hogy minden magyar tehetség latbavetésével néhány, az átlagon felüli, komoly filmmel megalapozzuk a magyar film hitelét a külföldön, hogy a külföldi vevőnek akkor is eszébe jusson a magyar film, amikor majd válogathat az egész világ filmtermékei között! ... Komoly szavak ezek, értelmük mély és elgondolkoztató. Négy esztendővel ezelőtt az átlagnívón álló magyar film a legjobb esetben egy hétig volt a fővárosi filmszínházak műsorán. Ezt bizonyíthatja minden mozis és minden filmes? Emlékszem, valósággal ingalommal figyeltük, hogy a Rádiusz, Fórum vagy a Royal Apolló műsorán megmarad-e a második héten is az „X. Y." című filmujdonság? Ezzel szemben most a legrikítóbb óceaniság is hónapokig „vonz táblás házat" a nagyérdemű közönség köréből. Ez a helyzet ne tévesszen meg senkit, hanem inkább tessék elgondolkozni rajta. A magyar film most „konjunktúrában" lubickol, mert nincs számottevő konkurrencia. De a magyar filmgyártás felsőbb irányítóinak a jövővel is kell törődni és az a jövő elsősorban is rendezőket követel. A rendező mindenütt univerzális képességű szakember, akinek nem elég a lelkesedés hanem szüksége van arra a gyakorlati tudásra, amelyet máshol, mint filmgyárban és nagytudású kollégák társaságában nem szerezhet meg. Ezért van szükség, mulhatatlan szükség az államilag irányított rendezői tanfolyamra! Elvégre az anyagunk, a „képző anyag" megvan: Bánky Viktor, Radványi Géza és Szőts István, mint csúcsrendezők igen kiváló előadók is volnának, míg a további ismeretek kibővítésére ott van az az egy-két igen kitűnő gyártó, esztétikus és forgatókönyvíró, valamint az igen kitűnő technikai szakemberek egész sora, akiktől igenis lehet tanulni és akiknek kezében jó helyen volnának azok a filmmel kacérkodó rendezőjelöltek, akik egyelőként így csak ártanak a magyar filmgyártásnak, vagy pedig elsikkadnak és eltűnnek az ismeretlenségben!

És ha már a gyakorlati példák felsorolásánál tartunk, említsük meg pár szóban azt, hogy a nemzeti filmbizottságot alig terhelné különösebb kiadás a rendezők tanfolyamával vagy szemináriumával. Helyiség bőségesen akad, akár a Hunniában, akár a Filmirodában, ugyanígy van nélkülözhető filmfelvevőgép, sőt még nyers film is! Mindössze a tiszteletdíjak adnák azt, a többletet, amelyhez, úgy hiszem, a gyártók is szívesen hozzájárulnának. Elvégre elsősorban őket, az ő céljaikat, jövőjüket szolgálná a rendezőjelöltek fejtágítója!

Dékány András

Női ruhák Nádor ruha az igényes vevő ruhája V. NADOR-UTCA 1

* **Dobai Béla** szerzői estje. A nemzeti hűtőegyesület január 11-én délután 5 órakor a Gellért-szálló zeneterében irodalmi délutánt tart Dobai Béla, a tehetséges fiatal népi költő közreműködésével. A műsoron rajta kívül többek között még Gy. Csikle Valéria, Szörcsey Nóra, Bodor Pálma, Benkő András Orbai M. Tbolya szerepel. Zongorán kísér Kály Mária.

* **A „Valamit visz a víz" bemutatója.** Filmeseménynek ígérkezik a Zilahy-regény filmváltozatának, a „Valamit visz a víz" című ujdonságnak bemutatása. Az új művészi magyar film néhány nap mulva kerül a közönség elé az egyik előkelő budapesti filmszínházban. Az ujdonságot a Pegazus gyártotta és a vállalat a filmujdonság ban a népszerű nevek egész sorát vonultatta fel. Zilahy Lajos regényét, mint ismeretes, Oláh Gusztáv, az Operaház főrendezője rendezte, a regény két híres főalakját Karádi Katalin és Jávor Pál személyesíti meg, hogy csak pár nevet említsünk abból a kitűnő gárdából, amelyik művészi tudásának és tehetségének legjavát adta a „Valamit visz a víz" felvételeinél.

* **Boldog idők: az újszövetség első magyar filmje.** A valódi boldogságot csak a küzdelmek, a szenvedések akadályain érhetjük el: ezt az igazságot példázza a „Boldog idők" című magyar filmujdonság, amelyet a Jupiter vállalkozás néhány nap mulva bemutat. A történetet Barabás Pál írta és egy házaspárnak egymásratalálását mutatja meg. Az igazi író élesszemű meglátásai bonyolítják a változatos játékot, amelyet Rodriguez Endre rendezése vitt a filmszalagra. Karády Katalin és Ajtay Andor alakítja a házaspárt, mellettük kitűnően Bilinszky Ibolya és Mihályi Ernő kapott hálás feladatot. A film muzsikáját és néhány Karády-dalt Malcsiner Béla komponálta.

Madách Színház Pénteken, január 14-én, este fél 7 órakor először
Szelecsky Zita és Várkonyi Zoltán lépt vel
Első Anna és Harmadik Károly
Manfried Röss ner vigjátéka.

Karl Böhm a filharmóniai zenekar élén

Közönségünknek korábban egyizben már alkalma volt Karl Böhm zenekari művészetéből kivenni a részét, deránk filharmonikusainak azonban csak most, évadjuk negyedik bérleti hangversenyén ismerkedtek meg a kiváló német karmesterrel. Vendégünk művészi pályafutása húsz-egynehány évvel ezelőtt Grázból indult el és a nagy német zenei gócpontokon át képességei a bécsi Állami operaház igazgatói székébe vezették. Böhm a zenekarvezetőknek abból a fajtából való, akire *mindig számítani lehet* és akire az *együttes bizton rábízhatja magát*. Mélyreható tárgyismerete, hozzáértése, gazdag zenekari tapasztalata, éles plasztikával kirajzolódó világos látomása, a részleteket megvilágító, minden szépen átgondolt és egységbe foglaló értelmezése: mind olyan karmesteri erények, amelyek alapját képezik a vezénylés nagyvonalú bűbájosságának. Böhm a kiegyensúlyozottság, a rend, a forma, s a *tiszta értelem muzsikusa*. Világos tárgyilagosságából fakadó józan érzésvilága még a költői szárnyalás tetőfokán sem hagyja elmagamarad az írott zenei anyag, a kottafejek tiszteletének, logikus elrendeződésének. Ezzel korántsem akarjuk azt mondani, hogy nem egyéniség. Talán nem a „nagyok" közül való, de *kiegyensúlyozottság, kultúrált és fegyelmezett művészélek*. Keze alatt zenekarunk ezuttal ismét megmutatta, hogy avatott vezénylő irányításával mennyire alkalmakodó, ingadozó finom hangszerré tud válni. A teltebb zengő vonóshangzásokban éppen olyan szépnek tűnt lett, mint a fafúvók finom, melegszínű hangszólóban s a rézfúvók érces (de nem harsogó) színeiben.

Ha a hangversennyel kapcsolatban *kifogást emelünk*, azt a műsora miatt tesszük. Nem tudjuk, milyen elgondolás vezeti karmestereinket, amikor szinte kivétel nélkül a szerintük jól bevált, de *nálunk már szinte unos-untig leyátszott, elcsépelt műsorral lépnek a hangversenydobogóra*. Egy-egy népszerű operanyitány, Richard Strauss (remekbe gészkszűrt esetleg Liszt) valamelyik szimfonikus költeménye, Brahms, vagy Beethoven egyik szimfóniája — lassacskán ez lesz a műsorsablon. Ez alkalommal Weber Bűvös vadász nyitányát hallottuk, vérbeli programzene-felépítésben. Utána az óvatosan már másodízben hallott „Hárfás és mezei ének" csendült fel. Strausszok ez a fiatalkori műve csupa fény és ragyogás, bőséges tartalom azonban annál kevesebb. Böhm itt is *elsőrangú* volt, bár mintha a kifogások helyett maga is több tartalmi értéket szeretett volna felmutatni. Ez azután helyenként elhalványította a straussi muzsika pompáját. A hangverseny befejező *Brahms* második szimfóniának megszólaltatásával azonban annál magasabbra bontakoztak ki azok a mély kvalitások, amelyek a karmesteri Brahms-képekben rejlenek. Közönségünk mind a vendégkarmestert, mind pedig az együttest egész estre méltóan ünnepelte. (L.)

* **Az első — rádiközvetítése.** Az Új Magyar Színház nagysikerű darabját, Kerecsendi-Kiss Márton „Az első" című színművét január 11-én a rádió közvetíti. Ezzel a közvetítéssel a játék a vidékre is elkerül és bizonnyal újabb réteggel szaporítja majd az érdeklődők számát. A színmű január 8-án jutott el a hatvenötödik előadás jubileumához és változatlanul a bemutató színészgárdájával hallad az újabb jubileum felé. A játékot Páger Antal rendezte s ő maga játssza a férfifőszerepet is Dayka Margit, Bulla Elma, Halassy Mariska, Juhász József, Pataky Miklós, Gárday Lajos, Cz. Turán Endre és Sugár Lajos társaságában.

* **„Dallamok Magyarországról"** címmel az Europasender Grácból másnélórás magyar műsort közvetített. A hangversenyen a Vécsey-vonósnégyes Bartók első vonósnégyesét adta elő, Korb Endre Kodály-dalt énekelt, Kiss Judith Dohnányi C-dur rapszódiáját szólaltatta meg, Szentgyörgyi László Liszt egyik művét hegedülte, végül a bécsi rádiózenekar Max Schönherr vezényletével Geszler György szimfonietáját játszotta.

* **Énekkari hangversenysorozatának második estjét** rendezi a daloszövetség vasárnap este fél 7 órai kezdettel a zeneakadémiai főiskola nagytermében. Az estén két kiváló férfikar, a budai dalárda és a székesfőváros közelmultban egyesített tagjainak hatalmas énekkara működik közre és fellép a hangversenyen Basilides Mária, valamint Hír Sári. Basilides Mária Kodály szerzeményeket énekel, Hír Sári pedig Liszt Halálfiának szólaltatja meg zenekarral. A hangversenyt, amelyen az énekkarok a megújult magyar énekkari művészet legkiválóbb alkotásait szólaltatják meg, Kovács Andor és Lisznyai Szabó Gábor vezényli.

A vasárnap katolikus egyházi zenéje

Január 9-én, vasárnap a főváros katolikus templomaiban a népénekes szentmisék kötelező énekrendje a Szent vagy Uram gyüjteményből a következő: 230. Szeretettel jönnek hozzád, 23. Istenszerelmek, 151. Zengjünk Jézus Szent Nevének.

A koronázó főtemplom ének- és zenekara délelőtt 10 órakor Haydn: Nelson-misáját adja elő, vezényel Bárdos Lajos, orgonál Várhelyi Antal. A magánszólamokat Farkas Ilonka, Máthé Jolán és Mally Győző énekli.

A belvárosi főplébániatemplom ének- és zenekara délelőtt 10 órakor Berg Ottó vezetésével és Keresztby Jenő orgonakíséretével a következőket adja elő: Halmos: „Nap" mise Harmat: Tuleruq Jesum. A 12 órai kiséretén a következő énekek kerülnek bemutatásra: Palestrina: Kyrie ..., Goller: Tuleruni Jesum, Keresztby: O salutaris Hostia, Deményi: Üdvözöllek légy.

A Szent István-bazilika énekkara Hármat Artur közreműködésével délelőtt 10 órakor Josquin de Pres: Missa „Pange lingua" Offertoriuma, Harmat A.: Tuleruni Jesum, Missa végén Harmat: Mind a világ. A többi változó rész gregorián korális. A 12 órai szentmisén karácsonyi énekeket ad elő az énekkar.

A-25-76

Kollektivizmus a művészetben?

A Nemzeti Szalon kiállítása

Sokszor hangoztatott megállapítás, hogy a művészek élnek legegyénibb életet: mindegyik behúzódik odujába, műtermébe, mindegyik keresi a maga művészeti igazságát, járja a külön útját. Nemcsak a közönségtől zárkózik el, hanem elkülönül művésztársaitól is. Ha esetleg bemutatja művészetét, képeit, vagy szobrait, legszívesebben egyéni kiállítást rendez, amiben az „elefántcsont-torony" kifejezésre juthat.

A kérdés az, vajjon ezek a megállapítások általánosíthatók-e?

A feleletet az egyik utóbbi kiállítás adja meg nekünk.

A napokban nyílt meg ugyanis a Nemzeti Szalon kiállítóhelyiségében a „8 festő, 8 szobrász" kiállítása. Tizenhat magyar, harminc-negyvenéves művész itt mutatja be immár ötödször legújabb munkáit a fővárosi közönségnek. 1936 óta úgyszólván mind a tizenhat művész együtt van jóban-rosszban. Legtöbbje együtt is indult a Képzőművészeti Főiskolán, egymásután voltak a római magyar ösztöndíjasok, azután egymás mellett szerepeltek magyar kiállításokon, más-más stílusirányt képviseltek, egymással szembenálltak pályázatokon és mégis együtt maradtak. Igazi pályatársak tehát ezek a művészek.

A festők közül, akik elindultak, Szabados Jenő nincs többé! Az oroszok elleni harcban hősi halált halt és most a kiállításon ő a kilencedik festő!

A többiek közül is csak hat vérbeli festőművész (Bartha László, Heintz Henrik, Hincz Gyula, Iván Szilárd, Jeges Erhő, Udvary Pál), mert kettő inkább grafikus (Varga N. Lajos és Kaveczky Zoltán). Heintz és Jeges a mai magyar történeti festés úttörői, Udvary és Iván Szilárd olajképei megbízhatóan jók; Bartha a legfatalabb közülük, de képei mindig élmények; Hincz, akit elsőnek kellett volna említenünk, a színek fantáziadús „muzsikusa".

A szobrászok sora már sokkal egységesebb. Csaknem valamennyien ugyanabból az iskolából kerültek ki, ugyanazt az életutat járták, új utakat kerestek és mégis mindig ugyanazt munkálták: a magyar emlékszerű szobrászat újjáébresztését. Ez már részben sikerült is nekik: Abonyi Grantner Jenő, Antal Károly, Csucs Ferenc, Boldogfalvi Farkas Sándor, Ispánki József, Madarassy Walter, vitéz Szabados Béla és Szomor László szobrait ott látjuk a közterekeu, középületeken. Az emlékszerű szobrászaton kívül többen a magyar éremplasztika legkiválóbb művelői: Madarassy, Ispánki, Farkas és Csucs. De akármilyen úgban is dolgoznak, céljuk közös: a magasrendű művészet!

A „8 festő, 8 szobrász" kiállításán nekünk, közönségnek meg kell látnunk a közös programot, állandó együttes kiállításukban a közös sors vállalását. Egyéniség mind-mind, de munkájukban érezzük a közösség erejét, felelősségvállalást a magyar művészet jövőjéért, ami a mai időkben annyira fontos!

D. J. dr.

„Moziban" voltam ahol minden film csak tiz percig pereg és a cselekményben szó sincs szerelemről

A mai felnőtt generációnak csak igen hiányos fogalmai vannak arról, hogy az iskolákban a tanítás milyen nagy átalakuláson ment át különösen az utolsó húsz esztendőben. Ennek az átalakulásnak egyik jelentős tényezője, hogy különösen a fővárosi iskolában rengeteg oktatófilmet mutatnak be a tanulóifjúságnak, amelyeknek segítségével sokkal előnyösebben tudja magáévá tenni a tananyagot, mint csupán az olvasókönyvek alapján. Budapesten a főváros 1932-ben kezdte meg az oktatófilmek gyártását és ma már ott tartanak, hogy több mint 260 témájú film áll rendelkezésre s nemcsak az elemi, hanem a középfokú, sőt az iparostanonciskolákban is a tanítók, tanárok igénybe veszik az oktatófilmeket, amelyeknek segítségével eredményesebben dolgozhatnak. A fővárosi iskoláiban 157 vetítőgép áll rendelkezésre, de tekintettel arra, hogy egy iskolahelyiségben több különböző osztály is megfordul, 197 fővárosi iskolában dolgozik az oktatófilm. Horony-Pálfi Aurél tanácsos az irányítója az oktatófilmnek, amelynek külön háza van a Kapás-utcában, ahol Kertész István dr. kiváló szakember igazgatásával készítenek újabb és újabb értékes oktatófilmeket.

Ha az iskolában jön a földrajzóra, akkor az oktatófilm a tanulók elé varázsolja például Rio de Janeiro csodálatosszép öblét, amelynek vize egészen közel ér a partokhoz, a hegyek helyenként a tenger szegélyét érik el, de a hosszú partvonalon marad elég széles sík terület a kikötés, rakodás, település céljaira. Látja a tanuló Rio de Janeiro utcai életét, a tarka néptömeget, amint fehérek, indiánok és négerek és kevert fajúak százféle árnyalata békés egyetértésben él és dolgozik. Ha jön a természetrajzóra, akkor a vízerák, tuzokok, elefántok, a vízimadarak élete kerül megkapó képekben a tanterem növendékei elé.

Meglátogattuk a székesfőváros oktatófilmjének központját, ahol több mint 260 témájú filmet gyüjtöttek össze. Vannak filmek, amelyekből huszonöt másolat is készült, úgyhogy a fővárosi iskolákat állandóan el tudják látni megfelelő anyaggal.

Hogy fogalmat alkossunk magunknak a mai modern oktatásról, sok filmet végignéztünk a főváros Kapás-utcai intézetében.

Beszámolunk röviden arról, hogy miket láttunk az előttünk pergő filmkockákban.

Az elsősegélynyujtásról szóló filmből megtudjuk azt, hogy a vérző orrot nem szabad vízzel locsolni, mert a víz megakadályozza a vérrög képződését és igy az orrvérzés folytonosan megmarad. Legcélszerűbb a vérző orrnyílásba tisztított gyapotot helyezni és a két orrcimpát két ujjal összeszorítani. A gyapot felszívja a vért, a további vérzésben útjában áll, ez megalvad és igy természetes vérzés keletkezik az orrban és az orrvérzés elál.

Igen érdekes az a film is, amelynek ez a címe: „Tanuljunk meg baba nyelven." A baba sír, kacag, él, a babának is megvan a maga nyelve, amelyet figyelnünk kell, a kisbaba életmegnyilvánulásaival beszél hozzánk. A baba a mérleg segítségével megmondja nekünk, hogy mennyit hízott és igy megtudjuk, hogy élete első negyedévében naponta körülbelül harminc gramot gyarapszik. Igen sok tanulságos útmutatást ad ez a film, hogy miként kell a kisbabával bánni.

Büszkesége a székesfőváros pedagógiai filmintézetének az a három film, amelyet a rádióleadásról készítettek. Ez olyan tanulságos, hogy a németek megvásárolták tőlünk, mert náluk ehhez hasonló nem készült. A rádióleadás című film gondolatmenete az volt, hogy elkísérjék a hanghullámot a mikrofontól az erősítő és leadó berendezésen át addig, míg modulált elektromágneses hullám nem lesz belőle. Közben a filmen lépésről-lépésre felépítenek egy egyszerű egylámpás leadókészüléket. A trükkfilmtechnika lehetőségének határain belül sorra megismertetik a tanulók a szükséges fizikai eszközök működésével és a kapcsolás sémájával. A film alapján felépített kis leadó biztosan kifogástalanul működnék.

A balatoni télihalászatról készült film díjat nyert a velencei Biennálén. A vízimadarak életéről készült filmből megtudjuk, hogy 1890-ig évente közel száz par kócsag költött a Kisbalatonon, 1921-ben már csak tíz pár, 1929-ben pedig már csak hat pár. Azóta sem nőtt a kócsagok száma. A kihalóban levő kócsagokat, a világ legszebb madarait külön kócsagőr őrzi, nehogy orvvadászok lelőjjék. A kócsag tollu a nádra hull, s ezen a vidéken a legényeknél az a virtus, ha kócsagtollat szerezhet kedvesének, ami azért virtus, mert életveszélyes vállalkozás egy ilyen tollnak a megszerzése a Kisbalaton nádrengetegében.

Van egy kultúrfilm, amelynek ez a címe: A bélbolyhok működése. Embertani szempontból rendkívül tanulságos ez a film, amely megmutatja a bél nyirokerejének az útját a nyirokcsomókon át a főnyirok-törzsbe, amely a fővénába vivén a táplálék anyagát, azt a szív közreműködésével a testbe juttatja.

Megkapóan szép a Hortobágyról készült film, amelynek bemutatása élvezetessé teszi az iskolákban a tanulók számára a földrajztanulást. Amint nézzük a filmen a dálibábos rónát, eszünkbe jut a költő frása:

„Isten e földet tán külön teremtette
S mint selyemkendőt ide terítette,
Gyönyörködni benne".

A film idézi Petőfit is:

„Debrecentől Nagy-Hortobágy messze-van
Debrecentől Hortobágyig szomjaztam."

Büszkesége az intézetnek a repülés elméletéről készült film, amelyben megmagyarázzák a tanulóknak, hogy mi is a repülés lényege, mi a magyarázata annak, hogy a gép felemelkedik a levegőbe és itt biztonságosan folytathatja útját. Megmagyarázzák, hogy a repülőgép kialakulásánál nagy szerepet játszottak azok a megfigyelések, amelyeket a madarak repüléséről végeztek. Ma már korszerűen felszerelt laboratóriumokban vizsgálják meg a repülésre alkalmas felületeket. Ilyen laboratóriummal nálunk a Műegyetem aerodinamikai tanszéke rendelkezik. A vizsgálatok az úgynevezett szélcsatornában folynak le, amely önmagában záródó hatalmas körkeresztmetszetű cső. A szélcsatornában elhelyezett légcsavar, amelyet különlegesen egyenletes forgású villamosgépek forgatnak, a szélcsatornában körbefutó légáramlást idéz elő. A légáram sebessége szabályozható, s így a különböző repülési sebességének megfelelő vizsgálatok végezhetők. A film világosan megmagyarázza, milyen hatóerőnek a következménye az, hogy a repülőgép felemelkedik. Ugyanezt a filmet feldolgozták egyszerű formában is, elemi iskolák részére.

Valóban szenzációs az a film, amelynek ez a címe: Virágból lesz a gyümölcs. Ez a film a rügy- és virágfakadás, a virágnyílás, a beporzás, megtermékenyülés, hervadás, gyümölcsérés életfolyamatait igyekszik közelebb vinni a gyermekhez. Szemünk láttára nyílik ki itt a virág. Látjuk a mozgó szirmokat. Valóban rendkívüli türelem kellett ahhoz, hogy így kivárják a pillanatot, amikor a rügyfakadásból virágba szökik a fa élete.

Négy nagy filmben mutatják be Budapest hegyeit, amelyek a Gellért-hegytől Hüvösvölgyig húzódnak. Egyre fejlődik a filmoktatás, évről-évre több értékes filmmel látták el a fővárosi iskolákat, úgyhogy a jövő generáció élvezetes formában tanulhat. Az államnak is van oktatófilmje, de a helyzet az, hogy más oktató filmet kell bemutatni a fővárosi gyermekeknek és mást a vidékieknek, ez a magyarázata annak, hogy a fővárosi saját hatáskörében gondoskodik arról, hogy az iskolák hozzájussanak ehhez a nagyon modern és hasznos pedagógiai eszközhöz.

Diószeghy Miklós

Nemeséget és okmányait
felkutatja az
Oskutató Intézet
Budapest, VIII., Baross u. 10. Telefon: 140—483.

Kisszakasz
Millimáter sor ára hétköznap 90 fillér, vasárnap és ünnepnap 1,20 P. Legkisebb hirdetés (10 mm) 9.— P, illetve 12.— P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

Száraz, világos
sourain helyiséget
keresek belterületen. Ügynököket díjazok. Ajánlatok JUTTNER, Népszínház-utca 44.

Társ
!!!
Keresztény tőke
Pénzét
gyümölcsöztesse 1000 P után
havi 30—60 P haszonnal
Kössön
Értékálló társulást
Tőkeerőssel
1000—10 millió P-ig
Pénzre fedezet van
Előköltség nincs!
Társuljon
földbérletre 40.000 P-től
Teljeldolgozó üzemhez 15.000—200.000 P-ig
Konzervgyárhoz 50.000 P-től
Parcellázáshoz 200.000 P-vel
Zsákállomshoz 25.000 P-vel
Kalapszalonhoz 20.000 P-vel
Dobozgyárhoz 50.000 P-től
Szénaprésüzemhez 30.000—100.000 P-ig
Filmközönséghez 50.000 P-től
Szatócsüzlethez 10.000 P-vel
Téglagyárhoz 80.000 P-től
Könyvkiadóhoz 10.000 P-től
Vegyiüzemhez 25.000—100.000 P-ig
Bognyállathoz 50.000 P-vel
Üzemrendezői
Szóraloztító üzembe
30.000 P-ig
Gyümölcsszáldségekhez 100.000—200.000 P-vel
Vasüzlethez 15—50.000 P-ig
Rádió-kerékpárhoz 60.000 P-vel
Malomberlethez
Nyomdához 250.000 P-vel
Sajtóvállalathoz 1 millió P-ig
Eladó-átadó
üzletek, üzemek, gyárak, földek, házak karhatók
Forgalmi Iroda
Rákóczi-út 61. III. 6

Foglalkozás
Munkásnőket felvesznek
Jelentkezés héttőn és csütörtökön 8 órakor Magyar Wolframlampagyár, Budapest, Váci-út 99 szám alatt.

Juris utr.
40 éves, vállal felolvasási munkát, időseb bnál. Napi pár órára. Képzesebb ápolást igénylő bánásmódra a legteljesebb mértékben számithat. Cím: Gömöri, XIV., Mexikói-út 52/a., félem. 2.

KEZDŐ, fiatal TISZTVISELŐNŐT szép irással, esküreteiről megbízhatót felvesznek. Saját irású ajánlatot „Gépirónak előnyben" jeligével kér Leopold Gyula hirdetővállalat, Erzsébet-körút 39.

TEJIVÓBAN vagy KÁVÉZÓBAN gyakorlott kiszolgáló-kisasszony teljes ellátással elhelyezkedne. Ajánlatok „Keresztény" jeligére a kiadóhivatalba.

Ügyvédi irodába délutánra keresztény, gyakorlott
gyors és gépirónőt
keresek. Telefon: 122-044.

Textilüzlet berendezés eladó
Megtekinthető: IV., Bécsi-utca 1. félemelet. Gráner testvérek.

Ruházkodás
PERZSA- RÓKA- SEAL-
BUNDÁK
SZEMERE SZUCSNÁL.
Erzsébet-körút 26.
Második emeleten!

Perzsa és szürke
mókusbundák, alkalmi tűrőka, seal és különféle bundák rendelésre. Átszabás eredeti modellek után. — BISCHINGER SZUCS, Kálvin-tér 2. I. 4.

Női kosztüm
KÉSZÍTÉSSÉT FÉRFIRUHÁBÓL UJRA VÁLLALOK MÁRCIUSI SZÁLLITÁSRA. HA MOST RENDELIK MEG OBERMANN Kálvin-tér 2. sz. Telefon: 382-282.

Szőnyeg
Vegyünk olcsón és simyen
szőnyegeket
Antikart Rt. Pilvax köz Telefon: 184-411

MAGYAR-PERZSA
szőnyeget és hasonló GYAPJU-SZŐNYEGET eisebb nagyobb tételben VESZEK Gerstl István-út 28. sz. Telefon: 426-947

Valódi és magyar perzsák, erdélyi perzsák, torontáli szőnyegek, rongyszőnyegek eladása és vétele: KLEIN ÖDÖN SZŐNYEGÜZLETÉBEN. IV. KECSKEMÉTI UTCA 11. Telefon: 137-969

Ingatlan
VILLÁT
5—8 szobás (esetleg nagyobbat) úri rajonban, bekölözhetőt (cseréiakás van) MEGVÁSÁRLÁSRA keresünk 1,000 0 0 ig. Zwillinger Győző, Rákóczi-út 12. Telefon: 426-949.

Öröklakás
Öröklakás
Első- ú kivitelű, központi fűtéses, bekölözhető, 3 szoba-hallos, összkomfortos
öröklakás és 3 öröküzlethelyiség eladó
Bővebbet hétköznap 9—2 óráig MIKLÓS KÁROLY épitésvállalkozónál, XI., Tündérlaki-mélyút 6. Telefon: 269-005.

Üzlet
Üzlethelyiséget keresek
(berendezéssel) forgalmas főútvonalon sürgősen divatáru céljára. Ajánlatokat „Jó kirakatok" jeligére a kiadóba.

Telek
Ajándéka legyen maradandó!
Börzsönyligeten
(magyar Sváje)
újonnan parcellázott részen közvetlen a múút mellett, az épülő modern strand közelében, gyönyörű TELKEK kaphatók 2—10 pengős négyszögölenkénti áriban. A területen közkút, műút mentén villanyvezeték. Téli-nyári sportlehetőségek. Kiszállítás díjtalan.
Parcellázási iroda: Baross tér 17. I. emelet 9.
Telefon: 421-373.

Börzsönyligeten telkek
□-ölenként 9—20 pengőig
IFJ. GALHEGYI parc. vállalatnál, V., Kresz Géza-utca 11. Tel.: 329-285.

Erdei parcellázás
Monori-Erdőnyaralón 150-250 öles villatelkek a rajtalevő ősfákkal
ÖLENKÉNT 22 P-TÓL.
Vasútállomás, betonút, strandfürdő, kiépített utcák, villany. Érdeklődés, díjtalan kiszállítás: VII. Erzsébet-körút 1. II. em. 32. Telefon: 425 448.

Kisvelencén
a vasúttól 4—5 percre, gyönyörű kilátású TELKEK olcsón kaphatók. Parcellázási iroda, Attila-utca 86. Telefon: 360-371

Százhenyilhegyen néhány
weekendtelek
megbízásból 14.000 pen. ö öl eladó. Ir. 184-386. hétfőn 10-től.

Lakás
Lakásügyét
pontosan és tekintetesen intézi el (délelőtt) Dr Bárdossy rodalja V Nádor u 21 T: 114-614

ELCSERÉLNÉM 3 szoba, komfortos budafoki villalakásomat régi alapbérrel, hasonló nagyságú budai lakásra. „Komoly" jeligére.

Német úr, aki időnként csak néhány napot tölt Budapesten, **2, esetleg 1 szobás komfortos lakészt keres** Passzát környékén. Ajánlatok „Keresztény családnál" jeligére PATAK - hirdetőirodába, Vilmos császár-út 29.

BUDAPESTRŐL vagy pestkörnyéki Ungvárra helyezett tisztviselővel, vagy odaköltözőnővel akaróval UNGVÁRI olcsóbérű, a város központjában levő 4 szobás LAKÁSOMAT ELCSERÉLNÉM. „Ungvár" jeligére a kiadóba.

Éves bérletre
keresek lehetőleg üdülőhelyen 3—4 szobás, önálló kertes házat. Ajánlatokat „Pihenés" jeligére a kiadóba kérek.

A-25-77

Tasnádi-Nagy András nyitotta meg a Magyar Jövő-szövetség fiatal képzőművészeinek kiállítását

A Magyar Jövő-szövetségbe tömörült fiatal képzőművészek a társadalmi egyesületek szövetségének helyiségeiben reprezentatív kiállítást rendeztek, amelyen az új magyar képzőművész-generáció alkotásait mutatják be. A kiállítást pénteken este nyitotta meg *Tasnádi-Nagy* András államtitkár. A termeket zsúfolásig megtöltötte az előkelő közönség, melynek soraiban megjelentek: a kultuszminisztérium képviseletében vitéz *Háász* Aladár miniszteri tanácsos, a Tesz képviseletében *Szörtsey* József ügyvezető-elnök, *Báthory-Hüttner* János kormányfőtanácsos és *Javornitzky* Jenő társelnökök, a Magyar Jövő-szövetség részéről ott voltak *Petress* József, az Oti alelnöke, *Eszterhás* István író, *Gedényi* Mihály szerkesztő, *Szöllössy* László dr. főorvos, ügyvezető-igazgató és *Kubinyi* Lászlóné.

A szövetség nevében *Bánsághy* György országgyűlési képviselő üdvözölte *Tasnádi-Nagy* András államtitkárt, aki megköszönte az üdvözlést, s nagyhatású beszéddel nyitotta meg a kiállítást, amelyben egyebek között így szólt:

— Ez a kiállítás valóban *a magyar jövő kiállítása, amely magyar művészetet ad.* A magyar művész a maga magyar lelkét, annak titokzatos, megkülönböztető vonásait ruházza rá a maga műalkotásaira és ezzel lesz művészete magyar művészetté.

A közönség nagy tapssal fogadta az államtitkár beszédét, aki ezután megtekintette a kiállítás anyagát. A kiállítók közül *Antal Károly*, *Buzi* Barnabás, *Dabóczi* Mihály, *Döbrentey* Károly, *Dörre* Magda, *Gádor* Emil, *Kálmán* Viktor, *Keresényi* Jenő, *Mágori-Varga* Béla, *Németh* Nándor, *Szervánszky* Jenő, *Vargha* Ferenc alkotásai arattak különösen sikert. Ezek a művészek kivétel nélkül különböző ösztöndíjakkal járták a külföldet és többen közülük hazai és külföldi díjakat is nyertek. Így *Mágori-Varga* Béla és *Antal* Károly a közelmultban a Vatikán ösztöndíját nyerték el.

A teljesen új irányú művészek munkáit a megnyitó közönsége nagy tetszéssel szemlélte s több képet és szobrot már az első napon eladtak. A kiállítás két hétig marad nyitva.

Antal Károly

Magy. Nz. 1937. XII. 18.

majorosgyerek dühödten kapálódzik a tajtékzó zúgóban, a molnár a szünetlen zakatoló malom ablakából veszettül vágtató tehén szarvai közé esik, a majorosné verekvő cselédjét galoppban pofozza a küszöbön és még a báránykákat is dróton rángatja örök ugrándozásba valami rejtett gépezet. Annál csodálatosabb, hogy minden romlás közepén a jólnevelt bádogkacsák minő méla körökben uszkálnak egy hangtalan szökőkút csepp medencéjében szünetlenül körül-körül... akárcsak a tiszteletreméltó képviselő és szenátor urak, kik a Palais Bourbon és a Palais Médici ablaktalan körtermeiben ugyanily

A N T A L K Á R O L Y

szobrász

Bp.Jablonkai u.37. 687-193

Bp.1909.- A bp-i képzőművészeti főiskolán tanult,római ösztöndijas, 1978-tól főiskolai tanár.

Főbb egyházi munkái:

Szent István koronázása,dombormű az esztergomi Szt.Tamás hegy oldalában 1938.

Julián barát Budavár 1939

Madonna Bp.városmajori kert 1943

12 apostol szobra,pécsi dóm 1961.

Bp.Zsigmond téri Szentháromság restaurálása 1973

A-25-78

Antal Károly

A-25-79

Egy évtizeden át Kemenesalja szobrásza volt

Antal Károly Kossuth-díja

Antal Károly már túl van a nyolcvanon, most, március 15-én vehette át a Kossuth-díjat. (Budapesten született, lakása és műterme Budán van.) Ő maga aligha álmodott erről az elismerésről. De nagyon jó, hogy az idős mester megérhette ezt, s szívből köszönthettük arról a vidékről, ahol nehéz korszakában barátaivá szegődhettünk.

A hetvenes években a Kemenesalja lett alkotó világa, Berzsenyi egyházashetyei szobra — amivel mégis megbízták — hozta el ide, a híres Julianus barát, a Kőrösi Csoma Sándor és más rangos alkotások szobrászművészét. Élnie kellett, vállalnia a ritkán felajánlott megbízásokat.

1977. december 5-én kelt levelében ezt írja: „...Foglalkozom egy olyan gondolattal, hogy segítséget kérek. De mire valami segítség beindul... maradék hite is elmegy az embernek.

Csacsi

Berzsenyi

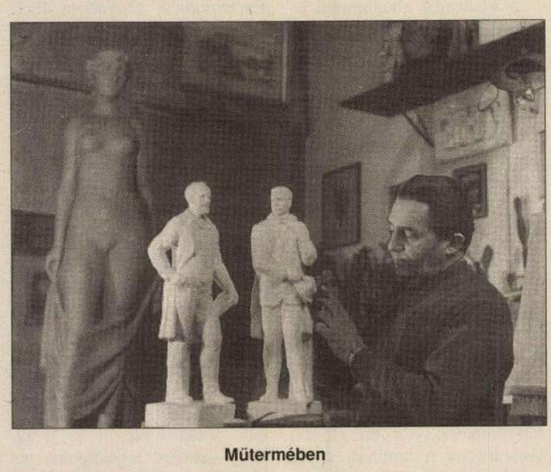

Műtermében

Valami más megélhetést kell kitalálni, mert unom már az egyenlőtlen harcot, nem adom be a derekamat egy divatos, kozmopolita harácsolásnak. Ha nem kell a képességem, csak a szabadidőmben fogok szobrászkodni. Elmegyek valami cserepeshez vagy kerámiushoz dolgozni..."

Így lett ő ténylegesen tíz vagy több évig Celldömölk és vidéke szobrásza. Ebbe a próbálkozásba sok minden beletartozik, alkotásainak többsége maradandó. Ő készítette a felszabadulási emlékművet is, az egyházashetyei Berzsenyi, az ostffyasszonyfai Petőfi, a sághegyi Eötvös és a celli vasúti emlékoszlopot, ősi sághegyi kerámia-kultúra másolatait, plakettek sorát egészen a jánosházi vár megformálásáig.

Antal Károly gyűjteményes kiállítása — előtte sehol — Celldömölkön volt, 1973-ban.

— Szeretném valaha együtt látni alkotásaimat — emlegette —, hisz szobraim a Magyar Nemzeti Galériától Rómáig, Firenzétől New Yorkig köz- és magángyűjteményekben vannak, de a műterem ma is tele, lenne mit felmutatni.

Ilyen hangulatban készült a Kemenesaljai Művelődési Központban a celli kiállítása, 21 szobrának, több éremnek, plakettnek a bemutatásával.

Antal Károlyt, születésének 70. évfordulója alkalmából, felterjesztették kitüntetésre. A Kulturális Minisztériumból 1979. június 7. keltezéssel olyan válasz érkezett, hogy az Elnöki Tanács által megadott keret nem ad lehetőséget.

Írják: „Kizárólag ez az oka annak, hogy Antal Károly szobrászművészt 70. születésnapja alkalmából nem tudjuk kormánykitüntetésben részesíteni."

Félve hoztuk tudomására. Látszatra megnyugodott, de föltette a kérdést: „Hogy milyen művész vagyok? Döntsék el, akik megtekintik munkáimat szerte az országban, így a nálatok lévőket is a Kemenesalján." A nehezebb éveiben nálunk „meghúzódó" szobrász nem szakadt el Kemenesaljától, bár a betegség s talán az idősebb kor is gyérítette a kapcsolatokat. Most, amikor Kossuth-díját átadták, biztosan gondol e tájékra is, hisz minden nehézség ellenére vannak felejthetetlenül szép emlékei is.

Dala József

Film:

Kapcsolatok — Avagy vak vezet látót...?

Gyerekkel és kutyával mindig sikeres egy film, ám ahhoz, hogy valaki egy vak embert válasszon főhősül, mint ezt *Martin Brest* rendező tette, ahhoz nagy bátorság kell. S hogy bejött a siker, persze olyan főszereplő is szükségeltetik, mint *Al Pacino*, a friss Oscar-díjas.

Egy kicsit hosszú — több mint kétórás —, egy kicsit túl cizellált talán ez a film, amely mondanivalójával mégis kitűnik a kaland- és horrorsorból. A világról, rólunk, emberi kapcsolatainkról szól, s két nagyon különböző egyéniségű ember ebben a prizma. Az önhibájából megvakult alezredes és az életbe most induló fiatalember sorsa egy hétvégén, néhány órára összekapcsolódik, s e kényszerű együttlétben sorsuk kinyílik, rejtett bugyrai feltárulnak, a két ember hat egymásra.

A tartással bíró, kiábrándult, sokat megélt, de saját szerencsétlenségébe zárt felnőtt és a világ igazságtalanságaival csak most ismerkedő kamasz egymásba kapaszkodása megrendítő pillanatokat tartogat, pedig nem történik semmi különös, csupán két ember ezután máshogy viszonyul a világhoz, környezetéhez...

A humort és a szókimondást sem nélkülöző történetben a kamaszt alakító *Chris O'Donnell* félszeg rebbenései, mosolyai, rácsodálkozásai csak kiemelik az igazi sztár-játékot, *Al Pacinoét*. De játék-e az övé, vagy inkább a tökéletes azonosulás a figurával?! Erőszakos, kiállhatatlan, megkeseredett, gyűlölködő, ugyanakkor szeretetreméltó, melegszívű és igazságosztó — teljes ember sötét börtönében is. Nehezen tudjuk megszeretni, de aztán nagyon. A színésznek nincs üresjárata, nemcsak a filmtörténeti értékű tangóval, vagy a kollégiumban a fiúért való kiállásban ragad magával bennünket, hiteles a legapróbb mozzanatokban is. Nem sajnálatra méltó, könyörületre szoruló vak, hanem olyan ember, akinek tartása van, kiállása az igazság mellett — másért is.

Sok üzenet van ebben a filmben számunkra is. Átélhetően figyelmeztet arra, hogy törékeny kapcsolatrendszerünkben figyelnünk kell egymásra, hogy a tapasztaltabb, az idősebb felelős a fiatalságban rejlő jövőért, ha az emberiesség szerint élünk, vak is vezethet látót...!

Szakály Éva

Aranydiplomát fújtak...

Fúvószenei est Szombathelyen

Vásárokon, bálokon, ünepségeken, a tereken gyakran halljuk a szombathelyi ifjúsági fúvószenekart, amely tizenegy éve alakult, s a Bartók Béla Zeneiskola valamint a Művelődési és Sportház gondoskodik fenntartásáról. *Neszmélyi András* és *Táky György* karnagyok állnak az ötvenhét tagú együttes élén: 10-18 éves fiatalok fújják a hangszereket, a Bartók Béla Zeneiskola jelenlegi, illetve volt növendékei — az utóbbiak közül többen már zenei szakközépiskolások.

A fiatal együttes szép színfolt el. Az együttes most készül az újabb ilyen nagy megmérettetésre: április 2. és 4. között Salgótarjánban rendezik meg a zeneiskolai zenekarok második országos seregszemléjét. Ez előtt az új próbatétel előtt szeretne a tavaly nívódíjjal is kitüntetett zenekar főpróbaképp idehaza is bemutatkozni versenyprogramjával: ma este fél hétkor a Bartók Teremben adnak az ifjú fúvósok koncertet *Neszmélyi András* vezényelésével. Nemcsak azokat várják, akik szeretik a fúvósmuzsikát, hanem várják a szponzorokat is.

Szombathely kulturális palettáján, nemcsak közreműködik a különféle rendezvényeken, hanem gyakran ad önálló koncerteket is. Szinte mindig csúcsformában van, ezt minősítései is mutatják. 1988-ban a Népművelési Intézet országos minősítési rendszerében az ifjúsági fúvószenekar — a felnőtt zenekarok kategóriájában! — aranydiplomát kapott, 1991-ben az I. Országos Zeneiskolai Zenekarok versenyén első helyezést ért Mert a további eredményes munkához támogatás kell, ezért hívták életre az Ifjúsági Fúvószenekarért Alapítványt (OTP számlaszáma 853-12760-8), a hangverseny színhelyén is elfogadnak anyagi támogatást. A mai hangversenyen Kraul, Csajkovszkij-W. Hautvast, Hidas, T. Huggens, Lennon-McCartney-W. Hautvast, Hammond-Bettis, Haan; Sneider-Argenbühl-műveket játszanak, s egy eredeti dixielandet. **— lyé —**

Vidám Park: csütörtökön ingyen

Színes rendezvényekkel várja vendégeit a budapesti Vidám Park az 1993-as szezonban. A programról Tari Julianna igazgató számolt be az 1906-ban épült, műemlékként nyilvántartott körhintán rendezett sajtótájékoztatón. Május 29-én és 30-án a gyermeknap alkalmából tini-divatshowt mutatnak be. Három koncert lesz az Óriáskeréknél, fellép — többek között — a Beathoven, a Manhattan, a Republic együttes, Dolly Roll, Szandi és Szikora Róbert.

A Vidám Park a Fővárosi Állat- és Növénykerttel és a Fővárosi Nagycirkusszal közösen is szervez programokat. Áprilisban az állatkerti belépőkkel ingyen látogatható a Vidám Park, ahol az Állatkert április 19-25. között érdekes állatokat mutat be. Júniusban a Fővárosi Nagycirkusz közönsége mehet be cirkuszjegyével a Vidám Parkba. Június 14-20. között a Fővárosi Nagycirkusz artistái adnak műsort a Vidám Parkban.

A gondokról is szó esett. A vállalat nyeresége csak az önfenntartására elegendő. Nem jut pénz a már háború előtt is üzemelő játékok felújítására, és nincs lehetőségük új berendezések vásárlására sem. (Utolsó szerzeményük az 1990-ben vásárolt Pirat.) Ennek ellenére április 1. és június 10. között csütörtökönként ingyenes lesz a belépés. Részvénytársasággá alakultak. Később — a koppenhágaihoz hasonlóan — század eleji hangulatot és a modern stílust ötvöző vidám parkot hoznának létre.

Moulin Rouge-botrány

Minden valós alapot nélkülöznek azok a híresztelések, amelyek azt sugallják, mintha Demszky Gábor főpolgármesternek bármi köze lenne a budapesti Moulin Rouge-ban kialakult törvénytelen helyzethez — mondotta Marschall Miklós főpolgármester-helyettes. A város vezetése az épülettulajdonos önkormányzat nevében már múlt év novemberében felmondta a hosszú ideje gyanúsan alacsony bérleti díjról szóló szerződést. Az ügy a bíróságon folytatódik, mivel a bérlő nem volt hajlandó kiköltözni az épületből. A Fővárosi Önkormányzat a Moulin Rouge semmilyen átalakításához nem járul hozzá, mivel a Pesti Broadway koncepciójához illeszkedő kulturális létesítményt szeretne létrehozni e patinás helyen. A bérlő jogtalanul még az épület belsejét is átalakította, kávézót nyitott.

Nyelvoktatási konferencia Szombathelyen

Három évvel ezelőtt a TIT Vas Megyei Nyelviskolájának kezdeményezésére rendezték meg Szombathelyen az első dunántúli nyelvoktatási konferenciát — április 5. és 7. között. Ugyanitt fogadja a nyelvtanárokat a harmadik konferencia. Mit várnak ettől az összejöveteltől? — kérdeztük *dr. Fülöp Józseftől*, a vasi nyelviskola vezetőjétől.

— A hazai nyelvtanárokon kívül először érkeznek nagyobb számban résztvevők Ausztriából és Szlovákiából. A három nap alatt a plenáris üléseken és a nyelvi szekciókban ötven előadás, korreferátum hangzik el.

— *Hány résztvevőre számítanak?*

— Több mint kétszáz nyelvtanár jelentkezett. A legnépesebbnek a német szekció ígérkezik, de emelkedett az angol és az orosz szekció munkájába bekapcsolódni szándékozók száma is. A konferenciával egy időben nyolc hazai és külföldi nyelvkönyvkiadó cég mutatkozik be a Pedagógiai Intézet földszinti nagytermében: a kiállításon vásárolni is lehet. Az Ikva Könyvkiadó kínálata érdekes, bemutatja nyelvvizsgakönyvsorozatait.

— *Mi ennek a konferenciának a jelentősége?*

— Az idegen nyelvek oktatásában bekövetkezett változás kezdete 1989 júniusától számítandó, ekkor *Glatz Ferenc* egykori művelődési miniszter valamennyi iskolatípusban megszüntette az orosz nyelv kötelező oktatását, s lehetővé tette a tanulandó nyelvek megválasztását. Ez a helyes lépés csupán azért okozott gondot, mert előkészületlenül történt. Sajnos, az elmúlt négy évben a művelődési kormányzat csak részben oldotta meg a problémát. Ezen a konferencián őszintén szeretnénk megtárgyalni ezeket a problémákat — az eredményes jövőbéli munka érdekében.

— *Miben, hogyan összegezné ezt a kedvező elmozdulást?*

— A nyelvoktatás bevezetését óvodás kortól felnőttkorig: át kell tekintenünk a fehér foltokat, a tananyagproblémákat, az iskolarendszer felépítéséből származó nehézségeket, a nyelvtanárok gondjait és kapcsolatait, az új típusú állami nyelvvizsga és az iskolai oktatás összefüggéseit. A nyelvi szekcióknak javasoltuk a következők megbeszélését: az átmenet meglévő és várható problémáit az óvodáktól a felnőttoktatásig. Megbeszéljük az új típusú állami nyelvvizsga tapasztalatait, az orosz nyelv oktatásával kapcsolatos új követelményeket, gondolok itt a politikamentességre, új motivációs bázisok kialakítására, a minőségi nyelvoktatásra... De szó lesz az innovációs nyelvoktatási formákról, a már bevált módszerekről, s bemutatjuk a felhasználható tananyagokat és eszközöket.

— *Három napig csak értekeznek?*

— A konferencia második napjára baráti találkozót tervezünk, ez jó lehetőség a tapasztalatcserére, a kollegák ismerkedésére.

A szakmai program mellett szeretnénk bemutatni Szombathely nevezetességeit is.

— szakály —

ANTAL Károly szobrász

A szó elszáll — a szép szó megmarad...!

Gondolatok egy szavalóversenyen

A vers kényes jószág. Az elmén kívül szív, nagy szív kell ahhoz is, hogy megértsük, befogadjuk, átéljük — a továbbadáshoz még ennél is több, hiszen a költeményt mások, idegenek, a hallgatók számára kell átélhetővé tenni... A mai rohanásban milyen kevés idő marad minderre! A felnőttek zömét már rég „elereszteték" a versek — az iskolák és egy-egy kis közösség, versmondó stúdió dajkálják még a költeményeket. Az utóbbi években sajnos egyre ritkább az a fórum, ahol a gondolatok és az érzelmek rímbekötött remekeit hallhatjuk.

A szombathelyi Péterfy Sándor Középiskolai Kollégium a versfórumokat körülvevő csendes közönnyel dacolva, évek kihagyása után ismét megrendezte a középiskolás kollégisták megyei versmondó versenyét, vagy inkább bemutatóját. Hétfő délután harminc, verssel „megáldott" fiú és leány állt a fiatal, ám szakavatott zsűri elé, hogy a háziversenyek után elmondja kedvenc versét. Ott bábáskodtak, s izgultak a felkészítő tanárok is, miközben az ünneplőbe öltözöttek ajkáról folyt a szép szó, amely — a mindennapival szemben — maradandó.

Örröm-, de egyben bánatteli is volt ez a néhány óra. Örülni kell, hogy a fiatalok ismét rákaptak a versek ízére, s bánkódni amiatt, hogy ennyi hasznos esztendő kimaradt: ez rányomta bélyegét csaknem minden produkcióra. Hiányzik a rendszeres megmérettetés, a műhelymunka, hiányzik az előadókból az a fajta nemes rutin, amelyen csiszolódhatnának. Kevesen tudják, hogy az előadóművészet nemcsak egy-egy költemény megtanulását jelenti, hanem az átélést, az önfelmutatást, az átéletést is. Kevesen tudják felmutatni a vers csodáját: hiányzik az önbizalom, a hangerő, a szép, tiszta kiejtés, s kevesen választottak olyan költeményt, amelyet a fiatalság vehemenciájával, derűjével vagy humorával lehet élővé tenni. Volt persze Petőfi, de igazi lángolás nélkül a költemény hamvába holt... Volt Arany János, ugyanaz a balladája — Temetrehívás — kétszer is, de szinte csak szövegmondás volt. Garai, Szabó Lőrinc, Weöres Sándor, Szép Ernő s még Shakespeare is viszonylag közelebb állt a fiatalokhoz, mint egy fájdalmas Radnóti, vagy József Attila, s amikor Goethe Tündérkirályát a harmadik szavaló jelentette be, még a hallgatóság is felhördült. Mert bizony az amatőr előadóművészet már a vers kiválasztásánál kezdődik.

Mindezek ellenére szép volt ez a délután. És hasznos is olyan értelemben, hogy jelezze: nem szabad, egyenesen bűn a fiatalokat megfosztani az ilyenfajta megmérettetéstől: kell az életbe indító, a hétköznapokat megszépítő szép szó! Kell módot találni, időt szakítani, s főleg gazdát lelni a fiatal versmondók segítésére.

Ezúttal az intézmények, a szereplők vállalták a költségeket, a rendezvényt a szombathelyi kollégium, az ajándékként átnyújtott könyveket pedig néhány, magát megnevezni nem kívánó, alkalmi szponzor adta. A hat oklevelet és könyvjutalmat ebben a mezőnyben a következők kapták: *Herendi Zénó, Sándor Mátyás, Harmathy Valéria, Nagy Renáta, Kékesi Aranka és Gáspár Ildikó.* Könyvjutalmat kapott *Mikola Péter, Takács Sándor, Keresztes Judit, Sebők Margaréta, Horváth Andrea* és *Horváth Zsanett* — de valamennyi közreműködőnek jutott egy kötet.

Köztudott, hogy az oktatási intézményeknek mily kevés pénzük van, a diákotthonoknak még ennél is kevesebb. A helyszínen is — miközben a költeményeket hallgattuk — az ajtó mögött csendben pergett a vakolat, lyukasan ásítottak a meztelen csövek a falban... az igazgatónő pedig arról kesergett, hogy a mai gyermekeknek mily kevés jut az életet megszépítő kultúrából! Ezért hallottuk szívesen, hogy mindezek ellenére jövőre, a Magyar Kultúra Napján megrendezik a prózamondók szemléjét is. Abban a reményben, hogy lesz, aki figyel ezekre a törekvésekre, nemcsak egy fesztivál füstje, hanem a lelkekben élő, lelkeket tápláló lángja is fontos...!

Képeinken a fiatalok versmondó szemléjének fiatal zsűrije, közönsége és néhány előadója.

Szakály Éva
Fotó: Kiss Teodóra

Édes Emma, drága Clint

Oscar — kié lettél?

Lógott az eső lába, és vészjósló helikopter-csapat őrizte a szürke eget a Los Angeles-i Dorothy Chandler pavilon fölött hétfő délután, amikor a limuzinok begördültek a virágerdőben pompázó 65. Oscar-ünnepségre. Az érkező sztárokat balról a három (!) napja ott dekkoló rajongók, jobbról kamerák és mikrofonok százai várták. A sokadik Oscart megélt újságírók örömmel konstatálták: ma még Jack Nicholson is hajlandó szóbaállni a sajtóval. Nem így Jane Fonda, aki stuartmáriás magas gallérjához illően magasra emelt fővel vonult el, s Nastassia Kinski, aki élettársa, Quincey Jones oldalán érkezett, s úgy viselkedett, mint egy megilletődött civil: sehogysem sikerült őt szóra bírni.

A nyolcadik alkalommal jelölt Al Pacino sűrű bocsánatkérések közepette szinte átsöpört az interjúért esedező újságírók előtt. Clint Eastwood nyugodtan és kedvesen válaszolt mindenkinek — nekem elmondta, hogy a „Nincs bocsánat" 9 jelölése közül a legjobb film Oscarjának örülne leginkább, mert az az egész stábnak szólna.

Cindy Crawford férjével, Richard Gere-rel érkezett — hófehér ruhában. A másik Revlon szupermodell, Claudia Schiffer feketében jött, méghozzá egyedül, Albert monacoi herceg nélkül. (A Revlon szponzorálta az idei Oscar-díj kiosztás tévéközvetítését.) Tim Robbins és Susan Sarandon politizált, Denzel Washington a bűnözés elleni hadjáratról beszélt, Emma Thompson pedig körülbelül kétszázszor mondta el a mikrofonoknak, hogy zöld ruháját egy londoni divattervező varrta — és nem számít a győzelemre.

A máskor jókedvű Marcello Mastroianni morgósan legyintett a kérdésekre — őt idén kihagyták a versenyből, pedig reménykedett...

Ötszáz biztonsági őr és rendőr vigyázta a 65. Oscar-díj kiosztás nyugalmát, bár a beígért metálldetektor és a testi motozás elmaradt. A negyedik emeleti sajtószobában Gene Hackman meghökkentő bejelentésével mégis kisebbfajta bombát robbantott: vissza ugyan nem vonul, de mostantól kevesebb filmet vállal. Teheti: már kétszeres Oscar-díjas.

Ha két Oscarral mérik a hollywoodi boldogságot, akkor az idei nyertesek most még jobban összeszedik magukat. Al Pacino, a legjobb férfi alakítás díjának nyertese, az Egy nő illata főszereplője, s Emma Thompson, a legjobb női főszereplő, és Clint Eastwood először ölelte magához a 24 karátos arannyal bevont Oscart, illetve Eastwoodnak negyedóra elteltével volt egy második jelenése is...

Al Paciono úgy örült, szinte nem volt magánál. Emma Thompson a nők évének szentelt Oscar jegyében a nőknek dedikálta a díját. Clint Eastwoodnak pedig az öröm jutott, hogy 39 éves pályafutása koronájaként a legjobb rendező díja mellé a stábbal megosztható „legjobb film" Oscarját is hazavihette. Apró kiábrándulás: bár a Nincs bocsánat című pszichowesternben mutatott alakításáért a legjobb férfiszínész díjára is jelölték őt, ezt az Oscart Al Pacino elvitte. De „Piszkos Harry" nem látszott lehangoltnak. Valószínűleg ő is tudja, hogy színészi teljesítmény tekintetében volt már jobb is.

Városszerte ünnepelt Hollywood az Oscart követő éjszakán — ki-ki a saját barátaival, stábjával, politikailag hasonló gondolkodású ismerőseivel. S mert minden csoda három napig tart — itt, a film fővárosában már mindenki a következő Oscarra feni a fogát.

Návai Anikó/Atlantic

A csapda

Vetélkedőt rendeztek a szombathelyi Savaria moziban az Egy asszony illata című film vasárnap esti bemutatóján. Játszott a közönség, a furfangos üzemvezető kitalált egy játékot a két szponzor, egy vendéglős és egy illatszerbolt-tulajdonos számára is. Mindenkinek meglepetés volt, hogy „Most pedig a hóhért akasztják!" felkiáltással öt kis lezárt fehér tégelyt dugott a két meglepett ember orra alá: szagoljanak bele, találják ki, milyen „illatokat" rejt a dobozka?

Az egyikben Krasznaja Moszkva, a másikban bor, a harmadikban pálinka, a negyedikben kolbász, az ötödikben pálpusztai sajt lapult...

A két szponzor sorra „kóstolta" orrával a szagokat, s kiderült, hogy valóban a hóhért akasztották, mert a vendéglős a bor...

az illatszeres a parfüm illatát volt képtelen az orrával felismerni...!

Iyé —

Tananyag vállalkozóknak

Vállalkozói video-oktatási rendszert mutatott be a Nagyvállalkozásokat Fejlesztő Központ Alapítvány és a Magyar-Amerikai Vállalkozási Alap.

A tananyag magvát egy 62 részből álló videosorozat alkotja, amelyet nemzetközileg ismert amerikai szakértők fejlesztettek ki, négy kulcsterületen nyújt segítséget. Az első sorozat a piacgazdaság működésének alapelveivel, a második az üzleti vállalkozásokkal, a harmadik és a negyedik a marketing, illetve a számvitel témakörökkel foglalkozik.

Ostffyasszonyfa a toronyóráért

Az ostffyasszonyfai evangélikus egyházközség vezetése úgy döntött, megjavíttatja templomának tornyában az óraszerkezetet. Ehhez az önkormányzat is ad segítséget. A falu lakói műsoros estet is összeállítottak, amelynek teljes bevételét a toronyóra megújítására szánják. Szombaton este a községi kultúrházban irodalmi műsorral kezdődik a program, majd diameditáció következik — zenére, végül a helyi citerazenekar muzsikál.

Ajánló a rádió és a tv mai műsorából

KOSSUTH RÁDIÓ

8.30 Hangszemle. 9.05 Napközben. 11.05 Cigányfélóra. 11.35 A vendég. Örley István novellája. 12.00 Déli krónika. 12.30 Vendég a háznál. 13.05 Ki nyer ma? 13.30 Tanúim lesztek. 14.05 Klasszikusok mindenkinek. 15.05 Riportműsor. 16.00 Délutáni krónika. 16.30 Zeneférum. 17.05 Magyarországról jövök... 18.30 Ráadás. 19.05 Sportvilág. 19.35 Összeállította: Parancs János. 20.05 Hagyományápolók. 20.30 Határok nélkül. 21.05 Kossuth-klub. 22.00 Késő esti krónika. 22.30 Fórum. **URH-n:** 11.00 Mindenes. 14.00 Filmzenei slágermúzeum. 14.30 Eszperantó híradó. 15.05 Erről beszéltünk. 16.00 Az Amerika Hangja magyar műsora. 18.30 Szlovák, 19.00 román, 19.30 német, 20.00 szerb, 20.30 horvát nyelvű műsor. 23.00 A BBC késő esti magyar műsora.

PETŐFI RÁDIÓ

8.20 Rivaldafényben. 9.05 Zeneszó. 11.05 Napóra. 12.00 Nótakedvelőknek. 13.05 A Szabó család. 13.30 Idősebbek hullámhosszán. 14.00 Kabarécsütörtök. 17.05 Napóra. 18.00 Rockhullám. 18.30 Helykereső. 19.05 Észkerék. 19.35 Prímások pódiuma. 20.00 MR. Karinthy Színpada. 21.05 Daráló. 21.35 Heavy-metal híradó. 22.00 Hangfalfestő. 22.30 Jazzlista.

BARTÓK RÁDIÓ

9.05 Pódium. 10.05 Gemma Boic - avagy A folyó rettegése a torkolattól. Slobodan Snajder hangjátéka. 11.00 Pergolesi: Livietta és Tracollo. Intermezzo két részben. 12.05 Hangverseny délidőben. 13.06 Ella István orgonahangversenye. 13.40 Fúvósegyüttesek felvételeiből. 14.05 A látogató. 4. rész. 14.55 Zenetörténeti érdekességek. 15.30 Zenei műhelyeinkből. 16.05 Éneklő Ifjúság. 16.15 Handel: Vízizene. 17.00 Gordiusz. Magazin. 18.05 Kapcsoljuk a ... stúdiót! 19.05 Magyar képek. 19.45 Versek. 20.05 Zenekari muzsika. 21.20 Mario Del Monaco operaáriákat énekel. 22.05 A zene üzenete. 22.20 Napjaink zenéje.

GYŐRI RÁDIÓ

7.00 Budapesti Krónika. 7.30 Nyugat-Magyarországi Krónika. 8.00 Önkormányzati híradó, reggeli telefon, postazsák, nyugdíjas percek, babamama, slágernaptár, zenekalendárium.

TV 1

8.35 NAPKÖZI. 9.00 Pokoli paradicsom. 10.00 A klinika. 11.00 Játék. 12.00 Hírek. 12.05 Képújság. 16.00 Délutáni egyenleg. 16.10 Telesport. 16.50 A rejtélyes kelet kapujában. 17.30 Menedzser magazin. 18.10 Pénzvilág. 18.20 NAPKÖZI. 18.40 Gyerekeknek. 19.10 Az utánzás: Majomszokás? 20.00 Híradó. 20.40 Szomszédok. 21.10 Friderikusz-show 22.35 AKTuális. 23.05 Tetthely. 0.30 Híradó. 0.35 BBC-híradó

TV 2

16.30 Nyitott stúdió. 16.45 Ötödölő. 17.00 Híradó. 17.05 Prizma. 17.45 Gyerekeknek. 17.50 Elektor kalandor. 18.00 Híradó. 18.10 Regionális híradó. 18.25 Regionális magazin. 19.05 Mentősztag. 20.00 Tipplista 20.10 Lyukasóra. 21.00 Össztűz. 22.00 Esti egyenleg. 22.25 Román filmek bemutatója. Glissando.

ORF 1

9.05 Hooperman felügyelő. 9.30 Országok és emberek. 10.00 Ausztriakép. 10.30 Mi van, doki? 12.00 A világ metrói — Peking. 12.15 Teleszkóp. 13.00 Hírek. 13.10 Rólunk van szó. 13.35 Sinha Moca. 14.00 A nagy völgy. 14.50 Csodák az állatvilágban. 15.05 A dzsungel könyve. 15.30 Antan-ténusz. 15.50 Alfred J. Kwak. 16.30 Szellemirtók. 17.00 Minihírek. 17.10 Wurlitzer. 18.05 Rólunk van szó. 18.30 Barátok. 19.30 Híradó. 20.00 Sport. 20.15 Hegyi levegő és porhó. 21.30 Vörös folyó. 23.40 Menj a mamához, a papa dolgozik.

ORF 2

17.10 A nagy fal. 18.00 Hooperman felügyelő. 18.30 Ki kicsoda? 19.00 Tartományi élet. 19.30 Híradó. 20.00 Kulturális magazin. 20.15 Belföldi tudósítások. 21.00 Filmújdonságok. 21.30 Vigyázat, kultúra! 22.00 Híradó. 22.30 Szaharov-portré. 23.25 Éjszakai stúdió. 0.25 Halló, Ausztria — halló, Bécs!

MOZI

Savaria: Atlantis, fél 4. Egy aszszony illata, 10, 5, 3/4 8. **Mini:** Férjek és feleségek, fél 6, fél 8

A SZOMBATHELYI VÁROSI TV MŰSORA

10.00 Városi közgyűlés élő közvetítése.
19.00 TV—4 műsorismertetés.
19.10 Srácskarika.
19.42 Trans World International.
19.52 Orvosi turmix.
20.05 A cápa. (Amerikai film).
21.40 Indiai képeslap.
21.45 Trans World International.
22.25 Az amerikai álom.
23.00 Műsorzárás.

Amennyiben a közgyűlés nem ér véget 19.00 óráig, úgy a TV—4 műsora pénteken délelőtt 10.00 órától kerül képernyőre.

Antal Károly
A-25-92

Értelmiségi eszmecserék

A *magyarok világkongresszusa* csütörtökön szekcióüléseken folytatta munkáját. A *Pátria* teremben kerekasztal-beszélgetéseket tartottak kinti és itthoni magyar értelmiségiek különböző jogi, gazdasági, politikai, egészségügyi kérdésekről és az oktatásügy régiónkat érintő problémáiról. A délelőtti tanácskozások után *Csoóri* Sándor elnök *Kupa* Mihály pénzügyminiszternek, „a találkozó gazdag emberének" adta át a szót. Kupa Mihály köszöntötte a résztvevőket, s kifejezte azon meggyőződését, hogy az új Magyarországot a nemzeti függetlenség, gazdasági önállóság, a munka, a tisztesség becsülete, a realitások elfogadása és megismerése jellemzi. *„Az önmagára ismerő, versengő, de együttműködő Európa része akarunk lenni – mondotta. – Ez különleges feladat és felelősség."* Meg kell tanulnunk régiókban gondolkodni – hangsúlyozta –, gazdaságilag és szellemileg integrálni a világot. Összefogásra szólította fel a szétszórtan élő magyarokat, mondván: *erőnk éppen a sokféleségben van.*

Délután szépszámú érdeklődő gyűrűjében *dr. Bakos* István vezette az iskolaüggyel foglalkozó kerekasztalt. *Szíjártó* István a megvalósuláshoz közeledő *Balaton Akadémiáról* szólt, amelynek megalakításáért 1991-ben alapítványt hoztak létre, de helyiséget nem találtak. Most az is megvan: a Balatonalmádi keleti részén lévő Árpád-kori faluban, Vörösberényben a teljesen felújított volt jezsuita rendházat kapják meg erre a célra – tudtuk meg *Kerényi* Lászlótól, Almádi polgármesterétől. *Romhányi* András a *Magyar Kollégium Alapítvány* céljait ismertette. *Demény* Lajos, aki Romániában szenátor és történészprofesszor, bejelentette: az ülésen elhatározták, hogy megalakítják a *Magyarok Világszövetsége oktatási és nevelési szakosztályát* és ismertette a javasolt fő célokat: a magyar nyelven folyó oktatás információs hálózatának kidolgozása; a kisebbségi magyarok önrendelkezési jogainak támogatása az igényeknek megfelelően; az oktatási stratégiák kidolgozása; együttműködés a különböző országok pedagógiai szövetségeivel, alapítványokkal a prioritások meghatározása érdekében; a felekezeti oktatás támogatása; találkozók a kiemelt stratégiai kérdések megvitatására, szakmai konferenciák megrendezésére. Egy *moldvai csángó* falu küldötte drámai hozzászólásában elmondta: megtiltották neki, hogy az iskolában magyarul tanítson. Ezért az udvaron tartja meg az órákat – amíg tudja. Az elrománosodott katolikus papok rendkívül nagy nyomást gyakorolnak az emberekre, a magyar nyelvért folytatott küzdelmüket *egyházellenességnek* állítva be. Ezért lassan *eltűnőben van a magyar nyelv, a magyarságtudat ezen a vidéken.* Egy marosvásárhelyi küldött javasolta: az oktatási szekció megalapításáról szóló határozatba feltétlenül vegyék bele: a szekció az emberjogi szervezetekkel együtt építi ki a kapcsolatokat a különböző országok között, és rendszeresen tájékoztatja a résztvevőket minden viszszaélésről.

(f. m.)

Vállalkozók fóruma

Várhatóan ma délelőtt – amikor a világkongresszus vállalkozói fóruma folytatódik – elfogadják azt a kommünikét, amely még Székesfehérváron fogalmazódott meg. Eszerint a Magyarok Világszövetségének új tagozataként megalakulna a vállalkozók fóruma abból a célból: *támogassa a világ összes magyar vállalkozóját a gazdasági-üzleti tevékenységben, segítse az együttműködést az őskontinens magyarsága között, s támogassák az üzleti információk közvetítését.* Várhatóan sor kerül egy *komputeres információs központ* létrehozására, az elképzelések értelmében ehhez a pénzügyi forrásokat a nyugati magyarok adnák.

A világtalálkozón részt vevő romániai, szerbiai és szlovákiai magyar üzletemberek nem szólnak egyértelműen dicsérő szavakkal a nyugatiakról, úgy vélik, részükről is a kvázi „újragyarmatosítási" törekvések jelennek meg. A nyugatiak viszont a személyes beszélgetések során azt állítják, Kelet-Közép-Európában nem igazán kitűnő a munkamorál, befektetéseikhez pedig hiányzik a politikai stabilitás.

Pénteken reggel a külföldön élő magyar vállalkozóknak *Barsiné Pataky Etelka*, az Ikpo kormánybiztosa tart előadást, hiszen a programiroda célja, hogy valamennyi külföldi nagykövetség konzultatív testületet szervezzen az ott élő magyarokból, akik választott hazájukban kapcsolatban vannak az állami adminisztrációval, és közreműködésük segíthet abban, érdeklődés ébredjen a budapesti világkiállítás iránt.

(m. z.)

MVSZ: nemzeti szervezetek

(MTI) A Magyarok Világszövetségének küldöttközgyűlése csütörtök reggel folytatta tanácskozását. A zárt ajtók mögötti megbeszélés párhuzamosan zajlik a magyarok III. világkongresszusával.

– A küldöttközgyűlésen tartalmi kérdésekről egyelőre nem esett szó, a küldöttek formai és alaki kérdést vitattak meg – tájékoztatta az újságírókat az ebédszünetben rendezett sajtótájékoztatón *Komlós* Attila elnökségi tag. Elmondta: befejeződött a küldöttek mandátumainak megvizsgálása és megoldódott a közgyűlés tervezett bővítése is. Tartalmi feladatait – az új alapszabály elfogadását és a tisztségviselők megválasztását – a küldöttközgyűlés várhatóan a tanácskozás utolsó, pénteki napján végzi el.

*

A délutáni sajtótájékoztatón *Zolcsák* István és *Dávid* Gyula elnökségi tagok elmondták: a küldöttek az alapszabály-tervezetet vitatják meg. Minden paragrafus több alternatív javaslatot tartalmaz. Döntés született arról: a következő kongresszusokon a küldötti mandátumokat paritásos alapon – háromszor *80* fő – osszák fel a magyarországi, a kisebbségi és az emigrációs magyarság képviselői között. Kimondták: *a Magyarok Világszövetsége pártoktól és kormányzatoktól független szervezet kíván lenni annak érdekében, hogy megóvják a szövetséget a pártharcoktól.* Az elkövetkezendő négy év feladatai közé sorolták olyan *regionális rendszerek* kidolgozását, amelyek hatékonyabbá tennék a szervezet munkáját. Azt tervezik, minden olyan országban, ahol jelentősebb számú magyar él, *nemzeti szervezeteket* hoznak létre az adott országban működő magyar szervezetek összefogására.

A PAM a kisebbségi gondokról

A budapesti székhelyű PAM (People's Academy for Minorities, Népfőiskola a kisebbségekért) Alapítvány, amelynek időközben képviseletei létesültek Pozsonyban, Temesvárott és az Amerikai Egyesült Államokban, e napokban tartja II. nemzetközi tanácskozását Romániából, Felvidékről, Kárpátaljáról, Vajdaságból, Belgiumból, az Egyesült Államokból s Észak-Írországból jött vendégek részvételével. A PAM elgondolása az, hogy olyan szakmai-oktatási támogatásban részesítse a kisebbségi sorban élőket, amivel áthidalhatják a gazdasági, oktatási, művelődési jellegű helyzeti hátrányukat. A meglehetősen szűk körű, ám lelkes tanácskozás első napjának szívesen látott vendége volt *Kupa* Mihály pénzügyminiszter.

Vendége lesz a PAM-konferenciának *Jeszenszky* Géza külügyminiszter is, továbbá olyan neves kisebbségkutatók és politológusok, mint A. E. *Alcock* (Észak-Írország), Yvo *Peters* (Belgium), *Dudás* Károly (Vajdaság), *Molnár* Gusztáv (Magyarország).

Folyamatban van a PAM elismertetése, illetve ENSZ fennhatóság alá helyezése, mint nem politikai jellegű kisebbségi szervezeté. Az első látványosabb eredmény: több tucat, menedzserképzésre kiválogatott, tehetséges kisebbségi pályázó amerikai tanulmányainak anyagi támogatása.

Cseke Gábor

Szent István szellemisége tovább él

(MTI) A mesterek és az aratók felvonulásával, hagyományos aratókoszorúkkal köszöntötték Szent István ünnepét a budai Várban. A Népművészeti Egyesület és az I. Kerületi Polgármesteri Hivatal szervezésében idén hatodik alkalommal rendezték meg a mesterségek ünnepét, amely 23-ig tart.

A Mátyás-templomban *Paskai* László bíboros, prímás, esztergomi érsek celebrált szentmisét. Ezen többek között leszögezte: az egyház nem úgy jelentkezik, mint hatalmi központ a társadalom fölött vagy mellett, hanem mint a szolgálat helye, ahová kivétel nélkül bárki szabadon fordulhat.

– István, a magyarok királya és nevelője továbbra is éljen népünk lelkében, hogy támogatást nyújthasson azoknak a feladatoknak a megvalósításában, amelyeket a jövő építésének útján vállalnunk kell – mondta beszédében az egyházfő.

Többezres tömeg vett részt a hagyományos szentjobb-körmeneten. A szent jobbot koronaőrök kísérték, mögöttük haladt az államelnök és a kormány több tagja.

Szent István-napi ünnepségeket rendeztek csütörtökön szerte az országban. *Boross* Péter belügyminiszter Miskolcon a napjainkban ismét szükségszerű és folyamatban lévő újrakezdésről beszélt.Székesfehérvár, I. István szülővárosa a korábban megtartott önkormányzati ünnepségeket követően csütörtökön egyházi ceremóniával emlékezett az államalapítóra. A város lakosai ünnepi szentmisével és körmenettel emlékeztek rá, hogy az első király a középkori magyar állam legszentebb és legjelentősebb bazilikáját építtette fel, amelyben évszázadokig őrizték a királyi hatalom jelvényeit, s ahová ezrek zarándokoltak minden évben az augusztus 20-i törvénynapokra.

Emlékkiállítással és koncerttel ünnepeltek Pannonhalmán. Ópusztaszeren az erre az alkalomra elkészült új kápolna előtt tartott ökumenikus istentisztelettel kezdődött a megemlékezés, melyen *Szabad* György, az Országgyűlés elnöke mondott beszédet. A házelnök leszögezte: tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a múlt bármely értékét megtagadjuk, de tévednek azok is, akik úgy gondolják, nem vagyunk fogékonyak a Európa és a világ jelenlegi értékei iránt.

A csütörtöki ünnepség – hagyományosan – a esti tűzijátékkal ért véget.

Az esti parlamenti állami fogadáson, amelyet a köztársasági elnök, valamint *Antall* József miniszterelnök és Szabad György, a parlament elnöke adott augusztus 20. tiszteletére, *Göncz* Árpád pohárköszöntőjében reményét fejezte ki, hogy a mostani ünnep talán még választóvonalat is jelent, megindít a politikában egy olyan időszakot, amikor jobban szót tudunk érteni egymással, mint eddig. Azaz megtaláljuk azt a közös hangot a jövőben, amely nehéz családi gondjainkon átsegít bennünket.

Kitüntetések a Parlamentben

(MTI) Szent István-nap alkalmából *Göncz* Árpád köztársasági elnök a Parlament kupolatermében kitüntetéseket adott át.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje polgári tagozata kitüntetést kapta művészi életművéért *Antal* Károly Munkácsy Mihály-díjas szobrászművész, életútja és kiemelkedő színvonalú művészi munkássága elismeréseként *Böszörményi* Géza filmrendező, érdemes művész, a Mafilm filmrendezője, művészi életművéért *Csenki* Imre zeneszerző, Kossuth-díjas kiváló művész, négy évtizedes kiemelkedő, nemzetközileg is elismert iskolateremtő tudományos oktatói munkássága, széles körű szakmai közéleti tevékenysége elismeréseként dr. *Király* László, az Erdészeti és Faipari Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje katonai tagozata kitüntetését kapta a magyar és az egyetemes történelem, ezen belül a hadtörténelem területén kifejtett tudományos tevékenysége elismeréseként *Perjés* Géza történész, a Honvédelmi Minisztérium főmunkatársa.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje polgári tagozata kitüntetést kapta Magyarországnak az amerikai médiumokban történő bemutatásában, illetve az ottani magyarsággal való kapcsolattartásban kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként André de *Székely*, az ABC televíziós társaság nyugalmazott alelnöke, három évtizedes geográfusi és szakírói munkássága elismeréseként dr. *Balázs* Dénes geográfus, földrajzi szakíró, tudományos életműve elismeréseként dr. *Balogh* István ny. főlevéltáros, a gödöllői Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont kivitelezéséért és Pest megye agrárfejlesztési programjában kifejtett munkássága elismeréseként *Fröhlich* Sebő, a Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont főmérnöke, életútja elismeréseként *Heckenast* Gábor állami díjas gépészmérnök, a Magyar Rádió műszaki igazgatója, irodalmi munkássága elismeréseként *Kertész* Ákos József Attila-díjas író, kiemelkedően eredményes szakmai életútja elismeréseként *Neuberger* Antal bányamérnök, az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség ny. elnöke, művészeti életműve elismeréseként *Pongrácz* Zoltán zeneszerző, érdemes művész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ny. főiskolai tanára, Dr. *Szilágyi* Dezső, az Állami Bábszínház igazgatója, nemzetközi elismertségű zenepedagógiai munkássága elismeréseként *Ugrin* Gábor Liszt Ferenc-díjas karnagy, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnázium tanára, tudományos munkássága elismeréseként dr. *Weninger* Antal ny. főorvos.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje katonai tagozata kitüntetést kapta kiemelkedő munkája elismeréseként dr. *Hipp* Károly r. ezredes, *Illés* György ezredes, *Kerepeszki* Márton alezredes, *Nagy* Imre ezredes, *Törő* György alezredes, *Várallyai* Dezső alezredes, Worth B. *Andrews*.

Tisztavatás a Kossuth téren

Göncz Árpád köztársasági elnöknek, a fegyveres erők főparancsnokának jelenlétében került sor az idén végzett katonatisztek avatására. A hagyományos Kossuth téri ünnepségen *Für* Lajos honvédelmi miniszter köszöntötte a frissen végzett hallgatókat.

A jelentés, a történelmi zászlók behozatala, a Himnusz hangjai és a fogadalomtétel után a miniszter először *gratulált* a fiataloknak tanulmányaik sikeres befejezéséhez, majd emlékeztette őket, hogy három éve, amikor elkezdték tanulmányaikat, éppen sorsdöntő változásokat élt meg az ország – *az még egy másik világ volt.*

A jelenlegi időszakot úgy minősítette, hogy abban *példátlan esélyek és lappangó veszélyek egyaránt jelen vannak.* Elmondta, hogy a hadseregek világszerte a nagy változások idejét élik, létszámcsökkentések, szervezeti átalakítások zajlanak. Ezt a magyar honvédség esetében három tényező nehezíti: a Varsói Szerződésben eltöltött hosszú időből fakadó *torzulások*, az örökölt *gazdasági helyzet* és a *külső körülmények.* De szembe kell nézni a realitásokkal – hangoztatta –, s meg is kezdődött a hadsereg gyökeres átalakítása, nemzeti jegyeinek erősítése. Hamarosan befejeződik az átfogó technikai fejlesztés terveinek kidolgozása, miközben újraformálják a honvédelemre vonatkozó jogszabályokat is. Megkezdték a területvédelmi alakulatok és a légimozgékonyságú alegységek létrehozását, ez utóbbiak fő funkciója egyébként a gyors reagálás az eseményekre.

Emlékezni kell *Szent Istvánra* is – mondta a honvédelmi miniszter –, majd kiemelte, hogy az államalapítás nagy munkáját az első magyar király nem azért vitte végbe, mert az államot öncélnak tekintette volna, hanem az *eszköz* volt számára a magyarság jövőjének garantálásában. Befejezésül az eddigi történések konklúzióját megvonva emlékeztetett egy parasztasszony – az utóbbi időben többször citált – mondására, miszerint „történt, ami történt, a család együtt van", s kijelentette, hogy *„ebben a nemzetben igenis van életerő"*, de „nemzetet felemelni csak tagjai tudnak".

(k. gy.)

Göncz és Katona megbeszélése

Göncz Árpád köztársasági elnök és Katona Tamás, a Miniszterelnöki Hivatal államtitkára szerdán megbeszélést folytatott a médiatörvényről.

Mint a köztársasági elnök a találkozó előtt az *MTI* munkatársainak elmondta: nem várható szenzáció, a találkozó egy folyamat kezdete, de a törvény ügyében a döntés a parlament kezében van.

A köztársasági elnök ehhez hozzátette: ez elsősorban az országnak nem érdeke. Katona Tamás így folytatta: *a médiatörvény 90 százalékának szövegét a felek már egyeztették és elfogadták.* Konkrétan azonban nem óhajtott nyilatkozni arról, hogy mely kérdések képezik a vitatott 10 százalékot.

A tervezettnél tovább tartott a megbeszélés. Katona Tamás a tárgyalás után hangsúlyozta: annak tudatában tárgyaltak, hogy ki kell küszöbölni bármelyik fél részéről olyan lépések megtételének veszélyét, amelyek lehetetlenné tennék a megegyezést. Mint fogalmazott, Göncz Árpád és ő megpróbálták körülírni a biztosítékokat.

A Miniszterelnöki Hivatalnak az MTI-hez eljuttatott közleménye szerint a kormány indokoltnak tartja hangsúlyozni a következőket:

A vitás kérdések rendezése igényli mindkét fél kompromisszumkészségét, azonban tévedés volna azt hinni, hogy a kormány gesztusai, a kormánypártok jó szándékú magatartása mögött elveinek és politikájának bármiféle feladása húzódik meg. A kormány alkotmányos törekvései a pártatlan televízió és rádió megteremtésére irányulnak, éppen ezért tűrhetetlen lépés, ha a médiumok elnökei az egyik oldal álláspontjához közelebb tartozónak vélt személyekkel szemben lépnek fel és tesznek megtorló intézkedéseket. A további sikeres tárgyalásokhoz ezen a téren is feltétlenül szükség van önmérsékletre, így az említett személyi döntések elfogadhatatlanok, és ezek fenntartása megfelelő válaszintézkedéseket tesz indokolttá. A törvény megalkotásáig a Magyar Köztársaság kormánya gyakorolni fogja a hatályos törvényekben meghatározott jogkörét mind a Magyar Televízió, mind a Magyar Rádió, illetve más szervezetek tekintetében.

Eltussolt visszaélések?

Küldöttségben Torgyánnál

Az FKGP radikális szárnya *Torgyán* József meghívására a héten látogatást tett a Belgrád rakparti kisgazdaszékházban. A hatfős küldöttség biztosította a pártelnököt arról, hogy csoportjuk a párt alkotmányának, politikai irányának megfelelően működik.

Freisinger Jenő, a radikálisok szóvivőjének tájékoztatása szerint Torgyán Józsefet sikerült megnyugtatniuk, mert a pártelnök azt mondta: működésüknek nem látja jogi akadályát, de *a megalakulásukkal és a célkitűzéseikkel kapcsolatos dokumentumokat tanulmányozni kívánja*, s azokat az elnökség elé terjeszti. A tárgyaló felek egyetértettek abban, hogy a közélet és a párt tisztaságát meg kell őrizni, s elismerték, hogy *a pártban történt gazdasági visszaéléseket a fegyelmi bizottság nem tárta föl kellőképpen.* Úgy tűnik, mintha az ügyet el akarnák tussolni – mondta a szóvivő –, pedig megengedhetetlen, hogy az elnök környezetében olyan emberek dolgozzanak, akik például a puccsban részt vettek. A félelem abból adódik, hogy jó néhány megyei vezető keveredett korrupciós ügyletekbe, és ezek felelősségre vonása *a dominóelvnek megfelelően leplezné le a párt egyéb vezetőinek viselt dolgait.* A radikális szárny véleménye szerint azonban a Kisgazdapárt nem beszélhet addig a közélet tisztaságáról, amíg saját sorait nem rendezi. Arra a kérdésre, hogy Torgyán Józsefet is magával ránthatják-e a korrupt megyei vezetők, a szóvivő egyértelmű nemmel válaszolt.

A tárgyaláson megállapodtak abban, hogy a pártprogram kidolgozásában és végrehajtásában szakértők segítségével mindkét fél részt vesz, s a hosszú távú együttműködésnek semmi akadálya nincsen. Biztosították az elnököt arról, hogy a radikális szárny a pártegység érdekében működik, s nem hordozza magában az újabb szakadás lehetőségét. A találkozón kiderült, hogy az elnököt a környezete a radikális szárny működéséről másképpen tájékoztatta.

(s. n.)

HÍREK

ELTEMETTÉK BORZ MIKLÓS képviselőt. Szerdán, a budakeszi temetőben helyezték örök nyugalomba Borz Miklóst, a Független Kisgazdapárt országgyűlési képviselőjét. A katolikus gyászszertartáson a családon, közvetlen hozzátartozókon kívül több országgyűlési képviselő is jelen volt. A parlament nevében Szabad György, az Országgyűlés elnöke vett végső búcsút az elhunyttól. Mint elhangzott: Borz Miklós ludovikásként megjárta a II. világháború frontjait. Az 1956-os forradalomból is kivette részét, amiért sokáig üldöztetést kellett elszenvednie.

MARAD A PANORÁMA szombati ismétlése – tájékoztatta Hankiss Elemér, a televízió elnöke szerdán az MTH. A döntés arra az időtartamra vonatkozik, amíg be nem indul az a kelet-európai magazin, amely a Panoráma szellemiségét és tartalmát hivatott kiegészíteni. Az új műsor várhatóan október közepén, november elején kerül képernyőre a Tv 2 programjában.

MED '92 – orvoskongresszus. Az emésztőszervi megbetegedések szinte egész területét átfogja az az egyhetes kongresszus, amelyet amerikai és európai szakemberek posztgraduális képzését elősegítendő rendez augusztus 19. és 25. között a bécsi UPDATE Nemzetközi Orvostovábbképző Társaság és a világhírű amerikai MAYO Klinika – tájékoztatta az MTH szerdán Szalay Ferenc egyetemi docens. A Mayo Euro Date '92 tanácskozás csaknem 100 résztvevője világhírű professzorok előadásait hallgatja meg az emésztőszervek megbetegedéseinek kutatásairól, diagnosztikájáról.

VIRÁGKARNEVÁL, sörfesztivál Debrecenben. Egymillió szál virág díszítette azt a nyolc, színpompás virágkocsit, amely augusztus 20-án vonult végig Debrecen főutcáján és a nagyerdei stadionban a hagyományos virágkarneváli menetben. A nemzetközi hírű rendezvényre az idén 13 országból érkeztek tánccsoportok: most először szerepeltek a debreceni virágparádén keleti táncosok.

ÚJRATELEPÍTÉSÉNEK 275. évfordulóját is ünnepelte csütörtökön Kisújszállás. Az 1699-ben készült összeíráson Kisújszállás csak pusztaként szerepel. Az ezt követő újratelepítés jubileuma alkalmából Pro Urbe Díjakat és díszpolgári címet adományoztak azoknak az állampolgároknak, akik napjainkban sokat tettek a településért.

Tábornoki előléptetések

(MTI) Göncz Árpád köztársasági elnök *Antall* József miniszterelnök előterjesztésére öt új tábornokot nevezett ki szerdán délelőtt a Parlament Nándorfehérvár termében. *Arnold* Mihály pénzügyőr ezredest pénzügyőr vezérőrnaggyá, *Feminger* György ezredest, *Kelemen* István ezredest, *Nagy* Szilveszter mérnök ezredest és dr. *Várhelyi* István ezredest honvéd vezérőrnaggyá léptette elő. Az ünnepélyes kinevezésen jelen volt *Für* Lajos honvédelmi miniszter, *Kupa* Mihály pénzügyminiszter, *Lőrincz* Kálmán vezérezredes, a honvédség parancsnoka és *Deák* János altábornagy, a honvédség vezérkari főnöke.

Magyar Nemzet
„...a dolgot őt magát nézzük..."

Éhség

Ismét feltűnik a képernyőn – egyelőre jobbára a nyugati csatornákon – a haldokló afrikai gyerekek szívfacsaró képe. A hírek milliók kínzó éhezéséről, reményvesztett vándorlásáról, milliárdnyi ember nyomorúságáról szólnak. Szomália, Etiópia, Zimbabwe, Kenya, India... Hát még ez is! – kap fejéhez a magyar, az európai tévénéző, újságolvasó, aki egyébként jogos aggodalommal figyeli a közeli, a balkáni eseményeket. S az éhezés nyomasztó látványának hatására felbukkan egy furcsa, elgondolkoztató kérdés: miért van az, hogy a földrajzi és a társadalmi távolsággal arányosan csökken felháborodásunk, érdeklődésünk e tragédiák iránt? Miért ez az Európa-Amerika centrikus „szent egoizmus"?

A balkáni gyötrődést semmiképpen nem kisebbíti az a tudat, hogy egyebütt is vannak, és másfajta bajok. Mégis érdemes összevetni őket. Bármelyik értelmes utcai járókelőtől megkérdezheti a riporter, s két mondatban kap is választ a volt jugoszláviai gondok megoldására: „Éljenek békésen együtt, tiszteljék egymás jogait". Ha a gyakorlatban nem is ilyen egyszerű az ügy, tény, hogy gondosan kimunkált nemzetközi szabályok és kiváló példák szinte tálcán kínálnák a gyógymódot az európai etnikai betegségekre.

Nem ilyen az éhségövezet, a sivatagosodás, a szárazság, az üvegházeffektus és az ezzel összefüggő más, az egész földet fenyegető veszélyek Damoklesz kardja. Évtizedek óta éheznek azon a tájon – igaz. De az az övezet nő, közeledik, s ha így megy tovább, megállíthatatlanná válik, planétánk lakóinak öthatoda a maradék egyhatod segélyére fog szorulni. A fejlett világ úgy tesz, mintha néhány tányér étellel mindezt megoldhatná, pedig erre a „riporteri kérdésre" a városlakó járókelők nem tudnak tanácsot adni. Népességrobbanás, állandó melegedés, energiapazarlás, gátlástalan termelés, hulladékterjesztés, az üvegházeffektus, temérdek hiba, bűn, szűk látókörű önzés, önpusztítás rejlik mindemögött.

Úgy látszik, az afrikai tájakon az éhínség most robban. De ne higgyük, hogy tőlünk – akik ésszerűtlen konfliktusokkal, viszonylag könnyebben megoldható problémákkal olyannyira elfoglaltuk magunkat – az olyan messze van. Az éhségrobbanás nemcsak a Vöröskeresztet figyelmezteti, sajátos előrejelzés mindannyiunknak. Gyorsan megoldani a viszonylag könnyebben rendbe hozható problémákat, hogy aztán az egész emberiség együtt nézhessen körül a nagy, a közös, az egész Földet magába záró üvegházban.

Tatár Imre

Kajafás

A régészeknek, a síroknak is megvan a maguk sorsa. S a legnagyobb „rendező" gyakorta a véletlen. Most Zvi *Greenhutnak*, Jeruzsálem főrégészének a segítségére sietett, mert a szerencsés kutató a minap minden bizonnyal rábukkant *Kajafás* zsidó főpap és családja földi maradványaira. Az izraeli leletet a szakértők *szenzációsnak* mondják, és egy New York-i professzor úgy látja, e korszakból „aligha lehetne jelentősebb leletet" találni. Az *International Herald Tribune* beszámolója szerint az új testamentum egyik „legtöbbet gyalázott és legrejtélyesebb" szereplőjét kétezer év távolából, persze, nem lehet teljes bizonyossággal azonosítani.

A szaktudás, az aprólékos munka, a rendkívüli olvasottság segít a sok-sok évszázad áthidalásában, s a csontok megvizsgálása után ezért vélekedtek úgy a jeruzsálemi kutatók, hogy mind a temetkezés módja, mind a fölfedezett tárgyi leletek megerősítették: annak a családnak a sírjára bukkantak, amelynek egyik tagja kulcsszerepet játszott Krisztus kereszthalálában. Az evangéliumok szerint Kajafás főpap adta át Jézust Pontius Pilátusnak. Őt idézi például János evangéliuma, amely szerint a főpap így jövendölt: „Ti semmit sem tudtok, meg sem gondoljátok, hogy jobb nékünk, hogy egy ember haljon meg a népért, és az egész nép el ne vesszen."

A kutatók régóta firtatják Kajafás szerepét. Egyesek szerint csak „statiszta" volt, mások viszont úgy gondolják, hogy döntése nélkül „Jézus tovább élhetett volna". Az amerikai lap már idézett beszámolója úgy vélekedik, hogy Jézus és Kajafás ellentétének fő magyarázata abban rejlik, hogy a főpap beengedte Isten templomába a pénzváltókat és a galambárusokat. „A latrok barlangjává tettétek az imádság házát" – mondta Jézus, Máté evangéliuma szerint.

A szenzációs jeruzsálemi lelet alighanem rávilágítja a figyelmet a főpap személyiségére, aki tizennyolc éven át irányította a jeruzsálemi zsidó közösséget. A héber egyetem egyik professzora szerint Kajafás Jézust veszélyesnek gondolta mind a rómaiakra, mind a zsidókra, mind saját magára nézve. Kétezer év távolából szinte szédítő a lelet, a kitűnő állapotban talált, „József, Kajafás fia" feliratot viselő mészkő szarkofág: mai kultúránk bölcsőjéhez, *hitek és hitetlenségek alapjaihoz* vezet vissza. A napi politika híradásaiból egy villanásnyi időre létünk megfejthetetlen rejtélyei felé vezet az amerikai tudósító beszámolója.

A lelet, amelyre egy útbővítés során véletlenül bukkantak, kilép a mindennapokból, a „hírértékű" szenzációk világából, s szétszórt figyelmünket nemcsak az idő múlása felé fordítja, hanem magára a végtelen időre is.

Martin József

Magyar Nemzet

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Elnöke: PETHŐ TIBOR
Tagjai: BÁCSKAI TAMÁS, FÖLDES PÉTER, JUHÁSZ GYULA, RUFFY PÉTER

Főszerkesztő: KRASZNAI ZOLTÁN
Főszerkesztő-helyettesek: SZÉNYI GÁBOR, TÓBIÁS ÁRON
Publicisztikai szerkesztő: TÓTH GÁBOR

Vezető publicisták: KRISTÓF ATTILA, MARTIN JÓZSEF
Vezető szerkesztő: BOGNÁR NÁNDOR

Kiadja a Magyar Nemzet Kiadó Részvénytársaság
Felelős kiadó: SEBESTYÉN TAMÁS elnök-igazgató

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1092 Budapest, Kinizsi u. 30–36.
Telefon és fax: 266-4252, 266-4253, 266-4256, 266-4257, 266-4141.
Postacímünk: 1392 Pf. 276.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodánál (Helir) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.

Külföldön terjeszti a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat
H-1389 Budapest, postafiók 149.
Szedés: Magyar Nemzet Kiadó Rt.
Nyomás: Athenaeum Nyomda, Budapest
Felelős vezető: Vida József igazgató
HU ISSN 0133-185X HU ISSN 0237-3793

A Közép-Kelet: Izrael vagy Libanon a jövő?

A volt Szovjetunió számos válsággóca közül ma a legsúlyosabb a helyzet a mindössze négy és fél ezer négyzetkilométernyi, másfél százezer örmény lakta azerbajdzsáni Hegyi Karabahban, ahol négy és fél éve folyik a vérontás, és napról napra zsugorodik a béke reménye. Az azerbajdzsáni politikai pártok többsége az európai fejlődés útján megindult Törökországhoz húz, amelyhez etnikai rokonság is fűzi. Leplezetlen idegenkedéssel fogadják viszont Bakuban Teherán közeledését. Pedig Irán és Azerbajdzsánt a közös – a törökországi szunnitával szemben síita mohamedán – hit is összeköti. Iránban ráadásul nagy számú azeri közösség él; a szovjet korszak hosszú évtizedei alatt számos anyaországi polgár álma éppen az volt, hogy az úgynevezett „északi terület", vagyis az Azerbajdzsáni Szovjetköztársaság egyesüljön az akkoriban csak „déli területekként" emlegetett, azeriek lakta két iráni tartománnyal. Az elmúlt két évtized teheráni fejleményei, a Szovjetunió összeomlásával Azerbajdzsán számára is megnyílt perspektíva azonban Bakuban ma már nem teszi vonzóvá ezt az alternatívát sem a mérsékeltek, sem a radikális nacionalisták: a politikailag évek óta egyenletesen erősödő Nemzeti Front számára, amely május közepén Bakuban átvette a hatalmat.

Örményország viszont örömmel fogadja, sőt ösztönzi az iráni közreműködést a karabahi konfliktus megoldásában. Ez csupán az első pillanatra meghökkentő, hiszen Jerevánt, a keresztény kultúra ősi fészkét nincs miért aggassza az iszlám fundamentalizmus, amelynek Teherán a világfővárosává vált. A két ország kapcsolatát erősíti emellett, hogy Iránban meglehetősen nagy örmény közösség él, anyaországi testvéreik mércéje szerint nem is rosszul. Ezzel együtt Jereván számára Irán közvetítő szerepe a karabahi probléma megoldásában nem annyira önmagában elfogadható, mint inkább Törökország hasonló fellépésével összehasonlítva. Hiszen az örmények népük egyes számú ellenségének tekintik az 1915 [illegible] mint egymillió örményt lemészároló törököket.

A nemzeti tragédia kitörölhetetlen emléke, Örményország magányossága a muzulmán tengerben, és az a tény, hogy az elmúlt időszakban újra ártatlan polgári lakosok, örmény gyerekek, asszonyok haltak meg Hegyi Karabahban, Jerevánt arra késztette, hogy a világ előtt a Kaukázus és a Közép-Kelet Izraeljének szerepében lépjen fel, mint a Nyugat természetes stratégiai szövetségese, a kereszténység egyik legősibb letéteményese. Miként a fasizmus áldozatául esett hatmillió emléke Izraelnek, az egykori genocídium Örményországnak biztosítja az európai és amerikai kultúrkör lelkiismeret-furdalással elegy rokonszenvét. E koherens és – mint az örmény külügyminiszter minapi budapesti látogatása megmutatta – máris működő stratégia értelmében a kis Örményország az Egyesült Államokban, Franciaországban, Görögországban, Olaszországban, Libanonban és másutt élő örmény közösségek számára az ígéret földje kíván lenni, igényt tartván a külföldön élő testvérek támogatásának minden formájára. Elsősorban persze anyagi segítségére.

És az Izrael-párhuzam itt nem ér véget, hiszen hadászatilag a kaukázusi Dávid a július elejei súlyos vereségek, sőt Hegyi Karabah kétharmad részének elveszítése után újra legyőzni látszik Góliátot. Igaz, májusban a nemzeti fennmaradás eszméjétől sarkallt, kiválóan képzett örmény katonák egymást két-három hónaponként váltó dzsokatokban – partizánosztagokban – végrehajtott akcióival Örményország egyszer már, úgy tűnt, végérvényesen biztosította az eredetileg Azerbajdzsánhoz tartozó Hegyi Karabah önrendelkezését. Akkor kizárta az autonóm köztársaság fővárosa, az 1918-ban vértanúhalált halt bolsevik Sztyepan Saumjanról elnevezett Sztyepanakert (az azeriek szerint: Hankendi) elleni rakétatámadások lehetőségét, és folyosót nyitott, amely Sztyepanakertet összeköti Örményországgal. Akkor, a hegyi partizánháborúban csúfosan alulmaradtak a rosszul képzett tartalékosokból sebtében kiállított azeri reguláris alakulatok. Némi meglepetést májusban és június legelején csak az keltett, hogy az örmények viszonylag könnyen elbántak az azeri Nemzeti Gárda húszezer katonát számláló, tisztázatlan jogállású egységeivel és a belügyi rendfenntartó csapatokkal is, amelyek a speciális terepen alig alkalmazható tankokkal és nehéztüzérséggel roppant alacsony hatásfokkal harcoltak. Ám az összes nemzeti szégyenként megélt vereség, a Hegyi Karabahon végképp kívül eső városok, főleg Susa elveszítése, június közepétől, a Nemzeti Front győzelme és Elcsibej elnök hatalomra kerülése után sikeres előrenyomulásra ösztökélte a bakui politikai erőket.

Moholy-Nagy László rajza

Ezt szorították vissza augusztus elején újra az örmények. A háborúnak azonban, éppen a benne rejlő ideológia gyúanyaga miatt, a Hegyi Karabahban aratott örmény sikerek éppúgy nem vethetnek véget, mint a kevéssé valószínű azeri győzelem. És nem csak a volt Szovjetunió hat muzulmán utódállamában, köztük Azerbajdzsánban is óriási erővel megindult iszlám előrenyomulás miatt. A karabahi konfliktusban az örmények többségének célja ma még csak a miancume, vagyis Örményország és Karabah egyesítése. Ám nem egy politikai csoportosulás programjában felbukkan már „az előző rendszer által törvénytelenül kijelölt határok módosításának" terve. Hallani az Ararát túloldalán lévő, „most Törökországhoz tartozó örmény földekről" is, és arról, hogy a mai Örményország csupán egyötöde valamikor területének.

Nincs tehát megállás, nincs fény az alagút végén. Még magában a karabahi konfliktusban sem, amely területileg mára vitathatatlanul azeri, és legutóbb már vitathatatlanul örmény városokra és falvakra is eszkalálódott. Az újabb összecsapások helye világosan jelzi, hogy a területgyarapítás álma helyett az örményeknek egy egészen más, véres valósággal kell szembenézniük. Ez ugyanis már nem partizánháború: a megváltozott terepen mindkét részről alkalmazható a légierő és a reguláris hadsereg, amely Örményországban az ott állomásozó 7., Azerbajdzsánban a 4. hadseregből nyeri utánpótlását: a két egykori szovjet hadsereg tiszti állományának csaknem a fele örmény, illetve azeri nemzetiségű. (A teljesen megzavarodott orosz tisztek és katonák nem tudják, kit ki ellen kell megvédeniük, kinek, miben segíteniük, Oroszországban ezért szinte minden parlamenti párt követeli az orosz katonák visszavonását külföldről.)

A háború anyagi fedezetét ma még Örményországnak „az izraeli forgatókönyv", Azerbajdzsánnak az olaj biztosítja, amelyből azonban 1989-ben már csak hárommillió tonnát termeltek ki. Jereván a katonai sikerek után most a Kaukázusban meglévő politikai befolyásának növelésére tör. Az örmény–azeri konfliktust mai formájában lokalizálni, nem pedig gerjeszteni akaró Ter-Petroszjan elnöknek erre belpolitikai okokból is nagy szüksége van. Miközben ugyanis a magát botcsinálta, átmeneti politikusnak tartó, tudós Kelet-kutató elnök súlyos külpolitikai kompromisszumok sorával lépésről lépésre megpróbálja elejét venni a Karabah körüli vérontásnak, ellenzéke kardcsörtető, soviniszta nyilatkozatokkal és az örmény diaszpóra pénzével mind a vereségből, mind a győzelmekből politikai tőkét kovácsol magának. A 102 éves, ám az utolsó csaknem 70 évben külföldön tevékenykedő Dasnakcutjun vezetői szilárdan hiszik, hogy csak azért nem ők állnak Örményország élén, mert mire 1988-ban visszatértek hazájukba, ott már minden poszt be volt töltve. Nekik pedig a hatalom kell, minden áron. Ezt szó szerint kell érteni: a dasnakok pártjába való belépésért, mint Jerevánban mondják, komoly összeg jár, parlamenti képviselőknek egész vagyon. Hegyi Karabah törvényhozásában a 62 képviselő közül 40 már tagja a Dasnakcutjunnak; közülük nem egy, talán mondani sem kell, némi megszakítással a Szovjetunió Kommunista Pártjából igazolt át. A párt helyi vezetője, Georgij Petroszjan egyszersmind a hegyi karabahi parlament elnöke is – a néhány hónapja tisztázatlan körülmények között meggyilkolt 34 éves demokrata Artur Mkrtcsjant váltotta fel ezen a poszton.

Mindennek fényében aligha meglepő, hogy Sztyepanakert ma már egyre gyakrabban önálló politikai erőként, Jereván megkerülésével lép fel. Ter-Petroszjan hatalma zsugorodik; ma már a jerebuni repülőteret, s vele az oda érkező nemzetközi segélyszállítmányokat sem kontrollálja. Június 28-án kemény visszavágásra szánta el magát: a jereváni tévében beszédében KGB-kapcsolatokkal vádolta a dasnakokat, felajánlván, hogy kívánságra bíróság előtt előtárja bizonyítékait. Az ügy megállította a dasnakok előretörését, kivált azután, hogy Mariusz Juzbasjan volt örményországi KGB-főnök a sajtóban megerősítette az elnök szavait. Az ellenzéki párt erre Ter-Petroszjant vádolta meg ugyanezzel, bizonyítékul azonban csupán egy 1982-ben kelt belső KGB-jelentést tudott előterjeszteni, amelynek írója jelzi a főnökeinek, hogy kívánatos volna a népszerű tudós majdani beszervezése. Ter-Petroszjan így egyelőre visszaverte a támadásokat.

Az azeri–örmény ellentétté vált, az azeri-karabahi válság nyomán kirobbanó háború megvívására azonban Jerevánban más, radikálisabb vezetők vállalkoznak majd. Ahogyan Ter-Petroszjan kollégája, Azja Mutalibov azeri elnök is rákényszerült már, hogy átadja a hatalmat a nemzeti ellentétek ügyében radikálisabb elképzeléseket valló, háborúpárti ellenfeleinek. Miként Gamszahurdia, szintén bukott grúz elnöknek, neki is Turkmenisztán ajánlott fel politikai menedékjogot. Közben pedig, annak arányában, ahogyan Hegyi Karabah távolodik az oly sokáig anyaországának tekintett Örményországtól, Azerbajdzsánról leválik a Bakutól örmény területekkel elválasztott Nahicseváni Köztársaság. Az egykori azeri kommunista pártfőtitkár, a Brezsnyev gátlástalan talpnyalójaként ismert Gejdar Alijev vezette autonóm köztársaság önálló kapcsolatot létesített Törökországgal, és a ravasz Alijev, aki nemrég demonstratív látogatást tett Kemal Atatürk sírjánál, külön politikát folytat Grúziával, sőt Örményországgal is, és egyre nagyobb népszerűségnek örvend egész Azerbajdzsán területén.

Ám az azeri belső konfliktusoknak ez még csak a kezdete: a Hegyi Karabah és Örményország közötti folyosót biztosító Lacsin körzetében már lezajlottak az első összecsapások azeri rendőrök és a helyi rendkívül harcias kurd kisebbség között. Ha a területen, az 1920-as évekbeli Vörös Kurdisztán központjában újra fellángolnak az egykori azeri–kurd ellentétek, azok bizony sokkal véresebbek lesznek, mint a karabahi konfliktus. És hány nemzeti kisebbség van még Azerbajdzsánban! Nem beszélve maguknak az azerieknek a belső problémáiról. Ezeket talán érzékelteti, hogy május 28-án, amikor minden előzetes bejelentés nélkül megnyitották a török határ egy kis szakaszát, az azeriek ezrével rohantak Törökországba, ahonnan a határőrök előbb szép szóval, majd gumibottal térítették vissza az útlevéllel nem rendelkező, ilyesminek a létéről nem is tudó azerbajdzsáni polgárokat. Miközben tehát a nem kevésbé véres dél-oszétiai, sőt moldovai polgárháború a közös karhatalmi alakulatok fellépésével csitulni látszik, ez a térség nehéz jövő elé néz. Az Örményországban óvatosan és sikeresen elkezdett „izraeli forgatókönyvet" nagyon könnyen keresztülhúzhatja a térség libanonizálódása.

Gereben Ágnes

Én nem tudom...

(Milyen nevelést kaptunk)

Én nem tudom, a közelmúltban milyen nevelést kaptak az emberek, s a szabadabb szellem, amely létmódunk változásának egyik velejárója, miképpen tükröződik majd modorunkban, viselkedésünkben, felelősségérzetünkben. Mert az bizony kevés, hogy elvtárs helyett urazzuk egymást, különösen akkor, ha az elvtársban több volt (a látszat?)tisztelet, az úrban pedig több az (igazi) gúny.

Megtörtént jó néhány esetben, hogy kollégabácsinak, szakinak, vagy uram bocsá mesternek szólítottak, mindahányszor – kissé bizalmaskodóan – az elvtárs kifejezést kerülték. Most úgy látom, az emberek az úrral igyekeznek kifejezni mindent, a megvetéstől a behódolásig, a hangsúly és a szövegkörnyezet számtalan árnyalatával.

Sebaj, gondolom én, nem ez a lényeg.

Aztán azt gondolom, vajon társadalmi értelemben miként használhatók azok a pedagógiai műszavak, melyek a szülő-gyermek, tanár-tanítvány kapcsolatát jelölik. *Hideg-tiltó, meleg-engedékeny*, ez a két szélső magatartásforma a nevelésben, e kettő közt helyezkedik el a *meleg-korlátozó* és a *hideg-engedékeny*. A szakirodalomban olvasható, hogy az ekként vagy akként nevelt (normális) gyermekből normális (szocializált) felnőtt lesz-e, vagy netán bűnöző.

Milyen korba érkeztünk most? A fentebb említett, szabadabb, engedékenyebb, mondhatni: az előzőnél liberálisabb szellem, az állampolgárhoz *hidegen, távolságtartóan, vagy otthonos melegséggel* viszonyul?

Az előző kor, mint tudjuk, melegséget és engedékenységet színlelt. Valójában személytelenségében hideg volt, mint a jég, s amit tiltani érdemesnek talált, azt vaskövetkezetességgel megtiltotta. Így a legtermészetesebb módon nevelte önzésre, felelőtlenségre és hazugságra az embereket. *Ez a nevelés ugyanakkor fenn tudta tartani a normális rendet*, oly módon, hogy elhallgatta vagy elleplezte a társadalmi lét ferdeségeit. E belső tehertétellel kielégítően működött a rend, s benne, úgymond, becsületesen élt az átlagember, bár ha a szükség úgy hozta, netán csalt, lopott és hazudott.

Mindebben azonban volt némi szemérem és mértéktartás; a Törvény nagykapuja töretlen maradt, mivel, tán szántszándékkal, nyitva felejtődtek a kiskapuk. A rend alapjait, a nevelés alapelveit azonban vasszigor tartotta fenn.

Ahogy e szigor enyhülni látszott, és a jól szervezett rend ügyetlenül gonosz titkai kipattantak, képmutatása, s felelőtlensége nyilvánvalóvá vált, azonnal felbomlott az a korlátozó és féken-tartó erő, amely normális viszonyok között az emberben neveltetése során kialakul. Hirtelen – a szabadság fényében – világosan látszott, hogy mi, szocialista viszonyok között fejlődöttek, *pártállásunktól függetlenül, neveletlenek vagyunk*.

Hangomban korholásnak nyoma sincs, mikor ezt mondom, bárki tanúsíthatja, önmaga és mások példájával, az önzés, az ingerlékenység, a felelőtlenség, a durvaság, a szűkkeblűség, a megvetés és lekicsinylés szüntelen jelenlétét.

Mindez nyilván a felbomlott rend gonosz titkának visszfénye, de velünk él és bennünk létezik, s úgy mutatkozik meg, mint minden emberi érték tagadása, minden mérték semmibe vevése.

Egy példa rá: *a balatoni ősnádasban csörömpölve behajt egy vízibicikli, töri-zúzza a nádat. A kormánynál egy férfi ül, mellette két gyerek, a fiai. A nyár aranyfényében brutális a jelenet, mármár őrjöngően kegyetlen. Valaki rájuk szól, hagyják már abba, pótolhatatlan érték az, amit tönkretesznek. Röhögés rá a válasz, s néhány durva szó:*

– Mi van, hülye úr, a magáé talán a nádas?

A bicikli nyikorogva-nyekeregve vág át a nádason, nyilvánvaló: az apa a fiait következetességre, életre neveli.

Hogy milyen életre? Én nem tudom.

Kristóf Attila

Antal Károly

A-25-80

Antal Károly nyerte a szobrász jubileumdíjat

A főváros képzőművészeti szakbizottsága ma délelőtt döntött a Ferenc József szobrász jubileumi-díj odaítélése ügyében. A 3000 pengős díjat *Antal* Károly szobrászművésznek, a Julian barát szobor alkotójának adta a bizottság. Egyúttal elhatározták, hogy a jövő esztendőben az énekművészek számára írnak ki pályázatot.

Esti Újság 1937. dec. 4.

VÉDJE 01
FIUMEI
FIU

Antal Károly A-25-81

SÁG 1937. XII. 5. N

— **A Ferenc József jubileumi szobrászdíj győztese.** A Ferenc József jubileumi alapítvány bíráló bizottsága Schuler Dezső alpolgármester elnöklésével pénteken délelőtt ülést tartott, amelyen a háromezer pengős jubileumi szobrászdíj odaítéléséről döntött. A bizottság örömmel állapította meg, hogy a beérkezett pályaművek magas színvonala, a kiállított szobrok nagy művészi értéke a fiatal szobrásznemzedék értékes képességeiről tesz tanubizonyságot. A díjat a bizottság egyhangulag *Antal* Károly szobrászművésznek, Julián barát budavári szobra alkotójának ítélte. Elhatározta egyuttal a bizottság, hogy a legközelebbi szobrászati díjat éremművészeti és kisplasztikai munkásság jutalmazására írja ki. A pályázatra beérkezett szobormüvekből rendezett kiállitás díjtalanul megtekinthető a Fővárosi Képtár (IV. Egyetem-utca 6.) földszinti kiállitási termeiben, délelőtt fél 10-től fél 2-ig, december 5-től kezdve.

Lyság

Antal Károly

A-25-82

Antal Károly nyerte a főváros Ferenc József szobrászati díját

Nemzeti Újság

1937. dec. 5.

Antal Károly

A-25-83

** **Az idei Balló-pályázat eredménye.** A Balló Ede-féle pályázat felett, melyet az alapitványttevő olyan képekre és szobrokra tüzött ki, amelyeknek ábrázolásában, vagy megmintázásában a természet utáni őszinte tanulmányok nyernek kifejezést, kedden délután tartott ülésen döntöttek. A pályadijodaitélőbizottságban részt vettek: Balló Ede, Déry Béla, Dudits Andor, Edvi Illés Aladár, Knopp Imre, Pásztor János, Sidló Ferenc és Lányi Lajos. A beérkezett 31 festészeti és 24 szobrászti pályamü közül az ezer pengős festészeti pályadijat Áldor János László nyerte el, mig az ezer pengős szobrászati dijat két 500—500 pengős dijra elosztva, azzal Antal Károlyt és Szmorz László tüntették ki.

Szmorz

Ujság. 1931. máj. 20.

Alapitva: 1839.

HERENDI PORCELLÁNGYÁR R. T.

GYÁRTMÁNYAI:

magyar művészek műveinek reprodukciója,
művészi dísztárgyak,

SERÉDI JUSZTINIÁN

bíboros-hercegprímás 50.000 pengős adomány felajánlásával indította meg az Országos Katolikus Diák-otthon mozgalmát

Kállay Miklós miniszterelnök: Az idősebb nemzedék igyekezzék olyan lenni, amilyennek fiainkat szeretnénk látni

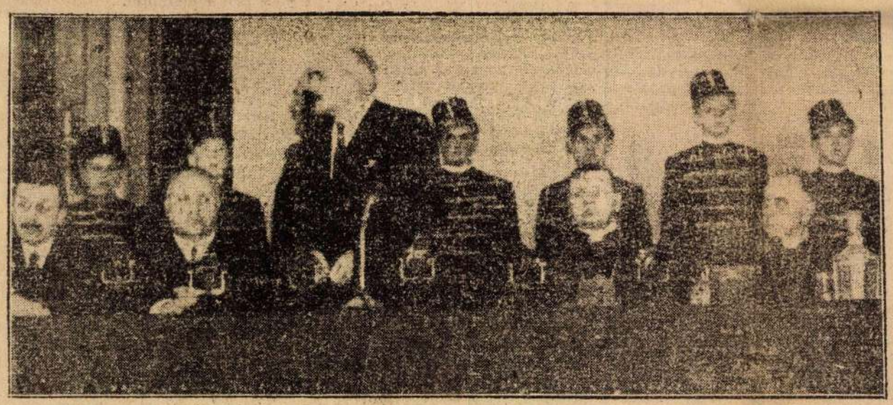

A Magyar Kurir jelenti:

Az Actio Catholica Országos Elnöksége, átérezve azokat a kötelességeket, melyek az ifjúság nevelése terén a magyar katolikus társadalomra háramlanak, még 1942. év tavaszán *mozgalmat kezdett a katolikus diákotthonokban országosan mutatkozó hiányok pótlására.* A mozgalom sikere érdekében

„Országos Katolikus Diákotthon Nagybizottságot" hívott életre,

amely kedden este díszes keretek között tartotta díszgyűlését a fővárosi Vigadóban.

A biboros hercegprimás megnyitó beszéde

A díszgyűlést *Serédi* Jusztinián bíboros-hercegprímás nyitotta meg.

— Magyar hazánk jövője olyan lesz — kezdte beszédét —, amilyen nemzetünk jövendő élete. Nemzetünk jövendő élete pedig olyan lesz, amilyen annak jövendő vezető rétege. Hogy milyen lesz nemzetünk jövendő vezető rétege, az legnagyobbrészt mitőlünk függ. *Olyan lesz ez a réteg, amilyennek intelligens ifjúságunkat Isten segítségével szellemi és erkölcsi, vallásos és hazafias vonatkozásban oktatjuk, neveljük és átalakítjuk.*

— Hogy pedig a vallásos és hazafias oktatásban és nevelésben azok a derék, tehetséges és jóerkölcsű katolikus magyar ifjak is részesülhessenek, akik különben szerény anyagi helyzetük, vagy éppen szegénységük miatt a maguk emberségéből nem részesülhetnének: *mi, magyar katolikusok, nemzetünk és hazánk jövője miatt érzett felelősségünk tudatában, a székesfővárosban és az ország olyan vidékein, ahol arra legnagyobb szükség van s ahol a helyi forrásokat úgy megnyitják számunkra, mint ahogy Budapest székesfőváros nagyszerű telek- és fejedelmi készpénzadományával megnyitotta, a m. kir. kormány nagylelkű támogatásában bizakodva, folyó évi november 15-ig tartó országos gyűjtés útján*

katolikus közép- és főiskolai idákotthonokat kívánunk létesíteni,

amelyekben szerény feltételek mellett elhelyezést nyerhetnének azok a derék katolikus magyar tanulók, *kivált a hadiárvák,* akik egyébként közép-, illetve főiskolai tanulmányaikat anyagiak hiján, *a nemzet igen nagy kárára,* nem bírnák elvégezni. Meg vagyok győződve, hogy a kormány, a vármegyék, városok és községek, a magyar mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi üzemek, valamint pénzintézetek, végül a püspöki karral együtt magyar papságunk és híveink

meg fogják érteni nemzetmentő törekvésünket

s erre a legnemesebb célra erőikhez képest jó lélekkel meghozzák a tőlük telhető áldozatot.

— Én magam itt az ország színe előtt

ezennel 50.000 pengőt ajánlok fel és utalok ki a katolikus magyar közép, főiskolai diákotthonokra:

erről a helyről szeretettel kérem összes magyar testvéreimet, nyissa meg szívét és adakozó kezét tehetségéhez képest mindegyikünk, tudván jól, hogy a szegény ember fillérei éppen úgy beépülnek ezekbe a nagyszerű intézményekbe, mint a tehetősebbek ezresei.

„Az ifjúságot úgy kell nevelnünk, hogy a nemzet jövőjét biztosítani tudja"

Szűnni nem akaró taps után Kállay Miklós miniszterelnök emelkedett szólásra.

— Őeminenciájának, Magyarország bíboros-hercegprímásának bevezető, a kérdést elénk táró szavai után — mondotta a miniszterelnök — azt hiszem, egyikünknek sem lehet mondanivalója:

meg kell indulnunk azon az úton, amelyet ő kijelölt, folytatnunk kell azt az áldozatkészséget, amivel ő a gyűjtést a nagy cél érdekében ma megindította.

Méltóztassanak megengedni, hogy itt rögtön kijelentsem:

a magyar királyi kormány a nagy célhoz méltóan, a nagy idők lehetőségeit szem előtt tartva, minden erejével azon lesz, hogy az új katolikus nevelés alapjainak megvetése minél hamarabb sikerüljön.

(Viharos taps.)

— Teljesen osztom — és tudom, hogy mindannyian osztjuk Őeminenciájának azt a megállapítását, hogy

egy nemzet jövőjének legnagyobb biztosítéka az ifjúság.

Ezt az ifjúságot tehát olyannak kell nevelnünk, hogy a nemzet jövőjét biztosítani tudja. Az a nemzet, amely fiatalságában nem túlzott célt maga elé, válságos időkben igen nehéz körülmények közé juthat s nagyon megérezheti hiányát annak, amit elmulasztott. Mert, ha a nagy nemzeti célokat nézzük, vagy csak egyet-kettőt emelünk is ki közülük, mint pld. a nemzet politikai lelkiségének kialakítása és vezetése, katonai felkészültsége, vagy gazdasági ereje, mindenképpen meg kell állapítanunk, hogy, amint egyedül a sorozással még nem lehet egy hadseregét felépíteni, amint egyszerűen gazdagodással még nem lehet egy nemzet gazdasági életát megalapozni, úgy más tekintetben is

az egyénnek tisztára materialis előretörésével nemzetet fenntartani, nemzetet fejleszteni, nemzetet örökkévalóvá tenni nem lehet.

(Ugy van! Ugy van!)

— *Csak akkor lesz örökkévaló a nemzet, csak akkor lesznek dicsőségesek a történelem előre meg nem írt, de mindnyájunk által elképzelt lapjai, ha lélekkel, erényekkel töltődnek meg azok a lehetőségek, amelyeket az idő, a kor ad a nemzetnek.*

— Mindent azonban csak a fiatalságra bízni nem lehet.

Nem lehet csak a fiatalságra bízni a jövőt, ha mi szülők, az idősebb nemzedék nem vagyunk és nem igyekszünk olyanok lenni, amilyennek fiainkat szeretnénk látni.

Igyekezzünk magunk is olyanok lenni, amilyennek a fiatalságot megálmodjuk, mert ez az egyik alapvető tényezője annak, hogy a fiatalság olyanná lehessen, amilyennek magunknak elképzeltük. A szülők felelősek gyermekeikért:

amilyenek az apák, olyanok a fiúk, amilyenek az anyák, olyanok a leányok.

A szülőké a dicsőség, ha olyan generációt nevelnek fel, amely nagy értékekkel szolgálja majd a nemzetet, de a felelősség és a bűnhődés is a miénk, szülőké, ha nem készítjük elő lelkiekben és erőben azt, hogy egy jobb, nálunk különb fiatalság vehesse át majdan a vezetést az országban.

(Lelkes taps és éljenzés).

— Ezt tartom a ma egyik legfontosabb feladatának. Igen:

fiatalság, előre!

De könnyítsük is meg a fiatalságnak, hogy átvehesse tőlünk a nemzet jövő sorsának intézését, könnyítsük meg azzal, hogy már ma mindent megteszünk ennek a jövőnek megalapozására. Ti, fiatalok pedig: *legyetek fiatalok, legyetek lelkesek, legyetek kitartók és előretörők, de legyetek egyúttal türelmesek is és legyetek nekünk lehetővé, könnyűvé, hogy majdan átadhassuk néktek a nemzet vezetését és ezzel a magyar jövendőt.*

„Az új intézmény az egész magyarságé"

A miniszterelnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Szendy* Károly dr., Budapest székesfőváros polgármestere többek közt a következőket mondotta:

— Érezzük, hogy ahhoz, ami itt ma megindult, a magam részéről is hozzá kell tenni valamit. Most

a magyar jövőt akarjuk tovább építeni.

A magyar jövő nagy lelki templomának alapkövét tesszük itt le ma, amelyben a magyar ifjúságot akarjuk istenfélő, becsületes magyarokká nevelni. Ez az új intézmény, ha itt Budapesten létesül is,

nemcsak Budapesté, hanem az egész országé,

a magyarságé, amellyel igazi érzelmi és lelki kapcsolatba az fog kerülni, aki áldozott is érte.

Ezután *Szandtner* Pál, a Pázmány Péter Tudományegyetem tanára, *Finta* Sándor igazgató tanító, *Sennyey* Ákos egyetemi hallgató, *Harsány* Béla, egy bácskai VII. gimnazista és *Kalocsai* János munkásifjú szólott a díszgyűlés közönségéhez.

A MAGYAR VIRTUS

Magyarország kormányzója hadparancsot intézett a 2. hadsereg tisztjeihez, tiszthelyetteseihez és katonáihoz, amelynek alakulatai a bolsevizmus ellen folytatott kemény és dicsőségteljes harcok után most tértek haza helyőrségeikbe. A Legfőbb Hadúr szólott a katonákhoz, aki a maga személyében a magyar katonai erények legragyogóbb megtestesítője, a hősiesség legmagasabb eszményképe. Horthy Miklós, minden magyar honvéd urá és parancsolója, mély szeretet hangján fejezte ki elismerését és köszönetét azoknak, akik a legnehezebb viszonyok között, a tömegek és a gépek sokszoros túlerejével szemben férfiasan és elszántan álltak helyüket. A nemzet atyjának hadparancsában kifejezésre jutott a kegyelet és fájdalom érzése, az életüket vagy testi épségüket feláldozott hősökkel szemben, kiknek élén éppen az halad, aki legdrágább volt az ő szívének, de legdrágább volt a nemzetnek is, mert jövendő reménységét látta benne megtestesülni. De kifejezésre jut a szilárd meggyőződés, a rendíthetetlen hit is a magyarság ezeréves katonai erényeiben, a hősiességnek abban a megacélozott szellemében, amely egyedüli biztosítéka a nemzet boldog jövőjének.

A Legfőbb Hadúr szavában az egész nemzet köszönete, kegyelete és jövőbe vetett hite csendül ki. Mert a nemzetnek minden tagja aggódó szeretettel, de egyidejűleg büszke öntudattal kísérte a második hadsereg másfélesztendős harcainak minden mozzanatát. Amíg a magyar honvéd hazánk és Európa védelmében kemény harcait folytatta, minden napnak minden percében ezer és ezer sóhaj, de egyben ezer és ezer csillogó szempár fordult messze kelet felé, ahol — amint azt vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a honvédvezérkar főnöke megállapította a kecskeméti hadosztályhoz intézett beszédében — nagyszerű lendülettel, bátorsággal, magyaros rámenéssel állt helyt minden magyar katona. Olyan lendülettel és virtussal, amely példát adott, magával ragadott másokat is. Vitéz Szombathelyi Ferenc, aki közvetlenül látta e harcokat, azt mondja: megdobbant a szíve és erre a szívdobbanásra az egész nemzet szívhangja válaszolt. A keleti front harcai valóban megmutatták, hogy a magyar virtus él és itt van közöttünk s nem tudta erőtlenné tenni még a téli csata szörnyűsége, a bolsevista katonák szuronyainak, páncélosainak, ágyúinak mérhetetlen számbeli fölénye sem. Amikor már a német főerők is visszavonultak, a magyar katonák, mint utóvédek, utolsónak hagyták el helyüket s úgy tartották vissza a bolsevista rohamokat, mint kősziklák a háborgó tenger hullámait.

Örökértékű teljesítmény volt ez, amely bizonyságot szolgáltatott egész Európának arra, hogy a magyar honvéd ugyanolyan jó katona és jó harcos, mint amilyen ezeréves története során mindig volt. A hősies küzdelmek során természetszerűleg nemcsak győzelmek ragyogó lapjaival gazdagodott a magyar történelem, hanem voltak vereségei, mint ahogy minden hadseregét meg lehet verni, minden hadsereg veszíthet csatákat. De helyrehozhatatlan, pótolhatatlan, megsemmisítő — nemcsak egy hadsereget, hanem egy egész nemzetet elpusztítható— vereség csak egy van, az, ha valamely hadsereg elveszti becsületét. A magyar hadtörténelem egyetlen ilyen példát sem jegyez fel a multból és a keleti front küzdelmeinek is legnagyobb eredménye éppen az, hogy honvédségünk épségben megőrizte, új glóriával vonta be az ősi magyar becsületet.

Ezért nézhet a nemzet rendíthetetlen bizalommal honvédsége felé. A honvédvezérkar főnöke azt mondotta, hogy a magyar katonák olyan kőszirtek, és oszlopok, amelyeken felépítjük az új magyar hadseregét, az új Magyarországot és felépítjük a jövő nagy teljesítményét. Valóban a magyar katona becsületének épségben való megőrzése az, amit ajándékképen kapott a nemzet harcoló honvédségétől s ez a magyar becsület, ez a hősi kiállás olyan kőszirt, amit semmiféle megpróbáltatás nem mozdíthat el helyéről.

Asszonyom!? Ha azt akarja, hogy az előző napról eltett étel olyan ízletes legyen, mintha frissen készült volna, tegyen a főzésnél a vízbe VIVAT tablettát.

Találkozunk?!
A Kecskeméti Söröző
Kecskeméti-u. és Magyar u. sarok

HIREK

A háború alatt nem változtatják meg az utcaneveket

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa *Bessenyey* Zénó elnökletével ülést tartott. Az ülés elhatározta, hogy a főváros környékén a közművek létesítésének tanulmányozására külön bizottságot küld ki. A tanács örömmel üdvözölte a belügyminiszter rendeletét, amelyben felhívta a törvényhatóságokat, hogy *a háború tartama alatt az utcaneveket ne változtassák meg.* Az ülés ezután elfogadta Budakalász, Pomáz, Budaörs, Alsó és Felsőgöd általános rendezésére készített terveket, foglalkozott a Szénatér kibővítésével, majd több városrendezési, építkezési és telekosztási ügyben hozott határozatokat.

— **Kormányzói elismerés.** A kormányzó a m. kir. pénzügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy Tömösköry Emil miniszteri tanácsos, beszterce pénzügyigazgatónak nyugalombahelyezése alkalmából négy évtizeden át teljesített érdemes és buzgó szolgálatairért elismerését tudtul adják.

— **Felkay Ferenc dr. tanácsnok kitüntetése.** Hitler vezér és kancellár dr. Felkay Ferenc székesfővárosi tanácsnoknak a magyar—német kulturális és gazdasági kapcsolatok kimélyítéséért, valamint a Budapestre érkezett sebesült német katonák ellátása körül kifejtett tevékenységéért a német Sas-rend elsőosztályú érdemkeresztjét adományozta. A magas kitüntetést a német követségen von Jagow német követ ünnepélyes külsőségek között személyesen adta át.

— **Ünnepi est az Operaházban a könyvnapok alkalmából.** Az Egyesületközi Együttműködés a könyvnapok alkalmából ismét megrendezi ünnepi estjét az Operaházban május 31-én este fél 7 órakor. Az ünnepi esten Gulyás Pál, Juhász Géza, Németh László és Tamási Áron írásaikból olvasnak fel, a műsor zenei részében pedig Bartók, Kodály és Veress szerzeményei szerepelnek. Az ünnepi est iránt mária nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **A Budapesti Német Nyelviskola jubileumi ünnepsége.** A Budapesti Német Nyelviskola és Kereskedelmi Tanfolyamok, továbbá a Német Akadémia lektorátusa vasárnap ünnepli meg fennállásának huszadik évfordulóját. A jubileum alkalmából a sok szép sikerre visszatekintő nyelviskola d. e. 11 órakor nagyszabású évzáró ünnepélyt rendez az Uránia filmszínházban, amelyen Dietrich von Jagow német követ is megjelenik, de képviseltetni magát a kultusz- és honvédelmi minisztérium, valamint a székesfőváros is. Az ünnepély utolsó számaként Dietrich von Jagow követ beszél a megjelentekhez. A változatos, színes műsor iránt mária igen nagy az érdeklődés városszerte.

— **Kisfiával együtt a Dunába akarta magát ölni egy életunt asszony.** Az éjszaka 11 óra tájban a Lánchídról a Dunába akart ugrani Resz Istvánné 36 éves géplakatos neje. Az életúnt asszony kétéves fiacskáját a karjába fogta és azzal együtt akart öngyilkos lenni. Dr. Lóránt Henrik ügyvéd észrevette a készülő öngyilkosságot és az utolsó pillanatban leszedte az asszonyt fiával együtt a korlátról. A főkapitányság életvédelmi osztályára állították elő s ott előadta, hogy családi okok miatt akarta eldobni az életét. Nem akart lemondani öngyilkossági tervéről, ezért saját érdekében őrizetbe vette a rendőrség.

— **Halálos villamosgázolás az Apponyi-téren.** Kedden este az Apponyi-aéren egy 44-es villamos eltörte Tillinger Gyuláné 40 éves háztartásbeli asszonyt. A szerencsétlen nő a pótkocsi alá került és mire kiemelték a villamos alól, már halott volt. — Ujpesten a Rózsa-utcában egy 55-ös jelzésű villamos elgázolta Albert Antal 32 éves gyárimunkást. A villamos kerekei Albert bal lábát levágták, azonkívül agyrázkódást is szenvedett. Életveszélyes állapotban vitték az újpesti mentők a gróf Károlyi-kórházba.

A szociális gondolat fejlődése és a magyar szociálpolitika útja

Vitéz Bonczos Miklós államtitkár előadása Lillafüreden

Lillafüred, május 26. (MTI.) A lillafüredi ifjúsági kongreszszus harmadik napján, kedden vitéz Bonczos Miklós igazságügyi államtitkár tartott előadást „A szociális gondolat fejlődése" címmel.

Több mint másfél órás előadásának elején vázolta azt az utat, amelyet a szociális gondolat tett napjainkig. Rámutatott arra, hogy minden közösségi életben és minden korban megmutatkozott a társadalmi igazságtalanság és állandó volt a küzdelem ellene. Krisztus az igazságtalanságok megszüntetését a szeretetében jelölte meg.

Vitéz Bonczos Miklós államtitkár ezután azzal foglalkozott, hogy mik a teendők a szociálpolitika terén. Szerinte három pontban lehet összefoglalni az államhatalom és a társadalom részére a feladatokat:

1. a kirívó igazságtalanságok megszüntetése;

2. az általános emberi színvonal biztosítása a dolgozó társadalom részére;

3. a társadalmi felemelkedés lehetővétele.

Ezután rámutatott bizonyos szempontokra, amelyeket a gyakorlati szociálpolitika terén érvényesíteni kell állami és nemzeti érdekből.

Minden országban más és más az uralkodó szociális probléma és minden országon belül tájegységek szerint változnak a domináló szociális szempontok. De változik a megállapodás is, a szükségszerűség is. A szociális kérdések megoldásának időpontját nagyon körültekintő óvatossággal kell megállapítani. *Ven idő, amikor a megélhelés kérdése dominál, máskor a biztonság kérdése fontos, megint máskor a társadalmi bölcsség megteremtése a legfontosabb feladat.* Van olyan idő a nemzet életében, amikor az egyes generációknak a jobb jövő érdekében áldozatokat kell hozniok.

További fontos szempont, hogy *különös figyelmet kell szentelni arra, hogy a szociális felemelés munkája csak fokozatos lehet.*

Magyarországon a szociális fejlődést csakis az erős ország fejlődő népe, a nemzetgazdaság és az öntudatos magyarság biztosíthatja. A magyar szociálpolitika kényszerű határok között is tovább folytatja a maga társadalomépítő munkáját. E tevékenység azonban kettős kötelezettséggel jár: biztosítani kell az életfeltételeket, az anyagi, gazdasági, kulturális szükségleteket, az egész nemzet számára a további fejlődés lehetőségét. A másik kötelezettség viszont a társadalmat terheli.

A további szempont, amelyet szem előtt kell tartani, az, hogy a szociálpolitikai tevékenység ne csak egy társadalmi osztályra korlátozódjék.

Ügyelni kell arra is, hogy a szociálpolitika gyakorlati megvalósítása ne tegye a társadalmat elpuhulttá.

Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap keretében folyó tevékenység éppen ezért nagyon helyesen a produktív támogatás rendszerét vezette be, amely nem karitatív segélyeket osztogat és nem ínségmunka útján kívánja az elégedetlenséget lecsillapítani, hanem úgynevezett szociális hitelekkel gazdasági talpraállítást végez.

Vitéz Bonczos Miklós előadása végén hangoztatta, hogy Magyarország a szociális fejlődés útján van: ezt a fejlődést nem szabad megállítani, hanem azt tovább kell lendíteni. Legyünk büszkék és fennen hangoztassuk országunknak e téren való előrehaladását.

Vitéz Bonczos Miklós államtitkár előadását igen nagy tetszéssel és hosszantartó lelkes tapsszal fogadták. Az ifjúsági vezetők közül igen sokan szóltak hozzá az előadáshoz, részletesen foglalkozva a magyar társadalom és a magyar egyetemi főiskolai diákság különféle szociális problémáival.

— **Sok látogatója van a „Magyar művészetért" kiállításnak.** Vitéz nagybányai Horthy Miklósné Őfőméltósága legmagasabb védnöksége alatt álló „Magyar művészetért" mozgalom kiállítását állandóan nagyszámú közönség látogatja. A kiállítást a keddi napon másodízben tisztelte meg magas látogatásával a Kormányzó a Főméltóságú Asszonnyal és ez alkalommal a kiállított művekből a királyi vár részére vásárlásokat eszközölt.

— **Agyonszúrta sógorát.** Mogyorósi István összeküldözött sógorával, Pap Gábor lövői hadirokkant gazdálkodóval, mert az békítőleg lépett közbe a fivérével. Mogyorósi Jenővel támadt vitájában. A civakodás hevében Mogyorósi István két rántott és teljes erővel Pap mellébe szúrta. A kés Pap tüdejébe fúródott és átvágta egyik főütőerét, úgyhogy pár perc multa elvérzett. A gyilkost letartóztatták.

— **Kizuhant az ablakon és keresztülharapta a nyelvét egy holdkóros.** A köztudat azt tartja, hogy a holdkórosok mindig megőrzik egyensúlyukat és vakmerő éjszakai kóborlásaik során sohasem esik bajuk. Erre a hiedelemre nemrégiben ráczáfolt a Schleinitzben élő Johan Semlitsch vincellér, aki holdkóros álmában a nyitott ablakba felmászva, kizuhant a ház kertjébe. Gerinctörést szenvedett és nyelvét keresztülharapta. Súlyos sérülésével kórházba szállították.

— **A távíratkézbesítő vette észre az öngyilkosságot.** Az egyik makói távíratkézbesítő távíratot akart kézbesíteni Erdélyi Antal asztalos mester lakásába. A lakás ajtaját zárva találta és a szobából hörgést hallott. Felnyitották a lakást és ott súlyos állapotban találták Erdélyi Antalné sz. Kádár Máriát, aki ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Beszállították a kórházba, ahol délután meghalt. Búcsúlevelében azt kérte, hogy cigányzenével temessék el.

— **Gyermekhangverseny Ujvidéken és Csáktornyán.** Az ujvidéki elemi és középiskola 1200 növendéke vasárnap szabadtéri hangversenyt adott a közigazgatási palota előtt. Az 1200 tagu összkar Liszt ünnepi dalát és Kodály egyik szerzeményét adta elő. Ugyancsak közel ezertagu gyermekkórus tart hangversenyt június 6-án Csáktornyán. Muraközben ez lesz az első nagyszabású gyermekhangverseny.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Ifj. LIFKA GUSZTÁV

c. őrvezető május 12-én, életének 31. évében a keleti harctéren hősi halált halt. Lelkiüdvéért özvegye és családja 27-én, csütörtökön reggel fél 9 órakor a budai ferencesek plébániatemplomában gyászmisét mondat.

— **A fővárosi képzőművészeti pályázat nyertesei.** A Megváltó születésének és a hozzáfűződő eseményeknek kisplasztikai és grafikai ábrázolására pályázatot írt ki a főváros. A beérkezett pályaműveket dr. *Némethy* Károly tanácsnok elnöklésével különbizottság bírálta el. A bizottság egyhangúlag megállapította, hogy a pályázók művészi készsége elismerésre méltó, azonban a kitűzött feladatot egyik művész sem oldotta meg és így a kisplasztikai pályadíjat nem adták ki. de *Antal* Károly „Betlehem" és *Varga* Ferenc „Angyalos Betlehem" című alkotását 800—800 pengőért megvásárolta. A grafikai pályázatra beküldött művek közül 800 pengős első díjat *Pituk* József „Pásztorok imádása", a 600 pengős második díjat *Jeges* Ernő „Krisztus születése, Angyali üdvözlet, Jézus a bölcsek között" című művének, a 400 pengős harmadik díjat *Harmos* Károly „Tizenkétéves Jézus a templomban" című művének jutalmazására ítélte oda. Ezenkívül hat darab, egyenkint 300 pengős díjat adtak ki *Deli* Antalnak, *Koffán* Károlynak, *Képeczy-Boócz* Istvánnak, *Ösz* Dénesnek, *Ruzicska* Györgynek és ifj. *Szabó* Józsefnek.

Kedvezményes nyaralás BALATONON
7 napos ellátásos jegyfüzettel
B-telle P 79.50, Siótok P 96.-
B-a'mádi P 89.-, Szántód P 88.-
Jegyfüzetek kaphatók:
Utazási irodánkban
BPEST, VIII. JÓZSEF-KRT 5.
és az összes
IBUSz—MAV hivatalos menetjegyirodákban

— **Polgáriskolai tanárok kongresszusa Alsólendván.** Az alsólendvai állami polgáriskola most ünnepelte fennállásának 70-ik évfordulóját. Az Országos Polgáriskolai Tanáregyesület szombathelyi tankerületi köre a jubileumot felhasználva, Alsólendván tartotta meg évi rendes közgyülését, amelyen Zala-, Vas- és Sopron vármegyék területéről közel 300 polgári iskolai tanár vett részt. Ugyanakkor tartották találkozójukat a lendvai öregdiákok is, akiknek szülei és nagyszülei áldozatos buzgalommal vettek részt annak idején az intézet megalapításában.

— BEKÜLDÖTT HIREK. *A ciszterci-rend* Szent Imre gimnáziumában 1933-ban érettségizett növendékek június 6-án délelőtt fél 10 órakor tartják tizéves találkozójukat a gimnázium épületében. — Néhai bibiti *Horváth* János OTI-igazgató síremlékét május 30-án, vasárnap délben fél 1 órakor avatják fel a Kerepsi-temetőben, a X. parcella I. sor. 10. számú sírhelyén. — *A budapesti tanítótestület* június 2-án, szerdán délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyülését a pesti Vigadóban. — *A számvevőségi tisztviselők országos egyesülete* 30. évi rendes közgyülését dr. *Javorniczky* Jenő beszámolt a pénzügyminiszternél történt látogatásról, majd több felszólalás után a közgyülés elfogadta a zárszámadást és egyhangúan újra megválasztotta a régi vezetőséget. — *A Magyar Evezős Szövetség* május 30-án, vasárnap délelőtt 9 órakor az Ásómargitszigeten, a Rendőr Atlétikai Klub kertjében Szent Kristóf-ünnepséget rendez. — *A dunavecsei Református Nőszövetség és Leánykör* május hó 29-én a polgáriskola tornatermében székely-estet rendez, amelyen *Molnár* Lajos országgyülési képviselő mond megnyitóbeszédet, majd *Murgács* Kálmán dalaiból cigányzenekíséretel ad elő. A bevételt az erdélyi Homorodszentmárton testvérközség javára fordítják. — *A Magyar Mérnök és Építész Egylet* mű- és középítési szakosztályai május hó 31-én délután fél 7 órakor az egylet székházában ülést tartanak. — *Kiskunfélegyháza* június 3-án ünnepli meg a város alapításának 200-ik évfordulóját. — *A bölcsészettudományi kar* ezévben a jó magyar kiejtésü verseny döntőjét május 28-án, pénteken fél 5 órakor tartja meg a bölcsészettudományi kar 8-as számú tantermében. — *A Magyar Tudományos Akadémia* első osztálya május 31-én délután 5 órakor felolvasóülést rendez, amelyen *Szinyei* Ferenc rendes tag tart előadást a „Humor nyelve" címmel. — *A Baross Női Tábor* május 31-én, hétfőn délután 6 órakor ünnepséget rendez, amelyen *Novágh* Gyula tanügyi főtanácsos a fővárosi népmüvelési bizottság igazgatója tart előadást.

AMIT MINDENKINEK TUDNIA KELL

— Ma elsötétítés este 10 órakor, reggel 3 óráig.

A főváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy Budapesten és Pestkörnyéken a közelátási szelvényiv Z-betűs szelvényére a május 27-től június 2-ig terjedő hétre szelvényenkint egy darab tojás vásárolható. A kereskedőknek a szelvényekkel június 9-én kell elszámolni.

— **Elgázolták a lovak, kisfiával együtt szörnyethalt egy szőregi asszony.** A szegedi kőúti hídnál egy deszkával megrakott szekeret elragadtak a megbokrosodott lovak. A szekeret hajtó gazda lecsett a bakról és véresen terült el az úton. A vágtázó lovak elgázolták Szücs Béláné 30 éves szőregi asszonyt, aki kerékpárján hároméves kisfiát vitte. Az asszony gyermekével együtt szörnyethalt. A gazdát is súlyos állapotban szállították be a szegedi közkórházba.

— **Emléktáblával jelölik meg Nagykállóban Lőrincz György szülőházát.** Nagykálló község néhai Lőrincz György író és költő szülőházát emléktáblával jelölte meg. Az emléktáblát a Kisfaludy-, Petőfi- és Bessenyey Társaság részvételével a közeljövőben leplezik le.

Sorozatos karambolok, diszkvalifikálások és eltiltások a keddi ügetőn

A keddi ügetőversenyek bővelkedtek izgalmakban. Egymást követték a futópályán a karambolok, amiért az igazgatóság megfelelő szigorú büntetésekkel sújtotta a felületes hajtókat. Az első helyi leláló előtt négy ló: Fruska, Baksis, Bogaras és Dárda összeütköztek, hajtóik a földre zuhantak, Dárda pedig elvágyuldott. Szerencsére az utánuk jövő lovak kikerülték a földön levő hajtókat, akik kisebb zúzódásokkal úszták meg a kritikusnak látszó balesetet. Az igazgatóság Szeredás növendékhajtó hajtási engedélyét a folyó évre megvonta, Baldizsár Márton segédhajtót és Székely Sándor amatőrhajtót, mivel többszöri figyelmeztetés ellenére az indítást meghiusították, a következő versenynapra u a hajtástól eltiltotta.

A következő futamban Ciprát versenyközben fellökték s hajtója ugyancsak kiszuhant. Itt Rátay segédhajtó engedélyét a folyó évre megvonták. Az Ujvidék díjban hajszálon múlott, hogy tömegbaleset nem történt Alraune makrancoskodása miatt. Ez a négyéves Crispin kanca állandó rémo a versenyeknek s csattal Formás kocsiját törte össze.

A nemzetközi távelosztó régen látott izgalmas tűzdelem után Fűzér nyerte Ujvidék és Adam the Harvester ellen. *A nyerő kocsiján ban Szemerédi élete legszebb hajtását produkálta.*

Lepsit a második részben poroszkálás miatt diszkvalifikálták a második helyről. A többi futamokat Erdély, Balga, Honfi, Dudár és Azért is nyerték.

Csütörtökön a Hungária díjat futják az ügetőn s mint hírlik, a jócsélyü *Dévény kötes indító az ügetősport tavaszi klasszikus versenyében.*

Budapest székesfőváros IV. kerületének elöljárója.
3736/1.—1943. sz.

ITÉLET KIVONAT
A IV. ker. elöljáró

Morvai Miklós tehenész, budapesti (X., Noszlopy-u. 24.) lakost 30% vízzel hamisított tej forgalombahozataláért az 1895:XLVI. t.-c. 3. §. alapján

150 pengő pénzbüntetéssel,

behajthatatlanság esetén . . . napi elzárással büntette, valamint a felmerült 11.60 P eljárási díj megfizetésére kötelezte és elrendelte a jogerős ítélet egyszeri közzétételét.

Kmft.

IV. ker. elöljáró.

Antal Károly

A-25-85

Antal *Károly*, szobrász, *1909. Erős kifejezésű, kötött stílusú szobrokat mintázott.

— 416

Szt. Péter c. művét megvette az olasz állam.

Uj Idők Lex

II. K. 416 l

Antal mester, kassai ötvös, *1465 körül. †1520. Kiváló mester, egyik szöve a kassai

415 —

érsek (1093). VII. Gergelynek az investitura megszüntetésére irányuló törekvései

Fiatalkorú diákok ölték meg a mosszuli brit konzult

London, április 18.

Bagdadi jelentés szerint két 16 és 17 éves diákot halálra ítéltek, mert résztvettek a mosszuli brit konzul meggyilkolásában a büntetést azonban a vádlottak fiatal korára való tekintette 15 évi börtönre változtatták át.

A Felsőház megkezdte a zsidójavaslat részletes vitáját

A felsőház tegnap este általánosságban elfogadta a zsidójavaslatot és ma délelőtt megkezdte a részletes tárgyalást. Az intenció az, hogy

a vita a mai napon részleteiben is befejeződjék és ezért délután is tartani fognak ülést.

A javaslatot előreláthatólag azokkal a módosításokkal fogadják el, amelyeket a felsőház egyesített bizottsága javasolt.

Ma délelőtt már az ülés kezdete előtt híre járt a felsőház folyosóin, hogy az első szakaszhoz, amelyben egyebek között az új szöveg értelmében a zsűrire vonatkozó rendelkezést is beiktatják, *Széchenyi* Viktor gróf további módosítást javasol és ebben azt indítványozza, hogy

a zsűri kivételeket necsak engedélyezhessen, hanem azokat vissza is vonhassa.

Amennyiben a javaslatot a felsőház a mai napon letárgyalja, már holnap *délelőtt a képviselőház formális ülése elé kerül a felsőház üzenete* és nyomban intézkedni fognak a képviselőház illetékes bizottságának összehivásáról a módosított szakaszok újból való letárgyalása végett. Előreláthatólag *csütörtökre hívják össze a képviselőház bizottságát* és jelentése esetleg még aznap a képviselőház elé kerül, úgyhogy

pénteken vagy szombaton a képviselőház érdemben letárgyalhatja a felsőházi módosításokat

és végleg befejeződhetik a javaslat régen húzódó vitája.

A felsőház keddi ülését tíz óra után tíz perccel nyitotta meg *Széchenyi* Bertalan gróf elnök. A javaslat részletes vitája során a címet változatlanul elfogadták s átértek az első szakasznál a bizottság által elfogadott módosítás tárgyalására. Eszerint az első szakasz első §-a 3-ik bekezdésének a) pontjaként a következő szöveget kell írni:

„a) 1939. év január első napja előtt lett keresztény hitfelekezet tagjává és ezen túl is a keresztény hitfelekezet tagja, ha szülei — amennyiben 1848. évi december hó 31. napja után születtek volna, ezek felmenői is, — 1849. évi január első napja előtt Magyarország területén születtek és megkeresztelésének napja óta húsz év eltelt."

Gaár Vilmos a bizottsági javaslattal szemben azt indítványozta, hogy ne kívánják meg mindkét szülőre vonatkozóan az 1848. év előtti Magyarországon születés bizonyítását, hanem csak az apára. Ezenkívül kérte: fogadjanak el a születési anyakönyvi bizonyítványon kívül — amennyiben ez nem állna rendelkezésre, — más bizonyító okiratokat.

Balogh Jenő reflektált az igazságügyminiszternek arra a kijelentésére, hogy nem akarja cserbenhagyni a magyar fiatalságot. Meggyőződése, hogy a felsőháznak nincs oly tagja, aki a magyar fiatalságot cserben akarná hagyni. Kéri a kormányt, gondoskodjék a magyar *falusi fiatalságról is.*

Glattfelder Gyula azzal a megállapítással kezdte beszédét, hogy

a zsidótörvényjavaslat sorsa a tegnapi szavazással eldőlt.

Örömét fejezte ki és köszönetet mondott az igazságügyminiszternek, hogy olyan nyugodt hangon tárgyalta a javaslatot. *(Taps minden oldalon.)* A felsőház részéről áldozatos magatartás volt a javaslat elfogadása. A felsőház kerülni akar minden összeütközést a képviselőházzal és *támogatni akarja a kormányt teljes hittel és őszinte lélekkel építő munkájában.*

Választás, vagy háború?

Mióta sokan úgy érzik, hogy választási szelek fujdogálnak a magyar rónák fölött, egyre több lapban olvassuk, hogy — tulajdonképpen a választás nem old meg semmiféle problémát, azonkívül sok pénzbe is kerül, felesleges izgalmakat okoz és árt egyes honatyák hangszálainak is. Csodálatosképpen mindezt olyanok irják, mondják, akik demokrata, liberális, független kisgazda vagy szociáldemokrata elveik alapján nemrég még oroszlánként tusáztak a titkos választójogért . . . Ha megnehezült fölöttük az idők járása, akkor mindig nagy ügybuzgalommal a közvéleményre apelláltak. Kérdezzék meg a népet! — ajánlották olyan fölényérzettel, mintha maguk mögött érezték volna az egész magyarság zárt tömegét, teljes egységét.

Kissé meglepő, hogy mikor már közelg a drága pillanat s itt az alkalom, hogy álmaik álma: a titkos választás és a nép megkérdezése valóra váljon, egy fikarcnyi lelkesedés sem mutatkozik részükről a nagy plebiscitum iránt. Nem gyúlnak tűzbe a liberális honfikeblek, nem pirulnak ki az orcák és nem pattannak rügybe, virágba a baloldali reménységek oly dús bokrai. Most, mikor élhetnek majd a titkos választás minden előnyével, egyszerre mélabúval kezdik magyarázni, hogy hát tulajdonképpen nincs is olyan sürgős szükség a magyar nép legalkotmányosabb megnyilatkozására. A tegnapi zord férfiak, akik szinte fenyegetőztek a népi tömegekkel, most gondokba mélyedve, felhős arccal töprengenek, hogy mi segíthetne még rajtuk, hogyan lehetne legalább egy kis időre elkerülni a választásokat és megtartani a mandátumot. Az ujságok címbetűit, a szerkesztőségek plakátjait tanulmányozva, sokan láthatóan már csak abban bíznak, hogy . . . lesz egy kis világháború. Talán segít valami kis tangeri incidens, vagy Roosevelt elnök üzenete . . . Mert ha a Roosevelt nagyon szigorú lesz, akkor megeshetik, hogy elmarad a választás.

Lépten-nyomon észlelhetjük ezt a titkos reménykedést. De megnyugtathatjuk az érdekelteket, a csodavárókat: Európában béke lesz! Vagyis . . .

Lázasan készül a Németbirodalom a vezér és kancellár 50. születésnapjára

Berlin, április 18.

Egész Németország lázasan készül Hitler vezér és birodalmi kancellár ötvenedik születésnapjának megünneplésére.

Berlinben nagyon sok külföldi vendéget várnak április huszadikára.

Elsősorban a baráti államok kiküldöttei jelennek meg a születésnapi ünnepségeken, de nagyon sok külföldi vendég érkezik más államokból is. A várható külföldi vendégek nagy számát már az a hatalmas dísztribün is bizonyítja, amit számukra a műegyetem épülete előtt emeltek. A legelőkelőbb berlini szállodákat is teljesen a külföldi vendégek számára foglalták le.

A német katolikus egyház is kiveszi részét az ünnepségekből.

Az aacheni és kölni érsekség rendeletére Hitler Adolf születésnapjának előestéjén, *április 19-én, hat órakor félóráig szólnak majd az összes templomok harangjai, köztük a kölni dóm híres nagyharangja is*

április 20-án az összes templomokban ünnepi istentiszteletet tartanak.

A német postahivatalok a kancellár születésnapján külön pecséttel bélyegzik le a bélyegeket, amelyen ez a körirat olvasható: „A Vezér 50. születésnapján."

A birodalommal együtt ünnepel a csehmorva protektorátus is. A prágai kormány külön miniszertanácson döntött az ünnepségek tartásáról kiadott rendeletéről. Az iskolaügyi minisztérium az összes iskolákban szünetet rendelt el e napon és a középületekre felvonják a cseh nemzetiszínű zászlók mellé a birodalmi lobogót. A protektorátus területén azért is nagy jelentőségű a kancellár ötvenedik születésnapja, mert

ezen a napon válik a protektorátus véglegessé

és emelkednek törvényerőre az eddig ideiglenes hivatalos intézkedések.

Szax József és Kain István ölte meg és rabolta ki a Vasvári Pál-utcai öreg asztalost

Tegnap reggel fedezték fel a Vasvári Pál-utca 9. számú ház pincéjében, hogy *Reich* Márton 71 esztendős asztalosmestert megölték és kirabolták.

A helyszínen semmi áruló nyom nem maradt, de ma reggel a rendőrség már tudta, kik voltak a gyilkosok.

Nehéz körülmények között indult meg a nyomozás. Az öreg Reich Mártont *különös életű embernek ismerték*, sok fiatalember ismerőse volt, akikkel azonban mindig különtülön jött össze és így nem lehetett megtudni, kik voltak látogatói. Elsősorban tehát

a rendőrségnek az ilyen nyilvántartott fiatalemberek között kellet keresnie a gyilkosokat.

Szurubián Dezső rendőrfőtanácsos, a nyomozás vezetője azonban nem elégedett meg ezzel az egy iránnyal. Az volt az elgondolása, hogy *az áldozattól elvett apró ékszereket a gyilkosok hamarosan értékesíteni akarták, még mielőtt a gyilkosságot felfedezték.* Tehát hétfőn reggel rögtön beszaladhattak a legközelebbi zálogházba, vagy ékszerüzletbe.

Szurubián főtanácsos alapos ismerőse a Király, Klauzál, Don és Vasvári-utcai környéknek, hiszen hosszú ideig a VII. kerületi kapitányságon teljesített szolgálatot. Utasította tehát a detektivjeit, hogy

járják végig a környéken azokat a kis zsidó ékszerboltokat, ahol az ilyen eladások, ékszercsereberék le szoktak zajlani.

Szurubián főtanácsos elgondolása *helyesnek bizonyult*, mert a detektívek *Fischer* Mór Dob-utcai ékszerüzletében csakugyan nyomra bukkantak. Az ékszerész elmondotta, hogy

hétfőn korán reggel két fiatalember járt nála és eladásra kínált egy RM monogramos gyűrűt, egy karikagyűrűt és egy réztokú órát.

Meg is mutatta a detektíveknek az ékszereket. *Ugyanazok voltak, amelyeket az öreg Reich Mártontól elrabolták.*

Nyomon voltak tehát. Most már csak azt kellett megállapítani, ki volt a két eladó. Az ékszerészek ilyen vásárnál kötelesek az eladót igazoltatni, s egy kötelezvényt aláiratni,

amelyben kijelentik, hogy az eladott tárgy a saját tulajdonuk volt. Az ékszerész ezt a szabályt be is tartotta.

Az egyik fiatalember születési anyakönyvi kivonattal igazolta magát, amely szerint Szax Józsefnek hívják és ezen a néven írta alá a kötelezvényt is.

A másik fiatalember az alkuba nem szólt bele és így annak neve ismeretlen maradt.

Most már megindult a hajsza *Szax* József és társa után. Szurubián főtanácsosnak ismét az volt az elgondolása, hogy az egész ügy ebben a zsidó környezetben zajlott le és

Szax is valószínűleg itt lakik valahol a Klauzál- és Dob-utcai zsidónegyedben.

Ezt az ötletet újból siker koronázta. Rövidesen megállapították, hogy a Dob-utca 84. számú házban lakott egy Szax József nevű 24 éves zsidó villanyszerelősegéd. Ennek a legjobb barátja egy *Kain* István nevű kárpitossegéd volt, aki szintén a közelben lakott. A detektívek kimentek mind a két lakásra, ahol megtudták, hogy *se Szax, se Kain nem tért haza vasárnap óta.*

Most utánanéztek a bünügyi nyilvántartóban, volt-e már valamelyik büntetve. Kain István már volt büntetve, két hónapot kapott csalásért. A fényképe tehát — szabályosan kalapban és kalap nélkül — ott volt a bünügyi nyilvántartóban. Ezt a fényképet ékszerosoritották és elvitték az ékszerészhez. *Fischer* Mór rögtön felismerte benne Szax József társát.

A nyomozás tehát teljes sikerre vezetett. A fényképet elvitték már a Vasvári Pál-utcai házba is és ott megmutatták a házbeliekneek.

Többen határozottan felismerték Kain Istvánban azt a kárpitossegédet, aki néhány héttel ezelőtt rövid ideig ott dolgozott Reich Márton műhelyében.

Reich Márton ugyanis a műhelye egyrészét albérletbe adta ki *Bartos* László kárpitosnak és ennél dolgozott három napik Kain.

Minden összefüggés megvolt tehát. Most már csak elő kellett keríteni Szax Józsefet is Kain Istvánt. A rendőrség a déli órákban megszerezte Szax József fényképét is és a fényképekkel együtt országos rádiókörözést bocsátott ki a Vasvári Pál-utcai rablógyilkosság tettesei után.

A budapesti rendőrség tehát újból kitünő munkát végzett. Jellemző a gyakorlott rendőrtisztviselő szemére, hogy amikor hétfőn reggel felfedezték a rablógyilkosságot és ott álltunk *Szurubián* Dezső mellett, a főtanácsos megnézve az összekötözött holttestet, így szólt:

— Alapos munkát végeztek.

Ez a kötözés olyan szakszerű, hogy valóságos kárpitos-munka . . .

Huszonnégy óra múlva kiderült, hogy *az egyik rablógyilkos Kain István valóban kárpitossegéd volt . . .*

A bőrünkről van szó

Irta: WAGNER—ZELLHOFF

Közgazdaság mindenki számára.
35 illusztrációval.

Aki ezt a könyvet olvassa az nemcsak kitünően szórakozik, hanem gazdag és mindenkor használható tudásra tesz szert, amely minden gazdasági kérdésben tájékoztatja és önálló gondolkodásra képesíti.

300 oldal erős vászonkötésben 10.— pengő.

Megrendeléseket utánvéttel, vagy az összeg előzetes beutalása ellenében forduló postával intézünk el. Ha ajánlott küldést kíván, 50 fillér beutalását is kérjük. Az utánvételes küldés 90 fillérrel drágítja a könyvet.

Pfeifer Ferdinánd (Zeidler Testvérek)
nemzeti könyvkereskedése
Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 5
Telefon: 18-67-20, 18-74-00.

Rothen Ferenc nem német állampolgár

Az *Esti Ujság* tegnapi számában megírtuk, hogy a rendőrség rádiókörözést adott ki *Nesz* Károly és *Rothen* Ferenc nyilas alvezérek ellen, akiket a kistarcsai internáló táborból a fővárosba kisértek és közben megszöktek. Ezzel kapcsolatban utólag megállapitottuk, hogy *Rothen* Ferenc nem német állampolgár és ez a hitétel tévedésből került cikkünkbe.

Tizenhat művész a győri kultúrnapokon

Szombaton délután ünnepélyes keretek között kezdődtek meg a győri művészeti napok, amelyre *Hóman* Bálint kultuszminiszter képviseletében vitéz *Hadsz* Aladár miniszteri osztályfőnök, *Ugron* Gábor, az Országos Irodalmi Művészeti Tanács elnöke, *Tihamér* Lajos miniszteri tanácsos, *Say* Géza miniszteri osztálytanácsos, továbbá *Szentgyörgyvári Gyenes* Lajos és a kiállító művészek hatalmas csoportja érkezett Győrbe.

Az állomáson a városi és megyei előkelőségek fogadták a vendégeket, majd délután öt órakor a győri kultúrházban sor került a kiállítás megnyitására. A miniszter képviseletében vitéz *Hadsz* Aladár miniszteri osztályfőnök üdvözölte Győr város közönségét és kiemelte a kultúrnapok rendkivüli fontosságát. Az első stáció 1938-ban Székesfehérváron volt, amely elért eredményei alapján számottevő sikert jelent.

A vidék kulturális nivójának emelését, esztétikai művelését célozzák a kultuszkormány vidéki kultúrhetei,

amelyek a szent cél mellett a magyar művészet támogatását eredményezik.

A kiállítás megnyitását tárlatvezetés követte, utána a város és az állam muzeális vásárlásai következtek. Győr városa a következő művészektől vásárolt: *Boldizsár* István, *Burghardt* Rezső, *Istókovics* Kálmán, *Kavecsky* Zoltán, *Kirchner* Jenő, *Zsákody Csiszér* János. Állami vásárlásban a következő művészek részesültek: *Antal* Károly, *Csúcs* Ferenc, *Erdöss* Géza, *Komjáthy* Gyula, *Pállya* Celesztin, *Pohárnok* Zoltán, *Szabó Csapó* Márton, *Madarassy* Walter, *Szegedi Molnár* Géza és *Méhely* Mária.

A megnyitó ünnepségek után *Polniczky* Lipót főispán, a vármegye és a városi előkelőségek részvételével büffét adott a megjelent művészeknek, majd este nyolc órakor a kultúrházban irodalmi és művészeti-est volt. Az üdvözlő beszédek kiemelték, hogy

a kultuszkormány nemzetépitő hivatását teljesiti, amikor a képzőművészet magyar öserőiben rejlő nagy értékeket a vidéki városok közönsége elé viszi

a gazdasági és szociális irányben is ápolja a magyar művészetet.

A NŐI SZAKASZ HALÁLÁRA

Irta: Diószeghy Miklós

Csendben, szinte észrevétlenül, úgyszólván egyik napról a másikra megszünt a vonatokon a női szakasz, ez a szigorúan őrzött, férfiak számára megközelithetetlen zárt terület, ahol komolytekintetü kisasszonyok, merengő özvegyek tartózkodtak valami exterritoriális jelleggel.

Addig harcoltak az asszonyok a női egyenjoguságért, hogy sok helyen ki is vivták s lám, még a vasúti kocsikban is sikerült kiváltságaikat megszünteniök. Ez mindenesetre annyit jelent, hogy a nők már megállnak a maguk lábán s nincs szükségük különleges védettségre.

Valamikor a delizánszok utasai, férfiak, nők, bemutatkoztak egymásnak s úgy elbeszélgettek a ruganyos batárban, mint a fürdőhelyen az új ismerősök. Ahol a delizánsz megállott, fehérabroszos asztalhoz is ültek, együtt ettek, együtt borozgattak; az utazásnak tagadhatatlanul bájos, kedélyes ize volt, szemben azzal az értheto hűvösséggel, ahogyan manapság kezelik egymást a nemzetközi vonatok utasai.

Soha nem felejtem el, hogy a női szakasszal kapcsolatosan ért engem egy nagy kitüntetés. Már mint hosszúnadrágos gimnazista utaztam egyik nagynénémmel, amikor a szénfekete bajuszú kalauz erélyesen beszólt a fülkébe:

— Kérem, ez női szakasz. Itt férfiak nem tartózkodhatnak.

Ujjongott a szivem a barátságtalan felszólításra, végtelen önérzet töltött el; igen, én már férfi vagyok, nem gyerek. Nyomban felkeltem helyemről s odaszóltam a kalauzzal vitatkozó nagynénémhez:

— De, Toncsi néni! Menjünk át a másik szakaszba, itt férfiak csakugyan nem utazhatnak.

És soha nem izlett olyan jól az utazás, mint akkor, amikor kidobtak és kofferestől csakugyan áthurcolkodtunk egy másik szakaszba, nagynéném nem csekély boszszuságára.

A női szakasz kérdésében valóban nem ismerték a tréfát. Apró panamákat el lehetett követni utazás közben, de ezen az egy helyen nem lehetett kijátszani a szabályokat. Az új leánygeneráció már nem is ismeri a női szakaszt és bizonyára csodálkoznának a mostani tizenhat-tizenhétéves leányok, ha elmesélnénk nekik, hogy volt idő, amikor a nők teljesen elkülönitették magukat a vasúti kocsikban. Még a háború utáni években néha éjszakai személyvonatokon lehetett látni a „Női szakasz" táblát, de most ez is eltünt. Magyarázhatjuk úgy is, hogy ez a női emancipációért folytatott harc eredményes volt s ennek a küzdelemnek egyik kis láncszeme a női szakasz megszüntetése. Ha elgondoljuk, hogy nemrégen afrikai, angol úrilányok, egyetemi hallgatónők jártak Budapesten kollégáikkal és egyetlen mamát sem lehetett látni az Európajáró kiránduló csoportban: megérthetjük, hogy valóban kivénült napjainkból az egykor annyira tisztelt női szakasz . . .

Az állami munkaközvetités megvalósitását sürgeti a Nemzeti Munkaközpont

Vitéz Marton Béla nagy beszéde a munkaadók és munkások összefogásáról

Köztudomású tény, hogy a szociáldemokrata szakszervezetek évek hosszú során át terroristikusan kényszerítették a munkaadókat és a munkásokat arra, hogy csak olyan munkást alkalmazanak, aki a szakszervezetnek a tagja. Válaszul erre *Nemzeti Munkaközpont* már régebben megindította mozgalmát, amelynek célja az, hogy

magyar munkaadó csak nemzeti érzelmü munkást foglalkoztasson.

Természetes, hogy a *Nemzeti Munka Központ* ezt a célt nem a marxista módszerekkel, hanem meggyőzéssel, felvilágositással, legfőképp pedig a munkások és munkaadók teljes együttmüködésével igyekszik megvalósitani.

Fontos állomása volt a mozgalomnak a nagyszabásu összejövetel, amelyet *az épitőmesterek, épitési vállalkozók és épitészmérnökök* hétfőn este rendeztek az Épitőmesterek Házában. A bajtársi vacsorával egybekötött összejövetelen az épitőmesterek felkérésére

vitéz Marton Béla, a N. M. K. országos elnöke tartott rendkivül érdekes előadást a magyar munkáskérdésről,

a N. M. K. céljáról és eddig elért eredményéről.

Bevezetésképen rámutatott arra, hogy a háború utáni problémák egyik legjelentősebbje a munkáskérdés megoldása. Részletesen vázolta az ember és az emberi társadalom gazdálkodásának kifejlődését, majd az ipar fejlődésének egyes korszakaira mutatott rá. A rabszolgaság és jobbágyság után a munkáskérdés harmadik fokorszaka a gépek munkába állitása volt. A munkaadó és munkás közötti ellentét akkor élezödött ki, mikor a termelés elérte az árukereslet nivóját.

Alighogy ez a gazdasági harc megindult, feléledt a politikai osztályharc is.

A tőke és munka harca folyamán és így egybe esik a kapitalizmussal, annak filozófiájával, az individuál liberálizmussal és ennek kritikájával a marxi-szocalizmussal. *A tőke és munka harca meddő maradt*, mert a liberális korszak passziv állami szemlélete az állam feladatát, főleg az egyén szabadságának biztositásában látte és így hol a tőkéssel, hol a munkással, mint egyénnel foglalkozott, nem pedig a nemzet egyetemes érdeke irányitotta cselekvését.

Vitéz *Marton* Béla ezután rátért a Nemzeti Munka Központ célkitüzéseinek, szervezetének és gondolatvilágának ismertetésére.

— A Nemzeti Munkaközpont — mondotta — szervezettségében és jellegében újfajta szervezet.

Nem hasonlit az eddigi munkásorganizációkhoz,

mert nemcsak szakmabeli szövetségekből áll, hanem az egyes szakmáknak országos, területi, városi, községi vonatkozásokban csúcsszervezetként összefogó szerve a Nemzeti Munkaközpont. *Kijelentette, hogy a Nemzeti Munkaközpont egy párthoz sem tartozik, nem szerve egyetlen pártnak sem, hanem önálló szakmai szövetsége a polgári életet élő magyar munkásságnak.* Világnézete az Istentől való nemzetnek és Istentől való kereszténységnek örök igazságán felépülő magyar világnézet. Küzdünk a marxi világnézet ellen, mert ha évtizedeken keresztül nem győzött volna az anyag az erkölcs felett, akkor boldogabb világ volna Magyarországon. Az államhatalomnak meg kell találni rá a módot, hogy

ne egyesek uralkodjanak mások verejtéke árán, hanem sok millió magyar büszkén, állampolgári öntudattal élhessen ebben a hazában.

A szociális magyar életben a munkáskérdés nem lehet többé rendészeti kérdés.

Ezután arról szólott az előadó, hogy a jövedelem elosztását igazságosabbá kell tenni és munkát kell adni a munkásságnak, mert *segélyekből élő nemzet nem töltheti be történelmi hivatását.* Rámutatott ezután arra, hogy milyen nagy szerepe volt a Nemzeti Munka Központnak a különböző szociális törvények kiharcolásában, így a minimális munkabér és maximális munkaidő, a családi bér-rendszer, a fizetéses szabadság és még sok más hasonló szociális intézkedés megvalósításában.

Erélyesen követelte ezután az állami munkaközvetités mielőbbi bevezetését.

Végül azzal a kéréssel fordult a munkaadótársadalomhoz, hogy mindenkor gondosan vigyázzon arra, kire bizza a magyar munkás sorsát a munkahelyen.

A megjelentek nagy figyelemmel hallgatták az előadást és utána lelkesen ünnepelték vitéz *Marton* Bélát.

Kolostorba vonult Franciaország leghiresebb pilótája

Páris, április 18.

A francia fővárosban nagy feltünést keltett, hogy Francois Doerner,

Franciaország legkiválóbb pilótája hátat fordított a repülésnek

és *nyugalomba vonult.* Elhatározása nem szolgálati, hanem kimondottan egyéni okok miatt történt. Legalább is így jelentette ki *Doerner*, amikor búcsút mondott a pilótaiskolának, ahol a repülés tudományára tanitotta a fiatal francia generációt.

— *Teljesen egyéni az, hogy egyik legjobb barátom a repülés áldozata lett, ami bennem elhatározásomat megérlelte.*

Francois Doerner kijelentését csakugyan furcsának találták, de nem sikerült őt terve megmásitására birni.

A kiváló pilóta évek hosszú sora óta teljesitett szolgálatot, több kitüntetést is szerzett, de

amikor egyik legjobb barátja lezuhant, végérvényesen meggyülölte a repülőgépet.

— És mihez kezd most? — tették fel előtte a kérdést.

— Kolostorba vonulok

— hangzott a válasz.

Francois Doerner nem törődött azzal, hogy társai mit mondanak, véleményük nem érdekelte. Amikor megkapta elbocsátó levelét,

másnap már a fontgaubaudi Szent Márton kolostorban jelentkezett felvétel végett.

Ebben a kolostorban laknak az úgynevezett trappista szerzetesek. Mint ismeretes, a trapppista-rendnek szigorú törvényei vannak, akárcsak a karthauziaknak. *Önsanyargatás és örökös hallgatás.* Egy szót sem beszélhetnek egymással. A memento mori, állandóan figyelmezteti őket a világ örömeinek múlására.

Az egykori kiváló pilótát a rend főnöke nyomban felvette a szerzetesek közé

és azóta Francois *Doerner*, aki valamikor szédítő magasságban keringett gépével a felhők felett, most állandóan imával morzsolja napjait. Mint mondotta, így közelebb juthat az Istenhez. Az örökös hallgatás pedig csak megnyugtató számára, mert így sohasem kell szerencsétlenül járt barátjáról beszélni.

Carlier százados talán sohasem gondolt arra, hogy lezuhanása ennyire megváltoztatja Francois *Doerner* életét és világfelfogását. Minden bizonnyal ez talán az első eset a trappista-rend szerzetesei történetében, hogy a kolostor csendjében egy volt pilóta jár közöttük.

Kedvezményes jegyek a Nemzetközi Vásárra

P 2.- helyett P 1.10-ért

és a

Virágkiállításra

P 1.- helyett P -.60-ért

már kaphatók a

STÁDIUM jegyirodában

VIII, József-körút 5

Telefonrendelés: 10 darabon felül házhozszállitással 140-000, 144-401, 144-400

Hivatalok, vállalatok, nagyobb üzemek a jegyeket bizományba is igényelhetik

MŰVÉSZET Színház IRODALOM

A magyar képzőművészet, irodalom és zene ünnepe Győrött

Győrből jelenti a *Magyar Nemzet* tudósítója: Szombaton kezdődtek meg *a győri művészeti napok*, amelyre a kultuszminiszter képviseletében a városba érkezett vitéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök, *Ugron* Gábor, az *Országos Irodalmi és Művészeti Tanács* elnöke, továbbá a kiállító művészek közül igen sokan, köztük a *Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége* képviseletében Szentgyörgyvári *Gyenes* Lajos igazgató. A képzőművészeti kiállítás ünnepélyes megnyitása a kultúrházban délután 5 órakor volt, Győr városa előkelő egyházi, katonai és társadalmi kiválóságainak jelenlétében. *Späth* Gyula polgármester üdvözölte a vendégeket, majd felkérésére vitéz Haász Aladár a miniszter nevében megnyitotta a kiállítást és az ezzel kapcsolatos kultúrhetet.

Ezután *tárlatvezetés* következett, majd megtörtént az állam és Győr városa muzeális vásárlásai. Győr városa múzeuma részére *Burchard* Rezső, *Istokovits* Kálmán, *Kaveczky* Zoltán, *Kirckner* Jenő, *Zsákodi Csiszér* János művészektől vásárolt, míg állami vásárlásban részesültek a következők: *Antal* Károly, *Csucs* Ferenc, *Erdős* Géza, *Komjáty* Gyula, *Pállya* Celestin, *Pohárnok* Zoltán, *Szabó Csapó* Márton, *Madarassy* Walter, *Szegedi Molnár* Géza és *Mélhely* Mária.

A megnyitó-ünnepség után *Polniczky* Lipót főispán fogadta az ősi vármegyeház boltíves termeiben a budapesti vendégeket, művészeket, a város előkelőségeit, akik részére festői viseletbe öltöztetett városi hajduk szolgáltak fel. Este az irodalmi és zenei ünnepség megújításaképp a kultúrházban megkezdődött a hangverseny. A műsor külön érdekessége volt, hogy azon *kizárólag magyar szerzők* szerepeltek és a rendezőség — dicsérendő példaként — módot talált arra, hogy két figyelemreméltó fiatal magyar szerző alkotását első előadásban vidéki kultúrcentrumban mutassák be. *Veress* Sándor hegedűre és zongorára és dr. *Gárdonyi* Zoltán két zongorára írt szonátája első előadásáról csak a legőszintébb elismerés hangján szólhatunk. Veress középtétele volt igen hangulatos, míg Gárdonyi műve természetes érzésvilágával hatott. Az előbbi művet *Bachmann* Géza és dr. *Böszörményi Nagy* Béla, az utóbbi művet a szerző és dr. *Böszörményi* játszották. A közönség tüntető melegséggel fogadta mind a két művet. A kamarazenén kívül *Bachmann* nagy sikerrel játszott egy *Hubay* „Csárdajelenet"-et, míg *Böszörményi* Liszt XIII. rapszódiáját tolmácsolta. A hangszerszámokon kívül *Warga* Livia és *Fodor* János énekelt. Warga Livia üdén csengő és kitűnően képzett hangon Radnai-, Buttykai- és Kodály-dalokat adott elő. Fodor szép basszbariton hangján remekül érvényesültek a megszólaltatott Dohnányi-népdalok.

A hangverseny előtt *Tamási* Áron felolvasta remek „Kikelet" című novelláját, a zeneszámok között pedig *N. Tessitori* Nóra és *Sik* Sándor szerepeltek. Tessitori Nóra nagy hatással szavalta *Nagy* Emma, *Tóth* Árpád, *Aprily* Lajos, *Reményi* László, *Kosztolányi* Dezső és *Tompa* László költeményeit. Sik Sándor pedig saját költeményeit adta elő.

A hangversenyt a Royal-szálló fehértermében százterítékes bankett követte, amelyen Győr város közönsége nevében *Somogyi* Antal prelátus, teológiai tanár üdvözölte a művészeket, majd *Ugron* Gábor, az Irodalmi és Művészeti Tanács elnöke a kultúrhét rendezésében résztvett munkatársaknak tolmácsolta a tanács köszönetét. Elismerő szavakkal fejezte ki köszönetét Szentgyörgyvári *Gyenes* Lajosnak, aki a magyar képzőművészek nevében mondott köszönetet a meleg fogadtatásért. A bankett emelkedett hangulatban a hajnali órákig tartott, amikor a budapesti vendégek és művészek visszatértek a fővárosba.

Dohnányi zongoramatinéja

Minden zenerajongó őszinte gyönyörűségére *Dohnányi* Ernő vasárnap délelőtti hangversenyét ismét teljesen *Beethovennek* szentelte. Valóban nagyjelentőségű Dohnányi Beethoven-játéka s ennek nemcsak művészi, de kultúrtörténeti értéke is van, hiszen közönségünknek Beethoven szonátáiról alkotott felfogására döntő hatással volt az az eszményi tolmácsolás, ami ennek a nagy magyar pianista zseninek előkelő természetességgel áradó zongorahangjából fakadt. Dohnányi előtt nálunk Beethoven stílusában a nagy vonalakat, az egetostromló szenvedélyt érezték, ő volt, aki játékával rámutatott arra, hogy a beethoveni stílus előkelő, szárnyaló és érzelemgazdag. Mostani matinéja műsora magát a teljes Beethovent szólaltatta meg, a bevezető *C-dur Polonaise* után szerepeltek monumentális és a végső periódust reprezentáló művek, mint az *Appassionata* és az *E-dur szonáta* (109. mű), de megszólalt a fiatal Beethoven is a kis *C-dur szonátával*, míg a jelentős stílusfordulót az *Esz*-dur szonáta képviselte. Akár a fiatal, akár az érett kor, vagy a végső periódus alkotásait játssza, művészete mindig az abszolút esztétikum keretei között virágzik, természetesen és tökéletesen fejezi ki a lényeget s ebben van elragadó hatásának titka. Kifejező eszközei gazdag tárházában rögtön feltűnik billentése, mely sokrétű és szinte transzcendentális szépségével varázsol. A közönség Dohnányi zongorajátéka csodálatoshangú bűvöletében éli át a műsor minden egyes számát. Felemelő magasrendűség árad az Appassionata szenvedélyében, ahol a könyörtelen, vad erők áradatát egy szuverén művészi akarat formálja. Az olimposzi ujjongás magasrendűsége szól hozzánk páratlan zongoratónusaival az Esz-dur szonátában, míg a C-dur szonáta II. tételében a misztikus előkelőség bűvölt el bennünket. Az E-dur szonáta szinte a megközelíthetetlen ideálvilágból áradt felénk a maga gyengéd és finom hangjaival s felejthetetlen emlékként zeng bennünk tovább a variációs tétel nemes költői szárnyalása. Szünni nem akaró tapsvihar kísérte Dohnányi játékát s csak két ráadás után oszlott lassan szét a nagy mestert lelkesen ünneplő közönség.

G. E.

Finn férfiénekkar Budapesten

Csütörtök este érkezik Budapestre Finnország egyik legkiválóbb férfiénekkara, a *Viipurin Laulüveikot*. Középeurópai hangversenyútjuk során szombaton a rádióban és a Zeneművészeti Főiskolán hangversenyt adnak. A szombati esti hangverseny *tiszta jövedelmét a „Magyar a magyarért" mozgalom javára ajánlották fel.* A hangversenyt együttesen rendezi a Magyar Dalos Egyesületek Országos Szövetsége, a Budapesti Egyetemi Énekkar és a Magyar—Finn Társaság. Fővédnök Onni *Talas* budapesti finn követ és meghatalmazott miniszter. Karnagy Theodor *Björnklund*. Műsorukon bemutatják a finn kórusirodalom remekeit: Sibelius, Kuula, Melartin, Pacius, Palmgren és Hannikainen műveit. Előadnak ezenkívül néhány magyar dalt is. Jegyek 50 fillértől 5 pengőig Rózsavölgyinél válthatók. A finn énekkar 23-án, vasárnap Debrecenbe utazik, ahol nagyszabású díszhangversenyt adnak.

SZÍNHÁZI FRISS HÍREK

Az *Operaház* világhírű vendégművésze, Aureliano *Pertile*, a hírneves olasz tenorista vasárnap érkezett meg Budapestre, ahol hétfőn már összpróbán vett részt a Városi Színház próbaszínpadán. Kedden énekel először az „Otello" címszerepében s pénteken lesz második fellépte az „Álarcosbál" *Richard* grófjában. — A *Nemzeti Színház* ezidei játékrendjéről lemaradt *Kállay* Miklós „Rontó Pál" című verses vígjátéka, a „Ludas Matyi" népi mesekeretének hasonlósága miatt. A színház azonban rövidesen mégis megkezdi a kitűnő vígjáték előkészületeit, mert a nyári szünet végeztével *az első magyar bemutató* lesz Kállay Miklós verses darabja. — A *Kamaraszínház* menetrendje *Ibsen* „Tenger asszonya", majd tíz nappal később *Zorzi* olasz író drámája s harmadiknak — még ebben az évadban — egy érdekes felújítás: *Herczeg* Ferenc „Lilla" című Csokonay-vígjátéka. — A *Magyar Színház* pénteki próbáján *Hevesi* Sándor főrendező rosszul lett, úgyhogy elhagyta a színház épületét, taxin hazasietett, ahol orvosi ápolás alá vették. A próbák egyelőre nélküle folynak tovább. Hevesi Sándor betegágyát aggódó szeretettel veszi körül a színházi világ. — *Vaszary* Gábor „Bubus" című vígjátéka példátlan színpadi karrier felé halad külföldön. Anglia, Franciaország és Németország után most Olaszország, valamint az északi államok, Dánia, Svédország, Norvégia, Finnország és Észtország kötötte le előadásra. De megvolt már a *Bubus* bemutatója az északafrikai francia gyarmatokon is, továbbá Dél-Amerikában s hogy az exotikus színpadok sorozata teljes legyen — ezen a héten mutatta be a vígjátékot *Erdélyi* Mihály filléres külteleki színháza.

* **George Murphy**-t kérte kölcsön a Fox annak az érdekes énekes-táncos szerepnek az eljátszására, amelyben partnere a legnépszerűbb énekes-táncos hollywoodi sztár, Shirley Temple, akinek ebben a filmben három duettje is van, amelyet együtt énekel, táncol és szteppel George Murphy-val. Murphy a newyorki Broadway sztárja volt, ahol hétszázszor játszotta el Irving Berlin legújabb revűjének a bonviván-szerepét, melyet eredetileg Fred Astaire-nek szántak. A hétszázas széria igazolta azt a kritikát, hogy Fred Astaire-nek ma az egyetlen versenytársa az egész világon ez a fiatal, nagyszerű megjelenésű bonviván. Első filmjét, melyben a világ I. számú kedvence a partnere, nálunk *Shirley, a Broadway angyala* címmel fogják bemutatni.

Filharmóniai Társaság

„A" bérletű hangversenye ápr. 24-én a **Városi Színházban.** Műsoron: **Strawinski:** Petruska, **Mussorgski—Ravel:** Egy képkiállítás képei, **Debussy:** Egy faun délutánja, **Rossini:** Sevillai-nyitány és **Takács:** „Tarantella" (a zongoránál a szerző). Vez.:

DOBROWEN

Jegyek 1—12 pengőig csak az *Opera* elővételi pénztáránál.

A Nemzeti Szinház művészgárdája Komáromban

Két héttel ezelőtt tervezte már a Nemzeti Színház vendégszereplését a felszabadult Komáromban, de csak a jövő vasárnap került sor az érdekes terv megvalósítására. Vasárnap, április 23-án a komáromi kultúrpalota nagytermében dr. *Németh* Antal, a *Nemzeti Színház* igazgatója tart szabadelőadást aktuális színházi kérdésekről, míg a Nemzeti Színház színészgárdájából *Somogyi* Erzsi, *Lukács* Margit, *Abonyi* Géza, *Jávor* Pál és *Koltay* Gyula szerepelnek a *Bánk bán* és a *Csongor és Tünde* egyes jeleneteiben. A város közönsége szeretettel és érdeklődéssel várja a kitűnő művészeket.

A budapesti katolikus egyházi énekkarok hangversenye

A *Liszt Ferenc Társaság* valóban a nagy magyar zenegéniusz szellemében cselekedett, mikor szombaton este tartott hangversenyén alkalmat adott több katolikus énekkarnak arra, hogy képességeit a Zeneművészeti Főiskola nagytermében is bemutathassa. A színvonalas koncerten a Jézus Szíve Énekkar, a Szent Anna Vegyeskar, a Szent Imre Kórus, a Szent Kereszt Plébánia Vegyeskara, a Kir. Kat. Polg. Isk. Tanárképző Főiskola Kamarakórusa, a Stefánia Női Kar, a Pázmány Péter Férfikar és a Szent Család Plébánia Énekkarai működtek közre *Deák-Bárdos* György, *Kézdi Krén* Géza, *Sugár* Jenő, *Budinszky* Géza és *Faludi* Béla karnagyok vezetése alatt. A műsorból kiemelkedett a *Szent Imre Kórus* produkciója. *Sugár* Jenő vezényletével *Liszt* Krisztus-oratóriumából hatásosan énekelték a „Nyolc boldogság" című részletet s a baritonszólót figyelemreméltó muzikalitással adta elő *Bélteky* Lajos.

Esernyőtető készül a Márkus Parkszínház fölé

Erdélyi Mihály színigazgató, a filléres színházitrösztt vezetője ezidén is kibérelte a Márkus Parkszínházat nyári színielőadások céljára. Azt a veszélyt, hogy a nyílt Parkszínházban az előadásokat esőben nem lehetett megtartani, oly módon igyekszik kiküszöbölni, hogy elmés tetőszerkezet építésével jó időben nyitott, esőben pedig fedett lesz a színház. Az esernyőtető építését most kezdték meg. A fedett szabadtéri színpadon kerül színre a két *Vaszary*-fivér közös operettje, amelyről már hírt adott a *Magyar Nemzet*.

* **Érik a búzakalász.** A magyar filmgyártás ismét reprezentatív filmmel rukkol ki. Gondos munka után elkészült az *Érik a búzakalász* című új magyar vígjáték. A filmváltozat forgatókönyvét *Orbók* Attila írta, s olyan parádés sztáregyüttest kapott, amelyet már rég nem láttunk magyar filmen. A vezetőszerepet *Fedák* Sári alakítja, mellette *Rózsahegyi* Kálmán, *Góth* Sándor, *Erdélyi* Mici, *Egry* Mária, *Pethő* Attila, *Szilassy* László és *Perényi* S. László kaptak szerepet, míg a zenét *Szlatinay* Sándor szerezte.

* **Növendékhangverseny.** A Zeneművészeti Főiskola hétfőn délután tartótta az intézet nagytermében VI. nyilvános hangversenyét. A gazdag műsor legkiemelkedőbb száma kétségtelenül *Martzy* Johanna remek hegedűjátéka volt. A figyelemreméltó tehetségről tanuskodó *Gabriel*-növendék meglepő érettséggel és valóban kiváló készültséggel játszotta Vieuxtemps Hegedűversenyét. A többi szereplők közül *Taubner* Ödön gyujtóhatású virtuozitással játszotta Liszt E-dur Polonaisét, *Lengyel* Vera egészséges zongorahangjával, *Balázs* Éva üde muzikalitásával, *Milinkovitch* Gemma kulturáltságával vált tanárainak dícséretére. Igen jó volt *Fazekas* Béla és *Forrai* István klarinét-kettőse, *Székely* Klára pedig jeles készültségének adta tanujelét.

Megérkezett Aureliano Pertile, az Operaház olasz vendége

Aureliano *Pertile*, a fiatalabb olasz színpadi generáció legjobb csengésű neve hétfőn Budapestre érkezett. Abban a kifogyhatatlan láncolatban, melyet az olasz föld adott Itáliának és a világnak, ő egyik legünnepeltebb csillag. Tenorista s ezúttal énekel nálunk először. Eddig csak az éteren keresztül figyeltünk fel rá. Azok közé a ritka olasz énekesek közé tartozik, akik nemcsak Verdit, hanem Wagnert is énekelnek. Persze azért Verdi áll a szívéhez közelebb. Nálunk is, mint Othello és mint az *Álarcosbál* hercege mutatkozik be az Operaház keddi, illetve pénteki, Városi Színházban tartandó előadásán. Hétfőn délelőtt már próbált a Városi Színházban, hol a színházi benfentesek nagy kíváncsisággal s örömmel hallgatták.

A színiszezón megnyitása Léván

Az *Inke* Dezső igazgató vezetése alatt álló felvidéki színtársulat Léván ünnepélyes keretek közt nyitotta meg hathetes színiszezónját. Az előadás előtt *Schubert* Tódor kormányfőtanácsos üdvözölte a társulat tagjait és *Erdélyi* Mihályt, aki eljött, hogy személyesen dirigálja „Legyen úgy, mint régen volt" című operettjét. A közönség melegen fogadta az előadást és a társulat babérkoszorút nyújtott át a szerzőnek.

Durigó Ilona külföldi hangversenyei

Durigó Ilona, az európai nevű kiváló énekművésznő, aki október óta a budapesti Zeneművészeti Főiskolán is tanít, a közelmultban több külföldi szerződésének tett eleget. Bázelben, Hans *Münch* vezetése alatt a Bach h-moll mise alt szólóját énekelte, Amszterdamban *Mengelberg* vezénylete alatt a Máté-passiót s a svájci Winterthurban *Scherchen* vezénylete alatt Mahler Lied von der Erde című művét. A művésznő nagysikerű hangversenyei után nemrég érkezett haza s már itthoni munkásságát folytatja.

Liontas Constantin Bécsben

Liontas Constantin, az ismert nevű kitűnő görög tenorista, aki pár év előtt a budapesti Zeneművészeti Főiskola operatanszakán végzett s jelenleg a budapesti görög követségen teljesít szolgálatot, meghívást kapott a bécsi *Staatsoper* igazgatóságától vendégszereplésre. A művész május 9-én a *Tosca* Cavaradossiját énekli s június folyamán a Manricót a *Trubadur*-ban.

* **Pataky Kálmán a „Gianni Schicchi"-ben.** *Puccini* szerdán, április 19-én új betanulásban színrekerülő dalművében mint *Rinuccio* a beteg *Sárdy* János helyett *Pataky* Kálmán fog fellépni. Pataky nagy áldozatkészséggel vállalta rég nem énekelt szerepét az egészében új beállítású darabban.

A dohányzacskó

Irta: Gáll Ferenc

Sára néni kinn kalamolt a pitvarban. Így esti fejés után mindig akadt egy kis tenni-venni valója. El kellett szűrni a tejet, meg kellett tömni a kacsát és fűteni valót hordott be.

Éppen a kemence szájába dugott egy fél ölnyi szalmát, amikor a háta megett villámcsattanásos viharral zuppant le a tejesköcsög a kredenc tetejéről.

Sára néni megfordult — és keresztet vetett.

Az egész pitvar „födje" egy tejben fehérlő kis Balaton képét pingálta a szeme elé. Az arasznyira nyitvafelejtett ajtón pedig akkor surrant ki a macska, mint ördögüzés éjszakáján a fekete lélek.

Sára néninek az ijedtség szélütése nyilallott a szívébe. De nagyobb volt az ösztönös méreg ereje és meglódult a karja ütőszerszám után. Hirtelenében a kenyérvágó kést markolta meg és eresztette a gonosz jószág után. De csak a nyomára nyekkent a „solingeni". De olyan tragédiás lelkiismerettel, hogy kettépattant.

Sára néni nem szokott szitkozódni, de most keserűségéből felszédült szavakkal átkozta a macskát.

Mindennek tetejében az volt a legnagyobb baj, hogy nem volt otthon az ura, hogy elevenen megnyúzza a cudar dögöt. Hangos motyogással sopánkodott azon, hogy minek is ment az a vén ember a tanyára tuskót ásni, mert csak úgy 8 óra felé kocog majd haza. Addig a hetedik faluba nyargal a hitvány pára.

Magában zsörtölődve seprű és homok segítségével felszárította a Balatont. A kést két darabban viszszatette a helyére, sopánkodott még vagy három rőf sóhajtásba batyúzható imádságot, aztán lekucorodott a kis székre az „apjukot" várni.

A józanító csendben töviről hegyire felbecsülte a kárt: A tej pontosan két liter volt. Huszonnégy fillért adtak volna érte a piacon. A köcsög meg pénzben ki nem fejezhető nagybecsű értékkel szolgált, mert azt a tisztelendő úr küldte nászajándékba harminckilenc évvel ezelőtt. És olyan szép volt, hogy a főbírónénak sem volt különb. Úgy szerette, mint az unokáját, mivelhogy a kis Péter is májusban született. A köcsögre is az volt gyönyörűségesen rá virágbetűzve, hogy „Május". Az esküvő is májusban volt. Így őrizte eddig ez a kettős emlékrokonság.

Szomorú sóhajtás szárnyalt fel a lelkéből a gerendákig. Bánatos arccal tovább számolta a veszteséget. A kés egy pengő hetvenöt fillér volt, de igen megérte a pénzt, mert mindent lehetett vele vágni, megaztán már a tenyerükbe szokott.

De különösen és nagyon a köcsög miatt töprengett el és a lelke visszarévedt a multba. Eszébe jutottak a virággal, mesével és csókkal bokrétázott vasárnapdélutánok, amikor a szomszéd falukból egyszerre szekerezett el hozzájuk három legény is háztűznézőbe. Nyalka legény volt a deresedő Márton gazda is, akit megszeretett és az Isten úgy akarta, hogy együtt öregedjenek meg... Hej! Telik az idő. Azóta is vasárnapok a vasárnapok — és a nagy-misén úgy hull a lelkére a tisztelendő úr bibliás szava, mint az égi manna.

Még meg is könnyezte az emléket, úgyhogy, mikor a gazda belépett elámult a szemét törölgető asszonyon.

Márton gazda higgadt józansággal vette tudomásul az esetet. Sejtette, hogy a macska most féltében reszketve lapul a padlás valamelyik limlomos zugában, vagy kereket oldott. Küldött egy cifra üdvözlést utána és megnyugodott abban, hogy majd előkerül, de akkor az Úristen sem irgalmaz meg neki, mert a görcsös bottal fejbe szomorítja — és megnyúzza. A bőrét meg kiszárítja dohányzacskónak. Úgyis szüksége van már egyre, mert elhagyta a legénykorit szőlőkapáláskor. Azóta a Sára néni elhasznált harisnyaszárából csinált egyet, dehát nem hívják azt semminek. Mert úgy mutat a pipás ember, ha a lajbizsebből kifittyen a bőrdohányzacskó sallangos cifrája.

Másnap nem jelentkezett a dohányzacskónak való. A padláson sem lapult sehol, mert Márton bácsi átkutatott minden zeget, zugot. Úgylátszott világgá futott.

Csak az egereknek vált különös hasznukra ez a macskafutamodás, mert pogány örömükben olyan kukoricalakomás majálist rendeztek, amilyenre az őszbajúszú egérnagyapák sem emlékeztek.

Vakarta is a fületövét Márton bácsi, hogy az a bitang macska mindenképpen bajt zúdít a házra.

Már három hónap is eltelt, — a macskának hírét sem látták.

Este, amikor az „apjuk" a fakutya torkába szorított megázott csizmája lehúzásával vesződött, az „anyjuk" meg a megvetett ágy nehéz pehelypárnáit puffozta, valami síró nyekergő hang szürődött be a pitvarküszöbről, — olyan vészes borzalommal, mint messziről búgó sziréna.

Sára néni kiszaladt és amint kinyitja az ajtót, nagyot visít. Mert uramfia sárosan, mocskosan és csontig lesoványodva gubbasztott küszöbre roskadva a fekete macska.

Sára néni rémülten, de zokogó részvéttel nézte és megesett a szíve rajta. Kiméletesen beljebb nógatta a küszöbről. Meleg tejet tett az orra elé. Szalmából és zsákdarabból vackot készített a számára.

Márton bácsi az egész dédelgető jelenet alatt egy szót sem szólt. csak dünnyögött...

Sára néni megint csak sopánkodott, hogy jaj, jaj csak meg ne dögöljön mán, ha visszajött. Isten tudja, merre kuncsorgott a szegény három nap óta — még meg is ázott a hideg, havas esőben. És megint csak könnyezett, mert a szeméhez emelte a kötője csücskét.

— „Olyan a' ládd" — szólalt meg Márton gazda, — mint a jóember, ha beleesik véletlenül valami ártatlan bűnű szamárságba: önként lakoltatja meg a lelkiismeret a bitangságért, de a szenvedés után újra ember lesz a talpán...

A mucska szépen életben maradt.

Szükség is volt rá, hogy az egerek ne kosztolhassák a kukoricát.

És a cicuska azt is megérdemelte, hogy Márton bácsi szemrehányás nélkül vegyen egy új kenyérvágó kést a Hangya Szövetkezetben. Meg egy szép fehér sallangos dohányzacskót Kis Boldog András szűcsmestertől, ami nem macskabőrből készült ugyan, hanem egy szilaj kosbirka zacskójából.

De Sára néni nem békélt meg ennyin. Addig kuporgatta a piacra hordott tej és tojás árát, míg a tavaszi vásárban nem vett egy rózsásvirágos tejesköcsögöt, amire az volt pingálva, hogy: „Május."

Olaszt is Häckel-módszerrel!

Most jelent meg!

Tanuljunk könnyen gyorsan

olaszul!

Az olasz nyelv alapos elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára. Irta Dr. Király Rudolf áll. gimn. tanár, az olasz kir. követség nyelvtanfolyamainak tanára. Bevezetéssel ellátta Gino Saviotti, a budapesti kir. olasz iskola olasz nyelvi és irodalmi tanára.

Ára fűzve P 6.—, kötve P 7.—

Häckel szerint tanulj nyelveket!

Kapható: A Magyar Nemzet könyvosztályában, Bp., Vilmos cs.-út 65. T.: 120-130

EGY ABLAK BEZÁRUL...

REGÉNY ✦ IRTA: GYOMLAY LÁSZLÓ

31

Éva azonban csak azt akarta, hogy eltakarják a házak Ferenc elől. Az első mellékutcában irányt változtatott, s megszaporázta lépteit az állomás felé. Sok ideje nincs, ha el akarja érni a délutáni vonatot.

... Benn ült már a vonatban. Úgyszólván üres volt az egész kocsi, egyedül lehetett a magános fülkében s ami a fő, az ablakból jól figyelemmel kísérhette az országútat. Megrezzent minden kis szürke autóra, amely elrohant a vonat mellett Esztergom felé. Mindenkiben Ádit sejtette. Milyen kár, hogy a pálya egy jó darabon elkanyarodik az országúttól. Csak ez lehet az oka, hogy hasztalan vizsgálódott. Úgy ért be az esztergomi állomásra, hogy a keresett autót nem tudta felfedezni.

Ez elszomorította s szemrehányást tett magának: így jár az, aki leskelődésre vállalkozik. Mégsem méltó hozzá! Legjobb lesz mindjárt visszafordulni. De az a mindjárt is csak jó néhány óra múlva lehet, addig mivel töltse az időt?... Ha már itt van, ne legyen itt hiába.

Csak úgy gyalogszerrel megindult a hosszú úton be a városba. Vigyázva nézelődött. Ha jönne Ádi, meg ne lássa... A kora délutáni órákban csendes volt a város. Mintha minden aludt volna. Mégis céltalan volt ez az út!

Kikanyarodott a Dunapartra. Leült, megpihent, megnyugodott. Nem, nem fog leskelődni. Szépen visszatér dolga-végezétlen. Azaz mégsem volt hiábavaló ez a kirándulás. Megérte ez a látvány, hogy idejött.

Fenn a Várban a kupolás bazilika, mögötte a primási palota, előtte a nagy folyam s odaát az elszakított magyar táj, amely mégis örökre magyar... Hallgatta a bazilika zengő óraütését, de meghallotta odaátról, Párkányból is a torony bongó válaszát. Zakatol a vonat a túlsó parton... Mégis csak Budapestről szaladnak ki azok a vágányok északra, nyugatra, fel a Vág mentén éppúgy, mint arra Pozsonynak és oda térnek vissza. Vannak elszakíthatatlan szálak, amelyek akkor is élnek, lüktetnek és összetartanak, mikor egy időre belepik közönynyel, erőszakkal, emberi ostobasággal a valóságot a gonoszakaratú politika intézői.

Négyet vert a toronyóra. Több mint egy órája ült itten. Még egy óra s visszaindul a vonat. Nem volt ereje mindjárt felállni. Alig tudott elszakadni a kedves tájéktól.

Visszafelé meg-meglassította lépteit a kisvárosi kirakatok előtt és így ért ki a megyeháza előtt elnyúló térre. Szétnézett, de ott is maradt álló helyében a járda szélén. A tér sarkában egyik földszintes ház előtt magánoskodott az otthoni kisautó.

Mit kereshet itt Ádi, ebben az íveltablakú, régi házban? Meg kell tudnia, meg kell tudnia! Nem törődött már vonatindulással. Behúzódott az egyik mellékutcába és figyelt.

S elmúlt egy negyedóra, amikor végre nyílt a kis ház kapuja s Ádi sietett ki rajta... Zúgott az autó, de nem ki Pilisszög felé...

Éva már nem fontolgatta, mit cselekszik. Féltékeny fájdalommal átsietett a téren és belépett a sárga ház zöld kapuján.

Kétszer verte ki egymásután a nagytemplom messzehangzó órája a negyedeket, mikor újra nyílt a zöld kapu. Mintha kissé ingadoznék a bolthajtás alatt megjelenő sudár asszony, amint körülnéz. A léptei is bizonytalanok. Zsebkendőjét szeméhez emeli s titkolhatalan könnyet töröl le onnan, de az ajka mosolyog. Már magához tér, már nem tétovázik s megindul! Nem az állomás felé, hanem a Vár irányában, amerre a kis gépkocsi eltünt... Hiszen tudja ő jól, hogy ma már nem találkozik vele itt, a prímási városban, de mégis arra látta eltávozni s jólesik annak a nyomában lépkedni, aki néki legdrágább lett ezen a világon...

Már nem nézelődött se jobbra, se balra, csak ment az állomás helyett ellenkező irányba, amerre a bazilika napfényes alkonyatban fürdő kupolája csillogott. Zilált gondolatait próbálta rendezgetni... Igazán nem sejtette, hogy a Szent János-szobros házikó az ő kedves öreg ügyvédjét rejtegeti. Annakidején Pesten volt ő nála néhányszor s csak azt tudta róla, hogy átadta néhány éve pesti ügyvédi irodáját egyik rokonának.

Istenem, milyen értelmetlenül nézett a hófehérszakállas bácsira, amikor az lelkendezve dícsérni kezdte Ádit.

Hát derék fiú az... Csak az imént ígérte meg, hogy honoráriumképpen a kis méltóságát elküldi hozzá, s még a pipáját sem szívta ki, amióta eltávozott a „kedves öcsémuram" s máris itt van a jutalom!...

S a zavarában csupa piros vérhullámú „jutalom"-nak csakhamar meg kellett tudnia, miért járt itt Ádi. Az ügyvéd megszokott, tömör előadásában röviden elmondott mindent. Azt is, hogy félni nem kell, hiábavaló minden erőlködése annak a felemás nagyobbik Bátkynak... Ebből a küszködésből nem lesz zivatar... Hanem ez a kisebbik, ez aztán talpig férfi és olyan a szíve, hogy nincsen párja ezen a világon. „Ez aztán becsüli, szereti magát, drága kis méltóságám! Bizony Isten, ha nem tudnám, hogy a nevelt fia, még azt állítanám, hogy halálosan szerelmes magába — amin még így sem csodálkozznék!"

Megcsókolta háromszor is a gavallér öregúr Bóry Árpádné kezeit s amit Ádinak nem tett meg, még fel is állt s nehézkes, köszvénytől kínzott lábait legényesen emelgetve, ki is kísérte váratlan látogatóját a kapuig. Csak mikor visszatotyogott puha karosszékébe s újra bodorította a füstöt öblös pipájából, akkor kezdett felhúzott homlokkal azon gondolkodni, hogy is van csak tulajdonképpen, miért is csöppent be hozzá a kis méltósága ilyen meglepetésszerűleg. Tán itt adtak egymásnak találkozót? De az nem lehet, hiszen Ádi, hogy is mondják manapság, majdnem rangrejtve, azaz nevelőanyja elől rejtve járt nála... Hát akkor hogyan áll a dolog?

Törhette a fejét az öregúr...

Azalatt Éva már fennjárt a bazilika felé kígyózó úton... Minden lépését kísérte az öreg ügyvéd szava: „...halálosan szerelmes magába..." Csak erre gondolt ujjongó boldogsággal. Ferivel, perrel... eszébe sem ötlött, hogy törődjék.

Mikor felért és meglátta a bazilika széttárt ajtószárnyait, habozás nélkül belépett a templomba. Most tudatosodott meg benne, miért is fordult ő hazafelé helyett erre. A szíve idehozta, az Úr házába, hogy megköszönje az Istennek életének ezt a nem várt ajándékát. S leborult az egyik magános Mária-oltár elé s imádságos szavak helyett kezébe temette arcát s halkan zokogott.

Csupa boldogság volt a szíve, árnynélküli verőfény, mégis zokogott. És kérte az asszonyi szívek leghűbb vizsgálóját és legmegértőbb védőjét, hogy annyi mindennel adós életének ezt az alkonyatában ölébe hullt ajándékát ne kelljen soha elveszítenie...

Ó, jól tudja ő, hogy nem sokáig tarthat... De van még néhány esztendeje! Ezt a néhány évet kéri, aztán... Nem is kíván tovább élni, de ezt a kevés időt hadd érhesse meg olyan boldogságban, amely másoknak, a szerencsésebb aszszonytársaknak egy egész hosszú életre kijut.

És megnyugodva, bízó tekintetet vetvén a Szűz Anyára, elhagyta a bazilikát... És kinn, oldalt a hajlásban ott állt az otthoni magános autó.

(Folytatjuk.)

Nyílt tér

Appertement társasház

épül a Széchenyi-hegyen a BSzKRt új üdülő-szállodája mellett,

1- és 2-szobás lakások

önálló telekkönyvi tulajdonként eladók!

Minden komfort. Étterem, társalgó, 1500 öles park. Felvilágosítás d. u. 5—6 között: Székely Béla, Nagyaládi Szabó István-utca 24. Telefon: 134-843.

Fiatal, keresztény, perfekt

gyors- és gépírónő

jó olasz tudással FELVÉTETIK. Ajánlatok „Részvénytársaság" jeligére Blocknerhez, V.-mos császár-út 33.

Budapest, 1934 augusztus 7.

Schuschnigg kancellár

két napig magyar

földön lesz — két napig a mi vendégünk, a mi nagyon szívesen, a mi szívvel szívesen látott vendégünk. Szegedre megy az osztrák kancellár a Dóm térre, megnézi Az ember tragédiáját és nekünk ez valahogy végtelenül tetszik, ez a gesztus, hogy az első vizit mingyárt az irodalomnak szól, a művészetnek, a kultúrának, egy halhatatlan magyar szeninek. Ezek azok a dolgok, amiket nem lehet megtanulni, ezek nincsenek benne semmiféle hivatalos programban vagy politikai menetrendben, ez egészen a sablón műsoron kívül van és akinek az ilyesmi eszébe jut, az nem lehet átlagember. Aminthogy Schuschnigg igazán nem az. Még csak pár napja áll az ügyek élén és mindenben, amit csinál emberiesség van, szelídség, békesség, engesztelés és engesztelődés. Tökéletes kultúrember, igazi humanista, tehát tökéletes és igazi osztrák abból a középeurópai osztrák nemzetből. Mert igenis van külön osztrák nemzet és hogy ennek az osztrák nemzetnek osztrák állama független maradjon, ezt ez az állam megérdemli már csak azért is, mert benne olyan férfiak élnek, mint Schuschnigg. Aki meggyőződésünk szerint éppen egyéniségében jelent és képvisel egy típust, ahogyan a tehetséges ember mindig is az egész népet reprezentálja, annak legélesebb és legmélyebben ezett karaktervonásait. Az igazi osztrák a Schuschnigg-féle osztrák és az igazi Ausztria a Schuschnigg Ausztriája, amely azonban ugyanakkor Európa európai Ausztriája, és az élen a tökéletesen európai Schuschnigg kancellár, akivel mi már azért is meg fogjuk érteni egymást, mert mi olyan jó magyarok vagyunk és ő olyan jó osztrák, tehát mind a ketten olyan jó európaiak.

Haragudni akasztott emberre

tulajdonképpen nem lenne szabad és ha mi mégis haragszunk Feike Ernő osztrák gyalogosra, akit ma Bécsben kivégeztek, nem azért haragszunk, mert náciköszöntéssel fogadta a halálos ítélet hirdetését, nem egy szerencsétlen ember utolsó pózáért haragszunk, hanem haragszunk Feikére, azért mert haragszunk az akasztófára. Elvileg ellene vagyunk minden halálbüntetésnek és minden kivégzésnek, ember az embertől nem veheti el azt, amit neki soha visszaadni nem tud: az életét. Ellene vagyunk a halálbüntetésnek és ezért haragszunk Feikére és haragszunk a többi kivégzett nácikra, mert ezek az emberek voltak azok, akik Ausztriában bevezették a halálbüntetést. Mert ők vezették be és nem a Dollfuss-kormány. Ők, a bombások, a pokolgépesek, a petárdások, az ekrazitosok. Ha ők nincsenek, se Dollfussnak, se senki más osztrák miniszternek soha eszébe nem jut, hogy Ausztriában újra bevezesse a halálbüntetést. Ezek kényszerítették rá. Akik ítélet nélkül és a gépi vak véletlenre bízva kivégeztek embereket, halálra ítéltek ismeretleneket, embereket, akiket sosem láttak, embereket, akik ártatlanok voltak, embereket, akik emberek voltak. Mi igenis haragszunk az akasztott nácira, de főként azért, mert ő és társai juttatták idáig a dolgokat, ők rendezték reprizt az akasztófából, ők eszenesítették azt ki és ültették el az osztrák földben. Ők provokálták ki, ők avatták valakit hőhérrá, aki az ő idejük előtt nem volt az. Kiprovokálták a halálos ítéletüket és nem utolsó sorban azzal, hogy előbb ők ítéltek halálra... Kit? Ausztriát.

Angliában feltűnően

megszaporodott a házasságok száma, nagy divatja lett az esküvőnek és mi ennek örülünk és mi ezt nemcsak hogy megértjük, de egyenesen csodálnók, ha nem így lenne. Tu felix Britannia nube! Hol házasodnának az emberek örömmel, ha nem abban az Angliában, amely teljes polgári existenciát nyujt, ahol a gazdasági élet visszavgrott békebeli nivójára, ahol lehet és ahol érdemes dolgozni, ahol az élet értelme a munka és munka értelme az öröm. Ahol egyensúlyban a vállalatok mérlege és a társadalom lelkülete, ahol vasalt ruhákban vasaltarcú embereket látsz az uccán és a tereken, ahol forgalom van üzletben, vendéglőben, vasúton, színházban, moziban, ahol a munkanélküliség nem stabilizált társadalmi komponens, hanem kivételes és beteg tünet, amit a leggyorsabban és a leghatásosabban gyógyítanak. Helyet az ifjúságnak! De Angliában minden fiatalembernek van helye és ezért minden fiatal lánynak vőlegénye. Ott nem probléma. Ott nincsenek állásnélküli diplomások. Ott nősülni nem kockázat és rizikó. Ott mindenki tudja, miből tartsa el családját. Azt, amely megvan és azt, amely lesz. Új életre és új örömökre egy új angol nemzedék. Angliában nincs egyke. Angliában termékenység van. Prosperity. Termékenység. Angliában béke van.

3 közérdekű könyv!

Dr. Bucsányi: **A természetes testápolás** A hosszú élet titka — e könyvben található. Ára 1.— P
Pecz: **Hogy készítsem el házikertem.** 1.— P
Takarékos főzés az okszerű táplálkozás szakácskönyve. 240 receptet.. –.80 P

Kapható Az Est könyvkereskedésében, VII., Erzsébet körút 18—20

Budapestre érkezett Prajadhipok sziámi uralkodó és Rambaj királyné

A kormányzó és a kormány ünnepélyesen fogadta a felséges vendégeket

(Saját tudósítónktól.) Prajadhipok Dél-Ázsia egyetlen szuverén monarchiájának királya *Rambaj* felséges asszonynyal több mint egy év óta utazik nyugaton. Budapest népe eddig csak heti hangos híradókból ismerte az apró termetű királyi párt, látta, amint a newyorki városháza lépcsőjén haladt felfelé a kis sziámi király, kezében makulátlan cilinderével, látta a párizsi díszszemlén, a londoni gránátos ezred előtt, látta Berlinben, majd Neudeckben, amint az azóta már meg is gyászolt ősz Hindenburg búcsút int nekik. Most Budapestre érkeztek.

Zászlódíszben Budapest

A magyar főváros már kedden hajnalban zászlódíszbe öltözött. A fellobogózott Lánchíd, Alagút, a Körutak már mind a királyi vendéget várták, azt a királyt, akinek nagyatyja közel negyven évvel ezelőtt szintén volt látogatóban Budapesten, az ősz *Ferenc Józsefnél.*

Már napokkal ezelőtt eldöntötték, hogy a királyi pár kíséretével a Dunapalotában fog megszállni. Néhány napig Budapesten tartózkodott Sziám helyettes főudvarmestere, dr. *Rajanuham* és mindent előkészített. *A királyi és kísérete számára a Ritz második emeletének huszonnégy szobáját foglalták le.* A Dunapalotára már délelőtt felhúzták a sziámi piros—fehér—kék—fehér—piros lobogót. Az előcsarnokot is csupa sziámi színnel díszítették fel. A királyi pár rendelkezésére külön lift áll. Az ajtónálló szerepét két, sziámi egyenruhába öltözött magyar fiú tölti be. Természetesen katonai díszőrség is fog állani a királyi lakosztály előtt és a szálloda bejáratánál. A rendőrség hat detektívet rendelt ki a királyi pár budapesti tartózkodásának idejére.

A királyi párral utazik *Davavong* és *Kirasakti* királyi herceg, négy udvarhölgy, több titkár, udvari orvos, udvari főszakács, inasok és sziámi detektívek.

A pályaudvaron

Dr. *Rajanuham* udvarmester kedden reggel elébe utazott a királyi párnak, aki legutóbb a *Tátrában* a Csorba tónál tartózkodott. Kassáról kedden délután indultak Budapest felé a csehszlovák állam által rendelkezésükre bocsátott szalónkocsin. A királyi pár a hírek szerint kilenc napig marad Budapesten, ebből egy napot valószínüleg Lillafüreden tölt.

A Keleti pályaudvar környéke kedden este félkilenc tájban már kivetközött mindennapi formájából. Félkilenckor felvonult egy rohamsisakos katonai díszszázad, jött a katonazenekar, *háromnegyedkilenc tájban a rendőrség kordont vont a Keleti pályaudvar érkezési oldala körül, széles ívben, nehogy az érdeklődő budapestiek a pompás fogadtatásból valamit is láthassanak.* Kilenc óra előtt néhány perccel megérkezett egy gyalogos rendőr díszszázad, majd fehér paripákon egy szakasz díszruhás lovasrendőr állt fel a pályaudvar érkezési oldalával szemben.

Az érkezési oldal nagy csarnokát a sziámi piros-fehér-kék-fehér-piros, a magyar és Budapest főváros színeivel díszítették fel. Ahol a falakat nem fedte zászló, ott hatalmas pálmák tették ünnepélyessé a nagy várócsarnokot, amelynek közepén bíborszőnyeg húzódott egészen az első vágányig, *addig a pontig, ahol az előírás szerint a szalónkocsinak majd hajszálnyi pontossággal meg kell állnia.* A perronon felsorakozott a díszszázad és a katonazenekar. Ekkor már felgyuiladtak a Magyar Filmiroda hatalmas Jupiter-lámpái, amelyek szikrázó fehér fénnyel árasztották el a perront.

Negyedtíz. A keleti pályaudvar érkezési oldala zsúfolva van detektívekkel, *izgatottan rendelkező rendőrtisztekkel, akik egyelőre más dolog híjján a távolban szorongó nézőközönséggel sakkoznak, hol jobbra, hol balra állítják őket, miközben a kordon egyre sűrűbbé válik.*

A rendezés később, amikor a városparancsnokság egyik ezredese veszi át az intézkedést a rendőrségtől, *mintaszerűvé válik.* Legelsőnek Ferenczy Tibor főkapitány érkezik. Hosszabb várakozás. A városparancsnoksági autóján adjutánsa kíséretében megérkezik *Nánássy-Megay* altábornagy, Budapest térparancsnoka. A rohamsisakos altábornagy besiet a perrónra, ahol *Ferenczy* főkapitánnyal beszélget. Egymásután érkeznek a notabilitások, a külügyminisztérium, a hatóságok, a főváros képviselői, úgyszólván az egész magyar hivatalos élet. Háromnegyed tíz. Gyors egymásutánban érkeznek a miniszterek, *Keresztes-Fischer* belügyminiszter, *Imrédy* Béla pénzügyminiszter, *Hóman* Bálint kultuszminiszter, *Lázár* Andor igazságügyminiszter, majd egy mosolygós arc tűnik fel a bejáratnál: *Gömbös* Gyula miniszterelnök érkezik és mosolyogva int, amikor megpillantására felhangzik az éljen. Ezután érkezik *Kállay* földmüvelésügyi miniszter.

Megérkezik a kormányzó

Negyedtizenegy. A Rákóczi út felől halk síp-jel, a lovasrendőrök, a díszruhás rendőrszázad ünnepélyes vigyázzba merevednek: az érkezési oldal bejárata elé kanyarodik a kormányzósági autó, *kilép belőle a kormányzó tengernagyi díszruhában, az összes rendjeleivel, utána sötét kosztümben, hatalmas duplaezüstróka boával a kormányzóné,* majd *Vértessy* kabinetirodai főnök és *Koós* alezredes-szárnysegéd. A kormányzó gyors léptekkel siet a perrón felé, mögötte a kabinetirodai főnök, majd feltűnik a kormányzóné karcsú, finom alakja, balján a szárnysegéddel.

A perrónon a hatalmas Jupiter-lámpák vakító fényében a miniszterelnök fogadja a kormányzót, majd a kormányzó a feleségéhez lép és a várakozás néhány perce alatt halkan, mosolygós arccal beszélgetnek egymással.

A perrónon a főbejárattól balra áll a katonai díszszázad. Előtte a tábornoki kar, néhány államvasúti főember, majd Gömbös miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai és legelől a kormányzói pár.

Tíz óra huszonnyolc perckor a megafónon keresztül egy érces hang jelenti: *különvonat beáll az első vágányra.*

A katonai zenekar készülődik, egy perc és a karmester int: *felharsan a sziámi induló.* A különvonat, *amelyet az ünnepélyes alkalomból egy államvasúti főmérnök vezet,* néhány pillanat mulva lassan begördül. Az államvasúti főmérnök kinéz a mozdonyból, mégjobban lassit, hogy a második szalónkocsi ajtaja pontosan a bíborszőnyegre helyezett széles párna előtt álljon meg.

Befut az uralkodó vonata

A mozdony után szerkocsi, poggyászkocsi, majd két zöld szalónkocsi, rajta a csehszlovák állam címere. Az első szalónkocsiban áll kísérete körében a sziámi uralkodópár. A vonat megáll, a második szalónkocsi első ajtaja pontosan a bíborszőnyeg előtt van. A kocsiról elsőnek *Heim* Péter detektívfőfelügyelő lép le, aki a magyar rendőrség megbízásából a határig az uralkodópár elé utazott. Utána a sziámi udvarmester, majd amikor a harsány vigyázz elhangzik, *lelép a szalónkocsiból Parajadhipok király és utána a felesége.*

A király alacsony, kreolbőrű, csillogó fekete szemű férfi. Lakkcipőt, zsakettet, világosszürke nyakkendőt visel, kezében cilinder. Amint megáll Horthy kormányzó előtt, tűnik fel először valójában, hogy milyen kicsi. *Alacsonyabb sokkal a néhai Dollfuss kancellárnál, akinek különben egyenes ellentéte, mert az egész fogadtatás alatt az arcára mosolynak még a nyoma sem suhant.* Komoran, majdnem szomorúan csinálta végig a szép ceremóniát. Hasonló benyomást kelt *Rambaj* felséges asszony, aki lakkcipőt, szürke selyemharisnyát, végtelenül finomvonalú fekete kosztümöt és ezüstróka pellerint viselt. *Kis tokk-kalapja szabadon hagyja homlokát, látszik mélabús, keleties szeme.*

A királyi pár után a kíséret többi tagjai lépnek le, a királyi hercegek, finomarcú udvarhölgyek, titkárok és a többi udvari alkalmazott.

Horthy kormányzó üdvözli a királyt. A kormányzó mosolyog, a király udvariasan biccent. A kormányzó üdvözli a királynét, majd a királyi pár üdvözli a kormányzónét.

A kormányzóné most egyedül marad Rambaj felséges asszonnyal, közvetlenül a Jupiter-lámpák alatt, *míg Horthy kormányzó Sziám uralkodójá-*

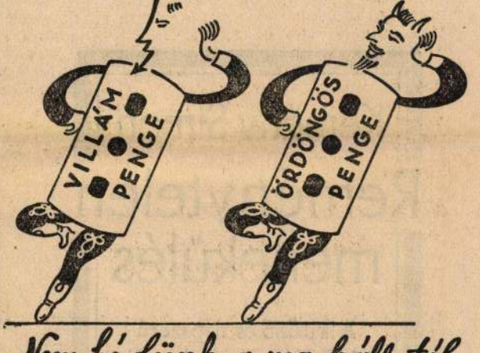

Nem fé-lünk a sza-káll-tól, sza-káll-tól, sza-káll-tól...

VILLÁM 10 f. **ÖRDÖNGÖS** 6 f.

Kiváló acél
Homorú köszörülés
Tartós él

VADÁSZTÖLTÉNYGYÁR

A-25-88

val ellép a katonai díszszázad előtt. Mindez persze pillanatok alatt történik, még harsog a sziámi induló, így alig hallani, amint a díszszázad parancsnoka éreces hangon jelenti a sziámi királynak:

— *Felség, alázatosan jelentem...*

A sziámi induló itt hangosabbá válik, a magyarnyelvű jelentés többi része elvész a zajban. A király újra biccent és végtelenül komoly arccal ellép a díszszázad előtt. Ezalatt a feléges asszony a kormányzónéval beszélget, *de közben tekintetükkel mindketten férjüket kísérik.*

A díszszemle végével Horthy kormányzó bemutatta az uralkodónak Gömbös miniszterelnököt és a kormány tagjait. Az uralkodó ezután a kormányzónak mutatta be kíséretét és ezzel már véget is ért a fogadás. Megindult a menet a perronról, elöl a király és a kormányzó, utána a királyné és a kormányzóné. Autóba ültek és a Duna-palotába hajtattak.

A kivilágított, fellobogózott szálloda kapujában bíborszőnyeg vezet a járdáig. Elsőnek a királyi autó érkezik meg, *amelyből kiugrik a kormányzó és hátrasiet az időközben megérkezett második autóhoz. A kormányzó gyors mozdulattal felnyitja az autót, benyújtja a karját és kísegíti Rambaj királynét, majd a kormányzónét.* A sziámi uralkodó ezalatt az autó előtt várakozik. A szálloda kapujában a kormányzói pár elbúcsúzik a királyi pártól és ezzel már vége is az ünnepségnek. A kormányzói autó elgördül, a sziámi uralkodói párt pedig a külön lift elnyeli a kíváncsiak tekintete elől.

Így fogadott Budapest 1934-ben egy királyi párt.

Kusmanek tábornok, Przemysl védője meghalt

Bécs, augusztus 7.

(A Pesti Napló bécsi szerkesztőségének telefonjelentése.)

Kusmanek Hermann vezérezredes, a világháborúban az osztrák-magyar hadseregnek egyik nagytekintélyű hadseregparancsnoka és Przemysl védője kedden este Bécsben *meghalt.*

*

Hermann Rudolf *Kusmanek* von Burgneustaedten, aki most és 74 éves korában Bécsben meghalt, 1860 szeptember 16-ikán Magyarországon született, Nagyszebenben. Ott is nevelkedett fel és így őrizte meg azt a meleg együttérzését a magyarsággal, mely később Przemyslben oly emlékezetes próbát állt volt ki. Miután katonai tanulmányait a bécsújhelyi közös katonai akadémián befejezte, rövid ideig a 63. gyalogezredben szolgált, majd a felső hadiiskolára vezényelték, s így került a vezérkarhoz, ahol gyorsan ívelt pályafutása már a békében is vezérőrnagyi rangig. Mint vezérőrnagy a közös hadügyminisztérium elnöki osztályát vezette, majd 1910-ben Linzbe, a 3. gyalloghadosztály parancsnokává nevezték ki. Innen került altábornagyi rangban a laibachi 28. gyaloghadosztály élére, majd 1914-ben Przemysl várának parancsnoka lett.

Itt találta Kusmanekot a világháború, melyben Przemysl várának második parancsnokával, Tamássy altábornaggyal együtt legendás hírre emelkedett. Az első, 1914 szeptember 17-től október 10-ig tartó orosz ostromot a przemysli várőrség hősiesen visszaverte, de a második, gyilkoserejű, kiéheztető ostromnak, mely 1914 november 5-től 1915 március 22-ig egyhúzamban tartott, Przemysl már nem állhatott ellen. *Az egész világ bámulata vette körül a przemysli hősöket, s emlékezetes a történelmi jelenet, mikor Dimitrevics Ratko orosz tábornok tisztelgett Kusmanek és Tamássy altábornagyok előtt,* kiknek oldaláról a győzők nem oldották le a kardot. Kusmanek három évi orosz hadifogság után 1918 februárjában tért vissza hazájába, ahol vezérezredesi rangra emelték, s a katonai Mária Terézia-renddel tüntették ki.

Kemény Simon
Reménytelen menekülés
A kitűnő és népszerű költő legújabb versei
Ára: 2 pengő
Athenaeum kiadás!

Kiosztották a tudományos ösztöndíjakat

A vallás- és közoktatásügyi miniszter által az 1934—35-ik tanévre adományozott tudományos ösztöndíjakat a következők kapták:

Belföldi kutatási ösztöndíjat kapott *800 pengő* összeggel: Meznerics Iván szigorló jogász (Budapest) közigazgatásjogi, dr. Rónay Gyula (Budapest) magánjogi, dr. Vargha Sándor Özséb (Budapest) gazdaságpolitikai, Szántó Emil okl. közgazdasági mérnök, műegyetemi tanársegéd (Budapest) hitelstatisztikai, dr. Szabó Miklós egyetemi tanársegéd (Budapest) piackutatási, Berky Imre egyetemi gyakornok (Pécs) irodalomtörténeti, dr. Hegedüs Lajos okl. középiskolai tanár (Budapest) hangtani, Kiss Ernő László tanárjelölt, egyetemi gyakornok (Debrecen) francia irodalmi, Bardon Alfrédné dr. Bató Mária okl. középiskolai tanár (Budapest) olasz irodalmi, Péterdi Ottó bölcsészettanhallgató (Budapest) - helynévkutatási, Allbauer Gyula tanárjelölt (Pécs) bibliográfiai, dr. Ivanka Endre egyetemi magántanár (Budapest) filozófiai, dr. Fludorovits Jolán (Budapest) klasszika-filológiai, dr. Nagy Ferenc (Budapest) vallástörténeti, dr. Papp János (Szeged) filozófiai, dr. Szilágyi Loránd nemzeti múzeumi gyakornok (Budapest) történeti, dr. Csapodi Csaba (Budapest) nemzetiségi történeti, Istványi Géza tanárjelölt (Budapest) történeti, dr. Ember Győző (Budapest) népességtörténeti, vitéz Barnóthy Jenő (Budapest) csillagászati), Gombás Pál okleveles középiskolai tanár, egyetemi tanársegéd (Budapest) kémiai, dr. Makfalvi Jolán okl. felsőkereskedelmi iskolai tanár, egyetemi gyakornok (Budapest) agrokémiai, dr. Máthé Imre egyetemi gyakornok (Debrecen) botanikai, Weber József okleveles középiskolai tanár (Budapest) geológiai, dr. Szabó Pál Zoltán egyetemi magántanár (Pécs) nemzetiségi földrajzi, Ortutay Gyula tanárjelölt (Szeged) népköltészeti, Gunda Béla felsőkereskedelmi iskolai tanárjelölt (Budapest) néprajzi, dr. Huszák István egyetemi gyakornok (Szeged) szövettani, Gerő Loránd okl. gépészmérnök, műegyetemi tanársegéd (Budapest) kémiai-fizikai, Kállay Béla okl. gépészmérnök, műegyetemi gyakornok (Budapest) talajtani, Gyengő Tibor okl. mérnök, műegyetemi gyakornok (Budapest) betonvizsgálati tanulmányokra;

400 pengő összeggel: **Dr. Rostás László (Budapest) konjunktúrakutatási, dr. Ludány György egyetemi tanársegéd (Debrecen) élettani, dr. Ernst Jenő egyetemi magántanár (Pécs) izomélettani, dr. Szabó Mihály egyetemi gyakornok (Szeged) magánjogi, dr. Szabó József (Szeged) nemzetközi jogi, dr. Révész Zoltán (Budapest) mezőgazdasági üzemtani, Kondor Imre egyetemi gyakornok (Debrecen) esztétikai, dr. Tolnai Gábor (Szeged) irodalomtörténeti, Barta István tanárjelölt (Budapest) egyháztörténeti, dr. Komoróczy György (Budapest) gazdaságtörténeti, dr. Urmántzy Antal egyetemi tanársegéd (Szeged) elektrokémiai, dr. Vargha László (Szeged) szerves-kémiai, dr. Kárpáti Zoltán egyetemi gyakornok (Budapest) növényföldrajzi, dr. zilahi Sebess Géza egyetemi tanársegéd (Szeged) természettudományi, dr. Kottász József reálgimnáziumi tanár (Budapest) biológiai, Olgyay Miklós okleveles mezőgazda, egyetemi tanársegéd (Budapest) növénykórtani, dr. Vidacs Aladár okleveles középiskolai tanár, egyetemi gyakornok (Szeged) közettani, Thirring János tanárjelölt (Budapest) geológiai, dr. Kádár László okleveles középiskolai tanár, egyetemi gyakornok (Budapest) földrajzi, dr. Putnoky Gyula egyetemi tanársegéd (Budapest) kórbonctani, dr. Hechst Béla egyetemi tanársegéd (Budapest) agyszövettani, dr. Zemplén Béla egyetemi gyakornok (Budapest) belgyógyászati, dr. Krompecher István egyetemi tanársegéd (Budapest) fejlődéstani, dr. Annau Ernő egyetemi tanársegéd (Szeged) orvosi vegytani, dr. Vlassics Tibor egyetemi gyakornok (Szeged) bőrgyógyászati, Kostyál László egyetemi tanársegéd (Debrecen) gyógyszertani, dr. Piroth Endre egyetemi tanársegéd (Debrecen) szövettenyésztési, dr. Worschitz Frigyes okleveles erdőmérnök (Budapest) röntgenspektroszkópiai, dr. Szabolcsi Bence kiadóvállalati lektor (Budapest) összehasonlító népzenei.**

300 pengő összeggel: dr. Kutassy Endre egyetemi magántanár, egyetemi adjunktus (Budapest) geológiai, dr. Schreier Ferenc okleveles felsőkereskedelmi iskolai tanár, egyetemi tanársegéd (Budapest) vulkanológiai;

200 pengő összeggel: Ormós Erzsébet tanárjelölt (Debrecen) geológiai tanulmányra.

A bécsi Collegium Hungaricumba, az egész évre: dr. Losonczy István ügyvédjelölt (Pécs) büntetőjogi, dr. Hartnagel Erzsébet okleveles középiskolai tanár (Budapest) szótörténeti, Fél Edit Pálma Lídia tanárjelölt (Szeged) településtörténeti, Ulrich Emília okleveles középiskolai tanár (Budapest) szláv nyelvészeti, Dobrovits Aladár szigorló bölcsész (Budapest) egyiptológiai, Korpás Emil okleveles felsőkereskedelmi iskolai tanár (Budapest) földrajzi;

az I. félévre: Gyermán Julia okleveles középiskolai tanár (Debrecen) irodalmi, dr. Bartha László egyetemi gyakornok (Debrecen) biokémiai, dr. Bogsch László egyetemi tanársegéd (Budapest) paleobiológiai, dr. Győrffy Iván egyetemi tanársegéd (Debrecen) elektrofiziológiai,

a II. félévre: dr. Chatel Andor egyetemi gyakornok (Szeged) elektrokardiografiai, dr. Ittzés Jenő műtőorvos (Budapest) elektrochirurgiai, dr. Szép Jenő egyetemi tanársegéd (Debrecen) dermatológiai, dr. Pap Zoltán egyetemi tanársegéd (Debrecen) elmekórtani tanulmányokra.

A berlini Collegium Hungaricumba az egész évre: dr. Földes Papp Károly református segédlelkész (Debrecen) logikai, dr. Goltner Dénes kir. bírósági titkár (Szeged) közjogi, dr. Kerék Mihály, a Magyar Gazdaszövetség titkára (Budapest) telepítési, dr. Bencsik Béla, a M. Kir. Légügyi Hivatal tisztviselője (Budapest) meteorológiai és matematikai, dr. Oláh László okleveles gazda, kísérletügyi asszisztens (Debrecen) növénynemesítési, dr. Takáts Tibor okleveles középiskolai tanár, műegyetemi tanársegéd (Budapest) kémiai, dr. Malán Mihály egyetemi adjunktus (Budapest) antropológiai, dr. Szablender Károly okleveles gyógyszerész, egyetemi tanársegéd (Budapest) kémiai,

az I. félévre: dr. Király József műtőorvos (Budapest) sebészeti, dr. Schmid Rezső okleveles vegyészmérnök, műegyetemi tanársegéd (Budapest) spektroszkópiai,

a II. félévre: dr. Szendi Balázs egyetemi gyakornok (Debrecen) szülészeti, Balázs Péter okleveles gépész- és közgazdamérnök (Budapest) energiatermelési tanulmányokra.

A római Collegium Hungaricumba az egész évre: dr. Teller Frigyes római katolikus áldozópap (Budapest) egyházzenei, dr. Papp György görög katolikus áldozópap (Budapest) egyházi közigazgatásjogi, Waigand József hittudományi hallgató (Budapest) missziológiai, Olgyay Aladár okleveles építész (Budapest) belső építészeti tanulmányokra, valamint Borbereki Kováts Zoltán festőművész (Budapest), Dudoits Jenő festőművész (Budapest), Grandtner Jenő szobrászművész (Budapest), Antal Károly szobrászművész (Budapest).

Franciaországi ösztöndíjat kapott az egész évre Párizsba: dr. Degré Alajos kir. bírósági joggyakornok (Budapest) összehasonlító jogtörténeti, dr. Wutskits György gazdasági akadémiai rendkívüli tanár (Magyaróvár) agrárjogi és mezőgazdasági üzemtani, dr. Göbl László lektor (Párizs) romanisztikai.

Toulouseba: Lászlóffy-Böhm Waldemár mérnök (Budapest) hidrometriai.

Félévre Párizsba: dr. Blazsó Sándor egyetemi gyakornok (Szeged) gyermekgyógyászati tanulmányokra.

Angliai ösztöndíjat kapott egész évre: dr. *Pataky* Ernő törvényszéki joggyakornok (Budapest) igazságszolgáltatási, dr. Csukás Zoltán okleveles gazda, egyetemi tanársegéd (Budapest) biológiai tanulmányokra.

Genfi ösztöndíjat kapott egész évre: dr. Bibó István (Szeged) nemzetközi jogi tanulmányokra.

A bécsi gróf Klebelsberg Kuno Magyar Történetkutató Intézetbe egész évre: dr. Simkovich István okleveles középiskolai tanár (Budapest) történeti és ifjú Szentpétery Imre tanárjelölt (Budapest) történeti tanulmányokra.

A római Magyar Történeti Intézetbe az I. félévre: Dr. Vanyó Tihamér bencés főiskolai tanár (Pannonhalma) egyháztörténeti, dr. Csabai (Friedrich) István (Budapest) művészettörténeti, dr. Ferdinándy Mihály (Budapest) régészeti;

a II. félévre: Dr. Volt Pál (Budapest) műtörténeti és Gombosi Ottó (Budapest) zenetörténeti tanulmányokra.

Amerikába, a Smith Jeremiás-alapítványból, egész évre: Hetény Miklós okl. mérnök (Budapest) anyagszilárdságtani és

fél évre: Dr. Babits Viktor okleveles gépészmérnök, műegyetemi adjunktus, meghívott előadó (Budapest) radiotechnikai tanulmányokra.

Külföldi csereösztöndíjak és alapítványi ösztöndíjak:

Az olasz állam által felajánlott ösztöndíjra a következőket jelölték: dr. Rónay László római katolikus áldozópap (Eger), Gerendás Ernő (Budapest), Szöllősy Zoltán szigorló jogász (Budapest) és Olgyay Viktor okleveles építész (Budapest).

A páviai Collegio Borromeoba ösztöndíjat kapott: Ruzitska Pál végzett jogász (Budapest) olasz magánjogi tanulmányokra.

A francia köztársaság által adományozott ösztöndíjat kaptak egész évre: Pödör László tanárjelölt, Benedek Andor tanárjelölt, Raymann Katalin tanárjelölt, Gyáni Sándor bölcsészettanhallgató;

az I. félévre: Bangha Margit és Pétergál Izabella bölcsészhallgató, illetve tanárjelöltek;

a II. félévre: Zambra Sziena és Szegő Albert bölcsészhallgató, illetve tanár.

A berlini Humbolt-alapítvány ösztöndíját kapta: Szily József műegyetemi tanársegéd és dr. Rédei László egyetemi magántanár, okl. középiskolai tanár (Mezőtúr).

A Deutscher Akademischer Austauschdienst által felajánlott csereösztöndíjas helyeket kapták: Pröhle Károly ág. evangélikus teológus (Sopron) Königsbergbe, dr. Szalai Sándor okl. középiskolai tanár (Budapest) Lipcsébe, Korondi Konrád tanárjelölt (Budapest) Münchenbe és Ijjász Ervin segéderdőmérnök (Sopron) Tharantba.

A lengyel állam által felajánlott csereösztöndíjas helyre a következőket jelölték: Dr. Kniezsa István magyar nemzeti múzeumi segédőr (Budapest) és Surányi Júlia okl. középiskolai tanár (Budapest).

A finn állam által felajánlott ösztöndíjra Herger Magda okl. középiskolai tanárt (Budapest).

Az észt állam által felajánlott csereösztöndíjas helyre Kálmán Béla tanárjelöltet (Budapest).

A svéd állam által felajánlott csereösztöndíjas helyre Lakó György okl. középiskolai tanárt (Budapest).

A Rockefeller-alapítvány orvostudományi ösztöndíjat: dr. Leövey Ferenc egyetemi tanársegéd (Szeged) (Budapest) szövettani, dr. Ivanovits György egyetemi tanársegéd (Szeged) bakteorológiai és dr. Bacsich Pál egyetemi tanársegéd (Szeged) szövet- és fejlődéstani tanulmányokra nyerte el.

A Rockefeller-alapítvány társadalomtudományi ösztöndíját dr. Kardos Béla statisztikus (Budapest) közgazdasági tanulmányokra nyerte el.

TANULJUNK NYELVEKET
A siker útja a nyelvtudás!!
Jegyzéket ingyen küld
AZ ÚST Nyelvtankokról és szótárakról kimerítő könyvkereskedése Budapest, VII. Erzsébet körút 18—20.

A-25-89

Ösztöndíj 1934/35

23. l.

1934-5

Antal Károly szobrász

IV. RÓMAI COLLEGIUM HUNGARICUM.

Regia Accademia d'Ungheria, Roma, Via Giulia 1.

OLASZORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Állami ösztöndíjasok:

Antal Károly (1909, Budapest, róm. kat.) szobrászművész a Képzőművészeti Főiskoláról. Elkészített gipszben két női portrét, két férfiportrét, egy háromalakos kompozíciót, egy háromalakos kompozíció-vázlatot, egy Szent Ferenc-mellszobrot, négy reliefet, továbbá kivitelezett bronzban is két magyar szentet ábrázoló szobrot és egy feszületet. Foglalkozott azonkívül további két férfiportréval, egy figurális csoport vázlatával és egy női figurával. Két aktrajzzal és három relieffel résztvett a római rajzkiállításon. Tanulmányutat tett Velencébe, Padovába, Firenzébe, Viterbóba, Montecassinóba, Nápolyba, Pompeibe, Amalfiba, Ravellóba és Salernóba. 1935.

Dr. Schmidt Henrik és *dr. Tóth Lajos* tanácstagok tanácstagsági megbizatásukról lemondtak.Helyüket a szegedi bölcsészeti, illetve a debreceni jog- és államtudományi kar *dr. Sík Sándor*, illetve *dr. szentpéteri Kún Béla* egyetemi ny. r. tanárokkal töltötte be.

Nyugdíjbavonulás, illetve a megbízás megszünése folytán megszüntek hivatalból tanácstagok lenni: *dr. Angyal Dávid, dr. Laban Antal, dr. Petrovich Elek, Végh Gyula*, valamint *dr. Támedly Mihály*, aki a miskolci tankerület királyi főigazgatója lett. Viszont hivatalból lettek tanácstagok: *dr. Herzog József*, az Országos Levéltár és *dr. Csánki Dénes*, a Szépművészeti Múzeum főigazgatójává való kinevezésük alapján.

A műegyetem átszervezése alkalmából az 1934. évi X. t.-c. 12. §-a alapján eszközölt újabb kiküldetések következtében megszűnt *dr. Varga József* és *Zelovich Kornél* ny. r. professzorok tanácstagsága, viszont új tanácstagok lettek: *dr. Bud János* a közigazgatási, *dr. Fellner Frigyes* a közgazdasági-kereskedelmi, *dr. Kotsis Iván* az építészmérnöki, *Lesenyi Ferenc* az erdőmérnöki és *dr. Vuk Mihály* a vegyészmérnöki osztály képviseletében.

A tanév folyamán súlyos csapás érte az Ösztöndíjtanácsot alelnökének *dr. Gombocz Zoltán* egyetemi ny. r. tanárnak hirtelen elhúnytával. Ezenkívül elhúnytak *dr. Tauffer Vilmos* tanácstag és *Zelovich Kornél* volt tanácstag is. A Tanács vezetéséből, illetve működéséből

Antal Károly archívum A-25-90

Nemzetközi Színházi Fesztivál

Kelet-Közép-Európa hivatásos színházai, színházi csoportjai találkoznak – már negyedik alkalommal – a lengyelországi Torunban. A május 29-éig tartó fesztivál alkalmat ad e csapatoknak a találkozóra, a barátságos versengésre. Színes, érdekes a programkínálat: húsz ország huszonnégy színháza látogatott el a fesztiválra, köztük az üzbég, a taskenti, a grúz, a türkmén. Mellettük természetesen felsorakoznak kontinensünk nagy nevű színházai is, így például a *Marionetteatern* Stockholmból, a *Bulandra Színház* Bukarestből, a *Pokrovai Színház* Moszkvából, illetve a *Silence Színház* Olaszországból, valamint finn, svéd, francia, litván és német csoportok. Ezenkívül három lengyel színház (a krakkói *Stary Teatr*, a wroclawi *Teatr Polski* és a vendéglátó színház, a turoni *Wilam Horzyca Színház*) művészei is fellépnek. A színházi szakemberek találkozóját képzőművészeti kiállítás és néhány dokumentumfilm-bemutató teszi emlékezetessé.

(s)

❑ AZ ENSZ Menekültügyi Főbiztossága ez évben 3,3 millió dollárt folyósít hazánkba az egykori Jugoszláviából érkező menekültek ellátására. A támogatás döntő része élelmiszerre fordítandó. A megállapodás 82 millió forintot irányoz elő a higiéniára, valamint azoknak a magyar családoknak a támogatására, akik menekülteknek adnak otthont.

❑ *Üvegkiállítás nyílik Duna címmel a Vigadó Galériában ma délután 5 órakor. A magyar, szlovák és osztrák üvegtervező művészek közös tárlatának témája a Duna folyó, amely összeköti a három országot.*

❑ A Bicskei napok '94 rendezvénysorozat ma veszi kezdetét. A tizenharmadik alkalommal rendezett eseményt számos kiállítás színesíti. A vajdasági festők közös tárlatának a művelődési központ ad otthont, a Városi képtárban Erdély népművészetével ismerkedhetnek az érdeklődők. A június 5-éig tartó fesztivál programjait sportversenyek egészítik ki.

Opelpalota

Fiattal és Alfa Romeóval kezdte, Ferrarival folytatta, majd egy ideig a Porsche Hungariával kacérkodott, végül az Opelnél kötött ki a Budaörsi úti „kocsisor" egyik jól ismert cége, az Autó Danubia. Másfél év alatt épült fel a közel 4000 négyzetméter hasznos területű, többfunkciós (szerviz, szalon, irodák, áruház) üvegpalota, ahol az igazgató, Nagy Károly irányításával máris árulják a Corsákat, Astrákat, Vectrákat és Omegákat (utóbbi két típus vásárlása esetén ingyen jár a járgányhoz egy Westel 900-as rádiótelefon!). Egyébként valamennyi modell az árának feléért elvihető, a fennmaradó 50 százalékra kamatmentes hitelt nyújt a tegnapi házavatót követően a cég.

❑ **Százezer forint díjat tűzött ki a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság annak érdekében, hogy nyomára bukkanjanak annak a nőnek, aki élve született csecsemőjét egy nejlonszatyorba csomagolva a Pécs melletti Pogány közelében lévő szemétlelepre kirakta, ahol a gyermek meghalt.**

❑ A Grúz Köztársaság nemzeti ünnepe, a Függetlenség Napja alkalmából tegnap Göncz Árpád köztársasági elnök, Boross Péter miniszterelnök és Szabad György, az Országgyűlés elnöke táviratban köszöntötték grúz partnereiket.

❑ *A Magyar Országgyűlés delegációja Vásárhelyi Miklós (SZDSZ) vezetésével tegnap Oslóba utazott, ahol május 26. és 30. között részt vesz az Észak-atlanti Közgyűlés tavaszi ülésszakán. A küldöttség tagjai: Papp Lehel György (MDF), Karcsay Sándor (KDNP) és Wachsler Tamás (Fidesz) országgyűlési képviselők.*

Ökológia

Védem a természetemet.

❑ Magyar árubemutató nyílt szerdán a nagyváradi sportcsarnokban a Bihar megyei Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a békéscsabai Körös Trade Kft. szervezésében. Több mint 30 magyar vállalat mutatja be kínálatát az élelmiszeripar, vegyipar, háztartási cikkek területén.

❑ *A sziklatemplomok világa címmel nyílik kiállítás a Magyarországi Ólasz Kultúrintézetben (VIII. kerület, Bródy Sándor utca 8.) május 30-án, hétfőn délután 6 órakor.*

❑ **Kirabolta két fegyveres a pécsi Kertvárosban lévő Mini Casinót, ahonnan mintegy 200 000 forintot vittek el. A két bandita egymás közt szláv hangzású nyelven beszélt. Mindkettő 40 év körüli, 185 centiméter magas, sportos testalkatú férfi. A helyszínről egy világos színű Mercedessel menekültek. A Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság 50 000 Ft jutalmat tűzött ki a nyomravezetőnek.**

❑ *A koppenhágai központi pályaudvar egy alkalmazottja a napokban egy vasuti alagútban csodával határos módon túlélt egy 25 ezer voltos áramütést. A 20 éves fiatalember egy vasráddal véletlenül hozzáért a magasfeszültségű vezetékhez. A hatalmas erejű áramütés hatására ájultan zuhant a vágányra, de szerencsére rövidesen magához tért és képes volt segítségért kiáltani. A mentők a kezén és lábán szenvedett súlyos égési sérülésekkel szállították kórházba.*

❑ A Magyar Nemzeti Galéria május 31-én, kedden a C épületben lévő kiállítását 15 órakor zárja. A D épületben a kiállítások egész nap, a szokásos látogatási időben 10–18 óráig tekinthetők meg.

A tavaszi hangversenyévad kiemelkedő eseményére került sor tegnap a Zeneakadémián: a Magyar Állami Hangversenyzenekar adott koncertet Paul Capolongo vezényletével és Jandó Jenő közreműködésével. A műsoron Schumann 3. („Rajnai") szimfóniája, Ravel D-dúr zongoraversenye és Daphnis és Chloe 2. szvitje szerepelt. Felvételünk a délelőtti próbán készült

FOTÓ: CSER ISTVÁN

❑ A Magyar Színészkamara a budai vár területén rendezi meg a „Csepűrágó ünnepet", ezért pénteken 15 órától vasárnap 24 óráig a járműveknek tilos megállni a Kapisztrán téren, a Szentháromság téren (az autóparkolókban is), a Tárnok utca mindkét oldalán és a Dísz téren. Vasárnap 8 és 20 óra között a Várbusz csak a Moszkva tér és a Bécsi kapu tér között közlekedik.

❑ *Az orosháziak „zombai" estjét rendezik meg május 29-én, vasárnap Békéscsabán. Arra emlékeznek, hogy az evangélikus hite miatt 250 évvel ezelőtt a Tolna megyei Zombáról az orosházi pusztára menekült, s ott faluépítésbe kezdő harminc magyar családot a téli hidegben a békéscsabai szlovák hittestvéreik fogadták be négy hónapra. A békéscsabai evangélikus műemlék kistemplomban vasárnap este fél hétkor kezdődik az emlékmúsor.*

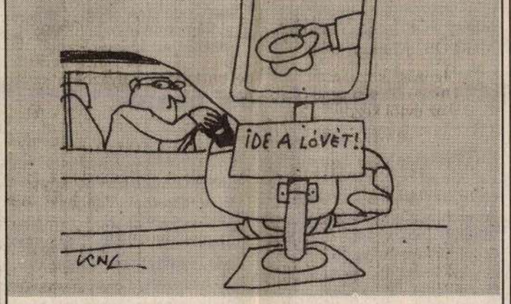

KERTÉSZ N LÁSZLÓ RAJZA

A június 1-jén életbe lépő új KRESZ meghatározza azokat a szabálysértési eseteket, amikor a tilosban parkoló járművek elszállítása indokolt. Eszerint: a megállást, illetve a várakozást tiltó jelzések mellett darus autót ábrázoló tábla jelzi majd azokat a helyeket, ahonnan a járművek elszállíthatók

❑ *Felszámolják Szombathelyen az 1959-ben alapított Recomix Elektronikai Rt.-t. A gyárat a hazai elektronikai ipar visszaesése, a belföldi piac összeomlása súlyosan érintette, árbevételük drasztikusan csökkent. A Recomix vagyontárgyainak nagy részét ez idáig 11 új tulajdonos vásárolta meg. Közöttük lesz, aki folytatja a nyereséges termékek gyártását, míg mások teljesen új profilt vezetnek be.*

❑ A speciális szakiskolák országos sporttalálkozóját idén már hetedik alkalommal rendezik meg. Az eseménynek péntektől vasárnapig a Kőszeg SE sporttelepe ad otthont. Az ország szakosított tanterv szerint tanuló általános iskolásai atlétikában és labdarúgásban mérik össze képességeiket. Atlétikában a fiúk és a lányok részére egyformán öt-öt versenyszámban rendeznek versenyt.

Kinevezések

Boross Péter miniszterelnök május 26-i hatállyal a nemzetközi gazdasági kapcsolatok minisztere, a pénzügyminiszter, valamint a Magyar Nemzeti Bank elnöke közös javaslata alapján ötéves időtartamra kinevezte a Magyar Export-Import Bank Rt. vezérigazgatójává és igazgatóságának elnökévé Kolláth Györgyöt, a bank felügyelő bizottságának elnökévé pedig Balás Pétert. A Magyar Exporthitel Biztosító Rt. vezérigazgatói és az igazgatóság elnöki tisztét Botos Balázs töltheti be, a biztosító felügyelő bizottságának elnökévé pedig Szakács Tibort nevezték ki. A kinevezéseket a miniszterelnök megbízásából ma adja át Kádár Béla miniszter.

❑ **Szívroham következtében tegnap életét vesztette a British Airways egyik, Londonból Tokióba tartó, s már leszállásra készülő Boeing–747-es gépének pilótája. A másodpilóta ült a kormány mögé és biztonságosan földre tette a gépet, fedélzetén 312 utassal.**

❑ A Fővárosi Önkormányzat által 100 millió forintos alaptőkével létrehozott Budapesti Kommunikációs Rt. alig egyéves működése alatt 23 millió forintos veszteséget halmozott fel – állítja Demeter Ervin, a Fővárosi Önkormányzat MDF-frakcióvezetője. A politikus nehezményezi, hogy a társaság ügyvezető vezérigazgatója a közgyűlésen semmilyen érdemi választ nem tudott adni a hiány okára, ígéretet tett viszont, hogy a jövő hétre elnapolt közgyűlésen részletes tájékoztatást ad.

Rendőrségi felhívás

A BRFK XI. kerületi Rendőrkapitányság eltűnés miatt keresi Balázs Katalin budapesti lakost, aki május 23-án a délutáni órákban a szokásos sétájáról nem tért haza, azóta ismeretlen helyen tartózkodik. Személyleírása: 47 éves, körülbelül 170 centiméter magas, vékony testalkatú, barna szemű, arca keskeny, haja barna elől fufrut visel. Ruházata: rózsaszín rövid ujjú blúz, fekete cicanadrág, fekete fűzős félcipő, nála volt egy fekete táska is amelyben klinikai kilépőjét tartja. Állandó gyógyszeres kezelés alatt áll, eltűnésével súlyos veszélybe került.

❑ Giovanni Spadolini professzort, az Olasz Köztársaság szenátorát az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanácsa ma délelőtt 10 órakor az egyetem aulájában díszdoktorrá avatja.

Titiki-tátátá-titiki

Másfél százada, 1844. május 27-én küldött üzenetet a világ első nyilvános távírógépén Samuel Morse, a távírógép feltalálója. Morse az amerikai kongresszus megbízásából 64 kilométer hosszú távíróvezetéket épített a Washington–Baltimore vasútvonal mentén. Morse, aki eredeti foglalkozására nézve festő volt, 1840-ben találta föl a róla elnevezett billentyűzetet, majd 1843-ban a Morse-ábécét. Ezt ismeri a világ a Morse-ábécé néven. 1865-ben ez a rendszer általánosan érvényessé vált.

A képi, a drótnélküli, a műholdas kommunikáció mai csodái közepette szinte megható a távközlésnek e „hétmérföldes" lépésére gondolni, amikortól már szempillantás alatt rezdül végig a hír a délkörökön. Bármilyen kezdetlegesnek véljük, már az ifjú Edison emlékezetesen katasztrófát hárított el jeleivel, s 1912-ben távirdász kopogta a süllyedő Titanicról: Save our souls... Régen a rádiók frekvenciahézagaiban elelhallgatta az ember a halk titiki-tátátá-titiki-tátátá-zást, mellyel magányos hajósok üzennek rejtelmes tengerekről.

Úgy lehet, egész bonyolult, tüneményes kommunikációnk a világmindenségben – akár ha csibe kopogtatna a héj alól – gyönge segélykérés: valaki hallja meg, hogy élünk, hajózunk, üzenünk. Még ha bizonytalan is jön-e válasz.

(boa)

❑ Az Atlasz Utazási Biztosító Rt. 19,5 százalékos osztalékot fizet részvényeseinek múlt évi eredménye után. Erről döntött a biztosító közgyűlése. A társaság díjbevétele tavaly 18 százalékkal növekedett és elérte a 985 millió forintot. A biztosítási üzletekből 43 millió forintos, a befektetésekből 197 millió forintos eredményre tett szert a cég.

❑ **Nyolcvanöt éves korában tegnap elhunyt Antal Károly Kossuth- és Munkácsy-díjas szobrászművész. Hírnevét Julianus barát szobrával alapozta meg. Ugyancsak ő készítette az István király koronázása című domborművet, amelyet Esztergomban állítottak fel.**

❑ *Az emésztőszervi betegségek diagnosztikájának, megelőzésének és gyógyításának csaknem egész területét öleli fel az a program, amely szombaton fejeződik be Balatonalin. A nemzetközi részvételű Magyar Gasztroenterológiai Társaság 36. nagygyűlése keretében tartják az endoszkópos asszisztesek kilencedik tudományos ülését is.*

Az oldalt szerkesztette Kiss Zsuzsanna

DATELSAT METEOROLÓGIA

Záporok, zivatarok

Az éjszakai órákban érkezett hidegfront határára megnövekedett felhőzetből ma a nappali órákban folytatódik záporos, zivataros idő. A szél észak-északnyugatira fordul és megerősödik, helyenként viharos lökésekre számíthatunk. A hőmérséklet kissé visszaesik, 20-24 fok várható.

A következő napokban néhány órás napsütés mellett helyi záporokra számíthatunk.

délután — *A KEDDI ELŐREJELZÉS BEVÁLÁSA: JELES.* — este

°C: 24 / 20 — °C: 20 / 16

I. Észak-Dunántúl:	III. Duna-Tisza köze:	IV. Északi-hegyvidék:
ERŐSEN FELHŐS 20°	ERŐSEN FELHŐS 21°	ERŐSEN FELHŐS 20°
II. Dél-Dunántúl:		**V. Tiszántúl:**
ERŐSEN FELHŐS 22°	DATELSAT-Magánmeteorológia	ERŐSEN FELHŐS 24°

Budapesten		Légszennyezettség (A nagyvárosok belvárosában)		Budapesten	
Várható:	21			Napkelte:	4:55
Átlagos:	24 °C	CO:	20 ~	Napnyugta:	20:28
Rekord meleg:	33	NO_2:	55 ↓ %	Holdkelte:	22:48
Rekord hideg:	13	SO_2:	5 ~	Holdnyugta:	7:09

Vízhőmérsékletek: (°C)				Holdfázisok	
Balaton:	19	Adria:	15-17	Holdtölte	Utolsó negyed
Duna:	14-18	Balti-tenger:	7-8		
Tisza:	17-20	Fekete-tenger:	14		
Velencei-tó:	21	Földközi-tenger:	17-21	máj. 25.	jún. 1.

STÚDIÓK FIGYELEM! Kedvező árú **PESA** stúdióberendezések: karaktergenerátorok, moniterok, közvetítőkocsik, TV adók és átjátszók, komplett stúdiók a közvetlen dealertől. DATELSAT Kft. 1184. Bp., Lakatos u. 22. Telefon:1275-293, Tel./fax: 1471-522.

HIRDESSEN AZ ÚJ MAGYARORSZÁG AMERIKAI KIADÁSÁBAN!

Minden hétvégén az Új Magyarország Vasárnapja eljut az észak-amerikai magyarság jelentős részéhez.

Alaszkától Mexikóig, New Yorktól Kaliforniáig minden magyar közösségben olvassák az Új Magyarország Vasárnapját.

Hirdetésfelvétel:

1959 Budapest,
Blaha Lujza tér 3.
Fax: 267-48-75
Érdeklődni lehet:
266-37-55 délután

A hirdetések díja:

Egész oldal:	200.000 Ft
Féloldal:	100.000 Ft
Negyed oldal:	50.000 Ft
Nyolcad oldal	30.000 Ft
Egytizedes csík:	20.000 Ft
	+25% ÁFA

PROGRAMAJÁNLAT

Szabadtéri műsorok

BUDAPEST, Budafok-Tétény MH parkolója: Egész napos kult. és szórak. programok, kirakodóvásár (v. de. 10-től) – Budai Parkszínpad: A 100 Folk Celsius egy. Miki Manó és a dinoszauruszok c. gyermeknapi konc. (v. 10-től, esőnap: jún. 5., v. 10).

BAJA, több helyszínen: A Bajai napok rendezvényei. Ősi kismesterségek bem., kirakodóvásár stb. (szo. 14-től, v. 9-től) – **DEBRECEN,** Szabadtéri Színpad: Ómen konc. (v. 20) – **EGER,** Érsekkert: Gyermeknapi majális, utcabállal (v. 14-től) – **GYENESDIÁS:** „Roncs-derby" bajnoki futam (szo. 13-tól) – **GYŐR,** Radó sétány: A téti ifj. fúvószk. promenád konc. (v. de. 11-től) – **HAJÓS:** Orbán napi borünnep (v. de. 10-től) – **KARMACS:** Falunap – Lovasbem., népműv. kirakodóvásár, májusfa-kitáncolás stb. (szo. 11-től) – **MOSONMAGYARÓVÁR,** Mosoni piac: Zenés kirakodóvásár (v. 9-től) – **ÓCSA,** több helyszínen: Ócsai kult. napok – Népműv. és kézműves bem., vásár (p. 14–19, szo., v. 9–19), Nyitó gálaműs. (p. 19), Templomkerti zenés este (szo. 20-tól) – **PALOTABOZSÓK,** Főtér: A Szigetvári Ifj. Fúvószk. konc. (szo. 16) – **PÉCS,** Tettye: Színes gyermeknapi progr. (v. 14-től) – **SZIGETVÁR,** Dzsámi előtti tér: Fúvószenekari térzene (p. 17.30) – **TATABÁNYA,** Fő tér: Díszkút avatása, folklór műs. (v. 16), Ladánybene 27 konc. (v. 19-től) – **VÁC,** Duna-part: A Gyermeknap '94 megnyitó műs. (v. 14), Tini show, bohócprod., gyermekkabaré stb. – **VELENCE,** Bencehegy: Orbán napi hegyünnep (szo. 10-től) – **VISEGRÁD,** Királyi Palota: Középkori mesterségek bem. (p. 14-től) – **ZALAEGERSZEG,** Alsóerdei tábor: Gyermeknapi progr. (v. 14–18).

Színházak

BUDAPEST, Közép-Európa Táncszínház: Napközel – Bozsik Yvette és Mándy Ildikó koreográfiai estje, bem. előa. (v. 19) – Nemzeti Színház: „Csepűrágógála", a Pesti Szerb Színház előa. (szo. 19) – R. S: 9. Stúdiószínház: Emberek, oroszlánok, sasok és foglyok (p., szo. 20) – Vörösmarty MH (Nádasdy Terem): Kísérlet (szertartásjáték), a Független Színház bem. előa. (h. 19).

BÉKÉSCSABA, Jókai Színház: A kutya testamentuma (p., szo. 19) – **CSANÁDPALOTA,** MH: Advent a Hargitán, a Nemzeti Színház vdj. (szo. 19) – **DEBRECEN,** Csokonai Színház: A varázsfuvola (p. 19), A víg özvegy (szo. 19) – **DUNAÚJVÁROS,** Művészetek Háza: Az esőcsináló ember, évadzáró előa. (p. 19) – **EGER,** Gárdonyi Géza Színház: Macskajáték (szo. 19) – **GYŐR,** Gy. Nemzeti Színház: Óz, a csodák csodája (p. 15 és 19, szo. 10 és 19) – **MISKOLC,** M. Nemzeti Színház: Bródy Sándor: A szerető (p., szo. 19), Marica grófnő (v. 19) – **NYÍREGYHÁZA,** Városi MK: Színházi napok – A fátyol titka (mus.), a Marosvásárhelyi Színműv. Akadémia vdj. (sze. 19), Villon és barátai (rock-mus.), a Nagyváradi Áll. Színház Szigligeti Társ. előa. (cs. 19) – **PÁPA,** Jókai MK: Dankó Pista (szo. 19) – **PÉCS,** P. Nemzeti Színház: Balettest (p. 19) – **SOPRON,** Petőfi Színház: Beatles-álom (szo. 19) – **SZENTES,** Színházterem: Leszállás Párizsban, zenés vígj. (sze. 19) – **SZOLNOK,** Szigligeti Színház: Nagy Ignác: Tisztújítás (p., szo. 19, v. 15) – **TATABÁNYA,** Jászai Mari Színház: Csongrádi Kata: Téves kapcsolás (kom.) a Mikroszkóp Színpad, bem. előa. (h. 19) – **VESZPRÉM,** Petőfi Színház: Csemer Géza: Dankó Pista (zenés álomj.), bem. előa. (p. 19).

Hét végi rendezvények

BUDAPEST, Budai Vigadó: „Karikára legények!", a M. Áll. Népi Egy. előa. (v. 19) – Pataky István MK: Nótaolimpia Egressy Béni szül. 180. évf. alk. – Középdöntő (v. 15-től) – Vasas Székház: Jótékgálaest a Józsefvárosi Gyermeklinika jav. (szo. 19) – Vigadó Galéria: Magyar, osztrák, szlovák művészek Duna c. kiáll, megny. (p. 17).

BALATONFÜRED: A Balaton Feszt. záróprog. (v. 10-től) – **BALATONKERESZTÚR:** Amatőr műv. bem. (szo. 14-től) – **DEBRECEN,** több helyszínen: „Szomszédolás" – A 4. Orsz. és Nemzetk. Gyermek Néptánctalálk. programjai (szo., v. 10-től) – **ELEK,** MH: Békés megyei nemzetiségi találk. (szo. 9-től) – **GÖDÖLLŐ,** Galéria: Mitsui Sen japán szobrászm. kiáll. megny. km. a Veresegyházi Cantemus Kórus (sz. 17) – **GYÖNGYÖS,** Fő tér: Városi Gyermeknap, sok meglepetéssel (v. 9.30–16.30) – **KECSKEMÉT:** Városi Gyermeknap (több helyszínen), gazdag szórak. programokkal (v. 9–18) – **KESZTHELY,** Balaton-part: Nemzetközi Gyermeknap (v. 15-től) – **KÖRMEND,** MK: Békefi Antal népzenei verseny – Népzenei együttesek, pávakörök orsz. találk. (szo. 10-től) –

Egressy Béni – Pataky MK: Nótaolimpia

NAGYKANIZSA, Móricz Zs. MH: Néptánc bem. (szo. 10) – **NYÍREGYHÁZA,** Móricz Zs. Színház: Évadzáró gálaműs. (szo. 19) – **PÁPA,** Jókai MK: A Ciróka egy. műs. (v. 14-től) – **POLGÁR,** Ady E. MK: „Gyermeknap – egész nap" – (szo. 10-től) – **SÁRMELLÉK:** Szőlőhegyi Napok – Folklórbem., borkóstoló, pinceszer (szo., v. 10-től) – **SÁROSPATAK,** A Művelődés Háza: Comenius Feszt. (p., szo. 10-től) – **SZOMBATHELY,** Megyei MK: VI. megyei nyugd. találk. (v. 10-től) – **ZALAEGERSZEG,** Megyei Műv. és Ifj. Központ: „Bemutatkozunk", a MMIK testnev. csop.-jainak évadzáró bem. (szo. 15-től).

Kiállítások

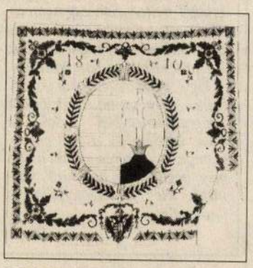

Régi zászlók kiállítása a székesfehérvári Szt. István Király Múzeumban

BUDAPEST, Budatétényi Galéria: A Nádasdy Kálmán Műv. Iskola képző- és iparm. tanárainak kiáll. (p. nyílik meg) – Duna Galéria: Zsankó László festőm. kiáll. megny. (sz. 17) – Goethe Intézet: A menekültek és Európa c. kiáll. megny. (h. 18) – M. Kultúra Alapítv. székháza: Kesztyűs Ferenc reprezentatív kiáll. (jún. 3-ig) – Vigadó Galéria: Ágh Ajkelin Lajos festőműv. kiáll. (a napokban nyílt meg).

BADACSONYTOMAJ, Egry József MH: A gödöllői Székely Bartalan Stúdió képzőm. kiáll. megny. (szo. 17) – **CSÁKVÁR, MH:** In memoriam Magasi László (k. zárul) – **DUNAÚJVÁROS,** Intercisa Múzeum: Leletek a pentelei Rác-dombról c. régészeti kiáll. (jún. 19-ig) – **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY:** Csúcsi Olvasókör: Szénási János fazekas, népi iparm. kiáll. megny. (h. 18) – **NAGYKANIZSA,** Helyőrségi Klub: Babati Lászlóné nagykanizsai babakészítő kiáll. (k. zárul) – **NYÍREGYHÁZA,** Városi Galéria: Szász János festőm. tárl. (k. zárul) – **PÁPA,** Jókai MK: A JMK kisközösségeinek évadvégi kiáll. (júl. 8-ig) – **PÉCS,** Patacsi MH: Szigetvári fehér hímzések bem. (h. nyílik meg) – **SÁROSPATAK,** A Művelődés Háza: A Tehetséggondozó Szakkör kiáll. (p. zárul) – **SZENTES,** Galéria: Nagy Árpád életmű kiáll. (szo. zárul) – **SZÉKESFEHÉRVÁR,** Szt. István Király Múzeum: A XVIII–XX. század zászlói – A múzeum gyűjteményéből (idősz. kiáll.) **SZIGETSZENTMIKLÓS,** Könyvtár: Matl Péter (Munkács) szobrászm. tárl. (idősz, kiáll.) – **TATA,** Magyary Zoltán MK: „Forma és ezoteria c. kiáll. megny. (p. 16) – **ZALAEGERSZEG,** Göcseji Múzeum: Egerszeg históriája (v. zárul).

Bürokrata (faszobor) – Munkácsi képzőművész kiállítása Szigetszentmiklóson

Hangversenyek

BUDAPEST, Deák téri templom: Az 5. Budapesti Bach-hét egyházzenei programjai, neves előadóművészekkel és együttesekkel (h., k., sze., cs. 19-től) – Mátyás-templom: Ünnepi hangv. Lassus halálának 400. évf. alk. – A M. Rádió Gyermekkara és a Bp.-i Tomkins Énekegy. konc. (p. 20) – Óbudai Társaskör: A Budapest Ragtime Band konc. (p. 19).

BAJA, Kis szerb templom: Eredeti indiai népzene, bem. (p. 15) – **BALATONKERESZTÚR,** B.-máriai kápolna: Egyházzenei szóló énekvers. (p. 17-től) – **BÉKÉSCSABA,** Jókai Színház: Filh. hangv. (h. 19.30) – **DEBRECEN,** Bartók Terem: A Közalk. Zk. hangv., km. előadóművészek és a Pedag. Kórus (v. 19) – **EGER,** Ifj. ház: Világhírű mus. részletek, blues- és folk-rock dalok (k. 19) – **ÉRD,** Városi MK: A Minaret Férfikórus műs. (szo. 10–12) – **GYÖNGYÖS,** Mátra MK: Somló Tamás és barátainak konc. (p. 20) – **KECSKEMÉT,** Ev. templom: A Kecskeméti Kamarazk. és a Kecskeméti Pedag. Kórus hangv. (h. 19) – **MOSONMAGYARÓVÁR,** Városi MK: Lon Ellenberger angol–amerikai dalestje (szo. 19) – **NAGYKANIZSA,** Erkel MH: Németh Ferenc önálló estje (p. 21.30) – **PÁPA,** Jókai MK: Zorán konc. (h. 19), A 45 éves JMK Kamarazk. jub. hangv. (k. 19) – **SÁROSPATAK,** A Művelődés Háza: Végzős zeneisk. növendékek hangv. (h. 17) – **SZEKSZÁRD,** Művészetek Háza: Bárdos Lajos Zenei Hetek – „Éneklő Ifjúság" díszhangv. (p. 18) – **SZENTES,** Tóth József Színház: A Petőfi Ált. Isk. évzáró műs. (h. 18) – **SZOMBATHELY,** Bartók Terem: A Szombathelyi Szimf. Zk. hangv. (h. 19.30) – **ZALAEGERSZEG:,** Hangv. és Kiállítóterem: A Városi Fiúkórus évadz. hangv. (szo. 18), A Zalaegerszegi Vegyeskar konc. (h. 19).

Orlandus Lassus – Ünnepi hangverseny a Mátyás-templomban

Gyermekprogramok

BUDAPEST, Arany János Színház: János vitéz (sze. 15) – Budapest Bábszínház: Minden egér szereti a sajtot (p. 10, szo. 10.30), Óz, a nagy varázsló (k. 10), A dzsungel könyve (sze. 10, cs. 15) – Józsefvárosi Gyermeknap – Józsefvárosi MH és Józsefvárosi Klub: Egésznapos vidám programok (v. 10-től) – Kolibri Fészek: Alice Csodaországban (p. 10.30), Állatok farsangja (h. 10.30-tól).

BÉKÉSCSABA, Ifj. Ház: Hüvelyk Matyi, a Napsugár Bábegy. előa. (szo. 11) – **BÜKKSZENTLÁSZLÓ,** Köz. Ház: Gyermeknapi műs. (szo. 15) – **DEBRECEN,** Kölcsey MK: Színes szórak. gyermekprogr. (v. 10–19) – **ÉRD,** Városi MK: Egésznapos progr., sok meglepetéssel (szo. 10-től) – **KÖRMEND,** MK: Területi gyermek néptánc-népzenei találk. (v. 10) – **MISKOLC,** Diósgyőri vár: Gyermeknapi várjátékok (p., szo., v. 10-től) – **MOSONMAGYARÓVÁR,** Városi MK: Egésznapos színes gyermeknapi programok (v. 10-től) – **NAGYKANIZSA,** Móricz Zsigmond MH: Ügyességi vetélkedő óvodásoknak (p. 14) – **ÓCSA,** több helyszínen: Az Ócsai kult. napok gyermekprogramjai (h. k., sze., cs. 14-től) – **PAKS:** Egésznapos progr. (v. 9–16) – **PÁPA,** MK: Iskolai kult. bem. (p. 18) – **SZEKSZÁRD,** Babits MH: Grimms Märchen, a Német Színház előa. (sze. 10) – **SZENTES,** MH: Gyermeknapi Színház (szo. 10) – **SZÉKESFEHÉRVÁR,** Pelikán Terem: A gyémántszavú madár, népmese átdolg. (p. 10, 14.30 és 16) – **SZOMBATHELY,** Megyei MK: 100 Folk Celsius konc. (p. 10 és 14) – **TATABÁNYA:** Gyermeknapi majális, színes programokkal (szo., v. 10-től) – **VESZPRÉM,** Petőfi Színház: Gyermekszính. előa. (h. 14.30, sze. 15-től).

Művelődési házak

BUDAPEST, BM Dunapalota: Folklór est (sze. 20) – Dagály utcai Könyvtár: Gomola György új kötetének bem., Kaszner Margit minitárl. (szo. 15-től) – Pesti Vigadó: Emlékest Balassi Bálint halálának 400. évf. alk. (h. 19.30) – Stefánia Palota: Thaiföldi néptáncegy. bem. (p. 19) – TESZ székház: Kossuth emlékműsor (sze. 17.30-tól).

BADACSONYTOMAJ, MH: Pa-Dö-Dó konc. (szo. 20) – **DEBRECEN,** Bartók Terem: Mozgásműv. csoportok záróműs. (p. 17); Kölcsey MK: „Környezetvédelmi délután" (sze., cs. 17–19) – **EGER,** Megyei MK: Megyei Fotóklub – Bimbó Zoltán diaestje (p. 19) – **GYÖNGYÖS,** Zeneiskola: Hazalátogatók – Vendég: Csonka Zsuzsa operaénekes (sze. 18) – **GYŐR,** Ifj. Ház: „Vágyainkra nincs orvosság". Részletek a világirod. remekeiből, bem. előa. (h. 18) – **KECSKEMÉT,** Planetárium: Napfogyatkozás, holdfogyatkozás (v. 10) – **LEÁNYFALU,** MH: A Tahitótfalui Ifj. Citerazk. vendégszerepl. (h. 17) – **LEVÉL,** MH: Színjátszó Találk. (szo. 10-től) – **MOSONMAGYARÓVÁR,** Városi MK: A VII. Nemzetk. Gyermeknéptánc Találk. rendezvényei (cs. 14-től) – **NAGYKANIZSA,** Hevesi Sándor MK: Vallomások a zenéről – Németh Ferenc zenetanár és barátainak estje (k. 19) – **SZEGED,** Ifj. Ház: A III. Szegedi középiskolás műv. hét rendezvénysor. (h. 16.30-tól) – **SZENTENDRE,** Dunaparti MH: Psyche konc. (szo. 21) – **SZENTES,** Móricz Zsigmond MH: Teadélután, vendég: a kisteleki nyugd. klub (p. 15-től) – **VASVÁR,** MH: „Pünkösd Pirosa" előa. (k. 18) – **VÁC,** Madách Imre MK: Átrium Zenés Klub, évadzáró buli (p. 20.30-tól) – **ZALAEGERSZEG,** Városi MK: Vidám sörfeszt. (szo. 10-től).

5/4. JÁTÉK

Nyerjen velünk!

Királyi ajándék!

Egy hét Rodoszon!

Ha külföldön járunk, bizonyára felkeresünk néhány uralkodói „házat". E havi játékunkban nem kevesebbet kérünk olvasóinktól, mint hogy felismerjék a hetenként megjelenő fotón azt a királyi várat, kastélyt, amely valamikor egy-egy európai dinasztia családi fészke volt. A negyedik forduló után kérjük, küldjék be az ország és a város nevét a kép sorszámával, a West havilap májusi számából kivágott Játék V. felirattal együtt a West Travel címére:

1537 Budapest, Pf. 440

A borítékra írják rá: Játék V.

Beküldési határidő: 1994. június 6.

A szerencsés nyertes egyhetes, kétszemélyes apartmannal lesz gazdagabb Rodosz szigetén! Természetesen repülővel visszük el a szép görög szigetre.

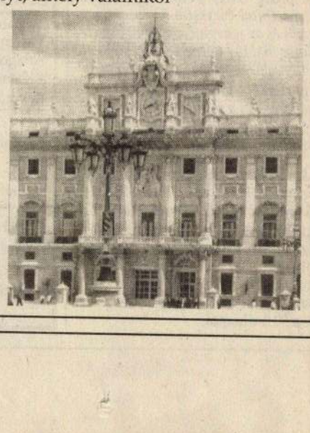

WEST

Nyári ajánlatok

Kréta

május 10-től október 25-ig hetente apartman, panzió, 2, 3, 4, 5 csillagos szállodák

1 hét repülővel már 19 900 Ft-tól

2 hét repülővel már 27 900 Ft-tól

Rodosz

júliustól szeptemberig hetente apartman, 2, 3, 4 csillagos szállodák

1 hét repülővel már 27 900 Ft-tól

2 hét repülővel már 35 800 Ft-tól

Korfu

május 11-től szeptember 28-ig hetente, apartman, 2, 3, 4 csillagos szállodák

1 hét repülővel már 17 900 F t-tól

2 hét repülővel már 26 800 Ft-tól

Mallorca

június 8-tól szeptember 21-ig hetente apartman, hotel, 2, 3 csillagos szállodák

1 hét repülővel, félpanzióval már 36 900 Ft-tól

2 hét repülővel, félpanzióval már 56 800 Ft-tól

WEST TRAVEL

Budapest III., Szépvölgyi út 3/a (Kolosy térnél)

Tel./fax: 168-6051, 188-8540

1021 A-25-91

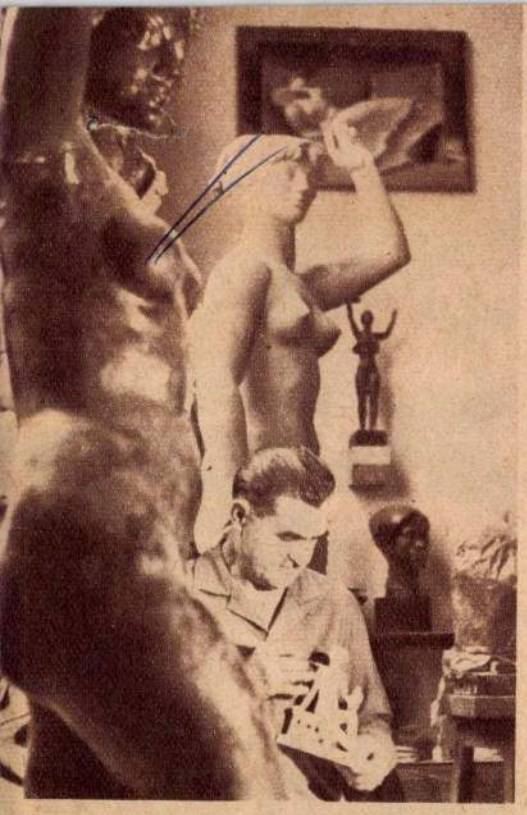

Pándy Kiss János szobrászművész

Balázs István szobrászművész Cholnoky Jenő portréján dolgozik

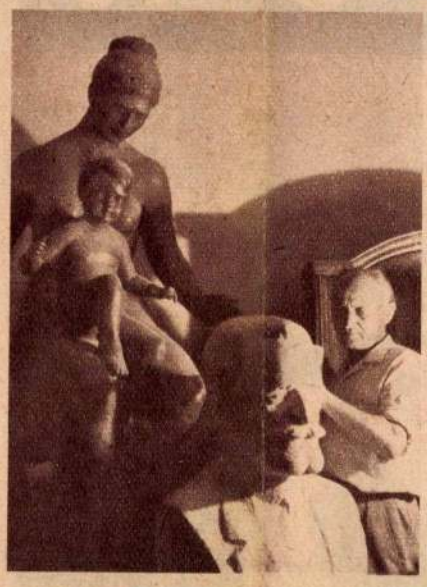

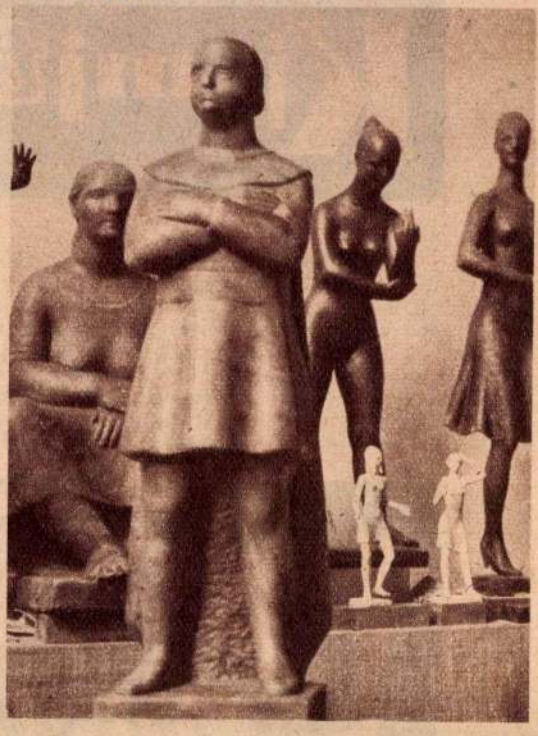

A Százados úti MŰVÉSZ

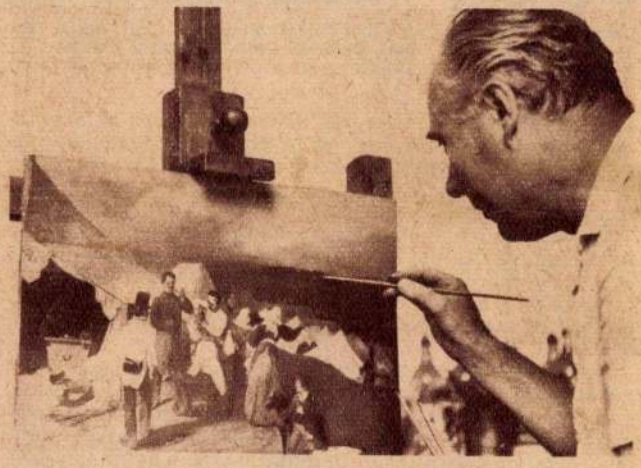

Szombath Béla egy régi osztrák festményt restaurál

Kurucz D. István Munkácsy-díjas

Buza Barna szereti a fafaragást

A Kerepesi út és a Hungária körút kereszteződéséhez két percre van olyan intézményünk, amely képzőművészeknek otthont és egyúttal munkahelyet is biztosított.. 1911-ben épült — fiatal művészek sürgető kérésözönére — a főváros segítségével, 480.000 korona költséggel. A 28 műteremlakás azóta közel száz művésznek nyújtott otthont és alkotói csendet. Az alapító tagok legjelentősebbjei *Kisfaludy Stróbl Zsigmond, Gábor Móric, Kallós Ede és Horváth Géza.* Gábor Móric festőművész jó egészségben él és alkot Európa egyik legegyénibb, legszebb hangulatú műtermében. Haláláig itt élt és alkotott *Medgyessy Ferenc. Pór Bertalan* is működött itt az első években. A Százados úton dolgozó művészeket elsősorban a lakóhely egysége tartotta és tartja egybe. Nem volt itt sohasem egységes iskola; a legkülönfélébb látású és felfogású művészek otthona ez. Régebben is, ma is, legtöbb itt a szobrász. Ők

Ki mit tud?

600 PRODUKCIÓ! Idén negyedszer rendezte meg a KISZ, a Művelődésügyi Minisztérium és a TV a KI-MIT-TUD-ot. Az egyre szaporodó vetélkedők sorában ez a forma a művészi aktivitásnak ad helyet. Akik ebben részt vesznek, nemcsak elmélyülten foglalkoznak valamelyik művészeti ággal, hanem kedvtelésből művelik is.

Évek során a résztvevők meg a közönség is megszerették ezt a vetélkedő formát. Közkedvelt műsorszám lett. Kategóriái, formái változtak, a színvonala emelkedett.

Az „egyéb" kategóriában a bravúros Sáfrán István zsonglőr lett a győztes

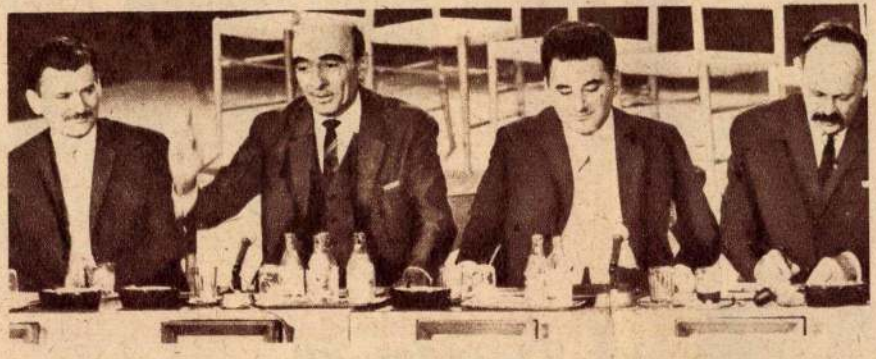

A zsüri tagjai: Petrovics Emil, Major Tamás, Szinetár Miklós, Rábai Miklós, és aki lemaradt a képről: Gyulai Gaál János

A közönség ízlése is formálódott, vagy az érdeklődők tábora változott. Ami a lényeg: a közönség szavazatai az *értékes* művészeti műfajokat támogatták. Ebben az évben a KI-MIT-TUD művészeti vetélkedő lett.

Bennünket, népművelőket — természetesen nemcsak a győztesek érdekelnek. Számunkra fontos a tömegmozgalom, ami a kiemelkedő eredmények mögött van. Elismerés illeti a falusi népművelőket és azokat a KISZ-vezetőket, akik a művészeti műkedveléssel foglalkoznak. Munkájuk az évek során csiszolódott, hozzáértőbb lett.

Tekintélyes szervezőmunkát kellett végezniük ahhoz, hogy a 40 megyei szintű bemutatón *50 000-nél több* fiatal mutatkozhasson be közönség előtt. Az országos válogatóra 600 produkció került fel. Ezek közül nem volt könnyű kiválogatni az 5 elődöntő résztvevőit. — Ennyit az előkészítő munkáról.

És most szóljunk néhány szót a tapasztalatokról és a tanulságokról.

AZ ELSŐ talán az lenne, hogy: „kétfelé kell vágni, úgy kell megpróbálni". Vagyis, hogy legyen egy *művészeti* vetélkedő és legyen egy *másik*, amelyben az artistamutatványok, a tánczene és egyéb érdekességek kapjanak helyet. Ugyanis a versenyfeltételeket zavarja, hogy egymással össze nem mérhető műfajokat kényszerül összevetni.

Mindkét ágban volna elég jelentkező is, érdeklődő is. Annál igazságosabb lenne így, mert a táncdalénekesek, amatőrzenekarok indulhatnak más mezőnyben is. (Salgótarjánban, a TV-Rádió táncdalfesztiválján.) — A KI-MIT-TUD megmaradhatna tisztán művészeti vetélkedőnek.

MÁSODSZOR: az a tapasztalat, hogy a vetélkedőkben *méltatlanul* mostoha sorsra jut a népdal és a népművészet. Helyes lenne, ha a munkás és paraszt fiatalok számára szerveződne egy olyan vetélkedő, amelyre néptánc, népdal, népköltészet bemutatásával lehetne nevezni. Sőt, valami módon a tárgyi néprajz is helyet kaphatna benne. Ennek a feltételeit és szervezeti formáit ki kellene dolgozni.

HARMADSZOR: az idei zsürizés módja elütött az eddigiektől. Csak szakemberek vettek benne részt, a népművelők kimaradtak. Ezen kívül nem együtt pontozott a zsüri, hanem mindenki külön. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatokra, más elvi kérdésekkel együtt azonban egy következő cikkben térünk ki.

(H.)

A Veres Pálné leánygimnázium győztes kamarakórusa

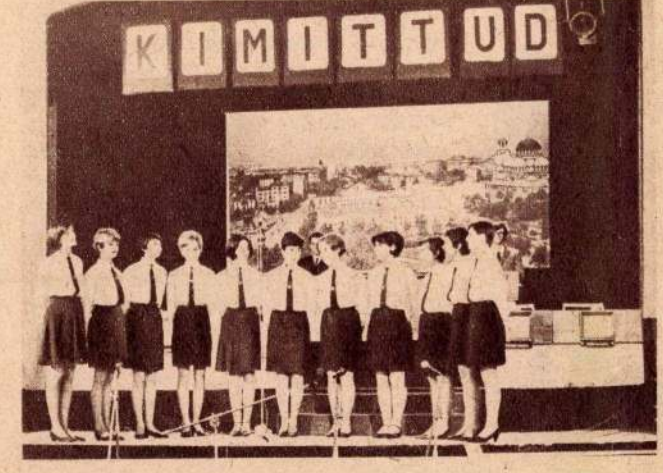

Az Astra Bábegyüttes nagy sikerrel küzdötte végig a versenyt, csak a döntőben maradt le a győztes Bóbita mögött
(Eifert János felvételei)

A-15-91

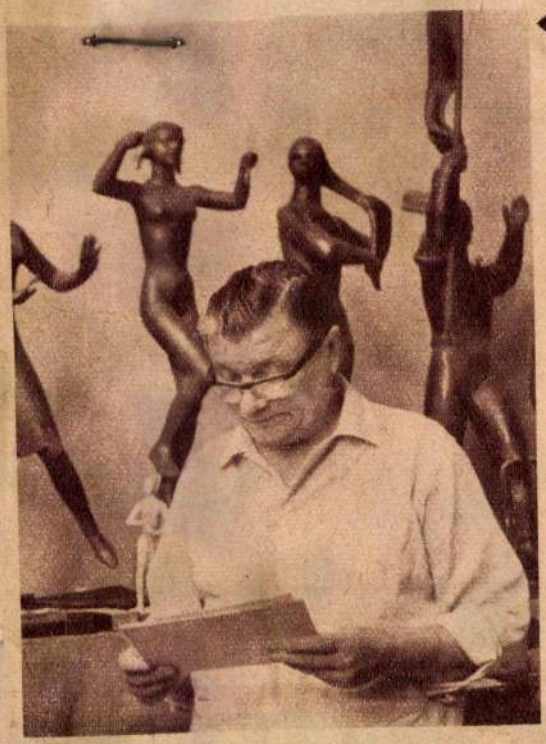

Mikus Sándor kétszeres Kossuth-díjas, kiváló művész

B. Farkas Sándor A fiatal Liszt című szobrával

TELEP

Grantner Jenő Munkácsy-díjas

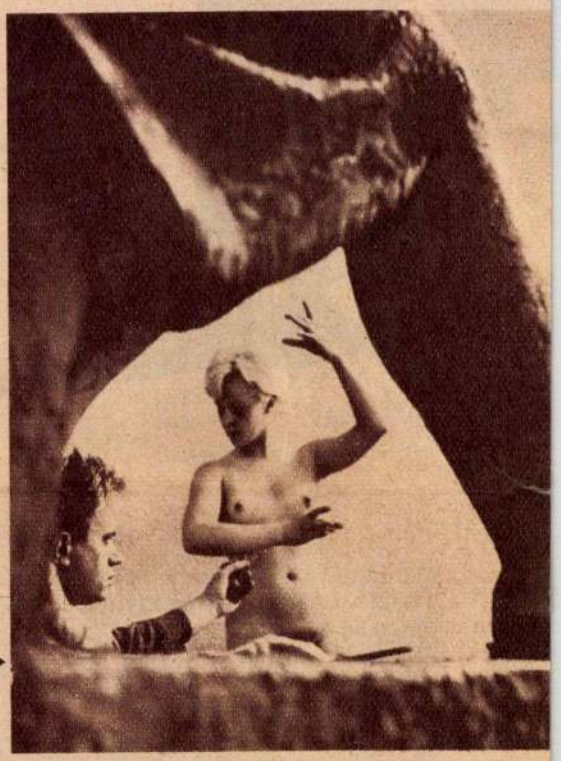

Kamotsai István Munkácsy- és SZOT-díjas művész

Gábor Móric festőművész, az egyik alapító tag, 57 éve dolgozik itt
(Selmeczi Tóth János felvételei)

inkább igénylik a tágas, nagy műtermet, mint a festők.

Kik élnek itt ma?

SZOBRÁSZMŰVÉSZEK:

Antal Károly Munkácsy-díjas, *Bencsik* István, *Csontos* László, *Csorba* Géza Kossuth-díjas, *Farkas* Aladár Munkácsy-díjas, *Gádor* Magda, *Gömbös* László, *Győri* Dezső, *Herczeg* Klára Munkácsy-díjas, *Ispánki* József, *Kákonyi* István, *Nagy* András, *Nagy* Sándor, S. *Stöckert* Károly, *Szabó* Gábor, *Szabó* Iván kétszeres Munkácsy-díjas, *Ungvári* Lajos Kossuth-díjas.

FESTŐMŰVÉSZEK:

Figel István Munkácsy-díjas, *Kutassy* Imre, *Moldován* István SZOT-díjas, *Tassy* Klára, *Tóth* B. László, továbbá *Cser* Jolán keramikus, *Gyurics* Éva és *Szekeres* István grafikus; a felsoroltakon kívül a képeken szereplő festők és szobrászok.

(Kép és szöveg: **Selmeczi Tóth János**)

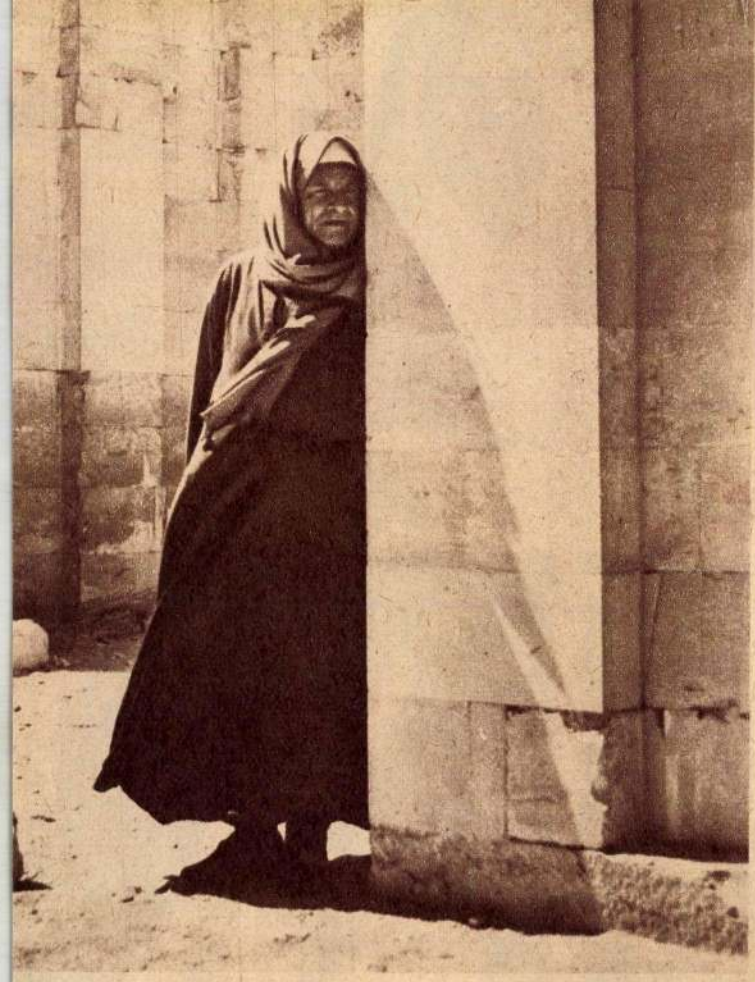

Fazekas Margit: Időtlenség

Július 10-én nyitották meg az 1968. évi ORSZÁGOS FOTÓMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁST a salgótarjáni Megyei Művelődési Házban. A kiállítás ezután országos körbemutatóra indult s további 16 városban került közönség elé.

Jászfalusi Henrik: Fényjáték

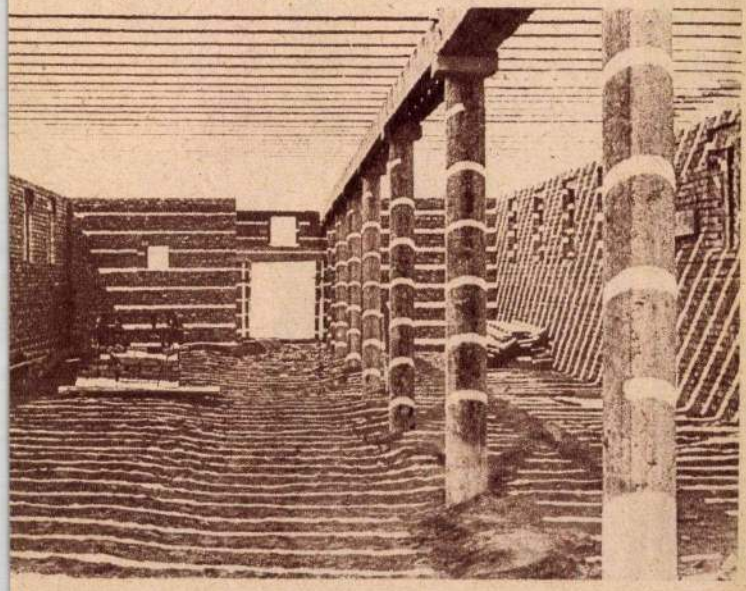

Május 18-án nyílt meg a NADAR-STÚDIÓ nagysikerű duna-újvárosi kiállítása

Módos Gábor felvételei

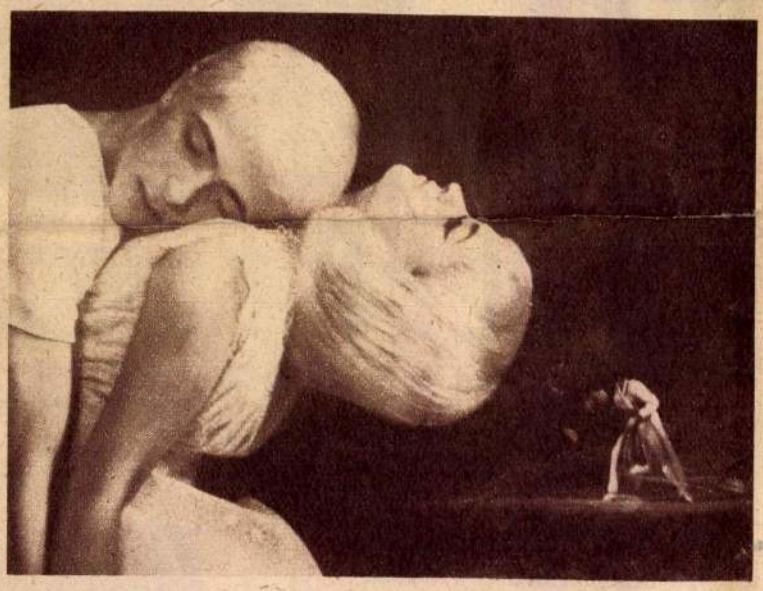

Sellei Sarolta: Pokoljárás

Vencsellei István: Ritmus

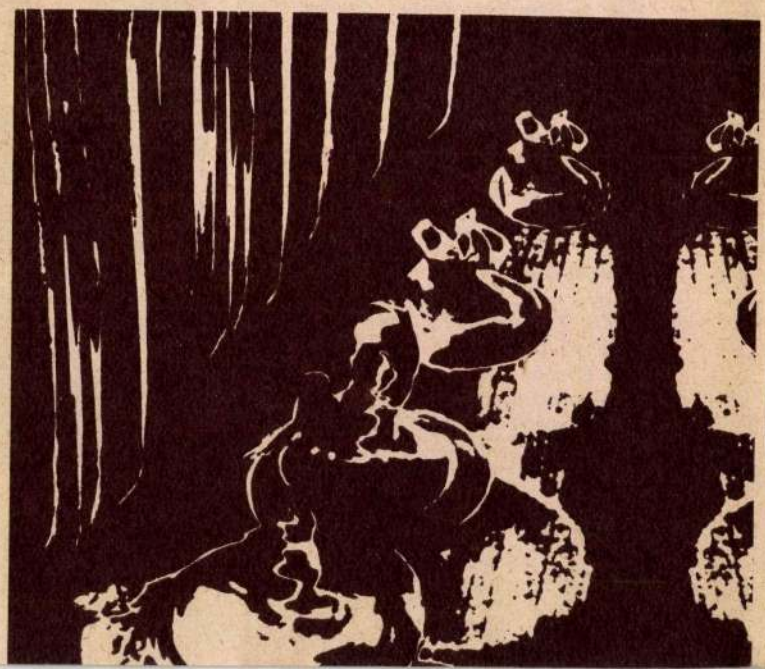

A-25-89

Ösztöndíj 1934/35

23. l.

1934-5

Antal Károly szobrász

IV. RÓMAI COLLEGIUM HUNGARICUM.

Regia Accademia d'Ungheria, Roma, Via Giulia 1.

OLASZORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Állami ösztöndíjasok:

Antal Károly (1909, Budapest, róm. kat.) szobrászművész a Képzőművészeti Főiskoláról. Elkészített gipszben két női portrét, két férfiportrét, egy háromalakos kompozíciót, egy háromalakos kompozíció-vázlatot, egy Szent Ferenc-mellszobrot, négy reliefet, továbbá kivitelezett bronzban is két magyar szentet ábrázoló szobrot és egy feszületet. Foglalkozott azonkívül további két férfiportréval, egy figurális csoport vázlatával és egy női figurával. Két aktrajzzal és három relieffel résztvett a római rajzkiállításon. Tanulmányutat tett Velencébe, Padovába, Firenzébe, Viterbóba, Montecassinóba, Nápolyba, Pompeibe, Amalfiba, Ravellóba és Salernóba. 1935.

Dr. Schmidt Henrik és *dr. Tóth Lajos* tanácstagok tanácstagsági megbizatásukról lemondtak.Helyüket a szegedi bölcsészeti, illetve a debreceni jog- és államtudományi kar *dr. Sík Sándor*, illetve *dr. szentpéteri Kún Béla* egyetemi ny. r. tanárokkal töltötte be.

Nyugdíjbavonulás, illetve a megbízás megszünése folytán megszüntek hivatalból tanácstagok lenni: *dr. Angyal Dávid, dr. Laban Antal, dr. Petrovich Elek, Végh Gyula*, valamint *dr. Támedly Mihály*, aki a miskolci tankerület királyi főigazgatója lett. Viszont hivatalból lettek tanácstagok: *dr. Herzog József*, az Országos Levéltár és *dr. Csánki Dénes*, a Szépművészeti Múzeum főigazgatójává való kinevezésük alapján.

A műegyetem átszervezése alkalmából az 1934. évi X. t.-c. 12. §-a alapján eszközölt újabb kiküldetések következtében megszűnt *dr. Varga József* és *Zelovich Kornél* ny. r. professzorok tanácstagsága, viszont új tanácstagok lettek: *dr. Bud János* a közigazgatási, *dr. Fellner Frigyes* a közgazdasági-kereskedelmi, *dr. Kotsis Iván* az építészmérnöki, *Lesenyi Ferenc* az erdőmérnöki és *dr. Vuk Mihály* a vegyészmérnöki osztály képviseletében.

A tanév folyamán súlyos csapás érte az Ösztöndíjtanácsot alelnökének *dr. Gombocz Zoltán* egyetemi ny. r. tanárnak hirtelen elhúnytával. Ezenkívül elhúnytak *dr. Tauffer Vilmos* tanácstag és *Zelovich Kornél* volt tanácstag is. A Tanács vezetéséből, illetve működéséből

A-25-92

ANTAL KÁROLY szobrász, Munkácsy-díjas
Budapest, 1909

1925-27 között az Iparmüvészeti Iskolában, majd 1928-tól 34-ig a Képzőmüvészeti Főiskolán tanult Szentgyörgyi József növendékeként. 1934-35-ben római ösztöndíjas. 1931 óta kiállító művész, számos hazai és külföldi bemutató (Róma, Velence, Párizs, Krakkó, Varsó, Helsinki, Moszkva, Szófia, Bukarest stb.) résztvevője. Munkássága elismeréseként 1931-ben Balló Ede-díjat, 1935-ben Ferenczy István-díjat, 1954-ben Munkácsy-díjat kapott; az 1937-es párizsi világkiállítás ezüstérmese, az 1952-es helsinki olimpia szellemi versenyeinek kitüntetettje, a Csók István-érem (1958) tulajdonosa. - Plasztikai munkálkodását humanista szemlélet, tömör formanyelv, a megjelenítés közvetlensége jellemzi; alkotásmódja a természet és a társadalom ismeretén alapszik. Fő témája az ember, ennek az örök motivumnak a megragadásában igen változatos művészete. Portréit a tipizálás igénye, történelmi és kulturhistóriai kompozicióit a tartózkodó kifejezés, plasztikai nyugalom és eszmei emelkedettség jellemzi. Az épületszobrászat kiemelkedő művelője. Számos közteri szobra és emlékműve (Juliánus barát, Könyves Kálmán, Körösi Csoma Sándor, Szabadság téri szovjet emlékmű dombormüvei stb.) van felállítva a fővárosban és vidéken.

Művés életrajzok 1975

Antal Károly.

A-25-93

Képzőművészet 1931. 148. l.

A BALLÓ EDE-PÁLYÁZAT NYERTESEI. Második éve kerülnek kiosztásra azok az ösztöndíjak, illetve pályadíjak, melyeket a Balló-alapítvány intenciója szerint olyan művésznek adnak ki, aki műveiben közvetlen természetszemléletről tesz tanuságot. Az idén ennek a nevelő hatású, értékes alapítványnak pályadíjait **Áldor** János László, az ismert nevű festőművész nyerte el, míg a másik 1000 pengős pályadíjat megosztva **Szomor** László és **Antal** Károly fiatal szobrászművészek kapták. A Balló Ede ötezer pengős nagydíj pályázatának határideje szeptember hó utolsó napján jár le. A pályaműveket a Nemzeti Szalon veszi át.

Veszélyben a BKV-sok bére?

MUNKATÁRSUNKTÓL

Nem tudják kifizetni a BKV-dolgozók januári bérét, ha legkésőbb jövő hét elejéig nem állapodnak meg a munkaadó és a szakszervezetek képviselői az emelés mértékéről – nyilatkozta lapunknak *Vág Péterné*, a többséget, hétezernél több alkalmazottat tömörítő Városi Tömegközlekedési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének (VTDSZSZ) elnöke. Napokig tartó egyeztetés, puhatolódzás után a munkaadói oldal tegnap tett először javaslatot 7,5 százalékos emelésre. Ez – Vágné szerint – messze elmarad az érdekképviselet által elfogadhatónak tartott mértéktől. Arról azonban, hogy a cégen belül működő három reprezentatív szakszervezet mennyit tart elfogadhatónak, egyelőre senki nem nyilatkozott, még egymás között sem egyeztették elképzeléseiket.

Az érdekképviselők a tavalyra beígért bérkompenzációt is kiharcolnák azoknak a dolgozóknak, akik fizetése alig haladja meg a bruttó hatvanezer forintot, vagyis messze elmarad a BKV-átlagtól. Hozzátette: tudja, hogy a cégnek a PM által engedélyezett hatszázalékos jegyáremelésből adódóan ennyivel bővül a forrása, ezért igyekeznek a maximális, de még teljesíthető mértéket kiharcolni.

A-25-94

Nem bontható a szovjet emlékmű

Egyelőre bizonytalan, mikor kezdhetik bontani a Szabadság téren álló szovjet katonai emlékművet. Az elszállítással és a felújítással a napokban a területileg illetékes V. kerületi képviselő-testület is egyetértett. Azt nem tudni, hogy a felújítás után az eredeti, vagy a főváros által javasolt új felirattal kerül-e vissza a régi helyére. A kormány az Orosz Föderáció kérésének megfelelően garanciát vállalt arra, hogy az obeliszket az építés befejezésére felújítva, eredeti állapotában visszaállítja a térre. A garancialevelet a magyar–orosz kormányközi vegyes bizottság már tavaly év végén elküldte az Orosz Föderáció budapesti nagykövetségének, ám információink szerint az orosz félnek a Külügyminisztérium írásos megerősítésére is szüksége van.

A Mélygarázs 2000 Kft. illetékesei abban reménykedtek, hogy még ebben a hónapban megkezdhetik a felújítást. A garanciában foglalt ideiglenes elszállításhoz és újraállításhoz az illetékes V. kerületi testület is hozzájárult. Úgy tudjuk, ha ezt nem tették volna, és az újraállításba a főváros sem egyezik bele, az emlékműnek érintetlenül a helyén kellene maradnia. Ebben az esetben azonban a mélygarázs építése kerül veszélybe. Az Uvaterv azt mondja, a monumentális alkotás megtartása mellett nem lehet építkezni.

Nem foglalt viszont állást a belvárosi testület az emlékmű szövegének megváltoztatásában. Pedig a főváros várostervezési és városképvédelmi bizottsága határozatban javasolta a „Dicsőség a felszabadító szovjet hősöknek" felirat helyett „A fasizmus elleni harcokban elesett szovjet katonák emlékére" szöveget. Erről később a Fővárosi Közgyűlés dönt.

N. H. E.

A Szabadság téren mélygarázs épül

FOTÓ: TEKNŐS MIKLÓS

Antal J. Lászlóy

Népszabadság 2002 jan. 19.

	VI., Teréz körút 41.	311-4439
Óhegyi Gyógyszertár	X., Kada utca 120-122.	262-0956
Mária Gyógyszertár	XIII., Béke tér 11.	320-8006
Hétkorona Gyógyszertár	XIX., Ady Endre út 122.	282-8744
Tília Gyógyszertár	XXI., Áruház tér 8.	276-6303

** A táblázat az időszakosan ügyelet adó patikák nevét nem tartalmazza*

• VÉRADÁSOK JANUÁRBAN A BUDAPESTI VÖRÖKERESZTNÉL

Időpont	Helyszín
I. 22.; 12.00–18.00	VI–VII. kerületi Vöröskereszt (VII., Hársfa utca 43.)
I. 23.; 8.00–15.00	XXI. kerületi Vöröskereszt (XXI., Ady Endre utca 61.)
I. 23.; 10.00–16.00	Szakorvosi Rendelő (XIV., Hermina utca 9.)
I. 23.; 10.00–18.00	Újpesti Ifjúsági Ház (IV., István út 47–49.)
I. 25.; 10.00–16.00	Mammut II. Üzletház (II., Margit krt. 85–89.; V. emelet, Biovital Központ
I. 25.; 10.00–18.00	XIII. kerületi Vöröskereszt (XIII., Váci út 67.)
I. 26.; 11.00–17.00	Tesco Megapark (XX., Mártírok útja 281.)
I. 27.; 8.30–12.30	Szent Alajos Szalézi Rendház (III., Bécsi út 175.)

ányzati lakbéremelések

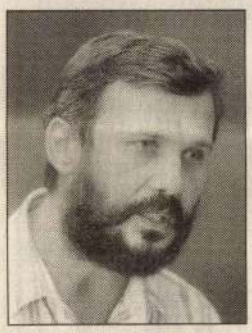

A Labe január végéig ideiglenesen szünetelteti jogsegélyszolgálatát finanszírozási okok miatt. Ugyanakkor az egyesület nem szűnik meg: azokban az ügyekben, amelyekben a segítségüket kérték, és még folyamatban vannak, továbbra is képviselik a lakókat és a lakásbérlőket. A jogsegélyszolgálat előrelátthatólag február elején újra kezdheti működését, és a fővárossal kötött közszolgálati szerződés ez évi összege enyhítheti a problémákat – tájékoztatott Battha Pál, az egyesület elnöke.

kormányzati, törvényhozási szinten lehetne változtatni.

Olyan egyértelmű keretrendelkezésre lenne szükség, amelyben az azonos helyzetű lakások azonos megítélés alá esnek, függetlenül attól, melyik kerületben vannak. Így elkerülhető lenne, hogy ugyanolyan minőségű és felszereltségű XIII. kerületi lakás bérleti díja közel kétszerese a XII. kerületiének. Nem a differenciáltság megszüntetése a cél, hanem az, hogy azt az érték szerint alakítsák – hangsúlyozta Battha Pál. Hozzátette: ezen az elven alapul az európai modell is, noha a megvalósítás technikái különbözőek a Benelux országokban, Skandináviában, Németország és a latin országokban.

A XIII. kerület önkormányzata például kidolgozott egy hasonló koncepció alapján működő lakbér-megállapítási eljárást, amely tíz szempont szerint osztályozza a bérlakások értékét. Ez a kerületen belül nem nevezhető rossznak, a főváros egészét figyelembe véve azonban magasabb szintű, törvényhozási lépésekre lenne szükség – mondta az egyesület elnöke. A jelenlegi lakástörvény túl liberális szabályozásának megváltoztatása kedvezőbb helyzetet teremtene mind a fővárosnak, mind az önkormányzatoknak, mind pedig a lakóknak. Utóbbiak kiszolgáltatottsága megszűnne, és ezzel mérséklődhetne az önkormányzati bérlakásállományból menekülők száma is. Ehhez a jelenlegi lakástörvény gyökeres átalakítása kellene, és első lépésként határozott koncepció, hogy mi a célja a mindenkori kormányzatnak a fővárosi bérlakásállománnyal – mondta Battha Pál. Hozzáfűzte: addig a Labe és ügyfelei számára az egyetlen megoldás a demonstráció.

S. Z.

Egy évvel később, 380 millióból részlegesen lebontották a középső részt, felújították a húsos csarnokot, és a lebontott üzlethelyiségek helyén új üzletsort alakítanak ki. A negyedszázada épült csarnok gépészeti berendezései és egyes szerkezeti elemei mára jócskán elhasználódtak, az épület megérett az alapos korszerűsítésre.

Folytatás a 37. oldalon

Bontják a szovjet emlékművet

A felület tisztításával megkezdődött a Szabadság téri szovjet katonai emlékmű elszállítása és felújítása. Az előreláthatóan április végéig, május elejéig tartó bontási munkát a Reneszánsz Kőfaragó Rt. végzi, a lehető legnagyobb gonddal. A magyar–orosz államközi szerződés ugyanis a beruházót és a felújítást végző céget is kötelezi az emlékmű sértetlen visszaállítására. Az orosz nagykövetség munkatársai ezért a napokban fényképen rögzítették a jelenlegi állapotot – a felirat szövegét is –, és a visszaállításig korlátlan ellenőrzési lehetőséggel rendelkeznek. Ez azt jelenti, hogy a szigorú ütemterv alapján végzett rekonstrukciót folyamatosan figyelemmel kísérhetik. Információink szerint az emlékmű letisztítása után a szakértők feltárják, milyen eljárással és anyaggal rögzítették egymáshoz egykor a kőtömböket, majd megszámozva, egyenként bontják le a talapzatról. Az égbe nyúló obeliszket állványozás után távolítják el, egyelőre nem tudni, milyen módszerrel.

Az emlékmű bontási engedélye három hónapos huzavona után érkezett meg az Orosz Föderáció illetékes hivatalától, ezért a 3,2 milliárdból épülő, több mint huszonhatezer négyzetméter beépített alapterületű, négyszintes, összesen nyolcszáz férőhelyes mélygarázs átadása is ennek megfelelően változik. Információnk szerint a végső határidőt késő őszre, legkésőbb novemberre teszi a kivitelező. Az üzembeállítást – reményeik szerint – már csak az hátráltathatja, ha az emlékmű alatt szovjet katonák hamvait találják. Bár erről szóló dokumentumról senki sem tud, ám szakértők szerint nem kizárt, hogy a háborúban elesett katonák némelyikét itt helyezték nyugalomra. Akkor viszont exhumálás késleltetheti a folytatást.

A kivitelező reméli, hogy az emlékmű bontása zavartalanul lezajlik, és a hónapok óta tartó hátráltatás után tovább épülhet a mélygarázs. Mire a felszín alatti parkoló elkészül, a hősi emlékmű is visszakerül a helyére.

N. H. E.

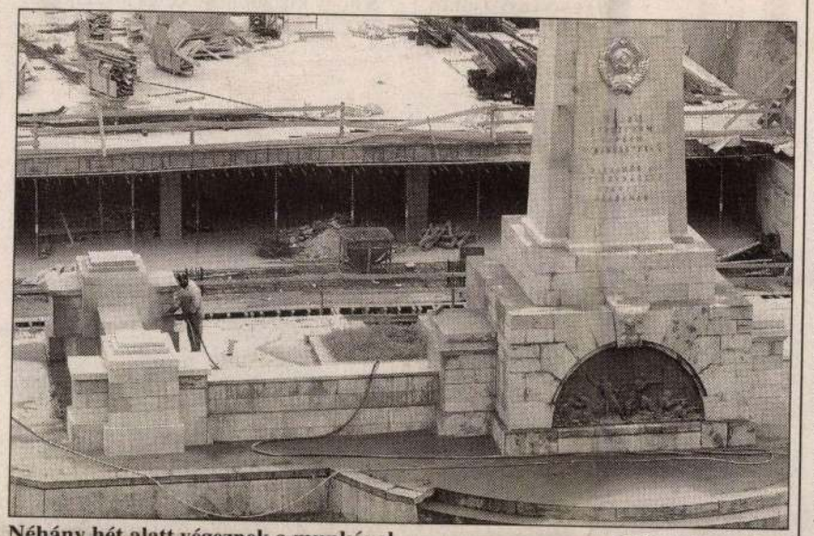

Néhány hét alatt végeznek a munkával

FOTÓ: BÁNHALMI JÁNOS

Nyolc hannoveri villamos fél áron

Gyakorlatilag fél áron vásárolhatja meg a BKV a következő nyolc hannoveri villamoskocsit, ha a város vezetői a hétfői kabinetülésén elfogadják a közlekedési társaság javaslatát: az euró–forint árfolyamának folyamatos változása miatt a közgyűlés által villamosvásárlásra jóváhagyott hétmilliárd forintos keretből ugyanis a 68 kocsi árának kiegyenlítése után megmaradt 420 millió forint, ennek felhasználásáról döntenek most.

Aba Botond, a BKV vezérigazgatója érdeklődésünkre elmondta, hogy előszerződést kötöttek ennek a további nyolc villamosnak a megvételére, amely mintegy 800 millió forintba kerülne. Ha a szerencsésen megmaradt 420 millió forintot erre fordítaná a főváros, az egyébként nem túl rózsás pénzügyi helyzetben levő BKV-nak csak a teljes vételár mintegy ötven százalékát kellene saját forrásból biztosítania az ügylethez.

A 68 eddig megvásárolt hannoveri villamos közül 44 tavaly megérkezett Budapestre, a fennmaradó 24 pedig idén. Az utolsót március hetedikén szállította le a német fél. A TW6000-es járműveket a BKV a 13-as és a 63-as vonal Örs vezér téri összekötésével kialakított új 3-as vonalon, valamint a 62-es és az 50-es vonalon állította üzembe.

T. E. G.

Lapszél

II. kerület

A II. kerületi önkormányzat éves közmeghallgatása április 26-án, péntek délután öt órakor lesz a Móricz Zsigmond Gimnáziumban (Törökvész út 48.). A lakosok közérdekű kérdéseiket, javaslataikat április 22-én délután négy óráig nyújthatják be a Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Csoportjánál.

Hegyvidék

A XII. kerület önkormányzata úgy döntött, hogy fővárosi fenntartású zöldterületeken – ahol hiába vártak intézkedésre – saját maguk kezdik meg 100 fa telepítését. Juhart telepítenek többek között a Németvölgyi úton, a Szilágyi Erzsébet fasoron.

Angyalföld

A képviselő-testület utolsó ülésén elfogadta a Németh László Gimnázium beszámolóját. Az oktatási intézmény egyik erőssége a nyelvoktatás, a nyolcosztályos képzési szerkezetben az 54 érettségiző diák közül 38-an rendelkeznek egy vagy két középfokú „C" nyelvvizsgával.

a Klauzál téri vásárcsarnok és az Akácfa utcai társasház együttesét, amely 1894–1896-ban Kommer József és Klunzinger Pál tervei alapján épült, eklektikus stílusban; a XVII. kerületben pedig három evangélikus templomot – Péceli út 146., Tessedik Sámuel tér, XIX. utca –, amelyeket Sándy Gyula tervezett.

E. N.

Egyet SEM fizet, kettőt kap!

Easytronic® ajándékba* vagy
150 000 Ft árelőny** a Corsa modellekhez!

Használt gépkocsiját beszámítjuk.
* Az akció február 1. és május 31. között forgalomba helyezett gépkocsira érvényes. Easytronic váltó az 1.0 és 1.2 literes motorokhoz kapható. ** Minden nem Easytronic váltóval felszerelt modellhez.

OPEL TOTH
1191 BUDAPEST, Üllői út 194.
Tel.: 282-9710,
tel./fax: 282-3158,
e-mail: toth@opel-toth.hu
internet: www.opeltoth.hu

[illegible] kezdődött a kalandok sorozata? – kérdem Vidic urat, ő azonban legyint: a munka kezdődött el, a kőkemény munka. Egy kőszénből kőolajat készítő üzem központi irányítótermének elkészítésében vett részt. Nem túl érdekes, mondja. Ráadásul a napi tizenkét-tizennégy óra hajtás mellett legfeljebb néhány kirándulásra jutott csak idő, úgyhogy szó sincs arról, hogy izgalmas, ezerszínű élete lett volna a távoli országban. Na jó: észnél kellett lenni. Aki nem [illegible] Máltára vagy Budapestre, aztán dolgoztam ismét.

Miképpen később az arab világban, Hongkongban, Sanghajban, Mandzsúriában vagy Oroszországban is.

– Az ember gyorsan megtanulja, mi a különbség Európa meg az Orient között. Megtanulja, és alkalmazkodik. Ott álltam Kadhafitól vagy tíz méterre, amikor rálőttek. Ott voltam a nevezetes pillanatokban a Tienanmen téren, láttam embereket lógni a lámpavason. És nem fogja elhinni, de az ember valahogy tudja, hogy kell viselAntun Vidicet, és azon kap[illegible] hogy jószerével nem tudok mit írni róla. Végtére is mi abban a különös, hogy él itt Budapesten egy nagydarab, bajuszos úr, aki bejárta a világot, ezt a várost találta a legszebbnek, itt telepedett le, és most azon ügyködik, hogy közelebb kerüljenek egymáshoz a horvátok és a magyarok. Mi a különös abban, hogy – ahogy a főnöke javasolta annak idején – döntött? Mi a különös abban, hogy boldog? Ugyan mi?

Trencsényi Zoltán

Gyula, a [illegible] lékmű alkotója is tagja volt. Az országos pályázatra 24 mű érkezett. Kallós a „Főügyész" jeligével nyert, Margó Ede az „Emlékezet"-tel második lett.

A 16 tagú Kozma Emlékbizottság felhívására 839 gyűjtőívet igényeltek miniszterek, bírósági elnökök és ügyvédi kamarai vezetők, s több újság főszerkesztője (Pester Lloyd, Egyenlőség stb.).

S hogy kik adományoztak a síremlék-

ták a Kozma Sándor síremlék- és gyermekvédő alapítványt a mindenkori koronaügyész elnökletével. Ez 1948-ig működött.

A síremlék fenntartásán felül koszorúzásra, illetve a rabsegélyező és gyermekvédő egyletekre kellett fordítani a tőke évenkénti kamatát.

Dr. Nagy Károly,
a 2. Kozma Sándor Emlékbizottság volt elnöke

REAL MEN'S ÖLTÖNYHÁZAK

Bp. XVI., Rákosi út 194., tel.: 405-3921
Bp. XIII., Szent László u. 31., tel.: 270-1101
Bp. XV. Rákos út 70. (Szerencs u. sarok), tel.: 305-0490
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 10-18 óráig, szombaton 9-13 óráig.
GYAPJÚ-KEVERTSZÁLAS ÖLTÖNYÖK:
49 900 Ft helyett 26 290 Ft-tól
Zakók: 34 990 Ft helyett 18 890 Ft-tól
Pantallók: 14 990 Ft helyett 7 390 Ft-tól.
VALAMINT ÖLTÖNYÖK, INGEK, NYAKKENDŐK, ÖVEK SZÉLES VÁLASZTÉKÁVAL VÁRJUK!
Minden öltönyhöz egy inget és egy nyakkendőt adunk ajándékba!
Amíg a készlet tart!
NÁLUNK AZ ÖN PÉNZE KÉTSZER ANNYIT ÉR!!!

Az év csemegéje az IBS-színpadon!
NASS
Finom darab, finom színésznők
(Csákányi Eszter, Rezes Judit)
Április 8., este 19.30 óra
Telefon: 391-2525, 391-2526

NÉPSZABADSÁG
Telefonos hirdetésfelvétel zöldszámon:
06(80)388-888
hétfőtől péntekig 8-20 óráig, szombat-vasárnap 9-17 óráig, utána üzenetrögzítő. Ha apróhirdetéseit hétköznap 17 óráig telefonon feladja, lapunkban másnap megjelenik.
PRIMUS NÉPSZABADSÁG

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP 25

Antal Károly

DOLGOZÓK LAPJA

Tatabánya

A-25-96

— **Felszabadulási emlékművet** avattak szerdán a Csongrád megyei Csanádpalotán a község 1944. szeptember 24-én történt felszabadulása emlékére. A két és fél méteres szobor Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

1995 SEP 24

MAGYAR NEMZET

Budapest

A-25-97

— **Felszabadulási emlékművet** avattak szerdán a Csongrád megyei Csanádpalotán. A két és fél méteres szobor Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása.

— **A Duna—Palicsi-tó csatorna tervéről,** valamint a Duna, a Tisza, a Dráva és a Mura további közös szabályo-

Antal Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁD MEGYEI
HÍRLAP

1969 APR 4 1021
A-25-98

Antal Károly

Műteremlátogatás

A csanádpalotai emlékmű alkotójánál

A mestert lázas munkában találtuk. Így szokás kezdeni a képzőművészeknél tett látogatásról szóló beszámolót. Nem kell igazítanunk a valóságon, hogy mi is így kezdhessük. *Antal Károly* Munkácsy-díjas szobrászművész valóban nagy igyekezettel forgatja a vésőt és kalapácsot, amikor rányitjuk a Százados úti műterem ajtaját.

Fürgén ugrik le az állványról, s kemény parolára nyújtja a kezét. Szinte hihetetlen, hogy már hatvanéves. Elsőként persze az imént formált szobrot csodáljuk meg. Mérete szinte ijesztő itt a műhely apróságai között.

— Táncsics Mihály emlékére állítják fel Orosházán, a róla elnevezett gimnázium előtt.

Ez tehát az éppen születőben levő alkotás. Idősebb testvéreiről fényképek, kicsinyített másolatok beszélnek. Az egyik legszebb, az Operaházban felállított márvány *Csajkovszkij*. A legkedvesebb?

— Természetesen az első. *Juliánusz barát*. Huszonnét éves voltam, akkor végeztem a főiskolát, amikor megbízást kaptam rá. A Halászbástyán áll ma is. Pécsre került a *Kőrösi-szobor*, itt a fényképe. Ezt is nagyon szeretem...

Lekerül a fóliatekercs a következő munkáról. Az előbukkanó nőalak agyagból gyúrt teste aprócska modell. Végleges formájában azonban monumentális emlékmű lesz Csanádpalotán, az elsőként felszabadult községben.

— Igen nagy örömmel vállaltam a megbízatást. Úgy látszik, nekem több ilyen „első munkát") rendelt a sors. Én csináltam az országban az első felszabadulási emlékművet. A Szabadság téren. Még tartott a háború, amikor felavatták 1945. május 1-én. Ezért is vállaltam szívesen a csanádpalotai szobor elkészítését. Valami azért fáj: a 25 év különbség.

A növendék fácskát két kezével óvó nőalak egyszerű jelkép. A forma is a hagyományokhoz kötődik. Nem volt más elképzelése?

— De igen. Itt egy másik terv. Dinamikusabb, robosztusabb, szenvedélyesebb. A zsüri és a megrendelők azonban az egyszerűbb, közérthetőbb munka mellett döntöttek. Megértem őket. Az emlékmű egy falu főterére kerül, méghozzá olyan faluéba, amelynek még egyetlen szobra sincs. Nem hagyhatunk ki lépcsőfokokat...

— Mekkora lesz a szobor, s mikor készül el?

— Maga a nőalak két és fél méter magas lesz. Mivel a terület meglehetősen lapos, körülbelül másfél méteres alapzatra lesz szükség. Azt is én tervezem, nem fogadtak külön építészt. Hogy mikor végzek vele? Táncsics után „ő" kerül a nagy állványra. Szeptember 24-re, az első felszabadult Csongrád megyei község nagy ünnepére biztosan a helyén lesz már!

ANNUS JÓZSEF

...yarcsanádon
...ázügyben?
...vadókat?
...sébeten
...ajátításokról

...sére, kérheti a felszerelését. Annál is inkább, mert a korábbi években már volt ott telefon.

T. LÁSZLÓ és több csongrádi olvasónk az alábbi kérdéssel fordult hozzánk:

Igaz-e, hogy a Marx tér, Erkel utca, Dózsa György és Hunyadi tér által bezárt — nagyjából háromszög alakú — területet a városi tanács még ebben az évben kisajátítja és e részen emeletes házak épülnek? Ha igaz, akkor az érintett lakók és háztulajdonosok mikor szereznek erről tudomást?

NAGY IMRE, a városi tanács vb elnökhelyettese az alábbiakat válaszolja:

— A hír annyiban igaz, hogy valóban e területen több, valószínűleg négy középmagas, tízszintes ház épül fel. A kisajátításhoz

Rózsa Sándor nyárfá a

De melyik nyárfája? — *kérdezheti az olvasó. S joggal, hiszen erre mifelénk elég sok öreg, göcsörtös növénytani csodát tisztelt meg a néphit azzal, hogy valamilyen módon kapcsolatba hozta a betyárfejedelemmel.*

Magam is emlékszem gyerekkoromból a Bukifa egynéhány történetére, amelyek egytől egyig igen érdekes históriák, csupán egyetlen hibájuk van, nevezetesen, hogy valamennyi — merő képtelenség. A Bukifa kipusztulófélben ugyan, de ma is áll az ó-szegedi úton, Tápé és Makó között, a lelei határban. Az egyik legenda szerint maga Rózsa Sándor ültette. De nem úgy ám, mint az rendesen szokás. Dehogy! Szalonnasütő nyársát szúrta földbe a vezér, s a hitvány kis vessző terebélyesedett hatalmas fává. A másik legenda óvatosabb. Szerinte Rózsa Sándor ladikpányvázó karója eresztett gyökeret itt a víz szélén. Mert akkoriban még idáig ért a Maros. Így már valamivel hihetőbb a mese. De csak valamivel. Mert az „aprócska" zavaró tényező továbbra is áll. Tudniillik, hogy — ha látta — Rózsa Sándor is előre köszönhetett a Bukifának, mert jóval idősebb volt nála.

De kint a homokvilágban, Ásotthalom közelében is áll egy fa, amely a Sándorra emlékeztet. A nevét is ráakasztották. Mi sem egyszerűbb, mint a legendákat, népi mondákat történelmi tényekkel, vagy csupán a mese belső logikája alapján elegánsan szétpukkasztani. Ezzel a történettel azonban — úgy érzem — csínján kell bánnunk.

A fához *igazi szakember, Muskó Jenő bácsi társaságában látogattam ki. Más nyugdíjas erdésznek is hinnék, ha fákról beszélne, Jenő bácsinak azonban különösen. Apja, sőt nagyapja is erdész volt, [illegible]*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A-25-99

NÉPSZABADSÁG
Budapest
1969 SEP 25

102

— FELSZABADULÁSI EMLÉKMŰVET avattak a Csongrád megyei Csanádpalotán szerdán, a község 1944. szeptember 24-én történt felszabadulása évfordulójára. A két és fél méteres szobor Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása.

Antal Károly

Antal Károly

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KFT. BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP 2 5

PESTMEGYEI HÍRLAP

Budapest

A-25-100

Emlékmű Csanádpalotán

Felszabadulási emlékművet avattak a Csongrád megyei Csanádpalotán a község 1944. szeptember 24-én történt felszabadulása emlékére. A két és fél méteres szobor Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása.

1021

„Kopogtatni tilos! Csak hivásra!" Jogosítványok a kezekben. Már egy órája kíváncsiak

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A-25-101

Antal Károly

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

1969 DEC 10

AZ ÓBUDAI MŰVÉSZEK ÉS IPARMŰVÉSZEK idei téli tárlatát kedden este Antal Károly szobrászművész nyitotta meg a Frankel Leo Művelődési Házban. A kiállítást december 26-ig hétfő kivételével naponta 14 órától 19 óráig tekinthetik meg az érdeklődők.

A-25-102

tutal Károly

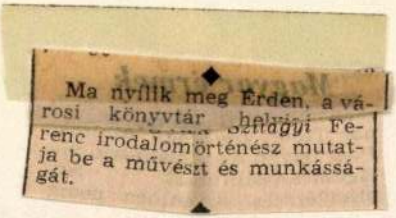

Ma nyílik meg Erden, a városi könyvtár helyiségében Szilágyi Ferenc irodalomtörténész mutatja be a művészt és munkásságát.

Magyar Nemzet 1985. III. 4

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész

DÉL MAGYARORSZÁG

1971 SEP 19

A-25-103

EÖTVÖS-EMLÉKOSZLOP

Vasárnap nagyszámú érdeklődő jelenlétében a Sághegyen Eötvös-emlékoszlopot avattak, Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Antal Károly

NAPLÓ

Veszprém

Munkácsy-díjas szobrászművész

A-25-104
1971 OKT 19

Eötvös-emlékoszlop a Sághegyen

1021

Vasárnap nagyszámú érdeklődő jelenlétében a Sághegyen *Eötvös-emlékoszlopot avattak, Antal Károly* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

Az ünnepséget — melyen megjelent *dr. Szekér Gyula* nehézipari miniszter, *dr. Gosztonyi János*, művelődésügyi miniszterhelyettes és *Kovács Antal* a Vas megyei pártbizottság első titkára is, *Fider Sándor*, a celldömölki járási pártbizottság első titkára nyitotta meg, majd dr. Szekér Gyula mondott ünnepi beszédet.

Az avató beszéd után rendező szervek, az Eötvös nevét viselő intézmények, kolák képviselői koszorúk helyeztek el az emlékoszlop talapzatán, majd az ünnepség résztvevői megtekintették a szabadtéren bemutatott Eötvös-műszereket.

A celldömölki járás és járási székhely vezetői elhatározták, hogy a celldömölki általános iskola, s a jövő évben felépülő járási könyvtár Eötvös nevét veszi fel.

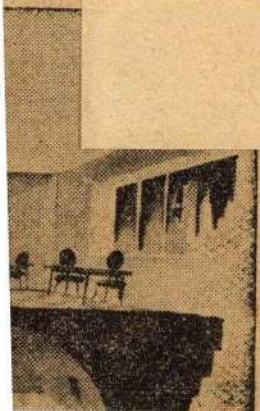

helyeinkre 20—25 fő

takarítónőt

épület takarítási munkára.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

Antal Károly
Munkácsy-díjas szobrászművész

PETŐFI NÉPE

1971 OKT 19

A-25-105

TÁRlat

A celldömölki járás és a járási székhely vezetői elhatározták, hogy a celldömölki általános iskola, s a jövő évben felépülő járási könyvtár Eötvös nevét veszi fel.

Tíz kérdés — tíz

a tanyavilág

Beszélgetés Bene And

AHC, AZ EÖTVÖS-INGÁT KIPRÓBÁLTÁK

Vasárnap nagyszámú érdeklődő jelenlétében a Ság-hegyen Eötvös-emlékoszlopot avattak, Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

Az ünnepségen dr. Szekér Gyula nehézipari miniszter mondott ünnepi beszédet. Ezután a rendező szervek, az Eötvös nevét viselő intézmények, iskolák képviselői koszorúkat helyeztek el az emlékoszlop talapzatán, majd az ünnepség résztvevői megtekintették a szabadtéren bemutatott Eötvös-műszereket.

Antal Károly
MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
szobrászművész
VAS NÉPE
A-25-106
1979 JUN 24

Antal Károly 70 éves

Kemenesalja alkotó szobrász-művésze

1021

ANTAL KÁROLY budapesti, Munkácsy-díjas szobrászt köszöntjük születésének 70. évfordulóján. A neves mestert Celldömölk városa és Kemenesalja számos települése saját szobrászának, alkotó művészének tekinti. Több mint egy évtizede tart szoros kapcsolatot vidékünkkel, ismertté vált, munkáját csodálattal és nagy szeretettel vették körül az emberek. Celldömölkön a Kemenesaljai Művelődési Központban egy nagysikerű kiállításon mutatta be gazdag életútját, ami saját magának is maradandó élményt nyújtott. Első jelentős alkotása nálunk az egyházashetyei Berzsenyi szobor, megyénk nagy szülöttjének állítva maradandó emléket. A művészhez kötődő kapcsolatunk ezzel az alkotással vette kezdetét. Utána számos más művé gazdagította e vidék kultúráját. Petőfi Sándor születésének 150. évfordulójára elkészítette a fiatal „ostffyasszonyfai Petőfi" csodálatos szép szobrát, amelyet a községben kivágott diófába faragott. Ő alkotta meg a Sághegyen látható Eötvös oszlopot, amely a nagy tudós kutatásainak emlékét őrzi és hirdeti. A celli vasút 100. évfordulójára elkészítette a vasúti emlékművet, majd felszabadulásunk 30. évfordulója tiszteletére a Felszabadulási emlékművet, amely a pártbizottság

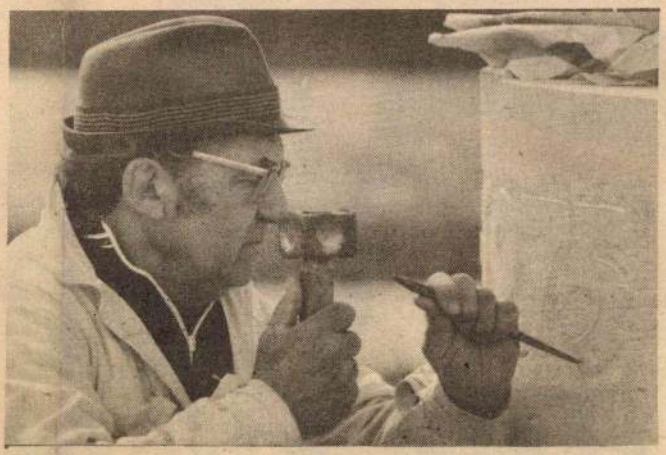

épülete előtt áll és az ünnepi koszorúzások színhelye. Antal Károly megtisztelte az ifjú várost is, avatásának ünnepére. A napokban kerül felállításra a városnak ajándékozott „Sághegyi Vénusz" címet viselő mű, mint a városavatási vetélkedő fődíja és ezt egy lakótelepi kollektíva nyerte el. Több plakettet tervezett a városnak, Jánosházának és más községeknek is.

Antal Károly születésének 70. évfordulóját munkásságának gazdag termésével élhette meg.

A fővárosban nagyon sok alkotása látható. Legnevezetesebbek és Budapest elengedhetetlen maradandó részét alkotják többek között a HILTON előtt látható *Juliánus barát*, az Üllői úton gyermekeket örvendeztető *Vízhordó csacsi* és számos más műve. A főváros felszabadulása utáni napokban ő készítette el a Szabadság téri szovjet hősi emlékművet. Az ország számos városában hirdetik rangos munkásságát az érett, művészi megfogalmazású, realista szemléletet tükröző szobrok, emlékművek. Pécsett az Uránvárosban található a Kőrösi Csoma Sándor szobor. Örömmel állunk a köszöntők sorába ezen a számára jelentős napon. Kívánunk további olyan alkotó kedvet, amilyen jó szívvel és lelkesedéssel dolgozott a vidék számára, elsősorban Kemenesaljának, Celldömölknek, ezért mint embert is hozzánk tartozónak érezzük és valljuk.

D. J.

Fotó: **Bognár István**

1

Húsz évvel ezelőtt csak a vén postás mondhatta volna meg az idegennek, hogy merre van a Gólyahír utca. De ő sem mondta, mert nem kérdezték tőle. Manapság persze egészen más a helyzet. A Gólyahír utca fogalom a városban. Felismerték nagyszerű fekvését, remek levegőjét, amelyet a délnyugati széljárásnak köszönhet. Talaja ideális mindenfajta gyümölcsfának, dísznövénynek és zöldségnek, lankás felülete valósággal társszerzőül kínálkozik a kertépítő fantáziának.

Röviden szólva csupa boldog telek- és háztulajdonos valhatta magát érdekeltnek a Gólyahír utca számos irigyelt előnyében. Közöttük is a Burján család a legboldogabb ezen a vasárnapon: Végre kész a házuk. Oly sok hónap óta először honol ünnepi csend nagyszerű házuk környékén. Semmi kétség, méltán büszkék, méltán elégedettek az új, egyemeletes ház tulajdonosai.

A ház jobb kézről található, ha a város felől érkezünk, tehát páros szám jelöli. Természetesen, a zománcozott számtábla már rajta van. Gólyahír utca 16. Maga az épület nemesen egyszerű. Annyiban tartózkodó, hogy néhány méternyire beljebb építették a többi ház vonalától, annyiban viszont feltűnő, hogy élénk sár
messzire v
házak sorá
jéből tágas
re, ennek
földszinti
nincsen k
virágtartók
Nagyméret
szárnyú
ják az utc
a külső szemlélő egy pillanatig sem kételkedhet abban, hogy az üvegtáblák mögött módos, tágas élet lehetséges.

A fehér hajú öreg Burján szokatlannak érezte a semmittevést, de azért elviselte. Recsegő karosszékét az erkélyre állította, azon üldögélt, átadta csontos testét az önfeledtségnek, míg tekintete tüzetesen bejárta az erkélyről látható panorámát. Szép idő volt, mondhatni a légköri viszonyok is vasárnapot tartottak. Az öreg kőműves egészen feledte, kik időznek mögötte a nagyszobában. Feledhette, hiszen nyugalom, biztonság, elégedettség simogatta a tarkóját odabentről.

— Kellene ide egy szép farkaskutya. Nem tudna szerezni, papa?

Paula menyének sajátos hangja volt: vékony és mégis rekedt. Negyedszázad alatt sem tudta megszokni az öreg. Csak úgy, könnyelmű hanyagsággal válaszolt a nyitott erkélyajtón át:

— Hiszen elférne, de minek. Hogy mindenkit megugasson?

Tűnődve nézelődött be az lomás büszkesége elhatárol
ta magát a vasárnapi lazsá
lóktól. Ferde rajzasztalár
tódult a fény, s a mérnök
nő karcsún, szépen, élén
józansággal uralta külön
való világát. Vonzódtak hoz
zá a többiek. Önkéntele
kívánkozással szállták me
lakását, mert valahogy a
unalom is emelkedettebb
vált jelenlétében.

Paula úgy beszélt, minth
érzelmes hajdani emlékel
re gondolt volna.

— Lánykoromban vo
egy pompás farkaskutyán
Rozsdásszürke. A szeme fe
lött fekete pontokkal. A ha
ta is fekete volt. Dezsőt egy
szer megharapta.

Férje, a vaskos Dezső, mo
rogva kapta ki a pipát
szájából.

— Nem kell ide kutya
Inkább nyulakat tenyész
tünk, vagy selyemhernyót

Hálásan bólintott felé
apja az erkélyről.

— Úgy van. Ördög vigy
a kutyákat. Jó itt üldögél
ni és elnézni messzire a sa
ját házunkból. Tulajdonkép
pen ma pihenünk meg elő
ször másfél év óta. Editkém
... te se dolgozz.

A mérnöknő iparkodo

Antal Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
MAGYAR HÍRLAP SEP 28
A-25-107

MAGYAR HÍRLAP

Berzsenyi-szobor Egyházashetyén

Szoboravató ünnepséget rendeztek vasárnap Egyházashetyén, Berzsenyi Dániel szülőfalujában. Az ünnepségen — amelyen részt vettek a Berzsenyi nevét viselő iskolák képviselői, a költő munkásságával foglalkozó irodalmárok, esztéták, művészek és Nikla község képviselői is — dr. *Gonda* György, a Vas megyei Tanács elnöke mondott beszédet, s avatta fel *Antal* Károly szobrászművész alkotását.

Fasang Károly zeneszerző, a nagy költő Esthajnal című versére kórusművet komponált és az új kórusmű ősbemutatójára is a szoboravató ünnepségen került sor.

vasárnap délelőtt támadás-
ban Saigon körzetére összpontosították. A
főváros közelében végrehajtott három je-
lentősebb támadás során a dél-vietnami
bábhadsereg nyolc katonája vesztette éle-
tét, és harminchárman megsebesültek a
saigoni szóvivő szerint.

Saigontól 70 km-re északkeletre a leve-
gőben egymásnak ütközött és *lezuhant az amerikai légierő két helikoptere.* A gé-
pek valamennyi utasa — nyolc katona —
szörnyethalt.

Saját aknájukra léptek a negyedik ame-
rikai gyalogos hadosztály katonái. A fel-
robbanó akna négyet megölt, ötöt megse-
besített.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-066, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

ANTAL KÁROLY
1970 SEP 29
1021
A-25-108

Somogyi Néplap
AZ MSZMP SOMOGY MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA
XXVI. évfolyam, 228. szám. Kedd, 1970. szeptember 29.

Berzsenyi emlékére

Szoboravatás, tudományos tanácskozás

Kétnapos rendezvénysorozattal adózott a Vas megyei Egyházashetye nagy szülötte, Berzsenyi Dániel emlékének. A megyei és községi tanács elkészíttette a magyar irodalom kiemelkedő egyéniségének mellszobrát.

Az emlékünnepség szombaton délelőtt tudományos tanácskozással kezdődött. *Dr. Vargha Balázs* irodalomtörténész, *dr. Merényi Oszkár*, az irodalomtudományok kandidátusa, továbbá *dr. Novák József* ny. egyetemi tanár ismertették a legújabb Berzsenyi-kutatások eredményeit. A celldömölki járás iskolaigazgatói és magyar szakos tanárai előtt *Talabér Géza* tanulmányi felügyelő tartott tájékoztatást a művelődésügyi osztály terveiről. Szeretnék, ha a táj neves szülöttének munkásságáról a járás általános iskolai tanulói meghatározott oktatás keretében megismerkednének.

Délután a niklai párt-, tanácsi és gazdasági szervek, illetve a marcali járás művelődésügyének képviselői kicserélték tapasztalataikat a rendező község és járás vezetőivel a Berzsenyi-kultusz ápolásáról.

Vasárnap délelőtt 11 órakor leplezték le a község központjában kialakított kis parkban *Antal Károly* Munkácsy-díjas szobrászművész kőből készült alkotását. Az avatóbeszédet *Dala József*, a Celldömölki Járási Tanács vb-elnöke mondta. Az ünnepségen elhangzott *Fasang Árpád* zeneszerző erre az alkalomra — Berzsenyi: Az esthajnalhoz című versére — írt kórusműve, amelyet a szerző vezényletével a celldömölki pedagógusok és a ktsz vegyes kara adott elő.

A szoboravatáson részt vett a niklaiak ötven tagú küldöttsége is, amely koszorút helyezett a költő szülőházának falára.

P. E.

RDETÉSEK

GYÁSZJELENTÉS

lommal tudatjuk, hogy szeretett
yánk, **Csendes Józsefné** szept. 25-
szas szenvedés után elhunyt. Te-
30-án, szerdán du. 4 órakor lesz a
ti temetőben. A gyászoló család.

konyhabútor,
kárpitozott
szekrények.
ní 17 óra
aposvár, Zrí-
. Szilágyi.
(180068)

tes szülőktől
apos törzs-
tt, tigriscsí-
r kan eladó.
ászló, Kapos-
nt István u.
(180073)

bogláron a
t fölött 288
k két részben
Érdeklődni:
Pamuk.
(180075)

bogláron
renc u. 2. sz.
elyiségből ál-
aló sürgősen
Vízhez, állo-
5 perc. Ér-
: Nemes Vik-
posvár, Páz-
éter, u. 48.,
latonbogláron
fél 4-ig.
(180077)

eres szüretelő
mázsa, tra-
l, eladó. Ka-
Katona József
(180080)

apotban lévő
eceket vennék
rőhely megje-
Ajánlatokat:
ámra a hirde-
ek. (180083)

gázkonvektor
új, áron alul
aposvár, Ápri-
z 3. I. 4. Or-
(180084)

3—4 lóerős villany-
motort vennék. Oro-
szi, Kereki, Vár u.
12. (173650)

Eladó CZ-s Wart-
burg de Luxe. Érdek-
lődni lehet: du. 17
után, Taszár, 28/a ép
f. 4. (180102)

Wartburg de Luxe
CH személygépkocsi
(műszaki vizsgázott)
összerakható garázs-
zsal, esetleg külön is
eladó. Levelet »Elő-
nyös 7141« jeligére a
siófoki hirdetőbe ké-
rek. (173649)

Skoda 1101 üzem-
képes, olcsón, sürgő-
sen eladó. Kisiparo-
soknak ajánlom. Ka-
poly, Petőfi út. 42.
(173701)

CSERE

Kétszobás, összkom-
fortos, kertes, első
emeleti, főbérleti la-
kásomat elcserélném
központi fűtéses vagy
gázos lakásért. Cím a
kiadóban. (2902)

Elcserélném kétszo-
bás komfortos ingat-
lankezelői nagyméretű
lakásomat, kétszo-
bás, összkomfortosért
I—III-ik emeletig. Ér-
deklődni 17 óra után
Kaposvár, Zrínyi u. 16.
Szilágyi.

Most játszva megvásár

OTP részletre 10 % előleg lefize

az alábbi motorkerékpárokat

a Somogy megyei Iparcikk-kiskereskedelmi
kaposvári, barcsi, nagyatádi, balatonboglári,
műszaki szaküzleteiben:

KISMOTOROK:	BALKÁN	4980 Ft
	KOMÁR	4020 Ft
	RIGA	3940 Ft

JAWA 175 ccm-es motorkerékpár 13 400

Szaküzleteink előnye:
MINŐSÉG — VÁLASZTÉK —
MEGBÍZHATÓSÁG!

A SZULOKI PETŐFI MG
két családot
FÖLVESZ NOVEM
A TEHENÉSZETB
Kézi fejés van, csak ehhe
Lakást biztosítunk. Fizeté

Pályázati

Antal Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A-25-110

SOMOGYI NÉPLAP

Kaposvár

1970 MÁR 4

Berzsenyi szobor Egyházashetyén

A Vas megyei Egyházashetye szobrot emel nagy szülötte, Berzsenyi Dániel emlékére. Az ötnegyedes életnagyságú kő mellszobrot Antal Károly szobrászművész készíti. Az alkotást szeptemberben állítják fel a kemenesaljai falu központjában, amely hűen ápolja a felvilágosodás neves költőjének hagyományait. A költő 18. század közepén épült földszintes szülőházában emlékmúzeum működik.

1021

pet, illetve azt, amit a felszabadult országban negyedszázad alatt alkottunk.

Jártak a Lenin Kohászati Művekben, megtekintették a kiskörei vízlépcsőt, Tiszaszederkényt, találkoztak Buda-

Antal Károly

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 MÁR 4-

NÉPSZABADSÁG

Budapest

A-25-109

— *BERZSENYI DÁNIEL, Egyházashetye nagy szülötte emlékére a Vas megyei község tanácsa szobrot emeltet. Antal Károly szobrászművész alkotását szeptemberben állítják fel a kemenesaljai falu központjában.*

— **Dunaújváros lakossága** tíz év alatt 43 százalékkal növekedett. A városban jelenleg 47 ezer ember él s az utóbbi évtizedben az ország valamennyi városa közül Dunaújváros népessége növekedett a legnagyobb arányban.

lődési eszközök: a televízió, a rádió, a film és a többi mind nagyobb szerephez jutnak), akkor ez igen jelentős, elvileg is fontos

A-25-111 ANTAL KÁROLY

8

1021

Szoboravatás Berzsenyi szülőfalujában

Szoboravató ünnepséget rendeztek vasárnap Egyházashetyén, Berzsenyi Dániel szülőfalujában. Az ünnepségen — melyen részt vettek a Berzsenyi nevét viselő iskolák képviselői, a költő munkásságával foglalkozó irodalmárok, esztéták, művészek és Nikla község képviselői is — dr. Gonda György, a Vas megyei tanács elnöke mondott beszédet, s avatta fel Antal Károly szobrászművész alkotását, Berzsenyi mellszobrát.

KEDI

Kijöt

SZEOL—VM KÖZERT 79:68 (36:34). NB II-es férfi kosárlabda-mérkőzés, Budapest. Vezette: Bánsági—Újvári. SZEOL: Schmidt, Wirth, Kisteleki, dr. Dobó, Zöllei. Csere: Kecskeméti, Kertész, dr. Kiss, Kálmán.

Az NB II keleti csoportjának 8. helyezettje, a VM KÖZÉRT, keményen kezdte otthonában a játékot, s ez

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726
1970 SEP 29
DÉL-MAGYARORSZÁG

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 188-068, 337-748, 340-726

Antal Károly

NÉPSZABADSÁG

A-25-112

1970 SEP 29

1021

Berzsenyi-szobrot avattak Egyházashetyén

Szoboravató ünnepséget rendeztek vasárnap Egyházashetyén, Berzsenyi Dániel szülőfalujában. Az ünnepségen — melyen részt vettek a Berzsenyi nevét viselő iskolák képviselői, a költő munkásságával foglalkozó irodalmárok, esztéták, művészek és Nikla község képviselői is — Dala József, a celldömölki járási tanács elnöke mondott beszédet, s avatta fel Antal Károly szobrászművész alkotását, Berzsenyi mellszobrát.

Fasang Árpád zeneszerző a nagy költő Az esthajnalhoz című versére kórusművet komponált, az új kórusmű bemutatójára a szoboravató ünnepségen került sor.

Marx és Engels 18
suth) — Rockenba
petnyi Antarktisz.
(Táncsics) — H. S
zíts és légy egészs
Katalin: Így tanu
(Gondolat) — B
Rókáné mézes-mál
Petrolay—Róna:
ra) — Garai Gáb
átváltozásai — Gy
bor: Vaskakas (Sz

re.

Antal Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JUL 21

DOLGOZÓK LAPJA

Tatabánya

A-25-113

— **A Berzsenyi-napok** alkalmából, szeptember 27-én avatják fel Egyházashetyén a falu nagy szülöttének, Berzsenyi Dánielnek szobrát, Antal Károly Munkácsy-díjas művész alkotását.

látogatásom. Az [illegible]
lepte, hogy írni szeretnék ró-
[illegible]pályafutásáról — és

Antal Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 JUL 21

MAGYAR NEMZET

Budapest

A-25-114

/1021

NAPLÓ

Berzsenyi-napokat rendeznek Egyházashetyén, Berzsenyi Dániel szülőfalujában. Ez alkalomból, szeptember 27-én felavatják Antal Károly Munkácsy-díjas ~~művész~~ szobrát a költőről.

/

Antal Károly

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-926

DÉLI HÍRLAP

A-25-115

101

* BERZSENYI-SZOBOR. Szobrot állítanak a kemenesaljai Egyházashetyén Berzsenyi Dánielnek. A reformkor jeles költője e faluban született és élt egy ideig. Mellszobra, Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása, a község főterén kap helyet.

* GYURGYALAG FALU A DOMBOLDALON. Új te-

Antal Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 MÁR 3

DÉLI HÍRLAP

A-25-116

1021

* BERZSENYI-SZOBOR. A Vas megyei Egyházasherye szobrot emel nagy szülötte, Berzsenyi Dániel emlékére. A mellszobrot Antal Károly szobrászművész alkotását, szeptemberben állitják fel a kemenesalji falu központjában.

emutató

Antal Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A – 25 – 117

ESTI HÍRLAP

Budapest

1970 MÁR 3

BERZSENYI-SZOBOR

1004

A Vas megyei Egyházashetyén szobrot emelnek Berzsenyi Dánielnek. A mellszobrot Antal Károly szobrászművész készíti, s az alkotást a falu központjában állítják fel.

Antal Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTÖ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 NOV 28.

KÉPES ÚJSÁG

Budapest

A-25-118

BERZSENYI-SZOBOR

1970

A Vas megyei Egyházashetyén szobrot emelnek Berzsenyi Dánielnek. A mellszobrot Antal Károly szobrászművész készíti, s alkotását a község központjában állítják fel.

1970 JUN 24

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPESTI HÍRMondó

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Antal Károly

NÉPÚJSÁG

Eger

A-25-119

Berzsenyi szobor Egyházashetyén

1021

Szobrot állítanak a kemenesaljai Egyházashetyén. *Berzsenyi Dánielnek.* A reformkor jeles költője e falubam született és élt egy ideig. Mellszobra, *Antal Károly,* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása, a község főterén kap helyet.

kodási osztályán.

ződést
Jelentke
Folyams
lyozó és

Antal Károly

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRSZOLGÁLATI BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A-25-120

NÉPSZABADSÁG

Budapest

— *A BERZSENYI-NAPOK alkalmából szeptemberben avatják fel Egyházashetyén a falu nagy szülöttének, Berzsenyi Dánielnek szobrát, Antal Károly Munkácsy-díjas művész alkotását. A 220 centiméter magas emlékművet a község főterén állítják fel.*

— **Matematikai diáktábort** szer-

Antal Károly
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

A-25-121
1970 MÁR 7.

BERZSENYI-SZOBOR

A Vas megyei Egyházasrétye szobrot emel nagy szülötte, Berzsenyi Dániel emlékére. Az ötnegyedes életnagyságú kőmellszobrot Antal Károly szobrászművész készíti. Az alkotást szeptemberben állítják fel a kemenesaljai falu központjában.

letek. 13.03: Kodály

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Antal Károly

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

A-25-122

1021

1970. JÚNIUS 24., SZERDA

EGYHÁZASHETYE

BERZSENYI MELLSZOBOR

Szobrot állítanak a kemenesaljai *Egyházashetyén Berzsenyi Dánielnek.* A reformkor jeles költője e faluban született és élt egy ideig. Mellszobra, *Antal Károly* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása, a község főterén kap helyet.

kitüntetése

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Kisházi Ödönnek*, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa helyettes elnökének, az MSZMP Központi Bizottsága tagjának több évtizedes munkásmozgalmi és társadalmi tevékenysége elismeréséül, 70. születésnapja alkalmából a Magyar Népköztársaság Zászlórendjének I. fokozata kitün-

Antal Károly

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1979 JUL 2 11

A-25-125

BERZSENYI-SZOBOR EGYHÁZASHETYÉN

A *Berzsenyi-napok* alkalmából, *szeptember 27-én* avatják fel *Egyházashetyén* a falu nagy szülöttének, *Berzsenyi Dániel*nek szobrát, *Antal Károly* Munkácsy-díjas művész alkotását.

kielégítése volt — Vácra telepítésében nagy szerep jutott a Dunának, mint szállítási lehetőségnek... A millenniumi kiállításon a gyár az iparág hazai bevezetéséért s az elsőrendű minőségért nagyérmet nyert, az 1900-ban rendezett

Antal Károly

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JUN 21

NÉPSZAVA

Budapest

A-25-124

Új Berzsenyi-szobor

A kemenesaljai Egyházashetyén szobrot állítanak Berzsenyi Dánielnek. A reformkor jeles költője e faluban született és élt egy ideig. Mellszobra, Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása, a község főterén kap helyet.

1021

szélyesebb pontokra el-

Antal Károly

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRMONDÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Budapest

1970 JUL 22

A-25-126

— **A Berzsenyi-napok** alkalmából szeptember 27-én avatják fel Egyházashetyén a falu nagy szülöttének, Berzsenyi Dánielnek szobrát, Antal Károly Munkácsy-díjas művész alkotását.

1021

SZALÓFGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Budapest

Antal Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JUN 2

MAGYAR NEMZET

Budapest

A-25-127

1021

Szobrot állítanak a kemenesaljai Egyházashetyén Berzsenyi Dánielnek. A költő a faluban szülетett, és itt is élt egy ideig. Mellszobrát Antal Károly Munkácsy-díjas művész készíti.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Antal Károly

1970 JUN 24

KISALFÖLD

Győr

A-25-123

102

— **Szobrot kap Berzsenyi Dániel** a kemenesaljai Egyházashetyén. A reformkor neves költője e faluban született és élt egy ideig. Mellszobra, Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása a község főterén kap helyet.

Antal Károly

Napló | Veraprém | 1975. aug. 23

A-25-129

Antal Károly: Solymász

ÁNYOK

chindler An-
s verses ké-
ste van, este
Reich Károly
A kisebbek-
Katalin soka-
smét megje-
a *Mosó Ma-*
esékkel ver-
ffy Anna il-
A *Tudod-e*
fordított, az
eteit játéko-
kis lapozó-
nosz könyvek
kötete, az
ul, elbeszélé-
közöl a ka-
kes Péter vá-
szerkesztésé-

Kiadó gon-
t napvilágot
ervezett *Bio-*
lső kötete: ez
lmazza a bio-
erületei min-
mszavát. A
állalkozás a
berekből álló

szerzői gárda munkája; főszerkesztő *Straub F. Brunó.*

Az Európa Könyvkiadó népszerű *Lyra mundi* sorozatának új kötete *John Keats* verseiből ad válogatást, *Katona Tamás* összeállításában. *Thomas Mann: Trisztán* című novellája *Kosztolányi Dezső* művészi átültetésében jelent meg. A *Századunk Mesterei* sorozatban látott napvilágot *Eric Knight* világhírű regénye, a nálunk is 5. kiadásban megjelentetett *Légy hű magadhoz.* Az ungvári Kárpáti Kiadóval közösen jelentette meg az Európa — a magyar—szovjet közös kiadás keretében — *Jurij Zbanackij* regényét, *a Hullámok*-at. A Helikon szerkesztőség gondozásában került a könyvesboltokba — *Kass János* illusztrációival — a *Helikon Csillagok* új kötete *Lafayette* regénye, a *Cleves hercegnő*, *Szávai Nándor* kitűnő fordításában.

— Én este csak hagymás rostélyost — mondtam.

Tovább keresgélt a szekrényben.

— De lám, elfogyott a kenyerem — dörmögte. — Elfelejtettem hozni.

— Szaladjak le a büfébe, hé

A Antal Károly

A-25-128

Nők Lapja
1969 márc
7

A gyermekszobák kedvelt díszének ígérkezik Antal Károly kisplasztikája, a »Csacsi«

Kézimu

Színmagyarázat:

négerbarna:

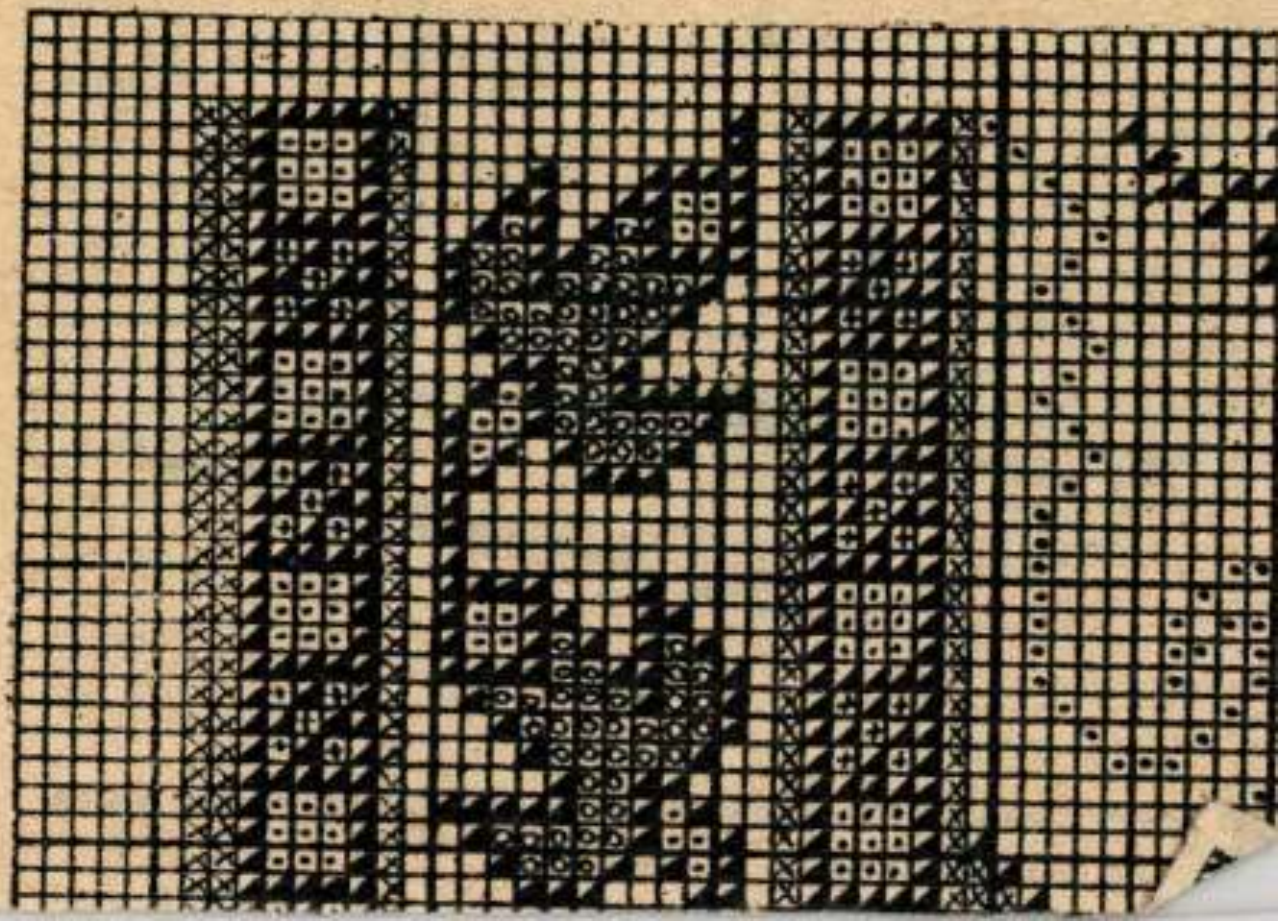

1021 A-25-130

BUDAPEST 100. SZÜLETÉSNAPJÁRA

A budai Vár néhány műemlékházát és egy-egy velük kapcsolatos képzőművészeti alkotást mutatunk be fényképeinken. *Keresse meg mindegyik házhoz a vele összefüggő szobrot, domborművet!*

1. Szentháromság u. 2., a régi budai Városháza, ma Munkásmozgalmi Múzeum. A barokk stílusú épületet 1702–1710-ben építették régi, középkori házak alapjaira. Az épület kápolnája csak 1714-ben készült el, a felette levő óra- és harangtorony pedig a 19. században. Az 1723-as budai tűzvész alkalmával elpusztult, de nyomban újjáépítették. 1770–1774-ben az Úri utcai földszintes szárnnyal bővítették.

2. Táncsics Mihály u. 1. Barokk épület a 18. századból. Ma az Országos Műemléki Felügyelőség székháza.

3. A Szent Miklós templom tornya. A Hess András tér keleti oldalán áll. Részben 13. századi, részben 15. századi építkezés. A templomhoz tartozó kolostorban működött a domonkos rend főiskolája. Faragott kőből készült ablakok díszítik.

4. Az Apród u. 10. számú lakóház.

5. Úri utca 12. szám. Középkori alapokra épült ház.

***A)* Emlékmű a földszinti falon. Az 1486-ban Bautzen város kaputornyában felállított emléktábla másolata. Mátyás királyt ábrázolja.**

***B)* Régi, barokk „Szent család"-szoborkompozíció egy ház kapualjában.**

***C)* Az épület Mátyás templomra néző szögletén, szoborfülkében helyezték el Carlo Amadi olasz szobrászművész „Várost védő Athéné" című szobrát. A felszabadulás után Antal Károly szobrászművész állította helyre.**

***D)* Virág Benedek emlékkútja. A régi ház előtti parkocskában áll. Pátzay Pál műve. 1971-ben állították fel.**

***E)* Henszlmann Imre portréja. Schaár Erzsébet szobrászművész munkája. Az épület oldalhomlokzatát díszíti a műemlékvédelem úttörőjének portrészobra.**

(Kohut Györgyi felvételei)

egyetem akkor a matematika fellegvára volt Európában. Tanári kara a legnevesebb matematikusokból állt, élén K. Weierstrass (1815—1897), korának nagy lángelméje. 5. A svájci születésű Euler (1707—1783), aki atyja révén orosz származású volt (Leonard Pavlovics), teljesen vakon dolgozott. Hogy ennek ellenére milyen óriási munkásságot fejtett ki, arra jellemző, hogy összegyűjtött művei 800 értékes tanulmányt tartalmaztak, 70 kötet terjedelemben.

NEM IS OLYAN KÖNNYŰ! (balról jobbra): Felmegy a hegyre. Brácsakiséret. Méregdrága.

A RÁBESZÉLŐK: 1. Gina Lollobrigida és Burt Lancaster. 2. Ivanhoe, a Walter Scott regénye alapján készült film. 3. A megbilincseltek című-ben. 4. Danny Wilde és Lord Brett Sinclair.

NEM IS OLYAN ELEMI DOLOG: 1. A kémiai elem közönséges kémiai módszerekkel tovább már nem bontható anyag. Ilyen elem például áramforrásunkban a szénrúd, rajta a rézkupak (habár az nem teljesen tiszta réz, de ez nem változtat a dolog lényegén). Mint látható, a szárazelemben elemek, sőt vegyületek vannak. 2. Az elektród elektrolitba merülő fém. Egyrészt az elektromos áram elektrolitokba való be-, illetve kivezetésére szolgál, másrészt a közte és a vele érintkező elektrolit között kialakuló potenciálkülönbség áramforrásaként szerepel. A negatív elektród a katód, a pozitív elektród az anód. Az elektródokon áramtermelés közben kémiai folyamatok mennek végbe. Az elektrolit olyan anyag, amelyben elektromos potenciálkülönbség hatására ionok mozdulnak el, és ezek vezetik az elektromos áramot. Az ion elektromosan töltött részecske. 3. Cink. Ez is kémiai elem. Tulajdonsága, hogy híg savakban oldódik. 4. Hogy megvédje a puha horganyhengert a behorpadástól, sérüléstől, illetve, hogy megakadályozza a sav esetleges kiszivárgását. 5. A sorbakapcsolás olyan elektromos kapcsolás, amelyen a kapcsolási elemek egymás után vannak, és ezáltal mindegyiken ugyanannyi áram folyik át. A párhuzamos kapcsolás olyan elektromos kapcsolás, amelyben a kapcsolási elemek mindegyikére ugyanaz a feszültség esik. 6. Hogy nagyobb felületen érje a sav, és hogy el ne tudjon fordulni. 7. Speciális műanyagfóliát használnak. Anyagába fémport kevernek, amitől vezetővé válik. A savat viszont nem engedi át.

MI EZ?: 1. Krumpli, az egyik vállán rósejbnivel. 2. Megbetegedett az építésvezető, és ágyban folytatja a házépítkezést. 3. Kövér ember sétabotja végével nyomja meg a kapucsengőt. 4. Két egymásnak hajbókoló gyufaszál.

MENNYIT ÉR A GYŰJTEMÉNY? 1. Semmi, mind a kettő borpárlat. 2. Mária-Terézia alapította, 1757. június 22-én a kolini csata emlékére. 3. Négy: KLM — nemzetközi; NLM — belföldi; SLM—Suriname; MAC—charter.

PILLANGÓ: Portugália és Olaszország.

FUSI MUNKA: A három oda nem illő csempe: B—E, D—F, és B—H.

FEJTŐK FEJTIK: Keresztrejtvény.

ULTI MÓKA: Peti nem 4—4—1—1 elosztást tartott meg, hanem talonba tett 2 zöldet, mert kiszámította, hogy Ferkónál legalább három piros maradt, és pirossal fog támadni az ultimó ellen. Makk ultimóra vállalkozott, és a játékot a tök ásszal kezdte, majd folytatta a tököt. Ferkó pirossal támadt, a harmadik pirosat Palkó az adu kilencessel, Peti az adu felsővel ütötte. Peti folytatta a tököt, Ferkó aduval ütött, Palkó elkente a zöld ászt. Ferkó zöldet hívott, Palkó tizesét Peti aduval ütötte, lehívta az adu ászt, és a negyedik tökkel kihajtotta Ferkó utolsó adját. Peti az ultimót teljesítette, a játékot elbukta.

SAKK. Az 1. állásban nem jó. 1. Vd1? fg4:!, sem 1. Va8? d5!, sem 1. Vb3? fg4:!, még kevésbé 1. Vd7:? fg4:! Csupán 1. Ve6!! vezet eredményre, fenyeget 2. g3, és most 1. —, Ve6:-ra 2. He6, 1. —, He6:-ra 2. Hd5, 1. —, d5-re 2. Vh6:, végül 1. —, fg4:-re 2. Ve4 következik.

A 2. feladvány megoldása 1. Hf4:, fenyeget 2. Vd3. Most 1. —, H6f4:-re 2. Fh7 matt jön, 1. —, H2f4:-re 2. Ve2, 1. —, Bd4:-re 2. Fd5 matt következik.

BRIDZS: Szanzaduban Dél nem kényszerítheti a védőket, hogy fontos lapjaiktól váljanak meg, a kétoldali kényszerdobás nem következik be. Nyugat a treffet tartja, Kelet a pikket és a kőrt. Szín játékban Dél lopással elveheti Kelet harmadik pikkjét, tehát a pikket már csak Nyugat foghatja, kőrlopással elveszi Nyugat harmadik kőrjét, a kőrt már csak Kelet foghatja. A végjátékban asztalon van 1 pikk, 1 kőr és a másodlagos treff király, Dél kezében 1 adu és 3 treff. Dél adut hív, Nyugat tartja a pikk dámát, és elmegy a trefftől. Dél asztalról eldobja a pikket, és most Kelet is szorul az asztali kis kőr miatt.

BUDAPEST 100. SZÜLETÉSNAPJÁRA: 1—C, 2—E, 3—A, 4—D 5—B.

pedig ennek a visszahatása, a reakcióerő hozza létre a hasznos tolóerőt. A rakéta saját hajtására tömegének egy részét nagy sebességű sugár alakjában kilövelli. A nagy erővel kiáramló anyag a rakétát az áramlással ellenkező irányba hajtja. 7. A Szeged környéki földgázmezőkből, beleértve a Bács-Kiskun megyei szanki földgázt, amelyből napi 2 millió köbméter kerül az országos hálózatba. 8. A legkedveltebbek a pirosak. 9. A Kiskéren született Gruby Dávid. Középiskoláit Pesten, az orvosegyetemet Bécsben végezte, 1841-től pedig Párizsban dolgozott. A szabadságharc hírére hazajött, és közhonvédként állt be Bem seregébe, ahol súlyosan megsebesült. Párizsba visszatérve újszerű gyógymódjával nagy hírre tett szert. Betegei közé tartozott Chopin, Liszt Ferenc, Heine, a két Dumas, Victor Hugo, Balzac, Lamartine és III. Napóleon császár is. 10. Jókai Mór. Az Ecsedilápról már Anonymus is megemlékezett, azt írta, hogy Tas, Lél atyja nagy árkot ásatott és erős földvárat építtetett a lápon. 11. A burgonya Dél-Amerikából, Peruból került Európába. Az indiánok termelte gumókat Európában elsőként Spanyolországban, Sevillában fogyasztották, 1574-ben. Egy kórház betegeit és szegényeit táplálták burgonyával. Sevilla környékén termelték az első európai burgonyát, spanyol katonák hozták magukkal Európa több országába, a harminc éves háború idején. 12. Szenteleky Kornél orvos és író, a vajdasági magyar irodalom egyik szervezője és kimagasló alakja. Pécsett született 1893-ban, Budapesten szerzett orvosi diplomát és Szivácon működött 1933-ban bekövetkezett haláláig mint orvos. Irodalmi lapokat szerkesztett. Első regénye a Kesergő szerelem, legismertebb az Isola Bella című. 13. Robert Stolz, számos operett, filmzene, jégrevű zenéjének szerzője, aki 90 esztendős korában is töretlenül dolgozik. 14. A leninvárosi Tiszai Vegyikombinátot. Az olaj a Szovjetunióból érkezik, a Barátság II. olajvezetéken. 15. A trák eredetű császár kitűnő hadvezér volt, de adópolitikája annyira sanyargatta a népet, hogy lázadás tört ki előbb Afrikában, majd Itáliában. Az ennek leverésére siető császárt Aquilea ostrománál a fiával együtt saját lázadó csapatai ölték meg és „damnatio memoriae"-vel, a feledés átkával sújtották. 16. A „Szökött katona" című.

ÁBRAHÁM GÉZA: 1. Az 1918. december 30-án létrejött Kommunista Ifjúmunkások Magyarországi Szövetségéé. A Szövetség az ellenforradalmi rendszer idején illegálisan működött. 2. Az 1939. évi honvédelmi törvény alapján 1940-től munkaszolgálatos századokba vonultatták be a baloldali haladó elemeket is. Ezekkel a századokkal 1941-től a fronton életveszélyes feladatokat, így aknák felszedését végeztettek el. A kegyetlen bánásmód következtében a munkaszolgálatosok nagy része elpusztult.

A SZÍNHÁZ SZERELMESE: 1. A Don Juan vagy a kőszobor lakomája címűben. 2. Az úrhatnám polgárt, a következő címmel: Fennhéjázó és maga sorsával meg nem elégedő embernek bolondsága. Előadták a jezsuiták egri gimnáziumában, 1769-ben. Pesten először A tettetett (vagyis = képzelt) beteg került színre 1792-ben, Kelemen László fordításában. Műkedvelők 1789-ben előadták A mesterséges ravaszság című vígjátékát. Simai fordította. Ugyancsak tőle való a Zsugori, - telhetetlen fösvény ember fordítása. (Később Kazinczy Ferenc fordította magyarra Fösvény címmel.) 3. Harpagon. 4. A Mizantrop főszerepe. 5. A Nők iskolája című vígjátékban.

A SZAKÁCS, AKI HALHATATLAN LETT: 1. Sterilizálás. 2. Faure. Sót rakott a forró vízbe, s ezzel sikerült 110—115 C fokos hőmérsékletet elérnie. 3. Pasteur. Róla nevezték el a hővel történő csírátlanítást pasztőrizálásnak. 4. A termék szedése és üvegbe, dobozba helyezése közötti időt a lehető legrövidebbre, legtöbbször néhány órára csökkentik. 5. Mindössze 25 százaléka. Ez nem több annál, amennyi vitamin a termékek szállítása és piaci árusítása során amúgy is veszendőbe megy.

SHAKESPEARE-KVÍZ: 1. Úgy vélték, hogy a kígyó azért tekeredik össze, mert védekezik a bájoló szavak ellen. Egyik fülét a földre szorítja, a másikat bedugja farka végével, ezért nem hall, ezért süket. 2. Azt a

FÜLES

Megjelenik minden héten

1973. február 1.
XVII. évf. 5. (837.) sz.

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Főszerkesztő:
Tiszai László

Felelős kiadó:
Dr. Petrus György

Szerkesztőség
Budapest, V., Münnich Ferenc u. 15. Telefon: 125—245. Levélcím: 1361 Budapest. Postafiók 27. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Révay u. 16. Telefonszám: 116—660. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1. szám) — Előfizetési díj: havi 12 Ft. Külföldiek a Kultúra Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalatnál. Budapest 62. P. O. B. 149., vagy külföldi bizományosainál fizethetnek elő.
Közlésre nem alkalmas beküldött kéziratokat, rajzokat nem őrzünk meg, és nem adunk vissza.

INDEX: 25 300

73.2310/2-05.— Készült a Zrínyi Nyomdában, ofszet rotációs eljárással Ultraset 72-es gépen. Felelős vezető: Bolgár Imre vezérigazgató.

Borítóoldalaink az Egyetemi Nyomdában készültek.

Cannon utca sarkán álló követ, amely eredetileg római mérföldkő lehetett. 3. A windsori vig nők. 4. Tévedések vigjátéka. 5. Szentiván-éje június 24-én van, de a darab április végén és május elején játszódik. Május 1-én a legendás Robin Hood emlékét ünnepelte az angol nép. 6. A Szentiváméji álom. 7. A szövőszéknek azt a hengeres részét nevezték zubolynak, amelyre a fonalat felcsavarják. 8. A Hamletből Szokolay Sándor. 9. Több név is felmerült: Mary Fitton és Anne Whateley. Utóbbival Shakespeare megszökött, hogy összeházasodjanak. Végül mégis arra kényszerítették, hogy Anne Hathawayt vegye el. 10. Ciliciában, Kis-Ázsiában. 11. Athéni Timon. 12. Volumnia és Virgilia. 13. Angelica. 14. Arthur Brooke (1563-ban : Rómeó és Júlia tragikus története. 15. Egy novellából, írója Giroldi Cinthio volt — 1565-ben. Ezt valószínűleg Shakespeare olaszul olvashatta, az Othello egyéb változata abból az időből nem ismeretes. 16. Kristóf dán királynak látogatása sógoránál, Jakab angol királynál, 1606. július 17-től augusztus 14-ig. 17. Harminc. 18. 1611; A vihar és a Téli rege. 19. A viharban Prospero mondja el a IV. felvonásban. 20. Adriana. A tündérek által kicserélt indiai királyfi miatt, akit Titánia apródjának nevezett ki. 21. Júlia, Lady Capulet leánya. Anne Page, Page-né asszony lánya, Perdita, Hermione lánya, Maria, Thaisa lánya. A drámák, amelyekben szerepelnek: Rómeó és Júlia. A windsori vig nők, Téli rege, Perikles. 22. Ganymede, Balthasar, Cesario, Sebastian, Fidele. 23. Anna Page. 24. 154-et, ebből az 1-től 126-ig számozottak egy csinos ifjúhoz, a 127-től 152-ig terjedők egy sötét ruhába öltözött asszonyhoz szólnak. A 153. és 154. számú egy Cupidóról szóló görög epigramma két változata. 25. Walter Scott. 26. Jacques monológja kezdődik így az „Ahogy tetszik" c. dráma második felvonásában.

EGY NAGY MATEMATIKUS TÖRTÉNETE: 1. Mint Bolyai Farkas iskolájában a tradicióhoz hiven a legfontosabb tantárgyaknak tekintették itt a matematikát és a geometriát, tanítását egyetemi színvonalon művelték. 2. Édesanyja Dózsa Ráchel volt, egyenes leszármazottja Dózsa Györgynek. 3. A kolozsvári repülőgép valóságos repülőgép volt, melyet két fizikus tervezett, és konstrukciójuk a 70-es évek végén olyan stádiumban volt, hogy sor kerülhetett a megvalósítására. A gép — bármily hihetetlenül is hangzik —, már a légcsavaros elvre épült, tehát sikere esetén több évtizeddel előzte volna meg a nyugati konstruktőrök motoros gépeit. A feltalálók egyike a kolozsvári egyetem fizikatanára volt, aki felállította ugyan a légcsavar elemeinek működési alapelvét, de azt nem tudta kiszámítani, hogy a húzóerő létrehozásához milyen — a légcsavarra ható — nyomás szükséges. Egy közönséges hajócsavar beépítéséről volt szó tulajdonképpen, amelynek a „peripeller" nevet adta, őse volt tehát a későbbi repülőgép-propellernek. Tudományos körök figyelemre sem méltatták a kísérletet, Vályi azonban tanulmányozta a problémát, a peripelleres megoldást megvalósíthatónak tartotta, és vállalkozott rá, hogy a számításokat elvégzi. Doktori értekezésének teljes anyagául is a repülőgép-peripeller mozgási törvényszerűségeinek matematikai megoldását választotta. Ez az értekezés nagyszerű munkának bizonyult, és komoly érdeklődést keltett. 4. A berlini

1

2

3

A

B

4

5

C

D

VIRÁG BENEDEK
1754–1830
EMLÉKÉRE

E

HENSZLMANN IMRE
1813–1868

AHOL A KÉP KÉSZÜLT LEHET

ATTÓL ÍRÓNAD

ERŐSÍT NÖVÉNY

RÉGI FOCISTA

ÍRÓNK ...TA

KIROBBAN A MIG IS EZ

LÁNY FEJDÍSZ

SPANYOL FESTŐ IGEKÖTŐ

RÓMAI 1

RÓMAI 6 PÁPAI PALOTA

DUTYI ELHAGYÓ

TAJTÉK

HONGRIE

NÉVUTÓ

ÉREZHETŐ

FERDE ÁLCA

TÖR LÁNY NÉV

ÍZESÍTŐ ALKOHOL

KIEJTETT BETŰ

CSUKNI

FŰSZERT TÁTOG

HANGOK HONVÉDNÓTA

SZOVJET FOLYÓ KALAPDÍSZ

GARÁZSRÉSZI INDULATSZÓ

ÁLLAM

SEMMISÉG

NITR.

HAL ELKÜLDÉ

C K

TUDOMÁNY LÁRVA

ÉRZÉKELJÜK

EGÉSZ ÜF

ISTENEK VÉRE KIS LAK

FÉRFI NÉV

SPORTCSÓNAK NŐI NÉV

NÉMET TANÁCS OGT

KÉT IRÁNYBA GALLIUM

KÖRTÁNC AV

VIGYÁZÓ NÉPI MINTA

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FÜLES

1973 FEB 1-

. - Il numero designa la pagina o le pagine ove sono indicate le opere.

a-Novák Guglielmo 340
jueviva Giovanni 186
ams Kenneth M. 296
ams Wayman 296
amse M. 269
suara Juan 290
uiar José 284
ano Giuseppe 197
ee Grace 296
ert Jos 230
ssandrini Renato 54
eri Attilio 213
eri Adoardo 56
venti Oddo 196
en James E. 296
oati Adriano (junior) 199
i Roberto 66
at Pagés José 284
ato Orazio 193
brosi A. G. 184
ero Emilio 297
erig 285
érig 2
orel 3
oro 5
ders 7
drás 7
drus 7
gelu 3
cal 7
ata 4
ling 3
ling 2
old 7
ns J 7
e V 2

Délibáb 1944. jun. 5-11.

Antal Károly

A-25-131

Assenza Enzo
Asta Olga - Venezia
Asteriadis Agenore
Avanzinelli Renato
Azzolini Alessandri Gigetta

Bacchelli Mario
Baglioni Umberto
Baldinelli Armando
Baldridge Cyrus LeRoy
Baker Lamar
Baragatti Dino
Baragatti Ghino
Barbara
Barbaro Remigio
Barbieri Contardo
Barbieri Contù Viretta
Barbini Guglielmo
Barbisan Giovanni 55-
Barcons Zulema
Barnadas Ramón
Bare Alphonse
Barillà Pietro
Barker Albert W.
Barovier-Toso
Barret Lawrence
Basaldella Afro
Basorini Pierangiolo 63-
Bartlett E. W.
Bartolini Ugo Vittore
Battiato Bartolo
Battigelli Marina
Beal Gifford
Becchis Mario
Bellotti Dina
Benedito Luis
Beneš Vincenc
Benlliure Mariano
Benson Frank W.

Antal Károly

A-25-132

Antal Károly:
Vetkőző nő

Magyar Erő
1944. jan. 21.
(8 festő, 8 nebrant)

Antal Károly

A-25-132

Antal Károly:
Assisi Szent
Ferenc

Magyar Erő
1944. jan. 21.
(8 pesti / 8 nobrák)

Antal Károly

A-25-132

Magyar Erő

1944. jan. 21.

(8 festő, 8 szobrász

Antal Károly:
Csikó

Antal Károly **gipsz csikója kedves.**
Csupa friss élet.

Antal Károly

A-25-133

— **Antal Károly készíti a Szent László szobrot.** A kerület társadalmának mozgalmára a Szent László téren egy Szent László szobor felállítását határozták el. A szobormű társadalmi adakozásból jön létre. A szoborbizottság *Antal* Károly szobrászművész tervét találta a legmegfelelőbbnek a kivitelre és szerdán délben a Szent László szobor modelljét bemutatták a főváros művészeti bizottságának. A szoborbizottság a talapzattól eltekintve, szintén *kivitelre alkalmasnak* minősítette a modellt, úgy hogy *Antal Károly Szent László szobra* rövidesen felállítása [illegible] kerül.

Pesti Napló

1939. máj. 20.

TÁRGYMUTATÓ

Antal Károly

A-25-137

Ökölvivő

6

P.Szücs Julianna: Müvészetpolitika - porcelánban.
MÜVÉSZET, 1980.szeptember - 40.lap.

Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész

A-25-137

6 Antal Károly: Ökölvívó, 1940

6

Művészet, Budapest, 1980. szept. 41. old.

Győr

KÉZILABDA

1021

Péntek reggel érkezik az olimpiai válogatott

A magyar olimpiai válogatott Albrecht Miklós vezető edző és Kránitz István edző irányításával Sirokon készül fel a győri tornára. A csapatban helyet kapott Pelikán László, a Rába ETO tehetséges átlövője is.

— *Kikből áll a Győrött pályára lépő csapat?* — kérdeztük Abrecht Miklós vezető edzőtől.

— A Sirokon készülő játékosokon kívül (lásd felvételünket!) valószínű helyet kap a csapatban Bartalos (Videoton) és Sándor (TF) is. Horváth ugyanis kisebb sérüléssel bajlódik, ezért játéka bizonytalan. Pócsi Attila pedig más irányú elfoglaltsága miatt nem tud részt venni a tornán. A Honvéd játékosait szintén nem vehetem figyelembe, mert ők ebben az időpontban a Szovjetunióban szerepelnek. Marosi lábát gipszbe tették, egy ideig az ő játékára sem számíthatok.

— *Mit vár a csapattól?*

— Ebben az összeállításban először lép a nyilvánosság elé ez a csapat. Éppen ezért az összeszokottság hiánya bizonyára érződni fog a játékukon. Akarásban azonban nem lesz hiány, és jó szereplést remélek. Ez a rangos torna kitűnő alkalom arra, hogy néhány fiatal játékost kipróbálhassak, ami a további feladatok megoldása céljából lényeges szempont. Tapasztalataim szerint ugyanis a fiatalok sokkal nehezebben szokják meg a nemzetközi mérkőzések légkörét, mint azt, hogy nagyobb tudású ellenfelekkel találkoznak. Ez az a bizony sokat emlegetett rutinkérdés.

— *Kiket tart a legerősebb ellenfeleknek?*

— A résztvevő csapatok neve alapján nem tudom, hogy milyen játékerőt képviselnek. Mindenesetre a szlovák válogatott ígérkezik a legerősebb ellenfelünknek.

K. J.

Jobbról balra: Albrecht Miklós vezető edző, Kránitz István edző, Horváth József (26-szoros nagyválogatott), Vass Sándor (42), Kaló Sándor (65), Szlatényi Béla (6), Tobak László (—), Simó Lajos (68), Pelikán László (—), Stiller János (19), Klein József (74), Harka László (19), Szabó István (17), Forgács Ferenc (—), Hunyadkürti János (10). (Fotó: Csető)

Értékes tiszteletdíjak

A torna győztese egy évig védője a kupának. Az első három helyezett csapat tagjai emlékplakettet, a többiek emlékérmet kapnak.

Újdonság a kiemelkedő teljesítményekért adott tiszteletdíj. A legsportszerűbb csapat az Április 4. Gépgyár tiszteletdíját: Antal Károly „Vadász" című bronzszobrát nyeri el. A legtöbb gólt dobó játékos részére az OTP Győr-Sopron megyei Igazgatósága ajánlott fel tiszteletdíjat: Szabó Erzsébet iparművész üvegvázáját. A legjobb mezőnyjátékos a MESZÖV tiszteletdíját kapja: Tevan Margit ötvösművész díszdobozát. A Képcsarnok Vállalat a legjobb kapus számára ajándékozott tiszteletdíját: Dióssy Antal „Parkban" című akvarelljét.

Antal Károly

KISALFÖLD
1969 JUL 24
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NYITÁNY A SZEGEDI SZABADTÉRIN — Kettős premierrel nyitotta kapuit Szeged a 11. alkalommal megrendezett ünnepi játékok alkalmával. Szombat este Kodály Háry János című daljátékát mutatták be, vasárnap a kijevi Sevcsenko Opera és Balettszínház 120 tagú balettegyüttese Szegeden először vitte színre Aszafjev Bahcsiszeráji szökőkút című tánckölteményét. (Képünkön az utóbbiból látunk jelenetet.) (Enyedi Z. felv.)

Takarékos járás

Az áruválaszték bővülése és az OTP-nek a frissesége játszott közre abban, hogy a kapuvári járásban 1969 első félévében ötszázan kértek árukölcsönt, a többség háztartási gépek beszerzésére. Az egy kölcsönt kérőre jutó összeg 5600 forint, nagyon tekintélyes összeg, összesen 2 800 000 forint árukölcsönt vett igénybe a lakosság a pénzügyi intézménytől.

— Számítottak rá? — kérdezem *Hegyi Lászlótól*, az OTP kapuvári járási központjának vezetőjétől.

— Igen is, meg nem is. Biztatott bennünket, hogy már tavaly 420-an kértek árukölcsönt 2 200 000 forint értékben.

— *Az új mechanizmus bevezetése időszakában akadoztak az építési kölcsönök. „Várjuk ki a végét" — gondolták az emberek. Történt-e a bizalom alakulásában jelentős változás?*

— Ha a számokat nézem, csak egyötödével növekedett az építési kölcsönért hozzánk fordulók száma. Tavaly százhuszonketten, az idén százötvenen kértek kölcsönt...

— *Tud mondani valamit, amiről még nem hallottak az ügyfelek?*

— Most nincsen hitelkorlátozás. Mindenkinek az igényét ki tudjuk elégíteni. Faluközpontnak minősített községekbe akár 60 000 forint kölcsönt is tudunk adni.

Következő kérdésemhez egy épp az ottlétemkor belátogató érdeklődő segített. A neki adott választ készséggel továbbítom, annál inkább, mivel a vízvezetékes lakás, a fürdőszoba ma már falun is nélkülözhetetlen. Tehát: az OTP új szolgáltatása a közművesítésre, a lakás korszerűsítésére nyújtott hitel. A kérés indokolásába a központi fűtés beszerelése is beletartozik.

— *S mennyi hitelt kaphatnak az ilyen céllal az OTP-hez fordulók?*

— Ötévi időtartamra maximálisan harmincezer forint hitelt. Kapuváron ez éppen most nagyon időszerű, hiszen a vízvezeték, a szennyvízlevezetés a járási központ mai legégetőbb problémája.

A falu gazdasági életének fellendülése, minden eddiginél magasabb életszínvonala a távoli célokra összpontosított takarékosságban is lemérhető. Tavaly 11 068 000 forint, az idén az első félévben 13 200 000 forint volt a megelőző év hasonló időszakához mért betétnövekedés. Jelenleg 130 millió forint a járás lakosságának [illegible]

Emberszőnyeg a Balaton körül

Ezek az első igazán nyári napok, amikor nem dideregtetnek felhők, nem jelez hirtelen lehűlést a meteorológia. Úgy látszik, az előrejelzést nemcsak nálunk, hanem külföldön is figyelik, mert már a hét végén hosszú kocsioszlopok törtettek a Balaton felé vivő utakon, csehszlovákok, osztrákok és NSZK-beliek mellett sok volt a Jugoszláviából érkezett vendég.

A sok zöld szín és a sátrak tarka erdeje fölött üdén röpködtek a zászlók, tíz ország lobogóit számoltuk össze vasárnap az északi part kempingjeiben.

Nem panaszkodhattak a hajósok sem. Ezen a napon mindegyik járatra kifüggesztheték [illegible]

1969 JUN 24

1021 Antal Károly
A-25-135

KISALFÖLD

Kisalföld Kupa

Együtt a rangos mezőny

Öt héttel az V. győri nemzetközi kézilabdatorna megnyitása előtt valamennyi nevezés beérkezett. Lengyelországot Varsó területi válogatottja képviseli, Jugoszlávia kézilabdasportját az istriai félszigeten lévő Piran város csapata reprezentálja, Szlovákiát Bratislava válogatottja, Romániát Brassó válogatott csapata, a magyar színeket az olimpiai válogatott és a kupavédő Győr válogatott.

Az NB I. küzdelmeinek befejezése után Győr válogatottait *Látó Kálmán* edző készíti fel a tornára. A csapat most is három egyesület játékosaira épül. Kapusok: *Timár Béla* (Textil), *Molnár Zsolt* (ETO), *Tóth Sándor* (Magasépítők). Mezőnyjátékosok: az ETO-ból *Harsányi Attila, Cséka Lajos, Visi Károly* és *Perjés András;* a Textilből *Gyürü Ferenc, Holy Zoltán, Kaszás György, Szentgáti Péter* és *Kristofóri András;* Magasépítőkből *Végh Gusztáv, Fenyő Kálmán* és *Fülöp Ferenc.*

A tornák történetében az idei lesz a legreprezentatívabb. Újdonság, hogy bérletet lehet váltani. Érdemes ezt tenni nemcsak azért, mert 15 mérkőzést láthat a tulajdonos kedvezményes áron, hanem az egyéb előnyök miatt is. (Aki naponta vásárol ülőhelyet, az 25 forintot fizet, állóhelyért 15 forintot, a diák-, katona- és nyugdíjasjegyért alkalmanként 8 forintot kell kiadni, ezzel szemben három játéknapra a bérlet ülőhelyért 50, állóhelyért 30, diák-, katona-, nyugdíjasjegy 15 forint.) A torna megnyitásának napján, július 25-én a Biztosítási és Önsegélyező Csoport tagjai a bérleteket kedvezményes áron vásárolhatják meg a torna színhelyén, az ETO kézilabdapályáján. A bérletek árusítása megkezdődött, az érdeklődők az MTS Győr, Batthyány téri székházában juthatnak hozzá.

Nemcsak a kedvezményes ár miatt érdemes bérletet venni. Valamennyi versenynapon — a mérkőzések szünetében — a bérletesek tárgynyeremény-tombolán vesznek részt. Külön jutalomsorsolásban vehetnek részt azok a bérletesek, akik összeállítják — az erre a célra felhasználható szelvényrészen — a torna válogatott csapatát, s ez megegyezik a szakvezetők által készített összeállítással.

Újdonság a *Kisalföld Kupa* nemzetközi kézilabdatornán az is, hogy a legjobb egyéni teljesítményekért tiszteletdíjat nyerhetnek a sportolók. A legsportszerűbb csapat az Április 4. Gépgyár tiszteletdíját, *Antal Károly: Vadász* című bronzszobrát nyeri el. A legtöbb gólt dobó játékos számára az OTP Győr-Sopron megyei Igazgatósága ajánlott fel tiszteletdíjat, *Szabó Erzsébet* iparművész üvegvázáját. A legjobb mezőnyjátékos a MESZÖV tiszteletdíját kap-

KISALFÖLD
Győr
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Győri nyár

Híréhez méltóan

Ha már annyi pénzt áldoztak a „győri nyár" rendezvényeire, illő lett volna olyan apróságokat is elvégezni, mint a közönség tájékoztatása, mozgósítása. Transzparensek, falragaszok és a műsorfüzet időpontjai között ugyanis néha nagyon nehéz eligazodni, mert nem sorrendben kerültek a programba, a rossz idő előfordulására pedig alig-alig gondoltak a „győri nyár" műsorfelelősei. Bizonyára ezért hallgatta csupán hatvan (!) zenerajongó a Győri Leánykar műsor szerint a múzeum szabadtéri színpadára hirdetett s a zuhogó eső miatt végül is a Szakszervezetek Rába művelődési Központja nagytermében sorra került hangversenyét.

Még egy zavaró esemény akadt. Komlós Katalin utolsó pillanatban történt lemondása miatt Bartók „Falun" című muvet ... rélni *Kodály „Négy ... madrigál"*-jával. Egy próba még a Győri Leánykarnak is kevés az egy év távlatából történt felújításhoz, s hogy ennek ellenére néhány apró intonálási zavar és szólambizonytalanság mutatkozott csupán, abban a kórusnak éppen akkora az érdeme, mint e szükségből származott gátlásokat biztos kézzel elhárító karnagyának.

Lassus tíz motettája (a Magnum Opus Musicum gyűjteménynek tíz remek darabja) nyitotta a műsort. Örömmel hallottuk, hiszen a leánykar ezekben a napokban énekli hanglemezre ezt a műsorszámát. Kodály madrigáljai szerkezetileg is szerencsésen illeszkedtek a motetták kiváltotta hatáshoz; Szabó Miklós Liszt-díjas karnagy vezénylésében az évszázadokat átfogó, a kórusmű- ... lő- ... ng- súlyozasa ... asló érték.

A hangverseny fénypontját *Kocsár* a műsor második részében sorra került *„Évszakok zenéje"* című sorozata adta. A szó valós értelmében modern zene, a szerző Áprily Lajos verseire építette susogó, ujjongó, a természet szépségét hirdető hangjegysorait. A hangszínek, formálások szinte csak a versek értelmezésére valók, mintha arról adnának számot, hogyan született meg, születhetett meg az emberiség ősi korában a költészetből a zene. Ezt a hangulatot értelmezte-muzsikálta el az improvizációs frisseséggel szóló énekkar a *Megcsordul az eresz, Most már örül szívem, Vihar, Kánikula, Ősz előtt, Ragyogó hervadás, Süvöltő és Téli köd* részletekben, emlékezetes élménnyé avatva az estet.

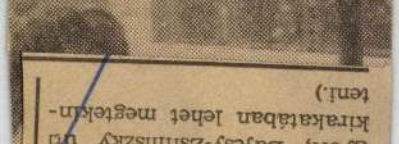

ja, *Tevan Margit* ötvösművész díszdobozát. A Képcsarnok Vállalat a legjobb kapus számára ajándékozott tiszteletdíja *Diössy Antal*: Parkban című akravellje. (A tiszteletdíjakat a Képcsarnok Vállalat győri, Bajcsy-Zsilinszky úti kirakatában lehet megtekinteni.)

Országjáró
»FIGYELŐ«
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299-632.
Lap: Országjáró (BP.)
1944 ÁPR. 7.
Megjelent:

A főváros Madonna-szobrot állít a városmajori templom mellé

Az új városmajori plébánia templom tudvalevően súlyosan megrongálódott az emlékezetes orosz bombatámadás következtében, de a főváros és a hívők áldozatkészsége rövid egy esztendő alatt helyreállította Istennek ezt a kedves, bájos hajlékát, Aba-Novák Vilmos egyik tehetséges tanítványa átfestette az elhunyt nagynevű mester megrongálódott freskóit, Pátzay Pál képeit is restaurálták, teljesen újjáépítették a főoltárt és a két mellékoltárt, átfestették az egész templomot, csupán Árkayné Sztehló Lili remekbe készült festett üvegablakai hiányoznak. A templom külső burkolásának javításával rövidesen szintén elkészülnek.

Az egyik orosz bomba súlyos tölcsért vágott a templom közelébe na földbe. A főváros elhatározta, hogy a nyár folyamán pontosan ezen a helyen új Madonna-szobrot állít fel. A szobor elkészítésével egyik ismertnevű művészünket, Antal Károly szobrászt bízta meg, aki már elő is készült munkájával és a közeli hónapokban sor kerül a szobor felállítására és felavatására.

Antal Károly

lezve (Bezeichnet): Bruck Miksa.

solat (Kopie).
ADONISHOZ (Studie für einen toten Adonis). Lent idegen
d): „Cagnacci — A. Collaert."
ichnung). 16×21 cm.

-1885).
(Bildnis eines vornehmen Mannes). Jelezve (Bezeichnet):

08—1866).
Bildnis einer jungen Dame). Jelezve (Bezeichnet) August

08—1866).
Jelezve (Bezeichnet): Petit souvenir de votre tout devoué

×25 cm. Ovális.

bach). Jelezve (Bezeichnet): George Carée.

miniszteri osztályfőnök
alatt. 1938-ban azután a
jelentőségnek megfelelően,
az idegenforgalom a harm

BJ NOV 17
A-25-138
610

HAJDU BÉLA:

NÉHÁNY GONDOLAT
a III. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállításról

IV.

A harmadéve megszokott siker ellenére művészeinknek az ilyen vidéki országos tárlat nem szolgáltathat alapot az elbizakodottságra. Jól tudjuk ugyanis, hogy a helybeliek ilyen esetben olyan helyzeti előnyöket élveznek, — kivéve az országos sajtó támogatását — mint teszem azt a fővárosiak a pesti országos kiállításokon, a hódmezővásárhelyiek az ottani »országos tárlatokon«, amelyeken a miskolci művészekről ritkán esik szó. Amellett magunk is úgy érezzük, hogyha a helybeliek szereplését kiemeljük, részrehajlók vagyunk. Mert ha a legismertebb nagy mesterek s általában valamennyi kiállító szereplését még az egyenlőtlen körülmények között is arányosan tesszük mérlegre, sok tehetséges, törekvő borsodi művész elhalványodnék a mérközésben.

Ez az egyik legfontosabb probléma, amit a vidéki országos kiállítások rendszere és a megyei kiállítások megszüntetése felvet. Szerintem ez a rendszer magában is a kulturális decentralizációnak, az önálló táji kulturális központok kiépítésének sorrendi fonákja. Előbb ki kell alakulni a maguk lábán járó új Szolnokoknak, Nagybányáknak, Szentendréknek, vagy hogy külföldi példákkal éljünk, az új Drezdáknak, Münchéneknek, Barbizonoknak, hogy a vidéki gócpontok művészei ne mint vidékiek, egy központi vezérkar szellemi felsőbbrendűségének alárendelt, kisebbségi érzésekkel terhelt, vállveregetett művészek induljanak harcba a magyar képzőművészet dicsőséges haladó hagyományainak továbbfejlesztéséért, hanem valóban egyenlő értékű fegyverekkel rendelkező harcosokként.

Tagadom ugyan a művészet — és az irodalom — nyájszerű fejlődésének bármilyen elméletét, de vallom, hogy néhány vezető elmét tud olyan művészeti közszellemet teremteni, ami a tehetséges emberek zömét magával ragadja, magasabb szintre tudja emelni.

*

Nem beszéltünk még arról, amiről legalább lényegileg szólnunk kell.

Egyik az, hogy a harsogó színpompa sok csendéletben és más művekben mutatkozó, szinte versengő tultengése, ami még megdicsért művekben is kísért, a giccs felé terelő veszedelmet, az olcsó hatásvadászat veszedelmét rejti magában.

A másik az, hogy a szobrászati művek az életvalóság sokkal gazdagabb eszmevilágát hordozzák, mint a pikturális termékek. Szobrászaink a kifejezés formai kötöttsége ellenére rugalmasabban fejezik ki a ma érintéseit, mint festőink, akiknek pedig ebből a szempontból sokkal könnyebb a dolguk, hivatásuk. Igazolására minden szobormű külön méltatást érdemelne. Csak utalok Antal Károly Jéghokizójára, Cserenyei István Bokszolójára, Grantner Jenő Súlylökőjére, Ispánki József Lovasszobrára, Medgyessy Ferenc közismert Táncosnőjére, Madarassy Walter Mozart-érmére, — hol ad hangot pikturánk a sport, a táncművészet, a színművészet, a kulturális élet, a tudomány, az élet ezernyi színes, sokatmondó jelenségeinek, az ember ezerszínű életérzéseinek?... Az akadémikus szokványok, a tudott dolgok ismételgetése, a művészet tekintélyi alapja, a visszavisszatérő formalista elméleti szentenciák és a zsonglőrök alkalmazkodóképessége — úgy érzem — kicsit börtönfalává váltak a képzőművészetnek.

Friss levegő kell! A művészet többi ágával és a társadalmi haladással lépést tartó képzőművészet friss levegője.

A korszerű műbírálat és művészeink java nem érthet egyet azzal, hogy a képzőművészet valamilyen ósdi vagy »modernizált« formai normák szabályozta belső ügye a művészeknek, és a tömegek kötelessége az előle rejtett belső vitás kérdések szintjére emelkedni, s azokkal együttvajudni.

A vajudás valójában a művészek belső ügye, de a nem tudni mivé fejlődő embriók alakzatai kevésbé érdeklik a közönséget. Ha valamelyes érdektelenség mutatkozik a kiállítás iránt, okául elsősorban ezt a körülményt kell betudni.

*

A III. miskolci Országos Kiállításnak végső tanulsága, hogy meg kell ujhodnia egészében és lényegében képzőművészetünknek. Bármennyire tiszteljük, becsüljük a tegnapok úttörőit, — új, tagbaszakadt, erős úttörőket szeretnénk látni a porondon, akik a tegnapok korlátait áttörve érzékeltetik, hogy új világot építünk. Ha leméri minden művész a korszellemhez való viszonyát, belső formalista vívódásainak időszerűtlenségét, akkor rádöbbennek sokan, hogy becsületes szándékaik ellenére többé-kevésbé a tegnapi emberek szemléletét hordozzák magukban.

Márpedig a művész szellemi felsőrendűsége a képzőművészetben is olyan elengedhetetlen követelmény, mint az irodalomban, a kultúra bármilyen területén. Csak a fejlett szemléletű, tisztaszívű harcosok hangolhatják a korhoz a képzőművészetet.

*

A kiállítás felveti azt a kérdést, mi a követendő út, mit kell tennünk, hogy Miskolc és Borsod megye művészei összeforrjanak a közönséggel és Miskolc valóban erős képzőművészeti gócponttá alakuljon ki. Igen jó és hasznos dolog az, hogy itt országos kiállításokat is rendezünk, mert az ilyen alkalmak lehetővé teszik, hogy közönségünk meglássa művészeink helyét az egyetemes magyar művészetben, ezzel szélesítse ítélőképességét, képzőművészeti látókörét. Az ilyen kiállítás magasabb művészeti célok elérésére sarkallja művészeinket is.

De ha a miskolci képzőművészeti kultúra mindinkább ilyen országos keretű kiállításokra szorítkozik, ez azzal a hátránnyal jár, — éppen a borsodi művészekre nézve, — hogy mindig csak nyomokban mutathatják meg magukat a hozzájuk legközelebb álló közönségnek, amely így mélyebben nem ismerkedhetik meg velük. Nevüket gyakran hallja, de műveikkel ritkán találkozik. A művész így eltávolodik a közönségtől. Ezt az eltávolodást nem hozhatják be a közületi megbízások, és az ilyen ritka alkalmakon elért esetleges erkölcsi és anyagi sikerek. A művésznek élénkebb közönségvisszhangra van szüksége, hogy lelkesebben töltse be hivatását és fejlődjék. Nem elegendő a szakmabeliek értékelése. Az értékeléshez a közönségnek is fejlődnie kell, amire a képzőművészeti események ritka volta nem ad módot.

Azt hiszem mindenki egyetért tehát azzal, hogy folyamatosabb és lüktetőbb képzőművészeti életet kell teremteni Miskolcon. Kiállításnak kiállítást kell követnie, és el kell érni azt is, hogy necsak a közületek, hanem magánosok is vásárolják művészeink alkotásait.

És még valamit. Ne spekulatív célok vezessék a művészt alkotó munkájában, — ahogy azt gyakran tapasztaljuk, — hanem a belső intuició, mondanivalójának kirobbanó őszintesége.

Végül szükséges az, hogy a borsodi művészek csoportja nagyobb függetlenséggel, önállósággal intézze a miskolci képzőművészeti kultúra és a maga ügyeit, megtanuljon a maga lábán járni, és ne legyen függvénye egy nehézkes központi bürokratikus szervezet tulzott gyámkodásának.

Fényes út áll a borsodi művészek előtt, de ezt a fényes utat maguknak és elsősorban a maguk erejével kell járhatóvá tenniük.

(Vége)

MAGYAR HIRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-892

tek feleltek a vizsgán. A jelentkezők nevei egymásután kerültek a névsorba. Rövid idő alatt 21-en voltak. Mindegyszálig a párt régi, kipróbált

Sajnos, vannak olyanok is, akik nem... kaphatnak az édesanya betegsége miatt anyatejet. Az ő segítségükre siet az anyatejgyűjtő állomás.

tói az anyatejgyűjtő állomásnak, nagyobb összegű pénzjutalomban részesülnek.

URBÁN NAGY ROZÁLIA:

JÁROM MOSZKVÁT

Az egyik nap azt mondja nekem a magyar követség kultúrattaséja, — Fehér János — jöjjön velem a kievi állomásra, most érkeznek a Lihacsov autógyár komszomolistái Magyarországról. Érdekes lenne meghallgatni a véleményüket az ottani fogadtatásról, benyomásaikról...

Magam is nagyon kíváncsi voltam, úgy, hogy nem kellett nagy biztatás. Elindultunk az állomásra.

Utközben arról beszélgettünk, hogy mostanában egyre többen utaznak, csoportosan, egyénileg hozzánk és egyre többen utaznak tőlünk is idegen országokba. Néhány évvel ezelőtt kinevették, ha világ-beutazó tervéről mesélt valaki, ábrándozónak csúfolták, — kivihetetlen tervnek. Nem beszélve arról, hogy vicclapjaink tele voltak a bolygóközi utazással, de manapság már csak azt kérdezik a világutazásról beszélőktől: Mivel? — Repülővel? — Nem lesz az egy kicsit drága? — esetleg még azt is hozzáteszik: — aztán majd írj!

Ez érdekes dolog, de egyre inkább igazság lesz, hiszen naponta ezrek érkeznek és indulnak a világ mind a négy tája felé.

A vorosilovi vasmunkás, a leningrádi telefonista és az aszetinhegyi pásztor szabadon nyaralhat Dél-Itáliában, gyönyörködhet a Szajnában és köhöghet a londoni ködtől — mindössze egy beutaló szükséges hozzá. A szovjet IBUSZ oda szállít, ahová kívánják. Nem állítom, hogy ezalatt a pár év alatt már mindenki megjárta Európát túristacipőben, de hogy ezeknek egyre nő a számuk, — ez tény.

Ott hagytam abba, hogy mentünk az állomásra.

A csarnokban tarkamintás selyemkendők és sötét férfikalapok vegyülnek, malomkeréknagyságú virágcsokrokkal. Pedig november elején már elég nehéz virágot szerezni Moszkvában.

A várakozók türelmetlenül járkálnak. Meg is kérdezem: Csak nem késik a vonat?

Szinte ellenségesen mér végig az egyik vasutas:

— Igaz, hogy idegen, de azért tudhatná, hogy nálunk a vonatok már harmincnyolc évvel ezelőtt sem késtek.

Tudhatnám! Igaza van. Az egyik újságban nemrégen jelent meg egy fölháborodott gyárimunkás levele X. Y. angol íróhoz, aki otthon, Londonban azt állította, hogy a Szovjetunióban késnek a vonatok.

...— ezrével tudnék felhozni ellenkező példát — írja a cikk írója —, de inkább csak azt mondom, hogy a mélyentisztelt író úr nem győződött meg sajátmaga a nálunk meglévő pontosságról...

Be is futott a vonat. Ismerem ezt az örömöt, a pályaudvar örömét, ami az egyik legszebb öröm a világon: a viszontlátás öröme.

Deniszov elvtárs, a harmincegynéhány tagú komszomolcsoport vezetője, még engem is majdnem megölel. Mikor megtudja, ki vagyok, kézenfogva vezet a többiek elé.

— Majd ők válaszolnak. Magam sem tudnék mást mondani.

S ők válaszoltak. Nevetve, énekelve fogtak körül. Magyarul énekeltek, hogy „Átalmennék én a Tiszán ladikon" —, meg közbekiabáltak: Éljen a magyar—szovjet barátság!

Aztán egy kicsit elcsöndesedtek és az egyik lányka így szólt:

— Tudja, örömmel mentünk, de egy kicsit féltünk is... annyi mindent hallottunk. Még azt is mondták: — nem lehet tudni, hogy fogadnak majd...? De mondhatom, életem eddig legfelejthetetlenebb napjait töltöttem maguknál. Voltunk Budapesten — micsoda szép város! — voltunk a Balatonon, Badacsonyban és nem utolsósorban vendéglátó házigazdáinknál, Csepelen. Mondja el nekik mindannyiunk nevében, hogy köszönjük a szíves fogadtatást, kalauzolást és külön köszönjük a felénkirányuló szeretetet, aminek az alapja a legteljesebbfokú barátság és egyenjogúság. Kiderült, hogy a közös cél az embereket igenis, nagyon közel tudja egymáshoz hozni, annak ellenére, hogy száz, meg ezer kilométerek választják el őket fizikailag. Mert beszélgettünk fiatalokkal és kiderült, hogy ők is azt akarják, amit mi, azért dolgoznak ugyanúgy, mint mi és azért élnek ugyanúgy, mint mi. Minden egyes ilyen találkozás elmélyíti a mi barátságunkat, a testvériséget köztünk. Azért is javasolnánk, hogy minél több ilyen társas-látogatást szervezzünk és mi itt Moszkvában ugyanolyan szeretettel fogadnánk a becsületes, néphű fiatalokat, mint minket fogadtak maguknál.

Ezt mondta Tánja. De ezt érzem én is. Minél többet ismerünk meg a szovjet emberek életéből, minden cirkalmazás és túlzás nélkül, a nép valódi, küzdelmes és sokszor igen nehéz életéből — amely viszont boldogabb jövőt eredményez —, annál egyszerűbben fogjuk majd meg egymás kezét. Annál büszkébben valljuk majd magunkat örök barátoknak.

Nagyon sok élményem volt Moszkvában. Nagyon sokat akartam írni ezekről, s az volt a célom, hogy egy kicsit közelebbről megismerjük az ő életüket... és tanuljunk tőlük. Mert van mit tanulnunk. Harcosságot, egyszerűséget, bátorságot és szerénységet, s nem utolsósorban emberséget, amiről éppen azért, mert emberek vagyunk, nagyon sokszor elfelejtkezünk.

= Vége =

nyek között éltek, dolgoztak grófi, vagy papi uradalmakban a cselédek és summások. Én is tudom. Nem

az Ön brigádja, elvtárs, a földben hagyott. Hogy hány mázsát? Lehet, csak tizet, de az is lehet, hogy százat. Ezt senki nem tudja pontosan. De, hogy maguk hanyag munkát végeztek, az holtbiztos. Becsapták saját magukat és becsaptak mindnyájunkat.

Erről van szó, brigádvezető elvtárs. És tudja, milyen jogon írtam ezt a levelet? Azon a jogon, hogy ebben az országban a hibákat valamennyiünknek kötelessége észrevenni. Nemcsak joga, de kötelessége! S mert nincs joga senkinek lopni a gyárat, gyártani a selejtet, földben hagyni a termést...! Aki ezt teszi, aki ilyen ember, az hanyag, felelőtlen ember. De az a vezető sem különb, aki mindezt, valami elvtelen liberalizmusból, elnézi!

Ezt akartam megírni, brigádvezető elvtárs.

Üdvözlettel:
SZEKERES PÉTER

I. kerületi tanácstagok fogadóórái

November 17-én: Tóth András Avasalja 13. sz. 10—12 óráig. Azari József Gyimesi u. 2. 10—12 óráig. Juhász József, Fövényszer u. 47. sz. 14—15 óráig, Hulvei András Major u. 2. sz. (Gazdakör) 15—16 óráig.

November 20-án: Fenyő Márton Széchenyi u. 26. sz. Ker. Pü. Dolg. Szaksz. 16—17 óráig. Simon János Somogyi B. u. 6. sz. 17—19 óráig. dr. Stingly Zsigmondné Major u. 24. sz. 15 órától.

November 21-én: Szalóki Mihályné Vörösmarty u. 57. sz. 17—19 óráig.

November 22-én: Tóth Sándor Beloiannisz u. 18. sz. (Dózsa pártsz.) 17—20 óráig. Takács Béláné Magdolna u. 4. sz. 16—18 óráig.

November 23-án: Szücs Andor Beloiannisz u. 30. sz. 15—16 óráig. Hontl András Sánc u. 15. sz. (Állatforg. Váll.) 17 órától.

November 24-én: Lehóczki Józsefné József Attila u. ált. isk. 18—20 óráig.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR VASUTAS
JAN 16.

Antal Károly
A-25-139

— **A Közlekedéstudományi Egyesület miskolci szervezetének kezdeményezésére** Miskolcon, a Tiszai pályaudvar felvételi épülete előtti téren, szobrot állítanak Kandó Kálmánnak, a vasút villamosítás világhírű magyar úttörőjének. A szobor elkészítésével Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművészt bízták meg.

Nyíregyháza közötti villamosított vonalon végezzük.

Mi is a munka menetrend-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-607

1966 DEC. 16.

Antal Károly

NÉPSZABADSÁG

A-25-140

Miskolcon szobrot emelnek Kandó Kálmánnak

A Közlekedéstudományi Egyesület miskolci szervezetének kezdeményezésére a MÁV miskolci igazgatósága szobrot emeltet Kandó Kálmánnak, a vasútvillamosítás világhírű magyar úttörőjének.

A szobrot Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész készíti el, s azt a tervek szerint jövőre állítják fel Miskolcon, a Tiszai pályaudvar melletti MÁV-munkásszálló előtt kialakítandó téren.

Bajor Gizi. — 19.50: Hírek. — 19.55: Esti mese. — 20.05: Költészet. Vihar Béla: Egy katona megy a hóban (ismétlés). — 20.30: Vivaldi: Ballo Con-

19.0
pés
21.1
(Fe

A FENYŐZÉS A LEGSZEBB, LEGTAR
TÉLI DISZE A SÍROKNAK!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK-MAGYAR-
ORSZÁG
1957 MÁJ 31

Antal Károly
1021 A-25-141

Kandó Kálmán szobrot kap Miskolc

Antal Károly szobrászművész másfélszeres életnagyságban mintázza meg Kandó Kálmán szobrát a Százados úti művésztelepen. A kőbe faragott alakot Miskolcon, a Tiszai pályaudvar előtt állítják fel.

Gyorslista a lottó jutalomso

Az 1967. május 29-én megtartott 18. heti lottó jutalomsorsolá-son az alábbi számo-kat húzták ki.

003 573 éléskamra ut.
004 065 óra- és ezüstáru ut.
006 056 lak-tex.
008 110 ruházati cikk
013 923 utalvány
014 226 hűtőgép
014 749 varrógép
018 090 hűtőgép
021 610 háztart. g.
024 129 ruházati cikk
030 579 lak-tex.
035 018 ki mit vál.
037 138 ki mit vál.
038 517 méteráru
046 775 OFOTERT ut.
046 911 robogó
050 240 lak-tex.
052 720 óra- és ezüstáru ut.
056 529 éléskamra ut.
074 704 utalvány
075 813 méteráru
090 173 rádió
094 220 utalvány
095 849 háztart. g.
098 852 háztart. g.
106 798 hűtőgép
116 701 zenegép
123 946 óra
133 546 lak-tex.
138 264 ki mit vál.
139 154 utalvány
139 700 tv
142 856 utalvány
145 033 magnó
157 200 utalvány
160 237 óra
167 196 ki mit vál.
171 427 hűtőgép
176 477 ki mit vál.
204 738 óra
227 141 óra- és ezüstáru ut.
236 668 ki mit vál.
238 366 utalvány
256 685 ki mit vál.
258 587 méteráru
265 545 méteráru
267 089 rádió
285 569 éléskamra ut.
300 125 éléskamra ut.
300 348 éléskamra ut.
304 953 óra
307 700 utalvány
308 203 zenegép
313 874 óra

1 140 557 házt. g.
1 142 000 ruházati cikk
1 153 401 óra
1 161 180 magnó
1 167 447 ki mit vál.
1 170 641 éléskamra ut.
1 184 255 bútor ut.
1 192 081 éléskamra ut.
1 198 583 méteráru
1 209 127 utalvány
1 216 280 varrógép
1 223 784 óra
1 229 873 rádió
1 242 470 hűtőgép
1 247 171 óra
1 252 986 éléskamra ut.
1 253 384 óra- és ezüstáru ut.
1 257 985 bútor ut.
1 259 239 rádió
1 267 027 éléskamra ut.
1 500 412 hűtőgép
1 512 340 óra
1 512 543 utalvány
1 525 158 rádió
1 537 033 utalvány
1 547 089 utalvány
1 558 958 lemezjátszó
1 561 603 éléskamra ut.
1 566 284 paplan
1 571 026 robogó
1 572 630 utalvány
1 601 798 varrógép
1 608 492 éléskamra ut.
1 613 913 óra- és ezüstáru ut.
1 621 678 tv
1 623 871 lak-tex.
1 637 146 ruházati cikk
1 637 531 éléskamra ut.
1 651 944 házt. g.
1 656 839 éléskamra ut.
1 657 746 bútor
1 658 060 rádió
1 665 058 ruházati cikk
1 668 213 óra
1 668 417 óra
1 675 993 méteráru
1 676 330 OFOTERT ut.
1 677 094 ki mit vál.
1 685 810 utalvány
1 700 860 utalvány
1 701 038 ruházati cikk
1 706 132 utalvány
1 710 246 ki mit vál.
1 728 354 zenegép
1 728 983 varrógép
1 730 020 filmgép
1 744 819 utalvány
1 744 821 utalvány
1 757 201 utalvány
1 758 743 paplan

2 688 625 tv
2 690 729 OFOTERT ut.
2 695 973 ruházati cikk
2 705 759 utalvány
2 705 808 utalvány
2 707 545 rádió
2 718 403 utalvány
2 723 491 ki mit vál.
2 724 615 házt. g.
2 725 419 ruházati cikk
2 725 688 éléskamra ut.
2 734 484 zenegépek
2 742 251 írógép
2 746 338 külf. utazás
2 768 311 utalvány
2 775 523 méteráru
2 787 329 óra
3 004 616 varrógép
3 007 125 házt. g.
3 020 745 házt. g.
3 023 591 rádió
3 028 493 magnó
3 045 251 ki mit vál.
3 053 815 rádió
3 059 514 ki mit vál.
3 068 223 óra
3 077 603 méteráru
3 078 523 méteráru
3 079 597 ki mit vál.
3 087 096 ruházati cikk
3 099 863 utalvány
3 101 114 éléskamra ut.
3 102 610 utalvány
3 102 646 éléskamra ut.
3 103 080 utalvány
3 108 654 varrógép
3 150 863 rádió
3 154 402 éléskamra ut.
3 185 718 bútor ut.
3 194 312 rádió
3 195 770 rádió
3 202 264 éléskamra ut.
3 202 628 írógép
3 204 789 rádió
3 205 259 ruházati cikk
3 205 368 ruházati cikk
3 210 881 írógép
3 214 403 utalvány
3 224 110 ruházati cikk
3 227 412 utalvány
3 230 213 utalvány
3 235 123 ki mit vál.
3 255 560 hűtőgép
3 260 830 írógép
3 276 588 utalvány
3 293 822 paplan
3 323 818 házt. g.
3 341 559 hűtőgép
3 352 765 házt. g.
3 353 923 OFOTERT ut.
3 357 901 rádió
3 380 703 óra

4 480 995 éléskamra ut.
4 501 329 utalvány
4 504 541 varrógép
4 505 734 OFOTERT ut.
4 523 571 óra- és ezüstáru ut.
4 563 505 utalvány
4 564 873 házt. g.
4 569 163 paplan
4 573 092 ruházati cikk
4 576 393 utalvány
4 580 087 rádió
4 593 686 hűtőgép
4 597 196 robogó
4 602 816 varrógép
4 620 803 OFOTERT ut.
4 622 493 rádió
4 624 837 éléskamra ut.
4 643 736 ki mit vál.
4 644 818 rádió
4 657 495 óra
4 659 343 ruházati cikk
4 684 258 utalvány
4 690 436 óra- és ezüstáru ut.
4 692 925 tv
4 698 612 zenegép
4 714 779 hűtőgép
4 720 828 bútor
4 720 829 ki mit vál.
4 738 329 utalvány
4 744 862 éléskamra ut.
4 753 542 éléskamra ut.
4 755 789 szelence készl.
4 761 572 ki mit vál.
4 768 816 éléskamra ut.
4 784 090 bútor
5 001 349 tv
5 021 421 éléskamra ut.
5 026 138 éléskamra ut.
5 029 970 lak-tex.
5 039 668 óra- és ezüstáru ut.
5 043 430 hűtőgép
5 044 254 rádió
5 058 215 hűtőgép
5 058 374 rádió
5 063 457 ruházati cikk
5 069 016 filmgép
5 105 650 utalvány
5 129 221 tv
5 135 709 zenegép
5 177 439 utalvány
5 191 977 lak-tex.
5 193 873 ruházati cikk
5 205 699 utalvány
5 207 910 éléskamra ut.
5 220 210 tv
5 259 348 hűtőgép
5 264 655 zenegép
5 271 306 ruházati cikk

6 108 4
6 117 9
6 125 1
6 128 0
6 133 4
6 135 1
6 136 9
6 144 6
6 156 9
6 159 0
6 167 3
6 168 1
6 170 4
6 175 2
6 307 0
6 311 0
6 322 4
6 324 6
6 342 6
6 360 9

6 363 29
6 369 46
6 372 05
6 377 80
6 390 71
6 410 30
6 417 01
6 434 05
6 450 52
6 452 76
6 462 98
6 473 72
6 476 05
6 476 48

6 489 163
6 525 870
6 527 058
6 531 369
6 540 018
6 543 004
6 546 590
6 552 083
6 552 456
6 552 829
6 555 111
6 575 847
6 596 117

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 AUG 14

Antal Károly

ESTI HÍRLAP

A-25-142

1021

Kandó Kálmán szobra.

Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész másfélszeres életnagyságú Kandó Kálmán-szobrát felállították a miskolci Tiszai pályaudvar mellett. A szobrot december 4-én leplezik le.

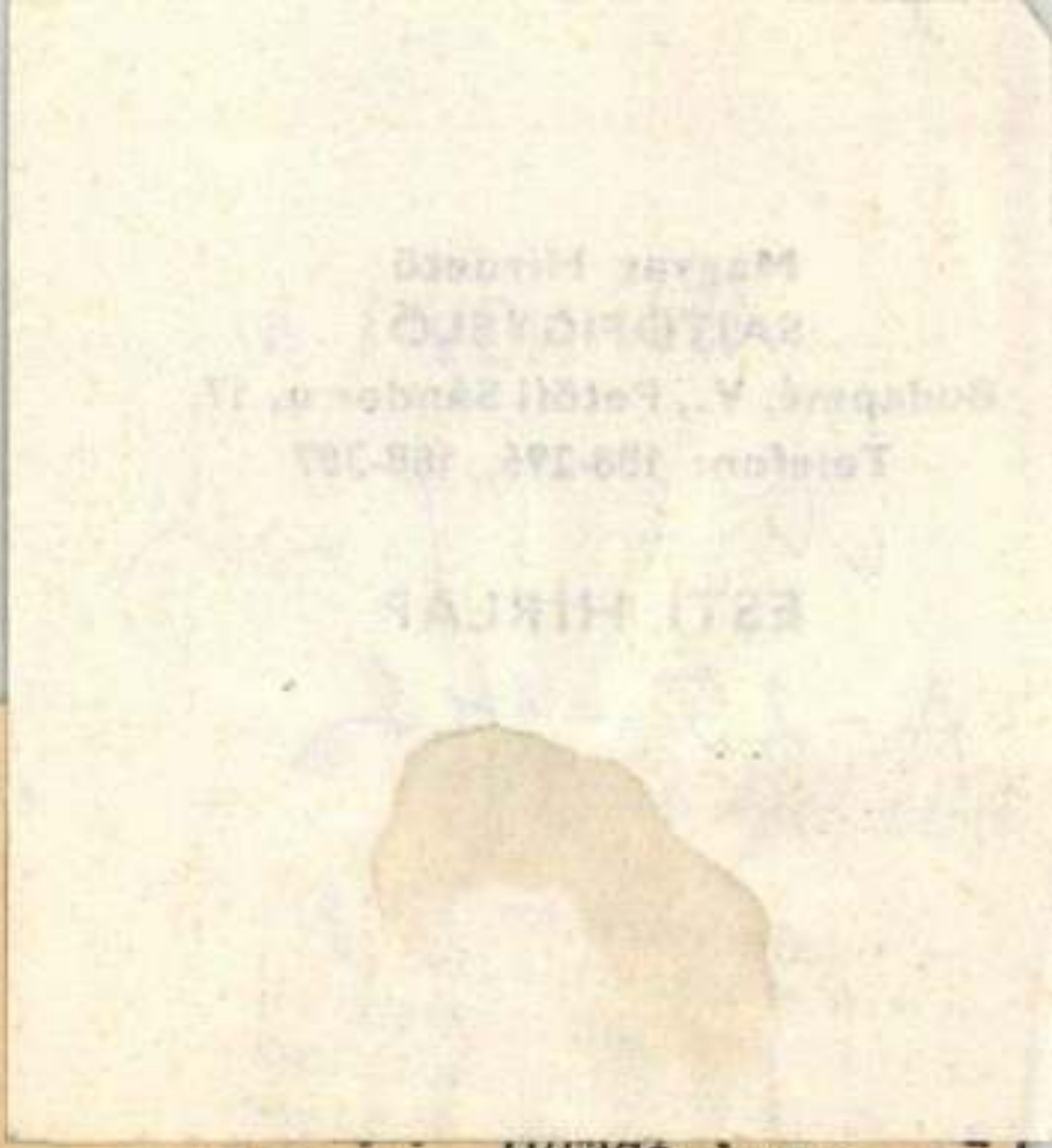

számát, megszokott mozdulattal lapozza fel — érdeklődési körének megfelelően — a fontosabb politikai megnyilatkozások, vagy a kultu-

A-25-143

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1967 NOV 15.

Antal Károly

— **Kandó Kálmán szobrát** — Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását — Miskole felszabadulásának évfordulóján, december 4-én leplezik le, a Tiszai pályaudvar mellett, a MÁV munkásszálló előtti téren. Ezen a napon adják át a forgalomnak a Miskolc—Budapest főközlekedési úton, Hejőcsaba határában létesített vasúti felüljárót is.

— **November 1-én eltűnt Némedi**

akarnak szét-, mint összeköltözni. Az albérlet sem megol-

A-25-144

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Antal Károly

1967 DEC 2

— **Kandó Kálmán szobrát** december 29-én délelőtt avatják fel a miskolci Tiszai pályaudvar melletti Zója téren. A szobrot Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotta.

1021

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1967 DEC 29.

1021

2

Szobor K

Ma, december 29-én avatja fel a Tiszai pályaudvar előtti téren dr. Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter Kandó Kálmánnak, a vasútvillamosítás világhírű magyar úttörőjének szobrát. A szobor leleplezésére abból az alkalomból került sor, hogy az ország nyugati és keleti kapuja, Hegyeshalom és Záhony között a vasútvillamosítási program során befejeződött egy 523 kilométer hosszú, transzverzális vasúti fővonal villamosítása.

A haraszti mészkőből készült szobrot a Közlekedéstudományi Egyesület miskolci szervezetének kezdeményezésére rendelték meg Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművésznél.

Antal Károly

A-25-145

Ma, december 29-én, pénteken délelőtt 10 órakor lesz Kandó Kálmán szobrának ünnepélyes avatása a Tiszai pályaudvar melletti Zója téren. A szobrot, amely Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása, a MÁV Miskolci Igazgatósága és a Közlekedéstudományi Egyesület miskolci szervezete képviselőinek jelenlétében leplezik le.

NÉPSZAVA

A-25-146

Felavatták a Nyíregyháza—Záhony villamosított vasútvonalat

A miniszterelnök köszöntötte a munkásokat

Pénteken ünnepélyesen üzembe helyezték a Nyíregyháza—Záhony villamosított vasútvonalat, és ezzel befejeződött a magyar vasút történetének egyik legfontosabb, nagy fordulópontot jelentő beruházása.

Az ünnepélyes átadás után az ország keleti és nyugati kapuja között most már végigfuthatnak a villamos vontatású szerelvények az 523 kilométeres vonalon.

A vasútépítők — 27 vállalat több mint 2000 munkása — teljesítették vállalásukat. Az utolsó szakasz építésére, a Nyíregyháza—Záhony közötti 65 kilométeres vonalra feszített programot állapították meg, de így is a tervezettnél 11 nappal előbb, december 19-én megkezdődött a próbaüzemeltetés. Bár a számok nem szemléltetik eléggé azt a munkát, amit a felsővezeték-építők, a pályamunkások végeztek, néhány adat mégis utal a feladat nagyságára: alig 12 hónap alatt 350 millió forint értékű munkát végeztek el, 2131 oszlopot állítottak fel, a kifeszített felső vezetékek hossza együttesen meghaladja a 160 000 métert.

Bár most felavatták az útvonalat, ez nem jelenti a munkák teljes befejezését. Valamennyi állomást korszerűsítik itt, és Nyíregyházától Fényeslitkéig megépítik a második vágányt, csaknem megduplázva itt a vasút teljesítményét: óránként 140 kilométeres sebességgel száguldhatnak rajta a vonatok.

Az ünnepélyes avatásra érkező vendégeket különvonat hozta Budapestről. Miskolcon megálltak, hogy a kormány elnökének jelenlétében felavassák Kandó Kálmánnak, a magyar vasútvillamosítás úttörőjének szobrát. Az avatón a megye vezetőin kívül megjelent Kandó Kálmán lánya és Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész, a szobor alkotója is. A vonat utasai innen Nyíregyházára, illetve a záhonyi ünnepségre utaztak.

A záhonyi gyűlésen, amelyet az állomás előtti téren rendeztek, Orosz Ferenc, a Szabolcs-Szatmár megyei pártbizottság első titkára üdvözölte a vendégeket: Fock Jenőt, az MSZMP Politikai Bizottságának tagját, a Minisztertanács elnökét, dr. Csanádi Györgyöt, közlekedés- és postaügyi minisztert, Kiss Árpádot, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökét, Szabó Antalt, a vasutasszakszervezet főtitkárát, F. J. Tyitovot, a Szovjetunió közlekedési miniszterhelyettesét és V. P. Ruszint, a Kárpáton-túli terület tanácsának elnökét.

villamosításában. A vasút vezetői pártunk politikájának megfelelően messzemenően gondoskodjanak azokról az emberekről, akik itt, Záhonyban dolgoznak, teljesítenek szolgálatot. Fontos feladatuk, hogy mindent megtegyenek jobb munkakörülményeik biztosítása, a szociális ellátás színvonalának növelése érdekében.

Felszólalt az ünnepségen V. Sz. Gavrilov és F. J. Tyitov is: méltatták a magyar vasút-korszerűsítés nagyszerű eredményeit és azt a tényt, hogy a két baráti ország, Magyarország és a Szovjetunió fővárosát, Budapestet és Moszkvát most már villamosított vasút köti össze. *(M. T.)*

Csanádi György:

Nagyarányú program kezdete

Dr. Csanádi György avató beszédében hangsúlyozta: most már a vasúti forgalom több mint ötven százalékát modern villamos- és Diesel-gépekkel bonyolítják le. A *mostani átadási ünnepség egy nagyarányú program kezdetét is jelzi. Jövőre Ceglédig villamosítanak Budapesttől, majd 1969-ben Karcagig, 1970-re pedig Nyíregyházáig fejezik be a munkát és két irányból a legmodernebb vontatási előfeltételeket teremtik meg a főváros és a keleti kapu között.*

A miniszter bejelentette, hogy minden szempontból a záhonyi vonal lesz az ország legkorszerűbb vasútvonala. Az állomásokon és a térközökben olyan biztosító berendezéseket helyeznek üzembe, amelyek egyszerűsítik a forgalomirányítást és szinte kizárják az emberi tévedés lehetőségét. Nyíregyháza és *Mezőzombor* között jövőre kipróbálnak egy automatikus rendszert: *a vonatvezető a mozdonyban kis készüléken látja a jelzők állását, s ha azok tilosat jeleznek és a vezető nem fékez, a gép automatikusan leállítja a mozdonyt.* Az egész nyíregyháza—záhonyi vonalon fokozatosan valamennyi hagyományos sorompót megszüntetik, helyettük fénysorompókat szerelnek fel.

Fock Jenő:

Záhony rendeltetése a jövőben még fontosabbá válik

Az ünnepi beszéd elhangzása után a korszerűsített vasútvonalat *Rödönyi Károly* miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója adta át a vonal személyzetének.

Ezután kitüntetéseket, miniszteri és miniszterhelyettesi elismeréseket nyújtottak át az építkezés tervezésében, kivitelezésében részt vett vállalatok vezetőinek, legkiválóbb mérnökeinek és dolgozóinak, köztük *Laukó Jánosnak* a Munka Érdemrend arany fokozatát.

A kitüntetéseket *Fock Jenő*, a Minisztertanács elnöke nyújtotta át. Beszédében hangsúlyozta, hogy a villamosított vasút Záhonyig való kiépítésének az ország határán túl is nagy a jelentősége.

A Minisztertanács elnöke a villamosítással összefüggésben szólt a magyar kormányküldöttség moszkvai tárgyalásairól is. Ezzel kapcsolatban elmondotta, hogy *Záhony rendeltetése a jövőben még fontosabbá válik.* A külkereskedelmi forgalomnak több mint egyharmadát a záhonyi határállomás bonyolítja le, a forgalom azonban tovább fokozódik. A moszkvai, majd a szovjet külkereskedelmi miniszterrel Budapesten folytatott tárgyalások eredményeként mintegy 20 százalékkal nő majd a magyar—szovjet kereskedelmi forgalom.

— *Elismerés illeti* — mondotta — *mindazokat, akik részt vettek a nyíregyháza—záhonyi vonal*

1967 DEC 30
Telefon: 188-296, 188-307

— Mi elsősorban a
bad idő szempontjából
mezzük jövő évi fel-
atainkat — mondja *Tó-
i Sándor*, a bányász-
kszervezet kulturális
ztályának vezetője. —
akmánk dolgozóinak je-
ntős része már élvezhe-
a munkaidő-csökkentés
dvező lehetőségeit, ami
onban ma még koránt-
m jelenti azt, hogy *ki
használja*, s főleg nem
gy, ahogy szeretnénk. Ha
hetőségeink nem is
indenben korlátlanok,
*a 70 művelődést intéző
ény, amelyet fenntar-
nk és támogatunk, már-
többet kínál, mint
mennyire igény van.*
ehát az igények ébresz-
etése, az üzemi önálló-
igból adódó tervszerűbb,
övetkezetesebb, *tartal-
asabb kulturális nevelő-
unka* — ezt várom
968-tól.

S mindehhez — ha sza-
ad — az újságíró is hadd
egyen hozzá valamit.

A sokféle nézőpontból
egfogalmazott — vagy
zekben a napokban meg-
ogalmazódó — népmű-
elői kívánságlista *ne
naradjon pusztán kíván-
ág*, ki-ki a maga terüle-
én avassa önmaga és
űkebb közössége *kötele-
munkaprogramjává.*

Hogy a *mai kínálat*

lyaman kialakuló, alakjukat körbe fogó pátosztól.

A múlt őszinte feltárása a jelen őszinte vizsgálatának igényéből fakad. Az alkotások a nemzeti emlékezetet felidézve elsősorban a máról akarnak vallani.

Ennek a gondolatnak a jegyében fogant *Darvas József* új drámája is, melynek központi hőse a XVI. század kiemelkedő alakja, Zrínyi Miklós, aki életét tette fel a török elleni küzdelemre.

Eredetileg alkalmi darabnak íródott. Szigetvár ostromának 400 éves fordulójára. Ennek eredeti bemutatóját nem láttam, de gondolom, az elmúlt idő alatt sokat csiszolt munkáján az író. A végeredmény pedig egy kitűnő mű, amely újabbkori drámairodalmunk értékei közé tartozik.

„A megalkuvás és az elkötelezettség; az árulás és a hűség; a kiábrándult cinikusság és a csalódásokon is úrrá levő hit: ezek a drámai alternatívák ragadtak meg engem Zrínyi sorsában. A választás drámáját, a hűség drámáját akartam megírni" — vallja Darvas József.

De nemcsak vallja, hanem sikerült is megvalósítania a Zrínyiben. És éppen ezek a gondolatok teszik Zrínyi alakját izgalmasan időszerűvé. Az eszme vállalása végső fokon, még az élet áldozata árán is.

Zrínyi a drámában nem úgy lép elénk, mintha valamilyen történelmi

birtokai szerzésében nem ismert kíméletet, és ha érdekei úgy kívánták, nem sokra becsülte az emberi életeket.

Ugyanakkor hősiesen küzd a kor ellentmondásaival. A török végleges kiűzése érdekében Ferdinánd hűséges szolgálója. Odaadása a Habsburgházhoz azonban Miksa császár megkoronázása után meglehetősen visszás helyzetbe sodorja. A fiatal császár nem szereti az ország egyik leghatalmasabb főurát. Saját nagyhatalmi érdekeit óvja vele szemben. Nem helyesli Zrínyi törökkel szembeni szenvedélyességét. Ő a szultánnal békét akar, minden áron való békét.

A kettejük közötti ellentét megalázó helyzeteket teremt Zrínyi számára. Például mikor Szigetvár felé közeledik fenyegetően a török sereg, hiába siet Győrbe, segítséget kérni a királytól, szégyenszemre kénytelen üres kézzel megtérni.

Zrínyi sok emberi gyengeséggel átszőtt egyénisége akkor válik igazán hősivé, amikor családja minden unszolása ellenére sem hagyja cserben katonáit, vállalja a védelem irányítását. Ugyanakkor elutasítja a szultán ajánlatát is, nem fogadja el a királyi méltóságot. Egész életében sokat botladozott, de végül az eszme szolgálata mellett dönt, amely életét, ha ellentmondásosan is, de mélyen áthatotta. Ebben teljesedik ki az írói szándék, s így válik Zrínyi Szigetvárban lezajló jelenetek során. A kor hangulatát kitűnően idézik *Láng Rudolf* jelmeztervei, hozzájárulva a rendező elképzeléseihez.

A címszerepet *Nagy Attila* játszotta. Az első részben győzte méltósággal, a második felében azonban mintha összeroskadt volna a szerep súlya alatt. Zrínyi emberi vívódásai, önemésztő tépelődései legtöbb esetben hatástalanok. Hőst igyekszik játszani, akkor is, amikor az emberről kellene szólnia. Az együttesből *Latinovits Zoltán* és *Somogyvári Rudolf* alakítása emelkedik ki. Miksa császár Latinovits felfogásában hidegen számító, ellentmondást nem tűrő ember, aki minden szeszélyével együtt tudja, hogy mit akar és azt végre is hajtja. Somogyvári Forgách püspököt keltette életre. A váradi püspök cinikus, de borotvaéles elme. A színpadon úgy érezzük, mintha a pokol minden ördöge felett hatalma lenne. A többiek közül tetszett *Peti Sándor* az agg Ferdinánd, *Buss Gyula* Alapy Gáspár, *Szabó Gyula* János pap, *Inke László* Oláh Miklós, az esztergomi érsek, *Mécs Károly* Zrínyi fia és *György László* a hadnagy szerepében.

Szombathelyi Ervin

Operaház: Rigoletto (N. béri. 4. ea, 7). — Erkel Színház: Don Carlos (11. béri. 5. ea. 7). — Nemzeti Színház: Lear király (7). — Katona József Színház: Warrenné mestersége (7). — Ódry Színpad: A vadkacsa (du. 3). — Vígszínház: A komédia boszszúja, A cilinder (7). — Pesti Színház: Egy őrült naplója (7). — József Attila Színház: Férfikor (M. béri. 3. ea. 7). Madách Színház: Örvény (V. béri. 7). — Madách Kamara Színház: Színház (7). — Thália Színház: Az Ördög és a Jóisten (7). — Fővárosi Operettszínház: Maya (7). — Irodalmi Színpad: Surányi Ibolya önálló estje (7). — Vidám Színpad: Álom az álmamban (fél 8). — Kis Színpad: Ilyennek hazudtalak (7). Mikroszkóp Színpad: Érem a színházban (fél 9). — Kamara Varieté: Hello, Dolcsi! (6, fél 9). — Déryné Színház: Csókos asszony (7). — Ikarus Műv. Ház: Marica grófnő (7).

*

Az Egyetemi Színpad szilveszteri kabaréműsorának éjszaka 11 órai előadása elmarad, a jegyek átcserélhe-

MŰSOROK

12.45: Balla Anna írása. 12.55: Liszt: Karácsonyfa (Szegedi Ernő). 13.47: Vízállás. 14: H. Idő]. 14.08: Ifj. Rádió műsora Ady Endréről. 14.29: Népi z. 15.10: Orvosi tanácsok. 15.15: Csajkovszkij: G-dúr zongoraverseny (Magaloff). 16: Hírek. Idő]. 16.05: Vezényel: B. Walter. Wagner: A walkűr — I. felv. 17.06: Népek országútján. 17.21: Hangv. a stúdióban. 17.51: Ljepin filmzenéiből. 18: H. Idő]. 18.05: Kívánciak klubja. 18.55: Fültörő. 19.51: Ole hét meséje. VI. 20: Esti kr. II. 20.30: Schubert: Téli utazás — dalciklus. 21.44: Dr. Garam József írása. 21.59: Magyar nóták. 22.15: Zkri muzsika. 23: H. Sport. Idő].

URH

18: H. Idő]. 18.05: Hgiparádé. 19: Új lemezeinkből. 19.37: Operarészl. 20.46: A Romande zkr játszik. 21.40: Dzsessz. 21.58: Kamarazenei hangv. 23: H. Sport. Idő].

TELEVÍZIÓ

16.55: A tv kisfilmje. 17.25: H. 17.30: Adósság — 1967 (a tv kisfilmje). 18: Michelangelo és kora. Képzőműv. filmsor. VI. r. 18.20: Mai vendégünk: dr. Csikós Nagy Béla, az Országos Anyag- és Árhivatal elnöke. 18.35: A tv-jelenti. 19.20: Cicavízió. 19.30: Don Quijote, XII. rész. 20: Tv-híradó. 20.20: Le Havre utca (magy. besz. francia film, 10 éven felülieknek). 22: Tv-híradó 2. kiad.

POZSONYI TV

15.45: Humorral a sportesemányekről. 16.15: Árvai tutajosok. Dokum.-film. 16.50: Nemzetk. tudományos és techn. magazin. 17.40: Tv-film szlovákiai lantosokról. 18: Ütőrőműsor. 19: Tv-híradó. 19.45: Max Linder társaságában. 21.10: Táncdalok. 22: Bűnözők. Olasz bűnügyi film.

A NÉPSZAVA TELEFONSZÁMA: 224—819*

megvételre,

al való átadásra

ép, teljesen új állapotban, V-os, 3 fázisú motorral, rc, 8 előtolási sebesség

n új állapotban, T—414—2, notoros, 250 köbcentis,

százalékos üzemképes, 60 3,6 kW-os motorral, fix mm, nyílásmérete: 180×180 lökete I 230 mm, gyártási

megyei
ari Vállalat

út 35. szám alatti telepén

YÖRGY
ellék

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
196 DEC 29.

ESTI HÍRLAP

Antal 1021
Károly
A-25-147

Ma délben átadták az új záhonyi vasútvonalat

Ma délben dr. Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter átadta rendeltetésének a Nyíregyháza—Záhony közötti villamosított vasútvonalat. Ezzel Magyarország megteremtette a korszerű összeköttetést Nyugat- és Kelet-Európa legforgalmasabb vasúti tengelyében.

Az ünnepségen megjelent *Fock Jenő*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke, *Kiss Árpád* miniszter, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke, jelen volt *V. Sz. Gavrilov*, a Szovjetunió közlekedési miniszterhelyettese, *F. E. Tyitov*, a Szovjetunió magyarországi nagykövete.

A nyíregyháza—záhonyi vonal az egyik legforgalmasabb, legnagyobb terhelésű — itt bonyolódik le a Szovjetunió és Magyarország közötti árucsere-forgalom legnagyobb része.

A budapest—miskolc—nyíregyházi vonal villamosítása már évekkel ezelőtt megvalósult, az idén a 65 kilométeres új vonalrész befejezése után pedig az emelkedő áruforgalom korszerű, nagy teljesítőképességű vasútvonalon gyorsan és zökkenőmentesen bonyolódhat le.

A vonalszakasz villamosításával egy időben komplex fejlesztés is történt, nőtt az átbocsátó képesség,

a nagy terhelésű vonatok nagy sebességgel közlekedhetnek.

Az előzetes számítások szerint a gőzvontatással szembeni megtakarítás évi összege *1970-ben meghaladja majd a 70 millió forintot, 1980-ban pedig eléri a 90 milliót.* Elkezdődött a második vágány építése is, az új szakasz 140 kilométeres sebességre épül majd — a mostani szakaszon egyelőre óránként 100 kilométeres sebesség marad. A nyíregyháza—záhonyi vonal villamosítása csaknem *350 millió forintba került*, az építésben, a szerelési munkákban mintegy 15 kivitelező vállalat és sok alvállalkozó vett részt. A legnagyobb feladat a generálkivitelezőkre — a MÁV Villamos Felsővezetéki Építési Főnöksége, a MÁV Debreceni Építési Főnöksége, a MÁV Térközlő- és Biztosítóberendezési Építési Főnöksége és az ÉVM Szabolcs—Szatmár megyei Építőipari Vállalatára — hárult.

Egész évben mintegy 1500—2000 munkás dolgozott a vonalon,

úgy, hogy a villamosítási és korszerűsítési munkák közben zavartalan volt a vasúti forgalom és a szállítás.

Az átadási ünnepségekre különvonaton utazó vendégek rövid időre megálltak Miskolcon, ahol a Tiszai pályaudvar melletti téren *felavatták Kandó Kálmán szobrát, Antal Károly* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

A villamosított vasútvonal átadási ünnepségén *dr. Csanádi György* miniszter mondott beszédet.

Színház emeleti társalgójában nyílt meg az a dís
y a szocialista országok darabjaihoz készült terve
A nap fiai című darabjához festett színpadképe,

ESTE

a cilinderem alatt?

NTAL ISMÉT KOMÉDIA-FŐSZEREPBEN

vonult el, s tőlük tanulta el minden hájjal megkent bohóckodását.

Fejébe csapja az ócska cilindert, amely alá a darabban oly szépen gyűjtögeti majd az átejtésekkel szerzett ezerlírákat:

NEM ÖREGSZEM

— Külön öröm még, hogy régi vágyam teljesült, fiatal rendezővel dolgozha-

iskolás diplomamunkája. Ugy látom ez a fiatalember mindent megtanult a szakmából, ami a főiskolán megtanulható, instrukcióit mindenki komolyan vette a próbákon. *Mivel én nem öregszem, változatlanul fiatalok között érzem magam a legjobban!* — mondja és Don Agostinó foltozott nadrágjában, ócska trikójában, s az öreg szélhámos araszoló lépteivel belép a színpadra.

legnap esti nyitván sokakat érdeklő műsor alkalmával mikor ismét találkozhattak a képernyőn a „Ki mit tud"-ok győzteseivel, s a múltat idéző felvételekkel. A második impresszió az lehetett: egész jól válogatott annak idején a zsüri. Az Operaház ösztöndíjasa, a két legnépszerűbb táncdalénekesnő, a legnépszerűbb tánczenekar, a zeneművészeti főiskolai hallgató, a színész. „Professzionista" művészek lettek azokból a legjobbakból, akiket két éve, öt éve kiválogatott a zsüri. Kellemes volt felidézni a régi emlékeket, jók voltak a műsorszámok is, jó volt a kötetlen hangulat. Legfeljebb azt sajnáljuk, hogy ezt a kötetlenséget imitt-amott művi úton hozták létre, és ez inkább merevvé, mint lazává tette a műsort. Például a „büfében" megtartott interjúsorozat esetében. Néha bizony baj volt a régi filmek vetítési színvonalával is. Mindez azonban együttvéve sem akadályozta a nézőt, hogy ne érezze magát kellemesen a műsor alatt, s ha egy kicsit korosabb a résztvevőknél, ne gondolna arra: tulajdonképpen milyen tehetséges, rendes fiatalok állnak az idősebbek mögött.

— bel —

NÍVÓDÍJ

Orosz Adél és *Róna Viktor* televíziós portréfilmjéért nívódíjat kapott a Magyar Televíziótól. A két művésznek egyébként január 4-én premierje lesz az Erkel Színházban. *Bartók Táncszvitjének* és *Strauss Térzenéjének* bemutatójára kerül sor. Január 27-én pedig *Berlinbe*, a Német Demokratikus Köztársaságba repül a két balett-táncos. A művészpár a *Giselle* című balettben vendégszerepel a német közönség előtt.

Prágai tavasz

Jövőre huszonharmadszor rendezik meg a *Prágai Tavasz* hangversenyeit. Bár a megnyitásig még több hónap van hátra, a program már kialakult.

A *Prágai Tavasz* műsorát mindig az év egy jelentősebb eseményéhez vagy év-

1967 DEC 30

A-25-148

Szombat, 1967. december 30. Magyar

Határidő előtt átadták a Nyíregyháza—Záhony villamosított vasútvonalat

Felavatták Miskolcon Kandó Kálmán szobrát

Záhony, december 29. (Kiküldött munkatársunk telefonjelentése)

Hazánk közlekedésének fejlődésében kiemelkedő dátum 1967. december 29-e. Ezen a napon avatták fel a Nyíregyháza—Záhony közötti villamosított és korszerűsített vasútvonalat. Az ország keleti kapuja, Záhony és a nyugati kapu, Hegyeshalom között, Miskolcon és Budapesten át, *523 kilométer távolságon megvalósult a legmodernebb vontatás.* A Nyíregyháza—Záhony közötti vonal egyike a legforgalmasabbaknak, amelyen a Szovjetunió és Magyarország közti árucsere-forgalom döntő része bonyolódik. Korszerű, és gazdasági szempontból is kiemelkedő jelentőségű a villamosított vonal megnyitása.

Gazdaságosabb szállítás

A közlekedéspolitika egyik jelentős fejlődéséhez tartozik az egy év alatt megépített, és a határidő előtt két nappal átadott villamosvonal. A 65 kilométeres korszerű pálya szerves része a harmadik ötéves terv közlekedési beruházásainak. A villamosvonal építésére és korszerűsítésére *350 millió forintot fordítottak.* Szocialista szerződés alapján 27 vállalat dolgozói fejtettek ki jó munkát, és a feladatot határidő előtt fejezték be.

Pénteken reggel különvonaton indultak az ünnepség részvevői Záhonyba. Az avató ünnepségen részt vett *Fock* Jenő, a Politikai Bizottság tagja, a kormány elnöke, *dr. Csanádi* György közlekedés- és postaügyi miniszter, *Kiss Árpád* miniszter, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke, *Rödönyi* Károly miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója, Orosz Ferenc, a Szabolcs—Szatmár megyei pártbizottság első titkára, továbbá F. E. *Tyitov*, a Szovjetunió magyarországi nagykövete, V. Sz. *Gavrilov*, a Szovjetunió közlekedésügyi miniszterhelyettese, V. P. *Ruszin*, az Ukrán Legfelső Tanács tagja.

Találkozás 1970-ben

A villamosvonal avató ünnepségének első kiemelkedő mozzanata Miskolcon folyt le. A pályaudvar előtti téren *felavatták Kandó Kálmánnak, a magyar villamosvontatás zseniális úttörőjének szobrát, Antal* Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását. A szoboravató ünnepségen megjelent Kandó Kálmán lánya, *Dobrovits* Lajosné. Dr. Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter avatóbeszédében utalt a miskolci vasúti csomópont jelentőségére. Kiemelte, hogy az országban először itt létesítettek dominó-rendszerű vasútbiztosítást. Ezt folytatva 30—60 kilométeres távolságban bevezetik az automatikus vezérlésű rendszert, *1970-ben pedig megkezdik a Miskolc és Ózd közötti vasútvonal villamosítását.* Miskolcon hozzák létre a villamos- és diesel-mozdonyok javítóműhelyét is.

Kandó Kálmán munkásságát méltatva megemlítette, hogy Olaszországban 800 mozdonyt építettek az ő elgondolása szerint. Hazánkban az első világháború előtt hozzáláttak a Budapest—Hegyeshalom közötti vonal villamosításához, amelynek befejezését azonban Kandó Kálmán már nem érhette meg. Ez a szobor is példázza — mondta a miniszter —, hogy *népünk megbecsüli alkotóit és kegyelettel ápolja emléküket.*

Az ünnepséget követően a kormány tagjai vonatra szálltak és folytatták útjukat Nyíregyháza felé. Itt a miniszter elvágta a nemzetiszínű szalagot a különszerelvény előtt. Ezután közölte *Bognár* Imre szakosztályvezetővel, hogy ugyanitt *1970-ben, amikor Budapest felől Debrecenen át az újabb vonal is elkészül, újból találkoznak.*

Újévi ajándék

Nyíregyházán Orosz Ferenc, megyei első titkár nyitotta meg az ünnepséget, és örömét fejezte ki, hogy Záhonytól Hegyeshalomig villamosított vasút jár hazánkban. Dr. Csanádi György miniszter beszédében arról szólt, hogy a 120 éves magyar vasút történetében nagy jelentőségű ez a mai avatás. A feladatokról is megemlékezett, a *jövő évben Budapesttől Ceglédig megkezdik a villamosítást.* Záhony térségében korszerű automatikus berendezéseket helyeznek üzembe. Hangsúlyozta, hogy *új vasutat építünk, olyan korszerűt, amelyre büszkék lehetünk.* A továbbiakban megemlékezett arról, hogy a villamosított vonalon *jelentős tranzit szállításokra* is sor kerül, mert a Szovjetunió emelkedik a forgalma Olaszországgal, Ausztriával és Jugoszláviával. Befejezésül hangsúlyozta, hogy a vasutas dolgozók ezt a villamosított vonalat adják *újévi ajándékként a magyar népgazdaságnak.*

Növekvő szállítások a Szovjetunióból

Az ünnepi beszéd elhangzása után a korszerűsített vasútvonalat Rödönyi Károly miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója adta át a vonal személyzetének.

Ezután kitüntetéseket, miniszteri és miniszterhelyettesi elismeréseket nyújtottak át az építkezés tervezésében, kivitelezésében részt vett vállalatok vezetőinek, legkiválóbb mérnökeinek és dolgozóinak. *Laukó* János főintézőnek a *Munka Érdemrend arany fokozatát,* két dolgozónak *ezüst,* háromnak pedig *bronz fokozatot* adományoztak.

A kitüntetéseket Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke nyújtotta át. Beszédében hangsúlyozta, hogy a villamosított vasút Záhonyig való kiépítésének *az ország határán túl is nagy a jelentősége.*

A Minisztertanács elnöke a villamosítással összefüggésben szólt a magyar kormánydelegáció moszkvai tárgyalásairól is. Ezzel kapcsolatban elmondotta, hogy *Záhony rendeltetése a jövőben még fontosabbá válik.* A külkereskedelmi forgalomnak több mint egyharmadát a záhonyi határállomás bonyolítja le, a forgalom azonban tovább fokozódik. A moszkvai, majd a szovjet külkereskedelmi miniszterrel Budapesten folytatott tárgyalások eredményeként *mintegy 20 százalékkal nő majd a magyar—szovjet kereskedelmi forgalom.* Fock Jenő hangsúlyozta, hogy a *Szovjetunió, mint mindig, most is nagy megértést tanúsított problémáink iránt.*

Felszólalt az ünnepségen V. Sz. Gavrilov szovjet közlekedésügyi miniszterhelyettes, továbbá Tyitov nagykövet. Mindketten gratuláltak a vasutasok sikeres építő munkájához.

HIDEGTÁLAKAT, SZENDV

...emzet

...ás

...otóstúdió" ...i tárlata

...a vidámság felidézésén fára...doznak, láttukra valami nehe...zen kielemezhető fájdalom ön...ti el a nézőt. (*Korniss* Péter fotói.)

És nézzük színes témáikat: a hínáros víz alá merült ha...lott ladik, vagy egy zöldesen fluoreszkáló, haldokló ciszter...na: kafkai víziók. A színek hibátlanok, a lencse és a nyersanyag objektivitása tévedhetetlen. Az életet, a természet ábrázolják, de még akkor is borongást árasztanak, ha a vizek hátán visszaverődő »fénypénzeket« mutatják, vagy ha témájuk az olvadás. (*Biró* Klára képei.)

De nem is a témán múlik. Egy fényben fürdő, kalászba szökkent fűszál a zsúptetős vén ház előtt, az esőverte ország...úton kódorgó öreg néne... vagy bármit is vesznek lencsevégre, képükön átszűrődik egyfajta nehezen orvosolható, mély szomorúság.

Féner Tamásnak van egy sorozata H. Barta Lajos »Kiáltás« című drámájához. Az eredeti helyszínt láttatja, ahol az igazi tragédia lejátszódott, a világ végén fekvő szabolcsi udvart, a birkákat, az istállót, az italbolt sűrű levegőjét, s az asszonyt, aki — mást nem tehetett. Dokumentumsorozat és mégis mennyivel több annál. Torokszorongató, lélegzetállító.

Szemléletükkel, témáikkal vitatkozni lehet, csak hallgatni nem lehet felőlük. Hatásuk megrendítő, mert őszinték, mert művészek.

Megérdemelnék, hogy a város belsőbb tájain is — esetleg az egyetemi klubok vidékén — értő közönséggel találkozzanak.

...ti fotók ...atótermében

...éke üdülő, Pécs új klinikája ...s a nyugati városrész... E ...megoldása mindenkor

Egy hét

BUDAPEST HANGVERSENYTERMEIBEN

FISCHER ANNIE évek óta, immár hagyományosan tartja szólóestjét a karácsonyi és újévi ünnepek között, tehát abban az időszakban, amikor a hangversenyélet különben szünetel.

»Ünnep az ünnepek között« — így nevezhetnénk ezeket az élményteli estéket, mind a gyönyörű műsort, mind pedig a megvalósítás színvonalát tekintve. Persze az előadóművészet — még a nagy művészek esetében is — bizonyos mértékig szerencsejáték. A nagy élmény nem jön létre egykönnyen, mérhetetlen menynyiségű összetevője közül elég, ha egy hiányzik — és máris hűvös marad a levegő, a közönség pedig inkább csupán elismerését, mintsem lelkesedését reagálja le a tapsban.

Különösen így van ez Fischer Annie és a hozzá hasonló művészek esetében. Ez a rendkívül ritka muzsikus-típus éppen *érzékenysége* folytán válik ki kollégái közül, azzal a természet- és élettelenjességgel, amellyel a zene folyamatát követi és megvalósítja, és ahogyan a hangok sorát a teremtő pillanatok sorozatává emeli. Ez a varázslat csakis olyan művészeknél jön létre, akik tudatosan mondanak le minden »előregyártott« zenei elemről, olyan technikai részmegoldásról, amely adott pillanatban, mint sokszor kipróbált és bevált »patron«, tévedhetetlen hatást tesz a közönségre. Az ilyen művész voltaképpen eleve lemond minden biztosítékról és vállalja a kiszolgáltatottság állapotát.

A szerdai est műsora Haydn rendkívül ritkán hallható Asz-dúr szonátájával kezdődött, ezzel a ritkán hallható, tipikusan átmeneti jellegű remekművel. Philipp Emanuel Bach művészetén és rajta keresztül a barokk díszítőpraxison alapul a megnyitótétel egyik rétege — Haydn legsajátabb bécsi klasszikus hangján szól hozzánk a tétel melodikus anyaga. Főként a közép-

A nem éppen szerencsés indulás alaposan megnehezítette a további műsorszámok szabad kibontakozását is. Persze nem mehetünk el szó nélkül az olyan gyönyörű pillanatok mellett, mint az említett szonáta utolsó tételének főrésze, vagy az ugyancsak Haydntól való e-moll szonáta lassú tétele — mindannyi költői szépségű pillanatokban bővelkedett. Végső soron azonban csak Mozart D-dúr rondójában részesültünk töretlen művészi élményben. Itt megcsodálhattuk Fischer Annie utolérhetetlen Mozart-hangját, a rugalmasan pergő és virtuozitásában is énekszerű billentést. Célratörő és ugyanakkor mégis minden erőszak nélküli való összefoglalás volt ez, a zenei szépség és öröm kinyilatkoztatása.

Schumann »Karnevál«-jából valóban csak Fischer Annietől hallottuk ennél teljesebb és hibátlanabb előadásban. E sokszínű-sokarcú mű ezúttal főként lírikus oldalával fordult felénk, a dalszerű tételek mindegyike gyönyörűen sikerült. Régóta tudjuk, hogy Fischer Annie a hangszeres ének egyik legnagyobb mestere.

A ráadásul elhangzott Schubert f-moll impromtut a már említett Mozart D-dúr rondóval együtt a hangverseny csúcspontjaként értékelhetjük. Itt mintha végképpen kitisztult volna a zene levegője: a nagy Schubert-élmény maga jött létre.

PIERRE COCHEREAU francia vendégművészünk különös orgonaestét adott a Zeneakadémián 22-én. A műsor első felében Bach, majd Franck és Dupré művei hangzottak el — végül többtételes improvizációt hallottunk két, a helyszínen feladott témára.

Ami Cochereau Bach-játékát illeti: e művek előadójaként elsősorban biztos technikáját, ízléses regisztráló-készségét csillantotta meg előttünk. Az orgonisták esetében újra meg újra visszatérő kifogás őrá is érvényes: előadása nem igazán ritmikus, nem elevenen lüktető, hanem vagy hegyes-szögletes, vagy »slepplő«. A legnagyobb Bach-művek közül válogatta össze műsorát, a többi között az Esz-dúr prelúdium és fúgát hallottuk tőle. Ez a monumentális méretű alkotás, az ismert »szentháromság«-fúgával azért nem mondható megoldottnak, mivel a három téma mindegyikét, a könnyebb felismerés kedvéért, tempóban és regisztrációban egyaránt olyan mértékig külön választotta, hogy végül, amikor azok egyszerre szólalnak meg, nem jöhetett létre az egységes hangzásképp.

Mindez persze Cochereau esetében csupán mint magas színvonalú kifogás jöhet szóba.

Improvizációja előtt azonban meg kell hajolnunk. A feladott két téma — a »Madárka, madárka« kezdetű magyar népdal és egy, szintúgy dór hangnemű gregorián melódia-töredék — több mint negyedórás feldolgozása, ha nem is volt mentes bizonyos sztereotípiáktól, úgy lépett elénk, mint valami körültekintő műgonddal emelt építmény, mint valami hosszú munkával megrögzített, végleges kompozíció. Stílusát tekintve a huszadik századeleji francia orgonista-komponista irányzathoz tartozott ez a rögtönzés, amelynek technikai alapjai Bachtól, hangzásvilága pedig a későromantikus, úgynevezett kromatikus stílusból való. A dallam minden lehetősége valóra vált itt: rögtönzött fúgát, témafordítást, kettős kontrapunktot hallottunk, tehát csupa olyan technikai megoldást, amelyet a zeneszerzők általában véve

Antal Károly szobrász

A-25-149

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR VASUTAS

Leleplezték Kandó Kálmán szobrát

Miskolcon, a Tiszai-pályaudvar melletti Zója téren szobrot állítottak *Kandó Kálmán*nak, a vasút villamosítás úttörőjének. *Antal Károly* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását december 29-én *dr. Csanády György* közlekedés- és postaügyi miniszter ünnepélyes külsőségek között leplezte le. Az ünnepségen jelen volt *Fock Jenő*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke, *Rödöny Károly* miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója és *Szabó Antal*, a Vasutasok Szakszervezetének főtitkára.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

A-25-150

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Antal Károly

1961 DEC 22

1021

YARORSZÁG

Kandó Kálmán szobrának leleplezése Miskolcon

A Közlekedéstudományi Egyesület Miskolci Szervezete és a MÁV miskolci Igazgatósága rendezésében kerül sor Kandó Kálmán szobrának leleplezésére. Helye a Tiszai pályaudvar melletti Zója tér, időpontja december 29, péntek délelőtt 10 óra.

A szobrot Antal Károly Munkácsy-díjas művész készítette.

1963. első félévi munkatervét

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

A-25-151

HÉTFŐI HÍREK

1967 DEC 27.

● KÁNDÓ KÁLMÁN szobrát — Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását — december 29-én leplezik le a miskolci Zója téren.

1021

● A LONDONI ÜNNEPI HETEK keretében 1968 júliusá-

okat
rrel,

nint
tnyi
az

Kandó Kálmán szobra.

Antal László A-25-172

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1967 DEC 30

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1961 JAN 21.

MAGYAR NEMZET

Antal Károly

Szobrot állítanak Kandó Kálmánnak Miskolcon a Tiszai pályaudvar előtt. A szobrot Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész készíti.

A-25-153

A-25-154

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 DEC 16

MAGYAR NEMZET

Antal Károly

— **Szobrot emeltet Kandó Kálmánnak,** a vasútvillamosítás világhírű magyar úttörőjének a MÁV miskolci igazgatósága. A szobrot Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész készíti el, s a tervek szerint jövőre állítják fel a Tiszai-pályaudvar melletti MÁV munkásszálló előtt kialakítandó téren.

1021

folyon gőzhajók járhassanak.
Széchenyi 1847 évi Javaslata

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 AUG 30

Dolgozók Lapja (Komárom)

Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész
/1021
A-25-155

Kisfaludy-szobor avatás

Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását, Kisfaludy Károly szobrát, szülőfalujában, Téten leplezték le. A szobrot a téti tanácsház előtt állították fel
(MTI fotó — Matusz Károly — KS)

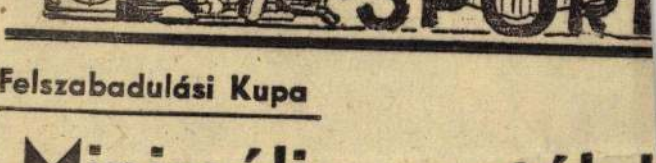

Felszabadulási Kupa

Minimális „osztályk

DOROGI AC—BÁBOLNAI SE 2:1 (1:0)

Bábolna, 400 néző, v.: Gyimesi. *DAC:* Horváth I. — Horváth F., Tóth, Kiss, Horváth P., Kácsor, Lódi, Rozgonyi, Berecz, Gabala, Bartalos (Szilasi). *BSE:* Háromházi — Füredi, Hernádi, Nyers, Kalamár, Bajos, Bácsi, Kelemen (Sebestyén), Laki, Korsós (Tóth J.), Tóth B.

A kissé mély talajú pályán nehezebben mozogtak a játékosok. A hazaiak több gólhelyzetet dolgoztak ki, de a csatárok a kapu előtt megtorpantak. A 36. percben egy kapu elé adott labdára Háromházi jól rajtolt, de védőtársai akadályozták. Csak elütni tudta a labdát, mely Lódi elé került, aki a hálóba emelt. 1:0.

A második félidőben kiegyenlített harc folyt. A 78. duló Háromházi mellett a k puba gurított. 2:0. Öt pe múlva Hernádi szép cselso zat után a felső sarokba lő 2:1.

OROSZLÁNYI BÁNYASZ —ESZTERGOMI MIM VASA 3:1 (0:1)

Esztergom, 500 néző, Tátrai. *OBSC:* Kerekes (Szabó) — Németh, Szabó, K ródi, Sárosi (Kovács), Vízkel ti, Egyed, Berta, Aradi, Baba Tambor. *MIM Vasas:* Fod (Horváth) — Koller, Kulcsá Varga, Nagy, Peszeki, Herna di, Göbölös, Pellinger (Ormár di), Balogh, Jámbor.

Meglepetésre a hazaiak kezdtek jobban. A 4. percbe egy formás támadás végé Jámbor átadását Göbölös lő te a bal felső sarokba. 0:1. A oroszlányi játékosok körül

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 Szep ~~Aug~~ 1

Fejérmegyei Hirlap

A - 25 - 155

Antal Károly, Munkácsy-díjas

1021

KISFALUDY-SZOBOR

szobrászművész

Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását Kisfaludy Károly szobrát, szülőfalujában, a Győr-Sopron megyei Téten leplezték le. A szobrot a téti tanácsház előtt állították fel.

dna pontos tá-
kus Köztársa-
atölcsérek tíz-
elő a földeket
hálózatok száz
iglenesen vagy
ek alapját je-
lenütt.
s hírek, képek.
ban jelentették

— Örömmel adjuk — mondta
egy brigádvezető asszony a Vide
golt terítőket csomagolták —, hi
rókat már „életre ítélve küldjük
Most, a VDK alapításának 29.
ünnepén megyénk dolgozóinak
etnam felé. Barátokat kereső te
megyében sok sok vietnami fia
éveken át. Készült tanulva a bé
A mára. Az életre.

vietnami
iem-i asszo-
békéhez, s
ználati tár-
nűhelyeiben.

::: és megindultak a földgyaluk, hogy a Bac Thai tartománybeli
szítsék a talajt egy új ipari létesítménynek.

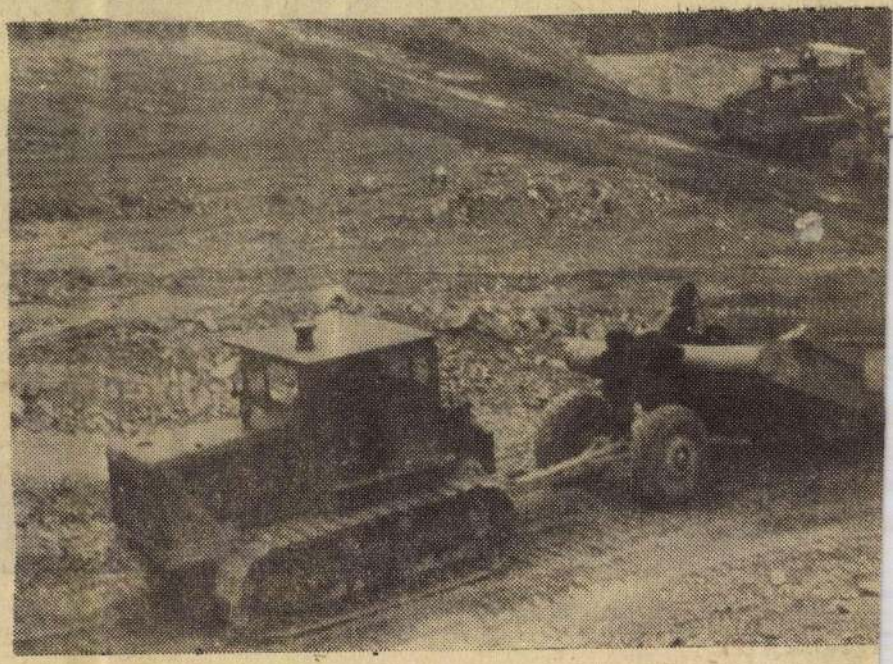

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Antal Károly Munkácsy
Somogyi Néplap
díjas szobrászművész
1974 AUG 31

Kisfaludy-szobrot avattak

1021 A-25-155

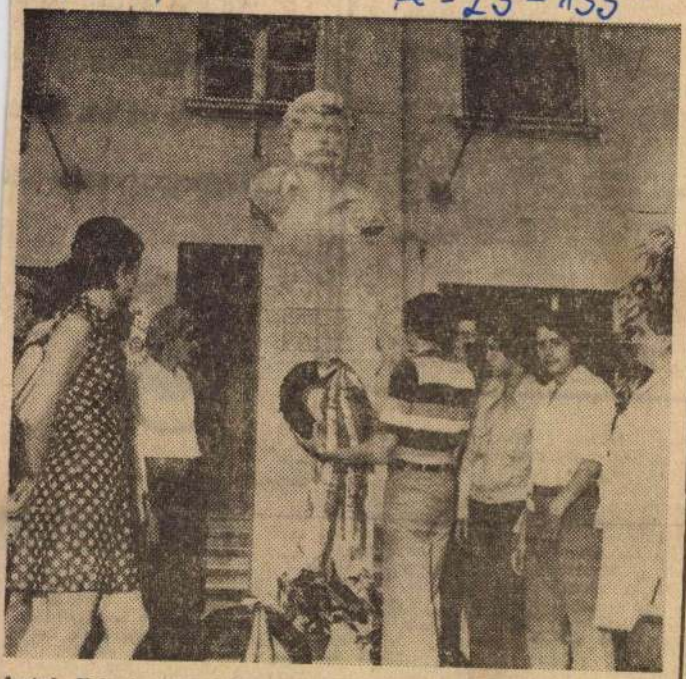

Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását, Kisfaludy Károly szobrát, szülőfalujában, Téten leplezték le. A szobrot a téti tanácsház előtt állították fel.

eretett édesanyám,
agymamánk, dédman
érünk, sógornőnk,
özv. JAKAB SÁND
Soós Mária
volt Egyenesi út 36/a
os) életének 76. évéb
envedés után elhunyt
étfőn, szept. 2-án fél 2
aposváron, a Nyugati
A gyász

* * *

Mely fájdalommal tudatjuk
ndazokkal, akik ismerték és
erették, hogy drága édesanyánk,
gymamánk és dédnagymamánk,
özv. MADARÁSZ VINCÉNÉ
aposvár, Május 1. u. 25. sz. alatti
olt osztopáni) lakos életének 75.
ében elhunyt. Drága halottunk
metése szeptember 3-án, kedden
30 órakor lesz a kaposvári Ke-
i temető ravatalozójából.
A gyászoló család.

* * *

Fájdalommal tudatjuk, hogy
PÁPAI JÁNOSNÉ
gusztus 27-én 42 éves korában —
sszú szenvedés után — elhunyt.
metése szeptember 2-án du. 3
akor lesz a cserénfai temetőben.
Gyászoló férje és leánya.

áron a belvá-
pontjában 42
külön bejára-
házrész el-
deklödni: a
telefonon,
él 5-ig.

ban a Petőfi
. 47. sz. alatti
fi ház — gaz-
a alkalmas
szögölnyi te-
— olcsón el-
deklödni a
i, minden-
(101517)

áron a Nyár
(Kis-Róma-
0 négyszögö-
sürgősen el-

27-én 17—18 óra tájban Kaposvár és Kaposfő között motorról elveszett kockás sporttáskám. Kérem a becsületes megtalálót, hogy — jutalom ellenében — Kaposvár, Hársfa u. 23. sz. alatt adja le Bánhidieknál. (101364)

Jó karban levő dzsesszdob eladó. Keszthely, Rákóczi u. 18. Pál Sándor.

Régiséget, régi pénzt, faliórát és gyüjteményt a legmagasabb áron veszek. Szathmary Tibor, Tata II., Ady Endre u. 39. (119136)

A kazánok megtek
Gubacsi út 24. sz. a

Ár: megegyezés szé

Dolgozókat

A Nyugat-dunántúli MEH Nyer
anyag-hasznosító Vállalat tö
éves gyakorlattal rendelkező, pe
fekt gyors- és gépírónőt keres. F
zetés: megegyezés szerint. Jelen
kezés a vállalat titkárságán: Ka
posvár, Achim A. u. 24. (806

Festő-fényező, asztalos és bog
nár szakmunkásokat felvesznü
Univerzál Vas- és Faipari Szövet

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 SEP 9

HÉTFŐI HÍREK

Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrász

A-25-156
1021

Téten, Kisfaludy Károly szülőfalujában, ünnepélyes keretek közt leleplezték a költő szobrát, Antal Károly, Munkácsy-díjas szobrász alkotását

S

a koponyám körül" című regénye után most Szerb Antal 1934-ben megjelent művét. Kétségtelen, hogy a könyvből csak a kalandos, bolondos, misztikus, humoros história ültethető át filmsza-

Antal Károly

 A-25-157 Magyar Nemzet 1983. IV. 3.

Tisztelt Szerkesztőség!

Csoma-szobrok és emléktáblák nyomában

1984-ben ünepeljük a magyar tudomány Keleten s Nyugaton egyaránt ismert s elismert nagy alakjának 200. születési évfordulóját.

Ezzel kapcsolatban egy hazai s egy nemzetközi vonatkozású tennivalónkra hívnám föl az illetékesek figyelmét:

1968. novemberében, Pécsmecsekalján (az „uránváros"-ban) avattuk föl Kőrösi Csoma jakhátas nagyméretű bronzszobrát, amely nemzetközi kiállításokon (Moszkva, Bukarest, Szófia, stb.) is szép sikert aratott. A szobron nincs felirat — mivel elhatároztatott, hogy két nagyméretű tábla kerül majd mellé jobbról és balról, amely magyarul és latinul ismerteti a hazai és külföldi látogatókkal a tudós érdemeit. A domborbetűs táblákat a feliratokkal a kiváló szobor alkotója, a Munkácsy-díjas Antal Károly meg is tervezte, csupán a kivitelezés maradt el mindmáig — anyagiakra hivatkozva. Most a 200. évfordulóra Baranya megye bizonyosan vállalni fogja a költségeket, hiszen koszorúzások is lesznek a szobornál, s a tábláknak nemcsak esztétikai, hanem fontos tájékoztató szerepük is van.

Ezzel kapcsolatban merülhet föl egy — immár nemzetközi vonatkozású — javaslat: a magyar tudós 1821 novemberében rövidebb ideig Bokharában (Bucharában) is tartózkodott: onnan akarván bejutni Belső-Ázsiába (a háborús hírek azonban visszafordulásra késztették). Nem lehetne-e s nem kellene-e itt, a nagy idegenforgalmú üzbegisztáni városban megörökíteni a nagy nyelvész emlékét, esetleg a jakhátas szobor bronzba öntött kicsinyített másával, amely a moszkvai kiállításon is nagy feltűnést keltett. De legalább egy emléktáblára gondolhatnánk a Magyar és Szovjet Tudományos Akadémia együttműködésével.

S a Csoma-szobrokról szólva: van egy nagyméretű — több mint embernagyságú — fehér mészkő szobra a tudósnak: ott alussza álmát a kőbányai kőfaragó telepen, több mint négy évtizede. 1942-ben, Kőrösi Csoma Sándor halálának évfordulóján készíttette a főváros, s a Nemzeti Múzeum mögötti kis téren — a mai Puskin utcában — akarták fölállítani, s erre csak a bombázások miatt nem került sor. Aztán elfeledkeztek róla. Pedig lendületes, szép szobor (szintén Antal Károly alkotása): hétmérföldes csizmáiban lép előre a nagy vándor, elszántan nézve az ismeretlen út elé, a tudós jelképét: könyvet szorítva szívére. Csak a végső csiszolás hiányzik a szoborról. Ha itthon nem: talán Indiában is helyet kaphatna, ahol a vándor legtovább időzött, talán éppen Dardzsilingben. Mivel az egykori dardzsilingi angol temető megszűnt, s vele a sírkert védőfala is, Csoma Sándor emlékműve nincs kellőképpen védve: az a betonfal sem oldotta meg ezt a védelmet kellően, amelyet az utóbbi időben hazánk vezetőinek közbenjárására köréje emeltek. A nagyméretű — több mint három méteres — szobor azonban megfelelő feliratokkal (az eredeti síremléken már úgyis annyi a tábla, hogy több rá nem is igen fér) figyelmeztethetné a helyi lakosokat s az arra járó idegeneket, hogy aki ott nyugszik: az ott élő őslakosok kultúrájának is nagy tudósa és kutatója volt, s őszinte, önzetlen barátja az ott lakó népeknek.

Annak idején — bár máig sem él eléggé a köztudatban — Magyarország nádorának védnöksége alatt a megyékben országos gyűjtést kezdtek Csoma Sándor útjának segélyezésére, mikor híre jött Teheránból, hogy pénzéből kifogyott. A megyék szinte egymással versengve tekintélyes összegeket gyűjtöttek egybe, amelyet végül el is juttattak Indiába, s ez volt az a pénz, amelyet Csoma Sándor a Magyar Tudós Társaságnak (az Akadémiának), az enyedi kollégiumnak s a kézdivásárhelyi katonai iskolának, valamint szülőfalujának és rokonainak bőkezűen visszajuttatott.

Mivel pedig Kőrösi Csoma Sándor nemcsak a nemzetközi Kelet-kutatásnak volt nagy alakja, hanem a nemzeti romantikának is: munkásságának mélyén ott munkált az a gondolat, amelyet a költő később így fogalmazott meg: „elindulok, mint egykor Csoma Sándor, hogy fölkutassak minden egy magyart" — a világban szétszórt magyarság is bekapcsolódhatnék a mozgalomba, s így a szobor szinte jelképe lehetne Csoma Sándor népe összetartozásának, ott, a legmagasabb hegyek lábánál, ahogy a Browning-vers mondja Weöres Sándor fordításában:

Im itt a csúcs! a sokaság alant
Él, ahol lehet.
Ő hős: nem élni, de tudni
akart —
S lenn kap sírhelyet?
Fenn a helye, hol felhő, meteor
És villám lobog,
Csillag jön s megy, vihar
gyönyöre forr ...

S végül néhány szó az emléktáblákról: a tudósnak van emléktáblája Csomakőrösön, a református templomban, ahol megkeresztelték, Nagyenyeden a Kollégiumban, ahol tanult, az NSZK-ban, Göttingenben, ahol egyetemi tanulmányait végezte, továbbá: Teheránban, és Kalkuttában; s van sztupája (buddhista kultikus emlék) Budapesten és Vietnamban.

Az is bizonyos, hogy 1815 nyarán, Göttingenbe menet, megfordult a debreceni Református Kollégiumban: akkor, s ott találkozhatott Kerekes Ferenccel, a magyar őstörténet iránt is érdeklődő későbbi matematikus- és vegyészprofesszorral: ezért rendelt számára egy-egy példányt tibeti nyelvtanából és szótárából Kalkuttában Csoma Sándor. Az évfordulóra egy emléktáblát talán e látogatás is megérdemelne.

Debrecennek, a Kollégiumnak különben még több köze is van a tudóshoz: a nagy könyvtár is kapott egy-egy példányt a szótár és nyelvtan hazaküldött 50—50 példányából, s száz évig egyedül a polihisztor és poliglott Lugossy József volt az Magyarországon, aki érdemben hozzá tudott szólni a világraszóló két műhöz: 1877-től szanszkrítot tanított a debreceni főiskolában, s a héber, arab és perzsa mellett megtanult tibetiül is. Lemásolta és jegyzeteivel kísérte Kőrösi Csoma Sándor tibeti nyelvtanát. — s ez magában is művelődéstörténeti és tibetisztikai különlegesség.

Szilágyi Ferenc

Vajda László és a Természettudományi Múzeum

A február 11-i Magyar Nemzet Krónika rovata „Ajándék egy amatőr botanikustól" címmel — nagy örömünkre — megemlékezett Vajda Lászlóról.

Vajda László körülbelül 6000 fotót és negatívot ajándékozott a Természettudományi Múzeumnak, és külön 1700 darabot ajánlott fel megvásárlásra. A negatívok még üveglemezekre készültek, ezek tudománytörténeti értékét talán nem kell külön kiemelni.

A háború után a TTM a részben elpusztult gyűjteményt magángyűjtőktől megvásárolt növényekkel pótolta, így Vajda László körülbelül 2000 lapnyi, virágos növényeket tartalmazó herbáriumával is. Vajda Lászlónak nem néhány, de rengeteg olyan, máshonnan ismert mohafajtáról van felvétele, amelyek magyarországi élőhelyét ő fedezte fel, számtalan adattal gazdagítva a mohaflórára vonatkozó irodalmat. Új fajjal is gazdagította a tudományt: 1958-ban írta le a Börzsönyből az addig ismeretlen Marsupella hungaricát. A kihalt fajok adatairól annyit, hogy a 29 eltűnt faj Magyarország flórájára vonatkozik, ami kb. 2200 fajt ölel fel; a Kárpát-medence 3500 faja nagyobb területen található.

A pamacslaboda valóban a már kihalt fajok közé tartozik, de ezt Vajda László nem gyűjtötte, és nem is fényképezte.

Végül még annyit, hogy bár Vajda László autodidakta botanikus, idestova 70 éve botanizál, hazánk legnagyobb élő mohatudósa; amatőrnek nevezni talán mégsem egészen helytálló.

Szerdahelyi Tibor,
Szollát György,
Dobolyi Konstantin,
a Természettudományi Múzeum muzeológusai

Egy példaadó nyelvtanár

Örömmel olvastam lapjuk február 16-i számában *Kerényi* Károlyné levelét, amelyben dr. Horváth Endre nevét is említi. Néhány szóval szeretnék megemlékezni erről a lelkes tudósról, nagy műveltségű tanárról. A Váci utcai akkori Gizella királyné leánygimnáziumban tanított latin és görög nyelvet. Dr. Horváth Endrénél élet volt a „holt" nyelvek szellemében; irodalmat, történelmet, földrajzot, művészettörténetet adott elő a nyelvórákon. Sokat írnak és vitatkoznak ma a nyelvtanítás és nyelvtanulás sikertelenségéről. Dr. Horváth Endre a latin szerzők értelmére vezetett rá bennünket, a memoritert és a verses nyelvtani szabályok megoldását, a nyelvtanulás taposó malmát mellőztük. A „holt" latint párhuzamba állította és állíttatta a francia szavakkal. Szinte észrevétlenül tanultunk franciául is a latinórákon.

Dr. Farkas Éva
gyermekorvos

hívta a házvezetőnőt, hogy csináljon vele valamit... s ő addig kiment, hogy ne is lássa, amint agyonütik a legyet.

— Tessék talán kijönni a konyhába — mondta Orsolya tétován. — Ott melegebb van és én nem fogok beszélni.

— Gondolja...? — Emma néni figyelmesen megnézte Orsolyát. — Nem zavarom a magánéletében?

— Magánélet...? — a lány elhúzta a száját, aztán segített a levélírás kellékeit kihurcolni a konyhába.

*

Az asztal túlfelén, a kinyitott *Állam és forradalom* vastag kötetével álcázva magát, Orsolya az öregasszonyt rajzolta. Nem portrénak, inkább enteriőrnek készült a kép. „Levél a frontról" — jutott eszébe a híres Geraszimov-kép, amelyet előző évben a Műcsarnokban látott. „Levél a börtönbe" — ő inkább ennek a sivár, fájdalmas hangulatát szerette volna visszaadni. Emma néni alakján és arcán minden vonal lefelé tart: a meggörbült hát, a leengedett vállak, a lehajtott fejen a félig hunyt szemhéj, a távolba tekintő szemet rácsként árnyékoló pillák, az enyhén hajlott

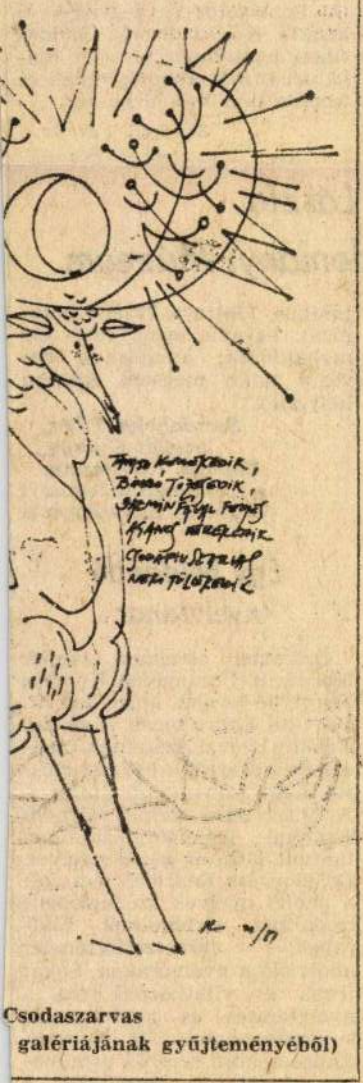

Csodaszarvas galériájának gyűjteményéből)

lást. Mert szabadságot és egyenlőséget teremtett az elnyomott osztályok számára.

— A maga számára is?

Orsolyának rosszul esett a kérdés.

— Nézze, ahol emberek intézik az ügyeket, mindig előadódhatnak tévedések... Amit majd jóvátesznek... Az én ügyem ilyen tévedés.

— A bíróságon is emberek intézik az ügyeket... Vagy nem?

A lány egy pillanatig csapdába esve hallgatott.

— Egyes emberek tévedhetnek, de a párt nem téved.

Simon Pálné Orsolyára nézett, de nem szólt többet. Megcímezte a harmadik borítékot is. Fölnézett.

— Van rendőrőrs a faluban?

— Nem tudom... A csendőrséget tudtam, hol volt, de abban az épületben most a begyűjtés működik.. Anyám biztosan tudja.

— Mindenesetre megírom a kérvényt s majd holnap ráírjuk a címet.

— Milyen kérvényt? — csodálkozott Orsolya.

— Engedélyt kell kérni az uram látogatására — s az asszony új papírt terített maga elé.

— Minden alkalommal újra kell kérni az engedélyt?

— Természetesen... Elvileg megkaptam az engedélyt a belügyminisztériumtól, hogy minden hónapban meglátogathatom, de száz okot találhatnak, hogy megtagadják. Ha például a rab valami fegyelmi vétséget követ el, a látogatás megtagadásával büntetik.

— Volt már ilyen? — érdeklődött a lány.

— A férjemmel még nem — mosolygott Simon Pálné. — Mondtam, szelíd, ártatlan harkály ő... — s írni kezdte a kérvényt.

Orsolya nézegette a rajzon a levélíró öregasszonyt. Itt-ott még igazított rajta — s hirtelen a tavalyi osztályteremben érezte magát, válla fölött a tanársegéd Bóczaival, akivel állítólag a Békekölcsönkötvények boldog családját, munkás-paraszt szövetségét rajzolgatták, s szinte hallotta a metszően gúnyos hangot: — „Levél a börtönbe?" Nálunk csak a bűnözőket és az osztályellenséget csukják börtönbe.

Simon Pálné a negyedik levelet is leragasztotta s Orsolyához fordult.

— Messze van a posta?

— Elég messze. Mi a falu szélén lakunk, az meg a közepén van.

— Megkérhetem, hogy holnap föladja ezeket a leveleket? Nehezemre esik a járás.

— Természetesen — felelte készségesen Orsolya, legalább egy kicsit kiszabadulhat hazulról.

Az öregasszony fölállt s míg a levélírás kellékeit rámolta, pillantása a rajzra tévedt. Sokáig ott maradt a tekintete.

— Megnézhetem? — kérdezte

Juhász Gyula

HÚSVÉTRA

Köszönt e vers, te váltig visszatérő
Föltámadás a földi tájakon,
Mezők smaragdja, nap tüzében égő,
Te zsendülő és zendülő pagony!
Köszönt e vers, élet, örökkön élő,
Fogadd könnyektől harmatos dalom:
Szívemnek már a gyász is röpke álom,
S az élet: győzelem az elmuláson.

Húsvét, örök legenda, drága zálog,
Hadd ringatózzam a tavasz-zenén,
Öröm: neked ma ablakom kitárom,
Öreg Fausztod rád vár, jer, remény!
Virágot áraszt a vérverte árok,
Fanyar tavasz, hadd énekellek én.
Hisz annyi elmulasztott tavaszom van
Nem csókolt csókban, nem dalolt dalokban!

Egy régi húsvét fényénél borongott
S vigasztalódott sok tűnt nemzedék,
Én dalt jövendő húsvétjára zsongok,
És neki szánok lombot és zenét.
E zene túlzeng majd minden harangot,
S betölt e Húsvét majd minden reményt.
Addig zöld ágban és piros virágban
Hirdesd világ, hogy új föltámadás van!

(1919)

*

Ma 100 éve született Juhász Gyula költő, aki Ady, Babits, Kosztolányi mellett a Nyugat első nemzedékének élvonalába tartozott. Reá emlékezve közöljük ezt a versét; a későbbiekben életművének, szellemi örökségének méltatására még visszatérünk.

Tandori Dezső

MEGLESZ-E MÉG?

Egy dallamnak kell megszólalnia,
ha jársz-kelsz, legalábbis kellene,
és még eszedbe is kell jutnia,
hogy járhat veled, mit mondjak, zene,
nem szükséges száddal se trombitálni,
se a ki-beszögellőknél megállni,
„minden olyan esetleges",
egy kis szerencsével meg lehet állni
efféle gondolatok szövegét,
s akkor, ha lesz, csak a dallama lesz;
most — legyen meg! aztán: meglesz-e még.

Mondom, nem kell különös trombita,
hogy a bé elé visszafújd az á-t;
se állnia nem kell, se múlnia
a délelőttnek, célhelyek sorát
nem szükséges céltalan sorra járni,
másokat megelőzni vagy kivárni,
„a dallamnak kell szólnia",
egy kis szerencsével meg lehet állni
efféle gondolatok szövegét,
és még eszedbe sem kell jutnia:
„most — legyen meg! aztán: meglesz-e még."

Mondjuk, átvágsz egy nem is annyira
mellék utcán, de a Körút zaját
már a *Rókalyuk* nagyburgundija
feledtette, s minden *más* — oly *saját*,
s mit untig látsz, hiszed most újra *látni*,
csak ehhez épp kell valami akármi;
„hát akkor nézzük józanul";
egy kis szerencsével meg lehet állni
efféle gondolatok szövegét,
szétszórsz két kiflit madárfalatul,

Antal Károly,
Munkácsy-díjas szobrász

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
NÉPSZAVA
1974 JAN 8

A-25-158
1021

Munkáséletek

A kőbányai geológus

Zakóban, nyakába vetett kék sállal jön a kapuig, s már messziről int, hogy elnézést, de nem siethet jobban. Valamikor gyárban dolgozott, esztergapad mellett állt két évtizedig; a lába miatt maradt itthon, azzal a vigasszal, hogy a kert végében a kis műhelyben felállított gépekkel folytathatja a szakmát. Most a Láng Gépgyárnak készít alkatrészeket, megrendelésre, fix órabérrel. A keresete nem kevesebb, de nem is több, mint egy idős, megbecsült szakmunkásé.

A szobájába vezet, az íróasztalához. Az idő, amely *Steer Jánosnak* marad a műhely után, ezeké a könyveké, feljegyzéseké, tanulmányoké, fényképeké.

Viharvert, zsírfoltos könyvecske kerül elsőként a kezembe. A szakadozott címlapon ez olvasható: *„Honvédek Könyve, történelmi adattár"*. A betűtípus ismerős, később jövök rá, hogy honnan. Petőfi *Nemzeti Dalát* szedték ilyen F-ekkel, H-kkal. Heckenast szépívű, egyenes betűivel.

A belső oldalon ceruzával, halványan: *„Krick Ede, 48-as honvéd, Hunyadi-zászlóalj tulajdona"*.

— *Ma reggel rajta tűnődtem* — mondja az esztergályos. — *Krick Ede honvéden, aki láthatta Kossuthot, Bem apót, Damjanichot. Reggel ragy utazást tettem, nála jártam, a múlt században...*

A könyvet Pesterzsébetről kapta, *Csch József* barátjától. A nyugdíjas tengerész a legjobb cserepartnere. Történelmi könyveket hoz, geológiai tanulmányokat kér helyettük.

Steer Jánosnak sok geológiai könyve van.

Maga is írt földtani tanulmányt a Királydombról, amely mindazt megőrizte, ami az egykori, ősi Kőbányára jellemző.

— Figyelje csak — s fényképet terít elém. — A fehérebb, kiemelkedő csíkok vulkánikus eredetű riolit tufarétegek. A puhább homokrétegek is jól megfigyelhetők, sajnos, már kezdi őket kifújni a szél...

— *Hány éves volt* — kérdem —, *amikor először megérintette a geológia?*

— Negyven már elmúltam, az bizonyos...

Az arcon a kis szégyenkező mosoly mintha ennek az eléggé el nem ítélhető mulasztásnak szólna.

A nagy téma

Az igazi, nagy téma: Rákosmező.

Ebből az Óhegy utcai házból évtizede indította meg a harcot a történelmi sikért, ahol két és fél évszázad harmincöt országgyűlése ülésezett, ahonnan Dózsa hadai Cegléd felé indultak, s ahol 1909-ben levegőbe emlekedett az első magyar repülő.

Van egy vastag dossziéja Steer Jánosnak, cikkekkel, fotókkal, metszetekkel — az anyagot néha a hóna alá veszi, s kopogtat vele hivatalokban, tanácson, társadalmi szerveknél.

— Viszem magammal az álmom, ami nem hagy nyugodni. Adjunk becsületet ennek a mezőnek, tisztelegjünk emléke előtt! *Miért ne lehetne a Fehér útból Rákosmezei út?* Akkor a földalatti két végállomása — Vérmező, Rákosmező — két olyan nevet viselhet, amely nélkül nincs magyar történelem.

A gyűjtemény fölé egyik kudarca után ezt az elkeseredett sort írta: *„Steer János szélmalomharcos"*.

Néz a szemembe, s azt mondja:

— *Azért nem adom meg magam. Míg élek, nem teszek le arról, hogy igazságot szerezzek Rákosmezőnek.*

Felfedező utak

Az igazságszerzés egyik jó bevált módja: egy-egy kiadós kőbányai séta. Az esztergályos nyakában fényképezőgéppel kel útra, ahogy ő mondja: becserkészi a tájat. (A centenáriumi 100 év — 100 fénykép pályázaton — főleg az ő felvételeivel — Kőbánya I. díjat nvert.)

Körbejárja a sírkőfaragókat, elbeszélget velük — „régi kőbányaiaknak mindig akad mondanivalójuk" —, s közben félbetört, hányódó szobrokat vizsgál, fényképez: nem a tévedés vetette-e félre őket?

Így bukkant rá Kőrösi Csoma Sándor félbehagyott szobrára, amely két évtizednél régebben hevert sírkövek, megdolgozatlan márványtömbök között.

— Felkerestem, még él a szobrász: Antal Károly, Munkácsy-díjas. Vállalja, hogy befejezi az alkotást. Csak az kellene, hogy megrendelés érkezzék.

Pihenés helyett

Könyvet is írt. Amikor elhatározták, hogy elkészítik Kőbánya helytörténeti könyvét, őt bízták meg a kerület őstörténetének megírásával.

Tisztában volt azzal, hogy az ilyesmihez mérhetetlen türelem s még több idő szükséges. Minden szót, amelyet leír, százszor meg kell gondolni; a tévedést egy hivatásosnak elnézhetik, de az amatőrnek soha meg nem bocsátanák. Most vette csak igazán hasznát annak a töméntelen jegyzetnek, amelyet életében készített, a tudományos munkáknak, amelyeket nem hiába rendelt magának évek óta.

— *Van egy hasznos módszerem. Minden arra való könyvet, értekezést ötször olvasok el. Így az apróbb részletekre is felfigyelek...*

Nemrég kapta meg a *Szocialista Kultúráért* kitüntetést.

Csak az időre panaszkodik — a megzabolázhatatlanra —, mint mindenki, aki valamit el akar érni életében. „Ahogy mennek az évek, az ember egyre türelmetlenebb lesz, egyre többször kérdi magától: lesz-e még időm rá?"

Mit tehet? A pihenést rövidíti meg.

Kósa Csaba

nem. Az üvegvisszaváltó is válogathat...

Közért a Kerék utcában és a gyógyszertár mögött: „Valóban tartunk colát, de üveget vissza nem váltunk. Csak cserélünk, ha teli üveggel visz..." Nem zavarja őket sem a rendelet, hogy vissza kellene váltaniuk. Futkosó, kissé megviselt idegű tábort csinálnak a colát kedvelőkből.

Ha tehetik?!... **M. A.**

— **Jubileumi évnyitó a tüdőgyógyintézetben.** A Somogy megyei mosdósi tüdőgyógyintézetben 25 esztendővel ezelőtt indult meg a gyógyítómunka. A negyedszázados jubileum alkalmából ebben az esztendőben számos tudományos tanácskozásra, kiállításra és egyéb kulturális rendezvényre kerül sor.

— **Bővülő vasútállomások.** A déltengeri kikötők felé irányuló hazai és nemzetközi áruszállítások egyik fontos bázisát, a nagykanizsai vasúti csomópontot és a murakeresztúri vasúti határállomást bővítik.

— **A Dolgozók Iskolája** Budapest VI., Vörösmarty utca 49. szám alatti tagozatán öt hónap alatt heti kétszeri látogatással elvégezhető az általános iskola egy-egy osztálya. Jelentkezés 8—16 között, beiratkozás január 14—17 között, 17—19 óráig. Telefon: 122—911.

Évfordulók

NY. A. NYEKRASZOV
forradalmi demokrata, a múlt század egyik legnagyobb orosz költője halálának 96. évfordulója.

GALILEO GALILEI
kiváló olasz csillagász, fizikus és matematikus halálának 332. évfordulója.

18.10 Iskolarádió
18.25 BIRGIT NILSSON VERDI-ÁRIÁKAT ÉNEKEL
19.00 Magnósok, figyelem!
19.45 2000 felé...
20.23 A DREZDAI ÁLLAMI ZENEKAR HANGVERSENYE
21.44 TONY WILLIAMS TRIÓJA JÁTSZIK
22.20 BEETHOVEN: F-DÚR VONÓSNÉGYES

TELEVÍZIÓ

9.00—10.15 ITV
10.15 Nemzetközi munkamegosztás és kooperáció

NYSA, ZUK, ZAPOROZSEC
gépkocsik
GARANCIÁLIS JAVÍTÁSÁT SZAKSZERŰEN VÉGZI
a
SZENTENDREI VÁROSGAZDÁLKODÁSI VÁLLALAT AUTÓSZERVIZE
Szabadkai u.
Telefon: 91—51

VEVŐ...
CSA...
FELVILÁGOSÍTÁS, TANÁCSADÁS, ÚTBAIGAZÍTÁS

EGÉSZSÉGÉT VÉDI,
ha zsír nélkül süt, főz
a magyar gyártmányú
ALUFIX EDÉNYEKBEN
A kitűnő minőségű szeletsütőket, lábasokat karcolásálló teflonnal vonták be
NAGY VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓ A
VASEDÉNY BUDAPEST
konyhafelszerelési boltjaiban
VEVŐSZOLGÁLAT:
VII., Rákóczi út 24.
Telefon: 224—415

KERESSE A
PÁRDUCOT
PÁRDUC
január 2—31 között
bármelyik
Centrum Áruházban
CENTRUM ÁRUHÁZAK
A játék feltételei
minden Centrum Áruházban megtalálhatók

Antal Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR H

1064 SZEP 15

Antal Károly szobrászművész Kőrösi Csoma Sándorról, a múlt században élt híres magyar Ázsia-kutatóról készít szobrot. A bronzszobrot Pécs-Mecsekalján állítják fel
(MTI — Bojár Sándor felv.)

A-25-159

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-807

Tokióban egyetlen magyar vitorlázó szere-
: *Finánczy* György. Finn dingibeń rajtol.
ben a sportágban a helyismeret, a víz- és
ljárás ismerete szinte behozhatatlan előnyt
ztosít. De a szerencse is nyom majdnem
nyit a latban, mint a tőkesúly a hajó alján.
Balatonon nem féltenénk Finánczyt. Az Eno-
na tavon azonban minden előfordulhat. Per-
e még az is, hogy versenyzőnk »bevitorlázik«
legjobbak közé.

(folytatjuk)

Kire számít Baróti Lajos?

Szovjetunió, Csehszlovákia, Jugoszlávia,
vájc! Ime, a magyar labdarúgóválogatott
szi programja. Nem lesz sétagalopp. A *Nem-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍREK

1968 DEC 14

1021

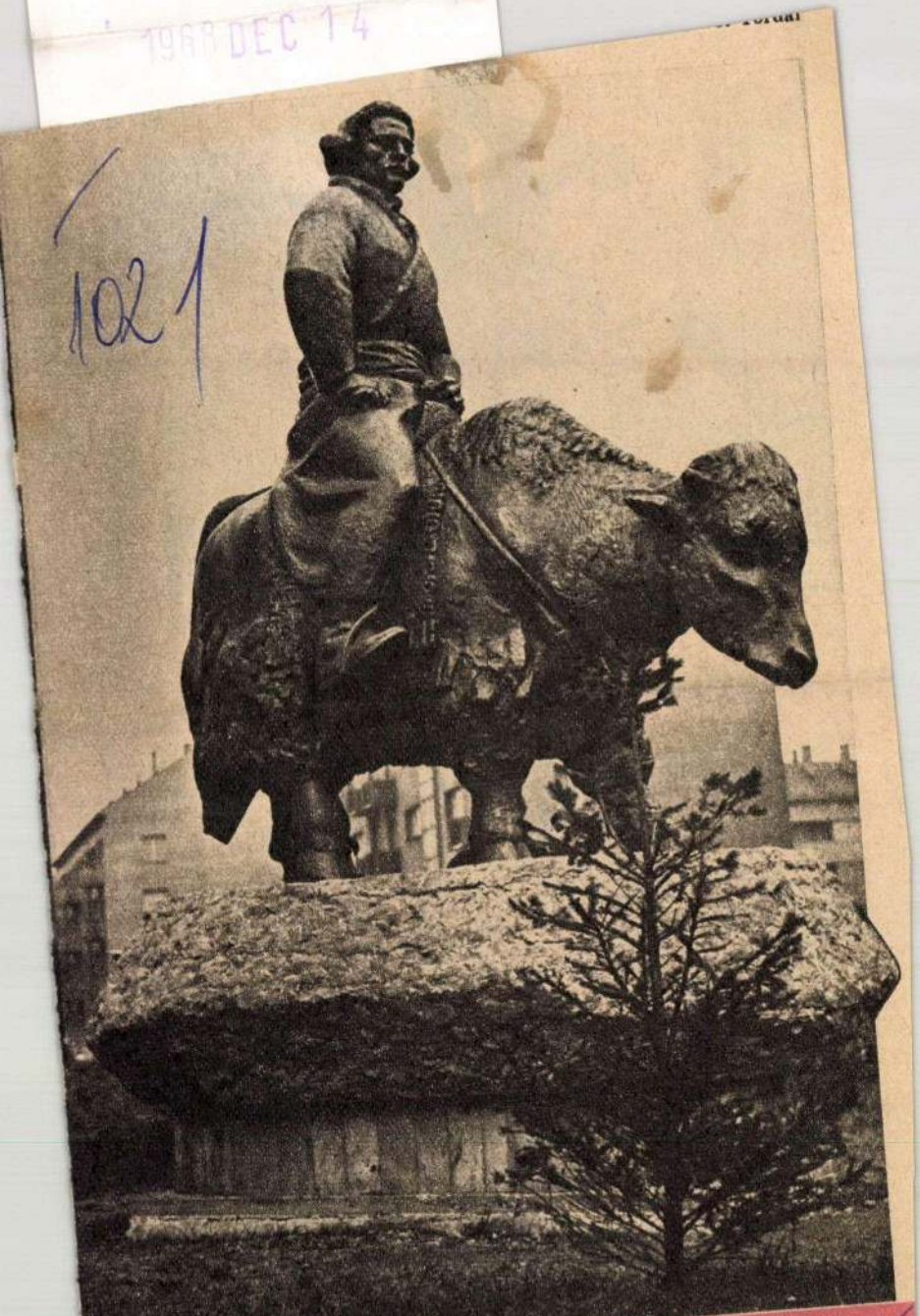

Pécsett emlékművet állítottak a világhírű magyar utazó, Kőrösi Csoma Sándor tiszteletére. A szobor Antal Károly szobrászművész alkotása

A-25-160

A fiatal Branikovits, a tehetséges jobbösszekötő ezúttal még Varga kapus kezébe lőtte a labdát, de ő szerezte a Fradi győztes gólját!

GRATULÁCIÓ!

Szerkesztőségünk postájában a közelmúltban jó néhány a sporttal foglalkozó levél akadt. A mexikói magyar sikereken fellelkesülve honfitársaink a világ különböző pontjairól gratuláltak lapunkon keresztül versenyzőinknek.

A jókívánságokat természetesen a hamiltoni orvosok kedves levelében foglalt kérésnek megfelelően, az illetékesekhez, a Magyar Olimpiai Bizottság címére továbbítottuk. S reméljük, Vadas doktor úr nem veszi rossznéven, ha gratulációjának lapunk hasábjain nyilvánosságot is adunk.

„Kedves Magyar Hírek!

Szeretném tolmácsolni a hamiltoni magyar orvosok gratulációját a mexikói olimpián elért magyar sikerekhez. A televízió képernyőjén követtük figyelemmel a magyar csapat szereplését és drukkoltunk együtt a magyar labdarúgó győzelemért is.

Kérném szépen, tolmácsolják jókívánságunkat, gratulációnkat az egész magyar sportközösségnek. A hamiltoni magyar orvosok két táviratot küldtek Mexico Citybe, hogy gratuláljunk és további győzelemre serkentsük szülőhazánk fiait és lányait.

Kérjük tolmácsolják a Magyar Olimpiai Bizottságnak és a Testnevelési- és Sportszövetségnek szívből jövő gratulációnkat a XIX. Nyári Olimpián elért magyar sikerekhez és a jó munkához.

A magyar orvosok nevében:

Dr. Joseph Vadas"

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1968 NOV 27.

A-25-161
1021

Antal Károly

Kőrösi Csoma Sándor-emlékművet állítottak Pécsett. A tibeti—angol szótár megalkotójának első hazai szabadtéri, az életnagyságnál valamivel nagyobb bronzszobra Antal Károly szobrászművész alkotása Pécs modern városrészében, Ujmecsekalján kapott végleges helyet.

(MTI foto — Kovács E. Sándor felv.)

ok

randevúja

k, veszélyes festékek • A helyes munkarend

dről érkeztek a textilgyárak Jutagyárban rendezett mun-ra. A textilüzemek régi nagy betegségek — mint például edései, az ideges, mozgásszer-bban fordulnak elő, mint álta-megbeszélés napirendjén az lések szerepeltek.

tézet vizsgálatai bebizonyí-tották:

amennyire örvendetes a két szabadnap, ugyan-olyan kellemetlen, hogy az asszonyok vasárnap-jai ritkán szabadok, nem lehetnek együtt a család-dal.

Legtöbben a vasárnap dél-utáni műszaktól irtóznak. Munkaszervezési megoldá-sokkal pedig talán meg le-hetne találni a módját, hogy „megtanul" nappal aludi már új hét, új műszak k vetkezik. Több külföldi o szág tapasztalatai igazo ják, hogy a négyhetenkér műszakváltás sokkal el nyösebb a termelés és egyén szempontjából eg aránt. A téma nálunk is i mert, s érthetetlen, mié nem próbálják ki valam lyik textilgyárban.

Sok szó esett a különb ző bőrbántalmakról is:

1966-ban 100 textilipa dolgozó közül 56-nak vo valamiféle bőrpanasz Különösen a kék és a fe kete színű festék és műgyanta okoz bajt.

Dr. Petki Gusztáv főorvo elmondta: sokszor a dolgo

Magyar Hirde
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-295, 188-307

Dunántúli Napló

1968 NOV 6

Antal Károly

A-25-162

Jakháton Tibetben

Bácsi! Nem engednek fel! — rángatja a kabátom egy pöttömnyi kisfiú. A földön fekvő bronztömeg a tibeti jakon ülő Kőrösi Csoma Sándor szobra. Teljesen ellepték az uránvárosi gyerekek, le s felugrálnak rá, nem árt neki. A lurkók azon tanakodnak, mi ez, birka(!), bivaly vagy tehén? Az alapkőnél (több mint ötven mázsa!) többen is szorgoskodnak, négy helyen kell kivésni a vörösmárványt, ezekbe illesztik majd a jak meghosszabbított patarészét — cementhabarcsba ágyazva. Színhely: Ujmecsekalja, a Bánki Donát és a Kőrösi Csoma utcák találkozása, szemben az általános iskolával, az egyik hétemeletes tövében.

A szobor állító „stáb", a Budapesti Képzőművészeti Kivitelező Vállalat emberei, kissé viszontagságos utazás után, éjszaka érkeztek. A nyolctonnás Skoda szintén itt várakozik, de nem üresen, még egy kolosszus van rajta, savval feketére maratott óriási fekvő férfialak, Komlón állítják majd fel. Természetesen az alkotót, *Antal Károlyt* is itt találjuk.

— *Kőrösi Csoma szobra már öt évvel ezelőtt elkészült, a francia Larousse lexikon is jelzi, de a bronzöntéssel csak az év elején készültek el. Nem volt anyag. Szóba került az alumínium is, de az nem valami tetszetős* — mondja a Munkácsy-díjas szobrászművész.

A bronzalak három méter magas, súlya másféltonna, a nyolcszögletű talapzat sütői vörösmárvány, magassága egy méter. Kőrösi Csoma Sándor, nagy Ázsia-kutatónk, a tibeti szótár szerzője szőrmekucsmával a fején, lámaöltözékben ül a tibeti jakon. Úgy ahogy Ázsiában élt, álruhában.

— *Csak két éve van jakházaspár az Állatkertben, s ezért nem volt lehetőségem élőben tanulmányozni ezt az állatot.. Külföldi lapokat kellett előszednem, fényképek alapján készült. Megmintázhattam volna Kőrösit álló alakban is, de úgy gondolom, így kifejezőbb, ezzel a jakkal abba a világba helyeztem, ahol élt. Ez az első Kőrösi Csoma szobor köztéren, régi elismerésünket rójuk tehát le* — mondja Antal Károly, akinek nem ez az első kapcsolata Péccsel, ő készítette el a székesegyház apostol-szobrait is.

Az autódaru beemeli a szobrot, röviddel két óra után már talpazatán áll. Ünnepélyes leleplezés nem volt, egy szép megemlékezés viszont nagyon kellene.

M. Z.

detések

...arab 10 literes
1 darab főiő-
...rab garson tűz-
...ati gázra, 505-ös
...yképernyős TV.
Rudolf, Pécs,
u. 43.

...u. 16. ex. ház
...ben, olcsón el-
...kiódni dn. 5

...atú bútoroszott
...személy részére
...zonnal" jeligére
...a. hirdetőbe.

n.
KER Pécs,
ri u. 90.
ELEFON-
AI:
12, 20-81,
32, 20-83,
78.
gya
yvédőszer
és raktár:
61.

...ren családi ház
...szoba, 1x1 szobás
...lléképülettel ké-
...szobás épület-
...d anyag van, te-
...négyszögöl. Pécs,
...itelep, 6-os út).
...it 38.

...s házrész csere-
...eladó. Szászsor-
...6.

Balatonszárszón
...vízhez 5 percre.
...: Balatonszár-
...őfi u. 18. vagy
Ligeti u. 4.

...kiadó. Fehérhe-
...neket: „Nagyjavi-
...is alkalmas" jel-
...Sallai u. hirdető-

Enyvesőhakok vaskerítéshez anyag eladó. Szilágyi D. u. 16.

Körei a belvároshoz házhely, világoskék, cseh, mély kocsi és petrofor eladó. Dr. Münnich Ferenc u. 14/a. IV. 14. (Ipariskolánál). Vida, 5 óra után.

Költözködést, bútor, zongora, kandalló szállítását szakszerűen vállalom.
Schreer Tibor.
Alkotmány u. 31. Telefon: 42-90.

Rövidháros, körpáncélos, fekete zongora a helyszűke miatt olcsón eladó. Kiss Ernő u. 71.

Elvesztett egy kase szőrű göbe becsületes megtalálója jutalom ellenében jelentkezzen. Mára F. u. 5. szám.

Csinosan bútorozott szoba intelligens nőnek kiadó. Telefon: 18-81/165.

1 gyermek állandó gondozását lakásomon vállalom. Megtekintés, rendes hely. Vidáné, Pécs, Kulich Gy. u. 9.

Deszka, léc, szarufa, gerenda, cserép, bontásból eladó. Mező I. u. 10. Hortobágyi.

Jáwa CZ típ. motorkerékpárhoz gyári csomagtartó (NDK gyártm.) 400 forintért eladó. Érdeklődni: Pécs, III., Kürt u. 2. 19 órától.

Villanymotor, vadonat új, 11½, LE olcsón eladó. Bencze, Toldi Miklós u. 6., földszint 3.

Mohács, Bajcsy-Zs. u. 114. sz. ház eladó. Mohács szőlőhegy, a Parostlemezgyár mögött, a műút mellett 800 négyszögöl szőlő és 400 négyszögöl szántó, 6 nagy diófával eladó. — Érdeklődni lehet: Weber, Pécs, Sallai u. 41., emelet.

Piros orkánhuzatú bundazsák eladó. Jókai u. 51. I/6.

Aranyhegyen eladó 400 négyszögöl gyümölcsös. — Érdeklődni: Jókai u. 39. I. em. 4.

Bontásból vegyes tégla eladó. Gyöngy u. 7. Légszeszgyár u. folytatása. Kovács József.

Zongora nagyon olcsón eladó. Telefon: 24-91/56 mellék.

8/100-as fésű, új állapotban eladó. Pécs, Vadász u. 36. Orülleb Jánosné.

Ebadó betegség miatt a pellérdi szőlőben 600 n-öl, jelenleg szántó, esetleg 2 részben is. Bővebbet: Pécs, Aradi Vértanúk útja 44. Ugyanott keveset használt üstház, zománcos bográcscsal, kis 2 kerekű kézi kocsi eladó.

Idősebb, gyermektelen házaspárnak szoba, konyhás lakást adnék gondozásért. „Megbecsülitek" jeligére a Sallai u. hirdetőbe.

I. osztályú telített
akáckaró
SZÜKSÉGLETÉT a kívánt helyre szállítva
3,50 FORINTOS darabonkénti árban
beszerezheti a Szőlő és Gyümölcstermelő Szakszövetkezetnél
Pécs, Zrínyi u. 2.
Befizetések naponta: 8—12 óráig.

Kisszőkő-tetőn, a Tüdőszanatórium közelében, gyönyörű helyen 360 négyszögöl gyümölcsös, nyaraló, vagy családi ház építésére is kiválóan alkalmas, szép kerítéssel és vikendház szerű bódéval eladó. Érdeklődni: Pécs, Semmelweis u. 13. 17 óra után. Szalafai.

Olcsón eladó Eszterházy kocsi, lószerszám, fürdőkád, kályhával, szekrények. Majláth u. 32.

Egy 6-os s
Rét u.
porta.

Azonnal bel
szoba, össz
lakás igér
Munkácsy
jobboldali c

Aranyhegyen
szögöl szőlő
szoba, konyh
eladó. Vúra
46. 3. lh.

Albérleti sz
lakás üresen
rozottan is
Fürj u. 22.

X. 27. hirdet
„Kocsi van"
le van a Sallai u. hirdetőbe.

57-es Opel Record műszaki vizsgázott, eladó. Érdeklődni: Toldy, Dugonics u. 40. szám.

Idősebb nénit vagy bácsit lakásért eltartanék. „Megértés" jeligére a Bem utcai hirdetőbe.

Nagyárpád, Boros u. 1. sz. kertes ház, két szoba, konyha, éléskamra és melléképületekkel sürgősen eladó.

400 négyszögöl terület eladó, rajta 200 négyszögöl újtelepítésű szőlő, 40 darab nemes gyümölcsfával, kis víkend épülettel, romantikus, gyönyörű kilátással. Érdeklődni: Pécs, Ady E. u. 34.

Albérletbe, különbejáratú szoba, fürdőszobával, csendes helyen két személy részére tanulók előnyben. — Jászai Mari utca 21. sz. November 15-re vagy azonnal elfoglalható.

Azonnal beköltözhető családi ház, 3 szobás, szuterinnal, pincével, belvárosban, Felsőgyükés legszebb helyén, 836 négyszögöl szőlő, présházzal, pincével, felszereléssel, lakóépülettel, halálozás miatt eladó. Ugyanitt erősebb férfinek öltönyök, télikabát, fiú télikabát szép prémgalléros 14 évesnek, üvegek, poharak, nagy tükrök, székek. Érdeklődni: Tettye u. 21.

2 hold szántó műút mellett, cserkúti feljárónál, gyümölcsösnek, szőlőnek, épesnek alkalmas, betegség miatt kisebb parcellákban is eladó. Tiborc u. 55/I.

DN

Az MSZMP Baranya megyei Bizottsága és a Megyei Tanács lapja.

Főszerkesztő: Bocz József

Szerkesztőség: Pécs, Hunyadi út 11.

Telefon: 13-32, 13-33, 21-60, 60-11

Belpolitikai rovat: 31-63

Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: Braun Károly

Kiadóhivatal: Pécs, Hunyadi út 11. Tel.: 13-32, 13-33, 21-60, 60-11.

SZIKRA NYOMDA Pécs, Munkácsy M. u. 16. F. v.: Melles Rezső

Terjeszti: a Magyar Posta

Előfizethető a postahivataloknál és a kézbesítőknél

Előfizetési díj egy hónapra 18 Ft.

Index: 25 054

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1968 NOV 24

A-25-163

Antal Károly

⊙

Kőrösi Csoma Sándor első magyarországi köztéri szobrát vasárnap délelőtt avatják fel Pécs új városrészében, Mecsekalján. Éppen 100 éve megjelent könyvében írta Orbán Balázs, a kiváló néprajzkutató: „... nem kétlem, hogy eljövend az időkor, midőn a hazára szebb jövő virultával a régi mulasztások helyrehozásának korában, a haza elismerése egy emlékszobrot fog Csoma Sándornak emelni ...” Antal Károly szobrászművész alkotásánál Szilágyi Ferenc kandidátus, Kőrösi Csoma Sándor életének kutatója mond ünnepi beszédet.

*

A párt megalakulásának fél-

A Fejlövés — azok számára akik nem látták, hadd mondjuk el — három fiatalról szól, lézengő, ingatag erkölcsű, a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-397
Antal Károly
TANÁCSOK LAPJA
1965 JAN 7.
1021 A-25-164

Új szobrok a közteréken

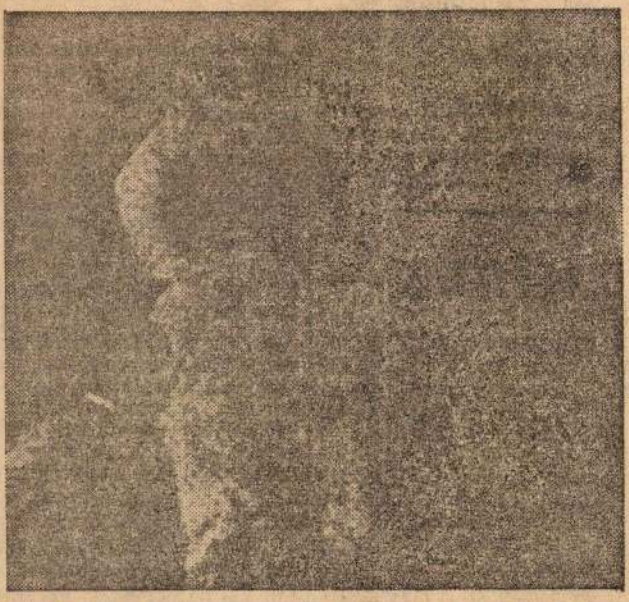

Antal Károly szobrászművész készíti el Kőrösi Csoma Sándor 4,5 méter magas bronzszobrát. Az országban ez lesz az első szobor Kőrösi Csoma Sándorról. A bronzszobor vörösmárvány talapzaton fog állni Pécsmecsekalján, a Kőrösi Csoma út végén.

Kocsis András Kossuth-díjas szobrászművész Mechwartot ábrázoló, kétszeres életnagyságú kőszobrát faragja, amelyet Budapesten a Mechwart téren állítanak fel.

kor is az
kezdte az
szemben v

A másik

— Menn
a disznódér

Jani, a t
vállát húz
rám kénye
előtt mégis... [illegible]

vasás hiányát jelenti. De h
mélyebben elgondolkozunk
szavak értelmén, arra a megál
lapításra kell jutnunk, hog
az első csupán hiányt, állapo
tot jelöl, a második már bizo
nyos életszemléletet is kifejez

A felszabadulás előtti rend
szer érdeke az volt, hogy sok
korlátlan kizsákmányolásra al
kalmas, műveletlen ember le
gyen. Nemcsak az maradt tá
vol az iskolától, aki akart, ha
nem az is, aki kénytelen vol
a távolság vagy a korai mun
kavállalás miatt távol marad
ni. Az írástudatlanok a társa
dalmi kényszer áldozatai vol
tak és nemegyszer az írástu
datlanság az elnyomó intézke
désekkel szembeni magatartás
eredményezett, ami akkor i
pozitív, ha kevés benne a tu
datos elem.

Nemcsak pedagógiai — társadalmi feladat is!

A felszabadulás után száz
és százezer felnőtt kereste fe
az iskolát, hogy megtanulja
betűvetés mesterségét. De m
lett azokkal, akik még ma sen
ébredtek rá a betű, az írott sz
emberformáló, léleknemesít
erejére? Vajon ezek az embe
rek ugyanazok a béresek, cse
lédek, ostoros gyerekek, ré
szes munkások, akik 1945 előt
voltak? Vajon továbbra is csu
pán hiány, állapot maradt a
írástudatlanság? Nem, enne
több. Az ellentmondás a meg
nyíló lehetőségek és a moder
kultúra elemi jegyeinek hia
nya között — ezt az állapot
életszemléletté érlelte. A ma
radiság, a mindenbe való bel
nyugvás, a minden haladóv
és újjal szembeni tartózkodá
nemegyszer gyanakvás éle
szemlélete ez. Ez nemcsa
írástudatlanság, ez már ana
fabetizmus!

HÍREK

— **Ajánlásokat küld** a ta
tamási járási vb a községi ál
landó bizottságoknak, hogy
ennek alapján hathatósan el
lenőrizhessék a munkát. E
segédeszköz eredményesnek
bizonyult: mintegy négyszáz
vizsgálattal többet tartottak
az áb-k, mint az előző év
ben, s az ellenőrzés mély
rehatóbbak.

— *EGYHETES TOVÁBB
KÉPZÉST szervezett a tsz
szociális bizottságok tagjai
számára a szentesi egészség
ügyi áb szociális albizottsága.
Minden tsz-nyugdíjas ada
tairól, helyzetéről külön la
pot készítettek, a látogatáso
kat és észrevételeket is erre
jegyzik, így állandó átte
kintésük van az idős tsz-ta
gok helyzetéről, problémáiról.*

— **„VASÁRNAPI ÓVODÁT" szer
veztek a polgári művelődési állan
dó bizottság és a polgári óvodai
szülői munkaközösség kezdemé
nyezésére a fel nem vett óvodás
korú gyermekeknek, mert bár ál
landó és korszerű óvodája minden
községnek lesz már 1965-ben a pol
gári járásban, mégsem tudnak
minden jelentkezőt felvenni. A
heti néhány órás foglalkozás célja:
előkészíteni a gyerekeket a
közösségi életre, az iskolára. A já
rási művelődési áb javaslatára
Egyeken, Görbeházán, Tiszacsegén
és Tiszagyulaházán már mintegy
150 óvodán kívüli óvodással fog
lalkoznak vasárnaponként, ezt a
létszámot az új esztendőben meg
akarják kétszerezni.**

— **A házi építőbrigádoknak** köszönhető, hogy a felújítá
sokat és kisebb beruházá
sokat megoldhatták a tamási
járásban. Tamásiban 25, Re
gölyben 22, Iregszemcsén 8,
Szakályon 8 dolgozóval mű
ködik a házi brigád.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Antal Károly

MAGYAR NEMZET

1964 MÁR 4.
A-25-165
#

Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész elkészítette Kőrösi Csoma Sándor öt méter magas bronz emlékművét. A szoborkompozíció a pécsi újmajd. A művész jelenleg Jókai-emlékművön dolgozik, amelyet Kazincbarcikán, a Jókai téren állítanak fel.

a nagykanizsa—iharosberényi,
a nagykanizsa—gyékényesi,
a nagykanizsa—murakeresztú-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Antal Károly szobrászművész
LOBOGÓ
1968 DEC 11
A-25-166
1021

képek...hirek...képeshirek

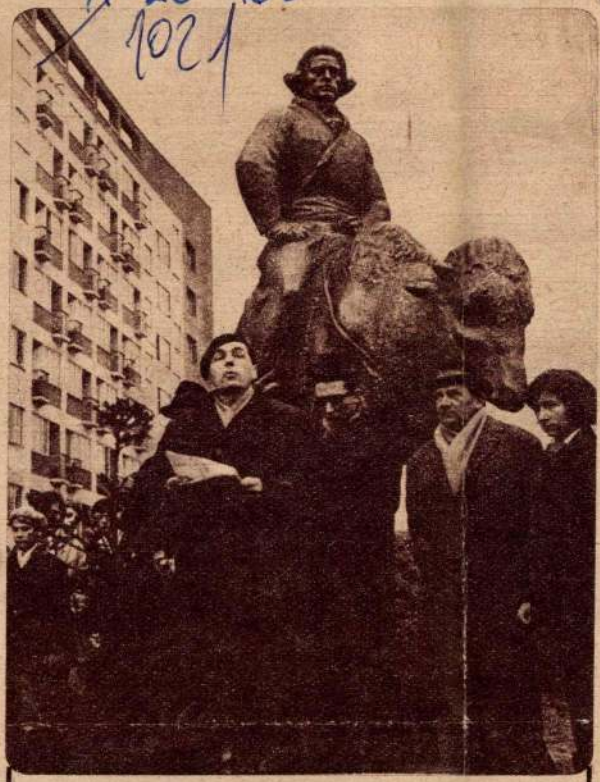

Kőrösi Csoma Sándor emlékművet állítottak fel Újmecsekalján, Pécs modern városrészében. A tibeti—angol szótár megalkotójának, a nagy világutazónak emlékműve Antal Károly szobrászművész alkotása.

LOBOGÓ, a Magyar Honvédelmi Szövetség hetilapja. — GYÖRGY, tördelőszerkesztő: VERASZTÓ GYULA, belpolitika RÓBERT, vezető fotoriporter: KOMLÓS TIBOR. — Szerkeszt **adó: TÓTH LÁSZLÓ.** Kiadóhivatal: Bp. VI., Révay u. 16. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivata zsef nádor tér 1. sz.) Előfizetési díj: havi 10 forint. — A bek

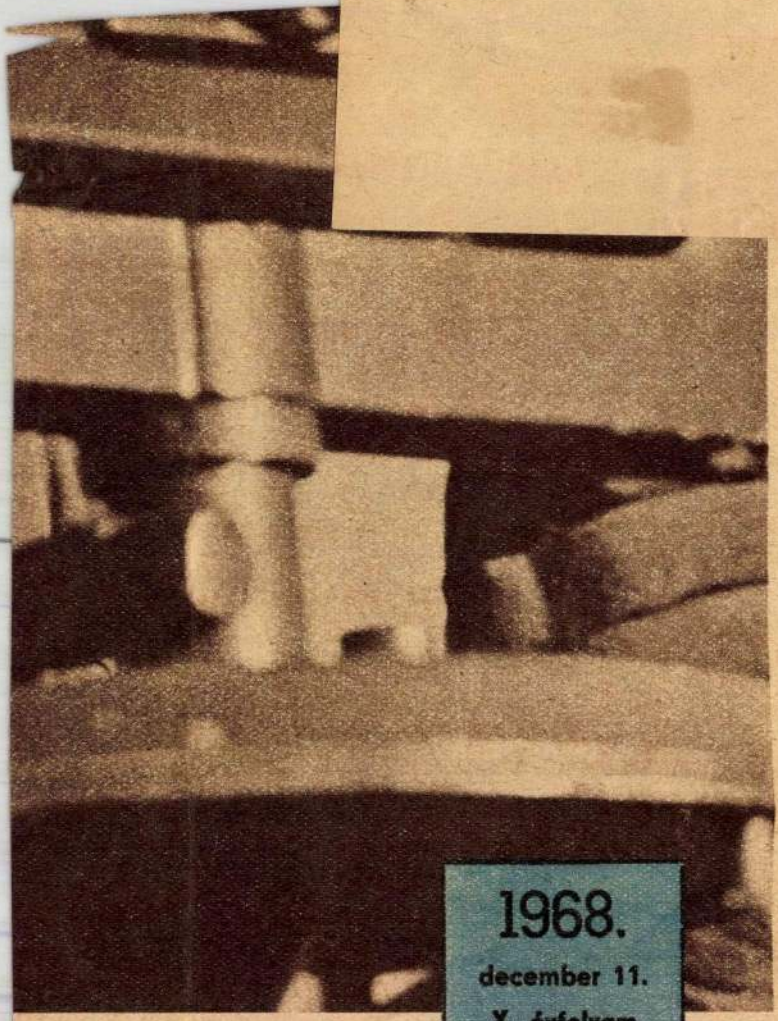

1968.
december 11.
X. évfolyam
50
2,50 forint

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántuli Napló
Antal Károly
1964 AUG 30.

1021 A-25-167

Szobor készül Kőrösi Csoma Sándorról

Antal Károly szobrászművész készíti el Kőrösi Csoma Sándor 4,5 méter magas bronzszobrát. Az országban ez lesz az első szobor Kőrösi Csoma Sándorról. A bronzszobor vörösmárvány talapzaton fog állni s Pécs-Mecsekalján, a Kőrösi Csoma út végén állítják fel.

ÚJ KÖNYVEK

21 mai szovjet novella

Mai témák színvonalas gyűjteményét nyújtja át ezzel a kötettel olvasóinak a *Magvető Könyvkiadó*. Huszonegy szovjet író 21 novellája nyújt hiteles és vonzó képet a mai szovjet életről, azokról a kérdésekről, amelyek ma e hatalmas ország lakóit érdeklik. Ez a mű tehát kettős feladatot tölt be. Egyrészt megmutatja a társadalmi környezetet, a társadalmi légkört, amely az egyéneket formálja, másrészt megmutatja az embert, mint ennek a társadalomnak megtestesítőjét.

Nyugodtan mondhatjuk: ez az összeállítás valójában a mai szovjet élet tükre. Hiszen a benne szereplő novellák az SZKP XX kongresszusa után időszakban születtek: a legkorábbi írás 1956 nyarán jelent meg, a legújabb pedig 1963 októberében került az olvasók kezébe orosz nyelven.

Még egy fontos momentumra hívnánk fel a figyelmet. Nem tartalmaz a kötet olyan írást, amely akár önállóan, akár más összeállításban magyar nyelven már megjelent. Ez természetesen bizonyos hátránnyal is jár, mert hiszen olyan írók nagyhatású, forró sikert aratott művei nem kaptak helyet, mint *Solohov: Emberi sors-a Szolzsenyicin: Iván Gyenisov egy napja*. De ha helyes irodalompolitikai igény, s tegyük hozzá: olvasói igény is, hogy új alkotásokat adjunk magyar nyelven a hazai olvasótábor kezébe, akkor csak helyeselni lehet a válogatás módszerét.

Az ismert nevek. *Karakevics Antonov. Kazakov* mellett nyilván a magyar olvasóközönség a jövőben kedvenc szerzői között fogja számontartani az ebben a kötetben bemutatkozó szovjet írókat, mint egy nagyszerű és gazdag irodalom méltó képviselőit.

A novellák, akár a taigán, akár a rakétalaboratóriumban, vagy a szibériai kohóvárosban zajlik is le a cselekmény, szórakoztató, lebilincselő olvasmányt nyújtanak, s egyúttal azt is megmutatják, milyen nagyszerű lehetőségek tárt a XX. kongresszus az egész szovjet nép elé.

Bolgár István

A nagy utazás

JORGE SEMPRUN:

Döbbenetes erejű írás *Semprun* kitűnő könyve: *A nagy utazás*. Lélekbemarkoló minden sora.

A francia ellenállási mozgalomban résztvevő spanyolt sokszáz társával együtt Buchenwaldba deportálják a Franciaországot megszálló nácik. Négy nap és öt éjszaka drámai történetét örökíti meg a regény, vagy inkább lélektani napló, a realistákra emlékeztető fölényes szerkesztéssel és stiláris biztonsággal. A főhős szomszédjával, egy semuri fiúval beszélget a csigalassúsággal vánszorgó deportáló vonat vajában vergődik az undokanönző rabtársa mellett, az üres levest kanalazva, míg Ramullet csirkecombot zabál, a másik pedig lengyelországi zsidók vonatáról szól, amelynek utasai csonttá fagytak, mint a „kibuggyant láva a vulkán lábánál".

Dokumentál minden mondata: a sok szörnyű emlékezetű mozzanat közül a szovjet tiszt felakasztását, a Tábor udvarán visszamaradó négy méter magas mezítelen hulla-hekatombát, a krematórium borzalmas fényeit, a szerencsétlen lengyel zsidó gyermekek halálbahajszolását. M...

Antal Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

1963 SZEP 22

ÚJ EMBER

A-25-168

MÁRKUS LÁSZLÓ:

Negyvenötmázsás apostol-szobrok emelkednek a magasba

A hatalmas tehér alak lassú méltósággal úszik a levegőben. Egyre feljebb száll, a kék ég magasához, a négy torony fensége felé.

A távolból alig látszik a drótkötél valószínűtlenül vékony szála és könnyű elfelejteni a hatalmas darut is, olyan megragadó a látvány. Apostolok emelkednek a magasba. A pécsi székesegyház negyvenöt mázsás szobrai, ragyogva és diadalmasan, az ünnep olyan tartalmával, melyet nem érhet el semmiféle rendezés. A dóm előtt feküsznek a szobrok, felemelésre várva, a közelség elrejti kifejező erejüket, teljes nagyságukat. Csak akkor bontakozik ki, amikor az óriásdaru megemeli őket és elindulnak végleges helyükre. A néző szívét elszorítja a történelmi pillanat, a látvány egyedülisége. Olyan történik itt, mely hosszú századokig nem ismétlődik többé. Nemzedékek tekintenek majd a szobrok felé, melyek itt emelkednek végső helyükre, a székesegyház ívsor tartotta párkányzatára és letekintenek a tér nagyszerű arányaira. A teljesülés előtti percek ezek. Ezt érezhetik a munkások is, alig hallani szavukat, amint körülveszik az óriásokat, kiegyensúlyozzák és integetve irányítják a darut. A magasban apró alakok várják az érkezést, könnyű mozgásuk kísérteties idelentről, szinte elvesznek az óriás alak árnyékában, amint helyére illesztik. Néhány pillanat, a kötelékek eltűnnek az apostolról és áll a szobor.

A téren nézők sokasága és a sokaságban ott a két ember. Az egyik a püspöki palota ablakában áll, a másik a szobrok körül mozog, közelebb, majd messzebbre menve, idegesen és boldogan. Távol vannak egymástól, csak tekintetük találkozik a szobrokon.

A püspöki palotából Cserháti József káptalani helynök figyel, a téren Antal Károly szobrászművész. Nagy nap — a beteljesülésé — számukra a mai. Cserháti József számára, aki elindította, megszervezte és keresztülvitte, hogy ma újra teljes a székesegyház, a részmunkák egésszé váltak, a tervből valóság lett, a lehetetlennek látszó megvalósult. Arcán ott mélyül a két, határozott vonás, a megindultság feszültsége, mely átszállott környezetére, a mérnökökre, munkásokra, mely egyetlen hajtóerőként azonos ütemre hangolta a feladatot. Még nem enyhül, ugyanez az energia adja a végső utasításokat.

Antal Károly egy pillanatra sem szakad el szobraitól, megbeszéli a következő talpraállítását, figyeli a kötések elhelyezését, az első centimétereket, amikor elválnak a földtől. Húsz esztendő munkája sorakozik itt a székesegyháznál s talán búcsúzik is ma tőlük, melyek egy egész életszakaszon át kísérték és foglalkoztatták.

Másfél napig zúgott a daru motorja, dolgoztak szinte percnyi szünet nélkül a brigád tagjai. Helyén áll tizenkét apostol. Délutánra üres a tér, elvonult az óriásdaru. Vendégek gyülekeznek, az egyházmegye papjai és az ünneplőbe öltözött pécsiek. Bach D-moll toccata és fugája árad a templomban, majd Cserháti József káptalani helynök emelkedik szólásra.

Nem gyakorlott szónoki fordulatok hangzanak, a beszámolás nyugodt mondatai sorakoznak a tény mellé, mely mindennél beszédesebb. A háttér, szavainak alátestése a megújult székesegyház. A dóm mond igent, amikor felemeli hangját: »Boldogok a századok, amelyek évezredek alkotásaihoz hozzájárulhatnak és azokat átmentik a jövő számára. A pécsi dóm helyreállítása a legfrissebb jelen munkája és ajándéka a jövőnek.«

Hosszú hónapok kitartó munkájára kell gondolni, mely újabb századok felé indítja Pécs püspökeinek ősi templomát. »Ezek a szavak a Szent István által letett ezeréves alapkő felett hangzanak el, akinek akkori történelmi átértékelése a magyarság létét mentette meg.« Kövek és emberek tanúságtételéé a pillanat, a dóm ormán az egyház első püspökeinek sorfala, a dómén, mely végigkísérte egész történelmünket, melyet Cserháti József szavaival »előremutató jelként kell kezelni, mint azt, ami jó, ami a mindenkori igazság, igazságosság, jóság és szépség szolgálatában állott.« »Ha a székesegyház helyreállítási munkáját dedikálni lehetne, akkor az elhunyt János pápa személyének és nagy művének emlékére írnám« — mondja és felvillan a nagy pápa szelleme az újrafaragott köveken, a modern kor igaz célkitűzéseihez igazítva az építő közösség munkáját. Mintha a »Pacem in terris« szavait zúgatták volna a kalapácsütések. Többek között ez is értelme volt a közös munkának, »mert nem a nemzeti és faji gőg ápolásában kell versenyeznünk, hanem abban, hogy ki tud többet tenni az emberiség nagy céljaiért«.

Így telik meg a bevégzett munka ténye szellemi tartalommal, mintha lélek költözne a kifaragott kövekbe. »Az értékmentés gondolata és eszméje járta át a pécsi székesegyház egész helyreállítási munkáját: szolgálat akart lenni a nemzet múltján, jelenén és jövőjén és ezzel valóban Istenszolgálat és emberszolgálat lett.«

A szolgálatról beszél, a szolgálat alázatáról és bátorságáról, amellyel vállalni merték a feladatot teljes nagyságában. Ezt érezte és értette meg kormányzatunk és mindvégig hathatós erkölcsi és anyagi támogatásban részesítette. Adatokat sorol Cserháti József, mögüle arcok és munkáscsoportok bukkannak elő, kik a szentistváni kőfaragók és ácsok utódai lettek a munkában. Érettük ragyognak most a székesegyház fényei, és a papságért, és hívekért, kik páratlan segítséggel támogatták a feladatot.

»A pécsi székesegyház helyreállítása ma szimbóluma lett az Egyház és az Állam közös erőfeszítésének és együttműködésének, erkölcsi és szellemi értékeink megmentésében és őrzésében.«

A beszéd keret a kavargó gondolatok felett, melyek újra végigkísérik a munka szakaszait és megkondítják az öröm harangszavát, melyet aláhúz a kórus nagyszerű szárnyalása, a zenei műsor szépsége.

Az ünnep még akkor is tart, amikor a résztvevők kiáradnak a kapun, kihunynak a főhajó fényei.

Az éjszaka bársonyában a tér lámpái hatalmasan és feketén vetítik az apostolok roppant alakját. Tér és idő feloldódik a dóm tövében. Szívdobbantó érzés tanúként állni történelmi pillanatoknál.

a szokatlanul száraz kriptában a holttestek jobban megmaradnak, mumifikálódnak. Az egyház semmi érdekességet nem látott ebben, s mindeddig semmiféle titokról nem tudtunk. Amikor a kriptát megtelt és a továbbiakban máshová temetkeztek, egyszerűen lezárták, s ezzel a kérdést el is intézték. Egy esztendeje talán, hogy valakinek eszébe ötlött az »érdekesség«. Látogatókat hoztak, kik nemegyszer kíméletlenül nézelődtek, megbolygatták, más helyre vitték a koporsókat, emelgették fedelüket. Ami a mozdulatlanságban épségben maradt, jórészt tönkrement a megbolygatás következtében, úgy, hogy a jelenlegi tudományos vizsgálat, mely néhány kortörténeti érdekességet kideríthetett volna, jóformán eredménytelen maradt, mert a szakszerűtlen nézelődés a megmaradt leletek túlnyomó részét tönkretette. Azt is meg kell mondanom, hogy a volt bencés templom kriptája nem egyedülálló Pápán, a nagytemplomé sokkal tágasabb és itt hasonló mumifikálódott holttestek feküsznek. De ezt a megtelt kriptát, talán éppen a látogatók elől, néhány éve elfalazták. De ha látványosságnak tekinthető is a kripta, ha érdekes lehet a nagyközönség számára, akkor is bizonyos, hogy jelenlegi állapotában nem alkalmas arra, hogy megnyissák a nyilvánosság előtt.

Szalai Antal, a pápai városi tanács vb titkára hasonlóképpen nyilatkozik. Mindenekelőtt megmutatja annak a jegyzőkönyvnek másolatát, melyet a Pápán járt tudományos bizottság vett fel. A jegyzőkönyv záradéka leszögezi, hogy a kripta jelenlegi állapotában nem alkalmas, hogy megnyissák a nagyközönség előtt, ehhez különböző

nak.

— Mi a tanács véleménye a megjelent újsághírekkel kapcsolatban?

— Egyáltalán nem örülünk neki. Eléje vág az eseményeknek, felesleges találgatásokra ad okot, felesleges várakozást ébreszt az olvasóban. Máris tömegesen érdeklődnek a kripta iránt és nehezen hiszik el, hogy a biztonsági intézkedések éppen a fennmaradás érdekében történnek, hogy később mindenki megnézhesse, amennyi valóban érdekes a kripta anyagából.

A kriptában látottak igazolják ezt az álláspontot. A látvány nem szenzáció, de megnyitásra alkalmassá téve kiegészítheti, elmélyítheti a képet Pápa városáról.

M. L.

Rózsák — a rózsák terén

Rövid újsághir számol be a következőkről: „Valóban a rózsák tere lesz a VII. kerületi Rózsák tere; szeptember végétől háromezer rózsabokrot ültetnek ide. A főváros nagyobb parkjaiban összesen ötvenezer rózsabokrot ültetnek."

Az új budapesti rózsaültetvények tehát csaknem öt százaléka egyetlen térre tömörül, amely eleddig csak a nevében viselte a „rózsa" jelzőt. De vajjon mért nevezték el ezt a mindeddig rózsátlan teret Rózsák terének?

Mert itt emelkedik a Szent Erzsébetről elnevezett plébánia-templom, előtte Árpádházi Szent Erzsébetnek a rózsa-csodát ábrázoló márványszobrával. Erre eddig csak kőből faragott rózsák emlékeztettek, ezentúl a fővárosi kertészet jóvoltából átveszik ezt a szerepet a valódi,

gyönyörködés, ut
nyek éppen úgy
mint a lelki
gyelmi ajándékai
ságtól, sem az
szontagságaitól n
vissza az embere
turistát sem be
borus idő, amikor hivjak ot a
hegyvilág magasságai.

Persze, ma már kerékpár, autó, autóbusz, vonat, motorkerékpár csökkenti az odajutás fáradalmait. Akik az idén, szeptember 8-án, Kisboldogasszony ünnepén megfordultak egy-egy kegyhelyen, Máriaremetén, Máriabesnyőn, Mátraverebélyen, Máriapócson, láthatták, hogy kegyhelyeink környezete abban az értelemben is sokat fejlődött, hogy körülveszik ezek a modern közlekedési eszközök is. Láthatták, hogy sok helyről a MÁVAUT-tól bérelt különjáratokon érkeztek a búcsúsok. De évek óta tapasztalhatjuk azt a kedvezést is, hogy a helyi járatokat a közönség szolgálatában sűrítik. Hasonlóképpen ahhoz, amikor másfajta rendezvényekre kell eljuttatni a közeli és távoli környék népét. Ebben a kedvezésben népünk mindenkor a megváltozott társadalmi helyzet előnyein kívül a maga megbecsülését is látja. Az ember megbecsülését és igényeinek szolgálatát.

Ezért érthetetlen, hogy egy másik közlekedési vállalat, a MÁV valami oknál fogva nincs tekintettel a búcsújáróhelyek megnövekedett utasforgalmára a hagyományos ünnepeken, amint ezt a máriapócsi búcsúval kapcsolatban tapasztaltuk. Távolról sem gondolunk különvonatokra és »búcsús« szerelvényekre. Csupán az irányító állomások vezetőinek arra a figyelmességére, mely nemcsak jövedelmet biztosit a MÁV-nak, de kiküszöböli azt is — aminek ugyancsak az elmúlt ünnepen, Máriapócson tanúi lehettünk —, hogy tömegével

szek társaságában. Egyszerre csak néhány nagyhajú — és vad tekintetű — fiatalember bukkan elő, akik táblát emelnek a magasba ezzel a feliratal: Marlon Brando a niggerek bérence"... Az említett fotoriport egyik képdarabjával mi is találkoztunk az „Ország-Világ" folyóirat hasábjain. A szöveg itt is a „nigger-bérenc"-nek gyalázott filmszínészt említi. De mi — örömmel — felfedeztünk a képen, a menetelő, tüntető művészek sorában egy másik figurát is, aki — zárt gallérjáról és tonzurájáról ítélve — kétség kívül: katolikus pap.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy nemcsak Thália papjai, hanem egyházunk papjai is felvonultak a fajüldözés ellen tüntető menetben; a krisztusi tanok szellemében valóban ott is van a helyük, s nem kell törődniük vele, ha ezért fasiszta huligánok „niggerbérenceknek" csúfolják őket.

≈

A művelődésügyi miniszter legújabb rendelete részletes intézkedést tartalmaz a kiskorúak védelmével kapcsolatban. Védő és óvintézkedést rendel el, ha a kiskorú erkölcsi fejlődése, nevelése, gondozása a szülő környezetében nincs biztosítva. A rendelet kibővíti a gyámhatóság hatáskörét és egyben módot ad arra, hogy az iskola igazgatójánál, a munkáltatónál s az ott működő szakszervezeti bizottságnál is eljárjon és segítségükkel bírja rá a szülőt a kiskorú nevelése szempontjából helytelen magatartásának megváltoztatására. A szülőket pénzbírsággal sújtják, ha a gyámhatóság határozatát nem hajtják végre. A

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 10 5

HÉTFŐI HÍREK

Antal Károly
A-25-169

1021

Jelentős állami segítséggel restaurálják a pécsi dómot

A pécsi székesegyház nemcsak a magyar, hanem az egyetemes műépítészetnek is jelentős, nemzetközileg elismert alkotása. Alapkövét a XII. század utolsó tíz évében rakták le. Állami segítséggel most *teljesen restaurálják ezt a nagy értékű szobrokkal és freskókkal ékesített műemléket.* Az állam a szobrok elkészítésére közel 500 ezer forintot szavazott meg, a pécsi püspökség pedig 100 ezer forinttal járul hozzá e munkálatokhoz. A főhomlokzat restaurálására, külső-belső tatarozásra, a freskók felújítására *újabb félmillió forintnyi segítséget nyújt az állam, illetve a pécsi városi tanács azzal,* hogy új kőbányát nyitottak az építkezéshez szükséges kövek kitermelésére. Ezenkívül állványzatot, faanyagot és egyéb építési anyagokat biztosítottak a műemlék teljes helyreállítására.

Annak ellenére, hogy a lakás- és egyéb állami építkezések nagymértékben igénybeveszik az építőipart, *soronkívüliséget biztosítottak a pécsi székesegyház 3 éves építési programjának.* Az idén elkészülnek a főhomlokzattal és jövőre *Antal* Károly, Munkácsy-díjas szobrászművész *12 apostol-szobra* is kész lesz.

urák A császár új ruhája
ásban

Ezen a héten mutatják be!

FAGYOSSZENTEK

Magyar film

Fekete Gyula forgatókönyve — amelyet *Püspöki* Mihály elbeszélése nyomán írt — bátran és őszintén nyúl a magyar falu mai életének két bonyolult problémájához. A városból szülőfalujába visszahívott s ott tsz-elnökké választott Czimer András drámájában

— akit a fiatal *Sallay* Tibo. sokat ígérően alakít — lelki meghurcoltatásában és végső didalában a múlt egy mélyen gyökerező, súlyos erkölcsi hagyatéka ellen foglal határozottan állást. A fehérbőrű leány- és a barna legénykéz összefonódása a záró képsor-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTULI NAPLÓ

Antal Károly

1963 SZEP 12 A-25-170

1021

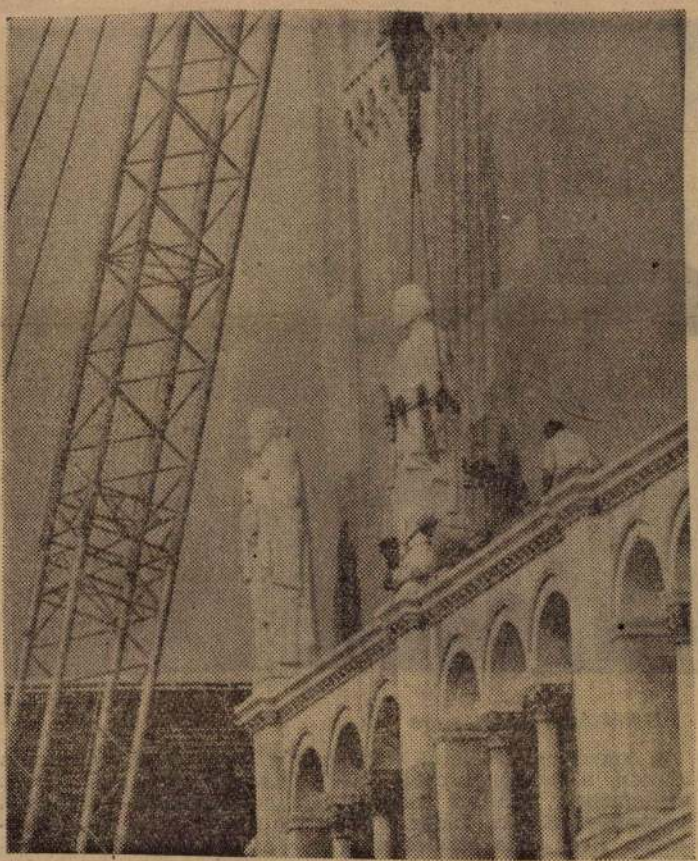

A Pécsi Székesegyház renoválása során az épületet díszítő tizenkét szobrot is kicserélték. Antal Károly szobrászművész alkotásait tegnap emelték a végleges helyükre.
— Szokolai felv. —

rtvilágból

ezer sportkedvelő látogató tetszését nyerte meg.

FURCSA VILÁGCSÚCS

Enyhén szólva is őrületes „világcsúcsot" ért el Nairobiban egy Sayed Navab nevű sportember. Egy jótékonycélú ünnepségen a távkerékpározás világrekordját javította meg ez a szorgalmas legény. Az eredmény? Tessék jól megkapaszkodni: 108 órát biciklizett egyfolytában. Bár ez a szó, hogy „biciklizett" talán egy kis túlzás. Mondjuk úgy: 108 órát ült a nyeregben. Persze, ez sem akármilyen teljesítmény. A világcsúcs után négy ember támogatta Sayed mestert az orvoshoz.

De nem ám a fülészhez . . .

GUTTMANN—RIERA CSERE

A kétszeres EK-győztes portugál Benfica edzője, Guttmann Béla ismét csapatot változtat. A magyar tréner mindig sikerei teljében válik meg csapatától. 1954-ben az AC Milan bajnokságában működött közre, utána a Vicenza kerülte el Guttmann révén a

bajn

Nem.
Tény:
ünnepeltük
darúgók S
éves fenná
egyidőben a
ság 60. évfordulóját is, még-
is a most induló bajnoki

szülték. Ezek különösen a fe
helyeken (párkányok, szobr
kat tartó párkányok, stb.) me
rán ezeket az eredeti bányab
szállított kövekkel cseréli
ki.

— Vajon mi az oka, hogy az
oldalfalakban is nagyon tönk-
rementek egyes kövek?

— Most állapították meg a
szakemberek, hogy a fedő-
vek hézagaiba becsurgó víz
mállasztotta legjobban azokat.
A huszas években azt hitték,
hogy a falakra csapódó eső
okozza a mállást. Ezért egy zse-
latinszerű anyaggal vontak be
az egész falat, amelyről most
derült ki, nem ónta volna a
köveket, fülledés miatt fokozta
a pusztulásukat.

— Hogy kívánják ezt meg-
szüntetni?

— A fedő helyeken a kövek
közé egy centiméter méleyn ól-
mot öntünk, ezzel megakadá-
lyozzuk, hogy a víz beszivá-
rogjon a fal hézagain.

— Mi van a homlokzat-
elhelyezett szobrok?

...aljak az eddig mű
...odo néhány ilyen iskola ta-
pasztalatait és a megváltozot
igényeket. A tervek szerint —
...lelő szakemberek bevo-
...al — évenként nyolc
...ozást tartanak azok
...a, akik semmiféle ok-
...smeretterjesztési for-
...nem vesznek részt.

●

...OLT MÁS DOLGA

házassági vál...
...erikai városa a ...
...ációval

...jelenlegi restaurálás
...en változás nem terv
...épületen, célja, hogy
...rmában helyreállítsák
...pítész művét, mert
...helyenként komoly
...zott benne az idő.
...lni egy sereg kő-

Sóskúti mészkő

...ismét restaurálják a
...domot. Utoljára ezelőtt hetven
évvel restaurálták. Akkor
Schmidt Frigyes építész terve
alapján át is alakították a szé-
kesegyházat Pollach-adta klasz-
icista formáját a mai, román-
stílusú épülettel.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI PÉCSI NAPLÓ
A-25-171

Új köntöst kap a Dóm

Álmot öntenek a falba — 1965-re befejezik a munkát

Lassan két hónapja, hogy az első állványzattal nekitámaszkodtak a székesegyház falainak és azóta vésők, kalapácsok zajától hangos a dóm környéke. Ismét restaurálják a dómot. Utoljára ezelőtt hetven évvel restaurálták. Akkor *Schmidt Frigyes* építész terve alapján át is alakították a székesegyház Pollach-adta klaszszicista formáját a mai, román stílusú épületté.

Sóskúti mészkő

— A jelenlegi restaurálás semmilyen változást nem tervez az épületen, célja, hogy eredeti formában helyreállítsák Schmidt építész művét, mert bizony már helyenként komoly károkat okozott benne az idő. Ki kell cserélni egy sereg követ a falakban...

A egész épület természetes kőből épült. A fal burkolata sóskúti puha mészkő, a fedőkövek, valamint a lábazatok kemény haraszti mészkőből készültek. Ezek különösen a fedő helyeken (párkányok, szobrokat tartó párkány, stb.) mentek tönkre. A helyreállítás során ezeket az eredeti bányából szállított kövekkel cserélik ki.

— Vajon mi az oka, hogy az oldalfalakban is nagyon tönkrementek egyes kövek?

— Most állapították meg a szakemberek, hogy a fedőkövek hézagaiba becsurgó víz mállasztotta legjobban azokat. A huszas években azt hitték, hogy a falakra csapódó eső okozza a mállást. Ezért egy zselatinszerű anyaggal vonták be az egész falat, amelyről most derült ki, nem óvta volna a köveket, fülledés miatt fokozta a pusztulásukat.

— Hogy kívánják ezt megszüntetni?

— A fedő helyeken a kövek közé egy centiméter mélyen ólmot öntünk, ezzel megakadályozzuk, hogy a víz beszivárogjon a fal hézagain.

— Mi van a homlokzaton elhelyezett szobrokkal?

— A szobrok is tönkrementek, állandóan hullott róluk a törmelék, ezért már régebben el kellett távolítani a homlokzatról. Ezeket a szobrokat még Kiss György, pécsi szobrászművész alkotta. Barokk jellegükkel élesen elütöttek az egész épület román stílusú megoldásaitól.

Az új szobrok közül hat már 1943-ban elkészült, mivel a dóm restaurálása már ezekben az években is esedékes volt. A háború azonban megakadályozta, és a megrendelt szobroknak is csak a fele készült el.

Antal Károly új szobrai jelentik egyébként az egyetlen változást a régi formákkal szemben. A korábbi szobrok helyett — megfelelően a székesegyhás építési stílusának — ezek is inkább a román formák felé hajlanak. A régebben elkészült hat szobrot már Budapestről le is szállították és a székesegyház udvarán vannak elhelyezve.

Eredeti formába

A külső tatarozások, restaurálások befejezése után a dóm belső részét állítják helyre. A helyenként megrongálódott festményeket szakértő művész varázsolja vissza az eredeti formába. Egyelőre még csak annyit látni, hogy az elülső homlokzat fehérebb lett a drótkefék nyomán. Három év múlva — a tervek szerint a restaurálás 1965-ig tart — újra eredeti pompájában ragyog a pécsi dóm.

Harangozó László

rtvilágból

ezer sportkedvelő látogató tetszését nyerte meg.

FURCSA VILÁGCSÚCS

Enyhén szólva is őrületes „világcsúcsot" ért el Nairobiban egy Sayed Navab nevű sportember. Egy jótékonycélú ünnepségen a távkerékpározás világrekordját javította meg ez a szorgalmas legény. Az eredmény? Tessék jól megkapaszkodni: 108 órát biciklizett egyfolytában. Bár ez a szó, hogy „biciklizett" talán egy kis túlzás. Mondjuk úgy: 108 órát ült a nyeregben. Persze, ez sem akármilyen teljesítmény. A világcsúcs után négy ember támogatta Sayed mestert az orvoshoz.

De nem ám a fülészhez . . .

GUTTMANN—RIERA CSERE

A kétszeres EK-győztes portugál Benfica edzője, Guttmann Béla ismét csapatot változtat. A magyar tréner mindig sikerei teljében válik meg csapatától. 1954-ben az AC Milan bajnokságában működött közre, utána a Vicenza kerülte el Guttmann révén a

bajn

Nem. Tény: ünnepeltük darúgók S éves fenná egyidőben a bajnokság 60. évfordulóját is, mégis a most induló bajnoki év befejezése után, tehát 1963-ban avatjuk csak a 60. bajnokot. A „lemaradás" oka: az első világháború elején egy darabig szünetelt a bajnokság, a második világháború végén félbeszakadt, nem fejeződött be 1956-ban az ellenforradalom miatt sem. A magyar bajnokság eddig igen sok szakaszból állt. A legjobbak körmérkőzésében az első huszonöt év alatt csak budapesti csapatok vettek részt. Ekkor időnként megrendezték az országos döntőt, amelyben mindig a legjobb budapesti csapat vagy csapatok, illetőleg a legjobb vidéki együttesek indultak, de minden egyes alkalommal budapesti csapat diadalmaskodott. 1926-ban bevezették a professzionizmust, s innen kezdve már vidéki csapatok is résztvehettek a legjobbak hétről-hétre megújuló körmérkőzésében. Kezdetben még csak két vidéki csapat, a szombathelyi Sabaria és a Szegedi Bástya, de számuk később folyton nőtt, s a növekedés a most meginduló bajnoksággal jutott el a legmagasabb ponthoz: a tizennégy induló sportkör közül mindössze öt a budapesti és kilenc a vidéki. 1935-ben megszűnt a profibajnokság, s helyét a Nemzeti Bajnokság foglalta el, amely azóta szünet nélkül folyik, mindössze 1945 tavaszán, az úgynevezett pótbajnokság volt csak csonka. Ekkor ugyanis a közlekedési nehézségek miatt a vidékiek nem vehettek részt a legjobbak küzdelmében.

megfe
eszne

pláka
mű
erve
so
...ljak az eddig mű
...ódó néhány ilyen iskola tapasztalatait és a megváltozott igényeket. A tervek szerint — megfelelő szakemberek bevonásával — évenként nyolc foglalkozást tartanak azok számára, akik semmiféle oktatási, ismeretterjesztési formában nem vesznek részt.

●

NEM VOLT MÁS DOLGA

Reno, a házassági vál... hírhedt amerikai városa a k... zelmúltban újabb szenzációval hívta magára a figyelmet: Peter Eno, a város egyik fiatal sportolója különös rekordot állított fel: Renoból a 30 mérföldnyire fekvő Carson Citybe gyalogolt — hátrafelé lépegetve. Amikor megkérdezték tőle, miért tette ezt, a fiatalember így válaszolt:

— Nem volt más dolgom! . . .

●

— Több mint 130 méteres előrehaladási sebességet ért el július hónapban az István-aknai Nagy István feltárási csapata. Ilyen teljesítmény a Pécsi Szénbányászati Tröszt életében még nem fordult elő. Az eddigi legnagyobb teljesítmény 103 méter volt.

— Megkezdték a téli menetrend elkészítését a MÁV-nál. A munkálatok során messzemenően figyelembe veszik a közönség időben beérkező észszerű javaslatait, észrevételeit is.

— Gyermekfoglalkoztatót hoznak létre a következő esztendőben valamennyi sportlétesítménnyel rendelkező pécsi és baranyai üzemben. A terv megvalósításával elsősorban a gyerekek nyári foglalkoztatását akarják véglegesen megoldani.

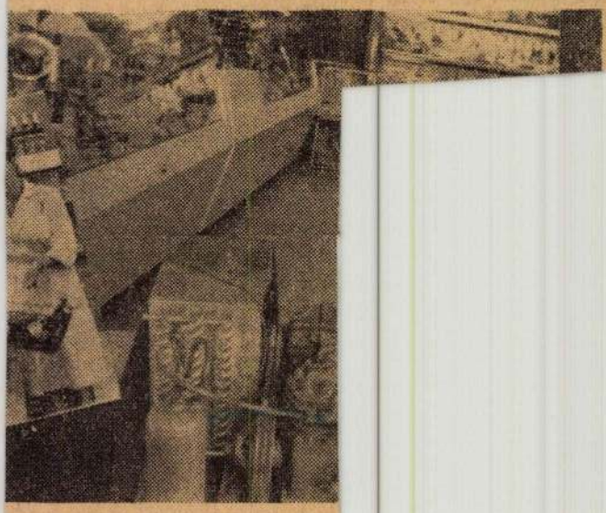

földművesszövetkezetek, vendé gl lamosipari és Gépjavító KSZ hí yéb javítását vállalja.
ÍTÁS KAPHATÓ AZ AUGUSZ TÁSON PÉCSETT. (—)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-302

Antal Károly

ESTI PÉCSI NAPLÓ

A-25-172

1021

KÉSZÜLNEK A PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ SZOBRAI

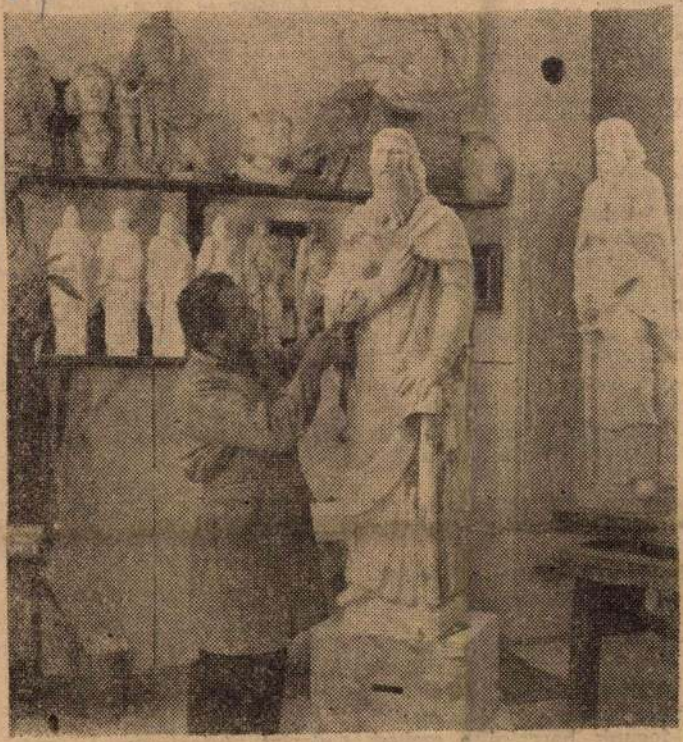

A pécsi székesegyház homlokzatáról az idők folyamán tönkrement szobrokat még az elmúlt évben leszedték és azok helyébe Antal Károly szobrászművész most készíti a régiek alapján a 12 apostol szobrát. A művész a szobrokat gipszből formázza, majd kétszeres nagyításban, három méteres nagyságban fogják kőből kifaragni. A képen: másfélméteres gipszfigurán dolgozik a művész.

...ság. — 22.35: Zene az éjszak... ban. — 23.25: Az elválás örüm... Rádiójáték. — 0.10: Ritkán hallo... operákból.

PETŐFI: 16.40: Otthon a világ... ban. Versek. — 16.55: Zenei műso... — 18.10: Szász József és Mikl... György hangversenye. — 18.3...

...s, pénz sehol, úgy élünk mint ...t, és segítséget nem várha... ...d? — nevetett dühösen Pok... „Vocláv"-nak nevezve ma... ...égyen sem érünk el semmit. ...nak minket. És innen nem ...tni...;

...intha nem hallotta volna a ...ivakat.

...tsetek nekünk és nem hagy... ...enneteket. Nyugaton erős em... ...ndolnak ránk. Innen együtt ... el, ha végrehajtottuk a fel...

...ben van, gyertek hozzánk, ott ...beszélünk mindent — mondta ...vics.

Karl elmondotta a „bandi... ...hogy az emigráns bjelorusz ...ia" megbízásából jöttek, ide ...szavait alátámassza, megnyu... ...oclávnak" egy papírt, melyet Abramcsik „elnök" írt alá.

...amerikaiakkal és Abramcsik... ...t fogunk harcolni a szabad ...áért! — mondta kimért fa... ...angon.

...amcsik maga nem nagyon ...k ide — morgott „Vocláv" — ...mkfajta gyalogosokat küld.

...TATÁSA KÖVETKEZIK.)

14.40: Sportoló ifjúság. — 15.10: Délután a hold felé. Elbeszélés. — 15.35: Népi zene. — 16.05: Lányok, asszonyok...

PETŐFI: 14.20: Népi zene. — 15.00: Francia kórusok. — 15.35: Tánczene. — 16.05: Fúvós átiratok.

A TELEVÍZIÓ MAI MŰSORA

18.00: Tanuljunk oroszul. — 18.20: A kisfilmek kedvelőinek. — 18.40: A tudomány világából. — 19.10: Orvosi tanácsok. A házi betegápolásról. — 19.20: TV-híradó. — 19.35: Mezőgazdászok fóruma. — 19.45: A kegyetlen ellenség. Szovjet film. — 20.25: Zenés utazás. — 21.15: Beszélgetés Sándor Kálmánnal. — 21.35: Hírek.

SZÍNHÁZ — MOZI

Nemzeti Színház Cyrano de Bergerac (Csortos-bérlet, este 7 órakor).

Park: Hatásziegény frakkban (fél 5, fél 7 és fél 9 órakor). — **Petőfi: Pillantás a hídról** (fél 5, háromnegyed 7 és 9 órakor). — **Kossuth: A vád tanúja** (fél 5, fél 7 és fél 9 órakor). — **Kossuth Híradómozi: Magyar híradó, Igy történt, Mai Herkulesek.** (Előadások 11 órától 3 óráig folytatólagosan). — **Fekete Gyémánt (Gyárváros): A világ minden aranya** (6 órakor). — **Építők Kultúrotthona: Mindenki ártatlan?** (5 és 7 órakor). — **Rákóczi (Mecsekalja): Horgász a pácban** (7 órakor). — **Május 1 (Vasas II.): Pirosbetűs hétköznapok** (7 órakor). — **Kossuth (Mohács): A bíró** (6 és 8 órakor). — **Zrínyi (Szigetvár): Elcserélt randevú** (8 órakor). — **Táncsics (Szigetvár): Gázolás** (fél 8 órakor).

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Antal Károly

NÉPSZAVA

A-25-174

1021 1969 AUG 28.

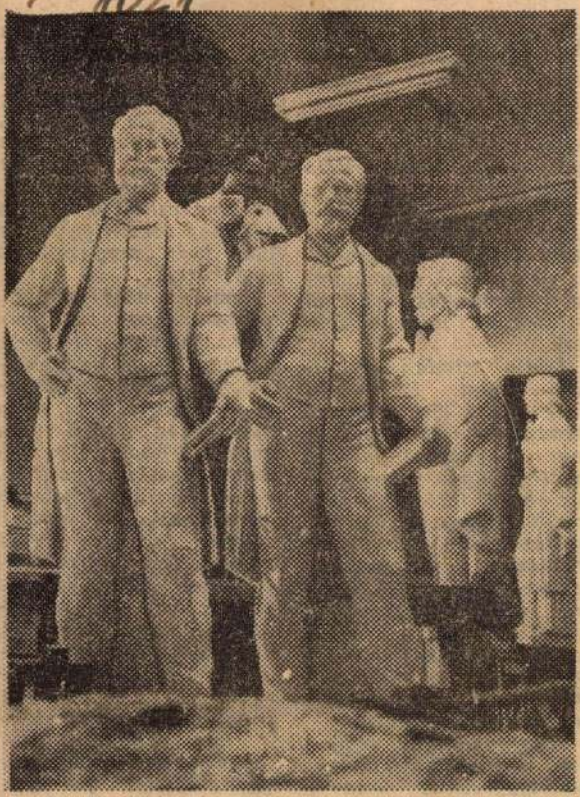

ÚJ SZOBROK KÉSZÜLNEK az Operaház épülete részére. A szobrokat az alkotó művészek gipsz eredetije után a Képzőművészeti Kivitelező és Iparvállalat műtermeiben faragják kőbe. Képünk: Antal Károly szobrászművész Csajkovszkijról készült szobrát faragják

(Gonda György felvétele)

S má
ké
címet:
minisz
volna
ter —
lyik —
beadv
»Azon

Majd kézjegyével és stambiliával szentesítet az okmányt s megküldette végrehajtás céljából valamelyik főhivatalunknak.

Eddig minden forsriftosan ment. Kalamajka csak akkor lett, midőn a beadvány írója megjelent tudakozódni: miképp is áll az ügye, miért hallgat róla a főhivatal? Erre kisült, hogy az okmány szőrén-szálán eltűnt a miniszter kézjegyével egyetemben. A fél azonban nem hagyta magát, addig firtatta a dolgot, míg végül mégiscsak elővarázsolták a miniszteri okiratot — az »ad acta« tett irományok közül.

Alig gondoltam végig a cím magambiztos, helyk- odabiggyesztése után a történetke fonalán, máris beláttam, humorosnak ugyan humoros az eset, de nem lenne opportunus kulonben sem ettol dőlt le Buda vára, meg a levél is előkerült...

Nem, ez még hagyján, szokva vagyok az ilyesmihez. Hanem arra gondolok, mi lesz, ha ráadásul még maga a miniszter is megorrol érte, hogy ország-világ előtt így megszellőztetem, mily levésbe veszik az alsóbb, mégalsóbb és legalsóbb fórumok az ő kézjegyét.

Ehhez pedig semmi kedvem. Okos és előreláto ember nem haragít magára egy eleven minisztert. Sose tudhatja, mire jó az, ha nem neheztel rá egy miniszter...

Vagy írjak netán kórházi élményeimről? Ugyanis még ezekben az egyáltalán nem szívderi tő intézményekben is buzog a humor forrása. De mi lesz, ha az orvosokban esetleg nincs humor-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Antal Károly

ESTI HIRLAP

1963 MÁR 30.

A-25-173

A világhírű pécsi székesegyház restaurálási munkálatai hamarosan befejeződnek. Nyár elejére a székesegyház ismét szépségében pompázik majd. A tíz évszázados remekművet Antal Károly szobrászművész alkotásai díszítik.

1021

A széken üléshen állított

tozásnak éppen ez a legfőbb

Antal Károly.
szobrászművész.

A-25-175

FIGYELŐSZOLGÁLATA –
Bp. VI. Dalszinház-u.1.
Tel.: 227-651; 227-488

1951 JUL

NÉPSZAVA

2.76

KIÍRTAK A PÁLYÁZATOT A KOSSUTH-EMLÉKMŰRE

A minisztertanács 1951 július 13-i határozata értelmében létesült Kossuth-emlékmű-kormánybizottság az emlékmű elkészítésére pályázatot írt ki.

A pályázatra meghívja: *Antal Károly, Beck András, Boross Miklós, Buzi Barna, Dózsa Farkas András, Farkas Aladár, Grandtner Jenő, Kerényi Jenő, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kocsis András, Medgyesi Ferenc, Madarassy Walter, Pándi Kiss János, Pátzay Pál, Somogyi József, Sóvári János, Szabó Iván, Tar István, Ungvári Lajos* és *Wilt Tibor* szobrászművészeket.

A meghívottakon kívül a pályázaton minden magyar szobrászművész résztvehet.

A részletes pályázati feltételek megtudhatók a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségében és a Művészeti Dolgozók Szakszervezetében.

Antal Károly
szobrászművész

A-25-176

Külföldi Sajtószolgálat
FIGYELŐSZOLGÁLATA
Bp. VI. Dalszínház-u. 1.
Tel.: 227-651; 227-488

MAGYAR NEMZET

1951 JUL. 15.

Kiírták a pályázatot a Kossuth-emlékműre

A minisztertanács 1951. július 13-i határozata értelmében létesült Kossuth emlékmű-kormánybiztosság az emlékmű elkészítésére pályázatot írt ki.

A pályázatra meghívja: Antal Károly, Beck András, Boross Miklós, Buzi Barna, Dózsa Farkas András, Farkas Aladár, Grandtner Jenő, Kerényi Jenő, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kocsis András, Medgyesi Ferenc, Madarassy Walter, Pándi Kiss János, Pátzay Pál, Somogyi József, Sóvári János, Szabó Iván, Tar István, Ungvári Lajos és Wilt Tibor szobrászművészeket.

A meghívottakon kívül a pályázaton minden magyar szobrászművész részt vehet.

A részletes pályázati feltételek megtudhatók a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségében és a Művészeti Dolgozók Szakszervezetében. *(MTI)*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Antal Károly

HÉTFŐI HIREK

A-25-177
1966 ÁPR 11
117

Ifjú vadász

A Törökvész úti új iskola játszókertjének díszítésére Antal Károly Munkácsy-díjas szobrászművész elkészítette „Ifjú vadász" c. szobrát. A műalkotás a Fővárosi Tanács megbízásából készült a II. kerület egyik legszebb és legkorszerűbb iskolája részére. A 2 méteres szobrot a közeljövőben állítják fel.

zdődött
gyűlése

nk 15 éves fejlődéséről

nép: a munka, a tudomány és a kultúra emberei abban a biztos meggyőződésben ünnepelték és ünnepli a Magyar Tudományos Akadémia is, hogy az ország további fejlődésének útja szélesebb lett, gyorsabban és biztonságosabban haladhatunk rajta előre a szocializmus teljes felépítéséig, majd a kommunizmust építő szovjet néppel és a szocialista tábor tagjaival a kommunizmus győzelméig.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után *Rusznyák* István elnök berekesztette a teljes ülést. (MTI)

Nagy mennyisé
vaslemezt kapnak
a Szovjé

A főváros Házkezelési Igazgatóságai 1957-ben nagy mennyiségű horganyzott vaslemezt kaptak a *Szovjetunió*tól és ez a segítség tette lehetővé, hogy az ellenforradalom idején megsérült ereszcsatornákat, házte

Budai Polgár A-25-178

ANTAL Károly

A döntéseket „a kerekasztal lovagjaiként" hozzuk. Az igazgató feladata, hogy a teljes tortát lássa, a szaktanároké pedig az, hogy a maguk szeletét. Ha az igazgatóhoz lehet fordulni kérdéssel, mert tudja a választ, az magával hozza a tekintélyt is. A hogyan továbbról egyelőre nem gondolkozom, mert a megbízatásom öt évre szól, és vannak terveim az iskolával, amelyek még ezen az időn is túlnyúlnak. Ha magam mögött érzem a tantestületet, ha kerek marad a kerekasztal, akkor itt képzelem el a jövőmet.

„Első szerelem"

Sarlósné Tompa Cecília, aki jelenleg is a Fillér utcában tanít testnevelést és földrajzot, osztályfőnöke volt Kerekes Zsoltnak.

— 1972 óta tanítok, 78 óta ebben az iskolában. Amikor idekerültem, Zsoltéké volt az első osztályom. Volt idő, mikor tőlük egyszerre négyen is itt dolgoztak, ami természetesen büszkeséggel tölt el.

Amikor Zsolt idejött gyakorolni, majd tanítani, mint kezdő tanárt, akaratlanul is felkaroltam. Eleinte segíteni kellett, később érezhető volt, hogy ügyes, ambíciói vannak. Nekem annyira természetes volt, hogy ő lesz az igazgató, hogy ezen nem volt mit feldolgoznom. Amikor idekerült, kicsit baráti, kicsit anyafia kapcsolat volt közöttünk. Ez a félig kisfiam-viszony szűnt meg később, mert túlnőtt rajta — mondja Tompa Cecília.

— Mióta ez az épület áll, azóta itt tanítok. Szeretek itt lenni. Minden igazgatóm nagyon jó volt, és kellemes a tantestület. Innen csak az megy el, aki messzire költözik. A tanári pályát szeretni kell. Ha ez megvan, nem mérlegelünk, hogy érdemes-e vagy nem, megéri-e vagy nem. Én mindennap azt csinálom, amit szeretek. Reggelente örülök, hogy olyan munkát végezhetek, amit gyerekkorom óta akartam. A két szakom mellett diákönkormányzat-vezető is vagyok. Van olyan tanítványom, akivel összeszámoltuk, huszonegyszer voltunk együtt táborban. Zsolttal harmincvalahánynál abbahagytuk a számolást.

Az első osztályom az „első szerelem", amely mindig szép marad. Harminchatan voltak, Zsolt is abba járt.

Zsoldos Szilvia

Iskoláink 8.

A Törökvész Úti Általános Iskola

A több mint negyvenéves iskola a Rózsadomb tetején a 11-es autóbusz útvonalán található. Amikor felépült, környékén még kevés ház volt, azok is inkább csak családi villák. Az iskolát mégis a szükséglet hozta létre, hiszen az Áldás utcai iskolában abban az időben három műszakban folyt a tanítás.

Ma a Törökvész úton és környékén sokemeletes bérházak, nagyméretű villák és tornyházak emelkednek. Az itteni lakosság gyermekeinek befogadására azóta egy másik iskola is épült a Pitypang utcában. Az egykor kietlen vidéken felépült Törökvész úti iskola jó befektetésnek bizonyult, amelyet később újabb termekkel kellett bővíteni.

A tanulólétszám gyakran változott. Érdekes megemlíteni, hogy az iskola indulásakor, 1958-ban, 398 tanuló járt a Törökvész útra, ma pontosan ugyanennyien. A két dátum közötti időszakban azonban nem volt ilyen állandó a beíratkozott tanulók száma. Az indulást követő második évben már hatszáz fölé emelkedett a létszám, 1982-ben pedig már több mint 1200 tanulója volt az iskolának.

A tanítás abban az időben három helyen folyt: a Törökvész úton, a Cseppkő utcában és az 1980-ban átadott Pitypang utcai épületben. A Cseppkő utcai gyermekotthon lakói egy, a könnyebb társadalmi beilleszkedést célzó 1968-as kormányrendelet értelmében együtt tanultak a Törökvész úti körzet tanulóival, a megnövekedett tanulólétszám idején pedig a Cseppkő utcai épületbe is jártak a Törökvész útiak. Azokban az időkben az iskola összes helyiségét használták tanításra: így a tanárit, a portafülkét, sőt a légópincét is, hiszen az első két évfolyamon 7–7 osztályban, a harmadik évfolyamtól pedig 5 párhuzamos osztályban folyt a tanítás. A tanároknak nehéz dolguk volt, ingázniuk kellett az egyes épületek között. A diákok nem ismerték egymást, iskolai ünnepélyeket is csak kint a szabadban lehetett tartani, a szeszélyes időjárás pedig egy-egy március 15-ét vagy egy tanévzárót tönkre is tett. Ez a nehéz korszak 1983-ig tartott, amikor a Pitypang utcai iskola önállósult. Ettől kezdve a nehézségek megszűntek, a tanulólétszám pedig állandósult.

Az 50-es években kevés iskolaépület létesült, amikor a Törökvész úti elkészült, modernnek számított. Maga az épület az úttól kissé beljebb helyezkedik el, előtte szép virágos kert, bejáratánál pedig egy kedves szobor áll, *Antal Károly* műve. A Munkácsy-díjas szobrászművész a klaszszicizáló „római iskola" stílusában mintázta meg alkotását.

Az osztálytermek ablakai nagyobbrészt nem az utcára, hanem a kertre, a kiserdőre nyílnak, így az utca zaja nem zavarja a tanítást. Az ötvenes években újdonságnak számított a beépített öltözőszekrények sora, a folyosókon elhelyezett ivókutak. Az épületet a műszaki átadás után bemutatták a kerület pedagógusainak is, akik nagy elismeréssel szóltak róla. 1992-ben kibővítették és átépítették az iskolát, így az impozáns padlófűtéses aula alkalmas lett ünnepélyek tartására, a szaktantermek létesítésével pedig eleget lehet tenni a modernebb pedagógiai elképzeléseknek.

Ma az iskolában 16 tanulócsoport működik. A tanítás különféle szaktantermekben folyik. A nyelvi termekben angol és német nyelv oktatása folyik, a technikateremben pedig konyhai-háztartási ismereteket sajátítanak el nemcsak a lányok, hanem a fiúk is.

Az elmúlt négy évtizedben az iskola tanulóit jó eredményeiért számos oklevéllel, aranyéremmel és serleggel jutalmazták. Jelenlegi tanulói közül meg kell említeni a hetedikes *Pregun Tamást*, aki az iskolával együtt végzi a Zeneakadémia zongora tanszakát, és a nyolcadikos *Petneházy Katát*, a kitűnő népdalénekest.

Székely Imre

Osztálykép 1969-ből

Tücsökzene a Marczibányi téren

Valahányszor a végéhez közeledett a tíz alkalomból álló foglalkozás, feltettem a gyermekeimnek a kérdést, jöjjünk-e Tücsökzenére, mire a válasz mindig egyértelmű, harsány igen volt. Természetesen nem egyéves korukban történt ez, hanem mikor már értelmük is cseperedett. Majdnem kétévesek voltak, mikor járni kezdtünk a foglalkozásokra, egy sorstárs ikres anyuka meghívására. Bevallom, a legelső alkalommal úgy összegeztem magamban a dolgot, hogy jó-jó, tetszik, amit láttunk, de ugyanezt csinálom otthon én is, énekelek, bábokkal játszunk, hangszerekkel csörömpölünk, zenehallgatás közben mozgunk, ugrálunk. Aztán hezitálásra késztetett a közelgő tél is, hogy nem keveset kell utaznom két, még nem is egészen kétéves gyerkőccel, mert aki járt már hasonló cipőben, tudja, nem könnyű velük elindulni. Valami mégis odahúzott, így vágtunk neki az első sorozatnak. Hamar megerősödtem abban a tudatban, hogy jó döntés volt, mára pedig megszámlálhatatlan emlékünk van arról, mennyi öröm, meglepetés, kedves ismeretség forrása volt az együttlét.

A foglalkozás keretét Piroska baba adja. Gyermekeim így keresztelték el azt a piros kis bábút, aki a foglalkozást vezető kedves zenetanárnő kezén énekelve a kezdetkor és a legvégén nevükön szólítva köszönti a gyerekeket. Aztán ismert és kevésbé ismert gyermekdalok következnek a legkisebb korosztálynak. Ezeket tisztán, szépen elénekli Ildi néni, egyszer, kétszer, háromszor, és a résztvevők néhány alkalom után tudják, melyiket milyen mozgással kísérjék. Mindez azért nagyon jó, mert ebben az életkorban fontos szerepe van az ismétlésnek. A foglalkozást féléves kortól ajánlják, ami nem túlzás, hiszen tapasztalatunk szerint már ilyen kis apróságok is jól rezonálnak a zenére és a mozgásra. Később előkerülnek a hangszerek, amiért a kicsiknek édesanyja megy, a nagyobbak maguk totyognak oda. Az én fiam és lányom legtöbbször megnyugtatólag szóltak hátra nekem: vigyázunk a kicsikre! A következő néhány éneket vagy zenét ezekkel a hangszerekkel kísérjük.

A művelődési ház világos, tágas, soktükrös termében módjukban áll a gyerekeknek mozogni, egymást, de magukat is figyelni a tükörrengetegben. Volt, aki itt tette meg első lépéseit, és olyan is, aki itt szólalt meg először... Azt hiszem, abban biztosak lehetünk, hogy minden gyerek szívesen jön, számunkra pedig a csütörtök délelőtt a Tücsökzenét jelentette. Manapság gyakran halljuk több helyről is, hogy kell a közösség a gyereknek, mely elmélet ragyogó megvalósulása ez a foglalkozás, ahol úgy van közösségben a kisgyermek, hogy háttérben az édesanyja biztonságként jelen van. Megteheti az ismerkedés első lépéseit, de van hova visszamenni. A foglalkozás elteltével általában együtt marad a csapat, és a szomszédos játszótéren folytatódik a játék.

Számunkra véget ért egy korszak: négyévesen óvodába megyünk, de mindig örömmel emlegetjük a Tücsökzenét, ősszel pedig a Marczibányi téri zeneovi foglalkozásait látogatjuk majd.

Bódy Istvánné

A **Tücsökzene** a legfogékonyabb korban,
hat hónapostól négyéves korig kínálja
ritmus-, ének-, zenefoglalkozásait.
A kicsik szülői közelségben ismerkedhetnek meg társaikkal,
együtt énekelhetnek és játszhatnak velük.
A tízhetes kurzust szakképzett zenepedagógus vezeti,
ő énekel és válogatja össze a zenei anyagot.
Minden gyermek számára külön ritmushangszert biztosítunk.
A kurzus ára 4000 Ft. Az első alkalommal a részvétel díjtalan.
Szeptembertől újraindulnak a hétfői,
illetve a csütörtöki kurzusok
folyamatos csatlakozási lehetőséggel.
A foglalkozásokon való részvétel előzetes bejelentkezés alapján
történik a (06 30) 999-4945-ös telefonon *Gál Gabriellánál*.
Felvilágosítást ad *Pilinger Zsuzsa*
a 438-1026-os és a 212-2820-as telefonszámon.
Az első foglalkozás időpontja: szeptember 17., hétfő.

Délelőtti kézműves órák

A Marczibányi Téri Művelődési Központ új programot hirdet a kerület iskoláinak és pedagógusainak. Az új művelődési és oktatási formát délelőtti foglalkozások keretében nyújtják a művelődési központ munkatársai a vállalkozó osztályoknak.

Az *ünnepekhez kapcsolódóan* karácsonyi, húsvéti készülődés keretében ajándékokat és dísztárgyakat készíthetnek a gyerekek. *Kihelyezett tanórákat* is lehet tartani a Marczin: a technika, vizuális kultúra, életmódtörténet tanításához adnak segítséget a művelődési ház szakemberei. Így technikaóra keretében agyagozni vagy korongozni tanulhatnak a gyerekek. A munkákat a kerámiaműhely kemencéjében égetik készre. *A komplex játszóházi foglalkozások* a jeles ünnepekhez kapcsolódóan, illetve szombati munkanapokon tanítás helyett kínálnak színvonalas programokat. Például március 15. alkalmából a gyerekek kétórás hadjáraton vehetnek részt, amelyeken rejtvényeket oldanak meg, ügyességi akadályokkal birkóznak, és kézműves technikákkal elkészítik az ünnephez kapcsolódó jelképeket, tárgyakat. A jól felszerelt műhelyben kiváló tanárok, mesterek és képzőművészek dolgoznak. A programmal kapcsolatban bővebb felvilágosítás kérhető *Pilinger Zsuzsánál* a 212-5504-es és a 212-2820-as telefonszámon.

Játszótéri felhívás

Kedves Szülők! Szeretnénk a Marczibányi Téri Művelődési Központ parkjában lévő játszóterünket felújítani, a játékokat kicserélni. Ehhez a munkához szükségünk lenne az Önök támogató segítségére.

Aki szeretné segíteni a játszótér megújulását, kérjük, jelezze nekünk. A játékok cseréje, a játszótér szabványnak megfelelő, biztonságos felújítása 3–4 millió forintba kerülne. Minden megmozdulást, észrevételt, javaslatot, ötletet és elsősorban anyagi támogatást szívesen fogadunk és várunk. Abban az esetben, ha nem találunk megoldást, a játszóteret a gyerekek biztonságának megóvása érdekében nem lehet tovább használni. Javaslataikat *Pilinger Zsuzsa* várja a 212-2820, 212-5505, 438-1026-os telefonszámokon, vagy az információs pultnál lehet érdeklődni, véleményt, ötletet leadni. Itt megtekinthetik azt az ajánlást is, amit egy „marczis" édesanya tapasztalatai és véleménye alapján írtunk.

Antal Károly

1968 SEP 10

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

A-25-180

MAGYAR NEMZET

Antal Károly

Orosháza újratelepítésének 225., felszabadulásának 25. évfordulóját, Gyopáros-Gyógyfürdő felfedezésének pedig centenáriumát ünnepli jövőre. A jubileumi esztendővé nyilvánított 1969-ben avatják föl Antal Károly Táncsics-szobrát emlékezésül arra, hogy Táncsics Mihály a szabadságharc után hosszú ideig Gyopáros on élt.

1969

ünnepségről

rendezett ünnepség részvevői először a hajdani hivatalház elé vonultak, ahol márványtábla hirdeti a diósgyőri mun-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HIRLAP

Antal Károly

A-25-181

Orosháza jubileumi ünnepségei

1021

Orosháza újratelepülésének 225. évfordulóját ünnepli e héten. Április 24-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor a városi tanács dísztermében ünnepi tanácsülést rendeznek. Ezen kitüntetéseket és emlékérmeket adnak át a város fejlesztésében kiemelkedő dolgozóknak.

A jubileumi ünnepségek keretében avatja fel *Darvas József* Kossuth-díjas író, Orosháza országgyűlési képviselője Táncsics Mihály szobrát, *Antal Károly* szobrászművész alkotását. Táncsics Mihály éppen száz esztendővel ezelőtt, 1869-ben volt Orosháza képviselője.

élek.
szaosztunatig,

l elteés meire tu-

olyan
os érövőbe

k. A nagy átalakulások valahogyan azt sejtetik, hogy a regény műfaját visszaszorítja a két- és többdimenziós képi látás. Úgy vélem, ebben a technika alapvető szerepet játszik. Nemrégiben olvastam, hogy Hannibál körülbelül olyan viszontagsá-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1969 APR 25
NÉPSZABADSÁG
A-25-183

Jubileumi tanácsülés a 225 éves Orosházán

Szobrot állítottak Táncsics Mihálynak

Zászló- és virágdíszbe öltözött csütörtökre *Orosháza* abból az alkalomból, hogy 225 évvel ezelőtt telepedtek le az új honfoglalók, a zombai parasztok.

A városi tanács ünnepi ülésének díszelnökségében helyet foglalt többek között *dr. Soós Gábor* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, *Darvas József* Kossuth-díjas író, *Frank Ferenc*, az MSZMP Békés megyei Bizottságának első titkára, *Klaukó Mátyás*, a Békés megyei tanács vb-elnöke, a Tolna megyei Zomba község küldöttsége és több viharsarki veterán.

Dr. Süle József, az orosházi városi tanács vb-elnöke ünnepi beszédben emlékezett meg a város 225 éves történetéről, a felszabadulás óta elért eredményekről. Klaukó Mátyás kitüntetéseket adott át a legkiválóbb orosházi dolgozóknak.

Az ünneplő közönség ezután a gimnázium előtti térre vonult, ahol felleplezték *Táncsics Mihály* fehér márványszobrát, *Antal Károly* fővárosi művész alkotását.

ÉRTESÍTJÜK A VÁLLALATI ÉS M

gyár; Bábolnai Állami Gazdaság; Baranya megyei Tejipari Vállalat; Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat, Debrecen. **Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium:** Nyíregyházi vasúti csomópont; Budapesti Távbeszélő Igazgatóság üzemei, hivatalai; Út-, Vasúttervező

Nagyközs

Fontos döntéseket hozott a Minisztertanács tegnapi ülésén azzal, hogy létrehozta az úgynevezett nagyközség kategóriáját és lehetőséget teremtett bizonyos községi tanácsoknak a városi tanácsok alá rendeléséről. Mindkét kormányhatározat — bár eltérő jelleggel — a tanácsok szervezeti felépítését, jogkörét és hatáskörét érinti, mégpedig teljes összhangban a párt politikájának az állami élet továbbfejlesztésének, demokratizmusának erősítésére vonatkozó elveivel. Összhangban továbbá a társadalom, a népgazdaság struktúrájában, szerkezetében az utóbbi években végbement változásokkal.

Látszólag csupán formai, azaz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

A-25-182

Antal Károly

MAGYAR NEMZET

1969 APR. 1

szerről és tapasztalatcseret folytat az ottani szakmai körökkel.

— **Táncsics Mihálynak** szobrot állítanak Orosházán, ahol a szabadságharc bukása után éveket töltött az egykori forradalmár. A szobrot, amelyet Antal Károly szobrászművész készít el, április közepén leplezik le a helyi Táncsics Mihály Gimnázium előtti téren.

— **342 millió forintot** köl-

1021

egészsé
JÁL sz
a munk
ző terü
val és
saikban
mak és
baleset
képessé
az üzen
problén

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Károly Antal
BUDAPESTER RUNDSCHAU
1983 AUG 15
A-25-184
1027

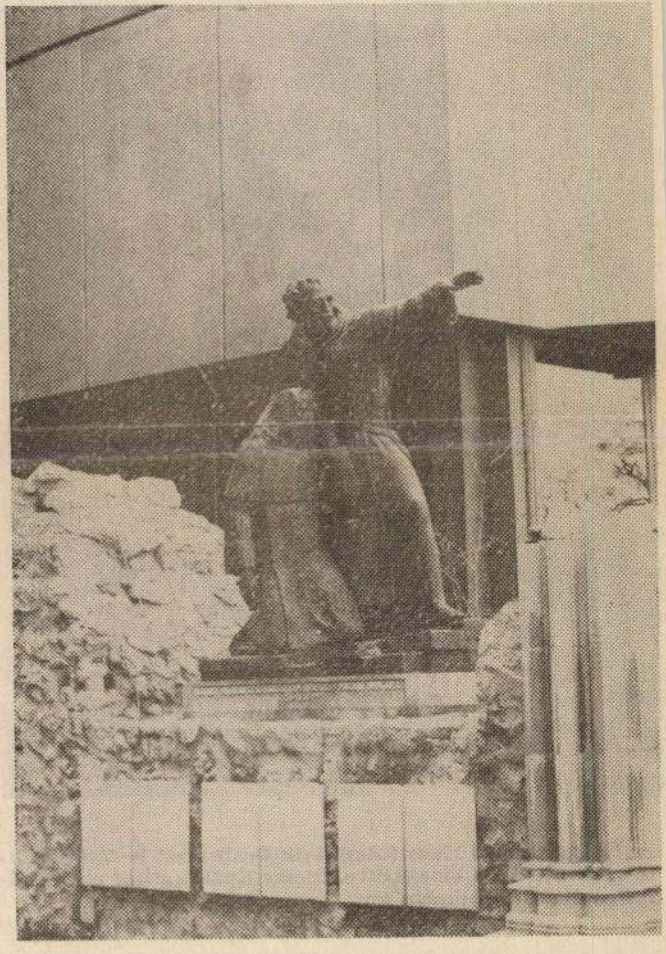

Die Mönche Julianus und Gerardus vor dem Budapester Hilton Hotel

Denkmäler erzählen...

Julianus und Gerardus

Die Statue zeigt die beiden Mönche Julianus und Gerardus, in deren Geschichte Le-

nur die Höflinge?) vor der nahenden Gefahr. Doch vergebens! Er wurde zur unga-

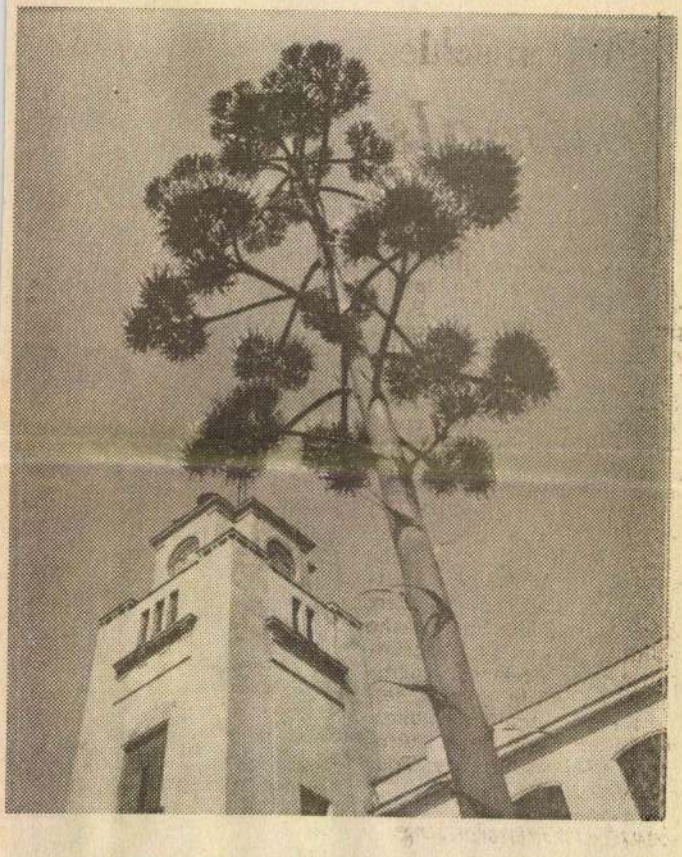

Auf dem Hof der Kunstlederfabrik Graboplast in Győr blühte zum erstenmal eine Agave. Dieser Kaktus stirbt nach Entfalten der Blütenpracht ab

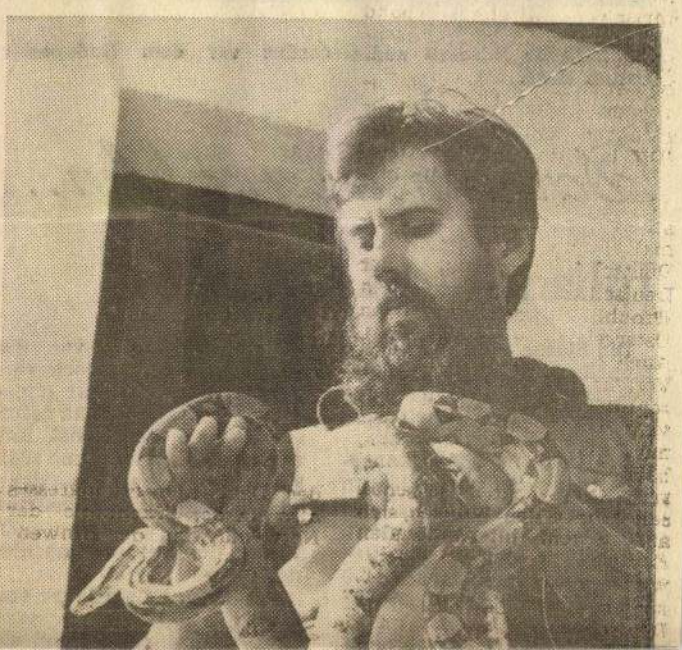

A - 25 - 185

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 AUG 26

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Pécs

Antal Károly

Római kiállítás. Antal Károly szobrászművész, a pécsi székesegyház szobrainak alkotója szerepelt egy római magyar képzőművészeti kiállításon.

SZÉCHENYI
KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337/148, 340-174

DUNAKANYAR NAPJAI

Pécs

ANTAL LÁSZLÓ

Antal László tárlata a Sziluett Galériában

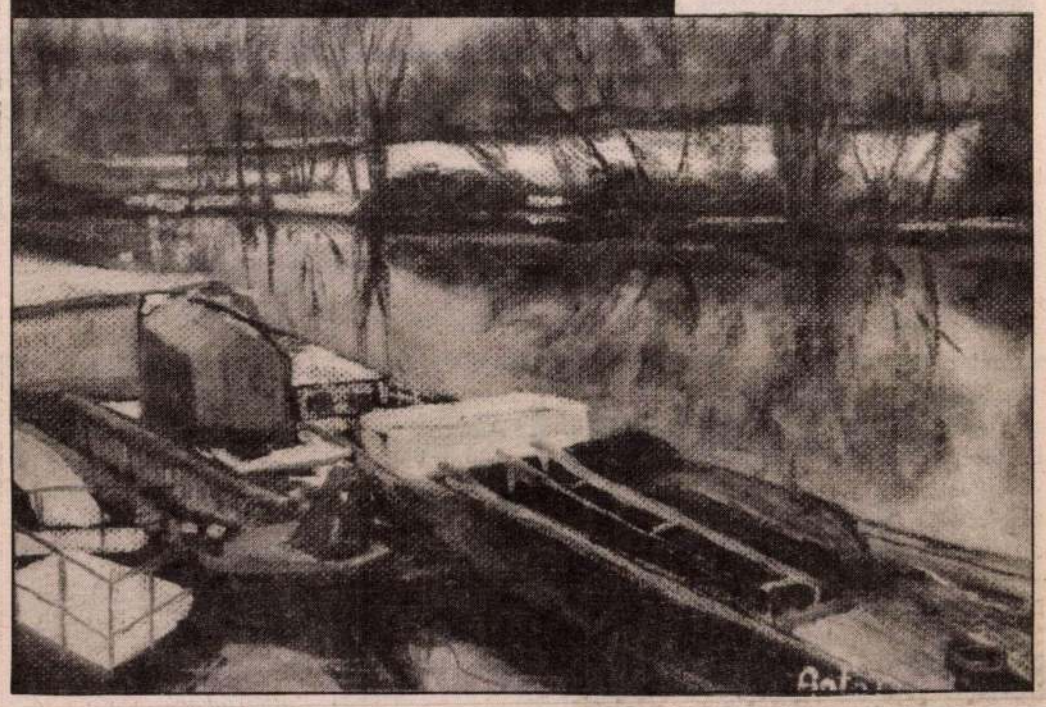

Palotai István művészetkritikája

Az emberi tehetség tanulhatatlan és taníthatatlan. Csoda, melynek egyszer csak virága pattan. Minden elméletet elsodor, minden ódzkodót térdre kényszerít.

Nem kell, hogy előzménye legyen. Sem családban, sem környezetben. Mint amikor az orosz származású rakodómunkás hangja felzengett a rotterdami dokkok között, hogy alig egy év múltán már mindenki ünnepelje a világ legnagyobb basszistáját, *Fjodor Saljapint*. Vagy ugyan miféle felsőbb hatalom vezette az ötvenéves patikus kezét, amikor ecsetet ragadott és megszállottként festeni kezdett? És egyáltalán maga *Csontváry* tudta-e, hogy mi űzi, mi vezérli?

A tehetség a pacsirta énekének természetessége, amikor dalolni kezd a hajnali réteken...

A szépség (az esztétikum) még nehezebben körüljárható fogalom. Ha van, akkor hat, ha nincs, akkor hallgat a szív.

A művész sem művészképzőkben „terem", nem fennkölt líceumok vájt fülű oktatóinak keze közt születik, hanem a genetikai országutak titkos laboratóriumaiban. Természetesen a művészi önkifejezés eszközeit, technikáját tanulni kell, de akiben izzik a tehetség tüze, az ennek melegénél önmaga is képes ezek elsajátítására...

Antal László „a pacsirták hajnali énekében fütyörészett, mégis túljutott a szakadékon". Igazi, vérbeli művész, bár ezt váltig tagadja, ami azonban nem változtat magán a lényegen. Soha sem élt alkotásaiból, így hát „amatőr", de olyan amatőr, aki már tizennégy éves korában „egy vagyonért" megvette *Barcsay Jenő* Az emberi test anatomiája című remekét, és tudatosan megtanulta legelejétől az utolsó vonásig. Ugyanilyen vasakarattal küzdötte át magát a perspektíva szabályain, hogy aztán a Képzőművészet iskolája című könyvből sajátítsa el a festőtechnikákat. Vett ugyan néhány leckét, melyek azonban inkább elmélyült műteremlátogatások voltak – így járt néhány alkalommal *Diószegi Balázsnál, Veres Zoltánnál*, ahol az ecsetkezelés technikai bravúrjait leste el.

Antal László 1938-ban született Csengerben. Nyugdíjas pedagógus, szakmájára nézve vendéglátó-ipari szaktanár.

„Nem vagyok művész. Csak festegetek magamnak. Főleg télen, amikor már nincsenek a kertben teendőim..." – mondja, és tudom, érzem, hogy őszintén beszél. Pedig joggal lehetne rátarti, joggal nevezhetné magát mesternek is.

Amikor először megláttam a képeit, az volt az első impresszióm, hogy ezeket az alkotásokat nem egy, hanem legalább három festőművész festette. Nem a picassói korszakváltásokhoz hasonlatos különbségek ezek, hanem annál sokkal merevebb határok. Stílusok és eszmerendszerek keverednek és férnek el egymás mellett, békében és a lehető legteljesebb egyetértésben. De vajon van-e valóban szükség arra, hogy egy művésznek vagy alkotónak (ahogy tetszik) saját, egységes stílusa legyen?! Ugyan ki írja ezt elő? Senki. Talán a megszokás...

Remek realista portrék tekintenek le ránk a falakról – leginkább az alkotó családtagjai. Olyan képek is vannak szép számmal, amelyekre rásüthetjük a giccsesség bélyegét is, de szabadjon kijelentenem: és sokkal jobban örülnék annak, ha a magyar lakások falait ezek a képek díszítenék, és nem az a rengeteg amerikai tigrises, karatés, kéjgőzös plakát, ami jelenleg jellemző! Antal László alkotásiból süt a táj, az ember és az élet szeretete. És íme, az egyéb stílusok kavalkádja! Édesanyja portréját akár egy kissé „gondosabb *Modigliani*" is festhette volna. Remekbe szabott, gyönyörű alkotás! Édesapja portréja a korai impresszionisták világát idézi, nagyapjáról pedig kimondottan az ötvenes évek szocreáljában emlékezik, hogy egy pár lépéssel odébb pointilista stílusban szóljon egy Bodrog parti nyárról. Sirmionéra posztimpresszionistaként tekint, a Cigányház című alkotását látván az ember arra tippelne, hogy a kiváló erőteljes realista, *Koszta József* volt a mestere.

Antal nem fél a megmérettetéstől, de őszintén szólva nem is rajong érte. Mindössze néhány kiállítása volt. Először a '70-es években jelentkezett műveivel, majd Budapesten, a BM országos kiállításán nagydíjat nyert. 1989-ben a Kereskedelmi Iskolában, majd '91-ben a Gyógyszertári Központban rendezett tárlatot.

A holnap délután öt órakor a Sziluett Galériában (Nyíregyháza, Bethlen Gábor utca 15.) nyíló kiállítás egyben a város képzőművészetének jelentős eseménye is, hiszen maga a galéria is akkor nyitja meg kapuit a nagyközönség előtt.

Átok vagy áldás

Palotai István *(Új Kelet)*

Újra itt a levélrém. Ismét fenyeget, nyugtalanít, átkozódik és követel. Hacsak... Hacsak le nem másolod és nem küldöd tovább húsz olyan ismerősödnek, akinek komolyan szüksége van szerencsére, mert ha ezt megteszed, az rád is rádragyog. Eztán példák következnek pro és kontra áldásról és átokról. „Ne küldj pénzt! Bízzál bennem! Használ!" A borítékra bélyeg nem szükséges, helyette írd rá: widebot 183R.

Forgatom, nézegetem az iromány t. Az eredetére semmi sem utal. Kár. Szívesen elbeszélgetnék a kiagyalójával. Megkérdezném tőle, hogy ugyan mire jó az embereket még inkább nyugtalanítani ebben az amúgy sem túl nyugodt világban? És miért kell hülyíteni? Üres reménysugarakkal bombázni? Egyáltalán, ki az a beteg elme, aki ezt az egész baromságot kifundálta? A posta nem lehet (hiszen bélyeget nem kell ráragasztani). Mellesleg az első boldogság már akkor utolér, amikor bemész érte a postára, ahol azonnal „lehúznak" egy hetvenesre. A portó, ugyebár.

Csak tudnám, hogy most engem szerencse vagy szerencsétlenség ér majd, hogy így – húsz helyett – közel húszezer példányban és a sajtó hasábjain küldöm tovább e levelet. Vállalom a rizikót. Majd kiderül. Négy napon belül. Addig is, sok szerencsét!

Ülnököket jelöltek

A nyíregyházi képviselő-testület október 27-ei ülésén a megyei és a munkaügyi bíróságra egy-egy, a városi bíróságra 14 ülnököt választ. Oka: a bírák jogállásáról és javadalmazásukról szóló törvény szerint az ülnök megbízatása 70. életéve betöltése után megszűnik.

Új Kelet-információ

A javaslatokat október 22-éig lehet a megyeszékhely jegyzőjéhez eljuttatni a bírósági ülnökök jelöléséről és a jelölés elfogadásáról szóló nyilatkozaton. Ülnököket a bíróság illetékességi területén lakóhellyel és választójoggal rendelkező magyar állampolgárok, a helyi önkormányzat, valamint pártok kivételével társadalmi szervezetek jelölhetnek.

A fiatalkorúak büntető ügyeiben eljáró bíróság pedagógus ülnökeire az alap- és középfokú oktatási intézmények dolgozói, vezetői tesznek javaslatot. A munkaügyi bíróság ülnökeit elsősorban a munkavállalók és a munkaadók érdekképviseletei jelölik.

Ülnökjelölt az a büntetlen előéletű, 30. életévét betöltött, de 70. életévét még el nem ért magyar állampolgár lehet, akinek választójoga van és a jelölést elfogadja.

Az ülnöki működés idején a munkaviszonyban, szolgálati jogviszonyban állók távolléti díjat kapnak (korábbi megnevezése szerint átlagkeresetet), a többiek napi 700 forint tiszteletdíjat kapnak.

Pusztuló tanyák

Burget Lajos úti jegyzete

Erdélyi impressziók (4)

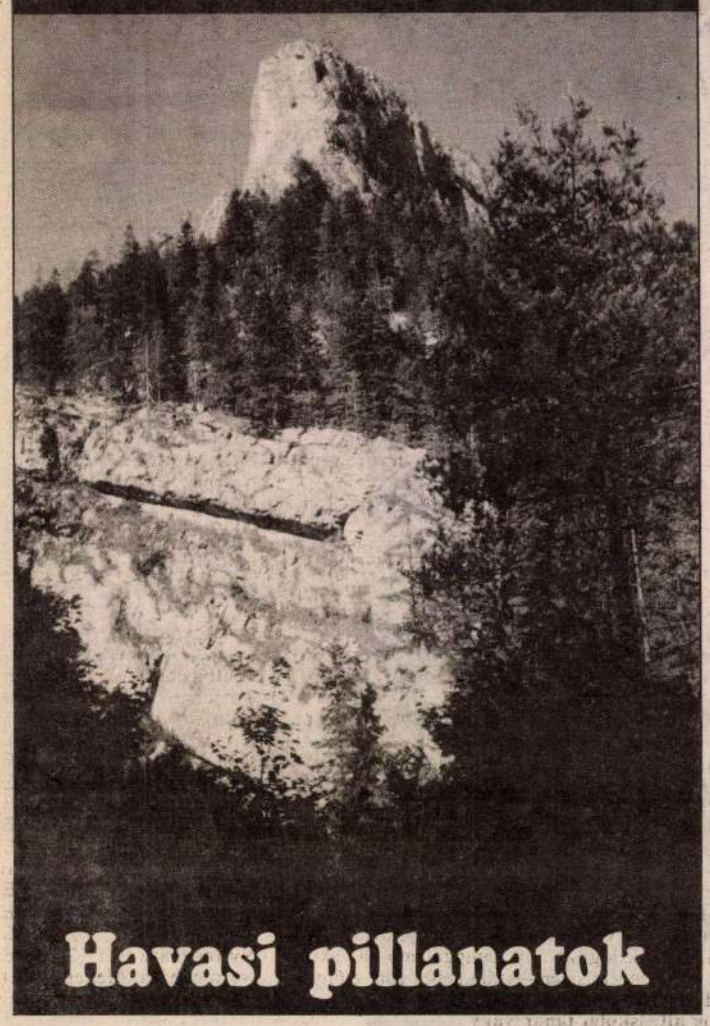

Havasi pillanatok

A Gyilkos-tó mellett állva ujjaim között morzsolgatom a havasi gyopár szárát. Onnan – felnézek – a magasból, a Gyergyói-havasokból hozták. A Nagy-Hagymás környékén nő a sziklák között, Háromkút környékén. A fenyők ott is az égig érnek, illatuk belengi a tájat, a gyanta mint a borostyán sárgállik törzsükön. Míg csúcsuk a felhőket kémleli, lábuk egy forrás mellett kapaszkodik a kőbe, derekukat hosszan elúszó ködcsík övezi. Olyanok, mint felfelé siető strázsa szálfaegyenes katonákból álló serege. Aztán kiugranak közülük az akár manónak is nevezhető emberkék, hiszen ki nem emberke ilyen óriások között, és kínálják a gombát, áfonyát, gyopárt, málnát. Lehet, hogy a fenyők éppen őrájuk ügyelnek, őket védik, azt a sok Ábelt, akik ma is ott járják a hegyeket-völgyeket. Aligha véletlen, hogy errefelé mesék, legendák és balladák születtek, hol huncutul évődők, hol komorak, mint a fellegekbe burkoldzó csúcsok.

Errefelé mindenki borvizet iszik, hiszen a természet számolatlan kínálja a forrásokat, kutakat. Elmegyünk arrafelé, ahol a Maros ered, betérünk Borszékre és Toplicára, aztán lefelé Gyergyószentmiklósra. Megejtően szép az itt élő emberek magyar beszéde. Ide a magasba alig jött fel valami a szórontó szokásokból, gyermek és felnőtt egyaránt úgy szól, hogy szinte mesét idéz. Errefelé a hó havazgál, ha csak éppen esik, az eső is esdegél, errefelé ma is úgy intik az utast, hogy vigyázzanak, és nem egyszer most is visszaköszön Kriza Vadrózsáinak nemegy fordulata, ami innen származott el egykoron. A történetek és mesék várakról, hősökről, bátor legényekről épp oly kanyargósak, mint a hegyi szerpentinek, melyen néha csaknem önmagukba fordulnak vissza, hogy aztán egy új nekifutással iramodjanak előre, felfelé.

Apró kis jelek sorakoznak egymás mellé, amelyek arról tanúskodnak, hogy itt is igaz, hogy nyelvében él a nemzet. A székelység itt, Gyergyóban, aztán kicsit odébb, a Csíki havasokban, majd a Háromszéki havasokban ugyanolyan őr, mint a milliónyi fenyő-strázsa. Szokását, nyelvét, hitét, meséjét, öltözékét menti immár évszázadok óta mindentől és mindenkitől. Udvarhelyen került a kezembe egy tanulmány, szerzője, *Makkay János* így ír: *„A székelyek szép, régi, tiszta magyar nyelvet beszélnek emberemlékezet óta. Oláh Miklós szerint jobbfajta, el nem korcsosult magyarok. Székely István krónikája szerint ők beszélnek legszebben magyarul. A székelyek kérdésében tudathasadásos űr keletkezett a valóság, a székelység öntudata, hagyományai, nyelve, valamint a tudomány mai felfogása között. Az előbbiek egyértelműen bizonyítják, hogy a székelyek az ősbölcsőtől kezdve mindig is színtiszta magyarok voltak".* Talán ezért is volt olyan természetes, amikor egy udvarhelyi boltban arra a kérdésre, honnan jöttünk, válaszunk az volt, hogy *magyarok vagyunk*, mire a boltos asszony így felelt: *mi meg székelyek.*

Lenyűgözőek ezek a találkozások. Persze idő kell hozzájuk, a rohanvást sietőnek aligha szembesül történelemmel, mondával, lélekkel. Lassan ereszkedünk lefelé Gyergyóból Parajd felé. Régi ismerősként kacérkodnak kékpalástos havasok, a régi ismerős alakok, a Kakashegyen átpillantó Tarkő, a szomszédos Nagy-Hagymás, melynek sziklái sugárözönnel elöntve ezüstként ragyognak, míg mellettük az ellentétesen mogorva Fekete-Hagymás sötétül. Idébb az Olt édesanyja, a Magasbükk, felette a Cofránka, majd a gúlaidomú Likas és Gyilkos sziklagerince világít fehéren. Ereszkedünk a Bucsinról, a Putna tetőnél, ahol a két Küküllő ered, majd találkozunk a Nagy-ág vizével, ami csak Parajdnál a Korond vizét és Parajd patakát felvéve bérmálódik Kis-Küküllőnek. Elválnak a Küküllők egymástól, majd újra összeölelkeznek, és amint *Orbán Balázs* írja: *„míg végre örömteljesen ölelkeznek mint kifejlődött, egymást felismert testvérek, s úgy sétálnak el szépen karonfogva a Marosho z, mely őket, közeli rokonait, befogadja birodalmába".*

Mostantól másként nézem a havasokat. Nem mint természeti jelenségeket csodálom, hanem mint üzeneteket. A Gyaluit éppúgy, mint a Gyergyóit, a Kelement is akként, mint a Fogarasit. Egymást őrzi ember és hegy, nyelv és fenyő, lélek és szikla. Már megértem, miért van errefelé hegynek, erdőnek, csúcsnak oly gyakorta emberneve. Ők ismerik egymást. Rokonok. A gyopár szétmorzsolódott az ujjaim között. Szebb emléket kaptam, mint amit egy virág jelenthet.

Hadiözvegyek, hadiárvák

A hadigondozásról szóló, 1994. évi XLV. törvény (Hdt.) egyes rendelkezéseinek (nevezetesen a volt hadiárvák egy összegű térítésére vonatkozó szabályozás) végrehajtása során számos olyan ellentmondás tapasztalható, amelyet mélyen igazságtalannak és méltatlannak tartok.

Közismert, hogy a Hdt. alapján az elmaradt pénzellátás kompenzálására egy összegű térítés-

rokban meghaltak) árván maradtak; joggal kifogásolják, hogy a Hdt. szabályai indokolatlan különbséget tesznek, ugyanúgy, mint az egykori szabályok

csak néhányan éltek túl, s lettek azon szerencsések az embertelenségben, akik hazajuthattak. De így volt ez sajnos gyakorlatilag az egész országban a szovjet tá-

rendkívüli mértékben megnehezítik, vagy egyszerűen lehetetlenné teszik az igény elbírálásának korrekt, megnyugtató és közmegelégedést szolgáló rendezését, a bizonyíthatóan hadieseményekkel összefüggésben szülőjét elvesztett, árván maradt kiskorú érdekeit szolgáló kedvező döntést.

Éppen ezért – meggyőződésem szerint – a hadigondozás-

Antal László
riportja

- Belépünk a régi Domonkod templom szentélyébe, majd a látogatók is ebből az irányból jönnek, és máris itt vagyunk kint a szabadban. Hollné Gyürki Katalin régész, a Budapesti Történeti Muzeum munkatársa, legalább másfél évtizede végez itt feltáró munkát. Mi volt ami legjobban megragadta önt.
- Hogy előkerült egy település és egy templom, a tatárjárás előtti időszakból.
- Tehát ez alatt a templom alatt ön talált egy másik templomot.
- A maradványait, egy másik templomot.
- És miről árulkodott az.
- Az arról árulkodott, hogy a város alapitása előtt már egy kis magyar község volt itt, ennek a temploma lehetett ez, ennek a faragványai is, amely most a keringőben látható, egy kis falu templomának a bájos, kicsit primitiv népies faragványai.
- A falu nevét nem tudjuk
- Nem. Az nem maradt fenn az oklevelekben.
- Tehát a dominikánusok az Ur kutyái, ugye már elég korán letelepedtek itt a XIII. században.

A-25-186 1996. XII. 30. 2.1.15. D. TV.
Művészeti Magazin

- Igen. 1254-ben már itt tartották a nagy káptalanjukat.
- Igen, és egy kicsit a domonkosokra utal itt mögöttünk Antal Károly hangulatos szobormüve, Julianus barát, és társa Gerhardus 1938-ba készült. Na és ez a templom, ahol most vagyunk, ez a másik domonkos templom?
- A sok-sok értékes periodusról tanuskodott. A templomnak az északi fala a templom hajónak a XIII. századból való, 1254-nek megfelelő időszakból. Később azonban egy gótikus szentély épült hozzá, ebben a szentélyben állunk most. Ez a XIV. században épült, s valószinüleg az Anjou király családnak az ajándéka, stilusjegye alapján János mesterhez a palota épitőjéhez tudjuk kötni.
- Igen, s önök arányokat érzékeltettek itt.
- Igen. A XV. század elején készült csak a boltozata, addig egy szikföldön lévő templom volt, utána boltozták be, akkor vált ilyen hatalmas monumentális méretü gótikus templommá.

Antal Katalin

otvor.

Lásd okr

Fettich Nándor

Magyar stílus
az iparművészetben.
III. n. Bp. 1947.
4. l.

atásügyi Minisztertől.

eg Magyarország kormányzója folyt
ten kelt legfelsőbb elhatározásával
terré kinevezni méltóztatott.-
értesitem,hogy a minisztérium ve-
a mai nehéz viszonyok között hiva-
tni sziveskedjék.-

182

[illegible] [illegible] jobbra apadó ívben áll, a mely
[illegible] [illegible] [illegible] [

Antal Katalin

ötvös

Kunszentmiklós

lád

Fettich Nándor

Magyar stilus az iparmüvészetben.

III. k. Bp. 1947

3, 4. l.

Kezdő és semmi kis-vila

Adatokat Eérin

Fettichtól

Antal László

A vásárhelyi Petőfi Művelődési Központ képzőművészeti köreinek alkotásaiból kiállítás nyílt, melyen pasztelljei szerepeltek „Csendélet" – „Piac" c. (említve).

Fenyvesi F. Lajos: Egy szakkörj kiállítás margójára.

Csongrád m. Hírlap, 1973. máj. 4.

Antal László

A szegedi ünnepi játékokkal egyidejűleg ötvös-művészeti kiállítás ujílik, melyen „Díszdoboz"-a szerepel. (említve)

TÉKA
1972. VII. 20. TV. 18.40 Ka.

Antal László

kiállitott a Duna Galériában a Gruziában járt unk cimü tárlaton ékszeres kazettákat.

Magyar Hirlap 1980/10/3/6

Wagner:Ki is az a Tamada?

Antal Lajos M.D.K.

Müvei a kiállitáson

A szolnoki tárlatról

Pedagógusok Lapja, 1965. jan. 5.

Antal László
szobrász

Magyarság 1935. IV.

Nyolc festő és nyolc szobrász a Nemzeti Szalonban

Talán csak az köti össze legtöbbjüket, hogy a római művészeti kollégium ösztöndíjasai voltak. Ez ösztöndíjak kiutalásának elfogulatlanságát bizonyítja, hogy ilyen távoleső irányok egyaránt méltánylást találtak a kiutalók közt. Ennek a kiállításnak viszont előnyére válik az a változatosság, amit ez a tizenhat művész egymás között irány tekintetében mutat. Előre kell bocsátanunk, hogy mindenikük tagadhatatlanul komoly érték, ha egyiküknek-másikuknak irányáról és felfedezéseiknek maradandóságáról lehet is vitatkozni.

Antal Lászlónak három terrakotta- meg gipsz fejszobra szerény, talentumos munka. *Basilides* Barna fölényesen tud, külön egyéni stílusra talált teljesen simára összevont felületeken lágyan áthajló árnyalásaival, de kár, hogy ezt modorosságig vitte. *Basilides* Sándor is minden felületet lesimítva ábrázol, néha egészen japáni, bágyadt szürkébe vonja a világot és eget, de így is meggyőzőbb; *Feleségem*, *Aszfaltozók* tiszta kialakult stílusuak. *Boldogfalvi Farkas* Sándortól pár jó fejet találunk. *Csucs* Ferenc Medgyesit juttatja eszünkbe. *Gallé* Tibor és *Jeges* Ernő frissen odavetett rajzokat festenek ki, levegőtlen ideges földet és eget. *Heintz* Henrik *Rouge et noir*-ja és *Régi módi öregur*-képe modern és élő, elhihető. *Hiesz* Géza arcmásai becsületes, igenjó dolgok. Pár üvegszobra azonban mutatja, hogy az üveg jó művész kezében sem alkalmas szoboranyag. *Ispánki* József alig alakít a kitünő szemmel meglátott természeten. *Kaveczky* István finom humanista léleknek látszik, elmélyedett, tisztastílusu rajzai vannak, kivált önarcképe és családtagjairól rajzolt képmásai meginditóan nemes munkák. *Madarassy* Walternek három jó gipszét és izléses érmeit látjuk. *Say* Géza tulságosan keres, *Kettős arcképe* legélvezhetőbb. V. *Szabados* Béla gipszei és terrakottái kiforrott, becsületes művészetet jelentenek. *Szomor* László tulságosan arhaizál, sőt kiásott régiségként akar hatni. *Udvary* Pál mellőzi az árnyat, de jól összhangolja nyers színeit.

M. 935. IV. 21

„HEUHOF", „KAMELLANDER", „HEUBRUNN"

szállodákban kellemes polgári szállás, elsőrangu bécsi konyhával, teljes penzió napi 4—5 Schilling. A szállók kívánatra prospektussal és budapesti referenciákkal szolgálnak.

() Lőrincz és Zombori már az első napon pontvereséget szenvedtek Kopenhágában. *Kopenhágában* pénteken kezdődött a görög—római stilusu európabajnoki birkózóverseny, amelyen *tizenhárom* nemzet *hetvenöt* benevezett birkózója közül hatvanegy tényleg el is indult. Teljes csa-

Antal László MDK

Utépitők, olf.

Műcsarnok 1960.Képző- és Iparművészeti kiáll.

ANTAL LÁSZLÓ

EMLITVE

Székely András:Gruziában jártunk.Duna Galéria

UJ TÜKÖR 1980/XVII/44.sz.4.o.

a
e Entstehung der Romantik in

y. Magyar reneszánsz könyvkötő-

unst im Zeitalter der Renaissance/

Antal László MDK

Tsz udvar, temp.

Fasor a vizparton, temp.

Házunk udvara, temp.

Mücsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

MDK.

Antal László

Csongrádmegyei Hirlap 1967 szept.17.

MDK.

Antal László

Csongrádmegyei Hírlap 1957 szept.17.

Antal László

Csoportkiállításon szerepelt Hódmezővásárhelyen.

Csongrádmegyei Hírlap 1967. ápr. 22.

ANTAL László

Öreg tanya kréta 23×29

Csongrád megyei képzőművészek tavaszi tárlata
Hódmezővásárhely - Szentes 1964. Kat. bev.: Csenke L.

mdk

Antal László

„Öregasszony" portréja a tárlaton

/. Képzőművészeti szakkörök kiállítása
Szodmezővásárhelyen.

Népművelés, 1958, 11. sz 26 l.

Antal László

Vásárhelyen a Tornyai múzeumban megnyílt a Petőfi Művelődési Központ festő- és szobrászszakkörök kiállítása, melyen szerepel munkája, pasztell csendéletei (említve)

Fenyvesi F. Lajos: Amatőrök kiállítása a Tornyai múzeumban.

Csongrádmegyei Hírlap, 1975. máj. 14.

MDK

Antal László

Öreg tanya, kr.

Csongrád m.i képzőművészek tav.tárlata 1964.
Hmvhely-Szentes

Antal László
fotós

M.D.Y.

„Öregparasztjával vett részt
a kiállításon

Halán Rezső: A II. Pécsi Országos Fényhép kiállítás
Dunántúli Napló, 1958. nov. 23 - 2 lap

MDK

Antal László

Kiállitási hir

Csongrádmegyei Hirlap 1968 máj.23.

ANTAL LÓRÁNT

/Papier	40 x 25	A	Wien	ÖNB		
ich	28 x 39	D	München	Bayrische Staatsbibliothek		
	6 3/4 x 9 3/4inch.	A	Wien	Albertina		
	100 x 127	D	Weimar	Kunstsammlungen/ Schloßmuseum	Anfrage 8.5.95	
	115 x 146	F	Paris	Musée du Louvre	Anfrage 8.5.95	
(?)		D	Kassel	Schloß Wilhelmshöhe	Anfrage 11.5.95	
ft, Feder, ell	31,4 x 50 x 7	D	Kassel	Schloß Wilhelmshöhe	Anfrage 11.5.95	Zusage

Antal Lóránd festőművész.

Szakszervezeti tagtársak sorából a két lapzárta közti időszakban hunyt el a művész, 72 éves korában.

In Memoriam

Szocialista Művészetért, 1975. jún.

Antal Lóránd, festő

Meghalt 72 éves korában.

Temetése a Rákoskeresztúri temetőben

máj. 20-án.

— : Halálozás 11.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. máj. 18.

Antal Loránd festő

Antal Loránd festő. Nül 1903. febr. 11 Bp. Képzőm. Főiskola Miskolci Művésztelepen Benkhard Ágost nál. 1927 ig. Tagja az itt alakult Miskolci Művészek Társaságának, részt vesz emekelső kiállítása 1918-ban. 1921-ben Berlinbe és Drezdába, 1926-ban Svájcba tesz két-két hónapos tanulmány utat

1. Nagy : Pannoniai kereszteénys
2. Chefs d oeuvre kék
3. Denkmlapflege/6 füzet/minta/
4. Ocsa
5. Szentpétery emlékkönyv
6. Pest megye
7. Szabo: Az alföldi magyar nép
8. Diepen:Romanische Bauornamantik
9. Tervarent:Les enigmesK
10. Kardos: Stilustanulmányok
11. Lux:Burg Visegrad
12. Radisics:Képes Kalauz
13. Grabar: L art Byzantin
14. Elekes :Budapest szerepe
15. Velics:Vázlatok a magyar jez

Antal Lóránd festő

Római Coll. Hungaricum

Ösztönd. 1935/36

25, 26 l.

Törvényhatósági ösztöndíjas:

Antal Lóránd (1903, Budapest. ref.), rajztanár, festőművész, Budapestről (Benkhardt professzor), hat nagyobb olajképet festett: római utcarészletet (Lungotevere), arcképeket (Donna in verde, Abissinia), csendéletet (Natura morta). Főleg az ókeresztény templomok

mozaikjait és a vatikáni képtár primitívjeit tanulmányozta. Különös figyelmet fordított ezenkívül a mai olasz festőművészek monumentális munkáinak megtekintésére is.

Perényi József, 31
Pfeiffer Károly, 10
Putnoky Gyula, 38
Radnóti Aladár, 8, 25
Rónay László, aranyosmaróthi, ifj., 23
Rudolf Lóránd, 22
Samu János, 41
Sándor Sarolta, 27
Scholz László Károly, 16
Sebestyén Géza, 11
Simon Béla, 22
Sinkovics István, 7
Sipos Lajos, 33
Sőtér István, 33
Steixner István, 34
Stifft Jozefa, 11
Surányi Júlia, 42
Szabó Árpád, 20
Szabó Mihály, 27
Szalay Sándor, 38
Száhlender Károly, 17
Szendrői Jenő, 11
Szentes Ferenc, 17
Szepeshelyi Andor, 12
Szép Ödön, 12
Szörényi Andor, 24
Takács Lajos, 18
Tézsla József, 12
Varga László, 46
Vásárhelyi György, 18
Végh József, 13
Waigand József, 24
Wárlám Árpád, 48
Zimmermann Gusztáv, 21
Zoltán László, 23
Zólyomi Bálint, 21

Összesen: 114.

Antal Loránd

festő, rajztanár

l. Budapest rajziskola

1938-39. 2i.l.

u.o. 1939-40. 2i.l.

vendég tanár

u.o. 1940-41. 14.l.

u.o. 1941-42. 13.l.

1938-39. óraadó

1939-40 vendég tanár

Nagy Sándor:

Mellig, kissé jobb
piros toll van tűzve; h
nye szinű, szeme barn
tés diszíti. Sötétkék és
rojtos, ingének lehajton
s bal vállára vetett k

Olajfestés, vászon
Az 1848-diki e

Antal Lóránt

a Miskolczi Müvesek
Társaságának
alapító rendes tagja-
ennek
1928. elős kiállításán
Anya gyermekével c. dajf.

Svájczi czölöpépitmény

X. 50, 51.

Antal Lóránt,

felső galléri

festő

életrajz

lásd

B

Karcragmappák

319. l.

MDK

Antal Loránd,
Benkhard Ágost tanár növendéke.

Hegyoldal.

Az Ernst Múz. Helikon Kiállításai. OMKK Főisk.Növ.Munk. Kiállítása. B.1923 márc. Kat.lo.l.

Antal Lóránt festö.

Uj Világ.1949. 6.sz.febr.11. 7.l.

MDK

Antal Loránd

b.iš Magyar hét a római Coll. Hung.-ban. Pesti Napló 1936. máj. 24. 16 l.

MDK

Antal Loránd festőm.

Az árvízcsoda, festm.

Kihirdették az Árpádházi B.Margit... Magyarország 1942. szept. 30.

Antal Loránd

Szent Margit
árvizcsodája
Készült 1942, vízf. 41.5 x 27.5

Főv. Kept. lelt.
1948

1126. *I. Ulászló.*

Egy sima karimájú egy
nem térdig, balrafordultan
melynek csak félrevont dr
zolva. Jobb kezét úgy tartj
pedig hermelines palástját ta
hajat visel. Balról az aszta
jogar fekszik. Felirata a vo
31-DIK KIRÁLY 1440–1444=

Ezüstözött rézvéset, átmé
— Értéke 40 K. — Havas (Hir
30-án (787–907). — Átvétetett
(1950–909), az 1910 február 25-
eln. sz. leiratok, illetőleg az 19
az 1910 március 23-iki (519–91
jelentetett 1908 január 31-én (

MDK

Antal Lóránd festőm.

Az árvizcsoda

Kihirdették az Árpádházi B.Margit műv.pályázat eredményét. esti Magyarország, 1942.szept.3o. 6 1.

Antal Loránd festő

V. Lipót Körút 15 Műcsarnok

Antal Loránd

festő. Műcsarnok

1933. nemz. képzm. kiáll. 12

1934. nemz. képz. kiáll. 163

Hold u. 15.

1936. máj.-jún. 75. éves jub. kiáll. 531.

Berzsényi Dániel

Mellig, kissé b
vált
zsinóros kabátján három sor
tőjének végén emberi fejek láthat
körül csavarta hordja. Felir

„Él még nem
Burgó, Könyeimen
Állsz meg,
Nem dőlt még a
(A felkelt nemesség
ez után alairásának má
alól balra: „Kiadja Kots
s jobbra: „Bécsben. Nyom
Könyomat, az ala

8558

Antal

4

A. *J. Loránd*, festő, * Budapesten 1903 febr. 11. Benkhard Ágost tanítványaként a bpesti képzőművészeti főiskolán és a miskolci művésztelepen végezte tanulmányait. 1928 óta szerepel a tárlatokon. Tagja a Miskolci Művészek Társaságának.

E. Gy. I. 43. l.

1435. Velenc

A XIV. sz

Erkélyrészlet.

Áttört dombormű, jobbr
férfit tüntet föl. Az utóbbi jobb
balján pedig sólymot tart. Előtt
közelben lévő házra mutat. I
sarkokban állati szörnyek nye

Mészkő-dombormű, méretei (
Vétetett 1896 január 13-án Gia
vagyis 479 K-án (216–896). — E
(191–898). — Az elszámolást j
26-iki 373 eln. sz. leirat (464–

III 3 –

Pl.
Vet. 1896.

Antal Lovánd

Kutvarószelen, kretaráp

Nemzeti halon

Munkács y Cch VIII. repr.
Kiáll. Ent. 1935 – anarc. 30 –
apr. 14.

munkatársak :

Nánási Sándor

Oberschall Magda

Pálinkás László

Pigler Andor

Polgár Julia

Rados Jenő

Révhegyi Réh Elemér

Schoen Arnold

Supka Ervin

Voit Pál

Zádor Anna

ANTAL LORÁND

2	Falusi templom	olajf.	350.—
3	Bár	olajf.	400.—
4	Falu	olajf.	250.—
5	Márciusi hó	pastell	100.—
6	Háztetők télen	krétarajz	60.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

VÉSZI GERZSON KÖNYVNYOMDA
BUDAPEST, PODMANICZKY-U. 13

Antal Loránd MDK

Ablakban, olf.

Műcsarnok 1934.Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

MDK

Antal Lóránd, festö

Római utca.

OMKT.-Mücsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat.2o.1.

MDK

Antal Lóránd, festö

Szürke Duna.

Bp.Műcs.-OMKT.
Nemz.Képzőmüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.és Közokt.Min./
1933.ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 8.old.

MDK

Antal Leránd, festö

163. Ablakban. 1933. Olf.

Kp.Kücs. - MIKT. Nemz. Képzőmüv. Kiáll. 1934.ápr.29.-
Kat. 1o.l. jun.17.

MDK

Antal Lóránd

Cigányasszony, vf.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

14. l.

Antal Lóránd MDK

Kazlak, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

MDK

Antal Lóránd, graf.

Külváros télen. Krétarajz.

Nemz.Sza 1.- A Munkácsy Cóh VIII. reprez.kiáll.
1935. Márc.30-ápr.4. Kat.

Antal Lóránd
Cigányasszony, vizf.

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 14 l.

Antal Lóránt
Domboldal, festm.

Magyar egyetemi és főisk.hallg. orsz. szövetségének
kiáll. 1923. 6 l.

Antal Loránd MDK

Feketeszemü leány

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Antal Lóránd, festőm. MDK

Falusi templom.	Olf.
Bár.	"
Falu.	"
Márciusi hó.	Pastell
Háztetők télen.	Krétarajz.

Nemz.Dzal.- VI. Tavaszi Szalon. 1931 ápr. Kat.

MDK

Antal Lóránd
Őszi csendélet

Ernst Múz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 14 l.

MDK

Antal Lóránt

Göcseji Falu, vf.

Nógrádi leány, of.

Faluvége, vf.

Magyar Képirók kiáll. N.Szal. 1937. okt.

MDK

Antal Lóránt

Virágasztal, vf.

Nógárdi menyasszony, vf.

Magyar Képirók kiáll. M.Szal. 1937. okt.

MDK

Antal Lóránd

Bözsi, olaj

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 8 l.

gyemeletes, 5 tengelyes. Gazdagon
diszes kőerkéllyel, mely,konzolokon
akok felett diszes szemöldökpárkány
anonnal, a főpárkány alatt friz, fe-
A homlokzat a földszinten kváderezett,
raeklektikus,

- Genthon, 1951 - Gerő László: Eger.

MDK

Antal Loránd
műve:

Feketeszemű leány.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 35.1.

MDK

Antal Lóránd

Emberek a parton, olaj

Szürke Duna, olaj

Duna-kiáll. N.Szal. 1933. jan. 3 1.

DEBRECEN (Hajdu)

~~[illegible]~~

Anna-utca 11. Ház, földszinte
felett, klasszici~~záló~~sta, 1820

(Debrecen V és MV. Bp. 1951, 2 l)

MDK

Antal Boránd

Szürke Duna

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.
8 1.

MDK

Antal Lóránd

Izbégi völgy, olaj

Dunaparti utca, olaj

M. Képirók kiáll. Műterem. 1935. ápr.

Antal Dörner

Izbégli volEy, ola}

Dunaparti utca, ola}

MDK

Antal Lóránd

Falusi utca, olaj

M. Képirók kiáll. Műterem. 1935. ápr.

Antal Lóránd

2. Emberek a parton, olaj

3. Szürke Duna, olaj

Duna Kiállitás katalogusa, Nemzeti Szalon, 1933. január hó, 1 lap

Antal Lóránd.

A Műcsarnok téli tárlatán „Karlak" c. tájképe szerepel. (említve)

Magyarság, 1928. dec. 16.

Antal Lóránd

Szürke Duna

Mücsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás

MDK

Antal
~~Antax~~ Lóránd

Külváros télen, kréta

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

Antal Loránd MDK

Római utca

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

MDK

Antal Loránt

Zürichi tájkép.
Házak a zürichi tónál.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-cén
II.Reprezentatív Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 17, 18.lap

MDK

Antal Loránd, festö

11.Csendélet órával. Olf.
12.Holdfény a Dunán. "

Uj Szalon. Megnyitó kiáll. Bp.1934.ápr. Kat.

Antal Lóránt

Magyar Képírók társasága kiállításán a Nemzeti Szalonban tájképeivel szerepelt.

MH. 934. III. 18.

Antal Lóránt

Magyar Képírók Egyesületének kiállításán a Nemzeti Szalonban egy képe szerepelt.

Pók. 934. III. 18.

Antal Loránd

festőművész

Magyar Képirók kiállítása - Kossuth Lajos utca 12. alatti műteremben - képével szerepel.

Magyarság
1935.IV.14.

felsőgelléri Antal Lóránd

Magyar képirók kiállításán a Nemzeti Szalonban "Hazatérők" c. képével szerepelt.

PH. 934. III. 18.

Antal Lóránt

Magyar képírók kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Találkozunk azután olyan festőkkel is ezen a kiállításon, akik teljesen távol állnak a *Magyar Képírók* általános törekvéseitől. Ezek közé tartozik a tehetséges *Antal* Loránt, kinek néhány erősen tárgyilagos tájképe hatásosan emelkedik ki a kiállítás anyagából, továbbá

Est 934. III. 18.

Antal Loránd

Alkotásaival szerepel a Collegium Hungaricum képzőművészeti kiáll.-án.

P.N.936.V.24.

Antal Lóránt

Festménye a római Collegium Hungaricum képzőművészeti kiáll.-án.

M.U.936.V.16.

MDK

Antal Loránd

Művével szerepelt a Szinyei-Társaság kiállitásán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 31.sz. 144.lap

Antal Lóránt.

A Miskolci Művének Társaságá-
nak tagja lett.

Budapesti Hírlap, 1928. Okt. 28.

Antal Loránt

festőművész

A Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Friss szinei tünnekkki.

Est.
1930.V.11.

Antal Loránd

Festőművész

Szinyei társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Az ezüstös tónusu szinfoltokat sokszor elmosódó lágy körvonalakkal kapcsolja össze.

Budapesti Hirlap
1930.V.11.

Antal Lóránd

festőművész

Szinyei-Merse Társaság tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Komoly egyszerüségre törekszik: Fekete szemü leány - Anya.-

Pesti Hirlap
1930.V.11.

Antal Lóránt

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

P.H.932.IV.3.

Antal Lőrént

Antal Loránt

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1930.V.11.

Antal Lóránt

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitásn - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Hét képen festői ecsetkezeléssel erősen oldott szinekkel mutatja be fejlődését.

U j s á g
1930.V.11.

Antal Lóránd

festőművész

A Magyar Képirók művészegyesülete képzőművészeti kiállítása - Balassagyarmaton - képével szerepel.

Magyarság
1935.XI.27.

Antal Lóránd

festőművész

Magyar Képirók kiállitása - Balassagyarmaton a muzeum dísztermében - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.XII.14.

Antal Loránt

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

Est, 931.IV.5.

ANGEL PORTRAIT

Antal Lóránd.

a Műcsarnok téli kiállításán szerepel festményeivel.

Budapesti Hírlap, 1928. dec. 16.

Antal Loránd

A rajztanárok szadai müvésztelepének idény - záró kiállitásán sikeresen részt vett.

Domonkos Imre: A Pedagógusok Szakszervezete nyári müvésztelepeiről

Rajztanitás 1961. V. sz. 30.l.

Antal Lóránt

festőművész

Duna Kiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarság
1933.I.29.

Antal Lóránt

festőművész

Duna Kiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarország
1955.I.29.

Antal Lóránd

festőművész

Duna kiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1933.II.1.

MDK

Antal Lóránd festőművész.

Ferrazzi a Római Magy.Int. tagjainak kiáll.-ról.
Pesti Hirlap, 1936. máj. 21. 19 l.

Iregszemcse /Tolna/

R.k.templom, homlokzat előtti
Kétszakaszos hajó, félköríves

/Stippek József, 1945/

MDK

Antal Loránd festő

N.Szal. tárlatai. /Szinyei Társ./ Képzőművészet.
1930, 31.sz. 144. l.

Antal Lóránd

Kiállít

PH W32.IV.3.

magyar

Antal Lóránd

festő

lásd

Műterem

Magyar Képírók
kiáll. 1935. ápr.

37, 38, 47. pt.

fogják biztosítani. Tisztában vagyunk azzal is, hogy *a művész egyéni értéke csupán annyit ér — amennyit a Magyar Nemzet egyetemes kultúrája szempontjából jelent!* Ennek az érték lemérésnek megállapítására azonban tiszta látású, tiszta lelkű vérbeli magyar gondolkodású — minden idegen áfiumtól mentes kultúr embereknek lesz a feladata.

Keleten ringatott bölcsőnk szabad fenkölt és tettekre serkentő dalai örökké élnek lelkünkben... Ebből merítjük az erőt, hogy ernyedetlenül küzdjünk és másokat is küzdelemre serkentsünk. A magyar nemzeti művészet diadalra juttatása, a magyar művész emberibb életlehetősége ma fajtaéletünk legkorszerűbb követelményei.

Budapest, 1939. április 15.

Magyar Képírók.

Antal Lóránd

1. Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

Hadjárat.

A Medgyes előtti dombo
szuronyrohamot intéznek a h
látszik. Felirata fölül közé

XIX. Armee-

alól középütt: [illegible] Verlags-H
No 427. Vervielfältigu
leíró szövegének kezdete: Ue
fejezése: demontirte der
Karren in die Luft.

Kny., mér. a vk.

Antal Lóránd

festő

láid

Műterem.

Magyar képirók

kiáll. kat 1937

6.

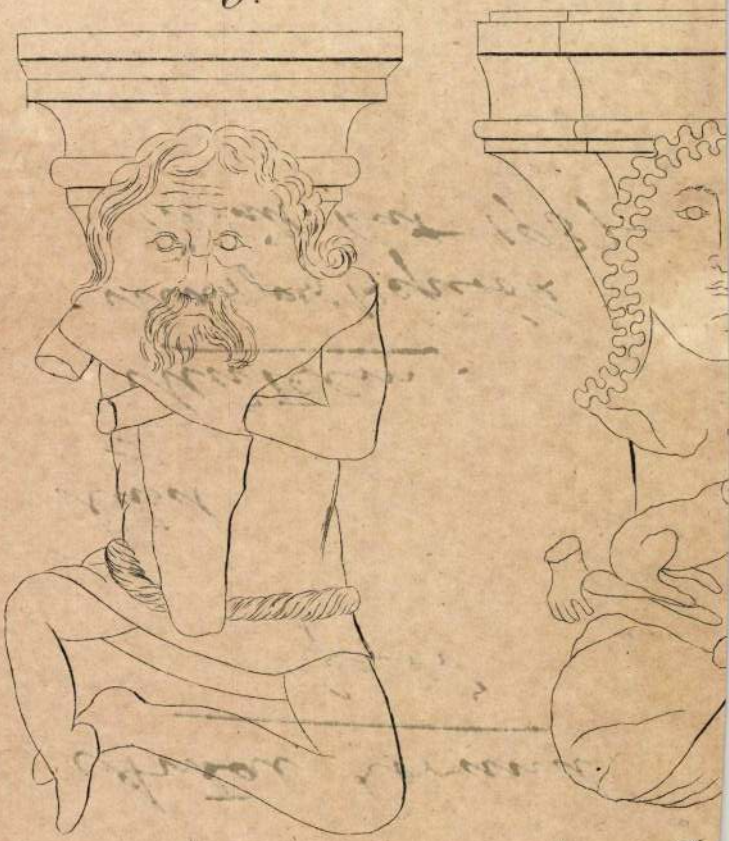

7.

Antal Lóránd

festő

Műcs. kiáll. 1928 tól

Pipics 109. l.

YSZÁM

ELEMI NYOMDA
M-KÖRÚT 6.

ula MOB főtitkár
urnak

Budapest. IX.

gyes Endre u.10.

Antal Loránd

l.

Arv. Csarnok 107. aukc. Eat

940. n

" " 109. aukc. Eat.

Ipolyi: Középkori emlékszerű műrészet

Antal Lóránd

Nemzeti Szalon
1929. máj.
Tavaszi Salon

400.–

ANTAL LORÁND
1 Bözsi, olaj.

NEMZETI SZALON
1932. FEBRUÁR

Antal Lovánd

Mücsarnok festő

Üllői út 121.

1928/29. téli kiáll. 583

Karika ezüstből, római VIII. 126.

nek tett szolgálat volt a legfőbb cél. S az ilyen örömökben testvéri szolgálatkészséggel és tiszta szívvel, lélekkel vesz részt mindenki...

Igen... Mert ennek az egésznek az alapja nem a szervezet, nem is a felülről jövő támogatás, de a szolgálatnak a lelke, ebből a lélekből fakadó hit, amely viszont az életet, az élet akarását, vágyát s az életért szükséges erőfeszítést fokozza fel hihetetlen teljesítményekre... Hihetetlen teljesítmény már maga az, hogy lézengő és éhező munkanélküli nincs Németországban s a vidék tele van építkezésekkel... A szemekből és lelkekből ragyog a bizalom, a hit... Szinte félelmes erősödés felé tart Németország...

Nálunk kisebb lehetőségek vannak s a mai magyar élet olyan keserves, olyan nyomott, olyan lendület nélkül való, hogy nagyon szükölködünk nevető bölcsekben. Nálunk még a bölcsek is sirnak... Vagy talán csak azok sirnak igazában. Nálunk csak kókadt fejeket, tétova szemeket, kétségbeesett munkásokat, sápadt hivatalnokokat, szorongó diákokat és kedvetlen politikusokat látunk... Vagy ha már vígságot keresünk, akkor féktelen mulatást, éktelen jajongást és illetlen dorbézolást találunk azoknál, akik pénzen veszik a kedvüket a bizonytalan életükben vagy dús gazdagságukban a pillanatok örömének és gyönyörének a mámorában találnak zsongitó erőt.

Töméntelen szomorúság s csak parányi öröm. Milliók vigasztalan és kedélytelen élete és néhányak féktelen kedve. Egész hónapi vagy évi szomorúság s egy órányi kedv elsején vagy Szilveszterkor, esetleg a szombati fizetéskor vagy szüretkor, vagy aratáskor... De még ezek a kiáltó ellentétek is azt példázzák, hogy az embernek szüksége van a jókedvre. Testi szervezetünk és lelki életünk egyaránt és közösen megkivánja, hogy mosolyogjunk, nevessünk, vidámak legyünk néha s találjunk örömet életünk minden szakában, minden napunkban s még munkaóráinkban is. Valósággal felüdit, megacélozza izmainkat, keményebb erőfeszítésre sarkal és képesit az öröm, a mosoly, a jókedv. Orvosok és lélekbúvárok is igazolják ezt a tételt. Tanítók pedig minden nap tapasztalják, hogy a humor, a mosoly és a könny mire képesiti az egyes embert és a közösséget egyaránt... Igazán nagyot csak nevetni tudó ember alkothat. Igazán mély elesésből csak mosolyogni tudó ember képes felemelkedni, — a többi öngyilkosságra hajlik vagy elzüllik... Igazán egészséges csak mosolyogni tudó lélek lehet. Mosolyogni csak az az ember tud, aki hinni tud. Hinni csak abban lehet, amire az életünk, a napjaink, a munkánk lehetőséget, bizalmat nyujtanak. Aki a naptól, a levegőtől, a kenyértől, a gyermeknevelés lehetőségétől, az erőfeszítés örömétől, a munka felemelő érzésétől, az emberi fejlődés lehetőségétől meg van fosztva, — az nem bizhatik a holnapban, nem hihet a jövőben, nem nyilhat mosolyra az ajka, annak nem fokozódhatik az ereje az örömtől.

De miért kelljen nekünk csak sirnunk? Nem lehet legalább ismét sirva-vigadnunk?

Mi kell az örömhöz? Nagy vagyon? Nagy lehetőségek? Lehetetlen helyen ne keressünk örömet, mert sosem találunk. Keressünk mindig ott, ahol vagyunk. Kis lehetőségek mellett, kis örömökben is lehet vigasztalást és életkedvet találnunk. Legyen rá gondunk, hogy az otthonunkba csak vigasztaló és felderítő dolgokat vigyünk haza lehetőleg: a többit hagyjuk a munkahelyünkön vagy az utcán, vagy hagyjuk el ott, ahol az emberekkel nem kell érintkeznünk. Ne lehetetlen ábrándokat keressünk, de tanuljunk meg örülni a legkisebb dolognak is. A napfénynek, az éhség után egy darab kenyérnek, a munkátlanság és lézengés után a munkának, a sorozatos bajok után a legkisebb sikernek, a vihar után a lelkünkben jelentkező megbocsátásnak és megbánásnak, a mások szemében és ajkán mutatkozó örömnek. Tegyük elviselhetővé a magunk életét is ezzel, de tegyük elviselhetővé különösen azokét, akik velünk együtt élnek. Mert mindenki teheti elviselhetőbbé az életét. Ne teljék el a napunk csupa panaszkodásban, de több legyen benne a mozgás, a cselekedett, a tett, az erőfeszítés, mert ebből fakad a legigazibb öröm, az alkotás és a szolgálat öröme. Örvendjünk személyesen a kis dolognak. És keressünk mindnyájan a foglalkozásunkon belül vagy kivül valamit, ami vágyainkat fokozza, aminek örülni tudunk, amiben vigasztalást találunk s a vele való sikeres foglalkozás megvigasztal bennünket sok mindenért. Egy könyv, egy gyermek, egy kirándulás, az otthon gondozása, egy kis kertecske, egy saját-készítmény, egy hegedű, talán a bélyeggyűjtés, s annyi egyéb akad, amiben mindig talál az ember vigasztalót, mikor úgy látszik, hogy mindenki elhagyta már. Igazán elhagyatott csak az az ember lesz, aki önmagát hagyja el...

Ne hagyjuk el magunkat! S aki nem talált volna még eddig ilyen sajátos örömet, az is talál, ha rászánja magát, ha megújul lélekben. Mert ez megújulást, új életet jelent, lelki fordulatot, átalakulást... S ne várjunk a közösség, az egész nemzet felülről jövő átalakulására. Magunk, személyesen alakuljunk át! Nemzetileg pedig terjesszük a hívő lelkek örömét s mivel a nemzet egyénekből áll: tegyük elviselhetőbbé, fejlődővé minden magyar életét! A munka: az élet megtartása és fokozása. Ha a munkát széppé tesszük, az életerőt fokozzuk s vele a nemzeti életet biztosítjuk, sőt a nemzeti felemelkedést készítjük elő.

Szilágyi Sándor
kelmefestő modern géperejű
száraz vegytisztító üzeme
Salgótarján, Fő-utca 21

Színház, művészet

A magyar zene

nagyjelentőségű ünnepe lesz az érdemes magyar mesternek, *Ságody Otmár*-nak szerzői és előadói jubiláris hangversenye április 26-án a Zeneművészeti Főiskolában. A mesternek, három részre osztott *Magyar Zongoraversenyén* kívül is nagyszabású a műsor, amelynek keretében *Kereszty Jenő*, Mindszenti Ödön, Pusztai Sándor, Nagy Izabella, Solt Etel, az Emericana Zenekar, a Vasutas Ének- és Zenekar férfikórusa, a kispesti Deák Ferenc reálgimnázium vegyeskara adják magyar művészetüknek legjavát.

Ez a szerzői és művészi hangverseny, — úgy véljük — elsősorban adhat áttekinthető képet Ságody mesternek a magyar zenekultúrában végzett évtizedes munkásságáról. Ez a munkásság az ország legrégibb és abban az időben legtekintélyesebb zenei tanintézeténél, a Nemzeti Zenedénél kezdődött meg a század elején, amikor fájó csodálkozással tapasztalta, hogy mennyire hiányzik a magyar zeneoktatás tantervéből a magyar tananyag, s céljául tűzi ki a korszerű magyar műzenei nyelv kialakítását.

Tanulmányozása közben megállapítja, hogy körülbelül a múlt század 60-as évei óta találkozni már annyira-mennyire eredményes erőfeszítések jelenségeivel e téren. Ábrányi Kornél, Mosonyi Mihály, Bartalus Ede, Székely Imre, Szénfy Gusztáv, Bihari János, Rózsavölgyi Márkus, Zimay László, Belicay Gyula, Horváth Atilla és sok más buzgó jelese a honi zeneköltészetnek, akik sikerültebb munkáinkkal tanúskodnak róla, hogy a magyar műzene megteremtésére törekvő fáradozás nem kilátástalan. Azonban az idegen, kiváltképpen a német minták még lenyűgöző hatással nehezednek alkotásaikra, teremtő képzeletükre.

Ságody szaklapokban és más folyóiratokban sűrűn megjelenő cikkeiben foglalkozik a magyar műzenei nyelv kialakításának szükségességével, a magyar műzene egyéb kérdéseivel és fejtegeti a korszerű magyar műzene szabadulásának szükségességét a cigányos hatástól. Abban az időben még ez a gondolat korántsem találkozott annyi megértéssel, mint napjainkban.

Közben a külföldi zeneköltészet terén hatalmas nemzetközi kihatású nyelvújítási mozgalom keletkezik: az újfrancia »impressionista« iskola irányzata, a Debussy-féle. Ennek hatása alá kerültek a magyar zenei nyelvújítás új harcosai: Bartók Béla és Kodály Zoltán, a szellemi ikertestvérek, akik később ezt a hatást a maguk ó-magyar dallamanyagot felhasználó műveikben érvényesítették nagy sikerrel.

Ságody, noha a paraszti származású ódon népdalanyag összegyűjtésének és feltárásának nagy tudományos és művészi fontosságát teljes mértékben elismeri, elejétől fogva idegenkedik ettől az ó-magyarba ojtott franciás irányzattól; mert az ő magyar érzésének megítélése szerint sem a franciák zenei nyelvújításának behatása, sem az ódon származású népianyag *kizárólagos* kultusza nem szolgálja kielégítően a korszerű magyar műzene egészséges kibontakozásának útját.

Ságody felfogásához híven, egyaránt felöleli a témaválasztásnál az újabb kori, mint az ódon florloristikus anyag alkalmas termékeit. Érdeklődésének köre kiterjed úgy a vokális, mint az instrumentális térre és kivált a rádió műsorán is gyakrabban szereplő férfikórusai tűnnek ki keresetlenül magyar, kiválóan ötletes és hatásos kialakításukkal.

Népi műdalai, Zongoraszonátája, Magyar Zongoraversenye, Hajnalka című 3 felvonásos daljátéka, a magyar szellemű zeneoktatás számára írt ifjúsági zenedarabja, gyermekoperája, stb. jelentik eddig Ságody értékes munkálkodását.

A Magyar Képírók kiállítása

A Magyar Képírók egyesületét ezelőtt öt évvel alapították azok a magyar képzőművészek, akiknek művészi hite szerint a magyar képzőművészetet csak magyar művészek, magyar népi motívumok alapján terebélyesíthetik ki.

Törekvéseiket az idő igazolta. Célkitűzéseikben a kultuszminisztérium is támogatja az egyesületet s a *Magyar Képírók* Göcsejben, Nógrádban, Ormánságban és a Tiszavidéken tehettek tanulmányutakat.

Negyedik kiállításukat, most 1937 március 28-án, husvét vasárnapján nyitották meg a »Műterem« kiállítási helyiségeiben (Kossuth Lajos-u. 12. félem.).

Kiállítanak: *Antal József*, *Antal Lóránd*, *Ács Sándor*, *Büky Béla*, *Fáy Aladár*, *Futásfalvi Márton Piroska*, *Hangai Szabó Miklós*, *v. Littkey György*, *Muhoray Mihály*, *Nagy Nándor*, *Némethy Béla*, *Pánczél Béla*, *Kapussy György* festőművészek, továbbá *Boda Gábor*, *Kiss János*, *Pankotai Farkas Béla* szobrászművészek.

A kiállításra külön is felhívjuk olvasóink érdeklődését.

Az EGYESÜLETEK rendezésében április 8-án a Pátria Club (VII. Erzsébet-krt 43, I.) helyiségében este 9 órakor:

OTTLIK GYÖRGY előadása: A kormányzói jogkör kiterjesztése.

Április 15-én, a Honszeretet helyiségében: SÁNDOR ÁRPÁD dr.: A nacionalista munkásmozgalom kialakulásának akadályai. (Kezdődik este fél 8 órakor.)

Április 22-én: Dr. FITOS VILMOS: Cél és eszköz. (Kezdődik fél 8 órakor a Honszeretet helyiségében.)

Április 29-én: ANTAL DEZSŐ: Magyar karakterü falu telepités. (Kezd. fél 8 órakor a Honszeretet helyiségében.)

Antal Lorántné.

— **16 magyar művésztől vásárolt Mussolini a római magyar intézet kiállításán.** *Rómából* jelentik: Mussolini a római magyar intézet kiállításán tett látogatás alkalmával a következő művészektől vásárolt képeket, illetve szobrokat: *Chiovini* Ferenc, *Győry* Dezső, *Winkler* László, *Mágory-Varga* Béla, *Antal* Lorántné, *Iván* Szilárd, *Gács* Magda és *Santelli* Fiorenza festőktől, *Horváth* Adorján, *Buzi* Barna, *Bányai* Imre szobrászoktól, *Vincze* Pál érmésztől, végül *Gerő* László, *Havrán* Imre, *Olgyay* Viktor és *Olgyay* Aladár építészektől.

minis cod.

Pesti Napló
1936. június 16.

MDK

Antal Loránt, festö

pályamüvét a bizottság megvásárolta.

Árpádházi Boldog Margit kép-pályázat eredménye.
Esti Ujság. 1942.XI.1. 4.l.

MDK

Antal Lóránd

Az árvizcseda c. munkáját megvásárolták

Boldog Margit-pályázat. Szépművészet 1942. 268.l.

MDK

Antal Lóránt

Pályamunkáját a főváros 2oo pengőért megvásárolta

Az Árpádházi Boldog Margit képpályázat eredménye.
Pesti Hirlap 1942. okt. 1. 7.1.

Magyarország, 1924. dec. 12.

Antal Károly, festőművész

* **Karácsonyi kép- és szoborkiállítás.** Különleges kép- és szoborkiállítás nyilt meg a *Váci-ut 35.* (Eskü-ut sarok) számu házban, ahol a *Magyar Köztis-tviselők Fogyasztási-, Termelő és Értékesitő Szövetkezete* lakberendezési osztályán neves és kitünő művészek legszebb alkotásait mutatja be a nagyközönségnek. A kiállitott festmények, képek, szobrok alkotói: *Arpal* Loránd, *Borzó* Endre, *Csóka* István, *Dobróczóni* Kálmán, *Emőd* Auréll, *Friml* Géza, *Füstös* Zoltán, *Hámor* Ilus, halasi *Horváth* István, *Horváth* Margit, *Mezey* Ilus, *Sárkány* Loránd és *Szokol* Vilibáld festőművészek, *Fabró* József grafikus, *Dudosits* Jenő iparrajziskolai tanár, *Farkas* András, *Filus* Mihály, *Halmágyi* István, *Lajos* Béla, *Varga* Ferenc és *Vörös* János szobrászművészek, *Horváth* G. A., *Ocsvár* Rezső és *Proport* Vilmos rajztanárok. A sok ismertnevü művésznek sok-sok értékes alkotásából áll a kiállitás, amelyet *Proprot* Vilmos rajztanár-festőművész rendezett szép izléssel és teljes hozzáértéssel. A képek és szobrok mindegyike hibátlan művészi munka s a kiállitás teljesen megfelel annak a célnak, amelynek érdekében rendezték: valóban művészi és izléses müalkotásokat juttatni az urilakások diszitésére — olcsón (ha kell, részletre is). A közönség mindenesetre csak nyer ezzel a kiállitással, amelyet belépődij nélkül január 5-ig egész nap meg lehet nézni. Külön érdekessége a kiállitásnak *Baja* Benedek iparművész gyüjteménye *sárközi* hímzésekből és házi szőttesekből, amelyek tudvalévően a magyar népművészetnek legszebb produktumai.

Christmas Greetings

Abbeyfield Society

Antal Lóránd

Függ. 934. VI. 17.

• **Képzőművész-csoport a Tanoncügyi Kiállításon.** A Tanoncügyi Kiállítás keretében a fővárosi és vidéki iparos tanonciskolák rajztanárainak külön csoportja látható, melyben képzőművészi munkásságukat mutatják be. A háború utáni tehetségtorlódás következtében az amúgy is művészi rendeltetésű rajztanári pályán ma igen sok alkotó tehetséggel találkozunk. A főváros és a vidék illetékes fórumait mindenesetre dícséret illeti azért, hogy iskoláikban előszeretettel alkalmaznak oly rajztanárokat, akik nemcsak tudományosan képzett erők, hanem mélyebb elhivatottságuk szerint is mesterei az ábrázoló, díszítő és szerkesztő vonalaknak. A tartalmas csoport kiállítói között több kiváló képzőművészünk szerepel, ami megnyugtató biztosítéka annak, hogy rajzoktatásunk fontos területét valóban hivatott személyek művelik. A tanulságos csoport legjobb értékei: *Antal* Lóránd *Falusi dada* c. karakterképe, *Bűky* Béla *Felhők* c. kiforrott dekoratív tehetséget bizonyító pásztorképe (külön említésre méltó viselettörténeti világtérképe, mely a magyar ruházat eredetét és más népek viseletére való hatásait szemlélteti), *Göllner* Miklós *Falun* c. tompa színhangolású alakos tájkéke, *Hangai Szabó* Miklós *Paraszt menyecskék* és *Sárközi leány* c. közvetlenül megjelenített magyaros hatású képei és *Némethy* Béla *Mennybemenetel* c. magyar ízlésű, jól komponált szentképtanulmánya. A grafikai részben kiválóbbak: *Barcsay* Jenő és *Fabró* József nagytudású rézkarcai és *K. Nagy* Sándor *Pletyka* c. erősen kifejező tuskompozíciója. A szobrászi művek közül különösen *Szántó* Gergely vonalakban és formákban egyaránt finom kis plakettjei tünnek ki. A rajzoktatás eredményeinek méltatásául megjegyzendő, hogy a tanoncifjúság sok munkájában érinti a művészet határait. (—er.)

Függ. 934 VI 17

szenátor, gyalogsági tábornok és [illegible] képviselő vezetésével szombaton délelőtt megkoszorúzta a Hősök emlékművét.

Bútorcsere!

Régi bútorokért újat adok
HADL MŰASZTALOS, BAROSS-UTCA 22.

Antal Lóránt

Duna-kiállítás a Nemzeti Szalonban

Nincs talán egyetlen festő se, akit valamikor ne fogott meg a Duna, ez a nagy folyam, a maga hallatlanul dus, változatos szépségeivel. Ha máskor nem, hát legalább a főiskolai évek idején ment ki az a festőnövendék palettájával és állványával a Duna partjára... de később is, ha visszagondolt a nagy folyam varázsára, ugyanigy elindult egy-két órára, hogy megfesse azt, amit a legszebbnek talál, vagy a legkedvesebbnek. Ezt lehet érezni a *Nemzeti Szalon* mostani kiállításán, amikor minden egyes mütárgy, — százötvennél is több, — hirdeti a Duna szépségeit és a müvészek, a festők imadatát a Duna iránt. És nincsen ezen a kiállításon az a szokásos, mindent beboritó unalom, amikor valaminek ilyen *irányjellege* van. Nem, ezuttal felszabadulunk a sablontól és jól esik látni *Szőnyi* István gazdag, kicsit impresszióba törő, de azért mégis valami érdekes természeti materializmussal dolgozó tehnikáját. Ecsetje alól meglepő szingazdagsággal és változatossággal lör fel a folyam életének, hangulatának sajátságos világa. De ugyanezt lehet mondani *Istokovics* Kálmánra is, anélkül, hogy bármi hasonlóságuk lenne *Szőnyihez*. Mig *Szőnyi* simább, finomabb, addig ez a másik nagyon tehetséges müvész: dekorativebb, dusabb, szinte robbantja a szineket, a nap páratelt fényét és a levegő nehéz, felhőtől telitettségét.

Mellettük *Ducsay* Bélát kell legelsősorban megemliteni, aki félredobva minden részlezezést, csakis a körvonalakból s a fények

kban elfoglalt állások.

, országos jellegű egyesületeknél viselt **tekin-**

stb.).

k és egyéb kitüntetések (udvari és királyi taná-
skedelmi, kincstári, kormánytanácsos, illetőleg

egyéni munkáit. *Hagyik* István nehéz témá-
u uj kompoziciója, *Bayer* Ágost reggeli Du-
nája, *Haranghy* Jenő frappáns tussrajzai,
Kató Kámán két folyami tájképe, *Sárdy*
Brutus hangulatos munkái külön-külön ér-
dekességei ennek a kiállításnak. És külön
kell megemlékezni *Kárpáthy* Jenőről, aki
nagy kollekcióval szerepel most a *Nemzeti*
Szalonban. *Kárpáthy* régi szerelmese a Du-
nának és ezek a munkák, melyeket mostan
állitott ki, mind azt bizonyitják, hogy milyen
mélyen, mennyire elmerülve a természet cso-
dáiban, látja és örökíti meg a folyami vilá-
got ez a kiváló művész. Mellettük még ott
látni *Udvari* Páltól, a fiatal generáció leg-
tehetségesebb tagjától egy nagyon komoly,
mély munkát. *Wagner* Gézától, *Timon* An-
dortól, *Pölöskey* Sándortól, *Guzsik* Jenőtől,
Pataky Ferenctől, *Kapusy* Györgytől, *Hó-*
man Károlytól, a modern *Antal* Lóránttól
és *Biai Vöglein* Istvántól több értékes, figye-
lemreméltó festményt.

A *Nemzeti Szalon*-nak ez a legujabb ki-
állitása, melyet *Kató* Kálmán rendezett na-
gyon jól, vasárnap délelőtt nyilik meg ünne-
pélyes keretek között.

D. A.

KIÁLLITÓ MŰVÉSZEK:

Antal Loránt
Barta László
Bagi Jenő
Breznay József
Béres Jenő
Boros Géza
Dor Ferenc
Domján József
Farkas György
Z. Gács György
Göllner Miklós
Gerots Sándor
Kántor Andor
Koffán Károly
Kurutz Dezső
Libertiny Olivér
Cs. Maronyák József
Magyarász Imre
Megyeri Barna
F. Márton Piroska
Németh László
Nagy Sándor
Percz Jenő József
Peti János
Péter Imre
Podhoreczky Kornél
Radich Elemér
Szabó Vladimir
Szegedy Dobó Illés
Szentiványi Lajos
Szilvássy Pál
Somogyi József
Tar István
Todor László
Sz. Veszely Ilona
Wagner Nándor

MEGNYITÓN ELŐADÁSRA KERÜL:

Szentjobi Miklós: Trió két tételben

Előadják: *Solymos Péter* zongora,
Határ Győző hegedű,
Szentjobi Miklós cselló.

Sz. Veszely Ilona zongora számai.

A kiállitást rendezték:

Bagi Jenő és Szegedy Dobó Illés festőművészek.

MEGHIVÓ

A „MAGYAR MŰVÉSZETI MŰHELY"
XI., BARTÓK BÉLA-ÚT 31. SZÁM ALATTI HELYISÉGEKBEN MEGNYILÓ

IV. KÉPZŐMŰVÉSZETI CSOPORT KIÁLLITÁSRA.

A KIÁLLITÁS MEGNYITÁSA 1949. FEBRUÁR HÓ 6-ÁN, VASÁRNAP ESTE 6 ÓRAKOR LESZ

A KIÁLLITÁS MEGTEKINTHETŐ:
1949. FEBRUÁR HÓ 6—21-IG.
11 ÓRÁTÓL 5 ÓRÁIG.

BELÉPÉS DIJTALAN.

Antal Lorand
festő
tovább

1949 febr

Magyar Művészeti
Műhely
Budai Képzőmű-
vész Csoport

MDK

Antal Loránd

Utca részlet

Fasor

Budai Képzőmüv. csop. MMM 1949. febr.

Antal Lóránt

festő ?

l.

Szabad Művészet

1949. 429. l.

Antal Loránd

l.

Szépmüvészet
1942. 268. l.
(Boldog Margit pályázat)

MDK

Antal Lóránd

Képzőművészek Május 1-ért. Szabad Nép 1949. ápr. 28.

HÍREK

Előfizetési árak:

1 hóra . . . . . 3 P
3 hóra . . . . . 7 P

— **Van még »amerikai nagybácsi«.** *Londonból* jelentik: *Hassan Abdou Khadir*, földhözragadt szegény egyiptomi, aki jelenleg az alexandriai börtönben tölti *csalás miatt kiszabott háromévi börtönbüntetését, Mohamed Khadir* nevű unokafivérétől *180.000 fontot örökölt*. Mohamed Khadir 1913-ban Dél-Afrikába vándorolt ki, ahol óriási vagyont szerzett. Miután egyeneságú leszármazott nélkül halt meg, jogtanácsosa Egyiptomba utazott, hogy felkutassa a törvényes örököst. Több havi keresés után véletlenül egy napilap törvényszéki rovatából értesült Hassan bün-ügyéről és rövidesen megállapította, hogy *az elítélt az egyetlen törvényes örökös*. A bíróság az államügyészt rendelte ki Hassan törvényes gondnokául a hagyaték ügyében, amíg a szerencsés örökös büntetését kitölti.

— **Mérgező fazekak.** *Gyuláról* jelenti tudósítónk: Egy év óta Békés vármegye területén tömegesen fordultak elő *ólommérgezések*. A vizsgálat megállapította, hogy például Dévaványán az egyik közkút ólomcsöve mérgezte meg az embereket. Dr. *Purjesz* Béla, a gyulai kórház belgyógyász főorvosa és dr. *Csermák* Béla vármegyei főorvos hosszas vizsgálat után rájött, hogy a vármegye területén, főleg Füzesgyarmat és Endrőd községekben *az ólommázzal bevont cserépedények terjesztik a betegséget*. Ezeket az edényeket Békéscsaba, Gyula, Orosháza, Tótkomlós, Békés, Mezőberény, Szarvas, Füzesgyarmat, Endrőd és Hódmezővásárhely fazekasai készítették.

Úgy a kórházi vizsgálat eredményét, mint a vármegyei tisztifőorvos megállapításait *Márky* Barna alispán felterjesztette az Országos Közegészségügyi Intézethez. Az alispán előterjesztésére a közeli hetekben ankét lesz a belügyminisztériumban, amelyen *országos viszonylatban rendezik a cserépedények gyártásának kérdését és el fogják tiltani a fazekasokat a veszedelmet jelentő ólommázak használatától.*

— **Meghalt a »nevető Allegra«.** A massachusettsi Cambridgeben (Egyesült Államok) 73 éves korában meghalt Mrs. Annie Allegra *Thorp, Longfellow* utolsó életben maradt gyermeke, akit a költő *»A gyermekek órája«* című bájos költeményében örökített meg. Ő volt a költő kedvelt gyermeke és atyja általában csak *»nevető Allegrá«*-nak nevezte.

— **Ellopták 780 diáklány kézimunkáját.** Pestszenterzsébeten, a *Kossuth Lajos* uccai polgári leányiskolában az éjszaka betörők jártak. Az egyes osztályokból *780 leány kézimunkáját vittek el* s ezenkívül kicsavarták a villanykörtéket is.

A NAGY SAKKPARTI

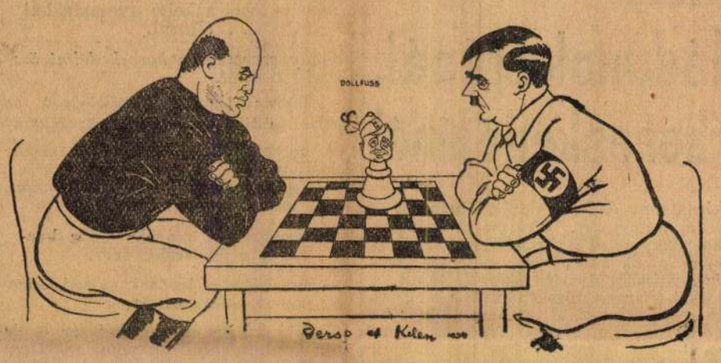

(Kelen és Dezső karikatúrája Az Est részére)

— **Két kiállítás.** A *Nemzeti Szalónban* a *Magyar Képírók* kiállítása nyílt meg ma. A kiállítás rendezésében bizonyos szándékos és elhatározott »turánizmus« észlelhető, ami főképpen abban nyilvánul meg, hogy egyes festők régi székely rovásírással szignálják képeiket. Egyes művészeknél keleties stílustörekvéseket is látunk. *Muhoray* Mihály például japános stílusban fest, de képei japánnak nem eléggé japánok, újszerűnek pedig nem eléggé újszerűek. Érdekesebb *Mokry-Mészáros* Dezső néhány leegyszerűsített, keletiesen stilizált képe, szőnyege és kerámiája. *Boromissza* Tibor és *Bükky* Béla inkább csak a témaválasztásban mutatnak magyaros motívumokat, melyek már erősebben érvényesülnek *Fáy* Aladár képeiben. Találkozunk azután olyan festőkkel is ezen a kiállításon, akik teljesen távol állnak a *Magyar Képírók* általános törekvéseitől. Ezek közé tartozik a tehetséges *Antal* Loránt, kinek néhány erősen tárgyilagos tájképe hatásosan emelkedik ki a kiállítás anyagából, továbbá *Tóth* Sándor, aki egy tisztultan kubista paraszt-portréjával szerepel. Teljesen távol állnak a misztikus-keletieskedő törekvésektől *Kézdy-Kovács* Elemér érdekes tömegkompozíciói és *Cser* Károly szobrai is. Elismerést érdemelnek még *Lilkey* György finom tájképei is.

*

A *Szépművészeti Kiállítások* Mária Valéria uccai termeiben egy bolgár festőművész, Nikola *Taneff* kiállítása nyílik meg holnap. Taneff néhány évvel ezelőtt már kiállított Budapesten. Érdekes balkáni tájképeket mutat be a francia impresszionisták iskolájában nevelődött rokonszenves bolgár művész. A bolgár tájak erős napfénye és harsány, friss színei életvidáman és erőteljesen érvényesülnek Taneff vásznain. *(B.)*

x **Szívbetegeknek és érelmeszesedésben szenvedőknek** a természetes »*Ferenc József*« keserűvíz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít.

x **Idegesség** gyakori következménye a rendetlen székletételnek. Szabályozza emésztését »Darmol«-lal, mely enyhén és biztosan hajt.

— **Pesti humor.** *(Három kis történet.)*

I.

Két úr beszélget a korzón:

— Látja ott azt a hölgyet? Úgy-e, milyen jó alakja van? Ez a karcsú vonal a legnagyobb munka eredménye. Híres külföldi specialisták irányítása mellett folytatott fogyókúrát. Ötezer pengőjébe került a dolog.

— Ezt nevezem fogyasztási adónak.

II.

Egy úr ül a borbélyüzletben. A segéd borotválja. Hirtelen kétségbeesett ordítás. A segéd borotvája nyomán hosszú, véres vonal húzódik a vendég fülétől a szájáig. Izgalom, veszekedés, a főnök rémülten kér bocsánatot, a vendég feldúltan elrohan s az ajtóból még visszakiáltja, hogy ide többé nem jön. Később a főnök rátámad a segédre:

— Megőrült! Hogy tehetett ilyet?

— Kérem, főnök úr, én jóba vagyok annak az úrnak a szobalányával, de soha sem tudok neki telefonálni. Ez a vágás volt a jeladás, hogy csütörtökön találkozunk.

III.

Szín: hálószoba. Idő: késő éjszaka. Szereplők: férj és feleség. Mélyen alszik mind a kettő. Az asszony hirtelen álmában felsikolt:

— Jaj, az uram!

A férj felriad és még félig álmában egy ösztönös mozdulattal kiugrik az ablakon.

— **Autobuszkirándulás a Kékesre.** *Miként minden vasárnap, úgy március 18-án is indít autobuszt Az Est utazási irodája a Kékesre. Indulás reggel 7 órakor az Erzsébet körút 18—20. alatti kiadóhivatal elől. Jelentkezés ugyanott. Részvételi díj oda-vissza 10 pengő.*

— **Megmérgezték magukat.** *Roszere* Gajova Galima 29 éves napszámosnő *Mester* ucca 59., földszint 2. szám alatti lakásán *ismeretlen méreggel megmérgezte magát*. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — *Báthori* Sándorné 39 éves takarítónő az éjjel *Liliom* ucca 22. szám alatt levő lakásán *ismeretlen mérget vett be*. A Rókus-kórházban ápolják.

— **Április 1-én nyitva lehet tartani a vidéki illatszerüzleteket.** A hivatalos lap mai száma közli a kereskedelmi miniszter rendeletét, amely engedélyt ad arra, hogy az *április 1-re eső húsvét vasárnapján* Budapest kivételével *az ország egész területén* a drogériák és illatszerüzletek reggel 7 órától délután 1 óráig nyitva tarthassanak, hogy a közönség a husvéti ünnepek alkalmából az *öntözéshez szükséges* illatszereket beszerezhesse. Budapest területén husvét vasárnapján is egész nap *zárva kell tartani* az illatszerüzleteket.

— **Milliós közmunkák Békés megyében.** *Gyuláról* jelenti tudósítónk: Békés vármegye alispáni hivatalában hónapokon át folytak a tavasszal megindítandó megyei közmunkák előkészületei. *Nem kevesebb, mint egymillió pengőt jelentő munkákról van szó.* Ezeknek a munkáknak mostani megindítása kedvező hatással lesz a szegényemberek lakta vármegyére. *Átépítik a 40 éves öcsödi Hármasköröshidat, a Tiszántúl legnagyobb közúti vashídját.* Azonkívül *650.000 pengő költséggel 37 kilométernyi új utat építenek*, egyes szakaszokon az útépítés már is folyik.

— **Különös válók.** *Csikágóból* jelentik: Mrs. *Rowland* válópert indított férje ellen. Indokolás: Mr. Rowland *27 évi házasságuk alatt* egyetlenegyszer sem szólította őt másként, mint: »Mrs. Rowland«.

— **Mi legyen a XI. kerület neve?** A főváros legújabb közigazgatási kerülete, a XI. kerület, *a Gellérthegy tövében terül el, belefoglalva magát a hegyet is.* A hegyet Szent Imre herceg tanítómesterének vére áztatta és a királyfi maga is erre járt. A kerület lakosainak körében most *mozgalom indult meg azért, hogy az új kerületet Szent Imre városnak nevezzék el.*

— **Gyászrovat.** *Taub* Ábrahámné szül. Nasser Teréz március 16-án 78 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap ¼4 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

— **Olcsón szórakozhat,** ha beiratkozik a Belvárosi Könyvszalon Modern Kölcsönkönyvtárába, ahol naponta cserélheti a könyvpiac összes újdonságait, magyar-német-francia-angol nyelven, könyveket díjtalanul házhoz szállítunk. Katalógust küldünk. Dr. Frigyes Júlia és társa, Veres Pálné u. 8. sz. Telefon: 83-2-08.

AZ EST-IBUSz
modern utazása
az Ókorba
Athén-Akropolis, Marathon, Pireus
nyolcnapos látogatás Görögországban
Belgrád és Szaloniki megtekintésével
április 3—11
Részvételi díj 227 pengő
Jelentkezéseket elfogad:
AZ EST UTAZÁSI IRODÁJA
VII., Erzsébet körút 18—20
IBUSz MÁV.
HIV. MENETJEGYIRODÁJA
V., Vigadó tér 2., valamint összes fiókirodák

3 2/6
Adja össze...
s rá jön, hogy tévedett, mert hirdetni kell!

Látogatás Ferenc József dédunokájánál, Bécs legújabb borkereskedőjénél

Bécs, március 17
(Az Est bécsi szerkesztőségétől)

1.

A minap felhivott egy barátom telefonon:

— Akarsz bort vagy kitünő konyakot vásárolni? *Ferenc József dédunokája* árusítja, kéz alatt, — nincs nyitott üzlete, a bécsi társaság tagjai ajánlják egymásnak *és a herceg kívánatra szívesen meglátogat.*

...Érdekelt a dolog s herceg Windischgrätz Ernő — itt le kell írni az egész családfát, olyan érdekes: *Ferenc József dédunokája, Rudolf trónörökös és Stefánia belga hercegnő, herceg Lónyay Elemérné unokája, a későbbi radikális szociáldemokratává lett Windischgraetz Erzsébet fia* — megjelent a lakásomon. Nyurga, karcsú, arisztokratikus megjelenés, valószínűtlenül világosszőke hajjal, leányos arccal, amelyet vékony, fehér bőr von be, amely alatt könnyen átlátszik a vér rózsaszíne, nagy, csontos fogakkal és

azokkal az átható, világoskék szemekkel, amelyeknek hideg tekintetéről, Ferenc Józseffel kapcsolatban, oly sűrűn emlékeznek meg a császár történetiről.

— Rendeljen kérem bort vagy konyakot, — mondotta a herceg — de ne írjon rólam. Van rá okom, hogy erre kérjem.

Hosszasan beszélgettem a herceggel és teljesítettem a kérését. »*Főméltóságos úr*«-nak szólítottam, ami a több mint demokratikus Bécsben láthatóan jólesett neki és minden tekintetben éreztettem vele, hogy *nemcsak a munkás borkereskedőt tisztelem benne, hanem Ferenc József dédunokáját is,* aki nem szégyelt borkereskedővé lenni. És ettől a naptól kezdve magam is többször vettem fel a telefont, hogy barátaimat értesítsem:

— Akarsz bort, vagy kitünő konyakot vásárolni? Ferenc József dédunokája árusítja, kéz alatt...

2.

A bécsi kereskedelmi világ bibliájában, a »*Handelsregister*«-ben azonban péntek délelőtt megjelent a hivatalos bejegyzés is: »*Ernst Windischgrätz, Weinhandlung*« — és ezzel a vállalkozás megszünt kéz-alatti, telefon-közi kereskedelem lenni:

hivatalos »bejegyzett cég« lett Stefánia unokája és ez alkalom volt arra, hogy visszaadjam minap nálam tett hivatalos látogatását.

A végef érni nem akaró *Mariahilfer* Strassen, már nem messze a bécsi Westbahnhoftól, ahonnan Tirol, Svájc és Párizs felé mennek a vonatok, egy régimódi átjáróházban, amely a távoli párhuzamos uccához vezet, — *ennek a háznak is a harmadik udvarában,* amely tömve van raktárakkal, irodákkal, cégtáblákkal, felírásokkal, útmutatásokkal, úgy hogy belezavarodik az ember, amíg megtalálja azt, akit keres: *egy szerény pincelejárat fölött* áll egy kis egyszerű tábla:

ERNST WINDISCHGRAETZ
Alleinverkauf Lónyay'scher Tokayer Weine

Azután: ennek a pincelejáratnak a falára is, egyszerű szénnel felrajzolva, a komplikált útmutató a látogatónak: *hol kell csengetni, hogy beengedjék, hol kell a villanyt felgyujtani, hogy a meredek pincelépcsőn a nyakát ki ne törje.*

3.

Lenn, a borpince: borpince. *Hordók, üvegek, állványok, gumicsövek, kémiai mérőszerek, pincemester, egy elkülönített üvegkalitkában:* irodakisasszony és öreg, derék könyvelő, — ez a személyzet. Azután a tulajdonos: *herceg Windischgraetz Ernő* és — a másik tulajdonos, a fivére, *herceg Windischgraetz Rudolf.* Mind a ketten *Ferenc József* dédunokái. Ernő 28 éves, Rudolf 27, az idősebbiket az édesapja után hívják *Ernőnek*, a fiatalabbikat a nagyapja után hívják *Rudolfnak.* — *Rudolf* trónörökös után. A fiatalabbik *Windischgraetz* herceg is nyurga, karcsu, arisztokratikus megjelenés, világosszőke, majdnem ezüst-színű hajjal és ugyanolyan puha, rózsaszín bőrű arccal és ugyanolyan világoskék, hideg szemekkel, mint a fivére; de *az ő arca kerek és most már, ha levesszük képzeletünkben Ferenc Józsefet* híres fehér császárszakállát és visszafiatalítjuk őt ötven évvel: *akkor itt áll előttünk, a borpincében és ami még nagyobb meglepetés: mint e borpince tulajdonosa.*

Előbb átesünk a formaságokon:

megmutatják a jól felszerelt borpincét,

amely fölött dédatyjuk egykori császár városának koradélutáni forgalma dübörög, én is rendelek bort és cognac-ot, azután hozzálátunk a beszélgetésekhez *Az Est* számára.

4.

— Szabad megkérdeznem: *mi adta Főméltóságodnak az ötletet, hogy borkereskedést nyisson?* — kérdem az idősebbik *Windischgraetz* hercegtől, aki sötétszürke, nem is egészen új felöltőjében, nagy tarkakockás shawljában itt áll, fázósan, a borpince homályában.

— A szükség, a mai idők nyomora — feleli. — *Én azelőtt sporttal foglalkoztam* és nagy örömmel foglalkoztam sporttal, *de abból nem lehet megélni.* Én abban a szellemben nevelődtem, hogy

dolgozni nem szégyen és ezt az elvet vallom is.

Nagyanyánk, *Lónyay* Stefánia hercegnőnek volt az ötlete, hogy *borkereskedést nyissak Bécsben és ő segített ennek az ötletnek a megvalósításához.* Én nem árusítok más bort, mint herceg *Lónyay* Elemér-féle tokaji bort, Bodrog-Olaszi-i termést és ezzel, gondolom,

nagy szolgálatot teszek a magyar bortermelésnek is.

— Főméltóságod *Ferenc József* dédunokája, és most, ha hívják, egy megrendelésért bárhová elmegy. Bocsánat a feltevésért: *nem éreztetik ezt Főméltóságoddal a rendelők?*

A herceg elbámul:

— *Nem, a legkevésbé sem.* Nem alázatosak velem szemben és nem is bánnak velem leereszkedőleg. *Ugy bánnak velem, mint egy kereskedővel, akinél bort rendelnek és aki*

korrektül szállítja a bort.

— Főméltóságod egykori köre is a rendelőihez tartozik?

A herceg nevetni kezd:

— *Igen is, meg nem is.* Erre nem is vetek valami nagy súlyt. Ez egy baráti kör, amely a fizetést természetszerűleg nem veszi olyan komolyan s amely ellen persze

nem is lehet a kellő nyomatékkal eljárni.

Jobban szeretem a kereskedelmi összeköttetéseket.

— Hogyan fogadja Főméltóságod az osztrák politikában beállott új fordulatot?

A herceg hideg, világoskék szeme felcsillan:

— *Én nem foglalkozom politikával, — de ennek nagyon örülök.*

Jó eredményt várok tőle a borpincém fejlődésére.

— Van Főméltóságodnak valami összeköttetése *Steenockerzell*-lel?

— Voltam ott egyszer-kétszer, — de *már hosszabb idő óta nem mehettem ki.* Nem volt rá időm *és az utazás sok pénzbe is kerül.*

— Ugy találom, — mondom — hogy *mind a két herceg úr nagyon hasonlít Ferenc Józsefhez.*

A két *Windischgraetz* hangosan nevetni kezd:

— Ezt már sokan mondták — nevetnek. — Különösen a szemünk, a tekintetünk hasonlít hozzá.

— *Milyen emlékeik vannak Önöknek a királyról?*

— Gyerekek voltunk, — mondják — kilenc és tíz éves fiúk, mikor meghalt, de azért *pontosan emlékszünk rá.*

Családi ünnepeken jelentünk meg előtte,

születése napján, nevenapján, verset mondtunk fel neki és *jutalmul uzsonnát kaptunk...*

...Mindez olyan különösen hangzik a *Mariahilferstrasse-i ház harmadik udvarának sötét pincéjében, szivatyúk, gumicsövek, lopók, hordók és üres borospalackok társaságában, egyetlen dróton lógó kiégett villamoskörte fényében.*

— Én nőtlen vagyok, — veszi át most a szót *Windischgraetz* Rudolf herceg — és hivatalosan nem is vagyok benne a cégben, hanem magánzó vagyok.

A bátyám nős, egy angol hölgy a felesége és két kis gyermekük van.

Kinnlaknak Bécs környékén, a közeli Perchtolsdorfban s ezért írták a lapok, hogy *ott vegyeskereskedése van.* Ez nem igaz. — villában lakik ott és *nincs más üzlete, mint ez a borospince.*

— És, ha szabad kérdeznem: hogy vannak megelégedve az üzlettel?

— *Jól. — a rossz viszonyokhoz képest határozottan jól.*

A bátyám egész nap talpon van és nagyon jó híre van a piacon.

A nagymama borát — így emlegeti az egykori trónörökösnét — *csak ő árusítja és ezt mindenki tudja.* Kétféle borunk van: édes és fanyar és árusítunk egy *konyakot* is, amely felveszi a versenyt a legrégibb francia *konyakkal* is. *Most megnyílt előttünk Amerika is és oda is szép kilátásaink vannak.*

— A cég hivatalos bejegyzésére azért volt szükség, — magyarázzák a *Windischgraetz* hercegek — mert a tokaji bor Bodrog-Olasziból Oroszvárra megy, a Lónyay-kastélyba, ott »*zwischen-station*«-t tart s onnan jön Bécsbe. Már most be kellett jegyezni a céget, hogy *itt egy transit-pincét tartunk fenn s innen küldjük tovább a bort Amerikába.*

Hordóban kapjuk Magyarországról és palackokban küldjük tovább Amerikába...

A hordókból palackokba fejtjük le az érkezett bort és ha ismét tovább küldjük: *nem kell érte vámot fizetni.* Pénzügyőrök vannak itt, mikor a bort palackokba öntjük...

...Furcsa gondolat: az osztrák állam finánci vigyáznak arra, hogy *Ferenc József családja megfizesse a vámot, díjat, illetéket...* Lehetett volna erre gondolni húsz évvel ezelőtt?!...

A *Windischgraetz* hercegek ezután kedvesen bizonyítják, hogy milyen nagy hasznot hajt munkájuk a magyar bornak, *mennyi tokaji bort és magyar konyakot adnak el Ausztriában és Amerikában,* üzleti könyveket hoznak elő, telefonhoz hívják őket, a pincemester is előkerül és *bizonyságot tesz a borok és a konyakok mellett,* amelyek tényleg kitünőek és amikor a pincefeljáró ajtajában megjelenik egy komoly rendelőnek látszó úriember, *én is elbúcsúzom Ferenc József dédunokáitól.*

Ruttkay György

Dr. Lakatos badeni szanatóriuma

Tavaszi főszezón!

Újonnan bevezetett mérsékelt **pausálárak** úgy a penziót, mint az összes gyógykezeléseket illetőleg.

Husvéti társasutazás
március 24—április 3

Teljes 11 nap Budapest-Baden és visszautazással összköltség 185.— P-től.

Jelentkezés: Carlton szálló, Dr Lakatos abbaziai és badeni szanatóriumok irodájában. Telefon: 88-9-70

ERŐSZAKOS CSÓKOKÉRT EGY ÉVI BÖRTÖN

London, március 17
(Az Est tudósítójától)

Egy heves flört utórezgései kerültek a napokban a brightoni bíróság elé. A vádlott William S. *Young* 32 éves kereskedő volt, a panaszos pedig Mrs. *Redford*, egy csinos 28 éves asszony. A hölgy azzal vádolta a fiatalembert, hogy amikor egy éjszaka táncmulatságról autón hazavitte, *visszaélt védtelen helyzetével.*

— Igaz, hogy a vádlott önt mingyárt indulás után megölelte és megcsókolta? — kérdezte a védő.

— *Igaz!* — hangzott a válasz.

— Tiltakozott ön ez ellen?

— *Nem... nem igen.*

— Miért nem?

— *Hát... nem tudom.*

— Mennyi ideig csókolóztak?

— *Nem emlékszem.*

— *De én emlékszem,* — szólt közbe a vádlott — *több mint félórahosszat.*

— Lehetséges! — mondta egészen halkan a panaszos hölgy.

— Elmondta ezután, hogy *Young* később erőszakoskodni kezdett vele, megállította a kocsit, felemelte őt és letette az út mentén a fűbe. *Egy rendőr mentette meg szorult helyzetéből.*

Az asszony ügyvédje *a bírói emelvényre helyezte bünjelként a fiatal hölgy összetépett estélyi ruháját és letaposott cipőjét.* Az estélyi ruhán látni lehetett, hogy *fűben volt.*

Young azzal védekezett, hogy a félórahosszat tartó csókolózás bátorította fel.

— Ez nem védekezés, — szólt közbe Mrs. *Redford* — *egy csók manapság nem jelent semmit, még akkor sem, ha a szokottnál valamivel tovább tart.*

— Hol volt az ön férje egész idő alatt? — kérdezte a védő.

— *Ő otthon maradt a gyerekekkel. Ha én este elmegyek táncolni, ő nem mehet el, mert valakinek a gyerekek mellett kell maradni.*

Az esküdtek a hölgynek adtak igazat: *egyévi börtönre ítélték a hevesen udvarló kereskedőt.*

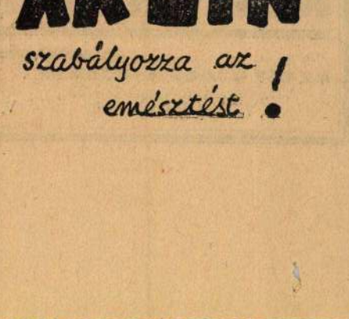

SZINHÁZ MŰVÉSZET

Jó üzlet

Heltai Jenő vígjátéka a Vígszínházban

A darab azzal kezdődik, hogy egy fiatal, szegény orvos eladja nevét egy gróf barátnőjének, a jó családból származó és ismert úrilánynak, s annak a születendő kisgyereknek, aki ezt az adás-vételt nagyon időszerűvé teszi. S ott végződik, amikor a fiatalember kissé megperzselten szabadul ebből a házasságból, a lányt elveszi a gróf, a fiút pedig már várja régi szerelme, a kis medika.

Ami ezt a két jelenetet összeköti, lehetett volna kegyetlen, fölényes, átforrósodó szatíra. De a kezdet és vég közé elfért volna akár egy dráma is, mai problémákkal, bátor társadalom-rajzzal. Az alacsonyabb műfajok közül pedig egyképpen szóba jöhet a csillogó helyzeteket és ötleteket halmozó, már-már bohózatba hajló, könnyedebb játék és a couleur locale színeivel bőven élő, érzelmes életkép. *Heltai* Jenő a kínálkozó műfajok helyett önmagát adta.

S ez elsősorban azt jelenti, hogy író szólt hozzánk a színpadról. Olyasvalaki, akinél a szavak fedezete nem nyers valóság-idézés, s nem puszta darabszerkesztési rutin. Író nyilatkozott meg, aki ma is nemes érccel fizet: választékossággal, izléssel, kultúrával. S egyéniség, akinek mosolya az élet fölé emel, lírája kiengesztel a valósággal, szavainak könnyűsége és tisztasága két nemzedék fakulhatlan élménye.

A két jelenettel, az elindulással és a lezárással *Heltai* jóformán ki is merítette a történetet, s hogy a három felvonás idejére egyedül ő maradt a színpadon, ő volt a műfaj és ő a mondanivaló, — ez a finoman megformált alakok egész sorát, a dialógus csiszoltságát és játékosságát, a két-három emberre épülő jelenetekben a szavak mögött a lélek állandó fényességét jelentette színpadi valóságként.

Alakokat, akiknek mintázásán egészen különös gondot érzünk. Mindig egyént ismerünk meg bennük és sohasem tucatjával készülő típust. Egy-egy mondatuk olyan, mint az agyagba lehelt lélek.

A dialógus, amelyből oly természetesen hajt ki mosoly és elborulás, mint tavaszi faágon a rügy és virág. Az a ritka és nemes dialógus az övé, amely nem ismeri a mazsolaszerűen elszórt viccek betéteit. Minden szó egy nagyobb egységbe tartozik, a legeldugottabbat és a legcsillogóbbat ugyanaz az oxigénes vér pirosítja át.

Jeleneteket varázsolt a színpadra Heltai ottlété, — helyzeteket, amelyeknek majd mindegyike bonyolult, finom lélektani probléma. Érzelmességet, melyet a mosolytól a megvilágítás foka különböztet meg.

De... — s van Heltai új darabjánál egy végső „de" is: alakok, dialógus, jelenetek egymástól szinte független életet élnek a *Jó üzletben*. A hősök úgy sorakoznak fel egymás mellett, mint a ritkás szálerdő fái: alig-alig hajlanak egymás felé, olyan az elgyökerezésük, hogy nem is téríthetik ki egymást útjukból, legfeljebb egy-két lombkorona az, amelyet a szél pillanatokra összehajthat. A dialógusban nincs betét, de a történetet alig-alig szolgáló, s a maga külön sínein futó dialógus hat kissé betétként. A jelenetek pedig némiképp önkényesen alakulnak, sem az események belső logikája, sem a történet külső abroncsa nem zárja őket felbonthatatlan egységbe. S éppen ott, ahol ez a három elem nem tud szervesen egymásba nőni, Heltai egy igénytelenebb módszer alkalmazására kényszerül: egymáshoz ragasztja azt, amit össze kíván illeszteni.

Az egymástól elhajló jeleneteket teljesen eggyé forrasztja *Darvas* Lili egészen külön kvalitást és rangot jelentő játéka: a lány *egy-darabból öntött*, mindent feltáró és elmondó, élettel, fénnyel és izgalommal átitatott figurája. A legnemesebben klasszikus színjátszás *Darvas* Lili művészete: végső egyszerűség, nagy vonalak, mindig az egész mű és az egész alak éreztetése. Kitűnő és megértő társa volt *Somló* István, bár ez alkalommal kissé mereven, nehézkesen és talán a kivántnál ellenszenvesebben értelmezte a fiú alakját. Kényes szerepüket jól oldották meg *Somlay* Arthur, *Makay* Margit, *Berky* Lili és *Rajnai* Gábor. *Agai* Irén nem győz meg a nagyobb jelenetekben. Két mulatságos epizód-figurát nagyszerűen villantott meg *Peti* Sándor és *Makláry* Zoltán.

A rendezés *Hegedüs* Tibor kitűnő, gondos munkája.

ILLÉS ENDRE

---

* **(A kormányzó a Király Színházban.)** Vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó és felesége *Vértesy* Sándornak, a kabinetiroda főnökének kíséretében végignézte szombaton a *Montmartrei ibolya* előadását a *Király Színházban* és az előadás után megelégedését fejezte ki *Sziklai* Jenő igazgatónak.

* **(A láng bemutatója, Németh Mária és Helge Roswaenge az Operaházban.)** Vasárnap, április 14-én *Orosz* Júlia, *Gere* Lola, *Rösler* Endre, *Losonczy* György és *Komáromy* Pál fellépésével ebben az évadban utoljára kerül előadásra a *Márta* az Operaházban (bsz. 7½). Hétfőn nincs előadás. Kedden először kerül színre *A láng*. Dalmű, három felvonásban, szövegét írta Guastalla *Claudio*, fordította *Nádasdy* Kálmán, zenéjét szerzette Ottorino *Respighi*. Vezényel Sergio *Failoni*, rendezte, díszleteit és jelmezeit tervezte *Oláh* Gusztáv, karigazgató *Roubal* Vilmos. Szereplők: Eudoxia — *Budanovits* Márla, Basilio — *Palló* Imre dr., Donello — *Halmos* János, Silvana — *Bodó* Erzsi, Agnese — *Gere* Lola, Monica — *Orosz* Júlia, Ágota — *Szilvásy* Margit, Lucilla — *Diósy* Edit, A püspök — *Lendvay* Andor, Az ördögűző — *Vitéz* Tibor (A. 7½). Szerdán *Parsifal (Farkas, Koréh, Kálmán, Závodszky, Némethy, Losonczy*, bsz. 6½). Csütörtökön másodszor *A láng* (B. 7½). Pénteken és szombaton *nincs előadás*. Vasárnap, április 21-én *János vitéz*, hétfőn, április 22-én *A láng* (bsz. 7½). Kedden, április 23-án *nincs előadás*. *Németh* Mária először énekli a *Traviata* címszerepét április 26-án és 30-án, Helge *Roswaenge* kamaraénekes, a berlini állami operaház művésze, április 24-én a *Faustban*, 28-án az *Aidában* és május 1-én a *Carmenben* vendégszerepel.

* **(Rákosi Szidi színiiskolájának vizsgaelőadása.)** Szombaton délután a Kamara Színházban tartotta *Rákosi* Szidi színésziskolája vizsgaelőadását. A kitűnő együttes, amelyet *Rákosi* Pál tanított be, *László* Aladár *Egy lány, aki mer* című vígjátékát adta elő. Különösen kitűnt a címszerepet játszó *Szabó* Margit és a miniszter szerepét alakító *Pázmán* István. A mindvégig nagy tetszéssel kísért előadás után *Ditrichné Papp* Julia rendezésében néhány kabarészámot adtak elő a növendékek. Különösen kitűnt *Molnár* Ági énekszáma és *Tábori* Ernő sztepptánca.

* **(Skandináv est.)** A magyar irodalmi érdeklődés — már csak a nyelvi megközelíthetőség szempontjából is — mindig nagyobb érdeklődéssel fordult a német, angol és francia, mint a skandináv irodalom felé. A dán, norvég és svéd irodalmi nagyságokkal, *Jacobsent*, *Ibsent*, *Hamsunt* és *Strindberget* kivéve, csak a legutóbbi időben ismerkedett meg az általános műveltségű olvasóközönség s ez az ismerkedés is bizonyos mértékig egyoldalú volt. Magyar fordításban úgyszólván csak regények jelentek meg nagyobb számban *Gjelleruptól*, *Nexőtől* és *Undsettől*. A skandináv líra azonban szinte merőben ismeretlen maradt. Igy ennek a számunkra újszerűen ható lírának az ismertetése adott elsősorban értéket a Zeneművészeti Főiskolán tartott kitűnő irodalmi estnek, amely *Horváth* Árpád rendezésében és *Hajdu* Henrik pompás műfordításaiban dán, norvég és svéd írók verseit tolmácsolta. A megragadóan szavaló T. *Mátray* Erzsi, *Sugár* Károly, *Lehotay* Árpád, a Nemzeti Színház tagjai és a kitűnő M. *Simonyi* Mária művészi interpretálásában tökéletesen érvényesültek a gondosan összeválogatott költemények. *Hablitz* Alma tallini énekesnő, *Kerpely* Jenő gordonkaművész, *Bardócz* Margit és *Kiss* Judit zeneszámai egészítették ki a nagysikerű est műsorát. *Horváth* Árpád, a Nemzeti Színház kitűnő főrendezője mondott tartalmas, nívós bevezetőt. A magasszínvonalú irodalmi est hivatottsággal szolgálta az irodalmi művelődést és a magyar-skandináv kultúrkapcsolatot.

Színházi konfetti

Négy bemutató lesz a héten. A premierek sorát az *Operaház* nyitja meg Ottorino *Respighinek A láng* című dalművével. Csütörtökön az *Andrássy-úti Színház* tartja meg *Molnár*-bemutatóját. Molnár Ferenc két kisebb színdarabja kerül először a magyar közönség elé, a *Cukrászné* és a *Menyegző*. Ugyancsak csütörtökön este kerül sor a *Magyar Színházban Halász* Imre, *Békeffi* István és *Ábrahám* Pál *Történnek még csodák* című új operettjének nyilvános főpróbájára. Az ujdonság bemutatóját *nagyszombaton* este tartja meg a *Magyar Színház*. Nagyszombaton a *Royal Revűszínház* is bemutatót ad. *Harmath* Imre és *Zerkovitz* Béla új operettje, a *Csak egyszer élünk* kerül színre.

*

Békeffy László mondja:

— Egyszerre dolgozom egy könyvön, egy színdarabon és egy filmen. A könyv címe ez lesz: „Ahogy én látom őket!" Politikai, művészi és társadalmi nagyságok a humor tükrében. Októberben fog megjelenni, Szigethy rajzaival. A készülő színdarabom címe „Utazás egy házasság körül." Mindössze öt szereplője lesz ennek a vígjátéknak. Magánszínházban kerül szinre, természetesen csak a jövő évad folyamán. A filmnek még nincs címe. Az Universal megbízásából írom. A főszerepet Gaál Franciska fogja játszani és Joe Pasternák produkciójában kerül forgatásra a budapesti Hunnia-műteremben.

*

Vendrei Ferenc május 5-én rendezi színészi jubileumát a Vígszínházban. Vasárnap délelőtt féltizenegykor kezdődik a Vendrei-matiné, amelyen az ünnepelt két darabban lép fel, Herczeg Ferenc „Karolinä"-jában játssza el az öreg tiszteletest és Móricz Zsigmond „Aranyos öregek" című kis színdarabjában azt a szerepet, amelyet Blaha Lujzával játszott az „Aranyos öregek" vígszínházi bemutatóján. A Vendrei-matiné prológját Heltai Jenő írja s Molnár Aranka mondja el. A jubileum keretében felléphetnek mindazok a művészek, akik valaha együtt játszottak Vendrei Ferenccel a Vígszínház színpadán.

*

A *Geraldine* szerdán kerül utoljára színre az *Andrássy-úti Színházban*. Szó van azonban arról, hogy a bécsi vígjáték rövidesen *egy másik színházban* folytatja pályafutását, a címszerepben *Honthy* Hanna felléptével.

*

A Burgszínház gyürüjét az 1935. esztendőre Max *Mellnek*, a kiváló osztrák drámairónak ítélték oda, akinek egy passiójátékát a Nemzeti Színház is színrehozta. A Burgszínház gyürüjét eddig Artur *Schnitzler*, Auguste *Wilbrand-Baudius*, Hermann *Bahr*, Max *Devrient*, Gerhardt *Hauptmann*, Hedvig *Bleibtreu*, Karl *Schönherr*, Georg *Reimers*, Ludwig *Fulda* és Else *Wohlgemuth* nyerte el.

*

A rádió május elsején közvetíti a studióból Harsányi Kálmán monumentális tragédiáját, az „Ellák"-at. Az előadást Ódry Árpád rendezi.

*

Rátkai Mártont a „Montmartrei ibolya" bemutatóján, amikor először lépett be a Király Színház színpadára, amelyen az „Ördöglovas" óta nem játszott, percekig tartó tapssal köszöntötte a közönség.

Rátkai — aki Piszkacsek végrehajtót játssza Kálmán Imre operettjében — néhány pillanatig meghatottan állt, aztán a következő kedves rögtönzéssel kezdte szerepét:

— Igy fogadnak egy végrehajtót? Ezt nevezem fogadtatásnak!

A
CONTRACT BRIDGE
nemzetközi új szabályait közli a
SZINHÁZI ÉLET
e heti száma
Darabmelléklet:
A becsület nem szégyen
Kottamelléklet:
Komisch ist die Welt
Ára 60 fillér

* **(Hibaigazítás.)** Szombati számunkban a *„Furtwängler és a bécsi filharmónikusok"* című cikkbe sajtóhiba csúszott be. Ez a mondat: „A scherzo a nagy *ritmusokkal* és a megszokottnál lassúbb tempójával..." helyesen így hangzik: "A scherzo a nagy *ritenutokkal* és a megszokottnál lassúbb tempójával..."

* **(A színházi világ betegei.)** Ottorino Respighi, *A láng* illusztris szerzője, Budapestre érkezésének napján megbetegedett és azóta sem hagyta el szállodai szobáját. Előreláthatólag csak hétfőre gyógyul fel és jelenhet meg az *Operaházban*, új dalműve próbáján. — Az Operaház másik kiváló vendége, *Németh* Mária is gyengélkedik. Kisebb *fogműtéten* esett át.

* **(Eredeti bemutató Szegeden.)** Érdekes eredeti bemutatóra készül vitéz *Bánky* Róbert *Magyar komédia* néven alakult országos kamara-színtársulata. *Kozma* Bélának, az ismert fiatal írónak *Zsadányi* Oszkár társaságába írt *Örök kisértetek* című drámai játéka kerül színre *május 7-én* a szegedi Városi Színházban, a női főszerepben *Mágory* Máriával. A férfi-főszerepet vitéz *Bánky* Róbert alakítja.

* **(Növendékhangverseny.)** A Zeneművészeti Főiskola szombati zenekari hangversenyének négy szereplője volt. *Halmos* (Spitzer) László meleg temperamentummal és kitűnő technikával hegedült. A zongorás-növendékek közül nagy tetszést keltett *Furka* Gizella. *Chopint* játszott poétikus, finom felfogással, amelyet mély muzikalitásával, átlátszó, világos, csengő zongorahangjával és kifogástalan technikájával teljesen érvényre juttatott. *Rejtő* Gábor intelligens, szép gordonkajátéka és *Gaál* Gabriella hatásos zongorázása egészítette ki a műsort, amelynek igen nagy sikere volt.

* **(A Műterem kiállítása.)** A Kossuth Lajos-utca 8. szám alatt, a félemeleten lévő *Műterem* helyiségeiben a *Magyar Képírók* rendeztek kiállítást. A legérettebb alkotások *Boromisza* Tibor egyéni erejű, mérsékelten stilizált vízfestményei, melyekben a természet visszaadása ösztönös, östuráni kifejezéssel párosul. Épp így igen érdekesek *Mokri-Mészáros* Dezső színrajzai és eredeti színes cserepei. Primitív barlanglakók ábrázolásaiban, ázsiai ősi népek edényeinek ornamentikájában nyilvánulnak meg ilyen eredeti művészi érzések. Mintha vallásos jelentéssel, lélekidézéssel függnének össze ezek a művészi megnyilvánulások. *Vályi* Gábor terrakotta figurálban is van kifejező erő. *Büky* Béla és *Antal* Lóránd olajképei, *Illésy* Péter pasztelljei és *Antal* József vízfestményei emelkednek még ki a képek sorából.

* **(A Műcsarnok husvétja.)** A III. Nemzeti Képzőművészeti Kiállítást a vallás- és közoktatásügyi miniszter *május 15-éig meghosszabbította*. A kiállítás a nagyhéten épp úgy, mint husvét kettős ünnepén naponta 10 órától 5 óráig tekinthető meg.

Bársony Rózsi — Történnek még csodák

A Magyar Színház nagyszombati bemutatója

Európai érdekességű bemutatóelőadás lesz 20-án, szombaton a Magyar Színházban. Ekkor játsszák először **Halász Imrének**, az „Egy csók és más semmi" szerzőjének és **Békeffi Istvánnak**, a sok sikert látott fiatal írónak új zenés komédiáját, amelynek címe

TÖRTÉNNEK MÉG CSODÁK.

A zene **Abrahám Pál** világhírű magyar zeneszerzőnk műve és ez a körülmény magában véve is rendkívüli érdekességet ad a bemutatónak. **Az első előadásokat az illusztris szerző maga vezényli. A kiosztás szenzációs:**

BÁRSONY RÓZSI

először lép a Magyar Színház közönsége elé.

Partnerei: Turay Ida, Gózon Gyula, Latabár Kálmán, Delly Ferenc, Vendrey Ferenc, Dénes György, Boross Géza.

Bársony Erzsi, Bilicsi, Dávid, Esterházy Ilona, Faragó, Földényi, Ihász, Pethes, Sugár, Szász Lili, Szőnyi Lenke, Vándory. Rendező: Loránth Vilmos. Karnagy Losonczy Dezső. A táncokat Bob Gray tanította be. Díszlettervező Vogel Eric. A zenekarban Adler Tibor és Fehér György zongoraművészek is közreműködnek.

Az első tíz előadás jegyeit máris árusítja a pénztár és a jegyirodák. A husvéti ünnepeken délután is színrekerül a pompás ujdonság mérsékelt helyárakkal. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. (Telefon: 33-8-33.)

ZEIDL RT.

Húsvéti nagy sonka-vásár

Főüzlet és gyár: VIII., Romanelli-utca 14.
Fióküzletek:
IV., Városház-utca 16. VII., Thököly-út 4.
VI., Teréz-körút 56—58 XI., Horthy Miklós-út 23
VII., Hunyadi-tér 15. XI., Horthy Miklós-út 54

lőrös kötött (mellső) sonka . . . . kg-ként 1.70
Bőrnélküli kötött (mellső) sonka . . kg-ként 1.70
Hátsó sonka 3½ kg-ig . . . . . kg-ként 2.—
Hátsó sonka 3½ kg-tól 5 kg-ig . . . kg-ként 1.90
Hátsó sonka 5 kg-on felül . . . . . kg-ként 2.40
Füstölt tarja . . . . . kg-ként 1.50

Emberek a könyvek között

címmel rajzol kitűnő portrékat a könyvtárak ismert és érdekes típusairól Cziffra András, a Budapesti Hirlap vasárnapi mellékletében, a

VASÁRNAPI UJSÁGBAN.

Farkas István lebilincselő afrikai riportja, Bibó Lajos mélyen szántó novellája, Máriás Imre vidám tárcája, Toldalaghy Pál, Weöres Sándor és Fekete Lajos finom lírájú költeményei teszik a melléklet irodalmi részét. Ujházi György a Vidám oldalon szerepel friss, poétikus írásaival. Kasszandra elmés eszmefuttatásán és számos időszerű íráson kívül a gondosan szerkesztett rovatok: Asszony, Kert, Bridge, Rejtvény és a kedves Gyermek B. H. teszi a melléklet főbb tartalmát, amelyet Toncz Tibor, Porteller Emil rajzai illusztrálnak. A képes oldalakon művészi fényképeket és Heti Gáspárnak az Állatkertről rajzolt humorát találja az olvasó.

— **(Glattfelder csanádi püspök ünneplése.)** Szegedről jelentik: Szeged város társadalma *Glattfelder* Gyula csanádi megyéspüspököt névünnepe alkalmából meleg ünneplésben részesítette. A püspököt számosan keresték fel jókívánságaikkal és megjelentek előtte az egyházi és társadalmi egyesületek küldöttségei. Látogatást tett *Glattfelder* Gyulánál ez alkalomból *Nagyszombathy* Miksa altábornagy vegyesdandárparancsnok, *Baranyi* Tibor főispán és *Pálfy* József dr. polgármester.

— **(Az altruisztikus alapon működő Magántisztviselők Országos Nyugdíjegyesülete)** pénteken este tartotta V., Báthory-utca 5. sz. alatt levő székházában *rendkívüli közgyülését*, amelyen az igazgatóság előterjesztette mindazokat az alapszabály-módosításokat, amelyeknek alapján *az új biztositási eljárást* he fogja vezetni. Ennek az új biztosítási eljárásnak lényege az, hogy a tagok nincsenek megkötve abban a tekintetben, hogy *mikor és mennyi díjat fizessenek be*, hanem mindenkinek *a kereseti lehetősége szerint saját tetszésére van bizva*, hogy mikor és mily összegeket akar saját nyugdíjellátásának biztosítására fordítani. *A tag önmaga határozza meg azt is, hogy a nyugdíj folyósítását mikor akarja megkezdeni.* Orvosi vizsgálat nincs előírva sem a felvételnél, sem pedig a nyugdíj megnyitásakor. Az egyesület *e korszakalkotó biztosítási ágazata tehát teljesen alkalmazkodik a mai idők bizonytalan kereseti lehetőségéhez* és megkönnyiti azt, hogy az önálló munkáltatók, továbbá a szabadpályán levők *(orvosok, ügyvédek, iparosok, kereskedők, szóval a nem fixfizetésüek)* öregségükre, vagy munkaképtelenségük idejére magukról és családjukról gondoskodhassanak. Az egyesület a biztosítási tarifát már előzőleg jóváhagyatta a Biztosító Magánvállalatok Állami Felügyelő Hatóságával, aminek megtörténte után a Szabadalmi Hivatalban 2215/935. szám alatt, mint eszmei tulajdont, bejegyeztette. A közgyülés nagy lelkesedéssel fogadta el az igazgatóság alapszabály-módosító javaslatait és felkérte a vezetőséget, hogy az új biztosítási ágazatot a legszélesebb körökben propagálja és ilymódon várható is, hogy rövid időn belül új tagok ezrei csoportosulnak a Magántisztviselők Országos Nyugdíjegyesületének 40 esztendős zászlaja alá. A közgyülés végül bizalmát és köszönetét nyilvánította az egyesület elnöke, *Ábray* Zoltán nyug. államtitkár, elnöknek, valamint a vezetése alatt álló igazgatóságnak.

— **(Villamos sütés-főzés.)** A nagyhétre és a husvéti ünnepekre való tekintettel az Elektromos Művek Honvéd-utca 22. sz. alatti kiállításának főzőbemutatóin hétfőn és csütörtökön d. e. fél 10 órakor, *szerdán d. u. fél 6 órakor* halnemüek, diós és mákostekercs készítését mutatják be. Belépés díjtalan.

Sodronykerítés és fémbútorok összes fajtái mintatermeinkben, Stadlergyár, Teréz krt. 43.

HÁZASSÁG

Arany Bálint okl. gépészmérnök és *Köpeczy* Lucia mozgásművésznő április 11-én Budapesten házasságot kötöttek.

Kolonics Pál és *Arany* Gabriella a mai napon Dunabogdányban házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

Keresztes Éva és *Kovács* Károly okleveles gépészmérnök jegyesek.

Ring Ilona és *Polják* József a mai napon házasságot kötnek a dohány-utcai izr. templomban délután fél 3 órakor.

Keresztes Gyulának, a bajor kir. hercegi uradalom főállatorvosának leányát, *Miát* eljegyezte *Dausz* Ferenc állami tanítónőképzőintézeti tanár (Sárvár—Budapest). (Minden külön értesítés helyett.)

A német boxolók győztek 11:5 arányban

A Városi Színházban szombaton este zsúfolt nézőtér előtt bonyolították le a *német—magyar Európakupa* ökölvívómérkőzést. Az előkelő közönség sorában jelen volt *Mackensen* német követ, a magyar kormány képviseletében *Tasnády Nagy* András államtitkár és közéletünk számos előkelősége. Fél kilenckor vonult be a két csapat, a németek Rüdige *Erlach* és *Gerstmann*, a magyarok *Héger* Árpád szövetségi alelnök vezetésével. Az első négy mérkőzés döntetlen eredménnyel végződött. A magyarok közül *Kubinyi* és *Haranghy*, a németek közül *Faerber* és *Arenz* győzött. A légsúlyban *Faerber* pontozással győzött. A bantamsúlyban *Kubinyi* pontozással győzött *Stasch* ellen. A pehelysúlyban *Arenz* győzött *Maráczi* ellen, míg a könnyű súlyban *Haranghy* pontozással győzött *Schmedes* ellen.

A mérkőzés a szünetkor tehát *4:4 arányban döntetlen volt*. A második súlycsoport sorozatos magyar vereségeket okozott és csupán *Szigeti* Európa-bajnok ért el döntetlent *Bernlöhw-vel* szemben.

A három vereséggel és egy döntetlennel *Németország 11:5 arányban győzött és elhódította Magyarországtól az Európa-kupát*. A weltersúly győztese *Murach*, a középsúlyban *Stein*, a kisnehézsúlyban *Szigeti* és a nehézsúlyban *Runge*.

— **(Az ebtenyésztők világkongresszusa és kutyakiállítása Frankfurtban.)** Az Ebtenyésztők Nemzetközi Szövetsége április 22-től 25-ig Frankfurt am Main-ban rendezi a *III. Kynológiai Világkongresszust*. A napirenden csak két kérdés szerepel, az egyik *a kutyafajták öröklődésének a kérdése*, a másik *egy anyakutyának tenyésztési célokra történő kibérlésének nemzetközi szabályozása*. A kongresszusra harminckét nemzet — közöttük Amerika, Japán és Brazilia is — küldött delegátusokat. Magyarország részéről a második kérdéshez *Ilosvai* Zoltán dolgozott ki részletes jelentést. A két kérdést a kongresszus két külön bizottságban fogja tárgyalni. A második kérdést tárgyaló bizottság elnöki tisztségére az egyik magyar delegátus, *Ilosvai* Zoltán, a *Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete* főtitkárát választották meg, ami külön sikere Magyarországnak. A kongresszussal kapcsolatban a világ összes kutyafajtáit felölelő *világ kutyakiállítás is lesz április 26-tól 28-ig*, melyen a magyar nemzeti kutyafajtákat *Ilosvai* Lajos Károly m. kir. gazd. főtanácsos, mint magyarországi bíró fogja bírálni. A világ kutyakiállításra eddig *3200 kutyát neveztek be*.

— **(Preisach Béla prépost pápai kitüntetése.)** Preisach Béla püspöki helynököt, Szeged prépostját *XI. Pius* pápa apostoli protonotáriussá nevezte ki.

— **(A Vízművek új vezérigazgatójának kitüntetése.)** A kormányzó Papp Ferenc m. kir. folyamőr, műszaki főkapitánynak, a Vízművek vezérigazgatójának a katonai szolgálattól való megválása alkalmából a folyamőr vezérkapitányi címet adományozta.

Szép asszony...!

szép lesz husvétra a lakása, ha függönyét nálam vásárolja

Löwy Arthur, VII., Király-utca 15. sz.

Himzett függöny 7.50. Himzett csipkés ágyterítő 15.— P

— **(Elkészült a magyar bridzs.)** *A szenvedélyes bridzsjátékosokat, a kártyagyüjtőket és a finom magyar népművészetet kedvelőket egyformán érdekelni fogja, hogy elkészült — az igazi magyar bridzs. Radnainé Skopál Ilonka, a fiatal, tehetséges festőművésznő tervezte és festette meg ennek a magyar kártyajátéknak figuráit, egyik szebb és kedvesebb, mint a másik. A királyok, dámák és bubik a legszebb és legszínesebb magyar népi viseleteket mutatják be és bizonyos, hogy ez az artisztikus magyar kártya nemcsak itthon lesz nagyon népszerű, de magukkal viszik a Magyarországon járó külföldiek is. A magyar bridzs kiadásáról most tárgyal a legnagyobb magyar kártyagyár a tervező művésznővel.*

— **(Az Elektromos Művek személyzeti osztályának új vezetője.)** A polgármester *Schöberl* Ferenc ny. tanácsnok, az Elektromos Művek igazgatójának állását 1936 április 30-ára felmondotta. Schöberl tanácsnok évek óta az Elektromos Művek személyzeti osztályának vezetője volt. *Szendy* Károly polgármester egyidejűleg az Elektromos Művek személyzeti osztályának vezetőjévé *Mártonffy* Máriusz dr. székesfővárosi tanácsjegyzőt nevezte ki. Mártonffy Máriusz május elsejével veszi át új hivatala vezetését. Mártonffy mostanáig a világítási és vízvezetéki ügyosztály h. vezetője volt és ebben a munkakörben általános elismerést vívott ki magának, s mint az üzemi kérdés egyik legalaposabb ismerője került mostani pozíciójába.

Húsvéti nyulacska és disztojás Drehertejcsokoládéból

a Maulisette üzletekben Dreher cukrosboltban és a jobb cukorkás és csemege üzletekben kapható

IV., KECSKEMÉTI-UTCA 14.
VII., ERZSÉBET-KÖRUT 22.
IV., MUZEUM-KÖRUT 19.

— **(Elvesztette fontos iratait Fritz János dr. főorvos.)** Fritz János dr. főorvos elvesztette Budapest—Róma 2000 kilométeres gyalogútjának hivatalos útinaplóját, amely barnakötésü könyv s barnabőr kézitáskában volt. A főorvos ennek alapján írja a szociális népgondozás szolgálatában irányregényét, miért is kéri a becsületes megtalálót, juttassa lakására: Budapest, VI., Andrássy-út 33. sz. II. em. 8., vagy a főkapitánységhoz.

× **(Filléres hajók Bécsbe és Pozsonyba.)** A MFTR közli, hogy április 18-tól 22-ig a húsvéti ünnepekre filléres hajót indít Pozsonyba és Bécsbe. Egységes menetdíj oda-vissza 12.80 P. Indulás 17 órakor az Eötvös-térről. Vidékről jövő utasok *33 százalékos kedvezményt* élveznek. Jegyek kaphatók az utazási irodákban és a MFTR utazási irodájában.

× **(A Budapest—bécsi személyhajójáratok megnyitása.)** A M. kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T. közli, hogy az első hajó Budapestről Bécsbe április 20-án, Bécsből Budapestre április 23-án indul. Az egyidejüleg kiadott menetrend szerint fenti naptól kezdve a gőzös minden hétfőn, csütörtökön és szombaton 18 órakor indul Budapest Eötvös-térről és a közbeeső állomások érintésével minden kedden, pénteken és vasárnap 16 órakor érkezik Bécsbe. Bécs-Reichsbrücke állomásról a gőzös minden kedden, csütörtökön és szombaton 8 óra 30 perckor indul és 20 óra 45 perckor érkezik Budapestre. Gönyüről Győrbe csatlakozó hajójárat van.

— **Elhízott egyéneknél** a már régóta szívesen alkalmazott természetes **„Ferenc József"** keserűvizkúra a bélműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könyeddé teszi.

PARISI NAGY

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

ÓRIÁSI CSOKOLÁDÉTOJÁS

desszerttel és mignonnal; fényes aluminiummal bevonva, díszes csokorral . . . . . **96 fill.**
(Hozzá doboz külön 10 fillér.)

UJDONSÁG — GYEREKEKNEK

1 drb 29 cm csokoládényul, 1 drb csokoládétojás, cukorkával, dobozban, kinyitható szines tájképes háttérrel, igen érdekes változatos ajándéksorozatot ábrázoló szines mozgóképpel . . . . . **96 fill.**

Csokoládényulak 36, 28, 20,	16 fill.
Csokoládétojások 48, 28, 20,	16 fill.
Töltött csokoládétojások . . . 88, 68,	48 fill.
¼ kiló Selyemcukorka	38 fill.
¼ kiló amerikai mogyorós csokoládé .	38 fill.
½ kiló Keksz	38 fill.
¼ kiló Nápolyi-szelet	38 fill.

ÉLELMISZER

¼ kiló dióbél	76 fill.
¼ kiló mogyoróbél	76 fill.
¼ kiló mandulabél	76 fill.
½ kiló mazsola	96 fill.
1 kiló kék mák	54 fill.

Vidéki rendelések azonnal eszközöltetnek.

GYÁSZROVAT

Az elhúnyt Hollendonner Ferenc dr. egyetemi magántanárt, az európai hírü növényanatómust nagy részvéttel kísérte utolsó útjára a magyar tudományos világ. A Kölcsey Ferenc-gimnázium tanári karán kívül megjelentek a Tudományegyetem Növénytani és Növényrendszertani Intézetének képviselői, a Magyar Történeti Múzeum, a Magyar Természettudományi Múzeum, a Természettudományi Társulat, a Magyar Barlangkutató Társulat, a Középiskolai Tanárok Egyesületének és az Evangélikus Tanárok Egyesületének képviselői, akik meleg szavakkal vettek búcsút a kiváló tudóstól.

Idősb Biró Bertalan földbirtokos, takarékpénztári és szövetkezeti elnökigazgató, Kiskörös város köz- és társadalmi életének kimagasló egyénisége, az első kiskörösi dalárda megalapitója s hosszú ideig karnagya életének nyolcvankettedik évében pénteken meghalt.

Bécsből jelentik: *Thun-Hohenstein* Miksa gróf, az emberi mozgás élettanának ismert nevü tanára és terjesztője, 49 éves korában meghalt.

Ki épitette a pilisi templomot?

A következő levelet kaptuk:

A Budapesti Hirlap 1935 márc. 17-i számának 4. oldalán a „Vidék egy családdá olvad össze a Nemzeti Egység gondolatában" cimü cikk harmadik bekezdésében azt állitja, hogy „Pilis katolikus templomát a katolikusok és az evangélikusok közösen épitették fel".

Ezzel szemben tisztelettel kérem az alábbi helyreigazitás szives közlését:

Nem felel meg a valóságnak, hogy Pilis katolikus templomát a katolikusok és az evangélikusok közösen épitették fel, mert az evangélikus hivek a pilisi kat. templom javára mindössze 41 pengő és 40 fillért adakoztak, amint az a rk. plébánián levő gyüjtőivekből megállapitható. Ugyanerre a célra református hivek összesen 2 pengőt, és az izraeliták 50 P 50 fillért adakoztak. A többi összeget, közel 12.000 P (tizenkettőezer pengőt) pedig a róm. katolikusok adták össze.

Pilis,

Kállóy Lajos,
plébános.

Gyermekzsúrra

apró ajándékok, meglepetések, tombola tárgyak

MINERVA Papiráruház

Kossuth Lajos-utca 2

Antal Lóránd

1922/23 – 1926/27

Felsőipariskola

63. l.

(1640), A házasságtöró nő (1644), Fürdő nő (1654), Férfiarckép (1657), *Hobbema*, Fasor stb. A Lagard és Saltiny-gyüjtemények után újabban a Mond-gyüjteménnyel is sikerült anyagát gyarapítania.

— — *Tate Gallery* (The National Gallery of British Art.). Miként címe is mondja: a modern angol képzőművészeti alkotások gyüjteménye. Mr. Henry Tate alapítása, aki 65 képet ajándékozott az angol nemzetnek, ehhez járult a National Gallery modern anyagának egyrésze és egyéb gyarapítások, így Frederick Watts 18 festménye (a művész ajándéka).

— — *Victoria and Albert Museum* (azelőtt South Kensington M.), a Hyde-Park közelében, 1857-ben alapították. A Science and Art department egyik osztálya, amelynek tulajdon képeni célja a művészeti nevelésirányítás, megfelelő tanerők képzése, művészeti iskolák, könyvtárak alapítása, pályadíjak kitűzése, kiállítások rendezése által. Gyüjteményei: Díszítő és alkalmazott művészet, képtár, metszet- és mintagyüjtemény, művészeti könyvtár, tudományos és pedagógiai könyvtár. Ezekhez tartozik egy művészeti iskola és a Royal College of Scienece.

— — *Wallace-collection*. Lady Wallace 1897-ben halt meg. Három évvel korábban keletkezett végrendelete szerint a Hertfordhouse teljes gyüjteményét, melynek javarészét a két Hertford marquis, Francis Charles és Richard hozta össze. Angliának hagyományozta. Elsőrendűen van képviselve a XVIII. századi francia iskola: Watteau, Lancret, Pater, Le Moine, Oudry, Nattier, Boucher, Fragonard, Greuze. Az olasz anyag, ha nem is olyan gazdag, kvalitása jelentékeny: Cima da Conegliano, Bernardino Luini, Andrea der Sarto, Tiziano stb. A kései olaszoktól, Canaletto és Guardi, egész sorozat. A spanyol iskola mesterei közül Velazquez és Murillo, a flamandok közül Rubens, Van Dyck, Jordeans Brouwer, Teniers.

MDK.

Antal Márton

Fafaragása

Tolnamegyei Népujság 1967 máj.7.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Antal Márton

TOLNAMEGYEI NÉPUJSÁG

1965 JUN 15.

Foto- és képzőművészeti kiállítás Bonyhádon

Vasárnap délelőtt 11 órakor nyitották meg Bonyhádon a járási művelődési házban a foto- és a képzőművészeti szakkör kiállítását. A művelődési ház nagytermében kiállított munkákat a két szakkör tagjai hazánk felszabadulásának 20. évfordulója tiszteletére készítették.

A fotószakkör 11 aktív tagja közül valamennyien több képpel képviseltették magukat a kiállításon. A megyei tárlaton Máté Gyula és Érdi György aranyéremmel kitüntetett fotós képei is szerepelnek. A tárlaton több mint harminc válogatott képet állítottak ki.

Az 1949-ben alakult képzőművészeti szakkör kiállítási anyaga is gazdag, itt nemcsak a felnőttek munkái, hanem a gyermekrajzok is részt vesznek a tárlaton. 13 képzőművész állította ki alkotásait, 22 olajfestmény és számos akvarell szerepel munkáik között. A kiállítás érdekessége, hogy Antal Márton fafaragó alkotásait is láthatják a kiállított képzőművészeti tárgyak között. A népszerűségnek örvendő tárlaton vasárnap délelőtt 11 órától, délután 4 óráig mintegy 200 látogató volt kíváncsi a szakkör munkáira.

lamint a Debre
tes műsorán lát
lődők. — Júniu
19-ig a **Soproni**
rendezvénysoroza
fel a kedves olva
A rendezvények n
állítások, szabadtér
zenekari estek,
szerepelnek. A Sop
hetekre 8 Ft-os me...vot áru-
sítunk, mely határövezetbe való
belépésre jogosít. — Június 26-
án, szombaton este, (rossz idő
esetén június 27-én) **Martonvá-
sáron** lesz az idei első Beetho-
ven-hangverseny, melynek mű-
során a nagy mester C-dur mi-
séje hangzik el a Budapesti Kó-
rus előadásában, az Állami
Hangversenyzenekar...

...rt, Szek-
...anyar túra (más-
...apos) részvételi díj: kb.
220 Ft, Székesfehérvár—Velen-
cei tó—Balaton túra (másfél
nap) részvételi díj: kb. 158 Ft,
Szegedi túra (másfél napos)
részvételi díj: kb. 163 Ft, Eger—
Mátra—Budapest túra (3 napos)
részvételi díj: kb. 360 Ft.

A részvételi díjban: napi egy-
szeri meleg étkezés, utazási és
szállásköltség foglaltatik. A fen-
ti árak szekszárdi indulással

MDK.

Antal Miklós

Gyermekrajzkiállitáson szerepelt.

Hajdubiharmegyei Népujság 1965 ápr.18.lap-

ANTAL OTTÓ

Antal Ottó iparművész viszont a bőr szerelmese. Mindennapi használati tárgyakat, újságtartót, tükröt, mécsest, kínálót, és még ki tudja, hányféle apróságot készít belőle. Az ő munkáira illik a mondás: nem nagyméretű, de annál mutatósabb...

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.14 sz. 4 7 o.

ZŐDÉS
yéb jogviszony létesitéséhez

szettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri

ANTAL ÖRZSÉBET /Bernecker Antalné/ egri harangöntő özvegye, aki a klasszicizmus korának neves harangöntőjének ~~özvegyi jogon~~ tevékenységét özvegyi jogon folytatta és Gyöngyöstarján rk. templomának két elhasadt harangját 1850-ben újra öntötte.

M.D.K.

Antal Erzsébet, harangöntő
(Bernecker Antalné)

örvegyi jogon a gyöngyös tarjáni r. k. templom két elhasadt harangját öntötte nyra 1850-ben.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 307 old.

Antal Pál, [grafikus]

Az Iparmüv. főiskola Tipográfiai Tanszékének növendéke.

Plakátterve : Repr.

— : Plakátterv Borító - első - külső - old.]

Kj Írás, Bp. 1970. július X/7.

Antal Pál, képzőművész

-díjat kapott az Országos Amatőr
Képzőművészeti Kiállításon

Országos Amatőr Képzőm. Kiáll. Szegeden
Magyar Ifjúság, 1967. X. 13. 9. l.

Antal Pál

grafikái a szegedi Kiállításon

Pernecky Géza: Az animátormű-
vész nem dilettáns. Képzőművé-
szeti Körök Kiállítása Szege-
den.

Magyar Nemzet, 1967. X. 5. 4. o.

MDK.

Antal Pál

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1967 szept.12.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÚJ EMBER

Antal Pál

1937 FEB 19.

1021

LÁTTUK —

Két fiatal festő, ANTAL PÁL és ÁRENDÁS JÓZSEF képeit állította ki az egyetemisták Metro-klubja. A képek a két 22 éves művész meglepő szemléleti érettségét, eszközbeli gazdagságát s önálló kifejezésmódját bizonyítják. Alkotásaik problematikáját napjaink legiényegesebb kérdései: az atomháború réme, az ember elgépiesedése, Isten-élményre való igénye képezik. Különösen Antal Pál állított ki sok vallásos ihletésű képet, melyekben sajátosan vegyülnek az ikonok és a latinos egyházművészet hagyományai Antal egyéni formanyelvével.

kon gyakorolta-e, [illegible]
ban széles körű közvéle-
mény-e? Az egyházi törvény
feltételez ezen a téren sok
mindent; meg kell ugyanis
vizsgálni, hogy ez a jó köz-
vélemény „önálló-e, *vagy*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Antal Pál
ÉLET ÉS IRODALOM
1967 JAN 21
1021

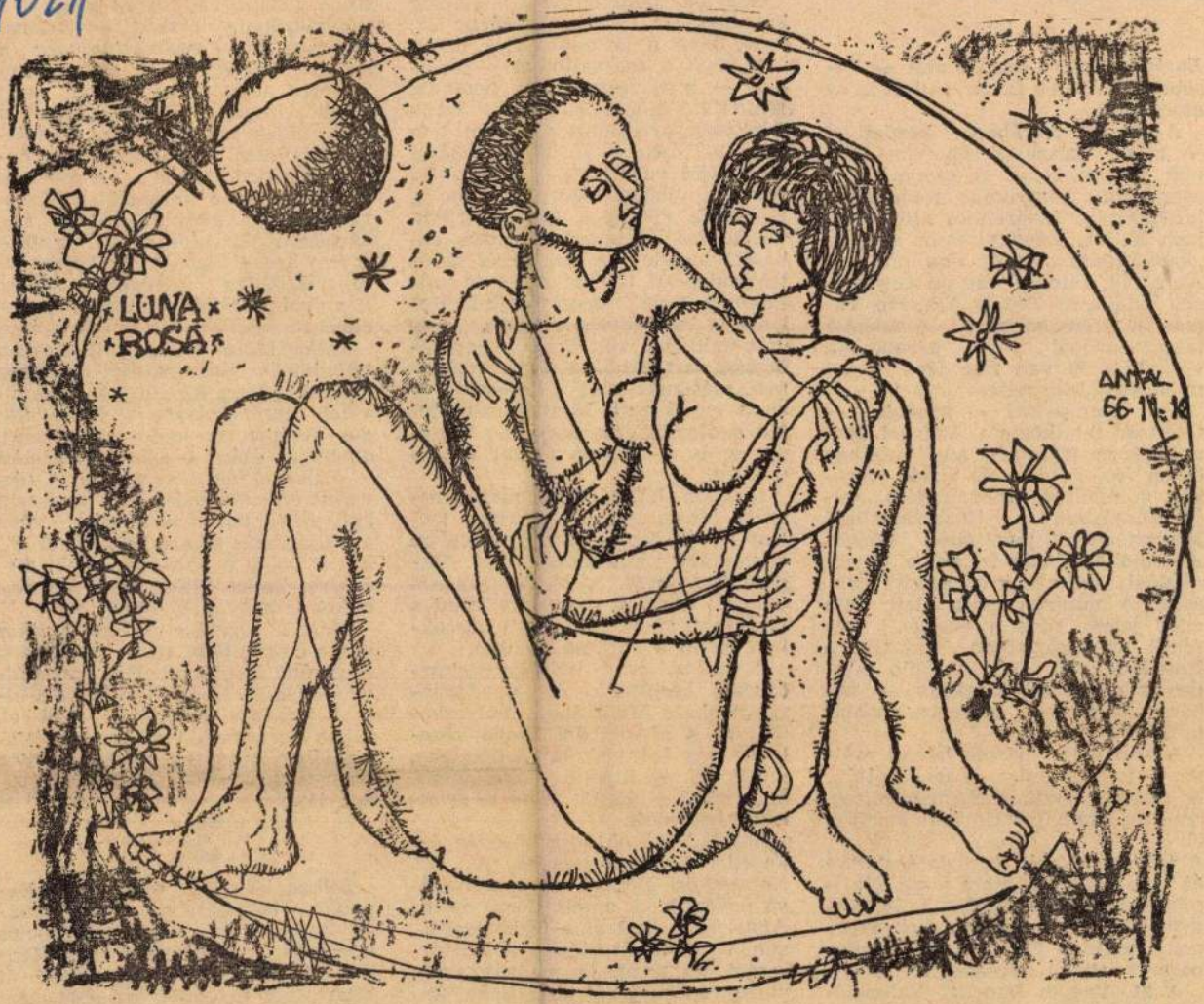

Antal Pál: Illusztráció

Enrique Castro került, akit — később — *Enrique Lister* váltott le az ezred élén.

A madridi csatában — kezdetben — mint zászlóaljcsoportparancsnok vettem részt. A csoport első zászlóalja túlnyomó többségben középiskolai tanárokból állt. Nekem kellett megtanítanom őket a „kardforgatásra"; *öt nap alatt*...-. Az egyik katonát nagyon ismerősnek találtam: *Tomás Navarro Tomás*, a Tudományos Akadémia tagja, európai hírű germanista volt. Már hatvan felé járt, ezért nyomban „leszereltem".

Don Tomás-szal — később — többször találkoztam Valenciában, a Kultura Házában, ahol mintegy ötven író, művész és tudós részesült (a madridi csata idején) „teljes ellátásban" a Közoktatásügyi Minisztérium jóvoltából; köztük *Antonio Machado* is, aki a tanárzászlóalj sorsát nagyon a szívén viselte. A madridi csata alatt több cikk jelent meg a zászlóalj tetteiről az újságokban (köztük a *Pravdában* is). Don Antonio minden alkalommal kifejezte — néhány sorban — szerencsekívánatait.

A zászlóaljat három hónap múlva — javaslatomra — feloszlatták. A katonák tiszti iskolára kerültek, amelyet hadnagyi ranggal hagytak el.

A tanárzászlóalj feloszlatása után én is búcsút mondtam a zászlóaljcsoportnak. Átmenetileg a 36. Vegyes Dandárnak voltam a parancsnoka, majd a 21. Vegyes Dandár parancsnokává neveztek ki.

A 21. Vegyes Dandárt Valenciában állították fel. Minden tíz katona közül kilenc a Guadalaviar mentén: *Vicente Blasco Ibáñez* lett).

Rogyion Jakovlevics ízig-vérig katonaember volt (már akkor is). Azok közé a katonák közé tartozott, akik a marsallbotot — valóban — a tarsolyukban hordják. Rendkívül közvetlen volt. Nagy felelősség nyugodott a vállán (hiszen 1937-ben a II. Hadtest látta el Madrid védelmét). Álláspontja mindig világos volt. Figyelme a legkisebb részletre is kiterjedt. Csodálatos emlékezőtehetsége sohasem hagyta cserben. Erről tavalyi budapesti látogatásakor is alkalmam volt meggyőződni. Rogyion Jakovlevicsnek száz meg száz emberrel volt dolga spanyolországi tartózkodása alatt; egyiknek, másiknak még a keresztnevére is emlékezett. Mint annak idején a Manzanares partján, Budapesten is ő tartotta szóval a társaságot.

Rogyion Jakovlevics magyarországi látogatásakor (Egerben tartott pohárköszöntőjében) nagyon elismerően nyilatkozott a 21. Vegyes Dandárról. A dandár katonái valóban kitettek magukért mind a Las Rosas mellett lezajlott harcokban, mind a Jarama mentén.

A jaramai csata után hadtesttartalékba kerültünk. A dandárparancsnokság Madridban helyezkedett el, a *Museo del Prado* közelében, egy leányiskola épületében, amelyben — Rogyion Jakovlevicsen kívül — *Zalka Máté* is gyakran megfordult.

Zalka Máté október közepén érkezett Spanyolországba. A 12. Nemzetközi Brigád parancsnokává nevezték ki, amely Cerro de los Angelesnél esett át a tűzkeresztségen. Itt ment át először a Köztársasági Hadsereg (a madridi csata alatt) védekezésből támadásba. Ebben a hadműveletben részt vett a 36. Vegyes Dandár is, amelynek akkor én voltam a parancsnoka.

ria szállóba mentem, hogy bevárjam a légiriadó végét. Amikor a fény ismét kigyúlt, *Münnich Ferenccel*, *Zalka Mátéval* és *Szántó Rezsővel* találtam magam szemben.

Zalka Máté útban volt Aragon felé, ahol a Köztársasági Hadsereg ellentámadásra készült. A hadművelet végrehajtására a 45. Gyalogos Hadosztály kapott megbízást, amelynek élére — röviddel azelőtt — Zalka Mátét nevezték ki. A tervezett ellentámadás célja az északi hadszíntér tehermentesítése volt; a vállalkozás sikere feltétlenül kihatott volna a háború további menetére. Zalka Máté, mint mindig, akkor is nagyon bizakodó volt.

Másnap reggel elutazott. Amikor elbúcsúztam tőle, nem sejtettem, hogy utoljára látom. Hat nap múlva — június 11-én — a Huesca elleni támadás előestéjén esett el, útban parancsnoki állása felé. Valenciában temették el. Sírján még most is gyakran lehet friss virágokat látni...

3.

Bilbao kiürítése után az 5. Expedíciós Hadosztály parancsnokává neveztek ki, amely Trucios környékén helyezkedett el. A Hadosztály alakulatai négy héten át kitartottak helyükön az ellenséges túlerővel szemben. Ez — az akkori adottságok közepett — számottevő teljesítmény volt.

MDK

Hrabal Pál
Grafikus

„Illusztráció"

Élet és Irodalom, 1967. jan. 21 – 5 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

1965 DEC 14

EGYETEMI LAPOK

Antal Pál

1021

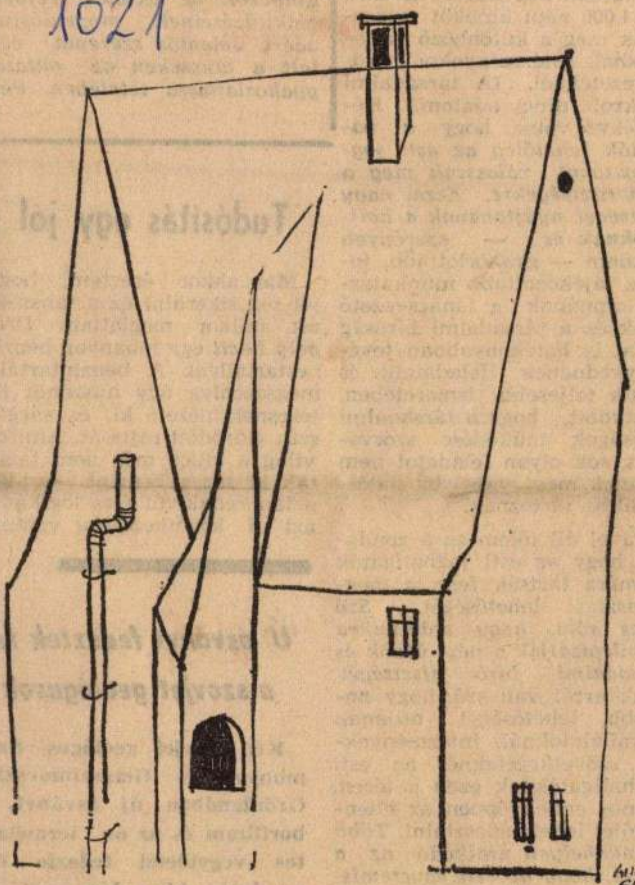

Antal Pál tusrajza

munk a bíráskodá
a dolgozók képvise
kb 14 000 népi üln
tanak meg a külö
latoknál, intézmén
vetkezeteknél. (A
bírákról nincs ad
zenfekvő volna, h
lasztók lehetőleg
hallgatókat válasszák meg a fenti tisztségekre. Ezzel nagy segítséget nyújtanának a hallgatóknak és — szerényen mondom — gyakorlottabb, jogilag tájékozottabb munkatársat kapnának a tanácsvezető bírák és a társadalmi bíróság tagjai is hatékonyabban tevékenykednének feladataik és jogaik teljesebb ismeretében. Köztudott, hogy a társadalmi bíróságok működése szórványos, sok olyan feladatot nem oldanak meg, amelyek hatáskörükbe tartoznak.

Távol áll tőlem az a gondolat, hogy az esti joghallgatók számára tartsák fenn a megválasztás lehetőségét. *Szó sincs róla, hogy számukra privilegizálják a népi ülnök és társadalmi bíró tisztségét.* Csak arról van szó, hogy nagyobb lehetőséget adjanak a vállalatoknál, intézményeknél, szövetkezeteknél az esti joghallgatóknak ezen a téren. Sajnos ennek éppen az ellenkezőjét lehet tapasztalni. *Több munkahelyen uralkodó az a nézet, hogy az esti egyetemista sokat van távol (munkaidő-*

(Folytatjuk a 3. oldalon.)

Tudósítás egy jól s

Már akkor éreztem, hogy jól fog sikerülni ez a tanszéki est, amikor megláttam *Drégely Lacit* egy műanyag benzinestartállyal. A benzintartály megsaccolva úgy huszonöt literesnek nézett ki, és sárgás szín szűrődött rajta át. Amióta világ a világ, még nem találtak ki sárga benzint — így aztán rendkívül éles logikával azt a következtetést vontam

Új ásványt fedeztek fel a szovjet geológusok

Két szovjet geológus, Szomonyov és Geraszimovszki, Grönlandban új ásványt, a borillium és az ón természetes vegyületét fedezte fel amelyet a híres dán geológus professzor, Sörensen után sörensonitnak neveztek el.

Antal Pál
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
1965 MÁJ 22.
EGYETEMI LAPOK

1021

Antal Pál rajza

yen általános kép
az elhelyező bi
az idei elosztás u
ıtos statisztikai fel
nincs. A benyomá
ssek, rendszereze

y érzi, a végzős h
légedettek munkane-
Megfelelnek azok
kibontakozásuknak,
t élethivatásuknak?
esetben igen. Az
azonban az, hogy —
250 végzős hallgatót
nyi állás várt —
még az elhelyező bi-
is úgy érezte, nem
i találta meg a meg-
lyet, bár a vidéki ál-
glepően jók voltak, s
i évekhez képest töb-
őszintébben vállaltak
Budapesten nevelke-
—, nem pesti állást.
ig érződött azonban,
elosztásban az egye-
valójában csak admi-
szerepe van.
nti ez azt is, hogy a
elosztási rendszer
k be?
, feltétlenül. Nehéz a
tás, a hallgatók, ha a
zott helyet nem si-
megkapniuk, hirte-
ınakkor talán egész
ıló döntés elé kerül-

lhelyezésnél ki része-
yben, a kitűnő tanu-
a férjes asszony?
alán az egyik legne-
kérdés. Az elhelyező
véleménye szerint
n. Figyelembe kell

... az egye-
temről. A megyék az üres álláshelyek betöltését vidékről remélik. Ezen túlmenően baj az is, hogy így nem érvényesülhetne annyira az elhelyezésnél a hallgató tanulmányi eredménye, családi állapota.

— *S a másik elgondolás?*

— A kötelező kétéves szakmai gyakorlat. A hallgató az egyetem elvégzésével ún. „irányulást" adna be, ennek megfelelően központilag helyeznék el. Ez esetben jobban lehetne differenciálni.

☆

Negyvenöt betöltetlen vidéki állás maradt. Az elhelyezetlen hallgatók száma összesítés híján, valamint a függőben lévő ügyek miatt még nem ismeretes. Néhány elhangzott véleményből azonban, s talán az itt elmondottakból is kiviláglik: az elhelyezéssel kapcsolatos kérdések messze vezetnek sok esetben az egyetemi oktatás jelenlegi jellegének, máskor a takarékossági év értelmezésének helyességét kérdőjelezik meg, az egyetem törődik hallgatóival. A minisztérium számon tartja az egyetem problémáit: a kedvezőbb megoldás nem várathat magára.

S. A.

Antal Pál M.D.K.

Munkái a kiállitáson

Cséri Lajos- Kurcsai Kulcsár István: A vasas Köz - ponti Képzőművész Kör 1964. évi kiállitása

Népmüvelés, 1965. 1. sz.

. . .

Antal Pál, grafikus

L. Máté madár

Vadas József: Plakátheresében

13

Élet és Irodalom, Bp. 1984. márc. 16. XXVIII/11

Bartók Béla szeméről, Tihanyi Lajos bajszáról és egyebekről a Dráva utcában

ANTAL PÁL

Majdnem úgy történt minden, mintha Párizsban vagy Prágában esett volna meg velem. Legalábbis úgy kezdődött. Sőt! Igazán teljesen talán csak itthon éli át az ember azt az izgalmat, amit egy ismeretlen kiállítóterem fölfedezése jelent.

A Dráva utca reménytelen, omladékos grundjaival, félhalott raktártelepeivel átellenben, a 79-es troli mocskos ablakán keresztül belga üvegtáblás, ragyogó fényű terem vonja magára tekintetedet. Gyalogos forgalom itt egyelőre alig van. De a következő sarkon új ABC-áruház nyílt, s tegyük föl, hogy a két látványosság kedvéért már leszállsz a járműről. Akkor megpillantod az elegáns cégért (fekete-arany: komoran hivatalos, mint egykori presszók falán a „Tánc közben lekérni tilos" táblák): DUNA GALÉRIA.

Vagy még izgalmasabban: az Élmunkás téri metróépítkezés palánkján tengerkék plakátra lelsz. Rémlik, hogy nem először. Csak valahogy sem a naptárakat, sem az iparművészeti vásárt nem akartad igazán látni. Sőt, akkor azok a képzőművészeti és fotókiállítások sem vonzottak eléggé. Most volna egy-két órád, és a kiállítás is érdekel.

A falragaszon a cím: DUNA GALÉRIA, Budapest XIII., Rajk László utca 95. Ha a kommunista mártír emléktáblájától, a Vígszínháztól indulsz, inkább ne gyalogolj, nagyon messze van. Ha térképet használsz, az nehogy régi legyen, s ha mégis, hát tudd, hogy valójában a környék egyik, évszázados nevét a közelmúltban elvesztett főútvonalát, a Pannónia utcát keresed. Ne szégyelld a „bennszülötteket" kérdezni, különben hiába nézegeted a házat, amelynek a galéria a Dráva utcai frontján bújik meg.

Én áprilisban jártam ott először, egy nem egészen tökéletes Bartók-kiállítás alkalmából. Mire ez a szöveg megíródik, megjelenik, jóformán csak önigazolásnak volna jó, ha leírnám valamennyi hibáját: igen, észrevettem. (Hogy mást hirdetett a plakát és mást a meghívó; hogy valaki mégis távolmaradt; hogy valaki polgárpukkasztott: hogy valakit sikerült is pukkasztani, hiszen valamit egy kicsit megtiltottak; hogy legvégül mégsem tiltottak meg semmit, így aztán nem is sikerült igazán a pukkasztás; illetve hogy a tiltás lehetősége nálunk mégsem a kispolgári ízlés kezében összpontosul stb.) Azt sem érdemes részletezni, hogy a különböző generációkat képviselő tucatnyi művész alkalmi társulása végül is mennyiben *nem* vált *közös* tárlattá. A szép, de semmitmondó; elegáns, de buta; korszerű, de epigon munkákat leszámítva is marad annyi okos, csak itt látható mű, amennyiért érdemes volt ezt a tárlatot megrendezni is és megtalálni is.

A *Bartók* című grafikai kiállítás legjobb darabjait a szép formát nyert gazdag intellektuális tartalom teszi emlékezetessé, a zeneszerzőhöz is méltóvá. *Kulinyi István Hírnök II.* című lapja például mintha akusztikus hatást közvetítene. Ez a munka olyan, mint egy helyzetdal: kilencszeresen megerősített, ütemes rendbe fogva rögzíti a hírnök zihálását, s a nagy zenei élményeket megélt nézőben még szinte fizikai fájdalmat okozó hangzások kábulatát is visszaidézheti. Erőteljes, a fekete és fehérnél is élesebb kontrasztjával hasítja belénk ezt a már nem is kizárólagosan vizuális, annál összetettebb érzéki élményt.

Akik a korszerű vizuális gondolkodás hazai sikerének szurkolunk, annyira örültünk annak, hogy Bartókról nemcsak a legkonvencionálisabb nyomattal, hanem *Schmal Károly* izgalmas művének sokszorosításával is megemlékezett Magyarország, hogy egy változatában itt, a kiállításon is szívesen láttuk az emlékplakátot, *Concerto '81* címen. *Schmal* szemünk előtt, évek óta dolgozik egy vizuális-asszociatív közlésmódon. Úgy vélem: igazi „látáspedagógus", hiszen frappáns, szellemes, szép munkáit mindenki érti, akit előítéletei nem akadályoznak meg abban, hogy megnézze (s így lássa is) síkban közölt téri forma- és fénytanulmányait. Bartók-plakátja is, bár szegekkel, spárgával, fényérzékeny anyaggal, fotótechnikával készült – ív és egyenes, sík és pont és vonal, fény és árnyék problematikáját tárgyalja, úgy, hogy közben valami peng, bong, cseng bennünk általa.

Rejtettebben lírikus ő, mint *Molnár Kálmán*, aki pedig ködös múltból, bensőnkből föltáruló, misztikus, filmszerű jeleneteivel olyan gondolatokat ütköztet, amelyek számunkra először talán Derkovits-képekben és Fellini-filmekben jelentkeztek, s így még soha nem szembesültek. Öt-hat – romló tető, feszítőkeret, omló ácsolat, beteg fal jelezte – síkban rendeződik szép vízióvá az *Opus 13 I.* hullalilarózsaszín-olajzöld-barna világában a gitáros, vigyori, kalapos fából-faragott; a büszke tartású, talán-kisze-nő; s benyomott szemű, városi, porcelán fejű babatársaik szemünk előtt fölmagasodva elvonuló csoportja. Ki ne fedezné föl ebben annak a társadalomszemléletnek nosztalgikus vetületét, amely olyan jelentőssé teszi számunkra a magyar századelőt s annak körülbelül évtizedünkben százesztendős szellemi vezéralakjait...

Legtisztábban, igazán közvetlenül és legteljesebben *Antal Pál* munkája sorolta elő a Bartók-évforduló kapcsán fölvetődő képi, sőt esetenként plasztikai, téri gondolatokat. Álamatőr fotósorozata látszólag csak dokumentál. Gondosan számba veszi a művészt az évfordulón érő hatásokat, végigvezeti a szemlélőt Bartók jelenvalóságának képnyomain. Kiterített emlékkönyv, asszociációk tárháza, szaggatott film ez az első lap, amelyet szívesen megvettem volna, hogy újra és újra végigsétáljak rajta tekintetemmel és általa a gipszen átnyúló, mozdulatba merevült, lágy ujjaktól, a prizma eltérítette fénysugártól a Bartók-emlékszobán, tárgyain, a hétköznapi utca ünnepi plakátján át úgy jussak el a Bartók Béla út táblájáig, a festékbe-vakolatba vont 100-as házszámig, a zeneszerző portréjának részletén: szemének fényképén és a zenét magába záró, cigaretta és sebességváltó mellé dobott kazettán át, hogy szemem mindig, újra és újra megállapodhasson a szénacsomó és a nemzetiszínű szalag mellett heverő nádsípon. De a sorozatnak csak egy (egyszerűbb) nyomat-lapját *(BB: Zene)* árulták, így a továbbgondoló emlékezet kényszerű lehetőségénél maradtam.

Pedig ragyogó dolog szignált, számozott lapokat kapni annyiért, amibe egy pamuttrikó (jobb) vagy egy üveg ital (gyengébb) kerül. S *ennyiben* feltétlenül a jövő galériája ez, *ezért* van nagy jövője ennek a galériának. Mert nem kész formákba illeszkedik, hanem a tartalomhoz illeszti a formát. Ha kell, elegáns (több mint kétszáz égővel, becslésem szerint ugyanannyi négyzetméteren), de ha kell, bazárféle. Gazdái kiállítási programjukkal máris megpendítettek néhány olyan témát is, amely másutt nem kap fórumot, annak

Művészet 1981/10

alakok csupán apró foltok. Annál jelentőségteljesebb a poros münsteri út fölött rezgő napfényes kékség és a folyópart fölött, a borús nappali égen titokzatosan megjelenő holdsarló.

A worpswedei korszak is kisméretű impresszionista felhő- és tájvázlatokkal kezdődik, majd 1893-tól készülnek az ún. „nagy képek". És ez nemcsak a méretre értendő. Az előadásmód realisztikussá válik, a részletek aprólékosan kidolgozottak. Egész pályafutása során arra törekedett, hogy a szabatosan fogalmazott tárgyszerűséget személyes intimitással ötvözze. Legszebb példája ennek az *Őszi reggel a csatorna mellett* 1895-ből.

Ugyanakkor súlyos, sötét, majdnem monochrom képek is készülnek a „pompás motívumokról": a végtelen barna tőzegtelepekről, a lápot átszelő csatornákról, fekete vitorlásokról, zöldellő gátakról, mocsári virágokról vagy fehér törzsű nyírfákról. A századelő avantgardista irányzatai nem befolyásolták, állhatatosan haladt a saját útján, de találkozása a nyitott szellemű, nála tizenegy évvel fiatalabb Paula Beckerrel és közös párizsi útjaik új impulzust jelentettek és művészetének csúcspontjára vezették. „Csodálatosnak" írja a maga és felesége festészete közti kölcsönhatást. Amíg ő intimitással gazdagította Paula piktúráját, cserében nagyvonalúságot és lapidáris fogalmazást tanult. 1903-ban egy szegényházi öregasszonyról készült vászna (brémai magántulajdon) jól mutatja a változást. A bátrabban színes, erőteljes és lényegretörő kompozíció főszereplője az ember lett.

E korszak azonban rövidesen lezárult. Paula 1907-ben meghalt, gyermekágyban. Tehetségét nem fedezték fel, férjén kívül senki sem tartotta festőnek. Modersohn ezután átköltözött a közeli Fischerhudéba, visszavonultságát csak kiállításaihoz (Berlin, Drezda, München stb.) kapcsolódó utazásai szakították meg. 1930-ban Allgauben vásárolt egy parasztházat, ahol új inspirációkat kapott a korábbi környezetétől elütő északnémet síkságtól.

Meg kell még említeni a worpswedei céllövészek évenkénti ünnepélyét, amely 33 évet átölelő sorozatát ihlette, az életmű legpoétikusabb darabjait. Az éjszaka bársonyos homályában titokzatosan izzanak a lampionok fényei és a sátrak, közt testetlen álomalakok imbolyognak. A zárt életmű utolsó akkordjai a kevés tónusra redukált, fátyolos téli atmoszférában sejlő fischerhudei tájak.

Grafikáit különösen sokra értékeli a kutatás. A rajzolás mondhatni mindennapi kenyere volt. A vázlatkönyvek a természetben készült emlékeztető kompozíciós

3

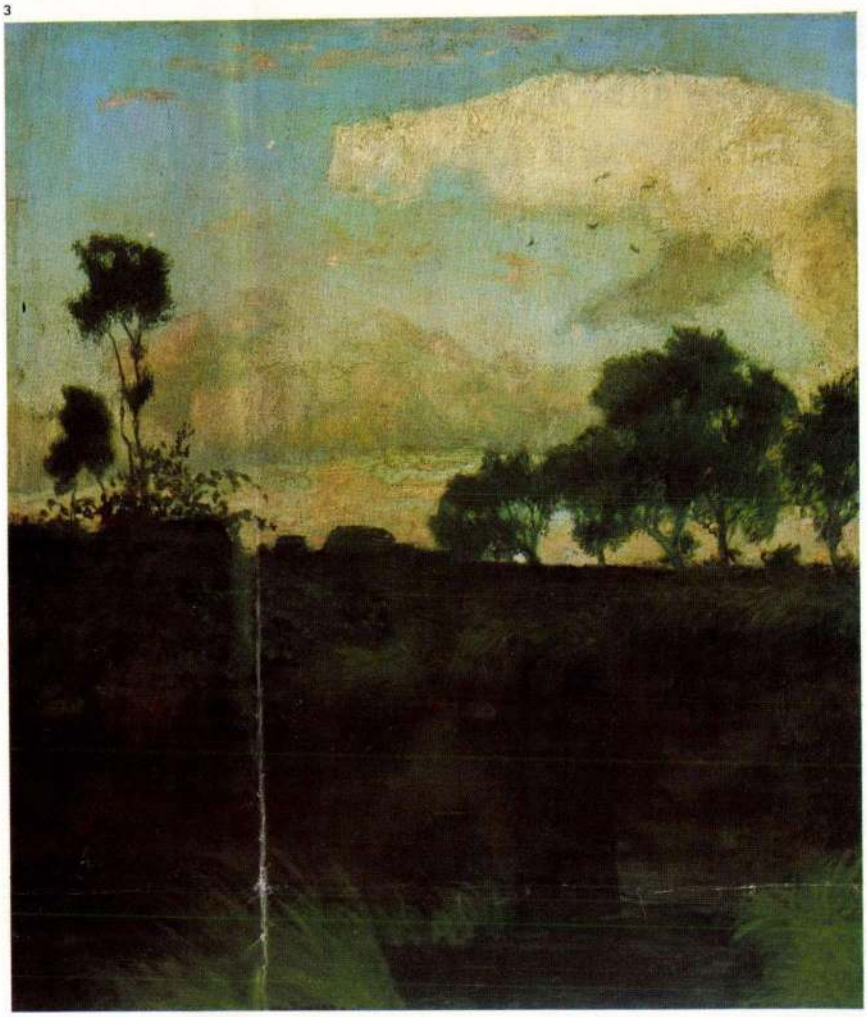

skicceket vagy részlettanulmányokat tartalmaznak. *Az esti rajzok*, ahogy Rilke nevezi őket – a látottak és átéltek reflexiói többnyire durva papírra, szénnel és vörös krétával készültek, merészen és ökonomikusan; első pillanatra nehéz felismerni a motívumot, mégis meghatározzák a táj élményét. Ezeket a petróleumlámpa fényénél alkotott lapokat tartotta Modersohn a legintimebb műveinek, amelyekben „önmagát nyújtotta".

Otto Modersohn monografikus bemutatása a Szépművészeti Múzeumban, az elmúlt évben megrendezett *Művészeti irányzatok Németországban, 1890–1920* című kiállítás kiegészítésének is tekinthető. A tartalmilag és kivitelben rendkívül színvonalas, 110 oldalas katalógus naplórészleteket is közöl, tanulmányai pedig a korszak északnémet művészetének egészében méltatják a művészt.

Cifka Péterné

1 Otto Modersohn: Kislány a nyírfánál, olaj, papír, 58x39 cm, 1901 k.
2 Otto Modersohn: Szegényházi öregasszony, papír, 41,5x58,5 cm, 1902
3 Otto Modersohn: Mocsaras táj, olaj, vászon, 94x79 cm, 1895 k.

ellenére, hogy ezekben nem elsősorban a bemutatóterem tulajdonosa, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja (építtetője a műteremháznak is, amelynek a földszintjén létesült a galéria) az igazán illetékes. Rendszeresen nyílnak itt például fotókiállítások. Már két olyan bemutatót láthattunk, amely az iparban dolgozó egy-egy tervezőművésszel ismertetett meg bennünket. Azt hiszem, ez a legjelentősebb feladat mindazok közül, amelyeket az Alap ezzel a kiállítóteremmel fölvállalt. Mintha szociális és politikai lelkiismerete ébredt volna éppen annak az intézménynek, amelynek vállalatain keresztül a manufakturális eszközökkel sokszorosított, kézműves iparművészet értékesül. (Sajnos az esetek nagy részében az ár nem a szellemi tartalom egyediségét, hanem az előállítás avult technológiájának a művész „keze nyomát" fetisizáló hamis értékét fejezi ki. Egyszerűbben szólva: nem mindig az készül kis műhelyben, amit úgy érdemesebb s csak úgy lehet jól készíteni ...) Ameddig azonban nincs a művészi nagyipari terméknek is kellő becsülete a piacon, addig nem lesz igazi helye a tervezőnek az iparban és nem lesz élő nemzeti tárgykultúránk. Úgy látszik, ezt ismerte föl a Művészeti Alap, amikor megtette az első lépéseket afelé, hogy nevet szerezzen néhány, az iparban dolgozó tervezőművésznek. (Korábban csak néhány tv-műsor, elsősorban közös kiállítások, elvétve egy-egy könyv adott alkalmat e „szürke eminenciások" bemutatkozására.)

Nem lakom messze, s bár ennyire szívem szerinti a bemutatóterem programja, mégis éppen egy esztendeig tartott, amíg elvetődtem oda. Sajnálom, amit nem láttam. De nem hívtak eléggé. Megért volna a Dráva utcai terem egy kisebb bevezető reklámkampányt. (Csak annyit, mint egy új habfürdő, vakolatpótló vagy üdítő ital.) Nagyobb táblát is érdemelne a helyiség – esetleg hirdetőoszlopot a Váci úton, plakátot a Műcsarnokban, ahonnan nincs is igazán messze. És festhetnének nagy föliratot a szomszéd háznak a bejárathoz igen közel eső tűzfalára.

Arra a falra, amelyre valaki majd egyszer – talán az 1985-ös Tihanyi-centenárium alkalmából – emléktáblát is szerel. Mert abban a szomszédos – Dráva utca 12. számú, a város építtette – házban együtt lakott a századelőn Bölöni György Tihanyi Lajossal. A ház gondnokát Márffy Ödönnek hívták ... S ha hihetünk Bölönînek, akkor a barátok kacagása közepette itt nyírta le Ady Endre Tihanyi bajszát, a szerinte városi emberhez nem illő díszt. (Lásd: Bölöni György: *Az igazi Ady, Paris* [1934], 212. o.)

A környék hamarosan modern nagyvároshoz méltó külsőt kap. Közben talán beköltözik a bemutatóterembe a föltámadó *genius loci*. S akkor esetleg egy más nevet is megérdemel a Duna Galéria. Hiszen Tihanyi Lajost ma már az egész magyar nép magáénak, művészeti életünk pedig eleven hagyománynak érezheti, akár hordott bajszot, akár nem.

W. Somogyi Ágnes

1

2

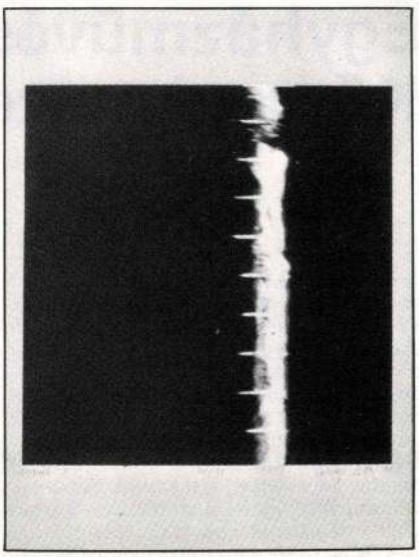

3

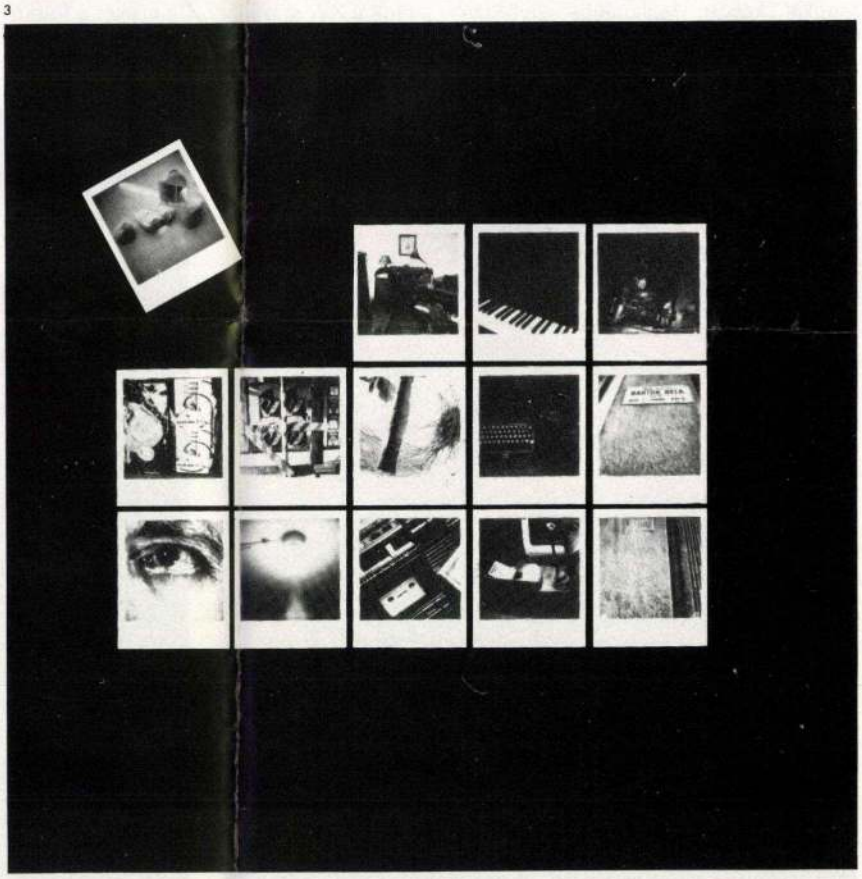

1 Molnár Kálmán: Opus 13. I., színes ofszet, 44x33 cm, 1981
2 Kulinyi István: Hírnök II., színes ofszet, 44x33 cm, 1981
3 Antal Pál: BB: Zene, színes ofszet, 44x33 cm, 1981
(fotók Somfai)

Egyházművészeti kiállítás a Kőszegi múzeumban

A középkorban Nyugat-Dunántúl a győri püspökség egyházmegyéjének volt a része. Ez a vidék tehát Szent István király legelső alapításainak egyik fontos területe, korai történeti, régészeti és iparművészeti emlékek azonban alig-alig ismertek a Rábától nyugatra és a Répcétől délre. Noha az írott forrásokból már IX. századi egyházalapításokról tudunk, a XIII. századig mintha emléktelen évszázadok suhantak volna el. A Nyugat-Dunántúlnak – Sopron után – legjelentősebb települése Kőszeg volt. Már 1328. júniusában városi kiváltságokat kapott, legkorábbi egyházáról azonban csak homályos és – sajnos – kivizsgálatlan utalásokat ismerünk. A XIII. század utolsó harmadában szó esik a város Szent Ferenc-rendi templomáról, sőt kolostoráról, semmi bizonyosat nem tudunk azonban e viszonylag korai templomunk alakjáról, legkevésbé egykori felszereléséről. Amikor az egykori – ma is álló – plébániatemplom teljes gótikus szépségében pompázik, már Zsigmond és Mátyás korában járunk. Az ismeretlenség homálya foszladozik. A Szent Jakab tiszteletére szentelt templom belsejében művészi falfestmények figurái tekintenek le ránk a XV. századból. De ezeket a freskókat is maguk mögé utasítják a kőszegi plébánia gótikus egyházi ötvösremekei. Az is lenyűgöző, ami megmaradt, pedig tudjuk, mi minden pusztult el 1554 és 1673 között, a reformáció korában. A legimpozánsabb a gótikus úrmutató (monstrancia), a szentségház fölött vimpergás fülkében egy egészen sajátságos Jézus-szobrocska. Ugyanaz az ötvöskéz alkotta a mondatszalagos és évszámos misekelyhet is: „Ezt a kelyhet WolfgangHaiden úr készítette az Úr 1486. esztendejében." Feltehetően felvidéki ötvösmesterektől rendelték meg ezeket a kegytárgyakat. A négy kőszegi gótikus kehely között van egy 1428-as jelzetű is.

1

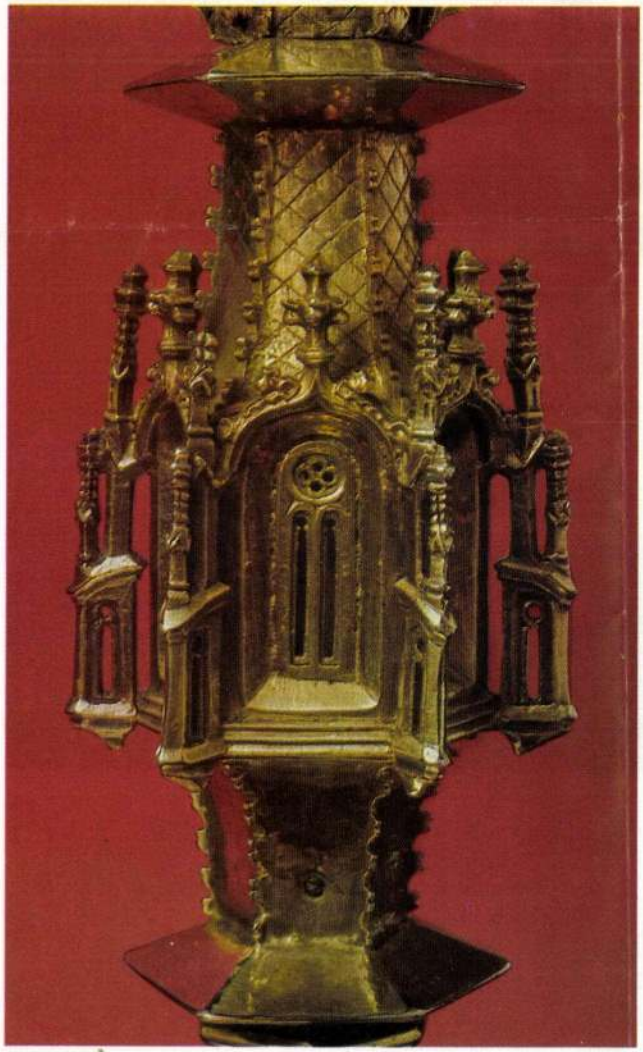

2

Kovács Judit

Békéscsabán megnyílt a grafikai biennále

Békéscsabán szombaton megnyílt a második országos alkalmazott-grafikai biennálé. A Munkácsy Mihály Múzeumban tipográfiákat, illusztrációkat és nyomtatványokat állítanak ki. Százhúsz grafikus, a Magyar Reklámszövetség és — a *Szép magyar könyv* versenyen 1974 óta díjazott 360 kötettel — a Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése mutatkozik be.

A nemzetközi zsüri a Kulturális Minisztérium fődíját *Papp* Gábornak, Békés megye fődíját *Réber* Lászlónak, Békéscsaba fődíját pedig *Alapfy* Andrásnak, az Iparművészeti Főiskola hallgatójának ítélte oda. Mindhárman a biennálén bemutatott valamennyi munkájukra kapták az elismerést. A KISZ KB különdíját *Palotai* Gábor *Történések* című katalógusáért, a Magyar Reklámszövetség különdíját *Máté* András gyógyszerismertető prospektusaiért kapta. A Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése *Heinzelmann* Emma *Libabuli* című könyvillusztrációra, a Kereskedelmi Kamara *Bakos* István Tannimpex-prospektusára, a Hanglemezgyártó Vállalat *Bányai* István és *Sajnovits* Sándor hanglemezborítóira, a Magyar Hirdető pedig *Antal* Pálnak katalógustervére adott különdíjat.

Gyárfás Miklós Játék a csillagokkal című „páros komédiáját" április 3-án mutatja be a Vidám Színpad.

Magyar Nemzet 1980. III. 30.

Antal Pál

Magyar Nemzet 1980. III. 30.

rusi görögök, kurdok, biafraiak

Antal Pál

Fehete György belsőépítész és Antal Pál grafikus tervei alapján „A hullámvonal két lehetősége" című kiállítás a Művészet Kisgalériájában nyílt meg.

---- Kiállítási naptár.

Müvészet, 1977. március - 48.oldal.

Antal Pál

Résztvesz a kiállításon

Jubileumi Plakátkiállítás

Bp. Szépmű - Múz - 1975.

Antal Pál

„Kommerz" a plakátja

szerepel a Kulturális Kapcsolatok Intézeté-
nek Ziállítóterében rendezett grafikai
Ziállításon

Magyar Nemzet 1974 január 23
4. old.

Antal Pál grafikusművész

Tizenhárom fiatal grafikusművész kiállítása – melyen munkái szerepelnek, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítási termében 1974. jan. 5. – én nyílik meg.

Meghívó

1974. jan. 5.

Orbán, bal, jobb

BAUER TAMÁS

„...összességében az MDF egy olyan elkorhadt, régi világot képvisel, ami soha többé nem fog Magyarországra visszatérni". Orbán Viktor mondta ezt az általa akkor liberálisnak minősített Fidesz pécsi kongresszusán 1992 májusában, és hozzátette: „...a XX. század végi modern társadalomtól idegen az a gondolatvilág, amellyel kéretlenül boldogítani akarják a nemzetet". Ráadásul az MDF „a társadalommal szemben keres politikai szövetségest az egyházakban". Következtetése az volt: „vajmi kevés esély van arra, hogy a kormánykoalíció pártjaiból korszerű konzervatív párt alakuljon ki". Ez volt akkoriban Orbán véleménye a magyar jobboldalról. Az MSZP-ről pedig ez: „az eltelt másfél évben odáig fejlődtek a dolgok, hogy talán már a következő választási ciklusban hihető szociáldemokrata párttá válhatnak".

Amikor Orbán ezeket mondta, a Fidesz volt a legnépszerűbb párt 40 százalék fölötti közvélemény-kutatási eredményekkel, és reálisnak látszott a lehetőség, hogy az MDF-kormányt egy olyan liberális–szocialista koalíció váltja majd le, melynek vezető ereje a Fidesz. Orbán abban bízhatott, hogy ő lesz a következő ciklus miniszterelnöke, de azzal is számolt, hogy a kormányba az MSZP-t is be kell vonnia. Legyőzendő ellenfélként beszélt az MDF-ről, s majdani koalíciós partnerként az MSZP-ről. Egy ilyen kormány majdani miniszterelnökének liberálisként, a piacgazdaság és a jogállam elkötelezettjeként kellett megjelennie, s így is tett.

A szerző közgazdász, az SZDSZ volt országgyűlési képviselője 1994–2002

A helyzet 1993-ban megváltozott. Az év végére világossá vált: a választásokat az MSZP nyeri, ő ad majd miniszterelnököt, s az új koalícióban a Fidesz legfeljebb kisebb partner lehetne. Orbán viszont miniszterelnöknek készült, nem ifjúsági és sportminiszternek. 1993–1994 fordulóján még az MDF, a KDNP, a Fidesz és az SZDSZ négyes koalíciójáról ábrándozott. Az MSZP győzelme s az MDF súlyos veresége után azonban világossá vált: nem egy liberális–szocialista vagy liberális–konzervatív koalíció, hanem csak a magyar jobboldal vezetőjeként lehet valamikor miniszterelnök. Új politikai stratégiája a jobboldal vezéri pozíciójának megszerzése volt.

Orbán, mint láttuk, már a jobboldal liberális kritikusaként is tisztázta a maga számára: a magyar jobboldal „elkorhadt, régi világot képvisel", nem hasonlít a nyugat-európai országok modernizálódott kereszténydemokratáihoz és konzervatívjaihoz. Ha az ő vezérük akar lenni, akkor az ő eszméiket kell magáévá tennie. Elvégre a modern nyugati jobboldal liberális gazdaságpolitikát képvisel, az állam visszavonulásának híve, a magyar jobboldal viszont a széles körű állami szerepvállalásé volt a háború előtt is, és az MDF vagy a KDNP fölfogásában is. A modern nyugati jobboldal szembefordult a két háború közötti nacionalizmussal, és az európai integráció élharcosává vált, a magyar jobboldal viszont megmaradt a húszas-harmincas évek avítt nacionalizmusánál, az irredentizmusnál, amely ellen emlékezetes módon tiltakozott a Fidesz, amikor kivonult az MDF-es házelnök által elrendelt trianoni megemlékezésről. A nyugati liberális demokráciákban többé-kevésbé a jobboldal is elfogadja a vallásszabadságot, a lelkiismereti toleranciát, míg a magyar jobboldal – miként azt liberálisként Orbán kifogásolta – kitart az egyház politikai szerepvállalása, a „keresztény Magyarország" jelszava mellett. Orbánnak ahhoz, hogy az „elkorhadt, régi világot képviselő" jobboldalt elfogadtassa magát, nem volt elég visszatérnie ahhoz a fideszes antikommunizmushoz, amelyről 1992-ben még le akarta beszélni párttársait, hanem egyfajta modern antikommunizmus helyett a magyar jobboldal avított antikommunizmusát kellett magáévá tennie.

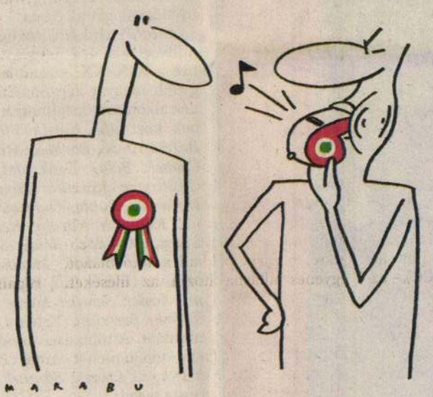

MARABU RAJZA

Orbán ezt a fordulatot eredményesen végrehajtotta. A Horn-kormány ellenzékében 1994-ben a Fidesz volt a legkisebb frakció, az 1995-ös köztársaságielnök-választáskor már egyenrangú tagja volt az ellenzéki szövetségnek, 1996–97-re pedig már Orbán volt az ellenzék vezére. A Bokros-csomag elutasításakor a gazdasági liberalizmust adta fel, az alapszerződések elleni támadáskor pedig a jobboldal agresszív nacionalizmusát tette magáévá. A Fidesz 1996-os „vitairatát" áthatotta az a dühödt antikommunizmus, amely a volt kommunistákat és a liberálisokat együttesen minősíti idegen érdekek képviselőjének, a magyar társadalom kiszipolyozójának. Orbán nemcsak a maga nézeteit alakította át, de a pártját is. A Fideszből távoztak azok, akik nem tudták követni őt ebben az eszmei fordulatban, viszont csatlakozott hozzá sok volt kereszténydemokrata, kisgazda és MDF-es. Az 1998-as választási győzelem nyomán többszörösére duzzadt Fidesz-frakció döntően nem liberális, hanem nemzeti-konzervatív szemléletű (korábban jórészt helyi) politikusokból rekrutálódott, akik számára már természetes közeg volt az a jobboldaliság, amihez Orbánt és szűkebb körét 1993-ban gyakorlatias politikai megfontolások vezették el.

E felfogásban baloldalinak lenni érthetetlen, visszataszító dolog, amire jó szándékú embert legfeljebb önös anyagi érdekek késztethetnek. A nyugati demokráciák jobboldali demokratái számára a baloldal is a nemzeti politikai közösség része, amellyel versenyben állnak a választók kegyeiért, a politikai hatalomért, de sohasem hiszik, hogy ők, jobboldaliak lennének a nemzeti törekvések egyedüli legitim hordozói. A magyar jobboldal másképpen gondolkodik. Akárcsak elődei a két háború között, a kommunistákat és a liberálisokat a nemzettől idegen politikai törekvések hordozóinak tekinti, akiket kész a magyarságtól etnikailag is idegenként ábrázolni. Sok képviselője őszintén hiszi, hogy a magyar társadalom, ha szabadon dönthet, és nem vezeti félre ellenséges propagandagépezet, csak a jobboldalt választhatja. Az 1994-es veréséget a nehéz gazdasági helyzet miatt még meg tudták maguknak magyarázni, hiszen maga Antall nevezte kormányát „kamikazekormánynak", de a 2002-es választási kudarcot már csak csalásként tudták értelmezni. Őszintén hiszik, hogy az ország nagy többsége velük együtt „keresztény Magyarországban" gondolkodik, és átmeneti félreesésnek tekintik a szekularizációt. Meggyőződésük, hogy az ország népe azonosul a trianoni nosztalgiával, és mélyen megdöbbentette őket a december 5-i népszavazási bukás.

Kun Béla vagy Rákosi diktatúráját Orbán nem azért jellemzi úgy, hogy „a baloldal ráront a saját nemzetére", mert diktatúrák voltak, hanem egyáltalán azért, mert kommunistákként hatalomra kerültek. (Elvégre egyetlen jobboldali politikusról sem mondja, hogy „rárontott a saját nemzetére", még ha erőszakkal jutott is hatalomra, és erőszakot alkalmazott is magyarok tömegeivel szemben.) Ezért is állítja párhuzamba a népszavazási eredményt a kommunista diktatúrákkal: ha a baloldal és/vagy a liberálisok a jobboldallal szemben érvényesítik a maguk akaratát, akkor „rárontottak saját nemzetükre". Akár diktatórikus eszközökkel (a nemzeti többség akarata ellenére), akár demokratikus eszközökkel (tehát a nemzet többségi akaratának megfelelően) tették ezt. A rárontás szempontjából a nemzet véleményének nincs jelentősége.

A német, az olasz vagy az osztrák jobboldalnak keresztül kellett mennie a második világháború traumáján, hogy a nacionalista, etatista jobboldaliságtól eljusson a modern, demokratikus jobboldaliságig. A pártállami diktatúra évtizedeiben föld alá szorult kelet-európai jobboldal jórészt kimaradt ebből az átalakulásból. Orbán így találta, így tette magáévá. Eleinte csak mezként hordozta, de mára talán már belsőleg is azonosul vele.

Kívánhatunk Magyarországnak olyan demokratikus jobboldalt, amely nem tekint nemzetidegenként a konkurens politikai irányokra, s önmagát a plurális demokrácia egyik szereplőjeként, s nem a nemzet egyedül hivatott vezetőjeként fogja fel. Ilyen jobboldal azonban nincs Magyarországon, s mindaddig nem is lesz, amíg a mostani megsemmisítő politikai versenyt nem szenved, s amíg nem támadnak a jobboldalon olyan politikusok, akik megértve, hogy ez a jobboldaliság elvesztette történelmi létjogosultságát, Orbánékkal szemben megteremtik a modern, demokratikus magyar jobboldalt.

OLVASÓI LEVELEK

A bajnokok és a léc

Letiltott képernyősök? címmel (július 13.) hírt adtak arról, hogy szeptembertől nem kerülhet a Magyar Televízió képernyőjére az a műsorvezető, aki megbukik az anyanyelvi és képernyőbizottság előtt. A minősítés szempontjai esztétikai, arculati, televíziós szakmai és nyelvi követelményekre terjednek ki.

Csak üdvözölni tudom, hogy legalább a „királyi tévében" megrostálják a műsorvezetőket. Úgy gondolom, nem állok egyedül azzal a véleménnyel, hogy az elmúlt években – a közszolgálati, de főként a kereskedelmi televíziókban – meglehetősen alacsonyra került a mérce. Valóságházak és szappanoperák „hősei" gondolták úgy (és kaptak is rá lehetőséget), hogy a médiában próbálnak szerencsét. Minden „elitbe" kerülésnél vannak kiválasztási szempontok. Ezek hol (viszonylag) objektívek, hol pedig meglehetősen szubjektívek. Például az, hogy melyik kajakost nevezik be mondjuk az olimpiára, kemény felkészülést követő, egymás elleni verseny(ek)en dől el. Nem mondható el ugyanez – nem bántó szándékkal említve – egy kézilabda-válogatott utazókeretének kijelöléséről. A jó sportoló ismérve, hogy nem a kiválasztót és pláne nem a kiválasztás szempontjait bírálja, hanem megkettőzött erővel dolgozik azért: legközelebb ő legyen a kiválasztott.

A magyar nyelv elemi ismeretének hiányáról árulkodó műsorvezetők sora látható és hallható (sajnos) nap mint nap a televíziós csatornákon. Értem én, hogy a csatornák és a műsorok számának növekedése több műsorvezetőt igényel. De azért jó lenne, ha nemcsak „saját elhatározásból", hanem követelménynek megfelelve kerülhetne valaki a képernyő túlsó felére. Nem örömteli érzés, mikor a riportalany hadar, raccsol vagy éppen pösze. A riporterek, műsorvezetők, bemondók viszont más kategóriába sorolandók. Nekik a „megjelenés" mellett a szép és helyes magyar beszéd apostolainak szerepét is vállalni, sőt gyakorolni kell. Aki pedig ennek a „magasságnak az ugrására" nem képes, az kritikai érzékét először gyakorolja önmagán.

IFJ. VIOLA JÁNOS
Pilisvörösvár

Néhány cáfolat

Sajnálnám, ha Dr. Bíró Endre, a Nemzeti Civil Alapprogram Tanács alelnöke egy makói rendezvényen tett kijelentésemet a *Tévés állítások* című levelében megjelentekre értette volna (július 30.).

A probléma az, hogy késnek a pénzek, ezáltal ellehetetlenül sok civil szervezet, amelyek a működésre egy éve kaptak támogatást, így tavaszra „kivéreztek". Ezért nem emlegetném a 6,1 milliárdos támogatást, hisz az a szektor negyven százalékát segíti – arányaiban túlzóan. Jellemző, hogy sok szervezet nem pályázott, a kisebb szervezetek a rövid határidővel és a bonyolult pályázati kiírással nem voltak képesek megbirkózni. Igaz, hogy néhány szervezet az NCA által 4-500 ezer forintos támogatáshoz jutott, miközben országos szervezetek csupán százezret kaptak. Helyes, hogy a kis szervezetek előtt kinyílt a pályázati lehetőség, ám az országos szervezetek helyi támogatása évek óta megszűnt. Akkor is, ha a program az adott településre irányult.

Dr. Bíró „a hagyományos, központosított civil szerveződések egyik prominens képviselőjeként" említett, ezért kijelentem: „hagyományosnak" a rászorulók érdekeit védő, civil kurázsival bíró szervezeteket tekintem. „Központosítottak" sem vagyunk, hanem a demokratikusan működő tagszövetségek koordináló szervezete, az alulról kezdeményezett ügyek (most például a tagszervezetek elszegényedése elleni fellépés) támogatói. Tapasztaljuk: utálnak érte bennünket...

Az „NCA elleni kirohanás", és a „nagy összegű, egyedi támogatás" emlegetése nem illik a civil világba. Egyrészt az NCA lelkes híve voltam, és maradtam. Igaz, a kialakult rendszert sokat bíráltam, mindazokért, akik nem tudják érdekeiket kellően képviselni. Az alelnök úr mindenkit megnyugtat, hogy „jogszabályi határidőt a kollégiumok nem sértettek", és „döntések megkozatala rendben zajlik". Én nem hiszem, hogy ugyaníy ítéli meg az a szervezet, amelyik tavaly kimaradt, vagy minimumot kapott! Vannak erkölcsi „határidők" is, és az ezer sebből vérző civileknek nem hivatkozásra, hanem szolidaritásra, egyenlő mércére van szükségе.

A jelenlegi kormánykoalíció „a civil szektorban kialakult struktúrák" megerősítését ígérte, ezzel szemben az NCA gyakorlata az ígéretekkel ellentétesen alakult. Ezt a társadalmi tömörülések (együtt és külön-külön) elmondták az összes illetékesnek. Nem önmagukért, hanem az általuk képviselt több ezer szervezetért és azokért, akiket senki nem képvisel.

BÁNYAI PÉTER MIHÁLY,
a Társadalmi Konföderáció elnöke

LEVÉLTURMIX

■ A *Sok szúnyogot hozott Medárd* című (július 19.) írásában Hargitai Miklós a szúnyogirtás költségeivel foglalkozott. A pénzt a regionális fejlesztési tanácsokon, illetve ügynökségeken lehet megpályázni. A pályázatok meghirdetése – az idegenforgalom sokadik átszervezése miatt – jócskán elkésett, az elbírálás határideje pedig július–augusztus végére tolódott. Addig az önkormányzatoknak kell megelőlegezniük a teljes összeget, vállalva az elutasítás lehetőségét is (főleg formai okok miatt). Ha a kormány valóban támogatni kívánja a szúnyogyérítést és ezáltal a turizmust, hasson oda, hogy hozzák előre a határidőt, ne hagyja bizonytalanságban az amúgy is forráshiányban szenvedő önkormányzatokat.

LŐRINCZ ÁRPÁD,
a Corax-Bioner Rt. vezérigazgató-helyettese

■ Szemere Katalin cikkével kapcsolatban szeretném kiigazítani azt a tévedést, hogy Miskolcon operatársulat lett volna Hegyi Árpád Jutocsa igazgatása alatt (*Hegyi Árpád Jutocsa az Opera élén*, július 23.). Opera-előadások voltak vendégművészekkel, de operatársulat nem. Társulat 1953 végén alakult, de sajnos 1957-ben megszűnt. Orosz György rendezővel én vezettem.

MURA PÉTER,
karmester

■ Nem értek egyet Jeszenszky Géza levelével (*A legjobb alkalom*, július 27.). Valójában a jobboldali politikusok és közéleti emberek Bush elnöknek szóló jövő év október 23-i meghívásával ugyanaz a gondom, mint a kettős állampolgárságról szóló népszavazással. Vagyis a kettős állampolgárság nagyon fontos, mindenkit megérintő ügye sokkal többet jelent kül- és belhoni magyarnak, mint hogy arra egy szélsőjobboldali szervezet (Magyarok Világszövetsége) kezdeményezésére kampánycélból ráüljön a Fidesz vezette jobboldal. Ugyanez vonatkozik Bush meghívására is. Ezt nem lehet kisajátítani. A magyar–amerikai barátság nem a jobboldal ügye, hanem az egész nemzeté. Különösen nem azé a jobboldalé, amely gyáván kihátrált az iraki háborúból. Nem Kondor Katalin ügye, aki az akkori amerikai nagykövet asszonyt (a Bush család személyes jó barátját) brekegő békához hasonlította.

MOLÁT FERENC,
Budapest

Helyreigazítás

Ripp Zoltán cikkének (*Schmidt Mária és a nemzeti kérdés*, augusztus 5.) egyik mondata hibásan jelent meg. A helyes változat a következő: „Nem idézi fel, miként utasította el Orbán még kormányfőként a kettős állampolgárság gondolatát, miként minősítette az aláírásgyűjtés *kezdeményezőjét* súlyos nemzetbiztonsági kockázatnak'..." Elnézést kérünk a szerzőtől és az olvasótól.

USA: 20 Ft/perc
Telefonáljon szabadon!

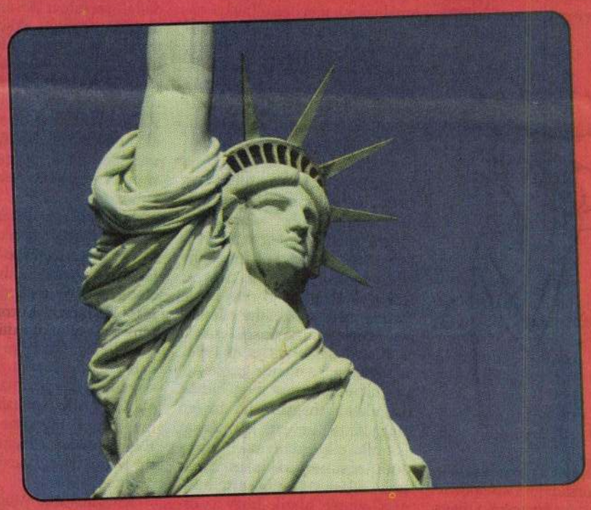

A TELE2 augusztus 1-től még egyszerűbb tarifastruktúrát, és még olcsóbb percdíjakat vezet be minden nemzetközi irányú hívására. Az új árak igénybevételéhez külön regisztrációra nincs szüksége, **augusztus 1-től minden TELE2-vel kezdeményezett külföldi hívására már automatikusan az olcsóbb percdíjakat számlázzuk.** Ráadásul szeptember 30-ig különösen kedvező áron telefonálhat, és könnyedén spórolhat nemzetközi hívásain. Az akciós 20 Ft/perces tarifával hívható országok: Ausztria, Csehország, Franciaország, Hollandia, Horvátország, Írország, Macedónia, Szerbia-Montenegró, Nagy-Britannia, Németország, Svájc, Szlovákia, USA vezetékes számai.

Ön még nem a TELE2-vel telefonál?

Csatlakozzon most és rendelje meg a 1202 - es ingyenes számon!
www.tele2.hu

*Az akció időtartama alatt augusztus 1-től szeptember 30-ig, vagy meghosszabbításig az akcióban meghatározott országok vezetékes számaira. A megtakarítás összehasonlítási alapja a Magyar Telekom Rt. honlapján július 25-én elérhető Világvonal díjcsomag és a TELE2 akciós árai.

TELE2
TELEFONÁLJON KEVESEBBÉRT!

A nyolcak, az aktivisták és a debreceniek

Debrecen kulturális életében a mai nappal új fejezet kezdődik: ma nyílik meg a Medgyessy Ferenc Emlékmúzeumban A nyolcak és az aktivisták – Válogatás az Antal–Lusztig-gyűjteményből című képzőművészeti tárlat, amelynek anyagát az ország egyik leggazdagabb és legjelentősebb magángyűjteményéből válogatták össze.

Antal Péter debreceni ügyvéd milliárdokat érő műgyűjteménye a XIX–XX. század legnagyobb magyar képzőművészeinek alkotásait tartalmazza, többek közt *Aba Novák Vilmos, Barcsay Jenő, Barabás Miklós, Czóbel Béla, Csók István, Csontváry Kosztka Tivadar, Derkovits Gyula, Gulácsy Lajos, Kernstok Károly, Kassák Lajos, Kondor Béla, Mednyánszky László, Munkácsy Mihály, Ország Lili, Rippl-Rónai József, Szinyei Merse Pál, Székely Bertalan, Vajda Lajos* munkáit. A több ezer darabból álló gyűjteményt Antal Péter nagyapja, *Lusztig Sámuel* alapozta meg.

A ma nyíló tárlat anyagát a huszadik század első felének legfontosabb magyar alkotói, a progresszív nyugat-európai, elsősorban párizsi és berlini mintákat követő „nyolcak" és „aktivisták" néven csoportosuló festők – többek között Czóbel Béla, Kassák Lajos, *Márffy Ödön, Moholy-Nagy László, Nemes Lampérth József* vagy *Uitz Béla* – festményeiből állította össze a kiállítás kurátora, a Németországban élő *Perneczky Géza* művészettörténész. S hogy a kiállítás miért jelent éles cezúrát a város kulturális életében? Nos, azért, mert ez a hihetetlen gazdagságú kollekció még sohasem került a civisváros, s egyáltalán a magyar közönség elé. A gyűjtemény egyes darabjaiból az elmúlt években Pécsett már rendeztek néhány tárlatot, ám azok nem reprezentálhatták a kollekciót a maga teljes fényében.

– Ebben a gyűjteményben vannak mindazok a főművek, amelyek évtizedeken át mint „kallódók" szerepeltek a szakirodalomban vagy azok, amelyekről csak bizonytalan legendák keringtek eddig. A magyar művészet színe-java, ami tulajdonképpen soha nem volt elveszve – írja a tárlat katalógusában Perneczky Géza.

A művészettörténész szerint – mint írja – Debrecen képzőművészeti nagyhatalom. Köszönhetően az Antal–Lusztig-gyűjteménynek, ami magyarázatot ad arra, hogy honnan is származik az a több száz, mára már elfelejtett vagy újra felfedezett mű, amely megtöltötte és felduzzasztotta az utóbbi években megjelent szakmunkák és albumok oldalait.

A tárlatot a Debrecen 2010 Programiroda rendezi, amelyet a város az Európa kulturális fővárosa 2010 nevű pályázat elkészítése céljából hívott életre. Ennek azért van jelentősége, mert az Európa kulturális fővárosa program keretében az önkormányzat megépíti a MODEM-et, vagyis az új debreceni modern művészeti központot, amely a legnagyobb vidéki művészeti kiállítóhely lesz Magyarországon. A tervek szerint itt fogják elhelyezni Antal Péter gyűjteményének nagy részét, de nem a teljes anyagot, az ugyanis olyan hatalmas, hogy többemeletes múzeum kellene a kiállítására.

A ma nyíló tárlatról beszélgettem Antal Péterrel is, aki úgy fogalmazott: természetesen nagyon jó érzés számára, hogy végre a nagyközönség elé kerül gyűjteményének egy része, hiszen negyven évet – a kollekció azóta létezik – kellett várni erre a napra.

Turi Gábor, Debrecen kulturális ügyekért és nemzetközi kapcsolatokért felelős alpolgármestere érdeklődésemre azt mondta: ma már nehezen meghatározható okok miatt korábban nem irányult kellő figyelem az Antal–Lusztig-gyűjteményre, így a város régi adósságot törleszt a mai kiállítással. Hozzátette: a tárlat beilleszthető egy komplett képzőművészeti fejlesztési tervbe, amelynek része az Antal–Lusztig-gyűjtemény elhelyezése, a már említett MODEM megépítése, egy új városi galéria kialakítása, illetve az a szándék, hogy Magyarországon ne csak Budapestre, hanem Debrecenbe is el lehessen hozni nemzetközi hírű képzőművészeti anyagokat. Ez utóbbinak első eleme, hogy – élve a *Bozóki András* kulturális miniszter által bejelentett elképzeléssel – a civisvárosban is megtekinthető lesz a fővárosban nagy sikert arató Munkácsy-kiállítás. A tárlatot szeptemberben nyitja meg Bozóki András.

Valami fontos tehát elkezdődött Debrecenben. S amint Antal Péter a beszélgetésünk során fogalmazott: ha rajta múlik, folytatódni is fog.

KÁCSOR ZSOLT

FOTÓ: EGERHÁZI PÉTER

Ez a hihetetlen gazdagságú kollekció még sohasem került a magyar közönség elé

Munkácsy győzött

Eddig háromszáztízezren látták a Nemzeti Galéria kiállítását

Immár elmondható, hogy a múzeumok diszkrét számháborúját Munkácsy és a Nemzeti Galéria nyerte: szűk két héttel a kiállítás bezárása előtt tegnap a 310 ezredik látogató is megváltotta a belépőjegyet, így a tárlat rekordot döntött a magyar közgyűjtemények rendszerváltás utáni történetében. Mint emlékezetes, a Monet és barátai című tárlatot 250 ezren látták a Szépművészeti Múzeumban, míg a négy évszázad francia festészetét áttekintő kiállításra 300 ezren voltak kíváncsiak a Műcsarnok falai között.

Mivel az utóbbi napokban már nem Savoyai Jenő szobráig, hanem egészen a palota bejáratát őrző turulig kígyózik a sor, a galéria vezetői az utolsó hétre különleges nyitva tartást hirdettek meg. Augusztus 16. és 19. között délelőtt tíz órától este tízig látogatható a tárlat, 20-án – a tűzijáték miatt – este hatkor bezárnak, de 21-én újra késő estig lehet majd múzeumba menni. Aki különleges élményre vágyik, annak meleg szívvel ajánlható a mostani szombat: este fél hét és fél tizenegy között fél áron lehet jegyet váltani – ilyenkor az 1500 forintos felnőttjegy 750, a 700 forintos gyerekjegy 350 forintba kerül –, sőt kamarazene, jelesül az Acoustic dzsesszformáció is szórakoztatja a látogatókat.

Az utolsó hetekre egyébként újabb képpel bővült a tárlat. *Pákh Imre* műgyűjtő, akinek kollekciójából a kiállítás törzsanyaga érkezett, és aki nemrégiben a „valódi" Ásító inast is megvásárolta és az érdeklődők elé tárta, most újabb képre tett szert. A Christie's aukciósházból megvásárolt egy Mosónők című olajfestményt, amely kedd reggel óta látható a Nemzeti Galéria kiállítótermében. A szakértők különösen azért találják érdekesnek a képet, mert ezt a témát Munkácsy viszonylag ritkán festette meg. Az eredetileg 115 festményt és 29 grafikát felvonultató tárlaton eddig mindössze egy Mosónők-variáció volt látható.

N. K. J.

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK:

ANTAL PÁL

BÁNYAI ISTVÁN

BEREND IVÁN

2. FEKETE GYÖRGY

FELVIDÉKI ANDRÁS

HELÉNYI TIBOR

KÁDÁR KATALIN

MOLNÁR GYULA

OLÁH GYÖRGY

SZÉKELY KÁLMÁN

SZYKSZNIAN WANDA

VERTEL BEATRIX

ZSÓTÉR LÁSZLÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT A

70x100

TIZENHÁROM FIATAL GRAFIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

1974. JANUÁR 5-ÉN, SZOMBATON
DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:
BALOGH ISTVÁN
MUNKÁCSY-DÍJAS, ÉRDEMES MŰVÉSZ

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK
KIÁLLÍTÁSI TERME
BUDAPEST V., DOROTTYA UTCA 8.

Antal Pál grafikus-
művész

MEGHÍVÓ

Antal Pál

Vadas József: "A láthatatlan mester" cimmel több kiállitást ismertet. A Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállitótermében az Iparmüvészeti Főiskolát most végzett müvészek mutatták be munkáikat, a Képzőmüvészeti Főiskolát végzett müvészekkel együtt.
Munkáit külön nem emliti meg a kritika, csupán annyit ir az Iparmüvészeti Főiskolát végzett müvészről, hogy "az iparmüvészetisek munkái korszerübbek."
A "láthatatlan mester" Podolini Volkmann Artur mesterre utal, aki szabadiskolájában az angyal földi képzőmüvészeket tanitotta.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. jan. 26.
XVIII. évf.4. sz. 13. lap.

Antal Pál

grafikus

Antal Pál részt vett a 13 fiatal grafikusművész kiállításán a Kulturális Kapcsolatok Intézetében.

Horváth Béla: Kiállitási naptár.

Művészet, 1974.január - 47.oldal

Kutas Pál
grafikus

Részt vett a Varsói Plakát
Biennalen.

Sinkovits Péter: A Varsói Plakát Biennalé
művészet, 1972. október - november, 31 oldal.

Antal Pál

"Triptichon" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. febr. 27.
XV. évf. 9. sz. 3. lap

Antal Pál, grafikusművész

Molnár Gyula és Antal Pál fődíjjal jutalmazott plakátja:

„Hongrie 1983." (sept.)

Az év legjobb plakátjai.

Somogyi Néplap, 1984. márc. 24. 6. old.

ANTAL PÁL
grafikusművész;

Munkácsy Mihály - díj

Magyar Nemzet 1987. 10. 2.

Antal Pál grafikusmíváz

Nagy Imre: A rajz VI. Ctrz. Alkalmazott Grafikai Biennálé, Békéscsaba, Munkácsy Mihály Múzeum.

6 Antal Pál: Rajz III, tus, ceruza, akvarell, 18 × 13 cm

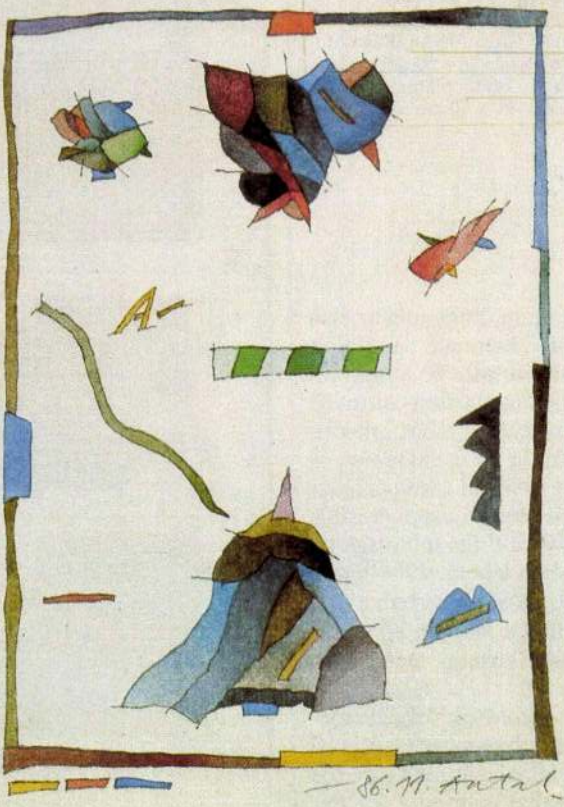

Művészet, 1978. szept., 48-old.

1 Poszpisek Márta: Suttogások, sikolyok, vegyes technika, 100 × 70 cm
2 „Oytie" Orosz István: Kilenc útvesztő, ofszet, 38 × 50 cm
3 Raszler Tibor: Fatum, vegyes technika, 100 × 70 cm

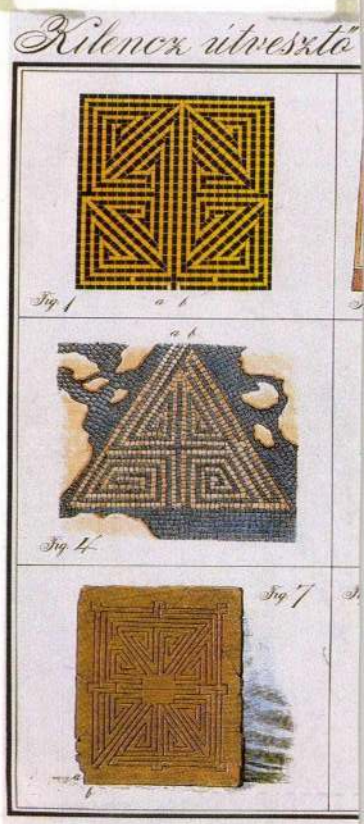

elmondani, hogy míg az első három biennálé műfajok szerint mutatta be a honi alkalmazott grafika aktuális eredményeit – tehát: plakát, tipográfia és csomagolás –, addig 1984-től a kifejezőeszközök szerinti csoportosítás érvényesült. Így mutatták be 1984-ben a betű, 1986-ban a szín és most, 1988-ban a rajz tematikája alapján alkalmazott grafikusaink legfrissebb munkáit.

Az alkotások sokféleségében azonban megnyugvással lehet felfedezni már ismerős munkákat is, mint *Pócs Pé-*

VARGA DOMOKOS — Erdész[illegible]

GONDOS ERNŐ — Szemtő[illegible] (Három gimnáziumi osztály – egy műről) 107

Szemle

FARKAS LÁSZLÓ — Egy életmű új arányai 118
(Kassák Lajos Összes versei I–II)

SZABÓ EDE — Korunk irányzata 120
(A szocialista realizmus)

SÁNDOR ANDRÁS — Két erdélyi regény 122
(Bálint Tibor: Zokogó majom; Szilágyi István: Üllő, dobszó, harang)

KERTÉSZ PÉTER — Hűség a változásban 127
(Demény Ottó: Ég, föld, ég)

Képeink az Iparművészeti Főiskola Tipográfiai Tanszéke III–IV. éves növendékeinek plakáttervei (Borító I.: Antal Pál, II.: Felvidéki András, III.: Helényi Tibor, IV.: Székely Kálmán; Melléklet I.: Benczur Gyula, II.: Németh Andrea, III.: Felvidéki András, IV.: Zsótér László)

INDEX: 25.837

Irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat
Megjelenik havonta
X. évfolyam, 7. szám, július
Főszerkesztő: Jovánovics Miklós
Szerkesztő: Váci Mihály
Művészeti szerkesztő: Kass János
Szerkesztőség: VII., Lenin krt 9–11.
Telefon: 421–340.

A kiadásért felel: Sala Sándor, a Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: VII., Lenin körút 9–11. Telefon: 221–285. Egyes szám ára: 8 forint. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál. (Budapest V., József nádor tér 1.) Előfizetési díj negyedévre 24,– Ft. Csekkszámlaszám egyéni: 61.238, közületi: 61.066, vagy átutalás MNB 8. sz. fiókjánál vezetett folyószámlára. Kéziratot nem őrzünk meg, és nem adunk vissza. – Készült a Zrínyi Nyomdában (70.2738/2) ofszet-rotációs eljárással. Ultraset 72-es gépen. Felelős vezető: Bolgár Imre igazgató.

új írás

ETI ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

TARTALOM

KÁLLAI GYULA	Arcképvázlat Veres Péterről	3
MESTERHÁZI LAJOS	A harmadik nemzedék	8
	*	
VAS ISTVÁN	Versek	22
KISS BENEDEK	Piros szökőkútját a vérnek (vers)	23
KERTÉSZ ÁKOS	Makra (regény)	24
SOMLYÓ GYÖRGY	Versek	54
RAFFAI SAROLTA	Se trombita, se kürt, se harsona (vers)	56
HERCEG JÁNOS	Gyerekkorom (elbeszélés)	57
TORNAI JÓZSEF	Az elveszített nők (vers)	65
JÁVOR OTTÓ	Kihallgatás (novella)	67
KISS ANNA	Versek	69
PALOTAI BORIS	Házibuli (novella)	71
SZEPESI ATTILA	Villon Újpesten (vers)	75
TAKÁCS ZSUZSA	Az emlékezés előttről (vers)	76
PAPP JÓZSEF	Versek	77
KAPÁS DEZSŐ	Anyám halálai (novella)	79
DARÁZS ENDRE	Végtelen szerkesztőség (vers)	83
BELLA ISTVÁN	Száll a sírás (vers)	84
KALÁSZ LÁSZLÓ	Versek	84
ZELK ZOLTÁN	Ismeretlen Gelléri-írások	86
GELLÉRI ANDOR ENDRE	Libacomb; Őrült rózsa; A tárgyalás (kiadatlan novellák)	86

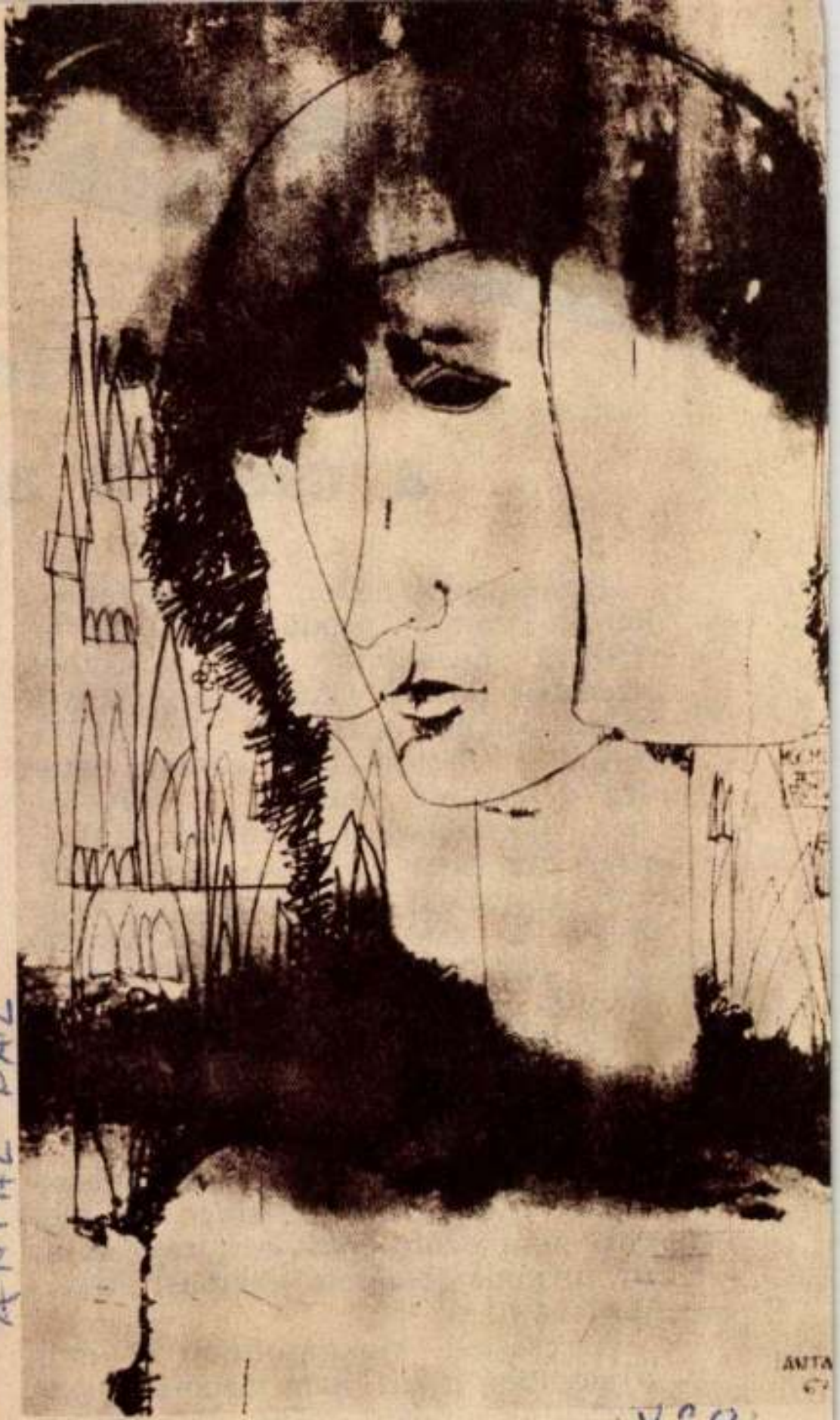

Antal Pál: Grafika

ANTAL PÁL

V. 20.
Munka 1969

VÉLEMÉNYEK

Félmillió fo
a csepeli a

Érdekesnek tartom az öntevékeny mozgalommal foglalkozó vitát e folyóirat hasábjain, mert a cikkek szemben állnak azokkal a megnyilvánulásokkal, amelyek „irtó hadjáratot" indítottak a művészeti nevelés e területe ellen. A népművelésben jelentkező új formák, klubok, presszók, beat-együttesek olyan illúziót keltettek, mintha a „hagyományos", a „klasszikus" amatőr művészeti együtteseknek lejárt volna az idejük, jelenlétüket a megváltozott társadalmi helyzet, az új társadalmi szükséglet nem indokolja már. A tények cáfolják ezt. Bár nem vitatom, hogy e csoportokban mennyiségi változás, csökkenés nem következett volna be, de véleményem szerint nem azért, mintha a régi és az új formák jelenléte egymást kizárták volna.

A csepeli Munkásotthon 6 évig újjáépítés miatt nem üzemelt, csoportjaink mégis teljes létszámmal működtek, együtt maradtak. Még olyan együttesek is, amelyeknek

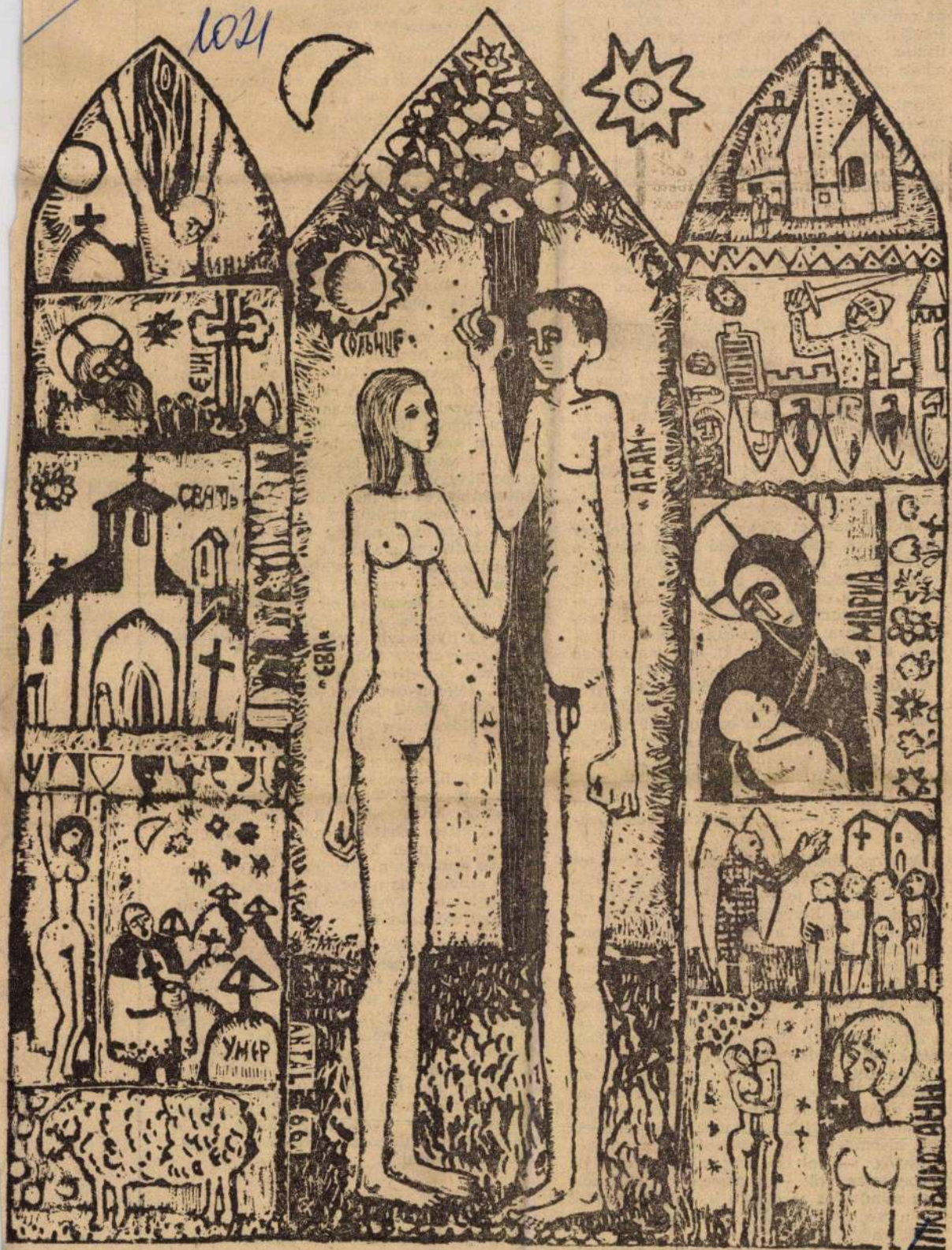

Antal Pál: Triptichon

te vizsgálatait, és a korábbiakhoz hozzátette hogy Woyzeck élete folyamán torkig lett keserűséggel, haraggal, gyanakvással az emberek iránt, mindig azt érezte, a bolondját járatják vele, katonaideje alatt a tisztek értelmetlenül sértegették, így aztán mindjobban magába zárkózott, néha mérhetetlen erő szállta meg, mindent szétzúzott volna, az utcán legszívesebben egymáshoz verte volna az emberek fejét, holott azok személyükben nem ártottak neki. Dr. Clarus ezek után is beszámíthatónak jelentette ki, és Woyzecket — három évvel a bűntett után — 1824. augusztus 27-én a lipcsei piactéren lefejezték. Woyzeck fogvatartása alatt nyugodtan viselkedett, kivégzése reggelén kitűnő étvággyal evett meg egy libacombot. És azt mesélték: „úgy hajtotta fejét a bárd alá, mintha utazókocsiba szállna".

Dr. Clarus nem sokkal később egy orvosi folyóiratban közzétette elmeszakértői jelentését. Vita alakult ki. Dr. Marc egyetemi tanár kétségbevonta a jelentés igazságát. Dr. Clarus védekezett, segítségére sietett Dr. Heinroth, lipcsei egyetemi tanár. A harc Woyzeckért — ez a vita — tovább gyűrűzött. És végül a tudósok, közel másfél évtizeddel a kivégzés után, megegyeztek: Woyzeck beszámítható volt, nem történt justizmord.

Amikor az eset történt, Georg Büchner még gyerek volt. A lázadó fiatalember, a forradalmár, az üldözött, apjának könyvtárában bukkanhatott az orvosi folyóiratra. Röpirata miatt körözték, Zürichbe menekült, idegorvosi doktorátust akart szerezni. Ekkora már megírta a Danton halálát, a Leonce és Lénát, egy ismeretlen Aretino-drámát. Zürichben halt meg, flekktífuszban, 23 éves korában. Az Aretino kéziratát menyasszonya, Minna Jaegle, nem adta át a hűséges barátnak, Franzosnak. A hagyatékban azonban egy tervbe vett Woyzeck-drámából találták jeleneteket, kidolgozottakat, jelzésszerűeket.

Huszonnégy jelenet, lazán, nehezen összefűzhetően — egy remekmű cserepekben.

És most kezdődött Woyzeckért a második harc: drámává illeszteni a jeleneteket, híven Büchner feltételezett tervéhez, elképzeléséhez. Rengeteg kísérlet történt — mindegyik harc a remekműért, annak színpadi lehetőségéért. Az összeillesztők valóságos fejtörő-munkába fogtak. Drámai logikája — úgy ahogy —, egyetlen szakasznak volt csak, ez okozta a legkisebb gondot. És ez maga a gyilkosság képsora. De a többi jelenet! Mindenképpen abból kellett kiindulni, hogy Büchner, a forradalmár, a költő is az idegorvos, nem az elmebeteg Woyzecket akarta megírni, hanem a lázadót, az öntudatlan forradalmárt, a hatalom által megalázott, megnyomorított kisembert. Sokat tétovázta az összeillesztők — hol is kezdjék a drámát? És bizonytalan volt — a cserepek gondozóinak mindmáig ez okozta a legfőbb gondot — a végkifejlet. Öngyilkos lesz-e Woyzeck, vagy kivégzik?

A cserép-remekművet a költő századik jelenet-sorrendet — okos logikával három részre tagolva: a ki

1974 FEB 6
ÉLET ÉS IRODALOM
SZÍNHÁZTÖRTÉNETI MÚZEUM
SZÍNHÁZI ÉLET
SZÍNHÁZTÖRTÉNETI MÚZEUM
SZÍNHÁZTÖRTÉNETI MÚZEUM
SZÍNHÁZTÖRTÉNETI MÚZEUM

Antal Pál, grafikusművész

Cs. Tóth János: A vizuális szemlélet becsülete. Szereday Ilona pályaképe.

A csabai művésztelepen 1983-as évben új arcok jelfennek meg és az eddigi-már említett-koncepció is átformálódik. (Antal Pál, Benczur Gyula és még többen) Magyarország új grafikai image-ének megfogalmazását tűzi ki céljául a csabai grafikusokkal együtt dolgozó műhely.

Művészet, 1989., 4., 46-old.

Antal Pál, grafikusművész

Ilkos Éva: Képeslapok Békéscsabáról. Az alkalmazott grafikai művésztelepről.

1 Antal Pál munkája

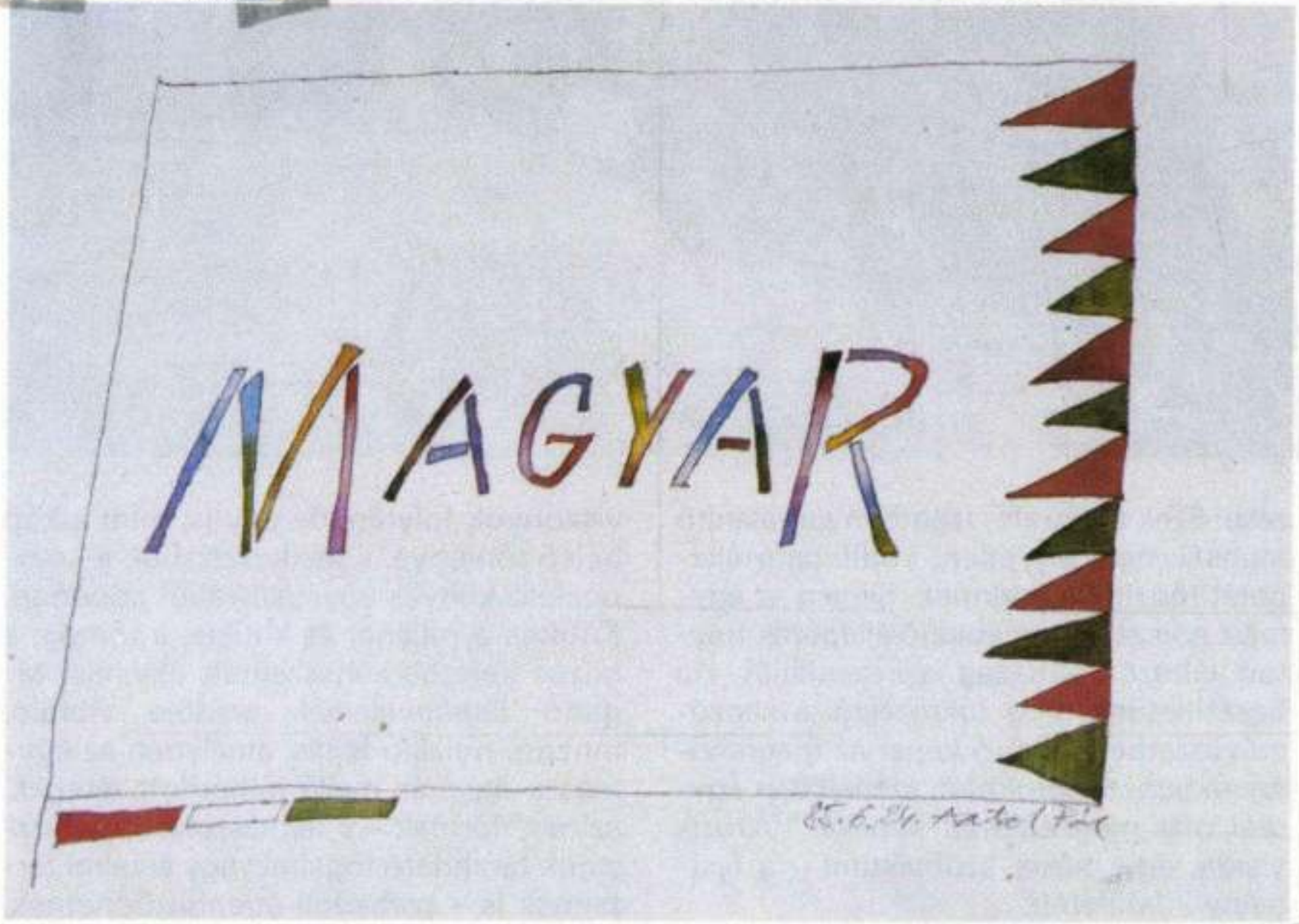

Művészet, 1987. október, 14-old.

zése. Ezek a vibráló, izgató, nyugtalanító munkák nem egyetlen, körülírható állapotát rögzítik a jelennek, hanem az egymást szeszélyesen követő állapotok folyton változó halmazait reprezentálják. Ha beszélhetünk még tükrözésről a képzőművészetben, Klimó képei az idegrendszerekben, tudatokban, szemekben egyszer már megszületett képeket tükrözik vissza, egy másik szubjektum – a festmény – felületén.

viszonyok folytán, de úgy is, mint a kép belső törvénye, a szerkesztésből, a kompozíció kényes egyensúlyából adódóan. Kritikus a pillanat és kritikus a tömeg: a közös keretbe kényszerített egymást tagadó látványelemek eredője vibráló, mozgó, pulzáló hatás, amelyben az egymásra-egymás mellé fölhordott rétegek, színek, formák – s természetesen a hozzájuk társítható fogalmi vagy érzelmi tartalmak is – szabadon átrendeződhetnek.

Antal Pál

1944-ben született Budapesten.
Végzettsége: Iparművészeti Főiskola
Tevékenységi területe: az alkalmazott grafika minden területe
Lakcíme: 1088 Budapest, Gutenberg tér 4.

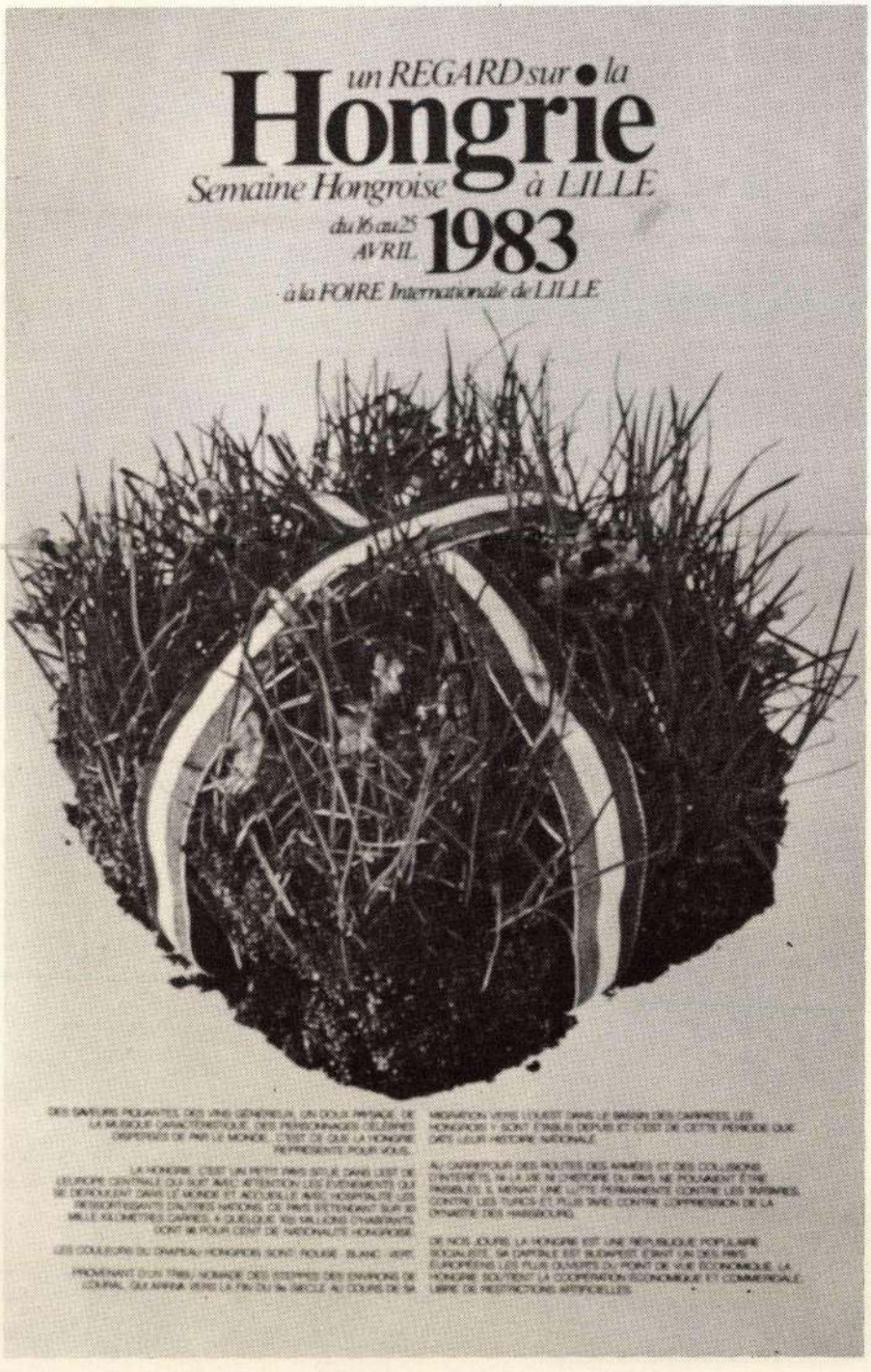

Árendás József

1946-ban született.
Végzettsége: Iparművészeti Főiskola
Tevékenységi területe: plakát-, embléma-, nyomdai grafika, kiállítástervezés
Lakcíme: 1054 Budapest, Beloiannisz u. 11.

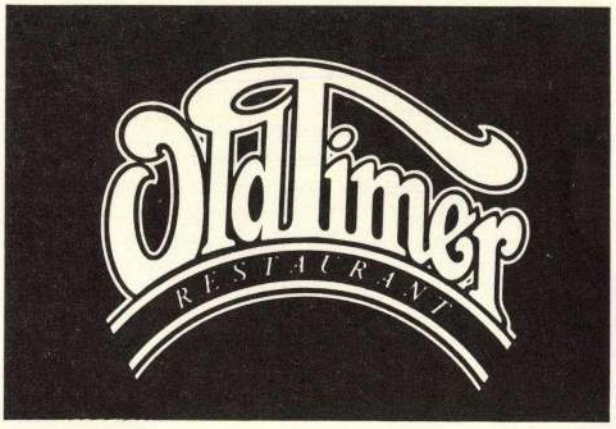

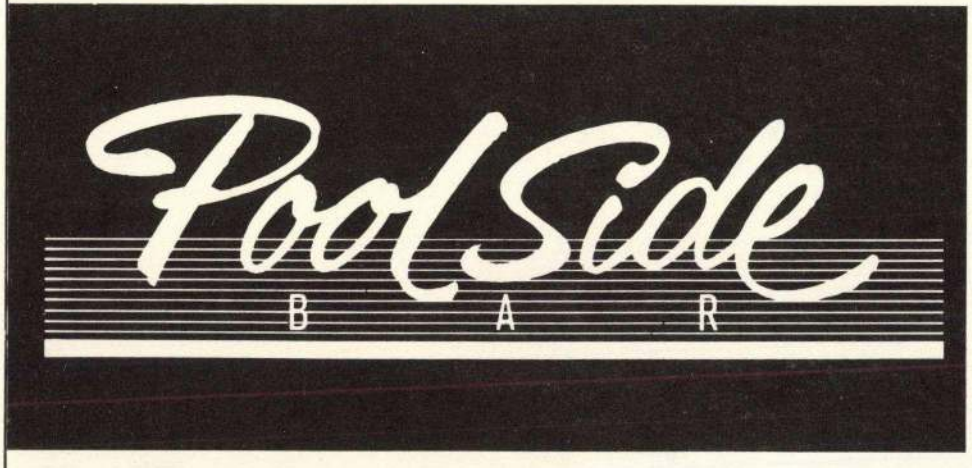

Szobrász, festő, grafikus!

Bábok születése, halála

Haller József a kolozsvári képzőművészeti főiskola friss végzettjeként került a marosvásárhelyi bábszínházhoz 1959 decemberében. Több mint harmincéves báb- és díszlettervezői munkásságáról nem nyilatkozik szívesen.

— Mi az elsődleges tervezői szempont? — kérdem.

— Nálam a művészi érték. A báb, díszlet olyan művészi színvonalat kell hogy elérjen, amelyet nyugodt lelkiismerettel írok alá. Legyen plasztikailag tiszta, érthető, világos. Természetemből eredően az egyszerűséget, a lényeg szemléltetését tartom fontosnak. Csak a legszükségesebb elemeknek van helyük a színpadon, azoknak, amelyek nem vonják el a néző figyelmét. A darab stílusa meghatározó jellegű, ehhez kell igazodjon a tervező. Ugyanakkor nem hanyagolható el a praktikusság sem: a bábot könnyen kezelhesse a színész, kiszállásokon ne okozzon nehézséget a sok díszlet. A szempontokról még sokat lehetne beszélni.

— Hogyan lesz báb a tervből?

— A tervet kis színes rajz formájában készítem el, majd egy nagyobb ív papírra eredeti méretében rajzolom meg. Előbb a báb fejét alakítjuk ki. Régebb agyagból mintáztuk meg, erről gipszformát készítettünk, majd több réteg papírral kasíroztuk. Újabban plasztelinből (műhab, gyermeknyelven „csikorgató") vagy fából faragjuk. A test szerkezetét bábtechnikus építi fel, a báb ruhája, haja varrómühelyben készül. Itt vonják be anyaggal a poliszterin fejet, s ez esetben anyagból szabják a kezet is. Fafejhez fakéz illik. A díszletet méretarányosan tervezem. Rétegelt (sperlemezből) fűrészeli ki az asztalos, de mivel ez elég törékeny, hátul léccel erősíti. Az utolsó munkálatokat a díszletfestő végzi el.

— Felismerhető-e minden esetben gyermekszemmel is a báb?

— Már csak azért is, mert a báboknak nevük van. Különben a gyermek gyakran jobban el tud vonatkoztatni, mint a felnőtt. A felnőtt konvenciókhoz köti magát. Csak a megszokott macskaképet fogadja el macskának. A legegyszerűbb természetesen az, hogy a báb a megszokott képet tükrözze. Ehhez nincs szükség képzőművészre. Előre lehet gyártani minden feltételezhetően szükséges állat- és emberfigurát, s nincs többé gond. Csakhogy minden darabban másmás szerepet játszanak ugyanazok a figurák. Nem átlagmacskát kell tervezni, hanem bizonyos macskát. Külalakja tükrözi személyiségét, darabbeli szerepét. A jó báb soha nem természethű. Az állattani ismereteket természetrajz órán kell megtanulni, nem a bábszínházban.

— Változott-e tervezői szemlélete az évek folyamán?

— Igen. Ezt bizonyítja, hogy egyes darabokat háromszor-négyszer terveztem, s mindig másként. A hatvanas években országos jelenséggé vált a modern művészeti irányzatoknak megfelelő tervezés. Fiatal képzőművészek kerültek a bábszínházakhoz, akik bizonyítani akartak. Az utóbbi években viszont bizonyos mértékben önellátók kellett hogy legyünk. A bábszínházi alkalmazottak fizetése a látogatók számától, a bevételtől függött. Ilyen körülmények között a tervezők kénytelen-kelletlen alkalmazkodtak az óvónénik ízléséhez. Ha nekik nem tetszett egy darab, nem hozták a gyerekeket. Ebben az időben a bábkészítésben még inkább érvényesülniük kellett a praktikusság szempontjainak. Napi három-négy előadás fárasztó a színészek számára, még ha könnyű, könnyen és egyszerűen kezelhető is a báb.

— Irányították-e „felülről" a tervezői munkát?

— Nagyon ritkán szóltak bele ebbe-abba. Az első években a párt ideológiai bizottságától érkező elvtársak azt kifogásolták, hogy nem értik a darabot, nem ismerik fel a bábokat. Ekkor már lehanyatlott a „szocreál" korszak, de a tervezést túl modernnek tartották. Ilyenkor felkértem őket, jöjjenek előadásra is. Saját szemükkel győződjenek meg: a gyermekek megértik azt, amit ők nem. Később a zöld színeket figyelték. Ott is látták, ahol nem volt, vagy a tarkaságot érzékeltette. Egy papagáj tarka farkán a piros, fehér és zöld színeket kifogásolták. Mit akartam volna mondani egy piros-fehér-zöld farkú papagájjal? De az ilyen akadékoskodás szerencsére ritka volt.

— Ki határozott, hogy milyen darab kerüljön előadásra?

— Általában a rendező és a tervező közösen. Én elsődlegesen azt tartottam szem előtt, hogy jól tervezhető legyen a darab.

— Ezek szerint mindig alaposan megfontolták és jól választották a színre kerülő művet?

— Nem. Előfordult, hogy tervezés közben rájöttem: nem megfelelően határoztunk. Ilyenkor a darab gyengébben sikerült, mint várható lett volna.

— A bábszínház nyújt-e valamit képzőművészeti szempontból a gyermekeknek?

— Ezt akartam elérni, ez volt a célom. Ennek érdekében különböző stílusoknak, irányzatoknak megfelelően terveztem egy-egy darabot, hogy ezekkel is megismerkedjenek a gyermekek.

— Például?

— Konstruktivista, op-art, szürrealista, szecessziós, naiv művészetre emlékeztető...

— Mennyiben mások a felnőttek számára tervezett darabok?

— Mivel ezek irodalmilag magasabb színvonalúak, elvontabbak, képzőművészeti szempontból is magasabb színvonalat lehet elérni.

— Visszatérve a bábokhoz: mi a sorsuk, miután eljátszották szerepüket?

— Egyeseket dokumentumként megőrzünk...

— Hol?

— A vár egy bástyájában, ládákban. Kissé nyirkos hely, de jobb lehetőség nincs.

— Hány báb van ott?

— Nem tudom pontosan. Több száz. Az egészen régiek megsemmisültek. Kikezdte őket a penész, a moly.

— Mi lett a többi báb sorsa?

— Amatőr bábcsoportokat segítettünk meg velük. Nem volt időnk bábtervezésre, -készítésre megtanítani őket. Így egyszerűbb volt nekünk is, nekik is.

— És amit meg sem őriztek, el sem ajándékoztak?

— Az megsemmisült. A legjobb, fából készített bábjaimat fűrészelte szét az egyik műszaki. Így becsülték meg a munkámat. Szétfűrészelték azt, amit saját kezemmel faragtam. Helyhiányra hivatkozva.

— A tervek fennmaradtak?

— A színháznak kellett leadni őket, mikor a művészeti intézmények egyesültek. Mára függetlenedtünk egymástól, de nem kaptunk vissza semmit.

— A képzőművész számára elégtételt jelent-e a bábtervezői munka?

— Nem. Nem elégít ki. Ezért dolgozom képzőművészként is. A tervezés több ember közös munkája. Részt vesz benne rendező, színész, zeneszerző. Az alkotó viszont csak egyedül tudja kifejezni önmagát.

(fia) = HALLER ISTVÁN

Haller József bábtervei az *Ördögűző tarisznyához* (a darabot Ion Creangă meséje nyomán írta Sütő András)

Erdélyi Fiatal, 1991, 2. A.

Kinek fáj bábszínházaink sorsa?

Antal Pálnak bizonyosan fáj, nagyon fáj, a romániai magyar bábjátszás jelenlegi szomorú állapota. Másképpen nem vállalkozott volna erre a beszélgetésre. Nevével a Marosvásárhelyi Bábszínház plakátjain szoktak találkozni az előadásokra igyekvő gyermekek és felnőttek, a „rendezte" felirat után. Bármelyik hazai bábszínház környékén tudják, hogy bábművészetünk mestere, „nagy öregje" Antal Pál. Nevét tisztelettel, elismeréssel emlegetik külhoni szakmai körökben is. Negyven évi rendezői pályafutás után nyugodtan becsukhatná a bábszínház kapuját: elég volt. Antal Pál marad, keményen dolgozik, és közben kérdések garmadaja gyötri. Az egyik így hangzik: mi lesz a romániai magyar bábszínházak sorsa?

— Egyre gyakrabban teszem fel ezt a kérdést. Oda, arra a színvonalra süllyedünk-e, mint amit egy jeruzsálemi nemzetközi bábfesztiválon láttam a nyáron? A szervezők megtudták, hogy országukban vagyok, és meghívtak a fesztiválra. Sőt felkértek, hogy az utána következő szimpóziumon mondjam el véleményemet a látottakról-hallottakról. A fesztiválról két nap múlva, családi okokra hivatkozva, elmenekültem, nem vállaltam a felszólalást. Az előadások színvonala lesújtóan gyenge volt, nemhogy súrolták a műkedvelés határát, egyenesen műkedvelői, összecsapott előadásokat láttam. Két-három emberből állt egy-egy trupp, de nem is ez a legnagyobb baj, hanem az, hogy művészet helyett „pótanyagokkal" traktálták a nézőket. Vásári, idejétmúlta bábozás folyt. Lehangoló emlékeket keltett bennem, mert kisdiák koromban hasonló „bábszínházi" élményben volt részem idehaza is. Igazat adok azoknak a kritikusoknak és nézőknek, akik azt mondják: így nem szabad csinálni, és elfordulnak a bábjátszástól.

— A marosvásárhelyi bábszínház rangja éppen eddigi szakmai-művészi igényességének köszönhető?

— Úgy gondolom, hogy összefüggésbe hozható vele. A marosvásárhelyi bábszínház annak idején, 1948-ban, a semmiből indult. Összeverődött néhány érdeklődő ember, közöttük a szobrász Révész Endre, a zeneszerző Szalay Duci s az írónő Ligeti Herta, és elhatározták, hogy a művész-szakszervezet keretében megalakítják a bábszínházat. Előképzettségük nem volt. Szerencsére az akkori Székely Színház gárdájából néhány fiatal színésznek kedve támadt a bábjátszásra, így Lőrinczy Icának és Anatol Constantinnak. Hozzájuk csatlakoztak-csapódtak a fiatal bábszínészek. Az erdélyi magyar színjátszás jelesei tisztában voltak azzal, hogy milyen fontos a bábszínház és rendszeresen kezdték tanítani a fiatalokat. Kovács György, Delly Ferenc, Szabó Ernő tartott nálunk előadásokat a színpadi beszédről, a színpadi mozgásról és a szerepalakításról. Ezekben a kezdeti időkben eljártunk a Székely Színház próbáira, és azokon tanultunk, hogyan kell szerepet alakítani, előadást csinálni.

— Hogyan került Antal Pál a bábszínházba? Volt színészi-rendezői előképzettsége?

— Nem volt. Illetőleg annyi, hogy a családunkban szerették a színházasdit. Édesanyám nagy műkedvelő rendező volt egy életen át, Gyimesközéplokon. Ahogy akkorára nőttem, én is műkedvelő csoportot irányítottam. Mint diák állandóan szavaltam, és az a megtiszteltetés ért, hogy Kovács Györggyel léphettem fel egy műsorban. Az egyetemre orvostanhallgatónak iratkoztam, de párhuzamosan jártam az irodalom szakra. Végtére is színész szerettem volna lenni. Összefutottam egy barátommal, ő újságolta, hogy alakul a bábszínház, menjek oda. Meghallgattak, és azt mondták, hogy maradjak. Így kerültem én a bábszínházhoz. Az orvosit nem végeztem el, de később elvégeztem a magyar nyelv- és irodalom szakot, mert éreztem, hogy rendezőként szükségem van a képzettségre.

— És a többiek? Ők honnan verbuválódtak?

— Az élet minden területéről. Nekik sem volt bábszínészi képzettségük, legfennebb érettségijük. Gyakran cserélődtek, odacsapódtak többen, aztán kialakult egy tehetséges emberekből álló mag. Kezdetben hatan voltunk, aztán nyolcan, végül tizenketten. Mint rendező hamar rájöttem, hogy egy fajta belső iskolát kell felállítani. Amennyire tudtam, én folytattam a bábszínészek képzését. Kezdtük a helyes kiejtéssel, a színpadi beszéddel, folytattuk irodalomtörténettel, a stílusirányzatokkal és az egyetemes kultúrával. Menet közben kialakult az együttes, amely naponta kemény önképzéssel akart megfelelni a hivatás támasztotta igényeknek, s amely félig-meddig intézményes, házi képzésben is részesült.

— Nem vetődött fel akkor a gondolat, hogy a Marosvásárhelyre költözött Szentgyörgyi István Színművészeti Főiskolán bábszínészi tagozat létesüljön, vagy a főiskolán tanítsák a bábművészetet is?

— Én ezt már az ötvenes évek második felében szorgalmaztam. Igazamat elismerve, ígéretet is kaptam, hogy beindul a bábszínészi tagozat. De éppen azok, akik gyakorlatilag kellett volna hogy valamit mozdítsanak az ügyben, vagyis a főiskola akkori vezetői, elzárkóztak, sőt ellenezték a tagozat létesítését. Később, a hatvanas években, amikor a főiskola nem tudta elhelyezni minden végzettjét a hat magyar színháznál, rájöttek arra, hogy a három magyar bábszínháznál is dolgozhatnának képzett színészek. Szabó Lajos rektor meghívott, tanítsak bábművészetet a főiskolán.

— Miből állt ez az intézményes oktatás?

— A negyedéveseknek tanítottam a bábjátszás nevű tantárgyat. Ez egyrészt elméleti ismereteket tartalmazott: a bábjátszás története, a bábjátszói stílus sajátosságai, a bábszínész munkája, másrészt a bábmozgatás gyakorlatából állott. Öt évig tanítottam a színin. A végzősök az „emberszínészi" diploma mellé bábszínészi képesítést is kaptak.

— Az akkori végzettek közül választotta-e valaki munkahelyül a bábszínházat?

— Többen is. Nagy László, habár évfolyamelsőként végzett, a marosvásárhelyi bábszínházhoz szegődött, és azóta is itt dolgozik. Simon Gábor is tanítványaim közé tartozik, ő most a marosvásárhelyi rádió bemondója.

— És miért szűnt meg a főiskolai oktatás?

— Ezt máig sem tudom. Ahogy lejárt Szabó Lajos rektori mandátuma, az új rektor, Tompa Miklós azonnal megszüntette. Időközben utánanéztem, hogy más országokban van-e főiskolai képzés. A közelebbi országok közül Bulgáriában, Lengyelországban és a Szovjetunióban van. Magyarországon nincsen, mert ott sokáig csak egyetlen bábszínház létezett, a budapesti.

— Hogyan alakult azóta a bábszínházban az utánpótlás? Az ötvenes évekbeli színészgeneráció valószínűleg kiöregedett, nyugdíjba ment...

— Néhány nyugdíjasunk itt él a városban: Zsigmond József, Nagy Katalin, Krón Ernő, Zsigmond Zoltán. Nemrég halt meg Krémer Manci, s bizony eltemettük szegény Adorján Sándort, Kiss Franciskát és Krausz Bandit is. Az utánpótlás? Engedtessék meg itt egy kitérő. A bábszínészi pálya az ötvenes-hatvanas években sokak számára vonzó volt. Ha meghirdettünk egy állást, nyolcvanan, százan is jelentkeztek. Külföldi turnékra mentünk, eljutottunk Irakba, Indiába, Pakisztánba. A bábszínész munkája nehéz testi munkának számított, minthogy az is. Ennek értelmében előnyös volt a nyugdíjkorhatár, a nők negyvenöt, a férfiak ötvenéves korukban mehettek nyugdíjba. A hetvenes években mindezek megszüntek; a bábszínészi

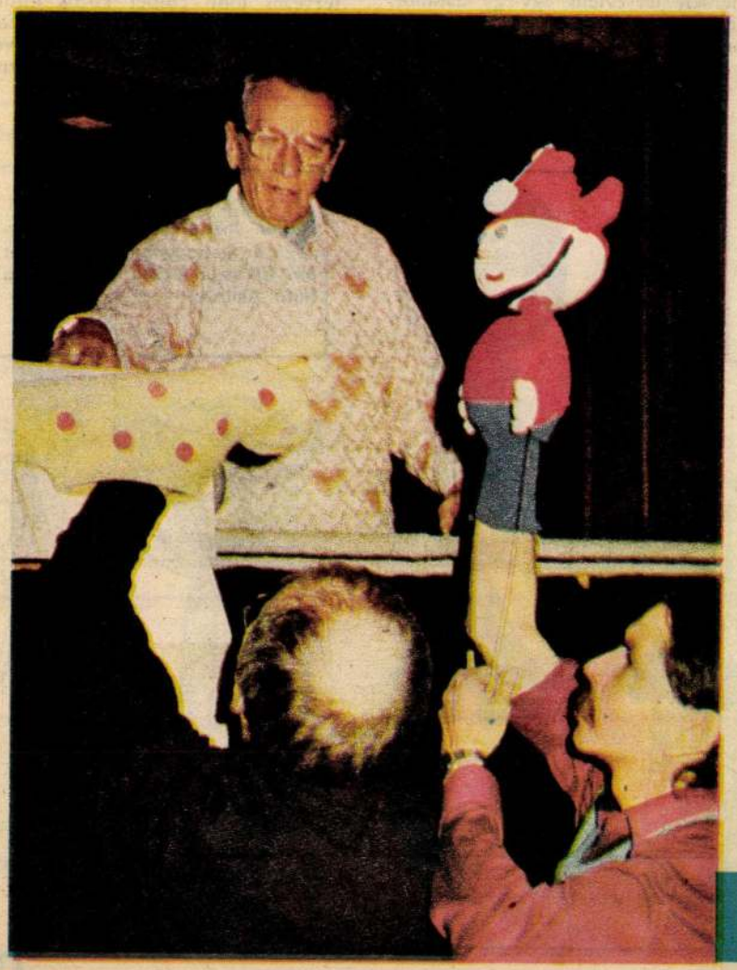

Próba a bábszínházban

Jelenet a Kék madárból

Méhes György *Murok Matyi Afrikában*

Arany János *Toldi*

Bajor Andor *Paródiák*

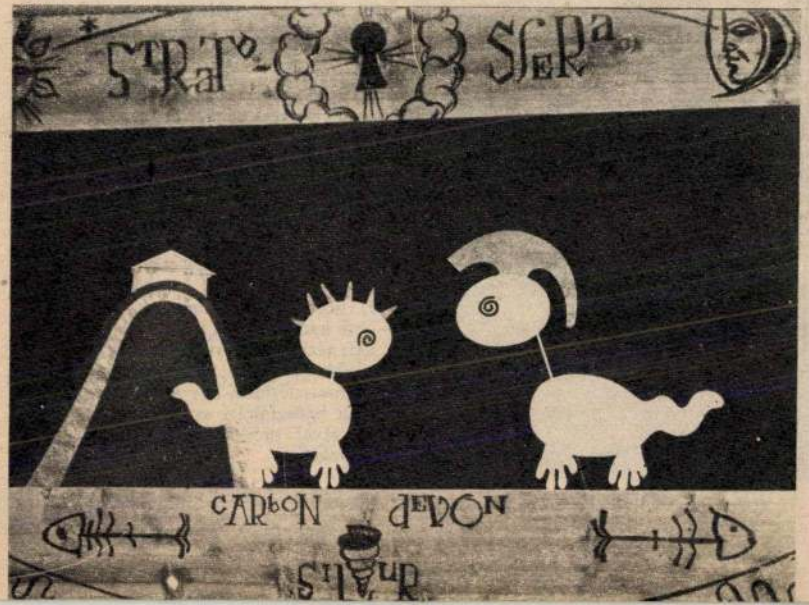

Nela Stroescu *A hét szarvas balladája* a Marosvásárhelyi Bábszínház előadásában

ANTAL Pál

csen, lengyel, orosz, bolgár bábszínház világszinten? Mert ott hosszú évek óta főiskolán képezik ki a bábszínészt. Persze, rendkívül fontos az ösztönösség, az őstehetség, de nem elég. A bábjátszáshoz elméleti tudás, intellektuális adottság szükségeltetik. Ósztől nálunk is beindult a bábszínész-képzés a iași-i meg a bukaresti színművészeti főiskolán.

— És Vásárhelyen?

— Itt csak a jövő tanévtől. Akkor lesz a Szentgyörgyi István Színművészeti Akadémián bábszínészi és rendezői szak két nyelven. Hogy nem előbb, ez a mi hibánk is. Ugyanis későn dolgoztuk ki azt a programot, amit a minisztériumnak be kellett nyújtani. Az is igaz, hogy Antal Pál felajánlotta: ősztől kurzust vállal a színiakadémián, az intézmény vezetői beleegyezésüket adták, de úgy, hogy az fakultatív legyen. A végső kicsengés az volt: mintha nem tartanák a bábszínészi munkát egyenrangúnak a színészivel. Ha a vezetőség fintorog, mit várjunk a hallgatóktól? Ennek csak úgy van értelme, ha a kurzus kötelező, amire remélhetőleg áldásukat adják a jövő tanévtől.

— Ebből csak öt kerek esztendő múlva lesz utánpótlás.

— Hosszú idő, valóban, de nincs mit tenni. Jelenleg a fiatalok idősebb kollégáik mellett dolgoznak, úgy tanulnak. Bukarestben is a bábszínészeti hallgatók félnormások a Tăndăricánál. Későbbi elképzelés: harmadéven kettéválna a színművészeti szak, szabad választás alapján. De kérdezem én, hányan választják majd ezt az *anonim* tevékenységet, mert valljuk be, a bábszínészi sors mostoha művész-sors, mind a sajtó, mind a felnőtt publikum a legteljesebb mértékben elhanyagolja. Csak a gyermek elismerésére tart számot. A gyermekért van, nem mondom, és a gyermek általában hálás közönség, de szükség lenne a „szakma" érdeklődésére is. Ezt a bábszínészek érzik, van is valamelyes identitászavaruk: hogy ők most már micsodák? Színészek, avagy csak műkedvelők? No, ezen próbál segíteni

Smaranda Enache: „Egyelőre nevet adtunk a társulatnak"

láttunk. Észrevehető volt két nagy vonulat: az említett gondolati vonulat, és a népi-nemzeti. Az utóbbi nagyon divatos és népszerű, de itt lehet a legjobban elcsúszni a giccs, a dilettantizmus felé. Nohát ezért nélkülözhetetlen a bábszínházkritika. Hiányzik az alapos és mély, szakképzett műelemzés. Mindez oda vezetett, hogy az egész hazai bábmozgalom nyesetlenül burjánzik. Nincs egy szakfolyóiratunk. A *Teatrul* vezetősége nem hajlandó nekünk néhány állandó oldalt szorítani a lapjában. Talán a bábosok is okolhatók ezért a népszerűtlenségért, nem tudom.

— Bizonyára mindez megoldódik a jövőben. A nyitás a fontos, tehát ezután turnézhatnak, nemzetközi rendezvényeken is részt vehetnek.

— Igen. De számbajöhetünk-e mi ott a harmincéves lemaradásunkkal? Ilyen anyagi bázissal? És egyáltalán, sivárak és divatjamúltak maguk a bábszínházépületek. A miénk is. A műhelyünk sem alkalmas arra, hogy oda be lehessen vinni gyermekeket, hadd lássák: hogyan kell bábozni. Aztán meg nem tudni: hová vezet ez a mérhetetlen drágulás. Drágul a gyöngy, a textília. Ezen felül nincs is megfelelő anyag; bársony, selyem egyáltalán nincs. Képtelenség előállítani a pantomimhoz való jelmezt. Kerülő utakon ezt-azt megkaptunk, de már belefáradtunk a sok utánajárásba. Szóval, nagyon nehéz! Hogyan tartsunk lépést ilyen körülmények között? Hiszen a bábszínház rengeteget fejlődött az utóbbi évtizedekben is. Érdekes megfigyelni, hogy a bábplasztika mennyire közeledik a képplasztikához, és milyen fejlett a koreográfia. Napi gondokkal küzdve nehezen megy az útkeresés, a meglepő megoldások kiötlése. Szerencse, hogy a taposómalom-létformáról — évi nyolcszáz kiszállással küzdöttünk a létfenntartásért — áttérhettünk a nyugodtabb tempóra. Ugyanis a művelődési minisztérium, bár nincs ott kimondottan bábszínházi szakember, de legalább atyai módon támogat anyagilag bennünket.

(szépréti)

Antal Péter gyűjtő

Beszélgetés Antal Péterrel

Gyűjteni – nemzedékeken át

Szakmai körökben rejtőzködő gyűjtőként tartják számon. Csak kevesen ismerik személyesen, de annál többen hallottak róla s híres gyűjteményéről. A tulajdonában lévő művekkel pedig gyakran találkozhatunk a különböző kiállításokon, mert egy-egy monografikus bemutató nem lenne teljes a nála fellelhető alkotások nélkül. Ilyen volt a Nemzeti Galéria Rippl-Rónai-kiállítása vagy a Kaposvárott rendezett Vaszary János-tárlat, mindkettőn jó néhány festmény ebből a kollekcióból származott. Nemrégiben a TTT címmel a Kieselbach Galériában bemutatott válogatásban láthatta páratlan Vajda Lajos anyagát, aki arra járt.

Az előtérben Tóth Menyhért és Gaál József munkái fogadják a belépőt. A házigazdának tetszett a sevillai világkiállításon együttes bemutatásuk, ezért kerültek itt is egymás mellé. A legsokoldalúbban, a festő minden korszakát bemutatva Ország Lili művészete képviselteti magát a gyűjteményben. A nappali két szemközti falán a magyar festészet két óriásának, Csontváry Kosztka Tivadarnak és Kondor Bélának művei láthatók. Egy másik térben a szentendreiek két nagy alakjának, Vajda Lajosnak és Bálint Endrének alkotásai „néznek" egymásra. A hálószobában Gulácsy Lajos képei vigyázzák a háziak álmát, például az Elégia, A lelkek tava vagy A keresztes lovag. Lehetetlen mindent felsorolni, a gyűjtemény rendkívül sokoldalú és sokszínű. Álljon itt néhány név a teljesség igénye nélkül a képzeletbeli katalógusból: Kassák Lajos, Mattis Teutsch János, Moholy-Nagy László, Perlrott-Csaba Vilmos, Tihanyi Lajos, Farkas István, Rippl-Rónai József, Derkovits Gyula, Dési Huber István, Nagy Balogh János, Egry József, Ámos Imre, Anna Margit, Korniss Dezső; a szobrászatot Bokros Birman Dezső, Medgyessy Ferenc, Lossonczy Ibolya, Schaár Erzsébet, Vilt Tibor képviseli. Az élő művészek közül Gaál Józsefen kívül Deim Pál, Almásy Aladár, Földi Péter, Ujházi Péter, Méhes László, Fehér László, Köves Éva, Szűcs Attila, Sebestyén Zoltán és Taubert László műveit fedezhetjük föl.

– *Hogy válik valakiből gyűjtő?*

– Az én számomra a történet 32 évvel ezelőtt kezdődött és azóta is tart. A családban megvolt ennek az előzménye, a nagyapám nemcsak szerette a képzőművészetet, hanem már a háború előtt próbálkozott gyűjteményalapítással. A háborúban aztán minden elveszett, de ő 1945 után ismét elkezdett képeket vásárolni. Így hát én ebbe születtem bele, körbevettek a képek. A másik fontos dolog, hogy nagyon szerettem rajzolni, festeni, de a rajztanárom nem ösztönzött a művészi pálya irányába, s bár később a középiskolában voltak sikereim is e téren, mégsem lettem festő. Talán ezért is kezdtem el gyűjteni, úgy tizenhárom éves korom körül. Mindig úgy érzem – és ezt tegyük idézőjelbe –, a gyűjtés kicsit „pótcselekvés" is a számomra. Visszatérve a kérdésre, belőlem nagyon korán és nagyon természetes módon vált gyűjtő. A nagypapa nem befolyásolt abban, hogy kik felé fordulok, teljesen szabad kezet adott. A választás mindig az enyém volt, a fizetés mindig az övé.

– *A nagypapa mivel foglalkozott?*

– Derecskén volt fűszerkereskedése, majd a hatvanas évek végén Debrecenbe költözött, ahol dohányáruval, ajándékkal kereskedett. Kilencvenéves volt, amikor 1978-ban meghalt, és nyolcvankilenc éves koráig dolgozott. Reggel hatkor nyitott, este hatkor zárt. Nagyon olvasott, művelt ember volt, eredetileg rabbinak készült. A műtárgyvásárlás számára egyirányú utca volt, a festményekkel nem kereskedett. A megszerzett művektől sohasem vált meg, akárcsak én. Igaz, én egyszer cseréltem, ő még ezt sem tette.

– *Kiknek az alkotásait gyűjtötte?*

– A két világháború közötti posztimpresszionistákat, a Gresham-kör művészeit, az alföldi iskola festőit és a nagybányaiakat. Ebben az anyagban van Ferenczy Károly több műve (Henyélés, Borús Izvora, Rutén parasztlány, Festő és modellek), Aba-Novák Vilmos festményei (Felsőbánya látképe, Nemzedékek, Presszóban), Mednyánszky László húsz-huszonöt festménye, köztük számos csavargóképe; néhány alkotás Munkácsy Mihálytól (Faust), Paál Lászlótól (Naplemente, Barbizoni táj), Szinyei Merse Páltól (Patak),

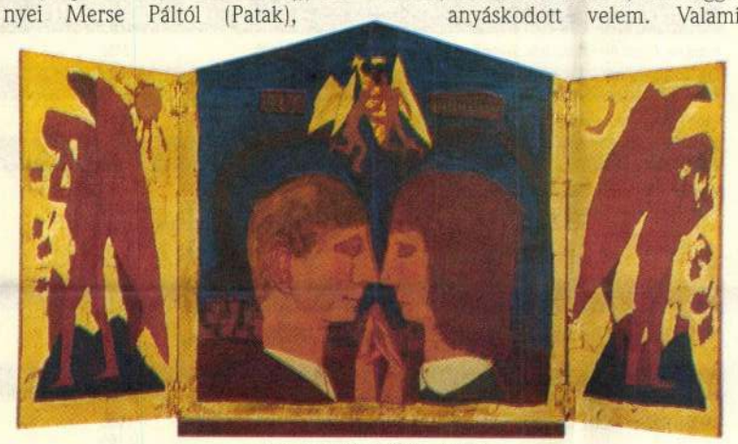

Kondor Béla: Hűség, 1958
olaj, fa, 28x54 cm

Rippl-Rónai Józseftől (Agarak, Lazarine a kandalló előtt), Gulácsy Lajostól, Csók Istvántól, Vaszary Jánostól (Virágcsendélet, Leányportré), Czóbel Bélától.

– *Az érettségi után hol folytatta tanulmányait?*

– Mindig nagyon érdekelt a történelem, így aztán jogra jelentkeztem, s Szegeden végeztem 1978-ban. Az egyetem elvégzése után ügyvéd lettem, később éppen a történelem szeretete miatt tanítani kezdtem, 1985-től Szegeden, majd 1995–1996-tól Debrecenben, ahol csak ekkor létesült jogi fakultás, és ahol jelenleg is oktatok.

– *Mennyiben változott a gyűjtemény az évek során?*

– Abból a gyűjteményből, amely a tizenéves gyerek keze alatt kezdett formálódni, csupán egyetlen kép maradt. Hogy milyen irányzatot gyűjtsek, sokáig nem tudtam. Az érzés volt a fontos, ami akkoriban kialakult bennem és mind a mai napig megvan. Mert bár változik az ember és vannak olyan passziói, amelyek jönnek, tartanak egy darabig és elmúlnak, a gyűjtési láz nem múlt el. Nem tudom elképzelni, hogy képek szerzése nélkül éljek. Nagyon jól tudok arról beszélni, hogy nem fogok gyűjteni tovább, egészen addig a pillanatig, amíg elém nem kerül egy mű, amelynek nem tudok ellenállni.

– *Mit jelent ennyi művészeti alkotással együtt élni?*

– Önmagában a tudat, hogy van, hogy hozzáférhető, megérinthető – ez a fontos. Amikor Budapestre jártam dolgozni, akkor is mindennap hazajöttem, mert máshol nem tudtam volna nyugodtan aludni. Nekem kell, hogy a tárgyak, a képek körülvegyenek, itt legyenek a közelemben, lássam őket.

– *Ország Lilinek minden korszaka képviselve van a gyűjteményben. Milyen kapcsolat fűzte a festőhöz?*

– Nagyon erősen kötődtem hozzá és ő is hozzám. Mikor először állítottam be vásárlási szándékkal, nem mondhatnám, hogy túl kedves volt. A gyanakvása azonban gyorsan elmúlt, olyannyira, hogy ezt követően rendszeresen találkoztunk, s a kapcsolatunk fokozatosan és folyamatosan mélyült. Akkor én még egyetemre jártam, és ő próbálta követni, hogy mi történik velem, hogyan folytatom a tanulmányaimat. Egyes dolgoktól óvott, másokra biztatott, valósággal anyáskodott velem. Valami sors- és hitközösség fűzött minket össze. Amikor meghalt, megfogadtam, lehetőség szerint azon leszek, hogy minél több művét megszerezzem a gyűjtemény számára.

– *Kikhez fűzte még szorosabb kapcsolat?*

– Jó barátságban voltam Anna Margittal, Bálint Endrével, így természetes, hogy művészetüket számos munkájuk reprezentálja. Szintén őrzöm Ámos Imre grafikai hagyatékát, köztük az utolsó két vázlatfüzetét 1942-ből és 1944-ből. A személyes jó kapcsolatoknak is köszönhető, hogy hozzám került többek között a Bokros Birman- és a Medgyessy-hagyaték meg Tornyai János több mint száz alkotása.

(Az egyik legnagyobb meglepetés a Kondor Bélának szentelt falon ért. Hírből már tudtam, hogy a magángyűjteményekben igen ritkán előforduló Kondor Béla-művekből néhányat (Hangzavar, A tengerész álma, a Baltás király, A Felszabadulás tér tatarozása) majd itt fogok viszontlátni, arra azonban nem számítottam, hogy új művel is találkozom. Az 1984-es oeuvre-katalógusban [szerkesztője:

Enteriőr Ország Lili műveivel
„A műtárgyvásárlás egyirányú utca"

Bolgár Kálmán és jómagam] Hűség címmel szerepeltettünk egy munkát, amelyről csak annyit tudtunk, hogy Kondor kétszer is kiállította, de sem a hagyatékban, sem máshol nem leltük a nyomát. A középső táblán egy férfi és egy nő, maga Kondor és első felesége, Kaufmann Ágota.)

– *Honnan került elő Kondor Béla e korai, 1958-as kis szárnyas oltára?*

– Németországból kerestek meg, hogy van egy eladó Kondor-mű. Nem sokat haboztam, azt hiszem, ez érthető. Hogy hogyan került a kép külföldre, azt nem tudom, most mindenesetre újra itthon van.

– *Nem könnyű a sok jelentős alkotás közül egyet-egyet kiemelni; egy olyan festőre kérdeznék rá, akivel csak nagyon kevés magángyűjtemény dicsekedhet. Csontváry Kosztka Tivadartól többek között itt látható a Délutáni vihar Trauban és a Gácsi kastély parkja című alkotás.*

– Az utóbbit egy műkereskedésben vettem, s erre adtam ki eddig a legtöbb pénzt életemben. A másik után sokat jártam. Egyszer valaki felhívott, hogy vidéken van egy eladó Csontváry. Elmentem megnézni, de kiderült, a tulajdonos mégsem adja el. Szívós voltam, többször meglátogattam a hölgyet, míg végül enyém lett a festmény. Ha egyszer beleszeretek egy műbe, nem tudok lemondani róla. Igyekszem mindig fontos munkákat megszerezni az egyes művészektől. Különösen büszke vagyok az egyik hozzám került Nemes Lampérth-alkotásra, a Falu című képre. Egyébként Nemes Lampérth Józseftől is számos munkát őrzök, ami szintén ritkaságszámba megy gyűjtő-körökben. A Falu című képnek kalandos előtörténete van. Az ismert gyűjtő, Vörösváry Ákos cserélte el Fehér László festővel a művész egy képére, s én tőle vásároltam meg. Ugyancsak főműnek számít – s az alkotójáról írott monográfiában reprodukálva is van – Farkas István Reggel című festménye, amelyre a MissionArt Galériában bukkantam rá.

– *A képzőművészeti alkotások gyűjtéséhez pénz is kell, nem is kevés. Ön mind minőségben, mind mennyiségben rendkívüli anyagot gyűjtött össze az évek során. Mi biztosította az anyagi hátteret a kollekció gyarapításához?*

– Volt az életemben egy szerencsés időszak, amikor nagyon jól kerestem egy vegyesvállalat vezérigazgató-helyetteseként. Nemcsak sokat tudtam vásárolni, hanem másokkal szemben nagy előnyt jelentett, hogy rendelkeztem készpénzzel, így gyakran kedvezőbb árat tudtam elérni, mint az, aki csak részletre tudott volna vásárolni.

– *Ritka az olyan gyűjtemény, ahol a plasztika ugyanolyan súllyal képviselteti magát, mint a festészet.*

– Én ezt természetesnek tartom, a művészet minden műfaját egyformán fontosnak tekintem.

– *Egy ilyen komoly gyűjtemény tulajdonosának gondolnia kell a távoli jövőre is; mi lesz a sorsa ennek a hatalmas anyagnak? Három gyermeke közül vajon folytatja-e majd valamelyik ezt a családi hagyományt?*

– Az én számomra egy dolog fontos, hogy a gyűjtemény egyben maradjon. Példaértékűnek tartom a Deák Dénes-gyűjteményt. Lehet, hogy nekem kell ezt majd megoldani. Nem tartom kizártnak, hogy én magam fogok múzeumot építeni a kollekciónak.

– *Úgy tudom, a MissionArt Galériával és egy másik gyűjtővel alapítvány létrehozását tervezik. Milyen céllal?*

– Főiskolás képzőművész-hallgatókat szeretnénk támogatni ösztöndíj formájában, megkönnyíteni a pályakezdést.

– *Az utóbbi években sok magángyűjteményt ismerhetett meg a nagyközönség, számos kiállítás nyílt ebben a témakörben, az önéről azonban csak a szűkebb szakma tud: a kiadványokban, a kiállításokon általában nem járul hozzá, hogy a neve szerepeljen. Miért ez a rejtőzködés?*

– Akárcsak a nagyapám, én sem akarom a személyemet előtérbe állítani. Sosem utasítottam vissza senkit, akit a gyűjtemény érdekelt. Én nem jelentkeztem egyetlen múzeumnál sem, hogy szívesen bemutatnám az anyagot. A városban, ahol élek, a múzeumból még soha senki sem keresett fel. Nemrégiben elkezdtem katalogizálni a nálam lévő műveket, és nem kizárt, hogy a közeljövőben be is mutatom majd az anyagot egy fővárosi múzeumban – elkezdődtek már ilyen irányú tárgyalások.

NAGY T. KATALIN

Antikvárius – gyűjtő

A 120 éves történet egy fejezete

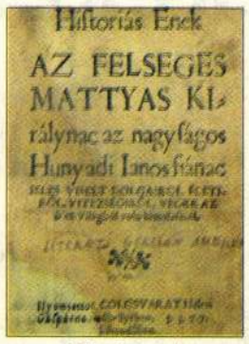

Mátyás tettei

„Gyűjtőnek és kereskedőnek is lenni tudathasadásos állapot, hiszen ha olyan dolog kerül a kezembe, amit szeretnék megtartani, más az érdekem, mintha értékesíteni akarnám" – mondja Márffy György, a Központi Antikvárium vezetője. Ezt az elsősorban anyagi természetű ellentmondást azonban gyors döntésekkel sikerül feloldania, környezete nyugodt, kiegyensúlyozott fiatalembernek ismeri.

Márffy György tíz éve egy Balaton-parti nyaralás során, Füreden betért egy régiségboltba, és hatszáz forintért megvásárolta az első régi könyvét, az Országgyűlési tudósítások két kötetét. Ettől kezdve nem volt megállás. Eleinte szinte minden kezébe kerülő régi könyvet gyűjteményében akart tudni, majd ismereteinek gyarapodásával letisztult érdeklődése. Az utóbbi időben Magyarországon nyomtatott, XVI. századi magyar nyelvű nyomtatványokra összpontosít. Ezek igazi ritkaságok, az utóbbi évtizedek árveréseinek anyagát feldolgozó Szinai-kézikönyvben alig tíz szerepel közülük. Gyűjteménye legbecsesebb darabjára, a Hunyadi Mátyás tetteit leíró könyvre (illusztrációnkon) a legbüszkébb.

Szerte a világon a kultúrtörténeti értékű ritkaságoknak van a legnagyobb becsülete – ez a Régi Magyar Könyvtárra (RMK) többszörösen is igaz. Történetük tudományosan megfelelően leírt, a nyomtatványok sorszámot viselnek a bibliográfiákban. Európa fejlettebb vidékein a kiadó-vállalkozók szinte már a kezdetektől a marketing eszköztárát is bevetették, szigorú piaci munkát végeztek, és a példányok többsége is túlélte a történelmi viharokat. A magyar könyvnyomtatás kezdetei romantikus regénybe kívánkoznak. Misztótfalusi Kis Miklós eladta a házát, hogy betűket öntessen és ki tudja nyomtatni könyveit. Az RMK-k gyűjtésének története van; a XX. században tíz jelentős gyűjtemény ismert. Ezek példányai sokszor cseréltek tulajdonost. Némelyik az idők során közgyűjteményben landol, kikerül a forgalomból. A magángyűjtők sem kapkodják el az eladást, ha valakinek sikerül megszereznie egy-egy példányt, évtizedekig megtartja. A kutatás izgalma örök, minden gyűjtő és könyvszerető ember hisz abban, hogy a kutatás nem lezárt: történhetnek csodák, felbukkanhat még ismeretlen példány. Márffy György az első könyv megvásárlását követően szorgalmasan járta az antikváriumokat, majd 1996-ban társával, Szabó Károllyal megnyitotta a sajátját. Berobbantak a szakmába, az új generáció képviselőiként gyors sikereket arattak. 1997 októberében a tulajdonos, Erdős Ákos felkérésére elvállalták a Központi Antikvárium irányítását, és rövid idő alatt visszahódították a piacvezető címet, ám a két fiatalember útjai szétváltak.

Márffy György különösen büszke arra, hogy az általa irányított antikvárium árverésén sikerült először áttörni az egymillió forintos lélektani határt, méghozzá mindjárt ennek az összegnek a háromszorosával, és éppen egy RMK-ért áldozott a vevője ennyi pénzt. Ez az ár is mutatja, hogy megjelentek az elszánt és tőkeerős befektetők a könyvpiacon. „A Központi Antikvárium 120 éves történetének egy fejezetét írjuk 18 kollégámmal. A 60. árverés után vettem át a cég irányítását, most a hetvenhatodiknál tartunk" – értékeli a helyzetet Márffy György. Úgy gondolja, izgalmas évek várnak még rá az antikvárius szakmában. Gyors változások, kiélezett verseny jellemzi a következő időszakot, amelynek igyekszik megfelelni. Keresi a választ a piac kihívásaira, néhány hónapon belül világszínvonalú új antikvárkönyv site-tal jelentkezik a világhálón. B. P.

Másolni tilos!

Szigorúan őrzött dokumentumok

Az Országos Széchényi Könyvtárban, valamint a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárában őrzött három-három, illetőleg a Győri Szemináriumban és az esztergomi Simor Könyvtárban föllelhető egy-egy példány mellett idehaza 1997. július 14-e óta az Országgyűlési Könyvtárban (OK) is megtalálható Werbőczy István nevezetes, 1517. május 8-án nyomatott Hármaskönyvének egyik – az első kiadásból ismertek közül a tizenhatodik – példánya. Ez az egyébként időben utolsó Régi Magyar Könyvtár (RMK)-kötet, amely állami közbenjárással azután került a gyűjteménybe, hogy a mecénás Microsoft Hungary a Sotheby's New York-i aukcióján 7500 dollárért megvásárolta.

A ritka kincs azóta az OK dísze, sőt „ékköve" annak a 26 RMK-nak, amelyet a gyűjtemény féltő gonddal őriz. Közülük tizennégy foglalkozik Magyarország történelmével, jogtörténettel kettő, egyetemes történettel egy, egyháztörténettel kettő, öt kiadvány pedig törvénytár. Ezek a régiségek – mint azt a Műértőnek Villám Judit, az OK Muzeális Értékőrző Dokumentumbizottságának (MÉD) elnöke elmondta – zömében a magyar történelemi és jogtörténeti művek – nemcsak egybevágnak az OK gyűjtőkörével, de hagyatékokból, adományokból származnak, a hagyományozók pedig általában az országgyűlés falai között hivatalból megfordult személyek, többnyire politikusok voltak. Így Ghyczy Ignác múlt századbeli képviselőnek köszönhető az a máig jeles jogtörténeti alapmű, amelyet Brodarics István írt a mohácsi csatáról, és az ő hagyatékából került ki Székely István történeti forrásként egyedülálló világkrónikája (Chronica az vilagnac yeles dolgairól). A könyvtár mai funkciójához illeszkedik az a Gyurkovics György pozsonyi táblabírótól és képviselőtől származó anyag, amely [illegible] 1691-es soproni országgyűlés

Néhány jó tanács

Zárt szekrényben, tokban tartva

Az 1850 előtt nyomtatott kiadványok tartalmi jelentőségük mellett műtárgyi, muzeális értéket is képviselnek. A régi nyomtatványok birtoklása éppen ezért fokozott felelősséget ró a tulajdonosra. Horváth Pál, az Országos Széchényi Könyvtár restaurátora szerint az alábbi szabályok betartása alapvető feltétele a régi könyvek állagmegóvásának, konzerválásának.

A házilagos bütykölés helyett forduljunk szakemberhez, még akkor is, ha úgy látjuk, a probléma egy amatőr számára is orvosolható. A restaurátorral egyértelműen tisztázzuk, hogy pontosan mit szeretnénk és mennyi pénzt szánunk az adott könyvre. A restaurátor tájékoztat a könyv valódi állapotáról és a javítás lehetőségeiről. A restaurálás legfőbb elve az eredetiséghez való ragaszkodás. Elsődleges cél a megőrzés, még a maradványok esetében is, hiszen kötéstörténeti szempontból szinte minden példány egyedinek számít. Ha a könyv új kötést kap, az eredeti kötés maradványai és a könyv karakterét, előéletét meghatározó anyagok – előzékek, bejegyzések, pecsétek és ex librisek – visszakerülnek. Az újrakötés a könyv korának megfelelő alapelvek és technikai eljárások szerint, korhű alapanyagok felhasználásával történik. A lapokon előforduló sérüléseket: hiányokat, a szúrágás nyomait még kevésbé ajánlatos házilag javítani.

A gyűjtő kötelessége, hogy a könyvet rendszeresen, kívül-belül portalanítsa. Ehhez mindig puha rongyot vagy ecsetet használjunk. Ha a lapokat radírozzuk, ezt csak puha radírral tegyük, igen óvatosan, de inkább puha kefével. A radírszivacs ugyancsak a papír felületén megült por eltávolítására szolgál. Az ujjnyomokat a papír sérülése nélkül nem lehet eltávolítani. Ragasztáshoz ne használjunk szintetikus alapú anyagokat!

Bőr- vagy pergamenkötések tisztítására, ápolására a kereskedelmi forgalomban kapható tisztítóolaj, más szóval likker, illetve paszta szolgál. Vékonyan kenjük be a kötést, mert a túlzsírozott bőr csak még jobban vonzza a port. Ügyeljünk arra, hogy a gerincre tintával felírt címet az olajos oldattal le ne töröljük. Kódexkötést óvatos radírozással vagy puha kefével tisztíthatunk. A likkerezéssel itt is vigyázni kell, nehogy a szöveg sérüljön; semmiképp se kenjük be a könyvön lévő csatokat, vereteket!

Ha szúrágás vagy egyéb kártevő nyomait látjuk, fehér lapra helyezve kocogtassuk meg a könyv gerincét, majd pörgessük át a lapokat, hogy a rovartetemek kipotyogjanak. Ezután a könyvet helyezzük kis időre légmentesen lezárva nejlonzacskóba, így megtudhatjuk, hogy vannak-e még benne élő kártevők.

A könyveket lehetőleg savmentes papírból készült tokban, zárt szekrényben tároljuk! Ez egyrészt véd a portól, másrészt megakadályozza a megvetemedést, összefogja a lapokat. A tok a könyv gerincét szabadon hagyja, így az könnyen besorolható a megfelelő helyre. Fontos, hogy a könyvtárszobában megfelelő hőmérséklet és páratartalom legyen: az ideális a 18 Celsius-fokos hőmérséklet és az 50 százalékos páratartalom. Óvjuk könyveinket a nagy hőmérséklet-különbségektől, mert azok különösen sok kárt okoznak.

MÉSZÁROS ILDIKÓ

RMK-k a budapesti árveréseken

Könyv	kikiáltási ár (Ft)	leütési ár (Ft)	árverező	év
Pázmány Péter: Acta et decreta Synodi(...) Strigoniensis. 1667. RMK.II.1109.	2400	2400	Központi	1989
Pázmány Péter: Hodegus. 1637. RMK.I.637.	6000	16 000	Központi	1983
	45 000	110 000	Opera	1999
Pápai Páriz Ferenc: Pax corporis. 1701. RMK.I.1636.	15 000	15 000	Központi	1989
Temesvári Pelbárt: Sermones Pomerii. 1501. RMK.III.95. Hozzákötve: Sermones quadragesimales Pomerii. 1501.RMK.III.97.	15 000	21 000	Központi	1980
Bonfinius, Antonius: Rerum Hungaricarum...1581. RMK.III.706. Hozzákötve: Decretorum seu articulorum... 1581. RMK.III.705.	2 400	8 500	Központi	1976
	4 500	4 500	Központi	1978
	8 000	14 000	Központi	1983
	50 000	300 000	Opera	2000
Comenius: Orbis sensualium pictus trilinguis. 1708. RMK.I.1798.	420	2 100	Központi	1970
	120 000	160 000	Központi	2000
Werbőczi István: Decretum. Az az, Magyar és Erdély országnac ...1571. RMK.I.87.	1 600	1 600	Központi	1969
	800 000	3 000 000	Központi	2000
Bethlen János: Rerum Transylvanicarum 1664. RMK.III.2238.	1800	2 300	Központi	1980
	18 000	18 000	ExLibris	1991
Szenczi Molnár Albert: Discursus de summo 1630. RMK.I.594.	1 800	4 900	Központi	1981
	40 000	40 000	Honterus	1994
Nadányi, Johannes: Florus Hungaricus. 1663. RMK.III.2192.	2 800	7 000	Központi	1986
	12 000	19 000	Ex Libris	1995
(Zsámboky János): C. Julii Caesaris commentarii... 1574. RMK.III.5352.	30 000	50 000	Studio	1998
Aszalai, Stephanus: Index seu compendium operis tripartiti ... 1694. RMK.II.1781.	400	1 100	Központi	1978
	8000	8000	Kárpáti és Szőnyi	1996
Höflich, Thoma(s): Centuria fenebris. 1693. RMK.II.1747.	9000	9000	Kárpáti és Szőnyi	1996
Augustinus, Josephus: Brevis notitia eorum...1691. RMK.II.1691.	420	420	Központi	1973
	8 000	nem kelt el	Márffy és Tsa	1997
Melchioris, Johannes: Sive fundamenta theologiae... 1701. RMK.II.2064. Hozzákötve: Rijjsenius, Leonardus: Summa conroversiarium. 1701. RMK.II.2065.	40 000	40 000	Studio	1997
Otrokocsi Fóris: Theologia Prophetica... 1705. RMK.II.2234.	20 000	35 000	Múzeum	1999
Eszéki István: Diarium Theologicum. 1675. RMK.II.1359.	20 000	155 000	Múzeum	1999
Apafi Mihály: Marcus Fridericus Wendelicusnak... 1674. RMK.I.1161.	1 500	3 000	Központi	1978
	3 000	6 000	Központi	1987
	40 000	90 000	Studio	1999
Vectigal Regium Reformatum. 1711. RMK.III.4762.	40 000	65 000	Studio	1999
Exemplar reconciliationis ... 1653. RMK.II.791.	50 000	75 000	Studio	1999
Szentiványi, Martinus: Magnum chaos... 1704. RMK.II.2220.	15 000	15 000	Nyugat-Parnasszus	2000
Medgyesi Pál: Praxis Pietatis. 1641. RMK.I.720.	120 000	nem kelt el	Márffy és társa	1997
Honterus, Johannes: Rudimentorum Cosmographicorum. 1564. RMK.III.530.	240 000 2	40 000	Antiquarium Hung.	1999
Kitonich,M. Joh.: Directio methodica ... 1650. Hozzákötve: Centuria. 1650. RMK.I.835.	5000	8000	Központi	1988
Eszterházy Pál: Mennyei korona. 1696. RMK.I.1496.	5000	7000	Központi	1979
	86 000	140 000	Honterus	1998
Mausoleum potentissimorum ... (Kiad. Nádasdy Ferenc). 1664. RMK.III.2254.	20 000	20 000	Téka	1989
	30 000	52 000	Ex Libris	1991
	200 000	245 000	Mike és Társa	2000
Heltai Gáspár: Chronica az magyaroknac dolgairol. 1575. RMK.I.118.	30 000	45 000	Központi	1983
Istvánffy Miklós: Regni Hungarici Historia ... 1685. RMK.III.3351. 1	200	2000	Központi	1976
	400	5000	Központi	1978
	8000	8000	Központi	1992
	60 000	100 000	Studio	1999
Compendium Doctrinae Christianae. 1655. RMK.I.903.	25 000	25 000	Központi	1992
Biblia, Szent az az: Istennek O és Uj Testamentomban foglalt ... (ford. Caroli Gaspar). 1661. Hozzákötve: A mi Urunc Jesus Christusnak ... 1660. RMK.I.970.	2400	6000	Központi	1975
	5000	5000	Központi	1978
	40 000	60 000	Központi	1993

Forrás: Árverési katalógusok

Rangsorolás nélküli megvétel
(25 sz. pályamű)
Antal Piroska
Torday Krisztina (2., 3. ábra)

Antal Piroska, építész

„Fejleszthető családi házak, 1983. Tervpályázat"

Magyar Építőművészet, 1984. 2. 6-old.

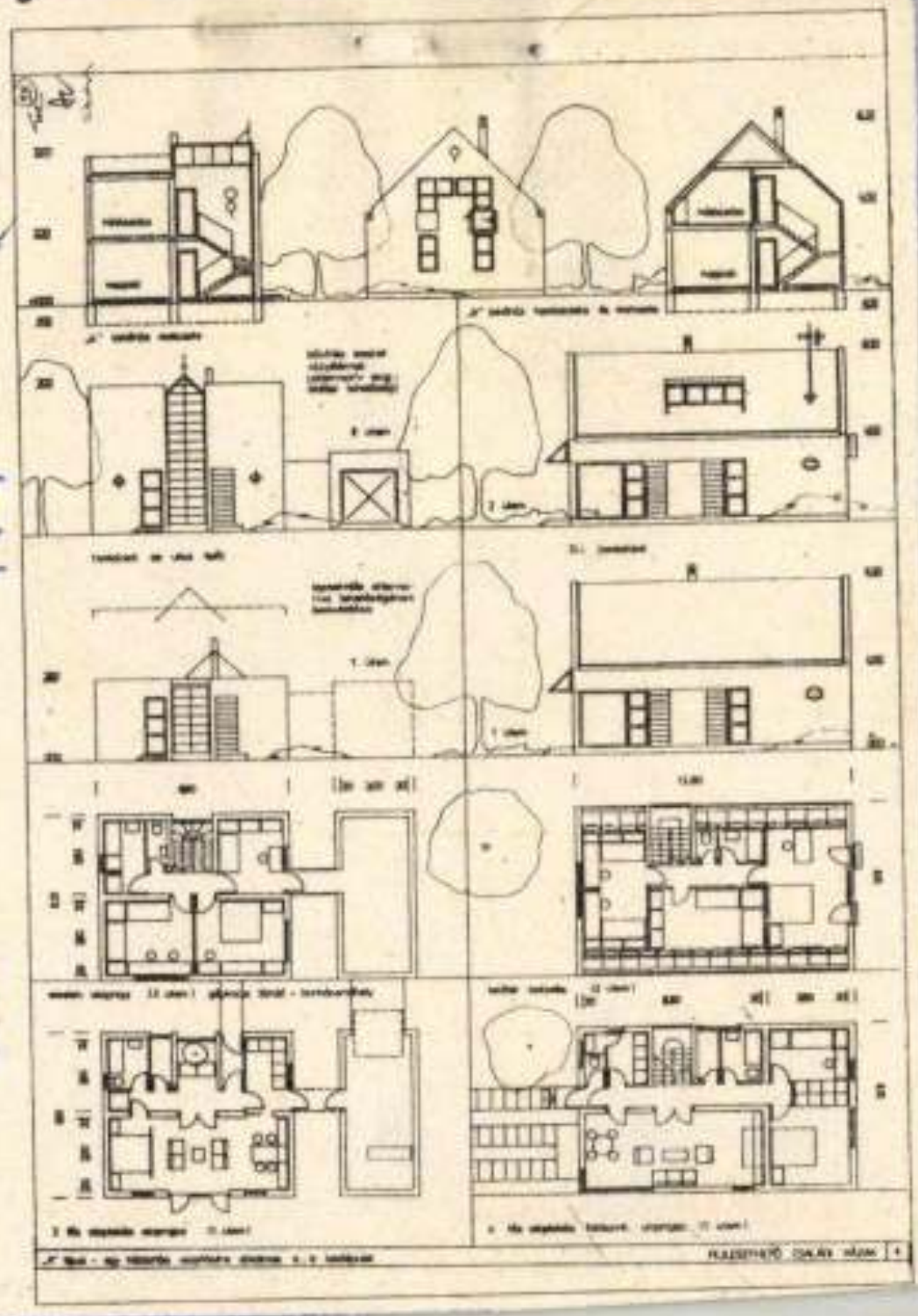

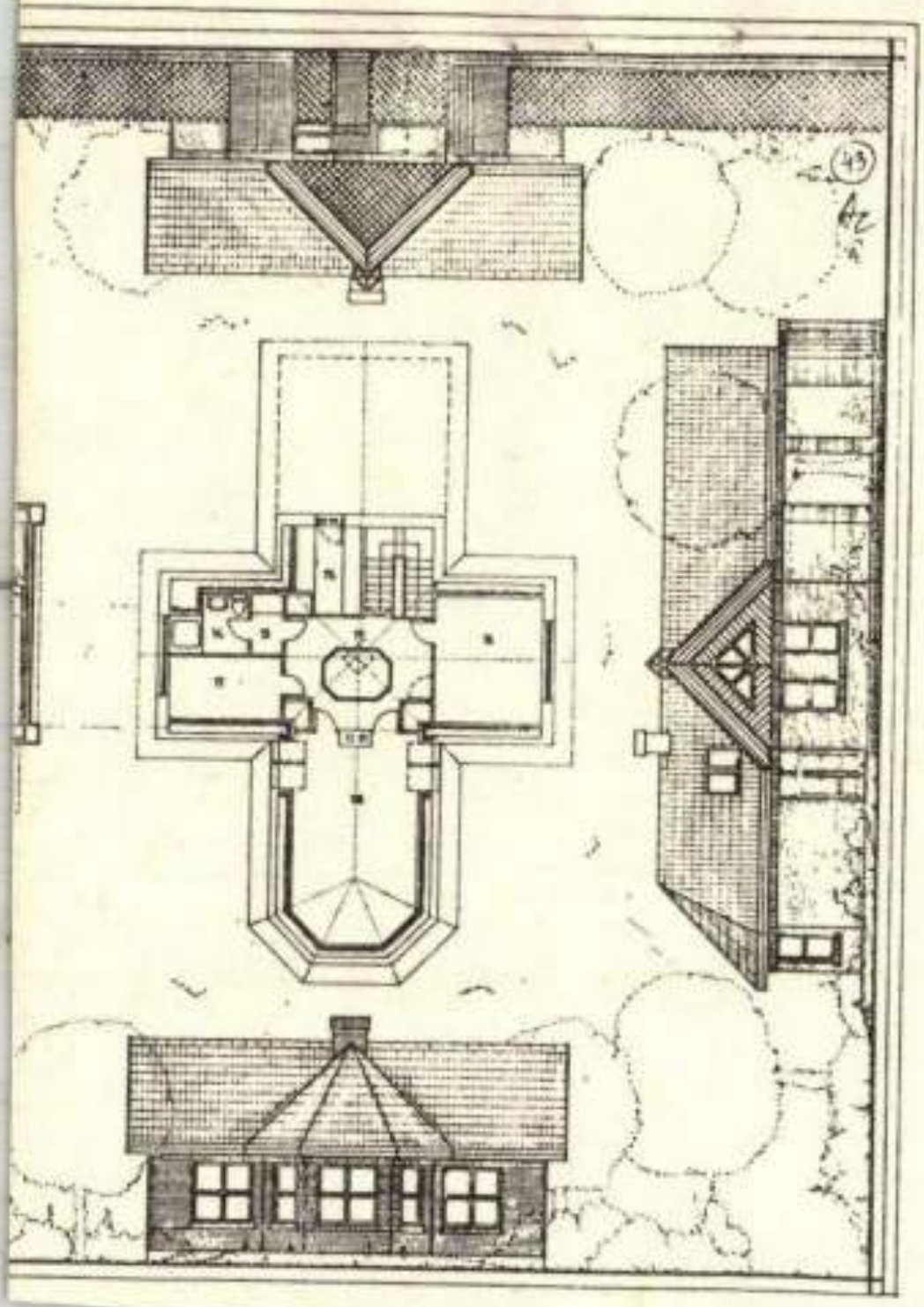

Rangsorolás nélküli kiemelt megvétel
(43. sz. pályamű)
Damokos László
Berzsenyi Eszter

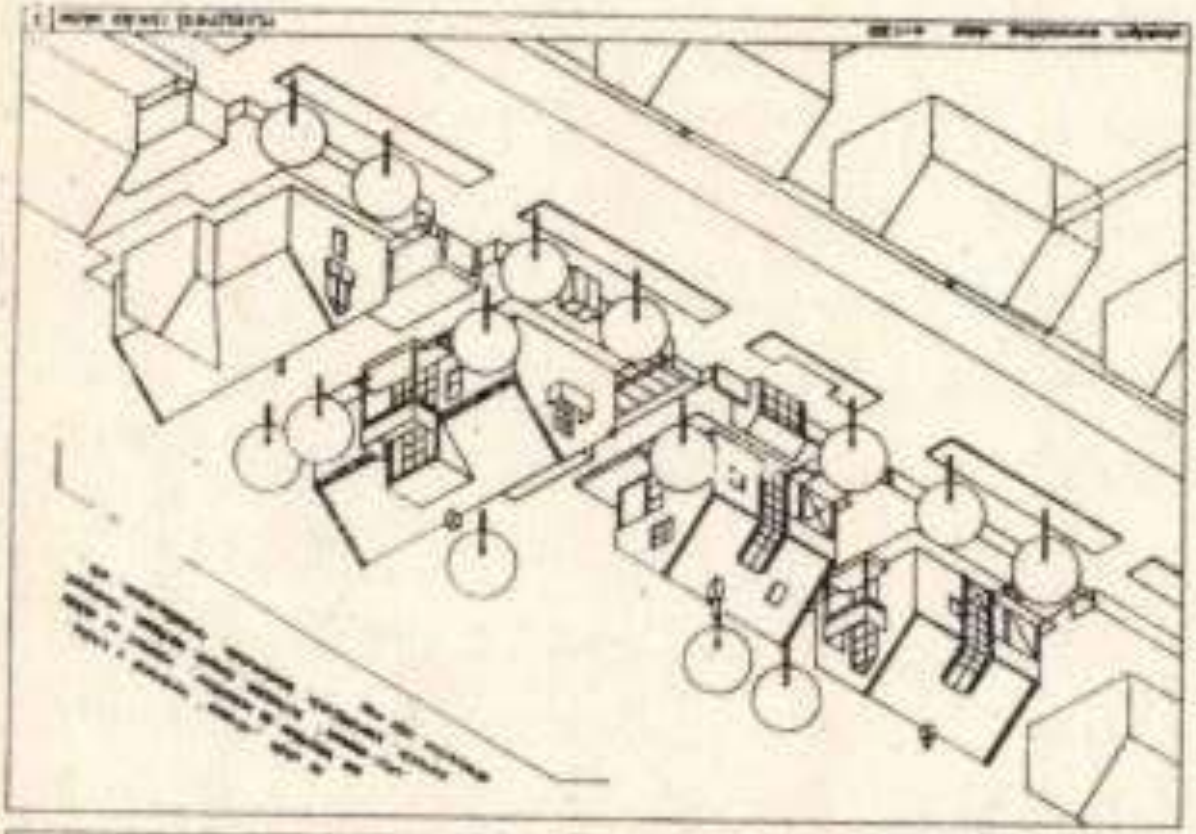

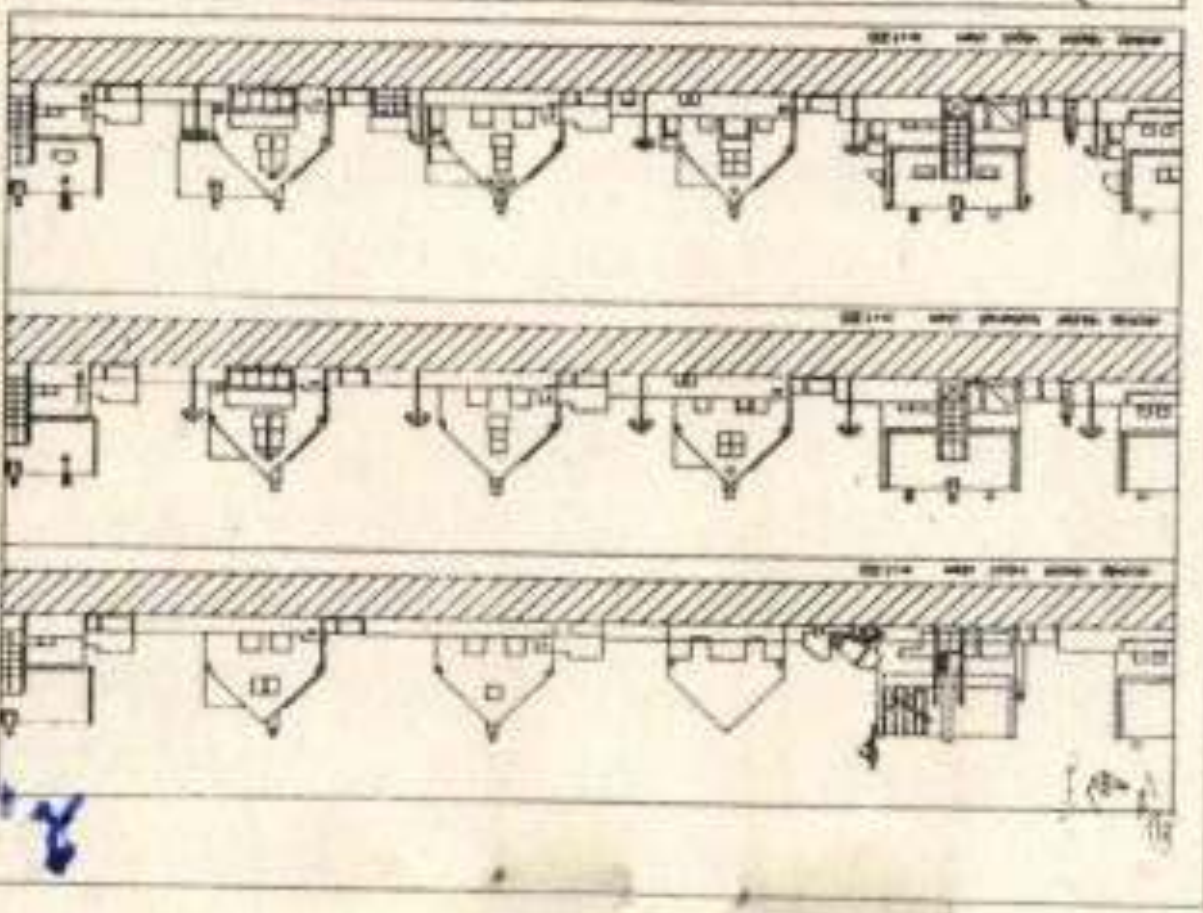

A bemutatott lakásalaprajzok között alapvetően kétfajta lakásszervezési elgondolás található meg: olyan lakás, melynek nappali szobája a többi helyiségtől elkülönülve az előszobából nyílik, valamint egy központi lakótér köré szervezett lakás. Mindkét kiindulás jó megoldáshoz vezethetett, ha a bővítés során az alapgondolatot következetesen lehetett folytatni.

A bíráló bizottság a két vagy több generáció befogadására alkalmas lakásmegoldások közül azokat részesítette előnyben, amelyek két különböző méretű lakrészt alakítottak ki úgy, hogy legalább a kisebbik a földszinten közvetlen kertkapcsolattal rendelkezik. A teljesen különálló, esetenként két lépcsőházas, azonos nagyságú két lakás kialakítása ebben az esetben nem célravezető.

Antal Péter a műgyűjtés szenvedélyéről, a máig rejtőzködő értékekről és arról, mit üzen Bilbao példája Debrecennek

A londiner képet vesz

FOTÓ: TÓTH TIBOR

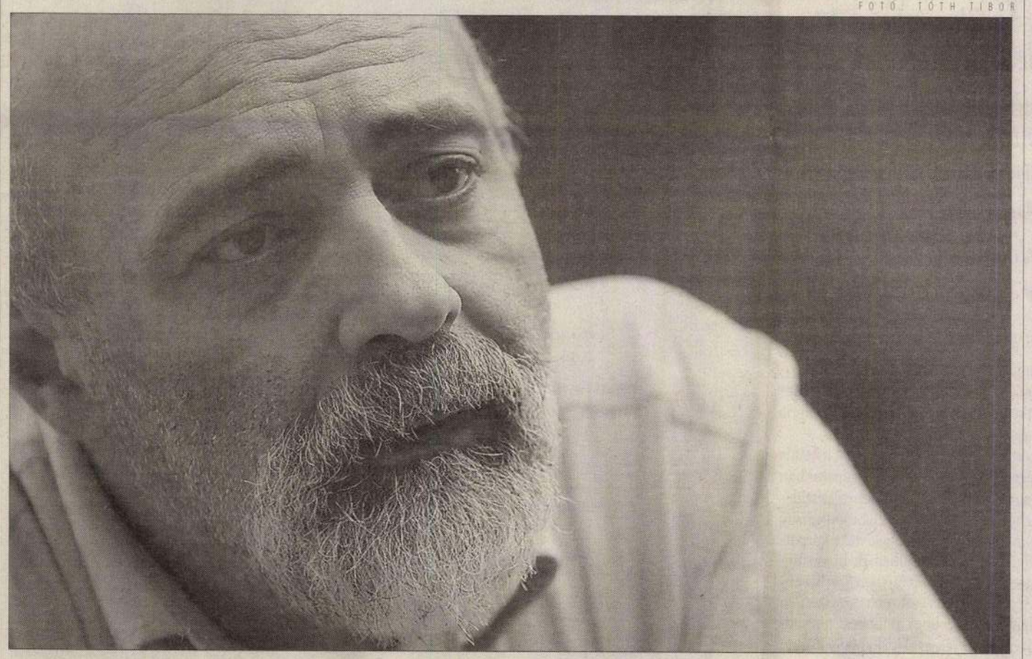

Nem volt a rendszerváltás utáni Magyarországon még akkora, a modern és kortárs képzőművészet értékeinek állandó bemutatását lehetővé tevő beruházás, mint az elmúlt évben Debrecenben megnyitott Modem Modern és Kortárs Művészeti Központ s benne az Antal–Lusztig gyűjtemény Kilencvenkilenc év című kiállítása. A Pécsett megnyitott városi képtár anyagát szintén az Antal–Lusztig gyűjteményből válogatták. Antal Péternek, a jó nevű debreceni ügyvédnek köszönhetően az anyag úgy vált az ország egyik legjelentősebb modern-kortárs gyűjteményévé, hogy a nyilvánosság szinte nem is tudott róla.

P. Szabó Ernő

Hogyan fogott hozzá a kollekció megalapításához?

– A nagyapámnak, *Lusztig Sámuelnek* (1889–1978) a húszas években Derecskén volt fűszer- és vegyeskereskedése, valamint péksége. Az itt félretett pénzből kezdett festményeket vásárolni, ami akkor nem volt nagy kunszt, mert a Trianon utáni országban az árak meglehetősen nyomottak voltak. A XIX. századdal, az alföldiek művészetével kezdte, azután eljutott a kortársakig, a Gresham-kör mestereiig, *Derkovits Gyuláig, Dési Huberig.* Talán azokban az években vált nyitottá, amelyeket fiatalemberként Pakson, az ottani rabbiképzőben töltött. Tény, hogy nagy irodalmi műveltsége, hatalmas könyvtára is volt. Ez a gyűjtemény 1944-ig létezett. Akkor a család egy része elpusztult, szétszóródott, a gyűjtemény elkallódott, annyira, hogy később semmit nem találtunk meg belőle. Nagyapám 1945-ben visszajött, újraindította a kereskedést meg a pékséget, és elkezdett megint gyűjteni. Létrehozott egy háromszáz darabos gyűjteményt. Én 1955-ben ebbe a gyűjteménybe születtem bele, mindig rengeteg műtárgy és könyv vett körül.

– Kézenfekvő lett volna, hogy a művészi pályát választja, mégis a jogászi hivatás mellett döntött. A festészet meg sem fordult a fejében?

– Viszonylag hamar kiderült, hogy nagyobb a vágyam, mint a tehetségem. Tizenhárom évesen jutottam el az első festőműterembe, a Glatz-tanítvány *Veress Gézához.* A műtermi környezet, a festés elbűvölt, akkor ébredt fel bennem a gyűjtőszenvedély. Tőle vettem az első képet, amelyet máig őrzök. Azután jött a többi debreceni festő, *Bíró Lajos, Félegyházi László, Józsa János, Kapcsa János.* Sokáig készültem *Holló Lászlóhoz* a Tócóskertbe. Tizennégy évesen nyáron hat hetet dolgoztam az Aranybikában londinerként, úgy gondoltam, a keresetemből veszek tőle valamit. Nagyapám elkísért a kapuig, de nem jött be velem. Holló, az akkor már idős, híres festő szívesen fogadott, bár kicsit hitetlenkedett, hogy létezhet egyáltalán tizennégy éves „mecénás". Nem volt eladó képe, de festett egyet nekem, egy tilalmasi tanyát.

– Megőrizte ezt a festményt is?

– Igen, már csak azért is, mert fontos láncszem volt gyűjtővé válásomban. Hamarosan elkezdtem utazgatni Szolnokra *Chiovini Ferenchez,* 1972-ben pedig, tizenhét évesen, részt vettem a BÁV 25. aukcióján, és vásároltam is egy Kecskeméten készült Iványi Grünwald-képet. Így indult az azóta gyógyíthatatlan betegséggé vált gyűjtőszenvedélyem. Nagyon sok szellemi, emberi értéket kaptam a köztem és a művészek között kialakult kapcsolatok révén. Talán érezték az őszinte, mély érdeklődést, amely vezetett. Tény, hogy *Anna Margit,* akivel tizenöt évig álltam nagyon közeli kapcsolatban, rám bízta *Ámos Imre* munkaszolgálatos vázlatkönyvét, gazdag grafikai hagyatéka egy részét, érezve, nálam jó helyen lesz. A legszorosabb barátság *Ország Lilihez* fűzött, aki egyébként végtelenül zárkózott, bizalmatlan ember volt. Szívesen emlékszem *Bálint Endre, Miháltz Pál* barátságára is, a jó ismeretségre *Kondor Bélával.* A kortársak közül ma is ilyen a kapcsolatom például *Swierkiewicz Róberttel, Kicsiny Balázzsal, Köves Évával.*

– A gyűjtői tevékenység egyszerre jelentette a folyamatos esztétikai érlelődés és az emberi értékekkel való gazdagodás lehetőségét?

– Ha megnézzük a gyűjtemény alakulását, klasszikusnak nevezhető. Elindultam a századfordulótól, eljutottam azokig a kortársakig, akik nálam idősebbek voltak, mára már klasszikusnak mondható művészetet képviseltek. 1978, nagyapám és Ország Lili halálnak az éve számomra rettenetes volt, utána tíz évig nem vettem kortárs műveket. Visszatértem a modernekhez, a lyukakat próbáltam betömni.

– Tíz év múlva mégis váltott, s azóta is folyamatosan vásárol kortárs alkotásokat. Miért?

– Mert rájöttem, szükségem van az együttlétre a kortárs művekkel. A művészeket arra kértem, nézzék el nekem, hogy bizonytalan vagyok. Egyrészt azért, mert nem ismertem eléggé a külföldi trendeket, másrészt azért, mert a magyar művészetre jellemző, hogy „leképzi" a külföldi példákat, s az információhiány miatt esetleg egy-egy mű megvásárlása után néhány évvel ismeri meg az ember az eredeti forrást. Akkor született a döntésem, hogy csak olyan alkotásokat veszek, amelyek érzelmileg közel állnak hozzám. Ennek köszönhetően persze olyan művészekkel is találkozhattam, akik személyükkel is nagy hatást gyakoroltak rám. Például *Bak Imrével, Méhes Lászlóval* az Iparterv csoport mesterei közül, illetve a fiatalabb generációkat képviselő Swierkiewicz Róberttel, Kicsiny Balázzsal. *Nádler Istvánt* személyesen még nem ismerhettem meg, *Mulasits Lászlónak* csak az özvegyével találkozhattam. Fontos az életemben Köves Éva, *Bukta Imre, Szűcs Attila,* a fiatal *Szabó Dezső.*

– Mintegy háromezer darabos gyűjteményét Antal–Lusztig néven emlegeti ma is. Egy egységet képeznek a nagyapja által vásárolt képek és a saját gyűjteménye?

– Igen, ma is egyben van nagyapám gyűjteménye, pontosabban egy része most a pécsi, másik része a debreceni kiállításra került, egy része pedig édesanyámnál van. Neki egyébként, édesapámmal szemben, volt affinitása a gyűjteshez, néhány darabbal gazdagította is a gyűjteményt, közöttük az egyik legfontosabb képpel, egy Nemes Lampérth-festménnyel.

– A Csontváry-képekről azt gondolnánk, hogy még a nagyapja vásárolta őket valamikor a második világháború után, amikor nyomottak voltak a műtárgyak árai…

– Az ember nem gondolná, hogy vannak csodák, de az élet bebizonyította, hogy igen. 1970 után óriási ajándékot jelentett egy-egy Csontváry-mű felbukkanása, hát ha még öt kerülhet a gyűjteménybe! De *Bohacsek Ede* hagyatékának a felfedezése is nagy élmény volt. Bármi megtörténhet, a magyar piac még nem térképezte föl a lappangó értékeket. Tavaly például fillérekért juthattam hozzá egy olyan Szinyei Merse-képhez, amelyet még *Hoffmann Edit* azonosított. Ez a mű ma a pécsi gyűjtemény ékessége.

– A pécsi és a debreceni gyűjteménynek egyaránt vannak ékességei. Hogyan jutott arra a gondolatra, hogy nem is egy, de egyszerre két nyilvános állandó kiállításon mutassa be gyűjteménye egy részét?

– Kétféle gyűjtő van alapjában véve. Az egyik titkolja az értékeit, legfeljebb a szűk baráti kör ismeri remekműveit. A másik típus az „exhibicionista". Nem tudom, melyikhez tartozom, de tény, hogy amíg a gyűjtemény átlátható, elfér a falon, egy gyűjtőben sem merül föl a változtatás gondolata. Az évtizedek múlásával azonban a kollekció legtöbb darabja a raktárba kerül. Ez engem hosszú ideig gyötört, lelkiismeretlenségnek tartottam a művekkel és polgártársaimmal szemben is. Néhány évvel ezelőtt Pécsett egy ötrészes kiállítássorozaton bemutattam a gyűjtemény egy részét Rejtett kincsek címmel, szigorúan megőrizve a névtelenséget. Ennek során felmerült egy állandó kiállítás gondolata, azután *Várkonyi György* művészettörténész kezébe vette a dolgot, levezényelte a munkálatokat. A város vezetése is támogatta az ötletet.

– Miért nem Debrecen volt az első számú célpont?

– A város vezetői, a szakemberek évtizedek óta tudták, hogy létezik a gyűjtemény, de senki nem érdeklődött iránta igazán. Nagyon örültem volna, ha tíz évvel korábban nyílik meg a debreceni kiállítás, de úgy látszik, az érdeklődés felkeltéséhez kellettek azok az erőfeszítések, amelyeket Debrecen az Európa Kulturális Fővárosa cím elnyeréséért fejtett ki az utóbbi években. A Modem 2006-ban született meg, így sem vagyok elégedetlen.

– Milyen szempontok alapján osztották meg a gyűjtemény nyilvánosság elé került részét a két város között?

– Pécsre a XIX. század végétől nagyjából 1950-ig válogattunk munkákat, alkotónként egy–három művet, amelyek jelzésszerűen érzékeltetik egy-egy életmű értékeit. A debreceni kiállítás, ahogyan a címe – Kilencvenkilenc év – mondja, az 1907–2006 közötti időszakot fogja át. Úgy válogattuk az összeállítás darabjait, hogy egy-egy életművet alaposabban mutassanak be. Ezt az is indokolta, hogy Pécsett az elmúlt évtizedekben igen jelentős múzeumok születtek, amelyeket az Antal–Lusztig gyűjtemény kiegészít. Debrecenben viszont képtárat kellett teremteni, mert korábban nem volt a városhoz méltó modern és kortárs gyűjtemény.

– Debrecenben nemcsak jelentős nyilvános gyűjtemény nem létezett, de hosszú időn keresztül igen mostoha volt a kortárs képzőművészet helyzete is. Erre utalva rendezték úgy a tárlatot, hogy a klasszikus és a kortárs művek mintegy párbeszédet folytassanak?

– Igen. Pécsett a kiterjedt múzeumi háttér, a nyilvánosság előtt megjelenő értékek sokfélesége megteremtett már egy esztétikai kultúrát, kialakult egy nagyon differenciált értékrend. Debrecenben ez még nem létezik, ezért is ilyen széles a merítés. A XX. század művészetének megemésztéséhez végig kell kóstolni az étlapot, meg kell találni azt, ami „ízlik", s így lehet a kortárs értékek ízére is ráérezni. Az egymás mellé helyezett művek időbeli távolsága miatt a rendezés egy kicsit merésznek tűnik, de a klasszikus és kortárs alkotások közötti szerves kapcsolat elfogadtatja ezt a megoldást.

– Még érthetőbbé válnának a hivatkozások, ha elkészülnének a megfelelő tájékoztató szövegek feliratok, katalógusok formájában. Mintha magyar betegség lenne, hogy a kiállítások informatikai rendszere nagyon gyönge, vagy nincs is. A nemrégiben Veszprémben megnyílt László Károly-gyűjteményre is ez jellemző. Ön hogyan látja ezt a kérdést?

– Óriási dolog, hogy a város felvállalta a gyűjteményt, hogy 3,8 milliárd forintot fordított a létrehozására. Hogy az épület falai között őrzött művészi, szellemi értékek minél intenzívebben, minél tágabb körben hassanak, nagyon fontos lenne valamiféle Modem-újság rendszeres megjelentetése, amelyben ismertetések, tanulmányok jelennének meg az anyagról. Gazdag az intézmény kiállítást kísérő programja is, csak azt nem tudom, kikhez jutnak el az információk az eseményekről. Fontos lenne elérni a széles nyilvánosságot, hiszen a potenciális közönséghez a debreceni polgárokon kívül harminc-negyvenezer egyetemista is hozzátartozik.

– A megnyitóünnepség körüli információs zavarok, az el nem küldött vagy késve érkezett meghívók is azt jelzik, hogy a gyűjtemény értékeinek népszerűsítésével sok gond van még. Pedig a Modem akkor válik igazán jelentőssé, ha a városon kívül is tud róla a szakma, a nagyközönség. Így lehet igazán fejleszteni, de így válhat turisztikai vonzerővé is…

– Mindenképpen az a cél, és ezt a letéti szerződésben ki is kötöttem, hogy a gyűjtemény bekapcsolható legyen az európai múzeumi rendszerbe. Meg kell mutatnunk a műveket másoknak is, és olyan alkotásokat kell idehozni, bemutatni, hogy Debrecen képzőművészeti nagyhatalom legyen. Mielőtt Bilbaóba került a Guggenheim-múzeum, legfeljebb a város focicsapatáról beszéltek, mára képzőművészeti zarándokhely lett.

– Az ottani múzeumot persze világhírű építész, Frank O. Gehry tervezte.

– Ezt meg *Kovács András.* A bilbaói múzeum nagy építészeti élmény, ez pedig jó épület. Nem ez a döntő. Nemrégiben voltam az új linzi múzeumban, sem az épület, sem az anyag nem jobb, mégis nagyon sok a látogató. Debrecen sincs rosszabb helyen, mint Bilbao, ide is vezetnek utak. Azt kellene elérni, hogy a kulturális turizmus ne csak Budapest felé irányuljon. Debrecent illetően a változásokban jelentős szerepe lehet a Modemnek is, hogy valóban lesz-e, az elsősorban a menedzsmenten múlik.

– A két nyilvános kiállításon több száz mű kapott helyet az Antal–Lusztig gyűjteményből. Felszabadult a falfelület egy része a lakásban, nincs több lekifurdalás a raktárak mélyén rejtező művek miatt. Azt jelenti ez, hogy nyugodt lélekkel gyűjthet tovább?

– Szó sincs róla, hogy hely lenne a lakásban, legfeljebb a raktárban szabadult föl valamennyi tér, de természetesen gyűjtök tovább. Olyan szerződést kötöttünk, hogy egyre több ponton magyar és határon túli kortárs művekkel váltom ki a régieket.

Ha a délvidéki magyar kisebbség leszakad Európától, elszakad az anyaországtól is

Szendvics

Egyedülálló helyzetben vannak a szerbiai Vajdaságban élő magyarok: anyaországuk ugyanis nem biztosít útlevelet számukra. A többi délvidéki nemzeti kisebbség tagjai, például a románok, szlovákok vagy horvátok minden további nélkül lehetnek kettős állampolgárok, így szabadon mozoghatnak az Európai Unióban. Románia január 1-jei csatlakozásával a délvidéki és a kárpátaljai magyarság új vasfüggöny mögé kerülhet.

FOTÓ: ÉBERLING ANDRÁS

Sorban állás a szabadkai magyar főkonzulátus előtt. Teljes bezártság

Zsebők Csaba

Minden hétköznap reggel nagy sor áll a szabadkai magyar főkonzulátus előtt, hiszen a csak szerb állampolgársággal rendelkező személynek, így a délvidéki magyarok túlnyomó részének is vízumra van szüksége, hogy beléphessen Magyarországra. Amikor kiszállunk az autóból, körülbelül három tucat ember – egytől egyig magyar nemzetiségű – didereg a hidegben a hivatal ajtaja előtt arra várván, hogy a már bent lévők végezzenek vízumügyeikkel. A turistavízumot igénylő Róbert nem érti, miért kell ennek így lennie, aki ugyanis az elmúlt másfél évtizedben itt maradt a Vajdaságban, az már nem is akar elköltözni, csak kicsit szabadabban mozogna Európában. Az egyetemista Anita szintén turistavízumot szeretne, ehhez azonban – esete válogatja – meghívólevelet, illetve munkáltatói jövedelemigazolást, ingatlan tulajdonlapjának másolatát vagy hallgatói jogviszonyról szóló igazolást kell felmutatnia. A magyartanárnak készülő ifjú hölgynek még azt is bizonyítania kell, hogy egyik szülője hivatalosan munkában áll. A két fiatal megmagyarázhatatlannak tartja, hogy Budapest miért nem ad a vajdasági magyaroknak állampolgárságot és vele útlevelet.

Mauer Oszkár hajdújárási illetőségű borász, vállalkozó ennél keményebben fogalmaz: ő el sem fogadná az állampolgárságot egy olyan kormánytól, amely két évvel ezelőtt megtagadta határon túli testvéreit, sőt a saját választóit is brutálisan becsapja, elnyomja, mint ahogy ez bebizonyosodott 2006 őszén.

A belvárosi Bates kávézó-kisvendéglő meghitt kertjével, paprika- és hagymafüzéreivel, ódon edénygyűjteményével, búbos kemencéjével a békebeli Szabadkát idézi. A csak szerb, illetve horvát nyelven beszélő pincér ugyanolyan kedves és szolgálatkész velünk, mint magyar kollégája. Itt találkozunk *László Gyulával*, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) által delegált önkormányzati képviselővel, aki a vajdasági tartományi parlament tagjaként a kisebbségi bizottság elnöke.

– A jelenlegi magyar kormány a határon túli magyar ügyekben is jórészt látványpolitizálást folytat – állítja a VMDP elnökségi tagja. – Az első Gyurcsány-kormány által kitalált nemzeti vízumhoz Kárpátalján és a Vajdaságban is nehéz hozzájutni, ugyanis majdnem annyi mindent kell igazolni, mint a magyarországi letelepedéshez: a megélhetést, a lakhatást és egyebeket. Nem csoda, hogy a 250 ezer délvidéki magyarból csak pár százan igényelték. A másik „megoldás" pedig, amelyről állandóan beszélnek az MSZP–SZDSZ koalíció emberei, a kishatárforgalom újbóli bevezetése, amely óriási károkat okozhat.

László Gyula emlékeztet arra, hogy vajdasági magyar politikai szervezetek egységesen tiltakoztak ez ellen, ugyanis csak azokra vonatkozna, akik a magyar határtól számított 30–50 kilométeren belül élnek, tehát a délvidéki magyarság felét nem érintené. Másrészt fennáll a veszélye annak, hogy a déli vidékekről tömegesen költöznének fel a Vajdaság északi részébe, vagy jelentkeznének be itteni lakcímekre szerbek, albánok, szandzsáki muzulmánok csak azért, hogy könnyen átkelhessenek a határon, kétes vagy tisztább üzleti ügyeiket intézendő. A vajdasági parlament kisebbségi bizottságának elnöke szerint megalázó, hogy horvát, szlovák, román útlevél birtokában más délvidéki polgárok szabadon átkelhetnek Röszkénél vagy Tompánál, ugyanakkor a szabadkai, zentai, óbecsei, újvidéki magyaroknak sorba kell állniuk az anyaországi belépésre feljogosító vízumért; 2007 őszének végén pedig, amikor Magyarország csatlakozik a schengeni zónához, fizetni is kell majd a szükséges okmányokért.

– A VMDP azért kezdte el az aláírásgyűjtést a kettős állampolgárság ügyében, hogy a hátralévő időszakban cselekedjen a magyar parlament: legalább a délvidékieknek adjon lehetőséget a magyar állampolgárság meg-, pontosabban visszaszerzésére. Egyedül a kárpátaljai és a vajdasági magyarok kerülhetnek új vasfüggöny mögé, és mivel Ukrajnával ellentétben Szerbia engedélyezi a kettős állampolgárságot, ezért egyszerűen nem látjuk akadályát annak, hogy Budapest negyedmillió magyarnak egyéni kérelem alapján biztosítsa ezt a lehetőséget – összegez László Gyula.

– Az anyaország polgárainak nagy része még mindig osztja azt a tévhitet, hogy amennyiben a külhoni magyarok állampolgárságot kapnának, akkor tömegesen letelepednének Magyarországon – mondja *Gábrity Molnár Irén* magyarságkutató, egyetemi tanár a szabadkai magyar nyelvű tanítóképző kar néhány hónappal ezelőtt felújított, pompás, eklektikus épületében. – Pedig a délvidéki emberek gyökerei itt vannak, a jelenlegi Vajdaság területén: rokoni, kulturális, vagyoni kötelékeink, mentalitásbeli különbségeink miatt ragaszkodunk a szülőföldünkhöz. Tudomásul kellene venni, hogy Magyarország nem jelent akkora vonzerőt, ígéretet, reményt, hogy felrúgjunk érte mindent!

A szabadkai kutató szerint Budapest a szomszédos országokban és a diaszpórában élő nemzettársaknak is nyugodtan megadhatná a magyar útlevelet. Rengeteg nemzetközi példát találhatunk erre. A szerb parlament például néhány perc alatt, vita nélkül fogadta el a külföldön élő „testvérek" szerb állampolgársághoz való jogát; ennek igényléséhez még az sem szükséges, hogy valaki beszélje a nyelvet, elegendő, ha szerbnek vallja magát. Nem kell magyaráznunk, hogy mindez mennyire más képet mutat, mint a jelenlegi magyar–magyar kapcsolatok. Gábrity Molnár Irén szociológiai elemzéseiben néhány évvel ezelőtt arra a következtetésre jutott, hogy a vajdasági magyar felnőtt lakosság attól fél a legjobban, hogy Szerbia polgáraként leszakadhat Európától. Ez pedig az anyaországgal való kapcsolatok megritkulását is jelentené. Hogy az ilyen jellegű félelmek nem enyhülnek, mit sem számít az anyaországi politikai elitnek, holott több mint hat évtized távlatából emlékezni illene legalább arra, hogy a délvidékiek – akik itt születtek, és ezen a földön is maradtak – voltak az elszenvedői az 1944–45-ös vérengzéseknek, amelyek során 30–40 ezer magyart végeztek ki *Tito* partizánjai.

– Nem szabadna elfelejtenie a jelenlegi Magyarországnak, hogy a két vesztes háború miatt határon túlra került nemzettársak már lassan kilenc évtizede viselik a kisebbségi lét megannyi negatív következményét – nyomatékosítja a Magyarságkutató Tudományos Társaság elnök asszonya. – A vajdasági magyarság úgy élte meg a 2004. december 5-ei népszavazást, mint egy második Trianont. Gondoljuk csak el: szétesett a soknemzetiségű Jugoszlávia, és a maradék államalakulatban a hírhedt *Seselj* vajda „felkínálta", hogy egy szendviccsel a zsebünkben végleg távozhatunk az anyaországunkba. Mindezek után átéltük azt, hogy velünk riogattak két évvel ezelőtt Budapesten is. Őszintén mondom, amellett, hogy a radikálisoktól megkaptuk, hogy nem kellünk még odaát sem, engem a szerbek többen vigasztaltak amiatt, mert nem kellünk a magyarországiaknak. Eközben ez utóbbiak vagy kerülték a velünk való találkozást, vagy diplomatikusan, jobb esetben szégyenkezve, együtt érző módon hallgattak december 5-e után.

Gábrity Molnár Irén úgy véli: döbbenetes és rendkívül sértő, hogy Szegeden, Kecskeméten vagy Budapesten az átlagember még mindig jugónak, szerbnek tartja és nevezi a vajdasági magyart, amiben megkerülhetetlen felelőssége van az elmúlt 16-17 év magyarországi oktatás- és tájékoztatáspolitikájának. Az is szinte jóvátehetetlennek tűnik, hogy az elmúlt két évtizedben Magyarország nem vette figyelembe: határai mentén több millió olyan magyar él, akik jól beszélik a szomszédos nemzetek nyelvét, és a helyismeretnek sincsenek híján. Egyetlenegy régió tekintetében is rettentő nehéz felsorolni, mennyi lehetőségről maradt le a magyarországi tőke, mivel ezeket a képességeket, kapcsolatrendszereket Budapest alig-alig használta ki. Most pedig fennáll a veszélye annak, hogy 2007 őszén, amikor leereszkedik a schengeni vasfüggöny, a teljes bezártság érzése arra sarkall majd sok délvidéki fiatalt, hogy elhagyva szülőföldjét, és messze elkerülve úgynevezett anyaországát, egy harmadik országban próbáljon szerencsét.

– Egy igazi anyaország mindig úgymond tartalék államként, sőt például autonómiakövetelések esetén védhatalomként törődik külhoni nemzetrészeivel – fejtegeti az egyetemi tanár. – Emlékezhetünk, *Zoran Zsivkovics* korábbi kormányfő *Medgyessy Péter* jelenlétében hangot adott annak, hogy Belgrád elismeri a vajdasági magyarok kettős állampolgársághoz való jogát, és azóta ez a hivatalos szerb álláspont. Én hasonló logika szerint elfogadom, itteni adófizetőként is, hogy Szerbia a külhoni szerb nemzetrészeket támogatja.

Végtelenül elszomorítja a délvidéki magyarságkutatót, hogy a kéttucatnyi vajdasági nemzeti-etnikai kisebbség közül csak a romák, ruszinok és magyarok nem kaptak az anyaországuktól állampolgárságot, illetve útlevelet. A cigánysághoz nincs ilyen második hazája, a ruszinság létét Kijev vitatja, és az ukrán alkotmány különben sem teszi lehetővé a kettős állampolgárságot, úgyhogy az Európai Unió és az érintett országok jogszabályai adta lehetőségekkel csak Budapest nem él, büntetve a vajdasági magyarokat, akik még jó ideig nem lehetnek uniós polgárok.

– A vízumkényszer számunkra létező valóság, szemben például a vajdasági románokkal és szlovákokkal. Sőt megemlíthetjük a Horvátországból elszármazott szerbeket is, akik a Zágráb biztosította útlevéllel szabadon mozoghatnak az Európai Unió területén is – ecseteli Szerbiában élő nemzettársaink valóban párját ritkító helyzetét Gábrity Molnár Irén.

– A kettős állampolgárság, a vízumok, illetve a kishatárforgalom kérdésében minden délvidéki magyar politikai irányzat egyetért – erősíti meg *Dudás Károly* író, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) alelnöke, a Hét Nap című délvidéki hetilap főszerkesztője, aki „civilként" a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetségnek az elnöki posztját is betölti. – A budapesti balliberális kormány azt sem fogja fel, hogy az előző fél évszázadban, amikor szinte minden családból kint dolgozott valaki nyugaton, a délvidéki magyarok felbecsülhetetlenül értékes munkakultúrát, szokásokat őriztek, illetve honosítottak meg, amiből az anyaország még mindig profitálhatna.

Dudás Károly úgy gondolja, Magyarországnak örülnie kellett volna, hogy adott esetben ilyen magyar emberek érkeznek a földjére munkavállalóként. Mint ahogy a kilencvenes években is mentek délvidékiek az anyaországba, igaz, elsősorban azok tudtak megkapaszkodni, akik tőkeerősnek bizonyultak, a többiek akadálymentesebben telepedhettek le Ausztráliában vagy Kanadában. A milosevicsi időkben politikai okokból mintegy 40 ezer vajdasági magyar hagyta el a szülőföldjét, de becslések szerint körülbelül 80 százalékuk a nyugati országokat erősíti. S mivel a messzi államokban magyar iskola nincsen, a kivándoroltak gyermekei elvesznek a nemzet számára… Most más a helyzet, mint a délszláv háborúk idején. Politikai okokból a magyarok közül aligha akarja valaki elhagyni a Vajdaságot, de megélhetési problémák igenis vannak, így az aktív korosztályból sokan azt szeretnék, hogy ne kelljen elvágniuk a gyökereiket, ne kelljen feladniuk a családi ingatlanokat, de úgymond két lábon állhassanak: az egyikkel a szülőföldön, a másikkal Magyarországon. Ilyen vízumrendszer mellett, magyar útlevél hiányában, azonban ez szinte kivitelezhetetlen, így félő, hogy a délvidéki magyar fiatalok végképp elfordulnak az anyaországuktól, ami az identitásukat roncsolhatja.

– Ne felejtsük, hogy Észak-Bácska közelebb van Budapesthez, mint mondjuk a Nyírség, tehát a délvidéki magyarok jelentős része könnyen tudna ingázni a munkahelye vagy a vállalkozása miatt – tudatosítja a VMSZ-alelnök. – Hadd említsek egy személyes példát! Anyai nagyanyám révén horvát származású is vagyok, így Zágráb egy mozdulattal megadná a horvát állampolgárságot. Fel is kínálták, de nemcsak nekem és a hozzám hasonló helyzetben lévőknek, hanem azoknak a vajdasági magyaroknak is, akik annak idején Horvátországban születtek. Többen éltek ezzel a lehetőséggel, meg is van a horvát útlevelük. A magyar kormánynak azonban nincs ránk szüksége, sőt hivatalos eszközökkel távol tart minket! Nagy írónk, *Herceg János* fogalmazta meg körülbelül húsz évvel ezelőtt: kettős koporsóban vagyunk. Az egyiket a bennünket bekebelező szlávság ácsolja, a másikat pedig a minket kitaszító anyaország. Tragédia, hogy ez ma is változatlanul igaz, ráadásul kiszolgáltatottságunk tudata és látszata egyre erősebb, ami – Isten ne adja! – felbátoríthatja a Seselj-féle szerb radikálisokat. Gondoskodó anyaország híján bizony a délvidéki magyarság, sőt egész nemzetünk tekintélye és biztonsága egyre nagyobb veszélybe kerül.

Ø Antal Sándor

, Nobrász Brest

Életr. lásd

Lamagyiparalm II. 498. l.

nem. minvész

Szül. 1883, felszabadult

1899 Önálló üzemét

1923 ban alapitotta Bri-

daperlen. A miskolci kul-

turpalota dekorativ nob-

rász munkája, József fhg Ci-

mer modolljai a nevezete-

tebb munkái

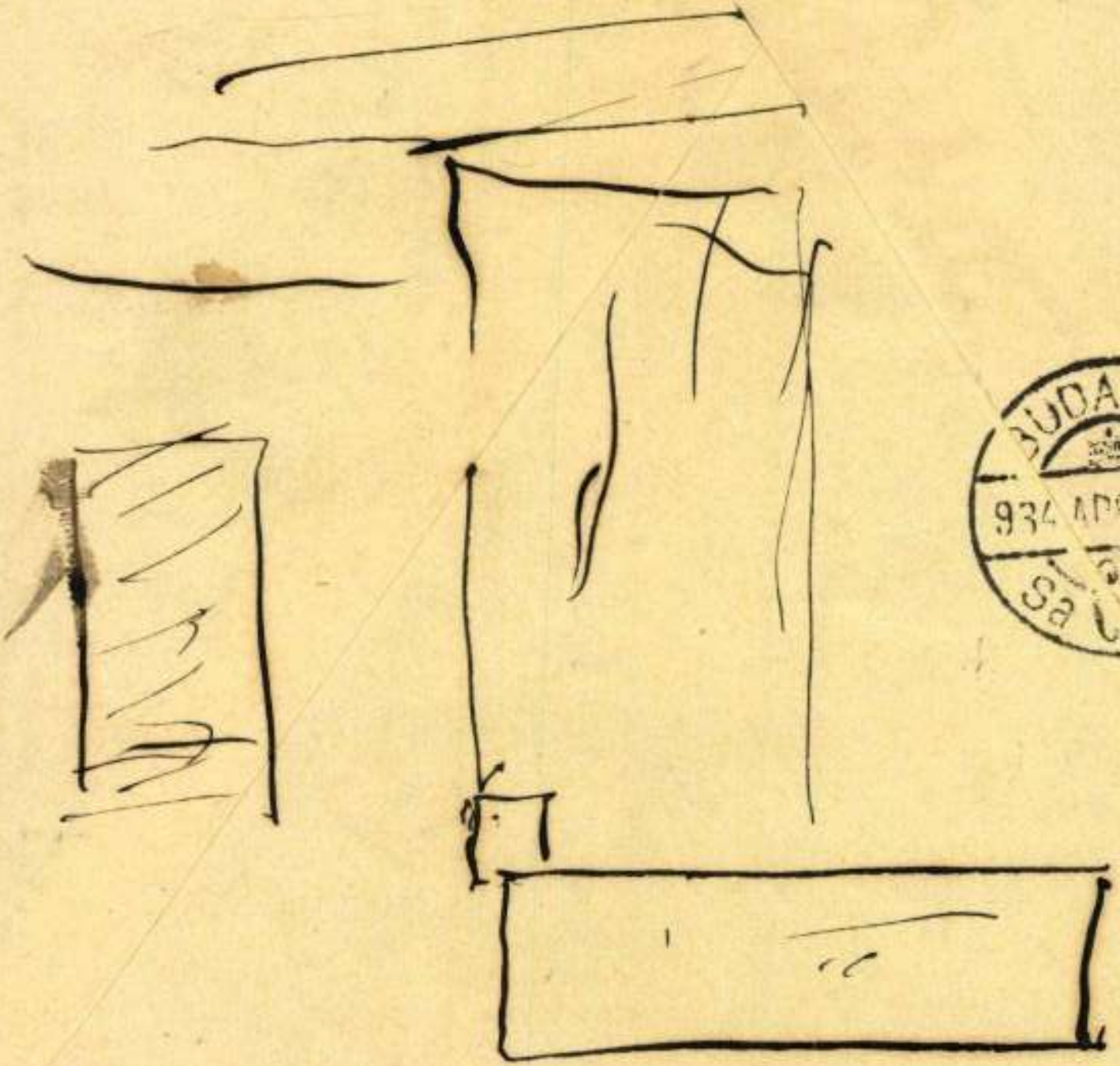

BUDAPEST
934 APR 2022
Sa

Antal Sándor Szobrász

szobrászsegéd

6 elemi, 3 ipar.

4 hónap, jó eredm.

Tanár Vasadi Ferenc

Ipariskola 1900

Schwartz József kereskedő
Tiszaroff

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Antal Sándor szobrász

szobrász és író, szül. 1882 nov. 28. Nagyvárad. Budapesten jógot tanult. 1903 Budapesten Telcs Edémél, azután Stockholmban Christian Ericssonnál tanult. Öt évig időtött Svédországban, Dániában, Norvégiában és Németországban, harajott. de kiállitásban nem igen nett részt

Hu Pr magyárem 109. l.

8 nüve felsorolva

A

magyar

Antal Sándor

Nobrány

Antal S.: Betűstílus (81) 1.60

Mult és Jövő 1913. 67. l.

~~Arch~~ (Tibor Ernőtől)

Archépe (repr)

A REPRODUKÁLT KÉPEK JEGYZÉKE.

1. Gustav Klimt: Akttanulmány.
2. Gustav Klimt: Leányfej.
3. Ferdinand Andri: Vincellérleány.
4. Jan Stursa szobrász: Rajz.
5. Egon Schiele: Rajz.
6. Anton Hanak szobrász: Rajz.
7. Berthold Löffler: Gnóm gyümölcscsel.
8. Oscar Kokoschka: Arcképrajz.
9. Otto Lendecke: Akt.
10. Dagobert Peche: Madonna.
11. Anton Hanak szobrász: Rajz.
12. Hans Böhler: Keletázsiai tanulmány.
13. Ferdinand Andri: Anya és gyermeke.
14. Otto Lendecke: Akt.

(1)

Antal Sándor

szobrász és író,

Hul. Wagyvárad

L. 1882 nov. 28.

Szendrey - Szentiványi

42. l.

Mintanyomtatvány iskolai használatra.

Magyar királyi államvasutak.

Érte

1461. sz. rovatlap

Budapest nyugoti p. u.

Kiállíttatott 1926.

A feladó rendelkezése a rovatolást és útirányt illető

Címzett Fogel Ede
Szeged

Feladó Klein J. D.
Budapest

A csomagok

jegye	száma	mennyisége	neme	tartalma
LP	489	1	tekercs	rézlemez

<Antal Sándor>

cikke

arossa festővel?

U 1346.

<> Karácsonyi Géza

és szobrai -

Nagyváradi Napló

1914. márc. 22.

Antal S. mellszobra

K. -tól a szövegben

említve

732. *Kazinczy Lajos.*

Mellig látható és jobbr
ábrázolva. Előrefésült haja,
szakálla szőke, szeme bar
aranyzsinórzású és paszom
barna.

Vászon, méretei 71 : 57·2 c
50 K. — Vétetett a gr. Krei
A megszerzésére vonatkozó ad
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 ápr
jegyzék 67. — Az átvételt tud
8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Antal Sándor

nobrázi és érem univerz

l.

E. G. I. 43 l.

✓

Gyán, rep.

74,275 ~~16~~

Antal Sándor hotrán

~~XXVII. aukció~~

~~A Gyűjtő 1916. 51. b.~~

Michel Angelo, öntött

bronzplakett 30.-

Szent György Céh

IX. univ.

aukcja.

1911.

Antal Sándor

tárlatkritikái
a nagyváradi
saptóban
az 1910-es években

Antal Sándor, szobrász és író; szül. 1882 nov. 28-án Nagyváradon. A középiskola, egy évi jog és a budapesti egyetem bölcsészeti fakultásának elvégzése után öt évet töltött Svédországban, Dániában, Norvégiában és Németországban. A szobrászattal 1903 óta foglalkozik. Budapesten Telcs Ede műtermét látogatta, Stockholmban pedig Christian Ericssonnál tanult. Kiállításokon nem vett részt, de itthon és Svédországban több mint száz domborműve van magántulajdonban. Jelentékenyebb művei: Nietzsche-plakett, Kiss József birtokában Budapesten, Bábi, Dutka Ákos birtokában Nagyváradon. Újabban főleg az irodalommal foglalkozik.

A Hét. 1913 decz. 25. sz. 835. l. (arczképpel). — *Siklóssy László dr.:* A modern magyar éremművészet és művelői. *Numizmatikai Közlöny.* 1910. 64. l. — Önéletr. adatok.

A. állította össze A hot
nap c. modern
magyar lírai anto-
lógiát, mégnek első
kötette 1908. Nagyvá-
radon jelent még

etü Bizottság !

(dr. Lux Kálmán múzeumi tanácsos

el van szerencsém a székesfehérvári

ele kapcsolatos kőmuzeum és Szent Ist-

áinak f.év julius 1-éig felmerült költ-

számolását felterjeszteni és kérem,

részére a felmentvényt megadni mél-

t szerepel a 11.473/938.III.számu V.K.M.

en felszámitott 5 1/2 % -os forgalmiadó-

, valamint az előző leszámolásban a

itott 49.99 P. bevételi többlet levonva

Számvevőség által kimutatott 7.41 P.

összesen 480.25 P.

ás és Közoktatásügyi Mi-

Antal Sándor

kisplasztikus

Esti tanf.

Értimisk 1904/5

27-l.

Wenn verzogen, erbitte mit neuer Adres

En cas de changement d'adresse prière de

If moved please return giving new addres

legtermészetesebb gyűjtési területuma, másfelől ez az elv szolgáltatja a legegészségesebb alapot egy

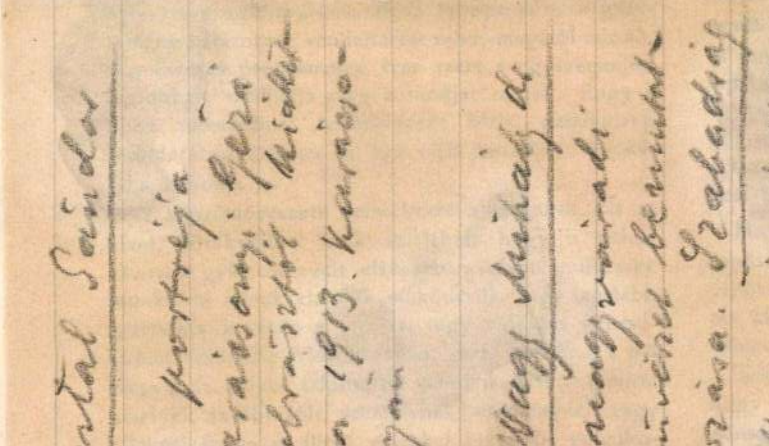

helyi kapcsolatuk. Ilyenek különösen az id
amelyek egyszersmi
mok gyüjtési körén
együttműködés szem
e. Ilyenek továbbá n
munkái, akik annyi
gy mintegy felülem
akiknek munkáiból
éki gyüjteménynek ju
nyeknek vagy ezek
ítása nehézséggel já
re nézve, azt hiszem,
t. Főfelügyelőség,
nak időnkénti kicser
k ebből az alkalomb
atlan hasznot, amell
ott képzőművészeti
jár, igen jól mozdíth
kvésű vidéki gyüj
nyék magántulajdon
ti tárgyaiból rendez
in, mint a szombath
tették. Ezzel együtt
rdekeket is szolgálná

részemről arra törekszem, hogy ezentúl még telje-

Az ülés helyeslőleg s köszönettel veszi

.000 K építkezési segély 8. rész-		
--- --- --- --- --- --- --- --- ---	5000	«
iszentgyörgy, múzeumi újabb,		
)00 K építkezési segély 3. rész-		
--- --- --- --- --- --- --- --- ---	5000	«
zváros, Kun-kollégium 14.000 K		
ndezési segély 3. részlete --- ---	1250	«
prém, múzeum, 120.000 K épít-		
ési segély 9. részlete --- --- ---	5000	«
reczen, ref. kollégiumi könyvtár		
dezési munkálataira megállapított		
o K utolsó részlete --- --- --- ---	1000	«
reczen, városi múzeum, a néprajzi		
régészeti osztály berendezésére		
sönvett összeg visszatérítése ---	2500	«
gyaróvár, múzeum, az 5000 K át-		
ítási költségek 2. részlete --- ---	3500	«
rosvásárhely, ref. kollégium könyv-		
, a 10.000 K berendezési segély		
észlete --- --- --- --- --- --- ---	2000	«
aszombat, múzeum, a 100.000 K		
kezési segély 6-ik és 7-ik részlete	11.000	«
thely, a 150.000 K építkezési se-		
5. részlete --- --- --- --- --- ---	5000	«
, a 125.000 K építkezési segély		
észlete --- --- --- --- --- --- ---	5000	«

Az első kérdés Debreczen város múzeumának állami képanyaggal való ellátása.

Debreczen város tanácsa ugyanis megküldte a Főfelügyelőségnek a Debreczeni városi múzeum vezetőségének a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz intézett kérvényét s kéri, hogy ezt pártolva terjeszszük a miniszter úr elé. A kérvényben azt adja elő a múzeum vezetősége, hogy a múzeum helyiségeit hat szobával kibővítették s ennek következtében nemcsak a jelenlegi anyagot helyezhetik el jobban, hanem még két szobát szánhatnak a képzőművészeti gyüjtemény kibővítésére. Ebbe a két szobába kérnek anyagot az állam tulajdonában lévő műtárgyakból.

Erre nézve bátor vagyok azt javasolni, hogy a kérvényt pártoló véleménynyel terjeszszük fel a miniszter úrhoz, mert a Szépművészeti Múzeum depot-anyaga módot ad a kérelem teljesítésére és mert Debreczenben, mint egyik legnagyobb és legerőteljesebb magyar városban, amelynek most már egyeteme is van, mielőbb kivánatos egy jelentékenyebb képzőművészeti gyüjtemény felállítása és pedig olyan gyüjteményé, amely lehetőleg a régi művészetből is ad instruktiv szemelvényeket. A műtárgyak kijelölése és a részletek elintézése a Szépművészeti Múzeummal folyamatba teendő tár-

Antal Sándor

szobrász

Antal *Sándor*, plakettművész, *1882. A skandináv országokban és Nagyváradon száznál több plakettet és érmet mintázott.
Antal *Sándor*, író, szerkesztő és műkritikus, *1882. A csehszlovákiai magyar kulturális életben szerepet játszik.

Új Idők Lex.
II. k. 416-l.

Antal Sándor

jó és nobrait

laisa okv

Ujv M Ts L.

38. l.

Antal[1] Sándor

Sofrás

(Bildhauer und Schriftsteller),

Im Jahre 1882, am 28. November in Nagyvárad geboren. Nach Absolvierung der Mittelschulen eines Jahres Jus und der philosophischen Fakultät der Universität in Budapest wandte sich A. 1903 der Bildhauerei zu, sich in Budapest bei Ede Telcs und in Stockholm bei Christian Ericsson ausbildend. Fünf Jahre in Schweden, Dänemark, Norwegen und Deutschland verbringend. nahm A. zwar an keinen Ausstellungen ~~Teil~~ Teil, doch sind mehr als hundert seiner Reliefs in schwedischen und ungarischem Privatbesitz.

Ilu Pr magyérem 119. l.

T. 4145.

S FLUUIUS tulsó partján látjuk WIENN
az egyes faluk vannak látképeik mel-
ül jobbra a keretben:

IO
te Viennam anno Christi

= az ostromlott

s Delineauit Mutine
gni, forma Mutine, Ann:

2.3 : 26.1 cm.

Antal Sándor

nebrász
Nul. Nagyvárad 1882.

lásd okv.

Gulyás Magyar írók

I. k. 656, 657,
658. h.

E lelkes hevületekben olyan uj
müvészek,amelyekben a józanság
mozdu_tok váratlanságában és e
gadja meg magát az olasz müvés
az ~~xxxxxxxxxx~~olykor meglepően
izében az olasz müvészet ősi ö
halál képei mögött ott érezzük
állitást végigjárván, ~~ugy tüni~~
mely kemény,fantasztikus, sőt
nyomokon haladt és bontakozott
benne a régi,nagy olasz mester

A hajdani hadi felsz
és fegyverek, acélsisakok,hegy
amelyek a müvészek számára uj
tak. Az ejtőernyősök ringó med
álcázott egyenruhák gyakran fu
nak,amelyek sokszor az etruszk

asznosítására a megye nemzetiség-
területén a jövőben megindítandó
bőséges alkalmat

dbból álló *termész*
-Bodrog vármegy
riumi példányával
ényt a Főfelügyelős
msegélyből vették.
gyüjtő pontos és s
alapján czédulakata
.
bot számláló *képző*
db modern iparmű
odott.
segély-maradvány f
szorosan alkalmazk
katerv tételeihez.
kiadást, még azok
megrendelését is, a
a Főfelügyelőség
g hozzájárult.
t a múzeumra sajátjából 1170·95

megállapította, hogy gyüjtéseiket miként te-
hetik Bácska területén eléggé változatossá.

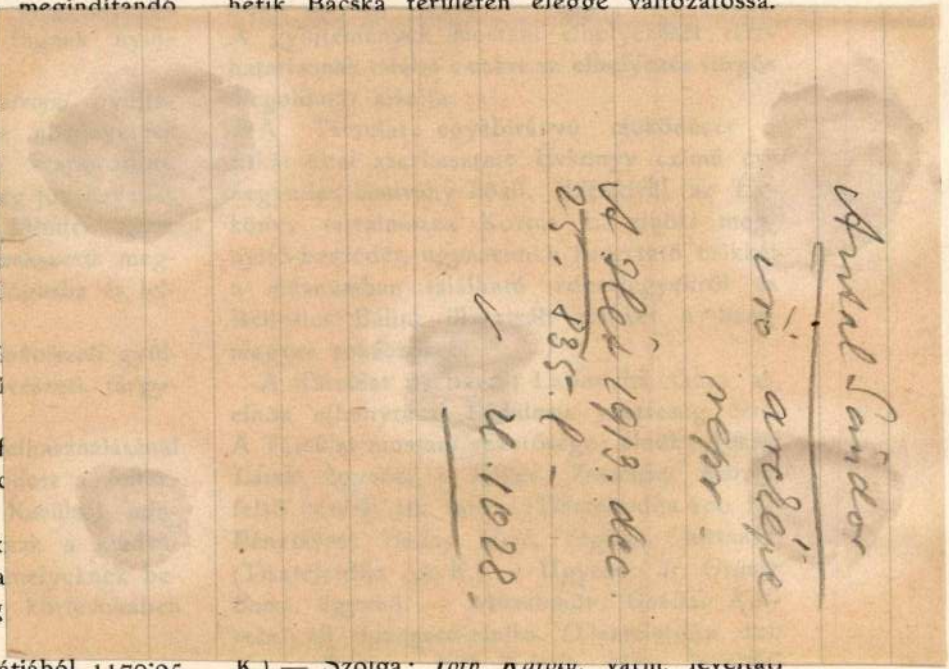

K.) — Szolga: *Tóth Károly*, várm. levéltári
szolga. (Díjazása 148 K.) A díjakat a Tár-

Nevezetesen: személyi kiadásokra

Az aradi közművelődési intézet könyvtárának törzsanyagát, e címjegyzék Előszava szerint, a Kölcsey-Egyesület kölcsönkönyvtára, továbbá a Bodroghy- és Vörös Antal-féle könyvtárt magába ölelő Atzél-könyvtár alkotja. A törzsanyag számos ajándékozásból (Fábián Lajos, Schenk Ferencz, dr. Csiky Viktorné szül. Czárán Szidónia, Nachtnébel Gyula, Pálfy Sándor) gyarapodott. E címjegyzék az 1914. július 25-éig feldolgozott művek címmásait, tehát nem a könyvtár egész anyagát foglalja magában. A könyvtáros czélja az volt, hogy a «kölcsönzésre alkalmas anyag» kerüljön leghamarább feldolgozásra s hogy a «könyvkölcsönző» (talán könyvet kölcsönvevő?) közönségnek a már feldolgozott anyag használatánál «kalauzt» adjon a kezébe. Az anyagot, szakok szerint, tíz főcsoportba osztja s az egyes szakcsoportokban, kettő kivételével, alosztályokat különböztet meg. A tíz főcsoport a következő: A. Irodalom és nyelvészet (a—g alosztálylyal). B. Történelem. Földrajz (a—h aloszt.). C. Társadalomtudományi munkák (a—f aloszt.). D. Művészet (a—g aloszt.). E. Val-

három, négy, hat, sőt hét pé
szerepel a címjegyzékben (7. 9.
50. 51. 62. 232. stb. lapok) külö
ban, ami egészen felesleges, mer
ha egy-egy regény egy példányb
a törzsanyagban, a többiek pedig
tárba helyeztetnek. Sőt az a sz
előfordul, hogy egy és ugyanaz
különböző író neve alatt is sz
ifj. Ábrányi Kornélnak «Melyik
és két példányban meglevő műv
egyik az igazi szerző, a más
Ábrányi Emil neve alatt szerep

Igen sok mű czímét nem hűen
tosan, sőt megesik, hogy hiányos
túlságosan rövidítve közli. Pl. a 1
1540. számú könyvről ilyen eltor
mást ad: *«Voltaire. (Voltér) Heni*
Megállapítható, hogy ez a tökéle
ily című művet akar jelezni: «
Henriása magyar versekben. Fran
fordíttatott... idősb Szilágy Sár
Posonyban, 1789». Mint láthat
műről egy csonka, torz czímet ad

MDK

Antal Sándor
Michel Angelo, plakett

Szent György Céh IX. auk. 1911. nov. 1.
32

1969 OKT 30

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

POSTABONTÁS

1021

Vandálok

Sokszor gondolkoztam már az ember pusztító hajlamán. Igyekszem megérteni a fiatalok szertelenségét, sok más egyébbel együtt, mert bizony igyekeznie kell egy ötvenéves embernek, ha bizonyos dolgokat meg akar érteni:

Ha a kerékpáromat a hátamon kell hazavinnem, mert kipukkasztották, ha a motorom kábelét kitépték — nem értem. És ami nemcsak boszszantó, de felháborító: Antal Sándor szobrászművész gyönyörű női aktját, amit fiatalon elhunyt testvére sírjára készített, ledöntötték. A szomorú, fejét tenyerébe hajtó szép alak most a földre borulva fekszik a temetőben, talpazata összetörve.

Vajon kinek telik ebben öröme?

Talán a rendőrség, a tanács kérésére kideríténé.

Zs. J.
Dunakeszi

JELE

PROS

Vásároljon

hazai gyártmányú
és importált
fehér és színes

KAPHA

Főváros
Edénybol

1841 Roman Julia 8 a.
1844 Werthena agn. 10

1.

In Stockholm:
1) Portrait olaf Erik Ungar's im B. C. V. Ungers.
2) Görli im B. Dr Alfvén Andrew
3) Majá im B. S.S. Ruben.
4) Greta Wawrinsky i. B. Edw. Wawrinsky
5) Nietsche Karett – Budapest – Kiss fózsa
6) Bábi i. B. Dutka Aics in Nagyvarád.

(Bildhauer & Schriftsteller)
Sándor Antal Im Jahre 1883 am 28-ten November in Nagyvárad geboren. – Nach Absolvierung der Mittelschulen 1 Jahr Jus & der philosophischen Fakultät der Universität in Budapest verbrachte derselbe 5 Jahre in Schweden, Dänemark, Norwegen & Deutschland. Wandte sich seit 1903 der Bildhauerei in Budapest bei Telcs und in Stockholm bei Christian Eriksson ausbildend. Nahm a keinen Anstellungen Teil doch sind mehr als 100 seiner Reliefs in schwedischen & ungarischen Privatbesitz. –

Antal Sándor
Nagyvárad

Fülöp Ö. Beck. – Bildhauer
Medailleur 1873 zu Vágujhely
geboren, wollte sich der Gold-
schmiedekunst zuwenden &
begann seine Studien an
der Kunstgewerbeschule zu
Budapest unter Leitung
des Professors Antal Lorántfi
der Modellierkunst
ausbildend. – Nach Absol-
vierung der Kunstgewerbe-
schule im Budapest im Jahre 1893 besuch-
t mit dem Stipendium
k. ung. Handelsministe-
riums die Ecole des
Beaux Arts in Paris,
Schüler Ponscarme's

Eredeti neve Ferdinánd volt és csak 1220-ban, mikor az olivaresi ferencrendi kolostorba lépett, vette föl Remete Szt Antal iránti tiszteletből az Antal nevet. Még abban az évben Afrikába küldték hittérítőnek, ahol azonban olyan beteg lett, hogy vissza kellett térnie. Betegségéből felgyógyulva, Assisiba ment a rendi káptalanra, de nem nyert beosztást, végre Fr. Gratianus romagnai tartományfőnök magával vitte misézőpapnak a montepaolói (Forli mellett) kolostorba, innét indult ki hitszónoki pályájára. 1224-ben Montpellierbe helyezték át, három év mulva a romagnai tartomány feje lett. 1232-ben IX. Gergely szentté avatta. Szt Antal egyike a legnépszerűbb szenteknek, a Szt Antal-persely jövedelmét az egyház mindenütt a szegények segélyezésére fordítja. Páduában csak «a Szent»-nek (Il Santo) nevezik. HUSZÁR E.

Szent Antal temploma Páduában

Antal, fejedelmi személyek.

Franciaország

Bourbon Antal, *navarrai király*, Vendôme Károly herceg első fia, szül. 1518 ápr. 22-én, megh. 1562 nov. 17-én. 1548-ban feleségül vette Albret Jeannet, II. Henrik navarrai király örökösét. Testvérével, Lajossal, Condé hercegével együtt a hugenotta párt vezére lett. 1560-ban Condéval együtt elfogták; a Guisek már remélték, hogy kivégeztethetik mindkettőjüket, mikor II. Ferenc király halála IX. Károlyt juttatta uralomra, aki helyett édesanyja, Medici Katalin kormányozott. Medici Katalin a Guisek túlnyomó hatalma ellen a hugenották erejét is igénybevette, helytartóul éppen Antalt jelöltette, de ennek gyöngesége miatt valójában Katalin uralkodott. A Poissyban tartott 1561-i hitvita után részben azért, mert a spanyol király neki ígérte Szardiniát, a katolikus triumvirátushoz (Montmorency, Guise Ferenc és St. André marsall) csatlakozott és az 1562-ben kitört vallásháborúban részt vett Rouen ostromában, itt megsebesült és sebébe belehalt.

Szász-Meiningen

Antal Ulrich, *szász-meiningeni herceg*, I. Bernát legkisebbik fia, szül. 1687 okt. 22-én Meiningenben, megh. 1763 jan. 27-én Frankfurtban a/M., 1711-ben morganatikus házasságot kötött Caesar Filippina Erzsébettel, akinek VI. Károly császár birodalmi fejedelmi rangot adott. Testvérének és a többi jogosultnak halála után (1746-tól) egyedül uralkodott. Erőszakoskodásával kétízben is birodalmi végrehajtócsapatok bevonulását idézte elő.

Szászország

Antal Kelemen Tivadar, *szász király*, Frigyes Keresztély szász választónak és a bajor Mária Antóniának harmadik fia, szül. 1755 dec. 27-én Drezdában, megh. 1836 jún. 6-án Pillnitzben. Bátyjának gyermektelensége miatt hagyta el az egyházi pályát, 1781-ben vette nőül Mária Sarolta Antónia szardiniai hercegnőt (megh. 1782 dec. 26.), 1787-ben Mária Teréziát, II. Lipót leányát. Bátyjának, I. Frigyes Ágostnak halála után 1827-ben ő vette át az uralmat. Politikájának katolikus iránya és miniszterének, Einsiedelnek konzervativizmusa miatt a lovagi rend elégedetlenkedett. 1830-ban az ágostai hitvallás jubileumával kapcsolatban keletkezett mozgalom kényszerítette arra, hogy unokaöccsét, a későbbi II. Frigyes Ágostot társuralkodóul vegye maga mellé és az alkotmányt (1831) reformálja. TÖRÖK P.

Antal *Áron*, író, szül. 1881 okt. 20-án Csíkdánfalván (Csík vmegye). Tanulmányait a budapesti és kolozsvári egyetemeken végezte, 1908-ig a brassói, azután a csíkszeredai gimnázium tanára. Művei: *Tusnádi Imecs F. Jákó* kanonok és író életrajza (1912); *Köderdő mellől* (novellák); *A török diák* (ifj. regény). Erdélyi hírlapokba szépirodalmi és politikai cikkeket ír.

Antal *Gábor*, ref. püspök, szül. 1843 máj. 10-én Szentkirályszabadján, megh. 1914 jan. 14-én Komáromban. Tanult Pápán, Berlinben és a zürichi egyetemen. Hazajövén, mindjárt 1869-től akadémiai tanár volt Pápán, onnan 1888-ban Ácsra ment lelkésznek. 1896-ban a dunántúli egyházkerület szűkebb szavazáson püspökké választotta s mint ilyen, Komáromban lett lelkész. A Magy. Prot. Irodalmi Társaságnak 1903-tól alelnöke, 1907-től pedig elnöke volt. Alkalmi beszédeken kívül megjelent tőle: *Bocsor István* életrajza. (Pápa, 1882.) ZOVÁNYI J.

Antal *Géza*, orvos, szül. 1846-ban Nagyenyeden, megh. 1889 dec. 20-án Budapesten. 1873-ban műtőorvos és a sebészeti klinika tanársegéde volt. 1876-ban egyet. magántanár, 1883-ban egyet. rk. tanár, 1884-ben a Rókus-kórház fiókosztályának rendelő-, 1888-ban pedig főorvosa volt. Az Akadémia 1889-ben lev. tagjául választotta. Műve: *Húgyszervi bántalmaknak sebészi kór- és gyógytana* (1888), ugyanez

németül is. (Stuttgart, 1888.) Számos apróbb értekezést írt az Orvosi Hetilapnak, amelynek 1889-ben szerkesztője és kiadótulajdonosa volt. BÁLINT NAGY I.

Antal *Géza (Felsőgelléri)*, ref. püspök, felsőházi tag, szül. 1866 márc. 17-én Tatán. A középiskolát Pápán, teol. tanulmányait ugyanott és Utrechtben végezte. 1888 óta Pápán a főgimnázium, 1898 óta ugyanott a teol. akadémia tanára. 1905-ben hosszabb időt töltött Amerikában a magyarság helyzetének és a kivándorlás kérdésének tanulmányozása végett. 1910-ben Pápán orsz. képviselőnek választották. A világháború alatt a hollandi gyermekakciónak volt 1925-ig holland nejével, Opzoomer Adéllel együtt hatalmas előmozdítója. Budapesten megalakította a Magyar Holland s Hágában a Holland Magyar Társaságot. 1924 óta a dunántúli ref. egyházkerület püspöke, egyszersmind előbb komáromi, később pápai lelkész. Sűrűn dolgozott mint egyházi, teológiai és filozófiai író a protestáns, főleg ref. folyóiratokba. Számos értekezése és tanulmánya egyházi és filozófiai tárgyú. A Petőfi Társaság tiszteleti tagja. Megalapította a Ref. Egyházi Könyvtárt. Nejével együtt a magyar irodalom jeleseit ültette át hollandi nyelvre. 1929-ben Veszprém vármegye ismételten a felsőház tagjául választotta. Főbb művei: *Die holländische Philosophie im XIX. Jahrhundert* (Utrecht, 1888); *Fichte és az ethicizmus az újabb vallásbölcsészetben* (Pápa, 1891); *A heidelbergi káté 57 egyházi beszédben* (1903); *Az amerikai magyarság jövője nemzeti szempontból* (Pápa, 1908). SZLÁVIK M.

Antal *Gyula*, egyetemi tanár, szül. 1842 március 23-án, megh. 1907 nov. 15-én. 1881 óta a budapesti egyetemen egyházjogot adott elő. Korábban a pécsi jogakadémián tanított. Volt országgyűlési képviselő is. Megjelent műve: *A kötelesrészről* (1869), továbbá közreműködésével: *Konek—Antal:* Az egyházjogtan kézikönyve (7. kiad.) BALÁS P. E.

Antal *Iván*, költő, szül. 1877-ben Pápán. Jogot tanult, főispáni titkár volt Zilahon, majd a belügyminisztériumban osztálytanácsos. Versei *Versek* (1911), *Dalok* (1920) című kötetekben jelentek meg. Balázs Árpád sokat megzenésített közülük. *A visszavárók* címmel színműve is jelent meg. SCHÖPFLIN A.

Antal *János (Magyar-Déllői)*, ref. püspök, szül. 1767 febr. 22-én Oláhdéllőn, megh. 1854 aug. 12-én Marosvásárhelyt. 1775—94-ben Marosvásárhelyt tanult, ettől fogva egyideig Bécsben tartózkodott, míg 1795-ben a jenai, 1796-ban a göttingeni egyetemre ment. Hazájába visszatérve, először Sáromberkén foglalt el lelkészi állást, 1798-ban pedig Marosvásárhelyre ment második papnak, hol 1799-től tanár volt egészen 1836-ig, amikor mint már hat év óta egyházkerületi főjegyző, a püspökségre következett. 1852-ben letette a püspöki hivatalt. Több gyászbeszédén kívül megjelent tőle: *Az erdélyi helv. vallástételt követők vallásserelmei* (Nagyenyed, 1837); *Néhai orvos Gecse Dániel életrajza*, emberszeretéti intézete és annak rövid felvilágosítása. Marosvásárhely, 1840. (Névtelenül.) Életrajzát megírta *Makkai Domokos* (1877). ZOVÁNYI J.

Antal *János*, orvos, szül. 1869 júl. 13-án Győrött. A bécsi, majd a budapesti egyetemen tanult, ahol 1892-ben avatták orvosdoktorrá. Pályája elején Bókay Árpád gyógyszertani intézetében, mint tanársegéd, méregtannal foglalkozott és a gyufaméregnek (foszformérgezés), a ciánkáliumnak és sok szerves méregnek megtalálta ellenszerét. Ezekre vonatkozólag értékes dolgozatai jelentek meg a hazai orvosi szaklapokban. 1896-tól fogászattal foglalkozik, a budai irgalmasrend kórházának fogász-főorvosa. A fogorvosok egyesületének megalapítója és hosszú időn át elnöke volt; több szakdolgozat szerzője. Tankönyvet is írt *Utmutató a foghúzásban* címen. E Lexikonnak is munkatársa. BÁLINT NAGY I.

Antal *László (Magyar-Déllői)*, orvos, szül. 1808 jún. 27-én Marosvásárhelyen, megh. 1884 dec. 28-án u. o., Antal János erdélyi református püspök fia. 1836-ban Bécsben orvosi oklevelet szerzett, 1837-ben a nagyenyedi kollégium iskola- és kórházorvosnak választotta meg. Apjával 1849-ben Marosvásárhelyre menekült és ott a városi kórház orvosa lett. A református egyháznak 1861-től al-, majd 1874-től főgondnoka volt. Műve: *Diss. inaug. med. pharmacologica de digitali purpurea* (Vindobonae, 1836). BÁLINT NAGY I.

Antal *Sándor*, író és ujságíró, szül. 1882-ben. Nagyváradon volt ujságíró. Több évet töltött Svédországban, majd Pestre került. A proletárdiktatura óta Pozsonyban él. Versei *Garabonciás ének*, regényei *A trondjemi herceg kíséretében*, *A csodálatos szemű katona* stb. címmel jelentek meg. SCHÖPFLIN A.

Antalfalva, *Inkeyantalfalva* somogyvm.-i község régi neve.

Antalfalva, jelenleg *Kovačica* néven Jugoszláviához tartozó község a régi Torontál vm.-ben.

Antalffy *Endre*, író és műfordító, szül. 1877 febr. 3-án Ratosnyán, Maros-Torda vm.-ben. A gyulafehérvári r. kat. papnevelőben tanult,

Gutenberg Lex. III. k

MDK

Antal Sándor

Riportanyag

Szocialista Müvészetért 1966 febr.

Jonás?

mc42

Antal Sándor asztalos mester

1872 ben lépett célbe.

Horváth Loltán: Egy Mezővaros Éltes Spara
Vagykőrös 1943, 132. l

MDK

Ántal Sándor.éremvésö

már évek elött Svédországban készitett plaketteket és reliefeket.

Dr.Procopius Béla: A Magyar Emlékérem- és Plakettművészet. MI.1934 125-127.l.

MDK

Antal Sándor

Török szerelem, of.

Korcsmában, of.

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj.

11 1. xxxxxxxx

Antal Sándor

m. segédmérnok

l.

Harrer Kőzmt

279 l.

4-rét

ját. Kérjük azombam,ha ideje e
kedjék,hogy az ujabb vétellel
sük és uj bonokat kiállitsunk.

B. látogatását kérve

ANTAL Sándor rajztanár

Gulyás I. 658-659. h.

TÁJÉKOZTATÓ

Antal Sándor

A Nemzeti Szalon kiállitásáról a lap bemutatja:

Antal Sándor: "Halálmező" c. holttesteken száguldó lovast ábrázoló festményét, a kopasz fák ágain károgó fekete hollókkal.

Mühlfeich János fametszetét, mely idősebb, szemüveges férfit ábrázol.
Repr.-ók.

Élet, Bp. 1922. okt. 1. XIII. évf. 20. sz. 473, 481. lap.

Antal Sándor.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1922-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat,

Antal Sándor
festőművész

* **Antal Sándor gyüjteményes kiállitása Ujpesten.** Szombaton délután 5 órakor nyitotta meg *Semsey* Aladár dr., Ujpest város polgármestere, az ottani I. számu polgári leányiskolában *Antal* Sándor festőművész képkiállitását a Budai Dalárda közremüködése mellett. A gyüjteményes kiállitáson — amely iránt széles körben nagy érdeklődés mutatkozik — bemutatásra kerül *Antal* Sándor egyik legnagyobb kompoziciója, *Atilla temetése* is. A kiállitás hétfő estig marad nyitva.

Magyar Hirlap
1929 V. 18

Le a bevételt... ...							
Kifizetendő összeg							

30. sorsz. Könyv, minta. — Pallas nyomda

ly:

.....

A fizetés készpénzben / cheque kibocsátásával megtörtént

192..... cheque száma.....

A főpénztár:

.....

M. D. K.

ANTAL Sándor festő

1905-ben Nagybányán a Szabad-iskola növendéke

Réti Bp. 1954. 326. l.

Antal Sándor festőművész

— **Képkiállitás Rákosligeten.** Antal Sándor, a kitünő festőművész több mint száz képből álló kiállitást rendez a husvéti ünnepek alatt Rákosligeten.

P.H. 932. III. 27.

P.H.
932.
III.27.

P.H.932.III.27.

Antal Sándor festőművész

* **(Képkiállítás Rákosligeten.)** Antal Sándor festőművész a husvéti ünnepek alatt Rákosligeten, a Polgári Kör nagytermében legujabb műveiből érdekes és változatos képkiállítást rendez. A megtekintésre valóban érdemes tárlaton napsütéses hortobágyi gulyák, birkanyájak, ménesek, fi erőteljes balatoni tájképek, nagy tömegeket mozgató történelmi kompoziciók és színes és bájos virágcsendéletek sorakoznak egymás mellé. Néhány finoman megfestett élethü arckép egészíti ki a gyüjteményt.

* **(A Szépművészeti Múzeum husvétja.)** Husvét vasárnapján a Szépművészeti Múzeum valazeum valamennyi gyüjteménye zárva marad. Husvét hétfőn ellenben az egész múzeum a vasárnaponként szokásos módon nyitva lesz a közönség számára.

B.H.932.III.27.

Antal Sándor festőművész

N.U.930.IV.20.

— **Képkiállitás a Jászságban.** Az egész Jászságot megmozgató képkiállitást rendezett *Antal* Sándor budapesti tanár és festőművész április 12-től 16-ig a jászladányi Ipartestület nagytermében. A székesfővárosi tárlatokon állandón szereplő festőművész jólismert a Jászságban, nemcsak mint ennek szülötte, de mert pár évvel ezelőtt ő festette a páratlan szépségü, mindenkinek egyaránt tetsző jászladányi főoltárképet. E kiállitásán szintén ott láttuk vallásostárgyu képeit is, a *Krisztus és Kaifas* c. képét, valamint a *Magyar Madonnát.* Kitüntek nagyméretü kompoziciói és nagyhortobágyi festményei. A képkiállitás, mely egyébként a festőművész 10. gyüjteményes kiállitása volt, nagy látogatottságnak örvendett, mintegy 8000 látogatója volt és amely egyaránt dicsérte a vidék kultura iránt való lelkesedésének, mint a kiállitó munkásságának is.

Antal Sándor festőművész

P.H. 930 IV. 20.

— **Képkiállitás a Jászságban.** Antal Sándor festőművész szülővárosában, Jászladányon kiállitást rendezett művelből. A kiállitáson az egész Jászság megjelent és különösen nagy sikert értek el a nagyméretü történelmi kompoziciók, nemkülönben a magyar levegőjü, Nagyhortobágyról és Jászságból festett képek.

P.H.930.IV.20.

MDK

Antal Sándor

Tersattoi lépcsó olajf.

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatának katalogusa.1920. Majus.3.l.

Antal Sándor

* **Képkiállitás Budán.** A tragikus körülmények között, fiatalon elhunyt jeles festőművész, *Antal* Sándor festményeiből szép gyüjtemény van kiállitva a *„Kardos Gábor képszalonban"* (*Margit-körut 48.*) A mintegy 60 darab olaj- és vizfestményt magába foglaló kollekció minden figyelmet megérdemel. *Balatoni* tájképek váltakoznak a *Nagyhortobágyról* való képekkel.

M.933.IX.28.

Antal Sándor

mely mint rendesen, ezuttal is telitett a szebbnél-szebb reprodukciók sokaságával, ott szeretnők látni minden öntudatos magyar család könyvespolcán.

— Képkiállitás. Néhai *Antal* Sándor festőművész hátrahagyott müveiből szép kiállitás nyilt meg Budán, a *Kardos Képszalonban* (Margit-körut 48. sz.). Nagy kompoziciók, színes és borongós tájképek, kedves kis aquarellek kötik le figyelmünket. A kiállitásnak megtekintése dijtalan és október 5-ig látogatható, minden nap.

N.U. 933. IX. 28.

Antal Sándor festö.

Népszava.1923.IX.14. 5.l.

Antal Sándor, MDK

a N.Sz.által rend. 63.csop.kiáll. egyikének a részt-vevője. 1922.

A Nemz. Szal. 400-ik jub.és a KÉVE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

MDK

Antal Sándor

Gitározó olasz, of.

Levélhullás, "

M. rajztanárok o. egyesülete kiáll. N.Szal. 1922. máj. 7. l.

Antal Sándor, MDK

1905-ben Az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje./1902-1912./ 80.l.

MDK

Antal Sándor

Halászbástya, of.

N. Szal. őszi tárlat, 1921. szept.

g 4 1.

MDK

Antal Sándor

Alkony Bélatelepen, vf.

Balatoni Társ. 3. N.Szal. 393.kiáll. 1928.ápr. 11. 1.

MDK

Antal Sándor

Fiumei parklépcső, of.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.
4.1.

Antal Sándor festőművész

* **(Képkiállítás Jászapátin.)** *Antal* Sándor, a Jászság szülöttje, gyüjteményes kiállítást rendezett Vágó Pál szükebb hazájában, Jászapátin. A kiállított száz festmény között magyaros vonatkozású nagyobb kompozíciók is vannak, így például a „Hortobágyi ménes", az „Attila temetése", a „Hazatérő birkanyáj", a „Kulacsos csendélet". Az ünnepies megnyitón *Horváth* József dr. főszolgabíró mondott beszédet.

Budapesti Hirlap 1931.III.29.

Antal Sándor festőművész

— **Két képkiállitás.** *Antal Sándor* tanár-festőművész száz képből álló kiállitást rendezett a jászapáti Gazdasági és Polgári Kör székházában, legnagyobbrészt magyar tárgyu képeiből. A kiállitást dr. *Horvát József*, a jászsági alsójárás főszolgabirája nyitotta meg.

Március 25-én nyilt meg *Czencz János* kiállitása a debreceni *Kereskedők Társasága* székházának disztermében. A közel száz darabból álló gyüjteményből már is több képet megvásároltak.

29

Pesti Hirlap 1931.III.~~xx~~

Antal Sándor festőművész

— **Képkiállitás Jászapátin.** *Antal* Sándor festőművész, aki már több nagyméretü főoltárképet festett jászközségi római katolikus templomok részére, most, 11. gyüjteményes kiállitása keretében mintegy 100 darab képet mutat be Jászapátin, ahol már *Vágó* Pál révén hagyománya van a festőművészet értékelésének. Az ünnepélyes megnyitón *Horváth* József dr., a jászsági alsójárás főszolgabirája mondott nagyhatásu beszédet. Az ünnepélyen nagyszámu közönség jelent meg. A képek közül különösen tetszettek a hortobágyi olajfestmények, a „Birkanyáj alkonyatban", a „Delelő ménes", az aquarellekből a „Hortobágyi komondor" és a „Tehén borjával". Érdekesek az „Északi tenger", valamint a szép balatoni tájak. Nagy kompoziciók a „Farsang" s az „Attila temetése". A kiállitásnak megérdemelt nagy sikere van.

Nemzeti Ujság 1931.III.29

Antal Sándor festőművész

— **Képkiállitás Ujpesten.** Antal Sándor festőművész tizenkettedik gyüjteményes kiállitását Ujpesten rendezte. A megnyitón nagyszámu közönség jelent meg. Különösen sikerük volt a magyar levegőjü hortobágyi képeknek. Kitünnek Antal finom szinezésü arcképei is, melyekből egész sorozatot mutat be. Figyelemre méltó nagy kompoziciók a *Halálmező*, a *Birkanyáj alkonyatban*. A kiállitás pünkösd vasárnapján és hétfőjén volt nyiva.

P.H.931.V.27.
M.931.V.24.
M.U.931.V.24.
P.H.931.V.
B.H 931.V.24.

Antal Sándor

Michelangelo é. n.
Ö. br., 117 x 94 mm HP 630

Schopenhauer, 1907
Ö. br. 88 mm HP 631

Teles, Ede és tanítványai
MNG és Türr István M, Baja
1974

Antal Sándor

Michelangelo é. n.

repr.

Teles, Ede és tanítványai
MNG és Türr István M, Baja
1974

Antal Sándor

Sapronban, az öntevékeny képzőművészeti kiállításon szerepelnek művei: fémdomborításai. (emlitve).

Kisalföld, 1976. okt. 2.

magyar

Antal Sándor
rajztanár
1886–1933.

lásd

Rajzoktatás
1930. 115. l.

✓

s közoktat ásügyi Minisz tertől.

A m. kir. vallás- és közokt
ügyszám alatt a keb. számv.
rendeletének másolata:

Utasitom
Országos Bizottsága kezelő a
út 1. sz.:/ segély fejében
koronát a 62.452. sz. kiadás
Budapest, 1925. junius hó 24
Róbert s.k. h. államtitkár.

A hivata

Antal Sándor

festőművész

A budai Kardos Gábor-Egyszalonban a fiatalon elhúnyt Antal Sándor munkáiból kiállítást rendezték. Különös figyelmet keltenek a magyaros tárgyú olajfest mények.

Pesti Hírlap 1933

szept. 28. sz.

(Kiállítás Budán.)

Kép

Antal Sándor festő

1922. máj. MROE

kiáll. Nemzeti Szalonban

Gitározó olasz, olaj. 25000.–

Levélhullás, olaj. 10000.–

A fenti rajztanár; vigyázz nem fest azonos a nagyváradi Antal Sándorral.!

1922. szept. kollektív

kiáll. Nemzeti Szalonban

életrajz nélkül.

1923. szept. Vita Művésztársaság tagja

kiáll. Nemzeti Szalonban

kollektív. életrajz nélkül

Zichy Mihály társaság tagja is volt.

Cujus Pollius II. 9. 92

1903 X. 13.

~~Budapest~~

A főtelügyelőség tagjaihoz. Meghívó az

Hivatalból meghívó a f. évi október 13.-án d.c. 10

órakor tartandó értekezletre. (529/1903)

3

Antal Sándor

szül. 1888.

+ 1933 márc. 6. Bpest festő

Jászapátiban született. A képzőmův. főiskolán szerzett oklevelet. Finmében 7 évig működott. A háború után a bpesti Polgáriiskolai Tanárképzővel kapcsolatos gyakorló iskolához helyezték át. 14 tanított 8 évig. 1927 ig. a főiskolát szegedre vitték, ekkor saját kérelmére az újpesti polgárii leányiskolához, majd 1932 a budafoki polg. fiuiskolához került. Fantasztikus lények mese szerű forgataga, sok alakból álló tömegek mozgalmas élete, káprázatos szinek + agrogó önzhatása éltek lelkében s ezeket vitte nagyméretű vásznaira (Forgószél, Attila temetése, Amazonok és gyrómok háborúja, forchits

Halálmező, Bálványimádás, Farsang a műtermben. Sok arcképet is festen. (Apponyi Albert gróf, Apponyi Géza gróf, Ripka Ferenc, Gyulai Ágost stb.) Jászladány és Bokdoghaza templomainak fő oltárképei: Rengeteg tájképtanulmány olajban és akvarellben. Tizennégy önálló gyűjteményes kiállítás rendezett.

1933 febr. 8-án temették a budai fakasztói temetőben.

Mátrai Vilmos: Antal Sándor. Rajzoktatás.

1933. 44 – 45. 8. 59. l.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÉPTÁRA
VI. GYÜLDE-MUTATA 6. I. EMELET.
NYITVA: HÉTFŐ ÉS CSÜTÖRTÖK KIVÉTELÉVEL
MINDENNAP DÉLELŐTT FÉL 10 ÓRÁTÓL
DÉLUTÁN FÉL 2 ÓRÁIG. BELÉPŐDÍJ 30
FILLÉR. VASÁRNAP DÉLELŐTT FÉL 10
ÓRÁTÓL 11 ÓRÁIG A BELÉPÉS DÍJTALAN.
AZ ÖKÖR A NAPKÖRÖN MIKOR A MÚZEUM
NINCS NYITVA, A BELÉPŐDÍJ 1 PENGŐ.
A KÉPTÁR GYŰJTEMÉNYEI:

Antal Sándor

festő

1905. a nagybá-
nyai festőnicolában
dolgozott –

Nagybányai kiáll. kat. 1912.

80

Böötsök Samu – Réti
Istvan

Tü bronzbol VI. 179.

Antal Sándor.

1906/907 – 1910/11
festő

Ferenczy Károly

63. l.

és 35-ből), Frans Hals a Nevető lovaggal, Pieter de Hooch két interieurrel, Hobbema és Ruysdael öt-öt tájképpel. Kitűnőek még: Terborch. Metsu, Potter, Cuyp, A. és J. van Ostade stb. Reynolds, Gainsborough és más reprezentánsai az angol iskolának, mint Hoppner, Lawrence, Turner, Bonington stb. mesterműveikkel. A XIX. sz. francia festészet Proud hon-tól Delacroix-n át Diaz és Co rot-ig. A gyüjtemény elsőrendű iparművészeti anyagot is foglal magában, nevezetesen olasz majolikát, limoges-i zománcot, sèvres-i porcellánt stb. Bronzok, miniatürök, szelencék.

Magángyüjtemények:

1. *Apsley-House*, Wellington hercegének palotája, kisebb gyüjteményt tartalmaz olasz és németföldi festők műveiből.

2. *Bridgewater-House*, egyike a legjelentékenyebb londoni magángyüjteményeknek. *Raffael:* Madonna a gyermekkel, az ú. n. „Bridgewater Madonna". *Tiziano:* Diana és a nimfák (1550-ből), Venus a kagylóval (1520 után).

4. *Grosvenor House*, a westminsteri hg. tulajdona. Értékes festménygyüjteménye hat teremben van elhelyezve. Különösen a németalföldi iskola van benne jól képviselve.

4. *Lansdowne House*, különösen antik szobrászati gyüjteménye jelentékeny, festményein kívül.

5. *Northbrook Collection*, különösen XV. századbeli olasz festők műveiben gazdag, azonkívül *Holbein*-arcképek, *Cranach, Velazquez, Rembrandt, Rubens, Steen*, stb.

6. *Stafford House*, olasz és spanyol mesterek műveit tartalmazza.

Rózsaffy.

LONGHENA, *Baldassare*, olasz épí-

festő

ANTAL SÁNDOR. Budapesten március 6-án meghalt *Antal Sándor* festőművész és rajztanár, aki 1886 július 10-én született Jászladányban. Nagybányán kezdte meg tanulmányait (1905) és 1906—11-ig növendéke volt a Képzőművészeti Főiskolának, ahol rajztanári oklevelet szerzett. Nyilvános kiállításokon nem vett részt, műveit mindig az újpesti 1. állami polgári leányiskola egyik termében mutatta be gyüjteményesen, ezek közt legtöbb volt a Hortobágyon festett motívum, állatképek, a pásztorélet jelenetei (Pásztortűz, Hortobágyi bika, Itatónál, Fehér komondor stb.). Szerette a virágcsendéletet is. Ezenfelül sok alaktól népes kompozíciókat is festett, így Attila temetését, a Farsangot stb.

15

Magyar Művészet

1933. 153. l.

szobor. Magántulajdon.

198 SZOBONYA Mihály. Férfi arckép. Olajf. A VII. ker. Erzsébetvárosi kör tulajdona.

199 SCHÖNBERGER SZIRMAI Antal. Férfi képmás. Gipsz mellszobor. Magántulajdon.

200 THORMA János. A szenvedők. Olajfestm. 8000 frt.

201 RÓNA József. Női képmás. Márvány-dombormű. Magántulajdon.

202 TÓTH László. A drót-szigeten. Olajfestm. 400 frt.

203 BASCH Gyula. Elhagyottan. Olajf. 500 frt.

204 TOLNAY Ákos. Nikolics Fedor báró arcképe. Olajf. Magántulajdon.

te az etruszkok kemény, sötét mi
ban helytálló hegyi csapatok sc
acélos kitartása az örök áldoza

rend kórházvonatán" cimü képe l
kiállitásnak festői szempontből
gyelmet érdemelnek Lazzaro Valt
Bellini és Breughel ~~kö~~ hagyomán
~~[illegible]~~ tüzérhadnagy képein nyugt
még a látszólag teljesen nyugal
rio gyalogos hadnagy képein a h
sötét, halált osztogató éjszaka
meg. Spalmach Gino gyalogos főh
lékezettel rögzitette meg azoka
maga is résztvett . A legfiatal
tizedes, a festészetben való ki
ben eláruljaerőtől,tiszta lélek
felsorolás azonban, bármennyire
sem lehet teljes.

Vannak müvészek,akik
küldöttek be, mások viszont csa
sem idejük,sem módjuk arra,hogy
békésebb idő érkezése szükséges

Antal Sándor †

festő és rajztanár
a bendai dalárda
tagja életének 46.
évében meghalt
1933. márc. 6-án
Budapesten
u. 3.58.

Magyarság.
1933. márc. 9.
(Halálozás.)

V. 1. — Parkas Testvérek

Á S.

	I	számla	Pengö 88.80
ényt a	II	-"--	" 233.40
			Pengö 322.20

ámlájukon jóváirtuk.

eiss der Twiste.....Pengö	7.50
Ahrweiller.....	11.30
lterschreine.....	3.70
e.....	12.90
össszesen	35.40

...ENFORGALMI, BESZERZÉSI, UTAZÁSI ÉS SZÁLLITÁSI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Könyvkereskedése
IV., Váczi-u. 1. sz.

Antal Sándor

festő

Nemzeti Szalon

A n t a l S á n d o r.

1913. Őszi kiállitás.
Labdarézsák,olajf.

1916. II. Jurymentes kiáll.
Törökszerelem,olajf.
Krocsmában,olajf.

1916. Téli kiáll.
Forgószél,olajf.

1920. Tavaszi tárlat.
Tersattói lépcső,olajf.

1920. Téli tárlat.
Fiumei parklépcső,olajf.

1921. Őszi tárlat.
Halászbástya,olajf.

1922. Rajztanárok Egy-nek kiáll.
Gitározó olasz,olajf.
Levélhullás,olajf,

1922.Csoport kiáll.
52.drb. képpel.

1923.V
25. drb

1928. B
Alkony

Antal Sándor
festő

Alkony Bélatelepen.
vízf.

Nemzeti Szalon.

III. Balatoni kiáll.
1938. ápr.

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

PÉNZTÁROS:

LEHEL BÉLA

FŐTITKÁR:

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

Antal Sándor

Jestő

lárd koll. kiáll

A Vita Művészt-
ársaság első ki-
állítása. Nem-
zeti Szalon 1923
szept.

12

Kat. F. János
Prot. Klaudiusz

CSÜTÖRTÖK

13

Kat. Pád. Antal
Prot. Tóbiás

PÉNTEK

14

Kat. N. Vazul
Prot. Vazul

SZOMBAT

15

Kat. Jolán
Prot. Vid

Antal Sándor festő

kiáll. Nemzeti Szalonban

1920 jan-febr.

Ut a fiumei József főherceg
kertben, olajf. 1200 k

Részlet a fiumei József
főhg kertből, 1400 k

állandó kiállítás itt

Lelet, hajdúböszörményi

VI. 92, 93, 95, 96

97

Antal Sándor festő

1913. szept. kiáll. Nemzeti Szalon

Labdarózsák, olaj f. 500.–

Tell-el-amarnai alabástrombáuya
föliratos emlékei III. 163.

Antal Sándor festő

1906. graf.

ki 11. Nemzeti Szalonban

Könyvjegyek.

Lipchart, Matheas s. Liebhardt Máté.

Antal Sándor festő
festőművész
a Polgári Iskolai Tanár-
Képző főiskola tanára
1924.

Lásd az iskola
értesítőit!

Antal Sándor festő

1922. szept. Koll. Kiáll

a Nemzeti Kalonban

52 mű, életrajz nincs

Kelta öntömintták VI. 136.

Antal Sándor festő

kiáll.

Nemzeti Szalon

1922. szept.

Föv. kipt

Antal Sándor festő

+ Budapest 1933. márc. 6.

Kül. Jászladányban 1886. pil. 10. Nagybányán kezdte tanulmányait 1905-ben és 1906-11. növendéke volt a képzm. főiskolának. Az újpesti 1. állami polg. leány-iskolában mutatta be gyűjtemenyes kiállításait, ezek közt legtöbb volt a Hortobágyon festett motívum, állatképek, a pásztorélet jelenetei. Kerette a virágcsendéleteket és népes kompozíciókat.

Magyar Művészet

1933. 153. l.

Tisztelettel van s

"/%(+)_!:ÖÜ§QWERTZUIOPŐASDFGHJKL

<3456789äöü-qwertzuiopőasdfghjkl

tisz

Antal Sándor

festőművész, rajztanár

Él. 1928.

1904. VII. 8.

Komárom.

Term. Múzeum jelentés (426/1904.)

festő

Antal Sándor szobrász
életrajzából törlendő,
ha benne lenne
a halálozási évszám.
1933.

T. i. Antal Sándor
festő halt meg 1933 ban

zerencsém értesiteni, miszerint a meg-

ÉÁYXCVBNM?;Ó

éáyxcvbnm,.ó

tel ettel van

Antal Sándor

festő

Lyka Károly ⟨ ⟩

MAGYAR MUVÉSZET

1933 · 153.

Nekrolog.

megnézni okvetlen

ül.

Antal Sándor
festő

Antal *Sándor*, festő, *1886. †1933. Sokalakos kompozíciókat (Attila temetése, Farsang) és pusztai képeket festett (Pásztortűz).

Uj Idők Lex.
II. k. 416. l.

AANTAL Sándor

A Tett és a Ma körének Bartók iránti tisztelete és nagyrabecsülése átörökítődött a magyar avantgarde mozgalom 1920 után szinre lépő ujabb nemzedékére. Ennek érdekes dokumentuma az erdélyi származásu aktivisták, Erg Ágoston , Kevesi Ferenc, ntal Sándor, Vajda Miklós, és Vajda Sándor 1925 augusztus 4-én Szatmárban rendezett bemutatkozó estjének müsorlapja...

CSAPLÁR Ferenc: Pótlások egy Bartók tanulmányhoz. = Tiszatáj, 1983/1. 55.p.

Antal Sándor

Magyar Nemzet

1938. VI. 4.

Antal Sára

a II. Dél-Pest megyei képzőművészeti kiállításon, melyet Nagykőrösön rendeztek, alkotásai szerepeltek.

Pest m. Hírlap, 1972. máj. 23.

Antal Simon, építész

Fájdalommal tudatom, hogy férjem **Antal Simon** építész rövid szenvedés után meghalt. Temetése IX. hó 24-én 1 órakor lesz a Rákoskeresztúri temetőben (Kozma u. 6.). Gyászolják: felesége, rokonai, barátai és akik szerették.

— : Halálozás 11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. szept. 23.

MDK

Antal Simon

Pályatervet küldött be az Erzsébet ki - rályné emlékmű tervpályázatára. Dénes István és Antal Simon terv.

Magyar Épitőművészet, 1910. 10.sz. 28.l.

Antal Simon, építész

1887-ben született. Az 1910-es években „külső-belső tervezéssel foglalkozik." „Szakértője a Jaclemek gombárosdásának.

Szücs Gábor: Antal mester kopogtat

4.

ESTI HIRLAP, Bp 1973 aug. 1.

Antal Tibor épitész MDK

részvétel a pályázaton III.dij.

Tillai Ernő:Pécs déli városrész rendezési tervpályázata Magyar Epitőművészet 1956.V.évf.1.sz.4.l.

Antal Tibor épitész MDK

részvétel a pályázaton repf .

Valentiny Károly:Pécs déli városrész tervpályázatához Magyar Epitőművészet 1956.V.évf.1.sz.6.l.

Antal Tibor, építész MDk

50 éves korában meghalt.
Temetése a farkasréti temetőben.

— : Halálozás 15.

NÉPSZABADSÁG, szn. 1965. okt. 2.

Antal Tibor

Az 1939-es New-Yorki világ-
kiállítás kivet elezésének An-
tal Tibor építész mishődött.

Ernyey Gyula: Tiffanytól Moholy Nagyig.
Művészet, 1978. október - 38. cap.

MDK

Antal Tibor, ép.iparm.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

ZX 43.1.

Antal Tibor

iparművész

Iparművészeti Társulat kiállitása - Technológiai Iparmuzeumban - terveivel szerepel. Lakslelyiség

U j e á g -
1935.I.22.

M D K

Antal Tábor épitő iparmüvész

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1934–36. Bp. 1936. 27 l. kép.

M.D.K.

Antal Tibor, iparmuvész

és Perezsztagi József,
kislakások tudozzataira hi-
vit pályázaton 300 pengős
második díjat nyertek.
(Az első díjat nem adták ki)

Vállalkozók Lapja. Bp. 1935. LVI. évf.

máj. 8. sz. 11. old.

Μ.Β.Κ.

Ψιλλαλκοσόκ Ιαρ]α. Βρ. 1955. ΙΧΙ. ένε.

σα. old.

Antal Tibor
iparművész

Iparművészeti Társulat kiállitása - Technológiai Iskola csarnokában - terveivel szerepel. Szabadkai

Pesti Hirlap
1933.I.22.

MDK

Antal Tibor, ip.müv.

az 1932.év folyamán meghirdetett I.pályázaton/Butorok és iparmüvészeti tárgyak/ egyes butorokra vonatkozó a nyertesek közé került. tervével:

Pályázatok. I. pályázat: Butorok és ip.müv.tárgy., MIP.1933. 79.1.

Ip. m. Társ.

ANTAL CZEBE

ANTAL TAMÁS ÉS
CZEBE ISTVÁN
KIÁLLÍTÁSA 1992. 04.16–05.16.
MEGNYITJA
SZIRTES JÁNOS
1992. 04. 16. 19 ÓRAKOR

magyar
műhely
Párizs - Bécs - Budapest
GALÉRIA
BP. XI., BERCSÉNYI U. 28-30.

ANTAL Tamás

Thomas Antal:
Műcsarnok, előcsarnok távlati terve, 1908

Az OMF.
MAGYAR ÉPÍTÉSZETI MÚZEUMA
(Budapest I., Táncsics M. u. 1.)

meghívja Önt

1988. április 25-én délután 15 órára

THOMAS ANTAL

ÉPÍTÉSZ
(1889–1967)

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

Beszédet mond:
SZALAI ANDRÁS művészettörténész

A kiállítás megtekinthető
naponta 9–17 óra között

MEGHÍVÓ

„Próbáltuk Lezsákot a tagság lelkével meggyőzni"

Farkas Gabriella, az MDF volt alelnöke

1990 decemberében az MDF IV. országos gyűlése a párt elnökségébe választotta. Múlt csütörtökig ő volt a hat alelnök egyike, az ügyvezető elnökség tagja. Mezőgazdasági szakjogászként a pártvezetésben is Antall József legszűkebb munkatársi köréhez tartozott. Információnk szerint a néhai miniszterelnök 1992-ben mint a földművelésügyi tárca vezetői posztjára egyik legesélyesebbet tartotta számon; ha a legnagyobb exkormánypárt kezét nem kötötte volna a kisgazdák görcsös ragaszkodása a „jusshoz", most ő adhatná át a tárcát. Egyéni képviselőjelöltként negyedik lett Füzesabonyban, országos listáról jutott mandátumhoz.

Fotók: Déri Miklós

Magyar Narancs: Salamon, Sepsey, Balsai, Jeszenszky, Farkas Gabriella, Szabó Iván: ön szerint mi a közös ezekben az emberekben?

Farkas Gabriella: Talán az, hogy e személyek munkáját a legjobban Antall József tevékenységének segítése jellemezte.

MN: Ezek a személyek sorolták magukat az MDF pragmatikus szárnyához?

FG: A magam részéről vállalom.

MN: A pragmatikus szárnyat hogyan érintette Lezsák Sándor lemondása?

FG: E nehéz helyzetben meg kellett volna hagyni a tagságnak, hogy az ő szellemének segítségével könnyebben találjon magára. Megkíséreltem Lezsák Sándort arra kérni, hogy ne mondjon le, de kénytelen voltam fejet hajtani a felnőtt ember határozottsága előtt.

MN: Lezsák megtehette volna, hogy csak a hétvégi választmányon mond le, az elnökséggel együtt. Hogyan érintette az elnökséget, hogy nem várt addig?

FG: Már majdnem mindegy volt, de szerdától szombatig úgy gondoltam: jobb a választmánynak, ha nem az újságból ismeri meg a lemondás körülményeit. Szerettem volna, ha megtiszteljük egymást azzal, hogy nem az újságokon keresztül üzengetünk. Próbáltuk Lezsákot a tagság lelkével meggyőzni: gondolja meg, milyen csapás ez egy vidéki MDF-tagnak. Picit félek, sok embert ez úgy érint, hogy ő elárult minket, hogy az ember elveszíti azt a támaszát, aki erőt ad a számára. Neki nagyobb hatása van, mint általában egy politikusnak.

MN: Lezsák azt mondta, személye iránt nem érzett megfelelő bizalmat, és az általa felvázolt program nem talált fogadtatásra.

FG: A törés nem ezek mentén következett be. Sokan azt mondtuk: túl késő, ha októberben van az országos gyűlés. A menetrenddel egyébként mindenki egyetértett: a tagság magába néz, felülvizsgálja a helyi szervezetek vezetését, a megyei választmányt, az országos választmányt, majd az országos gyűlés megválasztja az új elnökséget.

MN: Létezik alternatív program?

FG: Néhányunk szerint úgy kell az általa fölvázolt menetet időrendben összesűríteni, hogy szeptember közepétől november közepéig – az önkormányzati választásokig – legyen két hónapunk egy rendes kampányhajrára. Mi azt mondtuk, hogy szeptemberig le kell mondanunk, hogy már az új elnökség vezényelje a kampányt. Lezsák azt állította, hogy menet közben is lemondhatunk, elég lesz az egy hónap a kampányra. Ez azt jelentette volna, hogy a megyékben, helyi szervezetekben zajló tisztújítások közben kellett volna felkészülni az önkormányzati választásokra.

MN: Felelős-e a vereség ilyen mértékéért Lezsák Sándor?

FG: Lehetséges, hogy néhány dolgot másképp kellett volna csinálnia. Az igazság azonban az, hogy a jelölteknek nagy szabadságuk volt megválasztani, milyen kampányt tartanak fontosabbnak. Nem voltunk kötelesek szolgai módon mindent úgy követni, ahogy – úgymond – a nagy Lezsák előírta.

MN: Miért érezhetett Lezsák bizalmatlanságot?

FG: Lezsák Sándor egy nagy, szép, lelkes, tiszta mozgalmat csinált. Akkor, amikor sorra alakultak az úgynevezett alternatív mozgalmak, az SZDSZ, a Fidesz, s később a többi párt, erre nagy szükség volt. A polgári demokrácia azonban növekedett, mint egy embergyerek, túllépett a kamaszkoron, és – ha tetszik nekünk, ha nem – ez most már egy párt.

MN: Eljárt felette az idő?

FG: A helye biztos megtalálható abban az MDF-ben, amelyik jelentős politikai erőként, fontos polgári pártként szerepel a magyar polgári demokráciában. Az MDF természetéből adódik, hogy a mozgalmi háttér szükséges a számára. Ha Lezsák Sándor úgy érzi, túlment rajta a politika, akkor szerintem téved. Fontos, hogy legyen egy Lezsák Sándorunk, és jól visszaemlékszem, hogy Antall József is ezt akarta.

MN: Sokszor érte vád Lezsák Sándort, hogy a pragmatikus gondolkodás helyett ideologikus magyarázatokat ad a felvetődő kérdésekre.

FG: Egészen más alkatú emberek vagyunk, én mindig elsősorban a szakmámon keresztül politizáltam. Rendszerváltoztató pártoknak azonban nagyon fontosak a fogódzók, melyek adott esetben az eszmeiséget, az ideológiát, a közös húrt jelentik.

MN: Az MDF-et kellemetlenül érinthette, hogy a szerda éjszakai elnökségi ülés jegyzőkönyve kiszivárgott. Elképzelhetőnek tartja, hogy ezért az elnökség valamely tagja felelős?

FG: Nem.

MN: Ezek szerint valaki az irodai személyzetből?

FG: Csak így történhetett, de nem gondolok szándékos manőverre. Lehet, hogy a gyorsírólány, aki a számítógépre áttette volna az egészet, kapott valami más feladatot, és elképzelhető, hogy az asztalán hagyta.

MN: Gondolja, hogy valaki kockáztatja az állását, azért, hogy a sajtó...?

FG: ...volt már ilyen a politika történetében. Az elnökség tagjainak egyikéről sem tudom elképzelni, hogy ez érdekében állt volna. Lezsák Sándor döntését visszavonhatatlannak tartotta, tehát semmi szükség nem volt arra, hogy a jegyzőkönyv napvilágot lásson.

MN: Valaki, aki haragudott rá, amiért előbb mondott le, szintén kiadhatta az anyagot. Lezsák Sándornak magának is érdekében állhatott.

FG: Mégsem hiszem azt, hogy ezt Lezsák Sándor tette volna. Néhányan még aznap este, és másnap is beszéltünk vele, és kérleltük: Isten mentsen, hogy nyilvánosságra hozza lemondását.

MN: Szabad György azt javasolta, hogy Szabó Iván legyen az ügyvezető elnök.

FG: Szabad György az ülésen egy indulatot fogalmazott meg, ami a súlyos vereség keserűségét jelentette. A lényeg szerintem nem itt van: e vereség lehetett volna két százalékkal kevésbé súlyos, vagy két százalékkal súlyosabb, ha a kampány jobb vagy rosszabb. Ez a választási vereség azonban már 1990-ben megíratott.

MN: Für Lajos szerint „a sok nagy szöveg" verte meg az MDF-et, és a szövegelés „tipikus MDF-es mentalitás".

FG: A rendszerváltoztatás első négy évének minden terhét vállaltuk, büszkék is lehetünk, hogy még megvagyunk. Amit Für Lajostól idéz, abban azért érzek valamit: mi mindig értékekről beszéltünk – olyanokról, mint például a szabadság, ami érték az ember számára, ha nincs. Ha van, akkor természetes. Érdekes

TARTALOM

POLITIKA

INTERJÚ

4–5. „Próbáltuk Lezsákot a tagság lelkével meggyőzni" (Farkas Gabriella, az MDF volt alelnöke)

EGY HÉT

6–7. Képes hírösszefoglaló

8. Kulturális hírek

MAGYAR GLÓBUSZ

9. Magyar Posta: Cseppben a tender

12–13. Honvédelmi Minisztérium: Négy év a fényben

KDNP: A hűség ára

PUBLICISZTIKA

10–11. Meiszter Dávid: Békepartnerség: etetés, esély, próbakő

VILÁGFALU

16. Türkök és oroszok: Ázsia közepén

Gazdasági politikatan (Leszek Balcerowicz)

17. Szibéria Koreában (Koreaiak Szibériában)

24. Szlovákia: Betáblázódás

ÉLET+MÓD

25. Pótkávé

26–27. Fő utca 3.: Egy kép retusálása

28. Car+Kár: A ladaállat

29. Kutyaszorító: Muki

Legénykert

30. Birkenstock, avagy a müzlitaposó filozófia diadalmenete

SNOBLESSE OBLIGE

19–22. Heti kalauz

KULTÚRA

INTERJÚ

31. Úrnő (Bozsik Yvette)

KRITIKA

32. Film, színház, videó: Halandókról (Tom Stoppard: Rosencrantz és Guildenstern halott)

LIGET

33. Narancsliget

MELODIG

34. Feldman

ROCKFRONT

35. A döntő Marlboro

APRÓ HIRDETÉS

36–39. Boldog, boldogtalan

NARANCSGALÉRIA

ANTAL TAMÁS

Ezen a héten a hisztérikus mélységekbe zuhanó Antal Tamás poszthistorikus önarcképsorozatát láthatják. A művész olyan messzire jutott, hogy mélytengeri búvárszereléssel is csak kevesen követhetik őt. Néhány kulcsszót mondanék, hogy ezzel is közelebb kerüljünk a képek megértéséhez. Lét, nemlét, elmúlás, halál, az elmúlásból merített hit, a halál határán táncoló lélek. Az agyonbonyolított technikai megoldás (fotó + komputer + rafinált számítógépes átírás + átfestés) végén expresszív erejű, remek lapok kerültek ki a mester keze alól. Saját bevallása szerint a múlt és jövő között tépelődő, állandó önmarcangolás közepette élő ember számítógépes gesztusai ezek.

Tooth Gábor Andor

Antal Tamás a Magyar Iparművészeti Főiskola alkalmazott grafika–tipográfia szakán végzett 1992-ben. Tagja a Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesületnek.

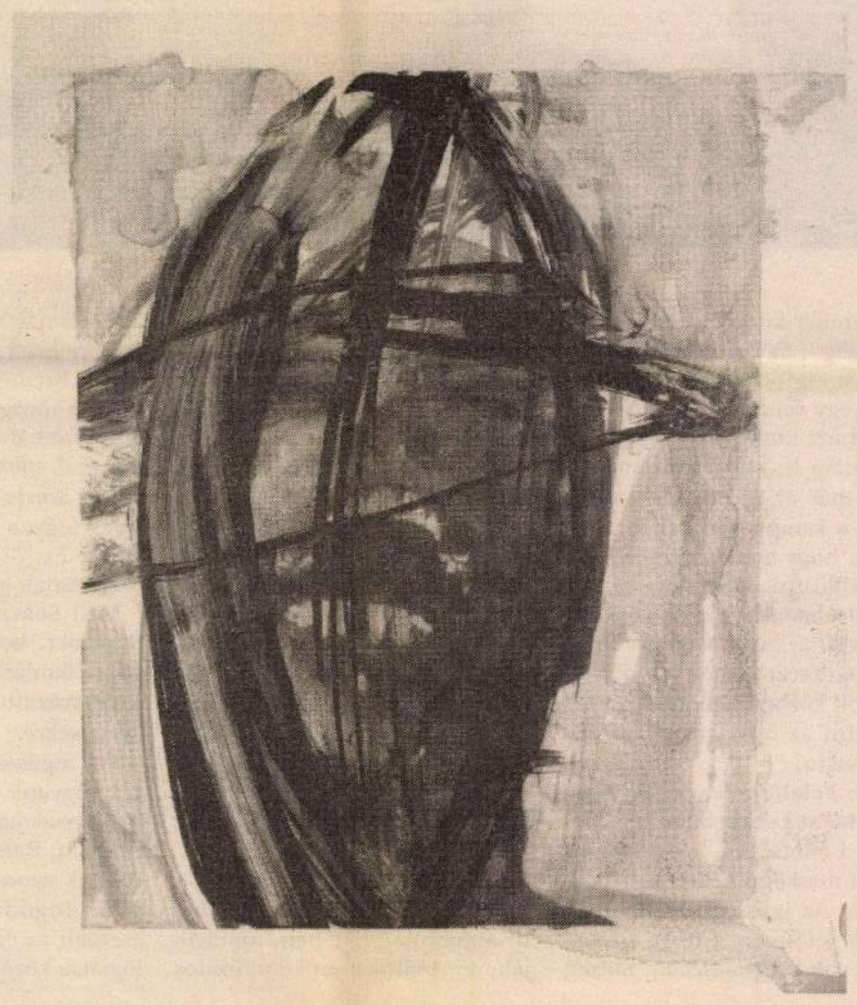

ANTAL Tamás

a szerk.

– Édesanyám, szabotázs történt! – mondotta a Kossuth téri illetőségű nyugalmazott katonatiszt élete párjának, és tényleg. Fölrobbantották a Parlamentet. Illetve hát a huszonakárhány kapu közül az egyiket. Annak idején az amerikai radikálisok legalább a Capitolium női vécéjéig eljutottak. Több kárt ők sem tettek a törvényhozásban, mint ezek a mi nemtudnikicsodáink. Akik direkt – emberarcú terrorizmus? – olyankor detonálnak, amikor senki nem jár a környéken (igen, az őrség sem), amikor országgyűlés nincsen, a kormánytagok meg leginkább egymás haját ráncigálják hazai pályán, a békés pártszékházakban. Hát nehogy már baja essen valakinek! És hogy senki ne vállaljon magára egy ilyen tuti kis merényletet, az külön kínos. Legalább a Szálasi Gárda telefonálhatott volna. Olaszországban vagy Libanonban minden robbantásra akad minimum tíz jelentkező.

Ezért jó itt. Jó és szép. Mert legalább néha lehet azt gondolni, hogy itt még egy terrorista is félti az emberéletet. (Ami amúgy nyilván nem igaz, de egyszer talán majd tényleg kiveti magából a mi sírvavigadós kelet-európai lelkünk az elburjánzó agressziót.) Vagy lehet gondolni arra, hogy az egész kormányalakítási műsor el fogja kerülni a felnőttkorú magyar férfilakosság figyelmét. Jön a nemzet lélektana szempontjából sokkal fontosabb eseménysor, a futball ünnepe, a vébé, Baggio és tsai. Az volna a helyes nemzetgyógyászati szempontból, ha ezt most végignézné kicsi és nagy, kezdő és haladó, kétballábas és köténykirály, aztán utána a fájdalmas tisztánlátás ráébresztené őket a magyar futball nemlétére. (Azt a hét–egyes futballmohácsot is ezért volt kár az Esterházy Marcinak magának megtartania.) Júliusban, a döntő után – de talán már korábban is – mozgalom indulhatna Laczkó, Verebes és bűntársaik ügyének kivizsgálására, s a nemzeti forradalom az első osztály feloszlatásával zárulna. Dombi, Csertői, Talapa, Pisont meg a többi aranylábú magyar fiú mehetne a vendéglátóba, a csecsen maffiába, vagy ahova akar, mentsék az irhájukat és örüljenek, hogy nem jutnak jobb edzőik sorsára (szigorított munkaterápia, elvonókúra + havonta nyilvános szópárbaj Pirigyi Istvánnal). A futball attól kezdve gyermekek és örökifjú amatőrök vasárnap délelőtti ünnepe lenne évekig. Utána tárgyalhatunk.

Antal Tibor

irod

MAGYAR IPARMUVESZET

1939. 152. l.

(Magyarország a new-yorki világkiállításon.)

UNGARN AUF DER WELTAUSSTELLUNG IN NEW YORK. Die Weltausstellung in New York machte sich zur Aufgabe, einem neuen Leben, besseren, bequemeren Lebensformen zu dienen. Abweichend von den Traditionen legte man hier mehr Gewicht auf die Technik, als auf künstlerische Auffassung. Beweise davon sind auch die riesenhaften Dimensionen und der Kostenanschlag der Ausstellung. In der Hauptaxe der Ausstellung sind in einer grossangelegten Baueinheit die offiziellen Pavillone des Auslands, unter ihnen auch der ungarische Pavillon angeordnet. Der ungarische Ministerrat hatte entschieden, dass — mit Rücksicht auf die Geringfügigkeit des zur Verfügung stehenden Betrages — die Ausstellung Ungarns das ungarische Kunstgewerbe und die Kunstindustrie in den Mittelpunkt stelle. Der entwerfende Künstler der Ausstellung, Architekt Karl Weichinger hatte seine schwierige Aufgabe mit grosser Fachkenntnis und künstlerischem Geschmack gelöst. Er verwarf den üblichen internationalen Styl und verwirklichte von wahrem ungarischem Geiste durchdrungene Kunstgedanken. Im Empfangssaal der Ausstellung ist die Büste des Reichsverwesers aufgestellt. In einer besonderen Nische ist die Herme des Heiligen Königs Ladislaus untergebracht. Der anschliessende Saal gehört der Gewerbekunst und der Heimindustrie. Hier sind die Werke der besten Aussteller der Ungarischen Landesgesellschaft für Kunstgewerbe zur Schau gestellt. Dann folgt der Propaganda-Saal des Ungarischen Landesamtes für Fremdenverkehr, sowie die Exportzwecken dienende Ausstellung des Kön. Ung. Amtes für Aussenhandel. In einem besonderen Saale sind die Produkte der weltberühmten

Antal Tibor

iparművész

erőd

Rosenstreul

képeivel

Antal Tibor

butorterverő

1934. végbiz jeles

Iparm. Isk Évk.

1930-34. 47. l.

Antal Tibor

butorterverő
1930–1934

l.

Iparm.Isk.Évk.

1930–1934. 45. l

NYVE

41

Antal Tibor

okl. építőipari mérnök az Iparm. Társulattól rendelett alábbi pályázaton jutalomdíjat nyert.

Magyar Építőművészet

1943. 120. l. (Az Új Magyar Otthon)

érdekében, ugyanez a cél vezette

Avignon kapcsolata — de a követ-
nos nyitrai püspök VI. Ince meg-
János óbudai prépost a Velence
üldetését a zágrábi püspökséggel
t Avignonba, rendszerint vallási
s ott jár Egri János minorita, aki
zonos. Ugyancsak Erzsébet anya-
lőben (1364) János váci püspök a

kadás alkalmával fenntartás nélkül
hol az ellenpápa székelt, továbbra
kező követség betért Avignonba is,
pápa udvarában.
nevekkel és évszámokkal — mint
lek alapján könnyű lenne — vég-
ogy a magyar udvar a XIV. század
rtott fenn Avignonnal és ennek a
ultúra terén is maradandó nyomot

e a kis provencei városkába egyben
is lerakta alapját. Ő ugyan még
de utódai már hatalmas palotákat
stők egész légióját foglalkoztatja a
lük a környékbeli nyaralók, mint a

1939. Jan. ~~[illegible]~~
Neptenberg volt
New Yorkban.
Karateive katonai
Holgáldt 1939 – 44.
Ort. kiebb ~~[illegible]~~
Felszabadulás után
a Komunista jelvenyp á-
lyázaton II dij
mint magan tervező
az alumin um kosyha
Szabad Művészet –
1949. Nehezipari épület ter-
vező intézet Eretchen
vett: Az Orszy-ter
terpalyázaton dicsé.
Vezet yer!

Antal Tibor
épülő szerint vár

1950. ajó
19.

~~[illegible]~~ a ETT-nek nem volt
rendes tagja, Multagja

bondó sem maga vagy olyan hozz
ládi jog-szabályai értelmében
utján, vagy egyéb módon nem h
de a mellékelt hivatalos irat
sz. házban lévő lakásomat -
zattal kiutalt előszoba tarto
munkálkodásom /dsatások/ célj
emlitett célból, a népi demok
hasznositani fogom.

Maga a véghatározat is megálla
eddig használtam, szóval lakás
esztergomi tartózkodásaimról a
szen ott gyakran tárgyaltam dr
zik ezekben a munkálatokban ve

2. Hivatkozik továbbá a véghat
egy másik pontjára, s dr. Bons
tüntetett célból ad helyt. Ez

Antal Tibor

Koll. kiáll. Roma
1938 -

vod
z
Esposizione dei
pensionati della
R. Accademia
d'Ungheria 1937-38.
Roma 1938 -

Könyvtár/amba

Antal Tibor

1947?

Magyarország Esti Lap

1946. március 13.

Az „Új Magyar Otthon tervpályázat" nyertesei

Az Iparművészeti Társulat tervpályázatot hirdetett széles néprétegek korszerű igényeit kielégítő kislakás berendezések terveire. A pályázaton 21 művész, 167 pályamunkával vett részt. A szakbizottságok bírálata után 10 darab 500 pengős jutalomdíjat ítélt meg a zsűri a következő művészeknek: Juhász László építő-iparművész, Antal Tibor okl. építő iparművész Németh István, ifj. Fehérvári János IV évf. építő iparművész növendék, Flach János, Sajó Gyula okl. építő iparművész (két jutalomdíjat nyert) és dr. Földesné Remete Anni építő iparművész pályamunkáinak. A „Puritán" jeligéjű pályamunka tervezője elfelejtette a nevét és címét tartalmazó jeligés levelét mellékelni. Az érdekes, korszerű és eredményes tervpályázatból Új Magyar Otthon kiállítást rendeznek.

Antal Tibor

belsőépítész

Hul. 1915. febr. 15

Csikdánfalva

1930–36. iparm. iskola

Szablya Frischauf

Ferenc és György

Dénes

isk. anyakönyvi adatok

1949. jul. 1.

Ma

(MTI)

ben a

élénk

gyar

gyaro

kat

egy

jel

ál

Falusi ház terve. Készült az Iparművészeti Főiskolában Antal Dezső osztályán.

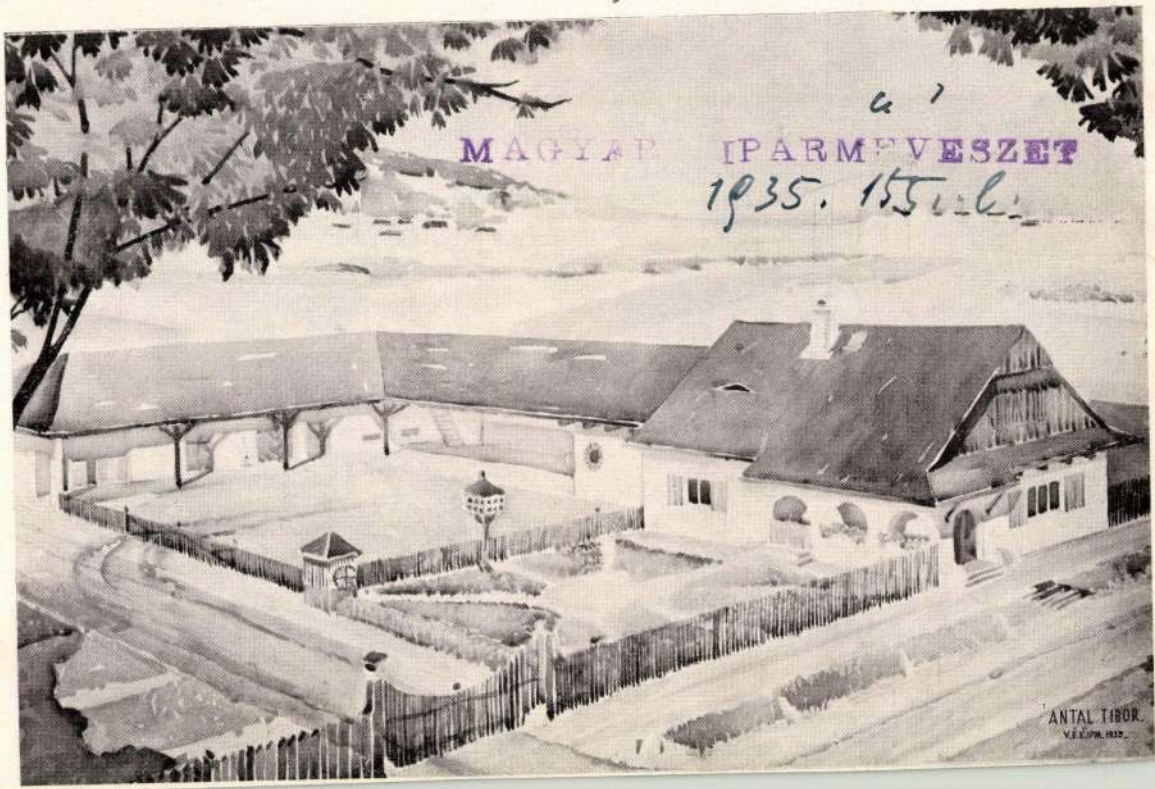

Antal Tibor

HAUSVATER
INDIE
HOLLAND

ORSZÁGOS
MAGYAR
50
KERTÉSZETI
EGYESÜLET
ÉVES JUBILÁRIS
KIÁLLITÁSA
VÁROSLIGETBEN A STEFÁNIA-ÚTON
1935. MÁJUS 3.–13.

Az O. M. Iparművészeti Társulat lakásművészeti kiállításáról. Fent: Női lakószoba. Tervezte Vass Béla. Készítette Magyar Iparművészek Boltja. Lent: Férfiszoba. Tervezte Zrinszky József. Készítették Bednay Testvérek. Bútorszövetek Minár Páltól. — Wohnungskunst-Ausstellung des Ung. Landes-Kunstgewerbevereins. Oben: Damenwohnzimmer. Entwurf: Béla Vass. Ausgeführt vom Laden der ungarischen Kunstgewerbler. Unten: Herrenzimmer. Entwurf: Josef Zrinszky. Ausführung: Gebrüder Bednay. Möbelstoffe von Paul Minár. — From the Home-Exhibition of the Society for Applied Art. Above: Lady's sittingroom. Designed by B. Vass. Executed in the «Workshop of Hungarian Applied Artists». Below: Gentleman's room. Designed by J. Zrinszky. Executed by Bednay Brothers. Woven material of upholstering by Paul Minár.

Az O. M. Iparművészeti Társulat lakásművészeti kiállításáról. ~~Fent: Hálószoba. Tervezte Peresztegy József. Készítette Kozma Károly. Bútorszövetek Szabó Évától. Lent~~: Hall. Tervezte Antal Tibor. Készítette Kendi Antal. — Wohnungskunst-Ausstellung des Ung. Landes-Kunstgewerbevereins. Oben: Schlafzimmer. Entwurf: Josef Peresztegy. Ausführung: Karl Kozma. Möbelstoffe von Eva Szabó. Unten: Hall. Entwurf: Tibor Antal. Ausführung: Anton Kendi. — From the Home-Exhibition of the Society for Applied Art. Above: Bedroom. Designed by J. Peresztegy. Executed by Ch. Kozma. Woven material of upholstering by Eva Szabó. Below: Hall. Designed by T. Antal. Executed by A. Kendi.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1933.

MDK

Antal Tibor

Gerő Ö.: Hogyan rendezzük be lakásunkat. Magyar Iparművészet 1933. 3.1.

M.D.K.

Antal Tibor tervező

Lakásberendezés hall-részletét és ülőbutor terveit mutatták be az "Országos Magyar Iparmüvészeti Társulat" kiállitásán.

Simon Blanka: "Az otthon müvészete" c.
Szinházi Élet. Bp. 1933. febr. 26-márc. 4.
XXIII. évf. 1o. sz. 83-84. lap

MDK

Antal Tibor épitőiparművész

Antal Tibor épitőiparművész volt a segitőtársa Weichinger Károly műépitésznek a magyar kiall.- és főtervezőjének az 1939.évi newyorki világkiállitáson.

Cikk: Magyarország a Newyorki Világkiall.-on.

Magyar Iparművészet, 1939. 151-153.lap

MDK

Antal Tibor

Hall, tervezte fenti. Repr.

Magyar Iparművészet 1933. 10.l.

MDK

Antal Tibor

Közreműködésért ezüstérem kitüntetést kapott az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

MDK

Antal Tibor

Az O.M.Iparmüv.Társ.Lakásmüvészeti kiállitásan halljával vett részt.

Gerő Ödön: Hogyan rendezzük be lakásunkat.

Magyar Iparmüvészet, 1933. 2-4.l.

MDK

Antal Tibor

Juhász László: Tipusbutor-kiállitás a Nemzetközi Vásáron. Forum. 1948. 7 sz. 577,578. l.

M.D.K.

Antal Tibor, építő iparművész,

500 p-ös jutalomban részesült az Orsz. Magy. Iparművészeti Társulat „Új Magyar Otthon" tervpályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1944. LXV. évf.
ápr. 20. sz. 4. old.

Antal Tibor

laid Gádoros Sajár

a dolgozók butora

Szabad Művészet

1949. 18. l

~~Az 1948 évi~~ Budapesti

~~Nemzetközi Vásár alkalmá-~~

~~val rendezett Alpus-~~

~~butor-kiállításon~~

Az utóbbi vetben az Épi-

tésztudományi és Tervező

Intézetnél munkódott s

részt vett s a ~~[illegible]~~

~~Leszult tipus butorok~~
az ~~1944~~ ~~1948 ein~~

A tervei alapján Leszult
muladarabok ke villak
alltva az 1948 ein
Budapesti Nemzetközi
Vásárok i az ez cím
Ősi vásárok

Tájkeji és vorfestivé
nyje a Fovaros i Kép-
tárban vasz

2
10

16

26

Antal Tibor

Tájkép, vízf
43·5 x 24 cm

Fön. Képt. lelt.
1948.

~~1125. Ismeretlen művész.~~
A XIX századból.

1125 Hunyadi László gyerme

Egy Sima karimájú ére

(mellig, kissé balrafo
elválasztott hosszu haja vál
sűrün felvarrt gombokkal és
perem ~~és~~ vonalkörben ~~között~~ az

mentén haladó kettős

HVNYADY. LÁSZLÓ.

a hátlapon pedig a babérleve
HETVÉN AZ IRIGY, HOGY BENNE
TÉ GYENGE KORÁBAN.

Karimája és az előla

Ezüstérem domborművel
80 K.-- Havas Emil ajándéka

Antal Tibor

épitő iparművész

Iparm. iskola

mivan vele?

Antal Tibor épitő iparmüvész,
asztalosmester, XIV. Répássy-u. 12.
299-747

Bptaób. 1940. sept

a 1942. jan

Gerő együtt volt
vele Romában

VITÉZ NAGY ZOL

ÚJ MAGYAR MŰV

ATHENAEU

lemmel kísérése mellett különösképen a kiállítások építése és rendezése, valamint belső térkiképzési problémák érdekelték, ezért 6 különböző városban, összesen 11 nagyobb, számos kisebb kiállításról készített tanulmányi feljegyzést, Rómában az 1941-es évi világkiállítás előkészítési, tervezési és kivitelezési munkálatait tette tanulmány tárgyává. Beiratkozott a római egyetem „Architettura" tagozatára, ahol hallgatta Piacentini, Morpurgo, Foschini és Aschieri professzorok előadásait, résztvett több estemporaneen, rendszeresen látogatta az egyetem, az Istituto di Archeologia e Storia dell'Arte és a Biblioteca Herziana könyvtárait. Elkészített egy templomtervet (kivitelezve gipszmintában), egy festőművész házát, egy palanzinát, egy villinót, egy családi nyaralót, több interieure tervet, 23 alakrajzi és 16 helyszíni környezettanulmány-vázlatot, Rómáról és környékéről aquarelleket és rajzokat. Langer mérnök mellett belekapcsolódott az olasz tervezői életbe, elkészítette több interieure vázlati és kivitelezési rajzait, Dr. Ing. Cantaluppi vezetésével résztvett Como városban létesítendő épületek tervezési munkálataiban Dr. Ing. Finzi elgondolása alapján elkészítette egy Stresában építendő mozi és táncos szórakozóhely vázlatterveit. Milánóban a Cimitero Monumentaleban felállítandó családi sírboltról 2 tervrajzot készített, az egyiket kivitelezésre is elfogadták. Tanulmányutat tett Felső-Olaszországban Milánóba, Comóba, a comói tóra, Bergamóba, Monzába, Certosába, Genovába és Pisába. Rómából több kirándulást tett a környékre, például Civitavecchiába, Ostiába, a Lago di Nemihez, Frascatiba, Guidoniába, Littoriába, valamint Nápolyba. Leutazott Szicíliába, Taormina, Catania és Siracusa városokba. Volt Líbiában, ahol tanulmányozta Tripoliszban a gyarmati kiállítást, tanulmányutat tett a római alapítású afrikai városok romjaihoz, Leptis Magnaba és Sabrathába, körutazásában bejárta az arab városokat és a bennszülött falvakat, például Homst, el-Gusbát, Tarhunát, Tigrinnát, Gariánt és el-Aziziát. Hazautazás közben Perugia, Firenze, Bologna és Velence városokat tekintette meg.

Csebi Pogány István (1908, Szombathely, róm. kat.), festőművész, okleveles középiskolai rajztanár, képzőművészeti főiskolai megbízott tanársegéd (Réti István tanítványa) eredetileg Bécsbe kapott ösztöndíjat a II. félévre, de kérelmére Olaszországban folytathatta tanulmányait. Rómában, Nápolyban, Firenzében, Páduában és Velencében a görög, római, etruszk és renaissance művészetet tanulmányozta.

Duray Tibor (1912, Budapest, róm. kat.), festőművész, tanulmányait Aba-Novák Vilmos festőiskolájában végezte. (Az 1936. évi Szinnyei fiatalok kiállításon a Wolfner Gyula-díjat nyerte.) Mintegy 20 nagyobb vásznat festett (Hajómunkások, Zöld függönyös fiú, Önarcképek, A piros fal, Tiberis, Esős hangulat, Tyúkok stb.). Rövidebb tanulmányutat tett Velence, Firenze, Padova, Arezzo, Nápoly, Assisi és Perugia városokba.

Kerényi Jenő (1908, Budapest, róm. kat.), szobrászművész, a Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskoláról. Római tartózkodása alatt több kompozíciót készített (Lány korsóval, Anyaság, Halász,

tében előadást tartott a következő címmel: „Miben kötelezi a Kódex az eretnekeket és szakadárokat különösen a házasságjogra vonatkozólag."

Németh Antal (1913, Budapest, róm. kat.), veszprémi egyházmegyei áldozópap, a Pázmány Péter Tudományegyetem hittudományi karának ajánlására (Aistleitner professzor), második évét töltötte a Római Magyar Papi Kollégiumban magyar állami ösztöndíjjal. Mint a „Pontificium Institutum Biblicum" hallgatója, a facultás második évfolyamát elvégezte és a licentiatushoz megkívánt vizsgákat letette. Ezenkívül foglalkozott az akkád nyelvészettel és ugyanezen főiskolán beadta a Bírák és Királyok korában levő vallásos képkultusz problémáit tárgyaló dolgozatát. A Papi Kollégium összejöveteleinek keretében előadást tartott az említett korban felmerülő Jahve-képek elbírálásáról.

Dr. Péterffy Gedeon (1912, Budapest, róm. kat.), hittudományi doktor, esztergomi egyházmegyei áldozópap, a Pázmány Péter Tudományegyetem hittudományi karának ajánlására (Kecskés professzor), második évét töltötte a Római Papi Kollégiumban magyar állami ösztöndíjjal. Mint az „Angelicum" nemzetközi pápai egyetem hittudományi karának rendes hallgatója, a kétéves teológiai továbbképző kurzus második évfolyamát végezte el, melynek keretében erkölcstudományi szaktanulmányokkal foglalkozott. A morálistörténet keretébe vágó és Szent Tamás patrisztikus forrásait feldolgozó, a hét főbűnről írt dolgozatával és az előírt kötelező vizsga letételével az említett egyetemen a laurea fokozatot elnyerte. A Papi Kollégium összejöveteleinek keretében előadást tartott a házasélethen alkalmazott continentia periodica erkölcsi elbírálásáról.

Mint a hercegprímás úr őeminenciájának kiküldötte, folytatta tanulmányait a Papi Kollégium tagjaként *Telkes András* esztergomi főegyházmegyei áldozópap, aki a Pontificium Institutum Utriusque Iuris kánonjogi fakultásának második évfolyamát végezte. Ezenkívül *ifj. Luttor Ferenc* lakott 1938 januárjától júliusig a Kollégiumban.

Az olasz állam csereösztöndíjasai közül *Grund Béla* és *Németh Pál* voltak a Papi Kollégium tagjai.

V. RÓMAI COLLEGIUM HUNGARICUM.

Reale Accademia d'Ungheria di Roma, Via Giulia 1.

OLASZORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Állami ösztöndíjasok:

Antal Tibor (1915, Csíkdánfalva, Csík m., róm. kat.), okleveles építőiparművész az Iparművészeti Iskoláról (Györgyi és Szablya-Frischauf tanítványa.) Tanulmányai menetét a tervezői szempont irányította. Az olasz műemlékek tanulmányozása és a mai olasz építkezés figye-

fordult

Ösztöndíjat 1937/38

Antal Treszka, piugálóasszony

Kalocsai piugálóasszony.

Horváth István: Legyen Greksa Borija

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. aug. 30.

DER Ausschnitt 1 BERLIN 45, Telex: 1-83 538
Aufl. i. Tsd. / lt. Stamm : 334,0; -
Richtung: / 1966
Hamburger Abendblatt
2000 Hamburg 15. 6. 67 A

1021

Mit viel Temperament

Maler aus Italien und Ungarn stellen in Hamburg aus

Neun italienische Maler aus den Marken, der Landschaft an der Adriaküste um Ancona, sind im Klubheim der BP, Abteistraße, zu Gast (bis 12. Juli). Einer von ihnen, Linneo Di Giuseppe, war zur Eröffnung der Gemeinschaftsausstellung nach Hamburg gekommen. Man erwarte keine Spitzenleistungen. Aber es ist nicht uninteressant zu erfahren, was in Italien abseits der großen Kunstzentren auf regionaler Ebene vor sich geht. Generell zeigen die hier vertretenen Maler viel Temperament und einen ausgesprochenen Sinn für Bildeffekte. Küste und Berge sind die bevorzugten Themen, die in etwas robust expressiver Manier gestaltet werden. Roberto Papini arbeitet in seinen abstrakten Kompositionen mit geprägten Symbolen, seine Tafeln gehören in den Bereich semantischer Malerei. Der Stillste in der lebhaften Runde ist Francesco Rossini mit ungewöhnlich hellen, blaßgrau und violett getönten Strandbildern; die distinguierte Farbigkeit weckt Sympathie für den Maler und für die Landschaft der Marken. si.

Linneo Di Giuseppe

*

Das Haus „offene tür hamburg" (Domstraße 15) präsentiert in seinen Räum auch Kunstausstellungen. Bis zum des Monats zeigt der in Sch lebende Ungar Zoltan Antal dor Arbeiten. Die meisten der etwa Blätter sind abstrakt und überra durch ihre Dynamik und ihre ex siven Farben. Der Künstler hat sein eigene Technik, er malt in Tempera und überzieht die Bilder mit chinesischem Lack, der ihre leuchtenden Kontraste unter emailliertem Glanz verbirgt. In seinen Kompositionen wiederholen sich geometrische Formen, Quadrate und Kreise, die in leuchtendem Blattgold als ruhender Punkt den Blick magisch anziehen. Kräftiges Schwarz trennt nicht nur die Farben, sondern läßt die Bilder als Relief erscheinen. Der experimentierfreudige Maler versucht sich auch in der altgriechischen enkaustischen Wachstechnik. Daneben stehen strenge Tuschzeichnungen. An den wenigen naturalistischen Bildern spürt man, daß Antal sich früher ernst an Rouault und Beckmann orientierte und Kirchenfenster geschaffen hat. mc

Das war ein Fall, über ... Wiesbaden zu entscheiden hatte. Ein Obersozialgerichtsrat hatte den Vizepräsidenten des hessischen Landessozialgerichts wegen Beleidigung verklagt, weil es in einem Aktenvermerk geheißen hatte, der Gerichtsrat sei ein „fauler Richter", der mit seinen Leistungen gegenüber anderen Kollegen weit hintenan stehe. Der Zuhörersaal der 1. Zivilkammer des Landgerichts Wiesbaden war fast ausschließlich mit Rechtsanwälten und Richtern besetzt, die mit großem Interesse die knapp zweistündige Verhandlung verfolgten.

... der fünfziger Jahre war der jetzige Vizepräsident des hessischen Landessozialgerichts, Dr. Friedrich-Johannen Etner, Sozialgerichtsdirektor am Landgericht Wiesbaden. Nach seiner Versetzung nach Frankfurt mußte er auf Anforderung des Präsidenten eine Beurteilung über den damaligen Sozialgerichtsrat Gerhard Hartung abgeben. In Dr. Etners Zeugnis wurde Hartung als Richter mit durchschnittlichen Leistungen beurteilt, der in Erledigung und Bearbeitung anfallender Akten gegenüber anderen Richtern im Rückstand sei.

Im Sommer 1960 erfuhr Hartung von seiner schlechten Beurteilung. Er beantragte ein Bereinigungsverfahren seiner Personalakte. Dem Antrag wurde stattgegeben.

Am 4. Mai 1961 bestätigte bei einer Besprechung Dr. Etner das Zeugnis fahren beauftragte Assessor Dr. Hartmut Schubert rief am nächsten Tag nochmals Dr. Etner an und fragte, ob Dr. Etner unbedingt an dem einen Satz festhalten wolle, in dem Hartung vorgeworfen werde, er sei bei der Bearbeitung anfallender Akten anderen Richtern gegenüber im Rückstand gewesen.

Dr Etner entgegnete, daß man diesen Satz weglassen könne, doch sei er nach wie vor der Auffassung, daß Hartung „ein fauler Richter" sei. Am nächsten Tag schrieb Dr. Schubert über das Telefonat eine Aktennotiz, die er der Personalakte „Hartung" beifügte.

Drei Jahre später gewährte Sozialgerichts-Präsident Prof. Dr. Wannagat Hartung Einsicht in die Personalakte. Hartung entdeckte die Notiz mit dem „faulen Richter" und erhob umgehend Klage wegen Beleidigung gegen seinen ehemaligen Chef.

Wenig später bot Hartung Dr. Etner an, die Anzeige gegen 5000 DM in bar oder eine sofortige Beförderung zurückzunehmen. Dr. Etner lehnte das Ansinnen strikt ab.

In Wiesbaden waren die Richter jedoch jetzt der Ansicht, daß die Beurteilung Hartungs nicht in dem Umfang zutreffend gewesen sei. Es wurde entschieden, daß Dr. Etner 1000 DM Schadensersatz an den inzwischen beförderten Hartung und die gesamten Prozeßkosten bezahlen soll.

MDK

Antal Zsigmond

Balatoni falu.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.A Munkacsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 17.1.

Antal Zsuzsa, gyermekrajzoló MDG

Ketten a konyhában c.

műve: Repr.

(V. ont. tanuló alkotása.)

K. G.: A házimunka és az afrikai partok 19.

Család és iskola, bp. 1966. december XVII/12

Antal Erzsa, gyermekrajzoló

Díjat nyert.

–: A kor gyermeke
Könyvjutalom

9

CSALÁD és ISKOLA, Gy. 1966. január XVII/1